

CH. LYON-CAËN και L. RENAULT

Καθηγητῶν ἐν τῇ Νομικῇ Σχολῇ τῶν Παρισίων καὶ ἐν τῇ Σχολῇ
τῶν Πολιτικῶν Ἐπιστημῶν.

ΣΥΣΤΗΜΑ ΕΜΠΟΡΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ

ΚΑΤΑ ΜΕΤΑΦΡΑΣΙΝ

ΣΑΚΕΛΛΑΡΙΟΥ—ΚΟΥΝΤΟΥΡΙΩΤΟΥ—ΑΡΓΥΡΟΥ

ΔΙΚΗΓΟΡΩΝ

ΤΟΜΟΣ ΟΓΔΩΟΣ

†

Περὶ τῶν πτωχεύσεων, τῶν χρεοκοπιῶν, καὶ τῶν
δικαστικῶν ἐκκαθαρίσεων.

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

ΕΚΔΟΤΙΚΟΣ ΟΙΚΟΣ ΓΕΩΡΓΙΟΥ Δ. ΦΕΞΗ

Πλατεῖα Λουδοβίκου, ἔναντι τοῦ Νέου Δημοτικοῦ Θεάτρου

1903

ΜΕΡΟΣ ΕΚΤΟΝ

ΠΕΡΙ ΠΤΩΧΕΥΣΕΩΣ, ΧΡΕΟΚΟΠΙΑΣ ΚΑΙ ΔΙΚΑΣΤΙΚΗΣ ΕΚΚΑΘΑΡΙΣΕΩΣ

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΤΕΤΑΡΤΟΝ

ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΔΙΑΦΟΡΩΝ ΛΥΣΕΩΝ ΤΗΣ ΠΤΩΧΕΥΣΕΩΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΕΝΕΚΑ ΑΝΕΠΑΡΚΕΙΑΣ ΤΟΥ ΕΝΕΡΓΗ- ΤΙΚΟΥ ΠΑΥΣΕΩΣ ΑΥΤΗΣ

9

(Συνέχεια) (1)

ΤΜΗΜΑ ΤΕΤΑΡΤΟΝ

Περὶ τῆς ἐνώσεως (2).

ΓΕΝΙΚΑ

688. Ἡ ἐνωσις εἶναι διὰ τὸν πτωχεύσαντα ἡ αὐστηροτέρα τῶν λύσεων, ὥς δύναται νὰ λάβῃ ἡ πτώχευσις. Ὑπαρχούσης ἐνώσεως, παραμένει ἡ ἀπὸ τῆς διαχειρίσεως τῆς περιουσίας ἀπαλλοτριώσις· ὁ πτωχεύσας δὲν ἐπαναφέρεται ἐπὶ τὴν διεύθυνσιν τῶν ὑποθέσεων αὐτοῦ, ὡς συμβαίνει ἐπὶ συμβιβασμοῦ, τούναντίον δὲ συνεχίζεται ὑπὸ τῶν συνδίκων ἡ ἐκκαθάρισις· ἐκποιοῦσιν οὗτοι τὰ πράγματα τοῦ πτωχεύσαντος, τὸ δὲ ἐκ τῶν πωλήσεων προερχόμενον τίμημα μετὰ τῶν ἐν τῇ πτωχεύσει εὑρισκομένων ἄλλων χρημάτων διανέ-

(1) Τὸ πρῶτον τμήμα τὸ περιεχόμενον ἐν τῷ προηγουμένῳ τόμῳ πραγματεύεται περὶ τοῦ ἀπλοῦ συμβιβασμοῦ.

(2) Ἑμπ. κώδ. ἄρθρ. 529 μέχρι 541.—Ὅρα περὶ τῆς λέξεως Ἑνωσις κατωτέρω, ἀριθ. 670.

μεται μεταξὺ τῶν πιστωτῶν. Ἐὰν μετὰ τὴν τέλει πασῶν τῶν διανομῶν οἱ πιστωταὶ δὲν ἱκανοποιήθησαν ὁλοσχερῶς, ὁ πτωχεύσας δὲν ἐλευθεροῦται, ἀντιθέτως πρὸς ὅ,τι συμβαίνει ἐπὶ ἀπλοῦ συμβιβασμοῦ μετὰ τὴν πληρωμὴν τοῦ ὑπεσχημένου μερίσματος· οἱ πιστωταὶ διατηροῦσι τὸ δικαίωμα τῆς καταδιώξεως τοῦ ἑαυτῶν ὀφειλέτου ὡς πρὸς τὸ ὑπολειπόμενον τῆς ὀφειλῆς, συνεπεία δὲ τῆς διαλύσεως τῆς ἐνώσεως ἕκαστος πιστωτῆς ἀνακτᾷ καὶ τὴν ἐνάσκησιν τῶν ἀτομικῶν αὐτοῦ δικαιωμάτων κατὰ τοῦ πτωχεύσαντος.

669. Εἰς ποίας περιπτώσεις τελοῦσιν οἱ πιστωταὶ εἰς κατάστασιν ἐνώσεως ; Ἡ γενικὴ ἀρχὴ ἡ τεθειμένη διὰ τοῦ ἄρθρου 527, ἐδάφ. 1ον εἶναι, ὅτι, *ἐὰν δὲν κατορθωθῇ συμβιβασμός, οἱ πιστωταὶ τελοῦσιν αὐτοδικαίως εἰς κατάστασιν ἐνώσεως.* Ἐκ τούτου συνάγεται, ὅτι ὑπάρχει ἔνωσις : α'. ὅταν αἱ ὑπὸ τοῦ πτωχεύσαντος γενόμεναι προτάσεις συμβιβασμοῦ δὲν γίνωνται δεκταὶ ὑπὸ τῆς διπλῆς κατ' ἀριθμὸν καὶ κατὰ ποσὰ πλειονοψηφίας τῆς ἀπαιτουμένης ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 507· β'. ὅταν ὁ πτωχεύσας δὲν ὑποβάλλῃ σχέδιν συμβιβασμοῦ ⁽¹⁾· γ'. ὅταν ὁ συμβιβασμός δὲν εἶναι δεκτὸς ἔνεκα καταδίκης τοῦ πτωχεύσαντος ἐπὶ δολίᾳ χρεωκοπίᾳ· δ'. ὅταν τὸ ἐμποροδικεῖον ἀποποιῇται τὴν ἐπικύρωσιν τοῦ συμβιβασμοῦ, ἡ δὲ σχετικὴ ἀπόφασίς του ἐκκληθεῖσα δὲν ἡκυρώθῃ· ε'. ὅταν ἡ ἐπικυρωτικὴ ἀπόφασις τοῦ δικαστηρίου ἐκκληθεῖσα ἡκυρώθῃ ὑπὸ τοῦ ἐφετείου· ς'. ὅταν ὁ συμβιβασμός ἀκυροῦται ἔνεκα δόλου ἢ ἔνεκα καταδίκης ἐπὶ δολίᾳ χρεωκοπίᾳ (ἀριθ. 644)· ζ'. ὅταν ὁ συμβιβασμός διαρρηγνύεται ἔνεκα μὴ ἐκτελέσεως τῶν ὅρων αὐτοῦ, μὴ κατορθουμένου νέου συμβιβασμοῦ (ἀριθ. 644).

670. Ἐκ πάντων τούτων σαφῶς ἐξυπακούεται, ὅτι ἡ ἔνωσις δὲν προϋποθέτει, ὥσπερ ὁ συμβιβασμός, σύμβασιν μετὰ τῆς πλειονοψηφίας τῶν πιστωτῶν. Οὐ μόνον δὲν εἶναι ἀναγκαία ἡ βούλησις τῶν πιστωτῶν, ὅπως ἐπέλθῃ ἔνωσις, ἀλλὰ τοῦ ἀντίον δύναται αὕτη

(1) Ἡ περίπτωσις αὕτη εἶναι σπανία. Ὅρα Ἀκυρ. 11 Νοεμβρίου 1873. D. 1874 5. 259.—Ὁ εἰσηγητὴς κηρύττει τότε, ὅτι οἱ πιστωταὶ τελοῦσιν εἰς κατάστασιν ἐνώσεως.—Τοῦτο ἀκριβῶς συμβαίνει, ὅταν ὁ πτωχεύσας ἀποθνήσκῃ, πάντων δὲ τῶν κληρονόμων αὐτοῦ παραιτουμένων τῆς κληρονομίας, δὲν ὑπάρχῃ ὁ δυνάμενος νὰ προτείνῃ συμβιβασμόν. Ὅρα Journal des faillites, 1883, σελ. 272.

νά ἐπέλθῃ ἐναντίον τῆς βουλήσεως αὐτῶν, ἰδίᾳ ἐπὶ ἀποποιήσεως τῆς ἐπικυρώσεως. Δὲν πρέπει λοιπὸν νὰ ὁμιλῶμεν περὶ τοῦ *συναλλάγματος* τῆς ἐνώσεως, ὡς ἐπραττεν ὁ κῶδιξ τοῦ 1807 (ἄρθρ. 527), ἢ νὰ λέγωμεν μετὰ τινων συγγραφέων ⁽¹⁾, ὅτι ἡ ἔνωσις εἶναι *δικαστικὸν συνάλλαγμα*. Ἡ ἔνωσις εἶναι κατάστασις εἰς ἣν τελοῦσιν οἱ πιστωταὶ ὡς πρὸς τὸν πτωχεύσαντα, διὰ τὸν ἀπλούστατον λόγον, ὅτι δὲν κατωρθώθη συμβιβασμός.

Δὲν πρέπει λοιπὸν νὰ παραπλανώμεθα ἐκ τοῦ ὅρου ἔνωσις (*union*), ὅστις, κατὰ γράμμα λαμβανόμενος, θὰ ἐφαίνετο προϋποθέτων συμφωνίαν μετὰξὺ τῶν πιστωτῶν, ὥσπερ ἡ λέξις *συμβιβασμός* ⁽²⁾. Ρητέον δ' ὅτι ἡ λέξις δὲν λαμβάνεται πάντοτε ἐν τῇ αὐτῇ σημασίᾳ ἐν τοῖς ἡμετέροις νόμοις. Ὁ κῶδιξ τῆς πολιτικῆς δικονομίας (ἄρθρ. 69, 7ον) λαμβάνει τὴν λέξιν ἔνωσις εἰς εὐρυτάτην σημασίαν, ὅπως δηλώσῃ τὸ σύνολον τῶν πιστωτῶν τῶν ἡναγκασμένων νὰ προσφύγωσιν εἰς συλλογικὴν ἀγωγὴν, καὶ πρὶν ἀκόμῃ μάλιστα ἀποκλεισθῇ ὁ συμβιβασμός, ἀφ' ἧς ἡμέρας ἐξεδόθη ἡ τὴν πτώχευσιν κηρύξασα ἀπόφασις ⁽³⁾. Τὸ ἄρθρον 570 τοῦ ἐμπορικοῦ κώδικος σημαίνει διὰ τῆς αὐτῆς λέξεως τὴν ὁμάδα τῶν πιστωτῶν τελούντων εἰς κατάστασιν ἐνώσεως.

671. Ἄμα ὡς ὑπάρχει ἔνωσις, δὲν δύναται νὰ ἐπέλθῃ ἄλλη ἄντ' αὐτῆς λύσις τῆς πτωχεύσεως· διότι ἐν τῷ συστήματι τῶν ἡμετέρων νόμων ἀπλοῦς ἢ ἐπὶ ἐγκταλείψει συμβιβασμός δὲν εἶναι πλέον δυνατός (ἄριθ. 595). Ἀλλὰ κατὰ τὴν ἐν τοῖς ἄνωτέρω ἐπικριθεῖσαν νομολογίαν (ἄριθ. 662 καὶ ἐπομ.), ἐκούσιος συμβιβασμός πάντοτε δύναται νὰ συνομολογηθῇ ὑπὸ τοῦ πτωχεύσαντος τῇ ὁμοφώνῳ γνώμῃ τῶν πιστωτῶν αὐτοῦ, δίδει δὲ οὗτος πέρας εἰς τὴν πτώχευσιν, ἀφίνων μόνον διασφζομένας τὰς πολιτικῆς φύσεως ἀνικανότητας ἢ τὰς πρὸς αὐτὰς ἐξομοιουμένας, τὰς ὁποίας μόνον ἡ ἀποκατάστασις καταπαύει.

(1) Camberlin, Manuel des tribunaux de commerce, σελ. 488.

(2) Ὁ βελγικὸς ἐμπορικὸς κῶδιξ (ἄρθρ. 528 μέχρι 536) μεταχειρίζεται τὸν ὅρον ἐκκαθάρισις τῆς πτωχεύσεως (*liquidation de la faillite*), ἥτις εἶναι τῷ ὄντι σαφεστέρα τῆς λέξεως ἔνωσις.

(3) Boitard, Colmet-Daage et Glasson, Leçons de procédure civile, I, ἄριθ. 183. Garsonnet, Traité de procédure, I.

672. Στατιστική. — Οἱ γενικοὶ ἐτήσιοι πίνακες (*comptes généraux annuels*) τῆς διευθύνσεως τῆς ἀστικῆς καὶ ἐμπορικῆς δικαιοσύνης, οἱ δημοσιευόμενοι ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου τῆς Δικαιοσύνης, παρέχουσιν εἰδήσεις περὶ τοῦ ἀριθμοῦ τῶν πτωχεύσεων τῶν καταληγουσῶν εἰς τὴν ἔνωσιν ⁽¹⁾ καὶ περὶ τῶν μερισμάτων τῶν λαμβανομένων ὑπὸ τῶν πιστωτῶν τῶν ἀποτελούντων τὴν ὁμάδα ⁽²⁾.

673. Προκειμένου περὶ τῆς ἐνώσεως τρία γενικὰ ζητήματα δεόν νὰ ἐξετασθῶσι κατὰ σειράν : 1ον Πῶς διοργανίζεται ἡ ἔνωσις ; 2ον Ποῖαι πράξεις καὶ ἐπιχειρήσεις δύναται νὰ εἶναι ἡ ἀναγκαίως εἶναι συνέπεια τῆς ἐνώσεως ; 3ον Πῶς περατοῦται ἡ κατάστασις ἐνώσεως καὶ ποῖαι αἱ συνέπειαι τῆς διαλύσεως τῆς ἐνώσεως ;

Α'.—Περὶ τοῦ ὀργανισμοῦ τῆς ἐνώσεως.

674. Ὡς πιστωτῶν τελούντων εἰς κατάστασιν ἐνώσεως διὰ τὸν ἀπλούστατον λόγον ὅτι δὲν κατωρθώθη συμβιβασμος (ἄρθρ. 529, ἐδάφ. 1ον ἐμπ. κώδ.), ὁ εἰσηγητὴς ὀφείλει, ἅμα ὡς ἀπε-

(1) Ο ἀριθμὸς τῶν δι' ἐνώσεως ληξασῶν πτωχεύσεων, κατ' ἀντίθεσιν πρὸς τὰς ληξάσας δι' ἀπλοῦ συμβιβασμοῦ ἢ διὰ συμβιβασμοῦ ἐπὶ ἐγκαταλείψει. τὰς περὶ τῶν ληξασῶν διὰ παύσεως ἔνεκα ἀνεπαρκείας τοῦ ἐνεργητικοῦ, ἢ παυσάσας διὰ τῆς ἀνακλήσεως (rapport) τῆς ἀποφάσεως τῆς κηρυξάσης τὴν πτώχευσιν, ἀνῆλθεν εἰς 17 ο)ο ἀπὸ τοῦ 1841 μέχρι τοῦ 1845, εἰς 30 ο)ο ἀπὸ τοῦ 1846 μέχρι τοῦ 1850, εἰς 37 ο)ο ἀπὸ τοῦ 1851 μέχρι τοῦ 1855, εἰς 42 ο)ο ἀπὸ τοῦ 1856 μέχρι τοῦ 1860, εἰς 41 ο)ο ἀπὸ τοῦ 1861 μέχρι τοῦ 1865, εἰς 40 ο)ο ἀπὸ τοῦ 1866 μέχρι τοῦ 1870, εἰς 37 ο)ο ἀπὸ τοῦ 1871 μέχρι τοῦ 1875, εἰς 38 ο)ο ἀπὸ τοῦ 1876 μέχρι τοῦ 1880, εἰς 35 ο)ο ἀπὸ τοῦ 1881 μέχρι τοῦ 1885. Ἐν ἔτει 1886 ὁ ἀριθμὸς τῶν δι' ἐνώσεως ληξασῶν πτωχεύσεων ἀνῆλθεν εἰς 2643 ἐπὶ 8747, ἐν ἔτει 1887 εἰς 2403 ἐπὶ 8704, ἐν ἔτει 1888 εἰς 2492 ἐπὶ 8181· ἐν ἔτει 1889 εἰς 2404 ἐπὶ 8070, ἐν ἔτει 1890 εἰς 2139 ἐπὶ 7194· ἐν ἔτει 1891 εἰς 1896 ἐπὶ 5713· ἐν ἔτει 1892 εἰς 1775 ἐπὶ 5713· ἐν ἔτει 1893 εἰς 1616 ἐπὶ 6322, ἐν ἔτει 1894 εἰς 1731 ἐπὶ 6745 περὶ τῶν ληξασῶν πτωχεύσεων.

(2) Ἐν ἔτει 1894, τελευταίῳ ἔτει διὰ τὸ ὁποῖον ἐδημοσιεύθη ἡ ἐπίσημος στατιστική, τὰ ἐπιτευχθέντα μερίσματα ἦσαν ἐν ταῖς δι' ἐνώσεως περὶ τῶν ληξασῶν πτωχεύσεων εἰς ὀλιγώτερον τῶν 10 ο)ο εἰς 724 πτωχεύσεις, ἀπὸ 10 μέχρι 25 ο)ο εἰς 481, ἀπὸ 26 μέχρι 50 εἰς 193, ἀπὸ 51 μέχρις 75 ο)ο εἰς 39 ἀπὸ 76 μέχρις 99 ο)ο εἰς 20, εἰς 100 ο)ο εἰς 30. Εἰς 244 οὔτω περὶ τῶν ληξασῶν πτωχεύσεων τὸ ἐνεργητικὸν ἀπερροφήθη ὑπὸ τῶν προνομιούχων πιστωτῶν.

κλείσθῃ ὁ συμβιβασμός, νὰ ζητήτῃ τὴν γνώμην τῆς συνελεύσεως τῶν πιστωτῶν περὶ τε τῆς διαχειρίσεως τῶν ὀριστικῶν συνδίκων ὡς καὶ περὶ τῆς διατηρήσεως ἢ ἀντικαταστάσεως αὐτῶν (ἄρθρ. 529, ἐδάφ. 2ον). Ρητέον δ' ὅτι, ὡς περ κατὰ πάσας τὰς περιόδους τῆς πτωχεύσεως, οἱ πιστωταὶ ἀπλῶς γνωμοδοτοῦσι, τὸ δὲ ἐμποροδικεῖον εἶναι ἐλεύθερον νὰ μὴ ἀκολουθήσῃ τὴν γνωμοδότησιν αὐτῶν (ἄρθρ. 529, ἐδάφ. 3ον). Ὡς πρὸς τοῦτο ὁ νόμος τοῦ 1838 ἐτροποποίησε τὸ σύστημα τοῦ ἐμπορικοῦ κώδικος· κατὰ τὸν κώδικα τοῦτον οἱ σύνδικοι τῆς ἐνώσεως διωρίζοντο ἀπ' εὐθείας ὑπὸ τῶν πιστωτῶν (ἄριθ. 431).

675. Ἐὰν οἱ ὀριστικοὶ σύνδικοι ἀντικατασταθῶσιν, ὀφείλουσι νὰ δώσωσι λογαριασμὸν τῆς διαχειρίσεώς των, οὐχὶ πλέον πρὸς τὸν πτωχεύσαντα, ὡς ἐπὶ τοῦ ἀπλοῦ συμβιβασμοῦ (ἄριθ. 610), ἀλλὰ πρὸς τοὺς νέους συνδίκους ἐνώπιον τοῦ εἰσηγητοῦ καὶ προσηκόντως κλητευθέντος τοῦ πτωχεύσαντος (ἄρθρ. 529, ἐδάφ. 4).

676. Τὸ ζήτημα τῆς ἀντικαταστάσεως ἢ τῆς διατηρήσεως τῶν ὀριστικῶν συνδίκων τίθεται καὶ λύεται ἐν αὐτῇ ταύτῃ τῇ συνελεύσει τοῦ συμβιβασμοῦ, ὅταν ὁ συμβιβασμὸς δὲν κατορθοῦται, εἴτε διότι εἶναι ἀδύνατος, εἴτε διότι δὲν ἐπετεύχθησαν αἱ ἀπαιτούμεναι δύο πλειονοψηφαί, εἴτε διότι ὁ πτωχεύσας δὲν παρουσιάζεται νὰ ὑποβάλῃ προτάσεις. Ἀλλ' ὅταν εἴτε πρωτοδίκως εἴτε ἐφεσίμως τὸ οἰκεῖον δικαστήριον ἀποποιῇται νὰ ἐπικυρώσῃ τὸν ὑπὸ τῆς συνελεύσεως τῶν πιστωτῶν ψηφισθέντα συμβιβασμόν, ἐννοεῖται οἷοθεν, ὅτι καθίσταται ἀναγκαίᾳ εἰδικὴ συνέλευσις, διακεκριμένη τῆς τοῦ συμβιβασμοῦ, ὅπως ἀποφανθῇ περὶ τῆς διατηρήσεως ἢ τῆς ἀντικαταστάσεως τῶν συνδίκων. Τὸ αὐτὸ ρητέον, ὅταν ἡ ἐνωσις ἐπέρχεται συνεπείᾳ τῆς διαρρήξεως ἢ τῆς ἀκυρώσεως τοῦ συμβιβασμοῦ.

Δὲν καλοῦνται δὲ μόνον οἱ ἐγγχειρόγραφοι πιστωταὶ νὰ γνωμοδοτήσωσιν ἐπὶ τοῦ προκειμένου : οἱ ἐνυπόθηκοι, οἱ προνομιοῦχοι καὶ ἐνεχυροῦχοι πιστωταὶ ἀποφαίνονται ἐπίσης ἐπὶ τοῦ θέματος τούτου (ἄρθρ. 529, ἐδάφ. 2ον). Ὁ λόγος τούτου εἶναι, ὅτι μετὰ τὴν ἐνωσιν οἱ σύνδικοι ἐνεργοῦσι καὶ διὰ τοὺς τελευταίους τούτους πιστωτάς, καθ' ὅσον ἔχουσι νὰ διενεργήσωσι τὴν πώλησιν τῶν πραγμάτων τοῦ πτωχεύσαντος (ἄρθρ. 571 ἐμ.π. κώδ.) ⁽¹⁾.

(1) Ἀκυρ. 7 Ἰουνίου 1859. D. 1860. 1. 21. Ἡ ἀπόφασις αὕτη κα-

Ἐπιβάλλεται δὲ ἀπὸ τῆς ἀρχῆς τῆς ἐνώσεως νὰ ζητηθῇ ἡ γνώμη τῶν πιστωτῶν περὶ τῆς διατηρήσεως ἢ τῆς ἀντικαταστάσεως τῶν συνδίκων, διότι, ἐπερχομένης τῆς ἐνώσεως, ἡ ἐξουσία τῶν συνδίκων ἀλλάσσει φύσιν καὶ λαμβάνει μεγάλην ἑκτασιν. Ἀκριβῶς δὲ ἔνεκα τῆς ἐκτάσεως τῆς ἀναγνωρίζομένης εἰς τοὺς συνδίκους τῆς ἐνώσεως ἐξουσίας ἔκρινεν ὁ κῶδιξ τοῦ 1807, ὅτι ἔπρεπε νὰ διατάξῃ τὸν διορισμὸν αὐτῶν ὑπὸ τῆς συνελεύσεως τῶν πιστωτῶν ἄνευ παρεμβάσεώς τινος τοῦ δικαστηρίου (ἀριθ. 431). Ἐφ' ὅσον εἶναι ἄγνωστον, ἂν θέλει ἐπέλθῃ συμβιβασμὸς ἢ ἐνώσις, οἱ σύνδικοι δὲν δύνανται νὰ ἐνεργῶσιν εἰ μὴ πράξεις καταλειπούσας ἄθικτον τὸ δικαίωμα ἐπιλογῆς τῶν πιστωτῶν μεταξὺ τῶν δύο τούτων λύσεων, τουτέστι πράξεις συντηρητικὰς ἢ προωρισμένας νὰ προετοιμάσωσι τὴν ἐνώσιν ἢ τὸν συμβιβασμὸν (ἀριθ. 427 καὶ 428). Ἀμα ὡς οἱ σύνδικοι θέλωσι νὰ ἐνεργήσωσι πράξεις ἀποκλινούσας τῶν σκοπῶν τούτων, χρειάζονται τοῦλάχιστον τὴν ἄδειαν τοῦ εἰσηγητοῦ. Τούναντίον, ἐπελθούσης τῆς ἐνώσεως, οἱ σύνδικοι ὀφείλουσι νὰ πραγματοποιήσωσι τὸ ἐνεργητικόν, καὶ νὰ διανείμωσι τὸ προϊόν αὐτῶν μεταξὺ τῶν πιστωτῶν.

677. Κατ' ἀρχὴν οἱ διορισθέντες καὶ διατηρηθέντες ἐν τῇ ὑπηρεσίᾳ ἐν τῇ ἀρχῇ τῆς ἐνώσεως σύνδικοι παραμένουσιν εἰς τὰ καθήκοντά των καθ' ὅλην τὴν διάρκειαν αὐτῆς. Πάντως ὁμως δὲν συμβαίνει οὕτω τὰ πράγματα ἀναγκαιῶς. Πολλάκις συμβαίνει αἱ ἐργασίαι τῆς ἐνώσεως νὰ παρτείνωνται ἐπὶ πολλὰ ἔτη⁽¹⁾. Τοῦτο ὀφείλεται εἴτε εἰς αὐτὰς τὰς ἀμφισβητήσεις ἃς προκαλοῦσιν αἱ πτωχεύσεις, εἴτε ἐνίοτε καὶ εἰς τὴν ὀλιγωρίαν τῶν συνδίκων⁽²⁾. Καὶ αἱ

θιερωτὴ τὴν ἐν τῷ κειμένῳ τεθεῖσαν ἀρχὴν καὶ συνάγει ἐκ τούτου, ὅτι ὁ σύνδικος δύνανται ἐν ὀνόματι τῶν ἐνυποθήκων πιστωτῶν τοῦ πτωχεύσαντος νὰ ἐνσκήψῃ τὴν ἐκ τῆς ὑποθήκης ἀγωγὴν κατὰ τρίτου κατόχου τοῦ ὑποθηκευμένου ἀκινήτου.

(1) Πολλὰ ἐγείρονται ἀπὸ πολλοῦ χρόνου παράπονα κατὰ τῆς βραδύτητος μεθ' ἧς ἐκκαθαρίζονται πολλαὶ πτωχεύσεις. Ὅρα τὴν ἐπομένην σημειώσιν.

(2) Τὸ διάταγμα τῆς 25 Μαρτίου 1880, ὃπερ δίδει εἰς τὴν εἰσαγγελικὴν ἀρχὴν τὸ μέσον τῆς ἐπιβλέψεως τῶν ἐργασιῶν τῶν πτωχεύσεων, σκοπὸν εἶχεν ἰδίᾳ τὴν ἐπιτάχυσιν τῶν ἐργασιῶν τούτων (ἀριθ. 488). Παρήγγαγε δὲ ὡς πρὸς τοῦτο εὐάρεστὰ τινὰ ἀποτελέσματα. Ἀπὸ τοῦ 1883 αἱ πτωχεύσεις αἱ ὑπολειπόμεναι ὅπως κανονισθῶσι τὴν 31 Δεκεμβρίου καὶ ἀρξάμεναι πρὸς

ὑπὸ τοῦ νόμου δὲ τασσόμεναι προθεσμίαι εἶναι καθ' ὑπερβολὴν μακραὶ ἐν τῇ προπαρασκευαστικῇ περιόδῳ. Ὁ περὶ δικαστικῆς ἐκκαθαρίσεως νόμος τῆς 4 Μαρτίου 1889 ἐπεδίωξε νὰ θεραπεύσῃ τὸ ἐλάττωμα τοῦτο τῶν ἡμετέρων νόμων διὰ διατάξεων, αἵτινες δυστυχῶς δὲν ἐφαρμόζονται εἰς τὴν πτώχευσιν. Οἱ πιστωταὶ δὲν πρέπει νὰ διατελῶσιν ἐν ἀγνοίᾳ περὶ τῶν αἰτιῶν, αἵτινες ἐπιβραδύνουσι τὴν πορείαν τῆς πτωχεύσεως. Ἡ συνέλευσις τῶν πιστωτῶν δέον νὰ συγκαληται ἅπαξ τοῦλάχιστον τὸ πρῶτον ἔτος· δύναται δὲ νὰ συγκαληται κατὰ τὰ ἐπόμενα ἔτη, ἐὰν κρίνῃ τοῦτο πρέπον ὁ εἰσηγητής. Ἐν τῇ συνελεύσει ταύτῃ οἱ σύνδικοι ὀφείλουσι νὰ δίδωσι λόγον εἰς τοὺς πιστωτὰς περὶ τῆς καταστάσεως. Πλὴν τούτου οἱ πιστωταὶ ἀποφαίνονται γνώμην περὶ τῆς διατηρήσεως ἢ τῆς ἀντικαταστάσεως τῶν συνδίκων (ἄρθρ. 536 ἐμπ. κώδ.).

Ἐν ταῖς ἐτησίαις ταύταις συνελεύσεσι τῶν πιστωτῶν δὲν ἀπαιτεῖται, ὡς ἐν τῇ τελευταίᾳ συνελεύσει, καθ' ἣν μετὰ τὸ τέλος τῆς ἐκκαθαρίσεως δίδουσιν οἱ σύνδικοι τοὺς ὀριστικούς λογαριασμούς των, νὰ παρίσταται ἢ νὰ κλητεύηται προσηκόντως ὁ πτωχεύσας (ἄρθρ. 537 ἐμπ. κώδ.). Φαίνεται δὲ μάλιστα, ὅτι ὁ πτωχεύσας στερεῖται ιδιότητος δικαιολογύσης τὴν συμμετοχὴν αὐτοῦ εἰς τὰς ἐτησίας συνελεύσεις· διότι, ἐφ' ὅσον δὲν ἐπερατώθῃ ἡ πτώχευσις, διατελεῖ οὗτος ὑπὸ τὸ κράτος τῆς καταστάσεως ἀπαλλοτριώσεως ἀπὸ τῆς διαχειρίσεως τῆς περιουσίας του, ἥτις κωλύει αὐτὸν νὰ παρέμβῃ διὰ τὴν περιφρούρησιν τῶν ἐκυτοῦ συμφερόντων. Ὁ νόμος περιφρουρεῖ αὐτὰ ἐπαρκῶς, ἐπιτρέπων εἰς αὐτὸν ν' ἀπευθύνῃ τὰ παράπονά του εἰς τὸν εἰσηγητὴν, καὶ νὰ προκλήσῃ τὴν ἀνάκλησιν τοῦ συνδίκου, μάλιστα δὲ καὶ νὰ φέρῃ τὰ παράπονά του ἐνώπιον τοῦ ἐμποροδικείου, ἂν ὁ εἰσηγητής μὴ ἀποφασίσῃ ἐντὸς ὀκτῶ ἡμερῶν (ἄρθρ. 467 ἐμπ. κώδ.) (1).

5 καὶ πλέον ἐτῶν ἦσαν ὀλιγώτεραι κατὰ τρία πέμπτα τῆς ἀπὸ τοῦ 1876 μέχρι τοῦ 1880 ἀναλογίας.

Ὁ ἐτήσιος ἀπολογισμὸς (Le compte rendu annuel) τῆς ἀστικῆς καὶ ἐμπορικῆς δικαιοσύνης ὀρίζει τὸν ἀριθμὸν τῶν πτωχεύσεων τῶν ὑπολειπομένων νὰ κανονισθῶσι τὴν 31 Δεκεμβρίου τοῦ ἔτους μετὰ σημειώσεως τῆς διαρκείας τῶν πτωχεύσεων τούτων ἀπὸ τῆς χρονολογίας τῆς ἐνάρξεως αὐτῶν.

(1) ' φ. τῆς Caen, 11 Αὐγούστου 1858, D. 1859. 2. 29.

Β'. — Περὶ τῶν πράξεων καὶ ἐπιχειρήσεων αἵτινες εἶναι συνέπεια τῆς καταστάσεως ἐνώσεως, ἰδίᾳ περὶ τῆς πωλήσεως πραγμάτων τοῦ πτωχεύσαντος καὶ τῶν μεταξὺ τῶν πιστωτῶν διανομῶν.

678. Ἡ ἀπὸ τῆς διαχειρίσεως ἀπαλλοτριώσεις ἐξακολουθεῖ ὡς πρὸς πάντα τὰ πράγματα τοῦ πτωχεύσαντος τὰ ἀνήκοντα αὐτῷ κατὰ τὸν σχηματισμὸν τῆς ἐνώσεως ἢ τὰ μέλλοντα νὰ ἀποκτηθῶσιν ὑπ' αὐτοῦ μέχρι τῆς λήξεως τῆς πτωχεύσεως. Ἀλλ' ἡ κυριότης τοῦ ἐνεργητικοῦ παραμένει ἀνήκουσα εἰς τὸν πτωχεύσαντα, ἐφ' ὅσον τὰ πράγματα αὐτοῦ δὲν ἐξεποιήθησαν· δὲν περιέρχεται αὕτη εἰς τοὺς πιστωτάς του (1). Ἡ πραγματοποίησις τοῦ ἐνεργητικοῦ καὶ αἱ μέλλουσχι μεταξὺ τῶν πιστωτῶν διανομαὶ εἶναι ὁ κύριος σκοπὸς τῆς ἐνώσεως. Διὸ αἱ μετὰ τὸν σχηματισμὸν τῆς ἐνώσεως ἐργασίαι εἶναι κυρίως ἡ ἐξακολούθησις τῆς κατὰ τὴν προπαρασκευαστικὴν περίοδον ἀρξαμένης ἐκκαθαρίσεως (εἰσπράξεις ἀπαιτήσεων, πληρωμαὶ χρεῶν, κλπ.), πωλήσεις τῶν κινητῶν καὶ τῶν ἀκινήτων τοῦ πτωχεύσαντος, διανομαὶ τῶν χρημάτων τῶν προερχομένων ἐκ τῶν πωλήσεων τούτων μεταξὺ τῶν πιστωτῶν. Ἀλλ' αἱ πράξεις αὗται καὶ ἐργασίαι δὲν εἶναι αἱ μόναι ἐνεργοῦμεναι μετὰ τὸν σχηματισμὸν τῆς ἐνώσεως. Ἀφοῦ ἡ ἀπὸ τῆς διαχειρίσεως τῆς περιουσίας ἀπαλλοτριώσεις ἐξακολουθεῖ καὶ καθίσταται ὀριστική, ἀναγκαῖον τυγχάνει νὰ ληθῇ ἀπόφασις περὶ τοῦ χορηγητέου εἰς τὸν πτωχεύσαντα χρηματικοῦ βοηθήματος. Πλὴν τούτου ἐνδέχεται νὰ ἀναφυῶσι παντοειδῆ κωλύματα κατὰ τῆς ἀμέσου πραγματοποιήσεως τῆς περιουσίας τοῦ πτωχεύσαντος. Οὕτω ὑπὸ διαφόρους προϋποθέσεις ὑπὸ τοῦ νόμου ὀριζομέναι δύναται νὰ δοθῇ εἰς τοὺς συνδίκους ἡ ἄδεια τῆς ἐξακολούθησεως τοῦ ἐμπορίου τοῦ πτωχεύσαντος. Οὕτω δύναται νὰ συμβιβάζωνται (*faire des transactions*), νὰ ἐκποιῶσιν ἐν ὁμάδι (*traiter à forfait*).

679. *Βοήθημα χορηγούμενον εἰς τὸν πτωχεύσαντα.*—Διαρ-

(1) Ἐφ. τῆς Ἀὐρηλίας, 28 Μαρτίου 1885. D. 1885. 2. 225.

κούσης τῆς προπαρασκευαστικῆς περιόδου, δύνανται νὰ ἐπιδικασθῶσι βοηθήματα εἰς τὸν πτωχεύσαντα καὶ εἰς τὴν οἰκογένειάν του ὑπὸ τοῦ εἰσηγητοῦ, ἄνευ προηγουμένης γνωμοδοτήσεως τῶν πιστωτῶν, ἐπιφυλασσομένου τοῦ δικαιώματος προσφυγῆς ἐνώπιον τοῦ ἐμποροδικείου ἐν περιπτώσει ἀμφισβητήσεως (ἄρθρ. 474).¹ Ὁρα ἀριθ. 524.

Ὑπαρχούσης ἐνώσεως, ἀπὸ τῆς πρώτης συνελεύσεως οἱ πιστωταὶ ἐρωτῶνται, ἂν πρέπει νὰ χορηγηθῇ εἰς τὸν πτωχεύσαντα καὶ εἰς τὴν οἰκογένειαν αὐτοῦ βοήθημα ἐκ τοῦ ἐνεργητικοῦ τῆς πτωχεύσεως. Πρέπει νὰ ἐρωτῶνται περὶ τοῦ ζητήματος τούτου οἱ πιστωταί, διότι, ἐπελθούσης τῆς ἐνώσεως, τὸ ἐνεργητικὸν θέλει διανεμηθῇ μεταξὺ αὐτῶν, τὸ βοήθημα δὲ τοῦτο ἐλκττόνει αὐτὸ κατ' ἀνάγκην.

Ἡ ἀπόφασις τῆς συνελεύσεως λαμβάνεται κατὰ πλειονοψηφίαν τῶν παρόντων πιστωτῶν. Δὲν ἀποφκίνονται ὁμῶς οὗτοι εἰ μὴ περὶ τοῦ ζητήματος, ἂν πρέπει νὰ χορηγηθῇ βοήθημα. Τὸ ποσὸν τοῦ βοηθήματος ὀρίζεται ὑπὸ τοῦ εἰσηγητοῦ, ἐπιφυλαττομένης τῆς ἐνώπιον τοῦ ἐμποροδικείου προσφυγῆς ἐκ μέρους τῶν συνδίκων μόνον (ἄρθρ. 530). Κακῶς ἐπραξεν ὁ νομοθέτης διακρίνας μεταξὺ αὐτοῦ τούτου τοῦ ζητήματος τῆς χορηγήσεως βοηθήματος καὶ τοῦ ζητήματος τοῦ ποσοῦ αὐτοῦ. Διότι τὸ δεῦτερον τοῦτο ζήτημα κέκτηται τὴν μεγαλειτέραν σπουδαιότητα διὰ τοὺς πιστωτάς, συνδέεται δὲ τοσοῦτον μετὰ τοῦ πρώτου, ὥστε πολλάκις οἱ πιστωταὶ δύνανται νὰ μὴ ἀποφκνθῶσιν ὑπὲρ τῆς ἀρχῆς τοῦ βοηθήματος, φοβούμενοι μήπως τὸ ποσὸν αὐτοῦ ὀρισθῇ μετέπειτα καθ' ὑπερβολὴν μέγα.

Τὸ ἄρθρον 530, διαφόρως πρὸς τὸ ἄρθρον 474, ποιεῖται λόγον περὶ τοῦ χορηγητέου εἰς τὸν πτωχεύσαντα καὶ ὄχι εἰς τὴν οἰκογένειαν αὐτοῦ βοηθήματος. Συγγραφεῖς τινες ⁽¹⁾ συμπεραίνουσιν ἐκ τούτου, ὅτι μετὰ τὴν ἐνωσιν μόνον εἰς αὐτὸν τοῦτον τὸν πτωχεύσαντα δύνανται νὰ χορηγηθῇ βοήθημα. Ἡ ἐρμηνεία αὕτη εἶναι καθαρῶς γραμματικὴ. Οὐδεὶς φαίνεται ὑπάρχων εὐλογος λόγος δικαιολογῶν τὴν διάκρισιν ταύτην.

Τὸ βοήθημα δύνανται νὰ συνίσταται βεβαίως εἰς χρηματικὸν ποσόν, τὸ ὅποῖον ἐπιτρέπεται εἰς τὸν πτωχεύσαντα νὰ κρατήσῃ εἴτε ἐφ' ἅπαξ εἴτε κατ' ἐπανάληψιν. Αὕτη μάλιστα εἶναι ἡ περίπτωσις, ἣν ρητῶς προβλέπει τὸ ἄρθρον 530, ἐδάφ. 2ον. Ἀλλ' ἐν τῇ πρα-

(1) Comberlin, ἐνθα ἄνωτ. σελ. 490.

κτικῇ τὸ ἐπιδικαζόμενον εἰς τὸν πτωχεύσαντα βοήθημα συνίσταται πολλάκις εἰς αὐτὰ ταῦτα τὰ ἐπιπλά του (son mobilier). Τοῦτο δὲν συνάδει πρὸς τὸ κείμενον τοῦ ἄρθρου 530. Πλὴν τούτου τὸ πρᾶγμα παρουσιάζει καὶ τὰ μειονεκτήματά του : τὰ ἐπιπλά ἔχουσιν ἐνίοτε ἀξίαν ἀνωτέραν ἐκείνης, ἣτις ἀποδίδεται εἰς αὐτὰ ἐν τῇ ἀπογραφῇ, εὐκολώτερον δὲ ἀποφασίζει τις τὴν τούτων παραχώρησιν ἢ τὴν ἐπιδίκασιν τοῦ χρηματικοῦ ποσοῦ, ὅπερ ἀντιπροσωπεύουσιν (ἄρθρ. 469).

680. Ἐξακολούθησις τῆς ἐκμεταλλεύσεως τοῦ ἐνεργητικοῦ. — Διαιρκούσης τῆς προπαρασκευαστικῆς περιόδου, ἡ ἐξακολούθησις τῆς ἐνασκήσεως τῆς ἐμπορίας τοῦ πτωχεύσαντος εἶναι μέτρον κανονικόν. Διὸ γίνεται τῇ ἐπιμελείᾳ τῶν συνδίκων ἐπὶ τῇ ἀδείᾳ τοῦ εἰσηγητοῦ (ἄρθρ. 470). Ἀλλὰ τὸ μέτρον τοῦτο ἔχει ἐξαιρετικὸν χαρακτῆρα μετὰ τὴν ἔνωσιν. Κατ' ἀρχὴν μετὰ τὴν ἔνωσιν ἡ ἐνασκήσις τῆς ἐμπορίας τοῦ πτωχεύσαντος δὲν δύναται νὰ ἐξακολουθήσῃ διὰ τὸν ἀπλούστατον λόγον, ὅτι πάντα τὰ ἐνσώματα καὶ ἀσώματα πράγματα αὐτοῦ δέον νὰ μετατραπῶσιν εἰς χρήματα. Ἐν τούτοις ἐνδεχόμενον ἔνεκα τῶν περιστάσεων ἡ ἄμεσος πώλησις τῶν πραγμάτων τῆς ἐμπορίας τοῦ πτωχεύσαντος νὰ ἀποβῇ ἐπιζήμιος· τοῦτο ἀκριβῶς συμβαίνει, ὅταν, ὡς ἐκ τῆς καταστάσεως τῶν ὑποθέσεων, δὲν δύνανται νὰ πωληθῶσιν εἰ μὴ εἰς εὐτελεῆ τιμὴν. Πρὸς τὸ συμφέρον τῶν πιστωτῶν καὶ τοῦ πτωχεύσαντος ὁ κῶδιξ (ἄρθρ. 532) παραδέχεται, ὅτι, καίπερ ὑπαρχούσης ἐνώσεως, δύναται νὰ μὴ ἐκποιηθῇ τὸ ἐμπορικὸν κατάστημα καὶ νὰ ἐξακολουθήσῃ ἡ ἐνασκήσις τῆς ἐμπορίας αὐτοῦ. Πλὴν τούτου ἐνίοτε δὲν πρόκειται τόσον περὶ ἐξακολουθήσεως τοῦ συνόλου τῶν ἐργασιῶν τοῦ πτωχεύσαντος, ὅσον περὶ τῆς ἀποπερατώσεως ὠρισμένης ἐπιχειρήσεως, ἣτις δύναται ν' ἀποβῇ ἐπωφελής· τὸ τοιοῦτο δύναται νὰ παρουσιασθῇ, προκειμένου περὶ ἀρξάμενης ἐργολαβίας ἢ προμηθείας. Συμφέρι ἐν ταύτῃ περιπτώσει εἰς τοὺς πιστωτὰς νὰ ἐξακολουθήσωσι μᾶλλον τὴν ἐν ἐκτελέσει ἐπιχείρησιν ἢ νὰ διαλύσωσιν ἢ μεταβιβάσωσιν αὐτὴν εἰς ἄλλον.

Ἀκριβῶς δὲ ἐπειδὴ ἡ ἐξακολούθησις τῆς ἐκμεταλλεύσεως τῆς ἐμπορίας τοῦ πτωχεύσαντος εἶναι μέτρον ἀντικείμενον εἰς τὸν κανονικὸν σκοπὸν τῆς ἐνώσεως καὶ δύναται νὰ ἐπιφέρῃ σοβαρὰς συνε-

πείας, απαιτοῦνται πρὸς τοῦτο ὅλως εἰδικοί ὁροι. Οὕτω τὴν σχετικὴν ἐντολὴν πρὸς τοὺς συνδίκους δίδουσιν οἱ πιστωταί. Ἡ ἀπόφασις δὲ αὐτῶν ἡ παρέχουσα αὐτοῖς τὴν ἐντολὴν ταύτην ὀρίζει καὶ τὴν διάρκειαν καὶ τὴν ἑκτασιν τῶν ἐργασιῶν αὐτῶν, ὀρίζει τὰ χρηματικὰ ποσά, ἅτινα δύνανται οἱ σύνδικοι νὰ κρατήσωσιν εἰς χεῖράς των, ὅπως ἐπαρκῶσιν εἰς τὰ απαιτούμενα ἔξοδα. Δὲν δύνανται δὲ νὰ ληφθῇ ἡ ἀπόφασις αὕτη εἰ μὴ ἐπὶ παρουσίᾳ τοῦ εἰσηγητοῦ. Ἀπαιτεῖται πλειονοψηφία μεγαλειτέρα καὶ ἐκείνης ἀκόμη δι' ἧς ἀποφασίζεται ἡ παραδοχὴ τοῦ συμβιβασμοῦ. Ἡ πλειονοψηφία τῶν τριῶν τετάρτων, κατ' ἀριθμὸν καὶ κατὰ ποσόν, τῶν πιστωτῶν, ὧν ἐξηλέγχθησαν καὶ ἐπεβεβαιώθησαν αἱ ἀπαιτήσεις ⁽¹⁾. Πάντες οἱ κανόνες οἱ ἰσχύοντες ὡς πρὸς τὸν συμβιβασμὸν εἰς τὰς περιπτώσεις ἐκχωρήσεως ἀπαιτήσεων, ἐνεχυριάσεως ἀπαιτήσεων, πιστωτῶν εἰς ὀλόκληρον, ἐφαρμόζονται κατὰ φυσικὸν λόγον ἐνταῦθα (ἀριθ. 591 μέχρι 594) (ἄρθρ. 532, ἔδαφ. 3ον). Ἀληθῶς ἀνάγκη ἐπικυρώσεως δὲν ὑπάρχει· ἔχουσιν ὅμως τοῦλάχιστον ὁ πτωχεύσας ⁽²⁾ καὶ οἱ διαφωνοῦντες πιστωταὶ δικαίωμα ἀνακοπῆς. Δὲν περιορίζεται μάλιστα τὸ δικαίωμα τοῦτο ὑπὸ τοῦ νόμου δι' εἰδικῆς τινος προθεσμίας· πρέπει ἐν παντὶ καιρῷ νὰ δύνανται οἱ ἐνδιαφερόμενοι νὰ ἐπιτυχάνωσιν ἀπόφασιν θέτουσαν πέρας εἰς τὴν ἐξακολούθησιν τοῦ ἐμπορίου τοῦ πτωχεύσαντος, ὅπερ πάντως ἔχει χαρακτῆρα προσωρινότητος. Ρητέον δ' ὅτι ἡ ἀνακοπὴ δὲν ἀναστέλλει τὴν ἐκτέλεσιν τῆς ἀποφάσεως.

Ρητέον δ' ὅτι οἱ πιστωταὶ δύνανται, ἀφοῦ ἀπέρριψαν τὴν πρότασιν περὶ ἐξακολούθησεως τῆς ἐμπορίας τοῦ πτωχεύσαντος, νὰ ψηφίσωσιν αὐτὴν ἰὰ τῶν απαιτουμένων δύο πλειονοψηφιῶν, ἐφ' ὅσον δὲν ἐγένετο ἡ πώλησις τοῦ ἐμπορικοῦ καταστήματος. Οὐδεμία ὑπάρχει διάταξις ἐπιτρέπουσα νὰ παραδεχθῶμεν, λόγῳ ἐξομοιώσεως πρὸς τὸν συμβιβασμὸν, ὅτι ἡ ἀπορριπτικὴ ψῆφος εἶναι ὀριστικὴ καὶ ἀμετάβλητος.

681. Ἐὰν ἡ ἐκμετάλλευσις τῆς ἐμπορίας παράγῃ κέρδη, τὸ ἐνεργητικὸν τῆς πτωχεύσεως αὐξάνει ἐκ τούτου καὶ κατ' ἀκολουθίαν τὰ κέρδη ταῦτα διανέμονται, ὥσπερ πάντα τὰ χρήματα τὰ προερχόμενα ἐκ τοῦ ἐνεργητικοῦ, μετὰξὺ πάντων τῶν πιστωτῶν.

681 δῖς. Ὅταν αἱ ἐργασίαι τῶν συνδίκων συνεπάγωνται ὑπο-

(1-2) Ἐφ. τοῦ Pau, 16 Ἰουνίου 1886, D. 1887. 2 3. 13

χρεώσεις. οί πιστωταί, κατὰ τὰς ἀνωτέρω τεθείσας ἀρχάς (ἀριθ. 556 καὶ ἐπομ.), δὲν εἶναι πιστωταὶ ἐν τῇ ὁμάδι, ἀλλ' ἔχουσιν ὡς ὀφειλέτιδα τὴν ὁμάδα. Δύνανται λοιπὸν νὰ ζητήσωσι νὰ πληρωθῶσιν ἐκ τοῦ ἐνεργητικοῦ τῆς πτωχεύσεως, ἀποκλειομένων πάντων τῶν πιστωτῶν τῆς πτωχεύσεως, καὶ αὐτῶν ἀκόμη τῶν διαφωνούντων πιστωτῶν, οἵτινες ἐψήφισαν κατὰ τῆς ἐξακολουθήσεως τῆς ἐκμεταλλεύσεως τῆς ἐμπορίας τοῦ πτωχεύσαντος. Μάλιστα δέ, ἐὰν αἱ ὑπὸ τῶν συνδίκων συναφθεῖσαι ὑποχρεώσεις ὑπερβαίνωσι τὸ ἐνεργητικὸν τῆς ἐνώσεως, οἱ πιστωταὶ τῆς πτωχεύσεως οἱ ψηφισάντες ὑπὲρ τῆς ἐξακολουθήσεως τῆς ἐκμεταλλεύσεως ὑποχρεοῦνται προσωπικῶς πέραν τῆς ἐν τῷ ἐνεργητικῷ μερίδος των ⁽¹⁾. Ὑποχρεοῦνται οὗτοι οὐχὶ εἰς ὁλόκληρον (ἀλληλεγγύως) ἀλλὰ κατὰ κεφαλὰς (κατ' ἴσας μερίδας, *chacun pour une part virile*)· ἐκ τῶν προπαρασκευαστικῶν ἐργασιῶν τοῦ νόμου τοῦ 1838 συνάγεται, ὅτι ἐπεδιώχθη ἐνταῦθα ἢ μὴ ἐφαρμογὴ τῆς ἀλληλεγγύης, ἥτις κατὰ τὸν πατροπαράδοτον ἐπὶ ἐμπορικῶν ὑποθέσεων κανόνα ⁽²⁾ ἔπρεπε νὰ ἰσχύῃ ⁽³⁾. Μεταξὺ τῶν πιστωτῶν τῶν ψηφισάντων ὑπὲρ τῆς ἐξακολουθήσεως τῆς ἐκμεταλλεύσεως τὰ χρέη διανεμόνται συμμετρικῶς ἀναλόγως πρὸς τὸ πᾶν τῶν ἀπαιτήσεων των. Ῥητέον ὁμως, ὅτι, ἵνα φέρωσιν εὐθύνην οἱ πιστωταὶ οὗτοι, πρέπει νὰ ἔχωσι μείνει οἱ σύνδικοι ἐντὸς τῶν ὁρίων τῆς δοθείσης αὐτοῖς ἐξουσίας (ἄρθρ. 533). Ἐὰν οὗτοι ὑπερέβησαν τὰ ὅρια ταῦτα, οἱ πιστωταὶ

(1) Τοῦναντίον οἱ πιστωταὶ δὲν εὐθύνονται προσωπικῶς ὡς ἐκ τῶν πράξεων τῶν συνδίκων, οἵτινες ἐξακολουθήσαν τὴν ἐκμετάλλευσιν τῆς ἐμπορίας τοῦ πτωχεύσαντος κατὰ τὴν προπαρασκευαστικὴν περίοδον. Τοῦτο ὀφείλεται εἰς τὸ ὅτι ἐν τῇ περιπτώσει ταύτῃ ἡ ἐξακολουθήσις τῆς ἐκμεταλλεύσεως γίνεται χωρὶς νὰ κληθῶσιν οἱ πιστωταὶ νὰ γνωμοδοτήσωσιν. Ὅρα ἀριθ. 523.

(2) Ὅρα τὸ παρὸν Σύστημα κλπ. τόμ. Γ'. ἀριθ. 38.

(3) Ἐν τῇ συνεδριάσει τῆς Βουλῆς τῆς 4 Ἀπριλίου 1838 τὸ ἄρθρον 533 ἐψηφίσθη μετὰ προσθήκης τῶν λέξεων ἄνευ ἀλληλεγγύης μεταξὺ αὐτῶν. Ἐκ παραδρομῆς δὲ ἴσως παρελείφθησαν αἱ λέξεις αὗται.

Ἀποκλείοντες τὴν ἀλληλεγγύην, δὲν θέλομεν νὰ ὁμιλήσωμεν εἰ μὴ περὶ τῶν σχέσεων τῶν πιστωτῶν πρὸς τοὺς τρίτους. Ἐννοεῖται δὲ οἴκοθεν, ὅτι εὐθύνονται ἀλληλεγγύως πρὸς τοὺς συνδίκους, ὡς ἐν γένει εὐθύνονται οἱ συνεντολεῖς πρὸς τὸν ἐντολοδόχον των δυνάμει τοῦ ἁρθρου 2002 ἀστ. κώδικος.

δὲν ἐνέχονται, καὶ οἱ σύνδικοι δὲ αὐτοὶ δὲν ἐνέχονται εἰ μὴ καθ' ὅσον δὲν κατέστησαν ἀρκούντως γνωστὴν τῇ ἐξουσίαν των ἢ ἐγγυήθησαν αὐτοὶ περὶ τῶν πράξεών των (ἄρθρ. 1997, ἀστ. κώδ. (1)(2)).

682. Συμβιβασμοὶ (Transactions). — Τὴν πορείαν τῶν ἐργασιῶν τῆς ἐνώσεως δύνανται νὰ παρακωλύσωσιν ἐγειρόμεναι ἀμφισβητήσεις. Συμφέρι δὲ νὰ δύνανται νὰ λύωνται διὰ (κοινῶν) συμβιβασμῶν (transactions). ἀποφεύγονται οὕτω βραδύτητες καὶ δαπάναι. Ἐξαρτῶνται δὲ οἱ συμβιβασμοὶ τοῦ κοινοῦ δικαίου καὶ μετὰ τὴν ἐνώσιν ἐκ τῶν αὐτῶν ὁρῶν καὶ διατυπώσεων, ἐξ ὧν καὶ κατὰ τὴν προπαρασκευαστικὴν περίοδον (ἀριθ. 507 καὶ ἐπόμε.), πλὴν πάντως μιᾶς μόνης διαφορᾶς. Κατὰ συνέπειαν οἱ σύνδικοι ὅπως συμβιβασθῶσι χρήζουσι τῆς ἀδείας τοῦ εἰσηγητοῦ· πλὴν τούτου, ἐὰν τὸ ἀντικείμενον τοῦ συμβιβασμοῦ εἶναι ἀορίστου ἀξίας ἢ ὑπερβαίνῃ τὰ 300 φράγκα, ὁ συμβιβασμὸς μόνον μετὰ τὴν δικαστικὴν ἐπικύρωσιν εἶναι ὑποχρεωτικός. Ἄλλ' ἐνῶ πρὸ τῆς ἐνώσεως ἡ ἐναντίωσις τοῦ πτωχεύσαντος δύνανται νὰ κωλύσῃ τοὺς συμβιβασμοὺς τοὺς ἀναφερομένους εἰς δικαιώματα ἐπὶ ἀκινήτων, μετὰ τὴν ἐνώσιν οἱ συμβιβασμοὶ δύνανται νὰ συναφθῶσι καὶ ὡς πρὸς τοιαῦτα δικαιώματα παρὰ τὴν ἐναντίωσιν τοῦ πτωχεύσαντος (ἄρθρ. 535 καὶ 487). Ἡ διαφορὰ αὕτη ἐξηγεῖται· πρὸ τῆς ἐνώσεως πρέπει νὰ διατηρῇται ἡ περιουσία τοῦ πτωχεύσαντος, ἐπειδὴ εἶναι ἐνδεχόμενον νὰ γίνῃ συμβιβασμὸς (concordat)· ἐπελθούσης ἐνώσεως, δὲν πρέπει νὰ λογίζεται τόσον τὸ συμφέρον τοῦ πτωχεύσαντος, ὅσους μέλλει νὰ

(1) Πρὸβλ. Ἀκυρ. 2 Ἀπριλίου 1879. S. 1880. 1. 63. Journal du Palais, 1880. 137. D. 1879. 1. 470.

(2) ΕΕΝΟΝ ΔΙΚΑΙΟΝ. — Ἐν Βελγίῳ ὁ κώδιξ (ἄρθρ. 529) ἀρκεῖται εἰς τὰς πλειονοψηφίας τὰς ἀπαιτούμενας διὰ τὴν ψήφισιν τοῦ συμβιβασμοῦ. Ἐν Ἰταλίᾳ (ἄρθρ. 993 καὶ 794) εἰσῆχθησαν οἱ κανόνες τοῦ γαλλικοῦ ἐμπορικοῦ κώδικος. Ὁ γερμανικὸς νόμος (ἄρθρ. 120) παραδέχεται τὴν ἐξακολούθησιν τῆς ἐκμεταλλεύσεως τῆς ἐμπορίας τοῦ πτωχεύσαντος, χωρὶς ν' ἀπαιτῇ εἰδικοὺς ὅρους ὡς πρὸς τὴν πλειονοψηφίαν. Ὁ ἀγγλικὸς νόμος (ἄρθρ. 57 1ον) παραδέχεται ἀπλῶς, ὅτι ὁ σύνδικος δύνανται τῇ ἀδείᾳ τῆς ἐφορευτικῆς ἐπιτροπῆς (comité de surveillance) νὰ ἐξακολουθήσῃ τὰς ὑποθέσεις τοῦ πτωχεύσαντος, ἐφ' ὅσον εἶναι τοῦτο ἀναγκαῖον πρὸς ἐπωφελεῖ ἐκκαθάρισιν.

ἀποστερηθῇ πάντων τῶν πραγμάτων αὐτοῦ διὰ τῆς ἐπιβαλλομένης εἰς χορήματα μετατροπῆς των, ὅσον τὸ συμφέρ τῶν πιστωτῶν. Ὅρα ἀριθ. 684.

683. Ἀποχή. Ἀποδοχή.—Αἱ πράξεις αὗται ἔνεκα τῆς σοβαρότητός των, ἔνεκα τοῦ φόβου μὴ καλύπτηται ὑπὸ τὸ πρόσχημά τινος ἐξ αὐτῶν ἀληθῆς τοῦ κοινοῦ δικαίου συμβιβασμός (transaction), ὑποβάλλονται πρὸ τῆς ἐνώσεως ὅφ' οὓς ὄρους καὶ οἱ τοῦ κοινοῦ δικαίου συμβιβασμοὶ (transaction) (ἀριθ. 514). Ἐνεκα ταυτοῦτος λόγων αἱ πράξεις αὗται κρίνονται καὶ αὗται ὡς συμβιβασμοὶ τοῦ κοινοῦ δικαίου συναπτόμενοι μετὰ τὸν σχηματισμὸν τῆς ἐνώσεως ⁽¹⁾. Ἀλλὰ τοῦτο δὲν ἐφαρμόζεται εἰς τὴν ἀποχὴν, εἰ μὴ καθ' ὅσον ἡ ἀποχὴ (παραίτησις) ἀφορᾷ αὐτὸ τοῦτο τὸ δικαίωμα. Ἡ ἀπὸ τῆς δίκης ἀποχὴ (παραίτησις), δι' ἧς ἀποπερατοῦται ἡ δίκη, παραμένει δὲ διασωζόμενον τὸ οὐσιαστικὸν δικαίωμα, καὶ κατὰ συνέπειαν καὶ τὸ δικαίωμα τῆς εἰσαγωγῆς νέας δίκης ἐχούσης ὅπερ καὶ ἡ προηγουμένη ἀντικείμενον (ἀρθρ. 602 καὶ 603 τοῦ κώδ. πολ. δικον.), δύναται νὰ γίνη ὑπὸ τοῦ συνδίκου ἄνευ ἀδείας τινός. Τοῦτο εἶναι φυσικὴ συνέπεια τῆς τοῦ συνδίκου ἐξουσίας τοῦ ἐνεργεῖν δικαστικῶς.

684. Ἐκποίησης ἐν ὁμάδι (traités à forfait).—Καὶ ἄλλης φύσεως προσκόμματα δύνανται νὰ παρεμποδίσωσι τὴν ταχεῖαν ἐκκαθάρισιν τῆς ἐνώσεως. Ἐν πολλαῖς πτωχεύσεσιν, ἰδίᾳ ἐν τῇ πτωχεύσει τῶν τραπεζιτῶν, ὑπάρχουσιν ἀπαιτήσεις, αἵτινες, καίπερ μὴ οὔσαι ἐπίμαχοι, δυσκόλως ὁμῶς εἰσπράττονται ἔνεκα τῆς ἐπιθεοῦς φερεγγυότητος τῶν ὀφειλετῶν, ἢ θέλουσιν εἰσπραχθῇ εἰς μεμακρυσμένην ἐποχὴν ἔνεκα τῆς ἀπεχούσης λήξεώς των. Εἶναι προτιμότερον νὰ ἀρκεσθῇ τις τότε εἰς ὅ,τι δύναται νὰ λάβῃ ἀμέσως ἢ νὰ προβῇ εἰς δαπανηρὰς καταδιώξεις ἢ ν' ἀναμείνῃ τὰς λήξεις τῶν προθεσμιῶν. Ἡ ἐνώσις δύναται τῇ μεσολαβήσει τῶν συνδίκων νὰ ἐκποιήσῃ ἐν ὁμάδι (traiter à forfait) τοῦτ' ἔστι νὰ συμφωνήσῃ μετὰ τῶν ὀφειλετῶν, ὅτι θέλουσι πληρώσει ἁμέσως μέρος

(1) Ἀχιν. 23 Φεβρουαρίου 1885, Journal des faillites, 1885, σελ. 145. S. 1886. 1. 150. Journal du Palais, 1886. 1. 362. D. 1885. 1. 284.

μόνον τῆς ὀφειλῆς των, θέλει δοθῇ δὲ εἰς αὐτοὺς ἐξόφλησις χαριζομένου τοῦ ὑπολοίπου, ἢ, ἐὰν οἱ ὀφειλέται προβάλλουσιν ὄρους ἀπαρადέκτους, νὰ ἐκχωρήσῃ τὰς ἀπαιτήσεις εἰς τρίτον ἀντὶ τιμήματος, ὅπερ εἶναι δυνατόν νὰ ἐπιτευχθῇ (ἀριθ. 570) (1).

Τὰ μέσα ταῦτα εἶναι χρησιμώτατα, δύνανται ὅμως νὰ δώσωσι λαβὴν εἰς καταχρήσεις ἐπιζημίους εἰς τὴν ὁμάδα ἢ εἰς τὸν πτωχεύσαντα. Πρὸς ἀποφυγὴν αὐτῶν ὁ κώδιξ (ἄρθρ. 570) ὑποβάλλει τὰ μέσα ταῦτα ὑπὸ εἰδικούς ὄρους : 1ον Ἀπαιτεῖται ἀπόφασις τῆς συνελεύσεως τῶν πιστωτῶν εἰλημμένη διὰ τῆς κατ' ἀριθμὸν πλειονοψηφίας· διότι διὰ τὴν περίπτωσιν ταύτην δὲν ὑπάρχει οὐδεμίαν εἰδικὴν διάταξις ἀπαιτοῦσα οἰκονομικῶς κατὰ ποσὸν πλειονοψηφίαν. Πᾶς πιστωτὴς δύναται ν' ἀπευθυνθῇ εἰς τὸν εἰσηγητὴν, ὅπως προκαλέσῃ περὶ τούτου ἀπόφασιν (ἄρθρ. 570, ἐδάφ. 2ον). 2ον Πρέπει νὰ καλῆται ὁ πτωχεύσας νὰ δίδῃ τὴν γνώμην του. 3ον Τὸ ἐμποροδικεῖον δέον νὰ δώσῃ τὴν ἄδειαν εἰς τὴν ἔνωσιν νὰ συνυμολογήσῃ τὴν ἐν ὁμάδῃ ἐκποίησιν τοῦ ὅλου ἢ μέρους τῶν μὴ εἰσπραχθεῖσων ἀπαιτήσεων ἢ τὴν ἀπαλλοτρίωσιν αὐτῶν. 4ον Ἐπειδὴ δὲ ἡ γενομένη θυσία δὲν δύναται νὰ ἐξηγηθῇ εἰ μὴ ἐκ τῶν ἀναγκῶν τῆς ἐκκαθαρίσεως, δὲν δύναται νὰ γίνῃ προσφυγὴ εἰς τὰ μέσα ταῦτα εἰ μὴ μετὰ τὴν ἔνωσιν οὐχὶ δὲ κατὰ τὴν προπαρασκευαστικὴν περίοδον.

Ἐκ τούτου συνάγεται, ὅτι δὲν ὑπάγονται ὑπὸ τοὺς αὐτοὺς ἀκριβῶς ὄρους αἱ τε ἐν ὁμάδῃ ἐκποιήσεις καὶ οἱ συμβιβασμοί (transactions).

(1) Αἱ διατάξεις τοῦ ἄρθρου 570 ἐμπ. κώδικος, αἵτινες ὑποβάλλουσι τὴν ἀπαλλοτρίωσιν τῶν δικαιωμάτων καὶ ἀγωγῶν εἰς ὠρισμένους ὄρους ἐκτιθεμένους ἐν τῇ συνεχείᾳ τοῦ κειμένου, δὲν ἔχουσιν ἐφαρμογὴν εἰς τὰς συνήθεις ἀπαιτήσεις τοῦ πτωχεύσαντος. Ἡ ἐκχώρησις αὐτῶν δύναται νὰ γίνῃ ἐλευθέρως ὑπὸ τοῦ συνδίκου. Ἀκυρ. 23 Φεβρουαρίου 1858. S. 1856. 1. 600. Journal du Palais, 1858. 346. D. 1858. 1. 390. Ὅρα ἐπίσης Ἐμποροδικεῖον τοῦ Σηκουάνα, 7 Ἰανουαρίου 1882, Journal des faillites 1882, σελ. 102. Ἐφ' τῆς Douai, 30 Ἰουλίου 1883, Journal des faillites, 1884, σελ. 73. Ρητέον δ' ἄλλως ὅτι τοῦτο συνάγεται καὶ ἐκ τοῦ ἄρθρου 534 ἐμπ. κώδικος, ὅπερ δίδει εἰς τὸν ἀντίδικον τὴν ἐξουσίαν νὰ ἐπιδιώξῃ τὴν ἐκκαθάρισιν τῶν ἐνεργητικῶν χρεῶν τοῦ πτωχεύσαντος καὶ νὰ πωλήσῃ τὰ κινητὰ ἐν γένει τοῦ πτωχεύσαντος. Ὅρα ἀριθ. 637.

Γενομένης πωλήσεως ἐπιδίκων δικαιωμάτων, ὁ ἐκδοχεὺς ὑπόκειται εἰς τὴν retrait (Σ.Μ. ἀπότισιν) συμφώνως πρὸς τὰ ἄρθρα 1699 καὶ ἐπόμεν. τοῦ ἀστικοῦ κώδικος ⁽¹⁾. Ἰσχύει δὲ τοῦτο, καὶ ὅταν ἀκόμη ἡ ἐκχωρουμένη ἀπαιτήσις εἶναι ἐμπορική, διότι δὲν ὑπάρχει ἐν τοῖς ἡμετέροις νόμοις διάταξις πρὸς τὴν τοῦ γερμανικοῦ ἐμπορικοῦ κώδικος (ἄρθρ. 299), ἥτις ἐπὶ ἐμπορικῶν ὑποθέσεων ἀποκλείει τὴν ἐπὶ ἐπιδίκων retrait.

Οἱ κανόνες οὗτοι εἰσῆχθησαν μόνον διὰ τὰς συμφωνίας (traités) τὰς μεταξὺ τοῦ συνδίκου καὶ τρίτων, ὀφειλετῶν τοῦ πτωχεύσαντος ἢ ἐκδοχέων ἀπαιτήσεων ὑριστχυμένων κατ' αὐτοῦ· εἶναι ξένοι πρὸς τὰς συμφωνίας τὰς συναπτομένας ὑπὸ τοῦ συνδίκου μετὰ τοῦ πτωχεύσαντος. Αἱ συμφωνίαι αὗται δεσμεύουσι μόνον τοὺς πιστωτὰς τοὺς προσχωροῦντας εἰς αὐτάς. Ἄλλως θὰ κατελήγομεν τῇ βοήθειᾳ δῆθεν ἐν ὁμάδι ἐκποιήσεων (traillés à forfait) νὰ συνομολογῶμεν συμβιβασμοὺς (concordats) μετὰ τὴν ἔνωσιν, τοῦθ' ὅπερ ἀντίκειται πρὸς τὰς ἀρχὰς τῆς ἡμετέρας νομοθεσίας (ἀριθ. 595) ⁽²⁾.

Ἐνεκα τῶν αὐτῶν λόγων ἀποκρουστέοι εἶναι καὶ οἱ συμβιβασμοὶ τοῦ κοινοῦ δικαίου (transaction) οἱ συναπτόμενοι διὰ τῆς πλειονοψηφίας μεταξὺ τοῦ συνδίκου καὶ τοῦ πτωχεύσαντος.

685. Πώλησις τῶν πραγμάτων τοῦ πτωχεύσαντος. Διανομὴ τῶν χρημάτων.—Ἐπελθούσης τῆς ἐνώσεως, πρέπει κυρίως νὰ ἐνεργηθῇ ἡ πώλησις τῶν πραγμάτων τοῦ πτωχεύσαντος καὶ ἡ διανομὴ τοῦ ἐκ τῆς πωλήσεως προϊόντος ὡς καὶ τῶν ἄλλων διαθεσίμων χρηματικῶν ποσῶν τῶν εὐρεθέντων ἐν τῷ ταμείῳ τοῦ πτωχεύσαντος ἢ εἰσπραχθέντων παρὰ τῶν ὀφειλετῶν αὐτοῦ. Πρὸς ἐνέργειαν τῶν διανομῶν δὲν εἶναι ἀνάγκη νὰ συντελεσθῇ πρότερον ἡ πώλησις πάντων τῶν πραγμάτων τοῦ πτωχεύσαντος καὶ νὰ εἰσπραχθῶσι πᾶσαι αἱ ἀπαιτήσεις τοῦ πτωχεύσαντος· ἄλλως θὰ

(1) Πρὸβλ. Ἐφ. τῶν Παρισίων 15 Φεβρουαρίου 1893, Journal des faillites 1862, σελ. 245.

(2) Ἐφ. τῶν Παρισίων, 2 Ἰουλίου 1840. D. 1841. 2. 25, S. 1840. 2. 424. Journal du Palais, 1841. 1. 360. Ἐφ. τῆς Αὐρηλίας, 1 Ἀπριλίου 1878. S. 1878. 2. 193. Journal du Palais, 1878. 824.—Renouard, ἐνθ' ἄνωτ. II, σελ. 327.

ἐπεβάλλετο ἐνίοτε εἰς τοὺς πιστωτὰς μακρὰ ἀναμονή, δυναμένη νὰ προξενήσῃ εἰς αὐτοὺς μεγάλην ζημίαν. Αἱ διανομαὶ γίνονται, ὅσάκις τὰ διαθέσιμα χρήματα εἶναι ἀρκετά· ὁ νόμος, μηδέν περιέχων περιοριστικὸν κανόνα περὶ τούτου, ἐπαφίνει ὁλοσχερῶς εἰς τὸν εἰσηγητὴν τὴν φροντίδα ν' ἀποφανθῇ πότε τὰ διαθέσιμα ποσὰ εἶναι ἱκανά, ὥστε νὰ γίνωνται ἐπωφελῶς διανομαί (ἄρθρ. 566). Ἄλλ' ἐπειδὴ αἱ διανομαὶ προϋποθέτουσι προηγηθείσας πιστώσεις, φρόνιμον καὶ λογικὴν εἶναι χάριν μείζονος σαφηνείας νὰ πραγματευθῶμεν κατὰ σειράν· 1ον περὶ τῶν πωλήσεων τῶν πραγμάτων τοῦ πτωχεύσαντος· 2ον περὶ τῶν μεταξὺ τῶν πιστωτῶν διανομῶν.

686. Πωλήσεις τῶν πραγμάτων τοῦ πτωχεύσαντος. — Οἱ τύποι καὶ οἱ ὅροι τῶν πωλήσεων τούτων διαφέρουσι, καθόσον πρόκειται περὶ κινητῶν ἢ ἀκινήτων. Διὸ οὐσιῶδες τυγχάνει νὰ ἐνασχοληθῶμεν διακεκριμένως περὶ τῶν πωλήσεων τῶν δύο τούτων κατηγοριῶν κτημάτων.

687. Πωλήσεις κινητῶν. — Κατὰ τὴν προπαρασκευαστικὴν περίοδον οἱ σύνδικοι δὲν δύνανται κατ' ἀρχὴν νὰ πωλῶσι τὰ κινητὰ κτήματα τοῦ πτωχεύσαντος. Πάντως ὁμως ὑπὸ τὸν ὅρον τοῦ νὰ λάβῃ τὴν ἄδειαν τοῦ εἰσηγητοῦ δύναται ὁ σύνδικος νὰ πωλήσῃ εἴτε τὰ πράγματα τὰ ὑποκείμενα εἰς φθοράν ἢ εἰς ἐπικειμένην ὑποτίμησιν ἢ εἰς ὑπέρογκα ἔξοδα συντηρήσεως (ἄρθρ. 470 ἐμπ. κώδ.), εἴτε ἄλλα κινητὰ πράγματα, ἐὰν ἀποβαίνῃ ἀναγκασίον νὰ πωληθῶσι πρὸς πορισμὸν τῶν διὰ τὰς ἐργασίας τῆς πτωχεύσεως ἀπαιτούμενων χρημάτων (ἄρθρ. 486, ἐδάφ. 1ον ἐμπ. κώδ.). Ὁ πτωχεύσας δέον νὰ ἀκούγῃ ἢ νὰ καλῇται προσηκόντως, ὅταν ζητηται ἡ ἄδεια πρὸς πώλησιν πραγμάτων μὴ ὑποκειμένων εἰς ὑποτίμησιν ἢ μὴ ἀπαιτούντων ὑπερόγκους δαπάνας συντηρήσεως. Ὁ εἰσηγητής, ἐπιτρέπων τὴν πώλησιν, ἀποφασίζει συνάμα, ἂν θέλῃ γίνῃ ἐπὶ πλειστηριασμῷ ἢ ἐπὶ ἐλευθέρᾳ συμφωνίᾳ (à l' amiable). Ὅρα ἀριθ. 515 μέχρι 520.

Μετὰ τὸν σχηματισμὸν τῆς ἐνώσεως ἰσχύουσι κανόνες διάφοροι ὑπὸ πολλὰς ἐπόψεις· ἀλλ' ὁ ἐμπορικὸς κώδιξ (ἄρθρ. 535) δὲν ὀρίζει ἐν πληρότητι τοὺς ἐφαρμοστέους τότε κανόνας, καὶ ἐπομένως διαφοραὶ τινες εἶναι ἀβεβαίαι.

Πάντα ἀδιακρίτως τὰ κινητὰ πρέπει νὰ πωληθῶσι.

Δὲν εἶναι ἀνάγκη νὰ προσκληθῇ ὁ πτωχεύσας (ἄρθρ. 534). Ἄλλ'

ἐπειδὴ ὁ κῶδιξ περιορίζεται εἰς τὸ νὰ ἀναφέρῃ, ὅτι οἱ τύνδικοι ὀφείλουσι νὰ ἐπιδιώξωσι τὴν πώλησιν τῶν ἐμπορευμάτων καὶ κινητῶν πραγμάτων τοῦ πτωχεύσαντος, ὑπὸ τὴν ἐπίβλεψιν τοῦ εἰσηγητοῦ, χωρὶς νὰ μνημονεύῃ ρητῶς περὶ τῆς ἀνάγκης τῆς ἀδείας αὐτοῦ, εὐλόγως γεννᾶται ἡ ἀπορία, ἂν ἀπαιτεῖται ἡ ἄδεια αὕτη. Ἡ ἀποφατικὴ λύσις φαίνεται συναγομένη ἐκ τοῦ ὅτι, ὡς πρὸς τὴν πώλησιν τῶν ἀκινήτων, ὁ ἐμπορικὸς κῶδιξ (ἄρθρ. 572) ποιεῖται ρητὴν μνείαν τῆς ἀδείας τοῦ εἰσηγητοῦ ⁽¹⁾. Εὐνόητον δ' ἄλλως τυγχάνει τὸ νὰ μὴ εἶναι ἀναγκαῖα ἡ ἄδεια αὕτη διὰ τὰ κινητὰ, διὰ τὸν ἀπλούστατον λόγον, ὅτι ἡ πώλησις πάντων τῶν κτημάτων τούτων εἶναι ἀναγκαστικὴ συνέπεια τῆς ἐνώσεως, καὶ ὅτι κατὰ τὴν ἀντίληψιν τοῦ νομοθέτου τοῦ 1807 τὰ κινητὰ πράγματα ἦσαν μικροτέρως ἀξίας ἢ τὰ ἀκίνητα.

Διαρκούσης τῆς περιόδου, ἣτις προηγεῖται τοῦ σχηματισμοῦ τῆς ἐνώσεως, ὁ εἰσηγητὴς δύναται ν' ἀποφασίσῃ νὰ γίνῃ ἡ πώλησις δι' ἐλευθέρως συμφωνίας (à l' amiable) ἢ διὰ πλειστηριασμοῦ (ἀριθ. 519). Δυνάμεθα νὰ εἴπωμεν τὸ αὐτὸ διὰ τὴν μετὰ τὴν ἐνωσὶν περίοδον. Ἐπειδὴ πρόκειται περὶ ἀναγκαστικῆς ἐκποιήσεως, σύμφωνον φαίνεται πρὸς τὰς γενικὰς ἀρχὰς νὰ μὴ δύναται νὰ γίνῃ ἄλλως ἢ διὰ πλειστηριασμοῦ. Καὶ ἔπειτα, ἂν μὴ ἐκαλεῖτο ὁ εἰσηγητὴς νὰ δώσῃ τὴν ἄδειαν τῆς πωλήσεως, πῶς θὰ ἀπεφαινέτο περὶ τοῦ τρόπου τῆς ἐνεργείας αὐτῆς;

688. Πώλησις ἐμπορικοῦ καταστήματος.— Οἱ ἀνωτέρω τεθέντες κανόνες διέπουσι τὰς πωλήσεις ἀσωμάτων κινητῶν πραγμάτων, ἰδίᾳ δὲ τὴν πώλησιν τοῦ ἐμπορικοῦ καταστήματος (fonds de commerce) τοῦ πτωχεύσαντος. Γίνεται δὲ ἡ τελευταία αὕτη πώλησις, εἴτε ὅταν δὲν συνεχίζεται ἡ ἐκμετάλλευσις τῆς ἐμπορίας τοῦ πτωχεύσαντος, εἴτε ὅταν συνεχισθεῖσῃ ἡ ἐκμετάλλευσις αὕτη ἐπὶ τινὰ χρόνον ἔπαυσε (ἀριθ. 680 καὶ ἐπομ.).

Πολλὰ δὲ εἰδικὰ ζητήματα παρουσιάζονται ἐξ ἀφορμῆς τῆς πωλήσεως ἐμπορικῆς ἐπιχειρήσεως.

Ἐν ταῖς ἐλευθέραις πωλήσεσιν ἐμπορικῆς ἐπιχειρήσεως συμφωνεῖται ἐνίοτε, ὅτι ὁ πωλητὴς δὲν δύναται νὰ ἐγκαταστήσῃ ἐκ νέου εἰς ὠρισμένην ἀπόστασιν ἐπιχείρησιν ὁμοίαν πρὸς τὴν πωληθεῖσαν. Ρη-

(1) Ἀκυρ. 23 Φεβρουαρίου 1858. D. 1858. 1. 390.

τέον δ' ὅτι ἡ ὑποχρέωσις τῆς ἐγγυήσεως ἀρκεῖ, ὥστε, καὶ μὴ ὑπαρχούσης ἀκόμη ρητῆς ρήτηρας, νὰ μὴ δύναται ὁ πωλητὴς ἐμπορικῆς ἐπιχειρήσεως νὰ ἐγκαθίσταται ἐκ νέου εἰς ὠρισμένην ἀπόστασιν ἀπὸ τῆς παλαιᾶς ἑδρας του, ὥστε νὰ συναγωνίζεται ἐπιζημίως τὸν ἀγοραστήν του. Μὴ ὑπαρχούσης ὁμως ρητῆς ρήτηρας ἐν τῷ πωλητηρίῳ, εἰς τὰ δικαστήρια ἀνήκει νὰ ὀρίζωσι κατὰ τὰς περιστάσεις τὸ τοπικὸν σημεῖον, ἐντεῦθεν τοῦ ὁποῖου ὁ πωλητὴς δὲν πρέπει νὰ συνιστᾷ νέον κατὰστημα (1).

Πῶς ἐφαρμόζονται οἱ κανόνες οὗτοι εἰς τὴν πώλησιν ἐμπορικῆς ἐπιχειρήσεως μετὰ πτώχευσιν; Δύναται ὁ σύνδικος νὰ περιλάβῃ ἐγκύρως ἐν τῇ πωλήσει ρήτηραν ἀπαγορεύουσαν εἰς τὸν πτωχεύσαντα νὰ ἐγκατασταθῇ εἰς ὠρισμένην ἀπόστασιν ἀπὸ τοῦ παλαιοῦ καταστήματός του; Μὴ ὑπαρχούσης ρητῆς τοιαύτης ρήτηρας, ὑφίσταται ἄρά γε ἡ ἀπαγόρευσις εἴτε διὰ τὸν πτωχεύσαντα, εἴτε διὰ τοὺς πιστωτάς, εἴτε διὰ τὸν σύνδικον;

Δὲν δύναται σπουδαίως νὰ ἀμφισβητηθῇ, ὅτι ὁ σύνδικος δύναται νὰ συναινέσῃ εἰς τὴν καταχώρισιν ρήτηρας ἀπαγορευτικῆς διὰ τὸν πτωχεύσαντα (2). Ὁ σύνδικος εἶναι κατὰ φυσικὸν λόγον ἐπιφορτισμένος νὰ συντάξῃ τὸ τοιχοκόλλητον γραμμάτιον (*cahier des charges*) τῆς πωλήσεως. Ἀντιπροσωπεύει οὗτος τὸν πτωχεύσαντα καὶ τοὺς πιστωτάς ὁμοῦ. Ἐνδιαφέρει ἐπομένως καὶ τοὺς τελευταίους τούτους καθὼς καὶ τὸν πτωχεύσαντα νὰ γίνῃ ἡ πώλησις ὑπὸ ὄρους τόσοι καλοῦς, ὅσον θὰ ἦσαν ἂν μὴ ὑπῆρχε πτώχευσις. Εἶναι πρόδηλον, ὅτι ἡ ἐξ ἀδυναμίας μὴ καταχώρισις τοιαύτης ρήτηρας θὰ ἠδύνατο νὰ ἐλαττώσῃ τὸν ἀριθμὸν τῶν ἀγοραστῶν καὶ κατ' ἀκολουθίαν νὰ ἐπιφέρῃ ἐκπεσμὸν τιμῆς.

Μὴ ὑπαρχούσης μηδεμιᾶς τοιαύτης ρήτηρας, τὸ ζήτημα, τίς ὑποχρεοῦται νὰ μὴ δημιουργήσῃ παρόμοιον πρὸς τὸ ἐκποιηθὲν κατὰστημα ἐντὸς ἀκτίνος ὀριστέας κατὰ τὰς περιστάσεις ὑπὸ τῶν δικαστηρίων, τὸ ζήτημα, λέγομεν, τοῦτο ἐξαρτᾶται ἐκ τῆς ἀποφάσεως τῆς λαμβανομένης ὡς πρὸς τὸ πρόσωπον, ὅπερ ὑπόκειται εἰς τὴν ἐκ τῆς ἐγγυήσεως ὑποχρέωσιν ἐν περιπτώσει πωλήσεως ὑπὸ τοῦ συνδίκου· διότι ἡ ὑποχρέωσις τῆς μὴ συστάσεως νέου καταστήματος

(1) Ὅρα τὸ παρὸν Σύστημα κλπ. III, ἀριθ. 247 μέχρι 249.

(2) Ὅρα τὰς ἀποφάσεις τὰς μνημονευομένας ἐν τῇ σημ. 2 τῆς σελ. 22.

ὑπὸ ὄρους, ὡς ἐκ τῶν ὁποίων θὰ ἐπήρχετο ἐκ τῆς συστάσεως ζημία εἰς τὸν ἀγοραστήν, εἶναι συνέπεια τῆς περὶ ἐγγυήσεως ἕνεκα ἐκνικήσεως ὑποχρέωσης τῆς βαρυνούσης τὸν πωλητήν.

Εἰς τὴν τῆς ἐγγυήσεως ὑποχρέωσιν δὲν ὑπόκειται οὔτε ὁ σύνδικος, οὔτε οἱ πιστωταὶ τῆς πτωχεύσεως. Ὁ πρῶτος εἶναι ἐντολοδόχος, τὸν ὁποῖον δὲν δύναται νὰ βαρύνῃ οὐδεμία ἐνοχὴ πηγάζουσα ἐκ τῆς πωλήσεως, ἐν τῇ ὁποίᾳ πράγματι δὲν εἶναι οὗτος συμβαλλόμενος. Καὶ οἱ δεύτεροι δὲ ἐπίσης δὲν εἶναι πωληταί, ὁ δὲ ἀγοραστής τοῦ ἐμπορικοῦ καταστήματος δὲν ἔχει αὐτοὺς δικαιοπαρόχους του, διότι οἱ πιστωταὶ δὲν καθίστανται κύριοι τῶν πραγμάτων τοῦ πτωχεύσαντος ⁽¹⁾. Ὁ ἀληθὴς πωλητὴς εἶναι ὁ πτωχεύσας, τοῦ ὁποίου τὸ δικαίωμα ἐνασκοῦσιν οἱ πιστωταὶ τῇ μεσολαβήσει τοῦ συνδίκου. Διὸ ὁ πτωχεύσας μόνος φέρει τὴν τῆς ἐγγυήσεως ὑποχρέωσιν καὶ κατ' ἀκολουθίαν τὴν ὑποχρέωσιν τοῦ νὰ μὴ προξενήσῃ εἰς τὸν ἀγοραστήν τοῦ ἐμπορικοῦ καταστήματος ζημίαν τινά, ἰδρύων νέον ἐμπορικὸν κατάστημα πλησίον τοῦ προτέρου. Ἐν ἄλλαις λέξεσιν οἱ ἐφαρμοστέοι κανόνες εἶναι αὐτοὶ ἐκεῖνοι, οἵτινες θὰ ἐφηρμόζοντο, ἂν ἐπρόκειτο περὶ πωλήσεως ἐμπορικῆς ἐπιχειρήσεως ὑπ' αὐτοῦ τούτου τοῦ ἐμπόρου ⁽²⁾. Ὅρα ἀνάλ. ἀριθ. 703.

Ρητέον δ' ὅτι, ἡ ζημία ἡ προξενουμένη εἰς τὸν ἀγοραστήν τοῦ ἐμπορικοῦ καταστήματος προέρχεται κατ' ἀνάγκην κυρίως ἐκ τοῦ ὅτι τὸ νέον κατάστημα διευθύνεται ὑπὸ τὸ ὄνομα τοῦ πτωχεύσαντος.

689. Πώλησις τῶν ἀκινήτων τοῦ πτωχεύσαντος (ἄρθρ. 571 μέχρι 573 ἐμπ. κώδικος). — Διαρκούσης τῆς περιόδου, ἥτις προηγείται τῆς καταστάσεως ἐνώσεως τῶν πιστωτῶν, ἐννοεῖται οἷκοθεν, ὅτι οἱ ἐνυπόθηκοι ἢ προνομιοῦχοι πιστωταὶ τοῦ πτωχεύσαντος δύνανται νὰ ἐπιδιώξωσι τὴν πώλησιν τῶν ἀκινήτων τῶν βαρυνόμενων διὰ τῆς ὑποθήκης ἢ τοῦ προνομίου των· οἱ πιστωταὶ οὗτοι

(1) Ὅρα ἐν τούτοις Ἐφ. τῆς Amiens, 30 Ἀπριλίου 1875, Annales de la propriété industrielle, artistique et littéraire, 1876, σελ. 355. Dalloz, Supplément au Répertoire alphabétique, VIII, ἐν λέξει Faillites et Banqueroutes, σελ. 493, σημ. 1.

(2) Ὅρα Ἐφ. Παρισίων, 3 Δεκεμβρίου 1890. Ἀκυρ. 21 Ἰουλίου 1891, Journal des faillites, 1891, σελ. 14 καὶ 482.

διατηροῦσι τῷ ὄντι, παρὰ τὴν ἐκδοσιν τῆς ἀποφάσεως τῆς κηρυξάσης τὴν πτώχευσιν, τὸ ἐαυτῶν δικαίωμα ἀτομικῆς καταδιώξεως (ἀριθ. 252 καὶ 253). Ἀλλά, καθὰ εἴπομεν ἐν τοῖς ἀνωτέρω (ἀριθ. 520), ὁ ἐμπορικὸς κώδιξ δὲν προβλέπει ποσῶς τὴν πώλησιν τῶν ἀκινήτων ἐπιδιωκομένην ὑπὸ τῶν συνδίκων διαρκούσης τῆς προπαρασκευαστικῆς περιόδου. Διὸ παρεδέχθημεν, ὅτι ἡ πώλησις αὕτη δὲν εἶναι δυνατὴ εἰ μὴ τῇ ἀδείᾳ τοῦ ἐμποροδικείου, ὑπεστηρίχθη δὲ μάλιστα, ὅτι ἀπαιτεῖται ἡ συναίνεσις τοῦ πτωχεύσαντος (ἀριθ. 520).

Τοῦναντίον μετὰ τὸν σχηματισμὸν τῆς ἐνώσεως ἡ πώλησις τῶν ἀκινήτων, καθὸ ἀναγομένη εἰς τὴν πραγματοποίησιν τοῦ ἐνεργητικοῦ, ἣτις εἶναι ἀπαραίτητος, ὅπως ρηθῶμεν εἰς τὴν μετὰ τῶν πιστωτῶν διανομὴν, εἶναι πρᾶξις κανονικὴ καὶ μάλιστα καὶ ἀναγκασία. Δὲν ἀπαιτεῖ αὕτη μήτε τὴν ἀδείαν τοῦ δικαστηρίου, μήτε τὴν συναίνεσιν τοῦ πτωχεύσαντος. Ὁ κώδιξ διέλαβε περὶ αὐτῆς ὅπως ὀρίσῃ, πῶς καὶ ὑπὸ τίνας τύπους ἐνεργεῖται ἡ πώλησις αὕτη.

Οἱ σύνδικοι τῆς ἐνώσεως ἔχουσι τὸ δικαίωμα νὰ προκαλῶσι τὴν πώλησιν τῶν ἀκινήτων. Τὸ δικαίωμα μάλιστα τοῦτο ἀνήκει εἰς αὐτοὺς μόνους, ὅσας δὲν ἔχουσιν ἀρχίσει πρὸ τῆς ἐνώσεως καταδιώξεις ὑπὸ τῶν ἐνυποθήκων ἢ προνομιούχων πιστωτῶν. Οἱ πιστωταὶ οὗτοι δὲν ἔχουσι πλέον εὐδὲν συμφέρον νὰ ἐπιδιώξωσιν ἀτομικῶς πώλησιν, εἰς ἣν ὅσον εὖπω μέλλουσι νὰ προβῶσιν οἱ σύνδικοι, εἶναι δὲ χρήσιμον νὰ συγκεντρώνωνται αἱ διαιδικασίαι κατὰ τὸ δυνατὸν ἐν χερσὶ τῶν συνδίκων.

Ἐκ τῶν κανόνων τούτων ἐξάγεται, ὅτι μετὰ τὸν σχηματισμὸν τῆς ἐνώσεως, κατὰ τὰς περιπτώσεις, αἱ πωλήσεις ἀκινήτων δύνανται νὰ ἐπιδιώκωνται εἴτε, μετὰ κατὰσχέσιν, ὑπὸ τῶν ἐνυποθήκων ἢ προνομιούχων πιστωτῶν, εἴτε ὑπὸ τῶν συνδίκων.

690. Ἀλλ' ὁ ἐμπορικὸς κώδιξ δὲν ἐνησχολήθη ποσῶς περὶ τῶν πωλήσεων ἀκινήτων τῶν ἐπιδιωκομένων, καὶ μετὰ πτώχευσιν τοῦ ὀφειλέτου, ὑπὸ πιστωτῶν. Διὸ αἱ πωλήσεις αὗται διέπονται, καθόσον ἀφορᾷ τοὺς τύπους καὶ τὰς συγχωρητὰς ὑπερθεματίσεις, ἀφοῦ ἔλαβον χώραν, ὑπὸ τῶν γενικῶν κανόνων περὶ τῶν πωλήσεων ἀκινήτων ἐπὶ κατασχέσει.

691. Δὲν δυνάμεθα νὰ εἴπωμεν τὸ αὐτὸ περὶ τῶν πωλήσεων ἀκινήτων τῶν ἐπιδιωκομένων ὑπὸ τῶν συνδίκων τῆς ἐνώσεως.

Κατὰ τὸ ἄρθρον 572 ἐμπ. κώδ. οἱ σύνδικοι ὀφείλουσι νὰ ἐνεργῶσι

τὴν πώλησιν ἐντὸς ὀκτὼ ἡμερῶν. Δὲν πρέπει νὰ λαμβάνωμεν κατὰ γράμμα τὴν διάταξιν ταύτην, τῆς ὁποίας ἡ ἐφαρμογὴ θὰ ἠδύνατο νὰ εἶναι σχεδὸν ἀδύνατος ἢ ἐπιζήμιος εἰς τὰ συμφέροντα τῆς ομάδος ἕνεκα τοῦ προσκαίρου ἐκπεσμοῦ τοῦ τιμήματος τῶν ἀκινήτων. Ἐχομεν ἐνταῦθα μᾶλλον σύμβουλήν ἢ ἀληθῆ ἐνοχὴν.

Οἱ σύνδικοι ὀφείλουσι νὰ λαμβάνωσι τὴν ἄδειαν τοῦ εἰσηγητοῦ, διαφύρωσ πρὸς ὅ,τι συμβαίνει ὡς πρὸς τὰς πωλήσεις κινητῶν (ἀριθ. 687). Οὕτω, δταν ὁ εἰσηγητὴς κρίνῃ, ὅτι αἱ περιστάσεις δὲν εἶναι κατὰλληλοι, δύναται, ὅπως φθάσῃ εἰς ἀναβολὴν τῆς πωλήσεως, ν' ἀποποιηθῇ προσωρινῶς τὴν ἄδειάν του.

Ἡ ἄδεια τοῦ εἰσηγητοῦ διατάσσεται ἐπὶ ποινῇ ἀκυρότητος τῆς πωλήσεως. Ἐχομεν ἐνταῦθα οὐσιώδη ὅρον τῆς πωλήσεως· ἂν μὴ ἐδόθῃ ἡ ἄδεια, ὁ σύνδικος δὲν εἶχε τὴν ἐξουσίαν νὰ ἐνεργήσῃ τὴν πώλησιν ⁽¹⁾.

692. Χάριν ταχύτητος καὶ χάριν οἰκονομίας ἡ ὑπὸ τῶν συνδίκων ἐπιδιωκομένη πώλησις τῶν ἀκινήτων δέον νὰ ἐνεργῇται συμφώνως πρὸς τοὺς τύπους τῶν πωλήσεων τῶν κτημάτων τῶν ἀνηλίκων, οὐχὶ δὲ κατὰ τοὺς τύπους τῶν ἀναγκαστικῶν ἐκποιήσεων (ἄρθρ. 572 ἐν τέλει, ἐμπ. κώδ.). Πρέπει λοιπὸν νὰ ἐφαρμόσωμεν ἐνταῦθα τὰ ἄρθρα 952 καὶ ἐπόμε. τοῦ κώδικος τῆς πωλ. δικονομίας. Τὸ μέρος τοῦ κώδικος τῆς πολιτικῆς δικονομίας, εἰς ὃ παραπέμπει οὕτω ὁ ἐμπορικὸς κώδιξ, ἐτροποποιήθη ριζικῶς σχεδὸν διὰ τοῦ νόμου τῆς 2 Ἰουνίου 1841. Ὁ νόμος οὗτος ἦτο ἤδη ἐν προετοιμασίᾳ κατὰ τὴν ἐποχὴν τῆς καταρτίσεως τοῦ νόμου τοῦ 1838, ὅστις ἀντικατέστητε τὸ ἀρχικὸν Γ' βιβλίον τοῦ ἐμπορικοῦ κώδικος. Οὐδεμίᾳ ἀμφιβολίᾳ, ὅτι ὁ νομοθέτης τοῦ 1838 ἠννόει νὰ παραπέμψῃ εἰς τὰς τροποποιημένας διατάξεις τοῦ κώδικος τῆς πολιτικῆς δικονομίας διὰ τὴν περίπτωσιν τῆς ψηφίσεώς των, οὐχὶ δὲ ἀποκλειστικῶς εἰς τὸ ἀρχικὸν κείμενον τοῦ κώδικος τούτου.

(1) Ἀκυρ. 23 Ἰουνίου 1896 La Loi τῆς 23 Ὀκτωβρίου 1896. Journal des faillites, 1896, σελ. 387. D. 1897. 1. 57. Ἐν τούτοις ἀποφασίς τις τοῦ Ἐφετείου τῆς Douai τῆς 28 Ἰουνίου 1894, D. 1895. 1. 161 παρεδέχθη ἐν τῷ σκεπτικῷ τῆς τῆς ἐγκυρότητα τῆς πωλήσεως, καίτοι δὲν ὑπῆρχεν ἄδεια τοῦ εἰσηγητοῦ. Στηρίζεται αὕτη ἀποκλειστικῶς ἐπὶ τοῦ ὅτι ὁ νόμος δὲν ἀπαγγέλλει τὴν ἀκυρότητα.

Πάντως ὁμως ἡ ἐξομοίωσις τῶν μετὰ ἔνωσιν πωλήσεων πρὸς τὰς πωλήσεις τῶν ἀκινήτων τῶν ἀνηλίκων δὲν εἶναι ἀπόλυτος. Ὑπάρχουσι μεταξὺ τῶν δύο τούτων εἰδῶν πωλήσεων πολλαὶ διαφοραί. Οὕτω δὲν δύναται νὰ γίνη λόγος, ἐπὶ πωλήσεως τῶν ἀκινήτων τοῦ πτωχεύσαντος, περὶ τοῦ βουλεύματος τοῦ συγγενικοῦ συμβουλίου (*de l'avis des parents*) (ἄρθρ. 953 κώδ. πολ. δικ.). Ἐπίσης δὲν παρίσταται λόγος νὰ προσκληθῇ παρεπίτροπος εἰς τὴν πώλησιν. Τέλος οἱ περὶ τῆς ὑπερθεματίσεως κανόνες δὲν εἶναι οἱ αὐτοὶ εἰς τὰ δύο εἶδη πωλήσεων (ἄρθρ. 694).

693. Κατὰ τὸ ἄρθρον 954 κώδ. πολ. δικονομίας τὸ δικαστήριον κηρύττει διὰ τῆς ἀποφάσεως, ἣτις ὀρίζει τὴν ἡμέραν τῆς κατακυρώσεως τοῦ ἀκινήτου, ἂν θέλει γίνῃ ἐνώπιόν τινος τῶν μελῶν τοῦ δικαστηρίου ἐν τῇ αἰθούσῃ τῶν κηρύξεων ἢ ἐνώπιον συμβολαιογράφου ἐπὶ τούτῳ διοριζομένου. Τοῦτο ἐφαρμόζεται εἰς τὴν πώλησιν τῶν ἀκινήτων πτωχεύσαντος. Ἀρμόδιον δικαστήριον εἶναι οὐχὶ τὸ ἐμποροδικεῖον, ἀλλὰ τὸ πολιτικὸν δικαστήριον. Ὅρα *Γνωμοδότησιν τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας τῆς 9 Δεκεμβρίου 1810* ⁽¹⁾. Δὲν πρόκειται ἐν αὐτῇ περὶ ἐμπορικοῦ ζητήματος. Τὸ ἐμποροδικεῖον δὲν δικάζει ζητήματα περὶ τὴν ἐκτέλεσιν (ἄρθρ. 442 κώδ. πολ. δικον.).

Ὅταν ἡ πώλησις ἐπιδιώκεται ὑπὸ τῶν συνδίκων, πρέπει πάντοτε ν' ἀπευθύνηται τις εἰς τὸ πολιτικὸν δικαστήριον τοῦ τόπου τῆς κηρύξεως τῆς πτωχεύσεως, καὶ ἂν ἀκόμη τὰ πωλητέα ἀκίνητα κεῖνται εἰς ἄλλας ἐπαρχίας (*arrondissement*) (ἀνάλογ. ἄρθρ. 954, ἐδάφ. 2, κώδ. πολ. δικον.), δικαιούται ὁμως τὸ δικαστήριον τοῦ τόπου τῆς πτωχεύσεως νὰ ὀρίτῃ, ἂν ἐγκρίνει, τὸ δικαστήριον τῆς ἐπαρχίας τῆς τοποθεσίας τοῦ ἀκινήτου ⁽²⁾. Τοῦναντίον ἀρμόδιον

(1) Ἡ γνωμοδότησις τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας τῆς 9 Δεκεμβρίου 1810 (*Duvergier, Collection des lois, XVII, σελ. 231*) ἀποφαινεται, ὅτι τὰ πολιτικὰ δικαστήρια εἶναι τὰ μόνα ἀρμόδια, ἀποκλειομένων τῶν ἐμποροδικείων, ὅπως δικάζωσι περὶ τῆς πωλήσεως τῶν ἀκινήτων τῶν πτωχευσάντων καὶ περὶ τῆς κατατάξεως καὶ τῆς διανομῆς τοῦ προϊόντος τῆς πωλήσεως.

(2) Ἐφ. τῶν Παρισίων, 12 Ἀπριλίου 1856 D. 1857. 1. 113. Ἐφ. τῆς Τολώσης, 10 Ἰανουαρίου 1884. *Journal des faillites*, 1884, σελ. 131. *Dalloz, Supplément au Répertoire alphabétique, ἐν λέξεσι Faillites et Ban-*

είναι τὸ πολιτικὸν δικαστήριον εἰς τὴν περιφέρειαν τοῦ ὁποίου κεῖται τὸ ἀκίνητον, ὅταν ἡ πώλησις ἐπιδιώκεται ὑπὸ ἐνυποθήκου ἢ προνομιούχου πιστωτοῦ, καὶ μετὰ τὴν πτώχευσιν ἀκόμη τοῦ ὀφειλέτου. Ἐχομεν ἐνταῦθα συνέπειαν τῆς εἰς τοιαύτην πώλησιν ἐφαρμογῆς τῶν γενικῶν ἀρχῶν τοῦ δικαίου περὶ πωλήσεων ἐπὶ κατασχέσει (ἀριθ. 690).

694. Ἡ συντετελεσμένη κατακύρωσις δὲν εἶναι ἀναγκαστικῶς ὀριστική. Ὡς πᾶσαν ἄλλην κατακύρωσιν δύναται νὰ ἀκολουθήσῃ αὐτὴν ἀναπλειστηριασμὸς ἢ ὑπερθεμάτισις.

Ὁ ἀναπλειστηριασμὸς δὲν ὑπόκειται ἐνταῦθα εἰς οὐδένα εἰδικὸν κανόνα· διέπεται ἄρα ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 964 τοῦ κώδικος τῆς πολιτικῆς δικονομίας.

Τοῦναντίον τὸ ἄρθρον 573 ἐμπ. κώδικος διοργανίζει ὑπερθεμάτισιν ὅλως ἰδιαιτέραν διεπομένην ὑπὸ κανόνων ἀπομακρυνομένων τῆς τε μετὰ κατακύρωσιν τῶν κτημάτων τῶν ἀνηλίκων ἢ μετὰ κατάσχεσιν ὑπερθεματίσεως (κώδ. πολ.δικον., ἄρθρ. 708 καὶ ἐπομ.), ὡς καὶ τῆς ὑπερθεματίσεως τῆς δεκτῆς ἐν περιπτώσει ἐκουσίας ἀπαλλοτριώσεως ὑπὲρ τῶν ἐνυποθήκων ἢ τῶν προνομιούχων πιστωτῶν (ἀστ. κώδ. ἄρθρ. 2185 καὶ ἐπομ.).

1ον Ἡ ὑπερθεμάτισις δέον νὰ γίνηται ἐντὸς δεκαπέντε ἡμερῶν ἀπὸ τῆς κατακυρώσεως· 2ον πρέπει νὰ ἀνέρχεται εἰς τὸ δέκατον τοῦλάχιστον, 3ον πᾶν πρόσωπον (ἐπομένως ἐγχειρόγραφος πιστωτῆς ὡς καὶ ἐνυπόθηκος ἢ προνομιοῦχος πιστωτῆς) δεκτὸς τυγχάνει εἴτε ὅπως ὑπερθεματίτῃ εἴτε ὅπως συντρέξῃ εἰς τὴν κατακύρωσιν μετὰ τὴν ὑπερθεμάτισιν· 4ον ἡ ὑπερθεμάτισις αὕτη γίνεται εἰς τὸ γραφεῖον τοῦ πρωτοδικείου ⁽¹⁾ κατὰ τοὺς ὑπὸ τῶν ἄρθρων 710 καὶ 711 τοῦ κώδικος τῆς πολιτικῆς δικονομίας διαγραφομένους τύπους.

queroutes, σελ. 535, σημ. 2. Ὅρα ἐν τούτοις ὑπὲρ τῆς ἀποκλειστικῆς ἀρμοδιότητος τοῦ δικαστηρίου τῆς τοποθεσίας τοῦ πωλουμένου ἀκινήτου Πρωτοδικεῖον τῆς Ναρβῶνος, 13 Ἰανουαρίου 1888, Supplément au Répertoire alphabétique de Dalloz ἐν λέξεσι Faillites et Banqueroutes, σελ. 534, σημ. 1. Journal des faillites, 1888, σελ. 521.

(1) Δυσκολία τις ἡγέρθη ὡς πρὸς τὸ ζήτημα, ποῖον εἶναι τὸ πολιτικὸν δικαστήριον, εἰς τὸ γραφεῖον τοῦ ὁποίου δέον νὰ γίνηται ἡ ὑπερθεμάτισις. Ἐννοεῖται οἷοθεν, ὅτι εἶναι τὸ δικαστήριον, ὅπερ ἀπήγγειλε τὴν κατακύ-

695. Δύο περιπτώσεις δύνανται οὕτω νὰ παρουσιασθῶσιν. Ἐνδέχεται ἢ νὰ γίνη ἡ ὑπερθεμάτισις ἡ διεπομένη ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 573, ἢ τοῦνχντίον νὰ μὴ γίνη ἡ ὑπερθεμάτισις αὕτη. Ἡ πρώτη τῶν περιπτώσεων τούτων δὲν δύνανται νὰ γεννήσῃ οὐδεμίαν δυσκολίαν· δὲν δυνάμεθα ὁμῶς νὰ εἰπώμεν τὸ αὐτὸ καὶ περὶ τῆς δευτέρας.

696. Ὅταν ἔχωμεν τὴν ὑπερθεμάτισιν τοῦ ἄρθρου 573, ἡ νέα κατακύρωσις εἶναι ὀριστική, δὲν δύναται νὰ προσβληθῇ ὑπὸ ἄλλης τινὸς ὑπερθεματίσεως. Τὸ τίμημα λοιπὸν τοῦ ἀκινήτου ὀρίζεται οὕτω ὀριστικῶς καὶ ὡς πρὸς αὐτοὺς ἀκόμη τοὺς ἐνυποθήκους καὶ προνομιοῦχους πιστωτάς· δὲν δύνανται οὗτοι νὰ ὑπερθεματίσωσιν. Ἐχομεν ἐνταῦθα ἐφαρμογὴν τῆς γενικῆς ἀρχῆς τῆς διατυπωμένης διὰ τοῦ ἀξιώματος: ὑπερθεμάτισις ἐπὶ ὑπερθεματίσεως δὲν ἰσχύει. Ὅρα ἄρθρ. 965 κώδ. πολ. δικονομίας. Ἄνευ τῆς ἀρχῆς ταύτης, ἐπειδὴ ἡ πρὸς οὓς ἡ κατακύρωσις οὐδέποτε θὰ εἶχεν τὴν βεβαιότητά τῆς διατηρήσεως τοῦ κτήματός των, τὸ τίμημα τῶν ἀκινήτων θὰ ἐξέπιπτε, διότι θὰ ἦσαν ταῦτα ὀλιγώτερον περιζήτητα. Τοῦτο θὰ ἦτο αἰτία ζημίας διὰ τε τοὺς πιστωτάς καὶ διὰ τὸν πτωχεύσαντα.

697. Μὴ ὑπαρχούσης ὑπερθεματίσεως κατὰ τοὺς ὅρους καὶ τὰς προθεσμίας τοῦ ἄρθρου 573 ἐμπ. κώδικος, ἐννοεῖται οἷοθεν, ὅτι τὸ τίμημα ἀποβαίνει ὀριστικὸν ὡς πρὸς τοὺς ἐγχειρογράφους πιστωτάς. Ἀλλ' εἶναι ἄρα γε ὀριστικὸν καὶ ὡς πρὸς τοὺς ἐνυποθήκους καὶ τοὺς προνομιοῦχους πιστωτάς. ὥστε νὰ μὴ δύνανται οἱ πιστωταὶ οὗτοι νὰ ὑπερθεματίσωσι κατὰ τοὺς ὅρους τῶν ἄρθρων 2185 καὶ ἐπομ. τοῦ ἀστικοῦ κώδικος;

Τὸ ζήτημα εἶναι σπουδαῖον. Ἐπιτρεπομένης τῆς ὑπερθεματίσεως εἰς τοὺς ἐνυποθήκους καὶ τοὺς προνομιοῦχους πιστωτάς, καὶ ὅταν ἀκόμη δὲν συγχωρῇται πλέον ἡ ὑπερθεμάτισις τοῦ ἄρθρου 573 τοῦ ἐμπορικοῦ κώδικος, ἀνάγκη, πρὸς προφύλαξιν ἀπὸ τοῦ

ρωσιν, ὅταν τὸ δικαστήριον τοῦτο εἶναι τὸ δικαστήριον τοῦ τόπου τῆς κηρύξεως τῆς πτωχεύσεως. Ἀλλὰ πρέπει ἄρα γε νὰ γίνηται ἡ ὑπερθεμάτισις εἰς τὸ δικαστήριον τοῦτο, καὶ ὅταν ἀκόμη ἡ κατακύρωσις ἐγένετο ἐν ἄλλῃ ἐπαρχίᾳ (arrondissement); Ὅρα περὶ τοῦ ζητήματος καὶ ὑπὲρ τῆς ἀρμοδιότητος τοῦ δικαστηρίου τοῦ τόπου τῆς κηρύξεως τῆς πτωχεύσεως, *Journal des faillites*, 1888, σελ. 134 μέχρις 136.

δικαιώματος επιδιώξεως τῶν πιστωτῶν τούτων, νὰ ἐκπληροῖ ὁ πρὸς ὃν ἡ ἐπικύρωσις τὰς διατυπώσεις τῆς καθάρσεως (purge). Διὸ πολλάκις τὸ ζήτημα διατυποῦται ὡς ἐξῆς : 'Επιφέρει ἄρα γε ἄφ' ἑαυτῆς ἡ κατακύρωσις τῶν ἀκινήτων μετὰ τὴν ἔνωσιν τὴν καθάρσιν τῶν ὑποθηκῶν ;

Γνωστόν, ὅτι οἱ ἡμέτεροι νόμοι διακρίνουσι κατακυρώσεις ἐπιφερούσας ἄφ' ἑαυτῶν τὴν καθάρσιν, καὶ κατακυρώσεις, μεθ' ὧς γίνεται ἡ καθάρσις τῶν ἄρθρων 2182 καὶ ἐπομένων τοῦ ἀστικοῦ κώδικος. Εἰς τὴν πρώτην κατηγορίαν ἀνήκουσιν αἱ ἐπὶ κατασχέσει κατακυρώσεις (ἄρθρ. 717 κώδ. πολ. δικονομίας). Εἰς τὴν δευτέραν περιλαμβάνονται μετὰ τῶν ἐκουσίων (amiables) ἀπαλλοτριώσεων αἱ κατακυρώσεις κτημάτων τῶν ἀνηλίκων, ἀκινήτων περιλαμβανομένων εἰς σχολάζουσιν ἢ ἐξ ἀπογραφῆς κληρονομίαν, προικῶν ἀκινήτων (ἄρθρ. 955 καὶ ἐπομ., 985, 997, 1001, κώδ. πολ. δικονομίας).

Κατὰ σύστημά τι ὑποστηρίζεται, ὅτι ἡ μετὰ ἔνωσιν κατακύρωσις δὲν καθορίζει ἀμετατρέπτως (ne fixe pas) τὸ τίμημα τοῦ ἀκινήτου ὡς πρὸς τοὺς ἐνυποθήκους καὶ τοὺς προνομιούχους πιστωτάς, καὶ ὅτι κατ' ἀκολουθίαν ὁ πρὸς ὃν ἡ κατακύρωσις τρίτος ὀφείλει νὰ ἐκπληρώσῃ τὰς διατυπώσεις τῆς καθάρσεως τῶν ἄρθρων 2182 καὶ ἐπομ. τοῦ ἀστ. κώδικος, ἂν θέλῃ νὰ ἀποφύγῃ τοὺς κινδύνους ὑπερθεματίσεως ⁽¹⁾. Προβάλλεται δὲ ὑπὲρ τῆς γνώμης ταύτης ἡ παρατήρησις, ὅτι ὁ κώδιξ ἐξομοιοῖ τὴν μετὰ ἔνωσιν πώλησιν τῶν ἀκινήτων τοῦ πτωχεύσαντος πρὸς τὴν τῶν ἀκινήτων τῶν ἀνηλίκων, καὶ ὅτι βεβαίως ἡ τελευταία αὕτη δὲν ἐπιφέρει τὴν καθάρσιν ἄφ' ἑαυτῆς.

(1) 'Εφ. τῆς Douai 4 Αὐγούστου 1859, S. 1860, D. 2. 299. D. 1860, 2. 85. Journal du Palais, 1860. 1131. 'Εφ. τῶν Παρισίων 21 Αὐγούστου 1862, S. 1862, 2. 516. Supplément au Répertoire de Dalloz, ἐν λέξεσι Faillites et Banqueroutes, σελ. 537 ἐν σημειώσει. 'Εφ. τῆς Douai, 18 Αὐγούστου 1865, S. 1866. 2. 149. Journal du Palais, 1866. 599. D. 1866. 2. 38. 'Εφ. Besançon, 15 Μαρτίου 1880, S. 1881. 2. 161. Aubry et Rau, III, καὶ 293 δις, σημ. 15. Demangeat sur Bravard, τόμ. V, σελ. 627, ἐν σημειώσει. Boistel, ἀριθ. 1078. Baudry-Lacantinerie et de Loynes, Traité des privilèges et des hypothèques, III, ἀριθ. 2385. Dalmbert, Traité théorique et pratique de la purge des privilèges et hypothèques, ἀριθ. 48 καὶ 49.

Προστίθεται δέ, ὅτι ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον ἐπιτρέπει ἐπὶ κατακυρώσεως ἐπὶ κατασχέσει τὴν πρᾶδοχὴν τῆς αὐτοδικαίως χωρούσης καθάρσεως ὡς πρὸς τοὺς ἐνυποθήκους πιστωτάς, εἶναι τὸ ὅτι συνδέονται οὗτοι πρὸς τὴν διαδικασίαν τῆς κατακυρώσεως· καλοῦνται οὗτοι νὰ λάβωσι γνῶσιν τοῦ τοιχοκολλήτου γραμματίου καὶ νὰ παρασταθῶσιν εἰς τὴν κατακύρωσιν (ἄρθρ. 692, κώδ. πολ. δικονομίας), ἐπομένως τίθενται εἰς κατὰστασιν νὰ πράξωσι πᾶν ὅ,τι κρίνουν χρήσιμον διὰ τὴν περιφρούρησιν τῶν ἑαυτῶν δικαιωμάτων. Οὐδὲν τὸ παρόμοιον συμβαίνει ἐπὶ κατακυρώσεως τοῦ ἀκινήτου τοῦ ἀνηλίκου, διὸ ἀναμφισβήτητον τυγχάνει, ὅτι ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει ἡ καθάρσις δὲν γίνεται ὡς πρὸς τοὺς ἐνυποθήκους καὶ τοὺς προνομιούχους πιστωτάς. Τὸ αὐτὸ ρητέον ἐπὶ κατακυρώσεως ἀκινήτου μετὰ πτώχευσιν· καὶ ἐν ταύτῃ τῇ περιπτώσει οἱ πιστωταὶ οὗτοι δὲν συνδέονται πρὸς τὴν διαδικασίαν διὰ τῶν ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 692 τοῦ κώδικος τῆς πολιτικῆς δικονομίας διαγραφομένων κλητεύσεων ;

Παρὰ τὴν δύναμιν τῶν ἐπιχειρημάτων τούτων ὀφείλομεν, νομίζομεν, νὰ παραδεχθῶμεν, ὅτι ἡ καθάρσις τελεῖται αὐτοδικαίως ὡς πρὸς τοὺς ἐνυποθήκους καὶ τοὺς προνομιούχους πιστωτάς, ἅμα ὡς ἡ κατακύρωσις ἀπέβη ὀριστική, ἅτε μὴ γενομένης τῆς ὑπερθεματίσεως τοῦ ἄρθρου 573 (1). Ἡ περὶ τῆς πρόκειται κατακύρωσις εἶναι ἀναγκαστικὴ κατακύρωσις καὶ ὅχι ἐκούσία ὡς ἡ τῶν κτημάτων τῶν ἀνηλίκων. Ἡ ἐξομοίωσις αὐτῆς πρὸς τὴν τελευταίαν ταύτην ἀφορᾷ τοὺς τύπους μόνον καὶ ὅχι τὰ ἀποτελέσματα αὐτῆς. Τὸ ζήτημα, ἂν ἐπέρχεται καθάρσις αὐτοδικαίως ὡς πρὸς τοὺς ἐνυποθήκους καὶ τοὺς προνομιούχους πιστωτάς, δὲν εἶναι ποσῶς ζήτημα περὶ τοὺς τύπους. Ἐπειτα, ἐὰν οἱ ἐνυπόθηκοι καὶ οἱ προνομιούχοι πιστωταὶ δὲν συνδέονται πρὸς τὴν διαδικασίαν τῆς κατακυρώσεως διὰ τῶν ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 692 τοῦ κώδικος τῆς πολ. δικονομίας διατασ-

(1) Ἀχυρ. 19 Μαρτίου 1851, S. 1851. 1. 270· Journal du Palais, 1851. 1. 605 D. 1851. 1. 292· Ἐφ. τῆς Caen 1ης Ἰουλίου 1864, S. 1864. 1. 381. D. 1864. 1. 330 Journal du Palais, 1864, 1243· Ἀχυρ. 13 Αὐγούστου 1867, S. 1867. 1. 390. Journal du Palais, 1867. 1060· Ἐφ. τῆς Douai, 28 Ἰουνίου 1894, D. 1895. 2. 161.—Labbé, Revue critique de législation et de jurisprudence, 1861, XIV, σελ. 201 καὶ ἐπομ. Laurin, ἀριθ. 1194.

σομένων κλητεύσεων, πληροφοροῦνται ὁμοῦς οὗτοι περὶ τῆς πτωχεύσεως διὰ τῆς διδομένης εἰς αὐτὴν εὐρείας δημοσιότητος. Ὁ ἐμπορικὸς κώδιξ φαίνεται θέλων νὰ ἀπυπερατοῦνται τὰ πάντα μετὰ τὴν συμφώνως πρὸς τὸ ἄρθρον 573 ἐμπ. κώδικος κατακύρωσιν. Ἀνεβίβασεν ἀπὸ 8 εἰς 15 ἡμέρας τὴν προθεσμίαν τῆς μετὰ τὰς δικαστικὰς κατακυρώσεις εἰς πάντας ἐπιτρεπομένης ὑπερθεματίσεως καὶ πρὸς διευκόλυνσιν αὐτῆς κατεβίβασε τὸν ἐλάχιστον ὅρον ἀπὸ τοῦ ἑκτοῦ εἰς τὸ δέκατον. Πλὴν τούτου τὸ ἄρθρ. 573 εἶναι διατετυπωμένον περιοριστικῶς, ὀρίζον : ἡ ὑπερθεματίσις μετὰ κατακύρωσιν τῶν ἀκινήτων τοῦ πτωχεύσαντος ἐπὶ τῇ ἐπιστεύσει τῶν συνδίκων γίνεται κατὰ τοὺς ἐπομένους ὅρους καὶ τύπους . . . Πρὸς βλ. ἄρθρ. 573 ἐμπ. κώδ. καὶ ἄρθρ. 708 κώδ. πολ. δικονομίας.

Ἀκριβῶς ἐπειδὴ ἡ κάθαρσις ἐπέρχεται αὐτοδικαίως διὰ τῆς μετὰ τὴν ἔνωσιν ἐπὶ τῇ ἐπιστεύσει τῶν συνδίκων γινομένης κατακυρώσεως ἀκινήτων, ὁ ὑπὲρ οὗ ἡ κατακύρωσις δὲν ὀφείλει ποσῶς νὰ ἐκπληρώσῃ τὰς διατυπώσεις τῆς συνήθους καθάρσεως τὰς διατασσομένας ὑπὸ τῶν ἄρθρων 2182 καὶ ἐπομ. τοῦ ἁστ. κώδικος, οὐδεμίᾳ δὲ συγχωρεῖται πλέον κατακύρωσις, ὅταν ἔχῃσι λήξει αἱ ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 573 τοῦ ἐμπ. κώδικος ὀριζόμεναι διὰ τὴν δυνάμει αὐτοῦ ἐπιτρεπομένην ὑπερθεματίσιν προθεσμίας. Ἀλλὰ τοῦτο δὲν κωλύει τὴν χρησιμότητα τῆς ἐκπληρώσεως τῶν διατυπώσεων τῆς νομίμου καθάρσεως ὡς πρὸς τὰς νομίμους ὑποθήκας τὰς δυνάμενας νὰ ἀντιταχθῶσι κατὰ τῶν τρίτων ἄνευ ἐγγραφῆς καὶ μὴ ἐγγεγραμμένας. Αἱ διατυπώσεις αὗται διπλοῦν ἔχουσι σκοπόν, ὅταν ἐνεργῶνται μετὰ ἐκουσίαν ἀπαλλοτρίωσιν : 1ον τείνουσιν εἰς τὸ νὰ καταστήσωσι καταδήλους τὰς περὶ ὧν πρόκειται ὑποθήκας, καθόσον ἐπιβάλλεται ἡ ἐγγραφή αὐτῶν ἐντὸς ὠρισμένης προθεσμίας ἐπὶ ποινῇ ἐκπτώσεως· 2ον ἀναγκάζουσι τοὺς πιστωτάς, εἰς οὓς ἀνήκουσιν αἱ ὑποθήκαι αὗται, νὰ ἐκλέξωσι μετὰ τῆς ἀποδοχῆς τῶν γενομένων αὐτοῖς προσφορῶν καὶ τῆς ὑπερθεματίσεως. Ἀκριβῶς δὲ ἐπειδὴ ἡ κάθαρσις ἐπέρχεται αὐτοδικαίως διὰ τῆς κατακυρώσεως ἀκινήτων τοῦ πτωχεύσαντος μετὰ ἔνωσιν, αἱ διατυπώσεις τῆς νομίμου καθάρσεως μόνον εἰς τὸν πρῶτον τῶν δύο τούτων σκοπῶν δύνανται νὰ ἀφορῶσιν. Αὕτη ἄλλως εἶναι ἡ λύσις, ἣν δέχεται ὁ κώδιξ τῆς πολιτικῆς δικονομίας (ἄρθρ. 758, τελευτ. ἐδάφιον) μετὰ κατακύρωσιν ἐπὶ ὑπερθεματίσει, καὶ ἐν τῇ περιπτώσει ταύτῃ ὁ κανὼν ὑπερ-

θεμάτων ἐπὶ ὑπερθεματίσεως δὲν ἰσχύει κωλύει πᾶσιν ὑπερθεματίσιν ⁽¹⁾.

Οἱ περὶ ὧν λοιπὸν πρόκειται πιστωταὶ ὀφείλουσι νὰ ἐνεργῶσιν ἐγγραφήν, ὅπως διατηρήσωσι τὸ ἑαυτῶν δικκίωμα προτιμήσεως. Δὲν δύνανται νὰ ἐνασχέσωσιν αὐτὸ εἰ μὴ ὑπὸ τοὺς ὅρους τοὺς ὀριζομένους ὑπὸ τῶν ἀρθρῶν 717, 772 καὶ 838, κώδ. πολ. δικονομίας.

698. Αὐτοὶ οὗτοι οἱ λόγοι, οἵτινες δικαιολογοῦσι τὴν θεωρίαν, καθ' ἣν ἡ κάθαρσις τελεῖται αὐτοδικαίως συνεπεία τῆς τῇ ἐπισπεύσει τοῦ συνδίκου γενομένης κατακυρώσεως ἀκινήτου τοῦ πτωχεύσαντος συμφώνως πρὸς τὰ ἀρθρα 572 καὶ 573 τοῦ ἐμπ. κώδικος, ὑπαγορεύουσι τὴν ἀπόκρουσιν αὐτῆς ὡς πρὸς τοὺς ἐνυποθήκους καὶ τοὺς προνομιοῦχους πιστωτάς, οἵτινες δὲν εἶναι προσωπικοὶ πιστωταὶ τοῦ πτωχεύσαντος. διότι ὡς πρὸς αὐτοὺς εἶναι οὗτος ἀπλῶς τρίτος κάτοχος ⁽²⁾. Τῷ ὄντι, παρὰ πᾶσιν τὴν δημοσιότητα τὴν διδομένην εἰς τὴν ἀπόφασιν τὴν κηρύττουσαν τὴν πτώχευσιν, ἐνδέχεται νὰ μὴ ἔλαβον γνῶσιν αὐτῆς οἱ πιστωταὶ οὗτοι, ἀκριβῶς ἐπειδὴ ἡ περὶ τῆς πρόκειται πτώχευσις δὲν εἶναι ἡ τοῦ ὀφειλέτου αὐτῶν.

699. Μετὰ τῆς ἀποσβέσεως τοῦ δικαιώματος ἐπιδιώξεως. τῆς ἀπορρεούσης ἐκ τῆς ἔργῳ καθάρσεως, ἣν ἐπιφέρει ἡ κατακύρωσις, συνδέεται δυσκολία τις ἰδιάζουσα εἰς τὸ προνόμιον τοῦ πωλητοῦ ἀκινήτου. Τὸ ἀποτέλεσμα τοῦτο ἐπέρχεται προδήλως ὡς πρὸς τὸ προνόμιον τοῦτο ὡς καὶ πρὸς πάντα τὰ ἄλλα ἐπὶ ἀκινήτων προνόμια. Ἀλλὰ πρέπει ἄρα γε νὰ παραδεχθῶμεν, ὅτι ἡ περὶ διαρρήξεως ἀγωγὴ τοῦ πωλητοῦ ἀπεσβέσθη τούτου καὶ μόνου ἕνεκα κατὰ τοῦ ὑπὲρ οὗ ἡ κατακύρωσις ; Τὸ ζήτημα ἐγεννήθη ἐκ τοῦ ἀρθρου 7 τοῦ νόμου τῆς 23 Μαρτίου 1855, ὅπερ εἰσάγει ποιάντινα ἀλληλεγγύην μεταξὺ τοῦ προνομίου καὶ τῆς περὶ διαρρήξεως ἀγωγῆς τοῦ πωλητοῦ ἀκινήτου, ὀρίζον : *Ἡ περὶ διαρρήξεως ἀγωγὴ*

(1) Demante et Colmet de Santerre, IX, ἀριθ. 183 δίς, IV, Baudry-Lacantinerie et de Loynes, Traité des privilèges et hypothèques, III, ἀριθ. 2373 καὶ 2375. Dalmbert, Traité de la purge, ἀριθ. 45 καὶ σημ. 1 τῆς σελίδος 52.

(2) Δικ. 13 Αὐγούστου 1867. S. 1967. Journal du Palais 1867. 1060. D. 1867. 1. 373.—Labbé, Revue critique de législation, XIX, σελ. 301 καὶ ἐπομ.

τοῦ ἄρθρου 1654 τοῦ ἀστ. κώδικος δὲν δύναται γὰ ἐνασκηθῆ μετὰ τὴν ἀπόσβεσιν τοῦ προνομίου τοῦ πωλητοῦ ἐπὶ ζημίᾳ τῶν τρίτων, οἵτινες ἀπέκτησαν δικαιώματα ἐπὶ τοῦ ἀκινήτου ὡς ἐκ τοῦ κτήτορος καὶ οἵτινες συνεμορφώθησαν πρὸς τοὺς νόμους πρὸς διατήρησιν αὐτῶν.

Δεκτὸν ἐγένετο, ὅτι ἡ περὶ διαρρήξεως ἀγωγὴ κατὰ τοῦ ὑπὲρ οὗ ἡ κατακύρωσις ἐπιζῇ τοῦ προνομίου τοῦ πωλητοῦ ⁽¹⁾. Αἱ ἐκπτώσεις, λέγουσιν, εἶναι στενοῦ δικαίου, τὸ δὲ ἄρθρον 573 τοῦ ἐμπ. κώδικος οὐδόλως ὑπαινίσσεται τὴν περὶ διαρρήξεως ἀγωγὴν. Οὐδεμία ἄλλη διάταξις ὑπάρχει ἐν τοῖς ἡμετέροις νόμοις ἀναπληροῦσα τὴν σιωπὴν τοῦ ἄρθρου 573. Τὸ ἄρθρον 7 τοῦ νόμου τῆς 23 Μαρτίου 1855 ἐτέθη, κατ' αὐτὸ τοῦτο τὸ ἀντικείμενον τοῦ νόμου τούτου, ἀποκλειστικῶς διὰ τὰς περιπτώσεις, καθ' ἃς τὸ προνόμιον τοῦ πωλητοῦ ἀκινήτου ἀπωλέσθη ἔνεκα ἐλλείψεως δημοσιότητος. Δὲν πρόκειται ἐνταῦθα περὶ τοιαύτης τινὸς περιπτώσεως. Δὲν δυνάμεθα ἐπίσης νὰ ἐφαρμόσωμεν τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 717 κώδ. πολ. δικονομίας, αἵτινες ἀφορῶσι τὴν ἐπὶ κατασχέσει κατακύρωσιν καὶ ἃς οὐδεμία ὑπάρχει διάταξις ἐπεκτείνουσα εἰς τὴν μετὰ ἔνωσιν κατακύρωσιν.

Τοῦναντίον ἡ ἀπόσβεσις τοῦ δικαιώματος ἐπιδιώξεως τοῦ πωλητοῦ κατὰ τοῦ ὑπὲρ οὗ ἡ κατακύρωσις ἐν τῇ περιπτώσει τοῦ ἄρθρου 573 ἐμπ. κώδ. δέον καθ' ἡμᾶς νὰ ἐπάγῃται ὡς πρὸς τὸν πωλητὴν τὴν ἀπώλειαν τῆς κατὰ τοῦ ὑπὲρ οὗ ἡ κατακύρωσις ἀγωγῆς περὶ διαρρήξεως. Ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρου 7 τοῦ νόμου τοῦ 1855 ἄγει εἰς τὸ ἀποτέλεσμα τοῦτο. Συνάπτει αὕτη ὡς πρὸς τοὺς τρίτους, οἵτινες ἀπέκτησαν δικαιώματα ἐπὶ τοῦ ἀκινήτου ὡς ἐκ τοῦ κτήτορος, καὶ οἵτινες συνεμορφώθησαν πρὸς τοὺς νόμους, ὅπως διατηρήσωσιν αὐτά, δεσμὸν μεταξὺ τοῦ προνομίου τοῦ πωλητοῦ καὶ τῆς περὶ διαρρήξεως ἀγωγῆς διὰ πάσας τὰς περιπτώσεις, καθ' ἃς παύει ὑφισταμένη ἡ πρώτη τῶν ἐγγυήσεων τούτων ἐξ οἷας δὴποτε αἰτίας, ἔστω καὶ ἀλλοτρίας τῆς μὴ ἐκπληρώσεως τῶν διατυπώσεων δημοσιότητος τῶν τεταγμένων πρὸς διατήρησιν αὐτῆς. Ἡ γενικὴ αὕτη σημασίς τοῦ ἄρθρου 7 τοῦ νόμου τοῦ 1855 ἀπορρέει ἐξ αὐτῶν

(1) Besançon, 23 Μαρτίου 1894. D. 1894. 2. 585.

τούτων τῶν παραδειγμάτων τῶν μνημονευομένων ἐν τῇ αἰτιολογικῇ ἐκθέσει τοῦ νόμου τούτου πρὸς δικαιολογίαν τοῦ ἄρθρου 7 (1).

700. Ἀκριβῶς ἡ παραδοχὴ τῆς αὐτοδικαίως χωρούσης καθάρσεως συνεπεία τῆς κατακυρώσεως τῆς γενομένης μετὰ τὸν σχηματισμὸν τῆς ἐνώσεως ἐγέννησε τὸ ζήτημα, ἂν ἡ αὐτοδικαίως χωροῦσα καθάρσις ἀπορρέει καὶ ἐκ τῆς κατακυρώσεως τῆς γινομένης πρὸ τοῦ σχηματισμοῦ τῆς ἐνώσεως. Ἐξηγήσαμεν ἐν τοῖς ἀνωτέρω (ἀριθ. 520), ὅτι ἡ αὐτοδικαίως χωροῦσα καθάρσις δὲν εἶναι συναφὴς πρὸς τὴν κατακύρωσιν ἀκινήτου τὴν γινομένην κατὰ τὴν προπαρασκευαστικὴν περίοδον (2).

Ἡ πώλησις ἀκινήτου τοῦ πτωχεύσαντος ἡ γινομένη διαρκούσης τῆς περιόδου ταύτης ἔχει χαρακτῆρα λίαν ἐξαιρετικόν. Ἐνδέχεται νὰ ἀγνοῶσιν αὐτὴν οἱ ἐνυπόθηκοι καὶ οἱ προνομιοῦχοι πιστωταὶ καὶ νὰ μὴ δυνηθῶσιν ὥς ἐκ τούτου νὰ ὑπερασπίσωσι τὰ δικαιώματά των. Τόσῳ δὲ μᾶλλον δύναται νὰ συμβῇ τοῦτο, ὅσῳ ἐν ταῖς περιστάσεσι ταύταις ἡ διαδικασία τῆς πτωχεύσεως δὲν διήρκεσε τόσον, ὅσον διαρκεῖ ὅταν ὑφίσταται ἤδη κατὰ τὴν πώλησιν κατὰστασις ἐνώσεως. Ἐπειτα, κατὰ τὴν θεωρίαν, ἣτις ἀπαιτεῖ τὴν συναίνεσιν τοῦ πτωχεύσαντος διὰ τὰς πωλήσεις ἀκινήτων τὰς προγενεστέρας τῆς καταστάσεως ἐνώσεως, αἱ πωλήσεις αὗται δὲν εἶναι ἀναγκαστικάι, ἀλλ' ἐκούσαι πωλήσεις, οὐδέποτε δὲ πωλήσεις ἔχουσιν τὸν χαρακτῆρα τοῦτον ἐπάγονται ὥς ἐξ ἑαυτῶν τὴν καθάρσιν τῶν ὑποθηκῶν καὶ τῶν προνομίων.

701. Ἐν τοῖς ἀνωτέρω ὑπετέθη κατὰ σειράν : 1ον ὅτι, ἐπιτραπείσης προσηκόντως πρὸ τοῦ σχηματισμοῦ τῆς ἐνώσεως τῆς πωλήσεως ἀκινήτου τοῦ πτωχεύσαντος, ἡ κατακύρωσις γίνεται ἐπίσης πρὸ τῆς ἐνώσεως (ἀριθ. 700). 2ον ὅτι ὑπάρχει κατακύρωσις ἀκινήτου τοῦ πτωχεύσαντος ἐπιτραπείσῃ μετὰ τὸν σχηματισμὸν τῆς ἐνώσεως (ἀριθ. 697). Ἀλλ' ἐνδεχόμενον ἡ πώλησις νὰ ἐπετράπη πρὸ τοῦ σχηματισμοῦ τῆς ἐνώσεως, καὶ ἡ κατακύρωσις νὰ μὴ ἔχῃ γίνῃ ἀκόμη

(1) Οὕτω ἡ αἰτιολογικὴ ἐκθεσις μνημονεύει ἰδίᾳ τὴν περίπτωσιν, καθ' ἣν ὁ πωλητὴς δὲν ἐγένετο δεκτὸς εἰς πίνακα κατατάξεως ἕνεκα μὴ ἐμπροθέσμου ἐμφανίσεως, ἣ δὲν κατετάχθη ἐπὶ τοῦ τιμήματος

(2) Προσθετέον εἰς τὰς ἐν σημειώσει τοῦ ἀριθ. 520 μνημονευομένας αὐθεντίας : Baudry-Lacantinerie et de Loynes, III, ἀριθ. 2386.

καθ' ἣν στιγμὴν τελεῖται αὕτη. Δύο δὲ ζητήματα τίθενται εἰς τὰς δύο ταύτας εἰδικὰς περιστάσεις :

1ον Δύναται ὁ σύνδικος νὰ ἐπιδιώξῃ τὴν πώλησιν τοῦ ἀκινήτου δυνάμει τῆς χορηγηθείσης αὐτῷ προηγουμένης ἀδείας, καίπερ ἐπελθούσης τῆς ἐνώσεως ;

2ον Ἐὰν ὁ σύνδικος δύναται νὰ ἐπιδιώξῃ ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει τὴν πώλησιν, συνεπάγεται ἄρα γε ἡ μεταγενεστέρα τοῦ σχηματισμοῦ τῆς ἐνώσεως κατακύρωσις τὴν κάθαρσιν ὡς πρὸς τοὺς ἐνυποθήκους καὶ τοὺς προνομιούχους πιστωτάς ;

Ἐκρίθη, ὅτι ἡ πώλησις τοῦ ἀκινήτου δὲν δύναται νὰ ἐπιδιωχθῇ μετὰ τὴν ἐνωσιν, καὶ ὅτι, ἐὰν ἐν τούτοις γίνῃ ἡ κατακύρωσις, εἶναι ἄκυρος. Συμφώνως πρὸς τὴν γνώμην ταύτην φέρεται ἡ παρατήρησις, ὅτι ἡ πώλησις τῶν ἀκινήτων τοῦ πτωχεύσαντος ἡ γενομένη πρὸ τῆς ἐνώσεως καὶ ἡ πώλησις ἡ ἐνεργηθεῖσα μετὰ τὸν σχηματισμὸν τῆς ἐνώσεως ἔχουσι λίαν διαφορὰς χαρακτῆρας. Ἡ πρώτη θεωρεῖται ἐν γένει ὡς πώλησις ἐκουσία, ἀκριβῶς ἐπειδὴ ἀπαιτεῖται συνήθως πρὸς τέλεσιν αὐτῆς πλὴν τῆς ἀδείας τοῦ ἐμποροδικείου ἡ συναίνεσις τοῦ πτωχεύσαντος (ἀριθ. 520), ἐνῶ ἡ δευτέρα εἶναι ἀναγκαστικὴ πώλησις ἀνάλογος πρὸς τὴν ἐπὶ κατασχέσει πώλησιν. Προστίθεται, ὅτι ἡ πρώτη πρέπει νὰ ἐνεργῇται τῇ ἐπιμελείᾳ τοῦ ὀριστικοῦ συνδίκου, τοῦ ὁποίου ἡ ἐξουσία εἶναι περιωρισμένη, διότι κατ' ἀρχὴν δὲν ἐπιδιώκει τὴν εἰς χρήματα μετατροπὴν τῶν κτημάτων τοῦ πτωχεύσαντος, ἐνῶ ἡ δευτέρα ἐνεργεῖται τῇ ἐπιμελείᾳ τοῦ συνδίκου τῆς ἐνώσεως, τοῦ ὁποίου ἡ ἐξουσία εἶναι εὐρυτάτη.

Ἄλλ' αἱ διαφοραὶ αὗται καθ' ἡμᾶς εἶναι τοιαῦται, ὥστε δὲν δύνανται νὰ ἐνασκήσωσι μηδεμίαν ἐπιρροὴν ἐπὶ τῆς λύσεως. Τῷ ὄντι δὲν βλέπει τις διατί, ἀφοῦ αὐτὸ τοῦτο τὸ ἐμποροδικεῖον ἐπέτρεψε πώλησιν τινὰ ἀκινήτων, δὲν δύναται νὰ ἐνεργηθῇ αὕτη διὰ μόνον τὸν λόγον, ὅτι οἱ πιστωταὶ τελοῦσιν εἰς κατάστασιν ἐνώσεως. Ἀποδείκνυται δὲ τοῦτο τόσῳ μᾶλλον παράδοξον, ὅσῳ μετὰ τὸν σχηματισμὸν τῆς ἐνώσεως ἄρκει ἡ ἀδεια τοῦ εἰσηγητοῦ ὅπως γίνῃ ἡ πώλησις. Τί σημαίνει, ὅτι νομικῶς ἡ ἐξουσία τοῦ ὀριστικοῦ συνδίκου εἶναι ἥττον εὐρεῖα τῆς ἐξουσίας τοῦ συνδίκου τῆς ἐνώσεως, ἐὰν ἐν τῇ πράξει ὁ ὀριστικὸς σύνδικος ἔχει τὰς ἀπαιτουμένας ἀδείας ὅπως ἐπιδιώξῃ τὴν πώλησιν τοῦ ἀκινήτου.

Μεταξὺ τῶν ὁπαδῶν τῆς τελευταίας ταύτης θεωρίας ἀσυμφωνία τις ὑφίσταται ὡς πρὸς τὸ ζήτημα, ἂν ἡ κατακύρωσις ἢ ἐνεργουμένη ὑπὸ τὰς περιστάσεις ταύτας ἐπάγεται αὐτοδικαίως τὴν κάθαρσιν ὡς πρὸς τοὺς ἐνυποθήκους καὶ τοὺς προνομιοῦχους πιστωτάς. Ὑπῆρξαν οἱ ἀρνηθέντες τοῦτο, στηριζόμενοι ἐπὶ τοῦ ὅτι ἡ ἐπιδιωχθεῖσα πώλησις ἢ ἔχουσα ἐν ἀρχῇ τὸν χαρακτῆρα ἐκουσίας πώλησεως δὲν δύναται νὰ λάβῃ συνεπεῖα μεταγενεστέρου γεγονότος, τοῦ σχηματισμοῦ τῆς ἐνώσεως, τὸν χαρακτῆρα ἀναγκαστικῆς πώλησεως, ὅστις μόνος δικαιολογεῖ τὴν παραδοχὴν τῆς ιδέας, ὅτι ἡ κάθαρσις ἐπέρχεται αὐτοδικαίως.

Καθ' ἡμᾶς ἡ θεωρία αὕτη εἶναι ἀποκρουστέα· ἡ κάθαρσις ἐν τῇ ὑποτεθείσῃ περιπτώσει ἐπέρχεται αὐτοδικαίως. Πρόκειται τῷ ὄντι περὶ πώλησεως ἀκινήτου μετὰ ἔνωσιν· ἡ πώλησις αὕτη ἐνεργεῖται ὑπὸ τοὺς αὐτοὺς τύπους ὑφ' οὓς καὶ αἱ πωλήσεις αἱ ἐπιτραπείσαι μόνον μετὰ τὴν ἔνωσιν! Πάντες οἱ δικαιολογητικοὶ λόγοι οἱ φερόμενοι πρὸς δικαιολογίαν τῆς λύσεως ὡς πρὸς τὰς τελευταίας ταύτας πωλήσεις δύνανται νὰ προβληθῶσι. Οἱ ἐνυπόθηκοι καὶ οἱ προνομιοῦχοι πιστωταὶ θὰ ἔμαθον βεβαίως τὴν πτώχευσιν, καὶ συνήθως δὲν ἀγνοοῦσιν ἐπίσης, ὅτι κατέληξεν αὕτη εἰς τὴν ἔνωσιν. Ἡ τελευταία αὕτη ἐπιθέτει τὸν χαρακτῆρα ἀναγκαστικῶν πωλήσεων εἰς πάσας τὰς πωλήσεις τῶν κτημάτων τοῦ πτωχεύσαντος (1).

701 δίς. Αἱ ἐπὶ τῆς πώλησεως τῶν ἀκινήτων τοῦ πτωχεύσαντος δοθεῖσαι λύσεις ὑποθέτουσι πώλησιν ἐπιδιωκομένην ὑπὸ τοῦ συνδίκου. Δὲν ἐφαρμόζονται δὲ αὗται εἰς τὴν περίπτωσιν, καθ' ἣν ἡ πώλησις ἐπεδιώχθη ὑπ' αὐτῶν τούτων τῶν πιστωτῶν δυνάμει τῶν ἄρθρων 571 καὶ 572 ἐμπ. κώδικος (ἀριθ. 690). Κατ' ἀκολουθίαν ἐν τῇ τελευταίᾳ ταύτῃ περιπτώσει ἡ ὑπερθεμάτισις τοῦ ἄρθρου 573

(1) Πρὸς τὴν ἐν τῷ κειμένῳ δεκτὴν γενομένην λύσιν δύναται τις νὰ παραβάλῃ τὴν ἐπομένην: Γενομένης μετατροπῆς εἰς ἐκουσίαν πώλησιν συνεπεῖα κατασχέσεως ἐπιβληθείσης ὑπὸ πωλητοῦ, παρίσταται λόγος ἐπιτελέσεως τῆς καθάρσεως, τὸ δὲ δικαίωμα ὑπερθεματίσεως ὑφίσταται διὰ τοὺς ἐνυποθήκους καὶ προνομιοῦχους πιστωτάς συμφώνως πρὸς τὰ ἄρθρα 2185 καὶ ἐπομ. τοῦ ἀστ. κώδικος, ἐὰν ἡ μετατροπὴ ἐγένετο ὑπὸ ὅρους τοιούτους ὥστε νὰ ἀποκλείηται ἡ ἔργῳ (virtuelle) κάθαρσις.— Ἐφ. τῶν Περσιίων, 13 Ἰουνίου 1874. D. 1876. 2 166.

δὲν συγχωρεῖται· μόνον ἡ ὑπερθεμάτισις τοῦ ἄρθρου 708 τοῦ κώδικος τῆς πολ. δικονομίας δύναται νὰ γίνη, εἶναι δὲ βέβαιον, ὅτι ἡ κατακύρωσις, ὡς πᾶσα ἐπὶ κατασχέσει κατακύρωσις, συνεπάγεται αὐτοδικαίως τὴν κάθαρσιν ὡς πρὸς τοὺς ἐνυποθήκους καὶ τοὺς προνομιούχους πιστωτάς.

702. ΠΩΛΗΣΕΙΣ ΠΛΟΙΩΝ. — Τὸ ζήτημα τῆς ἔργῳ καθάρσεως, ὁπερ τίθεται προκειμένου περὶ τῶν πωλήσεων ἀκινήτων τῶν ἐπιδιωκομένων μετὰ τὸν σχηματισμὸν τῆς ἐνώσεως ὑπὸ τοῦ συνδίκου, παρουσιάζεται ὑπὸ διαφόρους πῶς ὁρους ὡς πρὸς τὰς ὑπὸ τοῦ συνδίκου ἐνεργουμένας πωλήσεις πλοίων τοῦ πτωχεύσαντος.

Τὸ ζήτημα τοῦτο ἐγείρεται διὰ τε τοὺς ἐνυποθήκους ἐπὶ τῶν πλοίων πιστωτάς, ὡς καὶ διὰ τοὺς προνομιούχους καὶ ἐγχειρογράφους πιστωτάς.

Οἱ πιστωταὶ οἱ ἔχοντες ὑποθήκας ἐπὶ πλοίου ἔχουσι δικαίωμα πωλήσεως τῆς αὐτῆς φύσεως πρὸς τὸ δικαίωμα τῶν πιστωτῶν τῶν ἔχοντων ὑποθήκας ἐκ ἀκινήτου, ὁ δὲ νόμος τῆς 10 Ἰουλίου 1885 (ἄρθρ. 18 μέχρις 22) καθιέρωσεν ὡς πρὸς τὰς ναυτικὰς ὑποθήκας κάθαρσιν ἀνάλογον πρὸς τὴν τῶν ἐπὶ ἀκινήτων ὑποθηκῶν. Ὁ νόμος οὗτος τοῦ 1885 παρεδέχθη τὴν αὐτοδικαίως χωροῦσαν κάθαρσιν ὡς ἀπορρέουσιν ἐκ τῆς δικαστικῆς πωλήσεως τοῦ πλοίου· κατὰ τὸ ἄρθρον 29 τοῦ νόμου τούτου ἐπὶ δικαστικῆς πωλήσεως δὲν εἶναι δεκτὴ ὑπερθεμάτισις.

Πρέπει δ' ἄρα γε νὰ θεωρηθῇ ἡ πώλησις πλοίου μετὰ ἔνωσιν ὡς πώλησις δικαστικὴ κατὰ τὴν ἐννοιαν τοῦ ἄρθρου 29 τοῦ νόμου τῆς 10 Ἰουλίου 1885; Ἡ καταφατικὴ λύσις ἀπολύτως δεκτὴ γινομένη θὰ εἶχεν ὡς ἀναγκαίαν συνέπειαν, ὅτι ἡ κάθαρσις τῶν ὑποθηκῶν θὰ ἦτο τετελεσμένη ἐπὶ μόνῳ τῷ λόγῳ, ὅτι ἡ πώλησις θὰ εἶχε γίνῃ μετὰ τὴν ἔνωσιν. Ἡ γνώμη αὕτη ἔτυχεν ὑποδοχῆς (1). Δὲν εἶναι δυνατόν νὰ ἐπικαλεσθῇ τις ἐνταῦθα τὸ ὅτι ὁ νόμος διωργάνωσεν εἰδικὴν ὑπερθεμάτισιν διὰ τὴν περίπτωσιν πωλήσεως πλοίου μετὰ ἔνωσιν· διότι οὐδεμία ὑπάρχει νομικὴ διάταξις προβλέπουσα εἰδικῶς

(1) Πρωτοδικεῖον τῆς Boulogne-sur-Mer, 24 Φεβρουαρίου 1883, *Journal de jurisprudence de Marseille*, 1884. 2, 76. — Cresp et Laurin, *Traité de Droit maritime*, I, σελ. 170. Vidal-Naquet, *Saisie et vente judiciaire de navires*, σελ. 123 καὶ 124.

τὴν πώλησιν ταύτην. Ἀλλ' οἱ ὀπαδεῖ τῆς θεωρίας ταύτης στηρίζονται ἐπὶ τῆς μεγάλης ὁμοιότητος τῆς ὑφισταμένης μεταξὺ τῆς πωλήσεως πλοίου ἐπὶ κατασχέσει, ἣτις βεβαίως συνεπάγεται τὴν κάθαρσιν καὶ τὴν πώλησιν μετὰ ἔνωσιν.

Καθ' ἡμᾶς δὲν πρέπει νὰ δοθῇ ἀπόλυτος λύσις εἰς τὸ ζήτημα, ἀλλ' ἀναλόγως τῶν τύπων καθ' οὓς ἐγένετο μετὰ ἔνωσιν ἡ πώλησις πλοίου γίνεται ἢ μὴ κάθαρσις τῶν ὑποθηκῶν. Ἐνδεχόμενον μετὰ ἔνωσιν νὰ ἐπωλήθῃ πλοῖον τοῦ πτωχεύσαντος ἢ κατὰ τοὺς τύπους τοὺς ὀριζομένους διὰ τὴν ἐπὶ κατασχέσει πώλησιν ὑπὸ τοῦ νόμου τῆς 10 Ἰουλίου 1885, ἢ ὑπὸ μεσίτου, μὴ τηρουμένων τῶν τύπων τούτων. Μόνον εἰς τὴν πρώτην περίπτωσιν ἐπέρχεται ἡ κάθαρσις αὐτοδικαίως ὡς πρὸς τοὺς ἐνυποθήκους πιστωτάς (2). Τὸ ἄρθρον 29 τοῦ νόμου τῆς 10 Ἰουλίου 1885 ὁμιλεῖ μόνον περὶ τῶν δικαστικῶν πωλήσεων πλοίων, χωρὶς ν' ἀναφέρῃ κατὰ τίνας τύπους δέον νὰ γίνωνται ὅπως ἐπέρχεται ἡ κάθαρσις. Δύναται τις ὁμῶς νὰ ἐπικαλεσθῇ ὑπὲρ τοῦ περιορισμοῦ τῆς καθάρσεως εἰς τὰς πωλήσεις τὰς γινομένας κατὰ τοὺς τύπους τοῦ νόμου τοῦ 1885 διατάξεις τοῦ ἰδίου νόμου καὶ τοῦ ἐμπορικοῦ κώδικος. Ἐπὶ κατακυρώσεως πλοίου ἀδικαιρέτως ἀνήκοντος εἰς πλείονας, τὸ ἄρθρον 17, τελευτ. ἐδάφιον τοῦ νόμου τοῦ 1885 δὲν παρκαδέχεται τὴν κάθαρσιν ὡς πρὸς τοὺς πιστωτάς τοὺς ἔχοντας ὑποθήκας ἐπὶ ἀδικαιρέτου μέρους, εἰμὴ προκειμένης πωλήσεως, γενομένης κατὰ τοὺς τύπους τῶν ἁρθρῶν 20 καὶ ἐπομ. τοῦ νόμου τοῦ 1885. Ἀλλὰ τὸ ἄρθρον 17 ἐδάφ. τελευτ. εἶναι ἀπλῆ ἐφαρμογὴ τοῦ ἁρθρου 29. Τέλος ἡ ἀπόσβεσις τοῦ δικαιώματος ἐπιδιώξεως τῶν προνομιοῦχων καὶ τῶν ἐγχειρογράφων πιστωτῶν δὲν ἐπέρχεται, κατὰ τὸ ἄρθρον 193 ἐδάφ. 1 ἐμπ. κώδικος, ἐκ δικαστικῆς πωλήσεως, εἰ μὴ καθ' ὅσον ἐγένετο αὕτῃ κατὰ τοὺς τύπους τοὺς ὀριζομένους ὑπὸ τοῦ τίτλου II, τοῦ βιβλίου II, τοῦ ἐμπ. κώδικος καὶ τροποποιηθέντας διὰ τοῦ νόμου τοῦ 1885 (1). Θὰ ἦτο παράλογον νὰ ἀπесθέννυτο εὐκολώτερον τὸ δικαίωμα ἐπιδιώξεως τῶν ἐνυποθήκων πιστωτῶν.

Οἱ προνομιοῦχοι καὶ οἱ ἐγχειρογράφοι πιστωταὶ ἔχουσιν ἐπὶ τῶν πλοίων δικαίωμα ἐπιδιώξεως. Συζητεῖται τὸ ζήτημα, ἂν οἱ τρίτοι

(1) Ὅρα τὸ παρὲν Σύστημα κλπ. τόμ. 5', ἀριθ. 1632.

(2) Ὅρα τὸ παρὲν Σύστημα κλπ. VI, ἀριθ. 1484.

κτήτορες, ὅπως διεκφύγῃσι τὸ δικαίωμα τοῦτο, δικαιοῦνται νὰ προσφύγῃσι εἰς τὴν κάθαρσιν, καί, ἐν καταφατικῇ ἀπαντήσει, ποῖαι διατυπώσεις δέον νὰ ἐκπληρωθῶσι πρὸς τέλεσιν αὐτῆς ἐπὶ ἐκουσίας πωλήσεως (1). Ἀλλὰ τὸ ἄρθρον 193 τοῦ ἐμπορικοῦ κώδικος παραδέχεται τὴν ἀπόσβεσιν τοῦ δικαιώματος τούτου διὰ τῆς δικαστικῆς πωλήσεως τῆς γενομένης κατὰ τοὺς τύπους τοὺς καθιερουμένους διὰ τοῦ ἐπομένου τίτλου. Πάντες ὁμοφώνως παραδέχονται τὴν ἐφαρμογὴν τῆς διατάξεως ταύτης εἰς τὴν ἐπὶ κατασχέσει πώλησιν πλοίου. Ἐρίζεται ὁμοῦς τὸ ζήτημα, ἂν διέπει αὕτη καὶ τὰς ἄλλας μὴ ἐκουσίας πωλήσεις, ἰδίᾳ δὲ τὰς πωλήσεις τὰς γινομένας ἐπὶ πτωχεύσεως μετὰ τὴν ἔνωσιν. Τὸ κείμενον τοῦ ἄρθρου 193, ὅπερ ὁμιλεῖ περὶ τῶν δικαστικῶν πωλήσεων, εἶναι ἀρχοῦντως γενικόν, ἥ ὥστε νὰ ἐφαρμόζεται εἰς τὰς τελευταίας ταύτας πωλήσεις. Ἀλλ' ἵνα ἐπέλθῃ ἡ ἀπόσβεσις τοῦ δικαιώματος ἐπιδιώξεως, πρέπει κατ' αὐτὸ τοῦτο τὸ ἄρθρον 195 νὰ γίνωνται αἱ πωλήσεις αὗται κατὰ τοὺς τύπους τοῦ τίτλου II, τοῦ βιβλίου II τοῦ ἐμπορικοῦ κώδικος. Τοῦτο σημαίνει, ὅτι τὸ δικαίωμα ἐπιδιώξεως τῶν προνομιοῦχων καὶ τῶν ἐγγειρογράφων πιστωτῶν δὲν δύναται νὰ ἀποσβεσθῇ διὰ τῆς πωλήσεως τῆς γινομένης μετὰ ἔνωσιν ὑπὸ μεσίτου (2).

703. Αἱ μετὰ πτώχευσιν πωλήσεις δύνανται νὰ γεννήσωσι ζήτημα ὅμοιον πρὸς τὸ παρυσιαζόμενον ἐπὶ πωλήσεως ἐπὶ κατασχέσει, καθόσον ἀφορᾷ τὴν περὶ ἐγγυήσεως ὑποχρέωσιν ἐν περιπτώσει ἐκνικήσεως (3). Ἐρωτᾶται δηλαδή: ἐκνικηθέντος τοῦ ἀγοραστοῦ, ὀφείλεται ἡ ἐγγύησις (garantie) ὑπὸ τοῦ πτωχεύσαντος ἢ ὑπὸ τῶν πιστωτῶν (4); Εἶναι κατάδηλον, ὅτι δὲν δύναται νὰ τεθῇ ζήτημα περὶ τῆς ἐπιρρίψεως τῆς ὑποχρεώσεως ἐγγυήσεως ἐπὶ τοῦ συνδίκου διὰ τὸν ἀπλούστατον λόγον, ὅτι δὲν διενεργεῖ τὴν πώλησιν εἰμὴ ὡς ἐντολοδόχος ἐνεργῶν ἐν ὀνόματι τῆς ομάδος τῶν πιστωτῶν. Ἀλλ' ὁ δισταγμὸς εἶναι εὐνόητος ὡς πρὸς τοὺς πιστωτὰς καὶ τὸν πτωχεύσαντα. Ἐπὶ πωλήσεως ἐπὶ κατασχέσει κοινῇ ἀναγνωρίζεται, ὅτι,

(1) Ὅρα τὸ παρὸν Σύστημα κλπ. VI, ἀριθ. 1505.

(2) Ὅρα τὸ παρὸν Σύστημα κλπ. IV, ἀριθ. 1025. VI, ἀριθ. 1484.

(3) Ὅρα σημ. 2 τῆς σελ. 39.

(4) Ὁμιλήσαμεν περὶ ἀναλόγου ζητήματος ἐγχειρομένου ἐπὶ πωλήσεων ἐμπορικῶν καταστημάτων ἐν ἀριθ. 688.

ἐπειδὴ οἱ πιστωταὶ δὲν εἶναι οἱ πωληταί, ὁ ἐκνικηθεὶς ἀγοραστὴς δὲν ἔχει κατ' αὐτῶν ἀναγωγὴν ἕνεκα ἐγγυήσεως, ὅτι ἔχει κατ' αὐτῶν ἀπλῶς ἀγωγὴν περὶ ἀπαιτήσεως τοῦ ἀχρεωτῆτος, ἧς ἀντικείμενον εἶναι μόνον τὸ τίμημα ⁽¹⁾. Ἡ αὕτη λύσις, ἕνεκα ταυτότητος λόγων, δεόν νὰ δίδηται ἐπὶ ἐκνικήσεως τοῦ ὑπὲρ οὗ ἡ κατακύρωσις μετὰ πτώχευσιν.

Ἡ ἕνεκα ἐγγυήτεως ἀγωγὴ ἡ μὴ διδομένη ἡ κατὰ τῶν πιστωτῶν δίδεται ἐν γένει ἐπὶ κατασχέσεως κατὰ τοῦ καθ' οὗ ἡ κατάσχεσις. Διότι αὐτὸς εἶναι ὁ πωλητὴς διὰ τὸν ἀπλῶστατον λόγον, ὅτι ἡ πώλησις ἐπεδιώχθη δυνάμει τοῦ δικαιώματος γενικοῦ ἐνεχύρου τοῦ ἀπορρέοντος ὑπὲρ τῶν πιστωτῶν ἐκ τῆς πρὸς αὐτοὺς συναφθείσης ὑποχρεώσεως ⁽²⁾. Προδήλως ἡ αὕτη λύσις δεόν νὰ δίδηται ὡς πρὸς τὸν πτωχεύσαντα, ὅταν γίνεται ἐκνίκησις τοῦ εἰς ὃν ἡ κατακύρωσις· ὁ πτωχεύσας ὑποχρεοῦται νὰ ἀποδώσῃ εἰς τὸν ὑπὲρ οὗ ἡ κατάσχεσις τὸ τίμημα αὐτοῦ καὶ νὰ πληρώσῃ εἰς αὐτόν, ἐὰν ὑπάρχῃ λόγος, ἀποζημίωσιν (ἄρθρ. 1629 ἀστ. κώδ.). Ἀλλ' ἐπειδὴ ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ ἡ ἀναγωγὴ τοῦ ὑπὲρ οὗ ἡ κατακύρωσις κατὰ τοῦ πτωχεύσαντος εἶναι ἐν ὅλῳ ἢ ἐν μέρει ἄπρακτος, χρησιμώτατον τυγχάνει νὰ ἔχῃ ὁ ὑπὲρ οὗ ἡ κατακύρωσις τὴν περὶ ἀποδοσεως τοῦ τιμήματος ἀγωγὴν κατὰ τῶν πιστωτῶν.

704. ΔΙΑΝΟΜΑΙ ΜΕΤΑΕΥ ΤΩΝ ΠΙΣΤΩΤΩΝ.— Ἡ πραγματοποίησις τοῦ ἐνεργητικοῦ γίνεται ἐπὶ τῷ σκοπῷ τῆς τελέσεως διανομῶν μεταξὺ τῶν μισθωτῶν. Τὰ χρήματα τὰ προερχόμενα ἐκ τῶν πωλήσεων καὶ τῶν εἰσπράξεων, ἀφαιρουμένων τῶν ὑπὸ τοῦ εἰσηγητοῦ ὀριζομένων ποσῶν τῶν δαπανῶν, κατατίθενται ἀμέσως εἰς τὸ ταμεῖον τῶν παρακαταθηκῶν καὶ μεσεγγυήσεων (ἄρθρ. 489). Ὡς ὅλα τὰ χρηματικὰ ποσὰ τὰ κατατιθέμενα εἰς τὸ ταμεῖον τοῦτο, οὕτω καὶ τὰ περὶ ὧν πρόκειται χρήματα ἀποφέρουσι τόκους πρὸς 3 % μετὰ

(1) Τοιαύτη ἦτο ἡδὴ ἡ γνώμη τοῦ Pothier, *Traité de la procédure civile*, ἀριθ. 636.—Ὅρα συμφῶνους Aubry et Rau IV, § 325 καὶ σημ. 24. Colmet de Santerre, VII, ἀριθ. 76 δὲ, VIII. Guillouard, *Traité de la vente*, I, ἀριθ. 318.

(2) Aubry et Rau, IV, § 355 καὶ σημ. 22. Guillouard, *Traité de la vente* ἀριθ. 318.

61 ἡμέρας ἀπὸ τῆς καταθέσεως (διάταγμα τῆς 3ης Ἰουλίου 1816 ἄρθρ. 142, ὄρα ἀριθ. 525).

705. Οἱ σύνδικοι ὀφείλουσι νὰ ὑποβάλλωσι κατὰ μῆνα εἰς τὸν εἰσηγητὴν ἐκθεσιν περὶ τῆς καταστάσεως τῆς πτωχεύσεως καὶ περὶ τῶν ἐν τῷ ταμείῳ τῶν παρακαταθηκῶν καὶ μεσεγγυήσεων κατατεθειμένων χρημάτων. Ὁ εἰσηγητὴς διατάσσει, ἐὰν ὑπάρχῃ λόγος, διανομὴν μεταξὺ τῶν πιστωτῶν, ὀρίζει τὸ διανεμηθησόμενον ποσὸν καὶ φροντίζει ὅπως εἰδοποιηθῶσι πάντες οἱ πιστωταί (ἄρθρ. 566 ἐμπορ. κώδ.).

706. Ἴνα κατορθωθῇ ἡ διανομὴ μεταξὺ τῶν πιστωτῶν τῶν ἐν τῷ ταμείῳ παρακαταθηκῶν καὶ μεσεγγυήσεων κατατεθειμένων χρημάτων, δύο μέθοδοι δύνανται νὰ χρησιμοποιηθῶσιν. Ὁ σύνδικος δύναται ν' ἀποσύρῃ αὐτά, καὶ ἐπομένως οἱ πιστωταί λαμβάνουσι παρ' αὐτοῦ ἅπερ δικαιοῦνται νὰ λάβωσι μερίσματα, ἢ ὁ εἰσηγητὴς δύναται νὰ διατάξῃ, ὅτι ἡ καταβολὴ θέλει γίνεαι ἀπ' εὐθείας ὑπὸ τοῦ ταμείου εἰς χεῖρας τῶν πιστωτῶν τῆς πτωχεύσεως ἐπὶ τῇ βάσει πίνακος διανομῆς συντεταγμένου ὑπὸ τῶν συνδίκων καὶ ἐπικυρωμένου (ordonnancé) ὑπ' αὐτοῦ (ἄρθρ. 469). Ἐν τῇ τελευταίᾳ ταύτῃ περιπτώσει δίδεται ἑντάλμα ἐπὶ τοῦ ταμείου εἰς ἕκαστον πιστωτήν.

707. Ἴνα μὴ εἶναι δυνατὸν νὰ λαμβάνηται μέρος παρὰ προσώπου μὴ ἔχοντος δικαίωμα, ἢ νὰ λαμβάνῃ πιστωτὴς τις δις τὸ μέρος αὐτοῦ, δεόν νὰ λαμβάνωνται εἰδικὰ προφυλακτικὰ μέτρα (ἄρθρ. 569 ἐμπορ. κώδ.). Δὲν πρέπει νὰ γίνεαι πληρωμὴ τις ὑπὸ τῶν συνδίκων, εἰ μὴ ἐπὶ τῇ προσαγωγῇ τοῦ συστατικοῦ τῆς ἀπαιτήσεως τίτλου. Ἐπὶ τοῦ τίτλου τούτου οἱ σύνδικοι μνημονεύουσι τὸ πληρωθὲν ὑπ' αὐτῶν ποσὸν ἢ τὸ διαταχθὲν συμφώνως πρὸς τὸ ἄρθρ. 489. Πάντως ὁμως, ἐὰν ἡ παρουσίαις τοῦ τίτλου δὲν εἶναι δυνατὴ (διότι ἐνδέχεται νὰ μὴ ὑπῆρξῃ ποτὲ τοιοῦτος τίτλος ἢ νὰ ἀπωλέσθῃ ὁ τίτλος), ὁ εἰσηγητὴς δύναται νὰ ἐπιτρέψῃ τὴν πληρωμὴν ἐπὶ τῇ θεωρήσει τῆς περὶ ἐξελέγξεως ἐκθέσεως (ἀριθ. 532). Τέλος ἐν πάσῃ περιπτώσει ὁ πιστωτὴς δίδει ἐξόφλησιν εἰς τὸ περιθώριον τῆς καταστάσεως διανομῆς.

708. Ἐννοεῖται ὅτι διὰ τὰς μελλούσας διανομὰς πρέπει νὰ γίνηται διάκρισις μεταξὺ τοῦ κινητοῦ ἐνεργητικοῦ, ὅπερ προέρχεται ἐκ τῶν ἀπαιτήσεων τοῦ πτωχεύσαντος, τῶν ὁποίων τὸ ἰσότιμον

ἔλαβεν ὁ σύνδικος, ἢ ἐκ τῶν πωλήσεων κινητῶν πραγμάτων, καὶ τοῦ ἀκινήτου ἐνεργητικοῦ τοῦ συνισταμένου εἰς τὸ τίμημα τῶν πωληθέντων ἀκινήτων. Τὰ ἐπὶ τῶν κινητῶν καὶ τῶν ἀκινήτων προνόμια δὲν εἶναι τὰ αὐτά, πλὴν δὲ τῆς ἐξαίρεσεως τῆς ἀναφερομένης εἰς τὰ πλοῖα τὰ εἴκοσι τοῦλάχιστον τόνων χωρητικότητος, μόνον ἐπὶ τῶν ἀκινήτων ὑπάρχουσιν ἐνυπόθηκοι πιστωταί. Πλὴν τούτου ἡ διανομὴ τοῦ τιμήματος τῶν ἀκινήτων, ὅταν ὑπάρχωσιν ἐνυπόθηκοι ἢ προνομιοῦχοι πιστωταί, ὑποσημαίνει, οὐ μόνον ὅταν ὑπάρχη πτώχευσις, ἀλλὰ καὶ ὅταν δὲν ὑπάρχη, τὴν σύνταξιν πίνακος κατατάξεως ἐνώπιον τοῦ πολιτικοῦ δικαστηρίου.

709. Ἐπὶ τοῦ διανεμητέου ἰσοτίμου τοῦ ἐνεργητικοῦ τῶν κινητῶν πρέπει νὰ ἐνεργῶνται ὠρισμένοι κρατήσεις (ἄρθρ. 565 τοῦ ἐμπ. κώδικος). Οὕτω ἀφαιροῦνται :

1ον *Τὰ ἔξοδα τῆς διαχειρίσεως τῆς πτωχεύσεως.* — Ὑπὸ τὴν ἔκφρασιν ταύτην περιλαμβάνονται πάντα τὰ γρέη, διὰ τὰ ὁποῖα ἐνέχεται ἡ ὁμάς, ἰδίᾳ δὲ ὁ μισθὸς τῶν συνδίκων, τὰ δικαστικὰ ἔξοδα τῶν δικῶν τὰς ὁποίας οἱ σύνδικοι ἠναγκάσθησαν νὰ διεξαγάγωσι πρὸς τὸ συμφέρον τῆς ὁμάδος, τὰ ἔξοδα τῆς ἐξακολουθήσεως τῆς ἐμπορίας τοῦ πτωχεύσαντος εἰς τὴν περίπτωσιν τῶν ἄρθρων 470 καὶ 532 τοῦ ἐμπ. κώδικος. Ὡς ἐκ τούτου δύνανται οἱ πιστωταὶ τῆς ὁμάδος νὰ ζητῶσι νὰ πληρωθῶσι πρὸ τῶν πιστωτῶν τῶν ἀποτελούντων μέρος τῆς ὁμάδος (ἄριθ. 556 μέχρι 561).

2ον *Τὸ βοήθημα τὸ χορηγηθὲν τυχὸν εἰς τὸν πτωχεύσαντα καὶ εἰς τὴν οἰκογένειάν του.* — Τοῦτο ἐφαρμόζεται εἰς τὰ βοηθήματα τὰ χορηγούμενα εἴτε ἐν τῇ προπαρασκευαστικῇ περιόδῳ (ἄρθρ. 475 ἐμπ. κώδικος), εἴτε μετὰ τὸν σχηματισμὸν τῆς ἐνώσεως (ἄρθρ. 530 ἐμπ. κώδικος). Θὰ ἀντέκειτο πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦ νόμου, καὶ μάλιστα καὶ εἰς τὸν ὀρθὸν νοῦν, νὰ μὴ δύναται ὁ πτωχεύσας, ἐξομοιούμενος πρὸς τοὺς ἰδίους ἑαυτοῦ πιστωτάς, νὰ ἐπιτύχῃ εἰ μὴ ἀπλοῦν μέρισμα ἐπὶ τοῦ ἐπιδικασθέντος εἰς αὐτὸν χρηματικοῦ ποσοῦ.

3ον *Τὰ εἰς τοὺς προνομιοῦχους πιστωτάς ὀφειλόμενα ποσά.* — Τὰ ἐπὶ κινητῶν προνόμια οὔτε καταργοῦνται κατ' ἀρχήν, οὔτε καὶ περιορίζονται συνεπείᾳ τῆς πτωχεύσεως τοῦ ὀφειλέτου, καὶ ἐνασχοῦνται μετὰ τῆς αὐτῆς ἐκτάσεως, μεθ' ἧς θὰ ἐνησχοῦντο, ἂν μὴ ὑφίστατο ἡ πτώχευσις. Πάντως ὁμῶς ὁ κανὼν ὑπόκειται εἰς σπου-

δαίας ἐξαίρεσις ὡς πρὸς τὸ προνόμιον τοῦ πωλητοῦ κινητῶν πραγμάτων (ἄρθρ. 550 ἐμπ. κώδικος) ⁽¹⁾ καὶ ὡς πρὸς τὸ προνόμιον τοῦ ἐκμισθωτοῦ ἀκινήτων (ἄρθρ. 450 καὶ 550 ἐμπ. κώδικος) ⁽²⁾.

710. Προκειμένου περὶ ἐνεχυροῦχου πιστωτοῦ, οἱ σύνδικοι δύνανται νὰ σκεφθῶσιν, ὅτι συμφέρει νὰ μὴ ἀφίσωσι τὸν πιστωτὴν νὰ προβῇ ὁ ἴδιος εἰς τὴν πώλησιν. Διὸ ἐν πάσῃ ἐποχῇ δικαιοῦνται τῇ ἀδείᾳ τοῦ εἰσηγητοῦ, ἵνα λάβωσιν ἢ διατηρήσωσι τὴν κατοχὴν τοῦ ἀντικειμένου τοῦ ἐνεχυροῦ, νὰ λαμβάνωσιν ἐκ τῶν διαθεσίμων χρημάτων τὸ πρὸς πληρωμὴν τοῦ πιστωτοῦ ἀπαιτούμενον ποσόν. Ἐχομεν ἐνταῦθα ἐν τινι μέτρῳ δαπάνην συναφῇ πρὸς τὴν διοίκησιν τῆς πτωχεύσεως (ἄρθρ. 547 ἐμπ. κώδικος).

Πρὸς τὸν κυρίως ἐνεχυροῦχον πιστωτὴν πρέπει προδήλως ἕνεκα ταύτοτητος λόγων νὰ ἐξομοιωσώμεν πάντας τοὺς πιστωτάς, τῶν ὁποίων τὸ εἰδικὸν ἐπὶ κινητῶν προνόμιον στηρίζεται ἐπὶ σιωπηρᾷ ἐνεχυριάσει καὶ ἐπομένως εἶναι ἐξησφαλισμένοι ἐκ τοῦ κτήματος τοῦ βεβαρημένου διὰ τοῦ προνομίου των.

711. Ἡ ἐνάσκησις τῶν προνομίων, δυνάμει τῶν ὁποίων οἱ πιστωταὶ πληρώνονται ἐκ τοῦ κινητοῦ ἐνεργητικοῦ πρὸ τῶν ἐγγχειρογράφων πιστωτῶν, γίνεται κατὰ τρόπον ἀπλούστατον. Οἱ σύνδικοι ὑποβαλλοῦσιν εἰς τὸν εἰσηγητὴν τὸν πίνακα (*l'état*) τῶν πιστωτῶν, οἵτινες ἀξιοῦσιν, ὅτι ἔχουσι προνόμιον ἐπὶ τῶν κινητῶν πραγμάτων, ὃ δὲ εἰσηγητὴς ἐπιτρέπει, ἂν ὑπάρχῃ λόγος, τὴν πληρωμὴν τῶν πιστωτῶν τούτων ἐκ τῶν πρώτων εἰσπραττομένων χρημάτων. — Ἀμφισβητουμένου τοῦ προνομίου ἀποφαίνεται τὸ δικαστήριον.

712. Μετὰ τὰς προαφαιρέσεις ταύτας διανέμονται τὰ ὑπολειπόμενα χρήματα συμμέτρως (*au marc le franc*), τουτέστι κατ' ἀναλογίαν τῶν ἀπαιτήσεων μεταξὺ τῶν πιστωτῶν, ὧν ἐξηλέγχθησαν καὶ ἐπεβεβαιώθησαν αἱ ἀπαιτήσεις (ἄρθρ. 565 ἐμπ. κώδ.).

Γινομένων τῶν διανομῶν τούτων πρέπει νὰ φυλάσσεται :

1ον Τὸ μέρος τὸ ἀναλογοῦν εἰς τὰς ἀπαιτήσεις, διὰ τὰς ὁποίας εἶναι ἀναγεγραμμένοι ἐν τῷ ἰσολογισμῷ οἱ πιστωταὶ οἱ κατοικοῦντες

(1) Ὁρα ἀριθ. 761 καὶ ἐπομ.

(2) Ὁρα ἀριθ. 794 καὶ ἐπομ.

ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ ἢ ἐν ταῖς ἀποικίαις (ἄρθρ. 567). Τῷ ὄντι οὔτε ἡ ψηφοφορία περὶ τοῦ συμβιβασμοῦ, οὔτε αἱ διανομαὶ ἀναβάλλονται μέχρι τῆς παρελεύσεως τῶν προθεσμιῶν τῆς ἐμφανίσεως τῶν ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ ἢ ἐν ταῖς γαλλικαῖς ἀποικίαις κατοικούντων πιστωτῶν (ἀριθ. 532).

Ὅταν αἱ περὶ ὧν πρόκειται ἀπαιτήσεις δὲν ἀναγράφωνται μετ' ἀκριθείας ἐν τῷ ἰσολογισμῷ, δύναται ὁ εἰσηγητὴς νὰ διατάξῃ νὰ αὐξηθῇ τὸ κρατούμενον μέρος, ἐπιφυλασσομένου εἰς τοὺς συνδίκους τοῦ δικαιώματος νὰ προσβάλωσι τὴν ἀπόφασιν ταύτην ἐνώπιον τοῦ ἐμποροδικείου. Τὸ μέρος τοῦτο μένει ἐν τῷ ταμείῳ τῶν παρακαταθηκῶν καὶ τῶν μεσεγγυήσεων μέχρι τῆς παρελεύσεως τῆς προθεσμίας τῆς διδομένης εἰς τοὺς περὶ ὧν πρόκειται πιστωτάς, ὅπως ἐμφανισθῶσιν εἰς τὴν πτώχευσιν δυνάμει τοῦ ἄρθρου 492 τελευτ. ἐδαφίου τοῦ ἐμπορικοῦ κώδικος. Μετὰ τὴν προθεσμίαν ταύτην τὸ φυλαχθὲν ποσὸν διανέμεται μεταξὺ τῶν ἀναγνωριζομένων πιστωτῶν.

2ον Τὰ ποσὰ τὰ ἀναλογοῦντα εἰς τὰς ἀμφισβητηθείσας πιστώσεις, ὧν ἡ παραδοχὴ δὲν ἀπεφασίσθη ἀκόμη ὀριστικῶς (ἄρθρον 568, ἐδαφ. 2ον).

3ον Τὰ ποσὰ τὰ ἀναλογοῦντα εἰς τὰς ὑπὸ αἵρεσιν προθεσμίας, ἂν μὴ ἐξῆλθεν ἀκόμη ἡ αἵρεσις, ἐξ ἧς ἐξαρτῶνται. Πάντως ὅμως δὲν φυλάσσονται τὰ ποσὰ ταῦτα, ἐὰν ἤθελε κριθῇ προτιμότερον νὰ πληρωθῶσιν ἀμέσως οἱ ὑπὸ αἵρεσιν πιστωταί, δίδοντες ἐγγύησιν περὶ ἀποδόσεως διὰ τὴν περίπτωσιν ἀτονήσεως τῆς αἱρέσεως. Ὅρα ἀριθ. 258.

713. Σπουδαῖον ἐγείρεται ζήτημα ἐν σχέσει πρὸς τὰ ποσὰ τὰ φυλασσόμενα διὰ τοὺς πιστωτάς τοὺς κατοικοῦντας ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ ἢ ἐν ταῖς γαλλικαῖς ἀποικίαις καὶ διὰ τὰ ποσὰ τὰ κρατούμενα ἕνεκα τῶν ἀμφισβητουμένων ἀπαιτήσεων. Τὰ ποσὰ ταῦτα κατατιθέμενα εἰς τὸ ταμεῖον τῶν παρακαταθηκῶν καὶ τῶν μεσεγγυήσεων ἀποφέρουσι τόκον 3 % ἀπὸ τῆς 61ης ἡμέρας ἀπὸ τῆς καταθέσεως των (Διάταγμα τῆς 3 Ἰουλίου 1816, ἄρθρ. 14). Ἀλλ' ὅταν οἱ πιστωταὶ ἐμφανίζωνται πρὸς τῆς παρελεύσεως τῶν προθεσμιῶν τοῦ ἄρθρου 492, τελευτ. ἐδαφ. τοῦ ἐμπορικοῦ κώδικος, ἢ ὅταν ἀναγνωρίζωνται τὰ δικαιώματα τῶν πιστωτῶν, περιέρχονται ἄρᾳ γὰρ οἱ τόκοι εἰς τοὺς πιστωτάς ὡς παρακολούθημα τῶν μερισμάτων αὐτῶν,

ἢ προστίθενται εἰς τὸ ἐνεργητικὸν τῆς πτωχεύσεως, συντελοῦντες οὕτω εἰς αὐξήσιν αὐτοῦ πρὸς ὄφελος πάντων τῶν πιστωτῶν ;

Ὑπὲρ τῆς γνώμης τῆς προσθέσεως τῶν τόκων εἰς τὸ ἐνεργητικὸν τῆς πτωχεύσεως ⁽¹⁾ ἐλέχθη, ὅτι τὰ δυνάμει τοῦ ἄρθρου 568 τοῦ ἐμπορικοῦ κώδικος φυλασσόμενα ποσὰ κατατίθενται ἐν ὀνόματι τῆς ὁμάδος τῆς πτωχεύσεως, ὅτι, κατ' ἀκολουθίαν ἐν ὀνόματι αὐτῆς ἀναλαμβάνονται τὰ ποσὰ ταῦτα καὶ ὅτι κατὰ συνέπειαν, συμφῶνως πρὸς τὸ ἄρθρον 565 τοῦ ἐμπορικοῦ κώδικος, δέον νὰ διανέμονται μεταξὺ πάντων τῶν πιστωτῶν μετὰ τῶν τόκων οὓς ἀπέφεραν.

Καθ' ἡμᾶς εἰς τὸν πιστωτὴν εἰς ὃν περιέρχεται μέρος τῶν κατατεθέντων χρημάτων πρέπει νὰ περιέρχωνται καὶ οἱ ἀναλογοῦντες εἰς αὐτὸ τόκοι ⁽²⁾. Ὡς πρὸς τὸ μέρος τοῦτο τὰ ποσὰ

(1) Renouard, II, σελ. 321. Thaller, σημείωσις ἐν τῷ Recueil de jurisprudence de Dalloz, 1889. 1. 217.

(2) Ἐφ. τῆς Lyon, 10 Νοεμβρίου 1888. D. 1889. 2. 257. S. 1890. 2. 161. Journal du Palais, 1890. 1. 894. Ἐφ. τῶν Παρισίων (τμήμα 6ον), 28 Φεβρουαρίου 1895, La Loi τῆς 2 Ἀπριλίου 1895. Journal des faillites 1895, σελ. 208. S. καὶ Jour. du Pal., 1895. 2. 228. Bravard et Demangeat, V, σελ. 63.—Τὸ ἐφετεῖον τοῦ Bordeaux δι' ἀποφάσεώς του τῆς 21 Ἰουλίου 1891 (Journal des faillites, 1891, σελ. 73) παρεδέχθη τὴν εἰς τοὺς πιστωτὰς ἐπιδίξασιν τῶν τόκων τῶν ὀφειλομένων ὑπὸ τοῦ ταμείου τῶν παρακαταθηκῶν καὶ τῶν μεσεγγυήσεων, στηριζόμενον ἐπὶ λόγων ὅλως διαφόρων τῶν ἐν τῷ κειμένῳ ἐκτιθεμένων καὶ περιεχομένων ἐν ταῖς ἀνωτέρω μνημονευομέναις δυσὶν ἀποφάσεσιν. Ἀναγνωρίζει ὅτι τὰ μεσεγγυηθέντα ποτὶ δὲν ἀνήκουσιν εἰς τὴν κυριότητα τῶν ἀμφισβητούμενων πιστωτῶν, ὅτι ἄλλως τε δὲν εἶναι ἀναγεγραμμένα εἰς τὸ ὄνομα των καὶ ὅτι ἡ μεσεγγυήσις οὐδὲν ἄλλον ἔχει σκοπὸν εἰ μὴ τὴν διάσωσιν τῶν ἐπιμάχων ἀπαιτήσεων. Ἀλλὰ κατὰ τὴν ἀπόφασιν ταύτην, κατ' ἀρχήν, ἐν τῷ μέτρῳ τοῦ δυνατοῦ, πρέπει νὰ ἀσφελίζεται ἡ ἰσότης μεταξὺ πάντων τῶν πιστωτῶν τῆς πτωχεύσεως, εἶναι δὲ δίκαιον καὶ ἐπιεικὲς, ὅταν οἱ σύνδικοι κακῶς ἀμφοτέρω τῶσιν ἀπαίτησιν τινα, νὰ ἀπονέμονται εἰς τὸν πιστωτὴν οἱ τόκοι οἱ πληρωνόμενοι ὑπὸ τοῦ ταμείου τῶν παρακαταθηκῶν καὶ τῶν μεσεγγυήσεων, μεθ' ὃ καὶ πάλιν παρκαμέναι οὗτος εἰς ἡττονα θέσιν τῆς τῶν πιστωτῶν ὧν αἱ ἀπαιτήσεις δὲν ἡμφισβητήθησαν καὶ οἵτινες κατ' ἀκολουθίαν μετέσχον ἀμέσως τῶν διανομῶν. Ἀληθῶς δὲν ἰσχυρίζομεθα, ὅτι ἡ ἡμετέρα λύσις ἔχει ὑπὲρ αὐτῆς τὸ ἐπιεικὲς δίκαιον. Φρονοῦμεν ὅμως, ὅτι ἔχει ὑπὲρ αὐτῆς τὰς ἀρχὰς τοῦ δικαίου. Ἐὐν ἦτο ὀρθὸν τὸ σύστημα τοῦ ἐφετείου τοῦ Bordeaux, ἔπρεπε νὰ μὴ ἐφαρμόζεται εἰς τὴν περίπτωσιν καθ' ἣν πρό-

ταῦτα αἰέποτε ἐθεωροῦντο ἀνήκοντα εἰς τὸν πιστωτὴν τοῦτον. Κατετέθησαν ὑπὸ τὸν ὅρον, ὅτι θέλουσιν ἀπονεμηθῇ εἰς τὸν ὠρισμένον πιστωτὴν, ἐὰν ἐμφανισθῇ οὗτος ἐμπροθέσμῳ, ἢ ἂν ἡ ἀμφισβητουμένη ἀπαίτησίς του ἀνγχνωρισθῇ δικαστικῶς. Ἐκπληρωθέντος τοῦ ὅρου τούτου, τὰ περὶ ὧν πρόκειται ποσὰ θεωροῦνται μηδέποτε ἀποτελέσαντα μέρος τοῦ ἐνεργητικοῦ τῆς πτωχεύσεως. Εἶναι δὲ δικαιοτάτον νὰ λαμβάνη τοὺς τόκους τοῦ ὀφειλομένου αὐτῷ ποσοῦ ὁ πιστωτής, καὶ μάλιστα ὅταν ἀβάσιμος ἀμφισβήτησις ἐκώλυσεν αὐτὸν νὰ λάβῃ ἀμέσως τὸ μέρος του. Ἄλλως κινδυνεύει τις νὰ καταλήξῃ εἰς ἀποτέλεσμα ἐναντίον πρὸς τὸ ἐπιεικὲς δίκαιον. Οἱ πιστωταὶ οὖν ἀποτελοῦντες τὴν ὁμάδα θὰ ὠφελοῦντο ἐκ τῶν πταισμάτων καὶ τῶν σφαλμάτων τῶν συνδίκων, οἵτινες κακῶς ἠμφισβήτησαν ἀπαίτησιν τινα ἐν ὅλῳ ἢ ἐν μέρει. Ὡς ὑπεθάλλοντο δὲ οὕτω ἀβάσιμοι δίκαι, διότι, χάρις εἰς αὐτάς, τὸ ἐνεργητικὸν τῆς πτωχεύσεως θὰ ἠῤῥανε κατὰ τὸ ἰσότιμον τῶν τόκων τῶν ἀναλογούντων εἰς τὰς ἀμφισβητηθείσας ἀπαιτήσεις.

714. ΔΙΑΝΟΜΗ ΤΟΥ ΤΙΜΗΜΑΤΟΣ ΤΩΝ ΑΚΙΝΗΤΩΝ. —

ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΕΠΙ ΤΩΝ ΑΚΙΝΗΤΩΝ ΚΑΙ ΕΠΙ ΤΩΝ ΚΙΝΗΤΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ ΤΩΝ ΕΝΥΠΟΘΗΚΩΝ ΚΑΙ ΤΩΝ ΠΡΟΝΟΜΙΟΥΧΩΝ ΠΙΣΤΩΤΩΝ. — Οἱ ἐνυπόθηκοι καὶ οἱ προνομιοῦχοι πιστωταί, ἀκριβῶς ἐπεὶδὴ ἔχουσι τὴν ιδιότητα τοῦ πιστωτοῦ, δὲν ἔχουσι μόνον τὸ δικαίωμα νὰ πληρώνωνται ἀποκλειστικῶς ἐκ τῶν ὑπεγγύων αὐτοῖς χρημάτων, ἀλλὰ δικαιοῦνται νὰ πληρώνωνται καὶ ἐκ πάσης τῆς ἄλλης περιουσίας τοῦ ὀφειλέτου (ἄρθρ. 2092 καὶ 2093 ἀπ. κώδ.). Ἀλλὰ δικαιοῦνται ἄρα γε καὶ νὰ παρουσιάζωνται ἀδιαφόρως κατὰ πρῶτον ἐν τῇ ἐγχειρογράφῳ ὁμάδι ἢ νὰ ζητῶσι νὰ πληρώνωνται ἐκ τῶν ὑπεγγύων αὐτοῖς πραγμάτων ; Πρὸς λύσιν τοῦ σπουδαίου τούτου ζητήματος διακριτέον : 1ον μεταξὺ τῶν ἐνυποθήκων ἢ εἰδικὰ προνόμια ἐπὶ τῶν ἀκινήτων ἐχόντων πιστωτῶν, 2ον τῶν πιστωτῶν τῶν ἐχόντων γενικὰ προνόμια, 3ον τῶν ἐνεχυρούχων πιστωτῶν ἢ

κειται περὶ πιστωτῶν κατοικούντων ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ ἢ ἐν ταῖς γαλλικαῖς ἀποικίαις. Οἱ ἐν τῷ κειμένῳ ἐκτιθέμενοι δικαιολογητικοὶ λόγοι ἄγουσιν εἰς τὴν ἀπόκρουσιν πάσης διακρίσεως μεταξὺ τῶν πιστωτῶν ὡς πρὸς τοὺς ὁποίους παρουσιάζεται ἡ δυσκολία.

ἐχόντων εἰδικὰ προνόμια ἐπὶ τῶν κινητῶν στηριζόμενα ἐπὶ σιωπη-
ρᾶς ἐνεχυριάσεως.

715. Ἰον *Ἐνυπόθηκοι ἢ εἰδικὰ προνόμια ἔχοντες πιστωταί.* —
Ὁ ἐμπορικὸς κώδιξ (ἄρθρ. 552 μέχρι 556) ὑποθέτει πάντοτε πι-
στωτὰς ἔχοντας ὑποθήκας ἐπὶ τῶν ἀκινήτων, διότι ἐν ἔτει 1807 δὲν
ἦτο τεθεσπισμένη ἡ ναυτικὴ ὑποθήκη. Οὐδεμία ἀμφιβολία, ὅτι ἀπὸ
τῆς ἐν Γαλλίᾳ εἰσαγωγῆς τῆς ναυτικῆς ὑποθήκης οἱ ὑπὸ τῶν ἄρθρων
552 μέχρι 556 τοῦ ἐμπορικοῦ κώδικος τεθειμένοι κανόνες ἐφαρμό-
ζονται εἰς τοὺς πιστωτὰς τοὺς ἔχοντας ὑποθήκας ἐπὶ πλοίου.
Ρητέον δ' ὅτι αἱ διατάξεις αὗται ἐφηρμόζοντο πάντοτε εἰς τοὺς
πιστωτὰς τοὺς ἔχοντας εἰδικὰ προνόμια ἐπὶ τῶν πλοίων. — Ἀλλ'
ἐπὶ τὸ ἀπλούστερον θέλομεν ὑποθέσει ἀποκλειστικῶς, ὅτι πρόκειται
περὶ ἐνυποθήκων ἢ προνομιοῦχων ἐπὶ τῶν ἀκινήτων τοῦ πτωχεύ-
σαντος πιστωτῶν. Αἱ δὲ δοθησόμεναι λύσεις δύνανται εὐκόλως νὰ
ἐπεκταθῶσιν εἰς τοὺς πιστωτὰς τοὺς ἔχοντας ὑποθήκας ἢ προνόμια
ἐπὶ τῶν πλοίων.

716. Δύο δὲ περιπτώσεις δύνανται νὰ παρουσιασθῶσιν, ἡ ὁ πῖναξ
κατατάξεως (*l'ordre*) συντάσσεται διὰ τὸ ἐνυπόθηκον ἢ διὰ προνο-
μίου βεβαρημένον ἀκίνητον πρὸ τῆς διανομῆς τῶν χρημάτων τῶν
περιλαμβανομένων ἐν τῇ ἐγχειρογράφῳ ὁμάδι (ἄρθρ. 553, ἐμπ.
κώδ.), ἡ τὸ ὑναντίον τὰ κτήματα τὰ περιλαμβανόμενα ἐν τῇ ὁμάδι
ταύτῃ (ἅτινα εἶναι ἐν γένει κινητὰ) πωλοῦνται πρὸ τῶν ἀκινήτων
(ἄρθρ. 553 μέχρι 555, ἐμπ. κώδ.).

717. Ἡ περίπτωσις, καθ' ἣν ὁ πῖναξ κατατάξεως (*l'ordre*)
συντάσσεται κατὰ πρῶτον διὰ τὸ βεβαρημένον ἀκίνητον, εἶναι ἀπλου-
στάτη (ἄρθρ. 552 ἐμπ. κώδικος). Οἱ ἐνυπόθηκοι ἢ προνομιοῦχοι
πιστωταὶ κατατάσσονται ἐν τῷ πῖνακι διὰ τὰ ποσὰ τὰ ὁποῖα, κατὰ
τὴν τάξιν των, δύνανται νὰ περιέλθωσιν εἰς αὐτούς. Ἐὰν ἱκανο-
ποιηθῶσιν ὁλοσχερῶς διὰ τῶν ποσῶν τούτων, ἐννοεῖται οἰκοθεν, ὅτι
οὐδὲν ἔχουσι πλέον ν' ἀπαιτήσωσιν ἐν τῇ ἐγχειρογράφῳ ὁμάδι. Ἄν
μὴ καταταχθῶσιν ὠφελίμως, δύνανται νὰ περιληφθῶσιν ἐν τῇ ὁμάδι
ταύτῃ διὰ τὸ ὅλον τῶν ἀπαιτήσεών των, κρινόμενοι ὡς ἐγχειρό-
γραφοι πιστωταί (ἄρθρ. 556 ἐμπ. κώδικος). Τέλος, ἐὰν ἱκανο-
ποιήθησαν ἐν μέρει μόνον συνεπείᾳ τῆς κατατάξεώς των ἐν τῷ
πῖνακι, συντρέχουσι διὰ τὸ ὑπόλοιπον τῆς ἀπαιτήσεώς των μετὰ
τῶν ἐγχειρογράφων πιστωτῶν. Ἀνάγκη μόνον νὰ φροντίζωτιν οἱ

ένυπόθηκοι ἢ προνομιοῦχοι πιστωταὶ νὰ ἐξελέγχωνται αἱ πιστώσεις των, ἂν θέλουσι νὰ περιλαμβάνωνται εἰς τὴν ἐγχειρόγραφον ὁμάδα, ἐνῶ κατὰ τὴν γενικώτερον παραδεδεγμένην γνώμην ἡ ἐξέλεξις δὲν εἶναι ἀναγκαία διὰ τοὺς πιστωτάς, οἵτινες ἀρκοῦνται εἰς τὴν ἐνάσκησιν τῶν ἑαυτῶν δικαιωμάτων ἐπὶ τοῦ τιμήματος τοῦ ὑπεγύου αὐτοῖς πράγματος (ἄριθ. 554).

Ὅταν ἡ ένυπόθηκος ἀπαίτησις εἶναι τοκοφόρος, τοῦθ' ὅπερ εἶναι συνηθέστατον, ἐξεταστέον τυγχάνει ἐπὶ κατατάξεως μὴ ἀρκούσης διὰ τὴν ἐξόφλησιν τοῦ κεφαλαίου καὶ τῶν τόκων ἐκ τοῦ τιμήματος τοῦ ἀκινήτου, ἂν ὁ καταλογισμὸς πρέπει νὰ γίνη κατὰ πρῶτον ἐπὶ τοῦ κεφαλαίου ἢ ἐπὶ τῶν τόκων. Ἐλέχθη δτι ἡ νομολογία ἀποφαίνεται ὑπὲρ τοῦ ἐπὶ τῶν τόκων κατὰ πρῶτον καταλογισμού. Ἀλλ' ἡ γνώμη αὕτη ἀπεκρούσθη ὑφ' ἡμῶν, ὑπεστηρίχθη δὲ ὅτι ἅμα ὡς ένυπόθηκός τις πιστωτῆς δὲν κατατάσσεται ὠφελίμως ὅπως πληρωθῇ εἰς ἀκέραιον ἐκ τοῦ τιμήματος τοῦ ὑπεσθηκευμένου ἀκινήτου τό τε κεφάλαιον καὶ τοὺς τόκους, ὁ καταλογισμὸς γίνεται κατὰ πρῶτον ἐπὶ τοῦ κεφαλαίου. (Ὅρα ἀριθ. 275).

718. Μᾶλλον περίπλοκος εἶναι ἡ περίπτωσις, καθ' ἣν αἱ ἐγχειρόγραφοι διανομαὶ προηγοῦνται τοῦ πίνακος κατατάξεως. Ποία εἶναι τότε ἡ θέσις τῶν ένυποθήκων καὶ τῶν προνομιούχων πιστωτῶν ; Πρέπει ἄρά γε νὰ ἀποκλεισθῶσι προσωρινῶς ἐκ τῶν ἐγχειρογράφων διανομῶν, ἐπιφυλαττομένου εἰς αὐτοὺς τοῦ δικαιώματος ἀναγωγῆς κατὰ τῆς ἐγχειρογράφου ὁμάδος, ἂν μὴ ἱκανοποιηθῶσι διὰ τῆς κατατάξεως ; Δὲν πρέπει ἄρά γε τὸνναντίον νὰ παραδεχθῶμεν αὐτοὺς ἀμέσως ὡς ἐγχειρογράφους ; Ὁ ἐμπορικὸς κῶδιξ προετίμησε τὴν τελευταίαν ταύτην λύσιν (ἄρθρ. 553). Λαμβάνει μόνον προφυλακτικὰ μέτρα, ὥστε αἱ οἰκτεῖαι χρονολογίαι τῶν ἐγχειρογράφων διανομῶν καὶ τοῦ πίνακος τῆς κατατάξεως νὰ μὴ μεταβάλλωσι τὴν θέσιν τῶν ένυποθήκων καὶ τῶν προνομιούχων πιστωτῶν καὶ τῶν ἀπλῶν ἐγχειρογράφων. Ὅταν αἱ ἐγχειρόγραφοι διανομαὶ προηγοῦνται τοῦ πίνακος κατατάξεως, οἱ ένυπόθηκοι καὶ οἱ προνομιοῦχοι πιστωταὶ μετέχουσι τῶν διανομῶν τούτων· ἀλλὰ μετέπειτα, γινόμενης τῆς ἐν τῷ πίνακι κατατάξεως, γίνονται ἐπανορθώσεις τείνουσαι εἰς προφύλαξιν τῶν ἐγχειρογράφων πιστωτῶν ἀπὸ τοῦ νὰ λάβωσιν ὀλιγώτερα ἢ ὅσα θὰ ἐλάμβανον ἐὰν ἐγένετο πρότερον ἡ κατάταξις.

Τὰ ἄρθρα 554 καὶ 555 τοῦ ἐμπ. κώδικος ὀρίζουσι τὴν φύσιν τῶν ἐπανορθώσεων τούτων.

Ἐννοεῖται ἐν πρώτοις οἷον, ὅτι, ἐὰν οἱ ἐνυπόθηκοι ἢ προνομιοῦχοι πιστωταί, μετασχόντες πρότερον τῶν ἐγχειρογράφων διανομῶν, δὲν κατετάχθησαν ὠφελίμως ἐπὶ τοῦ ὑπεγγύου ἀκινήτου, διατηροῦσιν ὁλόκληρον ὅ,τι ἔλαβον κατὰ τὰς διανομάς. Τοῦτο δὲ ἀκριβῶς καὶ θὰ ἐλάβανον, ἐὰν ἢ ἐπὶ τοῦ τιμήματος τῶν ἀκινήτων κατὰτάξεις προηγείτο τῶν ἐγχειρογράφων διανομῶν. Ἰνα γίνῃ ἐπανόρθωσις, πρέπει νὰ ὑποτεθῇ, ὅτι οἱ ἐνυπόθηκοι πιστωταὶ κατατάσσονται ὠφελίμως ἐπὶ τοῦ τιμήματος τοῦ ἀκινήτου εἴτε διὰ τὸ ὅλον (ἄρθρ. 554), εἴτε τοῦλάχιστον διὰ μέρος τῶν ἀπαιτήσεων αὐτῶν (ἄρθρ. 555).

Ἐὰν ὁ ἐνυπόθηκος ἢ προνομιοῦχος πιστωτὴς καταταχθῇ ὠφελίμως διὰ τὸ ὅλον τῆς ἀπαιτήσεώς του ἐπὶ τοῦ τιμήματος τοῦ ἀκινήτου, ἀφαιροῦνται ἐκ τοῦ ἰσοτίμου τῆς ἐνυποθήκου κατατάξεως του ὅσα ἔλαβεν ἤδη κατὰ τὰς ἐγχειρογράφους διανομάς. Τὰ ποσὰ ταῦτα δὲν ἀπονέμονται εἰς τοὺς ἐπομένους ἐνυποθήκους πιστωτάς, ἀλλὰ προστίθενται εἰς τὴν ἐγχειρόγραφον ὁμάδα, ἣτις ἀντικαθιστᾷ οὕτως εἰπεῖν τὸν ἐνυπόθηκον πιστωτὴν (ἄρθρ. 554). Ἐὰν λοιπόν, λόγου χάριν, ἐνυπόθηκός τις πιστωτὴς ἐξ 100,000 ἔλαβε κατὰ τὰς ἐγχειρογράφους διανομάς 10 ⁰/₁₀, ἥτοι 10,000 φράγκα, κατατάχθη δὲ ἔπειτα εἰς τὸν πίνακα κατατάξεως τοῦ τιμήματος τοῦ ἀκινήτου διὰ 100,000 φράγκα, ἀφαιροῦνται ἐκ τοῦ ποσοῦ τούτου 10,000 φράγκα, ἅτινα δὲν παραμένουσιν εἰς τὴν ἐνυπόθηκον ὁμάδα ἀλλὰ προστίθενται εἰς τὴν ἐγχειρόγραφον. Τῷ ὄντι δὲ εἰς τὸ ἀποτέλεσμα τοῦτο θὰ ἐφθάνομεν, ἐὰν ὁ πίναξ κατατάξεως τοῦ τιμήματος τοῦ ἀκινήτου προηγείτο τῶν ἐγχειρογράφων διανομῶν.

Ἐὰν ὁ ἐνυπόθηκος ἢ προνομιοῦχος δανειστὴς καταταχθῇ ὠφελίμως ἐπὶ τοῦ τιμήματος τοῦ ἀκινήτου μόνον διὰ μέρος τῆς ἀπαιτήσεώς του, ἀποδίδει εἰς τὴν ἐγχειρόγραφον ὁμάδα τὸ ἐπὶ πλεόν τοῦ μερίσματος, τὸ ὁποῖον θὰ ἐλάβανεν ἐὰν ἢ κατὰτάξεις ἐγίνετο πρὸ τῶν ἐγχειρογραφικῶν ἐπανορθώσεων (ἄρθρ. 555). Ὑποθέσωμεν, ἐπὶ παραδείγματι, ὅτι ἐνυπόθηκος πιστωτὴς 100,000 φράγκων ἔλαβε μέρος 10 ⁰/₁₀, ἥτοι 10,000 φράγκα κατὰ τὰς ἐγχειρογράφους διανομάς, καὶ ὅτι καταταχθεὶς διὰ τὸ ἥμισυ τῆς ἀπαιτήσεώς του ἐν τῷ πίνακι κατατάξεως μέλλει νὰ

λάβῃ ὡς ἐκ τῆς κατατάξεως ταύτης 50,000 φράγκα, ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει ὀφείλει ν' ἀποδώσῃ εἰς τὴν ἐγχειρόγραφον ὁμάδα 5,000 φράγκα, θὰ ἔχῃ δὲ ἐν ὄλῳ 55,000 φράγκα. Τὸ ποσὸν δὲ τοῦτο τῷ ὄντι θὰ ἐλάβανεν, ἐὰν προηγεῖτο ἡ κατάταξις ἐπὶ τοῦ τιμήματος τοῦ ὑπεγγύου πράγματος· θὰ ἐλάβανεν ἐξ αὐτῶν 50,000 φράγκα, μένων δὲ πιστωτῆς 50,000 φράγκων θὰ ἐλάβανε 10 ο]ο κατὰ τὰς ἐγχειρογράφους διανομὰς, ἥτοι 5,000 φράγκα.

Καθ' ὅσον ἀφορᾷ τοὺς ἐν τῇ περιπτώσει ταύτῃ ὑπολογισμούς, πρέπει προδήλως νὰ ληφθῇ ὑπ' ὄψιν ἡ λύσις ἡ διδομένη εἰς τὸ ζήτημα, ἂν ὡς πρὸς τὸν ἐνυπόθηκον πιστωτὴν τὸν μὴ καταταχθέντα ὠρελὶμως διὰ τὸ κεφάλαιον καὶ τοὺς ἀπὸ τῆς ἐκδόσεως τῆς ἀποφάσεως τῆς κηρυξάσης τὴν πτώχευσιν τόκους τῆς ἀπαιτήσεως τοῦ ὁ καταλογισμὸς γίνεται κατὰ πρῶτον ἐπὶ τοῦ κεφαλαίου ἢ ἐπὶ τῶν τόκων (Ὅρα ἀριθ. 275 καὶ 718).

719. Εἵπομεν ἀνωτέρω (ἀριθ. 632), ὅτι δυσκολίαι ἐγείρονται ὡς πρὸς τὴν ἐπὶ ἀπλοῦ συμβιβασμοῦ ἐφαρμογὴν διατάξεων τινῶν ἐφαρμοζομένων ἐπὶ ἐνώσεως. Τοιαύτη τις δυσκολία παρουσιάζεται ὡς πρὸς τὴν ἐφαρμογὴν τῶν ἀρθρῶν 555 μέχρι 556 τοῦ ἐμπορικοῦ κώδικος. Τὸ ζήτημα καταντᾷ εἰς τοῦτο : ἂν ἐπὶ ἀπλοῦ συμβιβασμοῦ δύνανται οἱ ἐνυπόθηκοι ἢ προνομιοῦχοι πιστωταὶ νὰ πληρωθῶσιν ὑπὸ τοῦ συμβιβασθέντος πτωχεύσαντος πρὸ τοῦ πίνακος μέρισμα, ἐπιφυλασσομένου μετέπειτα, ἂν καταταχθῶσιν ἐπὶ τοῦ τιμήματος τοῦ ὑπεγγύου, ν' ἀποδώσωσιν εἰς τὸν πτωχεύσαντα τὰ ποσὰ τὰ ὁποῖα δὲν θὰ ἐδικαιοῦντο νὰ λάβωσιν, ἐὰν προηγεῖτο ὁ πίναξ κατατάξεως ἐπὶ τοῦ τιμήματος τοῦ ὑπεγγύου.

Ὑπεστήριζάν τινες, ὅτι καὶ ἐπὶ ἀπλοῦ συμβιβασμοῦ χωρεῖ ἡ ἐφαρμογὴ τῶν ἀρθρῶν 553 μέχρι 555 ⁽¹⁾, στηριζόμενοι πρὸ πάντων ἐπὶ τοῦ ὅτι αἱ διατάξεις αὗται κεῖνται ἐν τῷ κεφαλαίῳ VII, τοῦ τίτλου I, βιβλίου III, ὅπερ διέπει ἐν γένει τὴν πτώχευσιν, οἷα δὴποτε καὶ ἂν εἶναι ἡ λύσις ἣν αὕτη λαμβάνει. — Κατὰ τινὰ δευτέρων γνώμην ὑποστηρίζεται τὸναντίον, ὅτι τὰ ἀρθρα 553 μέχρι 555 δὲν δύνανται νὰ ἐφαρμοσθῶσιν ἐπὶ συμβιβασμοῦ ⁽²⁾,

(1) Dalloz, Répertoire de jurisprudence, ἐν λέξει Faillite ἀριθ. 1074.

(2) Ἐφ. τῆς Rouen. 25 Ἰανουαρίου 1855. D. 1855. 2. 94. Journal des tribunaux de commerce, 1855, σελ. 448. Bédarride III, ἀριθ. 976 δίδ.

καὶ ὅτι κατ' ἀκολουθίαν, ἐὰν ὁ συμβιβασθεὶς πτωχεύσας ἐπλήρωσε μερίσματα πρὸ τοῦ κανονισμοῦ (*règlement*) τῶν δικαιωμάτων τῶν ἐνυποθήκων καὶ τῶν προνομιοῦχων πιστωτῶν ἐπὶ τῶν ἀκινήτων, δὲν δύναται νὰ ἐπιτύχῃ τὴν ὑπὲρ αὐτοῦ ἀφαίρεσιν (*distriction*) μέρους τῆς ἐνυποθήκου κατατάξεως τῶν πιστωτῶν τούτων. Ὑπὲρ τῆς γνώμης ταύτης λέγεται, ὅτι οἱ ἐνυπόθηκοι καὶ οἱ προνομιοῦχοι πιστωταὶ οἱ ἔχοντες δικαίωμα ἐπὶ τοῦ κοινοῦ ἐγγεγύου δύνανται νὰ μετάσχωσι τῶν μερισμάτων τῶν διανεμομένων ὑπὸ τοῦ συμβιβασθέντος πτωχεύσαντος, ὅτι αἱ μερικαὶ αὗται πληρωμαὶ ἐλαττοῦσι κατ' ἴσα ποσὰ τὰς ἀπαιτήσεις των, καὶ ὅτι ἐπομένως οἱ πρῶτοι καταταχθέντες πιστωταὶ ἀφίνουσιν ἐλεύθερον ὑπὲρ τῶν ἐρχομένων μετ' αὐτοῦ ποσὸν ἴσον πρὸς ἐκεῖνο τὸ ὅποῖον ἔλαβον διὰ τῶν μερισμάτων. Προστίθεται ὅτι τὰ ἄρθρα 553 καὶ ἐπόμενα ὑποθέτουσι πτώχευσιν ὑφισταμένην ἀκομῃ, διότι σκοπὸν ἔχουσι νὰ προστατεύσωσι τὰ συμφέροντα τῆς ἐγχειρογράφου ὁμάδος, ἣτις ἐκλείπει συνεπείᾳ τοῦ συμβιβασμοῦ. Τρίτη τις θεωρία φαίνεται ἡμῖν προτιμητέα : οἱ ἐνυπόθηκοι ἢ προνομιοῦχοι πιστωταὶ δὲν δύνανται ποσῶς ἐφ' ὅσον δὲν ἐκανονίσθη ὁ πῖναξ κατατάξεως (*l'ordre réglé*) νὰ ἐπικαλεσθῶσι τοὺς δρους τοῦ συμβιβασμοῦ τοῦ συνομολογηθέντος μετὰ τοῦ ὀφειλέτου των καὶ ν' ἀπαιτήσωσι παρ' αὐτοῦ μέρος τῶν ὑπεσχημένων μερισμάτων ⁽¹⁾. Ἐξάγεται δὲ τοῦτο ἐκ τοῦ ἁρθρου 556· τὸ ἄρθρον τοῦτο δὲν δίδει εἰς τοὺς ἐνυποθήκους καὶ τοὺς προνομιοῦχους πιστωτὰς τὸ δικαίωμα νὰ ἐπικαλεσθῶσι τὸν συμβιβασμόν, εἰ μὴ καθ' ὅσον δὲν κατατάσσονται ὠφελίμως. Ἀλλ' ἵνα γνωσθῇ, ὅτι δὲν κατατάσσονται οὗτοι ὠφελίμως, πρέπει νὰ ἔχῃ κανονισθῇ ὁ πῖναξ. Τοιουτοτρόπως δὲν δύναται νὰ παρουσιασθῇ τὸ ζήτημα, ἂν τὰ ἄρθρα 554 καὶ 555 ἐφαρμόζονται ἐπὶ συμβιβασμοῦ. Ρητέον δ' ὅτι ἐν τῇ πράξει, ἐὰν ἐνυπόθηκός τις

(1) Ἐφ. τῶν Παρισίων 30 Ἰουνίου 1853 (ἀπόφασις ἐπικυροῦσα ἀπόφασιν τοῦ ἐμποροδικείου τοῦ Σηκουάνα τῆς 7 Σεπτεμβρίου 1852). *Journal des tribunaux de commerce*, 1853, σελ. 309 καὶ 1852, σελ. 487. Ἀκυρ. 25 Μαρτίου 1864. D. 1864. 1. 363. S. 1864. 1. 284. *Journal du Palais*, 1864. 1217. Ἐμποροδικεῖον τοῦ Σηκουάνα 23 Ἰουνίου 1885, *La Loi* τῆς 14 Ἰουλίου 1885. — Bravard et Demangeat, V, σελ. 558 ἐν σημειώσει, Laurin, ἀριθ. 1218.

ἡ προνομιοῦχος πιστωτὴς λάβῃ μέροςμα πρὸ τοῦ κανονισμοῦ τοῦ πίνακος, οὐδὲν δύναται ν' ἀπαιτήσῃ παρ' αὐτοῦ ὁ συμβιβασθεὶς πτωχεύσας⁽¹⁾. Πλὴν τούτου ὁ πιστωτὴς δὲν ἐκπίπτει ἔνεκα τούτου καὶ μόνου τῆς ὑποθήκης ἢ τοῦ προνομίου του. Δὲν δυνάμεθα νὰ ἐξομοιώσωμεν τὸ γεγονός τῆς λήψεως μερίσματος παρὰ τοῦ συμβιβασθέντος πτωχεύσαντος πρὸς τὴν ψηφοφορίαν ἐν τῇ συνελεύσει τοῦ συμβιβασμοῦ. Τὸ ἄρθρον 508 ἐμπορικοῦ κώδικος ἀπαγγέλλει ἐκπτώσιν καὶ δὲν δύναται νὰ ἐπεκταθῇ ἐξ ἀναλογίας πέραν τῆς περιπτώσεως ἣν ρητῶς προβλέπει⁽²⁾.

720. Τὰ ζητήματα τὰ λυόμενα ὑπὸ τῶν ἄρθρων 552 μέχρι 555 τοῦ ἐμπ. κώδικος δύνανται νὰ ἐγερθῶσι καὶ ἐκτὸς πάσης πτωχεύσεως εἰς περιπτώσεις καθ' ἃς γίνεται διανομὴ τοῦ τιμήματος τοῦ κινητοῦ ἐνεργητικοῦ καὶ τῶν ἀκινήτων τοῦ ὀφειλέτου· παρουσιάζονται ταῦτα ἰδίᾳ εἰς τὰς περιπτώσεις ἐλαττώσεως περιουσίας ἢ ἀποδοχῆς κληρονομίας ὑπὸ τὸ εὐεργέτημα τῆς ἀπογραφῆς, δὲν λύονται δέ, ὡς πρὸς τὰς περιπτώσεις ταύτας, διὰ νομίμου τινὸς διατάξεως. Ἐξ ἀναλογίας πρέπει νὰ ἐπεκτείνωμεν τὰ ἄρθρα 552 μέχρι 555· οἱ δι' αὐτῶν καθιερούμενοι κανόνες στηρίζονται ἐπὶ τοῦ ὀρθοῦ λόγου καὶ τῆς ἐπιεικειᾶς· διότι δὲν ἀφίνουσι νὰ παραλλάσσῃσι τὰ οἰκεία δικαιώματα τῶν ἐνυποθήκων καὶ προνομιοῦχων πιστωτῶν καὶ τῶν ἐγχειρογράφων ὡς ἐκ τοῦ γεγονότος ὅτι ἐπωλήθησαν κατὰ πρῶτον τὰ κινητὰ ἢ τὰ ἀκίνητα πράγματα τοῦ ὀφειλέτου αὐτῶν⁽³⁾.

721. 2ον. *Ἀμοιβαῖα δικαιώματα τῶν πιστωτῶν τῶν ἐχόντων γενικὰ προνόμια καὶ τῶν ἐγχειρογράφων πιστωτῶν.*—Ἐκ τῶν ἐπὶ τῶν ἀκινήτων προνομιοῦχων πιστωτῶν τὰ ἄρθρα 553 μέχρι 555 ἀφορῶσι μόνον τοὺς ἔχοντας προνόμια εἰδικά. Ὡς πρὸς τοὺς ἔχοντας γενικὰ προνόμια πρέπει νὰ ἀποβλέψωμεν εἰς τὸ ἄρθρον 2105 τοῦ ἀστικοῦ κώδικος, τὸ ὁποῖον δὲν ἀναγνωρίζει εἰς αὐτοὺς τὸ

(1) Ἐφ. τῆς Rouen 25 Ἰανουαρίου 1855. D. 1855. 2. 94.

(2) Ἀκυρ. 1 Μαρτίου 1848, S. 1848. 1. 478. D. 1848. 1. 124.—Demangeat sur Bravard, V, σελ. 515, σημ. 1.

(3) Ἀκυρ. 22 Ἰανουαρίου 1840. S. 1840. 1. 275.—Ὅρα ἰδίᾳ, ὡς πρὸς τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ ἄρθρου 552 ἐμπ. κώδ. Πρωτοδικεῖον τοῦ Baris, 24 Μαρτίου 1896. Le Droit τῆς 19 Ἰουνίου 1896.—Demolombe, XV, ἀριθ. 353. Aubry et Rau, VI, § 618, σελ. 461 καὶ 462· § 580 καὶ σημ. 12.

δικαίωμα νὰ ἐνασκήσωσι τὰ προνόμια ταῦτα ἐπὶ τῶν ἀκινήτων εἰ μὴ ἐν ἐλλείψει ἢ ἐν ἀνεπαρκείᾳ τῶν κινητῶν. Ἐκ τούτου συνάγεται : 1ον ὅτι, ἐὰν γίνη κατὰ πρῶτον ἡ διανομὴ τοῦ τιμήματος τῶν κινητῶν, οἱ γενικὸν προνόμιον ἔχοντες πιστωταὶ μετέχουσι τῆς διανομῆς ταύτης μέχρι ἀποπληρωμῆς, δὲ ἔρχονται δὲ εἰς τὴν ἐνυπόθηκον ὁμάδα, εἰ μὴ καθόσον τὸ τίμημα τῶν κινητῶν δὲν ἤρκεσε πρὸς ἱκανοποίησιν αὐτῶν. 2ον Ὅτι ἐὰν ἡ διανομὴ τοῦ τιμήματος τῶν ἀκινήτων γίνη πρώτη, οἱ ἔχοντες γενικὸν προνόμιον πιστωταὶ δύνανται νὰ ζητήσωσι νὰ πληρωθῶσιν ἀκεραίως, ὑποχρεούμενοι νὰ ἀποδώσωσι μετέπειτα εἰς τὴν ἐνυπόθηκον ὁμάδα ὅ,τι θὰ ἔχωσι λάβει, ἐὰν ἀρκέσῃ τὸ τίμημα τῶν κινητῶν πρὸς ἱκανοποίησιν αὐτῶν ⁽¹⁾.

722. 3ον Ἀμοιβαῖα δικαιώματα τῶν ἐνεχυροῦχων πιστωτῶν καὶ τῶν ἐγχειρογράφων. — Ὁ κανονισμὸς τῶν ἀμοιβαίων δικαιωμάτων τῶν δύο τούτων κατηγοριῶν πιστωτῶν διαφέρει καθόσον ὁ ἐνεχυροῦχος πιστωτῆς προκαλεῖ ἢ μὴ τὴν πώλησιν τοῦ ἐνεχύρου του πρὸ τῶν διανομῶν ἐγχειρογραφικῶν χρημάτων.

Ὅταν ὁ ἐνεχυροῦχος πιστωτῆς πραγματοποιῇ τὸ ἐνέχυρον πρὸ πάσης ἐγχειρογραφικῆς διανομῆς καὶ ὅταν τὸ τίμημα τοῦ ἐνεχύρου εἶναι κατώτερον τοῦ ἰσοτίμου τῆς ἀπαιτήσεως, ὁ πιστωτῆς, ἐν μέρει μόνον πληρωθεὶς, μετέχει διὰ τὸ ὑπόλοιπον τῶν διανομῶν μερισμάτων (Ὅρα ἄρθρ. 548 ἐμπ. κώδ.— Ἀνάλ. ἄρθρ. 552 ἐμπ. κώδ.).

Ἐὰν τὸ τίμημα τοῦ ἐνεχύρου εἶναι ἀνώτερον τῆς ἀπαιτήσεως, ὁ ἐνεχυροῦχος πιστωτῆς δὲν ἔχει βεβαίως ἐπ' αὐτοῦ δικαίωμα εἰμὴ μέχρι τοῦ ποσοῦ τῆς ἀπαιτήσεως. Δὲν λαμβάνει ὁλόκληρον τὸ τίμημα, ἐπιφυλαττομένης τῆς ὑποχρεώσεως τῆς παραδόσεως τοῦ ἐπὶ πλεόν ποσοῦ τῆς ἀπαιτήσεως του εἰς τοὺς συνδίκους· οἱ τελευταῖοι οὗτοι λαμβάνουσι τὸ ἐπὶ πλεόν τοῦτο ἀπ' εὐθείας παρὰ τοῦ ἀγοραστοῦ (ἄρθρ. 548 ἐμπ. κώδ.) ⁽²⁾. Ὁ ἐνεχυροῦχος πιστωτῆς, μὴ ἀντιπροσωπεύων τὴν ὁμάδα, δὲν ἔχει ιδιότητα ὅπως εἰσπράξῃ

(1) Bédarride, III, ἀριθ. 964. Demangeat sur Bravard, V, σελ. 554. σημ. 1.

(2) Τὸ ἄρθρον 548 ἐμπ. κώδ. δὲν εἶναι πολὺ σαφές ὡς πρὸς τὸ σημεῖον τοῦτο· ἐρμηνεύεται ὁμως ὑπὸ πάντων ὡς ἐρμηνεύομεν αὐτὸ ἐν τῷ κειμένῳ. Ὅρα Bravard et Demangeat, V, σελ. 5.

τὸ ἐπὶ πλέον τοῦτο, θὰ ἦτο δὲ παράλογον νὰ μὴ ὑποχρεοῦται ἡ ὁμάς νὰ φέρῃ τοὺς κινδύνους τῆς ἀφηρεγγυότητος τοῦ ἐνεχυροῦχου πιστωτοῦ.

Ὅταν τοῦναντίον δὲν ἔχη ἀκόμη πραγματοποιημένον ὁ ἐνεχυροῦχος πιστωτῆς τὸ ἐνέχυρον κατὰ τὰς ἐγχειρογράφους διανομάς, δὲν περιλαμβάνεται ποσῶς εἰς τὰς διανομάς ταύτας. Τοῦτο συνάγεται ἐκ τοῦ ἄρθρου 546, ὅπερ ὁρίζει, ὅτι ἐν ταῖς διανομαῖς ταύταις ὁ ἐνεχυροῦχος πιστωτῆς ἐγγράφεται ἀπλῶς *χάριν ὑπομνήσεως* ⁽¹⁾. Ἐν τούτοις ὑπεστηρίχθη καὶ γνώμη ὅλως ἐναντία ⁽²⁾. Κατὰ τοὺς ὁπαδοὺς αὐτῆς τὸ ἄρθρον 546 τοῦ ἐμπορικοῦ κώδικος ὑποθέτει, ὅτι τὸ ἐνέχυρον ἀρκεῖ πρὸς ὀλοσχερῇ ἱκανοποίησιν τοῦ πιστωτοῦ, ἐὰν δὲ ἡ ἀξία τοῦ ἐνεχύρου δὲν εἶναι ὠρισμένη κατὰ τὰς ἐγχειρογραφικὰς διανομάς, ἐπειδὴ δὲν ἔχει γίνεи ἀκόμη ἡ ἐκποίησης, ὁ ἐνεχυροῦχος πιστωτῆς δύναται νὰ λάβῃ μέρος εἰς τὰς διανομάς ταύτας, ἐπιφυλασσομένης τῆς ὑποχρεώσεως τῆς μετὰ τὴν πραγματοποίησιν τοῦ ἐνεχύρου ἀποκαταστάσεως κανονισμοῦ ἀναλόγου πρὸς τὸν τῶν ἄρθρ. 554 καὶ 555 τοῦ ἐμπ. κώδικος. Ἡ ἐρμηνεία αὕτη εἶναι μεθοδική· εἰσάγει εἰς τὸ ἄρθρον 546 ὅρον, ὅστις οὐδὲ ὅλως ἀναφέρεται ἐν αὐτῇ, καὶ ἐπεκτείνει τὰς διατάξεις τῶν ἄρθρων 554 καὶ 555 ἐπὶ θέματος, διὰ τὸ ὁποῖον δὲν φαίνεται ὅτι ἐτέθησαν.

Ὑπάρχει λοιπὸν κατὰ ταῦτα μεγάλη διαφορὰ μεταξὺ τῆς λύσεως, τὴν ὁποίαν ἐδέχθησαν διὰ τοὺς ἐνυποθήκους πιστωτὰς τὰ ἄρθρα 554 καὶ 555, καὶ τῆς λύσεως, ἣν καθιέρωσε τὸ ἄρθρον 546 διὰ τοὺς ἐνεχυροῦχους πιστωτὰς. Ἐξηγεῖται δὲ εὐκόλως ἡ διαφορὰ αὕτη. Ἡ πραγματοποίησις τοῦ ἐνεχύρου δύναται νὰ γίνῃ ταχέως καὶ ὀλιγοδαπάνως. Τοῦναντίον ἡ πώλησις ὑποθηκευμένου ἀκινήτου ἀπαιτεῖ μακρὰν καὶ δαπανηρὰν διαδικασίαν. Δυνάμεθα λοιπὸν ἐν γένει νὰ εἴπωμεν, ὅτι, ἂν ὁ ἐνεχυροῦχος δανειστῆς δὲν πραγματοποιεῖ τὸ δι' οὗ ἀσφαλίζεται ἐνέχυρον, ὁ λόγος τούτου εἶναι, ὅτι εὐρίσκει ἐν αὐτῷ ἀρκοῦσαν ἀσφάλειαν, ἐνῶ συνήθως τὸν ἐνυπόθηκον δανειστὴν κωλύουσιν αἱ βραδύτητες καὶ αἱ δαπάναι τῆς διαδικασίας ἀπὸ τῆς πρὸ τῶν ἐγχειρογραφικῶν διανομῶν ἐκποιήσεως

(1) Bravard et Demangeat, V. σελ. 573, σημ. 4. Bédarride, ἀριθ. 917. Laurin, ἀριθ. 1217.

(2) Boistel, ἀριθ. 1025.

τῶν ἀκινήτων. Ὁμολογητέον ὅμως, ὅτι ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρου 546 δὲν δικαιολογεῖται δεόντως εἰ μὴ ἐν αἷς περιπτώσεσι πρόκειται περὶ ἐνεχυροῦχου πιστωτοῦ οὗ ἡ πίστωσις εἶναι ἀπαιτητή. Εἶναι καθ' ὑπερβολὴν σκληρὸν ὡς πρὸς τὸν ὑπὸ προθεσμίαν ἐνεχυροῦχον πιστωτὴν νὰ μὴ καθίσταται ἡ πίστωσις τοῦ ἀπαιτητῆ συνεπείᾳ τῆς κηρύξεως τῆς πτωχεύσεως, ὥστε νὰ δύναται νὰ ἐνασκήσῃ πρὸ τῆς λήξεως τῆς προθεσμίας δικαιώματα ἐπὶ τοῦ ὑπεγγύου αὐτῷ πράγματος ⁽¹⁾.

723. Τὰ ἄρθρα 554, 555 καὶ 546 φαίνονται ἀφορῶντα ἀποκλειστικῶς τὴν περίπτωσιν, καθ' ἣν εἴτε τὸ διὰ προνομίου ἢ δι' ὑποθήκης βεβαρημένον ἀκίνητον, εἴτε τὸ ἐνέχυρον ἀνήκει εἰς τὸν πτωχεύσαντα. Ἡ περίπτωσις αὕτη εἶναι ἡ συχνοτέρα. Τὸ ἄρθρον 548 ἐμπ. κώδικος δύναται τις νὰ ἐπικαλεσθῇ ὑπὲρ τῆς ιδέας ταύτης. Διότι δίδει εἰς τοὺς συνδίκους τὸ δικαίωμα νὰ ἀποσύρῃσι τὸ ἐνέχυρον πληρῶνοντες εἰς τὸν ἐνεχυροῦχον πιστωτὴν τὸ χρέος. Τὸ δικαίωμα τοῦτο προδήλως δὲν δύναται ν' ἀνήκῃ εἰ μὴ εἰς τὸν σὺνδικον τῆς πτωχεύσεως ἐκείνου ὅστις συνέστησε τὸ ἐνέχυρον. Ἐὰν τὸ βεβαρημένον ἀκίνητον ἀνήκῃ εἰς τρίτον ἐνεχόμενον προσωπικῶς ἢ μὴ εἰς τὸ χρέος, ὁ μετασχὼν τῶν ἐγχειρογραφικῶν διανομῶν πιστωτῆς δύναται νὰ παρουσιασθῇ ἔπειτα εἰς τὴν κατάταξιν ἐπὶ τοῦ τιμήματος τοῦ ὑπεγγύου πράγματος, χωρὶς νὰ ὑποχρεοῦται νὰ ἀποδώτῃ τι εἰς τὴν ἐγχειρογραφικὴν ὁμάδα. Παρομοίως, ἐὰν τὸ ἐνέχυρον εἴχῃ χορηγηθῇ ὑπὸ ἄλλου προσώπου καὶ ὅχι τοῦ ὀφειλέτου, ὁ ἐνεχυροῦχος πιστωτῆς δικαιοῦται νὰ μετάσχη τῶν πρὸ τῆςπραγματοποιήσεως τοῦ ἐνεχύρου ἐνεργηθεισῶν ἐγχειρογραφικῶν διανομῶν ⁽²⁾.

(1) Παρεδέχθημεν (ἀριθ. 262), ἐναντίον πρὸς τὴν νομολογίαν, ὅτι αἱ ὑπὸ προθεσμίαν ἀπαιτήσεις αἱ ἡτθαλισμέναι δι' ἐνεχύρου, ὑποθήκης ἢ προνομίου δὲν καθίστανται ἀπαιτηταὶ δυνάμει τῆς ἀποφάσεως τῆς κηρυττούσης τὴν πτώχευσιν (ἄρθρ. 444) Δὲν δύναται τις νὰ ἀρνηθῇ, ὅτι τὸ ἄρθρ. 546 δὲν διατελεῖ ἐν ἁρμονίᾳ πρὸς τὴν λύσιν ταύτην, καὶ ὅτι δύναται τις νὰ εὕρῃ ἐν αὐτῷ ἰσχυρότατον ἐπιχείρημα κατὰ τῆς γνώμης πρὸς τὴν ἐτάχθημεν καὶ ἡμεῖς. Ἐὰν ἡ ὑπὸ προθεσμίαν ἀπαιτήσις ἢ ἡσφαλισμένη δι' ἐνεχύρου καθίστατο ἀπαιτητὴ δυνάμει τῆς ἀποφάσεως τῆς κηρυττούσης τὴν πτώχευσιν, θὰ ἐξέλειπεν ὁ ἐν τῷ κειμένῳ σημειωθείς παράλογος χαρακτήρ τοῦ ἄρθρου 546.

(2) Ἀκυρ. 24 Ἰουνίου 1851. S. 1851. 1. 561. D. 1851. 5. 368. Ἐφ.

**Γ'.—Περὶ τῆς λήξεως τῆς ἐνώσεως καὶ περὶ τῶν
ἀποτελεσμάτων αὐτῆς. Περὶ τοῦ συγγνωστοῦ
τοῦ πτωχεύσαντος.**

724. Περαιτωθείσης τῆς ἐκκαθαρίσεως τῆς πτωχεύσεως, τουτέστι γενομένης τῆς πωλήσεως πάντων τῶν πραγμάτων τοῦ πτωχεύσαντος, καὶ διανεμηθέντων πάντων τῶν ἐξ αὐτῆς προερχομένων χρημάτων μεταξὺ τῶν πιστωτῶν τῆς ἐνώσεως, παύουσιν αἱ ἐργασίαι τῆς ἐνώσεως. Πάντως ὅμως, πρὶν ἢ θεωρηθῇ ἡ ἐνωσις ὡς διαλελυμένη, ἀνάγκη νὰ συνέλθῃ μία ἀκόμη τελευταία συνέλευσις τῶν πιστωτῶν.

Ἐν τῇ τελικῇ ταύτῃ συνελεύσει τῆς ἐνώσεως οἱ σύνδικοι δίδουσι τὸν λογαριασμὸν των εἰς τοὺς πιστωτάς⁽¹⁾, παρόντος ἢ προσηκόντως κλητευθέντος τοῦ πτωχεύσαντος (ἄρθρ. 537, ἐδάφ. 2). Οἱ πιστωταὶ γνωμοδοτοῦσιν, ἂν ὁ πτωχεύσας εἶναι συγγνωστός (ἄρθρ. 537, ἐδάφ. 3). Συντάσσεται δὲ πρὸς τοῦτο ἔκθεσις, ἐν ᾗ ἕκαστος τῶν πιστωτῶν δύναται νὰ καταχωρίσῃ τὰς παρατηρήσεις του. Ὁ εἰσηγητὴς ὑποβάλλει εἰς τὸ δικαστήριον τὴν ἐν τῇ συνελεύσει τῶν πιστωτῶν ἐκφρασθεῖσαν γνώμην ἐπὶ τοῦ ζητήματος, ἂν ὁ πτωχεύσας εἶναι συγγνωστός, καὶ ἔκθεσιν περὶ τοῦ χαρακτῆρος καὶ τῶν περιστάσεων τῆς πτωχεύσεως. Τὸ δὲ δικαστήριον ἀποφαίνεται, ἂν ὁ πτωχεύσας εἶναι ἢ μὴ συγγνωστός (ἄρθρ. 538, ἐμπ. κώδικος. Ὅρα ἀριθ. 725).

Ληξάσης τῆς συνελεύσεως ταύτης, ἡ ἐνωσις διαλύεται αὐτοδικαίως (ἄρθρ. 537, τελ. ἐδάφ.), τουτέστι δὲν ἐκδίδεται ἀπόφασις

τῆς Caen 23 Δεκεμβρίου 1867. D. 1868. 2. 228. S. 1868. 2. 211. Journal du Palais, 1868. 833.—Demangeat sur Bravard, V, σελ. 575, σημ. 2. Boistel, ἀριθ. 1024.

(1) Τὸ ἄρθρον 537 τοῦ ἐμπ. κώδικος, ὀρίζον ὅτι ὁ λογαριασμὸς τῶν συνδίκων δίδεται εἰς τοὺς πιστωτάς, παρόντος ἢ προσηκόντως κλητευθέντος τοῦ πτωχεύσαντος, προβλέπει τὴν κανονικὴν περίπτωσιν. Ἀπόφασίς τις τοῦ ἐμποροδικείου τοῦ Σηκουάνα τῆς 4 Ὀκτωβρίου 1894 (Journal des faillites, 1896, σελ. 222) παρεδέχθη, ὅτι ὁ λογαριασμὸς ἔπρεπε νὰ δοθῇ εἰς αὐτὸν τοῦτον τὸν πτωχεύσαντα κατὰ τινὰ ὅλως εἰδικὴν περίπτωσιν: θεία τις τοῦ πτωχεύσαντος εἶχεν ικανοποιήσῃ τοὺς τούτου πιστωτάς καὶ εἶχεν ὑποχρεωσθήσῃ ἐαυτὴν εἰς τοὺς τελευταίους τούτους, ἔπειτα δὲ εἶχε παραιτηθῇ τῶν κατὰ τοῦ πτωχεύσαντος δικαιωμάτων της.

κηρύττουσα αποπερατωμένην τὴν πτώχευσιν συνεπεία τῆς παύσεως τῆς ἐνώσεως.

725. ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΤΗΣ ΔΙΑΛΥΣΕΩΣ ΤΗΣ ΕΝΩΣΕΩΣ.—

Ἡ διάλυσις τῆς ἐνώσεως ἐπιφέρει τὴν διὰ τὸ μέλλον παῦσιν τῆς ἀπὸ τῆς διαχειρίσεως τῆς περιουσίας ἀπαλλοτριώσεως κατὰ τοῦτο, ὅτι ὁ πτωχεύσας δὲν ἀπαλλοτριούται τῆς διαχειρίσεως τῆς περιουσίας ἢ δύναται ν' ἀποκτήσῃ μετέπειτα. Πλὴν τούτου ἕκαστος τῶν πιστωτῶν, ἀνακτῶν τὴν ἐνάσκησιν τῶν ἀτομικῶν αὐτοῦ ἀγωγῶν, δύναται νὰ κατασχέσῃ τὴν νέαν περιουσίαν τοῦ πρώην πτωχεύσαντος καὶ νὰ ἐγείρῃ πᾶσαν δίκην κατ' αὐτοῦ, ἂν μὴ ἐπληρώθῃ ὁλοσχερῶς (ἄρθρ. 539). Πᾶς πιστωτὴς δύναται νὰ ἐνασκήσῃ κατὰ τοῦ πτωχεύσαντος τὴν προσωπικὴν κράτησιν, ἅμα διαλυθείσης τῆς ἐνώσεως. Ἀλλὰ κατόπιν τῆς καταργήσεως τοῦ ἀναγκαστικοῦ τούτου μέσου ἐπὶ τε ἀστικῶν καὶ ἐμπορικῶν ὑποθέσεων διὰ τοῦ νόμου τῆς 22 Ἰουλίου 1867 ἡ ἀνάκτησις αὕτη τοῦ δικαιώματος τῆς ἐνασκήσεως τῆς προσωπικῆς κρατήσεως δὲν ἔχει πλέον σημασίαν, εἰ μὴ ὡς πρὸς τὸ κράτος καὶ τοὺς ἄλλους πιστωτάς, ἀπέναντι τῶν ὁποίων ὁ πτωχεύσας ἐνείχετο ἕνεκα κακουργήματος, πλημμελήματος ἢ πταίσματος. Καὶ ὁ καλῆς πίστεως μάλιστα πτωχεύσας δὲν δύναται πρὸς διαφυγὴν τῆς προσωπικῆς κρατήσεως νὰ ἐπιτύχῃ τὸ εὐεργέτημα τῆς παραχώρησεως τῆς περιουσίας του (ἄρθρ. 541, ἐδάφ. 1) ⁽¹⁾. ρητέον δ' ἄλλως, ὅτι μετὰ τὴν ἑνωσιν ἡ παραχώρησις αὕτη οὐδεμίαν ἔχει σημασίαν, διὰ τὸν ἀπλούστατον λόγον ὅτι ὁ πτωχεύσας δὲν ἔχει τότε πλέον περιουσίαν.

726. Ἄλλ' ἡ παραχώρησις περιουσίας ἀντικατεστάθη τρόπον τινὰ διὰ τοῦ συγγνωστοῦ. Ὁ συγγνωστὸς κηρυχθεὶς πτωχεύσας δὲν δύναται νὰ φυλακισθῇ διὰ χρὴ ἐπὶ τῇ καταδιώξει τῶν πιστωτῶν τῆς πτωχέσεως. Τὸ ἀποτέλεσμα τοῦτο τῆς κηρύξεως τοῦ πτωχεύσαντος ὡς συγγνωστοῦ δὲν ἔχει πλέον οὐδὲν σχεδὸν πρακτικὸν ἐνδιαιφέρον, ἀφότου ἡ προσωπικὴ κράτησις κατηργήθη ἐπὶ τε ἀστι-

(1) Κατόπιν τῆς διὰ τοῦ νόμου τῆς 22 Ἰουλίου 1867 καταργήσεως τῆς προσωπικῆς κρατήσεως ἐπὶ τε ἀστικῶν καὶ ἐμπορικῶν ὑποθέσεων σπάνιον τυγχάνει νὰ εἶναι καλῆς πίστεως ὀφειλέτης ὑποκείμενος εἰς προσωπικὴν κράτησιν ἕνεκα παραβάσεως τοῦ ποινικοῦ νόμου. Ὅρα περὶ τούτου Demante et Colmet de Santerre, V. ἀριθ. 213 δις.

κῶν καὶ ἐμπορικῶν ὑποθέσεων. Ὅρα ἐν τούτοις τὸν νόμον τῆς 4 Μαρτίου 1889 (ἄρθρ. 25) (1). Καὶ ὁμῶς καὶ πάλιν οἱ πιστωταὶ καλοῦνται νὰ γνωμοδοτήσωσιν, ἂν ὁ πτωχεύσας εἶναι συγγνωστός, καὶ τὸ δικαστήριον ἀποφαίνεται πάντοτε περὶ τοῦ αὐτοῦ ζητήματος. Ἐχει δὲ ἡ κήρυξις τοῦ συγγνωστοῦ πάντοτε τοῦλάχιστον ἠθικὴν

(1) Τὰ ἀποτελέσματα τῆς κηρύξεως τοῦ πτωχεύσαντος ὡς συγγνωστοῦ ἦσαν πολλῶ σπουδαιότερα ὑπὲρ τὸ κράτος τοῦ κώδικος τοῦ 1807, ἢ ὅσον ἦσαν ἀπὸ τῆς μεταρρυθμίσεως τοῦ 1838. Ἀπέδιδεν αὕτη εἰς τὸν πτωχεύσαντα τὰ ἐκλογικὰ δικαιώματά του (Διάταγμα τοῦ 18—22 Ἀπριλίου 1848. Νόμος τῆς 15 Μαρτίου 1849, ἄρθρ. 37)· ἀπήλλασεν αὐτὸν ἀπὸ τοῦ τεκμηρίου χρεωκοπίας (παλ. ἄρθρον 531 ἐμπ. κώδ.), κοινῇ δὲ ἦτο παραδεδεγμένον, ὅτι ἀπετέλει ὄρον προαπαιτούμενον τῆς ἀποκαταστάσεως (παλ. ἄρθρον 526 καὶ 531).

Ὁ νόμος τῆς 4 Μαρτίου 1889 περὶ τῆς δικαστικῆς ἐκκαθαρίσεως ἀπέδωκε διὰ τῶν μεταβατικῶν διατάξεών του ἐν εἰδικαῖς ὑπ' αὐτοῦ ὀριζομέναις περιπτώσεσιν εἰς τὴν ἀπόφασιν τὴν κηρύττουσαν τὸν πτωχεύσαντα συγγνωστὸν τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ περιορισμοῦ τῶν ἀνικανότητων εἰς αἱ περιπίπτει ὁ πτωχεύσας. Κατὰ τὸ ἄρθρον 25, ἐδάφ. 3, ἡ ἀπόφασις ἢ κηρύττουσα συγγνωστὸν τὸν ὀφειλέτην, τοῦ ὁποῦ ἢ πτώχευσις ἐκηρύχθη πρὸ τῆς δημοσιεύσεως τοῦ νέου νόμου, δύναται νὰ ὀρίσῃ, ὅτι ὁ πτωχεύσας δὲν θέλει ὑποβληθῇ εἰς τὰς ἀνικανότητας τὰς τεθεσπισμένας κατὰ τῶν δεκτῶν εἰς δικαστικὴν ἐκκαθάρισιν ὀφειλετῶν, τουτέστιν ὅτι δὲν δύναται νὰ διορισθῇ εἰς οὐδὲν αἰρετὸν ἀξίωμα, καὶ ὅτι ἂν ἐνασχῇ τοιαύτην τινὰ ἀρχὴν θεωρεῖται παραιτηθεὶς, διατηρεῖ ὁμῶς τὰ δικαιώματα αὐτοῦ ὡς ἐκλογέως. (Νόμος τῆς 4 Μαρτίου 1889, ἄρθρ. 21).—Ἡ διάταξις αὕτη δύναται νὰ ἐφαρμοσθῇ καὶ εἰς πάντα πτωχεύσαντα, τοῦ ὁποῦ ἢ πτώχευσις ἐκηρύχθη πρὸ τοῦ νόμου τῆς 4 Μαρτίου 1889, καὶ ὅστις ἐκηρύχθη συγγνωστός. Κατὰ τὸ ἄρθρον 24 ἐδάφ. 4 ὁ πρῶν πτωχεύσας ὀφείλει ν' ἀπευθυνθῇ δι' ἀναφορᾶς πρὸς τὸ δικαστήριον τὸ κηρύξαν τὴν πτώχευσιν καὶ νὰ παρουσιάσῃ τὸ δικαστικόν του cahier. Ἡ ἀναφορὰ αὕτη δέον νὰ μένῃ τοιχοκολλημένη ἐπὶ δέκα πέντε ἡμέρας εἰς τὸ ἀκροατήριον. Τὸ δικαστήριον ἀποφαίνεται ἐν συμβουλίῳ, ἢ δὲ ἀπόφασιν αὐτοῦ εἰς οὐδὲν ὑπόκειται ἔνδικον μέσον.—Αἱ μεταβατικαὶ αὗται διατάξεις ἐξηγοῦνται ἐκ τῆς σκέψεως, ὅτι ὡς πρὸς τοὺς ἐμπόρους οἵτινες ἦσαν ἐν καταστάσει παύσεως τῶν πληρωμῶν πρὸ τοῦ νόμου τοῦ 1889, δὲν ἠδύνατο νὰ χορηγηθῇ τὸ εὐεργέτημα τῆς δικαστικῆς ἐκκαθαρίσεως. Ἡ ἀπόφασις τοῦ δικαστηρίου, ἣτις ἀπαλλάττει μέρους τῶν ἀνικανότητων τῶν πηγαζουσῶν συνήθως ἐκ τῆς κηρύξεως τῆς πτωχεύσεως, θέτει αὐτοὺς ὑπὸ τὴν ἐποψίν ταύτην εἰς ἣν νόμιμον θέσιν εὐρίσκονται οἱ ἔμποροι οἱ τυχόντες τοῦ εὐεργετήματος τῆς δικαστικῆς ἐκκαθαρίσεως ἀπὸ τῆς ἐνάρξεως τῆς ἐσχέως τοῦ νόμου τῆς 4 Μαρτίου 1889.

τινα αξίαν· βεβαιοὶ ἐπισήμως τὴν καλὴν πίστιν τοῦ πτωχεύσαντος. Τὰ δικαστήρια μάλιστα δείκνυνται νῦν ἐν γένει δυσκολώτερα πρὸς κήρυξιν τοῦ συγγνωστοῦ ἢ πρὸ τοῦ νόμου τοῦ 1867 ⁽¹⁾. Τὸ πρᾶγμα εἶναι εὐνόητον· ἡ ἀποποίησης τῆς κηρύξεως τοῦ πτωχεύσαντος ὡς συγγνωστοῦ δὲν ἔχει πλέον τὴν σοβαρὰν συνέπειαν τῆς ἐκθέσεως τοῦ πτωχεύσαντος ὡς πρὸς τὰ πλείστα τῶν χρεῶν του εἰς τὴν προσω- πικὴν κράτησιν.

727. Τὸ δικαστήριον ἔχει κατ' ἀρχὴν διακριτικὴν ἐξουσίαν, ὥστε νὰ κηρύττῃ ἢ μὴ τὸν πτωχεύσαντα συγγνωστόν. Πάντως ὁμοῦ κατ' αὐτὸν τοῦτον τὸν κώδικα (ἄρθρ. 540) ἔνεκα ἀναξιότη- τος δὲν δύνανται νὰ κηρυχθῶσι συγγνωστοὶ ὠρισμένοι πτωχεύσαντες· τοιοῦτοι εἶναι οἱ δόλιοι χρεωκόποι, οἱ ἀντιβιβλιασταί, οἱ ἐπὶ κλοπῇ, ἀπάτῃ (*escroquerie*) ἢ ὑπεξαίρεσει (*abus de confiance*) κατα- δικασθέντες, οἱ ὑπόλογοι δημοσίων χρημάτων. Ρητέον δ' ἄλλως, ὅτι τὰ προσώπα ταῦτα δὲν θὰ ἐγίνοντο δεκτὰ εἰς παραχώρησιν τῆς περιουσίας των ἂν ᾗσαν μὴ ἔμποροι.

728. Ἡ ἀπόφασις ἡ ἀποφαινομένη περὶ τοῦ συγγνωστοῦ ὑπόκειται βεβαίως εἰς ἔρῃσιν, διότι κρίνει περὶ ζητήματος, τοῦ ὁποίου τὸ ἀν- τικείμενον δὲν ὑπόκειται εἰς διατίμησιν.

Εἰδικαὶ ἐγείρονται δυσκολίαι καθόσον ἀφορᾷ τὴν προθεσμίαν τῆς ἐφέσεως κατὰ τῆς ἀποφάσεως ταύτης, ὡς ἐπίσης καθόσον ἀφορᾷ τὸ χρονικὸν σημεῖον ἀφ' οὗ ἄρχεται ἡ προθεσμία αὕτη.

Ὑπεστηρίχθη, ὅτι ἡ προθεσμία τῆς ἐφέσεως κατὰ τῆς ἀποφάσεως ταύτης εἶναι ἡ τοῦ κοινοῦ δικαίου προθεσμία, ἥτις εἶναι δίμηνος (ἄρθρ. 443, κώδ. πολ. δικον.) καὶ ὅχι ἡ δεκαπενθήμερος προθεσμία τοῦ ἄρθρου 582 τοῦ ἐμπορικοῦ κώδικος ἡ ἰσχύουσα ἐπὶ ἀποφάσεων ἐκδεδομένων ἐπὶ πτωχεύσεως ⁽²⁾. Ὑπὲρ τῆς γνώμης ταύτης προε- τάχθη, ὅτι ἡ ἀπόφασις ἡ ἀποφαινομένη περὶ τοῦ συγγνωστοῦ δὲν δύναται νὰ περιληφθῇ ὑπὸ τὴν ἔννοιαν τῶν τελευταίων τούτων ἐκ- φράσεων, ἐπειδὴ ἐξεδόθη καθ' ἣν ἐποχὴν δὲν ὑπῆρχε πλέον πτώ-

(1) Ἐμποροδικεῖον τοῦ Σηκουάνα 20 Δεκεμβρίου 1869. *Journal des tribunaux de commerce* 1870, σελ. 317. — Πρὸλ. ἐν τῇ *Journal des faillites*, 1883, σελ. 326, III «Correspondence».

(2) Ἐφ. τῆς Bourges, 11 Φεβρουαρίου 1851. *D.* 1851. 2. 87. Ἐφ. τῆς Amiens, 11 Δεκεμβρίου 1855. *D.* 1856. 2. 165.

χευσις. — Καθ' ἡμᾶς ἐφαρμοστέα τυγχάνει ἡ δεκαπενθήμερος προθεσμία ⁽¹⁾. Τὸ ζήτημα τοῦ συγγνωστοῦ τοῦ πτωχεύσαντος εἶναι ὄντως ζήτημα γεννώμενον ἐκ τῆς πτωχεύσεως, καὶ κατ' ἀκολουθίαν ἡ περὶ τούτου ἀποφαινομένη ἀπόφασις περιλαμβάνεται ἐντὸς τῶν ὧρων τοῦ ἀρθροῦ 582 τοῦ ἐμπορικοῦ κώδικος. Ἀληθῶς ἐκδίδεται αὕτη μετὰ τὴν διάλυσιν τῆς ἐνώσεως, ἐπομένως μετὰ τὴν λῆξιν τῆς πτωχεύσεως (ἀρθρ. 538 ἐμπ. κώδ.). ἄλλ' ἡ περίπτωσις αὕτη δὲν κωλύει τὸν χαρακτηρισμὸν ταύτης ὡς ἀποφάσεως ἐκδοθείσης ἐπὶ πτωχεύσεως.

Ἡ προθεσμία τῆς ἐφέσεως τοῦ ἀρθροῦ 582 ἐμπ. κώδικος ἀρχεταὶ κατὰ τὴν διάταξιν τοῦ ἀρθροῦ τούτου ἀπὸ τῆς κοινοποιήσεως τῆς ἀποφάσεως ταύτης. Ὑπεστηρίχθη ὁμῶς, ὅτι ὡς πρὸς τὴν ἀπόφασιν τῶν ἀποφαινομένων περὶ τοῦ συγγνωστοῦ τοῦ πτωχεύσαντος ἡ δεκαήμερος προθεσμία τῆς ἐφέσεως ἀρχεταὶ ἀπ' αὐτῆς ταύτης τῆς ἀποφάσεως ⁽²⁾. Ὑπερ τῆς γνώμης ταύτης προβάλλεται, ὅτι ἡ ἀπόφασις αὕτη δὲν χρήζει κοινοποιήσεως, διότι ἐκδίδεται μετὰ τὴν λῆξιν τῶν καθηκόντων τοῦ συνδίκου. Ἐχομεν ὁμῶς ἐνταῦθα ὑπερβάλλουσιν ἐπέκτασιν ἰδέας καθ' ἐαυτὴν ὀρθῆς. Ἡ πτώχευσις περατοῦται, ἀφοῦ ἡ συνέλευσις τῶν πιστωτῶν ἀκούσῃ τὴν λογοδοσίαν τοῦ συνδίκου (ἀρθρ. 537, τελευτ. ἐδάφ. ἐμπ. κώδικος)· καθ' ὅσον ὁμῶς ἀφορᾷ τὸ συγγνωστὸν τοῦ πτωχεύσαντος, τὰ καθήκοντα τοῦ συνδίκου δεόν νὰ παραμένωσιν ἐν ἐνεργείᾳ, ἐφ' ὅσον δὲν λύεται τὸ ζήτημα τοῦτο. Διὸ ἡ κοινοποίησις τῆς ἀποφάσεως δεόν νὰ γίνηται ὑπὸ τοῦ συνδίκου εἰς τὸν πτωχεύσαντα ἢ ὑπὸ τοῦ πτωχεύσαντος εἰς τὸν σύνδικον. Κατ' ἀκολουθίαν δὲν ὑπάρχει λόγος νὰ ἀρχίσῃ ἡ προθεσμία τῆς ἐφέσεως ἀπὸ τῆς ἡμέρας τῆς ἀποφάσεως καὶ ὄχι ἀπὸ τῆς κοινοποιήσεως, κατὰ παρέκκλισιν ἀπὸ τοῦ ἀρθροῦ 582 τοῦ ἐμπορικοῦ κώδικος ⁽³⁾.

729. Ἀκριβῶς δὲ ἐπειδὴ δὲν ὑπάρχει πλέον πτώχευσις συνεπείᾳ τῆς διαλύσεως τῆς ἐνώσεως, ἡ ὁμάς ἔπαυσεν ὑφισταμένη.

(1) Ἐφ. τῆς Rouen, 18 Ἰουλίου 1858. D. 1858. 5. 215. Ἐφ. τῆς Limoges, 9 Αὐγούστου 1802, D. 1862. 5. 161.

(2) Ἐφ. τῆς Bourges, 11 Φεβρουαρίου 1851. D. 1851. 2. 87.

(3) Ἐφ. τῆς Rouen 28 Ἰουλίου 1858. 5. 215. Ἐφ. τῶν Παρισίων 8 Ἰανουαρίου 1864. D. 1864. 5. 178.

Οὕτω δὲν δύναται τις νὰ ἐπικαλεσθῇ τὴν ὑποθήκην τοῦ ἄρθρου 490 τοῦ ἐμπ. κώδικος τὴν τεθεσπισμένην ὑπὲρ τῆς ὁμάδος (1). Δὲν ὑπάρχει διὰ τὴν περίπτωσιν τῆς ἐνώσεως διάταξις ἀνάλογος πρὸς τὴν τοῦ ἄρθρου 519 ἐμπ. κώδικος, ἥτις ἐπὶ ἀπλοῦ συμβιβασμοῦ παραδέχεται, ὅτι πᾶς πιστωτὴς ἐνασκει τὴν ὑποθήκην τοῦ ἄρθρου 490 διὰ τὸ ποσὸν εἰς ὃ ἀνέρχεται ἡ ἀπαίτησίς του (ἀριθ. 625). Ἡ μεταξὺ τῶν δύο περιπτώσεων καθιερωθεῖσα διαφορὰ νοεῖται εὐκόλως. Ἐπὶ ἀπλοῦ συμβιβασμοῦ οἱ πιστωταὶ συγκατατίθενται νὰ περιορίσωσι τὰς ἀπαίτησεις των εἰς ἓν ἀπλοῦν μέρημα, δίκαιον δὲ εἶναι νὰ ἀσφαλίζωνται τόσῳ μᾶλλον τὰ δικαιώματά των, ὅσῳ περισσότερον περιορίζονται. Ἐπὶ ἐνώσεως, ἀφοῦ οἱ πιστωταὶ διατηροῦσιν ἀκέραια τὰ δικαιώματά των κατὰ τοῦ πτωχεύσαντος, εἶναι ὀλιγώτερον ἀναγκαῖον νὰ εἶναι ἡσφαλισμένοι.

730. Ἀκριβῶς ἐπειδὴ μετὰ τὴν διάλυσιν τῆς ἐνώσεως δὲν ὑπάρχει πλέον ὁμάς, δὲν ἔχουσιν ἐφαρμογὴν αἱ ἀκυρότητες τῶν ἄρθρων 446 καὶ ἐπομένων, καὶ αἱ πράξεις ὡς ἀφορῶσιν αἱ διατάξεις αὗται δύνανται νὰ ἐκτελεσθῶσιν ὡς πρὸς τὸν πτωχεύσαντα καὶ τοὺς πιστωτάς (2). Ἐνταῦθα δὲν δύναται νὰ ἐγερθῇ οὐδεμία δυσκολία ἀνάλογος πρὸς ἐκείνας αἰτινες παρουσιάζονται ἐν περιπτώσει ἀπλοῦ συμβιβασμοῦ (ἀριθ. 632)· ἐπὶ ἐνώσεως ὁ πτωχεύσας οὐδεμίαν ἀναλαμβάνει εἰδικὴν ὑποχρέωσιν πρὸς τοὺς πιστωτάς, ὑποχρέωσιν τῆς ὁποίας τὴν ἐκτέλεσιν θὰ ἠδύναντο ν' ἀποδώσωσιν αἱ πράξεις αἱ γινόμεναι διαρκούσης τῆς ὑπόπτου περιόδου.

Κατ' ἐφαρμογὴν τῶν αὐτῶν ἀρχῶν, ὁ πτωχεύσας ὁ ἔχων ὑποθήκην ἐπὶ τῆς μελλούσης περιουσίας τοῦ πτωχεύσαντος θὰ ἠδύναντο, καίπερ ψηφίσας κατὰ τὸν συμβιβασμόν, νὰ ἐγγράψῃ τὴν ὑποθήκην του καὶ νὰ ἐξασκήσῃ αὐτὴν ἐπὶ τῶν ἀκινήτων ἅτινα ἀποκτᾷ ὁ πρῶν πτωχεύσας μετὰ τὴν διάλυσιν τῆς ἐνώσεως, ἐὰν ἐγίνετο δεκτόν, ὅτι ἡ ὁμάς τῶν πιστωτῶν μόνη δύναται νὰ ἐπικαλεσθῇ τὴν

(1) Ἐφετ. τῆς Caen, 10 Ἰουλίου 1886, La Loi τῶν 10—11 Ἰανουαρίου 1887.

(2) Ἀκυρ. 2 Αὐγούστου 1866. D.1867. 1. 37. (Ἡ ἀπόφασις αὕτη ὀρίζει, ὅτι αἱ ὑποθήκαι σὶ ἀκυρωθεῖσαι ὡς πρὸς τὴν ὁμάδα ἀναζῶσι μετὰ τὴν διάλυσιν τῆς ἐνώσεως).

διάταξιν τοῦ ἄρθρου 508 ἐμπ. κώδικος ⁽¹⁾. Ἀλλ' ἡ γνώμη αὕτη, ἣν καταδικάζει ἡ νομολογία, ἀπεκρούσθη ἐν τοῖς ἀνωτέρω (ἀριθ. 587). Διὸ ἀποκρουστέα τυγχάνει ἡ λύσις, ἣν ἠθέλησαν ἄλλοι νὰ ἐξαγάγωσιν ἐξ αὐτῆς ⁽²⁾.

731. Τὰ καθήκοντα τῶν συνδίκων παύουσι διὰ τῆς διαλύσεως τῆς ἐνώσεως· δὲν ὑπάρχει πλέον ὁμάς ὅπως ἀντιπροσωπεύσωσι, καὶ ἡ ἀπὸ τῆς διαχειρίσεως τῆς περιουσίας ἀπαλλοτρίωσις δὲν ὑφίσταται πλέον διὰ τὸ μέλλον. Ἀλλ' ἐὰν ὑπάρχωσιν ἀκόμη ἐκκρεμεῖς δίκαι ἐξ ἀφορμῆς τῆς ἐκκαθάρσεως τῆς πτωχεύσεως, ὁ σύνδικος ὀφείλει νὰ ἐξακολουθήσῃ ἀντιπροσωπεύων ἐν αὐταῖς τὴν ὁμάδα, διὰ τὸν ἀπλούστατον λόγον, ὅτι ἐν μέτρῳ κατὰ τὸ μέλλον ἡ ἥττον εὐρεῖ τὰ ἐγχειρόμενα ἐπίμαχα ζητήματα καθιστῶσιν ἀβέβαια τὰ ἀποτελέσματα τῶν λογαριασμῶν τοῦ συνδίκου. Τοῦτο ἐφαρμόζεται ἰδίᾳ εἰς τὴν περίπτωσιν, καθ' ἣν κατὰ τὴν λογοδοσίαν ὑπῆρχεν ἐκκρεμῆς αἵτησις ἀναιρέσεως, ἥτις, ἀκριβῶς ἐπειδὴ δὲν ἔχει δύναμιν ἀνασταλτικὴν, δὲν ἐκώλυσε τὴν λογοδοσίαν· ὁ σύνδικος ἐξακολουθεῖ νὰ ἀντιπροσωπεύῃ τὴν ὁμάδα, ὅπως ἀντικρούσῃ τὴν αἵτησιν ἀναιρέσεως καὶ ὅπως ἀπαντήσῃ, ἐὰν γίνῃ ἀναίρεσις, ἐνώπιον τοῦ δικαστηρίου τῆς παραπομπῆς εἰς τὰς ἀξιώσεις τοῦ ἀντιδίκου τῆς ὁμάδος ⁽³⁾.

732. Μετὰ τὴν διάλυσιν τῆς ἐνώσεως οἱ πιστωταὶ τῆς πτωχεύσεως οὔτινες ἀναγκτῶσι τὸ δικαίωμα τῆς κατασχέσεως δύνανται νὰ ἐνασκήσωσι τὴν ἀτομικὴν ἀγωγὴν των ἐπὶ τῶν κτημάτων ἅτινα περιέρχονται (*adviennent*) εἰς τὸν πρῶτον πτωχεύσαντα ⁽⁴⁾, δὲν δύνανται ὁμῶς νὰ προκαλέσωσι τὴν κήρυξιν νέας πτωχεύσεως· πτώχευσις ἐπὶ πτωχεύσεως δὲν ἰσχύει ⁽⁵⁾. Τοῦναντίον τὸ τελευταῖον τοῦτο δικαίωμα ἀνήκει εἰς τοὺς νέους πιστωτάς, τουτέστιν εἰς τοὺς μετὰ τὴν διάλυσιν τῆς ἐνώσεως. Ἐὰν οἱ πιστωταὶ οὗτοι ἐνασκήσωσι τὸ δικαίωμα τοῦτο, οἱ προγενέστεροι πιστωταὶ ἔχουσι

(1-2) Ἐφ. τῆς Dijon 8 Φεβρουαρίου 1865. D. 2. 89.

(3) Ἀκυρ. 5 Αὐγούστου 1885, *Journal des faillites* 1885, σελ. 404. S. 1886. 1. 268, *Journal du Palais* 1886. 1. 639. D. 1886. 1. 639. Ὅρα ἐπίσης Ἀκυρ. 21 Νοεμβρίου 1881, *Journal des faillites* 1882, σελ. 5.

(4-5) Ἀκυρ. 13 Αὐγούστου 1862. S. 1862. 1. 790. D. 1862. 1. 439.—
Demangeat sur Bravard, V, σελ. 643 ἐν σημειώσει.

προφανῶς τὸ δικαίωμα νὰ ἐμφανισθῶσιν εἰς τὴν νέαν πτώχευσιν ἐν συνδρομῇ μετὰ τῶν μεταγενεστέρων πιστωτῶν ⁽¹⁾. Πρβ. ἀριθ. 651.

733. Ἐνδέχεται ὅμως ν' ἀνακαλυφθῇ μετὰ τὴν διάλυσιν τῆς ἐνώσεως, ὅτι ἔνεκα πλάνης ἢ δόλου κτήματα ἀνήκοντα πρότερον εἰς τὸν πτωχεύσαντα δὲν ἐπωλήθησαν ὑπὸ τῶν συνδίκων. Ἐχουσιν ἄρα γε οἱ πιστωταὶ μόνον τὸ δικαίωμα ἀτομικῆς κατασχέσεως ἐπὶ τῶν πραγμάτων τούτων ὡς καὶ ἐπὶ τῶν ἀποκτηθέντων μετὰ τὴν διάλυσιν τῆς ἐνώσεως, ἢ πρέπει νὰ ἀρχίσῃ ἐκ νέου ἡ πτώχευσις, καθόσον ἀφορᾷ τὰ ἀνακαλυφθέντα πράγματα ;

Τὸ ζήτημα τοῦτο παρουσιάζει ἐνδιαφέρον ὑπὸ πολλὰς ἐπόψεις, ἰδίᾳ δὲ ὑπὸ τὰς ἐπομένους :

α. Ἐὰν δὲν γίνηται νέα ἑναρξίς τῆς πτωχεύσεως, οἱ πρῶτοι πιστωταὶ οἱ ἔχοντες γνῶσιν τῆς πλάνης ἢ τοῦ δόλου, δύνανται, ἐπιβάλλοντες κατάσχεσιν καὶ διενεργοῦντες τὴν πώλησιν τῶν ἀνακαλυφθέντων πραγμάτων, νὰ πληρωθῶσι, μηδόπως δικαιουμένων τῶν ἄλλων πιστωτῶν νὰ ἐγείρωσιν ἀξίωσιν τινὰ ἐπὶ τοῦ τιμήματος τοῦ εἰσπραχθέντος ὑπὸ τῶν πρώτων. Τούναντίον, ἐὰν ἡ πτώχευσις ἀρχίσῃ ἐκ νέου, πρέπει νὰ ληφθῶσι τὰ συνήθη προφυλακτικὰ μέτρα, ὅπως ἐφαρμοσθῶσιν ἐπὶ πάντων τῶν πιστωτῶν οἱ αὐτοὶ κανόνες.

β. Μὴ ἐπαναρχομένης τῆς πτωχεύσεως, συντρέχουσιν οἱ τε προγενέστεροι καὶ οἱ μεταγενέστεροι τῆς διαλύσεως τῆς ἐνώσεως πιστωταὶ ἐπὶ τῶν ἀνακαλυφθέντων πραγμάτων. Ἐπαναρχομένης τῆς πτωχεύσεως, πρέπει νὰ ἐφαρμοσθῶσιν ἐπὶ τῶν προγενεστέρων πιστωτῶν ὡς πρὸς τὰ κτήματα ταῦτα οἱ κανόνες, οἵτινες θὰ ἐφηρμοζοντο ἐπ' αὐτῶν, ἐὰν περιελαμβάνοντο ἀρχῇθεν εἰς τὸ ἐνεργητικὸν τοῦ πτωχεύσαντος, τουτέστιν οἱ προγενέστεροι πιστωταὶ ἔχουσι τὸ δικαίωμα νὰ πληρωθῶσιν ἐκ τοῦ τιμήματος, ἀποκλείοντες τοὺς μεταγενεστέρους πιστωτάς. Τῷ ὄντι ἡ ἀπὸ τῆς διαχειρίσεως τῆς περιουσίας ἀπαλλοτρίωσις δέον νὰ θεωρηθῇ ὡς πρὸς τὰ κτήματα ταῦτα ὡς μὴ παύσασα, ὁ δὲ πτωχεύσας μὴ δυνηθεὶς νὰ συνάψῃ χρέη δυνάμενα

(1) Ἀχυρ. 22 Νοεμβρίου 1887. S. 1889. I. 81. Journal du Palais, 1889. I. 167.

νὰ ἀντιταχθῶσι κατὰ τῶν πιστωτῶν τῶν ἀποτελούντων τὴν ὁμάδα.

γ. Ἐὰν τὰ δικαιώματα τῶν πιστωτῶν περιορίζονται εἰς δικίωμα ἀτομικῆς κχτασχέσεως ἐπὶ τῶν ἀνακαλυφθέντων πραγμάτων, δύνανται νὰ ἀντιταχθῶσι κατ' αὐτῶν αἱ τῶν πραγμάτων τούτων ὑπὸ τοῦ πτωχεύσαντος ἐνεργηθεῖσαι ἀπαλλοτριώσεις. Τοῦναντίον, ἐὰν γίνηται ἐκ νέου ἐναρξίς τῆς πτωχεύσεως, ἢ ἀπὸ τῆς διαχειρίσεως τῆς περιουσίας ἀπαλλοτριώσεις, ἣν δὲν διεξέφυγον τὰ πράγματα ταῦτα, ἐπιτρέπει εἰς τοὺς προγενεστέρους τῆς διαλύσεως τῆς ἐνώσεως πιστωτὰς νὰ ζητήσωσι ν' ἀπαγγελθῇ ἡ ἀκυρότης τῶν ἀπαλλοτριώσεων, ὧν ἀντικείμενον ὑπῆρξαν τὰ πράγματα ταῦτα, ἀδιαφόρως ἂν ἐγένοντο πρὸ τῆς διαλύσεως ταύτης ἢ μετ' αὐτήν.

Ὅπως ἀποκλεισθῇ τὸ δυνατόν τῆς ἐκ νέου ἐναρξέως τῆς πτωχεύσεως ⁽¹⁾, φέρεται τὸ ὅτι ὁ ἐμπορικὸς κώδιξ (ἄρθρ. 537) κηρύττει τὴν ἔνωσιν διαλελυμένην, ὅταν, περατωθείσης τῆς ἐκκαθαρίσεως τῆς πτωχεύσεως, λήγῃ ἡ συνέλευσις, καθ' ἣν οἱ σύνδικοι ἔδωκαν τοὺς λογαριασμοὺς των, χωρὶς νὰ γίνῃ οὐδεμία ἐπιφύλαξις καὶ χωρὶς νὰ διοργανωθῇ νέα ἐναρξίς τῆς πτωχεύσεως ὡς πρὸς τὰ ἀνακαλυφθέντα πράγματα. Οἱ ὀπαδοὶ τῆς θεωρίας ταύτης ἐπιμένουσιν ἐπὶ τοῦ ὅτι θὰ ᾔτο παράλογον νὰ γίνῃ δεκτὴ ἡ ἐκνίκητις κτητόρων, οἵτινες ἀπέκτησαν πρᾶγμα τι παρὰ τοῦ πρῶην πτωχεύσαντος, ἐνῶ δυνάμει αὐτοῦ τούτου τοῦ νόμου, διελύθη προηγουμένως ἡ ἔνωσις. Παρατηροῦσιν, ὅτι τὸ τοιοῦτο θὰ ἀντέφασκε πρὸς τὸ ἄρθρον 525 τοῦ ἐμπορικοῦ κώδικος, ὅπερ ἐν περιπτώσει διαρρήξεως ἢ ἀκυρώσεως τοῦ ἀπλοῦ συμβιβασμοῦ ὀρίζει, ὅτι δὲν εἶναι ἄκυροι αἱ μετὰ τὴν ἐπικύρωσιν τοῦ συμβιβασμοῦ γερόμεναι ὑπὸ τοῦ συμβιβασθέντος πτωχεύσαντος ἀπαλλοτριώσεις, ἀλλ' ὅτι δύνανται μόνον ν' ἀκυρωθῶσιν, ἐὰν ὑπάρχῃ δόλος, δυνάμει τοῦ ἄρθρου 1167 τοῦ ἀστ. κώδικος ⁽²⁾.

Τοῦναντίον, δίκαιον φαίνεται νὰ ἀναγνώρισωμεν, ὅτι ἐν περιπτώσει ἀνακαλύψεως πραγμάτων μὴ περιληφθέντων ἐν τῇ ἐκκαθαρίσει τῆς πτωχεύσεως, ἢ ἀπὸ τῆς διαχειρίσεως τῆς περιουσίας ἀπαλλο-

(1) Ἐμποροδικεῖον τῆς Μασσαλίας 11 Μαΐου 1863, D. 1863. 5. 180.— Boritel, ἐνθ' ἀνωτ. ἀριθ. 1087 καὶ σημειώσεις ἐκ τοῦ Recueil de jurisprudence de Dalloz, 1878 1. 225. 1887. 1. 309.

(2) Ὅρα ἀριθ. 646.

τρίωσις διασώζεται μετὰ πάντων τῶν ἀποτελεσμάτων αὐτῆς, ὡς πρὸς τὰ πράγματα ταῦτα, καὶ καθόσον ἀφορᾷ αὐτά, ἡ πτώχευσις πρέπει νὰ ἀρχίσῃ ἐκ νέου ⁽¹⁾ ⁽²⁾.

Τοῦτο δὲν ἀντίκειται εἰς τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 537 ἐμπ. κώδικος. Εἶναι ἀληθές, ὅτι κατὰ τὰς διατάξεις ταύτας ἡ ἔνωσις διαλύεται, ἀποπερατουμένης τῆς ἐκκαθαρίσεως τῆς πτωχεύσεως· ἀλλ' ἡ ἀνακάλυψις πραγμάτων παρὰλειφθέντων ἐκ πλάνης ἢ δόλου ἀποδεικνύει, ὅτι ἐσφαλμένως ἐθεωρήθη ἡ ἐκκαθάρισις ὡς ἀποπερατωθεῖσα, ἐπεὶ δὴ δὲν ἐπωλήθησαν πάντα τὰ πράγματα τοῦ πτωχεύσαντος, καὶ τὸ τίμημα αὐτῶν δὲν διανεμήθη μετὰ τῶν πιστωτῶν. Θὰ ἦτο ἄδικον καὶ ἐπικίνδυνον νὰ παραδεχθῶμεν, ὅτι τὰ δικαιώματα τῶν πιστωτῶν τῆς πτωχεύσεως μεταβάλλονται ἐνεκκλησμοσύνης ἢ ἀποκρύψεως. Ἄν μὴ ἤρχιζεν ἐκ νέου ἡ πτώχευσις ὡς πρὸς τὰ ἀνακαλυφθέντα νεωστὶ πράγματα, οἱ ἐγγυτεροὶ πιστωταὶ θὰ ὠφελοῦντο αὐτοὶ μόνον ἐκ τῆς ἀνακαλύψεως τῶν κτημάτων τούτων, ἐπιβάλλοντες κατὰσχέσιν καὶ διενεργοῦντες τὴν πώλησιν αὐτῶν ἐπὶ ζημίᾳ τῶν εἰς μακρὰν διαμενόντων πιστωτῶν· ὁ σκοπὸς τῆς ἰσότητος, πρὸς ὃν κυρίως ἀπέβλεπεν ὁ νομοθέτης, ὀργανίζων τὴν πτωχεύσιν, δὲν θὰ ἐπετυγχάνετο. Καθ' ὅσον ἀφορᾷ τὴν αὐστηρότητα τῶν συνεπειῶν τῆς θεωρίας ταύτης ὡς πρὸς τὰς ὑπὸ τοῦ πρώην πτωχεύσαντος γενομένας ἀπαλλοτριώσεις, αὕτη δὲν δύναται

(1) Ἐφετ. τῶν Παρισίων 10 Αὐγούστου 1885. Ἀχυρ. 20 Δεκεμβρίου 1886. S. 1887. 1. 411, Journal du Palais 1887. 1. 1026. D. 1887. 1. 309. Journal des faillites 1885, σελ. 521 καὶ 1887, σελ. 1 Ἐφ. τῶν Παρισίων, 27 Ἰουλίου 1889. Supplément au Répertoire alphabétique de Dalloz, ἐν λέξεσι Faillites et Banquerontes, σελ. 497, σημ. 1, Journal des faillites 1889, σελ. 512.—Ὅρα Ἐφ. τῆς Λυὸν 2 Ἰουνίου 1876. S. 1878. 1. 309. Journal du Palais 1878. D. 1878. 1. 225. Ἐν τῇ ἀποφάσει ταύτῃ δεκτὸν ἐγένετο, ὅτι ὁ σύνδικος πτωχεύσεως προηγουμένως ληξιάσης συνεπεῖα τῆς διαλύσεως τῆς ἐνώσεως, ἡδύνατο νὰ λάβῃ τὴν ἄδειαν ν' ἀποδεχθῇ ἐν ὀνόματι τῆς ἐμάδος τὸ κληροδότημα τὸ κληροδοτηθὲν ὑπὸ τρίτου εἰς τοὺς πιστωτὰς τῆς πτωχεύσεως.

(2) Τὸ σύστημα ὅπερ ἀπεδέχθημεν ὡς ὀρθὸν κατὰ τὸ γὰλλικὸν δίκαιον, σιωπῶντος τοῦ ἐμπορικοῦ κώδικος, καθιερώθη ὑπὸ τοῦ γερμανικοῦ νόμου (ἄρθρ. 153, ἐδάφ. 2ον) καὶ ὑπὸ τοῦ οὐγγρικοῦ νόμου (ἄρθρ. 257). Πρβλ. Kohler, Lehrbuch des Konkursrechts, σελ. 117 καὶ 437.

νὰ κριθῇ τοσοῦτον μεγάλη, λαμβανομένου ὑπ' ὄψιν, ὅτι ὁ κτήτωρ ἠδύνατο νὰ ἀντιληφθῇ ἐκ τῆς χρονολογίας τῆς ὑπὸ τοῦ δικαιοπα-
ρόχου αὐτοῦ κτήσεως τοῦ πράγματος, ὅτι ἦτο αὕτη προγενεστέρα
τῆς λήξεως τῆς πτωχεύσεως, καὶ κατὰ συνέπειαν τὸ πρᾶγμα τοῦτο
ὑπῆγετο εἰς τὴν ἀπὸ τῆς διαχειρίσεως ἀπαλλοτριώσιν. Ὁ κτήτωρ
ὑπῆρξεν ὑπάιτιος τοῦλάχιστον ἀμελείας. Ὡς ἐκ τούτου δυνάμεθα
ν' ἀποφεύγωμεν τὴν σκέψιν τὴν συναγομένην ἐκ τῆς διατάξεως τοῦ
ἄρθρου 525 E. K. ⁽¹⁾. Λέγουσιν, ὅτι ἐν περιπτώσει ἀκυρώσεως ἢ
διαρρήξεως τοῦ ἀπλοῦ συμβιβασμοῦ αἱ πράξεις αἱ γινόμεναι ὑπὸ
τοῦ συμβιβασθέντος πτωχεύσαντος μετὰ τὴν ἐπικύρωσιν τοῦ συμβι-
βασμοῦ διατηρεῦνται κατ' ἀρχήν, καὶ ὅτι τὸ αὐτὸ δέον νὰ γίνηται
ὡς πρὸς τὰς πράξεις τοῦ πρώην πτωχεύσαντος μετὰ τὴν λύσιν
τῆς ἐνώσεως. Ὡς ὄντι αἱ δύο λύσεις εἶναι λίαν διάφοροι. Συνεπεία
τοῦ ἀπλοῦ συμβιβασμοῦ ὁ πτωχεύσας ἀποκαθίσταται εἰς τὴν διοί-
κησιν τῶν ὑποθέσεων του καὶ ἀναλαμβάνει οὕτω τὴν ἐλευθέραν
διάθεσιν τῶν πραγμάτων, ἅτινα ἀνῆκον αὐτῷ καὶ πρὸ τῆς πτω-
χεύσεως ἀκόμη. Οἱ κτήτορες τῶν πραγμάτων τούτων πρέπει νὰ
πιστεύωσιν, ὅτι εὐρίσκονται ἐν πλήρει ἀσφαλείᾳ· ὁ νόμος δὲν ἠδύνατο
ν' ἀφήσῃ αὐτοὺς νὰ πάθωσιν τι ἐκ τῆς μὴ ἐκτελέσεως τοῦ συμβι-
βασμοῦ ὑπὸ τοῦ πτωχεύσαντος ἢ ἐκ τοῦ ἐλαττώματος, ὃπερ εἶχεν
ὁ συμβιβασμός. Τούναντίον, ὡς εἴπομεν, ὁ ἀποκτῶν παρὰ πρώην
πτωχεύσαντος πρᾶγμα ἀποκτηθὲν ὑπὸ τούτου πρὸ τῆς διαλύσεως
τῆς ἐνώσεως ἐγίνωσκεν ἢ ὥφειλε νὰ γινώσκῃ τὸν χρόνον τῆς κτή-
σεως ταύτης, καὶ νὰ γινώσκῃ ἐπομένως, ὅτι ἦτο ἐκτεθειμένος εἰς
ἐκνίκησιν ἕνεκα τῆς ἀπαλλοτριώσεως τοῦ πτωχεύσαντος ἀπὸ τῆς
διοικήσεως τῆς περιουσίας του.

734. Ζήτημα ἀνάλογον πρὸς τὸ προηγούμενον δύναται νὰ τεθῇ
εἰς τὴν περίπτωσιν, καθ' ἣν μόνον μετὰ τὴν διάλυσιν τῆς ἐνώσεως
λαμβάνει τις γινῶσιν δικαιοπραξίας ὑπαγομένης εἰς τὰς ἀκυρότητας
τῶν ἄρθρων 446 καὶ ἐπομένων τοῦ ἐμπορικοῦ κώδικος. Τὰς ἀκυ-
ρότητας ταύτας δὲν δύναται κατ' ἀρχὴν νὰ ἐπικαλεσθῇ ἄλλος τις
εἰ μὴ ἡ ὁμάς τῶν πιστωτῶν. Πρέπει ἄρα γε νὰ παραδεχθῶμεν, ὅτι

(1) Ὅρα ἐν τοῖς Annales de Droit commercial, 1886—87, σελ. 106,
σημειώσεις τοῦ Lacour ἐπὶ τῆς ἀποφάσεως τοῦ προϋπουργικοῦ τμήματος
τῆς 20 Δεκεμβρίου 1886.

ἡ πτωχευσις ἀνοίγεται ἐκ νέου, ἐπειδὴ ἀνεκαλύφθη πρᾶξις ὑπαγεμένη εἰς τὰς ἀκυρότητας τῶν ἄρθρων 446 καὶ ἐπομ. ἐμπ. κώδικος, ὅτι ἡ ὁμάς τῶν πιστωτῶν ἀναλαμβάνει ἐκ νέου ὑπαρξιν καὶ ὁ σύνδικος δύναται ἐν ὀνόματι αὐτῆς νὰ ζητήσῃ τὴν ἀκυρότητα ; Πρέπει νὰ παραδεχθῶμεν τὴν ἀποφατικὴν ἀπάντησιν. Δὲν δυνάμεθα νὰ ἐξομοιώσωμεν πρὸς πρᾶγμα τοῦ πτωχεύσαντος τὸ δικαίωμα τοῦ ἐγείρειν ἀγωγὴν περὶ ἀκυρότητος δυνάμει τῶν ἄρθρων 446 καὶ ἐπομ. ἐμπ. κώδικος, ἐπειδὴ τὸ δικαίωμα τοῦτο ἀνήκει εἰς τὴν ὁμάδα, ἀντιπροσωπευομένην ὑπὸ τοῦ συνδίκου, ἀποκλειομένου τοῦ πτωχεύσαντος (ἀριθ 317) ⁽¹⁾. Ἡ ἀποπεράτωσις τῆς πτωχεύσεως ἐπιφέρει τὴν ἐξαφάνισιν τῆς ὁμάδος καὶ κατ' ἀκολουθίαν τὸ δικαίωμα τοῦ ἐπικληῖσθαι τὰς ἀκυρότητας τῶν ἄρθρων 446 καὶ ἐπομ., ὅπερ εἰς αὐτὴν μόνον ἀνήκει.

735. Ὑπετέθη μέχρι τοῦδε, ὅτι ἡ ἔνωσις ἐλύθη συνεπείᾳ τῆς ἐκκαθαρίσεως ὅλου τοῦ ἐνεργητικοῦ συμφώνως πρὸς τὸ ἄρθρον 537 τοῦ ἐμπορικοῦ κώδικος. Συνέβη ὁμῶς νὰ διαρρεύσωσι πλέον τῶν τριάκοντα ἐτῶν ἀπὸ τοῦ σχηματισμοῦ τῆς ἐνώσεως, χωρὶς νὰ ἔχῃ ἐνεργήσῃ ὁ σύνδικος πρᾶξιν τινὰ καταδιώξεως ἢ διαδικαστικὴν πρὸς διατήρησιν ἢπραγματοποιήσιν τῶν δικαιωμάτων τῆς ὁμάδος. Ἐὰν ὁ πτωχεύσας ἀπέκτησεν ἤδη νέα πράγματα, δύναται ἄρά γε νὰ διαθέσῃ αὐτά, μὴ δυναμένου τοῦ συνδίκου νὰ ἐπικαλεσθῇ κατ' αὐτοῦ τὴν ἀπὸ τῆς διαχειρίσεως τῆς περιουσίας ἀπαλλοτριώσιν ;

Οὐδεμία ὑπάρχει νομικὴ διάταξις ἐπιτρέπουσα νὰ παραδεχθῶμεν, ὅτι ἡ ἔνωσις διαλύεται διὰ τῆς παραγραφῆς. Ἐὰν ἡ ἔνωσις ἐξέκολουθῇ διαρκουῶς, ἢ ἀπὸ τῆς διαχειρίσεως τῆς περιουσίας ἀπαλλοτριώσιν, εἰς ἣν δίδει κέραις ἢ διάλυσιν τῆς ἐνώσεως, δὲν ἔπαυσε. Κατ' ἀκολουθίαν ὁ πτωχεύσας δὲν δύναται νὰ διαθέσῃ καὶ μετὰ πάροδον τριακονταετίας ἀκόμη ἀπὸ τοῦ σχηματισμοῦ τῆς ἐνώσεως, ἐπὶ ζημίᾳ τῆς ὁμάδος, πράγματα ἀποκτηθέντα ὑπ' αὐτοῦ. Ἐννοεῖται ὁμῶς οἷοθεν, ὅτι, ὅπως ἔχῃ οὕτω τὸ πρᾶγμα, πρέπει νὰ ὑπάρχωσι πιστωταὶ ἀποτελοῦντες τὴν ὁμάδα καὶ δυνάμενοι ἀκόμη νὰ ὑποστηρίξωσι τὰ δικαιώματά των. Ἐκεῖνοι, τῶν ὁποίων αἱ ἀπαιτήσεις θὰ ἀπεσβέννυντο διὰ τῆς παραγραφῆς, θὰ ἠδύναντο νὰ ἀποκρουσθῶσιν, ἐὰν ἐπεκταλοῦντο τὴν ἀπὸ τῆς διαχει-

(1) *Opa Kohler, Lehrbuch des Konkursrechts, σελ. 209.

ρίσεως τῆς περιουσίας παραίτησιν ἐπὶ τῷ σκοπῷ τῆς ἀνατροπῆς τῶν δικαιοπραξιῶν τοῦ πτωχεύσαντος (1).

ΤΜΗΜΑ ΤΡΙΤΟΝ

Περὶ τοῦ συμβιβασμοῦ ἐπὶ ἐγκαταλείψει τοῦ ἐνεργητικοῦ.

736. ΓΕΝΙΚΑ — Ὁ συμβιβασμὸς ἐπὶ ἐγκαταλείψει τοῦ ἐνεργητικοῦ εἶναι συμφωνία, δι' ἧς ὁ πτωχεύσας ποιεῖται πρὸς τοὺς πιστωτὰς του ἐγκατάλειψιν ὅλης ἢ μέρους τῆς περιουσίας του, ὑπὸ τὸν ὅρον, ὅτι θέλει ἐλευθερωθῇ ἀπέναντι αὐτῶν, καὶ ἂν ἀκόμη τὸ τίμημα τῶν ἐγκαταλειφθέντων πραγμάτων, τὰ ὅποια οἱ πιστωταὶ ἐκποιούσι, δὲν ἀρκυῶσιν ὅπως ἱκανοποιήσῃ αὐτοὺς ἀκεραίως.

Ὁ ἐπὶ ἐγκαταλείψει τοῦ ἐνεργητικοῦ συμβιβασμὸς ἔχει μικτὸν χαρακτῆρα : μετέχει τῆς τε ἐνώσεως καὶ τοῦ ἀπλοῦ συμβιβασμοῦ. Τῆς ἐνώσεως μετέχει, καθόσον ὁ πτωχεύσας δὲν ἐπαναφέρεται ἐπὶ τὴν διεύθυνσιν τῶν ὑποθέσεων του· δὲν ἀνακτᾷ τὴν ἐλευθέραν διά-

(1) Ἐφ. τοῦ Ἀλγερίου, 16 Δεκεμβρίου 1888, Journal des faillites, 1889, σελ. 384. — Ὅρα περὶ τοῦ ζητήματος παρατηρήσεις τοῦ Etienne Bortin ἀναφερομένας εἰς τὴν ἀπόφασιν τοῦ ἐμποροδικείου τοῦ Ἀλγερίου τῆς 29 Φεβρουαρίου 1888, Journal des faillites 1888, σελ. 379. Ἡ ἀπόφασις αὕτη, ἐπικυρωθεῖσα ὑπὸ τῆς μνημονευθείσης ἀποφάσεως τοῦ ἐφετείου τοῦ Ἀλγερίου, δὲν ἦτο προσηκόντως ἡττολογημένη. Ἐκήρυττεν, ὅτι ἡ διεκδικησις δὲν ἔπρεπε νὰ δίδηται εἰς τὸν σύνδικον, διότι δὲν εἶχε λάβει οὗτος τὴν νομὴν τῶν περὶ αὐτοῦ ἐπρόκειτο κτημάτων πρὸ χρόνου βραχυτέρου τῆς τριακονταετίας πρὸ τῆς τελευταίας πράξεως τῆς πτωχεύσεως. Πολλὰί πλάναι ὑπῆρχον ἐν τῇ ἀποφάσει ταύτῃ. Προεβάλλετο πρᾶγματι παραγραφὴ ἀποσβεστικὴ, ἡ δὲ παραγραφὴ αὕτη δὲν ὑποθέτει, ὡς ἡ κτητικὴ παραγραφὴ, τὴν ἀπώλειαν τῆς νομῆς ἐκ μέρους ἐκείνου καθ' οὗ προετεινέτο. Πλὴν τούτου ὁ σύνδικος ὁ ἐπικαλούμενος τὴν ἀπὸ τῆς διαχειρίσεως τῆς περιουσίας ἀπαλλοτρίωσιν δὲν διεκδικεῖ· κατὰσχει καὶ ἐκδίδει εἰς πλειστηριασμὸν, ἐνασχεῖ δικαίωμα ἐκτελέσεως, οὐχὶ ἀγωγὴν· διότι τὰ κτήματα τοῦ πτωχεύσαντος ἀνήκουσιν εἰς αὐτὸν τοῦτον καὶ οὐχὶ εἰς τὴν ὁμάδα τῶν πιστωτῶν (ἀριθ. 205) Ἐὰν εἴχομεν ἐν τούτῳ ἀγωγὴν, δὲν πρέπει νὰ ἄρχηται ἡ παράγραφος αὐτῆς εἰ μὴ ἀπὸ τῆς ἡμέρας τῆς γεννήσεώς της, τουτέστιν ἀπὸ τῆς ἡμέρας τῆς κτήσεως τοῦ κτήματος ὑπὸ τοῦ πτωχεύσαντος.

(2) Ἐμ.π. κώδ. ἄρθρ. 541, 2ον 3ον καὶ 4ον ἐδάφιον

θεσιν τῶν κτημάτων του, ἅτινα ἐκποιοῦνται, ὅπως πληρωθῶσιν οἱ πιστωταί. Ὁ ἐπὶ ἐγκαταλείπει τοῦ ἐνεργητικοῦ συμβιβασμοῦ μετέχει τοῦ ἀπλοῦ συμβιβασμοῦ, καθόσον οἱ πιστωταὶ συναινοῦσιν εἰς τὸ νὰ παράσχωσιν εἰς τὸν ὀφειλέτην ἄφεςιν τοῦ μέρους, ὅπερ δὲν δύνανται νὰ εἰσπράξωσιν ἐκ τοῦ ἰσοτίμου τῶν ἀπαιτήσεων των ἐπὶ τοῦ τιμήματος τῶν κτημάτων του ⁽¹⁾.

737. Περὶ τοῦ ἐπὶ ἐγκαταλείπει τοῦ ἐνεργητικοῦ συμβιβασμοῦ ὡς τρόπου λύσεως τοῦ συμβιβασμοῦ ⁽²⁾ δὲν διέλαβον οὔτε ὁ κῶδιξ τοῦ 1807, οὔτε ὁ νόμος τοῦ 1838. Ὁ τύπος οὗτος συμβιβασμοῦ εἶχεν εἰσαχθῇ εἰς τὴν πρακτικὴν. Τὸ ἔγκυρον αὐτοῦ ἦτο ἀναμφίβολον: δύνата νὰ περιληφθῇ ἐν τινι συμβιβασμῷ πᾶσα ρήτρα μὴ ἀντικειμένη εἰς τὴν δημοσίαν τάξιν ⁽³⁾. Παρουσιάζει δὲ ὁ τύπος οὗτος τοῦ συμβιβασμοῦ πλεονεκτήματα διὰ τε τοὺς πιστωτὰς καὶ διὰ τὸν πτωχεύσαντα. Οἱ πιστωταὶ εἶχον τὸ πλεονέκτημα, ὅταν δὲν εἶχον πλήρη ἐμπιστοσύνην εἰς τὸν ὀφειλέτην των, ὅτι δὲν ἐπέτρεπον εἰς αὐτὸν τὴν διάθεσιν τοῦ ἐνεργητικοῦ του· συγχρόνως δὲ ἀπέφευγον τὰς δαπνηρὰς βραδύτητας τῶν διατυπώσεων, αἵτινες παρακολουθοῦσι τὴν ἔνωσιν. Πλὴν τούτου ὁ πτωχεύσας διέφευγε τὴν δυσμένειαν τὴν βαρύνουσαν ἐπὶ τοῦ μὴ ἐπιτυχάνοντος συμβιβασμοῦ καὶ ἐπετύγγανεν ἐλευθέρωσιν ἀπὸ μέρους τῶν χρεῶν του. Ἀλλ' ἡ ἔλλειψις νομίμου διαρρυθμίσεως τοῦ τύπου τούτου τοῦ συμβιβασμοῦ παρουσίαζε σοβαρὰ μειονεκτήματα. Ἐπίτροποι (commissaires) διωρίζοντο ὑπὸ τῶν πιστωτῶν, ὅπως δικικήσωσι καὶ ἐκποιήσωσι τὰ ὑπὸ τοῦ πτωχεύσαντος ἐγκαταλειπόμενα πράγματα. Ἀλλὰ, ἐπειδὴ δὲν ὑπῆρχε πλέον πτώχευσις, δὲν ὑφίστατο ὑποχρέωσις τηρήσεως τῆς πορείας τῆς διαγραφομένης διὰ τὰς διανομὰς (ἀριθ. 704 καὶ ἐπόμεν.)· ἐγίνοντο αὗται κατὰ τὸ δοκοῦν. Ὅταν ὁ πτωχεύσας ἤθελε νὰ ἀποκατασταθῇ, ἠδυνάτει πολλάκις ἔνεκα τῆς ἐλλείψεως τακτι-

(1) Ἀκριβῶς ἔνεκα τοῦ διπλοῦ τούτου χαρακτῆρος τοῦ ἐπὶ ἐγκαταλείπει τοῦ ἐνεργητικοῦ συμβιβασμοῦ πραγματευόμεθα περὶ αὐτοῦ οὐχὶ μετὰ τὴν μελέτην τοῦ ἀπλοῦ συμβιβασμοῦ, ἀλλὰ μετὰ τὴν μελέτην τοῦ τε ἀπλοῦ συμβιβασμοῦ καὶ τῆς ἐνώσεως. Ὅρα ἀριθ. 563.

(2) Τὸ αὐτὸ εἴναι νὰ λεχθῇ ἀκόμη περὶ τῶν πλείστων τῶν ξένων νόμων. Ὅρα ἀριθ. 740.

(3) Ἐφ. τῶν Παρισίων 9·Ἰουνίου 1849.

κῆς λογιστικῆς ν' ἀποδείξῃ τὴν ἀκεραίαν πληρωμὴν τῶν χρεῶν του κατὰ τε τὸ κεφάλαιον καὶ τοὺς τόκους. Τέλος, ἐπειδὴ δὲν ὑπῆρχεν εἰσηγητῆς, ἠδύναντο ἐνίοτε ν' ἀποκαλύπτωνται χρεωκοπικαὶ πράξεις καὶ νὰ μὴ ἐνεργῇται καταδίωξις (1).

738. Ἐνεκα τῶν πλεονεκτημάτων τὰ ὁποῖα δύνανται νὰ παρουσιάσῃ ὁ ἐπὶ ἐγκαταλείψει συμβιβασμός, ὁ νόμος τῆς 17 Ἰουλίου 1856, τοῦ ὁποίου αἱ διατάξεις κατεχωρίσθησαν ἐν τῷ ἄρθρῳ 541 τοῦ ἐμπορικοῦ κώδικος, καθιέρωτε τὴν λύσιν τύττην τῆς πτωχεύσεως ὡς διακεκριμένην τοῦ ἀπλοῦ συμβιβασμοῦ, καὶ πρὸς ἀποφυγὴν τῶν ἀτοπημάτων, ἅτινα παρουσιάζει ἡ ἔλλειψις παντὸς περὶ αὐτοῦ νομίμου κανόνος, διερρύθμισε τὰ κατ' αὐτόν. Ἀλλὰ πλὴν τοῦ ὅτι ἡ θέσις ἡ δοθεῖσα εἰς τὰς διατάξεις ταύτας εἶναι ἐπιλήψιμος (ἄρθρ. 757), ἡ νομικὴ διαρρύθμισις τῶν τύπων τῶν πωλήσεων τῶν πραγμάτων τοῦ πτωχεύσαντος τῶν περιλαμβανομένων ἐν τῇ ἐγκαταλείψει ἐστέρησε τὸν ἐπὶ ἐγκαταλείψει τοῦ ἐνεργητικοῦ συμβιβασμοῦ μέρος τῆς χρησιμότητός του.

739. Στατιστικὴ. — Ὁ ἐτήσιος ἀριθμὸς τῶν ἐπὶ ἐγκαταλείψει συμβιβασμῶν ἤρχισεν ἀναγραφόμενος ἐν τοῖς ἀπολογισμοῖς τῆς ἀστικῆς καὶ ἐμπορικῆς δικαιοσύνης ἀπὸ τοῦ νόμου τοῦ 1856, ὅστις διέκρινεν αὐτὸν ἀπὸ τοῦ ἀπλοῦ συμβιβασμοῦ. Εἶναι κατὰ πολὺ κατώτερος τῶν ἀριθμῶν τῶν τε ἀπλῶν συμβιβασμῶν καὶ τῶν ἐνώσεων (2). Ὁρα ἀριθ. 751.

(1) Bravard et Demangeat V, σελ. 480 καὶ ἐπου.

(2) Ὁ ἀναλογικὸς ἀριθμὸς τῶν πτωχεύσεων τῶν ἀποπερατωθεῖσων διὰ συμβιβασμοῦ ἐπὶ ἐγκαταλείψει τοῦ ἐνεργητικοῦ ὑπῆρξε 3 ο)ο ἐπὶ τοῦ ὅλου ἀριθμοῦ τῶν περατωθεῖσων πτωχεύσεων ἀπὸ τοῦ 1855 μέχρι 1890, 6 ο)ο ἀπὸ τοῦ 1861 μέχρι τοῦ 1865, 5 ο)ο ἀπὸ τοῦ 1866 μέχρι τοῦ 1870, 5 ο)ο ἀπὸ τοῦ 1871 μέχρι τοῦ 1875, 4 ο)ο ἀπὸ τοῦ 1876 μέχρι τοῦ 1880. Ἐν ἔτει 1881, 321 πτωχεύσεις ἐπερατώθησαν διὰ συμβιβασμοῦ ἐπὶ ἐγκαταλείψει τοῦ ἐνεργητικοῦ ἐπὶ 6425 (ἤτοι 5 ο)ο)· ἐν ἔτει 1882 269 ἐπὶ 6625 (4 ο)ο)· ἐν ἔτει 1883 291 ἐπὶ 7132 (4 ο)ο)· ἐν ἔτει 1884 299 ἐπὶ 7418 (4 ο)ο)· ἐν ἔτει 1885 293 ἐπὶ 7138 (4 ο)ο)· ἐν ἔτει 1886 304 ἐπὶ 3747· ἐν ἔτει 1887 330 ἐπὶ 8504 (4 ο)ο)· ἐν ἔτει 1888 318 ἐπὶ 8384 (4 ο)ο)· ἐν ἔτει 1889 356 ἐπὶ 8070· ἐν ἔτει 1890 237 ἐπὶ 7194· ἐν ἔτει 1891 213 ἐπὶ 6511· ἐν ἔτει 1892 251 ἐπὶ 6164, ἐν ἔτει 1893 236 ἐπὶ 6322, ἐν ἔτει 1894 232 ἐπὶ 6745

Ἐν τῇ ἐκτιμῇ τῶν ἀριθμῶν τούτων πρέπει νὰ ληφθῇ ὑπ' ὄψιν : 1ον

740. ΞΕΝΟΝ ΔΙΚΑΙΟΝ.— Δέν υπάρχουν νόμοι διαλαμβάνοντες ειδικῶς περὶ τοῦ ἐπὶ ἐγκαταλείψει συμβιβασμοῦ. Μόνον ἐν τῷ ἐλλληνικῷ νόμῳ τοῦ 1878 (ἄρθρ. 526) ἀπαντῶσι διατάξεις περὶ τοῦ συμβιβασμοῦ τούτου ⁽¹⁾ καὶ ἐν τῷ βρασιλιανῷ διατάγματι τῆς 27 Ὀκτωβρίου 1890 (ἄρθρ. 42 καὶ ἐπομ.) ⁽²⁾.

Τοῦτο δέν σημαίνει, ὅτι ἐν αἷς χώραις δέν προβλέπεται ρητῶς ἡ λύσις αὕτη τῶν πτωχεύσεων δέν εἶναι δυνατὸν νὰ γίνη συμβιβασμὸς ἐπὶ ἐγκαταλείψει. Γίνονται ἐνίοτε, ὡς συνέβαινεν ἐν Γαλλίᾳ πρὸ τοῦ νόμου τῆς 17 Ἰουλίου 1856 (ἀριθ. 738) ⁽³⁾.

741. Καθ' ἃπερ τὰ περὶ ἀπλοῦ συμβιβασμοῦ (ἀριθ. 566), οὕτω καὶ τὰ περὶ συμβιβασμοῦ ἐπὶ ἐγκαταλείψει τοῦ ἐνεργητικοῦ

ὅτι αἱ ἐπίσημοι στατιστικαὶ ἀναγράφουσι μεταξύ τῶν λύσεων τῶν πτωχεύσεων τὴν παῦσιν δι' ἀνεπάρκειαν ἐνεργητικοῦ, τοῦθ' ὅπερ, ὡς θέλομεν ἐξηγήσει (ἀριθ. 746), δέν εἶναι ὀρθόν· 2ον ὅτι αἱ ἐπίσημοι στατιστικαὶ βεβαιοῦσι τὸν ἀριθμὸν τῶν ἀποφάσεων τῶν κηρυττουσῶν πτωχευσιν τῶν ἀναφερομένων ἐν περιπτώσει πληρωμῆς πάντων τῶν γνωστῶν πιστωτῶν, κατὰ τινὰ σταθερὰν νομολογίαν ἐπικριθεῖσαν ἐν τοῖς ἀνωτέρω (ἀριθ. 155 καὶ 157). 3ον ὅτι ἀπὸ τοῦ 1889 πρέπει νὰ λαμβάνωνται ὑπ' ὄψιν αἱ δικαστικαὶ ἐκκαθαρίσεις, αἵτινες δύνανται νὰ λάβωσιν ἄς καὶ αἱ πτωχεύσεις λύσεις.

(1) *Annuaire de législation étrangère* 1879, σελ. 673.

(2) Τὸ βρασιλιανὸν διάταγμα διακρίνει τὸν διὰ πληρωμῆς συμβιβασμὸν τοῦ ἐπὶ ἐγκαταλείψει. Ἀναγράφει, ὅτι ὁ ἐπὶ ἐγκαταλείψει συμβιβασμὸς συνίσταται εἰς τὴν παραχώρησιν ὅλου ἢ μέρους τῆς περιουσίας τοῦ πτωχεύσαντος εἰς τοὺς πιστωτὰς διὰ τὴν ἀπότρεξιν τῶν χρεῶν αὐτοῦ, ἐλευθερὸν δὲ ὁλοσχερῶς τὸν πτωχεύσαντα Ρη-έον δ' ἄλλως, ὅτι τὸ βρασιλιανὸν διάταγμα τῆς 6 Μαΐου 1882 παρεδέχετο ἤδη τὸν ἐπὶ ἐγκαταλείψει συμβιβασμὸν.

(3) Ὁ Kohler (ἐνθα ἀνωτ., σελ. 470) παραδέχεται ρητῶς, ὅτι συγχωρεῖται ἐν Γερμανίᾳ συμφωνία ἀντιστοιχοῦσα πρὸς τὸν ἐπὶ ἐγκαταλείψει τοῦ ἐνεργητικοῦ συμβιβασμὸν τοῦ γαλλικοῦ δικαίου, καίτοι ὁ γερμανικὸς νόμος δέν ποιεῖται λόγον περὶ αὐτοῦ. Διαβλέπει ἐν τοιαύτῃ τινὶ πράξει δόσιν ἀντὶ καταβολῆς (*datio in solutum*). Καταδεικνύει, ὅτι ἕνεκα τῆς ἐλλείψεως νομίμου διαρρυθμίσεως γεννῶνται μεγάλαι δυσκολίαι, ὅταν καθυστερήσαντες πιστωταὶ παρουσιάζωνται μετὰ τὴν ἐγκατάλειψιν, καὶ συνιστᾷ νὰ διαλάβῃ ὁ γερμανικὸς νόμος ρητῶς περὶ τοῦ ἐπὶ ἐγκαταλείψει συμβιβασμοῦ. Ὑπάρχουσιν ἐν τούτοις Γερμανοὶ νομοδιδάσκαλοι, πρεσβεύοντες, ὅτι δέν συγχωρεῖται συμβιβασμὸς ἐπὶ ἐγκαταλείψει. Ὁρα Fitting, *Das Reichs Concursrecht*, § 45, σημ. 8. Wilimowski, ἐπὶ τοῦ ἄρθρου 177 τοῦ γερμανικοῦ νόμου,

θέλομεν πραγματευθῇ ὑποδιαιροῦντες τὸ θέμα : Α. Εἰς τὰ τοῦ καταρτισμοῦ τοῦ συμβιβασμοῦ.—Β. Εἰς τὰ τῶν ἀποτελεσμάτων τοῦ συμβιβασμοῦ.—Γ. Εἰς τὰ τῶν διαφορῶν λόγων ἀνατροπῆς αὐτοῦ. Οἱ συμβιβασμοὶ οἱ λεγόμενοι ἐκούσιοι (amiables) δύνανται νὰ περιέχωσιν ἐγκυκλίῃσιν περιουσίας ὑπὲρ τῶν πιστωτῶν. Ἡ ρήτρα αὕτη προσεγγίζει αὐτοὺς πρὸς τὸν ἐπὶ ἐγκαταλείψει συμβιβασμὸν τὸν κανονιζόμενον ὑπὸ τοῦ ἐμπ. κώδικος, ὅστις, ὡς ὁ ἀπλοῦς συμβιβασμὸς περὶ οὗ πραγματεύεται οὗτος δύναται νὰ χαρακτηρισθῇ δικαστικοί, καθ' ὅσον ἀπαιτεῖται ἡ δικαστικὴ ἐπικύρωσις. Εἶναι δὲ τὰ ἐπὶ ἐκούσιου συμβιβασμοῦ ἀναφερόμενα ζητήματα τὰ αὐτά, ἀδιχοφόρος ἂν αἰ ρῆτραι ὅς περιέχει ἐξομοιοῦσιν αὐτὸν πρὸς ἀπλοῦν συμβιβασμὸν ἢ πρὸς συμβιβασμὸν ἐπὶ ἐγκαταλείψει, καὶ πρέπει νὰ λύωνται κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον. Ὅρα ἀριθ. 652 καὶ ἐπομ.

Α.—Περὶ τοῦ καταρτισμοῦ τοῦ ἐπὶ ἐγκαταλείψει τοῦ ἐνεργητικοῦ συμβιβασμοῦ.

742. Οἱ ὅροι τοῦ καταρτισμοῦ τοῦ συμβιβασμοῦ τούτου εἶναι αὐτοὶ ἐκεῖνοι οἱ τοῦ καταρτισμοῦ τοῦ ἀπλοῦ συμβιβασμοῦ. Τὸ ἄρθρον 541, ἐδῶρ. ἔνν ὁρίζει, ὅτι δύναται νὰ συνομολογηθῇ συμβιβασμὸς ἐπὶ ὀλικῇ ἢ μερικῇ ἐγκαταλείψει τοῦ ἐνεργητικοῦ τοῦ πτωχεύσαντος κατὰ τοὺς κανόνας τοὺς περιεχομένους ἐν τῷ Β' τμήματι τοῦ παρόντος τίτλου, τουτέστι συμφώνως πρὸς τὸ ἄρθρον 507 μέχρι 515 ἐμπ. κώδικος.

Ἐκ τούτου ἔπεται, ὅτι πρὸς συνομολόγησιν τοῦ ἐπὶ ἐγκαταλείψει τοῦ ἐνεργητικοῦ συμβιβασμοῦ ἀπαιτοῦνται :

1ον Ἡ κατ' ἀριθμὸν πλειονοψηφία καὶ ἡ πλειονοψηφία τῶν δύο τρίτων κατὰ ποσὰ πάντων τῶν ἐξελεγχθέντων καὶ ἐπιβαιωθέντων ἢ προσωρινῶς δεκτῶν γενομένων πιστωτῶν (1).

2ον Ἡ ἐπικύρωσις τοῦ ἐμποροδικείου (ἄρθρ. 513 ἐμπ. κώδικος).

(1) Ἡ πλειονοψηφία τῶν τριῶν τετάρτων κατὰ ποσὰ ἦτο ἀναγκασία, πρὸς τῇ κατ' ἀριθμὸν πλειονοψηφίᾳ, πρὸ τοῦ νόμου τῆς 4 Μαρτίου 1889, ὥσπερ δ' αὖ τὸν ἀπλοῦν συμβιβασμὸν.

3ον Ἡ μὴ καταδίκη τοῦ πτωχεύσαντος ἐπὶ δολίᾳ χρεωκοπίᾳ (ἄρθρ. 510, ἐδάφ. 1ον ἐμπ. κώδικος).

743. Ὁ ἐπὶ ἐγκαταλείψει συμβιβασμὸς ψηφίζεται, ὥσπερ ὁ ἀπλοῦς συμβιβασμὸς, ἐν τῇ συνελεύσει τῶν πιστωτῶν, ἣτις συγκαλεῖται μετὰ τὸ πέρας τῆς διαδικασίας τῆς ἐξελέγξεως καὶ τῆς ἐπιβεβαιώσεως τῶν ἀπαιτήσεων, ὅπως ἀποφανθῇ περὶ τῆς δοτέας εἰς τὴν πτώχευσιν λύσεως. Ὅρα ἀριθ. 567 καὶ ἐπομ. Διὸ ἡ ἔνωσις ὑποθέτει, ὅτι ὁ ἐπὶ ἐγκαταλείψει συμβιβασμὸς ἀπεκρούσθῃ μετὰ τοῦ ἀπλοῦ συμβιβασμοῦ καὶ ὁ ἀποκλεισμός τοῦ πρώτου εἶναι ὀριστικός ὡς ὁ τοῦ δευτέρου, καὶ ἐπομένως ἅμα ἐπελθούσης τῆς ἐνώσεως δὲν δύναται νὰ γίνῃ λόγος περὶ συνομολογήσεως συμβιβασμοῦ ἐπὶ ἐγκαταλείψει (ἀριθ. 595).

744. Οἱ πιστωταὶ οἱ ἔχοντες δικαίωμα ψήφου ἐπὶ τῶν προτάσεων συμβιβασμοῦ ἐπὶ ἐγκαταλείψει εἶναι οἱ ἔχοντες τὸ αὐτὸ δικαίωμα ἐπὶ τῶν περὶ ἀπλοῦ συμβιβασμοῦ προτάσεων. Τὸ ἄρθρον 508 ἐμπ. κώδικος τὸ ἀναφερόμενον εἰς τὰς συνεπείας τῆς ψηφοφορίας ἐνυποθήκου ἢ προνομιστοῦ πιστωτοῦ ἐν τῇ συνελεύσει τοῦ συμβιβασμοῦ ⁽¹⁾ ἐφαρμόζεται εἰς τὴν περίπτωσιν καθ' ἣν πρόκειται περὶ συμβιβασμοῦ ἐπὶ ἐγκαταλείψει.

Ἀποτελέσματα τῆς ψηφοφορίας δύνανται νὰ εἶναι αὐτὰ ταῦτα καὶ ἐπὶ ψηφοφορίας περὶ ἀπλοῦ συμβιβασμοῦ. Ὅρα ἀριθ. 595.

745. Τέλος, πάντες οἱ κανόνες οἱ ἰσχύοντες ὡς πρὸς τὸν ἀπλοῦν συμβιβασμὸν ἐφαρμόζονται ἐπὶ συμβιβασμοῦ ἐπὶ ἐγκαταλείψει, ὅταν ὑπάρχῃ καταδίωξις ἐπὶ ἀπλῇ ἢ δολίᾳ χρεωκοπίᾳ κατὰ τὸν χρόνον τῆς ψηφοφορίας ἐπὶ τῶν προτάσεων τοῦ πτωχεύσαντος ⁽²⁾, ὅταν πρόκειται περὶ ἐναντιώσεως κατὰ τῆς ἐπικυρώσεως καὶ περὶ τῶν ἐνδίκων μέσων κατὰ τῆς ἀποφάσεως τῆς ἀποφαινομένης περὶ τῆς ἐπικυρώσεως ταύτης ⁽³⁾.

В.—Περὶ τῶν ἀποτελεσμάτων τοῦ ἐπὶ ἐγκαταλείψει τοῦ ἐνεργητικοῦ συμβιβασμοῦ.

746. Ὁ ἐπὶ ἐγκαταλείψει συμβιβασμὸς δὲν ἐπιφέρει τὴν παῦσιν τῆς

(1) Ὅρα ἀριθ. 577 καὶ ἐπομ.

(2) Ὅρα ἀριθ. 608.

(3) Ὅρα ἀριθ. 598 καὶ ἐπομ.

ἀπὸ τῆς διαχειρίσεως τῆς περιουσίας ἀπαλλοτριώσεως τοῦ πτωχεύσαντος ὡς πρὸς τὴν ὑφειστώσαν περιουσίαν του, ὡς ἐπιφέρει ὁ ἀπλοῦς συμβιβασμός· ὁ πτωχεύσας δὲν ἐπαναφέρεται ἐπὶ τὴν διεύθυνσιν τῶν ὑποθέσεων του· γίνεται πώλησις τῶν πραγμάτων τῶν περιλαμβανομένων ἐν τῇ ἐγκαταλείψει καὶ ἐνεργεῖται ἡ διανομὴ τῶν ἐκ τῆς πώλησεως προερχομένων χρημάτων ἀπαραλλάκτως ὡς ἐπὶ τῆς πτωχεύσεως. Ἀλλ' ὁ πτωχεύσας ἐλευθεροῦται ὡς πρὸς τὸ ἐπὶ πλέον τῶν χρεῶν του ἐπὶ τοῦ τιμήματος τῶν κτημάτων του, ἡ δὲ ἀπὸ τῆς διαχειρίσεως ἀπαλλοτριώσις δὲν περιλαμβάνει καὶ τὰ κτήματα ἅτινα δύναται ν' ἀποκτήσῃ οὗτος κατόπιν. Ταῦτα εἶναι τὰ πλεονεκτήματα τὰ ὁποῖα παρουσιάζει ὁ ἐπὶ ἐγκαταλείψει συμβιβασμός ὑπὲρ τοῦ πτωχεύσαντος ἐν συγκρίσει πρὸς τὴν ἑνώσιν.

747. Εἶναι βέβαιον, ὅτι, ἀφοῦ ἄπαξ πωληθῶσι τὰ πράγματα τὰ ἀποτελοῦντα τὸ ἀντικείμενον τῆς ἐγκαταλείψεως, δὲν ἀνήκουσι πλέον εἰς τὸν πτωχεύσαντα. Ἀλλὰ δὲν παύουσιν ἄρα γε ἀνήκοντα εἰς αὐτὸν ἐπὶ μόνῳ τῷ γεγονότι τῆς ἐγκαταλείψεως, ἥτις θὰ ἐθεωρεῖτο τότε ὡς πρᾶξις μεταβιβάστικῆς κυριότητος; Οὐδεμίᾳ ὑπάρχει διάταξις τοῦ ἐμπ. κώδικος ὑποσημαίνουσα, ὅτι ἡ ἐγκατάλειψις τοῦ ἐνεργητικοῦ ἔχει μεταβιβάστικόν ἀποτέλεσμα. Ὅλως τούναντίον τὸ ἄρθρον 541 ἐμπ. κώδικος, παραβάλλον αὐτὴν πρὸς τὴν δικαστικὴν παραχώρησιν περιουσίας, φαίνεται ἀποκλεῖον τὸ ἀποτέλεσμα τοῦτο. Ἡ δικαστικὴ παραχώρησις περιουσίας δὲν μεταβιβάζει ποσῶς τὴν κυριότητα εἰς τοὺς πιστωτάς· παρέχει αὐτοῖς μόνον τὸ δικαίωμα τῆς ἐκποιήσεως· τῶν κτημάτων ὑπὲρ αὐτῶν (ἄρθρον 1269 ἐμπ. κώδικος). Ἡ ἐγκατάλειψις ἐπιτρέπει εἰς τοὺς πιστωτάς νὰ προβῶσιν εἰς τὴν διὰ τοῦ συνδίκου πώλησιν⁽¹⁾.

(1) Πρωτοδικεῖον τῆς Χάρης, 16 Δεκεμβρίου 1893, Journal des faillites, 1894, σελ. 135. Ἐφ. τῶν Παρισίων, 11 Δεκεμβρίου 1895, Journal des faillites 1896, σελ. 353 (ἡ τελευταία αὕτη ἀπόφασις ἐκ τῆς ἐν τῷ χειμένῳ δεκτῆς γενομένης λύσεως συμπεραίνει, ὅτι ἐν περιπτώσει θανάτου τοῦ πτωχεύσαντος τὸ ἐγκαταλειφθὲν καὶ μὴ πραγματοποιηθὲν ἐνεργητικὸν δέον νὰ περιλαμβάνηται ἐν τῇ περὶ μεταβιβάσεως δηλώσει (déclaration de mutation) τῇ γινομένῃ πρὸς τὴν διεύθυνσιν τοῦ σφραγιστηρίου (Administration de l'enregistrement). Ὅρα τούναντίον ὑπὲρ τῆς γνώμης τῆς εἰς τοὺς πιστωτάς μεταβιβάσεως τῆς κυριότητος τῶν ἐν τῇ ἐγκαταλείψει περιλαμβανομένων στοιχείων περιουσίας, Ἐφ. τῶν Παρισίων (τμήμα 1ον), 11 Δεκεμβρίου 1895, Le Droit τῆς 4 Μαρτίου 1896.

748. Ἐπειδὴ ἡ ἀπὸ τῆς διαχειρίσεως τῆς περιουσίας ἀπαλλοτριώσεις δὲν παύει ὡς πρὸς τὰ πράγματα τὰ περιλαμβανόμενα ἐν τῇ ἐγκαταλείψει, τὰ τελευταῖα ταῦτα πράγματα ἐξακολοθοῦσι διοικούμενα ὑπὸ τῶν συνδίκων.

Κατὰ τὸ ἄρθρον 541, ἐδάφ. 3 τοῦ ἐμπ. κώδικος ἡ ἐκκαθάρισις τοῦ ἐγκαταλειφθέντος ἐνεργητικοῦ γίνεται συμφώνως πρὸς τὰς παραγράφους 2, 3 καὶ 4 τοῦ ἄρθρου 529 πρὸς τὰ ἄρθρα 532, 533 534, 535 καὶ 536 καὶ πρὸς τὰς παραγράφους 1 καὶ 2 τοῦ ἄρθρου 537.

Ἐκ τῶν παραπομπῶν τούτων εἰς πολλὰς διατάξεις σχετικὰς πρὸς τὴν περίπτωσιν ἐνώσεως ἀπορρέουσιν ἰδίαι αἱ ἐπόμεναι συνέπειαι :

α. Ἀμα ὡς ἀποβῇ ὀριστικός ὁ ἐπὶ ἐγκαταλείψει συμβιβασμός, ὁ εἰσηγητὴς ὀφείλει νὰ ζητήσῃ τὴν γνώμην τῶν πιστωτῶν περὶ τε τῆς διαχειρίσεως καὶ περὶ τῆς διατηρήσεως ἢ ἀντικαταστάσεως τῶν ὀριστικῶν συνδίκων. Οἱ προνομιούχοι, ἐνυποθηκοὶ ἢ ἐνεχυροῦχοι πιστωταὶ μετέχουσι τῆς διασκέψεως ταύτης ὡς οἱ ἐγγειρόγραφοι. Τὸ ἐμποροδικεῖον ἀποφκίνεται συμφώνως πρὸς τὸ ἄρθρον 462 ἐμπ. κώδικος. Οἱ μὴ διατηρηθητόμενοι σύνδικοι δέον νὰ δώσωσι λογαριασμὸν εἰς τοὺς νέους συνδίκους, παρόντος τοῦ εἰσηγητοῦ καὶ προσηκόντως κλητευθέντος τοῦ πτωχεύσαντος Ὅρα ἄρθρ. 529, ἐδάφ. 2, 3 καὶ 4 καὶ ἄνωτέρω ἀριθ. 675.

β. Οἱ σύνδικοι ἀντιπροσωπεύουσι τὴν ὁμάδα τῶν πιστωτῶν καὶ ὀφείλουσι νὰ ἐνεργῶσι τὴν ἐκκαθάρισιν. Ἐν τοσοῦτῳ δύνανται οἱ πιστωταὶ νὰ δώσωσιν εἰς αὐτοὺς τὴν ἐντολὴν νὰ ἐξακολουθήσωσι τὴν ἐκμετάλλευσιν τοῦ ἐμπορικοῦ καταστήματος τοῦ πτωχεύσαντος τοῦ περιλαμβανομένου ἐν τῇ ἐγκαταλείψει, ἐν τῇ εἰδικῇ δὲ ταύτῃ περιπτώσει αἱ πράξεις τῶν συνδίκων αἱ ἀποτελοῦσαι τὴν ἐξακολουθήσιν τῆς ἐκμεταλλεύσεως τοῦ ἐμπορικοῦ καταστήματος ὑποχρεοῦσι τοὺς πιστωτὰς τοὺς ψηφίσαντας ὑπὲρ τῆς ἐκμεταλλεύσεως (ἄρθρ. 532 καὶ 533 ἐμπ. κώδικος). Ὅρα 680 καὶ ἐπομ.

γ. Οἱ σύνδικοι ἔχουσιν ἐν γένει ἢν ἐξουσίαν καὶ ἐπὶ ἐνώσεως. Εἶναι ἐπομένως ἐπιφορτισμένοι νὰ ἐπιδιώξωσι τὴν πώλησιν τῶν ἀκινήτων, τῶν ἐμπορευμάτων καὶ κινητῶν πραγμάτων τοῦ πτωχεύσαντος τῶν περιλαμβανομένων ἐν τῇ ἐγκαταλείψει, καὶ τὴν ἐκκαθάρισιν τοῦ ἐνεργητικοῦ καὶ τοῦ παθητικοῦ αὐτοῦ ὑπὸ τὴν ἐπιτήρησιν τοῦ εἰσηγητοῦ καὶ χωρὶς νὰ κλητευθῇ ὁ πτωχεύσας (ἄρθρ. 53

έμπ. κώδ.). Όρα άριθ. 687. Οί σύνδικοι δύνανται νά συμβιβάζονται (transiger), συμμορφούμενοι πρὸς τοὺς κανόνες τοῦ άρθρου 487 τοῦ ἐμπορικοῦ κώδικος, ἐπὶ παντὸς εἴδους δικαιομάτων ἀνηκόντων εἰς τὸν πτωχεύσαντα, μηδὲν λογίζομένης τῆς προβαλλομένης τυχόν ὑπ' αὐτοῦ ἐναντιώσεως (άρθρ. 535 έμπ. κώδ.). Όρα άριθ. 682.

δ. Ἡ ἐκκαθάρισις μετὰ συμβιβασμὸν ἐπὶ ἐγκαταλείψει, ὥσπερ καὶ ἡ ἐκκαθάρισις μετὰ ἔνωσιν, δύνανται νά παραταθῇ ἐπὶ ἐν ἡ πλείονα ἔτη. Πρὸς ἐπίσπευσιν αὐτῆς δέον νά συγκαλῶνται οἱ πιστωταὶ ἅπαζ τοῦλάχιστον κατὰ τὸ πρῶτον ἔτος, χρείας δὲ καλούσης καὶ κατὰ τὰ ἐπομένα ἔτη ὑπὸ τοῦ εἰσηγητοῦ. Ἐν ταῖς συνελεύσεσι ταύταις οἱ σύνδικοι δέον νά λογοδοτῶσι περὶ τῆς διευχειρίσεως των. Διαιτηροῦνται δὲ ἡ ἀντικαθιστῶνται εἰς τὰ καθήκοντά των κατὰ τοὺς ὑπὸ τῶν άρθρων 462 καὶ 529 τοῦ ἐμπορικοῦ κώδικος διαγραφομένους τυπούς (άρθρ. 536, έμπ. κώδ.). Όρα άριθ. 677.

ε. Περαιτουμένης τῆς ἐκκαθάρισεως τῶν ἐγκαταλειφθέντων πραγμάτων, δέον νά συγκαλῶνται οἱ πιστωταὶ ὑπὸ τοῦ εἰσηγητοῦ. Ἐν τῇ τελευταίᾳ ταύτῃ συνελεύσει οἱ σύνδικοι λογοδοτοῦσιν εἰς τοὺς πιστωτάς, προσηκόντως κλητευθέντος τοῦ πτωχεύσαντος, άρθρ. 537, ἐδάφ. 1 καὶ 2 έμπ. κώδ.). Όρα άριθ. 724.

749. Ἀντιθέτως, ἐκ τοῦ ἀποκλεισμοῦ πολλῶν άρθρων ἡ ἐδάφίων άρθρων τοῦ ἐμπορικοῦ κώδικος, ὡς μὴ περιλαμβανομένων ἐν ταῖς παρικομπκίς τοῦ άρθρου 541, πρέπει νά ἐξαχγῶμεν τὰς ἐπομένας συνεπεΐας :

α. Ἐπὶ συμβιβασμοῦ ἐπὶ ἐγκαταλείψει τοῦ ἐνεργητικοῦ δέν ἐρωτῶνται, ὡς ἐπὶ ἐνώσεως (άρθρ. 530 έμπ. κώδ.), οἱ πιστωταὶ περὶ παροχῆς χορηγήματος εἰς τὸν πτωχεύσαντα. Τοῦτο θὰ ἦτο ἀκατάληπτον· διότι ὁ ἐπὶ ἐγκαταλείψει τοῦ ἐνεργητικοῦ συμβιβασμὸς εἶναι σύμβασις συνομολογουμένη μετὰξὺ τοῦ πτωχεύσαντος καὶ τῶν πιστωτῶν αὐτοῦ. Ἐν τῇ συμβάσει δὲ ταύτῃ δύνανται νά ληφθῶσιν ὑπ' ὄψιν αἱ ἀνάγκαι τοῦ πτωχεύσαντος, μὴ γινομένης δεκτῆς τῆς ἐγκαταλείψεως εἰ μὴ διὰ μέρος μόνον τῆς περιουσίας αὐτοῦ.

β. Δέν παρίσταται λόγος, ὡς ἐπὶ ἐνώσεως (άρθρ. 537, ἐδάφ. 3, άρθρ. 538 μέχρι 540), νά ἀποφκνθῶσιν οἱ πιστωταὶ περὶ τοῦ συγγνωστοῦ τοῦ πτωχεύσαντος τοῦ τυχόντος συμβιβασμὸν ἐπὶ ἐγκαταλείψει. Καὶ ἐν πρώτοις ὁ συμβιβασμὸς καθ' ἐκὺτὸν ὑποση-

μαίνει ἐν γένει, ὅτι οἱ πιστωταὶ δὲν ἔχουσι σπουδαῖον κατ' αὐτοῦ παράπονον. Ἐπειτα δὲν παρίσταται λόγος ἀπαλλαγῆς τοῦ πτωχεύσαντος ἀπὸ τῆς προσωπικῆς κρατήσεως, προκειμένου νὰ ἐλευθερωθῇ ἀπὸ τοῦ ἐπὶ πλεόν τῶν χρεῶν του ἐπὶ τοῦ τιμήματος τῆς πωλήσεως τῶν ὑπ' αὐτοῦ ἐγκαταλειφθέντων εἰς πιστωτὴν τινὰ πραγμάτων.

750. Αἱ πωλήσεις τῶν πραγμάτων τοῦ πτωχεύσαντος μετὰ συμβιβασμὸν ἐπὶ ἐγκαταλείψει γίνονται ὥσπερ μετὰ τὸν σχηματισμὸν τῆς ἐνώσεως. Κατ' ἀκολουθίαν τὰ ἀκίνητα πωλοῦνται ὥσπερ τὰ ἀκίνητα τῶν ἀνελίκων, συμφώνως πρὸς τὸ ἄρθρον 572 ἐμπ. κώδ. (1), ἡ δὲ ὑπερθεμάτις τοῦ δεκάτου εἶναι δεκτὴ ἐντὸς τοῦ ἀπὸ τῆς κατακυρώσεως δεκαπενθημέρου, δυνάμει τοῦ ἄρθρου 573 ἐμπ. κώδικος (ἀριθ. 689 καὶ ἐπεμ.). Εἶναι ἀληθές, ὅτι τὸ ἄρθρον 541 δὲν ὀρθῶς τὰ ἄρθρα 572 καὶ 573 τοῦ ἐμπορικοῦ κώδικος. Ἀλλὰ, πλὴν τοῦ ὅτι αἱ διατάξεις τῶν δύο τούτων ἄρθρων συνδέονται πρὸς τὸ ἄρθρον 534, εἰς ὃ παρὰπέμπει τὸ ἄρθρον 541, ἡ ἐφαρμογὴ τῶν τύπων τῶν ἄρθρων 572 καὶ 573 εἶναι σύμφωνος πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦ νόμου τῆς 17 Ἰουλίου 1856· ὁ νόμος οὗτος, πρὸς ἀποφυγὴν καταχρήσεων, ἠθέλησε νὰ ἐξομοιώσῃ τὴν ἐκκαθάρισιν, ἣτις ἀκολουθεῖ τὸν ἐπὶ ἐγκαταλείψει συμβιβασμὸν, πρὸς ἐκείνην, ἣτις εἶναι συνέπεια τῆς ἐνώσεως. Ὅρα ἀριθ. 752.

Οἱ αὐτοὶ λόγοι ἄγουσιν εἰς τὴν παραδοχὴν τῆς ιδέας, ὅτι αἱ διανομαὶ διέπονται ἐπὶ συμβιβασμοῦ ἐπὶ ἐγκαταλείψει ὑφ' ὧν κανόνων καὶ ἐπὶ ἐνώσεως.

751. Ὁ νομοθέτης, ἐφαρμόσας εἰς τὴν περίπτωσιν τοῦ ἐπὶ ἐγκαταλείψει συμβιβασμοῦ τοὺς κανόνες περὶ τῆς πωλήσεως τῶν πραγμάτων τοῦ πτωχεύσαντος καὶ περὶ τῶν διανομῶν αἵτινες γίνονται ἐπὶ ἐνώσεως, κατ' ὁρθωσεν νὰ ἐπιτύχῃ τὸ ἀποτέλεσμα τῆς ἀποφυγῆς τῶν καταχρήσεων, αἵτινες συνέβαινον πρὸ τοῦ νόμου τοῦ 1856 (ἀριθ. 738), ἀλλὰ συγχρόνως ἐξέλιπεν ἐν τῶν πλεονεκτημάτων τοῦ ἐπὶ ἐγκαταλείψει συμβιβασμοῦ : διότι δὲν δύναται τις

(1) Ἐφ. τοῦ Bordeaux, 24 Δεκεμβρίου 1866. — Τούναντιον ἐπὶ ἀπλοῦ συμβιβασμοῦ ὁ νόμος δὲν ὀρίζει τοὺς τύπους καθ' οὓς ὀφείλει ὁ συμβιβασθεὶς πτωχεύτας νὰ ἐνεργήσῃ τὰς πωλήσεις τῶν ἑαυτοῦ ἀκινήτων. Ὅρα Ἐφετ. τῶν Παρισίων, 11 Δεκεμβρίου 1895, Le Droit τῆς 4 Μαρτίου 1896.

πλέον ν' ἀποφύγη τὰς μετὰ ἔνωσιν βραδύτητας καὶ ἔξοδα τῆς ἐκκαθαρίσεως. Ἐκ τούτου ἐξηγεῖται, ὅτι δὲν εἶναι πολυκριθμοὶ οἱ ἐπὶ ἐγκαταλείψει συμβιβασμοί. Ὅρα ἀριθ. 739.

752. Ἐν σχέσει πρὸς τὰς κατακυρώσεις τῶν ἀκινήτων, τὰς γινόμενας συμφώνως πρὸς τὰ ἀρθρα 572 καὶ 573 ἐμπ. κώδικος, μετὰ τὸν ἐπὶ ἐγκαταλείψει τοῦ ἐνεργητικοῦ συμβιβασμόν, εἰδικόν τι ἐγείρεται ζήτημα. Κατὰ τὴν ἐν τοῖς ἀνωτέρω (ἀριθ. 697) παραδεκτὴν γενομένην καὶ ὑπὸ τῆς νομολογίας καθιερωθεῖσαν γνώμην, ἡ μετὰ τὴν ἔνωσιν ἐπὶ τῇ ἐπισπεύσει τοῦ συνδίκου γενομένη κατακύρωσις ἐπάγεται τὴν κάθαρσιν ὡς πρὸς τοὺς ἐνυποθήκους καὶ τοὺς προνομιοῦχους πιστωτάς, καὶ χωρὶς νὰ ἐκτελεσθῶσιν αἱ διικτυπώσεις τῶν ἀρθρων 2185 καὶ ἐπομ. τοῦ ἀστ. κώδικος. Πρέπει ἄρα γε νὰ παραδεχθῶμεν ἐπίσης, ὅτι ἐπὶ τῇ αὐτοδικαίως κάθαρτι διὰ τῆς κατακυρώσεως ἀκινήτου τῆς γενομένης ἐπὶ τῇ ἐπισπεύσει τοῦ συνδίκου μετὰ τὸν ἐπὶ ἐγκαταλείψει συμβιβασμόν ; Ὑπῆρξαν οἱ ἀρνηθέντες τοῦτο ἐπὶ τῷ λόγῳ, ὅτι ἐπὶ ἐνώσεως ἡ πτώχευσις ἐξακολουθεῖ, ἐνῷ ἐπὶ συμβιβασμοῦ ἐπὶ ἐγκαταλείψει παύει δυνάμει ψήφου δεσμευούσης καὶ αὐτὴν τὴν μειονοψηφίαν, καὶ ὅτι δὲν δύναται τις νὰ συμπεράνη ἐξ ἀναλογίας ἐκ τῆς μιᾶς περιπτώσεως διὰ τὴν ἑτέραν ⁽¹⁾.

Ἡ αὐτοδικαίως χωροῦσα κάθαρσις δὲν δύναται καθ' ἡμᾶς νὰ ἀποκλεισθῇ διὰ τῆς σκέψεως ταύτης, ἥτις μάλιστα καὶ δὲν εἶναι ἀπολύτως ὀρθή· ἐπὶ συμβιβασμοῦ ἐπὶ ἐγκαταλείψει ἡ πτώχευσις παραμένει ὡς πρὸς τὰ ἐγκαταλειφθέντα πράγματα. Οἱ λόγοι ἔνεκα τῶν ὑποίων ἐγένετο δεκτόν, ὅτι ἡ αὐτοδικαίως χωροῦσα κάθαρσις ἀπορρέει ἐκ τῆς κατακυρώσεως ἀκινήτου μετὰ τὴν πτώχευσιν, συντελοῦσιν εἰς τὸ νὰ ἀποδοθῇ τὸ αὐτὸ ἀποτελεσμα εἰς τὴν μετὰ τὸν ἐπὶ ἐγκαταλείψει συμβιβασμόν κατακύρωσιν. Ἐν τε τῇ δευτέρᾳ καθὼς καὶ ἐν τῇ πρώτῃ περιπτώσει ἡ δημοσιότης ἡ διδομένη εἰς τὴν πτώχευσιν καὶ εἰς τὰς μετὰ τὴν κήρυξιν αὐτῆς ἀποφάσεις κατέστησε γνωστὰ τὰ συμβαίνοντα εἰς τοὺς ἐνυποθήκους καὶ εἰς τοὺς προνομιοῦχους πιστωτάς, καὶ εἶναι εὐνόητον, ὅτι δὲν εἶναι ἀνάγκη νὰ προσκληθῶσιν εἰς ὑπερθεμάτισιν δι' ἀτομικῶν γνωστοποιήσεων.

(1) Πρωτοδικεῖον τῆς Nantes, 21 Αὐγούστου 1834. D. 1886. 3. 96.

Πλὴν τούτου ἡ πώλησις δὲν εἶναι ἀναγκαία ἐπὶ συμβιβασμοῦ ἐπὶ ἐγκαταλείψει καθάπερ οὐδὲ ἐπὶ ἐνώσεως.

753. Οἱ γενικοὶ λόγοι, ἐπὶ τῶν ὁποίων στηρίζεται ἡ ἐφαρμογὴ διατάξεων ἀναφερομένων εἰς τὴν περίπτωσιν ἐνώσεως, ὧν δὲν μνημονεύει ρητῶς τὸ ἄρθρον 541 ἐμπ. κώδικος, ἄγουσιν εἰς τὴν ἐφαρμογὴν τῶν ἁρθρῶν 546 καὶ 552 μέχρι 555, εἰς τὴν περίπτωσιν συμβιβασμοῦ ἐπὶ ἐγκαταλείψει. Ἐπειτα αἱ διατάξεις τῶν ἁρθρῶν 546 καὶ 552 μέχρι 555 συνάδουσι τοσοῦτον πρὸς τὸ ἐπιεικὲς δίκαιον, ὥστε, κατὰ τὴν ἐπικρατοῦσαν γνώμην ἐφαρμοζονται εἰς πάσας τὰς περιπτώσεις, καθ' ἃς, καὶ πτωχεύσεως μὴ ὑπαρχούσης, πωλοῦνται πάντα τὰ πράγματα προσώπου τινός. Ὑρχ ἀριθ. 714 καὶ ἐπομ.

Τὸ ἄρθρον 546 ἐμπ. κώδικος τὸ ἀναφερόμενον εἰς τὰ δικαιώματα τοῦ ἐνεχυροῦχου πιστωτοῦ δὲν ἔχει τὸν αὐτὸν ἐπιεικείας χαρακτῆρα. Ἀλλ' εἶναι πολὺ δύσκολον νὰ διακρίνη τις μεταξὺ τῶν διαφορῶν διατάξεων τῶν ἀναφερομένων εἰς τὰ δικαιώματα τῶν ἐνεχυροῦχων, ἐνυποθήκων καὶ προνομιούχων πιστωτῶν· θὰ περιέπιπτε τις εἰς τὸ αὐθιχίρετον, ἐπεκτείνων τὰς μὲν εἰς τὴν περίπτωσιν συμβιβασμοῦ ἐπὶ ἐγκαταλείψει, καὶ ἀποποιούμενος νὰ ἐπεκτείνῃ εἰς αὐτὴν τὰς ἄλλας.

754. Ἀκριβῶς ἐπειδὴ ἡ ὁμὰς τῶν πιστωτῶν δὲν παύει ὑφισταμένη, ἐφ' ὅσον δὲν ἐξεπονήθησαν πάντα τὰ ἐγκαταλειφθέντα πράγματα, ἐξακολουθοῦσι βεβαίως δυνάμεναι νὰ προταθῶσι μέχρι τότε αἱ ἀκυρότητες τῶν ἁρθρῶν 446 καὶ ἐπόμε. τοῦ ἐμπορικοῦ κώδικος. Ἐξηγήσαμεν ἀνωτέρω (ἀριθ. 632), ὅτι τὸ ὑναντίον ἐπὶ ἀπλοῦ συμβιβασμοῦ ἀμφίβολον τυγχάνει, ὅτι εἶναι δυνατὸν ἀκόμη νὰ προταθῶσιν αἱ ἀκυρότητες αὗται.

755. Ἐλευθέρωσις τοῦ πτωχεύσαντος. Ἡ μὴ ἀπαλλοτριώσις ἀπὸ τῆς διαχειρίσεως τῆς περιουσίας διὰ τὸ μέλλον. — Ὁ πτωχεύσας ἐλευθεροῦται μετὰ τὴν πώλησιν τῶν πραγμάτων αὐτοῦ ἀπέναντι τῶν πιστωτῶν του ὡς πρὸς ὅ,τι τὰ χρέη του ὑπερτεροῦσι τὸ τίμημα. Ὁ ἐπὶ ἐγκαταλείψει λοιπὸν συμβιβασμὸς περιέχει ἀναγκαίως ἄφεσιν· τὸ ἀφιέμενον ὁμῶς ποσὸν δὲν ὀρίζεται ἐκ τῶν προτέρων ὡς ἐπὶ τοῦ ἀπλοῦ συμβιβασμοῦ, ἐξαρτᾶται ἐκ τοῦ τιμήματος τῶν πωλήσεων τῶν πραγμάτων τῶν περιλαμβανομένων εἰς τὴν ἐγκατάλειψιν. Δεδικαιολογημένον τυγχάνει νὰ ἐφαρμοσθῶσιν εἰς τὴν ἄφεσιν τὴν περιλαμβανομένην ἐν τῷ ἐπὶ ἐγκαταλείψει συμβιβασμῷ πάντες οἱ κανόνες οἱ διέποντες τὴν ἄφεσιν τὴν περιεχομένην εἰς

τὸν ἀπλοῦν συμβιβασμόν. Ὅρα ἄνωτέρω ἀριθ. 616 καὶ ἐπομένους. Ὁ πτωχεύσας λοιπὸν παραμένει ἐνεχόμενος φυσικῶς διὰ τὸ ἐπὶ πλεόν (1), ἀλλ' ἵνα ἐπιτύχῃ τὴν ἀποκατάστασίν του, ὀφείλει νὰ πληρώσῃ καὶ τὴν ἀφεθείσαν αὐτῷ μοῖραν τῶν χρεῶν του (ἄρθρ. 604 ἐμπ. κωδ.).

Τῆς ἀπὸ τῆς διαχειρίσεως ἀπαλλοτριώσεως παυούσης διὰ τὸ μέλλον, ὁ πτωχεύσας, ὅστις ἐπέτυχε συμβιβασμόν ἐπὶ ἐγκαταλείψει, ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ διαχειρίζηται τὴν περιουσίαν ἣν ἀποκτᾷ μετερχόμενος νέαν ἐμπορίαν ἢ διὰ παντὸς ἄλλου τρόπου καὶ νὰ διαθέτῃ αὐτήν.

756 Ἐὰν ὁ πτωχεύσας ἐλευθεροῦται ἐπὶ συμβιβασμοῦ ἐπὶ ἐγκαταλείψει τοῦ ἐπὶ πλεόν τῶν χρεῶν του ἐπὶ τοῦ τιμήματος τῶν ἐγκαταλειφθέντων πραγμάτων, τοῦλάχιστον, κατ' ἀρχὴν ὅν ὑποχρεοῦται, ὡς συμβαίνει ἐπὶ ἀπλοῦ συμβιβασμοῦ, νὰ πληρώσῃ εἰς τοὺς πιστωτάς του μέρος. Εἶναι εὐνόητον τὸ νὰ σχηματίζωσιν οὗτοι τὴν ιδέαν, ὅτι ὑπὸ τὴν ἔποψιν ταύτην ὁ ἐπὶ ἐγκαταλείψει συμβιβασμὸς δὲν παρέχει αὐτοῖς ἱκανὴν ἀσφάλειαν. Διὸ ἐνίοτε ὁ πτωχεύσας ὁ ἐγκαταλείπων τὸ ἐνεργητικὸν ἐν ὅλῳ ἢ ἐν μέρει ὑπόσχεται εἰς πιστωτάς του ἐν ἐλαχίστου ὅρου μέρος. Ἐὰν τὸ μέρος τοῦτο δὲν παρέχεται ἐκ τοῦ τιμήματος τῆς πωλήσεως τῶν ἐγκαταλειφθέντων πραγμάτων, τὸ συμπλήρωμα αὐτοῦ δεόν νὰ πληρῶνται ὑπὸ τοῦ πτωχεύσαντος. Συχνὰ συμβαίνει τότε πρὸς ἐπιτυχίαν καλλιτέρων ὄρων νὰ παρέχῃ ὁ πτωχεύσας ἀσφάλειαν τῆς ὑποχρεώσεώς του δι' ἐγγυητοῦ, ὡς συμβαίνει τοῦτο ἐπὶ ἀπλοῦ συμβιβασμοῦ. Ὅρα ἀριθ. 624. Ἐνίοτε δὲ φθάνει τις εἰς τὸ αὐτὸ ἀποτέλεσμα καὶ διὰ τῆς ὑπὲρ τῶν πιστωτῶν παραιτήσεως τῆς γυναικὸς τοῦ πτωχεύσαντος ἀπὸ μέρους τῶν ἀναλήψεων, ἃς δικαιοῦται νὰ ἐνασκήσῃ αὕτη κατὰ τοῦ συζύγου της.

757. Τὰ ἄνωτέρω εἰρημένα περὶ τῶν ἀποτελεσμάτων τοῦ ἐπὶ ἐγκαταλείψει συμβιβασμοῦ ἀποδεικνύουσιν, ὅτι ἡ ἐν τῷ ἐμπορικῷ κώδικι δοθεῖσα θέσις εἰς τὰς διεπούσας αὐτὸν διατάξεις εἶναι ἐλαττωματικὴ καὶ δύναται νὰ περιαγάγῃ εἰς πλάνην. Αἱ διατάξεις αὗται ἐτέθησαν ἐν τῷ ἄρθρῳ 541 κατόπιν τῆς διατάξεως, ἣτις ἀρνεῖται

(1) Πρωτοδικεῖον τοῦ Σηκουάνη 9 Φεβρουαρίου 1891, Le Droit τῆς 7 Μαΐου 1891.

εἰς τὸν ἔμπορον τὸ εὐεργέτημα τῆς δικαστικῆς ἐκστάσεως ὑπαρχόντων καὶ παρίστανται ὡς ἐξαίρεσις τοῦ κανόνος τούτου. Ἡ ἐκστασις ὑπαρχόντων καὶ ὁ ἐπὶ ἐγκαταλείψει συμβιβασμὸς διαφέρουσι ριζικῶς. Ἡ δικαστικὴ ἐκστασις ὑπαρχόντων σώζει τὸν ὀφειλέτην ἀπὸ τῆς προσωπικῆς κρατήσεως, δὲν ἐλευθερόνει ὅμως αὐτὸν ἀπὸ μέρους τινὸς τῶν χρεῶν του. Ὁ ἐπὶ ἐγκαταλείψει συμβιβασμὸς ἐλευθερόνει τὸν πτωχεύσαντα, οὐδὲν ὅμως παράγει ἀποτέλεσμα καθ' ὅσον ἀφορᾷ τὴν προσωπικὴν κράτησιν, ἣν διεκφεύγει ὁ πτωχεύσας συνεπεία τῆς ἀποφάσεως τῆς κηρυττούσης τὴν πτώχευσιν. Ὁ μόνος θεσμὸς ὅστις ἐπιφέρει ἐπὶ πτωχεύσεως τὸ ἀποτέλεσμα τῆς δικαστικῆς ἐκστάσεως ὑπαρχόντων εἶναι ἡ κήρυξις τοῦ πτωχεύσαντος ὡς συγγνωστοῦ ἢ ἰσχύουσιν ἐπὶ ἐνώσεως (ἀριθ. 726).

Γ. Περὶ τῶν ἀνατροπικῶν τοῦ ἐπὶ ἐγκαταλείψει συμβιβασμοῦ λόγων.

758. ΑΚΥΡΩΣΙΣ ΚΑΙ ΔΙΑΡΡΗΞΙΣ ΤΟΥ ΕΠΙ ΕΓΚΑΤΑΛΕΙΨΕΙ ΣΥΜΒΙΒΑΣΜΟΥ — Ὁ ἐπὶ ἐγκαταλείψει συμβιβασμὸς δύναται νὰ ἀκυρωθῇ ἢ νὰ διαρρηχθῇ δι' οὓς λόγους ὁ ἀπλοῦς συμβιβασμὸς. Ἡ δι' ἀρρηξίς λοιπὸν χωρεῖ, εἴτε ὅταν ὁ πτωχεύσας ἔνεκα τῆς ἀποκρύψεως μέρους τοῦ ἐνεργητικοῦ του δὲν ἐγκαταλείπη πράγματι εἰς τοὺς πιστωτάς του πᾶν τὰ συμπεφωνημένα πράγματα, εἴτε ὅταν ὁ πτωχεύσας δὲν πληρόνη εἰς αὐτοὺς ὅπερ ἡσφάλισεν αὐτοῖς ἐλαχίστου ὅρου μέρους (ἀριθ. 756).

759. ΤΕΛΗ ΣΗΜΑΝΣΕΩΣ. — Ὁ νόμος τῆς 17 Ἰουλίου 1856 (ἀριθ. 541, τελευτ. ἐδάφ. τοῦ ἐμπ. κώδ.) περιέχει εὐεργετικὴν διάταξιν ὑπὲρ τοῦ ἐγκαταλείψει συμβιβασμοῦ ἀναφορικῶς πρὸς τὰ τέλη σημάτων. Ἡ ἐνώσις καὶ ὁ ἀπλοῦς συμβιβασμὸς ὑπόκεινται μόνον εἰς πᾶσι τέλοισ 4 φράγκων καὶ 50 λεπτῶν (Νόμος τῆς 22 frimaire, ἔτους VII, ἀριθ. 68, § III, ἀριθ. 6. Νόμος τῆς 24 Μαΐου 1834, καὶ Νόμος τῆς 28 Φεβρουαρίου 1872, ἀριθ. 4). Καθόσον ἀφορᾷ τὸν ἐπὶ ἐγκαταλείψει τοῦ ἐνεργητικοῦ συμβιβασμόν, ἐφηρμόζετο εἰς αὐτὸν μέχρι τοῦ ἔτους 1856 τὸ ἀριθ. 69, § III, ἀριθ. 3 τοῦ νόμου τῆς 22 frimaire ἔτους VII, καθ' ὃ πᾶσαι αἱ μεταβιβάσεις (transports) ἢ ἐκχωρήσεις (cessions) ἀπαιτήσεων ὑπὸ προθεσμίαν ὑπόκεινται εἰς ἀνκλογικὸν τέλος 1 %₀. Κατὰ τὸν

νόμον τῆς 17 Ἰουλίου 1856 (ἄρθρ. 541, τελ. ἐδάφ. ἐμπ. κώδικος) ὁ ἐπὶ ἐγκαταλείψει συμβιβασμὸς δὲν ὑπόκειται πλέον εἰς πᾶγιον τέλος ὅμοιον πρὸς τὸ ἐπιβαλλόμενον ἐπὶ τῆς ἐνώσεως καὶ ἐπὶ τοῦ ἀπλοῦ συμβιβασμοῦ.

ΤΜΗΜΑ ΤΕΤΑΡΤΟΝ

Περὶ τῆς παύσεως τῶν ἐργασιῶν τῆς πτωχεύσεως δι' ἀνεπάρκειαν ἐνεργητικοῦ ⁽¹⁾.

760. Συμβαίνει ἐνίοτε νὰ ἐλλείπωσιν ἐν τινι πτώχευσει τὰ χρήματα τὰ ἀπαιτούμενα πρὸς ἐξακολούθησιν τῶν οἰκείων ἐργασιῶν. Ὁ κώδιξ τοῦ 1807 δὲν εἶχε προίδει τὴν περίπτωσιν ταύτην. Ὅταν παρουσιάζετο αὕτη, αἱ ἐργασίαι τῆς πτωχεύσεως συνεστέλλοντο βεβαίως· ἀλλὰ τοῦτο ἦτο ἀπλοῦν γεγονός, τὸ ὁποῖον οὔτε κατέστρεφεν οὔτε μετέβαλλε κανὲν τῶν ἀποτελεσμάτων τῆς ἀποφάσεως τῆς κηρυξάσης τὴν πτώχευσιν. Διὸ ἂφ' ἐνὸς μὲν οἱ σύνδικοι δὲν ἠσυχολοῦντο πλέον εἰς τὴν πτώχευσιν, ἐξ ἄλλου δέ, ὅταν ὁ πτωχεύσας ἀπέκτα περιουσίαν, οἱ πιστωταί, ὧν τὸ ἀτομικὸν δικαίωμα καταδιώξεως ἐξηκολούθει ὡς ἀνεσταλμένον, δὲν ἠδύναντο μήτε νὰ κατασχέσωσιν αὐτήν, μήτε νὰ ἐνασκήσωσι κατὰ τοῦ ὀφειλέτου τὴν προσωπικὴν κράτησιν. Πολλοὶ ἔμποροι ἀνέμενον, πρὶν ἢ ζητήσωσι νὰ κηρυχθῶσιν εἰς κατὰστασιν πτωχεύσεως, νὰ καταντήσωσιν εἰς ἐνεργητικὸν ἀνεπαρκὲς διὰ τὰ ἐξοδα, καὶ τότε εἶχον τὸ πλεονέκτημα, ὅτι ἦσαν ἐξησφαλισμένοι κατὰ πάσης καταδιώξεως, ἢ ἐν ἣ περιπτώσει ὁ πτωχεύσας ἐκτᾶτο περιουσίαν, ὡς ἐκ τῆς ὁποίας ἠδύναντο νὰ ἐπαναληφθῶσιν αἱ ἐργασίαι τῆς πτωχεύσεως, ἂν ἦτο γνωστὴ εἰς τὸν σύνδικον, κατάρθου νὰ ἀποκρύπτῃ αὐτήν ἀπὸ τοῦ τελευταίου τούτου καὶ ἐνίοτε νὰ διαθέτῃ αὐτήν ἐπὶ ζημίᾳ τῶν πιστωτῶν αὐτοῦ. Ὁ νόμος τοῦ 1838 ἐθεράπευσε τὸ κακὸν τοῦτο, εἰσαγαγὼν τὴν παῦσιν τῶν ἐργασιῶν τῆς πτωχεύσεως δι' ἀνεπάρκειαν ἐνεργητικοῦ. Τὰ ἀποτελέσματα τὰ ἀποδιδόμενα εἰς τὴν παῦσιν ταύτην, ἀπαγγελλομένην ὑπὸ τοῦ ἐμποροδικείου, δύνανται εἶτε νὰ ἐμποδίσωσι τοὺς ἐμπόρους ἀπὸ τοῦ νὰ ἀναμείνωσι πρὸς κή-

(1) Ἐμπ. κώδ. ἄρθρ. 527 καὶ 528.

ρυξιν τῆς πτωχεύσεως των μέχρις οὗ τὸ ἐνεργητικὸν των ἐλαττωθῇ ἐπὶ τοσοῦτον, ὥστε νὰ ἐλλείπωσι τὰ ἀναγκαῖα χρήματα διὰ τὰ ἐξοδα τῶν ἐργασιῶν τῆς πτωχεύσεως, εἴτε νὰ παρεμβάλωσι πρόσκομμα κατὰ τῆς ὑπεράγαν εὐκόλου ὑπὸ τῶν πτωχευσάντων ἀποκρύψεως περιουσίας ἀποκτηθείσης ὑπ' αὐτῶν μετὰ τὴν κήρυξιν τῆς παύσεως. Μάλιστα δὲ συνέβαινε τοῦτο πρὸ τῆς καταργήσεως τῆς προσωπικῆς κρατήσεως ἐπὶ τε ἀστικῶν καὶ ἐμπορικῶν ὑποθέσεων διὰ τοῦ νόμου τῆς 22 Ἰουλίου 1867. Ἀλλὰ, καθὼς ἐξηγήσαμεν ἐν τοῖς ἀνωτέρω (ἀριθ. 86), ἡ μεταρρύθμισις αὕτη ἐμείωσε κατὰ πολὺ τὴν χρησιμότητα τῆς δι' ἀνεπάρκειαν τοῦ ἐνεργητικοῦ παύσεως, ἐξ οὗ τὸ παρεμπύπτον τοῦτο τῆς πτωχεύσεως, ὅπερ ἦτο τόσον σπάνιον μέχρι τοῦ 1867, ἀπέβη συνηθέστατον⁽¹⁾. Διό, εἰς τῶν σκοπῶν τοῦ νόμου τῆς 4 Μαρτίου 1889 εἰσάγοντος τὴν δικαστικὴν ἐκκαθάρισιν ἦτο νὰ πείσῃ τοὺς ἐμπόρους νὰ φανερόνωσι ταχύτερον τὴν στενόχωρον οἰκονομικὴν θέσιν των καὶ νὰ μειώσῃ οὕτω τὸν ἀριθμὸν τῶν δι' ἀνεπάρκειαν ἐνεργητικοῦ παύσεων. Ὅρα κεφάλαιον VII.

761. Ἐν ἐλλείψει περιουσίας τὸ δημόσιον προκαταβάλλει τὰ ἐξοδα, συμφώνως πρὸς τὸ ἄρθρον 461 ἐμπ. κώδικος. Ἀλλ' ἐν τῷ ἄρθρῳ τούτῳ πρόκειται περὶ τῶν πρώτων ἐξόδων τῶν ἀναγκαιῶν μετὰ τὴν ἀπόφασιν τὴν κηρύττουσαν τὴν πτώχευσιν. Ὅρα ἀριθ. 526. Προσθετέον, ὅτι τὸ δημόσιον δὲν ἔχει ὑποχρέωσιν νὰ τὰ προκαταβάλῃ· εἶναι δὲ φυσικὸν νὰ μὴ προβαίῃ εἰς προκαταβολήν, ὅταν, ὡς ἐκ τῆς καταστάσεως τῆς πτωχεύσεως, δὲν δύναται νὰ ἐλπίζῃ, ὅτι θέλει πληρωθῇ τὰ προκαταβληθησόμενα. Τὸ ἄρθρον λοιπὸν 461 δὲν καθιστᾷ περιττὰς τὰς διατάξεις τὰς ἀναφερομένας εἰς τὴν δι' ἀνεπάρκειαν ἐνεργητικοῦ παῦσιν. Ἐχουσιν αὗται ἐφαρμογήν, ὅταν λείπωσι χρήματα πρὸς ἐνέργειαν ἐργασιῶν μετὰ τὰς πρώτας πράξεις τὰς ἐπακολουθούσας τὴν ἀπόφασιν τὴν κηρύττουσαν τὴν πτώχευσιν.

762. Ὅταν αἱ ἐργασίαι τῆς πτωχεύσεως ἀνακόπτονται ἔνεκα ἀνεπαρκειᾶς τοῦ ἐνεργητικοῦ, τὸ ἐμποροδικεῖον δύναται, ἐπὶ τῇ ἐκθέσει τοῦ εἰσηγητοῦ, ν' ἀπαγγεῖλῃ τὴν παῦσιν τῶν ἐργασιῶν τῆς πτωχεύσεως εἴτε ἐπὶ τῇ αἰτήσῃ τῶν ἐχόντων συμφέρον, εἴτε καὶ

(1) Ὅρα τὴν στατιστικὴν κατωτέρω ἀριθ. 787.

ἐξ ἐπαγγέλματος (ἄρθρ. 527, ἐδάφ. ἐμπ. κώδ.). Τὸ δικαστήριον ἔχει διακριτικὴν ἐξουσίαν ἐπὶ τοῦ προκειμένου.

Διὰ λόγους ἐκτιθεμένους κατωτέρω (ἀριθ. 769) ἡ ἐκτέλεσις τῆς ἀποφάσεως ἀναστέλλεται ἐπὶ ἓνα μῆνα ἀπὸ τῆς χρονολογίας τῆς (ἄρθρ. 537, ἐδάφ. 2ον). Πλὴν δὲ τούτου χωρεῖ καὶ ἀνάκλησις τῆς ἀποφάσεως, βελτιουμένης τῆς καταστάσεως τοῦ πτωχεύσαντος (ἄρθρ. 538).

763. Ἐννοεῖται οἰκοθεν, ὅτι ἡ ἀνεπάρκεια τοῦ ἐνεργητικοῦ ὑφίσταται καὶ δύναται νὰ προκαλέσῃ τὴν ἐκδοσιν τῆς περὶ ἧς πρόκειται ἀποφάσεως, ὅταν τὸ γνωστὸν ἐνεργητικὸν δὲν ἀρκῇ πρὸς κάλυψιν τῶν ἐξόδων τῶν πράξεων, ὥς ὁρεῖται νὰ ἐνεργήσῃ ὁ σύνδικος. Οὐδεμία ὑπάρχει ἐν τοῖς ἡμετέροις νόμοις διαταγὴ ἐπιτρέψουσα νὰ ἐφαρμόσωμεν τοὺς αὐτοὺς κανόνες εἰς τὴν περίστασιν, καθ' ἣν τὸ ἐνεργητικὸν ἀρκεῖ ὥς ἐκ τῆς ἀξίας του, ἀποτελεῖται ὁμῶς ἐκ στοιχείων, ὧν ἡ χρηματοποίησις εἶναι δύσκολος. Ἐπὶ τῆς τελευταίας ταύτης καταστάσεως δὲν ὑπάρχει ἀδυναμία, ἀλλὰ πρόσκαιρος δυσκολία ἐξακολουθήσεως τῶν ἐργασιῶν τῆς πτωχεύσεως.

764. Ἡ δι' ἀνεπάρκειαν ἐνεργητικοῦ παῦσις δύναται νὰ ἀπαγγελθῇ καθ' οἷαν δῆποτε ἐποχὴν, πάντως ὁμῶς πρὸ τῆς ἐπικυρώσεως τοῦ συμβιβασμοῦ καὶ τοῦ σχηματισμοῦ τῆς ἐνώσεως (ἄρθρ. 527, ἐδάφ. 1ον). Δύναται λοιπὸν νὰ ἀπαγγελθῇ καὶ πρὸ τῆς ἐξελέγξεως τῶν ἀπαιτήσεων, ἔστω καὶ μετὰ τινος ἡμέρας ἀπὸ τῆς κηρύξεως τῆς πτωχεύσεως.

Ἐννοεῖται οἰκοθεν, ὅτι μετὰ τὴν ἐπικύρωσιν τοῦ ἀπλοῦ συμβιβασμοῦ δὲν δύναται νὰ γίνῃ λόγος περὶ παύσεως δι' ἀνεπάρκειαν ἐνεργητικοῦ· αὕτη αὕτη ἡ πτώχευσις ἔληξε διὰ τοῦ συμβιβασμοῦ. Μόνον δὲ ἀκυρουμένου ἢ διαρρηγνυομένου τοῦ συμβιβασμοῦ θὰ εἶχεν ἄλλως τὸ πρᾶγμα, διότι τότε ἡ πτώχευσις ἀναλαμβάνει τὸν ρόλὸν τῆς (ἀριθ. 634 καὶ ἐπόμε.). Ὁ κώδιξ ἐξομοιοῖ ὑπὸ τὴν ἔποψιν ταύτην πρὸς τὴν ἐπικύρωσιν τοῦ συμβιβασμοῦ τὸν σχηματισμὸν τῆς ἐνώσεως, καίτοι ἡ πτώχευσις δὲν λήγει πράγματι εἰμὴ ἀφοῦ, περατωθείσης τῆς ἐκκαθαρίσεως, οἱ σύνδικοι λογοδοτήσωσιν εἰς τελευταίαν γενικὴν συνέλευσιν (ἀριθ. 724 καὶ ἐπόμε.). Ἐνεκα ταυτότητος λόγων ἡ παῦσις δι' ἀνεπάρκειαν ἐνεργητικοῦ δὲν συγχωρεῖται, ὅταν ὁ ἐπὶ ἐγκαταλείψῃ ἐνεργητικοῦ συμβιβασμὸς ἐπικυροῦται, καίπερ μὴ περατουμένης πράγματι τῆς πτωχεύσεως, ὥς ἐπὶ

•

ένώσεως, εἰμὴ μετὰ τὰς πωλήσεις τῶν πραγμάτων τοῦ πτωχεύσαντος καὶ τὰς τελευταίας μεταξὺ τῶν πιστωτῶν διανομάς.

765. Δέν πρέπει βεβαίως νὰ συγχέωμεν πρὸς τὴν περίπτωσιν τῆς παύσεως τῶν ἐργασιῶν τῆς πτωχεύσεως δι' ἀνεπάρκειαν ἐνεργητικοῦ τὴν περίπτωσιν, καθ' ἣν αὐτὴ αὕτη ἡ πτώχευσις, λήξασα μετὰ ἔνωσιν συνεπείας τοῦ πέρατος τῆς ἐκκαθαρίσεως, ἄρχεται ἐκ νέου ἕνεκα ἀνακαλύψεως νέας περιουσίας (ἀριθ. 733). Ὡς θέλομεν ἐξηγήσει, ἐπὶ παύσεως τῶν ἐργασιῶν τῆς πτωχεύσεως δι' ἀνεπάρκειαν ἐνεργητικοῦ ἡ πτώχευσις δικαιωνίζεται, καὶ ἐξακολουθεῖ μάλιστα νὰ παράγῃ πάντα τὰ ἀποτελέσματα τῆς, ἐξαιρέσει ἑνὸς μόνου. Τὸ ὑναντίον, λήξεως τῆς ένώσεως, παύουσι πάντα τὰ ἀποτελέσματα τῆς πτωχεύσεως, ἐξαιρέσει τῶν εἰδικῶν ἀνικανοτήτων τῶν ἀπορρευουσῶν ἐκ τῆς ἀποφάσεως τῆς κηρυττούσης τὴν πτώχευσιν· ἀρχομένης δὲ ἐκ νέου τῆς πτωχεύσεως, μόνον τὰ ἀνακαλυφθέντα στοιχεῖα περιουσίας ὑπόκεινται εἰς τὰς ἃς συνεπάγεται ἡ πτώχευσις συνεπείας, οἷα ἡ ἀπὸ τῆς διαχειρίσεως ἀπαλλοτριώσεις.

766. Δύο κανόνες χρησιμεύουσι πρὸς προσδιορισμὸν τῶν ἀποτελεσμάτων τῆς ἀποφάσεως περὶ παύσεως τῶν ἐργασιῶν τῆς πτωχεύσεως δι' ἀνεπάρκειαν ἐνεργητικοῦ.

1ον Συντελεῖ τῆς ἀποφάσεως ταύτης ἕκαστος πιστωτὴς ἀναλαμβάνει τὴν ἐνάσκησιν τῶν ἀτομικῶν δικαιωμάτων αὐτοῦ κατὰ τε τῆς περιουσίας καὶ κατὰ τοῦ προσώπου τοῦ πτωχεύσαντος. (ἄρθρ. 528, ἐδάφ. 2ον Ἑμπ. κώδ.).

2ον. Ἐν τούτοις αὐτὴ αὕτη ἡ πτώχευσις δὲν ἐπερατώθη· ἡ παῦσις ἐφαρμόζεται μόνον εἰς τὰς ἐργασίας τῆς πτωχεύσεως, τουτέστι μόνον ἡ λειτουργία τῆς πτωχεύσεως ἀναστέλλεται. Διὸ πάντα τὰ ἀποτελέσματα τῆς πτωχεύσεως διασώζονται, παρὰ τὴν περὶ παύσεως ἀπόφασιν, πλὴν τῆς ἀναστολῆς τοῦ δικαιώματος ἀτομικῆς καταδιώξεως.

Αἱ ἐπὶ τοῦ θέματος τούτου δυσκολίαι ὀφείλονται εἰς τὸ ὅτι πρέπει νὰ συνδιαλλάσσωνται, τοῦθ' ὅπερ δὲν εἶναι πάντοτε εὐκόλον, οἱ δύο οὗτοι κανόνες, λαμβανομένου ὑπ' ὄψιν ἑκατέρου καὶ ἐπομένως ἀμφοτέρων τηρουμένων.

767. Ἐκ τοῦ ὅτι ἕκαστος πιστωτὴς ἀνακτᾷ τὴν ἐνάσκησιν τῶν ἀτομικῶν δικαιωμάτων του, ἀπορρέουσιν αἱ ἐπόμεναι συνέπειαι :

α. Ἐκαστος πιστωτῆς δύναται νὰ κατασχέσῃ καὶ νὰ ἐκποιήσῃ τὴν περιουσίαν, ἣν κτᾶται ὁ πτωχεύσας ἢ ἡ ὁποία εἶχε παραλειφθῇ.

β. Ἐκαστος πιστωτῆς δύναται νὰ ἐνασκήσῃ κατὰ τοῦ πτωχεύσαντος τὸ ἀναγκαστικὸν μέσον τῆς προσωπικῆς κρατήσεως ἐν ταῖς εὐαρίθμοις περιπτώσεσι καθ' ἃς ἰσχύει ἀκόμη τὸ ἀναγκαστικὸν τοῦτο μέσον μετὰ τὸν νόμον τῆς 22 Ἰουλίου 1867.

γ. Ἐκαστος πιστωτῆς δύναται νὰ ἐγείρῃ ἀγωγὴν κατὰ τοῦ πτωχεύσαντος, ὅπως ζητήσῃ τὴν ἀναγνώρισιν τῶν δικαιωμάτων αὐτοῦ καὶ κατορθώσῃ νὰ ἐπιτύχῃ τὴν πληρωμὴν τῶν ὑπὸ τούτου ὀφειλομένων εἰς αὐτόν.

768. Ὁ νομοθέτης, ἀποδίδων εἰς ἕκαστον πιστωτὴν τὸ ἀτομικὸν δικαίωμα καταδιώξεως κατὰ τοῦ πτωχεύσαντος, ἠθέλησε νὰ παροτρύνῃ τὸν πτωχεύσαντα, ὅπως κατὰβάλλῃ πᾶσαν προσπάθειαν, ὅπως χρησιμοποίησιν πάντα τὰ μέσα αὐτοῦ ὥστε νὰ προμηθευθῇ τὸ ἀναγκαῖον ποσὸν πρὸς ἐξακολούθησιν τῶν ἐργασιῶν τῆς πτωχεύσεως. Ἡ προσωπικὴ κράτησις, ἡ συναφὴς πρὸς πᾶν ἐμπορικὸν χρέος τοῦλάχιστον 200 φράγκων πρὸ τοῦ νόμου τῆς 22 Ἰουλίου 1867, ἡδύνατο νὰ ἐνασκηθῇ ὑπὸ ἐκάστου πιστωτοῦ κατὰ τοῦ πτωχεύσαντος, χωρὶς μάλιστα νὰ δύναται μηδὲ ἡ κήρυξις τοῦ πτωχεύσαντος ὡς συγγνωστοῦ νὰ τὸν σώσῃ ἐξ αὐτῆς, ὡς δύναται νὰ γίνῃ τοῦτο ἐπὶ ἐνώσεως (ἀριθ. 726). Ἀπὸ τοῦ νόμου τῆς 22 Ἰουλίου 1867 συνεπεία τῆς σημαντικῆς ἐλαττώσεως τῶν περιπτώσεων, καθ' ἃς συγχωρεῖται ἡ προσωπικὴ κράτησις, ἡλαττώθη σπουδαίως ὁ φόβος, τὸν ὁποῖον δύναται νὰ ἐμπνεύσῃ ἡ δι' ἀνεπάρκειαν ἐνεργητικοῦ παῦσις τῶν ἐργασιῶν τῆς πτωχεύσεως, ἔνεκ τῆς ὑπὸ τῶν πιστωτῶν ἀνακτήσεως τοῦ ἀτομικοῦ δικαιώματος καταδιώξεως. Ἐκαστος ὁμως πιστωτῆς δύναται τοῦλάχιστον νὰ κατὰσχῇ τὰ πράγματα, ἅτινα ἀποκτᾷ ὁ πτωχεύσας καὶ νὰ ἐκδώσῃ αὐτὰ εἰς πώλησιν. Οἱ πιστωταί, διὰ τὸν ἀπλούστατον λόγον, ὅτι εἶναι περισσότεροι τῶν συνδίκων καὶ κατοικοῦσιν εἰς διαφόρους τόπους, μανθάνουσιν εὐκολώτερον τὰς ὑπὸ τοῦ πτωχεύσαντος πρὸς γματοποιουμένους κτήσεις ἢ ἀνακλύπτουσιν ἀκοπώτερον τὰ παραλειφθέντα πράγματα.

769. Ἡ ἀπόδοσις αὕτη τοῦ ἀτομικοῦ δικαιώματος καταδιώξεως εἰς ἕκαστον τῶν πιστωτῶν εἶναι αὐστηρά, μάλιστα δὲ ἦτο τοιαύτη, ὅτε ἡ προσωπικὴ κράτησις ὑφίστατο ἐπὶ τε ἀστικῶν καὶ ἐπὶ ἐμπορικῶν ὑποθέσεων. Διό, ὅπως δοθῇ εἰς τὸν πτωχεύσαντα ὁ ἀπαιτούμενος

χρόνος πρὸς ἀποφυγὴν τῆς παύσεως τῶν ἐργασιῶν τῆς πτωχεύσεως δι' ἀνεπάρκειαν ἐνεργητικοῦ διὰ τῆς ἐξευρέσεως χρημάτων, ἀναστέλλεται ἡ ἐκτέλεσις τῆς ἀπαγγελλούσης αὐτὴν ἀποφάσεως ἐπὶ ἓνα μῆνα ἀπὸ τῆς χρονολογίας της (ἄρθρ. 527 ἐν τέλει). Ἄλλ' ἐννοεῖται οἰκοθεν, ὅτι ἡ ἀναστολὴ αὕτη τῆς ἐκτελέσεως τῆς ἀποφάσεως δὲν δύναται νὰ στερήσῃ τοὺς πιστωτὰς τὸ δικαίωμα τῆς ἐνασχήσεως τῶν κχταδιώξεων, τὸ ὁποῖον ἐξαιρετικῶς εἶχον πρὸ τῆς παύσεως τῶν ἐργασιῶν τῆς πτωχεύσεως. Οὕτω οἱ ἐνυπόθηκοι καὶ προνομιοῦχοι πιστωταὶ δὲν ὑποχρεοῦνται ν' ἀναμένωσιν ἐπὶ ἓνα μῆνα, ὅπως κατασχέσωσι καὶ ἐκδώσωσιν εἰς πώλησιν τὰ εἰς τὰς ἀπαιτήσεις αὐτῶν ὑπέγγυα πράγματα. Ἄλλως κατὰ τὸν μετὰ τὴν ἀπόφασιν τὴν κηρύξασαν τὴν παῦσιν τῶν ἐργασιῶν τῆς πτωχεύσεως μῆνα ἡ κατάστασις τοῦ πτωχεύσαντος θὰ ἐβελτιοῦτο, καθ' ὅσον ἀφορᾷ τὰς δυναμένας νὰ ἐνασκηθῶσι κατ' αὐτοῦ καταδιώξεις, ἐνῶ ὁ νόμος ἀπλῶς ἠθέλησε νὰ τηρήσῃ κατὰ τὸ χρονικὸν τοῦτο διάστημα τὴν προτέραν κατάστασίν του.

770. Ἡ ὑπὸ ἐκάστου τῶν πιστωτῶν ἀνάκτησις τοῦ δικαιώματος δικαστικῆς ἐνεργείας, συνεπάγεται ὑπὲρ τοῦ πτωχεύσαντος ὡς παράλληλον (*corrélatif*) καὶ ἀναγκαίαν συνέπειαν τὸ δικαίωμα νὰ ἀπολογῇται κατὰ τῶν ἀγωγῶν, τῶν κινουμένων κατ' αὐτοῦ ὑπὸ τινος πιστωτοῦ (1). Ἄλλ' ἐνεκα τῆς διασωζομένης ἀπὸ τῆς διαχειρίσεως ἀπαλλοτριώσεως καὶ τῆς διατηρήσεως τῶν συνδίκων εἰς τὰ καθήκοντά των, οἱ τελευταῖοι οὗτοι ἔχουσιν ἐν ταῖς κατὰ τοῦ πτωχεύσαντος ἐγειρομέναις δίκαις δικαίωμα παρεμβάτεως, τοῦ ὁποῖου ὁ σκοπὸς ἐκτίθεται κατωτέρω (ἄρθρ. 775).

771. Ἡ ἀπόφασις περὶ παύσεως ἀναστέλλει τὰς ἐργασίας τῆς πτωχεύσεως, ἀλλὰ δὲν ἀποπερατοῖ αὐτὴν ταύτην τὴν πτώχευσιν. Διό, ἐξαίρεσει τῆς ἀποδόσεως τοῦ δικαιώματος ἀτομικῆς καταδιώξεως, ἡ διασωζομένη ἀπόφασις ἡ κηρύξασα τὴν πτώχευσιν ἐξακολουθεῖ νὰ παράγῃ τὰ ἀποτελέσματά της. Μετὰ τῆς γενικῆς δὲ ταύτης ἰδέας συνδέονται πολυάριθμοι λύσεις :

α. Ἡ ἀπὸ τῆς διαχειρίσεως τῆς περιουσίας ἀπαλλοτριώσεις ἐξακολουθεῖ ὑφισταμένη μετὰ τῶν συνήθων ἀποτελεσμάτων της ὡς

(1) Ἐφ. τῶν Παρισίων 9 Αὐγούστου 1883. *Journal des faillites*, 1883, σελ. 434.

πρὸς τε τὴν ὑφ'εστῶσαν περιουσίαν τοῦ πτωχεύσαντος, καθὼς καὶ ὡς πρὸς τὴν περιουσίαν, ἣν ἀποκτᾷ μετέπειτα ⁽¹⁾).

β. Τὰ καθήκοντα τῶν συνδίκων δὲν παύουσι ⁽²⁾. Διὰ τοῦτο ἐπὶ παύσεως τῶν ἐργασιῶν τῆς πτωχεύσεως δι' ἀνεπάρκειαν ἐνεργητικοῦ οὐδεὶς γίνεται λόγος περὶ ὑποχρεώσεως τῶν συνδίκων εἰς λογοδοσίαν ὡς συμβαίνει ἐπὶ συμβιβασμοῦ ἢ ἐπὶ διαλύσεως τῆς ἐνώσεως.

γ. Ἡ ὁμάς τῶν πιστωτῶν ἐξακολουθεῖ ὑφισταμένη. Ἀλλ' ἡ εἰς τοὺς ἀποτελοῦντας αὐτὴν πιστωτὰς ἀπόδοσις τοῦ δικαιώματος ἀτομικῆς ἐνεργείας ἐπιφέρει τὸ ἀποτέλεσμα, ὅτι αἱ ἀγωγαὶ τῆς ὁμάδος δὲν συγκεντροῦνται πλέον εἰς χεῖρας τῶν συνδίκων ⁽³⁾. Οἱ τελευταῖοι οὗτοι ὀφείλουσι πρὸ πάντων νὰ ἐπαγρυπνῶσιν ἐπὶ τῶν συμφερόντων τῆς ὁμάδος, νὰ ἐμποδίζωσι πᾶσαν συμπαιγνίαν δυναμένην νὰ τὴν ζημιώσῃ καὶ νὰ προκαλῶσι, χρείας καλούσης, τὴν ἐκ νέου ἑναρξιν τῶν ἐργασιῶν τῆς πτωχεύσεως ("Ορα ἀριθ. 780).

δ. Αἱ πολιτικῆς ἢ ἐκλογικῆς φύσεως ἀνικανότητες, αἱ ἐπάγεται ἢ ἀπόφασις ἢ κηρύττουσα τὴν πτώχευσιν κατὰ τοῦ πτωχεύσαντος, παρκαμένουσι. Ρητέον ἄλλως ὅτι κατ' ἀρχὴν καὶ αὐτὴ ἡ λῆξις τῆς πτωχεύσεως δὲν ἐπιφέρει τὴν παῦσιν τῶν ἀνικανότητων τούτων, ἀπὸ τῶν ὁποίων δὲν δύναται νὰ ἀνεγερθῇ ὁ πτωχεύσας εἰμὴ διὰ τῆς ἀποκαταστάσεως.

772. Ἡ παραμονὴ τῆς ἀπὸ τῆς διαχειρίσεως ἀπαλλοτριώσεως, ἢ διατήρησις τῶν συνδίκων, ἢ ἐξακολούθησις τῆς ὑπάρξεως τῆς ὁμάδος τῶν πιστωτῶν κέκτηνται πρὸ πάντων μεγάλην σπουδαιότητα. Ἐνδιαφέρει νὰ ἀντιληφθῶμεν καλῶς τὰς ἐκ τούτου ἀπορροούσας κυριωτέρας πρακτικὰς συνεπείας καὶ νὰ κατανοήσωμεν πῶς πρέπει νὰ συμβιβασθῶσι τὰ διασωζόμενα ἀκόμη ἀποτελέσματα τῆς πτωχεύσεως πρὸς τὴν εἰς τοὺς πιστωτὰς ἀπόδοσιν τοῦ δικαιώματος ἀτομικῆς καταδιώξεως.

773. Ἀκριβῶς ἐπειδὴ ἡ ἀπὸ τῆς διαχειρίσεως ἀπαλλοτριώσις

(1) Ἀκυρ. 11 Αὐγούστου 1885, 26 Ὀκτωβρίου 1885, 10 Νοεμβρίου 1885, S. 1887. 1.473. Journal du Palais, 1887. 1. 1102.

(2) Ἀκυρ. 11 Αὐγούστου, 1885, 26 Ὀκτωβρίου 1885, 10 Νοεμβρίου 1885, S. 1887 1. 573 Journal du Palais, 1887. 1. 1102.

(3) Πρβλ. Ἀκυρ. καὶ Ἰουνίου 1896, La Loi τῶν 21—22 Ἰουνίου 1896. Journal des faillites, 1896, σελ. 385.

παραμένει, ὁ πτωχεύσας δὲν δύναται, παρὰ τὴν παῦσιν τῶν ἐργασιῶν τῆς πτωχεύσεως δι' ἀνεπάρκειαν ἐνεργητικοῦ, νὰ ἐνεργήσῃ πρᾶξιν τινὰ δυναμένην νὰ βλάβῃ τὴν ὁμάδα. Οὕτω ὁ πτωχεύσας δὲν δύναται νὰ λάβῃ παρὰ τῶν ὀφειλετῶν του ἐγκύρως χρήματα λόγῳ καταβολῆς, μηδὲ νὰ ἐλευθερώσῃ αὐτοὺς δι' ἄλλων μέσων. Ἡ ἐλευθέρωσις τῶν ὀφειλετῶν τοῦ πτωχεύσαντος, καθ' οἷονδῆποτε τρόπον καὶ ἂν μέλλῃ νὰ γίνῃ, ὑποθέτει τὴν συμμετοχὴν τοῦ συνδίκου εἰς τὴν πρᾶξιν τὴν ἐπάγουσαν ἀπόσβεσιν τοῦ χρέους ⁽¹⁾. Κατ' ἐφαρμογὴν τῆς αὐτῆς ιδέας ὁ πτωχεύσας δὲν δύναται νὰ προβῇ εἰς τὴν διανομὴν τῶν ὑπ' αὐτοῦ κληρονομηθέντων πραγμάτων ⁽²⁾. Παρομοίως, τὰ νέα χρέη, ἅτινα συνάπτει ὁ πτωχεύσας μετὰ τὴν παῦσιν τῶν ἐργασιῶν τῆς πτωχεύσεως δι' ἀνεπάρκειαν ἐνεργητικοῦ, δὲν δύναται νὰ ἀντιταχθῶσι κατὰ τῆς ὁμάδος τῶν πιστωτῶν· ἐφαρμόζονται ἐπ' αὐτῶν οἱ κανόνες οἱ ἐφαρμοζόμενοι εἰς τὰ χρέη τὰ συναπτόμενα μετὰ τὴν ἀπόφασιν τὴν κηρύττουσαν τὴν πτώχευσιν, ἀλλὰ πρὸ τῆς ἀποφάσεως τῆς κηρυξάσης τὴν παῦσιν τῶν ἐργασιῶν τῆς πτωχεύσεως. Κατ' ἀκολουθίαν οἱ πιστωταὶ τοῦ πτωχεύσαντος οἱ μεταγενέστεροι τῆς δι' ἀνεπάρκειαν ἐνεργητικοῦ παύσεως τῶν ἐργασιῶν τῆς πτωχεύσεως δὲν δύναται νὰ πληρωθῶσιν ἐκ τῆς περιουσίας τῆς ἀποκτηθείσης ὑπὸ τοῦ πτωχεύσαντος ἢ ἀνακαλυφθείσης μετὰ τὴν ἀπόφασιν τῆς παύσεως τῶν ἐργασιῶν τῆς πτωχεύσεως, εἰ μὴ μετὰ τοὺς πιστωτὰς τοὺς προγενεστέρους τῆς ἀποφάσεως τῆς κηρυξάσης τὴν πτώχευσιν ⁽³⁾.

(1) Ἐφ. τῶν Παρισίων 18 Μαΐου 1881. S. 1881. 2. 263. Journal du Palais 1881. 1. 1257. D. 1883. 2. 108

(2) Ἐφ. τῆς Rouen 3 Μαΐου 1879. D. 1880. 2. 15. S. 1880. 2. 15. S. 1880. 2. 236. Journal du Palais 1880. 944. Ἐφ. τῆς Lyon 24 Μαρτίου 1897. Le Droit τῆς 19 Αὐγούστου 1897.

(3) Ἐφ. τῆς Rouen 24 Μαρτίου 1851. D. 1852. 2. 274. S. 1852. 2. 274. Journal du Palais 1881. D. 1853. 1. 463. Ἐφετ. τῆς Nimes, 15 Ἰανουαρίου 1881. D. 1883. 2. 109. S. 1881. 2. 262. Journal du Palais 1881. 1. 1256.—Ὅρα Πρωτοδικεῖον τοῦ Σηκουάνα 8 Ἰουνίου 1896. Le Droit τῆς 30 Σεπτεμβρίου 1896.

Κατ' ἐφαρμογὴν τῆς τεθείσης ἀρχῆς ὁ συμβιβασμὸς ὁ συνομολογηθεὶς μετὰ τὴν ἀπόφασιν περὶ ἐνάρξεως ἐκ νέου τῶν ἐργασιῶν τῆς πτωχεύσεως δὲν δύναται νὰ ἀντιταχθῇ κατὰ τῶν πιστωτῶν πρὸς τοὺς ὀπίσθους ὑπε...

774. Διὰ ταύτοσήμους λόγους ὁ πτωχεύσας δὲν δύναται, κατὰ γενικὸν κανόνα, νὰ ἐνεργήσῃ δικαστικῶς καὶ μετὰ τὴν ἀπόφασιν ἀκόμη τὴν κηρύττουσαν τὴν παῦσιν τῶν ἐργασιῶν τῆς πτωχεύσεως δι' ἀνεπάρκειαν ἐνεργητικοῦ. Τὸ δικαστήριον, εἰς ὃ εἰσῆχθη ὑπ' αὐτοῦ ἀγωγή τις, ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ κηρύξῃ αὐτὴν ἀπαράδεκτον ⁽¹⁾. Ἐξ ἄλλου καὶ χωρὶς νὰ ἀνακληθῇ ἡ ἀπόφασις ἡ κηρύξασα τὴν παῦσιν τῶν ἐργασιῶν τῆς πτωχεύσεως, δύναται ὁ σύνδικος νὰ ἐνασκήσῃ τὰς ἀγωγὰς τοῦ πτωχεύσαντος ⁽²⁾. Ἀλλὰ μετὰ τὴν παῦσιν τῶν ἐργασιῶν τῆς πτωχεύσεως δι' ἀνεπάρκειαν ἐνεργητικοῦ, καθὼς καὶ πρὸ αὐτῆς, ὁ πτωχεύσας, ἅτε μὴ ὢν ἀπηγορευμένος, διατηρεῖ τὸ δικαίωμα νὰ ἐνασκῇ τὰς ἀγωγὰς τὰς συναφεῖς πρὸς τὸ πρόσωπον, ἰδίᾳ δὲ τὰς ἀγωγὰς τὰς γεννωμένας ἐξ ἀδικημάτων διαπραχθέντων πρὸς ζημίαν τοῦ πτωχεύσαντος (Ὅρα ἀριθ. 777).

775. Ἐὰν οἱ πιστωταὶ οἱ ἀναλαβόντες τὸ δικαίωμα ἀτιμικῆς καταδιώξεως ἐνεργήσωσι κατὰ τοῦ πτωχεύσαντος, ὁ σύνδικος ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ παρέμβῃ εἰς τὴν δίκην. Εἶναι ἀληθές, ὅτι ὁ πτωχεύσας δύναται νὰ ἀπολογηθῇ εἰς τὰς κατ' αὐτοῦ κινηθείσας ἀγωγὰς (ἀριθ. 760). ἐνδιαφέρει ὅμως τὸ νὰ δύναται νὰ παρεμβάλῃ ὁ σύνδικος, τοῦ ὁποίου τὰ καθήκοντα δὲν ἔπαυσαν, ὅπως περιφρουρῇ τὰ συμφέροντα τῆς ομάδος, ἰδίᾳ δὲ νὰ φροντίζῃ, ὥστε νὰ διατηρηθῇ μετὰ τῶν πιστωτῶν ἡ ἰσότης ⁽³⁾ καὶ νὰ μὴ διαφεύγῃ τοὺς πιστωτὰς πράγματα, ἐπὶ τῶν ὁποίων εἶναι ἀνεγνωρισμένον τὸ δικαίωμα τοῦ

χρεώθῃ ὁ πτωχεύσας μετὰ τὴν ἀπόφασιν περὶ παύσεως τῶν ἐργασιῶν τῆς πτωχεύσεως. Πρωτοδικεῖον τοῦ Σηκουάνα 8 Ἰουνίου 1896, *Le Droit* τῆς 30 Σεπτεμβρίου 1896.

(1) Ἄκυρ. 5 Νοεμβρίου 1879, D. 1880. 1. 5. S. 1881, 1, 161. *Journal du Palais*, 1881. 1. 379. Ἐφ. τῆς Nancy, 27 Ἰουνίου 1896. *Journal des faillites*, 1897, σελ. 63. Ὅρα Ἄκυρ. 31 Μαΐου 1897. *Journal des faillites*, 1897, σελ. 289. D. 1897. 1. 383.

(2) Ὅρα ἐν τούτοις Συμβούλιον τῆς Ἐπικρατείας, 5 Ἰουλίου 1878, D. 1879, 3. 27. S. 1880. 2. 95.

(3) Ἐφ. τῶν Παρισίων (τμήμα 7ον), 18 Μαρτίου 1897, *Le Droit* τῆς 18 Μαΐου 1897, ἀκυροῦν ἀπόφασιν τοῦ πλημμελειοδικείου τοῦ Σηκουάνα τῆς 28 Ἰανουαρίου 1897. *Journal des faillites*, 1897, σελ. 133. — Ὅρα ἀνωτέρω, ἀριθ. 228 καὶ ἐπομ.

πτωχεύσαντος⁽¹⁾. Έννείται, ὅτι αὐτοὶ οὗτοι οἱ πιστωταὶ πρόσεπι-
καλοῦσι τὸν σύνδικον⁽²⁾;

776. Ὁ ποιητέος συνδυασμὸς τοῦ εἰς τοὺς πιστωτὰς ἀποδιδόμε-
νου δικαιώματος ἀτομικῶν κατὰδιώξεων καὶ τοῦ δικαιώματος τοῦ
συνδίκου ἄγει εἰς σπουδαίας συνεπείας. Οἱ πιστωταὶ δύνανται μετὰ
τὴν ἀπόφασιν περὶ παύσεως τῶν ἐργασιῶν τῆς πτωχεύσεως νὰ ἐπι-
βάλῃσι κατὰσχέσιν εἰς χεῖρας τοῦ ὀφειλέτου τοῦ πτωχεύσαντος· ἄλλ’
ὁ σύνδικος ἔχει τὸ δικαίωμα καὶ τὸ καθήκον νὰ ἐπέμβῃ, ὅπως κω-
λύσῃ τὸ δικαστήριον, ἐνώπιον τοῦ ὁποίου εἰσῆχθη ἡ περὶ κύρους
κατασχέσεως ἀγωγὴ, ἀπὸ τοῦ νὰ κυρώσῃ τὴν κατὰσχέσιν, διότι ἡ
ἐπιδίκασις τῆς ἀγωγῆς ταύτης θὰ ἦγεν εἰς τὸ νὰ ἀποδοθῇ εἰς τὸν
κατασχόντα πιστωτὴν δικαίωμα ἀποκλειστικὸν ἐπὶ ἀπαιτήσεως τοῦ
πτωχεύσαντος, ἀποτελούσης στοιχείον τοῦ ἐνεργητικοῦ αὐτοῦ ἐπὶ ζη-
μίας τῶν μὴ ἐπιβαλόντων κατὰσχέσιν πιστωτῶν αὐτοῦ⁽³⁾.

777. Εἶναι πρόδηλον, ὅτι ἡ ἀπὸ τῆς διαχειρίσεως ἀπαλλοτρίωσις
δὲν δύναται νὰ παραγάγῃ, μετὰ τὴν περὶ παύσεως τῶν ἐργασιῶν
τῆς πτωχεύσεως ἀπόφασιν, ἀποτελέσματα εὐρύτερα ἢ πρὸ τῆς ἀπο-
φάσεως ταύτης, καὶ ὅτι ἡ ἐξουσία τῶν συνδίκων δὲν δύναται νὰ
ἐφαρμοσθῇ εἰς ἀντικείμενα, πρὸς τὰ ὁποῖα εἶναι οὗτοι ξένοι πρὸ τῆς
ἀποφάσεως. Κατ’ ἀκολουθίαν πρὸ τῆς ἀποφάσεως τῆς ἀπαγγελλού-
σης τὴν παῦσιν τῶν ἐργασιῶν τῆς πτωχεύσεως, ὡς καὶ πρὸ αὐτῆς,
ὁ πτωχεύσας δύναται νὰ μετέλθῃ ἐμπορίαν ἢ νὰ μισθώσῃ τὰς ὑπη-
ρεσίας του, πρέπει δὲ νὰ ἐφαρμόσωμεν εἰς τὰ ὑπ’ αὐτοῦ πραγματοποι-
ποιούμενα διὰ τῆς ἐνσχέσεως τοῦ ἐπαγγέλματός του κέρδη καὶ
εἰς τὰς συναφεῖς πρὸς αὐτὰ ἀγωγὰς τὰς λύσεις ἃς συνηγάγομεν
ἄνωτέρω ἐκ τῆς ἀρχῆς, ὅτι, παρὰ τὴν ἀπὸ τῆς διαχειρίσεως ἀπαλ-

(1) Πρωτοδικεῖον τοῦ Σηκουάνα, 25 Μαρτίου 1892. Journal des faillites, 1892, σελ. 178. Ἐφ. τῆς Amiens, 6 Ἰανουαρίου 1892. D. 189). 2. 505.

(2) Ἐφ. τῆς Amiens, 24 Ἰουλίου 1879. Journal des faillites, 1883, σελ. 376.—Πρὸς. Πρωτοδικεῖον τοῦ Σηκουάνα 18 Ἰουνίου 1886. La Loi τῆς 4 Σεπτεμβρίου 1886 (περίπτωσις αἰτήσεως χωρισμοῦ ὑπαρχόντων ἀπευ-
θυνθεῖσα κατὰ τοῦ ἐν πτωχεύσει συζύγου καὶ συγχρόνως κατὰ τοῦ συνδίκου).
Ὅρα ἀριθ. 234.

(3) Ἐφ. τῶν Παρισίων 4 Ἰουνίου 1891, Le Droit τῆς 20 Ἰουνίου 1891. Journal des faillites, 1891, σελ. 309. Ὅρα Ἐφ. τῆς Nancy 6 Αὐγούστου 1895, D. 1897. 2. 87.

λοτρίωσιν, ὁ πτωχεύσας κυρίως εἰπεῖν δὲν εἶναι ἀνίκανος ⁽¹⁾. Ὅρα ἀριθ. 298 καὶ ἐπόμε.

Ἔνεκα ταύτοτης λόγων ὁ πτωχεύσας διατηρεῖ μετὰ τὴν παῦσιν τῶν ἐργασιῶν τῆς πτωχεύσεως δι' ἀνεπάρκειαν ἐνεργητικοῦ τὴν ἐνάσκησιν πάντων τῶν δικαιωμάτων καὶ ἀγωγῶν, αἵτινες ἔχουσι προσωπικὸν χαρακτῆρα, κατὰ τοὺς ἀνωτέρω (ἀριθ. 428 καὶ ἐπόμε.) τεθέντας κανόνας, ὡς καὶ ἐκείνου, οὗ ἡ ὑπὸ τοῦ πτωχεύσαντος ἐνάσκησις δὲν παραβιάπτει τὰ συμφέροντα τῆς ομάδος, τῶν ὁποίων τὴν περιφρούρησιν σκοπεῖ ἡ ἀπὸ τῆς διαχειρίσεως ἀπαλλοτρίωσις ⁽²⁾.

778. Ἰδιαζόντως δὲ εἰς τὴν περίπτωσιν τῆς πύσεως τῶν ἐργασιῶν τῆς πτωχεύσεως δι' ἀνεπάρκειαν ἐνεργητικοῦ παρουσιάζεται τὸ ζήτημα, ἂν εἶναι δυνατόν νὰ γίνωσι πολλὰ κηρύξεις πτωχεύσεως ὡς πρὸς ἓνα ἔμπορον. Πολλάκις συμβαίνει νὰ ἀπέρχηται ὁ πτωχεύσας, μετὰ τὴν παῦσιν τῶν ἐργασιῶν τῆς πτωχεύσεως, ἀλλαχοῦ καὶ νὰ μετέλθῃ αὐτόθι ἐμπορίαν, εἰς ἣν δὲν ἐπιτυγχάνει καθὼς εἰς τὴν πρώτην. Ἐρωτᾶται δὲ ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει : δύναται ἄρα γε νὰ ἐνεργηθῇ κατ' αὐτοῦ δευτέρα κήρυξις πτωχεύσεως διακεκριμένη τῆς πρώτης ἐν ᾧ τόπῳ ἐγκατέστησε τὴν δευτέραν ἐμπορίαν του ; Πράγματι τὸ ζήτημα τοῦτο δὲν πρέπει νὰ λάβῃ λύσιν διάφορον ἔνεκα τῆς παύσεως τῶν ἐργασιῶν τῆς πτωχεύσεως, διὰ τὸν ἀπλούστατον λόγον, ὅτι ἡ παῦσις αὕτη δὲν αἵρει τὴν πτώχευσιν. Ἐν τοῖς ἀνωτέρω παρεδέχθημεν τὴν λύσιν, ὅτι δὲν συγχωροῦνται πλείονες διαδοχικαὶ κηρύξεις πτωχεύσεως καθ' ἑνὸς ἐμπόρου Ὅρα ἀριθ. 80 καὶ 81 ⁽³⁾.

(1) Πρωτοδικεῖον τοῦ Σηκουάνα 1 Δεκεμβρίου 1894, Le Droit τῶν 28 —29 Ἰανουαρίου 1895. Journal des faillites, 1895, σελ. 168.—Ὅρα ἐπίσης Ἐμποροδικεῖον τοῦ Σηκουάνα 12 Ἀπριλίου 1897, Le Droit τῆς 7 Μαΐου 1897. (Ἡ ἀπόφασις αὕτη ἀναγνωρίζει ὅτι δύναται ὁ πτωχεύσας νὰ εἰσφέρει εἰς ἐταιρείαν τὴν ἐργασίαν του).

(2) Ἐφημ. τῶν Παρισίων, 18 Ἰουλίου 1884. S. 1884. 2. 172. Journal du Palais, 1881. 1. 897. Ἐφ. τῆς Bordeaux, 8 Δεκεμβρίου 1894 D. 1894. 2. 228.

(3) Ἡ νομολογία, πλὴν ἐξαιρέσεων τινων, ἀποκλίνει ὑπὲρ τῆς ἐναντίας ἐκδοχῆς — Ὅρα σύμφωνον πρὸς τὴν ἡμετέραν γνώμην Ἐμποροδικεῖον τῆς Μασσαλίας, 30 Νοεμβρίου 1881· 10 Νοεμβρίου 1890, Journal des faillites, 188, σελ. 556. 1891, σελ. 87.

Τοῦτο μόνον δύνανται νὰ πράξωσιν οἱ νέοι πιστωταὶ τοῦ πτωχεύσαντος, ν' ἀπαιτήσωσιν, ἂν παρίστανται λόγοι, τὴν ἐκ νέου ἔναρξιν τῆς πτωχεύσεως, συνωδᾷ πρὸς τὸ ἄρθρον 528 τοῦ ἐμπ. κώδικος. Ὅρα ἀριθ. 780.

779. Ἡ κατάστασις ἡ δημιουργημένη διὰ τῆς παύσεως τῶν ἐργασιῶν τῆς πτωχεύσεως ἔνεκκ ἀνεπαρκείας ἐνεργητικοῦ δύναται νὰ παύσῃ διὰ τῆς ἀνακλήσεως τῆς ἀπαγγειλάσης αὐτὴν ἀποφάσεως ἢ τούναντίον δύναται νὰ ἐξακολουθήσῃ ἐπ' ἄοριστον.

780. Ὁ πτωχεύσας ἢ πᾶς ἄλλος ἔχων συμφέρον, ὡς πισωτής τις ἢ σύνδικος⁽¹⁾, δύναται ἐν παντὶ καιρῷ νὰ ζητήσῃ παρὰ τοῦ ἐμποροδικείου νὰ ἀνακαλέσῃ τὴν περὶ παύσεως τῶν ἐργασιῶν τῆς πτωχεύσεως ἀπόφασιν, ἀποδεικνύων, ὅτι ὑπάρχουσιν ἱκανὰ πρὸς ἀποπεράτωσιν τῶν ἐργασιῶν τῆς πτωχεύσεως χρήματα, ἢ προκαταβάλλων εἰς χεῖρας τῶν συνδίκων τὸ πρὸς τοῦτο ἀναγκαῖον χρηματικὸν ποσόν (ἄρθρ. 528, ἐδάφ. 1 ἐμπ. κώδικος). Οὐδὲν μάλιστα κωλύει ν' ἀνακληθῇ ἡ περὶ τῆς παύσεως τῶν ἐργασιῶν τῆς πτωχεύσεως ἀπόφασις ὑπὸ τοῦ δικαστηρίου ἐξ ἐπαγγέλματος⁽²⁾. Δὲν βλέπομεν δὲ δικτὶ νὰ μὴ ἔχῃ τὸ δικαστήριον, τὸ ἔχον τὴν ἐξουσίαν νὰ κηρύξῃ ἐξ ἐπαγγέλματος πτώχευσίν τινα ἢ ν' ἀπαγγείλῃ ἐξ ἐπαγγέλματος τὴν παῦσιν τῶν ἐργασιῶν τῆς πτωχεύσεως δι' ἀνεπάρκειαν ἐνεργητικοῦ, δικτὶ, λέγομεν, νὰ μὴ ἔχῃ τὸ αὐτὸ δικαίωμα πρωτοβουλίας, ὅπως ἀπαγγείλῃ τὴν ἐκ νέου ἔναρξιν τῶν ἐργασιῶν τῆς πτωχεύσεως. Ρητέον δ' ὅτι πᾶς ἐνδιαφερόμενος δύναται ν' ἀνακόψῃ τὴν περὶ ἀνακλήσεως ἀπόφασιν.

Οἱ νέοι πόροι οἱ καθιστῶντες δυνατὴν τὴν ἐκ νέου ἔναρξιν τῶν ἐργασιῶν τῆς πτωχεύσεως δύνανται νὰ προέρχωνται ἐκ τοῦ ὅτι εἰσεπράχθησαν ἀπαιτήσεις τοῦ πτωχεύσαντος, ἐκ τοῦ ὅτι ἀνεκαλύφθη κεκρυμμένη ἢ παραλειφθεῖσα περιουσία.

(1) Ἐμποροδικεῖον τῆς Μασσαλίας 1 Ἰουλίου 1890 *Journal des faillites*, σελ. 379. Κατὰ τὴν ἀπόφασιν ταύτην, ὅπως ἀπευθύνῃ τις αἴτησιν περὶ ἀνακλήσεως τῆς περὶ παύσεως τῶν ἐργασιῶν τῆς πτωχεύσεως ἀποφάσεως, δὲν εἶναι ἀνάγκη νὰ εἶναι πισωτής τοῦ πτωχεύσαντος, ἀρκεῖ νὰ ἔχῃ οἷονδήποτε συμφέρον εἰς τὴν ἐκ νέου ἔναρξιν τῶν ἐργασιῶν τῆς πτωχεύσεως.

(2) Ἐφ. τῆς Amiens, 6 Δεκεμβρίου 1881, *Journal de faillites*, 1882 σελ. 408.

781. Ἡ ἀνάκλησις τῆς περὶ παύσεως τῶν ἐργασιῶν τῆς πτωχεύσεως ἀποφάσεως καθιστᾷ τὴν ἐπανάληψιν τῶν ἀνασταλθεῖσων τούτων ἐργασιῶν καὶ τὴν ἐκ νέου στέρησιν τῶν πιστωτῶν τοῦ δικαιώματος τῆς ἀτομικῆς καταδιώξεως.

782. Ἀλλ' ὅταν πιστωταὶ ἐνασκοῦντες τὸ δικαίωμα τοῦτο, ὅπερ προσωρινῶς εἶχε στερήσει αὐτοὺς ἡ περὶ παύσεως τῶν ἐργασιῶν τῆς πτωχεύσεως ἀπόφασις, κατορθόνουσι νὰ πληρωθῶσιν ἐκ τοῦ τιμήματος κατασχεθέντων καὶ πωληθέντων πραγμάτων τῆς πτωχεύσεως, διατηροῦσιν ἄρα γε ὅ,τι ἔλαβον οὕτω, καὶ ἂν ἀκόμη ἀνεκλήθῃ ἡ περὶ παύσεως τῶν ἐργασιῶν τῆς πτωχεύσεως ἀπόφασις; Ὑπεστηρίχθη, ὅτι ἔχουσι τὸ δικαίωμα τοῦτο, ἐπὶ τῷ λόγῳ, ὅτι οἱ πιστωταὶ ἔλαβον ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει νομίμως ὅ,τι ὠφείλετο εἰς αὐτοὺς ⁽¹⁾. Ἀλλ' ἡ δόξα αὕτη εἶναι ἀποκρουστέα· οἱ οὕτω πληρωθέντες πιστωταὶ ὀφείλουσι νὰ διανέμονται ὅ,τι ἔλαβον μετὰ τῶν ἄλλων πιστωτῶν εἰς τρόπον, ὥστε ἕκαστος ἐξ αὐτῶν νὰ ἔχῃ τὸ μέροςμά του ἐκ τῶν ληφθέντων χρημάτων ⁽²⁾. Ἡ ἐνεκα ἀνεπαρκείας τοῦ ἐνεργητικοῦ παῦσις τῶν ἐργασιῶν τῆς πτωχεύσεως δὲν ἐπιφέρει τὴν παῦσιν τῆς ἀπὸ τῆς διαχειρίσεως ἀπαλλοτριώσεως, συνεπεία τῆς ὁποίας πιστωτῆς τις δὲν δύναται νὰ πληρωθῇ ἐπὶ ζημίᾳ τῶν ἄλλων. Ἀληθῶς, χάρις εἰς τὴν παῦσιν ταύτην, ἕκαστος πιστωτῆς ἀνακτᾷ τὸ δικαίωμα καταδιώξεως τοῦ πτωχεύσαντος, ἀλλὰ τοῦτο ἰσχύει μόνον ὅπως δυνήθῃ ἕκαστος τῶν πιστωτῶν νὰ ἀναπληρώσῃ τὴν ἀδράνειαν τῶν συνδίκων καὶ οὐχὶ ὅπως ὠφελήθῃ ὁ ἐπιμελέστερος τῶν πιστωτῶν. Ρητέον δ' ἄλλως, ὅτι ὡς ἐκ τῆς ἀνακλήσεως τῆς περὶ παύσεως ἀποφάσεως δεόν νὰ θεωρηθῇ αὕτη ὡς ἀπρακτος καὶ ἐν τῷ παρελθόντι ἀκόμη. Ἐπιβεβαιοῖ δὲ πρὸ πάντων τὴν δόξαν ταύτην τὸ ὅτι, κατὰ τὸ ἄρθρον 548, ἐδάφ. 2 τοῦ ἐμπορικοῦ κώδικος, τὰ ἔξοδα ἀτομικῆς καταδιώξεως ἐν περιπτώσει ἀνα-

(1) Bédarride, II, σελ. 122 καὶ 123.

(2) Ἐφ. τῶν Παρισίων, 8 Μαρτίου 2856. S. 1856. 2. 199 Journal du Palais, 1856. 1. 559. D. 1856. 2. 139. Ἐμποροδικεῖον τῆς Μασσαλίας, 8 Ἰανουαρίου 1884, Journal de Marseille, 1884, σελ. 160. Ἐφ. τῆς Aix, 20 Μαρτίου 1884. Journal des faillites, 1884, σελ. 567. S. 1885. 2. 135. Journal du Palais. 1885. 1. 714.—Bravard et Demangeat, V, σελ. 492 καὶ 493. Boistel, ἀριθ. 1028. Laurin, ἀριθ. 1111.

κλήσεως τῆς περὶ παύσεως ἀποφάσεως ἐξωφλήθησαν προηγουμένως, τουτέστιν ὁ πιστωτὴς ὁ καταβαλὼν αὐτὰ ἐπληρώθη τὸ ἰσότιμον, ἀρκεῖ νὰ ἀφαιρέσῃ τὰ ἑξῆς ταῦτα ἐκ τοῦ ποσοῦ, ὅπερ ἔλαβε καὶ τὸ ὁποῖον ὀφείλει νὰ ἀποδώσῃ εἰς τὴν ὁμάδα. Τοιοῦτό τι θὰ ᾔτο ἀκατανόητον, ἐὰν αἱ καταδιώξεις αὗται ἐκέκλυντο νὰ ὠφελήσωσι τὸν ἐνασκήσαντα αὐτὰς πιστωτὴν καὶ οὐχὶ πάντας τοὺς πιστωτὰς τῆς πτωχεύσεως.

783. Ἐὰν μὴ ἀνακληθῇ ἡ ἀπόφασις περὶ παύσεως τῶν ἐργασιῶν τῆς πτωχεύσεως δι' ἀνεπάρκειαν ἐνεργητικοῦ, αἱ ἐργασίαι τῆς πτωχεύσεως δὲν ἐπαναλαμβάνονται, οἱ πιστωταὶ διατηροῦσι τὸ ἑαυτῶν δικαίωμα ἀτομικῆς καταδιώξεως, ἡ ἀπὸ τῆς διαχειρίσεως ἀπαλλοτριώσεις δὲν λήγει, δὲν δύναται νὰ γίνῃ μήτε ἀπλοῦς συμβιβασμός, μήτε συμβιβασμὸς ἐπὶ ἐγκαταλείψει, μήτε ἔνωσις παρακολουθουμένη ὑπὸ τῆς λογοδοσίας τοῦ συνδίκου πρὸς τοὺς πιστωτάς, συνεπεία τῆς ὁποίας παύει ἡ κατάστασις τῆς πτωχεύσεως. Ἡ διὰ τῆς ἀποφάσεως λοιπὸν περὶ παύσεως τῶν ἐργασιῶν τῆς πτωχεύσεως δημιουργηθεῖσα κατάστασις ἐξακολουθεῖ ἐπ' ἀόριστον. Δὲν δύναται μάλιστα ὁ πτωχεύσας, ἀποδεικνύων ὅτι ἐπληρώθησαν πάντες οἱ γνωστοὶ πιστωταί, νὰ ἐπιτύχῃ παρὰ τοῦ δικαστηρίου ἀπόφασιν κηρύττουσαν, ὅτι δὲν παρίσταται λόγος ἐπαναλήψεως τῶν ἐργασιῶν τῆς πτωχεύσεως, καὶ ὅτι ἡ πτώχευσις ἔληξεν ⁽¹⁾. Αἱ μόναι δυνατὰ διὰ τὴν πτώχευσιν λύσεις εἶναι ὁ ἀπλοῦς συμβιβασμός, ὁ ἐπὶ ἐγκαταλείψει συμβιβασμὸς καὶ ἡ ἔνωσις. Ἐν τῇ ὑποτεθείσῃ περιπτώσει τὸ δικαστήριον θὰ ἠδύνατο νὰ ἀνακαλέσῃ τὴν περὶ παύσεως τῶν ἐργασιῶν τῆς πτωχεύσεως ἀπόφασιν ἵνα διασκεφθῶσιν οἱ πιστωταὶ περὶ τῆς λύσεως ἣν δεόν νὰ λάβῃ ἡ πτώχευσις. Ἀλλ' εἶναι πρόδηλον, ὅτι ὁ πτωχεύσας, ἀποδεικνύων τὴν ἀκεραίαν πληρωμὴν τῶν χρεῶν αὐτοῦ ὡς πρὸς τε τὸ κεφάλαιον καὶ τοὺς τόκους, δύναται νὰ ἐπιτύχῃ τὴν ἀποκατάστασίν του, καὶ ἂν ἀκόμη δὲν ἀνεκλήθῃ προηγουμένως ἡ ἀπόφασις περὶ παύσεως τῶν ἐργασιῶν τῆς πτωχεύσεως.

(1) Ἐφ' τῶν Παρισίων 25 Μαρτίου 1879. D. 1879. 2. 97.

Νομολογία, ἣν ἐνεκρίναμεν ἀνωτέρω (ἀριθ. 156). ἀναγνωρίζει, ὅτι ἐφ' ὅσον ἡ ἀπόφασις ἡ κηρύττουσα τὴν πτώχευσιν δὲν ἀπέβη τελεσίδικος, ἡ πληρωμὴ πάντων τῶν χρεῶν δεόν νὰ ἐπιφέρῃ τὴν ἀνάκλησιν τῆς ἀποφάσεως ταύτης ἐπὶ τῇ ἐφέσει ἢ ἐπ' ἀνακοπῇ.

784. Ἡ κατάσταση παραμένει ὁμοία καὶ ὡς πρὸς τοὺς κληρονόμους ἀκόμη τοῦ πτωχεύσαντος, ἐὰν ἀπέθανεν οὗτος πρὶν ἢ ἀποφασίς τις, ἀνοίγουσα ἐκ νέου τὴν πτώχευσιν, ἄρῃ τὴν παῦσιν τῶν ἐργασιῶν τῆς πτωχεύσεως δι' ἀνεπάρκειαν ἐνεργητικοῦ ⁽¹⁾.

785. Ἐκ τῶν ἀνωτέρω εἰρημένων περὶ τῆς παύσεως τῶν ἐργασιῶν τῆς πτωχεύσεως δι' ἀνεπάρκειαν ἐνεργητικοῦ καὶ περὶ τῶν ἀποτελεσμάτων αὐτῆς, σαφῶς προκύπτει, ὅτι ἡ παῦσις αὕτη δὲν εἶναι ποσῶς λύσις τῆς πτωχεύσεως ὥσπερ ὁ συμβιβασμὸς ἢ ἡ ἔνωσις. Μόνον ἡ ἐργασία τῆς πτωχεύσεως ἀναστέλλεται. Ἡ πτώχευσις παραμένει μεθ' ὅλων τῶν συνεπειῶν της, ἐξαίρεσις μίᾳς μόνον, τῆς ἀναστολῆς τῶν ἀτομικῶν καταδιώξεων. Ἀποβαίνει μάλιστα αὕτη ὀριστική, μὴ ἀνακληθείσης τῆς περὶ παύσεως τῶν ἐργασιῶν τῆς πτωχεύσεως ἀποφάσεως, δυνάμει τοῦ ἄρθρου 528 ἐμπ. κώδικος. Θὰ περιέπιπτε τις λοιπὸν εἰς πλάνην, τάσσων τὴν δι' ἀνεπάρκειαν ἐνεργητικοῦ παῦσιν τῶν ἐργασιῶν τῆς πτωχεύσεως παρὰ τὸν ἀπλοῦν συμβιβασμόν, τὸν ἐπὶ ἐγκαταλείψει συμβιβασμόν καὶ τὴν ἔνωσιν. Ἡ παραβολὴ αὕτη δὲν δύναται νὰ ἐξηγηθῇ εἰ μὴ ἐκ τοῦ γεγονότος, ὅτι, ἐὰν μὴ ἀνακληθῇ ἡ περὶ παύσεως τῶν ἐργασιῶν τῆς πτωχεύσεως ἀπόφασις, τυγχάνει αὕτη ἡ τελευταία ἐκ τῆς πτωχεύσεως προελθοῦσα πρᾶξις, καίτοι ἐξακολουθεῖ ὑφισταμένη μεθ' ὅλων τῶν ἀποτελεσμάτων της ⁽²⁾.

786. ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΗ.—Ὁ ἀριθμὸς τῶν δι' ἀνεπάρκειαν ἐνεργητικοῦ παύσεων τῶν ἐργασιῶν τῶν πτωχεύσεων ἐξηκολούθησεν αὐξάνων μέχρι τοῦ ἔτους 1891. Ἡ αὕξησις αὕτη ἐπετάθη μετὰ τὴν κατάργησιν τῆς προσωπικῆς κρατήσεως ἐπὶ τε ἀστικῶν καὶ ἐμπορικῶν ὑποθέσεων, ἀνεστάλη δὲ καὶ πάλιν ἀντικατεστάθη δι' ἐλαττώσεως ἀπὸ τῆς εἰς τὴν ἡμετέραν νομοθεσίαν εἰσαγωγῆς τῆς δικαστικῆς ἐκκαθαρίσεως διὰ τοῦ νόμου τῆς 4 Μαρτίου 1889. Ἡ διπλῇ αὕτη

(1) Ἐφ. τῆς Rouen, 11 Μαΐου 1878. D. 1880. 2. 15.

(2) Οἱ ἐν τῷ χειμένῳ ἐκτιθέμενοι λόγοι ἐξηγοῦσι τὸ ὅτι ἐν τῇ ἐτησίᾳ στατιστικῇ τῆς ἀστικῆς καὶ ποινικῆς δικαιοσύνης αἱ παύσεις τῶν ἐργασιῶν τῶν πτωχεύσεων δι' ἀνεπάρκειαν ἐνεργητικοῦ κατατάσσονται παρὰ τὰς ἐνώσεις, τοὺς ἀπλοῦς συμβιβασμούς, τοὺς ἐπὶ ἐγκαταλείψει τοῦ ἐνεργητικοῦ συμβιβασμούς καὶ τὰς ἀποφάσεις τὰς ἀνακαλούσας τὰς κηρύξεις πτωχεύσεως συνεπείᾳ τῆς πληρωμῆς πάντων τῶν χρεῶν τοῦ πτωχεύσαντος.

κίνησις, ὧν ἡ πρώτη μάλιστα ὑπῆρξε λίαν ἀξιοσημείωτος, ἐξηγεῖται εὐκόλως. Οἱ ἔμποροι καταβάλλουσιν ὑπερτάτας προσπάθειας, ὅπως διαφύγῃσι τὴν κήρυξιν τῆς πτωχεύσεως· παρατείνοντες τὸν ἐμπορικὸν βίον των, συχνότατα αὐξάνουσι τὰ χρέη των καὶ ἐλαττοῦσι τὸ ἐνεργητικὸν των. Πολλάκις, καθ' ἣν στιγμὴν κηρύσσεται ἡ πτώχευσις, τοιαύτη ἔχει καταντήσῃ ἡ κατάστασις, ὥστε εἶναι ἀναπόφευκτος ἡ παῦσις τῶν ἐργασιῶν τῆς πτωχεύσεως δι' ἀνεπάρκειαν ἐνεργητικοῦ. Τὸ ἐνδεχόμενον τοῦτο ἦτο ἀπειλητικὸν διὰ τοὺς ἐμπόρους καὶ ἡδύνατο ν' ἀποτρέψῃ αὐτοὺς ἀπὸ τῆς ἀναβολῆς τῆς καταθέσεως τοῦ ἰσολογισμοῦ των, ὅτε, τῆς προσωπικῆς κρατήσεως ἰσχυρούσης ἐπὶ ἀστικῶν καὶ ἐμπορικῶν ὑποθέσεων, ἡ παῦσις τῶν ἐργασιῶν τῆς πτωχεύσεως δι' ἀνεπάρκειαν ἐνεργητικοῦ, ἀποδίδουσα εἰς τοὺς πιστωτὰς τὸ δικαίωμα ἀτομικῆς καταδιώξεως, ἐξέθετε τὸν πτωχεύσαντα εἰς τὸ αὐστηρὸν τοῦτο ἀναγκαστικὸν μέσον. Ἐκλιπόντος τοῦ λόγου τούτου τοῦ νὰ φοβῆται τις τὴν παῦσιν τῶν ἐργασιῶν τῆς πτωχεύσεως δι' ἀνεπάρκειαν ἐνεργητικοῦ ἀπὸ τοῦ νόμου τῆς 22 Ἰουλίου 1867, οἱ ἔμποροι ἤρχισαν ὁσημέραι ὀλιγώτερον νὰ καταθέτωσιν αὐθόρμητοι τὸν ἰσολογισμόν των καὶ αἱ πτωχεύσεις ἤρχισαν ἐπὶ μᾶλλον καὶ μᾶλλον νὰ κηρύσσωνται ἐπὶ τῇ αἰτήσῃ τῶν πιστωτῶν ⁽¹⁾ εἰς στιγμὴν καθ' ἣν τὸ ἐνεργητικὸν τοῦ πτωχεύσαντος κατὴντα εἰς τὸ μηδὲν ἢ σχεδὸν εἰς τὸ μηδὲν ⁽²⁾. Ἡ κατάστασις αὕτη τῶν πραγμάτων ἐπέσυρε τὴν προσοχὴν τοῦ νομοθέτου, ἀκριβῶς δὲ

(1) Ὁρ. ἀριθ. 86 δις καὶ σημ. 1 τῆς σελ. 103 τοῦ προηγουμένου τόμου.

(2) Ὁ Garsonnet, ἐν τῇ πραγματείᾳ αὐτοῦ περὶ τῆς ἐπιρροῆς τῆς καταργήσεως τῆς προσωπικῆς κρατήσεως ἐπὶ τῆς ἐμπορικῆς νομοθεσίας (*influence de l'abolition de la contrainte par corps sur la législation commerciale*) (σελ. 103 καὶ 104) ἐνόμιζεν, ὅτι τὸναντίον θὰ ἦλαι τοῦτο ὁ ἀριθμὸς τῶν δι' ἀνεπάρκειαν ἐνεργητικοῦ παύσεων τῶν ἐργασιῶν τῶν πτωχεύσεων. Ἐστηρίζετο δὲ ἐπὶ τοῦ ὅτι οἱ ἔμποροι, ὧν τὸ ἐνεργητικὸν εἶναι ἀσήμενον, δὲν θὰ εἶχον πλέον συμφέρον, πρὸς ἀποφυγὴν τῆς προσωπικῆς κρατήσεως, νὰ ζητῶσι τὴν κήρυξιν των εἰς κατάστασιν πτωχεύσεως. Ὁ συλλογισμὸς οὗτος δὲν ἦτο βάσιμος, ἐπειδὴ ὁ Garsonnet δὲν ἐλάβανεν ὑπ' ὄψιν τὸ ὅτι ἡδύναντο οἱ πιστωταὶ νὰ προκαλέσωσι τὴν κήρυξιν τῆς πτωχεύσεως τοῦ ὀφειλέτου αὐτῶν, ὅταν δὲν ἐκπληροῖ αὗτος τὴν ὑπὸ τοῦ νόμου ἐπιβαλλομένην αὐτῷ ὑποχρέωσιν τῆς καταθέσεως τοῦ ἰσολογισμοῦ του. Καθὰ ἐσημειώσαμεν ἐν τοῖς ἀνωτέρω (ἀριθ. 86 δις καὶ σημ. 1 τῆς σελ. 103 τοῦ προηγουμένου τόμου), μετὰ τὴν κατάργησιν τῆς προσω-

πρὸς θεραπείαν αὐτῆς εἰσήγαγε τὴν δικαστικὴν ἐκκαθάρισιν ὑπὲρ τοῦ ἐμπόρου τοῦ φανερώοντος τὴν παῦσιν τῶν πληρωμῶν του ἐντὸς χρόνου μὴ πολὺ ἀπέχοντος τῆς ἐποχῆς καθ' ἣν ἐπῆλθεν ἡ παῦσις. Οὕτω ἐδημιουργήθη ἐν τινι μέτρῳ νόμιμον πλεονέκτημα ὑπὲρ τῶν ἐμπόρων, οἵτινες, ἵνα φανερώσωσιν εἰς τὴν δικαιοσύνην τὴν δυσχερῆ οἰκονομικὴν των κατάστασιν, δὲν περιμένουσι ν' ἀπολέσωσι πρότερον σχεδὸν ὁλόκληρον τὸ ἐνεργητικὸν των. Διὰ τοῦ τρόπου τούτου ἐπεδιώκετο ἡ ἐλάττωσις τοῦ ἀριθμοῦ τῶν παύσεων τῶν ἐργασιῶν τῶν πτωχεύσεων δι' ἀνεπάρκειαν ἐνεργητικοῦ, φαίνεται δὲ ὅτι ἀπὸ τοῦ 1891 ἤρχισε παραγόμενον τὸ ἐπιζητηθὲν ἀποτέλεσμα. Ἀλλ' ἐπειδὴ ἡ δικαστικὴ ἐκκαθάρισις δύναται νὰ καταλήξῃ, καθάπερ καὶ ἡ πτώχευσις, εἰς ἀπόφασιν περὶ παύσεως τῶν ἐργασιῶν δι' ἀνεπάρκειαν ἐνεργητικοῦ, ἀνάγκη πρὸς ἀκριβῆ ἐπίγνωσιν τῆς ἀπὸ τοῦ νόμου τῆς 4 Μαρτίου 1889 καταστάσεως, νὰ λαμβάνωνται ὑπ' ὄψιν αἱ παύσεις ἐργασιῶν αἱ ἀπαγγελλόμεναι μετὰ πτώχευσιν ὡς καὶ αἱ μετὰ δικαστικὴν ἐκκαθάρισιν ἀπαγγελλόμεναι παύσεις (1). Εἶναι δὲ ἥκιστα εὐάρεστα τὰ ἀποτελέσματα. Ἐχων τις

πικῆς κρατησεως ἐπὶ τε ἀστικῶν καὶ ἐπὶ ἐμπορικοῦ ὑποθέσεων, ὁ ἀριθμὸς τῶν ἐπὶ τῇ καταθέσει ἰσολογισμοῦ κηρυχθεισῶν πτωχεύσεων ἡλαττώθη κατὰ πολὺ, ἐνῶ αἱ πλεῖσται τῶν πτωχεύσεων ἐκηρύχθησαν ἐπὶ τῇ αἰτήσει τῶν πιστωτῶν.

Ὅρα περὶ τῆς αὐξήσεως τῶν δι' ἀνεπάρκειαν ἐνεργητικοῦ παύσεων τῶν ἐργασιῶν τῶν πτωχεύσεων Thaller, Des faillites en Droit comparé, I, σελ. 208 καὶ 209· Sabatier, Essai sur les faillites cloturées pour insuffisance d'actif (Revue critique de législation et de jurisprudence, 1878, σελ. 344 καὶ ἐπόμε.).

(1) Ἴδου δὲ οἱ ἀριθμοὶ οὓς δίδει ὁ ἐτήσιος ἀπολογισμὸς (compte rendu annuel) τῆς ἀστικῆς καὶ τῆς ἐμπορικῆς δικαιοσύνης.

Ὁ μέσος ὅρος τῶν δι' ἀνεπάρκειαν ἐνεργητικοῦ παύσεων τῶν ἐργασιῶν ὑπῆρξεν : ἀπὸ τοῦ 1841 μέχρι τοῦ 1845, 704· ἀπὸ τοῦ 1846 μέχρι τοῦ 1850, 630· ἀπὸ τοῦ 1851 μέχρι τοῦ 1855, 623· ἀπὸ τοῦ 1856 μέχρι τοῦ 1860, 813· ἀπὸ τοῦ 1861 μέχρι τοῦ 1865, 1152· ἀπὸ τοῦ 1866 μέχρι τοῦ 1870, 1637· ἀπὸ τοῦ 1871 μέχρι τοῦ 1875, 1316· ἀπὸ τοῦ 1876 μέχρι τοῦ 1880, 2387.

Ὁ ἀριθμὸς τῶν δι' ἀνεπάρκειαν ἐνεργητικοῦ παύσεων τῶν ἐργασιῶν ὑπῆρξεν ἐν ἔτει 1881 2684· ἐν ἔτει 1882 2763· ἐν ἔτει 1883 3160· ἐν ἔτει 1884 3419· ἐν ἔτει 1885 3186· ἐν ἔτει 1886 4310· ἐν ἔτει 1887 4433· ἐν ἔτει 1888 4224· ἐν ἔτει 1889 4231 (4074 δ.ἀ. μόνως τὰς πτω-

ὕπ' ὄψιν τὸν μέγιστον πάντοτε ἀριθμὸν τῶν παύσεων τῶν ἐργασιῶν δι' ἀνεπάρκειαν ἐνεργητικοῦ δύναται νὰ εἴπῃ, ὅτι ὁ νόμος δὲν ἐπέτυχε τοῦ σκοποῦ του. Εἶναι βέβαιον, ὅτι πολλαὶ πτωχεύσεις κηρύσσονται καθ' ὃν χρόνον τὸ ἐνεργητικὸν εἶναι λίαν ἡλαττωμένον, καὶ δὲν δύναται νὰ ἐπαρκέσῃ διὰ τὰ ἐξοδα, ἅτινα συνεπάγονται αἱ ἐνεργητέαι πράξεις. Ἡ δικαστικὴ ἐκκαθάρισις ἐλάχιστα περιώρισε μέχρι τοῦδε τὸ κακόν.

Ἐν τούτοις οὐδεὶς ἠξίωσε μέχρι τοῦδε τὴν κατάργησιν τῆς δι' ἀνεπάρκειαν ἐνεργητικοῦ παύσεως τῶν ἐργασιῶν. Αἱ προτεινόμεναι μεταρρυθμίσεις, χωρὶς νὰ στρέφονται κατ' αὐτοῦ τούτου τοῦ μέ-
τρου, σκοπὸν ἔμμεσον ἔχουσι νὰ ἐλαττώσωσι τὸν ἀριθμὸν τῶν περι-
πτώσεων, καθ' ἃς παύουσιν οὕτω αἱ ἐργασίαι τῶν πτωχεύσεων. Οὕτω ἐπροτάθη ἡ ἐλάττωσις τῶν δαπανῶν, ἃς συνεπάγονται αἱ πτωχεύσεις ⁽¹⁾, ἡ ἐπέκτασις τῆς διατάξεως τοῦ ἀρθρ. 46¹, δυνάμει τῆς ὁποίας φέρει τὰ πρῶτα ἐξοδα τῶν πτωχεύσεων τὰ δημόσια, εἰς ἐξοδα πλειόνων κατηγοριῶν ⁽²⁾, ἡ πίστωσις εἰδικοῦ πόρου πρὸς καταβολὴν τῶν ἐξόδων τῶν πτωχεύσεων, αἵτινες στεροῦνται χρημά-
των ⁽³⁾. Ἐγένετο δὲ καὶ πρότασις τις ἄλλης φύσεως ἐπροτάθη δηλ.

χεύσεις)· ἐν ἔτει 1890 4128 (3744 διὰ τὰς πτωχεύσεις)· ἐν ἔτει 1891 3923 (3478 διὰ τὰς πτωχεύσεις)· ἐν ἔτει 1892 3933 (3464 διὰ τὰς πτωχεύσεις)· ἐν ἔτει 1893 3816 (3454 διὰ τὰς πτωχεύσεις)· ἐν ἔτει 1894 4066 (3648 διὰ τὰς πτωχεύσεις).

Ἐκ τῆς συγκρίσεως τοῦ ἀριθμοῦ τῶν πτωχεύσεων τῶν καταληγουσῶν εἰς παῦσιν τῶν ἐργασιῶν δι' ἀνεπάρκειαν ἐνεργητικοῦ πρὸς τὸν ὀλικὸν ἀριθμὸν τῶν ἀποπερατουμένων καὶ ληγουσῶν πτωχεύσεων βεβαιοῦται, ὅτι ὁ ἀριθμὸς τῶν δι' ἀνεπάρκειαν ἐνεργητικοῦ παύσεων τῶν ἐργασιῶν παρουσιάζει τὴν ἐπομένην ἀναλογίαν : 25 ο]ο κατὰ τὰ ἔτη 1841 μέχρι 1845· 18 ο]ο ἀπὸ τοῦ 1846 μέχρι τοῦ 1850· 21 ο]ο ἀπὸ τοῦ 1851 μέχρι τοῦ 1855· 20 ο]ο ἀπὸ τοῦ 1856 μέχρι τοῦ 1860· 23 ο]ο ἀπὸ τοῦ 1861 μέχρι τοῦ 1865· 30 ο]ο ἀπὸ τοῦ 1866 μέχρι τοῦ 1870· 36 ο]ο ἀπὸ τοῦ 1871 μέχρι τοῦ 1875· 40 ο]ο ἀπὸ τοῦ 1876 μέχρι τοῦ 1880· 44 ο]ο ἀπὸ τοῦ 1881 μέχρι τοῦ 1885· 49 ο]ο ἐν ἔτει 1886· 52 ο]ο ἐν ἔτει 1887· 50 ο]ο ἐν ἔτει 1888· 50 ο]ο ἐν ἔτει 1889. Ἐν ἔτει 1890 συνέβησαν 3744 ἐπὶ 7194 ἀποπερατω-
θεῖσων καὶ ληξασῶν πτωχεύσεων· ἐν ἔτει 1891 3128 ἐπὶ 6511· ἐν ἔτει 1892 3464 ἐπὶ 6460· ἐν ἔτει 1893 3454 ἐπὶ 6322· ἐν ἔτει 1894 3648 ἐπὶ 6745.

(1-2-3) Ὁρα Thaller, ἐνθα ἄνωτ. II, ἀριθ. 206.

νὰ δύναται κατὰ τὴν διαγωγὴν τοῦ πτωχεύσαντος νὰ θεωρῇται ἡ δι' ἀνεπάρκειαν ἐνεργητικοῦ παῦσις τῶν ἐργασιῶν τῆς πτωχεύσεως ὡς συναφῆς τὸ κατ' αὐτὸν πρὸς ἔγκλημα ἀπλῆς χρεωκοπίας, ἢ νὰ ἐξομοιωθῇ πρὸς αὐτό. Ὑπάρχοντος τοῦ ἐγκλήματος τούτου, ὁ σύνδικος θὰ εἶχε τὸ δικαίωμα ν' ἀπαιτήσῃ ἀποζημίωσιν παρὰ τοῦ πτωχεύσαντος διὰ τὴν ζημίαν τὴν ὑπ' αὐτοῦ προξενουμένην εἰς τοὺς πιστωτάς. Ἡ προσωπικὴ κράτησις θὰ ἴσχυε κατ' αὐτοῦ, ἐπειδὴ διετηρήθη αὕτη ἐπὶ ποινικῶν ὑποθέσεων διὰ τοῦ νόμου τῆς 22 Ἰουλίου 1867, ἰδίᾳ διὰ τὴν ἀποζημίωσιν τῶν ὀφειλομένων ἐνεκα ἀδικήματος. Ἐπειδὴ δὲ ἡ παῦσις τῶν ἐργασιῶν τῆς πτωχεύσεως δύναται νὰ δώσῃ χώραν εἰς ἐνάσκησιν τοῦ αὐστηροῦ τούτου ἐκτελεστικοῦ μέσου, οἱ ἔμποροι θὰ ἐζήτουν ἴσως ν' ἀποφεύγῳσι αὐτὸ περισσότερον ἢ ὅσον τὴν σήμερον.

787. ΕΝΟΝ ΔΙΚΑΙΟΝ. — Ἡ παῦσις τῶν ἐργασιῶν τῆς πτωχεύσεως δι' ἀνεπάρκειαν ἐνεργητικοῦ ἀπαντᾷ εἰς πολλὰς νομοθεσίας. Ἀλλὰ τὰ συναφῆ πρὸς αὐτὴν ἀποτελέσματα δὲν εἶναι πανταχοῦ τὰ αὐτά· συμβαίνει μάλιστα νόμιμοι διατάξεις ὅμοιαι πρὸς τοὺς τοῦ γαλλικοῦ ἐμπ. κώδικος νὰ ἐρμηνεύωνται ἐν τισὶ χώραις διαφορετικῶς τῆς κρατούσης ἐν Γαλλίᾳ ἐρμηνείας ⁽¹⁾.

Ὁ βελγικὸς νόμος, ἐν ἄρθρῳ 536, ἀντιγράφει τὰς διατάξεις τῶν ἄρθρων 527 καὶ 528 τοῦ γαλλικοῦ ἐμπορικοῦ κώδικος, ἐξαιρουμένου ἐνὸς σημείου : τὸ δικαστήριον δύναται νὰ κηρύξῃ τὸν πτωχεύσαντα συγγνωστὸν διὰ τῆς ἀποφάσεως τῆς ἀπαγγελλούσης τὴν παῦσιν τῶν ἐργασιῶν τῆς πτωχεύσεως δι' ἀνεπάρκειαν ἐνεργητικοῦ ⁽²⁾. Εἶναι κοινῇ παραδεδεγμένον ἐν Βελγίῳ, ὅτι ἡ παῦσις αὕτη ἐπιφέρει τὴν λήξιν τῆς ἀπὸ τῆς διαχειρίσεως τῆς περιουσίας

(1) Ὁρα A. Sabatier, Essai sur les faillites cloturées pour insuffisance d'actif, ἐν τῇ Revue critique de législation et de jurisprudence, 1878, σελ. 344 καὶ ἐπομ.

(2) Εἴπομεν ἄνωτέρῳ (ἀριθ. 768), ὅτι ἡ κήρυξις τοῦ πτωχεύσαντος ὡς συγγνωστοῦ δὲν συγχωρεῖται κατὰ τοὺς ἡμετέρους νόμους, ὑπαρχούσης παύσεως τῶν ἐργασιῶν τῆς πτωχεύσεως δι' ἀνεπάρκειαν ἐνεργητικοῦ. Πητέον ὅμως, ὅτι ἡ ἐν Βελγίῳ γενομένη, ὡς ἐν Γαλλίᾳ, κατάργησις τῆς προσωπικῆς κρατήσεως ἐπὶ τε ἀστικῶν καὶ ἐμπορικῶν ὑποθέσεων (νόμος τῆς 27 Ἰουλίου 1871) ἐστέρησε πάσης σχεδὸν πρακτικῆς σπουδαιότητος τὴν κήρυξιν τοῦ πτωχεύσαντος ὡς συγγνωστοῦ. Πρβλ. ἀριθ. 726.

ἀπαλλοτριώσεως τοῦ πτωχεύσαντος, ἐνῶ συγχρόνως δίδει πέρας ὡς πρὸς ἑκάστην πιστωτὴν εἰς τὴν ἀναστολὴν τοῦ δικαιώματος ἀτομικῆς καταδιώξεως ⁽¹⁾, οὕτως ὥστε ἑκάστος πιστωτὴς νὰ δύναται νὰ πληρῶνῃται ὀριστικῶς, ἐπὶ δὲ τῶν νεωστὶ ἀποκτηθέντων ὑπὸ τοῦ πτωχεύσαντος πραγμάτων νὰ συντρέχωσιν οἱ μεταγενέστεροι τῆς παύσεως τῶν ἐργασιῶν τῆς πτωχεύσεως πιστωταὶ μετὰ τῶν προηγούμενων.

Τὸ αὐτὸ σύστημα εἰσῆχθη ὑπὸ τοῦ ἰταλικοῦ ἐμπορικοῦ κώδικος (ἄρθρ. 817 καὶ 818) ⁽²⁾. Ὅρα ἐπίσης ἄρθρα 832 καὶ 833 τοῦ ρουμανικοῦ ἐμπορικοῦ κώδικος.

Ὁ γερμανικὸς νόμος (ἄρθρ. 190 μέχρις 192) ἀναγνωρίζει ἐπίσης, ὅτι ἡ ἀπὸ τῆς διαχειρίσεως ἀπαλλοτρίωσις παύει. Διότι ὀρίζει, ὅτι ὁ πτωχεύσας ἀναλαμβάνει τὸ δικαίωμα τῆς διαθέσεως τῶν πραγμάτων τῶν ἀποτελούντων τὸ ἐνεργητικὸν τῆς ὁμάδος (ἄρθρ. 192, ἐδάφ. 1ον). Κατὰ τὸν νόμον τοῦτον ἡ ἀπόφασις ἡ ἀπαγγέλλουσα τὴν παῦσιν τῶν ἐργασιῶν τῆς πτωχεύσεως δεόν νὰ δημοσιεύηται (κατὰ εἰδικὰς διατυπώσεις).

Ὁ αὐστριακὸς νόμος (ἄρθρ. 154 καὶ 66) παραδέχεται, ὅτι ἀπαιτεῖται ἀπόφασις κηρύττουσα τὴν πτώχευσιν περατωμένην, ὅταν τὸ ἐνεργητικὸν δὲν ἄρκῃ διὰ τὰ ἔξοδα τῶν ἐργασιῶν αὐτῆς, τοῦθ' ὅπερ σημαίνει, ὅτι ἡ πτώχευσις παύει μετὰ τῶν διαφορῶν συναφῶν αὐτῇ ἀποτελεσμάτων. Ἡ αὐτὴ διάταξις ἀπαντᾷ ἐν τῷ ἄρθρῳ 165 τοῦ περὶ πτωχεύσεως οὐγγρικοῦ νόμου.

Ρητέον ἄλλως ὅτι ὁ γερμανικὸς (ἄρθρ. 99), ὁ αὐστριακὸς (ἄρθρ. 66) καὶ ὁ οὐγγρικὸς νόμος (ἄρθρ. 87) ὀρίζουσιν, ὅτι τὸ οἰκεῖον δικαστήριον δὲν πρέπει νὰ κηρύττῃ τὴν πτώχευσιν, ὅταν βεβαιουῖται, ὅτι τὸ ἐνεργητικὸν δὲν ἀρκεῖ διὰ τὰ ἔξοδα, τὰ ὅποια θὰ ἀπητοῦντο διὰ τὰς ἐργασίας τῆς πτωχεύσεως.

Ἐκ τῶν νόμων καθ' οὓς ἰσχύει ἡ παῦσις τῶν ἐργασιῶν τῆς πτωχεύσεως δι' ἀνεπάρκειαν ἐνεργητικοῦ ὁ *χιλιακὸς* ἐμπορικὸς κώδιξ εἶναι ἄξιος ἰδιαιτέρως μνείας. Διαφόρως πρὸς τοὺς μνημονευ-

(1) Ἐφ. τῶν Βρυξελλῶν, 28 Μαΐου 1879, *Jurisprudence du port d'Anvers*, 1880. 2. 10. — *Namur, Le Code de commerce belge révisé*, ἀριθ. 1927 καὶ 1928.

(2) *Vidari, Corso di diritto commerciale*, VIII, ἀριθ. 4848 μέχρι 4855.

θέντας νόμους παραδέχεται οὗτος ρητῶς ἐν τοῖς ἀρθροῖς 1495 μέχρι 1497 σύστημα ὁμοιον πρὸς τὸ τοῦ γαλλικοῦ ἐμπορικοῦ κώδικος. Κατὰ τὸ ἀρθρον 1496 ἡ ἀπόφασις ἢ ἀναστέλλουσιν τὴν διαδικασίαν τῆς πτωχεύσεως ἀφίνει ὑφισταμένην τὴν κατάστασιν πτωχεύσεως, ἀποδίδει ὅμως εἰς τοὺς πιστωτὰς τὸ δικαίωμα τῆς ἐνασχέσεως ἐκτελεστικῶν μέσων ἐπὶ τοῦ προσώπου καὶ ἐπὶ τῆς περιουσίας τοῦ πτωχεύσαντος. Ὁ *χιλιανὸς* κῶδιξ παραδέχεται τι ἀνάλογον πρὸς τὴν κήρυξιν τοῦ πτωχεύσαντος ὡς συγγνωστοῦ, χωρὶς πάντως ν' ἀφίνει εἰς τὸ δικαστήριον ἀπεριόριστον διακριτικὴν ἐξουσίαν. Κατὰ τὸ ἀρθρον 1496, ἐδάφ. 2 τοῦ *χιλιανοῦ* κώδικος, τὸ δικαστήριον δὲν δύναται ν' ἀπαγγεῖλῃ τὴν προσωπικὴν κράτησιν κατὰ τοῦ πτωχεύσαντος εἰ μὴ ἐπὶ δολίας ἢ ἐνόχου χρεωκοπίας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΠΕΜΠΤΟΝ

ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΔΙΑΦΟΡΩΝ ΚΑΤΑ ΤΗΣ ΟΜΑΔΟΣ ΤΩΝ ΠΙΣΤΩΤΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ. — ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΔΙΕΚΔΙΚΗΣΕΩΣ ⁽¹⁾. — ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΠΡΟΝΟΜΙΩΝ ΚΑΙ ΤΩΝ ΥΠΟΘΗΚΩΝ, ΙΔΙΑ ΔΕ ΤΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ ΤΟΥ ΠΩΛΗΤΟΥ ΚΙΝΗΤΩΝ ΚΑΙ ΤΟΥ ΕΚΜΙΣΘΩΤΟΥ ΑΚΙΝΗΤΟΥ ⁽²⁾. — ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ ΤΗΣ ΓΥΝΑΙΚΟΣ ΤΟΥ ΠΤΩΧΕΥΣΑΝΤΟΣ ⁽³⁾. — ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ ΤΩΝ ΠΙΣΤΩΤΩΝ ΚΑΤΑ ΤΩΝ ΕΙΣ ΟΛΟΚΛΗΡΟΝ ΣΥΝΟΦΕΙΛΕΤΩΝ ἢ ΚΑΤΑ ΤΟΥ ΠΡΩΤΟΦΕΙΛΕΤΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΕΓΓΥΗΤΟΥ ⁽⁴⁾.

788. Δὲν εἶναι πιστωταὶ πάντες οἱ ἔχοντες νὰ ἐνασκήσωσι δικαιώματα κατὰ τῆς πτωχεύσεως. Ὑπάρχουσι πρόσωπα ἄτινα, κεκτημένα τὴν κυριότητα πραγμάτων εὐρισκομένων εἰς χεῖρας τοῦ πτωχεύσαντος, δὲν ὑπόκεινται εἰς τὸν περὶ μερισμοῦ νόμον καὶ δύνανται νὰ τὰ διεκδικήσωσι. Πλὴν τούτου πιστωταὶ τινες δύνανται νὰ ἐπικαλεσθῶσι προνόμιον ἢ ὑποθήκην. Τέλος ὑπάρχουσι πιστωταί, οἵτινες ἔχουσιν ἢ πλείονας ἀλληλεγγύους ὀφειλέτας, ἢ πρωτοφειλέτην καὶ ἐγγυητήν, ἐν οἷς εὐρίσκεται ὁ πτωχεύσας.

Ὑπὸ τίνας περιστάσεις καὶ ὑπὸ τίνας ὅρους δύναται τις νὰ διεκδικήσῃ πράγματα ἐν τινὶ πτωχεύσει ὡς κύριος αὐτῶν; Ποῖα τὰ δικαιώματα πιστωτοῦ ἔχοντος πλείονας ἀλληλεγγύους ὀφειλέτας ἢ πρωτοφειλέτην καὶ ἐγγυητήν, ὅταν εἰς ἡ πλείονες ἐξ αὐτῶν κηρύσσωνται εἰς κατάστασιν πτωχεύσεως; Ὁ ἐμπορικὸς κῶδιξ ἐδέησε

(1) Ἐμπ. κώδ. ἄρθρ. 574 καὶ 575.

(2) Ἐμπ. κώδ. ἄρθρ. 450, 549, 550, 576 μέχρι 579.

(3) Ἐμπ. κώδ. ἄρθρ. 557 μέχρι 564.

(4) Ἐμπ. κώδ. ἄρθρ. 542 μέχρι 544.

νὰ λύσῃ τὰ ζητήματα ταῦτα. Ἐν τοῖς προσώποις, ἅτινα δύνανται νὰ ἔχωσι τὸ δικαίωμα τῆς διεκδικήσεως πραγμάτων ἐν τινι πτωχεύσει ὡς κύριοι αὐτῶν, νὰ ἐνασκήσωσι νόμιμον ὑποθήκην ὡς πιστωταὶ ἢ νὰ ἐμφανισθῶσιν ὡς ἐγχειρόγραφοι πιστωταί, ἅπαντ' ἀπολύτως ἢ σύζυγος τοῦ πτωχεύσαντος. Ὁ νομοθέτης ἐδέησε νὰ κανονίσῃ εἰδικῶς τὴν θέσιν αὐτῆς. Τὰ δικαιώματα διεκδικήσεως, τὰ προνόμια καὶ αἱ ὑποθήκαι βλάπτουσι τὴν ἀνέγγυον ὁμάδα, ἰδιαζόντως δὲ ὑπάρχει λόγος νὰ φοβῇται τις συμπαιγνίας μεταξὺ τοῦ πτωχεύσαντος καὶ τῆς γυναικὸς του. Διὸ αἱ διατάξεις τοῦ κώδικος ἐπὶ τῶν θεμάτων τούτων ἔχουσιν ἐν γένει χαρακτῆρα περιοριστικόν.

Τὴν μελέτην τῶν θεμάτων τούτων θέλομεν διαιρέσει ὡς ἔπεται :
Τμῆμα I. ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΔΙΕΚΔΙΚΗΣΕΩΣ. — *Τμῆμα* II. ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΠΡΟΝΟΜΙΩΝ ΚΑΙ ΤΩΝ ΥΠΟΘΗΚΩΝ, ΙΔΙΑ ΔΕ ΤΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ ΤΟΥ ΠΩΛΗΤΟΥ ΚΙΝΗΤΩΝ ΠΡΑΓΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΤΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ ΕΚΜΙΣΘΩΤΟΥ ΑΚΙΝΗΤΟΥ. — *Τμῆμα* III. ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ ΤΗΣ ΓΥΝΑΙΚΟΣ ΤΟΥ ΠΤΩΧΕΥΣΑΝΤΟΣ. — *Τμῆμα* IV. ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΣΥΝΟΦΕΙΑΕΤΩΝ ΚΑΙ ΤΩΝ ΕΓΓΥΗΤΩΝ.

ΤΜΗΜΑ ΠΡΩΤΟΝ

Περὶ τῆς διεκδικήσεως.

789. Ὑπάρχει διεκδίκησις, ὅταν πρόσωπόν τι ἀξιοῖ νὰ λάβῃ ὡς κύριος πράγματα εὐρισκόμενα εἰς χεῖρας τοῦ πτωχεύσαντος, ἐνῶ ὁ τελευταῖος οὗτος δὲν ἔχει τὴν κυριότητα αὐτῶν. Ἡ ἐπὶ πτωχεύσεως διεκδίκησις ἀντιστοιχεῖ πρὸς τὰς μετὰ διεκδικήσεως συνεχόμενας ἀνακοπὰς (*demandes en distraction*) τὰς κινουμένας ἐπὶ κατασχέσεως (κωδ. πολ. δικον. ἀρθρ. 608, 725 καὶ ἐπομ.). Ὁ διεκδικῶν ἀξιοῖ ὡς κύριος νὰ ἀναλάβῃ κτῆμά τι ἀποκλείων πάντα ἄλλον πιστωτήν. Ἡ ἀξίωσις αὕτη εἶναι συνέπεια τοῦ δικαιώματος προτιμήσεως τὸ ὁποῖον ἐνέχει ἡ κυριότης ὡς πᾶν ἄλλο ἐμπράγματον δικαίωμα.

Ἄλλ' ὁ ἐμπορικὸς κώδιξ δὲν μεταχειρίζεται πάντοτε τὴν λέξιν διεκδίκησις ὑπὸ τὴν αὐστηράν ταύτην σημασίαν· ἐνίοτε μεταχειρίζεται αὐτὴν κατ' ἐκδοχὴν καὶ πῶς διάφορον. Οὕτω ὑπὸ τὸν ὅρον

τῆς διεκδικήσεως κατκτάσσει τὴν περὶ διαρρήξεως ἀγωγὴν τοῦ πω-
λητοῦ κινητῶν πραγμάτων, ἅτινα, ὑπὸ περιοριστικούς τινες ὁρους,
ἀνήκουσιν εἰς αὐτὸν παρὰ τὴν πτώχευσιν τοῦ ἀγοραστοῦ (ἄρθρ. 576
καὶ ἐπομ.). Τὸ πρῶγμα ἐννοεῖται εὐκόλως. Ἀληθῶς ὁ πωλητὴς ὁ
ἀπαιτῶν τὴν διάρρηξιν τῆς πωλήσεως ἔνεκα μὴ πληρωμῆς τοῦ
τιμήματος εἶναι πιστωτὴς παραπονούμενος, ὅτι δὲν ἐπληρώθη·
ἀλλ' ἡ ἀξίωσις αὐτοῦ, ζητοῦντος τὴν λύσιν τῆς πωλήσεως, εἶναι νὰ
θεωρηθῇ ὡς μηδέποτε παύσας νὰ εἶναι κύριος τοῦ πωληθέντος
πράγματος, ἐπομένως νὰ ἀναλάβῃ αὐτό, ἀποκλείων τοὺς ἄλλους
πισιωτὰς τοῦ πτωχεύσαντος.

790. Αἱ διεκδικητικαὶ ἀπαιτήσεις δύνανται νὰ ἐγερθῶσιν ἐν
παντὶ καιρῷ μετὰ τὴν ἀπόφασιν τὴν κηρύττουσαν τὴν πτώχευσιν,
ἀδιαφόρως ἂν ἐπέρχεται συμβιβασμὸς ἢ ἔνωσις. Φρόνιμον ὁμῶς
εἶναι νὰ ἐνασκῶνται ὅσον τὸ δυνατὸν ἐνωρίτερον. Μετὰ τὴν ἔνωσιν
τὰ κτήματα τοῦ πτωχεύσαντος πωλοῦνται, εἶναι δὲ φόβος μήπως
περιληφθῶσιν εἰς τὰς πωλήσεις τυχῶς κτήματα δυνάμενα νὰ
διεκδικηθῶσι, τοῦθ' ὅπερ προκειμένου περὶ κινητῶν δύναται νὰ
κωλύσῃ τὴν διεκδίκησιν δυνάμει τοῦ ἄρθρου 2279 ἀστ. κώδικος,
ἅμα ὡς ἀποκτήσῃ ὁ ἀγοραστὴς τὴν νομὴν τοῦ πράγματος.

791. Δὲν εἶναι δὲ κατ' ἀρχὴν ἀνάγκη νὰ ἀπευθυνθῇ ἡ διεκδι-
κητικὴ ἀπαίτησις πρὸς τὸ δικαστήριον. Ὑποβάλλεται αἴτησις
(*requête*) πρὸς τοὺς συνδίκους, οἵτινες εἶναι οἱ φυσικοὶ ἀντίδικαι
τῶν διεκδικητικῶν ἀπαιτήσεων διὰ τὸν ἀπλούστατον λόγον, ὅτι
ἀντιπροσωπεύουσι τὴν ὁμάδα. Δύνανται δὲ οὗτοί τῃ ἐγκρίσει τοῦ
εἰσηγητοῦ νὰ δεχθῶσι τὴν αἴτησιν. Μόνον ἐν περιπτώσει ἀμφισβη-
τήσεως ἀνάγκη προσφυγῆς εἰς τὸ δικαστήριον, ἀποφαίνεται δὲ
τοῦτο, ἀφοῦ ἀκούσῃ τὸν εἰσηγητήν. Ὅρα ἄρθρ. 579 ἐμπ. κώδ.

792. Ὁ ἐμπορικὸς κώδιξ δὲν θέτει, ὡς πράττουσι ξένοι τινὲς
κώδικες⁽¹⁾, γενικὰς ἀρχὰς περὶ τῶν περιπτώσεων, καθ' ἃς δύνανται νὰ

(1) **ΕΕΝΟΝ ΔΙΚΑΙΟΝ.** — Καὶ οἱ ξένοι κώδικες, ὥσπερ ὁ γαλλικὸς,
ἀκολουθοῦσιν ἐν γένει τὸ σύστημα τοῦ νὰ ἀναγράφωσι μόνον τὰς σπουδαιο-
τέρας καὶ τὰς συνηθεστέρας περιπτώσεις διεκδικήσεως. Ὅρα βελγικὸν κώ-
δικα ἄρθρ. 566 μέχρι 572, ἰταλικὸν κώδικα ἄρθρ. 802 μέχρι 808 Ἀλλ' ὁ
γερμανικὸς νόμος (ἄρθρ. 35¹ μέχρι 38), ἀπλῶς σχεδὸν θίτει κανόνας
γενικοὺς καὶ παραπέμπει εἰς τὰς ἀρχὰς τοῦ ἀστικοῦ δικαίου. Ὅρα ἐπίσης
ἀγγλικὸν νόμον ἄρθρ. 44. Τὸ ἄρθρον τοῦτο καθιεροῖ τὴν θεωρίαν τῆς re-

γίνῃ δεκτὴ ἢ διεκδίκησις ὡς πρὸς τοὺς πιστωτὰς τῆς πτωχεύσεως. Διέλαβε μόνον περὶ τεσσάρων λίαν συνήθων περιπτώσεων διεκδικήσεως· πραγματεύεται : 1ον περὶ τῆς διεκδικήσεως ἐμπορευμάτων ἅτινα παρεδόθησαν πρὸς τὸν πτωχεύσαντα λόγῳ παρκαταθήκης ἢ διὰ τὰ πωληθῶσι διὰ λογαριασμόν τοῦ ἀποστολέως (ἄρθρ. 575)· περὶ τῆς διεκδικήσεως τῶν ἐμπορικῶν γραμματίων καὶ ἄλλων χρεωγράφων (ἄρθρ. 574)· 3ον περὶ τῆς διεκδικήσεως (1) τοῦ μὴ πληρωθέντος πωλητοῦ (ἄρθρ. 576)· 4ον περὶ τῶν διεκδικητικῶν ἀπαρτίσεων τῆς γυναικὸς τοῦ πτωχεύσαντος (ἄρθρ. 557 καὶ ἐπομ.). Ἄλλ' εἶναι ἀναμφισβήτητον, ὅτι ἡ τοιαύτη ἀπαρίθμησις τοῦ κώδικος δὲν εἶναι περιοριστική. Ἐκ τῶν εἰδικῶν διατάξεων τοῦ ἐμπ. κώδικος ἐξυπακούεται γενικὸς κανὼν, τὸν ὅποιον χρήσιμον εἶναι νὰ διατυπώσωμεν. Πᾶς κύριος πραγμάτων εὐρισκομένων εἰς χεῖρας τοῦ πτωχεύσαντος κατὰ τὸν χρόνον τῆς ἐκδόσεως τῆς ἀποφάσεως τῆς κηρυττούσης τὴν πτώχευσιν, δύναται νὰ τὰ διεκδικήσῃ κατὰ τῆς ὁμάδος τῶν πιστωτῶν. Ὅπως ὀρίσωμεν, ἂν πρόσωπόν τι εἶναι κύριος καὶ ἔχει ἐπομένως τὸ δικαίωμα τῆς διεκδικήσεως, πρέπει νὰ ἀνατρέξωμεν εἰς τὰς γενικὰς ἀρχὰς τοῦ δικαίου, λαμβανομένων ὑπ' ὄψιν τῶν ἀπ' αὐτοῦ παρεκκλίσεων τοῦ ἐμπορικοῦ νόμου. Αἱ ἀρχαὶ μάλιστα αὗται φαίνεται ὅτι πρέπει νὰ ἐφαρμόζωνται ἀποκλείουσαι πᾶσαν εἰδικὴν τροπολογητικὴν σύμβασιν δυναμένην νὰ παρκαβάλῃ τὴν ὁμάδα τῶν πιστωτῶν. Ἄλλως ἐν συναλλάγμασι συνομολογούμενοις μετ' ἐμπόρων, ρῆτραι ἀντιβάλλουσιν τὴν μετκαθίστασιν τῆς κυριότητος, καὶ ἐπομένως ἐπιφυλάττουσιν τὴν διεκδίκησιν, θὰ ἀπέβαινον σχεδὸν στερεότυποι ἐπὶ ζημίᾳ τῆς ὁμάδος. Ἀληθῶς παρορᾶται ἡ ἀρχὴ αὕτη τῆς ἐλευθερίας τῶν συμβάσεων. Ἀλλὰ τοῦτο οὐδὲν τὸ ἐκτροπον παρουσιάζει, οὐδὲ τὸ ἀντιθετικὸν πρὸς τὸ γενικὸν πνεῦμα τῶν ἡμετέρων νόμων. Οἱ νόμοι οὗτοι παρεκκλίνουσιν ἀπὸ πλείστων κανόνων τοῦ κοινοῦ δικαίου, ὅπως διατηρήσωσιν ἐν περιπτώσει πτωχεύσεως τὴν μεταξὺ τῶν πιστωτῶν ἰσότητα.

puted ownership δυνάμει τῆς ὁποίας τὰ ὑπὸ τοῦ πτωχεύσαντος κατεχόμενα κτήματα θεωροῦνται κατ' ἀρχὴν ἀποτελοῦντα μέρος τοῦ ἐνεργητικοῦ αὐτοῦ. Ὁρα Robson, A. Treatise on the law of Bankruptcy, σελ. 529 καὶ ἐπομ.

(1) Ὁρα τὴν ἐν ἀριθ. 789 παρατήρησιν.

· Θέλομεν πραγματευθῆ δὲ κατὰ σειράν περὶ τῶν τεσσάρων περιπτώσεων διεκδικήσεως τῶν μνημονευομένων ἐν τῷ ἐμπορικῷ κώδικι, μετὰ δὲ ταῦτα θέλομεν ἀναπτύξει παραδειγματικῶς ἄλλας τινὰς ὑποθέσεις.

793. 1ον ΔΙΕΚΔΙΚΗΣΙΣ ΚΑΤΑΤΕΘΕΙΜΕΝΩΝ ἢ ΠΡΟΣ ΠΩΛΗΣΙΝ ΑΠΕΣΤΑΛΜΕΝΩΝ ΕΜΠΟΡΕΥΜΑΤΩΝ (ἄρθρ. 575). —

Συμβαίνει νὰ ἔχωσι κατατεθῇ παρὰ τῷ πτωχεύσαντι πρὸ τῆς ἀποφάσεως τῆς κηρυττούσης τὴν πτώχευσιν ἐμπορεύματα ἢ νὰ ἔχωσιν ἀποσταλῇ (consigner) παρ' αὐτῷ μετὰ ἐντολῆς ὅπως πωληθῶσιν ⁽¹⁾. Ἡ τελευταία αὕτη περίπτωση παρουσιάζεται ἰδίᾳ ὡς πρὸς τοὺς παραγγελιοδόχους, εἴτινες ἐκτελοῦσιν ἐνίοτε καὶ τὸ ἔργον τῶν παρακατόχων (consignataires) ⁽²⁾. Ὁ παρακαταθέτης ἢ ὁ ἀποστολεὺς δύναται νὰ διεκδικήσῃ τὰ παρακατατεθέντα ἢ ἀποσταλέντα ἐμπορεύματα.

Καίτοι τὸ ἄρθρον 575 μεταχειρίζεται τὴν λέξιν ἐμπορεύματα, εἶναι βέβαιον, ὅτι ἡ διεκδικήσις ἐφαρμόζεται εἰς τὰ παρακατατιθέμενα κινητὰ πράγματα³ καὶ τὰ μὴ προωρισμένα ἀκόμη διὰ τὸ ἐμπόριον. Οὕτω ὁ παρακαταθέσας ἐπιπλα (meubles meublants) παρὰ τινὶ ἐπιπλοποιῷ ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ τὰ διεκδικήσῃ ἐν περιπτώσει πτωχεύσεως τοῦ τελευταίου τούτου. Ἡ λέξις ἐμπορεύματα ἔχει πολλάκις ἐν τοῖς ἡμετέροις νόμοις εὐρυτάτην σημασίαν ⁽³⁾. Ρητέον ἄλλως ὅτι αἱ γενικαὶ ἀρχαὶ ἄγουσιν εἰς τὴν παραδοχὴν τῆς διεκδικήσεως διὰ πάντα τὰ κινητὰ πράγματα τὰ εὐρισκόμενα εἰς χεῖρας τοῦ πτωχεύσαντος καὶ τῶν ὁποίων ἡ κυριότης ἀνήκει εἰς ἄλλον.

Ἀντικείμενον τῆς διεκδικήσεως δύνανται νὰ εἶναι ἐπίσης καὶ παν-

(1) Ἡ ἀποστολὴ πρὸς πώλησιν (consignation) ἦτο συνηθεστέρα πρὸ τῆς ἀναπτύξεως τῶν μέσων τῆς ταχείας συγκοινωνίας.

(2) Τὸ ἄρθρον 575 ὁμιλεῖ περὶ ἐμπορευμάτων consignés au failli à titre de dépôt, ou pour être vendues pour le compte du propriétaire (κατὰ τὴν ἀντίστοιχον ἑκφρασιν τοῦ ἐλληνικοῦ κειμένου: ἅτινα παρεδόθησαν πρὸς τὸν πτωχεύσαντα λόγῳ παρακαταθήκης ἢ διὰ νὰ πωληθῶσι διὰ λογαριασμὸν τοῦ ἀποστολέως).

(3) Ὅρα ἰδίᾳ ἄρθρ. 632 ἐμπ. κώδ. καὶ τὸ παρὸν σύγγραμμα I, ἀριθ. 107 καὶ ἐπόμενα.

τὸς εἶδους τίτλοι, ἰδίᾳ δὲ τίτλοι εἰς τὸν κομιστήν, οἵτινες ἀπλῶς κατετέθησαν παρὰ τῷ πτωχεύσαντι ⁽¹⁾.

Ἐννοεῖται οἰκοθεν, ὅτι τὸ ἄρθρον 575 ὁρᾷ μόνον τὴν περίπτωσιν τακτικῆς παρακαταθήκης. Προκειμένης ἀτάκτου παρακαταθήκης, τοῦ θεματοφύλακος γινομένου κυρίου τῶν κατατεθέντων πραγμάτων, ἡ διεκδίκησις ἐν τῇ πτωχεύσει αὐτοῦ δὲν συγχωρεῖται· ὁ παρακαταθέτης, ὥσπερ ὁ δανειστής, δὲν δύναται νὰ ἐμφανισθῇ εἰς αὐτὴν εἰ μὴ ὡς ἀνέγγυος πιστωτής ⁽²⁾.

794. Ἡ διεκδίκησις τῶν κατατεθειμένων ἢ μεσεγγυημένων ἐμπορευμάτων ἐξαρτᾶται ἐκ τριῶν ὅρων οὓς δὲν ἀναγράφει μὲν τὸ ἄρθρον 575 ἐδάφ. 1ον, τοὺς ὁποίους ὁμῶς ἄγρυσιν ἡμᾶς ὑ' ἀπαιτήσωμεν αἱ γενικαὶ τοῦ δικαίου ἀρχαί. Ἀνάγκη : 1ον τὰ διεκδικούμενα ἐμπορεύματα νὰ ὑπάρχωσιν ἀκόμῃ αὐτούσια· 2ον νὰ ἀποδεικνύηται ἡ ταυτότης τῶν κατατεθειμένων ἢ ἀπεσταλμένων πραγμάτων· 3ον νὰ ἀποδεικνύῃ ὁ διεκδικητὴς τὴν κυριότητα αὐτοῦ ἐπὶ τῶν διεκδικουμένων πραγμάτων.

795. 1ον Τὰ διεκδικούμενα ἐμπορεύματα δέον νὰ ὑφίστανται ἀκόμῃ αὐτούσια. Κατὰ συνέπειαν, ἐὰν τὰ ἐμπορεύματα εἶχον πωληθῇ, ἄλλα δὲ ἐμπορεύματα εἶχον ἀγορασθῇ διὰ τοῦ τιμήματος, τὰ νέα ταῦτα ἐμπορεύματα δὲν δύνανται νὰ διεκδικηθῶσιν. Ἀποκλείεται μάλιστα ἡ διεκδίκησις, καὶ ἐὰν τὰ ἐμπορεύματα ὑπέστησαν μετασχηματισμὸν (εἰδοποιΐα) καθιστῶντα αὐτὰ ἀδιόγνωστα. Τοῦτο συμβαίνει, ἐπὶ παραδείγματι, ἐὰν τὸ λινὸν μετεβλήθῃ εἰς ὕφασμα, ὁ σῖτος εἰς ἄλευρον ⁽³⁾.

Ἄλλ' ἡ ἀπαλλοτριώσεις τῶν ἐμπορευμάτων καθιστᾷ ἄρᾳ γε

(1) Ὅ,τι λέγομεν ἐν τῷ κειμένῳ ἐφαρμόζεται ἐν τῇ πράξει συχνά, ὅταν ὁ πτωχεύσας εἶναι τραπεζίτης δεχόμενος παρακαταθήκας. Ὅρα Ἐμποροδικεῖον τῆς Angoulême, 10 Ἰουλίου 1890, Journal des faillites, 1891, σελ. 31.

(2) Ἐν τῷ γαλλικῷ δικαίῳ δὲν εἶναι γνωστὸν τὸ προνόμιον ὅπερ παρέδεχτο τὸ ρωμαϊκὸν δίκαιον ὑπὲρ τοῦ καταθέτου ἐν τῇ ἀτάκτῳ παρακαταθήκῃ. Ὅρα Πανδ. νόμ. 7, § 2 καὶ 3, νομ. 8, XVI, 3. Depositi vel contra νόμ. 24, § 2, XLII, 5, De rebus auctoritate judicis possidentis. — Ὅρα Pellat, Textes choisies des Pandectes, σελ. 75 καὶ ἐπόμε.

(3) Delamarre et Lepoitvin, III, ἀριθ. 208 καὶ ἐπόμε. Bravard et Demangeat, V, σελ. 516.

ἀπαράδεκτον τὴν διεκδίκησιν ; Προδήλως πρέπει νὰ γίνῃ διάκρισις μεταξὺ τῆς κυρίας παρακαταθήκης καὶ τῆς ἀποστολῆς πρὸς πώλησιν (consignation).

Ἐπὶ ἀποστολῆς τοῦ πτωχεύσαντος λαβόντος ἐντολὴν νὰ πωλήσῃ, τὸ ἀπλοῦν γεγονὸς τῆς πωλήσεως ἐμποδίζει τὴν διεκδίκησιν ⁽¹⁾. Δὲν δύναται τις νὰ εἴπῃ, ὅτι εἶναι κύριος ἐμπορευμάτων, τῶν ὁποίων τὴν πώλησιν ἀνέθεσεν εἰς ἕτερον πρόσωπον, καὶ τὰ ὁποῖα τὸ πρόσωπον τοῦτο ἐπώλησε, καθὼς δὲν δύναται νὰ εἴπῃ τοῦτο καὶ περὶ ἐμπορευμάτων τὰ ὁποῖα αὐτὸς ἐπώλησεν. Ἄλλ' ἂν ὁ πτωχεύσας εἶναι ἀπλοῦς παρακαταθέτης, ὅστις, ἀθετῶν τὰς ἐκ τῆς παρακαταθήκης ὑποχρεώσεις του, ἐπώλησε τὰ κατατεθέντα ἐμπορεύματα, ἡ διεκδίκησις δέον νὰ χωρῇ μέχρι τῆς παραδόσεως αὐτῶν εἰς τὸν καλῆς πίστεως ἀγοραστήν· τῷ ὄντι ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει ἡ διεκδίκησις δὲν δύναται νὰ κατασταθῇ ἀπαράδεκτος, εἰμὴ δυνάμει τοῦ κανόνος τοῦ ἀρθροῦ 2279, ἀστ. κώδικος ⁽²⁾.

Ἡ ἐνεχυρίασις ἐμπορευμάτων θὰ καθίστα ἐπίσης ἀπαράδεκτον τὴν διεκδίκησιν, καίτοι ἀποτελεῖ αὕτη κατάχρησιν τῆς παρακαταθήκης, ἐὰν ὁ ἀποκτήσας τὴν νομὴν ἐνεχυροῦχος πιστωτῆς ᾗτο καλῆς πίστεως. Ὁ κανὼν τοῦ ἀρθροῦ 2279 ἀστ. κώδικος προστατεύει τὴν ἐνεχυροῦχον πιστωτήν, ὥσπερ τὸν κτήτορα κινητῶν ⁽³⁾.

Τοῦναντίον ὁμοῦς πώλησις ἢ ἐνεχυρίασις γενομένη ὑπὸ τοῦ πτωχεύσαντος πρὸ τῆς ἀποφάσεως τῆς κηρυττούσης τὴν πτώχευσιν ὑπὲρ τρίτου κακῆς πίστεως θὰ κατέλειπεν ἄθικτον τὸ δικαίωμα διεκδικήσεως τοῦ παρακαταθέτου, ἀδιαφόρως ἂν τὰ κατεθέντα πράγματα εὑρίσκονται ἀκόμῃ εἰς χεῖρας τοῦ τρίτου τούτου ἢ ἐπεστράφησαν εἰς τὸν πτωχεύσαντα, τοῦθ' ὅπερ πραγματοποιεῖται, ἐὰν

(1) Ἰσχύει δὲ τοῦτο ἀδιαφόρως ἂν πρόκηται περὶ ἐμπορικῆς ἢ περὶ ἀστικῆς πωλήσεως. Διότι ἡ πρώτη καθὼς καὶ ἡ δευτέρα μεταβιβάζει τὴν κυριότητα τοῦ πωληθέντος πράγματος, ὅταν τὸ πρᾶγμα τοῦτο εἶναι σῶμα βέβαιον. Ὅρα τὸ παρὸν Σύστημα κλπ., ἀστ. 96.

(2) Ἐπειδὴ ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει ἔχομεν ὑπεξαίρεσιν καὶ ὄχι κλοπὴν, ὁ παρακαταθέτης δὲν δικαιούται νὰ διεκδικήσῃ ἐπὶ τριετίαν δυνάμει τοῦ ἀρθροῦ 2280 ἀστ. κώδικος κατὰ τοῦ τρίτου καλῆς πίστεως κτήτορος.

(3) Ὅρα Ἐμποροδικεῖον Μασσαλίας, 30 Νοεμβρίου 1881, Journal des faillites, 1882, σελ. 101.

ὁ ικανοποιηθεὶς ἐνεχυροῦχος πιστωτὴς ἐνήργησε τὴν εἰς τὸν πτωχεύσαντα ἀπόδοσιν ⁽¹⁾.

796. Ὁν Πρέπει νὰ ἀποδεικνύηται ἡ ταυτότης τῶν παρακατατεθέντων ἢ ἀπεσταλμένων ἐμπορευμάτων. Μόνον βέβαια πράγματα (*corps certains*) δύνανται νὰ διεκδικηθῶσι· τὸ δικαίωμα τῆς κυριότητος δὲν δύναται νὰ ἐφαρμοσθῇ εἰς πράγματα ἀόριστα. Ὁ δεύτερος οὗτος ὅρος εὐκόλως δύναται νὰ ἐκπληρωθῇ, καὶ ἂν ἀκόμη ὁ θεματοφύλαξ ἢ ὁ παρακάτοχος εἶχεν ἤδη εἰς τὰς ἀποθήκας τοῦ παρόμοια ἐμπορεύματα· διὰ τῶν ἀριθμῶν (*numeros*), διὰ τῶν σημείων (*marques*) τῶν ἐμπορευμάτων καὶ ἄλλων σημειώσεων ἢ διακριτικῶν δύνανται νὰ διακριθῶσι καὶ νὰ ἐξατομικευθῶσιν ⁽²⁾.

797. Ὁν Ἐννοεῖται οἴκοθεν, ὅτι, ὑπαρχούσης ἀμφισβητήσεως, ὁ διεκδικῶν ὀφείλει ν' ἀποδείξῃ τὴν κυριότητά του ἐπὶ τῶν διεκδικουμένων πραγμάτων. Ἡ ἀπόδειξις δὲν ὑπόκειται εἰς οὐδένα εἰδικὸν κανόνα· δύναται λοιπὸν νὰ γίνῃ διὰ πάντων τῶν μέσων τοῦ κοινοῦ δικαίου.

798. Ὅπως ἐπιτύχῃ τὴν ἐπόδοσιν τῶν κατατεθειμένων πραγμάτων, ἐνδεχόμενον νὰ ὑποχρεοῦται ὁ διεκδικῶν νὰ ἐκπληρώσῃ διαφόρους ὁρους, νὰ ἐνεργήσῃ διαφόρους πληρωμὰς (*différents remboursements*). Οὕτω ὀφείλει νὰ καταβάλῃ τὰ ἐξοδα ὅσα προκατέβαλεν ὁ θεματοφύλαξ ἢ ὁ παρακάτοχος διὰ τὰ ἐμπορεύματα καὶ νὰ πληρώσῃ εἰς τὸν ἐλευταῖον τοῦτον τὴν ὀφειλομένην αὐτῷ ἀμοιβήν. Ἀλλως δύναται νὰ ἀντιταχθῇ κατὰ τοῦ διεκδικουόντος τὸ δικαίωμα ἐπισχέσεως (ἄρθρ. 1948, ἀστ. κώδ., ἄρθρ. 95 ἐμπ. κώδικος) ⁽³⁾.

799. Διεκδίκησις τῆς ἀπαιτήσεως τοῦ τιμήματος τῶν ἐμπορευμάτων. — Ὁ ἐμπορικὸς κώδιξ δὲν προέβλεψεν ἀπλῶς τὴν περίπτωσιν, καθ' ἣν τὰ ἀπεσταλμένα ἐμπορεύματα εὐρίσκονται ἀκόμη

(1) Πρβλ. τὸ παρὸν Σύστημα III, ἀριθ. 290.

(2) Ἐμποροδικεῖον τῆς Angoulême, 10 Ἰουλίου 1890. *Journal des faillites*, 1891, σελ. 31.

(3) Δύναται δέ τις νὰ ἐπικαλεσθῇ ἐνταῦθα ἐξ ἀναλογίας τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρου 576 ἐμπ. κώδικος. Ὁ Renouard (II, σελ. 370) θεωρεῖ τὸ ἄρθρον 576 τελ. ἐδάφ. ὡς ἔχον γενικὴν σημασίαν καὶ ὡς ἐφαρμοζόμενον εἰς πάσας τὰς περιπτώσεις διεκδικήσεως.

κατὰ τὴν κήρυξιν τῆς πτωχεύσεως εἰς χεῖρας τοῦ πτωχεύσαντος. Διαλαμβάνει καὶ περὶ τῆς περιπτώσεως, καθ' ἣν συμφώνως πρὸς τὴν δοθείσαν εἰς τὸν παρακάτοχον ἐντολὴν ἐπώληθησαν τὰ ἐμπορεύματα καὶ ὀρίζει τὰ δικαιώματα τοῦ ἀποστολέως ἐπὶ τῆς ἀπαιτήσεως τοῦ τιμήματος.

Ἐννοεῖται οἰκοθεν, ὅτι ἐν τῇ σπκνιωτάτῃ περιπτώσει, καθ' ἣν ὁ παρακάτοχος πωλεῖ τὰ ἐμπορεύματα ἐν ὀνόματι τοῦ ἀποστολέως, ἡ ἀπαίτησις τοῦ τιμήματος δὲν ἀποτελεῖ μέρος τοῦ ἐνεργητικοῦ τῆς πτωχεύσεως τοῦ παρακατόχου, περιέρχεται δὲ αὕτῃ ἀπ' εὐθείας εἰς τὸν ἀποστολέα, καὶ ἐπομένως ἡ ὁμάς τῶν πιστωτῶν οὐδὲν ἔχει ἐπ' αὐτῆς δικαίωμα.

Ἄλλὰ δὲν πρέπει ἄρα γε, τοῦναντίον, ἐὰν ὁ παρακάτοχος ἐπώλησεν ἰδίῳ ὀνόματι, νὰ παραδεχθῶμεν, ὅτι ἡ ἀπαίτησις τοῦ τιμήματος, ἀνήκουσα εἰς τὸν τελευταῖον τοῦτον, ἀποτελεῖ μέρος τοῦ ἐνεργητικοῦ, καὶ ἐπομένως ὁ ἀποστολεὺς οὐδὲν ἔχει ἐπ' αὐτοῦ ἀποκλειστικὸν δικαίωμα; Θὰ ἦγετό τις νὰ ἀποφανθῇ καταφατικῶς, στηριζόμενος ἐπὶ τοῦ ὅτι, ὅταν ὁ παραγγελιοδόχος ἐνεργῇ ἰδίῳ αὐτοῦ ὀνόματι, αἱ πράξεις αὐτοῦ παράγουσι τὰ ἀποτελέσματα τῶν εἰς τὸ πρόσωπόν του καὶ ἐπομένως, ἐπὶ παραδείγματι, καθίσταται ἄμεσος πιστωτὴς τοῦ ἀγοραστοῦ. Ἄλλ' ἐν ταῖς σχέσεσι μεταξὺ τοῦ παραγγέλλοντος καὶ τοῦ παραγγελιοδόχου, ὅτι ἐνεργεῖται ὑπὸ τοῦ παραγγελιοδόχου καὶ ἐν ἰδίῳ αὐτοῦ ἀκόμη ὀνόματι, θεωρεῖται ἐνεργούμενον ὑπὸ τοῦ παραγγελέως. Δὲν εἶναι δὲ τοῦτο ὀλιγώτερον ὀρθὸν ὡς πρὸς τοὺς πιστωτὰς τοῦ παραγγελιοδόχου ἢ ὡς πρὸς αὐτὸν τοῦτον τὸν παραγγελιοδόχον, διότι δὲν δύνανται νὰ ἔχωσιν οὗτοι μεγαλείτερα δικαιώματα τοῦ ὀφειλέτου αὐτῶν ⁽¹⁾. Διὸ δύναται ὁ ἀποστολεὺς ἐπὶ πωλήσεως νὰ παρουσιάζετχι ὡς ἄμεσος πιστωτὴς τοῦ τιμήματος καὶ κατ' ἀκολουθίαν νὰ λάβῃ τὸ τίμημα παρὰ τοῦ ἀγοραστοῦ, ἀποκλειομένων τῶν πιστωτῶν τῆς ὁμάδος τῆς πτωχεύσεως τοῦ παραγγελιοδόχου. Τοῦτο τὸ δικαίωμα τοῦ ἀπαιτεῖν ἀπ' εὐθείας τὴν πληρωμὴν παρὰ τοῦ ἀγοραστοῦ ἀποκαλεῖ καταχρηστικῶς τὸ ἄρθρον 575, ἐδάφ. 2ον,

(1) Ὅρα τὸ παρὸν Σύστημα κλπ. τόμ. Δ', ἀριθ. 431. Ὅρα τὴν ἐπομένην σημείωσιν.

δικαίωμα διεκδικήσεως τοῦ τιμήματος (1). Ἐχομεν ἐνταῦθα οἰονεὶ πραγματικὴν ὑποκατάστασιν τῆς ἀπαιτήσεως τοῦ τιμήματος εἰς τὰ πωληθέντα ἐμπορεύματα. Ἵνα ὑφίσταται τὸ δικαίωμα τοῦτο τῆς διεκδικήσεως τῆς ἀπαιτήσεως τοῦ τιμήματος, ἀνέγκη νὰ διασώζηται ἡ ἀπαίτησις αὕτη κατὰ τὸν χρόνον τῆς ἐκδόσεως τῆς ἀποφάσεως τῆς κηρυττούσης τὴν πτώχευσιν. Κατὰ τὸ ἄρθρον 575, ἐδάφ. 2, τὸ τίμημα δὲν δύναται πλέον νὰ διεκδικηθῇ, ἐὰν κατεβλήθη ἢ ἐκανονίσθη δι' ἀξιών (réglé en valeurs) ἢ συνεψηφίσθη ἐν ἀλληλοχρέω λογαριασμῷ μεταξὺ τοῦ πτωχεύσαντος καὶ τοῦ ἀγοραστοῦ (*). Τρεῖς διακεκριμέναις περιπτώσεις ἔχομεν ἐξεταστάς κεχωρισμένως· γεννᾷ δὲ πολλὰς δυσκολίας ὁ καθορισμὸς τῶν ὑπὸ τοῦ νόμου προβλεπομένων περιπτώσεων, καθ' ἃς ἀπόλλυται τὸ τοῦ ἀποστολέως δικαίωμα διεκδικήσεως.

800. Καταβολή.— Ὁ ἀγοραστὴς καταβαλὼν τὸ τίμημα εἰς τὸν παρακάτοχον ἐγκύρως κατέβαλεν· οὐδένα ἄλλον ἐγίνωσκεν εἰ μὴ τοῦτον· ὁ ἀποστολεὺς δὲν δύναται νὰ ὑποχρεώσῃ αὐτὸν νὰ καταβάλῃ καὶ τὸ δεύτερον. Ὁ ἀποστολεὺς ἐπίσης δὲν δύναται νὰ διεκδικήσῃ ἐν τῇ πτωχεύσει τὸ εἰς τὸν πτωχεύσαντα καταβληθέν ποσόν, διότι τὰ νομίσματα δὲν ἀποτελοῦσι βέβαιον σῶμα (corps certain), δὲν δύναται δέ τις νὰ διεκδικήσῃ πρᾶγμα κατὰ γένος ὠρισμένον.

Δυνάμεθα δὲ νὰ ἐξομοιώσωμεν πρὸς τὴν καταβολὴν τὸν μεταξὺ τοῦ παρακατόχου καὶ τοῦ ἀγοραστοῦ γινόμενον συμβιβασμὸν καὶ ἐν γένει πάντας τοὺς ἄλλους τρόπους ἀποσβέσεως τῶν ἐνοχῶν, ἀνενέωσιν, ἄφεσιν χρέους κλπ.

Ἡ καταβολὴ ἀποσβεστικὴν τὸ δικαίωμα διεκδικήσεως τῆς ἀπαι-

(1) Αἱ ἐν τῷ κειμένῳ τεθεῖται ἀρχαὶ ἐφαρμόζονται ἐκτὸς τῆς περιπτώσεως πτωχεύσεως τοῦ παραγγελιοδόχου. Ἐκ τούτου συνάγεται ἰδίᾳ, ὅτι οἱ πιστωταὶ τοῦ παραγγελιοδόχου δὲν δύνανται νὰ ἐπιβάλωσιν ἐπὶ ζημίᾳ τοῦ παραγγελέως κατάσχασιν ἐπὶ τῆς ἀπαιτήσεως τοῦ τιμήματος τῶν ἐμπορευμάτων. Πρωτοδικεῖον τοῦ Σηκουάνα (τμήμα 5ον), 2 Ἰανουαρίου 1897, Le Droit τῆς 6 Φεβρουαρίου.

(*) Σ. Μ. τὸ ἀντίστοιχον κείμενον τοῦ ἐλληνικοῦ νόμου ἔχει· ἐπληρώθη διὰ χρημάτων ἢ ἄλλως, ἢ κατεχωρίσθη εἰς τὸν μεταξὺ τοῦ πτωχεύσαντος καὶ τοῦ ἀγοραστοῦ ἀλληλοχρέων λογαριασμὸν ἢ συνεψηφίσθη μεταξὺ τῶν.

τήσεως τοῦ τιμήματος, ἀδιαφόρως ἂν ἐνεργεῖται πρὸ τῆς κηρύξεως τῆς πτωχεύσεως ἢ μετ' αὐτήν. Οἱ ἐκτεθέντες λόγοι εἶναι ὀρθοὶ δι' ἑκατέραν τῶν περιπτώσεων. Εἶναι δὲ ἀδιάφορον, ἂν ἡ προγενεστέρα τῆς κηρύξεως τῆς πτωχεύσεως καταβολὴ ἐγένετο μετὰ τὴν ἐποχὴν τῆς παύσεως τῶν πληρωμῶν ⁽¹⁾. 'Αλλ' ὅταν ἡ καταβολὴ γίνεται μετὰ τὴν κήρυξιν τῆς πτωχεύσεως τοῦ μεσεγγυούχου, ὁ ἀποστολεὺς ἔχει ὡς ὀφειλέτιδα τὴν ὁμάδα τῆς πτωχεύσεως· αὕτη δέ, ἐκπροσω-
 πουμένη ὑπὸ τοῦ συνδίκου, ἔλαβεν ὅ,τι ὠφείλετο εἰς τὸν παραγγελέα τοῦ πτωχεύσαντος· τοιοῦτοτρόπως ὁ παραγγελεὺς δὲν ἔχει νὰ φοβηθῇ τὴν συνδρομὴν τῶν πιστωτῶν τοῦ πτωχεύσαντος (ἀριθ. 559).

801. *Κανονισμὸς δι' ἀξιῶν.* — Τὸ ἄρθρον 575, ἐδάφ. 2ον, ὑποθέτον, ὅτι τὸ τίμημα ἐκατονίσθη δι' ἀξιῶν, ἀποβλέπει εἰς τὴν περίπτωσιν, καθ' ἣν ὁ ἀγοραστὴς μετεβίβασεν εἰς τὸν μεσεγγυούχον ἐμπορικὸν γραμμάτιον. Ὁ νόμος ἐξομοιοῖ πρὸς τὴν καταβολὴν τὴν ὀπισθογράφησιν ἐμπορικοῦ γραμματίου (ἀναλογία, ἄρθρ. 446 ἐμπ. κώδ.) καὶ δὲν ἐπιτρέπει τὴν διεκδίκησιν αὐτοῦ εἰς χεῖρας τοῦ πτωχεύσαντος, ὅστις δὲν μετεβίβασεν αὐτὸ ἀκόμη εἰς ἄλλα πρόσωπα. Πρέπει ὅμως προδύλως νὰ παραδεχθῶμεν, ὅτι ὁ ἀποστολεὺς ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ διεκδικήσῃ τὸ ἐμπορικὸν γραμμάτιον, ἢ ν' ἀπαί-
 τήσῃ τὸ ἰσότιμον αὐτοῦ, ἐὰν μετεβιβάσθῃ ἤδη ὑπὸ τοῦ συνδίκου, ἐν τῇ περιπτώσει καθ' ἣν ὁ δι' ἀξιῶν κανονισμὸς θὰ ἦτο μεταγενέστερος τῆς εἰς κατὰστασιν πτωχεύσεως κηρύξεως τοῦ παρακατό-
 χου. (Ὅρα ἀριθ. 730).

Ἐὰν τὸ δικαίωμα τῆς διεκδικήσεως ἀπόλλυται εἰς τὴν περίπτωσιν, καθ' ἣν ὁ ἀγοραστὴς ὀπισθογράφῃσιν ὑπὲρ τοῦ παρακατό-
 χου ἐμπορικὸν γραμμάτιον τὸ ὁποῖον εἶχεν ἐν χαρτοφυλακίῳ, δὲν δυνάμεθα νὰ εἴπωμεν τὸ αὐτὸ διὰ τὴν περίπτωσιν, καθ' ἣν ὁ ἀγο-
 ραστὴς θὰ εἶχεν ὑπογράψῃ ὑπὲρ τοῦ παρακατόχου γραμμάτιον εἰς
 διαταγὴν εὐρισκόμενον ἀκόμη εἰς χεῖρας τοῦ τελευταίου τούτου
 κατὰ τὴν ὥραν τῆς κηρύξεως τῆς πτωχεύσεως. Ἐν τῇ τελευταίᾳ

(1) Ἐμποροδικεῖον τῆς Μασσαλίας 14 Ὀκτωβρίου 1892. *Journal des faillites*, 1893, σελ. 35. Ἐν τῇ ὑποθέσει ταύτῃ ἐπρόκειτο περὶ δικαστικῆς ἐκκαθαρίσεως, ἀλλὰ τὸ ζήτημα εἶναι τὸ αὐτό, ἀδιαφόρως ἂν πρόκειται περὶ δικαστικῆς ἐκκαθαρίσεως ἢ πτωχεύσεως.

ταύτη περιπτώσει δὲν ἔχομεν οὔτε καταβολὴν οὔτε ἰσοδύναμόν τι τῆς καταβολῆς (1).

802. Συμψηφισμοὶ τοῦ τιμήματος ἐν ἀλληλοχρέῳ λογαριασμῷ μεταξὺ τοῦ πτωχεύσαντος καὶ τοῦ ἀγοραστοῦ.—Πότε δύναται τις νὰ εἴπῃ, ὅτι τὸ τίμημα συνεψηφίσθη ἐν ἀλληλοχρέῳ λογαριασμῷ μεταξὺ τοῦ ἐν πτωχεύσει παραγγελιοδόχου καὶ τοῦ ἀγοραστοῦ ; Διάφοροι περιπτώσεις δύνανται νὰ παρουσιασθῶσιν, ὅταν τὸ τίμημα φέρεται εἰς τὴν χρέωσιν τοῦ λογαριασμοῦ τοῦ ἀγοραστοῦ, καί, κατὰ τὰς περιστάσεις, ἢ ἀπαίτησις τοῦ τιμήματος θεωρεῖται ἢ μὴ ἀπεσβεσμένη καὶ κατ' ἀκολουθίαν τὸ δικαίωμα τῆς διεκδικήσεως τοῦ ἄρθρου 575 ἐμπ. κώδ. ἀπολλυται, ἢ τὸ ὑναντίον διατηρεῖται ὑπὲρ τοῦ παραγγελέως.

A. Καὶ ἐν πρώτοις ἐνδεχόμενον, καθ' ὃν χρόνον τὸ τίμημα φέρεται ὑπὸ τοῦ παραγγελιοδόχου εἰς τὴν χρέωσιν τοῦ ἀγοραστοῦ, νὰ μὴ εἶναι ἀναγεγραμμένα ἐν τῷ ἀλληλοχρέῳ λογαριασμῷ εἰς πίστωσίν του ποσόν τι, μέχρι δὲ τῆς πτωχεύσεως τοῦ παραγγελιοδόχου πάντα τὰ κονδύλια τοῦ λογαριασμοῦ τούτου νὰ εἶναι κονδύλια χρεώσεως διὰ τὸν ἀγοραστήν.

Τὸ ἀνανεωτικὸν ἀποτέλεσμα τοῦ ἀλληλοχρέου λογαριασμοῦ (2) θὰ ἐνόμιζέ τις ὅτι ἔπρεπε νὰ ἐπαγάγῃ ὡς συνέπειαν τὴν ἀπόσβεσιν τῆς ἀπαιτήσεως τοῦ τιμήματος καὶ κατ' ἀκολουθίαν τὴν ἀπώλειαν τοῦ δικαιώματος διεκδικήσεως τοῦ παραγγελέως (3). Ἀλλὰ τοῦτο θὰ ἀντέφασκε πρὸς τὴν τροποποίησιν ἣν ὑπέστησαν κατὰ τὴν ἀναθεώρησιν τοῦ 1838 αἱ διατάξεις τοῦ ἐμπορικοῦ κώδικος πρὸς ἀποκρουσιν τῆς λύσεως ταύτης ἀντικατεστήθησαν ἐν τῷ ἄρθρῳ 575, ἐδάφ. 2 αἱ λέξεις *PASSÉ en compte-courant* (*ΚΑΤΕΧΩΡΙΣΘΗΣΑΝ ἐν ἀλληλοχρέῳ λογαριασμῷ*) αἵτινες ἔκειντο ἐν τῷ παλαιῷ ἄρθρῳ 581 διὰ τῶν λέξεων *COMPENSÉ en compte-courant* (*ΣΥΝΕΨΗΦΙΣΘΗΣΑΝ ἐν ἀλληλοχρέῳ λογαριασμῷ*) (4). Λόγοι

(1) Demangeat sur Bravard, V, σελ. 519 σημ. 1.

(2) Ὅρα τὸ παρὸν Σύστημα κλπ. τόμ. Δ'. ἀριθ. 824 καὶ 825.

(3-4) Πῃτέον δ' ὅτι καὶ πρὸ τῆς ἀναθεωρήσεως τοῦ 1838 ὑπῆρχε συζήτησις περὶ τῆς ἐννοίας τῶν ἐκφράσεων τοῦ ἄρθρου 581 ἐμπ. κώδικος. Συγγραφεῖς τινες ἐκλαμβάνοντες αὐτὸ κατὰ γράμμα εἶχον ὑποστηρίξει, ὅτι καὶ ἀπλῶς τὸ γεγονὸς τῆς καταχωρίσεως τῆς ἀπαιτήσεως τοῦ τιμήματος

πραγματικοὶ καὶ ἐπεικειάς δικχιολογοῦσι τὴν παρέκκλινιν ταύτην ἀπὸ τῶν συνήθων ἀρχῶν τοῦ ἀλληλοχρέου λογαριασμοῦ. Ἐν τῇ προβλεπομένῃ περιπτώσει ἡ ἀπαίτησις τοῦ τιμήματος εἶναι ἀναμφισβήτητος. Οὐδὲν λοιπὸν ἐκώλυε νὰ ἀναγνωρισθῇ καὶ τὸ δικαίωμα τῆς διεκδικήσεως αὐτῆς ὑπὲρ τοῦ παραγγελέως, ἂν ᾗτο τοῦτο ἐπεικῶς δίκαιον. Ἀλλ' ἡ ἐπεικεία ἀπαίτεῖ τὴν λύσιν ταύτην διὰ τὸν ἀπλούστατον λόγον, ὅτι ὁ παραγγελιοδόχος δὲν ἐνήργησε διὰ λογαριασμὸν τοῦ καὶ ὁ ἀγοραστῆς δὲν ἔχει συμφέρον νὰ πληρώσῃ μᾶλλον εἰς τὴν πτώχευσιν τοῦ παραγγελιοδόχου ἢ εἰς τὸν παραγγελέα.

Β. Εἶναι βέβαιον, ὅτι ἀντιστρόφως τὸ δικαίωμα τῆς διεκδικήσεως τοῦ τιμήματος ἀπόλλυται, ἐάν, κατὰ τὴν εἰς τὸν ἀλληλόχρεον λογαριασμὸν καταχώρισιν τοῦ τιμήματος ἀναγραφομένου εἰς τὴν χρέωσιν τοῦ ἀγοραστοῦ, ὁ τελευταῖος οὗτος ᾗτο προηγουμένως πιστωμένος δι' ἴσου ἢ ἀνωτέρου ποσοῦ. Εἶναι ἀδίκροτον, ὅτι συνεπεία νέας πράξεως ὁ παραγγελιοδόχος παραμένει ὀριστικῶς πιστωτῆς τοῦ ἀγοραστοῦ· ἡ ἀπαίτησις τοῦ τιμήματος ἀπώλεσε τὴν ἀτομικότητά της συνεπεία τῆς καταχωρίσεως τοῦ ἐν τῷ ἀλληλόχρεῳ λογαριασμῷ. Ὑπὸ τὰς περιστάσεις ταύτας εἶναι πρόδηλον τὸ συμφέρον τοῦ ἀγοραστοῦ τοῦ νὰ μὴ ἐξαχθῇ τὸ χρέος αὐτοῦ ἐκ τοῦ ἀλληλοχρέου λογαριασμοῦ ὅπως ἀποτελέσῃ τὸ ἀντικείμενον τῆς διεκδικήσεως τοῦ παραγγελέως τοῦ πωλητοῦ αὐτοῦ. Ἐχομεν ἐνταῦθα λογικὴν συνέπειαν τοῦ ἀδαιρέτου τοῦ ἀλληλόχρεου λογαριασμοῦ ⁽¹⁾.

Γ. Ἀλλ' ὑπάρχει τρίτη περίπτωσις, καθ' ἣν ἀμφισβητεῖται ἡ διατήρησις ἢ ἡ ἀπώλεια τοῦ δικαίωματος διεκδικήσεως τοῦ παραγγελέως. Ἐνδέχεται δέ, τοῦ ἀλληλόχρεου λογαριασμοῦ περιέχοντος ἄρθρα ἰσολογίζόμενα ἀκριβῶς ὑπὲρ τοῦ παραγγελιοδόχου, νὰ ἀναγραφῇ τότε τὸ τίμημα τῆς πωλήσεως εἰς τὴν μερίδα τῆς χρεώσεως τοῦ ἀγοραστοῦ καὶ ἐπομένως κατὰ τὴν πτώχευσιν τοῦ παραγγελιοδόχου, ἥτις θέτει πέρας εἰς τὸν ἀλληλόχρεον λογαρια-

· ἐν τῷ ἀλληλόχρεῳ λογαριασμῷ κωλύει τὴν διεκδικησιν. Τὸ Ἐρετεῖον τῆς Τολώτης ἐν ἀποφάσει τῆς 7 Φεβρουαρίου 1825 ἀπέκρουσε τὴν δόξαν ταύτην καὶ ὁ νομοθέτης τοῦ 1838 ἀπέρριψεν αὐτὴν ὀριστικῶς.

(1) Ὅρα τὸ παρὸν Σύστημα κλπ τόμος Δ'. ἀριθ. 826 καὶ ἐπόμε.

σμόν ⁽¹⁾, νὰ ἰσοῦται τὸ ὑπὲρ αὐτοῦ ποσὸν ἰσολογίσεως (solde créditeur) πρὸς τὸ περὶ οὗ πρόκειται ποσόν. Πρέπει ἄρα γε νὰ παραδεχθῶμεν, ὅτι ὑπὸ τὰς περιστάσεις ταύτας γίνεται συμψηφισμός τοῦ τιμήματος ἐν ἀλληλοχρέῳ λογαριασμῷ, καὶ ὅτι κατὰ συνέπειαν τὸ δικαίωμα διεκδικήσεως τοῦ τιμήματος ἔπαυσεν ὑφιστάμενον διὰ τὸν παραγγελέα ;

Αἱ γνώμαι διίστανται. Ὑπεστηρίχθη, ὅτι τὸ δικαίωμα διεκδικήσεως τοῦ τιμήματος ἐξακολουθεῖ ὑφιστάμενον, ἐπειδὴ τὸ τίμημα τοῦτο εἶναι ἀναμφισβήτητον ⁽²⁾.

Καθ' ἡμᾶς τὸ ὑναντίον ἔνεκα τῆς ἀρχῆς τοῦ ἀδικοῦ τοῦ ἀλληλοχρέου λογαριασμοῦ ἀποκρουστέον τυγχάνει τὸ δικαίωμα διεκδικήσεως. Συνεπεία τῆς ἀρχῆς ταύτης τοῦ ἀδικοῦ ὁ συμψηφισμός ἐνεργεῖται ἐπὶ τῆς ομάδος τῶν πιστώσεων καὶ τῶν χρεώσεων, χωρὶς νὰ δύναται νὰ καθορισθῇ ποῖα χρεὴ συνεψηφίσθησαν καὶ ποῖα δὲν ἀπεσβέσθησαν διὰ τοῦ συμψηφισμοῦ. Ἡ ἀρχὴ αὕτη θὰ παρωρᾶτο, ἐὰν ἐγένετο δεκτόν, ὅτι ἡ ἀπαιτήσις τοῦ τιμήματος διασώζεται, ἐνῷ αἱ λοιπαὶ ἀπαιτήσεις, καταχωρισθεῖσαι ἐν τῷ ἀλληλοχρέῳ λογαριασμῷ, ἀπεσβέσθησαν ⁽³⁾.

Ἐν συνόψει εἰπεῖν, ὑπάρχοντος ἀλληλοχρέου λογαριασμοῦ μεταξὺ τοῦ παραγγελιοδόχου καὶ τοῦ ἀγοραστοῦ, ἡ διεκδικήσις τοῦ τιμήματος δέον νὰ γίνηται δεκτὴ, μόνον ὅταν δὲν ὑπάρχωσι κονδύλια πιστώσεως ὑπὲρ τοῦ παραγγελιοδόχου· τὸ ὑναντίον εἶναι ἀποκρουστέα, ὅσαςκις ὁ ἀλληλόχρεος λογαριασμός περιέχῃ κονδύλια πιστώσεως διὰ τὸν ἀγοραστήν, ἀδιαφόρως ἂν τα κονδύλια ταῦτα ἀνάγονται εἰς χρονολογίαν προγενεστέραν ἢ μεταγενεστέραν τῆς χρονολογίας τῆς ὑπὸ τοῦ παραγγελιοδόχου γενομένης πωλήσεως.

803. Ἐὰν ὁ κῶδιξ προεῖδε τὴν περίπτωσιν, καθ' ἣν ὑπάρχει ἀλληλόχρεος λογαριασμός μεταξὺ τοῦ παραγγελιοδόχου καὶ τοῦ ἀγοραστοῦ, δὲν ἀπέβλεψεν εἰς τὴν περίπτωσιν, καθ' ἣν ὑπάρχει ἀλληλόχρεος λογαριασμός μεταξὺ τοῦ παραγγελέως καὶ τοῦ παραγγελιοδόχου. Ἐρωτᾶται δέ : δύναται ἀκόμη νὰ διεκδικηθῇ τὸ τίμημα, ἀφοῦ ἀναγραφῇ ὑπὸ τοῦ παραγγελιοδόχου εἰς τὴν πίστωσιν τοῦ

(1) Ὅρα τὸ πρὸν Σύστημα κλπ. τόμ. Δ' ἀριθ. 848.

(2) Da, ἀριθ. 44. Boistel, ἀριθ. 1003.

(3) Feitu, ἀριθ. 221.

παραγγελέως ; Ὑπεστήριζάν τινες, ὅτι ἐν τῇ περιπτώσει ταύτῃ ὑφίσταται τὸ δικαίωμα διεκδικήσεως ⁽¹⁾, στηριζόμενοι ἐπὶ οἷον ἐπιχειρήματος ἐξ ἀντιδιαστολῆς (a contrario), λαμβανομένου ἐκ τοῦ ἀρθροῦ 575, ἐδαφ. 2ου τοῦ ἐμπορικοῦ κώδικος. Ἄλλ' ἡ γνώμη αὕτη εἶναι πεπλανημένη. Ἡ ἀπώλεια τοῦ δικαιώματος διεκδικήσεως συνάγεται ἐκ τοῦ ἀνανεωτικοῦ ἀποτελέσματος τοῦ ἀλληλοχρέου τούτου λογαριασμοῦ καὶ ἐκ τῆς συγχύσεως, ἥτις κωλύει ἀνταποκριτὴν τινὰ νὰ χωρίσῃ ἀπαίτησιν τινὰ ἀποτελοῦσαν τὸ ἀντικείμενον κονδυλίου πιστώσεως ἀπὸ τῶν ἄλλων πιστώσεων, τῶν ὁποίων ἡ ἔνωσις συντελεῖ εἰς ἀποτέλεσιν τοῦ ποσοῦ τῆς ἰσολογίσεως. Ὁ παραγγελεὺς δὲν δύναται πλέον νὰ ἐπικαλεσθῇ τὴν ιδιότητά του, ἅμα ὥς ἡ ἀπαίτησίς του κατεχωρίσθη ἐν ἀλληλοχρέῳ λογαριασμῶ· τοῦναντίον δὲν εἶναι πλέον πιστωτῆς ὥς παραγγελεὺς· κονδυλίον πιστώσεως προωρισμένον νὰ συγχωνευθῇ ἐν τῷ ποσῷ τῆς ἰσολογίσεως (solde) ὑποκατεστάθῃ εἰς τὴν ἀπαίτησιν τὴν συναφῇ πρὸς τὴν ιδιότητα παραγγελέως ⁽²⁾.

804. Ὅταν ὁ παραγγελεὺς δύναται δυνάμει τοῦ ἀρθροῦ 575 ἐδαφ. 2 νὰ διεκδικήσῃ τὴν ἀπαίτησιν τοῦ τιμήματος, τουτέστι νὰ παρουσιασθῇ ὡς πιστωτῆς ἄμεσος τοῦ ἀγοραστοῦ, δὲν ἔχει τὸ δικαίωμα, ἂν προτιμᾷ, νὰ παρυσιασθῇ ὡς πιστωτῆς τοῦ παρακατόχου ; Τὸ ζήτημα τίθεται, ὅταν, τοῦ τρίτου ἀγοραστοῦ διατελοῦντος ἐπίσης ἐν πτωχεύσει, ἡ πτώχευσις αὐτοῦ δίδῃ μέρος μικρότερον τοῦ τῆς πτωχεύσεως τοῦ παρακατόχου· ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει ὁ παραγγελεὺς ἔχει συμφέρον νὰ παρυσιασθῇ εἰς τὴν τελευταίαν ταύτην πτώχευσιν. Τὸ γεγονός, ὅτι ὁ παρακατόχος ἐπτώχευσε, δὲν πρέπει νὰ βελτιώνῃ τὴν κατάστασιν τοῦ παραγγελέως. Ὁ τελευταῖος οὗτος οὐδέποτε δύναται ν' ἀπαιτήσῃ παρὰ τοῦ παραγγελιοδόχου ἢ παρὰ τῆς ομάδος τῶν πιστωτῶν αὐτοῦ εἰμὴ ὅ,τι δύναται ὁ τελευταῖος οὗτος νὰ ἐπιτύχῃ παρὰ τοῦ ἀγοραστοῦ. Οὕτω, ὅταν ὁ παραγγελεὺς παρουσιάζεται εἰς τὴν πτώχευσιν τοῦ ἀγοραστοῦ, ὁ παραγγελιοδόχος ἐλευθεροῦται· ἐὰν παρουσιάζεται εἰς τὴν πτώχευσιν τοῦ παρακατόχου, δὲν δύναται νὰ ἀπαιτήσῃ εἰ μὴ τὸ μέρος τοῦ τελευταίου τούτου ἐν τῇ πτω-

(1) Pardessus, ἀριθ. 1283.

(2) Delamarre et Lepoitvin, III, ἀριθ. 221.

χεύσει τοῦ ἀγοραστοῦ. Πάντως δὲ ὁ παραγγελεύς θὰ ἠδύνατο νὰ παρίσταται εἰς ἀμφοτέρους τὰς πτωχεύσεις, ἐὰν ὁ παρακκτόχος ἦτο ὑπεύθυνος (du croire). θὰ παρουσιάζετο εἰς τὴν πτώχευσιν τοῦ ἀγοραστοῦ ὡς πιστωτῆς τοῦ τιμήματος, εἰς τὴν τοῦ παρακκτόχου ὡς ἠσφαλισμένος διὰ τῆς συμφωνίας τῆς εὐθύνης (du croire) κατὰ τῶν κινδύνων τῆς ἀφαιρεγγυότητος τοῦ ἀγοραστοῦ (¹).

805. Τὸ ἄρθρον 575, ἐδάφ. 2 φέρεται πρὸ πάντων τεθειμένον διὰ τὴν περίπτωσιν, καθ' ἣν ὁ πτωχεύσας παρακκτόχος ἐπώλησε τὰ ἐμπορεύματα δυνάμει αὐτῆς ταύτης τῆς δοθείσης αὐτῷ ἐντολῆς. Ἐν τούτοις οὐδεμίαν ἀμφιβολίαν, ὅτι τὸ αὐτὸ δικαίωμα διεκδικήσεως τῆς ἀπαιτήσεως τοῦ τιμήματος δέον νὰ ἀναγνωρίζεται εἰς τὸν παρακκαταθέτην, ἐὰν ὁ θεματοφύλαξ, παραβιάζων τὴν παρακκαταθήκην, ἐπώλησε τὰ παρακκατατεθέντα ἐμπορεύματα καὶ παρέδωκεν αὐτὰ εἰς τρίτον καλῆς πίστεως νομέα προστατευόμενον ὡς τοιοῦτον κατὰ τῆς διεκδικήσεως τοῦ πωλητοῦ (¹). Ἀλλ' ἐπειδὴ ἐπὶ τοῦ προκειμένου ὁ θεματοφύλαξ πωλὼν διέπραξεν ἀδίκημα ἐπὶ ζημίᾳ τοῦ παρακκαταθέτου, δὲν δύναται τις νὰ ὑποχρεώσῃ τὸν τελευταῖον τοῦτον νὰ ἐνεργήσῃ κατὰ τοῦ ἀγοραστοῦ· δύναται, ἂν προτιμᾷ, νὰ παρουσιασθῇ ὡς πιστωτῆς ἀποζημιώσεως ἐν τῇ πτωχεύσει τοῦ ἀπίστου θεματοφύλακος (²).

805 δις. ENON ΔΙΚΑΙΟΝ. — Ἡ διεκδικήσις τοῦ παραγγελέως πηγάζουσα ἐκ τῶν γενικῶν ἀρχῶν τοῦ δικαίου ἰσχύει ἐν γένει κατὰ τοὺς νόμους τῶν ξένων χωρῶν. Ὅρα βελγικὸν κώδικα ἄρθρ. 567· ἰταλικὸν ἄρθρ. 1112· ἰσπανικὸν ἄρθρ. 909 4ον. Ἐν τοσούτῳ ἢ εἰς τὸν παραγγελέα ἀποποιήσις τῆς διεκδικήσεως καθιε-

(1) Ὑπετέθη ἐν τῷ κειμένῳ ὅτι ἐγένετο παράδοσις τῶν ἐμπορευμάτων εἰς τὸν τρίτον καλῆς πίστεως ἀγοραστήν· διότι, καθὰ εἴπομεν ἄνωτέρῳ (ἀριθ. 795), μὴ ἐκπληρουμένου τοῦ ὅρου τούτου, τὰ ἐμπορεύματα αὐτὰ ταῦτα, καίπερ πωληθέντα, δύνανται νὰ διεκδικηθῶσιν. Ὁ γερμανικὸς νόμος (ἄρθρ. 38) παραδέχεται γενικῶς ὑπὲρ τοῦ προσώπου τοῦ ἔχοντος δικαίωμα διεκδικήσεως ἐν τῇ πτωχεύσει, ὅτι δικαιοῦται ν' ἀπαιτήσῃ ἀπ' εὐθείας τὸ τίμημα παρὰ τοῦ τρίτου ὀφειλέτου (tiers-débiteur), ὅταν εἶναι πωλημένα τὰ ἐμπορεύματα, τὰ ὅποια θὰ ἠδύνατο νὰ διεκδικηθῶσιν.

(2) Demangeat sur Bravard, τόμ. Ε', σελ. 518, σημ. 2.

ρουται ὑπὸ τοῦ κώδικος τῆς ἐμπορικῆς ρωσικῆς δικονομίας (ἄρθρ. 566) (1).

806. 2ον. ΔΙΕΚΔΙΚΗΣΙΣ ΤΩΝ ΕΜΠΟΡΙΚΩΝ ΓΡΑΜΜΑΤΙΩΝ ΚΑΙ ΑΛΛΩΝ ΧΡΕΩΓΡΑΦΩΝ. — Τὰ ἐμπορικὰ γραμμάτια καὶ τὰ χρεώγραφα ἐν γένει δύνανται νὰ διεκδικηθῶσιν ἐν τῇ πτωχεύτει ὥσπερ τὰ ἐμπορεύματα. Ἐνεκὰ τῆς εὐρείας σημασίας τῆς τελευταίας τχύτης λέξεως ἐν τῷ ἄρθρῳ 575, ὡς καὶ ἐν ταῖς πλείσταις τῶν διατάξεων τῶν ἡμετέρων νόμων (2), οὐδεμία ἀμφιβολία ὅτι, ὑπὸ τοὺς ἐν αὐτῷ ἀναγραφομένους ὅρους, δύνανται ἐμπορικὰ γραμμάτια ἢ ἄλλα χρεώγραφα νὰ διεκδικηθῶσιν ἐν τῇ πτωχεύσει τοῦ προσώπου παρὰ τῷ ὁποίῳ κατετέθησαν. (Ὅρα ἀριθ. 793).

807. Ἄλλ' ὑπάρχουσι καὶ ἄλλαι περιπτώσεις καθ' ἃς χωρεῖ διεκδίκησις ἐμπορικῶν γραμματίων ἢ ἄλλων χρεωγράφων εὐρισκομένων εἰς χεῖρας τοῦ πτωχεύσαντος καθ' ἣν στιγμὴν ἐξεδόθη ἢ ἀπόφασις ἢ κηρύξασα τὴν πτώχευσιν. Τὸ ἄρθρον 574 προβλέπει τοιαύτας λίαν συνήθεις περιπτώσεις. Ὅρίζει τοῦτο, ὅτι δύνανται νὰ διεκδικηθῶσι τὰ μὴ πω πληρωθέντα ἐμπορικὰ γραμμάτια ἢ ἄλλα χρεώγραφα, ἅτινα ἤθελον εὐρεθῇ αὐτούσια ἐν τῷ χαρτοφυλακίῳ τοῦ πτωχεύσαντος κατὰ τὴν ἔκδοσιν τῆς κηρυττούσης τὴν πτώχευσιν ἀποφάσεως, ἐὰν ἀπεστάλησαν ὑπὸ τοῦ ιδιοκτήτου πρὸς τὸν πτωχεύσαντα μὲ ἀπλὴν ἐντολὴν νὰ εἰσπράξῃ καὶ νὰ φυλάττῃ τὴν ἀξίαν αὐτῶν εἰς τὴν διάθεσιν τοῦ ἀποστολέως, ἢ ἂν ἦσαν εἰδικῶς προωρισμένα ὑπὸ τοῦ ιδιοκτήτου νὰ χρησιμεύσωσιν εἰς ρητὰς πληρωμὰς.

Ἡ διάταξις αὕτη ἐφαρμόζεται ἐν πρώτοις εἰς τὰ ἐμπορικὰ γραμμάτια (effets de commerce), τουτέστιν εἰς τὰς συναλλαγματικές, γραμμάτια εἰς διαταγὴν, ἐπιταγὰς, ἐνεχυρόγραφα (war-

(1) Ἡ λύσις αὕτη, ἀντικειμένη εἰς τὰ συμφέροντα τῆς κατὰ παραγγελίαν ἐμπορίας (commerce de commission) προσέκαλεσεν ἐν Γαλλίᾳ τὰς διαμαρτυρίας τῶν ἐμπορικῶν ἐπιμελητηρίων ἐν ἔτει 1895, ἐτέθη δὲ ὑπὸ μελέτην ἢ τροποποιήσις τοῦ ρωσικοῦ νόμου ταῖς ἐνεργείαις τῆς ἐν Πετροπόλει πρεσβείας.

(2) Ἐμποροδικεῖον τοῦ Σηκουάνα, 27 Ἰουνίου 1891, 10 Ὀκτωβρίου 1891. Journal des faillites, 1891, σελ. 374 καὶ 506.

tants). Ἐπειτα εἰς τὰς μετοχάς, τὰς ὁμολογίας καὶ ἐν γένει εἰς πάντα τὰ χρεώγρητρα ⁽¹⁾.

Ἡ διεκδίκησις τῶν διαφορῶν τούτων τίτλων τῶν εὐρισκομένων εἰς χεῖρας τοῦ πτωχεύσαντος ἰσχύει κατὰ τὰς περιπτώσεις, ἥ δὲν ἰσχύει καὶ κατ' ἀκολουθίαν τὰ δικαιώματα ἅτινα ἀποδεικνύουσιν οἱ τίτλοι οὗτοι ἀποτελοῦσι μέρος τοῦ ἐνεργητικοῦ τῆς πτωχεύσεως. Τὸ σπουδαῖον εἶναι νὰ ὁρισθῇ πότε ὡς ἐκ τῶν περιστάσεων χωρεῖ ἢ μὴ ἡ διεκδίκησις.

808. Αἱ συναλλαγματικαὶ καὶ τὰ εἰς διαταγὴν γραμμάτια εἶναι κατ' ἀνάγκην εἰς διαταγὴν (ἄρθρ. 110 καὶ 187 ἐμπ. κώδικος) ⁽²⁾, καὶ αἱ ἐπιταγαὶ δὲ δύνανται νὰ περιβληθῶσι τὸν αὐτὸν τύπον (νόμος 14 Ἰουνίου 1865, ἄρθρ. 1) ⁽³⁾. Ὁπισθογραφηθέντος τινὸς τῶν ἐμπορικῶν τούτων γραμματίων εἰς διαταγὴν τοῦ πτωχεύσαντος, ἵνα χωρῇ ἡ διεκδίκησις, ἀπαιτεῖται, ὡς συνάγεται τοῦτο ἐκ τῶν διατάξεων τοῦ ἄρθρου 574, ἡ ἐκπλήρωσις δύο ὁρῶν. Πρέπει : 1ον ἡ ὀπισθογράφησις νὰ ἔχῃ γίνῃ ὡς ἐπιτροπικὸν (à titre de procuration) ἐπὶ τῷ σκοπῷ τῆς εἰσπράξεως καὶ φυλάξεως τῶν εἰσπραχθησομένων ποσῶν εἰς τὴν διάθεσιν τοῦ ὀπισθογράφου, ἡ ὅταν τὰ ποσὰ ταῦτα ἦσαν εἰδικῶς προωρισμένα ὑπὸ τούτου εἰς ρητὰς πληραμάς. 2ον νὰ εὐρίσκωνται ἀκόμη τὰ ὀπισθογραφηθέντα γραμμάτια αὐτούσια κατὰ τὴν ἔκδοσιν τῆς κηρυττούσης τὴν πτώχευσιν ἀποφάσεως ἐν τῷ χρηματοφυλακίῳ τοῦ πτωχεύσαντος.

809. Ἐκ τοῦ πρώτου τῶν ὁρῶν ὑφ' οὗς ὑποβάλλεται ἡ διεκδίκησις διὰ τοῦ ἄρθρου 574 τοῦ ἐμπορικοῦ κώδικος (ἀριθ. 808) συνάγεται ὅτι, μεταβιβάσαντος τοῦ κομιστοῦ ἐμπορικοῦ γραμματίου, πρὸ τῆς ἀποφάσεως τῆς κηρυξάσης τὴν πτώχευσιν, τὴν κυριότητα αὐτοῦ εἰς τὸν πτωχεύσαντα ἄνευ περιορισμοῦ τινος, ἡ διεκδίκησις δὲν χωρεῖ. Τοῦτο δὲ παρουσιάζεται ἰδίᾳ, ὅταν ὁ πτωχεύτας λαμβάνῃ τὸ ἐμπορικὸν γραμμάτιον παρὰ κομιστοῦ μεθ' οὗ διετέλει εἰς ἀλληλόχρεων λογαριασμὸν καὶ ἀνεγράφῃ τὸ ἰσότιμον

(1) Τὸν ὅρον ἐμπορικὰ γραμμάτια (effets de commerce) μεταχειρίζεται καὶ τὸ ἄρθρον 446 ἐμπ. κώδικος.—Ὅρα περὶ τῆς ἐννοίας τοῦ συνήθους τούτου ὅρου τὸ παρὸν Σύστημα κλπ. τόμ. Δ', ἀριθ. 2.

(2) Ὅρα τὸ παρὸν Σύστημα κλπ. τόμ. Δ', ἀριθ. 70 μέχρι 72.

(3) Ὅρα τὸ παρὸν Σύστημα κλπ. τόμ. Δ', ἀριθ. 554.

αὐτοῦ εἰς τὴν πίστωσιν τοῦ ἀποστολέως ⁽¹⁾. διότι ἡ κυριότης πάσης ἀξίας περιλαμβανομένης ἐν ἀλληλοχρέῳ λογαριασμῷ μεταβιβάζεται ἀπὸ τοῦ ἀποστολέως εἰς τὸν δέκτην ⁽²⁾.

Ἐννοεῖται οἷκοθεν, ὅτι οἱ ἐν ἀλληλοχρέῳ λογαριασμῷ διατελοῦντες δύνανται ν' ἀποκλείσωσιν ἐξ αὐτοῦ ἐμπορικόν τι γραμματίον ἀποσταλὲν ὑπὸ τοῦ ἐνὸς εἰς τὸν ἄλλον ⁽³⁾. τούτου γενομένου δύναται νὰ μὴ ἀποκλεισθῇ ἡ διεκδίκησις, ἐὰν ὑπάρχει τις τῶν περιπτώσεων τῶν προβλεπομένων διὰ τῶν διατάξεων τοῦ ἀρθρου 574 τοῦ ἐμπορικοῦ κώδικος.

Δὲν ὑπάρχουσιν ὁμῶς ἄρα γε περιπτώσεις, καθ' ὧς ἐμπορικὸν γραμματίον ἀνεγράφῃ ὑπὸ τοῦ δέκτου, ὅστις ἐκηρύχθη ἔπειτα εἰς κατάστασιν πτωχεύσεως, εἰς τὴν πίστωσιν τοῦ λογαριασμοῦ τοῦ ἀποστολέως, καὶ καθ' ὧς ἡ διεκδίκησις τοῦ ἐμπορικοῦ τούτου γραμματίου πρέπει, μεθ' ὅλα ταῦτα, νὰ συγχωρῇται ὑπὲρ τοῦ ἀποστολέως; Τὸ ζήτημα τοῦτο ἡγέρθη ὑπὸ παντοίας πραγματικῆς περιστάσεις.

Καθ' ἡμᾶς, δυνάμει τοῦ ὅρου μετ' ἐπιφυλάξεως τῆς ἐνταμιεύσεως (sauf encaissement, εἰσπράξεως), ὁ παραγγελεὺς ἔχει τὸ δικαίωμα τῆς διεκδικήσεως ἐν περιπτώσει πτωχεύσεως τοῦ δέκτου. ὅταν, τοῦ περὶ οὗ πρόκειται ἐμπορικοῦ γραμματίου μὴ πληρωθέντος κατὰ τὴν λήξιν, προτείνεται ὁ ὅρος οὗτος pour faire la contrepen-sation(;). Ἀληθῶς ὁ ὅρος οὗτος δὲν κωλύει τὴν ἄμεσον εἰς τὸν δέκτην μεταβίβασιν τῆς κυριότητος τοῦ ἐν τῷ ἀλληλοχρέῳ λογαριασμῷ κατὰ χωρισθέντος ἐμπορικοῦ γραμματίου. Ἀλλὰ κατὰ τὴν ἡμετέραν γνῶμην, ἐν περιπτώσει μὴ πληρωμῆς ἐμπορικῷ γραμματίου πληρωθέντος ἐν τῷ ἀλληλοχρέῳ λογαριασμῷ, ὑπάρχει ἀκυρότης τῆς μεταβιβάσεως κυριότητος δι' ἔλλειψιν αἰτίας: ἡ εἰς τὸν ἀποστολέα διδομένη πίστωσις αἰτίαν ἔχει τὴν μεταβίβασιν ἀξίας τινὸς εἰς τὸν δέκτην. Ἡ μὴ πληρωμὴ τοῦ ἐμπορικοῦ γραμματίου ἔρχεται ν'

(1) Ἀκυρ. 14 Μαΐου 1862, S. 1862. 1. 499. Ἐμποροδικεῖον τῆς Μασσαλίας, 24 Νοεμβρίου 1881, Journal des faillites, 1882, σελ. 616. Ἐφ. τῆς Douai, 26 Αὐγούστου 1883, Journal des faillites, 1883, σελ. 552. Ἀκυρ. 19 Φεβρουαρίου 1896, Journal des faillites, 1896, σελ. 297.

(2) Ὅρα τὸ παρὸν Σύστημα κλπ. τόμ. Δ'. ἀριθ. 806 καὶ ἐπομ.

(3) Ὅρα τὸ παρὸν Σύστημα κλπ. τόμ. Δ'. ἀριθ. 803.

ἀποδείξη ὅτι πράγματι οὐδεμίαν ἀξίαν εἰσῆλθεν εἰς τὴν περιουσίαν τοῦ δέκτου. Ἡ πίστῳσις λοιπὸν στερεῖται αἰτίας· εἶναι ἐπομένως ἄκυρος, ὡς εἶναι ἄκυρος ἡ ἄνευ αἰτίας ἐνοχή (ἄρθρ. 1131 ἀστ. κώδικος). Αἱ γενικαὶ ἀρχαὶ τοῦ δικαίου ἐπιτρέπουσιν εἰς πάντα ἐνδιαφερόμενον νὰ ἐπικαλεσθῇ τὴν ἀκυρότητα δι' ἑλλειψιν αἰτίας. Τοῦτο δὲ πράττει ὁ ἀποστολεύς. Τὸ ἄρθρον 574 τοῦ ἐμπορικοῦ κώδικος δὲν δύναται ἐν τῇ περιπτώσει ταύτῃ νὰ κωλύσῃ τὴν διεκδικήσιν, διότι ἐννοεῖται ὅτι τὸ ἄρθρον 574 τοῦ ἐμπορικοῦ κώδικος ἀποκλείει αὐτήν, μόνον ὅταν ἡ μεταβίβασις τῆς κυριότητος τοῦ ἐμπορικοῦ γραμματίου ἡ γενομένη πρὸ τῆς πτωχεύσεως δὲν ὑπόκειται εἰς ἀκύρωσιν ⁽¹⁾.

Τοῦναντίον ἡ διεκδικήσις ἀποκρούεται ὑπὸ τῆς γενικώτερον παραδεδεγμένης θεωρίας, καθ' ἣν ὁ ὅρος μετ' ἐπιφυλάξεως τῆς ἐνταμιεύσεως εἶναι αἵρεσις διαλυτικὴ, τὴν ὁποίαν μόνος ὁ δέκτης δύναται νὰ ἐπικαλεσθῇ ἀποκλειομένου τοῦ ἀποστολέως ⁽²⁾.

Ἡθέλησάν τινες ἐνίοτε νὰ περιορίσωσι τὸ συγχωρητὸν τῆς διεκδικήσεως εἰς τὴν περίπτωσιν καθ' ἣν ἡ ρήτρα μετ' ἐπιφυλάξεως ἐνταμιεύσεως ρητῶς συνεφωνήθη. Ἀλλ' ἂν παραδεχθῇ τις μεθ' ἡμῶν, ὅτι ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει ἐφαρμόζονται οἱ περὶ τῆς ἀκυρότητος ἐνεκῇ ἑλλείψεως αἰτίας κανόνες, δὲν βλέπομεν τότε πῶς εἶναι δυνατὸν ἡ ἀκυρότης αὕτη νὰ ἔχῃ συνεπείας διαφόρους, καθόσον ἐγένετο περὶ αὐτῆς ἢ μὴ ρητῇ πρόβλεψις.

Οἱ τραπεζίται, πρὸς ἀποφυγὴν τῶν δυσარέστων δι' αὐτοὺς συνεπειῶν τῶν ἀπορρεουσῶν ἐκ τῆς ἀρνήσεως τοῦ δικαιώματος τῆς διεκδικήσεως, ἀνοίγοντες ἀλληλόχρεων λογαριασμόν, συμφωνοῦσιν ἐνίοτε, ὅτι ἐν περιπτώσει πτωχεύσεως τοῦ δέκτου ἐπιφυλάττουσιν ὑπὲρ ἐκυτῶν τὸ δικαίωμα νὰ διεκδικήσωσι τὰ ἐμπορικὰ γραμμάτια τὰ εὐρισκόμενα ἐν τῷ χαρτοφυλακίῳ τοῦ δέκτου καὶ διὰ τὰ ὁποῖα ὁ ἀποστολεύς δὲν ἔχει περιθώριον (*être couvert*), ἢ ὅτι, παρὰ τὴν κατὰ χώρασιν τῶν ἐμπορικῶν γραμματίων ἐν τῷ ἀλληλο-

(1) Ὅρα ἀριθ. 815.

(2) Ἐφ' τῆς Dijon, 14 Ἰανουαρίου 1895, Journal des faillites 1896, σελ. 104.—Ὅρα ἐπίσης Ἀκυρ. 19 Φεβρουαρίου 1896. Journal des faillites, 1896, σελ. 297. Dalloz, Répertoire de jurisprudence, ἐν λέξει Faillites, ἀριθ. 1236, σελ. 540.—Ὅρα τὸ παρὸν Σύστημα κλπ., ἀριθ. 810 καὶ 811.

χρέω λογαριασμῶ, ὁ δέκτης θέλει θεωρεῖσθαι ὡς ἐντολοδόχος, ὀφείλων νὰ λογοδοτήσῃ περὶ τῶν ἐμπορικῶν τούτων γραμματίων⁽¹⁾. Οἱ ἀξιούντες ὅτι, ὑπαρχουσῶν τῶν ρητῶν τούτων, ἔχει ὁ ἀποστολεὺς τὸ δικαίωμα τῆς διεκδικήσεως, ἐπικαλοῦνται τὸν κανόνα, καθ' ὃν αἱ συμφωνίαι εἶναι ὁ νόμος τῶν μερῶν. Ἀλλ' αἱ ρῆτραι αὗται πρέπει νὰ κηρυχθῶσιν ἄκυροι δυνάμει τῶν ἀρχῶν, αἵτινες διέπουσι τὰς πτωχεύσεις⁽²⁾. Τὸ δικαίωμα τῆς διεκδικήσεως δὲν εἶναι δεκτὸν ἐκτὸς τῶν περιπτώσεων ἢ τῶν ὅρων τῶν ὀριζομένων ὑπὸ τοῦ νόμου (ἀριθ. 792). Ἀλλως στερεότυποι ρῆτραι θὰ ἔθετον πάντοτε ἐκτὸς ἐφαρμογῆς τὰς νομίμους διατάξεις τὰς τεθειμένας πρὸς διατήρησιν τῆς ἰσότητος μεταξὺ τῶν πιστωτῶν τοῦ πτωχεύσαντος. Ἐπειτα ἡ καταχώρισις ἐμπορικοῦ τινος γραμματίου ἐν τῷ ἀλληλοχρέω λογαριασμῶ μετὰ σημειώσεως τοῦ ἰσοτίμου αὐτοῦ εἰς τὴν πίστωσιν τοῦ ἀποστολέως ἐνέχει ἀντίφασιν πρὸς τὴν ἰδέαν ἀπλῆς ἐντολῆς δοθείσης εἰς τὸν δέκτην καὶ τὴν διατήρησιν τοῦ δικαιώματος κυριότητος τοῦ ἀποστολέως.

810. Τῆς διεκδικήσεως χωρούσης, ὅταν τὸ ἐμπορικὸν γραμματίον ἀποστέλληται εἰς τὸν πτωχεύσαντα μὲ τὴν ἐντολὴν νὰ τὸ εἰσπράξῃ, ἐνδιαφέρει νὰ ὀρίσωμεν εἰς ποίαν περίπτωσιν δύναται τις νὰ εἴπῃ, ὅτι συμβαίνει τοῦτο. Τόσῳ δὲ μᾶλλον ἀναγκαῖον τυγχάνει νὰ λυθῇ τὸ ζήτημα ὡς πρὸς τὰ εἰς διαταγὴν ἐμπορικὰ γραμμάτια, ὅσῳ ἡ ὀπισθογράφησις αὐτῶν δὲν ἔχει πάντοτε τὸν αὐτὸν σκοπὸν⁽³⁾, καθόσον δ' ἀφορᾷ τοῦλάχιστον τὰς συναλλαγματικὰς καὶ τὰ εἰς διαταγὴν γραμμάτια ὁ ἐμπορικὸς κώδιξ παρεδέχθη σύστημα ὅλως εἰδικὸν πρὸς διέκρισιν ἂν ἡ ὀπισθογράφησις εἶναι μεταβιβαστικὴ κυριότητος ἢ ἰσοῦται ἀπλῶς πρὸς ἐπιτροπικόν⁽⁴⁾.

Ἐχομεν προδήλως ἀποστολὴν ἐμπορικοῦ γραμματίου μετ' ἐντολῆς περὶ εἰσπράξεως, ὅταν ἡ ὀπισθογράφησις φανερώνη τοῦτο ρητῶς, λόγου χάριν, ὅταν ἀναγράφηται ἐν αὐτῇ ὡς αἰτία ἀξία ἐνταμιευτέα (valeur à l'encaissement) ἢ ἀξία εἰσπρακτέα (valeur en recouvrement).

(1) Αἱ ρῆτραι αὗται εἶναι συνήθεις ἐν τοῖς τιμολογίοις τῶν τραπεζιτῶν.

(1) Ὅρα Ἐφ. τῆς Douai, 24 Αὐγούστου 1883, Journal des faillites, 1883, σελ. 552.

(3-4) Ὅρα τὸ παρὸν Σύστημα κλπ. τόμ. Δ'. ἀριθ. 112 καὶ ἐπομ.

Τὸ αὐτὸ ρητέον ὡς πρὸς τὰς συναλλαγματικὰς καὶ τὰ γραμματ-
τια εἰς διαταγὴν, δυνάμει τοῦ ἄρθρου 138 τοῦ ἐμπ. κώδικος, ὅταν
ἡ ὀπισθογράφησις εἶναι ἄτακτος, τουτέστι δὲν περιέχῃ πάσας τὰς
δηλώσεις ἃς ἀπαιτεῖ τὸ ἄρθρον 137 τοῦ ἐμπ. κώδικος. Ἀλλ'
ἔχομεν ἐνταῦθα μόνον νόμιμον τεκμήριον, καθ' οὗ ἐπιτρέπεται ἀντα-
πόδειξις μεταξὺ τῶν μερῶν (1). Δύναται λοιπὸν νὰ ἀποδειχθῇ, ὅτι
ἡ ὀπισθογράφησις, καίπερ ἄτακτος, ἦτο κατὰ τὴν προθεσιν τῶν
μερῶν μεταβιβαστικὴ κυριότητος καὶ ἐπομένως δὲν χωρεῖ διεκδί-
κησις τοῦ ἐμπορικοῦ γραμματίου, καὶ ἂν ἀκόμη φέρῃ ἄτακτον ὀπι-
σθογράφησιν. Δὲν δύναται δέ τις νὰ ἐπικαλεσθῇ κατὰ τῆς λύσεως
ταύτης τὸ ὅτι ἡ ἀπόδειξις κατὰ τοῦ τεκμηρίου τοῦ ἄρθρου 138
ἐμπ. κώδικος δὲν συγχωρεῖται κατὰ τῶν τρίτων, καὶ ὅτι ἐν τῇ
ὑποθέσει ταύτῃ πρόκειται περὶ ἀποδείξεως κατὰ τῶν πιστωτῶν
τῶν ἀποπελούντων τὴν ὁμάδα τῆς πτωχεύσεως τοῦ κομιστοῦ. Τῷ
ὄντι οἱ κομισταὶ οὗτοι εἶναι οἱ δικαιოდόχοι τοῦ ἐν πτωχεύσει κοι-
στοῦ καὶ δὲν δύνανται νὰ ἔχωσι περισσότερα δικαιώματα τοῦ ὀφει-
λέτου αὐτῶν. Ἀλλ' ὡς πρὸς τὸν τελευταῖον τοῦτον ἀναμφισβή-
τητον τυγχάνει, ὅτι συγχωρεῖται ἡ περὶ τοῦ ἐναντίου ἀπόδειξις,
διότι ὑπῆρξε συστατικὸν πρόσωπον (partie, μέρος) ἐν τῇ ὀπισθο-
γραφῇ.

Ἀντιστρόφως ἡ τακτικὴ ὀπισθογράφησις εἰκάζεται μεταβιβα-
στικὴ, ἀλλ' ἡ περὶ τοῦ ἐναντίου ἀπόδειξις συγχωρεῖται μεταξὺ τῶν
μερῶν. Δύναται νὰ προσαγάγῃ αὐτὴν ὁ ὀπισθογράφος, ὅπως αἰτιο-
λογήσῃ τὴν διεκδίκησίν των (2).

Ἡ διάκρισις αὕτη μεταξὺ τῆς τακτικῆς καὶ τῆς ἀτάκτου ὀπι-
σθογραφῆσεως δὲν ἔχει ἐφαρμογὴν εἰς τὰς ἐπιταγὰς· καθόσον ἀφορᾷ
ταύτας, ἐξεταστέον πάντοτε τυγχάνει ἐν τῇ πράξει ποία ἦτο ἡ
θέλησις τῶν μερῶν, χωρὶς νὰ καθιεροῦται οὐδὲν τεκμήριον διὰ τοῦ
νόμου (3).

811. Πρὸς τὴν περίπτωσιν τῆς ἀποστολῆς ἐμπορικοῦ γραμμα-

(1) Ὅρα τὸ παρὸν Σύστημα κλπ. τόμ. Δ', ἀριθ. 147 καὶ ἐπόμε.— Ἐφ.
τοῦ Aix, 15 Φεβρουαρίου 1885, Journal des faillites 1885, σελ. 532.

(2) Ἀκυρ. 12 Μαρτίου 1867. D. 1867. 1. 394. S. 1868. 1. 38. —
Ὅρα τὸ παρὸν Σύστημα κλπ. τόμ. Δ', ἀριθ. 165.

(3) Ὅρα τὸ παρὸν Σύστημα κλπ. τόμ. Δ', ἀριθ. 165.

τίου μέ ἐντολήν περί εἰσπράξεως αὐτοῦ τὸ ἄρθρον 574 τοῦ ἐμπ. κώδικος ἐξομοιοῖ τὴν περίπτωσιν καθ' ἣν τὰ ἐμπορικὰ γραμμάτια προωρίσθησαν εἰδικῶς ὑπὸ τοῦ ἰδιοκτήτου, ἵνα χρησιμεύσωσιν εἰς ρητὰς πληρωμὰς. Ἐκ τοῦ προσδιορισμοῦ τούτου τῆς χρησιμοποιοῦσεως τῶν ἐξυπακούεται πράγματι, ὅτι ἀπλῶς ἐδόθη ἐντολή εἰς τὴν πτωχεύσαντα.

Ἔνεκα ταυτοῦτος λογὼν τὴν αὐτὴν πρέπει νὰ παρδεχθῶμεν λύσιν, ἐὰν τὸ ἐμπορικὸν γραμμάτιον παρεδόθη εἰς τὸν πτωχεύσαντα μετὰ προσδιορισμοῦ ὑπὲρ τοῦ ἀποστολέως πρὸς χρῆσιν ἄλλην καὶ ὅχι πρὸς ἐνέργειαν πληρωμῶν.

812. Δὲν ἀρκεῖ δέ, ὅπως χωρὶ ἡ διεκδίκησις ἐμπορικῶν γραμματίων, νὰ γίνηται ἡ ἀποστολὴ αὐτῶν εἰς τὸν πτωχεύσαντα ὑπὸ τοὺς ἐκτεθέντας ἀνωτέρω ὅρους. Ἀπαιτεῖται καὶ δεύτερος ὅρος : πρέπει τὸ ἐμπορικὸν γραμμάτιον νὰ εὑρίσκηται αὐτούσιον κατὰ τὸν χρόνον τῆς κηούξεως τῆς πτωχεύσεως εἰς τὸ χαρτοφυλάκιον τοῦ πτωχεύσαντος (ἄρθρ. 574, ἐμπ. κώδικος).

Κατ' ἀκολουθίαν δὲν χωρεῖ διεκδίκησις εἰς τὰς ἐπομένους περιπτώσεις διὰ τὴν ἔλλειψιν τοῦ δευτέρου τούτου ὅρου :

α. Ὅταν, πρὸ τῆς ἀποφάσεως τῆς κηρυττούσης τὴν πτώχευσιν, ὁ πτωχεύσας εἰσπράττῃ τὸ ἰσότιμον τοῦ γραμματίου. — Τὸ γραμμάτιον τοῦτο δὲν ἀντιπροσωπεύει τότε πλέον τὴν ἀπαιτήσιν, ἥτις ἀποσβέννυται. Τὰ πρὸς πληρωμὴν κατὰβληθέντα μετρητὰ προδήλως δὲν ὑπόκεινται ἐπίσης εἰς διεκδίκησιν, διότι δὲν ἀποτελοῦσι βέβαιον σῶμα (corps certain). Ἀλλ' ἂν ἡ πληρωμὴ τοῦ γραμματίου ἐγίνετο πρὸ τῆς ἀποφάσεως τῆς κηρυττούσης τὴν πτώχευσιν, ὁ ὀπισθογράφος, ὅστις δὲν θὰ εἶχε τὸ δικαίωμα τῆς διεκδικήσεως ὡς καὶ κατὰ τὴν ἐναντίαν περίπτωσιν, θὰ ἠδύνετο τοῦλάχιστον ν' ἀπαιτήσῃ παρὰ τῆς ομάδος αὐτῆς τῶν πιστωτῶν, θεωρουμένης ὡς ὀφειλέτιδός του, τὸ ἀχρεωστήτως εἰσπραχθὲν ὑπὸ τοῦ συνδίκου ποσόν (ἀριθ. 559).

Εἶναι ἀδιάφορον, ἂν εὑρίσκονται τὰ ἐμπορικὰ γραμμάτια αὐτούσια ἐν τῷ χαρτοφυλάκιῳ τοῦ πτωχεύσαντος κατὰ τὴν χρονολογίαν τῆς παύσεως τῶν πληρωμῶν, ἐὰν ἔνεκα τῆς πληρωμῆς δὲν θὰ εὑρίσκοντο πλέον ἐν κειρῷ τῆς ἀποφάσεως τῆς κηρυττούσης τὴν

πτωχεύσιν. Τὸ τελευταῖον τοῦτο χρονικὸν σημεῖον μόνον λαμβάνει ὑπ' ὄψιν ὁ νόμος (¹).

6. Ὅταν ὁ πτωχεύσας αὐτὸς ὀπισθογραφῇ πρὸς μεταβίβασιν τῆς κυριότητος τὸ ἐμπορικὸν γραμματίον, ὅπερ εἶχεν ὀπισθογραφηθῇ λόγῳ ἐντολῆς, ἂν εἶχε τὸ δικαίωμα νὰ διαθέτῃ οὕτω τὸ γραμματίον τοῦτο (²).

Τοῦναντίον ὁμῶς προδήλως πρέπει νὰ θεωρῶνται τὰ γραμματῖα ὡς εὐρισκόμενα ἀκόμη ἐν τῷ χαρτοφυλακίῳ τοῦ πτωχεύσαντος, ὅταν ὁ πτωχεύσας, εἰς ὃν ὡς εἰς ἐντολοδόχον εἶχον ἀποσταλῇ, μεταβιβάσῃ αὐτὰ εἰς πρόσωπον ἐπιφορτιζόμενον νὰ ἐνεργήσῃ τὴν εἰσπραξίν αὐτῶν, ἀδιαφόρως ἂν τὸ πρόσωπον τοῦτο εἶναι ὑπάλληλος ἢ οἷος δῆποτε κομιστής, ὑπὲρ τοῦ ὁποίου ὁ πτωχεύσας εἶχεν ὀπισθογραφῆσαι αὐτὰ λόγῳ ἐντολῆς (³).

Καὶ τὸ γεγονός δὲ ὅτι τὸ ἐμπορικὸν γραμματίον ἀνενεώθη, δὲν κωλύει τὴν διεκδίκησιν. Ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει δὲν δύναται τις νὰ εἴπῃ, ὅτι ὁ τίτλος δὲν ὑφίσταται πλέον αὐτούσιος ἐν τῷ χαρτοφυλακίῳ τοῦ πτωχεύσαντος, διότι ἐξακολουθεῖ παραμένον τὸ δικαίωμα ὅπερ ἀντιπροσωπεύει ὁ τίτλος (⁴).

813. Πᾶν ὅ,τι εἴπομεν περὶ τῶν εἰς διαταγὴν ἐμπορικῶν γραμματίων ἐφαρμόζεται εἰς τοὺς ὀνομαστικούς τίτλους καὶ τοὺς εἰς τὸν κομιστὴν τοὺς εὐρισκομένους ἐν τῷ χαρτοφυλακίῳ τοῦ πτωχεύσαντος, οἷον ἐπιταγὰς, μετοχὰς, ὁμολογίας κλπ. Αὐτὸ δὲ τοῦτο τὸ ἄρθρον 574 ὁμιλεῖ περὶ μὴτω πληρωθέντων ἄλλων χρεωγράφων· ἐννοεῖται ὁμῶς οἴκοθεν, ὅτι ἡ διεκδίκησις τῶν τίτλων τούτων δὲν δύναται νὰ ἐπιτύχῃ εἰμὴ καθόσον ἀποδεικνύεται ἡ ταυτότης αὐτῶν (⁵).

(1) Ἐφ. τῆς Rouen, 20 Ἰουλίου 1883. Journal de Marseille, 1885, σελ. 86· Ἐφ. τῆς Angers, 14 Φεβρουαρίου 1894, Journal des faillites, 1894, σελ. 363.

(2) Ὅρα τὸ παρὸν Σύστημα κλπ. τόμ. Δ'. ἀριθ. 139.

(3) Ἀκυρ. 15 Ἀπριλίου 1849, S. 1849. 1. 394.

(4) Delamarre et Lepoitvin, III, ἀριθ. 233· Demangeat sur Bravard, V, σελ. 526.

(5) Ἐμποροδικεῖον τοῦ Σηκουάνᾳ 30 Δεκεμβρίου 1891, Journal des faillites, 1892, σελ. 27.

814. Εὐκόλος δὲ εἶναι ἡ ἀπόδειξις τῆς ταυτότητος τῶν ὀνομαστικῶν τίτλων : φέρουσιν οὗτοι αὖξοντα ἀριθμὸν καὶ τὸ ὄνομα τοῦ τιτλούχου. Ἡ μεταφορὰ ἀπαιτεῖται μόνον διὰ τὴν μεταβίβασιν τῶν τίτλων τούτων ὡς πρὸς τοὺς τρίτους ⁽¹⁾. Πρέπει λοιπὸν νὰ παραδεχθῶμεν, ὅτι ἡ διεκδίκησις δὲν συγχωρεῖται πλέον μετὰ τὴν πτώχευσιν, καὶ ἂν ἀκόμη δὲν ἐνηργήθῃ ἡ διατύπωσις τῆς μεταφορᾶς ὑπὲρ τοῦ πτωχεύσαντος, ἐὰν ἀπεδεικνύετο, ὅτι ὁ ἀποστείλας τοὺς τίτλους εἰς τὸν πτωχεύσαντα ἤθελε νὰ μεταβιβάσῃ εἰς αὐτὸν τὴν κυριότητά των ⁽²⁾.

815. Ἡ ἀπόδειξις τῆς ταυτότητος τῶν εἰς τὸν κομιστὴν τίτλων εἶναι δυσκολωτέρα, διὰ τὸν ἀπλούστατον λόγον, ὅτι διακρίνονται μόνον διὰ τοῦ αὖξοντος ἀριθμοῦ των. Ὅπως νικήτῃ τις ἐν τῷ ἀγῶνι τῆς διεκδικήσεως, ὀφείλει νὰ ὀρίζῃ ἀκριβῶς τοὺς αὖξοντας ἀριθμοὺς τῶν διεκδικουμένων τίτλων ⁽³⁾.

Ἐγείρονται δὲ δυσκολίαι περὶ τὴν διεκδίκησιν τῶν εἰς τὸν κομιστὴν τίτλων πρὸ πάντων ἐν ταῖς πτωχεύσεσι τῶν κολλυβιστῶν, τῶν ἀργυραμοιβῶν καὶ τῶν τραπεζιτῶν. Παρουσιάζονται δὲ εἴτε ὡς πρὸς τοὺς εἰς τὸν κομιστὴν τίτλους τοὺς ἀποστελλομένους εἰς τὸν κολλυβιστὴν, ἀργυραμοιβὸν ἢ τραπεζίτην, πτωχεύσαντα, ὅπως

(1) Ὅρα τὸ παρὸν Σύστημα κλπ. II, ἀριθ. 605.

(2) Ἐφ. τῆς Douai 31 Ἰανουαρίου καὶ 8 Φεβρουαρίου 1867. D. 1873. 1. 121. Ἀκυρ. 9 Ἰανουαρίου 1888. D. 1889. 1. 207. Ἐφ. τῶν Παρισίων 5 Μαρτίου 1892. Ἐφ. τῶν Παρισίων 30 Ἰουνίου 1893, Journal des faillites, 1892, σελ. 250 καὶ 1893, σελ. 452. — Τὸ ἐφετεῖον τῆς Douai ἐν ἀποφάσει τῆς 14 Ἰανουαρίου 1869. D. 1873. 2. 77, φαίνεται παρὶδὸν τὰς γενικὰς ἀρχάς, παραδεξάμενον τὴν συλλογικὴν διεκδίκησιν ἐκ μέρους ἀγοραστῶν τίτλων, καὶ ἂν ἀκόμη μὴ ὑπῆρχον ἐν τῷ χαρτοφυλακίῳ τοῦ πτωχεύσαντος τίτλοι ἱκανοὶ τὸν ἀριθμὸν πρὸς ἱκανοποίησιν πάντων τῶν ἀγοραστῶν. Ὅρα σύμφωνον Boistel, ἀριθ. 1081.

(3) Πρβλ. Πρωτοδικεῖον τῆς Valognes, 24 Νοεμβρίου 1896, Le Droit, τῶν 4—5 Ὀκτωβρίου 1897. — Ἡ ἀπόδειξις ἀπέβη εὐκολωτέρα ἀπὸ τοῦ νόμου τῆς 15 Ἰουνίου 1872. Ὁ νόμος οὗτος (ἄρθρ. 13) ἐπιβάλλει εἰς τοὺς κολλυβιστὰς νὰ ἐγγράφωσιν ἐν τοῖς βιβλίοις των τοὺς αὖξοντας ἀριθμοὺς τῶν τίτλων οὗ: ἀγοράζουσιν ἢ πωλοῦσι καὶ νὰ ἀναγράφωσιν ἐν τοῖς σημειώμασι (bordereaux) ἀγορᾶς, τοὺς παραδιδομένους αὖξοντας ἀριθμούς. Ὅρα Διάταγμα τῆς 16 Ἀπριλίου 1873.

τοὺς πωλήσῃ, εἴτε ὡς πρὸς τοὺς εἰς τὸν κομιστὴν τίτλους τοὺς ὁποίους ἐνετάλῃ ν' ἀγοράσῃ, καὶ οἵτινες εὐρίσκονται ἐν τῷ χαρτοφυλακίῳ των κατὰ τὴν κήρυξίν των εἰς κατάστασιν πτωχεύσεως.

Ὡς πρὸς τοὺς πρώτους ὁ κολλυβιστὴς ἔλαβεν αὐτοὺς ὡς ἐντολοδόχος ἐντεταλμένος τὴν πώλησιν αὐτῶν. Ἡ διεκδικήσις δύναται νὰ ἐνασκηθῇ συμφώνως πρὸς τὸ ἄρθρον 574 ἢ μᾶλλον τὸ ἄρθρον 575, ἐδάφ. 1ον τοῦ ἐμπορικοῦ κώδικος, ἐὰν εὐρίσκονται ἀκόμη εἰς τὸ χαρτοφυλάκιον του. Πρὸς ἐπιτυχίαν αὐτῆς πρέπει ἀναγκαίως νὰ δύναται ὁ ἐντολεὺς νὰ ὀρίζῃ τοὺς ὑπ' αὐτοῦ ἀποσταλέντας αὐξοντας ἀριθμοὺς τῶν τίτλων.

Ὅταν κολλυβιστὴς τις, ἀργυραμοιβὸς ἢ τραπεζίτης ἐπιφορτίζεται ν' ἀγοράσῃ τίτλους εἰς τὸν κομιστὴν διὰ τινὰ πελάτην, ὁ τελευταῖος οὗτος δύναται νὰ τοὺς διεκδικήσῃ. Δὲν εὐρισκόμεθα πλέον ἐν αὐτῇ ταύτῃ τῇ ὑποθέσει τῇ προβλεπομένῃ ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 574 ἢ ὑπὸ τῶν ἄλλων περὶ τῆς διεκδικήσεως διατάξεων τοῦ κώδικος· ἀλλ' ἡ ἀπαρίθμησις τοῦ κώδικος δὲν εἶναι περιοριστική (ἀριθ. 792), καὶ δὲ γενικαὶ ἀρχαὶ τοῦ δικαίου ἄγουσιν ἐνταῦθα εἰς τὴν παραδοχὴν τῆς διεκδικήσεως· ὁ διατάκτης καθίσταται ἀπ' εὐθείας κύριος τῶν ἐμπορευμάτων ἢ τῶν τίτλων τῶν ἀγορασθέντων διὰ λογαριασμόν του ὑπὸ τοῦ παραγγελιοδόχου. Ἀλλὰ πῶς δύναται πελάτης τις νὰ βεβαιώσῃ τίνες οἱ εἰς τὸν κομιστὴν τίτλοι οἱ ἀγορασθέντες δι' αὐτὸν καὶ εὐρισκόμενοι ἐν τῷ ταμείῳ τοῦ κολλυβιστοῦ, τοῦ ἀργυραμοιβοῦ ἢ τοῦ τραπεζίτου; Ἀνάγκη νὰ δύναται πρὸς τοῦτο ν' ἀποδείξῃ, ὅτι οἱ δι' αὐτὸν ἀγορασθέντες τίτλοι γέρουσι τοὺς δεῖνα ἢ δεῖνα αὐξοντας ἀριθμοὺς. Ἐπιτυχάνει δὲ τὴν ἀπόδειξιν ταύτην ἰδίᾳ προσάγων ἐπιστολὴν, δι' ἧς ὁ κολλυβιστὴς του ἐγνωστοποίησεν αὐτῷ τοὺς αὐξοντας ἀριθμοὺς τῶν τίτλων ἢ δι' ἧς ἀποδεικνύεται, ὅτι ἐνεγράφησαν ἐπ' ὀνόματί του εἰς τὰ τοῦ κολλυβιστοῦ βιβλία (Νόμος τῆς 16 Ἰουνίου 1872, ἄρθρ. 13), ἢ ὅτι τὸ ὄνομα αὐτῶν ἐνεγράφη ἐπὶ δελτίου (étiquette) προσαρμωσθέντος εἰς τοὺς τίτλους τούτους (1).

816. Περιπτώσεις διεκδικήσεως μὴ προβλεπόμεναι ὑπὸ τοῦ

(1) Ἐφ. τῶν Παρισίων 5 Μαρτίου 1892. D. 1893. 2. 17. Ἐφ. τῶν Παρισίων 30 Ἰουνίου 1893. S. καὶ Journal du Palais 1894. 2. 48. D. 1894. 2. 501. Ὁρα ἐπίσης ἐξ Ἀκυρ. 9 Ἰανουαρίου 1888. S. 1891. 1. 54. Journal du Palais, 1891. 1. 122. D. 1889. 1. 209.

ἐμπορικοῦ δικαίου.—Διὰ τὸν ἀπλούστατον λόγον, ὅτι ὁ κῶδιξ ἀπλῶς ἐμνημόνευσε τὰς σπουδαιοτέρας τῶν περιπτώσεων διεκδικήσεως (ἀριθ. 792), χωρεῖ αὕτη εἰς πολλὰς ὑποθέσεις μὴ προβλεπομένας ὑπὸ τοῦ κώδικος. Ὁ γενικὸς κανὼν εἶναι, ὅτι συγχωρεῖται διεκδικήσεις ὑπὲρ παντὸς προσώπου κυρίου πραγμάτων εὕρισκομένων εἰς τὴν κατοχὴν τοῦ πτωχεύσαντος καὶ ἀποδεικνύοντος τὴν ταυτότητα αὐτῶν ⁽¹⁾. Διὸ μάλιστα ἐπὶ τῆς πτωχεύσεως ἐνδιαφέρει μεγάλως νὰ ὀρίτῳμεν, ἂν πρόσωπόν τι ἀπλῶς ἔχει δικαίωμα ἀπαιτήσεως ἢ εἶναι κύριος.

Κατ' ἀκολουθίαν ἡ διεκδίκησις χωρεῖ :

α. Ὑπὲρ τοῦ προσώπου, ὅπερ ἐχρησιθάνεισε πράγματα εἰς τὸν πτωχεύσαντα ⁽²⁾, ἢ τὰ ἐνεχυρίασεν εἰς αὐτόν, ἐξοφληθέντος πλέον τοῦ χρέους.

β. Ὑπὲρ τοῦ ἐκμισθώσαντος πράγματα εἰς τὸν πτωχεύσαντα (βιβλία, ἐπιπλα κλπ.).

γ. Ὑπὲρ τοῦ ἀγοραστοῦ, ὅστις εἶχεν ἀγοράσει παρὰ τοῦ πτωχεύσαντος ἐμπορεύματα, ἀρκεῖ ν' ἀποτελῶσι ταῦτα βέβαια σώματα (corps certains) ἢ νὰ προσδιωρίσθησαν ἀτομικῶς πρὸ τῆς πτωχεύσεως (ἄρθρ. 1138 ἀστ. κώδικος) ⁽³⁾.

δ. Ὑπὲρ τοῦ πωλητοῦ ἐμπορευμάτων, ὅταν τῶν ἐμπορευμάτων τούτων πωληθέντων ὑπὸ τὸν ὅρον τῆς ἀρεσκειᾶς τοῦ ἀγοραστοῦ, ἡ πτώχευσις τοῦ τελευταίου τούτου ἐπῆλθε πρὸ τῆς ἐκπληρώσεως τοῦ ὅρου τούτου ⁽⁴⁾.

ε. Ὑπὲρ τοῦ συμμετόχου (participant) τοῦ ὁποίου ὁ συνέταιρος ἐπτώχευσεν, ὅταν οἱ συμμέτοχοι εἶναι κύριοι τῶν ἀπὸ κοινοῦ ἀγορασθέντων ἐμπορευμάτων ⁽⁵⁾.

Ἐνδιαφέρουσα περίπτωσις, καθ' ἣν ὑπάρχει ἀμφιβολία περὶ τοῦ προσώπου εἰς ὃ ἀνήκει ἡ κυριότης καὶ κατ' ἀκολουθίαν καὶ περὶ

(1) Ὅρα τὴν ἐν τῇ ἐπομένῃ σημειώσει μνημονευομένην ἀπόφασιν.

(2) Πρωτοδικεῖον τῆς Corbeil, 8 Μαΐου 1884, Journal des faillites, 1884, σελ. 593.

(3) Ὅρα τὸ παρὸν Σύστημα κλπ. τόμ. Γ', ἀριθ. 96. Πρὸβλ. Ἐφ. τῆς Αὐρηλίας, 15 Ἰουλίου 1897, Le Droit τῆς 10 Ὀκτωβρίου 1897.

(4) Ἐφ. τοῦ Bordeaux, 2 Νοεμβρίου 1886. D. 1887. 2. 257.

(5) Ὅρα τὸ παρὸν Σύστημα κλπ. τόμ. Β', ἀριθ. 1059 καὶ 1060.

τοῦ παραδεκτοῦ τῆς διεκδικήσεως παρουσιάζεται ἐπὶ κατασκευῆς πλοίου. Ὅταν πλοῖόν τι ναυπηγῇται ἐργολαβικῶς, ὁ δὲ ἐργολάβος, ὡς συνήθως πάντοτε συμβαίνει, παρέχει τὰ ὑλικά, συμφωνεῖται συνήθως, ὅτι τὸ τίμημα θέλει πληρόνεσθαι τμηματικῶς ἀναλόγως τῆς προόδου τῆς κατασκευῆς τοῦ πλοίου. Ἐρωτᾶται δέ : καθίσταται ὁ ἐφοπλιστὴς ὁ παραγγεῖλας τὴν κατασκευὴν τοῦ πλοίου κύριος τῶν συντελουμένων μερῶν καθόσον ἀποπερατοῦνται ταῦτα, ἢ παραμένει ἡ κυριότης παρὰ τῷ ἐργολάβῳ μέχρι τῆς τελείας ἀποπερατώσεως τοῦ πλοίου ; Τὸ ζήτημα παρουσιάζει μέγα πρακτικὸν ἐνδιαφέρον ἐπὶ πτωχεύσεως τοῦ ἐργολάβου· λύεται δὲ ἀποφατικῶς· ἐκ τούτου δὲ ἐξάγεται, ὅτι ὁ ἐφοπλιστὴς ἐπὶ πτωχεύσεως τοῦ ναυπηγοῦ δὲν δύναται νὰ διεκδικήσῃ τὰ συντελεσθέντα τμήματα τοῦ πλοίου (1). Ἡ λύσις αὕτη πρέπει νὰ γενικευθῇ καὶ ἐφαρμοσθῇ εἰς πάσας τὰς περιπτώσεις καθ' ἃς ὁ ἐργολάβος παρέχει τὰ ὑλικά καὶ τὴν βιομηχανίαν του, παραμένει κύριος μέχρι τῆς ἀποπερατώσεως τῆς ἐργασίας του. Ἀλλ' ὁ ἐφοπλιστὴς ὁ ναυπηγούμενος πλοῖον ἐργολαβικῶς δύναται νὰ προφυλαχθῇ κατὰ τῆς ζημίας τῆς προερχομένης ἐκ τῆς πτωχεύσεως τοῦ ναυπηγοῦ, ζητῶν νὰ συστηθῇ ὑπὲρ τῶν προκαταβολῶν του ὑποθήκη ἐπὶ τοῦ ναυπηγούμενου πλοίου (ἄρθρ. 5 τοῦ νόμου τῆς 10 Δεκεμβρίου 1874 ἀντικατασταθὲν διὰ τοῦ ἄρθρου 5 τοῦ νόμου τῆς 10 Ἰουλίου 1885) (2).

817. Ἡ διεκδίκησις δὲν δύναται νὰ χωρήσῃ ὡς πρὸς τὰ γραμμάτια τῆς Τραπεζῆς τῆς Γαλλίας τὰ εὑρισκόμενα εἰς χεῖρας πτωχεύσαντος κατὰ τὴν ἐκδοσιν τῆς ἀποφάσεως τῆς κηρυττούσης τὴν πτώχευσιν ὥσπερ καὶ ὡς πρὸς τὰ νομίσματα. Τὰ γραμμάτια τῆς Τραπεζῆς τῆς Γαλλίας καὶ τὰ νομίσματα ἐγχειρίζονται συνήθως λόγῳ καταβολῆς, δανείου ἢ ἀτάκτου παρακαταθήκης· αἱ δικαιοπραξίαι αὗται ἐπιτρέπουσι τὴν μεταβίβασιν τῆς κυριότητος εἰς τὸν πιστωτήν, εἰς τὸν δανειζόμενον, ἢ εἰς τὸν θεματοφύλακα καὶ κατ' ἀκολουθίαν ἀποκλείουσι τὴν διεκδίκτησιν. Ἵνα χωρήσῃ διεκδίκησις, θ' ἀπαιτεῖτο ἄτακτος παρακαταθήκη ἢ χρησιδάνειον. Ἀλλὰ τότε, ἐὰν

(1) Ὅρα τὸ παρὸν Σύστημα κτλ. τόμ. Γ'. ἀριθ. 156.

(2) Ὅρα τὸ παρὸν Σύστημα κλπ. τόμ. Ε'. ἀριθ. 157 καὶ τόμ. Γ' ἀριθ. 1629.

ἐσυγχωρεῖτο ἡ διεκδίκησις, θὰ προσέκρουεν ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ ἐν τῇ ἐνασκήσει τῆς εἰς δυσκολίαν πραγματικῆς φύσεως : τὰ τραπεζογραμματία ἢ τὰ νομίσματα συγχέονται συνήθως μετ' ἄλλων τραπεζογραμματίων καὶ ἄλλων μετρητῶν χρημάτων, ὡς ἐκ τοῦ ὁποίου δὲν δύναται νὰ ἀποδειχθῇ ἡ ταυτότης τῶν γραμματίων ἢ τῶν νομισμάτων. Εἰς ἐξαιρετικὰς ὁμῶς περιπτώσεις δύνανται νὰ ἔχωσι καὶ ἄλλως τὰ πράγματα. Τοῦτο θὰ συνέβαινε λόγου χάριν, ἐὰν τὰ εἰς τὸν πτωχεύσαντα ἐγχειρισθέντα νομίσματα ἐνεκλείοντο ἐν σάκκῳ καὶ παρέμενον ἐν αὐτῷ, ἢ ἐὰν ὁ διεκδικῶν ἀπεδείκνυε τοὺς αὖξοντας ἀριθμούς, τὴν σειράν, τὴν χρονολογίαν τῆς ἐπιδόσεως τῶν εἰς τὸν πτωχεύσαντα ἐγχειρισθέντων τραπεζογραμματίων (1).

818. ΔΙΕΚΔΙΚΗΣΙΣ ΤΟΥ ΠΩΛΗΤΟΥ. — Ὑπὸ τὸ ὄνομα διεκδίκησις ὁ κῶδιξ (ἄρθρ. 576 καὶ 577) ἀναγνωρίζει, ὑπὸ ὠρισμένους περιοριστικούς ὅρους, εἰς τὸν πωλητὴν κινητῶν πραγμάτων τὸ δικαίωμα τοῦ νὰ ζητήσῃ τὴν διάρρηξιν τῆς πωλήσεως. Περὶ τοῦ δικαιώματος τούτου θέλομεν πραγματευθῇ ἐν τῷ ἐπομένῳ τμήματι (ἀριθ. 831 καὶ ἐπομ.) γινομένου λόγου περὶ τοῦ προνομίου τοῦ πωλητοῦ κινητῶν.

819. ΔΙΕΚΔΙΚΗΣΙΣ ΤΗΣ ΓΥΝΑΙΚΟΣ ΤΟΥ ΠΤΩΧΕΥΣΑΝΤΟΣ. Ἐνεκα ἀκριβῶς τοῦ γαμηλίου συστήματός του πολλάκις ὁ πτωχεύσας κατέχει πράγματα, τῶν ὁποίων ἡ κυριότης ἀνήκει εἰς τὴν σύζυγόν του, ἥτις καὶ δύναται νὰ τὰ διεκδικήσῃ. Ἀλλὰ πρὸς ἀποφυγὴν τῶν δολιοτήτων τῶν διαπραττομένων ἐπὶ ζημίᾳ τῆς ὁμάδος ὁ ἐμπυρικός κῶδιξ καθιστᾷ τὴν ἀπόδειξιν τοῦ δικαιώματος τῆς γυναικὸς ἰδιαζόντως δύσκολον (ἄρθρ. 557 καὶ ἐπομ.). Περὶ τοῦ εἵδους τούτου τῆς διεκδικήσεως θέλομεν πραγματευθῇ ἐν τῷ Γ' τμήματι (ἀριθ. 890 καὶ ἐπομ.) τῷ περὶ τῶν δικαιωμάτων τῆς γυναικὸς τοῦ πτωχεύσαντος.

(1) Πρβλ. Ἐφ. τοῦ Bordeaux, 24 Φεβρουαρίου 1886, S. 1888. 2. 92, Journal du Palais, 1888, 1. 476. Ἐφ. τῆς Angers, 18 Ἀπριλίου 1891. S. 1891, 2. 159, Journal du Palais, 1891, 1. 89. D. 1893. 2. 49. Journal des faillites, 1891, σελ. 319. — Ὅρα ἐπίσης διὰ τὴν περίπτωσιν διεκδικήσεως νομισμάτων μετὰ τὸν θάνατον τοῦ κληρονομουμένου εἰς ὃν εἶχον ἐγχειρισθῇ, Πρωτοδικεῖον τοῦ Σηκουάνα, 11 Νοεμβρίου 1896, Le Droit τῆς 12 Νοεμβρίου 1896.

ΤΜΗΜΑ ΔΕΥΤΕΡΟΝ

**Περὶ τῶν προνομίων καὶ περὶ τῶν ὑποθηκῶν καὶ
ἰδία περὶ τῶν δικαιωμάτων τοῦ πωλητοῦ κινη-
τῶν πραγμάτων καὶ τοῦ ἐκμισθωτοῦ
ἀκινήτου ⁽¹⁾.**

820. Κατὰ γενικὴν ἀρχὴν ἡ πτώχευσις ἀφίνει ἀθικτα τὰ γε-
νικὰ ἢ εἰδικὰ προνόμια ἐπὶ κινητῶν καὶ ἀκινήτων, καὶ τὰς ὑποθή-
κας τὰς μὴ θιγομένας ὑπὸ τῶν ἀκυροτήτων τῶν ἄρθρων 446
καὶ 447 ἐμπ. κώδικος ἢ μὴ δυναμένας νὰ ἀντιταχθῶσι κατὰ τῆς
ὁμάδος ὡς μὴ ἐκπληρωσάσας ἐμπροθέσμως τὰς διατυπώσεις δημο-
σιότητος (ἄρθρ. 448) ⁽²⁾. Ἐν τοσοῦτῳ ὁ ἐμπορικὸς νόμος δὲν
εὐνοεῖ τὰς ἀσφαλείας ταύτας αἵτινες παραβιάζουσι τὴν ἰσότητα
μεταξὺ τῶν πιστωτῶν, ἐξαίρουμένης δὲ διατάξεώς τινος (ἄρθρ.
549 ἐμπ. κώδ.) ἐπεκτεινούσης τὸ ἄρθρον 2101 4ον ἐμπ. κώδι-
κος, βεβαιοῦται ὅτι ὁ κῶδιξ καταργεῖ ἢ περιστέλλει ὠρισμένα προ-
νόμια (ἄρθρ. 450 καὶ 550) καὶ περιορίζει τὴν νόμιμον ὑποθήκην
τῆς ἐγγάμου γυναικός (ἄρθρ. 563). Ὁ αὐτὸς λόγος καθιστᾷ τὸν
ἐμπορικὸν νόμον οὐχὶ εὐνοϊκὸν πρὸς τὴν ἀγωγὴν περὶ διαρρήξεως
τῶν συναλλαγμάτων ἔνεκα μὴ ἐκπληρώσεως τῶν ὑποχρεώσεων τοῦ
πτωχεύσαντος, περιορίζει δὲ κατὰ πολὺ τὸ παραδεκτὸν τῆς ἀγωγῆς
ταύτης ἐπὶ πωλήσειω κινητῶν πραγμάτων (ἄρθρ. 550, 576 καὶ
ἐπομ. ἐμπ. κώδ.). Ἐπειδὴ δὲ οἱ ἡμέτεροι νόμοι δὲν προείδον ὡς
πρὸς τοῦτο ρητῶς εἰ μὴ τὴν πώλησιν καὶ τὴν ἐκμίσθωσιν ἀκινή-
των (ἄρθρ. 550 καὶ 450 ἐμπ. κώδικος), τὴν ἐταιρείαν (ἄρθρ.
1865 4ον ἔστ. κώδ.), τὴν ἐντολὴν (ἄρθρ. 2003 ἔστ. κώδ.) καὶ
τὴν θαλασσίαν ἀσφάλειαν (ἄρθρ. 346, ἐμπ. κώδικος), δυσκολίαι
ἐγείρονται ὡς πρὸς τὸ ζήτημα τῶν ἐφαρμοστέων κανόνων ἐπὶ τῶν

(1) Ἄρθρα 450, 549, 550, 563, 571 μέχρι 578 ἐμπ. κώδικος.

(2) Διὰ τοὺς ἐν τῷ κειμένῳ ἐκτιθεμένους λόγους ὁ ἐμπορικὸς κῶδιξ ἐν
τῷ δ' βιβλίῳ, τῷ περὶ πτωχεύσεως, ὀλίγας περιέχει διατάξεις περὶ προ-
νομίων. Περισσότεραι ἀπαντῶσιν ἐν τισι ξένοις νόμοις. Τοῦτο δικαιολογεῖται
πρὸ πάντων ὡς πρὸς τὰς χώρας αἵτινες ἔχουσιν ἐνιαῖον περὶ πτωχεύσεως
νόμον, τῶν ὁποίων ὁμως ἡ ἀστικὴ νομοθεσία δὲν εἶναι ἡνοποιημένη. Ὅρα
γερμανικὸν νόμον, ἄρθρ. 40 καὶ 41· ἐλβετικὸν νόμον, ἄρθρ. 219.

ἄλλων ἀμφοτεροβαρῶν συναλλαγμάτων ἅτινα συνομολογοῦνται ὑπὸ τοῦ πτωχεύσαντος, τὰ ὁποῖα ὁμῶς δὲν ἐκπληροῖ οὗτος ἀκριβῶς ἐνεκα τῆς πτωχεύσεως.

Θέλομεν δὲ ὁμιλήσει κατὰ σειρὰν : Α. *Περὶ τῶν γενικῶν προνομίων.*—Β. *Περὶ τῶν εἰδικῶν προνομίων.*—Γ. *Περὶ τῶν δικαιωμάτων τοῦ μὴ πληρωθέντος πωλητοῦ κινητῶν πραγμάτων.*—*Περὶ τῶν δικαιωμάτων τοῦ ἐκμισθωτοῦ τοῦ εἰς τὸν πτωχεύσαντα ἐκμισθωθέντος ἀκινήτου.*—*Περὶ τῆς ἐπιρροῆς τῆς πτωχεύσεως ἐπὶ τῶν ἀμφοτεροβαρῶν συναλλαγμάτων τῶν συνομολογουμένων ὑπὸ τοῦ πτωχεύσαντος πρὸ τῆς ἀποφάσεως τῆς κηρυττούσης τὴν πτώχευσιν.*

Πᾶν ὅ,τι ἀφορᾷ τὴν νόμιμον ὑποθήκην τῆς γυναικὸς τοῦ πτωχεύσαντος θέλομεν ἐκθέσει ἐν τῷ Γ' τμήματι τῷ περὶ τῶν δικαιωμάτων τῆς γυναικὸς ἐν περιπτώσει πτωχεύσεως τοῦ συζύγου.

A.—GENIKA PRONOMIA

821. Τὰ γενικὰ προνόμια ἐπὶ τῶν κινητῶν καὶ ἐπὶ τῶν ἀκινήτων τὰ ἰσχύοντα ἐπὶ πτωχεύσεως εἶναι κατ' ἀρχὴν αὐτὰ ἐκεῖνα τὰ ὁποῖα καθιεροῦσιν ὁ ἀστικὸς κώδιξ (ἄρθρ. 2101) καὶ οἱ εἰδικοὶ νόμοι (ἄρθρ. 191 ἐμπ. κώδικος, νόμος τῆς 5 Σεπτεμβρίου 1807). Τὰ προνόμια ταῦτα ἐνασχοῦνται ἐν περιπτώσει πτωχεύσεως ὑπὲρ τῶν αὐτῶν ἀπαιτήσεων καὶ ἐν τῇ αὐτῇ ἐκτάσει καθάπερ καὶ ἐπὶ ἐλαττώσεως περιουσίας (déconfiture).

Κατὰ φυσικὸν ὁμῶς λόγον πρέπει νὰ ἔχωμεν ὑπ' ὄψιν τὰς νομίμους ἐκεῖνας διατάξεις, αἵτινες ἐτροποποίησαν τὰς τοῦ ἀστικοῦ κώδικος ἐπὶ τοῦ θέματος τούτου. Οὕτω πρὸ τοῦ περὶ ἐνασχίσεως τῆς ἱατρικῆς νόμου τῆς 30 Νοεμβρίου τοῦ 1892 τὸ ζήτημα, ἂν τὰ ἔξοδα τῆς τελευταίας ἀσθενείας τὰ κηρυσσόμενα προνομιοῦχα διὰ τοῦ ἄρθρου 2101, 2ον ἀστ. κώδικος ἦσαν μόνον τὰ ἔξοδα τῆς ἀσθενείας ἐξ ἧς ἀπέθανεν ὁ ὀφειλέτης, παρουσιάζετο ὡς πρὸς τὰ ἔξοδα τῆς πρὸ τῆς πτωχεύσεως ἀσθενείας. Κατὰ τὸ συσταλτικὸν σύστημα ὅπερ ἐπεκράτει ἐν τῇ νομολογίᾳ δὲν ἀνεγνωρίζετο τὸ προνόμιον διὰ τὰ ἔξοδα τῆς ἀσθενείας τῆς προηγηθείσης τῆς ἀποφάσεως τῆς κηρυξάσης τὴν πτώχευσιν ⁽¹⁾. Τὸ ζήτημα τοῦτο λύεται κατ' ἀντίθε-

(1) Ὁρα Ἀκυρ. 21 Νοεμβρίου 1864. S. 1865. 1. 25. D. 1864. 1.

τον έννοϊαν διὰ τοῦ νόμου τῆς 30 Νοεμβρίου 1892 (ἄρθρ. 12) καθ' ὃν τὰ οἰαδῆποτε ἔξοδα τελευταίας ἀσθενείας εἶναι προνομιοῦχα, οἰογδῆποτε καὶ ἂν ὑπῆρξε τὸ τέλος αὐτῆς. Οὕτω οὐδεμία ἀμφιβολία, ὅτι ἀπὸ τοῦ νόμου τούτου τὰ ἔξοδα τῆς ἀσθενείας τοῦ ὀφειλέτου τῆς προηγηθείσης τῆς πτωχεύσεως ἀσφαλίζονται διὰ γενικοῦ προνομίου.

822. Μία μόνη διάταξις εἰδικὴ διὰ τὴν περίπτωσιν τῆς πτωχεύσεως ⁽¹⁾ καθιεροῖ προνόμιον μὴ ἀναγνωριζόμενον ἐπὶ ἐλαττώσεως περιουσίας (ἀριθ. 826), εἶναι δὲ αὕτη ἡ τοῦ ἄρθρου 549 ἐμπ. κώδικος ἀποτελοῦσα παρέκκλισιν ἀπὸ τοῦ ἄρθρου 2101, 4ον, τὸ προνόμιον τοῦτο ἐπεξετάθη διὰ τῶν νόμων τῆς 4 Μαρτίου 1889 καὶ τῆς 6 Φεβρουαρίου 1895.

Κατὰ τὸ ἄρθρον 2101, 4ον ἀστικοῦ κώδικος ἀπολαύουσι γενικοῦ προνομίου οἱ μισθοὶ τῶν ὑπηρετῶν (*gens de service*) τοῦ *Λήξαντος ἔτους καὶ οἱ δεδουλευμένοι τοῦ τρέχοντος*. Πρὸ τοῦ 1838 δυσκολία τις ἠγείρετο ὡς πρὸς τὸ ζήτημα, ἂν τὸ προνόμιον τοῦτο εἶχεν οἱ ἐργάται (*ouvriers*) καὶ οἱ ἰδιωτικοὶ ὑπάλληλοι (*commis*). Ἡ κρατοῦσα γνώμη ἦτο ἡ ἀποφατικὴ ⁽²⁾· τὰ πρόσωπα ταῦτα δὲν περιλαμβάνονται συνήθως ὑπὸ τὸ ὄνομα ὑπηρεταί (*gens de service*). Ὁ νόμος τοῦ 1838 (ἄρθρ. 549) ἐδημιούργησεν ὑπὲρ τῶν ἐργατῶν καὶ τῶν ὑπαλλήλων τῶν χρησιμοποιοιμένων ἀπ' εὐθείας ὑπὸ τοῦ πτωχεύσαντος προνόμιον ἀνάλογον κατέχον ἣν θέσιν καὶ τὸ προνόμιον τῶν ὑπηρετῶν. Πάντως ὁμως ἡ ἔκτασις τῆς ἠτφαλισμένης ἀπαιτήσεως εἶναι μικροτέρα ἢ ὅσον εἶναι διὰ τοὺς ὑπηρετάς. Ἡ διαφορὰ αὕτη ἐξηγεῖται διὰ τῆς σκέψεως, ὅτι ἐν γένει ἐπειδὴ οἱ μισθοὶ τῶν ἐργατῶν καὶ τῶν ὑπαλλήλων πληρόνονται κατὰ χρονικὰ διαστήματα

457. Ἐμποροδικεῖον τῆς Rouen 23 Δεκεμβρίου 1882. *Journal des faillites* 1882, σελ. 541 καὶ 543. Ἀκυρ. 27 Ἰουνίου 1892, *Journal des faillites* 1892, σελ. 289.

(1) Ἐφαρμόζεται δὲ καὶ ἐπὶ δικαστικῆς ἐκκαθαρίσεως δυνάμει τοῦ ἄρθρου 24 τοῦ νόμου τῆς 4 Μαρτίου 1889. — Ὅρα περὶ τῆς μὴ ἐφαρμογῆς τοῦ ἄρθρου 549 ἐμπορικοῦ κώδικος εἰς τὴν περίπτωσιν ἐλαττώσεως περιουσίας ἀριθ. 826.

(2) Ὅρα Valette, *Traité des privilèges et des hypothèques* σελ. 35, ἀριθ. 32.

βραχύτερα τῶν μισθῶν τῶν ὑπηρετῶν, εἶναι σπανιώτερον νὰ ὀφείλωνται μισθοὶ εἰς τοὺς πρώτους διὰ χρονικὴν περίοδον τόσον μακρὰν δι' ὅσην εἰς τοὺς δευτέρους.

Πάντως ὁμως αἱ μεταβολαί, αἵτινες ἐπῆλθον εἰς τὰς συνθηθείας, καθόσον ἀφορᾷ τὰ χρονικὰ διαστήματα καθ' ἃ πληρόνονται οἱ μισθοί, ὡς καὶ ἡ νόμιμος προστασία, ἣτις ἐπὶ μᾶλλον καὶ μᾶλλον παρέχεται εἰς τοὺς χειρώνακτας, ἐπηύξησαν ἀπὸ τοῦ 1838 τὴν ἔκτασιν τῆς ἀσφαλιζομένης ἀπαιτήσεως. Κατὰ τὴν ἀρχικὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρου 549 τὸ προνόμιον ἐχορηγεῖτο εἰς τοὺς ἐργάτας μόνον διὰ τοὺς μισθοὺς τοῦ μηνὸς τοῦ προηγούμενου τῆς κηρύξεως τῆς πτωχεύσεως, εἰς δὲ τοὺς ὑπαλλήλους διὰ τοὺς μισθοὺς τῶν ἑξ μηνῶν τῶν προηγούμενων τῆς αὐτῆς κηρύξεως. Τὸ προνόμιον ἐπεξετάθη διὰ τοῦ νόμου τῆς 4 Μαρτίου 1889 (ἄρθρ. 22) εἰς τοὺς τρεῖς τελευταίους μῆνας ὡς πρὸς τοὺς ἐργάτας ⁽¹⁾, εἰς τοὺς τελευταίους ἑξ μῆνας ἢ εἰς τοὺς τελευταίους τρεῖς μῆνας ὡς πρὸς τοὺς ὑπαλλήλους, κατὰ διάκρισιν εἰσαχθεῖσαν εἰς τὸ ἄρθρον 549 διὰ τοῦ νόμου τῆς 6 Φεβρουαρίου 1895. Ὁρα ἀριθ. 825.

823. Τὸ προνόμιον τοῦ ἄρθρου 549 ἐμπ. κώδικος, στενοῦ δικαίου ὄν, ὥσπερ πάντα τὰ προνόμια, ἀνήκει μόνον εἰς τὰ πρόσωπα τὰ περιλαμβανόμενα κατὰ τὰ εἰωθότα ὑπὸ τὰς ὀνομασίας ὑπαλλήλων καὶ ἐργατῶν, ἀσφαλίζει μόνον τὰς ἐν αὐτῷ ἀναφερομένας ἀπαιτήσεις, καὶ ἰσχύει μόνον διὰ τὰς περιπτώσεις τὰς προβλεπόμενας ὑπὸ τοῦ αὐτοῦ νόμου.

Ἐκ τούτου ἀπορρέουσιν ἱκαναὶ συνέπειαι. Ὁ νομοθέτης ἐδέησε νὰ παρέμβῃ ὅπως θέσῃ ἐκτὸς ἐφαρμογῆς πολλὰς ἐξ αὐτῶν, τὰς ὁποίας ἡ νομολογία οὐκ ὀρθῶς ἐνόμιζεν ὅτι ἔπρεπε νὰ παραδέχεται· εἰς τοῦτο ἀπέβλεπεν ὁ νόμος τῆς 6 Φεβρουαρίου 1895, τοῦ

(1) Νοοῦνται δὲ οἱ τρεῖς τελευταῖοι μῆνες οἱ προηγούμενοι τῆς ἀποφάσεως τῆς κηρυξάσης τὴν πτώχευσιν. Ἐπειδὴ ὡς πρὸς τοὺς ἐργάτας τὸ κείμενον τοῦ ἄρθρου 549, πρὸ τῶν τροποποιήσεων ἃς ὑπέστη ἐν ἔτει 1895, ὠμίλει περὶ τῆς ἐνάρξεως τῆς πτωχεύσεως, οὐκ ὀρθῶς ἐγένετο ἐνίοτε δεκτόν, ὅτι ἡ προθεσμία κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς ὁποίας οἱ μισθοὶ ἦσαν προνομιοῦχοι ἤρχιζεν ἀπὸ τῆς χρονολογίας τῆς παύσεως τῶν πληρωμῶν. Ἐμποροδικεῖον τῆς Fécamp, 21 Ἰανουαρίου 1891. D. 1892. 2. 319.

ὁποίου αἱ διατάξεις περιελήφθησαν ἐν τῷ ἄρθρῳ 549 τοῦ ἐμπ. κώδικος.

824. Τὸ προνόμιον δὲν ἀσφαλίζει τὴν ἀποζημίωσιν τὴν ὀφειλομένην εἰς ἀπολυθέντα ὑπάλληλον ἢ ἐργάτην, δυνάμει εἴτε τοῦ ἄρθρου 1780 ἀστ. κώδικος εἴτε συμβάσεως προγενεστέρας τῆς πτωχεύσεως ⁽¹⁾, οὔτε τὴν ἀποζημίωσιν τὴν ὀφειλομένην εἰς ἐργάτην ἢ εἰς ὑπάλληλον ἔνεκα βιομηχανικοῦ δυστυχήματος (accident industriel), οὔτε τὴν ἀπαίτησιν αὐτοῦ περὶ ἀποδόσεως τῆς εἰς τὸν προϋστάμενόν του χορηγηθείσης ἐγγυοδοσίας.

825. Δὲν δύνανται νὰ ἐπικαλεσθῶσι τὸ προνόμιον ἐπὶ πτωχεύσεως ἐργολάβου δημοσίων θεαμάτων οἱ ἡθοποιοί ⁽²⁾, μηδὲ οἱ πυροσβέσται οἱ ὑπηρετοῦντες ἐν θεάτρῳ ⁽³⁾. ἐπὶ πτωχεύσεως δημοσιογραφικῆς ἐπιχειρήσεως οἱ συντάκται τῆς ἐφημερίδος ⁽⁴⁾. Τὰ διάφορα ταῦτα πρόσωπα δὲν περιλαμβάνονται συνήθως ὑπὸ τὰς ὀνομασίας ὑπαλλήλων καὶ ἐργατῶν. Παρομοίως οἱ μεσίται καὶ ἐμπορικοὶ ἀντιπρόσωποι (représentants de commerce) δὲν δύνανται νὰ ἐπικαλεσθῶσι τὸ προνόμιον τοῦ ἄρθρου 549 ἐμπ. κώδικος· τὰ πρόσωπα ταῦτα εἶναι ἔμποροι, οὐχὶ δὲ ὑπάλληλοι ἢ ἐργάται ⁽⁵⁾.

Ἡ σπουδαιότης τῆς θέσεως ἐκτάκτου ὑπαλλήλου (employé), ὁ καλλιτεχνικὸς χαρακτήρ τῆς ἀποστολῆς αὐτοῦ ἐπιτρέπουν νὰ μὴ ἀναγνωρίσωμεν αὐτῷ τὴν ιδιότητα ὑπαλλήλου (commis) καὶ κατ’

(1) Ἐμποροδικεῖον τῆς Μασσαλίας, 25 Ἰανουαρίου 1883, Journal des faillites 1883, σελ. 218.

(2) Ἀκυρ, 24 Φεβρουαρίου 1864. S. 1864. 1. 59. Journal du Palais 1864. 539. D. 1865. 1. 135.

(3) Ἐμποροδικεῖον τοῦ Σηκουάνα, 23 Ἰουλίου 1885, Journal des faillites 1885, σελ. 378.

(4) Ἐμποροδικεῖον τοῦ Σηκουάνα, 27 Ὀκτωβρίου 1895, Le Droit τῆς 17 Ἰανουαρίου 1896.

(5) Ἐν τῇ προτάσει νόμου ἣτις ἐγένετο νόμος τῆς 6 Φεβρουαρίου 1895 οἱ μεσίται καὶ οἱ ἐμπορικοὶ ἀντιπρόσωποι περιλαμβάνοντο μεταξὺ τῶν προσώπων εἰς ᾧ ἐχορηγεῖτο τὸ προνόμιον τοῦ ἄρθρου 549 ἐμπ. κώδικος. Ἡ Γερουσία καὶ ἡ Βουλὴ ἀπέκρουσαν διὰ τοὺς ἐν τῷ κειμένῳ ἐκτιθεμένους λόγους τὴν ἐπέκτασιν ταύτην τὴν διδομένην εἰς τὸ προνόμιον τοῦτο.

ἀκολουθίαν δυνάμεθα ν' ἀρνηθῶμεν εἰς αὐτὸν τὸ προνόμιον τοῦ ἄρθρου 549 τοῦ ἐμπορικοῦ κώδικος. Εἶναι πρόδηλον, ὅτι ὡς πρὸς τοῦτο ἀδύνατον τυγχάνει νὰ τεθῶσι κανόνες αὐστηρᾶς ἀκριβολογίας· μεγάλην διακριτικὴν ἐξουσίαν κέκτηνται ἐπὶ τοῦ προκειμένου τὰ δικαστήρια (1).

826. Δύο ὁμοῦς ζητήματα ἐπανειλημμένως εἶχον ἐγερθῆ, καθόσον ἀφορᾷ τὴν ἐννοιαν τῆς λέξεως μισθοὶ (salaires) καὶ τὴν ἔκτασιν τῆς σημασίας τῆς λέξεως ὑπάλληλοι (commis).

1ον Ὑπάλληλοι ἔμπεδοι (commis sédentaires) καὶ πρὸ πάντων περιοδεύοντες ὑπάλληλοι (commis-voyageurs) λαμβάνουσιν ἀποκλειστικῶς ἢ συχνότερον συμπληρωτικῶς ποσοστὰ (remises) ἀνάλογα πρὸς τὰς ἐργασίας των. Ἦσαν ἄρα γε ταῦτα μισθοὶ ἢ ἀποδοχαὶ (salaires ou appointements) ἐν τῇ νομικῇ τῆς λέξεως σημασίᾳ, ἡσφαλισμένοι ὡς τοιοῦτοι διὰ τοῦ προνομίου τοῦ ἄρθρου 549 ἐμπ. κώδικος ;

2ον Ὑπάλληλοι ἔκτακτοι (des employés) ἐκπληροῦσι τὰ καθήκοντα τακτικῶν ὑπαλλήλων (commis) ἐν πολλοῖς ἐμπορικοῖς οἰκοῖς. Ἦσαν ἄρα γε οὗτοι ὑπάλληλοι (commis) ἐν τῇ νομικῇ τῆς λέξεως σημασίᾳ, δυνάμενοι ὡς τοιοῦτοι νὰ ἐπικαλεσθῶσι τὸ ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 549 τοῦ ἐμπ. κώδικος καθιερούμενον προνόμιον, ἐάν τις τῶν προΐσταμένων των ἐκηρύσσετο εἰς κατὰστασιν πτωχεύσεως ;

Δικαστικαὶ ἀποφάσεις εἶχον λύσει ἀμφοτέρω τὰ ζητήματα ταῦτα ἀποφατικῶς. Ἦρνοῦντο τὸ προνόμιον τοῦ ἄρθρου 549 τοῦ ἐμπορικοῦ κώδικος ὡς πρὸς τὰ ποσοστὰ (remises proportionnelles), στηριζόμεναι ἐπὶ τοῦ ὅτι τὰ ποσοστὰ ταῦτα δὲν ἔχουσι τὸν διατροφικὸν χαρακτῆρα τῶν τακτικῶν μισθῶν, ἀναβαίνουσιν ἐνίοτε εἰς μεγάλα ποσὰ καὶ κατὰ κανόνα δὲν πληρόνονται κατὰ μῆνα ἢ εἰς ἐποχὰς ἐκ τῶν προτέρων ὠρισμένως ὡς οἱ τακτικοὶ μισθοὶ (2). Ἐπί-

(1) Ἐμποροδικεῖον τοῦ Σηκουάνα, 15 Ὀκτωβρίου 1886, La Loi τῶν 1-2-3 Νοεμβρίου 1886, Journal des faillites 1887, σελ. 439. — Ἐν τῇ ὑποθέσει ἐφ' ἧς ἐξεδόθη ἡ ἀπόφασις αὕτη δὲν ἐγένετο δεκτὸν τὸ προνόμιον τοῦ ἄρθρου 549 εἰς τὸν διευθυντὴν διαχειριστὴν δημοτικῆς λέσχης (casino).

(2) Ἐφ. τῶν Παρισίων 21 Ἰουνίου 1887. D. 1888. 2. 20. Ἐφ. τῶν Παρισίων 17 Φεβρουαρίου 1892. D. 1893. 2. 3.

σης ἡρνοῦντο τὸ προνόμιον τοῦ ἄρθρου 549 τοῦ ἐμπ. κώδικος εἰς τοὺς ἐκτάκτους ὑπαλλήλους (employés) τοὺς προσκεκολλημένους εἰς πλείονας ἐμπορικοὺς οἴκους, προσπαθοῦσαι νὰ καταδείξωσιν, ὅτι οἱ λόγοι ἔνεκα τῶν ὁποίων εἰσῆχθη τὸ προνόμιον δὲν ὑφίστανται ὡς πρὸς τοὺς ὑπαλλήλους τούτους (1). Ὁ ὑπάλληλος ὁ προσκεκολλημένος εἰς ἓνα μόνον οἶκον διατελεῖ, ἔλεγον, ὡς πρὸς αὐτόν, εἰς ἐξάρτησιν δικαιολογοῦσαν τὴν μὴ ἀκριβολόγως ἐμπρόθεσμον ἀπαίτησιν τῆς πληρωμῆς τῶν μισθῶν του, πολλάκις δὲ οἱ μισθοὶ οὗτοι εἶναι τὸ μόνον μέσον τῆς συντηρήσεώς του. Τούναντίον ὁ ὑπάλληλος (employé) ὁ ἐργαζόμενος διὰ πλείονας οἴκους ἀνήκει εἰς τὴν κατηγορίαν τῶν πιστωτῶν, οἵτινες ἐλευθέρως ἀκολουθοῦσι τὴν πίστιν τοῦ ἀγοραστοῦ καὶ ἐπὶ πτωχεύσεως τινὸς τῶν προϊσταμένων του μερικὴν ὑφίσταται μόνον ζημίαν (2).

Ὁ νόμος τῆς 6 Φεβρουαρίου 1895 κατεδίκασε τὰς λύσεις ταύτας. Τὰ ἐκ τῶν πράξεων ποσοστὰ (remises proportionnelles) εἶναι ἀποδοχαὶ ἢ μισθοὶ (appointements ou salaires), καίπερ ἔχοντα τυχερὸν χαρακτῆρα. Ἀποτελοῦσι ταῦτα ἐνίοτε τὴν κυρίαν ἢ μόνην ἀμοιβὴν τῶν ὑπαλλήλων (commis). Συνήθως συμφωνοῦνται ταῦτα ὑπὲρ τῶν περιοδεύόντων ὑπαλλήλων (commis-voyageurs), εἶναι δὲ οὗτοι ἔνεκα τῆς σπουδαιότητος τῶν ὑπηρεσιῶν αἷς προσφέρουσιν εἰς τὸ ἐμπόριον ἄξιοι μεγάλης εὐνοίας. Καθόσον ἀφορᾷ τοὺς ὑπαλλήλους (employés) τοὺς προσκεκολλημένους εἰς πλείονας ἐμπορικοὺς οἴκους, ἡ θέσις αὐτῶν εἶναι ἀληθῶς καλλιτέρα τῆς τῶν ὑπαλλήλων τῶν προσκεκολλημένων εἰς ἓνα μόνον· ἀλλὰ τοῦτο εἶναι καθαρὸν γεγονός μὴ ἐμφανιζόμενον πάντοτε καὶ μὴ δυνάμενον νὰ κρίνῃ ὑπὲρ τῆς ἀρνήσεως πρὸς αὐτοὺς παντὸς προνομίου.

Κατὰ συνέπειαν ὁ νόμος τῆς 6 Φεβρουαρίου 1895 ἀπονέμει τὸ προνόμιον τοῦ ἄρθρου 549 εἰς τοὺς ὑπαλλήλους (commis) τοὺς προσκεκολλημένους εἰς ἓνα ἢ πλείονας ἐμπορικοὺς οἴκους διὰ τὰ ἐπὶ τῶν ἐργασιῶν ποσοστὰ (remises proportionnelles) ὡς καὶ

(1) Ἐμποροδικεῖον τοῦ Σιγκουάνα 1 Μαΐου 1857. D. 1853, 3. 48.

(2) Οἷον ἔκθεσιν πρὸς τὴν Γερουσίαν ὑπὸ τοῦ L. Thézard ἐπὶ τοῦ νόμου τῆς 6 Φεβρουαρίου 1895 (Journal officiel, Documents parlementaires, Senat 1894, σελ. 65).

διὰ τοὺς τακτικούς μισθοὺς. Διαφορὰ τις δμως ὑπάρχει μεταξὺ τῶν τακτικῶν ἀποδοχῶν καὶ τῶν ἐπὶ τῶν ἐργασιῶν ποσοστῶν, καθόσον ἀφορᾷ τὴν ἔκτασιν τῆς προνομιοῦχου ἀπαιτήσεως. Τὸ προνόμιον ἀπονέμεται : 1ον προκειμένου περὶ τακτικῶν ἀποδοχῶν, ὑπὲρ τῶν μισθῶν τῶν ὑφειλομένων εἰς τοὺς ὑπαλλήλους (commis) κατὰ τὴν διάρκειαν τῶν πρὸ τῆς κηρύξεως τῆς δικαστικῆς ἐκκαθαρίσεως ἢ τῆς πτωχεύσεως ἐξ μηνῶν. 2ον προκειμένου περὶ ποσοστῶν ἐπὶ τῶν ἐργασιῶν παρεχομένων λόγῳ ἀποδοχῶν ἢ συμπληρώματος ἀποδοχῶν διὰ πάντα τὰ ὀριστικῶς κεκτημένα προμηθείας δικαιώματα κατὰ τοὺς τρεῖς τελευταίους μῆνας τοὺς προηγούμενους τῆς διοικηρυκτικῆς ἀποφάσεως, καὶ ἂν ἀκόμη ἡ αἰτία τῆς ἀπαιτήσεως ἀνάγεται εἰς προγενεστέραν ἐποχὴν.

Ἐκ τούτου προκύπτει, ὅτι τὸ προνόμιον ἔχει ὀλιγωτέραν ἔκτασιν διὰ τὰ ἐπὶ τῶν ἐργασιῶν ποσοστὰ ἢ διὰ τοὺς τακτικούς μισθοὺς. Ὡς πρὸς τὰ πρῶτα ἐφαρμόζονται ἐπὶ τῶν ὑπαλλήλων (commis) αἱ καὶ ἐπὶ τῶν ἐργατῶν ἰσχύουσαι διατάξεις. Ἡ συσταλτικὴ αὕτη διάταξις καθόσον ἀφορᾷ τὰ ἐπὶ τῶν ἐργασιῶν ποσοστὰ σκοπὸν ἔχει τὴν ἀποφυγὴν καταχρήσεων τινων. Ὑπῆρχε φόβος μήπως ὁ ὑπάλληλος (employé) ἀμειβόμενος λόγῳ προμηθείας, παρὰσυρθῇ, βλέπων τὴν κακὴν κατάστασιν τοῦ προϊσταμένου του, νὰ συνομολογήσῃ πράξεις (maclés) ἀμφιβόλους ἢ καὶ εἰκονικάς, ὅπως αὐξήσῃ οὕτω τὰ προνομιοῦχα δικαιώματά του προμηθείας ἐπὶ ζημίᾳ τῆς ομάδος τῶν πιστωτῶν. Ἐπειτα ὁ ὑπάλληλος (employé) ὁ ἐπὶ προμηθείᾳ ἐργαζόμενος, ἰδίᾳ δὲ ὁ περιοδεύων ὑπάλληλος, ἔχει σχεδὸν πάντοτε πρόβλεψιν προσφυλάττους αὐτὸν ἀπὸ πάτης σπουδαίας ζημίας. Εἶναι τοῦλάχιστον πάντοτε εἰς θέσιν νὰ πληρώνηται συχνότερον ἢ οἱ ἐπὶ τακτικῶ μισθῶ ὑπάλληλοι, καὶ ἐπομένως, ἂν μὴ ἐπιδείξῃ μεγάλην ἀπρονοησίαν, ἀποβαίνει ἀπίθανος καθυστέρησις ἐξ μηνῶν (1).

Ἐρωτᾶται δὲ εἰς τί δέον ν' ἀποβλέψωμεν ὅπως ἀποφανθῶμεν, ἂν ἐξεπληρώθῃ ὁ ὅρος τῆς προθεσμίας ὁ ἀπαιτούμενος ἵνα εἶναι προνομιοῦχα τὰ ἐπὶ τῶν ἐργασιῶν ποσοστὰ ; Τὸ ἄρθρον ὁμιλεῖ περὶ δικαιωμάτων προμηθείας ὀριστικῶς κεκτημένων κατὰ τοὺς τρεῖς

(1) Ὅρα συμπληρωτικὴν προμνημονευθεῖσαν ἔκθεσιν τοῦ L. Thézard πρὸς τὴν Γερουσίαν.

τελευταίους μῆνας τοὺς πρὸ τῆς διακηρυκτικῆς ἀποφάσεως, καὶ ἂν ἀκόμη ἡ αἰτία τῆς ἀπαιτήσεως ἀνάγεται εἰς προγενεστέραν ἐποχὴν. Οὕτω οὐδεμία φροντίς περὶ τοῦ χρόνου ὃν ἀνάγεται ἡ αἰτία τῆς ἀπαιτήσεως τοῦ ὑπάλληλου (commis) εἰς ὃν ὀφείλονται ποσοστὰ ἐπὶ τῶν ἐργασιῶν· ἐκεῖνο εἰς τὸ ὅποιον πρέπει ν' ἀποβλέψωμεν εἶναι ὁ χρόνος, καθ' ὃν ὁ ὑπάλληλος οὗτος ἀπέκτησεν ὀριστικῶς τὸ ἐπὶ τῶν ποσοστώων τούτων δικαίωμα. Αἰτία τῆς ἀπαιτήσεως εἶναι ἡ παραγγελία ἣν ἔλαβεν ὁ ὑπάλληλος, ἡ πρᾶξις ἡ ὑπ' αὐτοῦ ἐνεργηθεῖσα. Ἀφοῦ ληφθῇ ἡ παραγγελία, πρέπει νὰ ἐκτελεσθῇ, τὸ τίμημα τοῦ ἐμπορεύματος πρέπει νὰ πληρωθῇ. Ἐπειτα ἐν χρόνῳ ὀριζομένῳ διὰ τῶν μεταξὺ τοῦ ὑπάλληλου καὶ τοῦ προῖσταμένου αὐτοῦ γενομένων συμφωνιῶν, τὸ ἰσότιμον τῶν ποσοστώων φέρεται εἰς τὴν πίστωσιν τοῦ ὑπάλληλου. Ἡ χρονολογία καθ' ἣν ἐπέρχεται τὸ γεγονὸς τοῦτο αὐτὴ μόνη πρέπει νὰ ἐξετάζεται· πρέπει καὶ ἀρκεῖ νὰ κῆται ἐντὸς τῶν τριῶν μηνῶν οἵτινες προηγοῦνται τῆς διακηρυκτικῆς ἀποφάσεως. Δυνατὸν δὲ κατὰ τὰς συμφωνίας νὰ συγχέηται ἡ χρονολογία αὕτη μετὰ τῆς χρονολογίας τῆς παραγγελίας ἢ τῆς παραδόσεως τοῦ ἐμπορεύματος ἢ τῆς πληρωμῆς τοῦ τιμήματος ἢ νὰ εἶναι μεταγενεστέρα πάντων τῶν ἀλληλοδιαδόχων τούτων γεγονότων (1).

827. Τὸ εἰς τοὺς ὑπάλληλους καὶ τοὺς ἐργάτας χορηγούμενον δυνάμει τοῦ ἄρθρου 549 ἐμπ. κώδικος προνόμιον ἰσχύει ἐπὶ πτωχεύσεως ἢ δικαστικῆς ἐκκαθαρίσεως κατὰ παρέκτασιν τοῦ ἄρθρου 2101, 4ον ἀστ. κώδικος. Δὲν χωρεῖ λοιπὸν τὸ προνόμιον τοῦτο ἐπὶ καταστάσεως ἡλαττωμένης περιουσίας (deconfiture) μὴ ἐμπορου· οἱ ὑπάλληλοι καὶ οἱ ἐργάται τοῦ τελευταίου τούτου εἶναι ἀπλοὶ ἀνέγγυοι πιστωταὶ διὰ τοὺς μισθοὺς καὶ τὰς ἀποδοχὰς των.

Ἡ βεβαία αὕτη λύσις δὲν δύναται νὰ δικαιολογηθῇ δεόντως. Αἱ ἀπαιτήσεις μισθῶν καὶ ἀποδοχῶν εἶναι ἄξιαι ἴσης εὐνοίας, οἷον δῆποτε καὶ ἂν εἶναι τὸ ἐπάγγελμα τοῦ προῖσταμένου. Ρητέον δὲ ὅτι εἶναι λίαν παράδοξον νὰ παραδέχωνται οἱ ἡμέτεροι νόμοι οἱ τοσοῦτον ἐχόμενοι συνήθως τὰς ιδέας τῆς ἰσότητος μεταξὺ τῶν

(1) Ὅρα τὰς λεπτομερεῖς ἐξηγήσεις τὰς περιεχομένας ἐν τῇ ἐκθέσει τοῦ Guillemin τῇ κατατεθείσῃ εἰς τὴν Βουλὴν τῇ 14 Ἰουνίου 1894 (Journal officiel, Documents parlementaires, Chambre 1894, σελ. 935).

πιστωτῶν εἰς τὰς περιπτώσεις πτωχεύσεως ἢ δικαστικῆς ἐκκαθαρίσεως, νὰ παρὰδέχωνται, λέγομεν, εἰς τὰς περιπτώσεις ταύτας προνόμιον τὸ ὁποῖον δὲν ἀναγνωρίζουσιν ἐπὶ ἐλαττώσεως περιουσίας. Διὸ λίαν δικαίως ἐζητήθη ἡ ἐπέκτασις τοῦ ἄρθρου 549 τοῦ ἐμπ. κώδικος καὶ εἰς τὴν περίπτωσιν τῆς ἐλαττώσεως περιουσίας ⁽¹⁾. Ρητέον ἐν τούτοις ὅτι τὰ κακὰ τοῦ ἰσχύοντος συσταλτικοῦ συστήματος τῶν ἡμετέρων νόμων περιορίζονται ἔνεκα τοῦ ἐμπορικοῦ χαρακτῆρος τοῦ ἀναγνωριζομένου εἰς τὰς κατὰ μετοχὰς ἐταιρείας, ὧν τὸ ἀντικείμενον εἶναι ἀστικόν (ἄρθρ. 68 τοῦ νόμου τῆς 1 Αὐγούστου 1893). Τῷ ὄντι προκύπτει ἐκ τούτου, ὅτι αἱ ἐταιρεῖαι αὗται δύνανται νὰ κηρυχθῶσιν ἐν πτωχεύσει ἢ ἐν δικαστικῇ ἐκκαθαρίσει, καὶ ὅτι κατ' ἀκολουθίαν οἱ ὑπάλληλοι καὶ οἱ ἐργάται τῶν ἐταιρειῶν τούτων ἔχουσι τὸ δικαίωμα νὰ ἐνασκήσωσι τὸ προνόμιον τοῦ ἄρθρου 549 ἐμπ. κώδικος. Αἱ δυσάρεστοι συνέπειαι τοῦ στενοῦ χαρακτῆρος τῆς διατάξεως τυχύτης δὲν διασώζονται πλέον ὁλοσχερῶς εἰ μὴ ὅταν πρόκειται εἴτε περὶ ἀτόμου μὴ ἐμπόρου, εἴτε περὶ ἐταιρείας διεπομένης ὑπὸ τοῦ ἀστ. κώδικος, εἴτε περὶ ὁμορρύθμου ἢ ἀπλῆς ἑτερορρύθμου ἐταιρείας ἐχούσης ἀστικὸν ἀντικείμενον ⁽²⁾.

827 δῖς. Τὸ προνόμιον τοῦ ἄρθρου 549 τοῦ ἐμπ. κώδικος δύναται νὰ ἐνασκηθῇ ἐπὶ τῶν ἀκινήτων τοῦ πτωχεύσαντος ἐν περιπτώσει ἀνεπαρκείας τῶν κινητῶν συμφώνως πρὸς τὸν γενικὸν κανόνα τοῦ ἄρθρου 2105 τοῦ ἀστ. κώδικος. Εἶναι ἀληθές, ὅτι τὸ ἄρθρον 549 ἀποτελεῖ μέρος τοῦ τμήματος τοῦ ἐπιγραφομένου *Περὶ τῶν ἐπὶ τῶν κινητῶν προνομιούχων πιστωτῶν*. Ἀλλ' ἡ ἀντίρρησης αὕτη ἢ στηριζομένη εἰς τὸν τίτλον ὑφ' ὃν κεῖται τὸ ἄρθρον 549 δὲν δύναται νὰ ἐπικρατήσῃ κατ' αὐτῆς ταύτης τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου ὅπερ τάσσει τὸ προνόμιον εἰς ἣν γραμμὴν καὶ τὸ προνόμιον τῶν ὑπηρετῶν καὶ δίδει εἰς αὐτὸ τὴν αὐτὴν τάξιν.

(1) Classon, Le code civil et les ouvriers, σελ. 39 καὶ ἐπόμε.

(2) Φρονοῦμεν ὅτι τὸ ἄρθρον 68 τοῦ νόμου τῆς 1 Αὐγούστου 1893 δὲν ἐφαρμόζεται εἰς τὰς ἀπλῶς ἑτερορρύθμους ἐταιρείας τὰς ἐχούσας ἀστικὸν ἀντικείμενον.

B —ΕΙΔΙΚΑ ΠΡΟΝΟΜΙΑ.—ΕΝ ΓΕΝΕΙ

828. Ὁ ἐμπορικὸς κῶδιξ δὲν καταργεῖ οὐδὲ περιορίζει οὐδὲν τῶν εἰδικῶν ἐπὶ τῶν ἀκινήτων προνομίων ἐν περιπτώσει πτωχεύσεως τοῦ ὀφειλέτου. Ἡ μὴ δημοσιότης ὁμῶς τοῦ προνομίου πρὸ τῆς περὶ πτωχεύσεως ἀποφάσεως δύναται νὰ ἐπιφέρῃ τὴν ἀπώλειαν αὐτοῦ ὡς πρὸς τὴν ὁμάδα τῶν πιστωτῶν (ἄρθρ. 448, ἐδάφ. 1ον ἐμπ. κώδικος) ⁽¹⁾. ὁ πιστωτὴς δύναται ἐπίσης νὰ στερηθῇ τὸ προνόμιόν του συνεπεία τῆς ἀκυρότητος τῶν διατυπώσεων δημοσιότητος τῶν ἐκπληρουμένων κατὰ τὴν ὑποπτον περίοδον πλέον $\frac{5}{11}$ τῶν δέκα πέντε ἡμερῶν μετὰ τὴν χρονολογίαν τῆς πράξεως ἐξ ἧς ἐγεννήθη τὸ προνόμιον (ἄρθρ. 448, ἐδάφ. 2) ⁽²⁾. Οὕτω χάρις εἰς τὴν δημοσιότητα τῶν ἐπὶ ἀκινήτων εἰδικῶν προνομίων καὶ εἰς τὰς ἀκυρότητας ὑφ' ὧν προσβάλλονται αἱ ἐκπροθέσμως ἐκπληρούμεναι διατυπώσεις δημοσιότητος, οὐδεὶς φόβος μήπως οἱ πιστωταὶ τοῦ πτωχεύσαντος ἐγείρωσι παράπονα ὡς ἀπροόπτως προκαταληφθέντες διὰ τῆς ἐνασχήσεως εἰδικῶν ἐπὶ ἀκινήτων προνομίων προπορευομένων τῶν ἀπαιτήσεων αὐτῶν.

829. Τὸ ὑνάντιον ὁ ἐμπορικὸς κῶδιξ καταργεῖ ἢ περιορίζει ἐν περιπτώσει πτωχεύσεως δύο ἐκ τῶν εἰδικῶν ἐπὶ κινητῶν προνομίων, τὰ συνηθέστερα.

Καταργεῖ ἐπὶ πτωχεύσεως ὑπὸ ὠρισμένους ὅρους τὸ προνόμιον τοῦ πωλητοῦ κινητῶν πραγμάτων καὶ στερεῖ τὸν πωλητὴν τοῦτον τῶν ἐγγυήσεων τῶν συναφῶν πρὸς τὴν ἀπαίτησιν τοῦ τιμήματος, τοῦ δικαιώματος διεκδικήσεως τοῦ ἄρθρου 2102 4ον καὶ τοῦ δικαιώματος διαρρήξεως ἔνεκα μὴ πληρωμῆς (ἄρθρ. 550 τελευτ. ἐδ. ἄρθρ. 576 μέχρι 579 ἐμπ. κώδ.).

Περιορίζει δυνάμει διατάξεων εἰσαχθεισῶν εἰς τὰ ἄρθρα 450 καὶ 550 τοῦ ἐμπορικοῦ κώδικος διὰ νόμου τῆς 12 Φεβρουαρίου 1872 τὸ προνόμιον τοῦ ἐκμισθωτοῦ ἀκινήτων.

830. Αἱ διατάξεις τοῦ ἐμπορικοῦ κώδικος περὶ τῶν δικαιωμάτων εἴτε τοῦ πωλητοῦ κινητῶν εἴτε τοῦ ἐκμισθωτοῦ ἀκινήτων ἐν περιπτώσει πτωχεύσεως τοῦ ἀγοραστοῦ ἢ τοῦ μισθωτοῦ καθορίζουσι τὰ ἀποτελέσματα, ἅτινα κατὰ τοὺς ἡμετέρους νόμους ἐπιφέρει ἡ

(1) Ὅρα ἀριθ. 293 καὶ ἐπομ.

(2) Ὅρα ἀριθ. 411 καὶ ἐπομ.

ἀπόφασις ἡ κηρύττουσα τὴν πτώχευσιν ἐπὶ δύο ἀμφοτεροβαρῶν συναλλαγμάτων λίαν συνήθων ἐγκύρως συνομολογηθέντων ὑπὸ τοῦ πτωχεύσαντος πρὸ τῆς ἀποφάσεως ταύτης. τῆς ἀγοραπωλητίας κινητῶν, τῆς μισθώσεως ἀκινήτων. Ἄλλ' ὁ πτωχεύσας δυνάτὼν νὰ ἔχῃ συνομολογήσῃ ἐγκύρως καὶ ἄλλα ἀμφοτεροβαρῆ συναλλάγματα: ὁ ἀστικός κώδιξ (ἄρθρ. 2003) καὶ ὁ ἐμπορικός κώδιξ (ἄρθρ. 346) ὀρίζουσι τὰ ἀποτελέσματα ἅτινα ἐπιφέρει ἡ πτώχευσις εἴτε ἐπὶ τῆς ἐταιρείας, ἥς ὁ πτωχεύσας τυγχάνει μέλος (ἄρθρον 1865, ἐδάφ. 4), εἴτε ἐπὶ τῆς ἐντολῆς, ἐν ᾗ ὁ πτωχεύσας ὑπῆρξεν ἐντολεὺς ἢ ἐντολοδόχος, εἴτε ἐπὶ τοῦ συναλλάγματος τῆς θαλασσίου ἀσφαλείας, ἐν ᾧ ὁ πτωχεύσας ὑπῆρξεν ἀσφαλιστῆς ἢ ἀσφαλισθείς. Ἀνάγκη δὲ νὰ σπουδάσωμεν κατὰ πρῶτον τὰς διατάξεις ταύτας τοῦ ἐμπορικοῦ καὶ τοῦ ἀστικοῦ κώδικος, εἴτα δὲ νὰ ἐρευνήσωμεν ποῖα ἀποτελέσματα ἐπιφέρει ἡ ἀπόφασις ἡ κηρύττουσα τὴν πτώχευσιν ἐπὶ τῶν ἀμφοτεροβαρῶν συμβάσεων, περὶ ὧν οὐδεὶς τῶν ἡμετέρων νόμων διέλαβεν εἰδικῶς (1).

§ 1.—ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ ΤΟΥ ΜΗ ΠΛΗΡΩΘΕΝΤΟΣ ΠΩΛΗΤΟΥ ΚΙΝΗΤΩΝ ΠΡΑΓΜΑΤΩΝ

831. Ἐνδεχόμενον νὰ ἡγόρασεν ὁ πτωχεύσας πρὸ τῆς ἀποφάσεως τῆς κηρυξάσης τὴν πτώχευσιν καὶ ὑπὸ ὅρους τοιοῦτους, ὥστε νὰ μὴ δύναται νὰ προταθῇ ἡ ἀκυρότης τοῦ ἄρθρου 447 τοῦ ἐμπ. κώδικος, ἐμπορεύματα ἢ ἄλλα κινητὰ πράγματα καὶ τὸ τίμημα αὐτῶν νὰ μὴ ἔχῃ πληρωθῇ ἀκόμη κατὰ τὴν κήρυξιν τῆς πτωχεύσεως. Ποῖα ἀποτελέσματα παράγει αὕτη ἐπὶ τοῦ συναλλάγματος, ἰδίᾳ δὲ ποῖα εἶναι τὰ δικαιώματα τοῦ μὴ πληρωθέντος πωλητοῦ ;

(1) Ἐννοεῖ νόμοι διαφόρως πρὸς τὸν ἡμέτερον κώδικα ἔθεσαν περὶ τοῦ θέματος τούτου γενικοὺς κανόνας. Ὅρα γερμανικὸν περὶ πτωχεύσεως νόμον τοῦ 1877, ἄρθρ. 15 μέχρι 21· αὐστριακὸν νόμον, ἄρθρ. 22· οὐγγρικὸν νόμον ἄρθρ. 18 μέχρι 21· ἀγγλικὸν νόμον, ἄρθρ. 55 § 5.

Τὸ θέμα τοῦτο ἐξητάσθη ἐν τισι μονογραφίαις. Ὅρα Souchon, De l'exécution des contrats synallagmatiques passés par le failli antérieurement à la faillite. Pochet, Des effets du jugement déclaratif de faillite sur les contrats synallagmatiques antérieurs. Ὅρα ἐπίσης Thaller, Note dans le Recueil de Dalloz, 1895, 2, 233.

Χάριν τοῦ γενικοῦ σκοποῦ τῆς πίστεως, ἵνα μὴ προκαταλαμβάνονται ἀπροόπτως οἱ ἄλλοι πιστωταὶ τοῦ πτωχεύσαντος διὰ τῆς ἐμφανίσεως τοῦ πωλητοῦ ἐνασχοῦντος δικαιώματα προπορευόμενα τῶν ἀπαιτήσεων των ἢ ἀποκλείοντα αὐτάς, ὁ ἐμπορικὸς κώδιξ κατήργησεν ἢ περιώρισε τὰ δικαιώματα ἅτινα συνήθως ἀνήκουσιν εἰς τὸν πωλητὴν κινητῶν πραγμάτων ὡς ἐγγυήσεις τῆς ἀπαιτήσεως τοῦ τιμήματος.

832. Ὅπως ἐννοήσωμεν ποίαν ἐπιρροὴν ἐξασκεῖ ἡ πτώχευσις τοῦ ἀγοραστοῦ ἐπὶ τῶν δικαιωμάτων τοῦ μὴ πληρωθέντος πωλητοῦ κινητῶν πραγμάτων, πρέπει πρὸ παντὸς νὰ ὀρίσωμεν ἀκριβῶς τὰ κατὰ τὸ κοινὸν δίκαιον δικαιώματα αὐτοῦ, ὅταν δὲν ὑπάρχῃ πτώχευσις. Τὰ δικαιώματα ταῦτα εἶναι τέσσαρα τὸν ἀριθμόν. Ὁ πωλητὴς ἔχει : 1ον τὸ δικαίωμα ἐπισχέσεως, ἐὰν ἡ πώλησις ἐγένετο τοῖς μετρητοῖς (ἄρθρ. 1612 ἀστ. κώδικος). 2ον προνόμιον ἐπὶ τοῦ πωληθέντος πράγματος, ἀδιαφόρως ἂν ἡ πώλησις ἐγένετο τοῖς μετρητοῖς ἢ ἐπὶ πιστώσει (ἄρθρ. 2102 4ον ἀστ. κώδικος). 3ον τὸ δικαίωμα τοῦ ζητεῖν τὴν διάρρηξιν ἐν ἑκατέρᾳ τῶν περιπτώσεων (ἄρθρ. 1184 καὶ 1654 ἀστ. κώδικος). 4ον τέλος δικαίωμα καλούμενον δικαίωμα διεκδικήσεως ὑπὸ τοῦ ἀρθρου 2102 4ον καὶ χορηγούμενον μόνον εἰς τὸν τοῖς μετρητοῖς πωλητὴν. Τὸ δικαίωμα τοῦτο διεκδικήσεως ἐξαρτᾶται ἐκ πολλῶν ὅρων. Ἵνα ἀπολαύῃ αὐτοῦ ὁ ἔμπορος πρέπει : α) νὰ ἐγένετο ἡ πώλησις ἄνευ προθεσμίας· β) νὰ ἐνασκήσῃ ὁ πωλητὴς τὸ δικαίωμά του ἐντὸς ὀκτῶ ἡμερῶν ἀπὸ τῆς παραδόσεως· γ) τὸ πωληθὲν πρᾶγμα νὰ εὑρίσκηται ἀκόμη εἰς τὴν κατοχὴν τοῦ ἀγοραστοῦ· δ) νὰ εὑρίσκηται εἰς ἣν κατάστασιν εἶχε κατὰ τὴν παράδοσιν ταύτην.

Ποία εἶναι ἡ φύσις τοῦ δικαιώματος τούτου τῆς διεκδικήσεως ; Δὲν πρόκειται βεβαίως περὶ τοῦ δικαιώματος διεκδικήσεως τοῦ ἀνήκοντος εἰς τὸν κύριον· διότι ἐν τῇ ἡμετέρᾳ νομοθεσίᾳ καὶ ἐπὶ ἐμπορικῶν ἀκόμη ὑποθέσεων ⁽¹⁾ ἡ κυριότης τοῦ πωληθέντος πράγματος μεταβιβάζεται ἢ διὰ μόνου τοῦ γεγονότος τῆς πωλήσεως, ὅταν πρίκηται περὶ βεβαίου σώματος (corps certain) (ἄρθρ. 1582, ἀστ. κώδ.) ἢ διὰ τοῦ ἀτομικοῦ προσδιορισμοῦ τῶν πωληθέντων

(1) Ὅρα τὸ παρὸν Σύστημα κλπ. τόμ. Γ', ἀριθ. 96.]

πραγμάτων, καὶ πρὸ τῆς καταβολῆς ἀκόμη τοῦ τιμήματος προ-
κειμένου περὶ πραγμάτων κατ' εἶδος ὠρισμένων· ὁ ἀτομικὸς οὗτος
προσδιορισμὸς γίνεται ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ διὰ τῆς παραδόσεως. Ὁ
δρος λοιπὸν διεκδίκησις δὲν λαμβάνεται ἐνταῦθα ὑπὸ αὐστηρὰν
ἐννοιαν.

Ἐπὶ πολὺν χρόνον ὑπεστηρίζετο ὅτι, ἐὰν ὁ ἀστικὸς κώδιξ ἀφίνει
ἀπεριορίστως εἰς τὸν πωλητὴν κινητῶν τὴν περὶ διαρρήξεως ἀγω-
γὴν ἕνεκα μὴ καταβολῆς τοῦ τιμήματος, ὅταν ἐνασκήσῃ αὐτὴν κατὰ
τοῦ ἀγοραστοῦ μόνον, ὑποβάλλει ὁμως αὐτὴν ὑπὸ πολλοὺς δρους,
ὅταν ὁ πωλητὴς ἀξιοῖ νὰ ἐνασκήσῃ αὐτὴν κατὰ τῶν κατασχόντων
πιστωτῶν (*créanciers saisissants*)· τὸ ἄρθρον 2102 4ον δηλονότι
ὁρᾷ τὴν περὶ διαρρήξεως ἀγωγὴν, καθόσον ἐγείρεται αὕτη κατὰ τῶν
τελευταίων τούτων ⁽¹⁾. Ἡ ἐξήγησις αὕτη δὲν εἶναι πολὺ ἱκανοποιη-
τική. Δὲν εἶναι δυνατόν νὰ νοηθῇ, ὅτι ὁ νομοθέτης θὰ παρείχεν εἰς
τὸν πωλητὴν κινητῶν δικαίωμα διαρρήξεως καθαρῶς προσωπικὸν
κατὰ τοῦ ἀγοραστοῦ καὶ μὴ δυνάμενον ν' ἀντιταχθῇ κατὰ τῶν
πιστωτῶν τοῦ τελευταίου τούτου. Τοιοῦτο δικαίωμα δὲν παρου-
σιάζει ἀληθῶς χρησιμότητά τινα. Ἐπειτα, ἐὰν θεωρήσωμεν τὸ
δικαίωμα διεκδικήσεως τοῦ ἄρθρου 2102 4ον ἀστικοῦ κώδικος
ὡς τὸ δικαίωμα διαρρήξεως τὸ δυνάμενον νὰ ἀντιταχθῇ κατὰ τῶν
πιστωτῶν τοῦ ἀγοραστοῦ, δὲν δικαιολογοῦνται ποσῶς οἱ εἰδικοί δροι
ὕφ' οὓς ὑπάγει τὸ ἄρθρον 2102 τὸ δικαίωμα τοῦτο.

Κατὰ σύστημά τι τὸ ὅποιον φαίνεται θριαμβεῦον σήμερον, τὸ
δικαίωμα διεκδικήσεως τοῦ ἄρθρου 2102 4ον δὲν εἶναι δικαίωμα
διαρρήξεως ἀναιρουμένης τὴν πώλησιν· μοναδικὸς σκοπὸς αὐτοῦ εἶναι
ἡ ἀποκατάστασις (*reintégrer*) τοῦ πωλητοῦ ἐν τῇ κατοχῇ τοῦ
πωληθέντος πράγματος, ὁ δὲ πωλητὴς δυνάμει αὐτοῦ νὰ προφυλάξῃ
τὸ προνόμιόν του ἀπὸ ἀπωλείας ἕνεκα μεταβιβάσεως τοῦ πράγ-
ματος τούτου εἰς τρίτον κάτοχον καλῆς πίστεως ⁽²⁾. Ἡ πώλησις

(1) Duranton, τόμ. XVI, ἀριθ. 204 καὶ 380· τόμ. XIX, ἀριθ. 120, Bravard et Demangeat, τόμ. ἐν σελ. 376, σημ. 1.

(2) Vallete, *Traité des privilèges et des hypothèques*, σελ. 120 καὶ ἑποῦ, Aubry et Rau, τόμ. Δ'. § 356, σελ. 401. Pont, *Des privilèges et des hypothèques sur l'art. 2102*· 4ον ἀστ. κώδ. Demolombe, τόμ. XXV, σελ. 502, Baudry-Lacantinerie et de Loynes, I, ἀριθ. 528 καὶ ἐποῦ.

διασώζεται μετὰ τῶν τικτομένων ἐξ αὐτῆς ἀμοιβαίων ὑποχρεώσεων· ὁ πωλητὴς ἀνακτᾷ μόνον τὴν πλεονεκτικὴν θέσιν ἣν εἶχεν ἀπολέσει ἐνεργήσας τὴν παράδοσιν εἰς τὸν ἀγοραστήν. Οἱ ὅροι οἱ ἀπαιτούμενοι ὑπὸ τοῦ νόμου ἔρχονται εἰς ὑποστήριξιν τοῦ συστήματος τούτου. Ἡ πώλησις πρέπει νὰ ἔχῃ γίνῃ ἀνευ προθεσμίας· διότι, ἐὰν ὁ ἀγοραστὴς ἔχει προθεσμίαν πρὸς πληρωμὴν, ὁ πωλητὴς, μηδέποτε κτησάμενος τὸ δικαίωμα ἐπισχέσεως, δὲν δύναται ν' ἀξιώσῃ ν' ἀνακτῇ αὐτὸ ἐνασκήτων τὴν διεκδίκησιν. Ἡ διεκδίκησις δέον νὰ ἐνασκήται ἐντὸς ὀκτῶ ἡμερῶν ἀπὸ τῆς παραδόσεως· ἄλλως ἡ παρκατεταμένη σιωπὴ τοῦ πωλητοῦ δύναται νὰ ἐρμηνευθῇ ὡς σημαίνουσα παραίτησιν ἀπὸ τοῦ δικαιώματος τῆς ἐπισχέσεως. Τέλος, ἐὰν τὸ πωληθὲν πράγμα ὑπέστη σημαντικὰς μεταβολάς, εἶναι ἀδύνατον νὰ ἐπαναχθῇ ὁ πωλητὴς εἰς τὴν προτέραν κατάστασιν του.

833. Ἡ κήρυξις τῆς πτωχεύσεως δὲν διαρρηγνύει αὐτοδικαίως τὴν προηγουμένως γενομένην εἰς τὸν πτωχεύσαντα πώλησιν. Ὁ σύνδικος ἔχει τὸ δικαίωμα, ἐὰν ἡ παράδοσις δὲν ἐγένετο πρὸ τῆς ἀποφάσεως τῆς κηρυττούσης τὴν πτώχευσιν, ν' ἀπαιτήσῃ αὐτὴν παρὰ τοῦ πωλητοῦ, ἀναδεχόμενος νὰ πληρώσῃ ἀκεραίως τὸ τίμημα (Ὅρα ἄρθρ. 578, ἐμπ. κώδικος καὶ κατωτέρω ἀριθ. 859).

Ἀλλὰ, τῶν περιπτώσεων τούτων κατὰ μέρος τιθεμένων, τὰ δικαιώματα τοῦ πωλητοῦ δὲν εἶναι πάντοτε τὰ αὐτά, ὅταν, τοῦ τιμήματος μὴ ὄντος ἀκόμη πληρωμένου κατὰ τὴν κήρυξιν τῆς πτωχεύσεως, ὁ σύνδικος τῆς πτωχεύσεως δὲν ζητῇ τὴν ἐκτέλεσιν τῆς πωλήσεως. Τρεῖς διάφοροι καταστάσεις δύνανται νὰ παρουσιασθῶσι καὶ διακρίνονται ὑπὸ τοῦ ἐμπορικοῦ κώδικος (ἄρθρ. 550, τελευτ. ἐδάφ., ἄρθρ. 576 καὶ 577). Ἐνδεχόμενον : 1ον νὰ εὑρίσκωνται ἤδη τὰ ἐμπορεύματα κατὰ τὸν χρόνον τῆς πτωχεύσεως τοῦ ἀγοραστοῦ ἐν ταῖς τούτου ἀποθήκαις (ἄρθρ. 550, ἐμπ. κώδ.). 2ον νὰ ἔχωσιν ἀποσταλῇ εἰς τὸν ἀγοραστήν, ἀλλὰ νὰ εὑρίσκωνται ἀκόμη καθ' ὁδὸν καθ' ἣν στιγμὴν ἐξεδόθη ἡ ἀπόφασις ἡ κηρύττουσα τὴν πτώχευσιν (ἄρθρ. 576, ἐμπ. κώδικος)· νὰ εὑρίσκωνται τὰ ἐμπορεύματα ἀκόμη παρὰ τῷ πωλητῇ (ἄρθρ. 577 ἐμπ. κώδ.).

Ἐνεκα λόγων πίστεως ὁ νομοθέτης δείκνυται λίαν αὐστηρὸς πρὸς τὸν πωλητὴν ἐν τῇ πρώτῃ περιπτώσει, ὀρίζων, ὅτι ἀποβάλλει πάσας τὰς συνθήκας ἐγγυήσεις του. Εἰς τὰς δύο ἄλλας περι-

πτώσεις, τὸνναντίον, ὑφ' οὗς ὅρους ὀρίζει ὁ νόμος, ὁ πωλητὴς κινητῶν πραγμάτων δικτηρεῖ, κατ' ἀρχὴν τοῦλάχιστον, τὰς ἐγγυήσεις κίτινες ἀνήκουσιν αὐτῷ κατὰ τὸ κοινὸν δίκαιον.

Τὰς σημειωθείσας τρεῖς περιπτώσεις θέλομεν ἐξετάσει κατὰ σειράν καὶ μετὰ ταῦτα θέλομεν ὁμιλήσει περὶ τῆς ὑποθέσεως, καθ' ἣν ὁ σύνδικος ἀπαιτεῖ δυνάμει τοῦ ἄρθρου 578 ἐμπ. κώδικος τὴν παράδοσιν τῶν πωληθέντων κινητῶν πραγμάτων τὴν μὴ γενομένην ἀκόμη πρὸ τῆς ἀποφάσεως τῆς κηρυττούσης τὴν πτώχευσιν.

834. *Περίπτωσις καθ' ἣν κατὰ τὸν χρόνον τῆς κηρύξεως τῆς πτωχεύσεως ἐγένετο ἤδη ἡ παράδοσις εἰς τὰς ἀποθήκας τοῦ ἀγοραστοῦ.* — Ἐκ τοῦ συνδυασμοῦ τῶν ἄρθρων 55(1) τελ. ἐδάφ. καὶ 576 ἐμπ. κώδικος συνάγεται, ὅτι, ὅταν τὰ κινητὰ πράγματα τὰ ἀγορασθέντα ὑπὸ τοῦ πτωχεύσαντος εἰσέρχωνται εἰς τὰς ἀποθήκας αὐτοῦ ⁽¹⁾ πρὸ τῆς χρονολογίας τῆς ἀποφάσεως τῆς κηρυττούσης τὴν πτώχευσιν, ὁ νόμος δείκνυται αὐστηρότατος πρὸς τὸν πωλητὴν· διότι περιάγει αὐτὸν εἰς τὴν θέσιν ἀνεγγύου πιστωτοῦ. Ὁφείλεται δὲ ἡ αὐστηρότης αὕτη εἰς τὸ γενικὸν συμφέρον τῆς πίστεως. Ὅταν ὁ ἀγοραστὴς παραλαμβάνῃ τὰ ἐμπορεύματα εἰς τὰς ἀποθήκας του ⁽²⁾, συντελοῦσι ταῦτα εἰς αὐξήσιν τῆς πίστεώς του. Δὲν πρέπει νὰ βλέπωσι τὰ πρόσωπα, ἅτινα ἔδειξαν ἐμπιστοσύνην εἰς τὸν πτωχεύσαντα, νὰ διαφεύγῃ αὐτοῖς μέρος τοῦ ἐχεγγύου ἐπὶ τοῦ ὁποίου ἐδικχιοῦντο νὰ στηρίζωνται. Διὰ τὸ ἄρθρον 550 ἐδάφ. τελ. τοῦ ἐμπ. κώδικος ⁽³⁾ στερεῖ ρητῶς τὸν πωλητὴν : 1ον τοῦ προνομίου, 2ον τοῦ δικαιώματος διεκδικήσεως, τουτέστι δικαιωμάτων καθιερουμένων διὰ τοῦ ἀριθμ. 4 τοῦ ἄρθρου 2102 τοῦ ἀστικοῦ κώδικος.

Εἰς τὰ δικαιώματα ἅτινα ἀποβάλλει ὁ πωλητὴς κινητῶν πραγμάτων δυνάμει τῶν ρητῶν διατάξεων τοῦ ἄρθρου 550 ἐμπ. κώδικος πρέπει νὰ προστεθῇ τὸ δικαίωμα διαρρήξεως ἕνεκα μὴ

(1-2) Ὅρα κατωτέρω περὶ τῆς ἐννοίας τῶν ὅρων ταύτων ἐν ἀριθμ. 845 καὶ ἐπομένοις.

(3) Ἡ διάταξις αὕτη ἀπετέλει τὸ μόνον ἐδάφιον τοῦ ἄρθρου 550 ἐμπ. κώδικος, πρὶν εἰσαγάγῃ ὁ νόμος τῆς 12 Φεβρουαρίου 1872 εἰς τὸ ἄρθρον τοῦτο διατάξεις ἀναφερομένας εἰς τοὺς περιορισμοὺς τοῦ προνομίου τοῦ ἐκμισθωτοῦ ἀκινήτων ἐπὶ πτωχεύσεως τοῦ μισθωτοῦ.

καταβολῆς τοῦ τιμήματος τὸ στηριζόμενον ἐπὶ τῶν ἄρθρων 1184 καὶ 1654 τοῦ ἀστ. κώδικος. Εἶναι ἀληθές, ὅτι τὸ ἄρθρον 550 ἐμπ. κώδικος δὲν ὁρᾷ ποσῶς τὸ δικαίωμα διαρρήξεως. Ἀλλὰ θὰ ἦτο ἀληθῶς λίαν παράδοξον νὰ διατηρῇ ὁ πωλητὴς τὸ δικαίωμα διαρρήξεως, ἐνῶ ἀποβάλλει τὸ δικαίωμα διεκδικήσεως τοῦ ἄρθρου 2104 4ον ἀστ. κώδικος, ὅπερ εἶναι πολλῶ μᾶλλον ἐπιζήμιον εἰς τοὺς πιστωτὰς τοῦ ἀγοραστοῦ. Διὸ ἐλήφθησαν ἐνίοτε ἐπιχειρήματα ἐκ τοῦ ἄρθρου 550, ὅπως ὑποστηριχθῇ, ὅτι τὸ δικαίωμα διεκδικήσεως τοῦ ἄρθρου 2104 4ον ἀστικῶ κώδικος οὐδὲν ἄλλο εἶναι ἢ αὐτὸ τοῦτο τὸ δικαίωμα διαρρήξεως⁽¹⁾. Ἀλλὰ, καίτοι διακρίνονται τὰ δύο ταῦτα δικαιώματα καὶ νοεῖται ἐν τῷ ἄρθρῳ 550 τοῦ ἐμπορικῶ κώδικος ὡς καὶ ἐν τῷ ἄρθρῳ 2104 4ον ἀστ. κώδικος διὰ τοῦ δικαιώματος διεκδικήσεως τὸ δικαίωμα τοῦ ἀπαιτεῖν τὴν κατοχήν, συγχωρεῖται νὰ στερήσῃ τις τὸν πωλητὴν τὸ δικαίωμα διαρρήξεως⁽²⁾. Πρέπει νὰ συνδυάζωμεν τὸ ἄρθρον 550 μετὰ τῶν ἄρθρων 576 καὶ 577 τοῦ ἐμπ. κώδικος. Ἐκ τῶν δύο τούτων τελευταίων διατάξεων, αἵτινες, ὡς θέλομεν ἐξηγήσει κατωτέρω (ἀριθ. 840 καὶ ἐπομ.), ἀφορῶσι τὸ δικαίωμα διαρρήξεως, προκύπτει, ὅτι τὸ δικαίωμα τοῦτο ἀπόλλυται ὡς πρὸς τὸν πωλητὴν κινητῶν πραγμάτων, ὅταν κατὰ τὴν ἔκδοσιν τῆς ἀποράσεως τῆς κηρυττούσης τὴν πτώχευσιν, εἶναι ἤδη τετελεσμένη ἡ παράδοσις εἰς τὰς ἀποθήκας τοῦ ἀγοραστοῦ. Τὸ ἀποτέλεσμα εἰς ὃ καταλήγομεν οὕτω εἶναι λογικόν, ἀλλ' ἐξυπακούεται ἐξ αὐτοῦ, ὅτι οἱ συντάκται τοῦ ἐμπορικῶ κώδικος μετεχειρίσθησαν ἐκ περιτροπῆς, προκειμένου περὶ τοῦ πωλητοῦ κινητῶν πραγμάτων, τὴν λέξιν διεκδικήσεις εἰς δύο διαφόρους σημασίας· ἐν τῷ ἄρθρῳ 550 τελ. ἰδ. φ. ἐδήλωσαν διὰ τοῦ ὅρου τούτου τὴν διεκδικήσιν τοῦ δικαιώματος ἐπισχέσεως τὸ καθιερούμενον διὰ τοῦ ἄρθρου 2102 4ον ἀστ.

(1) Demangeat sur Bravard, V, σελ. 577, σημ. 2.

(2) Ἀκυρ. 21 Ἀπριλίου 1884. S. 1886. I. 105. Journal du Palais, 1886. I. 238. Ἐφ. τῆς Grenoble, 13 Ἰανουαρίου 1887 ὑπὸ Ἀκυρ. S. 1890. I. 169. Journal du Palais, 1890. I. 393. Ἀκυρ. 24 Δεκεμβρίου 1889. D. 1890. I. 161. Ἐφ. τῆς Amiens, 28 Ἀπριλίου 1891. D. 1895. 2. 92.

κώδικος· ἐν δὲ τῷ ἄρθρῳ 576 τὸ δικαίωμα διαρρήξεως ἔνεκ μὴ καταβολῆς τοῦ τιμήματος.

835. Πάντως ὁμως δὲν πρέπει νὰ παραδεχώμεθα τὴν ἀπώλειαν τοῦ δικαιώματος διαρρήξεως, ἐὰν ἡ περὶ διαρρήξεως ἀγωγὴ ἔχει ἐνασκηθῇ ὑπὸ τοῦ πωλητοῦ πρὸ τῆς ἀποφάσεως τῆς κηρυττούσης τὴν πτώχευσιν ⁽¹⁾. Ἡ ἐνάσκησις τῆς ἀγωγῆς ἐξωτερίκευσε τὴν μὴ καταβολὴν τοῦ τιμήματος, ὡς ἐκ τοῦ ὁποίου δὲν προκταλαμβάνονται ἀπρόσπτως οἱ πιστωταὶ τοῦ πτωχεύσαντος ἐστερημένοι τοῦ ἐγγύου τῶν ὑπὸ τοῦ ὀφειλέτου αὐτῶν ἀγορασθέντων ἐμπορευμάτων. Ἐπειτα κατὰ τὰς γενικὰς ἀρχὰς τοῦ δικαίου, οἱ δικασταὶ ὀφείλουσι νὰ ἀποβλέψωσι εἰς τὸν χρόνον τῆς εἰσαγωγῆς τῆς ἀγωγῆς, ὅπως ἐκτιμήσωσι τὸ βέσιμον αὐτῆς.

836. Τὴν λύσιν ταύτην δέον νὰ δεχώμεθα καὶ εἰς τὴν περίπτωσιν ἀκόμη καθ' ἣν ἡ εἰσαγωγὴ τῆς περὶ διαρρήξεως ἀγωγῆς εἶναι μεταγενεστέρα τῆς ἐποχῆς τῆς παύσεως τῶν πληρωμῶν τοῦ ἀγοραστοῦ. Τὰ ἀποτελέσματα ἅτινα ὁ ἐμπορικὸς κώδιξ συνάπτει μετὰ τῆς πτωχεύσεως πηγάζουσιν ἐκ τῆς ἀποφάσεως τῆς κηρυττούσης τὴν πτώχευσιν καὶ ὅχι ἐκ μόνου τοῦ γεγονότος τῆς παύσεως τῶν πληρωμῶν, τὴν ὁποίαν βεβαιοῖ ἡ ἀπόφασις αὕτη καὶ ἐφ' ἧς στηρίζεται αὕτη. Ἀντίθετος λύσις ἐγένετο ἐνίοτε δεκτὴ ⁽²⁾. Συνδέεται αὕτη μετὰ τῆς πεπλανημένης θεωρίας, καθ' ἣν τὰ ἀποτελέσματα περὶ ὧν πρόκειται παράγονται ἐκ μόνου τοῦ γεγονότος τῆς παύσεως τῶν πληρωμῶν ⁽³⁾.

837. Τὸ ἄρθρον 550 τοῦ ἐμπορικοῦ κώδικος, μηδεμίαν ποιούμενον διάκρισιν, ἐφαρμόζεται ἀδιαφόρως ἂν ὁ πωλητὴς εἶναι ἢ μὴ ἔμπορος.

Τὸ ἄρθρον 550 εἶναι ἐπίσης γενικωτάτης ἐφαρμογῆς ὡς πρὸς τὰ πράγματα τῶν ὁποίων τὴν πώλησιν ὀρᾷ ⁽⁴⁾. Ἐφαρμόζεται, κατ'

(1) Ἐφ. τῶν Παρισίων, 21 Μαΐου 1887. Ἀκυρ. 24 Δεκεμβρίου 1889. D. 1890. 1. 161 (σημείωσις τοῦ Boistel) S. 1891 1. 455. Journal du Palais, 1891. 1. 1111. Journal des faillites, 1888 σελ. 12 καὶ 1890 σελ. 145.

(2) Ἐμποροδικεῖον τῆς Ruffec, 13 Ἀπριλίου 1869, Ἐφ. τοῦ Bordeaux, 28 Φεβρουαρίου 1870, D. 1871. 2. 54.

(3) Ὅρα ἐν τῷ προηγουμένῳ τόμῳ ἀριθ. 187 καὶ ἐπόμε.

(4) Τὸ ἄρθρον 550 ὁμιλεῖ περὶ τῆς πωλήσεως κινητῶν πραγμάτων,

ἀρχήν, ἅμα ὡς ἡ πώλησις ἀναφέρεται εἰς πράγματα κινητά, ἀδιαφόρως ἂν εἶναι ταῦτα ἐμπορεύματα ἀγορασθέντα ὑπὸ τοῦ πτωχεύσαντος ὅπως μεταπωληθῶσι, ἢ ὅπως χρησιμεύσωσι πρὸς οἰονδήποτε ἄλλον σκοπὸν ⁽¹⁾. Πάντως ὁμοῦς πρέπει νὰ ὁμολογήσωμεν, ὅτι ἡ αὐστηρὰ διάταξις τοῦ ἄρθρου 550 νοεῖται πρὸ πάντων διὰ τὰ ἐμπορεύματα τῆς ἐμπορίας τοῦ πτωχεύσαντος· διότι ταῦτα δύνανται νὰ συντελέσωσιν εἰς τὸ νὰ δοθῇ εἰς αὐτὸν πίστις. Πλὴν τούτου ὁ πωλητὴς δύναται εὐκόλως ν' ἀναμείνῃ τὴν μεταπώλησιν αὐτῶν. Θὰ ἦτο λοιπὸν εὐνόητον νὰ περιώριζεν ὁ νομοθέτης τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρου 550 εἰς τὰ ἐμπορεύματα τῆς ἐμπορίας τοῦ πτωχεύσαντος· ἀλλὰ δὲν τὸ ἔπραξεν.

Ἡ εὐρυτάτη αὕτη σημασία τοῦ ὅρου κινητὰ πράγματα ἐν τῷ ἄρθρῳ 550 τοῦ ἐμπορικοῦ κώδικος ἄγει εἰς τὸ συμπέρασμα, ὅτι ἐν περιπτώσει πτωχεύσεως τοῦ ἀγοραστοῦ δὲν χωρεῖ τὸ προνόμιον τοῦ ἄρθρου 2102 4ον τοῦ ἀστικοῦ κώδικος καὶ ἡ περὶ διαρρήξεως ἀγωγὴ εἰς τὰς πωλήσεις ἀσωμάτων πραγμάτων ⁽²⁾, οἷον κινητῶν ἀξιῶν ⁽³⁾, εἰς τὰς πωλήσεις ἐμπορικῶν ἐπιχειρήσεων (fonds de commerce) ⁽⁴⁾, εἰς τὰς ἐκχωρήσεις δημοσίων ἀξιωμάτων (offices ministériels) ⁽⁵⁾, εἰς τὰς πωλήσεις παραχωρήσεων σιδηροδρό-

ὁ ὅρος δὲ οὗτος ἔχει εὐρυτάτην σημασίαν κατὰ τὸ ἄρθρον 535 τοῦ ἀστικοῦ κώδικος· ἀλλὰ τὰ ἄρθρα 576 μέχρι 579 τοῦ ἐμπορικοῦ κώδικος ὁμιλοῦσι περὶ τῆς πωλήσεως ἐμπορευμάτων.

(1) Ἐμποροδικεῖον τῆς Epernay, 19 Αὐγούστου 1891, Journal des faillites, 1891, σελ. 518.

(2-3) Ὅρα τὴν ἀπόφασιν τὴν μνημονευομένην ἐν τῇ σημειώσει 5.— Ρητέον δ' ὅτι ἐν τῇ συζητήσει τῆς Βουλῆς τῆς 23 Φεβρουαρίου 1835 βουλευτῆς τις (δ Oger) εἶχε προτείνει πρόσθετον παράγραφον εἰς τὸ ἄρθρον 550 ἔχουσαν ὡς ἑξῆς : «Οὐχ ἦττον προκειμένου περὶ πωλήσεως ἐμπορικῆς ἐπιχειρήσεως, περὶ τῆς ἐκχωρήσεως ἀξιωματός τινος ἢ οἰοῦνδήποτε ἄλλου ἀσωμάτου δικαιώματος, δύνανται νὰ ἐνασκηθῶσι τὰ προνόμια καὶ δικαιώματα διεκδικήσεως, ἐὰν ἐγένετο ἐν τῇ πωλήσει ρητὴ ἐπιφύλαξις αὐτῶν ὑπὲρ τοῦ πωλητοῦ διὰ πράξεως ἐχούσης βεβαίαν χρονολογίαν πρὸ τῆς πτωχεύσεως». Ἡ τροπολογία αὕτη ἀπεκρούσθη ἐπὶ ταῖς παρατηρήσεσι τοῦ εἰσηγητοῦ Renouard. Ὅρα Renouard, II, σελ. 271 μέχρι 273.

(4) Ἐφ τῆς Nîmes 1η Μαΐου 1885, Journal des faillites, 1886, σελ. 372.

(5) Ἐφ. τῶν Παρισίων 16 Ἰανουαρίου 1842, D. 1843. 2. 84· Ἀκυρ.

μων (1). Ἀλλὰ ἐπειδὴ τὸ ἄρθρον 550 τελευτ. ἐδάφ. ὁρᾷ μόνον τὸ προνόμιον καὶ τὸ δικαίωμα διεκδικήσεως τοῦ ἄρθρου 2102 4ον ἀστ. κώδικος, πρέπει νὰ συμπεράνωμεν ἐκ τούτου, ὅτι δὲν ἐφαρμόζεται ἡ αὐτὴ ἔκπτωσης εἰς τὸν πωλητὴν πλοίου, καθόσον ἄρρηξ τὸ εἰδικὸν προνόμιον ὅπερ χορηγεῖ αὐτῷ τὸ ἄρθρον 191 8ον τοῦ ἐμπ. κώδικος (2). Δὲν δυνάμεθα ὁμῶς νὰ ἀσπασθῶμεν τὴν αὐτὴν λύσιν ὑπὲρ τοῦ πωλητοῦ ποταμοπλοίου, τοῦ ὁποῖου τὸ προνόμιον στηρίζεται ἐπὶ μόνου τοῦ ἄρθρου 2102 4ον τοῦ ἀστ. κώδικος (3).

Τοῦναντίον ὁ πωλητὴς θαλασσίου πλοίου ἀπόλλυσιν, ὡς καὶ ὁ πωλητὴς παντὸς κινητοῦ πράγματος, τὸ δικαίωμα διαρρήξεως ἐπὶ πτωχεύσεως τοῦ ἀγοραστοῦ (4). Τὸ Β' βιβλίον τοῦ ἐμπ. κώδικος δὲν

18 Δεκεμβρίου 1867, D. 1869. 1. 289.—Εἰς τὴν Γερουσίαν ὑπεβλήθη ἐν ἔτει 1891 πρότασις νόμου σχετικὴ πρὸς τὸ προνόμιον τοῦ πωλητοῦ δημοσίου ἀξιώματος, δι' ἧς ἐπιζητεῖται κυρίως ἡ διατήρησις τοῦ προνομίου εἰς τὸν πωλητὴν τοῦτον ἐν περιπτώσει πτωχεύσεως τοῦ ἀγοραστοῦ. Ἐν τῇ συνοπτικῇ ἐκθέσει ἣν συνέταξεν ὁ Thézard ἐπὶ τῆς προτάσεως ταύτης νόμου παρστηρεῖ, ὅτι οἱ δικαιολογικοὶ λόγοι τοῦ ἄρθρου 550 δὲν ἐφαρμόζονται, ὅταν ὁ πτωχεύσας εἶναι δημόσιος ὑπηρετὴς (officier ministériel) ὀφειλέτης τοῦ τιμήματός του : «Οἱ συναλλασσόμενοι μετὰ δημοσίου ὑπηρετοῦ ὀφειλέτου τοῦ τιμήματός του δύνανται εὐκόλως νὰ γνωρίζωσι τὴν κατάστασιν ταύτην. Καὶ ἐν πρώτοις ἔπαισαν μὴ ζητήσαντες τὰς δεούσας πληροφορίας· πολλάκις μάλιστα εἶναι ἐν πταίσματι ἅτε συναλλασσόμενοι δι' ἐμπορικὰς ὑποθέσεις μετὰ προσώπου εἰς ὃ ἀπαγορεύονται αἱ ἐμπορικαὶ ὑποθέσεις ἔνεκα τῶν ἐκ τοῦ ἐπαγγέλματος ὑποχρεώσεων του —Τοῦναντίον ὁ πωλητὴς τοῦ ἀξιώματος εἰς οὐδὲν ἔπαισεν. Ἐδικαιοῦτο νὰ στηρίζεται ἐπὶ τῆς ἀσφαλείας ἣν παρεῖχεν αὐτῷ ὁ νόμος· οὐδὲν εἶχε μέσον ὅπως προφυλαχθῇ κατὰ τῆς πτωχεύσεως τοῦ ὀφειλέτου αὐτοῦ».

(1) Ἐφ. τῶν Παρισίων 2 Φεβρουαρίου 1888, D. 1889. 2. 163· Ἀκυρ. 3 Μαρτίου 1890, D. 1891. 1. 415. S. 1891. 1. 65· Journal du Palais, 1891. 1. 140· Journal des faillites, 1890, σελ. 337.

(2) Renouard, II, σελ. 275 καὶ 276.

(3) Διὸ προετάρθη ἐνίοτε νὰ προστεθῇ εἰς τὸ ἄρθρον 550 τοῦ ἐμπορικοῦ κώδικος διάταξις διατηροῦσα ρητῶς εἰς τὸν πωλητὴν ποταμοπλοίου, ἰδίᾳ δὲ εἰς τὸν ναυπηγόν, τὸ προνόμιον αὐτοῦ ἐν περιπτώσει πτωχεύσεως τοῦ ἀγοραστοῦ. Ὅρα πρότασιν νόμου τοῦ Plichon ὑποβληθεῖσαν εἰς τὴν Βουλὴν τῇ 25 Νοεμβρίου 1893, Journal officiel, Documents parlementaires, Chambre, session de 1893, σελ. 90 καὶ ἐπομ.

(4) Ἐφ. τῶν Παρισίων 10 Ἰουλίου 1839. D. 1840. 2. 27.

χορηγεί τὸ δικαίωμα τοῦτο εἰς τὸν πωλητὴν. Διὸ πρέπει ν' ἀνα-
τρέξωμεν εἰς τὰς γενικὰς ἀρχάς, ὅπως μάθωμεν ἂν τῷ ἀνήκει τὸ
δικαίωμα τοῦτο. Μεταξὺ τῶν ἀρχῶν τούτων εὐρίσκεται καὶ ὁ κα-
νὼν ὁ περιεχόμενος ἐν τῷ ἄρθρῳ 550 τοῦ ἐμπ. κώδικος.

838. Ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρου 550 τελ. ἐδάφ. τοῦ ἐμπ. κώδικος
εἶναι διάτχις δημοσίας τάξεως διὰ τὸν ἀπλούστατον λόγον, δι-
σκοπὸν ἔχει ἐν τῷ γενικῷ συμφέροντι τῆς πίστεως νὰ ὑποβιβάσῃ
τὸν πωλητὴν κινητῶν πραγμάτων, παραδεδομένων ἤδη πρὸ τῆς
ἀποφάσεως τῆς κηρυττούσης τὴν πτώχευσιν, εἰς τὴν θέσιν ἀπλοῦ
ἀνεγγύου πιστωτοῦ. Διὸ δεόν νὰ ἀναγνωρισθῇ ἄκυρος ὡς πρὸς τοὺς
πιστωτὰς πᾶσα συμφωνία, δι' ἧς ὁ πωλητὴς θὰ ἐπεφύλασσε τὸ
δικαίωμα νὰ ἐπικαλεσθῇ τὰς ἀνηκούσας αὐτῷ συνήθως ἐγγυήσεις,
καίτοι ἐγένετο ἡ παράδοσις πρὸ τῆς κηρύξεως τοῦ ἀγοραστοῦ εἰς
κατάστασιν πτωχεύσεως ⁽¹⁾. Πρὸς τοιαύτην συμφωνίαν ἰσοδυναμεῖ
καὶ ἡ συμφωνία, δι' ἧς ὁ πωλητὴς ἐπιφυλάσσει ἐαυτῷ τὴν κυριό-
τητα τῶν πωληθέντων καὶ παραδοθέντων πραγμάτων μέχρι τε-
λείας ἀποπληρωμῆς ⁽²⁾. Παρομοίως ἡ συμφωνία περὶ δικαιώματος
διαρρήξεως (pacte commissoire, ἀπαλλακτικὸν σύμφωνον) οὐδὲν
παράγει ἀποτέλεσμα ἐπὶ πτωχεύσεως τοῦ ἀγοραστοῦ ⁽³⁾. ὁ πωλητὴς
δὲν δύναται νὰ ἐπικαλεσθῇ τὴν συμφωνίαν ταύτην, προβάλλων,
ὅτι τὸ ἄρθρον 550 τελ. ἐδάφ. τοῦ ἐμπ. κώδικος στερεῖ τὸν πω-
λητὴν τὸ δικαίωμα διαρρήξεως, ὅπερ ἔχει ἐκ τοῦ νόμου, οὐχὶ δὲ
καὶ τὸ δικαίωμα, τὸ ὁποῖον θὰ ἐχορήγει εἰς αὐτὸν εἰδικὴ σύμβασις.

839. Αἱ διατάξεις τοῦ ἀστικοῦ κώδικος περὶ τῶν σχετικῶν
θέσεων τοῦ προνομίου τοῦ πωλητοῦ κινητῶν καὶ τοῦ προνομίου τοῦ
ἐκμισθωτοῦ ἀκινήτων γεννῶσιν εἰδικὴν δυσκολίαν, προκειμένου νὰ
συνδυασθῶσι μετὰ τοῦ ἄρθρου 550 τελ. ἐδάφ. τοῦ ἐμπορ. κώδικος.
Γνωστὸν ὅτι κατὰ τὸ ἄρθρον 2102 ἀστ. κώδικος τὸ προνόμιον τοῦ
ἐκμισθωτοῦ ἄλλοτε μὲν προηγεῖται τοῦ προνομίου τοῦ πωλητοῦ

(1-2) Ἐφ. τοῦ Ἀλγερίου 21 Μαρτίου 1896. Ἐφ. τῆς Douai 30 Ἰουλίου
1896, Journal des faillites, 1897, σελ. 177 καὶ ἐπομ.—"Ὁρα ἐπίσης Ἀκυρ.
17 Ἰουλίου 1895, Journal des faillites, 1896, σελ. 97. Πρὸβλ. ἐφ. Mont-
pellier 20 Φεβρουαρίου 1885. D. 1886. 2. 171. Journal des faillites,
1885, σελ. 301.

(3) Ἐφ. τῶν Παρισίων 20 Δεκεμβρίου 1849. D. 1850. 2. 297.

κινητῶν πραγμάτων, ἄλλοτε δὲ ἔπεται αὐτῷ. Τὸ προνόμιον τοῦ ἐκμισθωτοῦ προηγείται τοῦ προνομίου τοῦ πωλητοῦ κινητῶν πραγμάτων, ἐὰν ἡγνῷε ὁ ἐκμισθωτὴς τὴν μὴ καταβολὴν τοῦ τιμήματος τῶν πραγμάτων τῶν εἰσηγμένων εἰς τὸν ἐκμισθωθέντα χώρον· ἀλλ' ὁ πωλητὴς προπορεύεται τοῦ ἐκμισθωτοῦ, ὅταν ἀποδεικνύεται, ὅτι ὁ ἐκμισθωτὴς ἐγίνωσκεν, ὅτι δὲν εἶχε πληρωθῇ τὸ τίμημα (ἄρθρ. 2102 4ον, ἐδάφ. 3ον ἀστ. κώδικος.)

Ὅταν τὸ προνόμιον τοῦ ἐκμισθωτοῦ προπορεύεται τοῦ προνομίου τοῦ πωλητοῦ, ἡ ἐφαρμογὴ τοῦ ἄρθρου 550 τελ. ἐδάφ. γίνεται ἄνευ δυσκολίας. Μετὰ πληρωμὴν κατὰ προνόμιον τῶν ἀπαιτήσεων τοῦ ἐκμισθωτοῦ κατὰ τοῦ ἐν πτωχεύσει μισθωτοῦ αὐτοῦ ἐν τῷ ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 550 ἐμπ. κώδικος ὀριζομένῳ μέτρῳ, ὁ πωλητὴς δὲν δύναται νὰ ἐνασκήσῃ τὸ προνόμιόν του. Ἡ ἐνάσκησις αὐτοῦ θὰ παρέβλαπτε τὴν ὁμάδα τῶν πιστωτῶν τῆς πτωχεύσεως, ἀπέναντι τῆς ὁποίας δὲν ὑφίσταται τὸ προνόμιον τοῦ πωλητοῦ.

Ἀλλ' ὅταν κατὰ τοὺς κανόνες τοῦ ἄρθρου 2102 4ον τοῦ ἀστικοῦ κώδικος ὁ πωλητὴς προπορεύεται τοῦ ἐκμισθωτοῦ, ἐρωτᾶται, ἂν ὁ τελευταῖος οὗτος δύναται ἐν περιπτώσει πτωχεύσεως τοῦ μισθωτοῦ αὐτοῦ νὰ ἐνασκήσῃ τὸ προνόμιόν του ἐπὶ ζημίᾳ τοῦ πωλητοῦ. Τὸ ζήτημα ἔδωκεν ἀφορμὴν εἰς γέννησιν διαφορῶν γνώμων.

Ἰσχυρίσθησάν τινες, ὅτι ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει τὸ προνόμιον τοῦ ἐκμισθωτοῦ πρέπει νὰ ἐξαφανισθῇ ἐνώπιον τοῦ προνομίου τοῦ πωλητοῦ. Ὡς λόγος τούτου φέρεται τὸ ὅτι ἡ ἀπώλεια τοῦ προνομίου τοῦ πωλητοῦ κινητῶν πραγμάτων δεκτὴ τυγχάνει ἐν τῷ συμφέροντι τῆς ὁμάδος τῶν πιστωτῶν καὶ ὅχι ἐν τῷ συμφέροντι προνομιοῦχου πιστωτοῦ, οἷος εἶναι ὁ ἐκμισθωτὴς εἰς ὃν θὰ ἀπέβαινεν ἐπωρελὴς ἐν ταῖς προβλεπομέναις περιστάσεσιν.

Ἡ γνώμη αὕτη εἶναι ἀποκρουστέα. Κατ' αὐτὴν ἀπόλλυται τὸ προνόμιον τοῦ ἐκμισθωτοῦ, ἐνῷ ἐν ἐλλείψει εἰδικῆς διατάξεως δὲν ἐπιτρέπεται ἡ ἀποστέρησις.

Οὕτω ἐγένετο δεκτόν, ὅτι ὁ ἐκμισθωτὴς, ἐπειδὴ δὲν προπορεύεται αὐτοῦ ὁ πωλητὴς, δυνάμει τοῦ ἄρθρου 550 ἐμπορικοῦ κώδικος ἔρχεται εἰς τὴν πρώτην τάξιν (1).

(1) Ἀκυρ. 18 Φεβρουαρίου 1895. S. καὶ Journal du Palais, 1895 1.209 (σημ. τοῦ Ch. Lyon-Caen). D. 1895. 1. 17. Journal des Faillites, 1895, σελ. 241.

Ἡ λύσις αὕτη εἶναι ἀπλή καὶ δὲν παραγνωρίζει τὴν ιδέαν καθ' ἣν τὰ δικαιώματα προτιμήσεως τὰ ὅποια δὲν ὀρεῖ ὁ νόμος διασώζονται ἐν ὅλῃ τῇ ἐκτάσει των παρὰ τὴν πτώχευσιν τοῦ ὀφειλέτου. Ἄγει ὁμῶς εἰς ἀλλόκοτον συνέπειαν : ὡς ἐξ αὐτῆς εἰς προνομιοῦχος πιστωτῆς, ὁ ἐκμισθωτῆς, ὠρελεῖται ἐκ τῆς πτωχεύσεως· τίθεται οὗτος εἰς κατὰστασιν καλλιτέραν ἐκείνης εἰς ἣν θὰ εὕρισκετο ἂν διετέλει ὁ ὀφειλέτης αὐτοῦ *in bonis*, διότι ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει ὁ πωλητῆς θὰ προεπορεύετο αὐτοῦ. Τοιαύτη τις συνέπεια τόσῳ μᾶλλον δὲν δικαιολογεῖται ὅσο, ἀφοῦ ὁ ἐκμισθωτῆς γινώσκει, ὅτι τὸ τίμημα τῶν ἀντικειμένων τῶν ἀγορασθέντων ὑπὸ τοῦ μισθωτοῦ καὶ εἰσαχθέντων εἰς τὸν μισθωθέντα χῶρον δὲν ἐπληρώθη, δὲν ὑφίσταται ὡς πρὸς τὸν ἐκμισθωτὴν ὁ δικαιολογητικὸς λόγος τῆς πίστεως, ἐξ οὗ ἐξηγεῖται τὸ ἄρθρον 550 ἐμπορικοῦ κώδικος.

Δύο ιδέαι πρέπει καθ' ἡμᾶς νὰ συμβιβασθῶσι : 1ον τὸ προνόμιον τοῦ ἐκμισθωτοῦ δύνανται νὰ ἐνασκηθῇ ἐν περιπτώσει πτωχεύσεως τοῦ μισθωτοῦ· 2ον τὸ προνόμιον τοῦ πωλητοῦ ἀπόλλυται μόνον χάριν τοῦ συμφέροντος τῆς ομάδος τῶν πιστωτῶν· ὁ ἐκμισθωτῆς δὲν δύνανται νὰ ἐπικαλεσθῇ τὸ ὅτι τὸ προνόμιον τοῦ πωλητοῦ δὲν ὑφίσταται ὡς πρὸς τὴν ομάδα ταύτην.

Κατορθοῦται δὲ νὰ λαμβάνωνται ὑπ' ὄψιν ἀμφοτέραι αἱ ιδέαι αὗται, ἐπιτρεπομένου εἰς τὸν ἐκμισθωτὴν νὰ ἐνασκήσῃ τὸ προνόμιον τοῦ καὶ κατατασσομένου τοῦ πωλητοῦ ἐπὶ τῶν ποσοτήτων τῶν οὕτω εἰς τὸν ἐκμισθωτὴν ἀπονεμομένων ⁽¹⁾. Τοιοῦτοτρόπως τὸ προνόμιον τοῦ πωλητοῦ ἐνασχεῖται ἀπέναντι τοῦ ἐκμισθωτοῦ, ἀλλ' ἡ ομάδα τῶν πιστωτῶν δὲν πάσχει ἐκ τούτου, ἐπειδὴ ὁ πωλητῆς πληρώνει ἴσα ἐκ τῶν χρημάτων τὰ ὅποια θὰ ἐτήρει ὁ ἐκμισθωτῆς ἀπέναντι τῆς ομάδος τῶν πιστωτῶν, ἂν μὴ ἦρχετο ὁ πωλητῆς νὰ λάβῃ αὐτὰ ἐν ὅλῳ ἢ ἐν μέρει ἀναλόγως τῆς οἰκείας σπουδαιότητος τῆς ἀπαιτήσεως τοῦ τιμήματος καὶ τῶν προνομιοῦχων ἀπαιτήσεων τοῦ ἐκμισθωτοῦ ⁽²⁾.

(1) Ὅρα σημείωσιν τοῦ Ch. Lyon-Caen S. καὶ Journal du Palais, 1895. 1. 209.

(2) Τὸ ἐν ἀριθμῷ 769 ἐξετασθὲν ζήτημα ἔχει μεγάλην ἀναλογίαν πρὸς τὰ ζητήματα ἅτινα ἐγείρονται προκειμένου περὶ τῆς ἐφαρμογῆς τῶν ἀρθρῶν 446, 448 καὶ 563 τοῦ ἐμπορικοῦ κώδικος. Ὅρα ἀριθ. 383.

840. *Περίπτωσης καθ' ἣν τὰ πωληθέντα ἐμπορεύματα ἀπεστάλησαν ὑπὸ τοῦ πωλητοῦ κατὰ τὸν χρόνον τῆς πτωχεύσεως τοῦ ἀγοραστοῦ.*— Ὁ πωλητὴς ἀπέλλυσι τὸ δικαίωμα τῆς διαρρήξεως, ἐὰν κατὰ τὸν χρόνον τῆς κηρύξεως τῆς πτωχεύσεως τοῦ ἀγοραστοῦ, ἔχουσι περιέλθει ἤδη εἰς αὐτὸν τὰ ἐμπορεύματα. Ἀλλ' ἐνδεχόμενον ἢ ἀπόφασις ἢ κηρύττουσα τὴν πτώχευσιν νὰ ἐξεδόθῃ εἰς ἐποχὴν καθ' ἣν τὰ ἐμπορεύματα ἀποσταλέντα ἤδη ὑπὸ τοῦ πωλητοῦ εὐρίσκονται ἀκόμη καθ' ὁδόν. Θὰ ᾔτο λίαν αὐστηρὸν ν' ἀποστερηθῇ καὶ εἰς ταύτην τὴν περίπτωσιν ὁ πωλητὴς τὸ δικαίωμα διαρρήξεως : κατὰ τὰς περιστάσεις οἱ πιστωταὶ τοῦ ἀγοραστοῦ δὲν ἠδύναντο νὰ στηριχθῶσιν ἐπὶ τῶν ἐμπορευμάτων τὰ ὅποια οὐδέποτε περιῆλθον εἰς τὴν κατοχὴν τοῦ ὀφειλέτου αὐτῶν. Δυνάμεθα νὰ προσθέσωμεν, ὅτι πολλάκις, προσεγγιζούσης τῆς πτωχεύσεως, οἱ ἔμποροι, ἵνα λάβωσι πίστωσιν ἐνεργούσι πολλὰς ἀγοράς, ἐνδιαφέρει δὲ νὰ μὴ γίνωσιν οἱ πωληταὶ θύματα τῆς πρὸς τὸν ἀγοραστήν ἐμπιστοσύνης των.

Τῷ ὄντι τὸ δικαίωμα τῆς διαρρήξεως ἔνεκα μὴ καταβολῆς τοῦ τιμήματος ἀποκαλεῖ τὸ ἄρθρον 576 δικαίωμα διεκδικήσεως (1). Ἡ ὀνομασία αὕτη εἶναι ἀναμφιβόλως καταχρηστική. Δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ πρόκηται ἐνταῦθα περὶ τῆς διεκδικήσεως τῆς κυριότητος, ἀφοῦ ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ ὁ πωλητὴς δὲν εἶναι πλέον κύριος τῶν ἀποσταλέντων ἐμπορευμάτων : ἢ ἡ πώλησις ἀνεφέρετο εἰς ὠρισμένα πράγματα (*corps certains*), ἢ τὰ ἐμπορεύματα ὠρίσθησαν ἄτομικῶς πρὶν ἀποσταλῶσιν εἰς τὸν ἀγοραστήν. Ἐπίσης δὲν πρόκειται περὶ τῆς διεκδικήσεως τῆς κατοχῆς τῆς διεπομένης ὑπὸ τοῦ ἁρθρου 2102 4ον τοῦ ἀστ. κώδικος· τρανώτατα καταδεικνύει τοῦτο τὸ ἄρθρον 576, ἔδαφ. 3· ὑποχρεοῖ τοῦτο τὸν διεκδικοῦντα πωλητὴν νὰ ἀποδώσῃ τὰ τμηματικῶς ληφθέντα (*les à-comptes reçus*) ἐπὶ τοῦ τιμήματος· ἐὰν ἐπρόκειτο μόνον περὶ τῆς διεκδικήσεως τοῦ δικαιώματος τῆς ἐπισχέσεως, ὁ πωλητὴς θὰ ἠδύνατο νὰ κρατήσῃ τὰ τμηματικῶς ληφθέντα. Ρητέον δ' ἄλλως, ὅτι ὁ χαρακτήρ οὗτος

(1) Bravard et Demangeat, τόμ. Ε', σελ. 533 καὶ ἐπόμε. Boistel, ἀριθ. 1005. Laurin, ἀριθ. 1078 καὶ ἐπόμε.— Συγγραφεῖς τινες ἐν τούτοις ὑπεστήριξαν, ὅτι ἐν τῷ ἁρθρῳ 576 πρόκειται περὶ τῆς διεκδικήσεως τῆς κατοχῆς. Delamarre et Lepoitvin, IV, σελ. 402.

τῆς διεκδικήσεως τοῦ πωλητοῦ ἀνεγνωρίσθη αὐτῷ ρητῶς ἐν ταῖς προπαρασκευαστικαῖς ἐργασίαις τοῦ νόμου τοῦ 1838 ⁽¹⁾. Ὅ,τι δικαιολογεῖ πῶς τὸν ὅρον δικαίωμα διεκδικήσεως εἶναι τὸ ὅτι εἰς τὸ τέλος ὁ πωλητὴς ὁ ἐπιτυχγάνων τὴν διαρρήξιν κρίνεται ὡς νὰ μὴ εἶχε πύσει ποτὲ ὢν κύριος τοῦ πωληθέντος πράγματος, καὶ ἐπομένως οἱ πιστωταὶ τοῦ ἀγοραστοῦ ἀποβάλλουσι πᾶν δικαίωμα ἐπὶ τοῦ πράγματος τούτου· ἡ περὶ διαρρήξεως ἀγωγὴ ὁμοιάζει, ἂν μὴ ὡς ἐκ τῆς αἰτίας, τοῦλάχιστον ὡς ἐκ τοῦ ἀποτελέσματος τῆς, πρὸς τὴν διεκδίκησιν.

Κατὰ τε τὴν σύνταξιν τοῦ κώδικος τοῦ 1807 ⁽²⁾ ὡς καὶ κατὰ τὴν ἀναθεώρησιν τοῦ 1838 ⁽³⁾ ἡ παραδοχὴ τῆς διεκδικήσεως τοῦ πωλητοῦ, ἐν περιπτώσει πτωχεύσεως τοῦ ἀγοραστοῦ, παρουσίασε μεγάλην δυσκολίαν. Ὅσοι ἤθελον ν' ἀποκλείσωσιν αὐτὴν ἐστηρίζοντο ἐπὶ τοῦ ὅτι ἀπέναντι τῆς κοινῆς συμφουᾶς ἡ ἰσότης πρέπει νὰ διατηρηθῇ μεταξὺ τῶν πιστωτῶν, προέβαινον μάλιστα μέχρι τοῦ νὰ διισχυρισθῶσιν, ὅτι τὸ ὑπὲρ τοῦ πωλητοῦ διεκδικούμενον δικαίωμα ἀντέκειτο πρὸς τὰς γενικὰς ἀρχὰς τοῦ δικαίου. Ἐλησμόνουν, ὅτι ἡ ἰσότης μεταξὺ τῶν πιστωτῶν δὲν κωλύει τοὺς νομίμους λόγους προτιμήσεως καὶ ὅτι τὸ δικαίωμα διαρρήξεως τοῦ πωλητοῦ βασιίζεται ἐπὶ τῶν ἀρθρῶν 1184 καὶ 1654 τοῦ ἀστικοῦ κώδικος. Πάντως ὁμως αἱ κατὰ τοῦ δικαιώματος διεκδικήσεως τοῦ πωλητοῦ γινόμεναι ἀντιρρήσεις καὶ ὁ πόθος τῆς προφυλάξεως

(1) Ἀναγινώσκομεν ἰδίᾳ ἐν τινι τῶν ἐκθέσεων τῶν ὑποβληθεισῶν ἐν ἔτει 1838 εἰς τὴν Βουλὴν τῶν πατρικίων ὑπὸ τοῦ Tripier τὰ ἐπόμενα : « Πάντα τὰ ἀμφοτεροβαρῆ συναλλάγματα ὑπόκεινται εἰς κοινὴν ἀρχὴν ἀχῶριστον ἀπὸ τῆς φύσεώς των, τὴν ἀρχὴν τῆς διαρρήξεως ἕνεκα μὴ ἐκτελέσεως· ἡ ἀρχὴ αὕτη εἶναι αὐστηροτέρα ὡς πρὸς τὴν πώλησιν ἢ ὡς πρὸς πᾶσαν ἄλλην σύμβασιν. Ἐὰν ὁ πωλητὴς συναινέσῃ νὰ μεταβιβάσῃ τὴν κυριότητα τοῦ πράγματος, ὁ ἀγοραστὴς ἕνεκα τῆς συνολογτηθείσης ἐνογῆς ὀφείλει νὰ πληρώσῃ τὸ τίμημα ». Ὅρα Renouard, τόμ. II, σελ. 360 καὶ 361.

(2) Ὅρα Locré, Legislation de la France XIX, σελ. 329 καὶ ἐπομ.

(3) Ὅρα περίληψιν τῶν μακρῶν συζητήσεων αἵτινες ἐγένοντο ἐν ἔτει 1836 ἐν ταῖς βουλαῖς περὶ τοῦ δικαιώματος διεκδικήσεως τοῦ πωλητοῦ παρὰ τῷ Renouard, ἐνθα ἄνωτ. τόμ. II, σελ. 353 καὶ ἐπομ. Τὸ ἐν ἔτει 1838 δεκτὸν γινόμενον σύστημα διαφέρει μόνον ὡς πρὸς τινὰ σημεῖα τοῦ συστήματος τοῦ κώδικος τοῦ 1807. Ὅρα ἀριθ. 843 καὶ ἐπομ.

τῶν πιστωτῶν τοῦ ἀγοραστοῦ ἀπὸ πλάνης συνετέλεσεν εἰς τὸ νὰ ἐξαρτηθῇ τὸ δικαίωμα τοῦτο ἐκ πολλῶν ὄρων καὶ νὰ ἐπιβληθῇ εἰς τὸν ἐνασχοῦντα αὐτὸ πωλητὴν εἰδικὴ ὑποχρέωσις παρεκκλίνουσα ἀπὸ τοῦ κοινοῦ δικαίου.

Ἐστηρίζοντο δὲ αἱ κατὰ τοῦ δικαίωματος διεκδικήσεως τοῦ πωλητοῦ ἀντιρρήσεις εἴτε ἐπὶ τοῦ συμφέροντος τῆς ομάδος τῶν πιστωτῶν, τὴν ὁποῖαν προδήλως ζημιώνει ἡ διεκδίκησις, εἴτε ἐπὶ τῶν γενικῶν ἀρχῶν τοῦ δικαίου. Ἡ πρώτη ἀντίρρησης ἀποκρούεται ἢ τοῦλάχιστον ἐξασθενεῖ σφόδρα ὡς ἐκ τῶν ὄρων ἐξ ὧν ἐξηρτήθη τὸ δικαίωμα τοῦ πωλητοῦ. Ἀκριβῶς ἡ ἔλλειψις εἰδικῶν τοιούτων ὄρων ὑπῆρξεν ἡ αἰτία, ἔνεκα τῆς ὑποίας τὸ δικαίωμα τὸ ἀναγνωρίζομενον εἰς τὸν πωλητὴν εἶχε δώσει χώραν εἰς καταχρήσεις πρὸ τοῦ ἐμπ. κώδικος. Καθόσον ἀφορᾷ τὴν δευτέραν ἀντίρρησην, αὕτη στηρίζεται ἐπὶ πλάνης· τὸ δικαίωμα διεκδικήσεως τοῦ πωλητοῦ δὲν ἀντίκειται, ὡς ἐλέχθη κατὰ τὰς συζητήσεις τοῦ 1806 καὶ τοῦ 1838, εἰς τὰς γενικὰς ἀρχὰς τοῦ δικαίου ἔνεκα τοῦ ὅτι ἐν τῇ ἡμετέρᾳ νομοθεσίᾳ ὁ ἀγοραστὴς ἀποκτᾷ τὴν κυριότητα τοῦ πωλουμένου πράγματος πρὸ τῆς καταβολῆς τοῦ τιμήματος. Ἀληθῶς ἡ διεκδίκησις ἐν τῇ κυρίᾳ σημασίᾳ τῆς λέξεως ὑποθέτει, ὅτι ἡ κυριότης ἀνήκει εἰς τὸν ἐνασχοῦντα αὐτήν. Ἀλλ' ἐπὶ τῆς πτωχεύσεως ἐν τῷ ἄρθρῳ 576 τοῦ ἐμπ. κώδικος ἡ λέξις διεκδίκησις κεῖται ἐν εἰδικῇ σημασίᾳ, ἣτις δὲν εἶναι σημασία αὐστηρά· σημαίνει τὴν περὶ διαρρήξεως ἀγωγὴν τοῦ πωλητοῦ κινητῶν πραγμάτων ἔνεκα μὴ καταβολῆς τοῦ τιμήματος.

841. "Οροι τῆς διεκδικήσεως τοῦ πωλητοῦ.—"Ἴνα χωρήσῃ τὸ δικαίωμα διεκδικήσεως τοῦ πωλητοῦ ἀνάγκη: 1ον νὰ μὴ ἔχῃ πληρωθῇ τὸ τίμημα ἢ ὁ πωλητὴς νὰ μὴ ἔχῃ ἱκανοποιηθῇ κατ' ἄλλον τρόπον· 2ον νὰ ἀποδεικνύηται ἡ ταυτότης τῶν πωληθέντων πραγμάτων· 3ον νὰ μὴ ἔχῃ γίνῃ ἡ παράδοσις τῶν εἰς τὸν πτωχεύσαντα ἀποσταλέντων ἐμπορευμάτων εἰς τὰς ἀποθήκας αὐτοῦ ἢ εἰς τὰς τοῦ παραγγελιοδόχου τοῦ ἐπιφορτισμένου τὴν πώλησιν αὐτῶν διὰ λογαριασμὸν τοῦ πτωχεύσαντος· 4ον νὰ μὴ ἔχῃ πωληθῇ ἀδόλως, πρὸ τῆς ἀφίξεως τῶν ἐμπορευμάτων εἰς τὰς ἀποθήκας τοῦ ἀγοραστοῦ, ἐπὶ τῇ βάσει τιμολογίων ἢ φορτωτικῶν ἢ ἀγωγιστηρίων ὑπογεγραμμένων ὑπὸ τοῦ ἀποστολέως.

Ἐκ τῶν τεσσάρων τούτων ὄρων οἱ δύο πρῶτοι ἀπορρέουσιν ἐκ

τῶν γενικῶν ἀρχῶν ἢ ἐκ τῆς φύσεως τῶν πραγμάτων· τὸ ἄρθρον 576 μάλιστα δὲν εἶχε καὶ ἀνάγκην νὰ τοὺς ἀναφέρῃ. Τούναντιον οἱ δύο τελευταῖοι οἱ μνημονευόμενοι ἐν τῷ ἄρθρῳ 576 ἐχρειάσθησαν πρὸς σκοπὸν περιοριστικόν.

842. *Μὴ πληρωμὴ τοῦ τιμήματος.*— Ἀφοῦ τὸ δικαίωμα διεκδικήσεως εἶναι ἀσφάλεια τῆς ἀπαιτήσεως τοῦ τιμήματος, ἐννοεῖται οἰκοθεν, ὅτι παύει ὑπάρχον, ὅταν αὐτὴ ἢ ἀπαίτησις ἀποσβέννυται ἐξ οἰασδήποτει αἰτίας. Ἐπειτα δὲ ὅταν τὸ τίμημα δὲν πληρονεταὶ ὑπὸ τοῦ ἀγοραστοῦ πρὸ τῆς πτωχεύσεως, δύναται νὰ πληρωθῇ ὑπὸ τῶν συνδίκων, ἐὰν κρίνουσιν οὗτοι ὠφέλιμον νὰ ζητήσωσι τὴν ἐκτέλεσιν τῆς πωλήσεως (ἄρθρ. 578 ἐμπ. κώδ.). Ὅρα ἀριθ. 859.

843. *Ταὐτότης τῶν πωληθέντων πραγμάτων.*— Ὁ κῶδιξ τοῦ 1807 ἐμνημόνευε τὸν ὅρον τῆς ἀποδείξεως τῆς ταυτότητος. Κατὰ τὸ παλαιὸν ἄρθρον 580 ἡ διεκδίκησις δὲν ἠδύνατο νὰ ἐνασκηθῇ, εἰ μὴ ἐπὶ τῶν ἐμπορευμάτων τῶν ὁποίων ἤθελεν εἶσθαι ἀνεγνωρισμένη ἡ ταυτότης, καὶ ὅταν ἀποδειχθῇ, ὅτι αἱ δεσμίδες, οἱ κάδοι, ἢ τὰ τυλίγματα εἰς τὰ ὁποῖα ἦσαν τὰ ἐμπορεύματα κατὰ τὴν ἐποχὴν τῆς πωλήσεως δὲν ἠνοίχθησαν, ὅτι τὰ σχοινία, ἢ τὰ σημεῖα δὲν ἀφαιρέθησαν οὐδὲ ἡλλοιωθήσαν καὶ ὅτι δὲν ἔγεινεν ὥς πρὸς τὸ εἶδος καὶ τὸ ποσὸν τῶν πραγματειῶν καμμία ἀλλοίωσις ἢ νόθευσις. Ἡ λεπτομερὴς αὕτη ἀπαρίθμησις τῶν γνωρισμάτων τῆς ταυτότητος εἶχε δώσει ἀφορμὴν εἰς δυσκολίας, ἦτο δὲ ὑπερβολὴ νὰ παραδεχθῇ τις τὸ ἄνοιγμα τῶν κιβωτίων ὥς καταστρέφον τὴν ταυτότητα. Διὸ τὸ ἄρθρον 576, ἵνα ἀφήσῃ εἰς τοὺς δικαστὰς ἐλευθέραν διακριτικὴν ἐξουσίαν, οὐδὲ ἐμνημόνευσε καὶ τὸν ὅρον τοῦτον τῆς ταυτότητος, ἀνευ τοῦ ὁποίου δὲν νοεῖται ἡ διεκδίκησις. Ὅρα ἄρθρ. 575, ἐδάφ. 1ον.

844. *Παράδοσις εἰς τὰς ἀποθήκας τοῦ ἀγοραστοῦ.*— Διεκδίκησις δὲν χωρεῖ, ἐὰν ἡ παράδοσις τῶν ἀποσταλέντων ὑπὸ τοῦ πωλητοῦ ἐμπορευμάτων ἐγένετο εἰς τὰς ἀποθήκας τοῦ ἀγοραστοῦ πρὸ τῆς ἀποφάσεως τῆς κηρυττούσης τὴν πτώχευσιν. Ὁ ὅρος οὗτος ἐπεβλήθη ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 576 τοῦ ἐμπορικοῦ κώδικος κυρίως ἕνεκα τοῦ ὅτι οἱ πιστωταὶ τοῦ ἀγοραστοῦ δύνανται νὰ στηριχθῶσιν ὥς ἐπὶ ἐγγεγύου ἐπὶ τῶν ἐμπορευμάτων τῶν εἰσκομισθέντων εἰς τὰς τούτου ἀποθήκας. Ὁ ὅρος οὗτος, διατασσόμενος καὶ ὑπ' αὐτοῦ τοῦ κώδικος τοῦ 1807, δὲν ἦτο γνωστὸς ἐν τῷ ἀρχαίῳ γαλλικῷ δικαίῳ.

Ἔνεκα τούτου ἀπέβησαν συχναὶ αἱ καταχρήσεις· ὁ πτωχεύσας, ἀγοράσας παρὰ διαφόρων προσώπων παρόμοια ἐμπορεύματα, ἠδύνατο εὐκόλως νὰ εὐνοήσῃ ὠρισμένον τῶν πωλητῶν τινά, καθιστῶν πιστευτόν, ὅτι εἶχεν ἀκόμη εἰς χεῖράς του ἐμπορεύματα τὰ ὅποια εἶχεν ἀγοράσει παρ' αὐτοῦ, ἐνῶ προήρχοντο ταῦτα παρ' ἄλλου.

845. Πότε δυνάμεθα νὰ εἰπώμεν, ὅτι ἡ παράδοσις τῶν ἐμπορευμάτων τῶν ἀποσταλέντων ὑπὸ τοῦ πωλητοῦ ἐγένετο εἰς τὰς ἀποθήκας τοῦ πτωχεύσαντος; Ἡ λύσις τοῦ ζητήματος δὲν στερεῖται σπουδαιότητος. Ἐκπληρουμένου τοῦ ὅρου τούτου, ὁ πωλητὴς ἀπόλλυσι τὸ δικαίωμα διεκδικήσεως, ἐνῶ τὸ διατηρεῖ εἰς τὴν ἐναντίαν περίπτωση. Πολλὰ δυσκολίαι παρουσιάζονται ἐν σχέσει πρὸς τὸν ὅρον τοῦτον. Ἰδίᾳ δὲ ἠγέρθησαν ἐπὶ ἐγχειρίσεως (remise) γενομένης προσωπικῶς εἰς τὸν ἀγοραστήν, ἐπὶ παραδόσεως ἐπὶ πλοίου ἀνήκοντος εἰς αὐτόν, ἐν γενικῇ ἀποθήκῃ, ἐν σταθμῷ σιδηροδρομικῷ, κλπ.

Ὁ νόμος δὲν ἀρκεῖται εἰς παράδοσιν οἰανδῆποτε, καὶ ἂν ἀκόμη ἐγένετο αὕτη συμφώνως πρὸς τὰ ἄρθρα 1604 μέχρι 1607 τοῦ ἀστικοῦ κώδικος (1). Ὁ γενικὸς κανὼν, ὅστις, συναγόμενος ἐξ αὐτῶν τῶν δικαιολογητικῶν λόγων τοῦ ἄρθρου 576, δέον νὰ χρησιμεύσῃ πρὸς λύσιν τῶν δυσκολιῶν τούτων, εἶναι ὁ ἐπόμενος· τὸ ἐμπόρευμα πρέπει νὰ θεωρηθῇ ὡς φθάσας εἰς τὰς ἀποθήκας τοῦ ἀγοραστοῦ, ὅταν εὐρίσκεται εἰς μέρος ὅπου ὁ ἀγοραστὴς θὰ τὸ ἐμπορευθῇ, θὰ τὸ προσφέρῃ εἰς τὸ κοινόν, ὡς ἐκ τοῦ ὁποίου ἀυξάνει ἐν τῇ κρίσει τοῦ κοινοῦ ἡ πίστις καὶ τὸ ἐνεργητικὸν τοῦ ἀγοραστοῦ. Φαίνεται δὲ συναγόμενον τοῦτο κατὰ φυσικὸν λόγον ἐξ αὐτῶν τούτων τῶν δικαιολογητικῶν λόγων, δι' ὧν ἐξηγεῖται ἡ ἀπώλεια τοῦ δικαιώματος διαρρήξεως ἐν τῇ περιπτώσει ἣν στοχάζεται τὸ ἄρθρον 576 τοῦ ἐμπορικοῦ κώδικος.

Κατὰ συνέπειαν παράδοσις (délivrance) συνισταμένη εἰς τὸ ὅτι δεικνύει τις εἰς τὸν ἀγοραστήν τὰ πωληθέντα πράγματα τὰ μὴ δυνάμενα νὰ μετσκομισθῶσιν, ἐπίδοσις (remise) γινομένη εἰς σιδηροδρομικὸν σταθμὸν ὑπὸ τοῦ πωλητοῦ πρὸς τὸν ἀγοραστήν (2), ἐπὶ

(1) Ἐφ' τῶν Παρισίων, 28 Αὐγούστου 1884, Le Droit, τῆς 25 Σεπτεμβρίου 1885. Journal des faillites, 1885, σελ. 125.

(2) Ἀκυρ. 29 Νοεμβρίου 1875. D. 1878. 1. 17. Ἀκυρ. 13 Ἰουλίου

πλοίου (1), ἐφ' οὗ ὁ ἀγοραστής δὲν μετέρχεται τὴν ἐμπορίαν του, ἐν λιμένι (2) κλπ. δὲν δύναται νὰ θεωρηθῇ παράδοσις (tradition) γενομένη εἰς τὰς ἀποθήκας τοῦ ἀγοραστοῦ καὶ κατὰ συνέπειαν δὲν δύναται ν' ἀποκλείσῃ ποσῶς τὴν διεκδίκησιν τοῦ ἀρθροῦ 576.

Τοῦναντίον ὑπάρχει παράδοσις εἰς τὰς ἀποθήκας τοῦ πιστωτοῦ κατὰ τὴν νομικὴν σημασίαν τῶν ἐκφράσεων τούτων καὶ κατ' ἀκολουθίαν δὲν δύναται πλέον νὰ ἐνασκηθῇ ἡ διεκδίκησις ἰδίᾳ :

Ὅταν ὁ πωλητὴς ἐγχειρίζῃ εἰς τὸν ἀγοραστὴν προσωπικῶς ἀντικείμενα εὐμετακόμιστα, οἷον κοσμήματα, βιβλία.

Ὅταν τὰ ἐμπορεύματα παραδίδονται ὑπὸ τοῦ πωλητοῦ ἐν τινι γενικῇ ἀποθήκῃ (magasin général ou entrepôt) (3).

Ὅταν παραδίδονται (livrer) ἐπὶ πλοίου ἐφ' οὗ ὁ ἀγοραστής μετέρχεται τὴν ἐμπορίαν του (4). Πέρεται, λόγου χάριν, περὶ ὀπωρῶν, ξυλείας, ἀνθράκων, ἀγορασθέντων ὑπὸ ἐμπόρου πωλοῦντος αὐτὰ ἐπὶ πλοίου.

Προμοίως προκειμένου περὶ τῆς πωλήτεως κοπῆς ξυλῶν (coupe de bois), τὸ ἔδαφος τῆς κοπῆς (parterre de la coupe) ἐφ' οὗ τίθεται αὕτη εἰς τὴν διάθεσιν τοῦ ἀγοραστοῦ πρέπει, κατ' ἀρχήν, νὰ θεωρῇται ὡς ἡ ἀποθήκη τοῦ ἀγοραστοῦ διὰ μόνον τὸν λόγον, ὅτι ἐπετρέπη εἰς αὐτὸν νὰ ὑλοτομήσῃ ἐν αὐτῷ καὶ νὰ ἐκποιήσῃ τὴν ξυλείαν (5).

1892. D. 1892. 2. 422. Ἐφ. τῶν Παρισίων 8 Ἀπριλίου 1897, Le Droit τῆς 3 Σεπτεμβρίου 1897.

(1) Ἀκυρ. 19 Αὐγούστου 1870. S. 1871. 1. 134. D. 1871. 1. 289.

(2) Ἐφ. τῆς Dijon, 21 Ἰουλίου 1890. D. 1892. 2. 1.

(3) Ἐφ. τῶν Ρεννῶν, 20 Φεβρουαρίου 1863. D. 1863. 2. 47. S. 1863... 2. 126.

(4) Ὁρα Ἀκυρ. 17 Αὐγούστου 1871. D. 1871. 1. 287.

(5) Ἐφ. τῆς Besançon 14 Δεκεμβρίου 1864. D. 1864. 2. 231. Ἀκυρ... 2 Αὐγούστου 1880 D. 1881. 1. 9. Ἐφ. τῆς Amiens 26 Δεκεμβρίου 1882 Journal des faillites 1882, σελ. 418.

Ἀλλὰ δὲν δύναται ἄρᾳ γε ἐγκύρως νὰ συμφωνηθῇ μεταξὺ τῶν μερῶν, ὅτι τὸ ἔδαφος τῆς ὑλοτομίας δὲν θέλει θεωρεῖσθαι ὡς ἡ ἀποθήκη τοῦ ἀγοραστοῦ καὶ ὅτι κατὰ συνέπειαν ἡ ἐπ' αὐτῶν ἀποτιθεμένη ξυλεία δύναται, καὶ μετὰ τὴν ὑλοτομήσιν τῆς ὑπὸ τοῦ ἀγοραστοῦ νὰ διεκδικηθῇ ὑπὸ τοῦ πωλητοῦ ; Δὲν βλέπομεν διὰ τί νὰ μὴ εἶναι ἰσχυρὰ ἡ συμφωνία αὕτη.

Τέλος δ' ἔλα τὰ ἄλλα ὀγκώδη ἐμπορεύματα, ἅτινα δὲν δύνανται κυριολεκτικῶς νὰ ἀποθηκευθῶσιν (ἔνθρακες, λίθοι κλπ...), κατὰλήψεις τῆς νομῆς χαρακτηρισμένη δύναται νὰ θεωρηθῇ ἰσοδυναμοῦσα πρὸς τὴν παράδοσιν εἰς τὰς ἀποθήκας τοῦ ἀγοραστοῦ (!).

Δὲν πρέπει ὁμῶς νὰ συγχέωμεν τὴν παράδοσιν (tradition) καὶ τὴν ἐπίδοσιν (livraison) εἰς τὰς ἀποθήκας τοῦ ἀγοραστοῦ. Δυνατὸν νὰ ὑπάρχῃ παράδοσις (tradition), καὶ κατ' ἀκολουθίαν μεταβίβασις τῆς κυριότητος εἰς τὸν ἀγοραστήν, χωρὶς νὰ γίνῃ τοιαύτη ἐπίδοσις (livraison). Οὕτω εἰς τὴν περίπτωσιν, καθ' ἣν ὁ ἀγοραστής ἐπέθεσε τὸ σημεῖόν του (sa marque) ἐπὶ ἐμπορευμάτων παραινεόντων εἰς τὰς ἀποθήκας τοῦ ἀγοραστοῦ, τὰ οὕτω ἀτομικῶς ὀρισθέντα καθίστανται ἰδιοκτησία τοῦ ἀγοραστοῦ καὶ δύνανται νὰ διεκδικηθῶσιν ὑπὸ τοῦτου ἐν περιπτώσει πτωχεύσεως τοῦ πωλητοῦ (2). ἄλλ' ὁ πωλητὴς δύναται νὰ ἐπισχέσῃ αὐτὰ ἐν περιπτώσει πτωχεύσεως τοῦ ἀγοραστοῦ.

846. Ὁ ὅρος τῆς ἐναποθηκεύσεως δὲν δύναται ἐν γένει νὰ ἐκπληρωθῇ διὰ τὰ ἀσώματα πράγματα (ἀριθ. 837). Καθόσον ἀφορᾷ ταῦτα, πρέπει καὶ ἀρκεῖ, ἐμπορούμενοι ὑπὸ τοῦ πνεύματος καὶ τῶν δικαιολογητικῶν λόγων τοῦ ἄρθρου 576 ἐμπ. κώδικος, νὰ ἐξετάζωμεν, ἂν ὡς ἐκ τῶν γεγονότων καταλήψεως τῆς νομῆς τῶν συνο-

Πάντως ὁμῶς, ἐπειδὴ δύναται αὕτη νὰ γείνῃ ἀφορμὴ παραπλανήσεως τῶν τρίτων καὶ προσπορισμοῦ ψευδοῦς πίστεως εἰς τὸν ἀγοραστήν, πρέπει νὰ μὴ δύναται ν' ἀντιτάσσεται ἡ συμφωνία αὕτη κατὰ τῆς ομάδος, ἂν μὴ ἐδημοσιεύθῃ. Ἀπόκειται δὲ εἰς τὸν δικαστὴν τῆς οὐσίας νὰ κρίνῃ, ἂν ἡ δημοσίευσις ὑπῆρξεν ἀποχρῶσα καὶ ἂν τὰ πράγματα δὲν ἀντιμάχονται πρὸς τὴν συμφωνίαν ταύτην. Ἐφ. τῆς Dijon, 14 Φεβρουαρίου 1881. S. 1882. 2. 7. D. 1882. 2. 196. Ἀχυρ. 2 Αὐγούστου 1880. D. 1. 39. Ἀχυρ. 23 Μαΐου 1881. D. 1882. 1. 176.

Τὰ ἀνωτέρω εἰρημένα δὲν ἀντιμάχονται πρὸς τὰς ἀρχὰς τὰς ἐκτεθείσας ἐν ἀριθ. 838. Κατὰ φυσικὸν λόγον πρέπει ν' ἀποβλέψωμεν εἰς τὰ γεγονότα, ὅπως κρίνωμεν, ἂν ὑπῆρξεν ἢ μὴ παράδοσις εἰς τὰς ἀποθήκας τοῦ ἀγοραστοῦ. Ἐπειτα δὲ χάρις εἰς τοὺς ὁρους ἐξ ὧν ἐξαρτᾶται ἡ λύσις, οὐδεὶς φόβος δολιότητος πρὸς ζημίαν τῆς ομάδος τῶν πιστωτῶν.

(1) Ἐμποροδικεῖον τῶν Ρεννῶν, 4 Μαρτίου 1889. Supplément au Répertoire alphabétique de Dalloz VIII, σελ. 1251, ἀριθ. 1283 καὶ σημ. 2.

(2) Ἐφ. τῆς Αὐρηλίας, 15 Ἰουλίου 1897, Le Droit τῆς 10 Ὀκτωβρίου 1897.

δευόντων τὴν πώλησιν ἡδύναντο εὐλόγως οἱ πιστωταὶ τοῦ ἀγοραστοῦ νὰ νομίσωσιν, ὅτι εἶχεν αὐξήσῃ ἡ περιουσία τοῦ ὀφειλέτου αὐτῶν. Ἐν ἄλλαις λέξεσι πρέπει νὰ ἐξετάσωμεν, ἂν ἡ πίστις τοῦ ἀγοραστοῦ ἡδύνατο ἐν τῇ πράξει νὰ αὐξήσῃ.

847. Πρὸς τὴν παράδοσιν εἰς τὰς ἀποθήκας τοῦ πτωχεύσαντος τὸ ἄρθρον 576 ἐξομοιοῖ τὴν παράδοσιν εἰς τὰς ἀποθήκας τοῦ παραγγελιοδόχου τοῦ ἀγοραστοῦ, τοῦ ἐντεταλμένου νὰ πωλήσῃ τὰ ἐμπορεύματα. Οἱ λόγοι ἐνεκα τῶν ὁποίων δὲν χωρεῖ ἡ διεκδίκησις, ὅταν γίνηται παράδοσις εἰς τὰς ἀποθήκας τοῦ ἀγοραστοῦ. ἐφαρμόζονται ἐνταῦθα. Τούναντίον ὁμως, ἡ διεκδίκησις θὰ ἐχώρει, ἐὰν τὰ ἐμπορεύματα εὑρίσκοντο κατὰ τὴν κήρυξιν τῆς πτωχεύσεως τοῦ ἀγοραστοῦ παρὰ τῷ παραγγελιοδόχῳ μετακομίσεως τῷ ἐντεταλμένῳ ἀπλῶς νὰ τὰ ἀνταποστείλῃ ⁽¹⁾. Τοῦτο ἐξάγεται ἐξ αὐτοῦ τούτου τοῦ κειμένου τοῦ ἄρθρου 576, ὅπερ ἐμπεῖ περὶ τοῦ παραγγελιοδόχου τοῦ ἐντεταλμένου νὰ πωλήσῃ. Ρητέον δ' ὅτι οἱ δικαιολογικοὶ λόγοι τοῦ νομοῦ δὲν ἔχουσιν ἐφαρμογὴν, ὅταν γίνηται παράδοσις εἰς παραγγελιοδόχον μετακομίσεως. Δὲν ὑπάρχει λόγος νὰ ποιήσωμεν ὡς πρὸς τοῦτο διάκρισιν μεταξὺ τῆς παραδόσεως (li vraison) τῆς γινομένης ὑπὸ τοῦ πωλητοῦ εἰς τοιοῦτου εἶδους παραγγελιοδόχον καὶ τῆς εἰς ἀγωγέα γινομένης παραδόσεως (livraison).

848. Ἵνα τύχῃ ἐφαρμογῆς τὸ ἄρθρον 575, πρέπει νὰ ἔχῃ γίνῃ ἡ παράδοσις (tradition) εἰς τὰς ἀποθήκας τοῦ ἀγοραστοῦ πρὸ τῆς ἀποφάσεως τῆς κηρυττούσης τὴν πτώχευσιν. Ἐὰν ἡ παράδοσις ἦτο μεταγενεστέρα τῆς ἀποφάσεως ταύτης, ἡ διεκδίκησις θὰ ἦτο δεκτή. Ἡ ἀπόφασις ἡ κηρύττουσα τὴν πτώχευσιν ὀρίζει παγίως τὰ δικαιώματα ἐκάστου· ρητέον δ' ὅτι οὐδεὶς φόβος μήπως ἐμπορεύματα, τῶν ὁποίων ἡ ἀφίξις ἐπέρχεται μετὰ τὴν κήρυξιν τῆς πτωχεύσεως, συντελέσωσιν εἰς τὴν αὐξήσιν τῆς πίστεως τοῦ πτωχεύσαντος ⁽²⁾.

849. Μεταπώλησις ἀδολίευτος ἐπὶ τῇ βάσει τιμολογίων καὶ

(1) Ἐφ. τῶν Παρισίων, 28 Αὐγούστου 1884. Journal des faillites, 1885, σελ. 125. Ἐμποροδικεῖον 24 Ἰουλίου 1894. Le Droit τῆς 26 Αὐγούστου 1894.

(2) Ἐφ. τῆς Poitiers, 17 Φεβρουαρίου 1885. Journal des faillites, 1885, σελ. 184.—Pardessus. III, ἀρ.θ. 1283, σελ. 532.

φορτωτικῶν ἢ ἀγωγιαστηρίων ὑπογεγραμμένων ὑπὸ τοῦ ἀποστο-
λέως. — Ἀλλὰ καὶ πρὶν περιέλθωσι τὰ ἐμπορεύματα εἰς τὰς
ἀποθήκας τοῦ ἀγοραστοῦ δύναται ν' ἀπολεσθῇ τὸ δικαίωμα διεκ-
δικήσεως τοῦ πωλητοῦ. Πολλάκις ἐμπορεύματα εὕρισκόμενα ἀκόμη
καθ' ὁδὸν μεταπωλοῦνται ὑπὸ τοῦ ἀγοραστοῦ· ὁ νομοθέτης ἠθέ-
λησεν εἰς τὴν περίπτωσιν ταύτην νὰ προστατεύσῃ τοὺς καλῆς πί-
στεως μεταγοραστὰς κατὰ τῆς ἀγωγῆς τῶν πιστωτῶν τοῦ πρώτου
ἀγοραστοῦ.

Δὲν ἀρκεῖ ὁμῶς τὸ γεγονὸς καὶ μόνον τῆς μεταπωλήσεως πρὸς
ἀναίρεσιν τοῦ δικαιώματος τῆς διεκδικήσεως. Πρέπει κατὰ τὸ
ἄρθρον 576 : 1ον νὰ ἐγένετο μεταπώλησις· 2ον ἡ μεταπώλησις
αὕτη νὰ ἐγένετο ἀδολιεύτως· 3ον ἡ μεταπώλησις αὕτη νὰ ἐνηρ-
γήθῃ ἐπὶ τῇ βάσει φορτωτικῶν ἢ ἀγωγιαστηρίων καὶ τιμολογίου
ἐκδεδομένου ὑπὸ τοῦ πρώτου πωλητοῦ· 4ον τὰ δύο ταῦτα ἔγγραφα
νὰ εἶναι ὑπογεγραμμένα ὑπὸ τοῦ ἀποστολέως.

Οἱ δύο πρώτοι ὅροι δὲν χρήζουσιν ἐξηγήσεως τινος. Ἐννοεῖ-
ται ὁμῶς οἷκοθεν, ὅτι, ὅταν ὑπάρχῃ δόλος ἐπὶ τῷ σκοπῷ τῆς ἀναι-
ρέσεως τοῦ δικαιώματος διεκδικήσεως τοῦ πωλητοῦ, τὸ δικαίωμα
τοῦτο πρέπει νὰ διασώζηται.

Κατὰ τὸν τρίτον ὅρον πρέπει νὰ ἔχῃ μεταπωλήσει ὁ πτωχεύσας
ἐπὶ τῇ βάσει τῆς φορτωτικῆς ἢ τοῦ ἀγωγιαστηρίου καὶ τοῦ τιμο-
λογίου τὸ ὁποῖον ἔχει παρὰ τοῦ πρώτου πωλητοῦ. Οὐδεμία ἀμφι-
βολία, ὅτι πρέπει νὰ ἐξομοιωθῇ πρὸς τὸ ἀγωγιαστήριον τὸ ἀποδει-
κτικὸν παραλαβῆς, τὸ ὁποῖον ἐν ταῖς διὰ σιδηροδρόμων μεταφοραῖς
ἀντικατέστησε σχεδὸν ὁλοσχερῶς τὸ ἀγωγιαστήριον ⁽¹⁾.

Τὸ ἄρθρον 576 συμφώνως πρὸς τινὰ τροπολογίαν ψηφισθεῖσαν
ἐν ἔτει 1838 ⁽²⁾ ἀπαιτεῖ πρὸς τούτοις νὰ εἶναι ὑπογεγραμμένη ἡ
φορτωτικὴ ἢ τὸ ἀγωγιαστήριον καὶ τὸ τιμολόγιον ὑπὸ τοῦ ἀπο-
στολέως. Διὰ τῆς τροποποιήσεως ταύτης ἐπεζητεῖτο ἡ ἐξέγερσις τῆς
προσοχῆς τοῦ πωλητοῦ ἐπὶ τῆς σπουδαιότητος τῆς πράξεως τὴν
ὁποίαν ἐνεργεῖ ἀποστέλλων τὰ ἔγγραφα ταῦτα εἰς τὸν ἀγοραστήν,
ὥς ἐκ τοῦ ὁποίου θὰ ἠδύνατό τις νὰ εἴπῃ, ὅτι συνήνεσεν οὕτως.

(1) Ἐφ. τῆς Douai, 12 Ὀκτωβρ. 1874. S. 1875. 2. 25. Journal du
Palais, 1875. 200 D. 1876. 1. 113. Ὅρα τὸ πρὸν Σύστημα, τόμος
Γ. ἀριθ. 565 καὶ 775.

(2) Renouard, II, σελ. 368 καὶ 369.

εἰπεῖν ἐκ τῶν προτέρων ν' ἀπολέσῃ τὸ δικαίωμα διεκδικήσεως. Ἡ διάταξις αὕτη ἐξηγεῖται ὡς πρὸς τὴν φορτωτικὴν ἢ τὸ ἀγωγιστήριον· δύναται τις νὰ φοβῇται μήπως ὁ ἀγοραστής ἄνευ τῆς συναινέσεως τοῦ πωλητοῦ ζητήσῃ νὰ δοθῇ εἰς αὐτὸν παρὰ τοῦ πλοιάρχου ἀντίτυπον τῆς φορτωτικῆς ἢ λάβῃ παρὰ τινος παραγγελιοδόχου μετακομίσεων ἀντίγραφον τοῦ ἀγωγιστηρίου. Πητέον ἄλλως, ὅτι ἡ φορτωτικὴ ὑπογράφεται ἀναγκαίως ὑπὸ τοῦ πωλητοῦ εἴτε ὅταν αὐτὸς οὗτος ὑπῆρξεν ὁ φορτωτής (ἄρθρ. 282 ἐμπ. κώδικος), εἴτε ὅταν ὁ πωλητής ἔλαβε παρ' ἄλλου προσώπου τὴν φορτωτικὴν, ἥτις δὲν εἶναι εἰς τὸν κομιστὴν καὶ τὴν μετεβίβασεν εἰς τὸν ἀγοραστήν. Καθ' ὅσον ἀφορᾷ ὁμοίως τὸ ἀποδεικτικὸν παραλαβῆς ἀκριβῶς ἕνεκα τοῦ τύπου αὐτοῦ δὲν ἐννοεῖ τις διατί νὰ ὑπογράψῃ αὐτὴν ὁ πωλητής. Ἀλλὰ καὶ ἡ ἀνάγκη τῆς ὑπογραφῆς τοῦ τιμολογίου δὲν δύναται ἐπίσης νὰ νοηθῇ· ἐν τῇ πρακτικῇ ὁ πωλητής δὲν ὑπογράφει τὸ τιμολόγιον εἰμὴ πρὸς ἐξόφλησιν τοῦ τιμήματος, τὸ δὲ ἄρθρον 576 ὑποθέτει, ὅτι πρόκειται περὶ πωλητοῦ μὴ πληρωθέντος.

Αὐτὰ ταῦτα τὰ δύο ἔγγραφα περὶ τῶν ὁποίων πρόκειται πρέπει νὰ φέρωσι τὴν ὑπογραφὴν τοῦ ἀποστολέως. Ἐὰν λοιπὸν ὁ πωλητής εἶχεν ἀπευθύνει τὰ ἔγγραφα ταῦτα ἐν ἐπιστολῇ ἀκόμη ὑπογεγραμμένη ὑπ' αὐτοῦ, τὸ δικαίωμα τῆς διεκδικήσεως θὰ διεσώζετο ⁽¹⁾.

850. Ὑπάρχει σημεῖόν τι σχετικὸν πρὸς τοὺς ὁρους οἵτινες ἀπαιτοῦνται διὰ τὴν ἀπώλειαν τοῦ δικαιώματος τῆς διεκδικήσεως, ἐπὶ τοῦ ὁποίου σοβαρὰ ἐγείρεται δυσκολία. Ἀρκεῖ ἄρα γε τὰ περὶ ὧν προκειται ἔγγραφα νὰ ἔχωσιν ἐπιδειχθῇ εἰς τὸν μεταγοραστήν ὑπὸ τοῦ πωλητοῦ, ὅστις εἶχεν αὐτὰ εἰς χεῖρας, ἢ μήπως ἀπαιτεῖται νὰ ἔχῃ μεταβιβάσθῃ ἡ φορτωτικὴ ἢ τὸ ἀγωγιστήριον τακτικῶς, τουτέστι νὰ ἔχῃ ὀπισθογραφηθῇ, ἐὰν εἶναι εἰς διαταγὴν, ἢ νὰ ἔχῃ παραδοθῇ ἀπὸ χειρὸς εἰς χεῖρα, ἐὰν εἶναι εἰς τὸν κομιστὴν ;

Ὑπεστηρίχθη ὅτι ἀπαιτεῖται τακτικὴ μεταβίβασις ⁽²⁾. Ὑπὲρ τῆς γνώμης ταύτης φέρεται τὸ ὅτι δὲν ἀπητεῖτο νὰ προβλέψῃ τὸ ἄρθρον 576 ἐδάφ. 2 τὴν ὅχι πολὺ πρακτικὴν περίπτωσιν καθ' ἣν

(1) Ἐφ. τῆς Amiens, 4 Ἰουλίου 1848. D. 349. 2. 95· ὅρα σύμφωνον Εφ. τῆς Rouen, 14 Ἰανουαρίου 1843. D. 1849. 2. 96.

(2) Boistel, ἀριθ. 1008.

ὁ μεταγοραστής, μὴ ζητήσας τακτικὴν ἐκχώρησιν τῆς φορτωτικῆς ἢ τοῦ ἀγωγιαστηρίου, ἔμεινεν ἐκτεθειμένος εἰς τὸν κίνδυνον τοῦ νὰ μεταβιβάσῃ ὁ πωλητὴς τοῦ εἰς ἄλλον τοὺς περὶ ὧν πρόκειται τίτλους.

Καθ' ἡμᾶς τὸ ἄρθρ. 576, ἐδάφ. 2 δὲν ἀπαιτεῖ ποσῶς τὴν μεταβίβασιν τῶν τίτλων· ὁμιλεῖ ἀπλῶς περὶ μεταπωλήσεως γενομένης ἐπὶ τῇ βάσει τιμολογίου καὶ φορτωτικῆς ἢ ἀγωγιαστηρίου. Ἀρκεῖ λοιπὸν νὰ παρουσιάσεν ὁ πτωχεύσας τοὺς δύο τούτους τίτλους εἰς τὸν μεταγοραστήν ἢ νὰ ἐνήργησε παράδοσιν μὴ ἔχουσαν τὸν χαρακτῆρα τακτικῆς μεταβιβάσεως. Καὶ ἐν πρώτοις ὁ πτωχεύσας ἔχει συμφέρον νὰ διατηρήσῃ τοὺς τίτλους τούτους, ὅπως κανονίσῃ τὸν λογαριασμὸν τοῦ μετὰ τοῦ πρώτου πωλητοῦ. Ἐπειτα τὸ ἀντίθετον σύστημα παρουσιάζει ἐν σοβαρὸν μειονέκτημα· γινομένου δηλονότι τούτου δεκτοῦ, μερικαὶ μεταπωλήσεις καταργоῦσαι τὸ δικαίωμα τῆς διεκδικήσεως δὲν θὰ ἠδύναντο νὰ γίνωσι διὰ τὸν ἀπλούστατον λόγον, ὅτι δὲν δύναται τις νὰ διαιρέσῃ εἰς τεμάχια φορτωτικὴν τινα ἢ ἀγωγιαστήριον. Ρητέον ἄλλως, ὅτι ἡ λύσις αὕτη συμπληροῦται διὰ τῆς λύσεως, ἣτις δέον νὰ δοθῇ εἰς τὸ κατωτέρω ἐξεταζόμενον ζήτημα (851).

851. Ἐνδεχόμενον νὰ ἐγένετο τακτικὴ μεταβίβασις τοῦ ἀγωγιαστηρίου ἢ τῆς φορτωτικῆς εἰς τὸν ἀγοραστήν, χωρὶς νὰ ἔχῃ παρουσιασθῇ εἰς αὐτὸν τὸ τιμολόγιον τοῦ πρώτου πωλητοῦ καὶ χωρὶς οὐδέτερον τῶν ἐγγράφων τούτων νὰ φέρῃ τὴν ὑπογραφήν του. Πρέπει ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει ν' ἀρνηθῶμεν εἰς τὸν πωλητὴν τὴν διεκδίκησιν ;

Τὸ ἄρθρον 576, ἐδάφ. 2ον δὲν προεῖδε τῷ ὄντι τὴν ὑπόθεσιν ταύτην. Πρέπει κατ' ἀκολουθίαν νὰ ἐφαρμόσωμεν τὰς γενικὰς ἀρχὰς τοῦ δικαίου. Αὗται δὲ ἄγουσιν εἰς τὴν ἀρνησιν τῆς διεκδικήσεως. Πωλητὴς κινητῶν δὲν δύναται κατ' ἐφαρμογὴν τοῦ ἁρθρου 2279 ἀστ. κώδικος νὰ ζητήσῃ τὴν διάρρηξιν κατὰ τρίτου καλῆς πίστεως νομέως. Ἀλλὰ δὲν ἔχει τὴν ιδιότητα ταύτην ἀκριβῶς ὁ μεταγοραστής, ὅταν γίνεται πρὸς αὐτὸν τακτικὴ μεταβίβασις τοῦ τίτλου ὅστις ἀναφέρεται εἰς τὸ ἐμπόρευμα καὶ δίδει εἰς αὐτὸν τὸ δικαίωμα νὰ ζητήσῃ νὰ παραδοθῇ εἰς αὐτὸν τὸ ἐμπόρευμα κατὰ τὴν ἄφριξίν του εἰς τὸν τόπον τοῦ προορισμοῦ του ⁽¹⁾ ;

(1) Ἐφ. τῶν Παρισίων, 1 Δεκεμβρίου 1860. D. 1861. 2. 88.

Μὴ γενομένης ὁμῶς τῆς τακτικῆς μεταβιβάσεως, πρέπει κατὰ τὸ ρητὸν κείμενον τοῦ ἄρθρου 576, νὰ ἔχη γίνει ἡ μεταπώλησις ἐπὶ τῇ βάσει τῶν δύο ἐγγράφων· ἡ μεταπώλησις γινομένη ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ ἑτέρου ἐξ αὐτῶν δὲν ἀρκεῖ πρὸς ἀναίρεσιν τοῦ δικαίωματος διεκδικήσεως.

851 δὲς. Γενομένης μεταπωλήσεως ἡ διεκδίκησις ἐνασκεῖται κυρίως εἰπεῖν κατὰ τοῦ μεταγοραστοῦ οὐχὶ δὲ κατὰ τῆς πτωχεύσεως τοῦ πρώτου ἀγοραστοῦ· ἀλλ' ἐὰν ὁ μεταγοραστής δὲν ἐπλήρωσεν ἀκόμη τὸ τίμημα πρὸ τῆς κηρύξεως τῆς πτωχεύσεως, δίκαιον εἶναι νὰ ἀναγνωρίσωμεν εἰς τὸν πρῶτον πωλητὴν τὸ δικαίωμα τῆς διεκδικήσεως τῆς ἀπαιτήσεως τοῦ τιμήματος, τουτέστι νὰ ζητήσῃ νὰ πληρωθῇ πρὸς αὐτὸν ἀπ' εὐθείας ὑπὸ τοῦ μεταγοραστοῦ, ὡς συμβαίνει τοῦτο εἰς τὴν περίπτωσιν τοῦ ἄρθρου 575, ἐδάφ. 2, τοῦ ἐμπορικοῦ κώδικος (1).

852. Κατ' ἐφαρμογὴν τῶν γενικῶν ἀρχῶν ἡ διεκδίκησις δὲν χωρεῖ, ἐὰν ὁ πτωχεύσας ἀντὶ νὰ μεταπωλήσῃ τὰ ἐμπορεύματα, εἶχεν ἐνεχυριάσει αὐτὰ εἰς τρίτον καλῆς πίστεως. Ὁ ἐνεχυροῦχος πιστωτής, ὥσπερ ὁ ἀγοραστής, προστατεύεται ὑπὸ τοῦ κανόνος τοῦ ἄρθρου 2279 ἀστ. κώδικος. Ἡ διεκδίκησις λοιπὸν θὰ ἀπετύγχανεν ἐνασκουμένη κατὰ ἐνεχυροῦχον πιστωτοῦ, εἰς ὃν θὰ εἶχε μεταβιβάσθῃ τακτικῶς ἡ φορτωτικὴ, τὸ ἀγωγιαστήριον ἢ τὸ ἀποδεικτικὸν παραλαβῆς (2). Ἐννοεῖται ὁμῶς οἷκοθεν, ὅτι ὁ πωλητὴς ἱκανοποιῶν τὸν ἐνεχυροῦχον πιστωτὴν θὰ ἀνέκτα τὸ δικαίωμα διεκδικήσεως (3).

(1) Ἡ λύσις αὕτη καθιεροῦται γενικῶς διὰ πάσας τὰς περιπτώσεις διεκδικήσεως ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 38 τοῦ περὶ πτωχεύσεως γερμανικοῦ νόμου.

(2) Ἡ νομολογία παραδέχεται τὴν λύσιν ταύτην. Δυνάμεθα νὰ διῶμεν ἐν τούτῳ σιωπηρὰν ἐπιδοκιμασίαν τῆς θεωρίας, καθ' ἣν ἐπὶ μεταπωλήσεως ἡ τακτικὴ μεταβίβασις τῆς φορτωτικῆς ἢ τοῦ ἀγωγιαστηρίου ἀρκεῖ ὥπως ἀπολέτῃ ὁ ἀγοραστής τὸ δικαίωμα διεκδικήσεως. Τῷ ὄντι δὲν βλέπομεν διατί ἡ τακτικὴ μεταβίβασις τοῦ τίτλου τούτου νὰ ἐπιφέρῃ ἐπὶ ἐνεχυριάσεως ὡς πρὸς τὸν πωλητὴν ἀποτελέσμα τὸ ὁποῖον δὲν θὰ παρῇγεν ἐπὶ μεταπωλήσεως. Πρβ. Ἐφ. τῆς Douai, 12 Δεκεμβρίου 1874. D. 1876. 4. 113. Ἀκυρ. 29 Ἰουλίου 1875. D. 1876. 4. 113 S. 1876. 4. 49. Journal du Palais, 1876. 113.

(3) Ἐὰν ἡ ἐνεχυρίασις ἐγένετο κατὰ τὴν ὑποπτον περίοδον, δὲν δύναται

853. Οἱ ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 576 τοῦ ἐμπ. κώδικος ἀπαιτούμενοι ὅροι, ὥστε νὰ διατηρήσῃ ὁ πωλητὴς τὸ δικαίωμα τῆς διεκδικήσεως, δὲν ἀπαιτοῦνται, καὶ κατὰ συνέπειαν ἡ διεκδίκησις δὲν πρέπει νὰ γίνηται δεκτὴ, καὶ ἂν ἀκόμη ὁ ἀγοραστὴς μετεπώλησεν ἄλλως ἢ ἐπὶ τῇ βάσει τιμολογίου καὶ ἀγωγιαστηρίου ἢ φορτωτικῆς ὑπογεγραμμένης ὑπὸ τοῦ πωλητοῦ, ὅταν πράγματι ὁ πωλητὴς συναινῇ εἰς τὴν μεταπώλησιν ἢ γινώσκῃ, καθ' ἣν στιγμὴν ἀποστέλλει τὰ ἐμπορεύματα, ὅτι εἶχον μεταπωληθῇ ὑπὸ τοῦ ἀγοραστοῦ (1). Ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει δὲν ἔχουσιν ἐφαρμογὴν οἱ λόγοι ἐκ τῶν ὁποίων ἐξηγεῖται ἡ διατήρησις τοῦ δικαιώματος τῆς διεκδικήσεως τοῦ πωλητοῦ, ὅταν ἡ μεταπώλησις γίνηται χωρὶς νὰ ἐκπληροῦνται οἱ ὅροι τοῦ ἄρθρου 576.

854. *Βάρη ἐπιβαλλόμενα εἰς τὸν πωλητὴν ἐπὶ διεκδικήσεως.*— Ἐννοεῖται οἰκοθεν, ὅτι ὁ διεκδικῶν πωλητὴς ὀφείλει νὰ ἀποτίσῃ εἰς τὸν ἀγοραστὴν ὅσας ἔλαβεν ἐπὶ τοῦ τιμήματος προκαταβολάς. Τοῦτο εἶναι λογικὴ καὶ ἀναγκαία συνέπεια τῆς διαρρήξεως τῆς πωλήσεως. Ἐχομεν ἐνταῦθα οὐσιῶδες γνῶρισμα τῆς φύσεως τοῦ δικαιώματος τῆς διεκδικήσεως (ἀριθ. 824). Ἀλλὰ τὸ ἄρθρον 576, ἐδάφ. 3ον δὲν ἀρκεῖται εἰς τοῦτο· ὑποχρεοῖ τὸν διεκδικητὴν νὰ ἀποδώσῃ εἰς τὴν ὁμάδα πᾶσαν προκαταβολὴν γενομένην διὰ ναῦλον ἢ ἀγῶγιον, προμήθειαν ἢ ἄλλα ἐξοδα καὶ νὰ καταβάλῃ ὅσα τυχόν ὀφείλονται διὰ τὰς αὐτὰς αἰτίας. Ὑπὸ τὴν τελευταίαν ταύτην ἐποψιν τὸ ἄρθρον 576, ἐδάφ. 3ον εἶναι παράλογον. Εἶναι ἀκατανόητον, ὅταν ἡ διάρρηξις γίνηται ἐκ πταίσματος τοῦ ἀγοραστοῦ, νὰ ὑποχρεοῦται ὁ πωλητὴς νὰ ἀποδίδῃ τὰ ἐξοδα τὰ γενόμενα ἐξ ἀφορμῆς τοῦ πωληθέντος πράγματος. Οἱ συντάκται τοῦ ἐμπορικοῦ κώδικος παρεδέχθησαν τὴν ὑποχρέωσιν ταύτην διὰ τὸν διεκδικητὴν,

Ἄρα γε ὁ πωλητὴς νὰ ἐπιτύχῃ ἐν τῇ διεκδικήσει του, προκαλῶν τὴν ἀκύρωσιν τοῦ ἐνεχύρου δυνάμει τοῦ ἄρθρου 446 ἐμπ. κώδικος ; Φρονούμεν, ὅτι εἰς τὴν ἐρώτησιν ταύτην πρέπει νὰ δοθῇ ἀπάντησις ἀποφατικὴ· αἱ ἀκυρότητες τῶν ἄρθρων 446 καὶ ἐπομ. δὲν δύνανται νὰ προταθῶσιν εἰ μὴ ὑπὸ τῆς ὁμάδος τῶν πιστωτῶν, τοῦθ' ὅπερ οὐ μόνον τὸν πτωχεύσαντα στερεῖ τὸ δικαίωμα τοῦ νὰ ἐπικαλεσθῇ αὐτάς, ἀλλὰ καὶ πᾶν πρόσωπον, ὅπερ δὲν ἐνεργεῖ διὰ λογιτισμὸν τῆς ὁμάδος.

(1) Ἐφ. τῆς Caen, 23 Ἰουλίου 1892. D. 1893. 2. 422.

διότι ὠρμῶντο ἐκ τῆς ἐσφαλμένης ιδέας, καθ' ἣν ἡ διεκδίκησις θὰ ἀπετέλει εὐνοϊαν ὑπὲρ τοῦ πωλητοῦ (1).

855. Ὅταν ἡ διάρρηξις πωλήσεώς τινος ἐνεκα μὴ πληρωμῆς τοῦ τιμήματος ζητῇται ἐκτὸς τῶν περιπτώσεων πτωχεύσεως ἢ δικαστικῆς ἐκκαθάρσεως (2) τοῦ ἀγοραστοῦ, ὁ πώλητῆς δύναται νὰ ζητήσῃ πρὸς τούτοις καὶ ἀποζημιώσιν (ἄρθρ. 1184, ἐδάφ. 2ον ἀστ. κώδ.). Οὕτω ὁ πωλητῆς ἐν περιπτώσει διάρρήξεως ἔχει δικαίωμα ἀποζημιώσεως, ἐὰν μετὰ τὴν πώλησιν τὰ πωληθέντα πράγματα ὑπετιμήθησαν συνεπείᾳ τοῦ ἐκπεσμοῦ τῶν τιμῶν. Ὑφίσταται ἄρα γε τὸ δικαίωμα τοῦτο ἀποζημιώσεως εἰς τοιαύτας περιστάσεις ὑπὲρ τοῦ πωλητοῦ, ὅταν ὑπάρχῃ πτώχευσις ἢ δικαστικὴ ἐκκαθάρισις τοῦ ἀγοραστοῦ, ὁ δὲ πωλητῆς ἐνσκεῖ, ἵνα μεταχειρισθῶμεν τὴν ἐκφρασιν τοῦ ἄρθρου 576 ἐμπ. κώδικος, τὴν διεκδίκησιν, ἐπειδὴ δὲν ἐγένετο ἡ παράδοσις τῶν ἐμπορευμάτων εἰς τὰς ἀποθήκας τοῦ ἀγοραστοῦ, οὗτος δέ, πρὶν ἢ παραλάβῃ τὰ ἐμπορεύματα, δὲν μετεπώλησεν αὐτὰ ἐπὶ τῇ βάσει τιμολογίου καὶ φορτωτικῆς ἢ ἀγωγιστηρίου ; Τὸ σπουδαῖον τοῦτο ζήτημα τίθεται καὶ εἰς τὴν περίπτωσιν, καθ' ἣν κατὰ τὴν ἐκδοσιν τῆς ἀποφάσεως τῆς κηρυττούσης τὴν πτώχευσιν τὰ πωληθέντα ἐμπορεύματα δὲν παρεδόθησαν ἀκόμη εἰς τὸν ἀγοραστήν (ἄρθρ. 577 ἐμπ. κώδ.), καὶ ἐπομένως ὁ πωλητῆς διατηρεῖ κατ' ἀρχὴν πάντα τὰ δικαιώματα τὰ ὅποια χορηγεῖ αὐτῷ ὁ ἀστικὸς κώδιξ. Δυσκολία τις ὑπάρχει ὡς πρὸς τὸ μερικὸν ζήτημα, ἂν τὴν αὐτὴν πρέπει νὰ παραδεχθῶμεν λύσιν εἰς τὴν περίπτωσιν καθ' ἣν ἐγένετο ἤδη ἀποστολὴ ἄνευ παραδόσεως (tradition) εἰς τὰς ἀποθήκας τοῦ ἀγοραστεῦ καὶ εἰς τὴν περίπτωσιν καθ' ἣν δὲν ἐγένετο ἐκδοσις (livraison). Διό, ἵνα ἐξετασθῇ τὸ ζήτημα καθ' ὅλην τὴν ἑκτασίαν του, θέλομεν πραγματευθῇ αὐτό,

(1) Ὅρα ἰδίᾳ τὴν ὑπὸ τοῦ Bravard (τόμ. V, σελ. 548 καὶ 549) γενομένην ἐπίκρισιν τοῦ ἄρθρου 576 τελ. ἐδαφίου.—Ὁ Pothier (Traité du contrat de vente, ἀριθ. 470) ἄριστα ἐξηγεῖ, ὅτι τὰ ἀναλογοῦντα εἰς τὰ πωληθέν πρᾶγμα ἔξοδα πρέπει νὰ φέρῃ ὁ ἀγοραστής εἰς τὴν περίπτωσιν τῆς ἐνεκα μὴ πληρωμῆς τοῦ τιμήματος διάρρήξεως.

(2) Ἡ δικαστικὴ ἐκκαθάρισις διέπεται κατ' ἀρχὴν ὑπὸ τῶν αὐτῶν κανόνων, ὑφ' ὧν καὶ ἡ πτώχευσις. Ὅρα νόμον τῆς 4 Μαρτίου 1889, ἄρθρ 24.

ἀφοῦ ἐξετάσωμεν πρότερον τὴν τελευταίαν ταύτην κατὰστασιν.
 Ὅρα ἀριθ. 861 καὶ ἐπομ.

856. Κατ' ἐφαρμογὴν ἀκριβῶς τῶν διατάξεων τοῦ ἀρθρου 1184 τοῦ ἀστικοῦ κώδικος ἡ διάρρηξις ἔνεκα μὴ πληρωμῆς τοῦ τιμήματος δὲν γίνεται αὐτοδικαίως. Οἱ σύνδικοι δύνανται νὰ κωλύσωσιν αὐτὴν πληρόνοντες τὸ τίμημα (ἀρθρ. 578). Πλὴν τούτου πρέπει αὕτη νὰ ζητῇται· ἀγωγὴ ὅμως δὲν εἶναι ἀπαραιτήτος εἰμὴ μόνον ἐν περιπτώσει ἀμφισβητήσεως. Ἐνταῦθα ἐφαρμόζεται τὸ ἀρθρον 579, καθ' ὃ οἱ σύνδικοι δύνανται τῇ ἀδείᾳ τοῦ εἰσηγητοῦ νὰ παραδεχθῶσι τὰς περὶ διεκδικήσεως αἰτήσεις· γενομένης ἀμφισβητήσεως τὸ δικαστήριον ἀποφασίζει ἀκοῦσαν τοῦ εἰσηγητοῦ.
 Ὅρα ἀριθ. 791.

857. Ἐρωτᾶται, ἂν τὸ ἀρθρον 576 δύνανται νὰ ἐφαρμοσθῇ εἰς τὸν ἀγοραστὴν παραγγελιοδόχον ἐν περιπτώσει πτωχεύσεως τοῦ παραγγελέως. Τὸ ζήτημα τοῦτο τίθεται, ὅταν ὁ παραγγελιοδόχος ἐξαποστείλῃ τὰ ὑπ' αὐτοῦ ἀγορασθέντα ἐμπορεύματα εἰς τὸν παραγγελέα του, ὅστις ἐκηρύχθῃ εἰς κατὰστασιν πτωχεύσεως, πρὶν φθάσωσι τὰ ἐμπορεύματα εἰς τὰς ἀποθήκας του. Ἀληθῶς ὁ παραγγελιοδόχος οὐδέποτε ἔχει τὸ δικαίωμα διεκδικήσεως ἐξ ἰδίου ἑαυτοῦ ὀνόματος· διότι δὲν εἶναι πωλωτής· δὲν ἔχει ὅμως ἄρκ γε τοῦλάχιστον τὸ δικαίωμα διεκδικήσεως τοῦ ἀρθρου 576 τοῦ ἐμπ.κώδικος ὡς ὑποκατάστατος τοῦ πωλητοῦ ; Τὸ ζήτημα δὲν εἶναι δεκτικὸν τῆς αὐτῆς λύσεως εἰς πάσας τὰς περιπτώσεις· πρέπει νὰ διακρίνωμεν, ἂν ὁ παραγγελιοδόχος ἐνήργησεν ἐν ὀνόματι τοῦ παραγγελέως ἢ ἐν ἰδίῳ αὐτοῦ ὀνόματι.

Ὅταν ὁ ἀποστολεὺς ἐνεργῇ ἐν ὀνόματι τοῦ παραγγελέως, ἡ πώλησις κρίνεται ὡς γενομένη μεταξὺ τοῦ πωλητοῦ καὶ τοῦ παραγγελέως. Ὁ παραγγελιοδόχος ὁ καταβάλλων τὸ τίμημα εἰς τὸν πωλητὴν εἶναι τρίτος ἐξοφλῶν ἄλλότριν χρέος. Διό, ἵνα ἔχῃ τὸ δικαίωμα διεκδικήσεως, πρέπει, καταβάλλων ὁ παραγγελιοδόχος τὸ τίμημα, νὰ ὑποκαθίσταται διὰ συμφωνίας εἰς τὸν πωλητὴν συμφώνως πρὸς τὸ ἀρθρον 1250, 1ον τοῦ ἀστικοῦ κώδικος.

Ἄλλ' ὅταν ὁ παραγγελιοδόχος ἐνεργῇ ἰδίῳ αὐτοῦ ὀνόματι, εὐθύνεται πρὸς τὸν πωλητὴν διὰ τὸν παραγγελέα. Ἐὰν καταβάλῃ τὸ τίμημα, ὑποκαθίσταται αὐτοδικαίως εἰς τὸν πωλητὴν δυνάμει τοῦ ἀρθρου

1251 3ον άστ. κώδικος, ως πληρώσας χρέος περί τοῦ ὁποῖου εὐθύ-
νετο δι' ἄλλον (1).

Εἰς τὴν περίπτωσιν, καθ' ἣν μετὰ τὴν πώλησιν ἐξέπεσεν ἡ τιμὴ
τῶν ἐμπορευμάτων, ὁ διεκδικῶν αὐτὰ ἀποστολεὺς ἐν τῇ πτωχεύσει
τοῦ παραγγελέως του ὑφίσταται ζημίαν. Κατ' ἀκολουθίαν ἐρωτᾶ-
ται, ἂν δύναται οὗτος ν' ἀπαιτήσῃ ἐν τῇ πτωχεύσει τυχὺν ἀποζη-
μίωσιν. Δύναται δὲ βεβαίως νὰ ζητήσῃ τοιαύτην ὡς ὑποκατάστα-
τος τοῦ πωλητοῦ, ἀναγνωρίζομένου, ὅτι ὁ πωλητὴς ἔχει τὸ δι-
καίωμα τοῦτο (2). Ἀλλ' ἂν ἀρνηθῶμεν εἰς τὸν πωλητὴν τὸ δι-
καίωμα ἀποζημιώσεως (3), ὡς πράττει ἐν γένει ἡ νομολογία (ἀριθ.
861 καὶ ἐπομ.), ὁ παραγγελιοδόχος, ὅστις δὲν δύναται νὰ λάβῃ
ἀποζημίωσιν ὡς ὑποκατάστατος τοῦ πωλητοῦ, δικαιούται νὰ ζητήσῃ
ἐξ ἰδίου ἑαυτοῦ ὀνόματος ὁ παραγγελεὺς, καθάπερ ὁ ἐντελεὺς (ἄρθρ.
1999-2000 άστ. κώδ.), ὑποχρεοῦται νὰ ἀνορθώσῃ τὴν ζημίαν ἣν
ἐπροξένησεν ἡ ἐκτέλεσις τῶν δικταγῶν του εἰς ἐκεῖνον εἰς ὃν ἐδό-
θησαν αὐταί.

858. *Περίπτωσις καθ' ἣν τὰ ἐμπορεύματα δὲν παρεδόθησαν*
(*délivrer*) *ἀκόμη ἢ δὲν ἐξατεστάλησαν.* — Ἐάν, καθ' ὃν χρόνον
ἐξεδόθη ἡ ἀπόφασις ἡ κηρύττουσα τὴν πτώχευσιν, δὲν ἔχει γίνεи
μήτε παράδοσις (*livraison*) μήτε ἐξαποστολὴ εἰς τὸν ἀγοραστὴν
ἢ εἰς τρίτον τινὰ διὰ λογαριασμόν του, μήτε μεταπώλησις ὑπὸ
τοῦ ἀγοραστοῦ κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 576 ἐμπ. κώδικος,
ὁ πωλητὴς δύναται νὰ ἐπισχέσῃ τὰ ἐμπορεύματα (ἄρθρ. 577,
ἐμπ. κώδ.). Ἐχομεν ἐνταῦθα ἀπλουστάτην ἐφαρμογὴν τοῦ ἄρθρου
1612 άστ. κώδικος, ἀφορῶσαν τὸ δικαίωμα ἐπισχέσεως τοῦ πω-
λητοῦ ἐν περιπτώσει πωλήσεως τοῖς μετρητοῖς. Ρητέον δ' ὅτι τὸ
δικαίωμα τοῦτο ὑφίσταται ὑπὲρ τοῦ πωλητοῦ καὶ ἐν περιπτώσει
ἀκόμη πωλήσεως ἐπὶ πιστώσει, ὅταν ὁ ἀγοραστὴς κηρύσσεται εἰς
κατάστασιν πτωχεύσεως μετὰ τὴν πώλησιν (ἄρθρ. 1613 άστ. κώδ.)·
ἡ πτώχευσις καθιστᾷ ἀπαιτητὰ τὰ μὴ ληξιπρόθεσμα χρέη (ἄρθρ.
444 ἐμπ. κώδ.) (4). Πρέπει μάλιστα νὰ ἀναγνωρίσωμεν τὸ δι-

(1) Pardessus, III, ἀριθ. 1296.

(2-3) Ὅρα ἀριθ. 861 καὶ ἐπομ.

(4) Ὡς ἐκ τούτου ἀκριβῶς ἐλέγχθη, ὅτι ἡ πτώχευσις τοῦ ἀγοραστοῦ ἐπὶ
πωλήσεως ὑπὸ προθεσμίαν γεννᾷ τὸ δικαίωμα ἐπισχέσεως καὶ τὸ τῆς

κaiώμα τουτο εις τὸν πωλητήν, ὅταν ὁ ἀγοραστής εἶναι ἤδη ἐν πτωχεύσει κατὰ τὸν χρόνον τῆς ἐπὶ πιστώσει πωλήσεως, ἐὰν ὁ πωλητὴς ἡγνῶει τὸ γεγονὸς τουτο. Τὸ ἄρθρον 577 τοῦ ἐμπορικοῦ κώδικος εὐδερμίαν ποιεῖται διάκρισιν. Ἄλλως τε δὲν βλέπομεν πῶς θὰ ἐφαρμοσθῶσιν ἐπὶ τοῦ πωλητοῦ ἡττον εὐνοϊκοὶ κανόνες, ὅταν δίδῃ προθεσμίαν εἰς τὸν ἀγοραστήν, ἐπειδὴ ἐπλανήθη περὶ τῆς ἐνεστώσης καταστάσεως τούτου, ἢ ὅταν ἡ κήρυξις τῆς πτωχεύσεως ἢ μεταγενεστέρα τῆς πωλήσεως ἐπῆλθεν ὅπως ἀποδείξῃ, ὅτι ὁ πωλητὴς κακῶς ἐπραξέε δώσας πίστωσιν εἰς τὸν ἀγοραστήν ⁽¹⁾.

859. Ἄλλ' ἐπειδὴ ἡ πτώχευσις τοῦ ἀγοραστοῦ δὲν διαρρηγνύει αὐτοδικαίως τὴν πώλησιν, ὁ σύνδικος δύναται ν' ἀπαιτήσῃ τὴν ἐκτέλεσιν αὐτῆς καὶ νὰ ἐξαφανίσῃ τὸ δικαίωμα ἐπισχέσεως, πληροῶν ἀκεραίως τὸ μετὰ τοῦ ἀγοραστοῦ καὶ τοῦ πωλητοῦ συμφωνηθὲν τίμημα. Δὲν θὰ ἦτο δίκαιον νὰ μὴ δύναται ὁ σύνδικος νὰ διατηρήσῃ ἐν ὀνόματι τῆς ομάδος τῶν πιστωτῶν τοῦ ἀγοραστοῦ πώλησιν ἐπικερδῆ. Ἄλλ' ὁ πωλητὴς δὲν δύναται νὰ ὑποχρεωθῇ νὰ ἐκτελέσῃ τὰς ὑποχρεώσεις του εἰ μὴ ὑπὸ τὸν ὅρον νὰ ἐκτελέσῃ ὁ ἀγοραστής ὁλοσχερῶς τὴν ἰδικήν του. Δύναται δέ τις ἄλλως νὰ εἴπῃ, ὅτι ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει ὁ πωλητὴς καθίσταται πιστωτὴς τῆς ομάδος, ὃ ἐστὶν ἔχει ὀφειλέτιδα τὴν ομάδα. Ὅρα ἀριθ. 556 καὶ ἐπομ.

Πρόκειται νὰ ληφθῇ ἐν τῇ παρούσῃ περιστάσει σοβαρὰ ἀπόφασις. Διὸ ὀφείλει ὁ σύνδικος νὰ λάβῃ τὴν ἄδειαν τοῦ εἰσηγητοῦ, ὅπως ποιήσῃται χρῆσιν τοῦ δικαιώματος τοῦ νὰ ζητήσῃ τὴν ἐκτέλεσιν τῆς πρὸς τὸν πτωχεύσαντα γενομένης πωλήσεως (ἄρθρ. 578, ἐμπ. κώδ.). Ὅρα ἀνάλογ. ἄρθρ. 450 ἐμπ. κώδικος.

Ἐννοεῖται οἷκοθεν, ὅτι τὸναντίον ὁ πωλητὴς δὲν δικαιούται ν' ἀπαιτήσῃ τὴν ἀκεραίαν πληρωμὴν τοῦ τιμήματος, ὅταν αὐτός, μὴ ζητῶν τὴν διάρρηξιν, ὑποχρεοῖ τὸν σύνδικον τῆς πτωχεύσεως τοῦ ἀγοραστοῦ νὰ παραλάβῃ παραδεδομένα τὰ πωληθέντα ⁽²⁾. Ἐν τῇ τελευταίᾳ ταύτῃ περιπτώσει ὁ πωλητὴς δὲν δύναται εἰ μὴ νὰ συντρέξῃ ἐν τῇ πτωχεύσει μετὰ τῶν ἄλλων πιστωτῶν.

διεκδικήσεως. Ὅρα Ἀκυρ. 23 Ἰουνίου 1891, Le Droit τῆς 2 Αὐγούστου 1891. Journal des faillites, 1891, σελ. 344.

(1) Ἐφ. τῶν Παρισίων, 22 Ἰανουαρίου 1856. D. 1856. 2. 94.

(2) Ὅρα περὶ τοῦ δικαιώματος τούτου τοῦ πωλητοῦ. Ἐφ. τῆς Nîmes 4 Ἰουλίου 1885. S. 1886. 2. 91. Journal du Palais, 1886, 1. 469.

Ὁ σύνδικος ὀφείλει νὰ λάβῃ ἀπόφασιν ὅσον τὸ δυνατόν ταχύτερον (1). Ἄλλως θὰ ὑπῆρχε φόβος, μάλιστα προκειμένου περὶ πράξεως προμηθείας (marché à livrer), μήπως προξενήσῃ σοβαρὰν ζημίαν εἰς τὸν πωλητήν, ἀφίνων αὐτὸν νὰ πιστεύῃ, ὅτι δὲν ἔ' ἀπαιτήσῃ τὴν ἐκτέλεσιν καὶ ζητῶν αὐτὴν αἰφνιδίως κατὰ τὴν ὕψωσιν τῶν τιμῶν (2).

Εἶναι πρόδηλον, ὅτι ἐν ταῖς πράξεσι προμηθείας (marchés à livrer) δὲν πρέπει νὰ ἰσοδυναμῇ ἡ ἐκτέλεσις πρὸς τὴν ἐξακολούθησιν τῆς ἐμπορίας τοῦ πτωχεύσαντος ἕνεκα τοῦ μακροῦ χρονικοῦ διαστήματος, ἐφ' οὗ κατατάσσονται κλιμακῶδὸν αἱ ἐνεργητέαι παραδόσεις. Ἄλλως τὸ ἐμποροδικεῖον ἐπιληφθὲν τοῦ ζητήματος τῇ αἰτήσῃ τοῦ πωλητοῦ ἢ τοῦ συνδίκου δύναται νὰ κηρύξῃ, ὅτι ὁ σύνδικος δὲν δικαιούται νὰ ζητήσῃ τὴν ἐκτέλεσιν τῆς πωλήσεως (3).

860. Ὄταν ὁ πωλητὴς ποιῇται χρῆσιν τοῦ ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 577 τοῦ ἐμπ. κώδικος ἀναγνωριζομένου εἰς αὐτὸν δικαιώματος τῆς ἐπισχέσεως τῶν μήπω παραδοθέντων εἰς τὸν ἀγοραστὴν ἐμπορευμάτων, εἶναι βέβαιον, ὅτι δὲν ὑποχρεοῦται οὗτος νὰ μένῃ ἐν τῇ καταστάσει ταύτῃ· δύναται νὰ ἐπικαλεσθῇ τὴν διάρρηξιν τῆς πωλήσεως. Δὲν εὐρισκόμεθα μῆτε ἐν τῇ περιπτώσει τοῦ ἄρθρου 550 μῆτε ἐν τῇ τοῦ ἄρθρου 576. Ἀφοῦ τὰ ἐμπορεύματα δὲν ἐξῆλθον ἐκ τῶν χειρῶν τοῦ πωλητοῦ, ἡ διάρρηξις δὲν δύναται νὰ φέρῃ κακὸν τι εἰς τοὺς πιστωτὰς τοῦ ἀγοραστοῦ. Αἱ γενικαὶ ἀρχαὶ τοῦ δικαίου (ἄρθρ. 1184, 1654, ἀστ. κώδ.) ἄγουσιν εἰς τὴν παραδοχὴν αὐτῆς. Τὰ δικαιώματα τοῦ πωλητοῦ περιορίζονται, μόνον ὅταν τὰ ἐμπορεύματα, παραδοθέντα εἰς τὰς ἀποθήκας τοῦ ἀγοραστοῦ, συντελοῦσιν εἰς αὔξησιν τῆς πίστεως αὐτοῦ.

861. Ἐκ τῶν ἀνωτέρω εἰρημένων ἐξάγεται, προκειμένου περὶ τῶν δικαιωμάτων τοῦ πωλητοῦ κινητῶν πραγμάτων ἐν περιπτώσει πτωχεύσεως τοῦ ἀγοραστοῦ, ὅτι ἡ διάρρηξις δύναται νὰ

(1) Εἰς τοὺς δικαστὰς ἀπόκειται νὰ κρίνωσιν, ἂν ὁ σύνδικος ἔλαβεν ἀπόφασιν ἐντὸς εὐλόγου προθεσμίας. Ὁ νόμος δὲν ὥρισεν αὐτὸς τὴν προθεσμίαν ὡς ἔπραξεν ὡς πρὸς τὴν μίσθωσιν ἀκινήτου. Ὁρα ἄρθρ. 450, ἐμπορ. κώδ. καὶ ἀριθ. 857.

(2-3) Ἐμποροδικεῖον τῆς Saint-Nazaire, 23 Νοεμβρίου 1893. Le Droit τῆς 6 Ἰανουαρίου 1894, Journal des faillites, 1894, σελ. 138.

ζητηθῇ ὑπὸ τοῦ πωλητοῦ εἰς δύο διακρίρους περιπτώσεις : 1ον εἰς τὴν περίπτωσιν, καθ' ἣν ὁ πωλητὴς ἐξαπέστειλε τὰ πωληθέντα ἐμπορεύματα, τὰ ὁποῖα ὁμοῦς δὲν παρεδόθησαν (tradition) ἀκόμη, κατὰ τὸν χρόνον τῆς ἀποφάσεως τῆς κηρυττούσης τὴν πτώχευσιν, εἰς τὰς ἀποθήκας τοῦ πτωχεύσαντος (ἀριθ. 785 καὶ ἐπομ.). 2ον εἰς τὴν περίπτωσιν, καθ' ἣν ὁ πωλητὴς, μὴ ἐξαποστείλας ἀκόμη τὰ ἐμπορεύματα, ἔχει τὸ δικαίωμα τῆς ἐπισχέσεως (ἀριθ. 860).

Καθ' ἑκατέραν τῶν περιπτώσεων τούτων παρουσιάζεται ζήτημα ὅπερ ὑπῆρξε λίαν περιμύχνητον κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη (1). Ἐρωτᾶται δηλονότι : δικαιοῦται ὁ πωλητὴς ν' ἀπαιτήσῃ ἀποζημιώσιν, ἐὰν ἡ διάρρηξις τῆς πωλήσεως προξενήσῃ εἰς αὐτὸν ζημίαν, τοῦθ' ὅπερ παρουσιάζεται, ὅταν μετὰ τὴν πώλησιν ἐκπίπτῃ ἡ ἀξία τῶν ἐμπορευμάτων (2); Κατὰ τὴν ρητὴν διάταξιν τοῦ ἀρθροῦ 1184 ἀστ. κώδικος τὸ δικαίωμα ἀποζημιώσεως ἀνήκει εἰς τὸν πωλητὴν ἐν περιπτώσει διαρρήξεως τῆς πωλήσεως ἕνεκα μὴ πληρωμῆς τοῦ τιμήματος. Τὸ ζήτημα εἶναι ἂν τὸ γεγονὸς τῆς πτωχεύσεως τοῦ ἀγοραστοῦ ἄγῃ εἰς τὴν ἀποποίησιν τοῦ δικαιώματος τούτου εἰς τὸν πωλητὴν. Εἶναι δὲ πρόδηλον, ὅτι, ἐὰν ἔχει τοιοῦτο δικαίωμα, θέλει προσέλθῃ ὁ πωλητὴς εἰς τὴν πτώχευσιν διὰ τὴν ὀφειλομένην αὐτῷ ἀποζημιώσιν ὡς ἀνέγγυος πιστωτής. Οὐδεμία ὑπάρχει ἐν τοῖς ἡμετέροις νόμοις διάταξις ἐπιτρεπούσα εἰς τὸν πωλητὴν νὰ προβάλῃ τὸ προνόμιόν του διὰ τὴν ἀποζημιώσιν, ὅταν διαλύεται ἡ πώλησις.

Πολλὰ ἐξεδόθησαν ἀποφάσεις ἀρνούμεναι εἰς τὸν πωλητὴν πᾶν δικαίωμα ἀποζημιώσεως (3). Κατὰ τὸ σύστημα τοῦτο καὶ δικ-

(1) Τὸ ζήτημα τοῦτο ἐθέσαμεν ἀνωτέρω προκειμένου περὶ τῆς πρώτης τῶν δύο τούτων περιπτώσεων καὶ ἐπεφυλάχμεν τὴν λύσιν αὐτοῦ. Ὁρα ἀριθ. 855.

(2) Τῷ ὄντι ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει ὁ πωλητὴς δὲν δύναται μετὰ τὴν διάρρηξιν νὰ πωλήσῃ ἐκ νέου εἰ μὴ εἰς τιμὴν κατωτέραν τῆς τιμῆς τῆς πρώτης πωλήσεως.

(3) Ἀκυσ. 16 Φεβρουαρίου 1887, S. 1887. 1. 145. Journal du Palais, 1887. 1. 353. D 1887. 1. 201. Journal des faillites, 1887, σελ. 118. Ἐφ. τῆς Amiens, 7 Ἰουλίου 1887. S. 1888. 2. 76. Journal du Palais,

τάξεις τοῦ ἐμπορικοῦ κώδικος περὶ τῶν δικαιωμάτων τοῦ πωλητοῦ (ἄρθρ. 550, 576 καὶ 577) ἀποτελοῦσιν αὐτάρκες ἐνιαῖον ὄλον. Οὐδεὶς ἐν ταῖς διατάξεσι ταύταις λόγος περὶ δικαιώματος ἀποζημιώσεως· δὲν δύναται τις νὰ ἀναγνωρίσῃ τὸ δικαίωμα τοῦτο εἰς τὸν πωλητὴν δυνάμει τῶν διατάξεων τοῦ ἀστ. κώδικος· ὁ ἐμπορικὸς νόμος παρεκκλίνει ἀπ' αὐτοῦ ἰδίᾳ χάριν τῆς ἰσότητος μεταξὺ τῶν πιστωτῶν. Ἡ ἰσότης δὲ αὕτη θὰ παρωρᾶτο, ἐὰν ὁ πωλητὴς ἠδύνατο νὰ ἐπικαλεσθῇ δικαίωμα ἀποζημιώσεως.

Τοῦναντίον, καθ' ἡμᾶς, τὸ δικαίωμα ἀποζημιώσεως τοῦ πωλητοῦ πρέπει νὰ γίνῃ δεκτόν (1). Τὸ τοῦ πωλητοῦ δικαίωμα διαρρήξεως, ὅπερ τὸ ἄρθρον 576 τοῦ ἐμπορικοῦ κώδικος ἀποκαλεῖ δικαίωμα διεκδικήσεως, εἶναι ἐφαρμογὴ τῆς ἀρχῆς τοῦ ἀρθροῦ 1184 ἀστ. κώδικος. Ἵνα λύσωμεν τὰ παρεπόμενα ζητήματα, περὶ τῶν ὁποίων οὐδὲν λέγει ὁ ἐμπορικὸς κώδιξ, πρέπει ν' ἀνατρέξωμεν εἰς τὰς διατάξεις τοῦ ἀστικοῦ κώδικος· ἐν αὐταῖς ἀπαντᾷ καὶ ἡ διάταξις τοῦ ἀρθροῦ 1184 ἀστικοῦ κώδικος, δι' ἧς δίδεται εἰς τὸν πωλητὴν, ἐν περιπτώσει διαρρήξεως, τὸ δικαίωμα νὰ ζητήσῃ, ἐὰν ὑπάρχει λόγος, ἀποζημιώσιν. Ἀνάγκη ρητοῦ κειμένου ἀποκλείοντος τὸ τοῦ πωλητοῦ δικαίωμα ἀποζημιώσεως, ἵνα ἀποποιηθῶμεν εἰς αὐτὸν τὸ δικαίωμα τοῦτο. Ρητέον δ' ἄλλως, ὅτι ὁ ἀποκλεισμός οὗτος δὲν θὰ ἐδικαιο-λογεῖτο· παρεχομένης ἀποζημιώσεως εἰς τὸν πωλητὴν, δὲν παραβιάζεται ἡ μεταξὺ τῶν πιστωτῶν ἰσότης ἐπ' ὠφελείᾳ αὐτοῦ, ἀλλ' ἀπλῶς ἐπαναφέρεται οὗτος κατὰ τὸ δυνατόν εἰς τὴν περιουσιακὴν θέσιν, εἰς ἣν θὰ εὐρίσκετο, ἂν μὴ ἐγίνετο ἡ διάρρηξις. Δὲν ἐπαναφέρεται μάλιστα τελείως εἰς τὴν θέσιν ταύτην, διότι ὡς πρὸς τὴν ἀποζημιώσιν ὑπάγεται εἰς τὸν νόμον τοῦ μερίσματος.

Διάφοροι λόγοι ἔρχονται εἰς ἐπίρρωσιν τῆς λύσεως ταύτης. Καὶ ἐν πρώτοις, τοῦ συνδίκου δικαιομένου νὰ ζητήσῃ τὴν ἐκτέλεσιν τῆς

1888. 1. 449. D. 1888. 2. 228. Journal des faillites, 1887. σελ. 411. Ἄχυρ. 8 Ἀπριλίου 1895. D. 1895. 1. 481 (σημ. τοῦ Guénée) S. καὶ Journal du Palais, 1895. 1. 268. Journal des faillites, 1895, σελ. 481.

(1) Ἐφ. τῶν Παρισίων 4 Μαρτίου 1886, S. 1887. 2. 25. Journal du Palais, 1887. 1. 194 (σημείωσις τοῦ Labbé) D. 1887. 1. 201. Ὁρα Esnault, Traité des faillites, III, σελ. 671 καὶ 672. Thaller, σημείωσις ἐν τῷ Recueil périodique de Dalloz, 1895. 2. 233. Appleton, Des droits de vendeur à livrer dans la faillite de l'acheteur (1887).

πωλήσεως, ἡ ὁμὰς τῶν πιστωτῶν ὠφελεῖται ἐξ αὐτῆς, ἐὰν ἕνεκα τοῦ ὑψωμοῦ τῶν τιμῶν ἡ πώλησις εἶναι συμφέρουσα. Δὲν εἶναι ἄρα γε δίκαιον ἀντιστοίχως νὰ μὴ ὑφίσταται ὁ πωλητὴς ζημίαν, ἐὰν διαλυθῇ ἡ πώλησις, ὡς ἐκ τοῦ ἐκπεσμοῦ ; Ἐπειτα δὲ περίπτωσις ἀντίστροφος ἐκείνης ἐν ᾗ τίθεται τὸ ζήτημα ἡμῶν, δύναται νὰ παρουσιασθῇ καὶ ἐπὶ πωλήσεως ἀκόμη, τουτέστι δύναται νὰ ἐπέλθῃ πτωχευσις τοῦ πωλητοῦ. Ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει δύναται νὰ ἐπιτευχθῇ ἡ διαρρηξίς, ἂν μὴ παρέδωκεν ὁ σύνδικος, ὑπὸ τοῦ ἀγοραστοῦ, δυνάμει τῶν ἄρθρων 1184 καὶ 1654 τοῦ ἀστικοῦ κώδικος. Ἐν ἐλλείψει πάσης εἰδικῆς διατάξεως ἐπὶ τῆς περιπτώσεως ταύτης ἐν τῷ ἐμπορικῷ κώδικι, δύσκολον φαίνεται νὰ μὴ ἀναγνωρίσωμεν, κατ' ἐφαρμογὴν τῶν διατάξεων τούτων τοῦ ἀστικοῦ κώδικος, τὸ τοῦ ἀγοραστοῦ δικαίωμα ἀποζημιώσεως ἐν περιπτώσει ὑψωμοῦ τῶν ἐμπορευμάτων ⁽¹⁾. Ἀλλὰ δὲν εἶναι παράλογον νὰ ἐφαρμόσωμεν ἄλλους κανόνες ἐπὶ τοῦ ἀγοραστοῦ ἐν περιπτώσει πτωχεύσεως τοῦ πωλητοῦ, ἢ τοὺς ἐφαρμοζομένους ἐπὶ τοῦ πωλητοῦ ἐπὶ πτωχεύσεως ἀγοραστοῦ ⁽²⁾; — Τέλος προκειμένου περὶ τοῦ ἐκμισθωτοῦ τοῦ ἐκμισθώσαντος ἀκίνητον εἰς ἔμπορον ἐν πτωχεύσει, ὁ ἐμπορικὸς κώδιξ (ἄρθρ. 550 ἐμπ. κώδ.) θεσπίζει ρητῶς, ὅτι ὁ ἐκμισθωτής, ἐν περιπτώσει διαρρήξεως τῆς μισθώσεως, ἔχει δικαίωμα ἀποζημιώσεως καὶ ἐπιτρέπει μάλιστα εἰς αὐτὸν νὰ ἐνασκήσῃ δι' αὐτὴν τὸ προνόμιόν του ⁽³⁾. Δὲν θὰ ἦτο ἀνεξήγητον νὰ μὴ εἶχεν ὁ πωλητὴς, ἐν περιπτώσει διαλύσεως τῆς πωλήσεως, δικαίωμα ἀποζημιώσεως, μηδὲ ὡς ἀνέγγυος πιστωτῆς ⁽⁴⁾ ;

(1) Ἐφ. τῆς Poitiers 12 Μαρτίου 1856, S. 1856. 2. 196. Journal du Palais, 1856. 2. 80. Ἐμποροδικεῖον τοῦ Σηκουάνα, 9 Ἰουλίου 1870, Journal des Tribunaux de commerce, 1871, σελ. 5. Ὅρα ἐν τούτοις κατὰ τοῦ δικαιώματος ἀποζημιώσεως τοῦ ἀγοραστοῦ ἐν περιπτώσει διαρρήξεως τῆς πωλήσεως κατόπιν τῆς πτωχεύσεως τοῦ πωλητοῦ, Ἐφ. τῆς Amiens, 12 Αὐγούστου 1887, Journal des faillites, 1888, σελ. 416.

(2) Ὅρα τὴν προηγουμένην σημείωσιν.

(3) Ὅρα κατωτέρω ἀριθ. 873.

(4) ΕΕΝΟΝ ΔΙΚΑΙΟΝ.—Δύναται τις νὰ εἴπῃ, ὅτι ἡ γνώμη ἥν ἀσπαζόμεθα συνάδει πρὸς τὴν λύσιν ἣν παραδέχεται ἡ νομολογία ἥ οἱ νόμοι τῶν πλείστων ἐκ τῶν ξένων χωρῶν.

Ἐν Βελγίῳ καὶ ἐν τῷ Μεγάλῳ Δουκάτῳ τοῦ Λουξεμβούργου δεκτὸν

862. Τὸ ζήτημα τῆς δοτέας εἰς τὸν πωλητὴν ἀποζημιώσεως ἐν περιπτώσει διαρρήξεως τῆς πωλήσεως ἐζητάθη ἄνευ διακρίσεως μεταξὺ τῆς περιπτώσεως, καθ' ἣν ὁ πωλητὴς ἐνσχεῖ τὸ δικαίωμα τῆς διεκδικήσεως (ἄρθρ. 576), καὶ τῆς ἄλλης, καθ' ἣν παρακκτάσχει τὰ μήπω ἐξαποσταλέντα ἐμπορεύματα (ἄρθρ. 577 ἐμπ. κώδ.). Ἡθέλησαν τινες ὁμως, καίπερ παραδεχόμενοι τὸ δικαίωμα τῆς ἀποζημιώσεως ἐν τῇ δευτέρᾳ τῶν περιπτώσεων τούτων, ν' ἀποκρούσωσιν αὐτὸ ἐν τῇ πρώτῃ. Ὑπὸ τὸ πνεῦμα τοῦτο ἐγένετο ἡ παρατήρησις, ὅτι τὸ ἄρθρον 576 τοῦ ἐμπορικοῦ κώδικος, ὑποχρεοῦν τὸν κατὰ τὴν ἔννοιαν τοῦ ἁρθρου τούτου διεκδικοῦντα πωλητὴν νὰ ἀποδίδῃ οὐ μόνον εἰς τὴν ὁμάδα τὰ παρ' αὐτοῦ τμηματικῶς (acomptes) ληφθέντα, ἀλλὰ καὶ πάσας τὰς προκαταβολάς, τὰς γενομένας διὰ ναῦλον ἢ ἀγώγιον, προμηθείαν, ἀσφαλείας καὶ ἄλλα ἐξόδα, καὶ νὰ πληρώνῃ τὰ διὰ τὴν αὐτὴν αἰτίαν τυχόν ὀφειλόμενα, ὑποσημαίνει κατὰ μείζονα λόγον, ὅτι ὁ πωλητὴς δὲν δύναται ν' ἀπαιτήσῃ ἀποζημιώσιν τινὰ διὰ τὴν μὴ ἐκτέλεσιν τῆς πωλήσεως ⁽¹⁾.

Παρὰ τὴν δύναμιν τοῦ ἐπιχειρήματος τούτου φρονοῦμεν, ὅτι πρέπει νὰ προβῶμεν μέχρι τῆς παραδοχῆς τῆς ιδέας, ὅτι ἡ ἀποδοσις τῶν προκαταβολῶν, ναύλου, ἀγωγίου, προμηθείας, ἀσφαλειῶν καὶ ἄλλων ἐξόδων ὀφειλομένων ὑπὸ τοῦ πωλητοῦ δὲν κωλύει τὸν πωλητὴν ἀπὸ τοῦ νὰ δικαιουται νὰ ἐμφανισθῇ εἰς τὴν πτώχευσιν τοῦ ἀγοραστοῦ διὰ τὴν ἀποζημιώσιν ⁽²⁾. Ἡ διάκρισις αὕτη εὐκόλως ἐξηγεῖται, ὅταν ὁ πωλητὴς εὕρισκῃ νέον ἀγοραστὴν εἰς τὸν

τυγχάνει ὑπὸ τῆς νομολογίας τὸ τοῦ πωλητοῦ δικαίωμα ἀποζημιώσεως ἐν περιπτώσει διαρρήξεως. Ἀκυρωτικὸν τοῦ Βελγίου 7 Φεβρουαρίου 1889. S. 1890. 4. 1. Journal du Palais 1890. 2. 1. D 1891. 2. 286. Journal des faillites, 1889, σελ. 226. Ἀκυρωτικὸν τοῦ Λουξεμβούργου, 18 Μαρτίου 1892 καὶ 1 Αὐγούστου 1895. Journal des faillites, 1894, σελ. 494. D. 1896 2. 49.

Ὅρα γερμανικὸν νόμον ἄρθρ. 16· αὐστριακὸν νόμον ἄρθρ. 22· ἀγγλικὸν νόμον, ἄρθρ. 55, ἀριθ. 5· ἐλβετικὸν νόμον, ἄρθρ. 2.

(1) Ἐφ. τοῦ Bordeaux, 3 Σεπτεμβρίου 1847, D. 1847. 4. 256. Pardessus, III, ἀριθ. 1289.—Καὶ ἡμεῖς εἴχομεν ἀσπασθῇ τὴν γνώμην ταύτην ἐν τῇ πρώτῃ ἐκδόσει. Ὅρα Précis de droit commercial II, ἀρ. 3024, σελ. 85².

(2) Appleton, des droits du vendeur à livrer dans la faillite de l'acheteur, σελ. 30 καὶ ἐπομ.

τόπον τῆς καθόδου τῶν ἐμπορευμάτων διὰ τίμημα ἀνώτερον τοῦ τῆς πρώτης πωλήσεως ὡς περιλαμβάνον ἀκριβῶς πάντα τὰ ἔξοδα. Ἄν μὴ ἐγίνετο ἡ ἀπόδοσις αὕτη, ὁ πωλητὴς θὰ ἐγίνετο πλουσιώτερος ἀναλώμασι τῆς ομάδος τῶν πιστωτῶν· θὰ ὠφελεῖτο τὴν ὑπερτίμησιν τὴν συναρῇ πρὸς τὴν μετακόμισιν, χωρὶς νὰ στοιχίσῃ τι εἰς αὐτὸν ἢ μεταφορά. Ἀλλὰ καὶ ὅταν ἀκόμη ὁ πωλητὴς δὲν εὕρισκῃ ἀγοραστὴν τῶν ἐμπορευμάτων εἰς τὸν τόπον τῆς καθόδου, εὐνόητον τυγχάνει νὰ ὑποχρεοῖ ὁ νόμος ἐπὶ σκοπῷ ἰσότητος τὸν πωλητὴν εἰς ἀτόδοσιν τῶν δαπανῶν, ἐπιφυλασσομένου εἰς τὸν πωλητὴν νὰ ἐμφανισθῇ εἰς τὴν πτώχευσιν δι' ἀποζημιώσιν, περιλαμβάνουσιν ἰδίᾳ τὰ ἔξοδα ταῦτα. Ρητέον δ' ὅτι τὸ σχέδιον τοῦ ἐμπορικοῦ κώδικος εἶχεν ἀσπασθῇ ρητῶς τὸ σύστημα τοῦτο. Ἡ ἐν τῷ Συμβουλίῳ τῆς Ἐπικρατείας συζήτησις περιστράφη μόνον περὶ τὸ μέτρον, ἐν ᾧ ἔπρεπε νὰ γίνῃ δεκτὴ ἡ διεκδίκησις ⁽¹⁾.

Ἀλλὰ καὶ ἀποκρουομένης πάσης διακρίσεως μεταξὺ τῆς περιπτώσεως, καθ' ἣν ὁ πωλητὴς ἔχει ἤδη ἐξαποστείλει τὰ ἐμπορεύματα καὶ τῆς περιπτώσεως, καθ' ἣν δὲν ἐγένετο καὶ ἀκόμη ἀποστολή, δὲν δύναται τις ν' ἀρνηθῇ, ὅτι ἡ ἀποποίηση τοῦ δικαιώματος ἀποζημιώσεως ἐν τῇ τελευταίᾳ περιπτώσει εἶναι κατ' ἐξοχὴν παράλογος. Ὁ πωλητὴς δὲν δύναται τότε ὑπὸ οὐδεμίᾳ ἔποψιν νὰ θεωρηθῇ ὡς ἀπολαύων οἷας δὴποτε εὐνοίας· τὰ παρακατασχέσεως καὶ διαρρήξεως δικαιώματα αὐτοῦ οὐδέποτε ἡμφισβητήθησαν. Ἐπειτα, ἵνα ἀποποιηθῶμεν εἰς τὸν πωλητὴν ἀποζημιώσιν, δὲν δυνάμεθα νὰ ἐπικαλεσθῶμεν τὴν ὑποχρέωσιν τῆς ἀποδόσεως τῶν ἐξόδων, ἥτις περιορίζεται εἰς τὴν περίπτωσιν καθ' ἣν ἡ ἀποστολὴ τῶν ἐμπορευμάτων εἶχε γίνῃ ἤδη κατὰ τὸν χρόνον τῆς ἐκδόσεως τῆς ἀποφάσεως τῆς κηρυττούσης τὴν πτώχευσιν.

863. Ἡ δυσκολία ἡ σχετικὴ πρὸς τὴν ἀποζημιώσιν δύναται νὰ παρουσιασθῇ οὐ μόνον ὅταν, ὡς ὑπεθέσαμεν, ἡ διάρρηξις ἐπετεύχθη ὑπὸ τοῦ πωλητοῦ δυνάμει τῶν διατάξεων τοῦ νόμου, αἰτι-

(1) Τὸ ἄρθρον 144 τοῦ σχεδίου εἶχεν ὡς ἐξῆς : « Ὁ πωλητὴς ἐν τῇ ἀνωτέρῳ περιπτώσει, θέλει περιληφθῇ ἐν τῇ πτωχεύσει καὶ ἐν τῷ ἀριθμῷ τῶν πιστωτῶν μέχρι τοῦ ποσοῦ τῶν προκαταβολῶν ἃς θὰ ἔχῃ ἀποδώσει εἰς τὸν παραγγελιοδόχον καὶ τῶν ἐξοφληθέντων ὑπ' αὐτοῦ νομίμων ἐξόδων ». Locré, Législation de la France, XIX, σελ. 345 καὶ ἐπομ.

νες Θεσπίζουσιν αὐτήν, ἀλλὰ καὶ ὅταν ὑπάρχῃ ἀπαλλακτικὸν σύμφωνον (pacte commissoire). Εἶναι πρόδηλον, ὅτι ἐν τῇ ἡμέτέρᾳ θεωρίᾳ οὐδεὶς ὑπάρχει λόγος ὅπως ἀποποιηθῶμεν εἰς τὸν πωλητὴν, ἐν περιπτώσει ἀπαλλακτικοῦ συμφώνου, τὸ δικαίωμα ἀποζημιώσεως, τὸ ὅποιον ἀναγνωρίζομεν εἰς αὐτὸν ἐν περιπτώσει ἐφαρμογῆς τῶν ἄρθρων 550, 576 καὶ 577 τοῦ ἐμπορικοῦ κώδικος. Ἀλλ' οἱ ὀπαδοὶ τῆς ἐναντίας θεωρίας ἐφαρμόζουσιν αὐτὸ καὶ εἰς τὰς περιπτώσεις ἀκόμη καθ' ἃς ὑπάρχει εἴτε ἀπαλλακτικὸν σύμφωνον εἴτε ρητὴ συμφωνία περὶ παροχῆς ἀποζημιώσεως, ἔστω καὶ ἐν περιπτώσει πτωχεύσεως τοῦ ἀγοραστοῦ (1). Δὲν εἶναι παράλογον βεβαίως νὰ ὠθήσωμεν τὰ πράγματα μέχρι τοῦ σημείου τούτου, δεκτοῦ ἱγνομένου, ὅτι τὸ τοῦ πωλητοῦ δικαίωμα ἀποζημιώσεως ἀντίκειται πρὸς τὴν ἀρχὴν τῆς μεταξὺ τῶν πιστωτῶν ἰσότητος. Ἡ ἀρχὴ αὕτη εἶναι δημοσίας τάξεως, ἀφ' ἧς οὐδεμία δύναται νὰ παρεκκλίνῃ ἰδιωτικῇ συμφωνίᾳ. Δὲν βλέπομεν ὁμῶς, καθὰ καὶ ἄνωτέρῳ εἴπομεν (ἀριθ. 861), πῶς παραβιάζεται ἡ ἀρχὴ αὕτη διὰ τῆς ἀναγνωρίσεως τοῦ δικαιώματος ἀποζημιώσεως τοῦ πωλητοῦ ἐν περιπτώσει διαρρήξεως τῆς πωλήσεως.

863. δίσ. ΞΕΝΟΝ ΔΙΚΑΙΟΝ.—Τὸ ὑπὸ τοῦ γαλλικοῦ ἐμπορικοῦ κώδικος καθιερωθὲν σύστημα ὡς πρὸς τὰ δικαιώματα τοῦ πωλητοῦ κινητῶν πραγμάτων ἐν περιπτώσει πτωχεύσεως τοῦ ἀγοραστοῦ ἡσπάσθησαν πλὴν διαφορῶν τινῶν ποὺ ἐν ταῖς λεπτομερείαις αἰξέναι νομοθεσίαι.

Ἡ ἀγγλικὴ νομοθεσία ἀναγνωρίζει εἰς τὸν πωλητὴν τὸ δικαίωμα

(1) Ἐφ. τῆς Douai, 29 Μαΐου 1893, S. καὶ Journal du Palais 1893. 2. 246, Journal des faillites 1893, σελ. 407. Ἀκυρ. 8 Ἀπριλίου 1895. S. καὶ Journal du Palais 1895. 1. 268. D. 1895. 1. 481 (σημείωσις τοῦ Guénée). Ἡ ἀπόφασις αὕτη τοῦ προβουλευτικοῦ τμήματος τοῦ Ἀκυρωτικοῦ ὁρίζει ὅτι οἱ πωληταὶ «εἰς μάτην ἐπικαλοῦνται τὴν ρήτραν τῆς δικαιοπραξίας των καθ' ἣν συνήφθη αὕτη συμφώνως πρὸς τοὺς ὅρους καὶ τὰς συνηθείας τῆς ἀγορᾶς τῶν Παρισίων· ὅτι αἱ συνήθειαι αὗται, οἷαι δὴποτε καὶ ἂν εἶναι, δὲν δύνανται ν' ἀναιρέσωσι τὰς νομίμους διατάξεις ὧν σκοπὸς εἶναι ἡ διατήρησις τῆς ἰσότητος μεταξὺ τῶν πιστωτῶν τῆς πτωχεύσεως». — Ὅρα ἰδίᾳ τὸ ἄρθρον 59 τοῦ règlement des farines de douze marques διὰ τὴν ἀγορὰν τῶν Παρισίων.

τῆς διεκδικήσεως τῶν ἐμπορευμάτων τῶν μὴ εἰσαχθέντων εἰς τὰς ἀποθήκας τοῦ ἀγοραστοῦ ὑπὸ τὸ ὄνομα *stoppage in transitu* ἀπὸ τοῦ τέλους τοῦ *IZ'*. αἰῶνος ⁽¹⁾. Ὁ ἰταλικὸς ἐμπορικὸς κώδιξ (ἄρθρ. 804 μέχρις 806) καὶ ὁ βελγικὸς (ἄρθρ. 568) ἐπαναλαμβάνουσι τοὺς κανόνας τῶν ἄρθρων 550, 475 μέχρι 578 τοῦ γαλλικοῦ ἐμπορικοῦ κώδικος. Ἀλλ' οἱ κώδικες οὗτοι μετριάζουσι τὴν αὐστηρότητα τοῦ κανόνος, ὅστις ἀποποιεῖται τὸ προνόμιον καὶ τὸ δικαίωμα διαρρήξεως εἰς τὸν πωλητήν, ὅταν τὰ πωληθέντα κινητὰ πράγματα εἰσάγωνται εἰς τὰς ἀποθήκας τοῦ ἀγοραστοῦ πρὸ τῆς τούτου πτωχεύσεως, διὰ τὰς μηχανὰς καὶ ἐργαλεῖα (*appareils*) τῶν βιομηχανικῶν καταστημάτων. Κατὰ τὸν βελγικὸν κώδικα (ἄρθρ. 546), ὁ πωλητὴς τῶν μηχανῶν τούτων καὶ ἐργαλείων διατηρεῖ τὸ προνόμιόν του ἐπὶ δύο ἔτη ἀπὸ τῆς παραδόσεως, ἀρκεῖ ἐντὸς δέκα πέντε ἡμερῶν νὰ ἐφρόντιτε νὰ μεταγράψῃ ἐν τῷ γραφείῳ τοῦ ἐμποροδικείου τῆς κατοικίας, ἢ ἐν ἐλλείψει κατοικίας, τῆς διαμονῆς τοῦ ὀφειλέτου, τὸ πωλητήριο ἐξ οὗ βεβαιοῦται ἡ μὴ πληρωμὴ τοῦ τιμήματος. Τὸ ἄρθρον 773, 3ον τοῦ ἰταλικοῦ κώδικος χορηγεῖ προνόμιον ἐπὶ τρία ἔτη εἰς τὸν πωλητὴν βιομηχανικῆς μηχανῆς, ἀρκεῖ νὰ μετεγράψῃ τὸ πωλητήριο ἐντὸς τριῶν μηνῶν ἀπὸ τῆς παραδόσεως ἐν εἰδικῷ καὶ δημοσίῳ βιβλίῳ τηρουμένῳ ἐν τῷ γραφείῳ τοῦ δικαστηρίου ⁽²⁾, ἐν τῇ περιφερείᾳ τοῦ ὁποίου εἶναι ἐγκατεστημένοι αἱ μηχαναί. Χάρις εἰς τὴν δημοσιότητα, ἣν λαμβάνει οὕτω τὸ προνόμιον, δύναται νὰ διατηρηθῇ χωρὶς ν' ἀπατηθῶσιν οἱ ἄλλοι πιστωταὶ τοῦ πτωχεύσαντος. — Ὁ ρουμανικὸς ἐμπορικὸς κώδιξ (ἄρθρ. 814 μέχρις 816 καὶ 783 1ον) ἀντιγράφει ἀπλῶς τὰς διατάξεις τοῦ ἰταλικοῦ ἐμπορικοῦ κώδικος.

Οἱ ἐμπορικοὶ κώδικες τῆς *Ἰσπανίας* (ἄρθρ. 908, 909, ἐδ. 8 καὶ 9) καὶ τοῦ *Μεξικοῦ* (ἄρθρ. 999, ἐδ. 9 καὶ 10) ἠσπάσθησαν διάφορον σύστημα, καθ' ὃ γίνεται διάκρισις μεταξὺ τῆς πωλήσεως τοῖς μετρητοῖς καὶ τῆς ἐπὶ πιστώσει πωλήσεως. Κατὰ τοὺς κώδικας τούτους ἐπὶ πωλήσεως τοῖς μετρητοῖς ἡ διεκδίκησις χωρεῖ.

(1) Robson, A. treatise on the law of bankruptcy σελ 447 καὶ ἐπομ.

(2) Ὁ ἐμπορικὸς κώδιξ ὠμίλει περὶ τοῦ ἐμποροδικείου. Ἀπὸ τῆς καταργήσεως τῶν ἐμποροδικείων ἐν Ἰταλίᾳ (ἐν ἔτει 1888) ἡ διάταξις ἐφαρμόζεται ἐν τῷ γραφείῳ τοῦ πρωτοδικείου.

ἐφ' ὅσον τὰ ἐμπορεύματα εὐρίσκονται ἀκόμη συσκευασμένα (*emballées*) εἰς τὰς ἀποθήκας τοῦ πτωχεύσαντος ἢ ὑφ' ἧς συνθήκας ἐγένετο ἡ παράδοσις καὶ εἰς κατὰστασιν τοιαύτην, ὥστε νὰ διακρίνωνται διὰ τῶν σημείων καὶ τῶν ἀριθμῶν τῶν δεμάτων. Τούναντίον ἐν περιπτώσει πωλήσεως ἐπὶ πιστώσει, ἡ παράδοσις εἰς τὰς ἀποθήκας τοῦ ἀγοραστοῦ ἀποκλείει, ὥσπερ ἐν τῷ γαλλικῷ ἐμπορικῷ δικαίῳ, τὴν περὶ διεκδικήσεως ἀγωγὴν τοῦ πωλητοῦ.

Ὁ γερμανικὸς καὶ ὁ αὐστριακὸς νόμος διαγράφουσιν εἰς τὸν πωλητὴν θέσιν ὁλως εἰδικήν.

Ἀληθῶς ὁ γερμανικὸς νόμος (ἄρθρ. 15) καθιεροῖ τὴν ἀρχήν, ὅτι ὁ μετὰ τοῦ πτωχεύσαντος συμβαλλόμενος, ὁ πωλητὴς, ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ ζητήσῃ τὴν διὰρρηξιν τοῦ συναλλάγματος, κηρυσσομένου τοῦ ἀγοραστοῦ εἰς κατὰστασιν πτωχεύσεως. Προκειμένου ὁμοως περὶ σιτίων (*denrées*) ἐπισήμως διατετιμημένων (*colés aux mercuriales*), ὁ πωλητὴς δὲν δύναται ν' ἀπαιτήσῃ τὴν ἐκτέλεσιν τῆς πωλήσεως. Δικαιοῦται μόνον εἰς ἀποζημιώσιν ἔνεκα τῆς μὴ ἐκτέλεσεως, ἀποζημιώσιν καθοριζομένην διὰ τῆς διαφορᾶς μεταξὺ τῆς τιμῆς τῆς ἀγορᾶς καὶ τῆς τρεχούσης τιμῆς τοῦ τόπου τῆς ἐκτέλεσεως τὴν δευτέραν ἐργάσιμον ἡμέραν μετὰ τὴν πτώχευσιν. Ἡ ἰδιαιτέρα αὕτη διάταξις στηρίζεται ἐπὶ τοῦ ὅτι ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει ὁ πωλητὴς δύναται νὰ εὖρη εὐκόλως ἀγοραστήν εἰς τὴν τρέχουσιν τιμὴν, ἐνῷ ἡ ἐκτέλεσις δύναται νὰ παράσχωι πράγματα εἰς τὴν πτώχευσιν. Ἀλλὰ δὲν εἶναι τοῦτο μόνον. Ὁ γερμανικὸς νόμος (ἄρθρ. 41) δὲν ἀναγνωρίζει πλήρη ἀποτελεσματικότητά εἰς τὸ τοῦ πωλητοῦ δικαίωμα διὰρρηξέως, εἰμὴ καθόσον δύναται οὗτος, μὴ ἐνεργήσας τὴν παράδοσιν, νὰ ἀσκήσῃ τὸ δικαίωμα τῆς παρακατασχέσεως. Γενομένης τῆς παραδόσεως, ὁ πωλητὴς δὲν δύναται ν' ἀπαιτήσῃ ἐπὶ ζημίᾳ τῆς ὁμάδος τῶν πιστωτῶν τὴν ἀπόδοσιν τοῦ πωληθέντος πράγματος, τοῦ ὁποίου τὴν κυριότητα ἀπέκτησεν ὁ ἀγοραστής· ὁ πωλητὴς ἔχει μόνον δικαίωμα ἀποζημιώσεως ἔνεκα τῆς ζημίας, ἢ δύναται νὰ προξενήσῃ εἰς αὐτὸν ἡ μὴ ἐκτέλεσις τῆς πωλήσεως ὑπὸ τοῦ ἀγοραστοῦ. Χωρεῖ ὁμοως ἡ διεκδίκησις, ὅταν τὰ ἐμπορεύματα εὐρίσκωνται ἀκόμη καθ' ὁδὸν κατὰ τὸν χρόνον τῆς κηρύξεως τῆς πτωχεύσεως (ἄρθρ. 36) καὶ ὅταν ἀκόμη ἔφθασαν εἰς τὰς ἀποθήκας τοῦ ἀγοραστοῦ, ἐὰν ὁ πωλητὴς ἦτο ἀκόμη κύριος αὐτῶν καθ' ἣν στιγμὴν ἐκηρύχθη ἡ πτώχευσις.

Ὁ αὐστριακὸς νόμος (ἄρθρ. 22), παραπέμπων εἰς τοὺς κανόνας τοῦ ἀστικοῦ δικαίου, δὲν περιορίζει τὰ δικαιώματα τοῦ πωλητοῦ ἐν περιπτώσει πτωχεύσεως τοῦ ἀγοραστοῦ καὶ ἐπομένως ἡ διάρρηξις δὲν δύναται νὰ ἐπιτευχθῇ, καὶ ἂν ἀκόμη ἡ παράδοσις τῶν πωληθέντων πραγμάτων εἰς τὰς ἀποθήκας τοῦ ἀγοραστοῦ συνετέλεσεν εἰς τὴν αὕξησιν τῆς τούτου πίστεως.

Εἰς τὰς περιπτώσεις καθ' ἃς εἶναι δεκτὴ ἡ διάρρηξις ὑπὲρ τοῦ πωλητοῦ, οἱ ξένοι νόμοι ὁμοφώνως ἀναγνωρίζουσιν εἰς αὐτὸν τὸ δικαίωμα ἀποζημιώσεως ⁽¹⁾, πολλὰ δὲ νομοθεσίαι, μὴ περιέχουσαι ρητὴν περὶ τούτου διάταξιν, ἐρμηνεύονται κατὰ τὸ πνεῦμα τοῦτο ⁽²⁾.

§ 2.—Περὶ τῶν δικαιωμάτων τοῦ ἐκμισθωτοῦ ἀκινήτου ἐπὶ πτωχεύσεως τοῦ μισθωτοῦ.

864. Ὑπάρχει πιστωτὴς τις τὸν ὁποῖον ἀπαντῶμεν σχεδὸν πάντοτε ἐν πάσῃ πτωχεύσει, εἶναι δὲ οὗτος ὁ ἐκμισθωτὴς ἀκινήτου. Διότι ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ ὁ πτωχεύσας ἐνασκεῖ τὴν ἐμπορίαν του ἐν μεμισθωμένοις κτιρίοις. Ὁ νόμος τῆς 12 Φεβρουαρίου 1872⁽³⁾, τοῦ ὁποίου αἱ διατάξεις παρενετέθησαν ἐν τοῖς ἄρθροις 450 καὶ 550 τοῦ ἐμπορικοῦ κώδικος, περιώρισε σπουδαίως τὰ ἐκ τῶν διατάξεων τοῦ ἀστικοῦ κώδικος (ἄρθρ. 2402, 1ον) ἀπορρέοντα ὑπὲρ τοῦ ἐκμισθωτοῦ ἀκινήτου δικαιώματα. Διό, πρὸς ἐκτίμησιν τῆς σημασίας τοῦ νέου νόμου, ἀπαραίτητον τυγχάνει νὰ ἀναμνησθῶμεν ποία ἦτο πρὸ τοῦ 1872 ἡ θέσις τοῦ ἐκμισθωτοῦ ἐν περιπτώσει πτωχεύσεως τοῦ μισθωτοῦ.

865. Θέσις τοῦ ἐκμισθωτοῦ πρὸ τοῦ νόμου τῆς 12 Φεβρουαρίου 1872.—Μόνη διάταξις τοῦ ἐμπορικοῦ κώδικος ἀναφερομένη εἰς τὰ δικαιώματα τοῦ ἐκμισθωτοῦ ἐν περιπτώσει πτωχεύσεως τοῦ μισθω-

(1) Ὅρα ἰδίᾳ ἀγγλικὸν νόμον, ἄρθρ. 55, ἐδάφ. 5· αὐστριακὸν νόμον, ἄρθρον 22.

(2) Ὅρα ἐν τελευταίᾳ σημειώσει τοῦ ἀριθ. 861 ὅ,τι εἵπομεν περὶ τῆς βελγικῆς καὶ περὶ τῆς λουξεμβουργικῆς νομοθεσίας.

(3) Ὅρα περὶ τοῦ νόμου τούτου E. Gèneveri, Du privilège du propriétaire. F. Verdier, Du privilège dn propriétaire en matière de faillite.

τοῦ εἶναι ἢ τοῦ ἄρθρου 450. Διὰ τὸν ἀπλούστατον λόγον, ὅτι ὁ ἐκμισθωτὴς εἶναι προνομιοῦχος πιστωτὴς, ἔτρεπε, κατὰ τὰς γενικὰς ἀρχὰς (ἀριθ. 252 καὶ 254), παρὰ τὴν πτώχευσιν νὰ διατηρῇ τὸ ἀτομικὸν δικαίωμα τῆς κατασχέσεως καὶ ἀναγκαστικῆς ἐκποιήσεως τῶν κινητῶν τοῦ μισθωτοῦ αὐτοῦ, ὅπως πληρωθῇ ἐκ τοῦ ἐκπλειστηριάσματος τὰ ὀφειλόμενα αὐτῷ μισθώματα. Ἀλλὰ τὸ δικαίωμα τοῦτο θὰ εἶχε σοβαρὰς δυσαρέστους πρακτικὰς συνεπείας. Ἐὰν ἐνησκειτο ἐπὶ τῶν κινητῶν πραγμάτων τῶν χρησιμευόντων εἰς τὴν ἐκμετάλλευσιν τῆς ἐμπορίας τοῦ πτωχεύσαντος, θὰ ἠμπόδιζε τὴν ἐξακολούθησιν τῆς ἐκμεταλλεύσεως ταύτης, ἥτις πολλάκις εἶναι λίαν χρήσιμος μετὰ τὴν πτώχευσιν (ἄρθρ. 470 ἐμπ. κώδ.). Το δὲ μᾶλλον δυσάρεστον θὰ ἦτο, ὅτι θὰ διεκυβεύοντο οὕτω τὰ πλεονεκτήματα τοῦ ἀπλοῦ συμβιβασμοῦ, ὅστις ἐπαναφέρει τὸν πτωχεύσαντα ἐπὶ τὴν διεύθυνσιν τῶν ὑποθέσεων του, καὶ ἡ τόσον εὐνοϊκὴ αὕτη λύσις τῆς πτωχεύσεως θὰ ἠδύνατο μάλιστα ν' ἀποβῇ ἔνεκα τούτου ἀδύνατος. Διὸ τὸ ἄρθρον 450 ὠρίζεν, ὅτι ἀναστέλλονται ἐπὶ τριᾶκοντα ἡμέρας ἀπὸ τῆς ἀποφάσεως τῆς κηρυττούσης τὴν πτώχευσιν πάντα τὰ ἐκτελεστικὰ μέσα δι' ὧν θὰ ἐπεδιώκετο ἡ πληρωμὴ τῶν μισθωμάτων ἐκ τῶν κινητῶν πραγμάτων τῶν χρησιμευόντων εἰς τὴν ἐκμετάλλευσιν τῆς ἐμπορίας τοῦ πτωχεύσαντος. Αἱ τριᾶκοντα αὗται ἡμέραι ἐχορηγοῦντο εἰς τὸν πτωχεύσαντα καὶ εἰς τοὺς πιστωτὰς αὐτοῦ, ἵνα παρέχεται εἰς αὐτοὺς ὁ χρόνος ὁ ἀπαιτούμενος ὅπως παρισθῶσι τὰ ἀναγκαῖα πρὸς πληρωμὴν τοῦ ἐκμισθωτοῦ χρήματα⁽¹⁾ καὶ νὰ προληφθῇ οὕτω ἡ ὑπὸ τούτου ἐκποίησις τῶν κινητῶν.

Ἐν ἐλλείψει πάσης ἄλλης εἰδικῆς διατάξεως ἀφορώσης τὰ δικαιώματα τοῦ ἐκμισθωτοῦ, ἐν περιπτώσει πτωχεύσεως τοῦ μισθωτοῦ, τὸ προνόμιον τοῦ ἄρθρου 2102 1ον ἀστ. κώδικος ἠδύνατο νὰ προταθῇ ὑπ' αὐτοῦ. Τὸ προνόμιον τοῦτο, ἀναφερόμενον εἰς τὰ κινητὰ τὰ εἰσκομισθέντα (garnissant) εἰς τὸν μεμισθωμένον χῶρον,

(1) Τὸ ἄρθρον 450 τοῦ ἐμπ. κώδικος εἶναι νέα διάταξις εἰσαχθεῖσα εἰς τὸν κώδικα τοῦ 1838. Ἐν τῷ πρώτῳ σχεδίῳ τῆς κυβερνήσεως τῷ ὑποβληθέντι εἰς τὰς βουλὰς, πᾶν ἐκτελεστικὸν μέσον ἀνεστέλλετο ἐπὶ ὠρισμένον χρόνον οὐ μόνον διὰ τὸν ἐκμισθωτὴν, ἀλλὰ καὶ διὰ τοὺς ἄλλους προνομιοῦχους πιστωτὰς. Ὅρα Renouard, τόμ. II, σελ. 405 καὶ ἐπομ.

ἀσφαλίζει τὰς ἀπαιτήσεις τὰς πηγαζούσας ἐκ τῆς μισθώσεως καὶ ἰδίᾳ τὴν ἀπαίτησιν τῶν μισθωμάτων. Πρὸς ἀποφυγὴν τῶν δολιοτήτων τὸ ἄρθρον 2102 2ον τοῦ ἀστ. κώδικος ποικίλλει τὴν ἑκτασιν τῆς ἀπαιτήσεως τῶν μισθωμάτων, μεθ' ἧς εἶναι συναφές τὸ προνόμιον, καθόσον ἡ μίσθωσις ἀπέκτησεν ἢ μὴ βεβαίαν χρονολογίαν. Ὅταν ἀποκτᾷ αὕτη βεβαίαν χρονολογίαν, τὸ προνόμιον ἰσχύει διὰ πάντα τὰ ληξιπρόθεσμα καὶ τὰ μέλλοντα μισθώματα. Τοῖναντίον, ἐὰν μὴ ἀποκτήσῃ βεβαίαν χρονολογίαν, τὸ προνόμιον περιορίζεται εἰς τὰ ληξιπρόθεσμα μισθώματα, εἰς τὰ μισθώματα τοῦ τρέχοντος ἔτους καὶ τοῦ ἐπομένου (ἄρθρ. 2102 1ον) ⁽¹⁾.

Δύο σοβαρὰ ζητήματα ἀφορῶντα τὰ δικαιώματα τοῦ ἐκμισθωτοῦ εἶχον τεθῆ : 1ον Ἡ ἀπόφασις ἡ κηρύττουσα τὴν πτώχευσιν ἐπάγεται ἄρᾳ γε αὐτοδικαίως τὴν διάλυσιν τῆς μισθώσεως ; 2ον Διὰ μόνον τὸν λόγον, ὅτι ἐκηρύχθη ἡ πτώχευσις τοῦ μισθωτοῦ, ἡδύνατο ἄρᾳ γε ὁ ἐκμισθωτὴς νὰ ζητήσῃ νὰ πληρωθῇ ἀμέσως προνομιακῶς πάντα τὰ ληξιπρόθεσμα καὶ μέλλοντα μισθώματα ;

Ἡ νομολογία δικαίως εἶχεν ἀποκρούσει τὴν αὐτοδικαίως χωροῦσαν διάλυσιν. Ἡ ἀπόφασις ἡ κηρύττουσα τὴν πτώχευσιν ἀφίνει σῶα τὰ ὑπὸ τοῦ πτωχεύσαντος συναρθέντα συναλλάγματα ⁽²⁾, ἐξαίρει ἐκείνων, ἅτινα, γενόμενα κατὰ τὴν ὑποπτον περίοδον, δύνανται νὰ ἀκυρωθῶσι δυνάμει τῶν ἄρθρων 446 καὶ ἐπομένων. Ἀλλ' οἱ λόγοι διαλύσεως οἱ ἰσχύοντες κατὰ τὸ κοινὸν δίκαιον διασώζονται καὶ μετὰ τὴν πτώχευσιν ⁽³⁾. οὕτω ὁ ἐκμισθωτὴς ἐδικαιοῦτο νὰ ζητήσῃ τὴν διάλυσιν, εἴτε διότι δὲν ἐπληρόνετο τὰ μισθώματα τὰ ὁποῖα ἐδικαιοῦτο νὰ ζητήσῃ ἢ εἶχε λόγους νὰ πα-

(1) Ταύτην τὸνλάχιστον τὴν ἐρμηνείαν ἔδωκεν ἡ νομολογία εἰς τὸ ἄρθρον 2102 1ον διὰ τὴν περίπτωσιν καθ' ἣν ἡ μίσθωσις δὲν ἀπέκτησε βεβαίαν χρονολογίαν.

(2) Ἐφ. τῶν Παρισίων, 16 Μαρτίου 1847. D. 1847. 2. 170. Ἐφετ. τῶν Παρισίων, 27 Νοεμβρίου 1862. D. 1863. 2. 12. Ἐφ. τῆς Rouen, 23 Δεκεμβρίου 1864. D. 1865, 1. 112.

(3) Δὲν ὑπάρχει ἐν τῷ ἐμπορικῷ κώδικι, ἐκτὸς τῆς περιπτώσεως πωλήσεως κινητῶν πραγμάτων (ἄρθρ. 550, 576 καὶ 577), διάταξις τις περιορίζουσα τὸ δικαίωμα διαλύσεως ἢ διαρρήξεως διὰ τοὺς τρίτους οἵτινες πρὸ τῆς πτωχεύσεως συνηλλάχθησαν μετὰ τοῦ πτωχεύσαντος. Ὁρα ἀριθ. 883 καὶ ἐπομ.

ραπονεθῇ κατὰ τῆς κακῆς χρήσεως τοῦ ἀντικειμένου τῆς μισθώσεως ὑπὸ τοῦ μισθωτοῦ, εἴτε καὶ διότι δὲν εἶχεν ἐπαρκεῖς ἐγγυήσεις ἐξασφαλιζούσας τὴν πληρωμὴν τῶν μελλόντων μισθωμάτων (1).

Ἄνευ δυσκολίας ἀνεγνώριζετο, ὅτι, πωλουμένων τῶν κινητῶν τοῦ πτωχεύσαντος, ὁ ἐκμισθωτῆς, ἀποστερούμενος τὸ ἐγγυόν του, ἠδύνατο ν' ἀπαιτήσῃ τὴν ἄμεσον πληρωμὴν πάντων τῶν ληξιπροθέσμων καὶ τῶν μελλόντων μισθωμάτων, ἐὰν ἡ μίσθωσις εἶχε βεβαίαν χρονολογίαν. Πολλάκις ὁμως τὰ κινητὰ τοῦ πτωχεύσαντος δὲν πωλοῦνται (τοῦτο συμβαίνει, ὅταν ἐξακολουθῇ ἡ ἐκμετάλλευσις τῆς ἐμπορικῆς ἐπιχειρήσεως καὶ ὅταν γίνηται ἀπλοῦς συμβιβασμός) ἢ τοῦλάχιστον ἀντικαθιστῶνται δι' ἄλλων, ὅταν γίνηται μεταμίσθωσις ἢ ἐκχώρησις μισθώσεως. Ἄλλ' ἔπρεπεν ἄρα γε, διασωζομένων τῶν πρᾶγματικῶν ἀσφαλειῶν τοῦ ἐκμισθωτοῦ, νὰ παραδεχώμεθα, ὅταν ἡ μίσθωσις ἐκτᾷτο βεβαίαν χρονολογίαν πρὸ τῆς ἀποφάσεως τῆς κηρυττούσης τὴν πτώχευσιν, ὅτι ἠδύνατο ὁ ἐκμισθωτῆς νὰ ζητήσῃ νὰ πληρωθῇ ἄμέσως προνομιακῶς πάντα τὰ μισθώματά του, τὰ ληξιπρόθεσμα καὶ αὐτὰ ἀκόμη τὰ μέλλοντα ; Τὸ ζήτημα συνεδέετο πρὸς δυσκολίας σχετικὰς εἴτε πρὸς τὴν ἀκριβῆ φύσιν τῆς ἀπαιτήσεως τῶν μισθωμάτων εἴτε πρὸς τὴν ἔκτασιν τῆς σημασίας τοῦ ἄρθρου 444 ἐμπ. κώδικος. Συγγραφεῖς τινες, μάλιστα δὲ καὶ τινες δικαστικαὶ ἀποφάσεις, παρεδέχοντο, ὅτι ὁ ἐκμισθωτῆς δὲν ἠδύνατο νὰ ἐνασκήσῃ ἄμέσως τὸ προνόμιόν του διὰ τὰ μέλλοντα μισθώματα, εἰ μὴ καθόσον τὰ κινητὰ τοῦ πτωχεύσαντος εἶχον πωληθῇ καὶ δὲν εἶχον ἀντικατασταθῇ δι' ἰσοδυνάμου ἀσφαλείας τοῦ ἐκμισθωτοῦ. Πρὸς ὑποστήριξιν τῆς λύσεως ταύτης διετείνοντο οἱ ὀπαδοὶ τῆς γνώμης ταύτης, ὅτι ἡ ἀπαίτησις τῶν μισθωμάτων δὲν εἶναι ἀπαίτησις ὑπὸ προθεσμίαν, ἥτις κατὰ νόμον καθίστατο ἀπαιτητὴ δυνάμει τῆς ἀποφάσεως τῆς κηρυττούσης τὴν πτώχευσιν (ἄρθρ. 444), ἀλλ' ἀπαίτησις ὑπὸ αἴρεσιν ἀναβλητικὴν, ἥτις δὲν γεννᾶται εἰμὴ καθόσον ὁ ἐκμισθωτῆς παρέχει πράγματι εἰς τὸν μισθωτὴν τὴν χρῆσιν τοῦ μεμισθωμένου ἀκινήτου, ἢ μάλι-

(1) Ἐφ. τῶν Παρισίων, 12 Νοεμβρίου 1861. D. 1862. 2. 249. S. 1862. 2. 49. Ἐφ. τῶν Παρισίων, 26 Ἰουνίου 1863, D. 1863 2. 247. — Demangeat sur Bravard, V, σελ. 147, σημ. 1. Boistel, ἀριθ. 926.

στα ἀπαίτησις μέλλουσα ⁽¹⁾. Κατὰ τὴν ἀντίθετον θεωρίαν ἡ ἀπαίτησις τῶν μισθωμάτων ἐθεωρεῖτο ὡς ἀπαίτησις ὑπὸ προθεσμίαν, ὑποκειμένην ἀπλῶς εἰς αἵρεσιν ἀναβλητικὴν διὰ τὴν πεοίπτωσιν καθ' ἣν ἡ χρῆσις τοῦ μειμισθωμένου ἀκινήτου δὲν παρέχεται εἰς τὸν μισθωτὴν μέχρι τοῦ τέλους τῆς μισθώσεως (ἄρθρ. 1722 ἀστ. κώδικος). Ἀλλ' ἦγεν ἄρα γε ἡ ἀναγνωρίσις τοῦ χαρακτῆρος τούτου τῆς ἀπαιτήσεως τῶν μισθωμάτων ἀναγκαίως εἰς τὴν παραδοχὴν τοῦ ἀμέσως ἀπαιτητοῦ συνεπεία τῆς κηρύξεως τῆς πτωχεύσεως; Τοῦτο ἐξηρτάτο ἀκόμη ἐκ τῆς λύσεως τῆς διδομένης εἰς ἕτερον ζήτημα. Συζητήσιμον εἶναι ἂν τὸ ἀπαιτητὸν χωρεῖ καὶ ὡς πρὸς τὰς ἐνυποθήκους ἢ προνομιοῦχους ἀπαιτήσεις ⁽²⁾. Ἀφοῦ δὲ ἡ ἀπαίτησις τῶν μισθωμάτων ἔχει τὴν τελευταίαν ταύτην ιδιότητα, δὲν ἠδύνατο ν' ἀναγνωρισθῇ εἰς τὸν ἐκμισθωτὴν τὸ δικαίωμα τοῦ ν' ἀπαιτήσῃ τὴν ἄμεσον πληρωμὴν αὐτῶν συνεπεία τῆς πτωχεύσεως τοῦ μισθωτοῦ εἰμὴ καθόσον ἐγίνοντο δεκτὰ καὶ τὸ ὅτι ἡ ἀπαίτησις τῶν μισθωμάτων εἶναι ἀπαίτησις ὑπὸ προθεσμίαν καὶ ὅτι αἱ ὑπὸ προθεσμίαν ἀπαιτήσεις καὶ αὐταὶ αἱ προνομιοῦχοι καθίσταντο ἀπαιτηταὶ ἐν περιπτώσει πτωχεύσεως. Τὸ Ἀκυρωτικὸν ἠσπάζετο τὴν λύσιν ταύτην. Εἶχεν ὁμως αὕτη σοβαρώτατα πρακτικὰ μειονεκτήματα ⁽³⁾. Ὅταν ἡ διάρκεια τῆς μισθώσεως ἦτο μακρά, καὶ ὅταν τὸ μίσθωμα ἦτο σημαντικόν, τὸ ἐνεργητικὸν ἀπερροφᾶτο σχεδὸν ὁλοσχερῶς ὑπὸ τοῦ ἐκμισθωτοῦ ⁽⁴⁾. Ὡς ἐκ

(1) Ἀκυρ. 28 Μαρτίου 1865, S. 1865 1. 201. D. 1865. 1. 201 (διὰ τῶν δύο τούτων ἀποφάσεων τὸ Ἀκυρωτικὸν ἀνῆρσε τὰς ἀποφάσεις τοῦ Ἐφετερίου τῶν Παρισίων τὰς μνημονευομένας ἐν τῇ προηγουμένῃ σημειώσει).—Albert Desjardins, *Revue critique* 1866, τόμ. XXIX, σελ. 1. Aubry et Rau, τόμ. II, § 261. Ὅρα τὴν ἐπομένην σημείωσιν.

(2) Ὅρα ἀριθ. 262.

(3) Ἡ νομολογία ἀπέβη αὐστηροτέρα ἀκόμη διὰ δύο ἀποφάσεων τοῦ προεδουλεύτικοῦ τμήματος καὶ τοῦ πολιτικοῦ τμήματος τοῦ Ἀκυρωτικοῦ αἵτινες παρεδέχθησαν, ὅτι ὁ ἐκμισθωτὴς ἠδύνατο ν' ἀπαιτήσῃ τὴν πραγματικὴν πληρωμὴν τῶν μελλόντων μισθωμάτων, καὶ νὰ μὴ ἀρκεσθῇ εἰς παρακατοχὴν (consignation) μετὰ δικαιώματος νὰ λαμβάνῃ τὰ μισθώματα καθόσον καθίστανται ληξιπρόθεσμα. Πρβ. 15 Ἰουλίου 1868. D. 1872. 1. 95. S. 1869. 1. 13. Ἀκυρ. 16 Φεβρουαρίου 1870. D. 1870. 1. 260. S. 1870. 1. 318.!

(4) Ἡ σπουδαία ἀνάπτυξις τοῦ ἐμπορίου καὶ τῆς βιομηχανίας ἀνέβι-

τούτου ὁ συμβιβασμὸς ἀπέβαιεν ἀδύνατος ⁽¹⁾· καὶ αὕτῃ ἡ ἐμπορικὴ ἐπιχείρησις (*fonds de commerce*), ἥτις ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ ἀποτελεῖ τὸ κύριον ἐνεργητικὸν τοῦ πτωχεύσαντος, δὲν ἠδύνατο νὰ ἐκχωρηθῇ ἐπωφελῶς. Ὁ ἐκμισθωτὴς καθίστατο πλουσιώτερος ἐπὶ ζημίᾳ τοῦ πτωχεύσαντος καὶ τῶν πιστωτῶν τῆς ομάδος. Ὁ νόμος τῆς 12 Φεβρουαρίου 1872 ⁽²⁾ σκοπὸν εἶχε τὴν θεραπείαν τῆς καταστάσεως ταύτης τῶν πραγμάτων διὰ τοῦ περιορισμοῦ τῶν δικαιωμάτων τοῦ ἐκμισθωτοῦ εἰς τὴν περίπτωσιν τῆς πτωχεύσεως τοῦ μισθωτοῦ. Ὁ νόμος οὗτος ἐπρονόητε περὶ τριῶν κυρίων ἀντικειμένων: 1ον περὶ τῆς ἀναστολῆς τοῦ δικαιώματος καταδιώξεως τοῦ ἐκμισθωτοῦ· 2ον περὶ τῆς ἀγωγῆς αὐτοῦ περὶ διαρρήξεως· 3ον περὶ τῆς ἐκτάσεως τῆς προνομιούχου ἀπαιτήσεως τοῦ ἐκμισθωτοῦ. Αἱ διατάξεις αἱ σχετικαὶ πρὸς τὰ δύο πρῶτα θέματα περιελήφθησαν ἐν τῷ ἄρθρῳ 450, αἱ δὲ ἀφορῶσαι τὸ τρίτον ἐτέθησαν ἐν τῷ ἄρθρῳ 550.

866. *Νόμος τῆς 12 Φεβρουαρίου 1872. Ἀναστολὴ τῶν ἐκτελεστικῶν μέσων. Ἀγωγὰὶ περὶ διαρρήξεως.* — Ὁ νέος νόμος ἀποκρούει τὴν διάρρηξιν τῆς μισθώσεως ὡς ἀπορρέουσιν αὐτοδικίως ἐκ τῆς ἀποφάσεως τῆς κηρυκτοῦσης τὴν πτώχευσιν. Οὕτω ὁ ἐκμισθωτὴς δύναται μόνον νὰ ζητήσῃ τὴν διάρρηξιν τῆς μισθώσεως, ὅταν ἔχῃ, δυνάμει τῶν κανόνων τοῦ κοινοῦ δικαίου, νὰ ἐπικαλεσθῇ εἰδικόν τινα πρὸς τοῦτο λόγον, ὡς λόγου χάριν, ὅταν ὑπάρχῃ καθυστέρησις μισθωμάτων, ὅταν ὁ μισθωτὴς ποιῇται

βασαν τὰ μισθώματα εἰς ὕψιστον σημεῖον καὶ κατέστησαν συχνotάτας τὰς μακροχρονίους μισθώσεις.

(1) Ἐμποροδικεῖά τινα ἀπεποιήθησαν τὴν ἐπικύρωσιν συμβιβασμῶν ἔνεκα τῆς ὑπὸ τοῦ ἐκμισθωτοῦ ἐπιφυλάξεως τοῦ δικαιώματος τῆς ἐνασχήσεως τοῦ προνομίου του.

(2) Ἐν ἔτει 1867 ἡ κυβέρνησις εἶχεν ὑποβάλει ἤδη νομοσχέδιον εἰς τὸ Νομοθετικὸν σῶμα. Ὁρα *Journal officiel*, 1 Ἰανουαρίου 1868, παράρτημα ἀριθ. 19. Ἡ πτωσις τῆς Αὐτοκρατορίας ἐματαιώσε τὸ νομοσχέδιον τοῦτο. Τὴν 7ην Ἀπριλίου 1871 ὁ Courbet-Poulard ὑπέβαλεν εἰς τὴν Ἐθνικὴν Συνέλευσιν πρότασιν νόμου, ἥτις ἀπέβη ὁ νόμος τῆς 12 Φεβρουαρίου 1872. Αἱ συμφοραὶ τοῦ 1870 καὶ 1871 ἠπέλουν ν' αὐξήτωσι τὸν ἀριθμὸν τῶν πτωχεύσεων, καὶ κατ' ἀκολουθίαν, ἐνδ' ἐφ' ἑνὶ ὑπέρ ποτε ὁ περιορισμὸς τῶν δικαιωμάτων τοῦ ἐκμισθωτοῦ.

κακὴν χρῆσιν τοῦ ἀντικειμένου τῆς μισθώσεως, ἐὰν οὗτος δὲν εἰσῆγαγεν εἰς τοὺς μεμισθωμένους χώρους ἐπαρκῆ κίνητὰ ἢ ἀφῆ-
ρεσεν ἐξ αὐτῶν εἰσκομισθέντα κλπ. Εἶναι πρῶτον, ὅτι ὡς ἐπὶ τὸ
πολὺ ὁ ἐκμισθωτὴς ἔχει πράγματι τὸ δικαίωμα νὰ ζητήσῃ τὴν
διάλυσιν τῆς μισθώσεως δυνάμει τοῦ πρώτου τῶν λόγων τούτων.
Πλὴν τούτου, ἐὰν ἐπληρώθησαν πάντα τὰ ληξιπρόθεσμα μισθώ-
ματα, πάντοτε ὑπάρχει φόβος μήπως ἡ πτώχευσις, κωλύουσα τὴν
πληρωμὴν τῶν μελλόντων μισθωμάτων, δώσῃ διὰ τὸ μέλλον εἰς
τὸν ἐκμισθωτὴν τὸ δικαίωμα ν' ἀπαιτήσῃ τὴν διάλυσιν.

Ἡ διάλυσις τῆς μισθώσεως εἶναι σοῦαρὸν γεγονός. Δύναται νὰ
καταστήσῃ αὕτη δύσκολον ἢ ἀδύνατον τὴν ἐξακολουθήσιν τῆς ἐκμε-
ταλλεύσεως τῆς ἐμπορικῆς ἐπιχειρήσεως καὶ νὰ ἐκθέσῃ εἰς κίνδυνον
τὴν συνομολόγησιν τοῦ συμβιβασμοῦ. Διὸ ὁ νόμος τοῦ 1872 προσ-
παθεῖ νὰ τὴν ἀποφύγῃ, δίδων εἰς τοὺς συνδίκους εὐκολίας ὅπως
ἀποπειραθῶσι συμβιβαστικὴν τινὰ συμφωνίαν μετὰ τοῦ ἐκμι-
σθωτοῦ.

867. Τὰ ἐκτελεστικὰ μέσα ἀναστέλλονται, ὥσπερ πρὸ τοῦ
νόμου τοῦ 1872, ἄνευ βλάβης τοῦ δικαιώματος τὸ ὁποῖον θὰ
ἀπέκτα ὁ ἐκμισθωτὴς τοῦ ν' ἀναλᾶβῃ τὴν κατοχὴν τοῦ ἀντικει-
μένου τῆς μισθώσεως. Ὅρα ἀριθ. 868.

Δὲν ἀναστέλλονται δὲ μόνον τὰ ἐκτελεστικὰ μέσα, ὥσπερ πρὸ
τοῦ 1871 (ἀριθ. 855)· ἀναστέλλεται καὶ ἡ ἀγωγή περὶ διαλύ-
σεως. Ἡ διπλῇ αὕτη ἀναστολὴ γίνεται ἐπὶ χρονικὸν διάστημα
διάφορον ἐκείνου τὸ ὁποῖον ὥριζε τὸ παλαιὸν ἄρθρ. 450 (τριά-
κοντα ἡμέρας ἀπὸ τῆς ἀποφάσεως τῆς κηρυττούσης τὴν πτώχευ-
σιν)· τὸ χρονικὸν τοῦτο διάστημα δὲν ἦτο μήτε ἐπαρκές, μήτε
καλῶς ὑπολογισμένον. Πᾶν μέσον ἐκτελέσεως καὶ πᾶσα ἀγωγή
περὶ διαλύσεως τῆς μισθώσεως ἀναστέλλεται μέχρι τῆς παρελεύ-
σεως τῶν ὀκτῶ ἡμερῶν τῶν μετὰ τὴν διορίαν τὴν διδομένην ὑπὸ
τοῦ ἄρθρου 492 τοῦ ἐμπορικοῦ κώδικος εἰς τοὺς πιστωτὰς τοὺς
κατοικοῦντας ἐν Γαλλίᾳ διὰ τὴν ἐξέλεγχιν τῶν ἀπαιτήσεών των.
Οὕτω ἡ ἀναστολὴ παρατείνεται ἐπὶ χρονικὸν διάστημα ποικίλλον
κατὰ λόγον τῆς κατοικίας τῶν πιστωτῶν, διότι αἱ προθεσμῖαι αἱ
διδόμεναι διὰ τὴν ἐξέλεγχιν ποικίλλουσι κατὰ τὰς ἀποστάσεις
(ἀριθ. 531). Δὲν λογίζονται αἱ ἐξαιρετικαὶ διορίαι αἱ διδόμεναι
εἰς τοὺς πιστωτὰς τοὺς κατοικοῦντας ἐκτὸς τῆς Γαλλίας, ἵνα μὴ

παρατείνηται ὑπερμέτρως ἡ ἀβεβαιότης περὶ τῆς τύχης τῆς μισθώσεως (1).

Μετὰ τὴν παρέλευσιν τῶν προθεσμιῶν τῆς ἐξελέγξεως εἶναι γνωστὴ ἐν γένει σχεδὸν τελείως ἡ κατάστασις τοῦ ἐνεργητικοῦ ὡς καὶ ἡ τοῦ παθητικοῦ. Εἶναι ἐπομένως εἰς θέσιν ὁ σύνδικος νὰ κρίνῃ, ἂν ὑπάρχουσιν ἢ μὴ βάσιμοι ἐλπίδες συνομολογήτεως συμβιβασμοῦ. Διὸ ἐντὸς τοῦ μετὰ τὴν παρελευσιν τῶν προθεσμιῶν τούτων ὀκταημέρου δύναται ὁ σύνδικος, ἂν κρίνῃ ὅτι πρέπει νὰ ἐξακολουθήσῃ ἡ μίσθωσις, νὰ γνωστοποιήσῃ τὴν περὶ τούτου πρόθεσιν τοῦ εἰς τὸν ἐκμισθωτὴν, προσφερόμενος νὰ ἐκπληρώσῃ πάσας τὰς ὑποχρεώσεις τοῦ μισθωτοῦ. Ἐπειδὴ δὲ πρόκειται ἐνταῦθα περὶ μέτρου σοβαροῦ ὅπωςδῆποτε, δὲν δύναται νὰ γίνῃ ἡ γνωστοποίησις ἄνευ τῆς ἀδείας τοῦ εἰσηγητοῦ καὶ χωρὶς ν' ἀκουσθῇ ὁ πτωχεύσας (ἄρθρ. 450 ἐμπ. κώδ.) (2).

Ὁ ἐκμισθωτὴς μετὰ τὴν πρὸς αὐτὸν γινομένην ὑπὸ τοῦ συνδίκου γνωστοποίησιν ἔχει δεκαπενθήμερον προθεσμίαν ὅπως ἀποφασίσῃ. Δύναται δὲ ἢ νὰ ζητήσῃ τὴν διάλυσιν τῆς μισθώσεως ἢ νὰ δεχθῇ τὴν περὶ ἐξακολουθήσεως αὐτῆς πρότασιν τοῦ συνδίκου ἢ νὰ τηρήσῃ σιωπὴν καθ' ὅλον τὸ δεκαπενθήμερον. Ἐν τῇ πρώτῃ περιπτώσει τὸ δικαστήριον ἀποφαίνεται κατὰ τὰς περιστάσεις. Ἐν τῇ δευτέρᾳ ἡ μίσθωσις ἐξακολουθεῖ. Ἐν τῇ τρίτῃ ἡ σιωπὴ τοῦ ἐκμισθωτοῦ, παρατεινομένη καθ' ὅλον τὸ δεκαπενθήμερον ἰσοδυναμεῖ πρὸς ἀποδοχὴν τῶν προτάσεων τοῦ συνδίκου· δὲν δύναται νὰ ὑπονοηθῇ αἵτησις περὶ διαρρήξεως μὴ διατυπωθεῖσα πράγματι.

Ρητέον ἄλλως ὅτι ἡ ἀπειλὴ τῆς διαρρήξεως δὲν πρέπει νὰ ἐπικρέμαται ἀπαύστως ἐπὶ τῆς κεφαλῆς τοῦ πτωχεύσαντος καὶ τῶν πιστωτῶν. Ἀλλ' ἡ ρητὴ ἢ σιωπηρὰ ἀποδοχὴ τοῦ ἐκμισθωτοῦ μόνον ὡς πρὸς τὸ παρελθὸν ἔχει ἰσχύν, καθόσον οὐδεμία αἵτησις περὶ διαρρήξεως στηριζομένη ἐπὶ παλαιοῦ λόγου δύναται πλέον νὰ διατυπωθῇ ὑπ' αὐτοῦ· διατηρεῖ οὗτος τὸ δικαίωμα νὰ ζητήσῃ τὴν διάρρηξιν ἕνεκα λό-

(1) Διὰ τὸν αὐτὸν λόγον δὲν ἀναμένεται ἡ παρέλευσις τῶν προθεσμιῶν τούτων πρὸς ἐνέργειαν τῶν ἐξελέγξεων καὶ πρὸς σύγκλησιν τῆς συνελεύσεως τοῦ συμβιβασμοῦ (ἀριθ. 532 καὶ 533).

(2) Πρὸς τὰς πωλήσεις κινητῶν πραγμάτων πρὸς τὸν πτωχεύσαντα, ἀριθ. 578 καὶ ἀριθ. 849.

γων μεταγενεστέρων, εάν, λ. χ., τὰ μέλλοντα μισθώματα δὲν πληρώνωνται καθόσον λήγουσιν. Ἵνα θεωρηθῇ ὁ ἐκμισθωτὴς παραιτηθεὶς τοῦ δικαιώματος τοῦ νὰ ζητήσῃ τὴν διάρρηξιν, πρέπει νὰ ἔχῃ ὀχληθῇ διὰ τῆς ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 450 προβλεπομένης γνωστοποιήσεως ὑπὸ τοῦ συνδίκου, ὥστε νὰ λάβῃ ὠρισμένην ἀπόφασιν. Ἐὰν λοιπὸν ὁ σύνδικος δὲν εἶχε γνωστοποιήτῃ ἐντὸς τῆς ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 450 ὀριζομένης προθεσμίας τὴν πρόθεσιν αὐτοῦ περὶ ἐξακολουθήσεως τῆς μισθώσεως, ὁ ἐκμισθωτὴς θὰ διετῆρει τὸ δικαίωμα νὰ ζητήσῃ τὴν διάρρηξιν ἔστω καὶ διὰ λόγους προγενεστέρους τῆς πτωχεύσεως. Ἡ προθεσμία ἡ διδομένη εἰς τὸν ἐκμισθωτὴν ὅπως ἐγείρῃ αἵτησιν περὶ διαρρήξεως δὲν θὰ εἶχεν ἀρχίσει, ἐπειδὴ, κατὰ τὸ ἄρθρον 450 τοῦ ἐμπ. κώδικος ἀρχεῖται αὕτη ἀπὸ τῆς ὑπὸ τοῦ συνδίκου γνωστοποιήσεως τῆς προθέσεως περὶ ἐξακολουθήσεως τῆς μισθώσεως. Ἀλλ' ἀκριβῶς ἐπειδὴ ἡ διάλυσις δὲν ἐπέρχεται αὐτοδικαίως ἐκ τῆς ἀποφάσεως τῆς κηρυττούσης τὴν πτώχευσιν, δὲν πρέπει ἕνεκα τῆς μὴ γνωστοποιήσεως καὶ μόνον ὑπὸ τοῦ συνδίκου τῆς προθέσεως περὶ ἐξακολουθήσεως τῆς μισθώσεως νὰ παραδεχθῶμεν ὅτι ὑπάρχει διάλυσις (1).

Ἐπειτα δὲ εἶναι βεβαιότατον, ὅτι ὁ σύνδικος δὲν ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ ζητήσῃ ἕνεκα τῆς πτωχεύσεως τὴν διάλυσιν τῆς μισθώσεως. Ὁ ἐκμισθωτὴς δύναται πάντοτε, εἰν νομίζει συμφέρον, νὰ ζητήσῃ τὴν ἐξακολούθησιν αὐτῆς (2).

868. Ἡ ἀναστολὴ τῶν ἐκτελεστικῶν μέσων καὶ τοῦ δικαιώματος τῆς αἰτήσεως τῆς διαρρήξεως δὲν ἐμποδίζει τὰ συντηρητικὰ μέτρα τὰ ὅποια θὰ ἠδύνατο νὰ λάβῃ ὁ ἐκμισθωτὴς (3). Δύναται λοιπὸν ὁ ἐκμισθωτὴς καὶ κατὰ τὴν διάρκειαν ἀκομὴ τῶν προθε-

(1) Ὅρα ἐν τούτοις ἐναντίον Ἐμποροδικεῖον τῆς Montbrison, 5 Δεκεμβρίου 1890, Journal des faillites 1893, σελ. 137. Ἡ ἀπόφασις αὕτη ὁρμᾶται ἐκ τῆς ἐσφαλμένης ἰδέας, ὅτι ἡ ἐξακολούθησις τῆς μισθώσεως ἐν περιπτώσει πτωχεύσεως τοῦ μισθωτοῦ ἐθεωρήθη ὡς ἐξαίρεσις.

(2) Πρωτοδικεῖον τῆς Blois, 18 Φεβρουαρίου 1885, Le Droit τῶν 6-7 Ἀπριλίου 1885, Journal des faillites 1885, σελ. 422. Ἐν τῇ ὑπόθεσει ἐφ' ἧς ἡ ἀπόφασις αὕτη αἰ ὑποχρεώσεις τοῦ μισθωτοῦ πρὸς τὸν ἐκμισθωτὴν εἶχον ἀσφαλισθῇ δι' ἐγγυητοῦ.

(3) Τὸ παλαιὸν ἄρθρον 450 τοῦ ἐμπ. κώδικος περιεῖχεν ἤδη ἐπιφύλαξιν ὡς πρὸς τὰ συντηρητικὰ μέτρα.

σμιῶν τῶν ὀριζομένων ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 450, νὰ ἐμποδίσῃ τὴν ἐκ τῶν μεμισθωμένων χώρων ἐξαγωγήν τῶν ἐν αὐταῖς εὑρισκομένων πραγμάτων ἢ καὶ νὰ διεκδικήσῃ τὰ τυχὸν ἐξαχθέντα ἄνευ τῆς συγκαταθέσεώς του (ἄρθρ. 2102 1ον ἀστ. κώδικος, ἄρθρ. 819 ἐν τέλει καὶ 826, κώδικος πολ. δικον.). Ὁ νόμος δὲν ἠδύνατο νὰ ὑποχρεώσῃ τὸν ἐκμισθωτὴν νὰ μείνῃ ἀδρηνὴς ἀπέναντι τοῦ μισθωτοῦ τοῦ ἐκθέτοντος εἰς κίνδυνον τὰ συμφέροντά του.

Παρομοίως ἡ ἀναστολὴ τῶν μέσων ἐκτελέσεως καὶ τοῦ δικαιώματος τῆς ἀγωγῆς περὶ διαρρήξεως τῆς μισθώσεως δὲν δύναται νὰ ἀντιταχθῇ κατὰ τοῦ ἐκμισθωτοῦ τοῦ κτησαμένου τὸ δικαίωμα ν' ἀναλάβῃ τὴν κατοχὴν τοῦ ἀντικειμένου τῆς μισθώσεως (ἄρθρ. 450, ἐδάφ. 2ον καὶ 3ον). Τοῦτο θὰ συνέβαινεν, ἐὰν ἡ μίσθωσις ἔληγε. Τὸ αὐτὸ θὰ συνέβαινεν, ἐὰν ἡ μίσθωσις περιεῖχε τὸν ὅρον ὅτι ἡ μὴ πληρωμὴ τῶν μισθωμάτων ἐπάγεται αὐτοδικαίως τὴν διάλυσιν. Οὐδὲν ὑπάρχει τὸ ἐνδεικνύον ὅτι ὁ νομοθέτης τοῦ 1872 ἠγνόει, ὅτι ὁ ὅρος οὗτος, ἰσχυρὸς μεταξὺ τῶν μερῶν, δὲν θὰ ἠδύνατο νὰ ἀντιταχθῇ ἐν περιπτώσει πτωχεύσεως κατὰ τῶν πιστωτῶν τῆς ομάδος ⁽¹⁾. Διότι οὐδὲν ἀντίκειται πρὸς τὴν δεσπόζουσαν τῆς πτωχεύσεως ἀρχὴν τῆς ἰσότητος ⁽²⁾. Ὁ νόμος δὲν στερεῖ τὸν ἐκμισθωτὴν τὸ δικαίωμα τῆς διαλύσεως, ὡς στερεῖ τὸν πωλητὴν κινητῶν πραγμάτων τὸ δικαίωμα διαρρήξεως ἐν περιπτώσει πτωχεύσεως τοῦ ἀγοραστοῦ (ἀριθ. 831 καὶ ἐπομ.). ὁ

(1) Πρωτοδικεῖον τοῦ Σηκουάν, 26 Μαΐου 1882, *Journal des faillites* 1882, σελ. 354 Ἐφ. τῶν Παρισίων, 16 Ἰανουαρίου καὶ 6 Αὐγούστου 1884, *Journal des faillites* 1884, σελ. 501 καὶ 506 Πρωτοδικεῖον τοῦ Σηκουάν, 11 Ἀπριλίου 1894, *Journal des faillites* 1895, σελ. 376. — Ὁρα ἐναντίον ἄρθρον τοῦ Doubasty ἐν τῇ *Journal des faillites* 1881, σελ. 44.

(2) Παρεδέχθημεν ἀνωτέρω (ἀριθ. 828), ὅτι ὁ πωλητὴς κινητῶν πραγμάτων δὲν δύναται νὰ ἐπιφυλάξῃ ἑαυτῷ τὸ δικαίωμα τῆς διαρρήξεως μηδὲ διὰ τὴν περίπτωσιν, καθ' ἣν τὰ πωληθέντα ἐμπορεύματα ἔχουσιν εἰσκομισθῇ εἰς τὰς ἀποθήκας τοῦ ἀγοραστοῦ πρὸ τῆς ἀποφάσεως τῆς κηρυττούσης τὴν πτώχευσιν. Τοιοῦτός τις ὅρος θὰ ἀντεμάχeto κατὰ ρητῆς διατάξεως τοῦ νόμου, καὶ θὰ ἔτεινεν εἰς ἀναίρεσιν τῆς μεταξὺ τῶν πιστωτῶν τοῦ πτωχεύσαντος ἰσότητος πρὸς τὸ συμφέρον τοῦ πωλητοῦ. Αἱ σκέψεις αὗται ἐξηγοῦσι πῶς δὲν ἀντιφάσκομεν, παραδεχόμενοι τὴν ἀκυρότητα τοῦ περὶ οὗ πρόκειται ὅρου ἐν τῇ πωλήσει καὶ τὸ ἔγκυρον τοῦ ὅρου περὶ αὐτοδικαίως χωρούσης διαλύσεως τῆς μισθώσεως ἐν περιπτώσει πτωχεύσεως τοῦ μισθωτοῦ.

νόμος ἀπλῶς ἀποκλείει τὴν διάλυσιν τῆς μισθώσεως ὡς συνεπείας τοῦ γεγονότος καὶ μόνον τῆς κηρύξεως τῆς πτωχεύσεως· παραδέχεται ὁμῶς, ὅτι δύναται ὁ ἐκμισθωτὴς νὰ ἐπικαλεσθῇ πάντας τοὺς λόγους διαλύσεως τοὺς ἀπορρέοντας ἐκ τῶν κανόνων τοῦ κοινοῦ δικαίου· περιλαμβάνεται δὲ ἐν αὐτοῖς ὁ ὅρος τῆς μισθώσεως καθ' ὃν ὁ ἐκμισθωτὴς θέλει ἔχει τὸ δικαίωμα τῆς διαλύσεως τῆς μισθώσεως ἐν περιπτώσει πτωχεύσεως τοῦ μισθωτοῦ ⁽¹⁾.

Τέλος, ἐπειδὴ ἡ ἀναστολὴ τοῦ δικαιώματος τῆς ἐκτελέσεως ὡς πρὸς τὸν ἐκμισθωτὴν ἐθεσπίσθη πρὸς τὸ συμφέρον τῶν πιστωτῶν τῶν ἀντιπροσωπευομένων ὑπὸ τοῦ συνδίκου, ἵνα δοθῇ εἰς τὸν τελευταῖον τοῦτον ὁ ἀπαιτούμενος χρόνος νὰ ἐξετάσῃ, ἂν συμφέρει εἰς τὴν ὁμάδα νὰ ἐξακολουθήσῃ τὴν μίσθωσιν, ἢ ἀναστολὴ αὕτη παύει, ἅμα ὡς ἀποφασίσῃ ὁ σύνδικος περὶ τοῦ πρακτέου. Κατ' ἀκολουθίαν, ἐκθέτοντος τοῦ συνδίκου εἰς πωλησιν τὰ βιομηχανικὰ σκεύη (*mobilier*) τοῦ πτωχεύσαντος, ὁ ἐκμισθωτὴς ἀναλαμβάνει τὴν ἐνάσκησιν τῶν ἐκτουτοῦ δικαιωμάτων, ἅτινα ἀπλῶς εἶχον ἀνασταλῇ καὶ δύναται νὰ ἐνασκήσῃ τὸ προνόμιόν του καὶ ἂν ἀκόμη δὲν ἔληξεν αἱ τοῦ ἄρθρου 450 προθεσμίαι. Ἄλλως θὰ ἐκινδύνευεν ὁ ἐκμισθωτὴς νὰ προσέλθῃ ἐκπροθέσμως πρὸς ἐνάσκησιν τοῦ προνομίου του ⁽²⁾.

869. Οἱ κανόνες οἱ ἀφορῶντες εἰς τὴν ἀναστολὴν τῶν ἐκτελεστικῶν μέσων ἐφαρμόζονται, ὥσπερ καὶ πρὸ τοῦ 1872, μόνον εἰς τὰ ἀντικείμενα τὰ χρησιμεύοντα εἰς τὴν ἐκμετάλλευσιν τῆς ἐμπορίας ἢ τῆς βιομηχανίας τοῦ πτωχεύσαντος οὐχὶ δὲ καὶ εἰς τὰ πράγματα τὰ χρησιμεύοντα διὰ προσωπικὴν αὐτοῦ χρῆσιν. Ἡ διάκρισις αὕτη καθιερωμένη ὑπὸ τῶν διατάξεων τοῦ ἄρθρου 450 συνάδει πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦ νομοθέτου. Μόνον ἡ πωλητὴς τῶν πραγμάτων τούτων θὰ καθίστα ἀδύνατον ἢ δύσκολον τὴν ἐξακολουθήσιν τῆς ἐκμεταλλεύσεως τῆς ἐμπορικῆς ἐπιχειρήσεως.

870. Καθόσον ἀφορᾷ τὰς διατάξεις τὰς ἀναφερομένας εἰς τὸ δικαίωμα τῆς αἰτήσεως διαλύσεως, αὗται ἐφαρμόζονται εἰς τὰ ἀκίνητα τὰ προσωρισμένα διὰ τὴν ἐμπορίαν καὶ τὴν βιομηχανίαν

(1) Ὁρα προηγουμένην σημείωσιν

(2) Ἐφ. τῆς Rouen, 9 Δεκεμβρίου 1896, *Journal des faillites* 1897, σελ. 304.

τοῦ πτωχεύσαντος καὶ εἰς τὰ οἰκοδομήματα (locaux) τὰ ἐξαρτώμενα ἐκ τῶν ἀκινήτων τούτων καὶ χρησιμεύοντα εἰς τὴν ἐνοίκησιν τοῦ πτωχεύσαντος (ἄρθρ. 450 ἐν ἀρχῇ). Κυρίως ὡς πρὸς τὰ ἀκίνητα τὰ ἀφιερωμένα εἰς τὴν ἐμπορίαν ἐνδιαφέρει νὰ μὴ δύναται νὰ χωρήσῃ ἡ διάλυσις εἰ μὴ μετὰ ὠριμον σκέψιν, διότι μόνον διάλυσις τῆς μισθώσεως τῶν ἀκινήτων τούτων δύναται νὰ κωλύσῃ τὴν ἐξακολούθησιν τῆς ἐμπορικῆς ἐπιχειρήσεως. Ὁ νόμος ἐξομοιοῖ πρὸς τὰ ἀκίνητα ταῦτα καὶ τὰ συνεχόμενα οἰκήματα τὰ χρησιμεύοντα εἰς τὴν ἐνοίκησιν τοῦ πτωχεύσαντος, ὅταν ἐξαρτῶνται ἐκ τῶν ἀκινήτων τούτων, διότι πολλάκις ἐν καὶ μόνον μίσθωμα ὀρίζεται δι' ἀμφοτέρω ταῦτα τὰ εἶδη οἰκοδομῶν, ἢ, τοῦλάχιστον, ἡ πρόθεσις τῶν συμβαλλομένων ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει εἶναι συνταύτις τῆς τύχης τῶν δύο μισθώσεων.

871. ΕΚΤΑΣΙΣ ΤΗΣ ΠΡΟΝΟΜΙΟΥΧΟΥ ΑΠΑΙΤΗΣΕΩΣ ΤΟΥ ΕΚΜΙΣΘΩΤΟΥ. ΠΕΡΙΣΤΟΛΗ ΤΟΥ ΠΡΟΝΟΜΙΟΥ. — Ἐκ τῶν εἰρημένων συνάγεται, ὅτι δύο περιπτώσεις δύνανται νὰ παρουσιασθῶσιν: ἄλλοτε μὲν ἡ μίσθωσις διαλύεται, ἄλλοτε δέ, τοῦναντίον, ἡ διάλυσις δὲν χωρεῖ. Ἐν ἐκτέρῳ τῶν περιπτώσεων ὁ νόμος περιορίζει τὸ προνόμιον τοῦ ἐκμισθωτοῦ, χάριν δὲ ἀπλοποιήσεως ἀποκρούει πᾶσαν διάκρισιν μεταξὺ τῶν μισθώσεων τῶν ἐχουσῶν καὶ τῶν μισθώσεων τῶν μὴ ἐχουσῶν βεβαίαν χρονολογίαν. Ρητέον δ' ὅτι ἀπὸ τοῦ νόμου τῆς 23 Αὐγούστου 1871 (ἄρθρ. 11) τοῦ διατάσσοντος τὴν σήμανσιν (enregistrement) τῶν συμβολαίων μισθώσεως, ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ τὰ μισθωτήρια συμβολαία σημαίνονται (sont enregistrés) καὶ ἔχουσιν ὡς ἐκ τούτου βεβαίαν χρονολογίαν κατὰ τὴν κήρυξιν τῆς πτωχεύσεως τοῦ μισθωτοῦ.

872. Περίπτωσις διαλύσεως τῆς μισθώσεως. — Διαλυομένης τῆς μισθώσεως, τὰ μισθώματα εἶναι προνομιοῦχα διὰ τὰ δύο τελευταῖα ἔτη τῆς μισθώσεως τὰ λήξαντα πρὸς τῆς ἀποφάσεως τῆς κηρυξάσεως τὴν πτώχευσιν καὶ διὰ τὸ τρέχον ἔτος. Οὕτω δὲν εἶναι προνομιοῦχα πάντα τὰ ληξιπρόθεσμα μισθώματα· δὲν εἶναι προνομιοῦχα ὡς πρὸς τὸ παρελθὸν εἰμὴ διὰ δύο ἔτη, ἐνῶ κατὰ τὸ κοινὸν δίκαιον, κατὰ τὴν ἐπικρατεστέραν γνώμην ⁽¹⁾, εἶναι ἐπ'

(1) Ὁρα Aubry et Rau, III, § 261, σημ. 27.—Τὸ κείμενον τοῦ ἁρθρου.

ἀόριστον προνομιοῦχα, καὶ ἂν ἀκόμη τὸ μισθωτήριο συνδύλαιον δὲν ἐκτῆσατο βεβαίαν χρονολογίαν. Οἱ πιστωταὶ τοῦ μισθωτοῦ φρονούσιν, ὅτι πληρόνει τακτικῶς τὰ μισθώματά του καὶ δὲν πρέπει νὰ ζημιῶνται ἐκ προνομίου καθ' ὑπερβολὴν ἐκτεταμένου ἐφαρμοζομένου εἰς πίστωσιν τὴν ὁποῖαν ἐνόμιζον ἀπεσβεσμένην ⁽²⁾. Ὁ ἐκμισθωτής, ἀφήσας νὰ συσσωρευθῶσι τὰ ἀπλήρωτα μισθώματα, παρέσχεν ἄλλως πολὺ κακὴν ὑπηρεσίαν εἰς τὸν μισθωτὴν· ἡ πτώχευσις αὐτοῦ ἔσται τόσῳ μᾶλλον καταστρεπτικὴ, ὅσῳ περισσότερον θέλει βραδύνει.

Τὰ δύο ἔτη τοῦ προνομίου ληξιπροθέσμων μισθωμάτων εἶναι ἔτη προγενέστερα τῆς ἀποφάσεως τῆς κηρυττούσης τὴν πτώχευσιν ⁽³⁾. Πρέπει δὲ νὰ λογίζωνται, λαμβανομένης ὡς ἀφετηρίας τῆς χρονολογίας ἀφ' ἧς κατὰ τὸ συνάλλαγμα ἄρχεται ἡ μίσθωσις. Οὕτω ἡ μίσθωσις ἄρχεται τὴν 1ην Ἀπριλίου 1892, ἡ πτώχευσις ἐκηρύχθη τὴν 1ην Ἰουλίου 1895· τὰ δύο προνομιοῦχα ἔτη εἶναι τὰ κείμενα μεταξὺ τῆς 1ης Ἀπριλίου 1893 καὶ τῆς 1 Ἀπριλίου 1895.

Καθόσον ἀφορᾷ τὸ τρέχον ἔτος, τοῦτο περιλαμβάνει τὸν χρόνον τὸν διαρρέοντα μεταξὺ τῆς τελευταίας ἐπετείου τῆς ἐνάρξεως τῆς μισθώσεως πρὸ τῆς διαλύσεως ⁽⁴⁾ καὶ τῆς διαλύσεως τῆς μισθώσεως. Θέλει εἶσθαι ὁ χρόνος ὁ διαρρέυσας μεταξὺ τῆς 1 Ἀπριλίου 1895 καὶ τῆς 1 Ἰανουαρίου 1896, ἐὰν ἡ μίσθωσις διελύθη κατὰ τὴν τελευταίαν ταύτην χρονολογίαν. Κατὰ συνέπειαν τὸ τρέχον ἔτος

2102, 1ον τοῦ ἀστικοῦ κώδικος εἶναι ἀσαφὲς ὡς πρὸς τὴν περίπτωσιν καθ' ἣν ἡ μίσθωσις δὲν ἔχει βεβαίαν χρονολογίαν.

(1) Ἐν τῇ πρὸς τὴν Ἑθνικὴν Συνέλευσιν ἐκθέσει τοῦ Delsol περὶ τοῦ νόμου τῆς 12 Φεβρουαρίου 1872 ὁ περιορισμὸς οὗτος τοῦ προνομίου τοῦ ἐκμισθωτοῦ εἰς τὸ παρελθὸν συγγενεῦει, καθόσον ἀφορᾷ τοὺς δικαιολογητικούς λόγους, πρὸς τὸ ἄρθρον 2151 τοῦ ἀστικοῦ κώδικος.

(2) Δὲν εἶναι ἔτη προηγηθέντα τῆς χρονολογίας τῆς παύσεως τῶν πληρωμῶν. Ἐμποροδικεῖον τῆς Mamers, 3 Φεβρουαρίου 1893. S. καὶ Journal du Palais, 1893. 2. 230.

(3) Ἐφ. τῆς Douai, 15 Ἰουλίου 1896, La Loi τῆς 30 Ὀκτωβρίου 1896. Τὸ τρέχον λοιπὸν ἔτος ἔχει ὡς ἀφετηρίαν τὴν ἐπέτειον τῆς πραγματικῆς ἐνάρξεως τῆς μισθώσεως καὶ ὄχι τὴν συνήθη ἐποχὴν καθ' ἣν κατὰ τὴν ἐπιτόπιον συνήθειαν ἄρχονται αἱ μισθώσεις. Ἐμποροδικεῖον τῆς Νάντης, 6 Νοεμβρίου 1886, Journal des faillites 1888, σελ. 504.

δὲν ἀντιστοιχεῖ ἀναγκαιῶς πρὸς ὁλόκληρον ἔτος. καὶ δὲν εἶναι ὀρθὸν νὰ εἴπῃ τις, ὅτι τὸ προνόμιον ὑφίσταται διὰ τὰ μισθώματα τριῶν ἐτῶν.

Δὲν δύναται νὰ γίνηται λόγος περὶ τῆς ἐνασκήσεως τοῦ προνομίου διὰ τὰ μετὰ τὴν διάλυσιν ἔτη· ὁ ἐκμισθωτὴς ὁ ἀναλαμβάνων συνεπείᾳ τῆς διαλύσεως τῆς μισθώσεως τὴν χρῆσιν τοῦ μεμισθωμένου ἀκινήτου, προδήλως δὲν δύναται νὰ ἀπαιτήσῃ μισθώματα διὰ τὸν μετὰ τὴν διάλυσιν τῆς μισθώσεως χρόνον.

873. Ρητέον δ' ὅτι ὁ ἐκμισθωτὴς δὲν εἶναι προνομιούχος μόνον διὰ τὰ μισθώματα ἐν τῷ ἐκτεθέντι μέτρῳ· εἶναι προνομιούχος καὶ διὰ πᾶν τὸ ἀφορῶν τὴν ἐκτέλεσιν τῆς μισθώσεως καὶ διὰ τὰς ἀποζημιώσεις, αἵτινες δύνανται νὰ ἐπιδιχασθῶσιν εἰς αὐτὸν ὑπὸ τῶν δικαστηρίων ⁽¹⁾. Τῷ ὄντι πολλάκις συμβαίνει νὰ δύναται ὁ ἐκμισθωτὴς διαλυομένης τῆς μισθώσεως ν' ἀπαιτῇ ἀποζημιώσιν, τοῦθ' ὅπερ συμβαίνει, ὅταν ὁ ἐκμισθωτὴς δὲν κατορθῶνῃ νὰ ἐκμισθώσῃ ἀμέσως ἐκ νέου τὸ ἀκίνητον, ἢ ἐὰν τὰ μισθώματα ἐξέπεσον καὶ ἐκμισθώσῃ ἐπὶ μισθώματι κατωτέρῳ ἐκείνου τὸ ὁποῖον ἐπλήρωνεν ὁ πτωχεύσας.

Πρέπει δ' ἄρα γε νὰ λαμβάνηται ὑπ' ὄψιν ἐν πάσῃ περιπτώσει ὁλόκληρος ἡ διάρκεια τῆς μισθώσεως; Ὑπεστήριζάν τινες τὴν ἀποφατικὴν λύσιν εἰς τὴν περίπτωσιν καθ' ἣν ἡ μίσθωσις δὲν ἐκτῆσατο βεβαίαν χρονολογίαν· ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει, κατ' ἐφαρμογὴν τοῦ ἀρθροῦ 2102 1ον τοῦ ἀστ. κώδικος, ἡ ἀποζημίωσις δὲν δύναται νὰ εἶναι προνομιούχος εἰμὴ καθόσον θὰ ἀνεφέρετο εἰς τὸ τρέχον καὶ εἰς τὸ ἐπόμενον ἔτος. Ἀλλ' ἡ λύσις αὕτη προσκρούει εἰς τὸν ὑπὸ τοῦ ἀρθροῦ 550, ὡς ἐτροποποιήθη διὰ τοῦ νόμου τῆς 12 Φεβρουαρίου 1872, ἀποκλεισμὸν πάσης διακρίσεως μεταξὺ τῆς περιπτώσεως καθ' ἣν ἡ μίσθωσις ἐκτῆσατο βεβαίαν χρονολογίαν καὶ τῆς περιπτώσεως καθ' ἣν ἡ μίσθωσις δὲν ἐκτῆσατο βεβαίαν χρονολογίαν πρὸ τῆς ἀποφάσεως τῆς κηρυττεύσεως τὴν πτώχευσιν ⁽²⁾.

(1) Ἐμποροδικεῖον τῆς Tours, 27 Ἀπριλίου 1888. Ἐμποροδικεῖον τῆς Pontarlier, 14 Μαρτίου 1893, Journal des faillites, 1888, σελ. 501· 1894, σελ. 41.—Ὅρα σημειώσιν 1 τῆς σελ. 203.

(2) Καθόσον ἀφορᾷ τὸν πωλητὴν κινητῶν πραγμάτων, τὸ ζήτημα ἂν ἔχει οὗτος δικαίωμα ἀποζημιώσεως, ὅταν προκαλῇ τὴν διάρρηξιν τῆς πω-

Τούναντίον, τὸ προνόμιον εἶναι ἀλλότριον τῶν ἀπαιτήσεων τῶν συναφῶν πρὸς ὁροὺς τοῦ μισθωτηρίου, εἴτινες ὁμῶς δὲν πηγάζουσιν ἐκ τοῦ συναλλάγματος τῆς μισθώσεως (1). Ρητέον ἄλλως ὅτι τὸ αὐτὸ ἰσχύει καὶ ὅταν ἀκόμη τὸ προνόμιον τοῦ μισθωτοῦ ἐνασκήται χωρὶς νὰ εὐπάρχη πτωχεύσεις τοῦ μισθωτοῦ.

874. *Περίπτωσις καθ' ἣν ἡ μίσθωσις δὲν διελύθη.* — Εἰς τὴν περίπτωσιν ταύτην παρουσιάζετο πρὸ τοῦ νόμου τῆς 12 Φεβρουαρίου 1872 τὸ ζήτημα τὸ σχετικὸν πρὸς τὸ ἀμέσως ἀπαιτητὸν τῶν μελλόντων μισθωμάτων συνεπεία τῆς πτωχεύσεως (ἀριθ. 865). Ὁ νομοθέτης τοῦ 1872 ἀνεγνώρισεν, ὅτι ἡ ἀπαίτησις εἶναι ἀπαίτησις ὑπὸ προθεσμίαν (2), ἀλλ' ὅτι προνομιοῦχος οὖσα δὲν ἔπρεπε νὰ καθίσταται αὐτοδικαίως ἀπαιτητὴ συνεπεία τῆς πτωχεύσεως. Τοιοῦτοτρόπως ἀπέκρουσε τὴν προηγουμένην νομολογίαν τοῦ Ἀκυρωτικοῦ. Δὲν περιορίσθη ὁμῶς εἰς τοῦτο : τροποποιῶν τὸ ἄρθρον 2102 1ον τοῦ ἀστ. κώδικος, δὲν ἠθέλησε νὰ γίνῃ ὁ ἐκμισθωτὴς ἐν ὅσῳ δῆποτε μέτρῳ προνομιοῦχος διὰ τὰ μέλλοντα μισθώματα ἐν τῇ περιπτώσει καθ' ἣν αἱ ἐγγυήσεις τοῦ ἐκμισθωτοῦ δὲν ἐκλείπουσι συνεπεία τῆς πωλήσεως τῶν κινητῶν τοῦ πτωχεύσαντος.

Ἐὰν ἡ μίσθωσις δὲν διελύθη, δύο διακρίνονται ὑποθέσεις : α'. ἢ τὰ κινητὰ τὰ εἰσαχθέντα εἰς τὸν μεμισθωμένον χώρον δὲν ἐπωλήθησαν· β'. ἢ τούναντίον ἐπωλήθησαν τὰ κινητὰ ταῦτα.

875 α. Ἄν μὴ ἐγένετο πώλησις τῶν κινητῶν τοῦ πτωχεύσαντος, ἡ κατάστασις τοῦ ἐκμισθωτοῦ δὲν μεταβάλλεται· διατηρεῖ οὗτος τὰς

λήσεως τῆς γενομένης πρὸς τὸν πτωχεύσαντα, συζητεῖται καὶ ἐν γένει λύεται ὑπὸ τῆς νομολογίας ἀποφατικῶς. Ὁρα ἀριθ. 861. Ἀλλ' εἶναι βέβαιον, ὅτι ὁ πωλητὴς κινητῶν πραγμάτων, διάφορως πρὸς τὸν ἐκμισθωτὴν ἀκινήτων, δὲν εἶναι προνομιοῦχος ὡς πρὸς τὴν ἀποζημίωσιν Ὁρα ἀριθ. 861.

(1) Πρωτοδικεῖον τοῦ Σηκουάνης 22 Δεκεμβρίου 1885, La Loi τῆς 13 Μαρτίου 1886· Journal des faillites, 1886, σελ. 335.

(2) Ὁ Delsol ἐκφράζεται ὡς ἐξῆς ἐν τῇ πρὸς τὴν Ἐθνικὴν Συνέλευσιν ἐκθέσει του περὶ τοῦ νόμου τοῦ 1872 : « Ἡ ἀλήθεια λοιπόν, κατὰ τὴν ἀντίληψιν τῆς ἐπιτροπῆς, εἶναι ὅτι τὸ χρέος τοῦ μισθωτοῦ εἶναι χρέος ὑπὸ προθεσμίαν, ὅτι ὑφίσταται ἐλόκληρον ἀπὸ τῆς ἡμέρας τοῦ συναλλάγματος, καὶ ὅτι ἡ διαδοχὴ τῶν πληρωμῶν δὲν δύνανται νὰ προσδώσῃ εἰς αὐτὸ τὸν χαρακτῆρα ἐνοχῆς ὑπὸ ἀναβλητικὴν εἴρεσιν ».

ἀσφαλείας, ἐπὶ τῶν ὁποίων ἐστηρίζετο. Οὕτω δὲν δύναται ν' ἀπαιτήσῃ τὴν πληρωμὴν μήτε τῶν τρεχόντων μισθωμάτων, μήτε τῶν μελλόντων. Ἐχει τὸ προνόμιόν του μόνον διὰ τὰ δύο τελευταῖα ἔτη μισθωμάτων λήξαντων πρὸ τῆς πτωχεύσεως.

Δὲν βλέπομεν διατί, καθόσον ἀφορᾷ τὸ παρελθόν, νὰ ἐφαρμοζοῦνται ἐπὶ τοῦ ἐκμισθωτοῦ ἐν τῇ περιπτώσει ταύτῃ εὐνοϊκώτεροι κανόνες ἢ ἐν περιπτώσει διαλύσεως. Πρέπει ὁμῶς νὰ ὁμολογήσωμεν, ὅτι τὸ κείμενον τοῦ ἄρθρου 550 εἶναι κακῶς συντεταγμένον. Τὸ ἄρθρον τοῦτο ὀρίζει : ἐν περιπτώσει μὴ διαλύσεως ὁ ἐκμισθωτής, πληρωθεὶς ἅπαξ πάντα τὰ λήξαντα μισθώματα, κλπ. Ὡς ἐκ τῶν τελευταίων τούτων λέξεων θὰ ἠδύνατό τις νὰ νομίσῃ ἐκ πρώτης ὄψεως, ὅτι ἐν τῇ ἡμετέρᾳ ὑποθέσει πάντα τὰ λήξαντα μισθώματα εἶναι προνομιοῦχα. Ἀλλ' αἱ τελευταῖαι αὗται λέξεις ἐξηγοῦνται ἄλλως : ὅταν ὁ ἐκμισθωτής δὲν πληρώνεται τὰ λήξαντα μισθώματα, ἐν γένει, προκαλεῖ τὴν πώλησιν τῶν κινητῶν τοῦ μισθωτοῦ, εὐρισκόμεθα δὲ οὕτω εἰς τὴν περίπτωσιν τῆς τρίτης παραγράφου τοῦ ἄρθρου 550.

876 β. Ἐὰν τὸν ἀντίον ἐπωλήθησαν τὰ κινητὰ τὰ εἰσαχθέντα εἰς τὸν μισθωθέντα χῶρον, ὁ ἐκμισθωτής δύναται ν' ἀπαιτήσῃ προνομιακῶς ἐν πρώτοις, ὥσπερ ἐν περιπτώσει διαλύσεως (ἀριθ. 862), δύο ἔτη λήξαντα καὶ τὸ τρέχον ἔτος, τὸ διαφέρον καὶ πᾶν ὅ,τι ἀφορᾷ τὴν ἐκτέλεσιν τῆς μισθώσεως, πρὸς δὲ τούτοις ἐν ἔτος μισθωμάτων ἀπὸ τῆς λήξεως τοῦ τρέχοντος ἔτους. Οὕτω καθόσον ἀφορᾷ τὸ μέλλον, τὸ προνόμιον δὲν ὑφίσταται διὰ πάντα τὰ μέλλοντα μισθώματα, καὶ ἂν ἀκόμη ἡ μίσθωσις ἐκτῆσατο βεβαίαν χρονολογίαν πρὸ τῆς ἀποφάσεως τῆς κηρυξάσης τὴν πτώχευσιν. Ἐχομεν ἐνταῦθα παρέκκλινιν ἀπὸ τοῦ ἄρθρου 2102 τοῦ ἀστ. κώδικος. Ὁ νομοθέτης τοῦ 1872 προέβη ἔτι μᾶλλον ἐν τῷ περιοριστικῷ ἔργῳ του ἢ ὅσον ἠδύναντο νὰ πράξωσιν οἱ πολέμιοι τῆς παλαιᾶς νομολογίας, ὁπότε τὸ ἄρθρον 2102 1ον τοῦ ἀστικού κώδικος διεῖπε καὶ αὐτὴν τὴν περίπτωσιν τῆς πτωχεύσεως.

Ἐκ τούτων συνάγεται, ὅτι καθόσον ἀφορᾷ τὰ λήξαντα μισθώματα καὶ τὰ τοῦ τρέχοντος ἔτους, τὸ προνόμιον ὑφίσταται ἐν τῷ αὐτῷ μέτρῳ ἐν περιπτώσει πωλήσεως τῶν κινητῶν τῶν εἰσαχθέντων εἰς τὸν μεμισθωμένον χῶρον, ἐν ᾧ καὶ ἐν τῇ περιπτώσει διαλύσεως τῆς μισθώσεως.

Ἄλλ' ἀπέβλεψεν ἄρα γε ὁ νόμος ἐν τῇ περιπτώσει πωλήσεως τῶν κινητῶν εἰς τὰ γεγονότα, εἰς αὐτὰ καὶ ἐν περιπτώσει διαλύσεως, ὅπως προσδιορίσῃ τὰ προνομιοῦχα ἔτη;

Ὑπεστηρίχθη, ὅτι ἡ ἐξομοίωσις ὑφίσταται καὶ ὑπὸ τὴν ἔποψιν ταύτην ⁽¹⁾, τουτέστιν ὅτι καὶ εἰς τὴν περίπτωσιν τῆς μὴ διαλύσεως, ἐὰν ἐπωλήθησαν τὰ κινητὰ τοῦ πτωχεύσαντος, τὰ δύο λήξαντα ἔτη, διὰ τὰ ὅποια τὰ μισθώματα εἶναι προνομιοῦχα, εἶναι ἐκεῖνα, ἅτινα ἀπὸ τῆς ἐπετείου τῆς ἐνάρξεως τῆς μισθώσεως διέρρουσιν πρὸ τῆς ἀποφάσεως τῆς κηρυξάσης τὴν πτώχευσιν, ὅτι τρέχον ἔτος εἶναι ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον ἔπεται εἰς τὰ δύο ταῦτα ἔτη καὶ ἐν ᾧ ἐξεδόθη ἡ ἀπόφασις ἢ κηρύξασα τὴν πτώχευσιν καὶ ὅτι τὸ παρεπόμενον ἔτος εἶναι τὸ μέλλον νὰ λήξῃ. Ἡ λύσις αὕτη εἶναι ἡ ἀπλουστέρα καὶ ἡ συμφωνοτέρα πρὸς τὸ κείμενον τοῦ ἀρθροῦ 550 3ον ἐμπ.κώδικος, ὅπερ καταδήλως καθιεροῖ τὴν ἐξομοίωσιν διατάσσον: *γενομένης πωλήσεως καὶ ἐξαγωγῆς τῶν εἰσαχθέντων εἰς τὸν μεμισθωμένον χώρον κινητῶν, ὁ ἐκμισθωτὴς δύναται νὰ ἐνασκήσῃ τὸ προνόμιόν του, ὥσπερ εἰς τὴν ὡς ἄνω περίπτωσιν διαλύσεως, κλπ. κλπ.* Τῆς λύσεως ταύτης γενομένης δεκτῆς, εὐνόητον ἀποβαίνει, ὅτι ἡ χρονολογία τῆς πωλήσεως τῶν κινητῶν τοῦ πτωχεύσαντος οὐδεμίαν ἀσχεεῖ ἐπιρροὴν ἐπὶ τοῦ καθορισμοῦ τῶν ἐτῶν, τῶν ὁποίων τὰ μισθώματα εἶναι προνομιοῦχα.

Ἀκριβῶς δὲ τοῦτο ἐκηρύχθη ἀποκρουστέον. Πρέπει, εἶπον οἱ ἀντιδοξοῦντες, ν' ἀποβλέψωμεν εἰς τὴν χρονολογίαν τῆς πωλήσεως τῶν κινητῶν τοῦ πτωχεύσαντος, διότι τὸ γεγονὸς τοῦτο δίδει ἀφορμὴν εἰς τὴν ἐνάσκησιν τοῦ προνομίου. Ἐπὶ τῆς ιδέας ταύτης στηριζόμενοι ἀπεφάνθησαν, ὅτι τρέχον ἔτος εἶναι ἐκεῖνο καθ' ὃ ἐγένετο ἡ πώλησις, μέλλον δὲ νὰ λήξῃ τὸ ἐπόμενον εἰς τοῦτο ⁽²⁾. Ἡ λύσις αὕτη δὲν συνάδει πρὸς τὸ κείμενον τοῦ ἀρθροῦ 550. Πλὴν τούτου, τῆς λύσεως ταύτης γενομένης δεκτῆς, θὰ ἠδύνατο νὰ χωρισθῇ τὸ προνομιοῦχον τρέχον ἔτος ἀπὸ τῶν ληξάντων δύο ἐτῶν, ἅτινα εἶναι ἐπίσης προ-

(1) Ἐφ. τῆς Douai 15 Ἰουλίου 1896, Le Droit τῆς 30 Ὀκτωβρίου 1896.

(2) Πρωτοδικεῖον τῶν Παρισίων 1 Αὐγούστου 1884, Journal des faillites, 1884, σελ. 516. Πρωτοδικεῖον τῆς Αἰλλης, 16 Φεβρουαρίου 1885, Journal des faillites, 1886, σελ. 388.

νομιούχα, διὰ διαστήματος ἑνὸς ἔτους ἢ καὶ πλέον, κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ ὁποίου δὲν θὰ ὑπῆρχε προνόμιον διὰ τὰ μισθώματα. Τὸ προνόμιον τότε θὰ ἐδιχοτομεῖτο οὕτως εἰπεῖν, τοῦθ' ὅπερ θὰ ᾔτολίαν ἀλλόκοτον.

877. Ὑπάρχει ζήτημά τι δευτερεῦον, τὸ ὁποῖον δὲν λύει τὸ ἄρθρον 550 τοῦ ἐμπ. κώδικος. Ὁ ἐκμισθωτὴς δύναται νὰ εἶναι ἀκριβῶς ἕνεκα τῶν ἐπενεχθέντων εἰς τὸ προνόμιόν του σημαντικῶν περιορισμῶν, πιστωτὴς μισθωμάτων μὴ προνομιούχων. Τοῦτο παρουσιάζεται εἴτε ὡς πρὸς τὰ λήξαντα μισθώματα τὰ ἐπὶ πλέον τῶν δύο ἐτῶν τῶν ἡσφαλισμένων διὰ τοῦ προνομίου, εἴτε ὡς πρὸς τὰ μέλλοντα νὰ λήξωσιν ἔτη τὰ ἐπὶ πλέον τοῦ ἔτους διὰ τὸ ὁποῖον τὰ μέλλοντα μισθώματα εἶναι προνομιούχα.

Ὁ ἐκμισθωτὴς δύναται ἀναμφισβητήτως νὰ ἐμφανισθῇ ὡς ἀνέγγυος πιστωτὴς διὰ τὰ λήξαντα μισθώματα τὰ μὴ ἀσφαλιζόμενα διὰ τοῦ προνομίου του. Ἀλλὰ δύναται ἄρα γε νὰ ἐμφανισθῇ ἐν τῇ ιδιότητι ταύτῃ καὶ ὡς πρὸς τὰ μέλλοντα μισθώματα μέχρι τῆς λήξεως τῆς μισθώσεως ;

Ἡ καταφατικὴ λύσις φαίνεται ἀναμφισβητήτος, δεκτὴ δὲ ρητῶς ἐγένετο ἐν ταῖς προπαρασκευαστικαῖς ἐργασίαις τοῦ νόμου τοῦ 1872 (1). Ἀπορρέει δ' ἄλλως τοῦτο καὶ ἐκ τοῦ ὅτι ἀνεγνωρίσθη ὅτι ἡ ἀπαίτησις τῶν μισθωμάτων ἔχει τὸν χαρακτῆρα ἀπαιτήσεως ὑπὸ προθεσμίαν (2). Ἀλλ' ἡ λύσις αὕτη εἶναι ἀναγκάίως σπαινωτάτης ἐφαρμογῆς. Ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ ὁ ἐκμισθωτὴς ἀντὶ νὰ ἐκτίθεται εἰς τὸν κίνδυνον νὰ λάβῃ μόνον μερίσματα ἐπὶ τῶν μισθωμάτων του, προτιμᾷ ν' ἀναλάβῃ τὴν ἐλευθέραν διάθεσιν τοῦ ἀκινήτου αὐτοῦ. Κατορθώνει δὲ τοῦτο ζητῶν τὴν διάλυσιν τῆς μισθώσεως μετὰ τὸ μέλλον νὰ λήξῃ ἔτος, διὰ τὸ ὁποῖον ἐπληρώθη προνομιακῶς.

(1) Ἴδου τί λέγει ὁ Delsol ἐν τῇ πρὸς τὴν Ἐθνικὴν Συνέλευσιν ἐκθέσει του : «Ὁ ἐκμισθωτὴς ὁ λαβὼν τὰ λήξαντα μισθώματα, τὰ τοῦ τρέχοντος καὶ τὰ τοῦ μέλλοντος ἔτους ὡς καὶ τὰς ὀφειλομένας τυχὸν ἀποζημιώσεις δικαιοῦται ἄρα γε νὰ μετὰσχῃ τῶν μερισμάτων διὰ τὰ μέλλοντα ἔτη ; Μάλιστα, κατὰ τὴν πλειονότητα τῶν μελῶν τῆς ἐπιτροπῆς, διότι ὑφίσταται ἡ ἀπαίτησις καὶ ἐγένετο ἀπαιτητή.»

(2) Πρὸλ. Πρωτοδικεῖον τοῦ Σηκουάνα, 12 Ἰανουαρίου 1897, Le Droit τῆς 17 Ἀπριλίου 1897. Ὅρα τὴν ἀνωτέρω σημείωσιν.

Δύναται δὲ νὰ πράξῃ τοῦτο ὁ ἐκμισθωτής, καίπερ ληξιάσης τῆς προθεσμίας τῆς ὀριζομένης ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 450 τοῦ ἐμπ. κώδικος διὰ τὴν ἔγερσιν τῆς περὶ διαλύσεως αἰτήσεως (ἀριθ. 857). Ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρου 450 ὡς πρὸς τὸ τελευταῖον τοῦτο σημεῖον δὲν ἀφορᾷ τῷ ὄντι εἰμὴ τὰς περὶ διαλύσεως αἰτήσεις τὰς στηριζομένας ἐπὶ λόγων προγενεστέρων τῆς πτωχεύσεως.

Ὁ ἐκμισθωτής, ἀφοῦ δύναται νὰ ἐμφανισθῇ εἰς τὴν πτώχευσιν ὡς ἀνέγγυος πιστωτής διὰ τὰ μέλλοντα μισθώματα τὰ μὴ ἀσφαλιζόμενα διὰ τοῦ προνομίου του, ὑπόκειται ὡς πρὸς τὰ μισθώματα ταῦτα εἰς τὰς ἐν τῷ συμβιβασμῷ περιεχομένας ἀφέσεις. Ἀλλὰ τοῦτο δὲν δύναται νὰ θεωρηθῇ ἰσχύον διὰ τὰ μισθώματα τὰ ἀντιστοιχοῦντα εἰς τὴν περίοδον κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς ὁποίας ἀναστέλλεται τὸ τοῦ ἐκμισθωτοῦ δικαίωμα διαλύσεως δυνάμει τοῦ ἄρθρου 550 τοῦ ἐμπ. κώδικος. Διαρκούσης τῆς περιόδου ταύτης, ἡ ἐξακολούθησις τῆς μισθώσεως ἐπιβάλλεται ὑπὸ τοῦ νόμου πρὸς τὸ συμφέρον τῆς ὁμάδος τῶν πιστωτῶν. Διὸ δίκαιον εἶναι νὰ θεωρήσωμεν τὸν ἐκμισθωτὴν ὡς πρὸς τὰ μισθώματα τῆς περιόδου ταύτης ὡς πιστωτὴν ἔχοντα τὴν ὁμάδα ὡς ὀφειλέτιδα, καὶ ἀπολαύοντα ἐν τῇ ιδιότητι ταύτῃ τοῦ δικαιώματος τοῦ ν' ἀπαιτήσῃ τὴν ἀκεραίαν πληρωμὴν τῶν μισθωμάτων τούτων, χωρὶς νὰ ὑποστῇ τὰς διὰ τοῦ συμβιβασμοῦ γενομένας ἀφέσεις (1).

Τὰ εἰρημένα ὡς πρὸς τὰ μέλλοντα μισθώματα τὰ μὴ ἀσφαλιζόμενα διὰ τοῦ προνομίου τοῦ ἐκμισθωτοῦ ἐφαρμόζονται ἔνεκα ταυτότητος λόγων καὶ εἰς τὰ μισθώματα διὰ τὰ ὁποῖα ἐν τῇ πράξει δὲν δύναται ὁ ἐκμισθωτής νὰ ἐπικαλεσθῇ τὸ προνόμιόν του ἔνεκα ἀνεπαρκείας τῶν κινητῶν τῶν εἰσαχθέντων εἰς τὸν μισθωθέντα χώρον τῶν μόνων βαρυνομένων ὑπ' αὐτῶν κατὰ τὸ ἄρθρον 2102 1ον τοῦ ἀστ. κώδικος. Ὅρα καὶ ἀριθ. 880.

878. Αἱ περιοριστικαὶ διατάξεις τοῦ ἄρθρου 550 ἐφαρμόζονται, ὅταν ὁ μισθωτής εὐρίσκηται ἐνώπιον μεταμισθωτοῦ κεκηρυγμένου εἰς κατὰστασιν πτωχεύσεως, ἐὰν ἡ μεταμίσθωσις ἐγένετο δυνάμει

(1) Πρωτοδικεῖον τοῦ Σηκουάνα 12 Ἰανουαρίου 1897, Le Droit τῆς 17 Ἀπριλίου 1897.—Ὅρα περὶ τῆς διακρίσεως μεταξὺ τῶν πιστωτῶν τῆς ὁμάδος καὶ τῶν ἐν τῇ ὁμάδῃ πιστωτῶν ἀριθ. 556 καὶ ἐπόμ. καὶ περὶ τοῦ μὴ ἀντιτακτοῦ τοῦ συμβιβασμοῦ κατὰ τῶν πρώτων ἀριθ. 631.

τῶν δικχιωμάτων, ἅτινα ὁ νόμος ἢ ἡ σύμβασις χορηγεῖ εἰς τὸν πρῶτον μισθωτὴν. Τῷ ὄντι ἐκ τοῦ ἄρθρου 1753 ἀστ. κώδ. ἐξάγεται, ὅτι ἐν τῇ περιπτώσει ταύτῃ αἱ σχέσεις τοῦ ἐκμισθωτοῦ καὶ τοῦ μεταμισθωτοῦ κανονίζονται κατ' ἀρχὴν ὡς ἂν εἶχον συναλλαχθῇ οἱ δύο οὗτοι ἀπ' εὐθείας. Ἀλλὰ τὸ ἄρθρον 450 δὲν ἔχει ἐφαρμογὴν εἰς τὴν περίπτωσιν, καθ' ἣν ἡ μεταμίσθωσις ἐγένετο κατὰ παράβασιν ρήτραις τῆς κυρίας μισθώσεως. Ὁ μεταμισθωτὴς εἶναι ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει τρίτος, τὸν ὁποῖον δὲν γινώσκει ὁ ἐκμισθωτὴς· δὲν ὑφίσταται δεσμὸς δικαίου μεταξὺ αὐτῶν. Ἐὰν λοιπὸν ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει ἐπωλοῦντο τὰ κινητὰ τὰ εἰσαχθέντα εἰς τὸν μισθωθέντα χώρον, ὁ ἐκμισθωτὴς θὰ εἶχε τὸ δικαίωμα νὰ διεκδικήσῃ καὶ νὰ ἐξασκήσῃ τὸ προνόμιόν του καθ' ὅλην τὴν ἔκτασιν τὴν ὀριζομένην ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 2102 1ου ἀστ. κώδικος (1).

879. Δικαίωμα μεταμισθώσεως ἢ ἐκχωρήσεως τῆς μισθώσεως ὑπὲρ τῶν συνδίκων. — Ἐνασκηθέντες τοῦ προνομίου τοῦ ἐκμισθωτοῦ, οἱ πιστωταὶ ἔχουσι τὸ δικαίωμα νὰ ἐκμισθῶσιν ἐκ νέου τὸ μεμισθωμένον ἀκίνητον εἰς τὸν ὀφειλέτην των συμφώνως πρὸς τὸ ἄρθρον 2102 1ου ἀστ. κώδικος. Τὸ δικαίωμα τοῦτο τῆς ἐκ νέου μισθώσεως ἔδωκεν ἀφορμὴν εἰς πολλὰς ἐριδας· ὁ νομοθέτης τοῦ 1872 ἠθέλησε νὰ τὰς διαλύσῃ εἰδικῶς διὰ τὴν περίπτωσιν τῆς πτωχεύσεως. Τὸ ἄρθρον 550 διακρίνει δύο διαφόρους περιπτώσεις : α'. ἡ ἢ μίσθωσις δὲν περιέχει τὴν ἀπαγόρευσιν τῆς μεταμισθώσεως, β'. ἡ ἢ μίσθωσις περιέχει τὴν ἀπαγόρευσιν ταύτην.

α'. Ὅταν ἡ μίσθωσις δὲν περιέχῃ τὴν ἀπαγόρευσιν τῆς μεταμισθώσεως, οἱ σύνδικοι δύνανται οὐ μόνον νὰ ἐξακολουθήσωσι τὴν μίσθωσιν πρὸς τὸ συμφέρον τῆς ομάδος, ἀλλὰ καὶ νὰ ἐκχωρήσωσιν αὐτὴν δι' ὅλον τὸν ὑπολειπόμενον χρόνον μέχρι τῆς λήξεως αὐτῆς. Ἀρκεῖ νὰ διατηρῶσιν οἱ σύνδικοι ἢ οἱ μεταμισθωταὶ ἐν τῷ ἀκινήτῳ ἀρκοῦν ἐχέγγυον, νὰ ἐκτελῶσιν ἐν καιρῷ πάσας τὰς ἐκ τῆς μισθώσεως ἀπορρεούσας ὑποχρεώσεις καὶ νὰ μὴ μεταβάλλωσι τὸν προορισμὸν τῶν μεμισθωμένων χώρων. Ἐν τῇ περιπτώσει ταύτῃ οἱ σύνδικοι ἀπλῶς ἐνασκοῦσι τὰ δικαιώματα τοῦ πτωχεύσαντος κατ'

(1) Ἀκυρ. 9 Ἀπριλίου 1892, S. καὶ Journal du Palais, 1892, 1. 433 (σημείωσις τοῦ Labbé)· D. 1892 1. 345. (σημείωσις τοῦ de Loynes)· Journal des faillites, 1892, 200· La Loi τῆς 20 Ἰουλίου 1892.

έφαρμογήν τοῦ ἄρθρου 1166 τοῦ ἀστ. κώδικος. Ὅρα ἄρθρον 1717, ἀστ. κώδικος.

β'. Ὅταν τούναντίον ἡ μίσθωσις περιέχῃ τὴν ἀπαγόρευσιν τῆς μεταμισθώσεως ἢ τῆς ἐκχωρήσεως τῆς μισθώσεως, αὐστηρῶς εἰπεῖν, κατ' ἐφαρμογήν ἀκριβῶς τῆς ἀπαγορευτικῆς ταύτης ρήτηρας οἱ σύνδικοι ἔπρεπε νὰ μὴ δύνανται νὰ μεταμισθώνωσιν. Ἀλλὰ θὰ ᾔτο ἔκθεσμον νὰ δύνανται ὁ ἐκμισθωτῆς καὶ τὸ μίσθωμα νὰ λαμβάνῃ καὶ τὴν χρῆσιν τοῦ ἀκινήτου νὰ ἔχῃ. Διὸ παρὰ τὴν ρήτηραν ταύτην, οἱ σύνδικοι δύνανται νὰ μεταμισθώνωσι διὰ τὸν χρόνον, διὰ τὸν ὁποῖον ὁ ἐκμισθωτῆς ἔλαβε τὰ μισθώματά του ἐκ προκαταβολῆς, ἀλλὰ πάντοτε χωρὶς νὰ μεταβῇ ὁ προορισμὸς τοῦ ἀντικειμένου τῆς μισθώσεως ⁽¹⁾.

Ἐν τῇ πρώτῃ περιπτώσει ἀκριβῶς τὸ δικαίωμα τοῦ πτωχεύσαντος ἐνασχεῖ ὁ σύνδικος ἐν ὀνόματι τῶν πιστωτῶν, ἐν τῇ δευτέρᾳ περιπτώσει ὁ σύνδικος ἐνασχεῖ ἴδιον δικαίωμα, ὅπερ δὲν ἀντιλεῖται ἐκ τῆς μισθώσεως.

880. Οἱ εἰδικοί κανόνες τοῦ ἄρθρου 450 οἱ ἀφορῶντες τὴν διάλυσιν, ἐφαρμόζονται εἰς τε τὰ ἀκίνητα τὰ προωρισμένα διὰ τὴν ἐμπορίαν ἢ διὰ τὴν βιομηχανίαν τοῦ πτωχεύσαντος καὶ εἰς τὰς οἰκοδομὰς τὰς χρησιμευούσας διὰ τὴν ἐνοίκησιν αὐτοῦ καὶ ἐξ αὐτῶν ἐξκρτωμένας (ἀριθ. 870). Τὸ αὐτὸ δυνάμεθα νὰ εἰπώμεν περὶ τῶν διατάξεων τῶν περιοριστικῶν τοῦ προνομίου τοῦ ἐκμισθωτοῦ τῶν περιεχομένων ἐν τῷ ἄρθρῳ 550. Εἶναι ἀληθές, ὅτι διαφύρως πρὸς τὸ ἄρθρον 450, τὸ ἄρθρον 550 δὲν ὁμιλεῖ ρητῶς εἰμὴ περὶ τῶν ἀκινήτων τῶν προωρισμένων διὰ τὴν ἐμπορίαν ἢ διὰ τὴν βιομηχανίαν τοῦ πτωχεύσαντος· ἀλλὰ πλὴν τοῦ ὅτι δὲν δύνανται νὰ νοηθῇ διατί νὰ ὑπάρχῃ τοιαύτη διαφορὰ μεταξὺ τῆς σημασίας τῶν δύο διατάξεων, ἡ θέλησις τοῦ νομοθέτου τοῦ νὰ δώσῃ εἰς τὸ ἄρθρον 550 τὴν αὐτὴν ἔκτασιν, ἥνπερ καὶ εἰς τὸ ἄρθρον 450, φαίνεται σαφῶς ἐξαγομένη ἐκ τῶν προπαρασκευαστικῶν τοῦ νόμου ἐργασιῶν ⁽²⁾.

(1) Αἱ σχετικαὶ πρὸς τὸ δικαίωμα τῆς μεταμισθώσεως ἢ τῆς ἐκχωρήσεως τῆς μισθώσεως λύσεις εἶναι σύμφωνοι πρὸς τὰς ἰσχυούσας ἐν γένει καὶ ἐκτὸς ἀκόμη τῆς πτωχεύσεως, ὅταν τὸ προνόμιον τοῦ ἐκμισθωτοῦ ἀκινήτου ἐνασχεῖται συμφώνως πρὸς τὸ ἄρθρον 2102 1ον ἀστ. κώδικος. Ὅρα Valette, *Traité des privilèges et hypothèques*, ἀριθ. 64. Aubry et Rau, IV, § 264.

(2) Ἀκριβῶς ἐξ ἀφορμῆς τοῦ περιορισμοῦ τοῦ προνομίου τοῦ ἐκμισθωτοῦ

Διὰ τὰς οἰκοδομὰς τὰς χρησιμευούσας διὰ τὴν ἐνοίκησιν τοῦ πτωχεύσαντος καὶ μὴ ἐξαρτωμένας ἐκ τῶν οἰκοδομῶν τῶν προωρισμένων διὰ τὴν ἐμπορίαν καὶ τὴν βιομηχανίαν τὸ ἄρθρον 2102 1ον τοῦ ἀστ. δικαίου μόνον ὀρίζει τὴν ἔκτασιν τῆς προνομιοῦχου ἀπαιτήσεως. Περιλαμβάνει αὕτη πάντα τὰ μέλλοντα μισθώματα, ὅταν ἡ μίσθωσις ἀποκτῇ βεβαίαν χρονολογίαν, διότι ὁ νομοθέτης τοῦ 1872 ἀνεγνώριεν εἰς τὴν ἀπαιτήσιν τῶν μισθωμάτων τὸν χαρακτῆρα ἀπαιτήσεως ὑπὸ προθεσμίαν.

881. Οἱ περιορισμοὶ οἱ ἐπενεχθέντες εἰς τὸ προνόμιον τοῦ ἐκμισθωτοῦ ἐν περιπτώσει πτωχεύσεως τοῦ μισθωτοῦ ἐπέσυρκεν τὴν προσοχὴν ἐπὶ τοῦ ἐκθέσμου τοῦ προνομίου τούτου, ὡς ἐκ τῆς ἐκτάσεώς του, κατὰ τοὺς κανόνες τοῦ ἀστ. κώδικος, ἐν ἄλλαις περιπτώσεσιν.

Χάριν τῆς ἀγροτικῆς πίστεως ὁ νόμος τῆς 19 Φεβρουαρίου 1889 περιώρισε τὸ προνόμιον τοῦ ἐκμισθωτοῦ ἀγροτικοῦ κτήματος. Κατὰ τὸν νόμον τοῦτον (ἄρθρ. 1) ⁽¹⁾ τὸ προνόμιον τὸ χορηγούμενον ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 2102 τοῦ ἀστικοῦ κώδικος εἰς τὸν ἐκμισθωτὴν ἀγροτικοῦ κτήματος δὲν δύναται νὰ ἐνασκηθῇ, καὶ ὅταν ἀκόμη ἡ μίσθωσις ἀπέκτησε βεβαίαν χρονολογίαν, εἰ μὴ διὰ τὰ μισθώματα τῶν δύο τελευταίων λεξάντων ἐτῶν, τοῦ τρέχοντος ἔτους καὶ ἐνὸς ἔτους ἀρχομένου ἀπὸ τῆς λήξεως τοῦ τρέχοντος ἔτους, ὡς καὶ διὰ πάντων ὅ,τι ἀφορᾷ τὴν ἐκτέλεσιν τῆς μισθώσεως καὶ διὰ τὴν ἀποζημιώσιν τὴν ὁποίαν ἤθελον ἐπιδικάσει τυχὸν εἰς αὐτὸν τὰ δικαστήρια.

ἐξηγεῖ ὁ Delsol ἐν τῇ ἐκθέσει του πρὸς τὴν Ἐθνικὴν Συνέλευσιν τοὺς λόγους ἔνεκα τῶν ὁποίων ὁ νέος νόμος πρέπει νὰ ἐφαρμόζεται εἰς τὰς οἰκοδομὰς τῆς προσωπικῆς χρήσεως τὰς συνεχομένους πρὸς τὰ ἀκίνητα τὰ προωρισμένα διὰ τὴν ἐμπορίαν καὶ διὰ τὴν βιομηχανίαν ὡς καὶ δι' αὐτὰ ταῦτα τὰ ἀκίνητα.—"Ορα Verdier, ἔνθα ἄνωτ. ἀριθ. 55, σελ. 44.

(1) Ὁ αὐτὸς νόμος παραδέχεται ἐν τῷ ἄρθρῳ 2 τὴν ἐνάσκησιν τῶν προνομίων καὶ τῶν ὑποθηκῶν ἐπὶ τῶν ἀσφαλιστηρίων ἀποζημιώσεων τῶν ὀφειλουμένων ἐξ αἰτίας τοῦ βεβαρημένου ὑπ' αὐτῶν ἀκινήτου.—Αἱ διατάξεις αὗται περιλαμβάνοντο ἐν τινι ἐκτενεστέρῳ νομοσχεδίῳ περὶ τῆς ἀγροτικῆς πίστεως ἐπὶ κινητῶν, ὃπερ παρεδέχετο τὸ ἐνέχυρον ἄνευ μεταθέσεως τοῦ πράγματος εἰς τὴν κατοχὴν τοῦ πιστωτοῦ. Τὸ νομοσχέδιον τοῦτο ἀπερρίφθη ὡς πρὸς τὸ μέρος τοῦτο ὑπὸ τῆς Βουλῆς. Ὅρα τὸ παρὲν Σύστημα κλπ. τόμ. Γ'. ἀριθ. 287 καὶ σελ. 252 σημ. 3.

882. Αἱ διατάξεις τοῦ νόμου τῆς 19 Φεβρουαρίου 1889, ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 550 ἐμπ. κώδικος, ἄγουσιν εἰς τὴν συνέπειαν, ὅτι τὸ προνόμιον τοῦ ἐκμισθωτοῦ δὲν ἔχει πλέον ὅλην τὴν ἑκτασιν τὴν ὀριζομένην ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 2102 1ον ἄστ. κώδικος εἰ μὴ εἰς τὰς ἐπομένους περιπτώσεις :

α. Ἐν περιπτώσει ἐλαττώσεως περιουσίης μὴ ἐμπορίου πλὴν ὡς πρὸς τὸ ἀγροτικὸν κτῆμα τὸ μεμισθωμένον ὑπὸ τοῦ ὀφειλέτου.

β. Καὶ ἐν περιπτώσει πτωχεύσεως ἀκόμη ὡς πρὸς τὰς οἰκοδομὰς τὰς προωρισμένας διὰ τὴν ἐνοίκησιν τοῦ πτωχεύσαντος καὶ μὴ ἐξηρητημένας ἐκ τοῦ ἀκινήτου τοῦ προσδιωρισμένου διὰ τὴν ἐμπορίαν ἢ τὴν βιομηχανίαν αὐτοῦ.

Τοῦτο ἐξηγεῖται ἐν τινι μέτρῳ ἐκ λόγων πρακτικῶν. Ἐν γένει αἱ μισθώσεις τῶν κτημάτων τῶν μὴ προσδιωρισμένων δι' ἐμπορίαν εἶναι ὀλιγώτερον μακροχρόνιοι ἢ αἱ μισθώσεις τῶν δι' ἐμπορίαν κτημάτων καὶ γίνονται ἐπὶ μικροτέρῳ μισθώματι. Ἐπειτα, ἐκτὸς τῆς πτωχεύσεως καὶ τῆς μισθώσεως ἀγροτικοῦ κτήματος, τὸ συμφέρον τῆς πίστεως ἀπαιτεῖ ἥττον ἐπιτακτικῶς νὰ περιορισθῶσι τὰ προνόμια τὰ χορηγούμενα εἰς τὸν ἐκμισθωτὴν διὰ τοῦ ἄρθρου 2102 1ον ἄστ. κώδικος.

Ἄλλ' ὁ ἐκμισθωτὴς εὐνοεῖται ἀκόμη μεγάλως καὶ θὰ ἦτο ἐπαρκὲς νὰ μὴ χορηγῇται ἐν οὐδεμιᾷ περιπτώσει τὸ προνόμιον διὰ τὰ μέλλοντα μισθώματα, ἔστω καὶ δι' ἐν μόνον ἔτος καὶ νὰ καταργηθῇ τὸ διὰ τὴν ἀποζημίωσιν προνόμιον ⁽¹⁾. Τοῦτο ἤθελεν ἐπαγάγει τροποποίησιν τοῦ τε ἄρθρου 2102 1ον τοῦ ἄστ. κώδικος ὡς καὶ τοῦ ἄρθρου 550 τοῦ ἐμπορικοῦ καὶ τοῦ νόμου τῆς 19 Φεβρουαρίου 1889 (ἄρθρ. 1). Ἡ παραδοχὴ τοῦ προνομίου διὰ τὴν ἀποζημίωσιν εἶναι ἑκτροπος.

882 δῖς. ΕΝΟΝ ΔΙΚΑΙΟΝ. — Κατὰ φυσικὸν λόγον τὰ ζητήματα τὰ λυθέντα ὡς πρὸς τὸν ἐκμισθωτὴν ἀκινήτων διὰ τῶν ἄρθρων 450 καὶ 550 τοῦ ἐμπ. κώδικος ἀπησχόλησαν τὰς ξένους νομοθεσίας. Ἐν μέσῳ τῶν ἐν τοῖς καθ' ἑκάστα οὐκ ὀλίγων διαφορῶν δύναται τις νὰ παρατηρήσῃ, -ὅτι ἐν γένει εἶναι αὗται ἥττον

(1) Ὅρα σύμφωνον Thaller, A propos du privilège du bailleur dans la faillite (Annales du droit commercial, 1896, σελ. 289 καὶ ἐπόμε.).

εὐνοϊκαὶ πρὸς τὸν ἐκμισθωτὴν ἢ ὁ γαλλικὸς ἐμπορικὸς κώδιξ, ὅτι περιφρουροῦσιν αὐταὶ κάλλιον τοῦ ἡμετέρου κώδικος τὰ συμφέροντα τῆς ομάδος τῶν πιστωτῶν· ἰδιαίτατα δὲ δύναται νὰ λεχθῇ τοῦτο περὶ τῆς ἐκτάσεως τῆς προνομιοῦχου ἀπαιτήσεως τοῦ ἐκμισθωτοῦ. Πλὴν τούτου ὑπάρχουσι νόμοι ἀναγνωρίζοντες εἰς αὐτὴν ταύτην τὴν ομάδα ὡς καὶ εἰς τὸν ἐκμισθωτὴν τὸ δικαίωμα τοῦ νὰ ζητήσωσι τὴν διάλυσιν τῆς μισθώσεως (1).

Ὁ βελγικὸς κώδιξ (ἄρθρ. 457) ἀναστέλλει τὰ ἐκτελεστικὰ μέσα ἐπὶ τῶν κινητῶν τοῦ πτωχεύσαντος μέχρι τῆς ἀποπερατώσεως τῆς περὶ ἐξελέγξεως τῶν ἀπαιτήσεων ἐκθέσεως. Τὸ προνόμιον τοῦ ἐκμισθωτοῦ περιλαμβάνει δύο ἢ τρία ἔτη ἐν τῷ παρελθόντι καθόσον ἡ μίσθωσις εἶναι μίσθωσις ἀστικοῦ ἢ ἀγροτικοῦ κτήματος. Ὡς πρὸς τὸ μέλλον ἐφαρμοζονται αἱ διατάξεις τοῦ νόμου τῆς 16 Δεκεμβρίου 1851 (ἄρθρ. 20), ὅστις διακρίνει, καθόσον ἡ μίσθωσις ἐκτῆσατο ἢ μὴ βεβαίαν χρονολογίαν. Ἀλλ' ἡ βελγικὴ νομολογία δὲν παραδέχεται ὅτι ὁ ἐκμισθωτὴς εἶναι προνομιοῦχος διὰ τὰ μέλλοντα μισθώματα, ὅταν αἱ ἀσφάλειαι δὲν αἴρωνται συνεπείᾳ τῆς πωλήσεως τῶν κινητῶν.

Ὁ ἰταλικὸς ἐμπορικὸς κώδιξ (ἄρθρ. 702) παραδέχεται τὴν ἀναστολὴν τῶν μέσων τῆς ἐκτελέσεως ἐπὶ τριάκοντα ἡμέρας ἀπὸ τῆς ἀποφάσεως τῆς κηρυττούσης τὴν πτώχευσιν. Ἡ ὁμὰς τῶν πιστωτῶν δύναται νὰ ζητήσῃ αὐτὴ αὕτη τὴν διάλυσιν τῆς μισθώσεως ἀντὶ πληρωμῆς ἀποζημιώσεως, ἐὰν ἡ μίσθωσις μέλλῃ νὰ διαρκέσῃ τοῦλάχιστον τρία ἔτη ἀπὸ τῆς ἀποφάσεως τῆς κηρυξάσης τὴν πτώχευσιν (ἄρθρ. 703). Τοῦτο μετριάζει τὰ κακὰ ἅτινα δύναται νὰ ἔχῃ ἡ παραδοχὴ τοῦ προνομίου διὰ πάντα τὰ μέλλοντα μισθώματα, ὅταν ἡ μίσθωσις ἔχῃ βεβαίαν χρονολογίαν (ἄρθρ. 773 2ον).

Ὁ ρουμανικὸς κώδιξ (ἄρθρ. 716, 717) ἀντιγράφει τὰς διατάξεις τοῦ ἰταλικοῦ κώδικος, περιορίζων μόνον εἰς ἓν ἔτος τὴν διάρκειαν ἣν πρέπει νὰ ἔχῃ τοῦλάχιστον ἡ μίσθωσις, ἵνα ἀνήκῃ τὸ δικαίωμα τῆς διαλύσεως εἰς τὴν ομάδα τῶν πιστωτῶν.

Κατὰ τὸν γερμανικὸν νόμον (ἄρθρ. 17) καὶ τὸν αὐστριακόν

(1) Νόμος τῆς γερμανικῆς τῆς 9 Μαΐου 1894 σκοπὸν εἶχε τὴν κατάργησιν τοῦ προνομίου τοῦ ἐκμισθωτοῦ διὰ τὴν ἀπαίτησιν ἀποζημιώσεως. Ὅρα *Annuaire de législation étrangère*, 1895, σελ. 211 καὶ 212.

(ἄρθρ. 23), τὸ δικαίωμα διαλύσεως ἀνήκει εἰς τε τὸν ἐκμισθωτὴν καὶ εἰς τὸν σύνδικον τῆς πτωχεύσεως τοῦ μισθωτοῦ ἢ ἀγρολήπτου.

Ὁ γερμανικὸς νόμος (ἄρθρ. 41 2ον καὶ 4ον) δίδει εἰς τὸ προνόμιον ἑκτατὶν ποικίλλουσιν, καθόσον πρόκειται περὶ μισθώσεως ἀστικοῦ ἢ ἀγροτικοῦ κτήματος· εἰς τὴν πρώτην περίπτωσιν τὸ προνόμιον ὑφίσταται διὰ τὸ τρέχον ἀγρομισθώμα καὶ δι' ὅλα τὰ καθυστεροῦντα· ἐν τῇ δευτέρᾳ ἀσφαλίζει μόνον τὸ τρέχον μίσθωμα καὶ τὸ μίσθωμα τοῦ ἔτους ὅπερ προηγεῖται τῆς κηρύξεως τῆς πτωχεύσεως.

Ὁ ἐλβετικὸς κῶδιξ περὶ ἐνοχῶν χορηγεῖ εἰς τὸν ἐκμισθωτὴν μόνον τὸ δικαίωμα τῆς διαλύσεως τῆς μισθώσεως ἀστικοῦ κτήματος ἐν περιπτώσει πτωχεύσεως τοῦ μισθωτοῦ, πλὴν ἂν, ἐν συμπεφωνημένῃ προθεσμίᾳ, δοθῶσιν εἰς αὐτὸν ἀσφάλεια διὰ τὰς καθυστερούσας καὶ τὰς μελλούσας δόσεις (ἄρθρ. 288 καὶ 96), ἐνῷ ἡ ἀγρομισθωσις διαλύεται αὐτοδικαίως ἐν περιπτώσει πτωχεύσεως τοῦ ἀγρολήπτου· ἐν τούτοις ἐὰν δοθῶσιν ἀποχρῶσαι ἀσφάλεια διὰ τὸ τρέχον μίσθωμα καὶ διὰ τὸ ισότιμον τῆς ἀπογραφῆς, ὁ ἐκμισθωτὴς ὑποχρεοῦται ν' ἀφήσῃ σὺν τὴν μίσθωσιν μέχρι τοῦ τέλους τοῦ ἔτους τῆς μισθώσεως (ἄρθρ. 315). Ἐξασφαλίζει δὲ τὸ προνόμιον μόνον τὰ μισθώματα καὶ ἀγρομισθώματα τοῦ τρέχοντος ἔτους (ἄρθρ. 294 καὶ 295) (1).

§ 3.— Ἀποτελέσματα τῆς πτωχεύσεως ἐπὶ τῆς ἐντολῆς, ἐπὶ τῆς ἐταιρείας, ἐπὶ τῶν ἀσφαλειῶν καὶ ἐπὶ τῶν ἀμφοτεροβαρῶν ἐν γένει συναλλαγματῶν.

883. Ἐγένετο ἀνωτέρω λόγος περὶ τῶν ἀποτελεσμάτων, ἅτινα ἐπιφέρει ἡ πτώχευσις ἐπὶ δύο ἀμφοτεροβαρῶν συναλλαγματῶν, τῆς πωλήσεως κινητῶν πραγμάτων πρὸς τὸν πτωχεύσαντα καὶ τῆς μισθώσεως ἀκινήτων ὧν μισθωτὴς εἶναι ὁ πτωχεύσας. Ἐχομεν ὁμιλήσει δὲ προηγουμένως καὶ περὶ τῶν ἀποτελεσμάτων τῆς πτωχεύσεως ἐπὶ τῆς πωλήσεως ἀκινήτου πρὸς τὸν πτωχεύσαντα

(1) Ὁρα ἄρθρ. 283 μέχρι 284, Loi fédérale sur la poursuite pour dettes et la faillite.

(ἀριθ. 295 καὶ ἐπομ.). Ἐκ τῶν εἰρημένων περὶ τοῦ τελευταίου τούτου θέματος συνάγεται, ὅτι ὁ πωλητὴς ἀκινήτων δὲν διατηρεῖ τὸ προνόμιόν του εἰμὴ μόνον ἐὰν ἡ μεταγραφὴ τῆς πωλήσεως ἢ ἡ ἐγγραφὴ τοῦ προνομίου ἐγένετο πρὸ τῆς ἀποφάσεως τῆς κηρυξάσης τὴν πτώχευσιν, ἢ δὲ περὶ διαλύσεως ἀγωγὴ ἐπίσης δὲν διατηρεῖται εἰμὴ ὑπὸ τὸν ὅρον τοῦτον, ὅτι ἡ νόμιμος ὑποθήκη τοῦ ἄρθρου 490 τοῦ ἐμπορικῶ κώδικος ἐνεγράφη ὑπὲρ τῆς ὁμάδος. Τέλος ὁ ἀστικὸς κώδιξ περιέχει διατάξεις σχετικὰς πρὸς τὰ ἀποτελέσματα τῆς πτωχεύσεως ἐπὶ τῆς ἐταιρείας (ἄρθρ. 1865 4ον ἀστ. κώδ.), ἐπὶ τῆς ἐντολῆς (ἄρθρ. 2003, ἀστ. κώδ.). ὁ δὲ ἐμπορικὸς κώδιξ καθορίζει τὰ ἀποτελέσματα τῆς πτωχεύσεως τοῦ ἀσφαλιστοῦ ἢ τοῦ ἀσφαλιζομένου ἐπὶ τῆς θαλασσίας ἀσφαλείας. Δὲν περιέχουσιν ὁμῶς οἱ ἡμέτεροι νόμοι διάταξιν τινὰ σχετικὴν πρὸς τὰ ἀποτελέσματα τῆς πτωχεύσεως ἐπὶ τῶν ἄλλων ἀμφοτεροβαρῶν συναλλαγμάτων τῶν συνομολογουμένων ὑπὸ τοῦ πτωχεύσαντος πρὸ τῆς κηρύξεως τῆς πτωχεύσεως. Οὕτω οὐδεὶς λόγος περὶ τῶν περιπτώσεων καθ' ἃς ὁ πτωχεύσας ἐπώλησε κινήτὰ πράγματα, ὑπῆρξεν ἓν τιμιμισθῶσι ἀκινήτου ἐκμισθωτῆς, ἐπώλησεν ἀκίνητον, συνωμολόγησεν ὡς ἀσφαλιστὴς ἢ ὡς ἀσφαλιζόμενος ἄλλην τινὰ ἀσφάλειαν, πλὴν τῆς θαλασσίας, ἐμίσθωσε τὴν ὑπηρεσίαν ἐργάτου ἢ ὑπαλλήλου κλπ.

Εἶναι ἀπαραίτητον νὰ ὑπομνήσωμεν τὰς διατάξεις τῶν ἄρθρων 1865 4ου καὶ 2003 τοῦ ἀστ. κώδικος καὶ 346 τοῦ ἐμπορικῶ, νὰ καθορίσωμεν τὴν ἔννοιαν αὐτῶν καὶ ὀρίσωμεν τοὺς ἐφαρμοστέους κανόνας εἰς τὰς ὑπὸ τῶν ἡμετέρων κωδίκων μὴ προβλεπομένας περιπτώσεις.

884. Τὸ ἄρθρον 1865 4ον τοῦ ἀστ. κώδικος μνημονεύει τὴν κατὰστασιν ἡλαττωμένης περιουσίας (déconfiture) ἐταίρου ἐν τοῖς λόγοις διαλύσεως τῶν ἐταιρειῶν. Ὁμοφώνως δεκτὸν τυγχάνει ἔνεκα τῆς ταυτότητος τῶν δικαιολογητικῶν λόγων, ὅτι καὶ ἡ πτώχευσις ἐπάγεται τὴν διάλυσιν. Ρητέον δ' ἄλλως, ὅτι ἰσχύει τοῦτο ὡς πρὸς τὰς ἐταιρείας τὰς στηριζομένας ἐπὶ τοῦ *intuitus personae* καὶ ὡς πρὸς τοὺς ἐταίρους, δι' οὓς ἀσκεῖ ἐπιρροὴν ἡ προσωπικότης (1).

(1) Ὅρα τὸ παρὸν Σύστημα κλπ. τόμ. Β'. ἀριθ. 322, 323, 542, 903 καὶ 1026.

Παρομοίως τὸ ἄρθρον 2003 τοῦ ἄστ. κώδικος παραδέχεται, ὅτι ἡ ἐλάττωσις περιουσίας τοῦ ἐντολέως ἢ τοῦ ἐντολοδόχου ἐπιφέρει τὴν παῦσιν τῆς ἐντολῆς, ἀναγνωρίζεται δὲ ὅτι ἔνεκα ταυτότητος λόγων, τὸ αὐτὸ δύναται νὰ ρηθῇ περὶ τῆς πτωχεύσεως.

885. Οὐδεμία ἀμφιβολία ὅτι δυνάμει τῶν ἄρθρων 1865 καὶ 2003 τοῦ ἄστ. κώδικος ὁ συμβαλλόμενος μετὰ τοῦ ἐταίρου, τοῦ ἐντολέως ἢ τοῦ ἐντολοδόχου δύναται νὰ ἐπικαλεσθῇ τὴν πτώχευσιν, ὅπως ὑποστηρίξῃ, ὅτι ἡ ἐταιρεία διελύθη ἢ ἡ ἐντολὴ ἔπαυσεν. Ἀλλ' ἔχει ἄρα γε καὶ αὐτὸς ὁ πτωχεύσας παρόμοιον δικαίωμα ;

Καθόσον ἀφορᾷ τοὺς ἐταίρους ὑπεστηρίχθη, ὅτι οἱ συνεταῖροι τοῦ πτωχεύσαντος δύνανται μόνοι νὰ ἐπικαλεσθῶσι τὴν διάλυσιν ⁽¹⁾. Προεβλήθη ὅτι τὸ εἰς τὸν πτωχεύσαντα ἀναγνωρίζομενον δικαίωμα τοῦ νὰ προτείνῃ τὴν διάλυσιν θὰ ἀντεμάχετο πρὸς τὸ ἄρθρον 1184 τοῦ ἄστ. κώδικος, ὅπερ ἐν περιπτώσει μὴ ἐκτελέσεως ἀμφοτεροβαροῦς συναλλάγματος δὲν ἐπιτρέπει εἰς τὸν μὴ ἐκπληρώσαντα τὴν ἐνοχὴν τοῦ νὰ ζητήσῃ τὴν διάρρηξιν.

Πράγματι πρόκειται ἐνταῦθα περὶ διαλύσεως χωρούσης αὐτοδικαίως, ἥτις ὡς τοιαύτη δύναται νὰ προταθῇ ὑπὸ παντὸς ἔχοντος συμφέρον, τοῦ πτωχεύσαντος ἀντιπροσωπευομένου ὑπὸ τοῦ συνδίκου, τῶν ἐταίρων τοῦ πτωχεύσαντος ἢ ὑπὸ τρίτων ⁽²⁾. Ἡ θεωρία αὕτη συνάδει πρὸς μακρὰν παράδοσιν. Τὸ Ρωμαϊκὸν Δίκαιον παραδέχεται τὴν αὐτοδικαίως χωροῦσαν διάλυσιν ἐπὶ ἀναξιοχρεότητος ἐταίρου ⁽³⁾. Τὸ αὐτὸ ἴσχυε κατὰ τὸ γαλλικὸν ἀρχαῖον δίκαιον, πλὴν διαφωνιῶν τινων ⁽⁴⁾.

Ὁ ἀστικὸς κώδις προδήλως ἐπικυροῖ τὴν ἀρχαίαν ταύτην θεωρίαν. Μνημονεύει τὴν κατ'ἀστάσιν ἡλαττωμένης περιουσίας εἰς τοὺς λογους ὡς ἐκ τῶν ὁποίων ἡ ἐταιρεία παύει (ἄρθρ. 1865 4ον ἄστ. κώδικος). Ἐν ἄλλῃ δὲ διατάξει (ἄρθρ. 1871) ὁ ἀστικὸς κώδις

(1) Pardessus, II, ἀριθ. 1065 καὶ 1066.

(2) Aubry et Rau, τόμ. Δ'. § 384. Pont, *Traité du contrat de société*, ἀριθ. 698. Ἐφ. τῶν Παρισίων 5 Ἰανουαρίου 1853, S. 1854. 2. 341.

(3) Νόμ. 4 § 1 Νόμος 65, § 1, Πανδ. (XVII, 2), Pro socio.

(4) Ὁρα Domat, *Lois civiles*, I, τίτλ. 8 τμήμα 5, § 12.

ἐφ' ἑαυτῷ εἰς τὸ συναλλάγμα τῆς ἐταιρείας τὴν γενικὴν ἀρχὴν τοῦ ἀρθροῦ 1184 τοῦ ἀστ. κώδικος, χορηγῶν εἰς ἕνα τῶν ἐταίρων τὸ δικαίωμα νὰ ζητήσῃ τὴν διάλυσιν τῆς ἐταιρείας πρὸ τοῦ συμπεφωνημένου χρόνου τῆς ληξείας, ὅταν τις τῶν ἐταίρων δὲν ἐκπληροῦταις ὑποχρεώσεις του. Ἡ διάλυσις τῆς ἐταιρείας ἔνεκ τῆς πτωχεύσεως ἐταίρου δὲν εἶναι μόνον συνέπεια τοῦ ὅτι αἱ ἐταιρεῖαι προσώπων στηρίζονται ἐπὶ τῆς ἀμοιβαίας ἐμπιστοσύνης τῶν ἐταίρων· ἔχει πρὸς τούτοις σκοπὸν τὴν ἀποσόβησιν τῶν περιπλοκῶν τῶν ἀπορρεουσῶν ἐκ τῆς ἐξακολουθήσεως τῆς ἐταιρείας μετὰ πτωχεύσαντος τὸν ὁποῖον θὰ ἐκώλυνεν ἢ ἀπὸ τῆς διαχειρίσεως τῆς περιουσίας του ἀπαλλοτρίωσις νὰ ἀναμιχθῇ αὐτοπροσώπως εἰς τὰς ἐταιρικὰς ἐπιχειρήσεις. Πητέον δ' ἄλλως ὅτι, ἐὰν ἡ αὐτοδικαίως χωροῦσα διὰ τῆς πτωχεύσεως ἐταίρου διάλυσις φαίνεται παρυσιάζουσα ἀτεπήματα, οὐδὲν κωλύει νὰ ἀποκλεισθῇ αὕτη δι' ὁρου τινὸς τοῦ ἐταιρικοῦ συμβολαίου (1).

886. Ὁ κενὸν καθ' ὃν ἡ ἐντολή, ἀδιαφόρως ἂν εἶναι ἔμισθος ἢ ἑμισθος, καὶ κατ' ἀκολουθίαν ἡ παραγγελία (2) παύουσι διὰ τῆς ἐλάττωσεως τῆς περιουσίας ἢ διὰ τῆς πτωχεύσεως ἐνὸς τῶν συμβαλλομένων, γεννᾷ ζήτημα ταυτόσημον πρὸς τὸ παρυσιαζόμενον διὰ τὴν ἐταιρείαν : δύναται ἄρα γε ἡ πρῶσις τῆς ἐντολῆς νὰ προταθῇ ἀδιακρίτως ὑπὸ τοῦ ἐντολέως ἢ τοῦ ἐντολοδόχου, ἢ μήπως μόνον ὁ συμβαλλόμενος ὁ μὴ ὢν ἐν πτωχεύσει δύναται νὰ προτείνῃ αὐτήν ; Φαίνεται ὅτι ἐπὶ ἐντολῆς ὡς καὶ ἐπὶ ἐταιρείας ὁ νομοθέτης ἠθέλησε νὰ θεσπίσῃ, ὅτι ἡ πτωχευσις ἐπιφέρει αὐτοδικαίως τὴν παῦσιν τοῦ συναλλάγματος· τὸ ἀρθρον 2003 ἀστ. κώδικος τάσσει τὴν ἐλάττωσιν περιουσίας, πρὸς ἣν ἐξομοιοῦται ἡ πτωχευσις (ἀριθ. 884), εἰς ἣν τάξιν καὶ τὸν θάνατον ἢ τὴν ἀπαγόρευσιν τοῦ ἐντολέως ἢ τοῦ ἐντολοδόχου. Ἀναμφιβόλως δὲ ὁ νομοθέτης διέταξεν ὡς πρὸς τοῦτο κατὰ ἰδιαιτέρον τρόπον τὰ τῆς ἐντολῆς καὶ τῆς ἐταιρείας, ἐπειδὴ τὰ συναλλάγματα ταῦτα στηρίζονται ἐπὶ τῆς προσωπικῆς ἐμπιστοσύνης τὴν ὁποῖαν οἱ συμβαλλόμενοι ἔχουσι πρὸς ἀλλήλους.

(1) Ὅρα τὸ παρὸν Σύστημα κλπ. τόμ. Β'. ἀριθ. 334 δις.

(2) Ὅρα τὸ παρὸν Σύστημα κλπ. τόμ. Γ'. ἀριθ. 513.

887. Τὰ ἀποτελέσματα τῆς πτωχεύσεως τοῦ ἀσφαλιστοῦ ἢ τοῦ ἀσφαλιζομένου ἐπὶ θαλασσίας ἀσφαλείας κανονίζονται ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 346 τοῦ ἐμπ. κώδικος ὡς ἐξῆς : Ἐὰν ὁ ἀσφαλιστὴς περιπέσῃ εἰς πτώχευσιν, πρὶν παρέλθῃ ὁ χρόνος τῶν κινδύνων, ὁ ἀσφαλιζόμενος δύναται νὰ ζητήσῃ ἐγγύησιν ἢ τὴν διάλυσιν τοῦ συμβολαίου του. Ὁ ἀσφαλιστὴς ἔχει τὸ αὐτὸ δικαίωμα, ἂν ὁ ἀσφαλιζόμενος πτωχεύσῃ ⁽¹⁾. Ἡ διάταξις αὕτη εὐκόλως δικαιολογεῖται. Θὰ ᾔτο παράλογον νὰ παραμένῃ ὁ ἀσφαλιζόμενος ὑπόχρεως νὰ πληρώσῃ τὸ ἀσφάλιστρον, ἀφοῦ ἡ πτώχευσις τοῦ ἀσφαλιστοῦ θέλει ἐμποδίσῃ αὐτὸν σχεδὸν ἀναμφιβόλως νὰ λάβῃ, ἐν περιπτώσει δυστυχήματος, πλήρη ἀποζημίωσιν, ἢ ὁ ἀσφαλιστὴς νὰ παραμένῃ ὑπόχρεως ν' ἀποζημιώσῃ τὸν ἀσφαλιζόμενον, ἐνῶ ἡ τούτου πτώχευσις θέλει κωλύσῃ τὴν ἀκεραίαν πληρωμὴν τοῦ ἀσφαλίστρου. Ὁ ἐμπ. κώδιξ, ἐπιτρέπων εἰς τὸν in bonis διατελοῦντα ἐκ τῶν συμβαλλομένων νὰ ζητήσῃ τὴν διάλυσιν, ποιεῖται ἐφαρμογὴν τοῦ ἄρθρου 1184, ἀστ. κώδικος. Πάντως ὁμῶς τροποποιήσεις τις ἐπιφέρεται εἰς τοὺς κανόνας τοῦ ἀστ. κώδικος, καθόσον ὁ ἐνάγων δύναται κατ' ἐκλογὴν νὰ ζητήσῃ τὴν διάλυσιν ἢ ἐγγύησιν ⁽²⁾.

Ὁ ἀσφαλιστὴς δύναται νὰ ἐπικαλεσθῇ τὸ προνόμιον, τὸ ὁποῖον ὁ ναυτικὸς νόμος χορηγεῖ εἰς τὴν ἀπαίτησιν τοῦ ἀσφαλίστρου ⁽³⁾, ὅπερ ὀφείλεται ὁλόκληρον ἂν μὴ γίνῃ διάλυσις, μέχρι δὲ τῆς ἡμέρας καθ' ἣν τὸ συνάλλαγμα διαλύεται ἐν τῇ ἐναντίᾳ περιπτώσει.

Τέλος ὁ συμβαλλόμενος, ὅστις ἐπροκάλεσε τὴν διάλυσιν δικαιούται εἰς τὸ διαφέρειν, ἐὰν ἡ διάλυσις αὕτη ἐπροξένησεν εἰς αὐτὸν ζημίαν. Οὐδεμίαν ὑπάρχει διάταξις νόμου ἀποκλείουσα τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ κανόνος τοῦ κοινοῦ δικαίου ὡς πρὸς τοῦτο τοῦ περιεχομένου ἐν τῷ ἄρθρῳ 1184, ἀστ. κώδικος. Ὅρα ἀριθ. 877.

888. Ποία δὲ ἀποτελέσματα πρέπει νὰ ἀναγνωρίσωμεν ὅτι ἐπιφέρει ἡ πτώχευσις ἐνὸς τῶν συμβαλλομένων ἐπὶ τῶν ἀμφοτεροβαρῶν συναλλαγμάτων καὶ ἐπὶ τῶν περιπτώσεων περὶ ὧν οὐδεμίαν περιέχουσιν αἱ ἡμέτεροι νόμοι διάταξιν ;

(1) Ὅρα διὰ τὰ καθ' ἑκάστα ἐπὶ τοῦ ἄρθρου 346 τοῦ ἐμπ. κώδικος τὸ παρὸν Σύστημα κλπ. τόμ. Ε'. ἀριθ. 1446.

(2) Ὅρα τὸ παρὸν Σύστημα κλπ. τόμ. Σ'. ἀριθ. 1441.

(3) Ὅρα τὸ παρὸν Σύστημα κλπ. τόμ. Σ'. ἀριθ. 1460 καὶ ἐπόμε.

Ὁ ἐμπορικὸς κώδιξ δὲν περιέχει ὡς πρὸς τοῦτο γενικὰς διατάξεις, ὡς πράττουσιν τινες τῶν ξένων νόμων ⁽¹⁾.

Φαίνεται ὁμῶς ὅτι ἐπὶ ποινῇ παραπλανήσεως ἢ παραδοχῆς αὐθαιρέτων λύσεων πρέπει νὰ προσπαθήσωμεν νὰ ἐμπνευσθῶμεν ἐκ τῶν κανόνων, οὓς καθιέρωσεν ὁ ἐμπορικὸς καὶ ὁ ἀστικὸς κώδιξ ὡς πρὸς τινὰ συναλλάγματα καὶ ὠρισμένας περιπτώσεις, καὶ νὰ ἐφαρμόσωμεν αὐτοὺς κατ' ἀναλογίαν εἰς τὰ ἄλλα συναλλάγματα καὶ τὰς ἄλλας περιπτώσεις.

Φαίνεται δὲ ἄγουσα ἀναγκαιῶς ἢ ἀναλογία εἰς τὴν παραδοχὴν τῶν ἐπομένων λύσεων :

1ον Τὸ ὑπὸ τοῦ πτωχεύσαντος συνομολογηθὲν συνάλλαγμα δὲν διαλύεται αὐτοδικαίως συνεπεία τῆς κηρύξεως τῆς πτωχεύσεως, ἐκτὸς ἂν πρόκειται περὶ συναλλάγματος στηριζομένου, καθάπερ ἡ ἐντολὴ καὶ ἡ ἐταιρεία, ἐπὶ τῆς ἀμοιβαίας προσωπικῆς ἐμπιστοσύνης τῶν συμβαλλομένων ⁽²⁾.

2ον. Ὁ in bonis συμβαλλόμενος ὁ μὴ ἐκπληρώσας τὴν ὑποχρέωσίν του ἔχει τὸ δικαίωμα τῆς ἐπισχέσεως ἐφ' ὅσον δὲν ἀπηλλοτριώθῃ τῆς διαχειρίσεως (ἐπιχείρημα ἐκ τοῦ ἀρθροῦ 577 ἐμπ. κώδ.).

3ον. Ἡ διάλυσις δύναται νὰ ζητηθῇ ὑπὸ τοῦ συμβαλλομένου τούτου.

4ον. Ὁ σύνδικος ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ ὑπεκφύγῃ τὸ δικαίωμα τῆς ἐπισχέσεως καὶ τὸ δικαίωμα τῆς διαλύσεως, κηρύττων, τῇ αἰτήσῃ τοῦ εἰσηγητοῦ, ὅτι ἐννοεῖ ν' ἀπαιτήσῃ τὴν ἐκτέλεσιν τοῦ συναλλάγματος, ἀναδεχόμενος νὰ ὑποβληθῇ ἐν ὀνόματι τῆς ὁμάδος τῶν πιστωτῶν εἰς πάσας τὰς ἐξ αὐτοῦ ἀπορρεούσας ὑποχρεώσεις (ἐπιχείρημα, ἀρθρ. 450 καὶ 578, ἐμπ. κώδ.).

5ον. Ἀλλ' ὁ σύνδικος δὲν δικαιούται νὰ ζητήσῃ τὴν διάλυσιν λόγῳ τῆς πτωχεύσεως ⁽³⁾, καὶ ἐπομένως, ἐὰν ὁ συμβαλλόμενος τοῦ πτωχεύσαντος θέλῃ νὰ ὑποχρεώσῃ εἰς τὴν ἐκτέλεσιν τοῦ συναλλάγματος, δύναται νὰ τὸ πράξῃ, ἀναδεχόμενος νὰ ὑποβληθῇ εἰς τὸν

(1) Ὅρα τὴν σημείωσιν τοῦ ἀριθ. 830.

(2) Ἡ ἐν τῷ κειμένῳ ἀναγεγραμμένη ἐξαίρεσις δύναται λόγου χάριν νὰ ἐφαρμοσθῇ εἰς τὸν ἀλληλόχρεων λογαριασμόν καὶ εἰς τὸ ἄνοιγμα πιστώσεως.

(3) Ὅρα τὴν ἐν 2ῳ ἀναγεγραμμένην ἐξαίρεσιν.

περί μερίσματος νόμον, συγκαταριθμούμενος μεταξύ τῶν πιστωτῶν, οἵτινες ἀποτελοῦσι τὴν ὁμάδαν, πλὴν ἂν ἔχῃ προνόμιόν τι.

βον. Ὁ μετὰ τοῦ πτωχεύσαντος συμβαλλόμενος ὁ ἐπικαλεσθεὶς τὴν διάλυσιν τὴν στηριζομένην ἐπὶ τοῦ ἄρθρου 1184 τοῦ ἀστ. κώδ. δικαιούται ἄρά γε, ἂν ἡ διάλυσις αὕτη προξενήσῃ εἰς αὐτὸν ζημίαν, νὰ ἐμφανισθῇ ἐν τῇ πτωχεύσει ὡς πιστωτῆς διαφέροντος; Τὸ ζήτημα τοῦτο τίθεται, λόγου χάριν, ὡς πρὸς τὸν ἐργάτην ἢ τὸν ὑπάλληλον, ὅταν τὸ συνάλλαγμα τῆς μισθώσεως ὑπηρεσίας διαλύεται συνεπεία τῆς πτωχεύσεως τοῦ προϊσταμένου, καὶ ὡς πρὸς τὸν ἀγοραστήν, ὅστις προκαλεῖ τὴν διάρρηξιν τῆς πωλήσεως ἐν περιπτώσει πτωχεύσεως τοῦ πωλητοῦ.

Τὸ ζήτημα τοῦτο εἶναι ὅμοιον πρὸς ἐκεῖνο ὅπερ παρουσιάζεται προκειμένου περὶ τοῦ διαφέροντος, ὅταν, πτωχεύσαντος τοῦ ἀγοραστοῦ κινητῶν πραγμάτων, διαλύεται ἡ πώλησις (ἀριθ. 851). Οἷον δὴποτε καὶ ἂν εἶναι τὸ περὶ οὗ πρόκειται συνάλλαγμα, πρέπει πάντοτε νὰ λαμβάνῃ, ἔνεκα ταυτότητος λόγων, τὴν αὐτὴν λύσιν.

Πολλαὶ δικαστικαὶ ἀποφάσεις ἀποποιοῦνται τὸ δικαίωμα διαφέροντος ἐπὶ τῷ λόγῳ, ὅτι, ἀναγνωριζομένου τοῦ δικαιώματος τούτου, παραβιάζεται ἡ ἰσότης ὑπὲρ τοῦ πιστωτοῦ τοῦ προκαλοῦντος τὴν λύσιν ἀμφοτεροβαροῦς συμβάσεως (1).

Ἀλλὰ, καθὰ εἵπομεν ἄνωτέρῳ (ἀριθ. 861), ἡ ἀρχὴ τῆς ἰσότητος ἀπαιτεῖ μόνον νὰ ἐφαρμοζῶνται ἐπὶ πάντων τῶν πιστωτῶν πτωχεύσεως οἱ αὐτοὶ κανόνες, οὐχὶ δὲ νὰ καταργοῦνται ἔνεκα τῆς πτωχεύσεως ἀπαιτήσεις, αἵτινες θὰ ὑφίσταντο, ἂν μὴ ἐπτώχευεν ὁ ὀφειλέτης. Ὅσάκις ὁ νομοθέτης ἠθέλησε νὰ προστρέξῃ εἰς τὸ ἔσχατον τοῦτο μέτρον, διετύπωσεν αὐτὸ ρητῶς. Ὅρα ἄρθρον 564 ἐμπ. κώδικος. Μὴ ὑπαρχούσης τοιαύτης τινὸς διατάξεως ὡς πρὸς τὸ διαφέρειν τὸ πληρωτέον ἐν περιπτώσει διαλύσεως ἔνεκα μὴ ἐκτελέσεως ἀμφοτεροβαροῦς τινος συμβάσεως, πρέπει νὰ ἐφαρμοζώμεν

(1) Ἐμποροδικεῖον τῆς Chalon-sur-Saône, 22 Δεκεμβρίου 1884, Journal des faillites, 1885, σελ. 349. Ἐφ. τῆς Amiens, 12 Αὐγούστου 1887, Journal des faillites, 1887, σελ. 416. Ἐφ. τῶν Παρισίων (τμημα βον), 19 Μαΐου 1892, S. καὶ Journal du Palais, 1895. 2. 198. D. 1895. 2. 233 (σημείωσις ἐναντία τοῦ Thaller). Ἐμποροδικεῖον τοῦ Σηκουάνα, 10 Ὀκτωβρίου 1895, Le Droit τῆς 6 Νοεμβρίου 1895.

τοὺς κανόνας τοῦ ἀστ. δικαίου (ἄρθρ. 1184 ἀστ. κώδικος), οἷτινες ἐπιτρέπουσιν εἰς τὸν πιστωτὴν τὸν προκαλοῦντα τὴν διάλυσιν τοῦ συναλλάγματος νὰ ζητήσῃ διαφέρον (1).

889. Οἱ ἀνωτέρω τεθέντες κανόνες δὲν δύνανται νὰ ἐφαρμοσθῶσιν εἰς τὴν μίσθωσιν ἀκινήτων, ὅταν ὁ ἐκμισθωτὴς κηρύσσῃται εἰς κατὰστασιν πτωχεύσεως, τουτέστι δὲν χωρεῖ τότε διάλυσιν. Τῷ ὄντι ὁ μισθωτὴς οὐδὲν ἔχει ἔννομον συμφέρον εἰς τὴν διάλυσιν· ἡ πτώχευσις τοῦ ἐκμισθωτοῦ δὲν βλάπτει αὐτὸν ποσῶς· κατὰ τὴν κρατοῦσαν θεωρίαν τὸ δικαίωμα τοῦ μισθωτοῦ, καίτοι δὲν ἀποτελεῖ ἐμπράγμικτον δικαίωμα, δύνανται νὰ ἀντιταχθῇ κατὰ τῶν πιστωτῶν τοῦ ἐκμισθωτοῦ, οἷτινες δὲν δύνανται νὰ ὑποχρεώσωσι τὸν μισθωτὴν νὰ ὑποβληθῇ εἰς τὸν περὶ μερίσματος νόμον. Τοῦτο ἐξάγεται ἐκ τοῦ ὅτι τὸ δικαίωμα τοῦ μισθωτοῦ δύνανται νὰ ἀντιταχθῇ κατὰ τε τῶν τρίτων κτητόρων τοῦ μισθωθέντος ἀκινήτου (ἄρθρ. 1743, ἀστ. κώδικος) καὶ κατὰ τῶν πιστωτῶν τοῦ ἐκμισθωτοῦ τῶν ἐπιβαλόντων κατὰσχέσιν ἐπὶ τοῦ ἀκινήτου τούτου (ἄρθρ. 684, κώδ. πολ. δικονομίας). Ἡ πτώχευσις ἐνεργεῖ, ἔνεκα τῆς ἀπὸ τῆς διαχειρίσεως τῆς περιουσίας ἀπαλλοτριώσεως τοῦ πτωχεύσαντος, ὡς οἶονεῖ γενικὴ κατὰσχέσις ἐπὶ τῆς περιουσίας τοῦ πτωχεύσαντος (2).

Ἐννοεῖται οἷκοθεν, ὅτι, ἐὰν τὸ μισθωθὲν ἀκίνητον ἐπωλήθῃ ὑπὸ τοῦ συνδίκου, ὁ μισθωτὴς δύνανται νὰ ἀντιτάξῃ τὴν μίσθωσίν του κατὰ τοῦ κτήτορος συμφώνως πρὸς τὸ ἄρθρον 1743 τοῦ ἀστ. κώδικος.

ΤΜΗΜΑ ΤΡΙΤΟΝ

Περὶ τῶν δικαιωμάτων τῆς γυναικὸς ἐν περιπτώσει πτωχεύσεως τοῦ συζύγου αὐτῆς. Περὶ περιορισμῶν ἐπιφερομένων εἰς τὴν νόμιμον ὑποθήκην (3).

890. Ἡ σύζυγος τοῦ πτωχεύσαντος ἔχει πολλάκις νὰ ἐνασκήσῃ δικαιώματα κατὰ τοῦ ἰδίου ἀνδρός. Τὰ δικαιώματα ταῦτα εἶναι

(1) Ἐφ. τῶν Παρισίων (τμήμα 5ον), 17 Φεβρουαρίου 1892· Journal des faillites, 1892, σελ. 113 (μίσθωσις ὑπηρεσίας).

(2) Ὅρα ἀριθ. 241.

(3) Ἐμπ. κώδ. ἄρθρ. 557 μέχρι 564.

τόσφ μᾶλλον περισσότερα, ὅτφ, ἂν ἡ πτώχευσις τοῦ συζύγου δὲν ἐπάγεται ἀφ' ἐαυτῆς τὴν διάλυσιν τοῦ γαμηλίου συστήματος, ἡ κήρυξις τῆς πτωχεύσεως τοῦ συζύγου πείθει ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ τὴν γυναῖκα νὰ ζητήσῃ τὸν χωρισμὸν κτημάτων, ὅστις συνεπάγεται εἴτε τὴν διάλυσιν τῆς κοινωνίας εἴτε τὴν ἀπόδοσιν τῆς ἐξωπροίκου ἢ προικῶς περιουσίας.

Ἀλλὰ δὲν εἶναι τοῦτο μόνον. Κατὰ τὸ ἄρθρον 1446 τοῦ ἀστ. κώδικος, οἱ πιστωταὶ τῆς συζύγου δὲν δύνανται ἄνευ τῆς συναιρέσεως αὐτῆς νὰ ζητήσωσι τὸν χωρισμὸν κτημάτων.—Οὐχ ἥττον ἐν περιπτώσει πτωχεύσεως ἢ ἐλαττώσεως περιουσίας τοῦ συζύγου δύνανται οὗτοι νὰ ἐνασκήσωσι τὰ δικαιώματα τῆς ὀφειλέτιδος τῶν μέχρι τοῦ ποσοῦ τῆς ἀπαιτήσεώς τῶν. Ἐκ τῆς τελευταίας ταύτης διατάξεως ἐξάγεται, ὅτι καὶ ἄνευ χωρισμοῦ κτημάτων συγχωρεῖται ἡ ἐνάσκησις τῶν δικαιωμάτων τῆς γυναικὸς ὑπὸ τῶν πιστωτῶν αὐτῆς.

Παντοεὶδῇ δὲ δύνανται νὰ εἶναι τὰ δικαιώματα τῆς γυναικὸς. Ἄλλοτε μὲν ἔχει αὕτη τὴν κυριότητα τῶν κτημάτων, ἅτινα ὁ σύζυγος κατέχει ὡς διαχειριστής· δύναται δὲ ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει νὰ τὰ διεκδικήσῃ (1). Ἄλλοτε δὲ ἔχει κατὰ τοῦ συζύγου τῆς ἀπαιτήσεις, ὡς ὅταν πωλῇται κτῆμα ἴδιον τῆς συζύγου, ὅταν πληρώνη αὕτη χρέος συνομολογηθὲν ὑπ' αὐτῆς μετὰ τοῦ συζύγου τῆς, ὅταν εἰσφέρῃ εἰς τὴν κοινωνίαν ἢ εἰς τὸν σύζυγον τὴν χρῆσιν ἀντικαταστατῶν πραγμάτων κλπ.

Ἡ ἐνάσκησις τῶν δικαιωμάτων τῆς γυναικὸς ἐν τῇ πτωχεύσει τοῦ συζύγου εἶχε δώσει ἀφορμὴν πρὸς τοῦ κώδικος τοῦ 1807 εἰς ἀληθῆ σκάνδαλα (2). Πολλάκις αἱ γυναῖκες κατώρθωνον νὰ ἐξαιρῶσιν

(1) Ὅρα περὶ τῶν ζητημάτων κατὰ τίνος πρέπει νὰ ἐγερθῇ ἡ ἀγωγὴ περὶ χωρισμοῦ κτημάτων, ὅταν ὁ σύζυγος εἶναι ἐν πτωχεύσει, ἀριθ. 234 καὶ τίνα βαρύνει ἡ δαπάνη, ἀριθ. 235.

Πρὸς ἀποφυγὴν τῶν δαπανῶν καὶ τῶν βραδυτήτων ἃς συνεπάγεται ἡ διαδικασία τοῦ χωρισμοῦ κτημάτων, προετάθη νὰ ἀπλοποιηθῇ μεγάλως ἡ διαδικασία αὕτη ἐν περιπτώσει πτωχεύσεως τοῦ συζύγου. Ὅρα πρότασιν νόμου ὑποβληθεῖσαν εἰς τὴν Βουλὴν ὑπὸ τοῦ Parent τῇ 7 Μαΐου 1878. Ἡ πρότασις αὕτη δὲν ἐψηφίσθη· συνέταξεν ὁμοῦς περὶ αὐτῆς ὁ Bouchet ὑποβληθεῖσαν εἰς τὴν Βουλὴν τῇ 29 Μαρτίου 1879.

(2) Ὅρα Renouard, τόμ. I, σελ. 137, καὶ τόμ. II, σελ. 283 καὶ ἐπόμενα.

ἐκ τοῦ δικαιώματος ἐχεγγύου τῶν πιστωτῶν τῶν συζύγων αὐτῶν πράγματα ἀνήκοντα πράγματι εἰς τοὺς τελευταίους τούτους, ἢ ἐξήσκουν ἐπὶ τῶν ἀκινήτων τῶν ἀποκτηθέντων διὰ χρημάτων τοῦ πτωχεύσαντος τὴν νόμιμον αὐτῶν ὑποθήκην ἐπὶ ζημίᾳ τῶν πιστωτῶν τῆς ομάδος. Πρὸς καταστολὴν τῶν καταχρήσεων τούτων ὁ κῶδιξ τοῦ 1807 εἶχε προστρέξει εἰς μέτρα αὐστηρά. Ὁ νόμος τοῦ 1838 ἐμετρίασεν αὐτά, χωρὶς ὅμως νὰ μεταβάλη τὴν φύσιν αὐτῶν (1).

891. Κατ' ἀρχήν, ἡ πτώχευσις δὲν στερεῖ τὴν γυναῖκα τὰ δικαιώματα, τὰ ὅποια θὰ εἶχεν αὕτη, ἂν μὴ περιέπιπτεν ὁ σύζυγός της εἰς πτώχευσιν. Παράμεινε λοιπὸν κυρία τῶν κτημάτων τῶν εὑρισκομένων εἰς χεῖρας τοῦ συζύγου αὐτῆς ἢ πιστωτῆς αὐτοῦ, ἵνα μάθωμεν δὲ ἂν δύναται νὰ ἐμφανισθῇ ἐν τῇ μιᾷ ἢ τῇ ἄλλῃ τῶν ιδιοτήτων τούτων, πρέπει νὰ ἐφαρμόσωμεν τὰς γενικὰς ἀρχὰς τοῦ

—Γνωστὴ εἶναι ἡ ρῆσις τοῦ Treilhard πρὸς τὸ Νομοθετικὸν σῶμα : «Οἱ δυστυχεῖς πιστωταὶ ἦσαν καταδεδικασμένοι νὰ διέρχωνται τὰς ἡμέρας των ἐν μέσῳ στερήσεων καὶ δακρύων, ἐνῶ αἱ ἡμέραι τῆς συζύγου διέρρεον ἥσυχοι ἐν τῇ μαλθακότητι καὶ τῇ ἀργίᾳ».

(1) Θέλομεν ἀναγράψει ἐν σημειώσει τὰς κυριωτέρας τῶν τροποποιήσεων αἵτινες ἐπηνέχθησαν ἐπὶ τοῦ θέματος τούτου εἰς τὸν κώδικα τοῦ 1807 διὰ τοῦ νόμου τοῦ 1838.—Ἐδῶσαν αὐταὶ ἀφορμὴν εἰς μεταβατικὰ ζητήματα, τὰ ὅποια θεωροῦμεν περιττὸν νὰ ἐξετάσωμεν, διότι στεροῦνται σήμερον παντὸς πρακτικοῦ ἐνδιαφέροντος. Ὁρα Renouard, II, σελ. 280 καὶ ἐπόμε.—Τὸ σχέδιον ἀναθεωρήσεως τοῦ Γ'. βιβλίου τὸ ὑποβληθὲν εἰς τὴν Βουλὴν ἐν ἔτει 1880 ὑπὸ τοῦ Saint Martin καὶ ἄλλων (ἄρθρ. 189 καὶ ἐπόμε.) καθιέρουσαν πολλὰ αὐστηροτέρους τῶν τοῦ νόμου τοῦ 1838. Κατὰ τὸ νομοσχέδιον τοῦτο, ἡ γυνὴ ἀπεστερεῖτο τὴν νόμιμον αὐτῆς ὑποθήκην ἀπέναντι τῆς ομάδος τῶν πιστωτῶν. Τὰ κτήματα τὰ ἀποκτώμενα ἐπ' ἀνταλλάγματι ἐν ὀνόματι τῆς γυναικός, τὰ γρέη τοῦ συζύγου τὰ ὑπ' αὐτῆς ἐξοφλούμενα ἐθεωροῦντο ἀποκτώμενα ἢ πληρονόμενα ἐκ τῶν χρημάτων τοῦ συζύγου, μὴ ἐπιτρεπομένης τῆς περὶ τοῦ ἐναντίου ἀποδείξεως. Ἡ σύζυγος οὐδὲν εἶχε δικαίωμα διὰ τὰ ὑπ' αὐτῆς διδόμενα εἰς τὸν σύζυγόν της χρήματα, πλὴν ἂν ἐχρησιμοποιοῦντο ταῦτα πρὸς ἀγορὰν ἀκινήτων ἢ ὀνομαστικῶν ἀξιών, τῶν ὁποίων αἱ σειραὶ (séries) καὶ οἱ αὔξοντες ἀριθμοὶ ἐνεγράφησαν ἐν δημοσίῳ ἐγγράφῳ βεβαιοῦντι τὴν χρησιμοποίησιν ταύτην. Τὸ αὐστηρὸν τοῦτο σύστημα δὲν ἔτυχε τῆς ἐπιδοκιμασίας τῆς ἐπιτροπῆς, διὸ δὲν περιελήφθη ἐν τῷ νομοσχεδίῳ τῆς κυβερνήσεως.

δικαίου. Πλὴν τούτου, ὅταν ἐμφανίζηται ὡς πιστωτῆς δύναται νὰ ἐπικαλεσθῇ τὴν νόμιμον ὑποθήκην της.

Ἐξαιρετικῶς ὁμως, ἔνεκα τῆς πτωχεύσεως τοῦ συζύγου, ὁ νόμος στερεῖ τὴν γυναῖκα τῶν γαμηλίων πλεονεκτημάτων, τὰ ὅποια ὁ σύζυγος εἶχε παράσχει πρὸς αὐτήν (ἄρθρ. 564 ἐμπ. κώδ.). Ἀλλὰ δὲν εἶναι τοῦτο μόνον. Ὅταν ἡ σύζυγος τοῦ πτωχεύσαντος θέλῃ νὰ διεκδικήσῃ ὡς κυρία, πρὸς ἀποφυγὴν τῶν παλαιῶν καταχρήσεων, ἡ ἀπόδειξις τῆς κυριότητός της κατέστη δυσκολωτέρα ἢ ὅσον θὰ ἦτο κατὰ τὸ κοινὸν δίκαιον (ἄρθρ. 560 ἐμπ. κώδ.). Ὅταν ἐμφανίζηται αὕτη ὡς ἐνυπόθηκος πιστωτῆς, πλὴν τοῦ ὅτι ἐν ὀρισμέναις περιπτώσεσιν ἐπιβάλλεται εἰς αὐτήν ἑξαιρετικὸν εἶδος ἀποδείξεως (ἄρθρ. 563, 2ον ἐμπ. κώδ.), ἡ σύζυγος τοῦ πτωχεύσαντος ὑφίσταται ὡς πρὸς τὴν νόμιμον ὑποθήκην της σπουδαίους περιορισμοὺς (ἄρθρ. 563 ἐμπ. κώδ.): δὲν δύναται νὰ ἐνασκήσῃ αὐτήν μήτε διὰ πᾶσας τὰς κατὰ τοῦ συζύγου ἀπαιτήσεις της, μήτε ἐπὶ πάντων τῶν τούτου ἀκινήτων, ὡς παρέχει εἰς αὐτήν τὸ δικαίωμα ὁ ἀστ. κώδιξ (ἄρθρ. 2121, 2135 ἀστ. κώδ.).

Πᾶσαι αἱ περὶ ὧν πρόκειται διατάξεις ἐφαρμόζονται προδήλως ὡς πρὸς τοὺς πιστωτὰς τῆς γυναικός, ἐταν ἐνασκήσωσιν οὗτοι τὰ δικαιώματα τῆς ὀφειλέτιδός των δυνάμει τοῦ ἀρθρου 1446, ἐδάφ. 2, ἀστ. κώδικος.

Θέλομεν δὲ πραγματευθῇ κατὰ σειράν : Α' *Περὶ τῆς γυναικὸς ἐμφανιζομένης ὡς κυρίας (ἥτοι περὶ τῶν δικαιωμάτων διεκδικήσεως τῆς γυναικός)*. Β' *Περὶ τῆς γυναικὸς ἐμφανιζομένης ὡς πιστωτοῦ καὶ περὶ τῶν ἐπιφερομένων εἰς τὴν νόμιμον ὑποθήκην περιορισμῶν.*

892. ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΓΥΝΑΙΚΟΣ ΘΕΩΡΟΥΜΕΝΗΣ ὡς ΚΥΡΙΑΣ. — Τοῦ συζύγου ἔχοντος ὑπὸ τὴν κατοχὴν του τὰ κτήματα ἅτινα διεκδικεῖ ἡ γυνή, ἐννοεῖται οἰκοθεν, ὅτι αὕτη ὀφείλει ν' ἀποδείξῃ, ν' ἐπιθυμῇ νὰ ἐπιτύχῃ τὴν ἐξαίρεσιν (distraction) αὐτῶν, ὅτι εἶναι κυρία τούτων (ἄρθρ. 1402, ἀστ. κώδικος). Ἄν μὴ προσαγάγῃ τὴν ἀπόδειξιν τούτου, τὰ περὶ ὧν πρόκειται πράγματα ἀποτελοῦσι μέρος τῆς ομάδος. Ὡς πρὸς τοῦτο ὁ ἐμπ. κώδιξ δὲν παρεκκλίνει ἀπὸ τῶν συνήθων κανόνων· παρεκκλίνει ὁμως, τοὺναντίον, ἐν τινι μέτρῳ, ἐπιβάλλων εἰς τὴν γυναῖκα ὀρισμένα εἶδη ἀποδείξεων.

Ἡ σύζυγος τοῦ πτωχεύσαντος δύναται νὰ διεκδικήσῃ εἴτε ἀκί-

νητα (ἄρθρ. 557 καὶ 558 ἄστ. κώδικος) εἴτε κίνητα (ἄρθρ. 560).
 Ὁ ἐμπορικὸς κώδιξ ποιεῖται διάκρισιν τῶν δύο τούτων ὑποθέσεων.

893. Διεκδίκησις τῶν ἀκινήτων. — Ἡ γυνὴ δυνατὸν νὰ ἔχη νὰ διεκδικήσῃ εἴτε ἀκίνητα, τῶν ὁποίων ἦτο κυρία κατὰ τὴν τέλεσιν τοῦ γάμου, εἴτε ἀκίνητα, τὰ ὁποῖα ἀπέκτησε χαριστικῶς διαρκουῦντος τοῦ γάμου, εἴτε τέλος ἀκίνητα, ἅτινα ἀπέκτησεν ἐπ' ἀνταλλάγματι.

Ἐννοεῖται οἷκοθεν, ὅτι ἡ γυνὴ τῆς ὁποίας αἱ εἰς ἀκίνητα εἰσφοραὶ δὲν περιελήφθησαν εἰς τὴν συζυγικὴν κοινωνίαν κτημάτων δύναται νὰ ἀναλάβῃ αὐτὰ αὐτούσια. Ἀποδεικνύει δὲ ποῖα εἶναι τὰ ἀκίνητα ταῦτα διὰ τοῦ γαμηλίου συμβολαίου της. Παρομοίως δύναται αὕτη νὰ διεκδικήσῃ καὶ τὰ ἀκίνητα τὰ ὁποῖα περιῆλθον εἰς αὐτὴν ἐκ κληρονομίας ἢ δωρεᾶς μεταξὺ ζώντων ἢ αἰτία θανάτου. Ἀποδεικνύει δὲ ποῖα εἶναι τὰ ἀκίνητα ταῦτα διὰ τοῦ ἐγγράφου τῆς διανομῆς, διὰ τοῦ δωρητηρίου ἢ διὰ τῆς διαθήκης (ἄρθρ. 557) ⁽¹⁾. Ἐχομεν ἐνταῦθα ἀπλῶς ἐφαρμογὴν τοῦ κοινοῦ δικαίου.

Ὁ πρῶτος τῶν τοσοῦτον συνήθων ἄλλοτε δολιοτήτων ὑπάρχει ἰδιαζόντως ὡς πρὸς τὰ ἀκίνητα τὰ ἀποκτώμενα ἐπ' ἀνταλλάγματι διαρκουῦντος τοῦ γάμου. Διὸ τὸ ἄρθρον 559 ἀναγράφει ὅλως εἰδικῶς, ὅτι τὰ ἀκίνητα ταῦτα εἰκάζονται ἀνήκοντα εἰς τὸν πτωχεύσαντα, ἀποκτηθέντα διὰ χρημάτων αὐτοῦ καὶ κατ' ἀκολουθίαν περιλαμβανόμενα εἰς τὸ ἐνεργητικὸν τῆς ὁμάδος, ἐπιφυλαττομένης τῆς περὶ τοῦ ἐναντίου ἀποδείξεως ⁽²⁾.

Διὰ τινὰ ἰδιαιτέραν περίπτωσιν, τὴν περίπτωσιν καθ' ἣν ἀκίνητα

(1) Τὸ ἄρθρον 557 εἶναι ἐπανάληψις τοῦ ἄρθρου 545 τοῦ ἐμπ. κώδικος τοῦ 1807.

(2) Ὁ ἐμπορικὸς λοιπὸν νόμος παραδέχεται ἐν περιπτώσει πτωχεύσεως τοῦ συζύγου τὸ τεκμήριον τοῦ νόμου Quintus Mucius, Νόμος 51 Πανδ. De donationibus inter virum et uxorem, XXIV, 1, τὴν ὁποίαν ἡ ἡμετέρα νομοθεσία δὲν καθιέρωσε κατ' ἀρχήν. Ὅρα Ἀκυρ. 18 Μαΐου 1897, Le Droit τῆς 10 Ἰουλίου 1897. Aubry et Rau, V, § 501, σελ. 511, σημ. 3. Διὸ ἀνεξαρτήτως τῆς περιπτώσεως τῆς πτωχεύσεως οἱ ἰσχυριζόμενοι ὅτι, παρὰ τὸ περιεχόμενον τοῦ συναλλάγματος, τὸ τίμημα κτήματος ἀποκτηθέντος ὑπὸ τῆς γυναικὸς ἐπληρώθη ὑπὸ τοῦ συζύγου, αὐτοὶ ὀφείλουσι ν' ἀποδείξωσι τὸν ἰσχυρισμὸν τοῦτον.

ἀπεκτήθησαν διὰ χρημάτων προερχομένων ἐκ κληρονομίας ἢ δωρεᾶς, ἀπαιτεῖται ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 558 εἰδικὴ ἀπόδειξις. Ὁ νόμος ὑποθέτει, ὅτι ἡ σύζυγος τοῦ πτωχεύσαντος ἔλαβεν ἐκ δωρεᾶς, ἐκ κληροδοσίας ἢ κληρονομίας εἴτε χρηματικόν τι ποσὸν τὸ ὅποιον πρέπει νὰ μείνῃ ἴδιον αὐτῆς, εἴτε ἰδίαν ἀπαίτησιν τῆς τοῖς ἰσότημον ἐπληρώθη. Ἐὰν τὰ πράγματα ἔμενον εἰς τὴν κατάστασιν ταύτην, θὰ ἦτο αὕτη πιστωτῆς τοῦ ποσοῦ τούτου. Ἀλλὰ τὰ χρήματα ταῦτα ἐχρησιμοποιήθησαν εἰς τὴν ἀγορὰν ἀκινήτου, τὸ ὅποιον δύναται τότε νὰ διεκδικήσῃ ἡ γυνή. Ἀλλ' ἵνα ἐξέλθῃ αὕτη νικητρία ἐν τῷ ἀγῶνι τῆς διεκδικήσεως, πρέπει : 1ον νὰ ἔχῃ ὀρισθῇ ρητῶς ἐν τῇ πράξει τῆς κτήσεως τῇ γενομένῃ ἐν ὀνόματι τῆς γυναικός, ὅτι τὸ ἀκίνητον εἶχεν ἀποκτηθῇ πρὸς τοποθέτησιν τῶν χρημάτων (emploi). 2ον νὰ ἀποδεικνύηται ἡ προέλευσις τῶν χρημάτων δι' ἀπογραφῆς ἢ διὰ παντὸς ἄλλου δημοσίου ἐγγράφου. Τὸ δημόσιον τοῦτο ἐγγράφον δύναται νὰ εἶναι ἰδίᾳ συμβολαιογραφικὸν ἐγγράφον διανομῆς, διαθήκη, δωρητήριον.

Σημαίνει ἄρα γε τοῦτο, ὅτι δύναται τις πάντοτε νὰ ποιῇται οὕτω τοιαύτην τοποθέτησιν ἔχουσιν ὡς συνέπειαν νὰ μεταβάλλῃ τὴν γυναικὰ ἀπὸ ἀπλοῦ πιστωτοῦ εἰς κυρίαν ἀκινήτου ; Τὸ συγχωρητὸν τῆς τοποθετήσεως (emploi) εἶναι βέβαιον, ὅταν προβλέπῃ αὐτὸ ρήτρα τοῦ συμβολαίου τοῦ γάμου. Δὲν φαίνεται ὅμως παραδεκτόν, ὅτι καὶ μὴ ὑπαρχούσης τοιαύτης ρήτρας δύναται οὕτω ἡ γυνή νὰ ὑποκαθιστᾷ δικαίωμα κυριότητος εἰς δικαίωμα ἀπαιτήσεως. Τὸ ἄρθρον 558 δὲν λύει ρητῶς τὸ ζήτημα. Αἱ γενικαὶ ἀρχαὶ ἄγουσιν εἰς τὴν λύσιν ταύτην. Ἐννοεῖται ὅμως οἰκοθεν, ὅτι, προκειμένου περὶ χρημάτων, τῶν ὁποίων ἡ γυνή ἔχει τὴν πλήρη κυριότητα, ἐπειδὴ διατελεῖ ἐν χωρισμῷ κτημάτων ἢ ἐπειδὴ : ἀ χρήματα ταῦτα εἶναι ἐξώπροικα (paraphernales), δὲν εἶναι ἀναγκαῖα ρήτρα τις τοῦ συμβολαίου τοῦ γάμου διὰ τὴν τοποθέτησιν, ἀφοῦ δὲν ἀλλάσσει αὕτη τὴν φύσιν τοῦ δικαιώματος τῆς γυναικός.

894. Ὁ ἐμπ. κῶδιξ δὲν προεἶδεν ἄλλας περιπτώσεις, καθ' ἃς ἡ σύζυγος τοῦ πτωχεύσαντος διεκδικεῖ ἀκίνητα ἀποκτηθέντα ὑπ' αὐτῆς ἐπ' ἀνταλλάγματι διαρκουῦντος τοῦ γάμου. Ἐν τούτοις ἀναμφίβολον τυγχάνει, ὅτι ἐν πάτῃ περιπτώσει, καθ' ἣν ἔχει αὕτη τὴν κυριότητα ἀκινήτων οὕτω ἀποκτηθέντων, δύναται νὰ τὰ διεκδικήσῃ, ἡ δὲ ἀπόδειξις τῆς προελεύσεως τῶν χρημάτων, ἐκτός

τῶν περιπτώσεων τῶν προβλεπομένων ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 558 τοῦ ἐμπ. κώδικος, πρέπει καθ' ἡμᾶς νὰ συγχωρῇται διὰ παντὸς μέσου (1). Ἐξάγεται δ' ἄλλως τοῦτο ἐκ τοῦ ἄρθρου 559, ὅπερ ποιεῖται ἐπιφύλαξιν γενικῶς ὡς πρὸς τὴν ἀπόδειξιν κατὰ τοῦ τεκμηρίου, δυνάμει τοῦ ὁποίου ὁ σύζυγος θεωρεῖται κύριος τῶν ἀκινήτων τῶν ἀποκτηθέντων διαρκουῶντος τοῦ γάμου.

Οὕτω ἡ γυνὴ δύναται νὰ διεκδικήσῃ τὸ ἀκίνητον τὸ ὑπ' αὐτῆς ἀποκτηθὲν δι' ἀνταλλαγῆς ἰδίου ἢ ἐπὶ τοποθετήσεϊ. Μὴ ὑπαρχούσης ρητῆς διατάξεως ἐν τῷ κώδικι, δὲν νομίζομεν ὅτι πρέπει ν' ἀπαιτῇται νὰ γίνηται ἢ ἐπ' ἀνταλλαγῇ ἀπόκτησις διὰ δημοσίου ἐγγράφου ἢ ὅτι ἐπὶ νέας τοποθετήσεως νὰ ἀποδεικνύηται διὰ δημοσίου ἐγγράφου ἢ προέλευσις τῶν χρημάτων. Ἐννοεῖται ὁμῶς οἰκοθεν, ὅτι ἐν περιπτώσει νέας τοποθετήσεως γενομένης ὑπὸ τοῦ συζύγου ὑπὲρ τῆς ἰδίας αὐτοῦ γυναικός, πρέπει νὰ ἐκπληροῦνται οἱ ὅροι τοῦ ἄρθρου 1435 ἀστ. κώδικος.

Ἐν τούτοις συγγραφεῖς τινες ἀπαιτοῦσι νὰ ἀποδεικνύῃ ἡ γυνὴ τὴν ἀνταλλαγὴν διὰ δημοσίου ἐγγράφου, προτεινομένης δὲ νέας τοποθετήσεως, νὰ ἀποδεικνύηται διὰ τοῦ αὐτοῦ μέσου ἢ προέλευσις τῶν χρημάτων (2). Ἄλλοι παρὰδέχονται, ὅτι ἐπὶ νέας τοποθετήσεως πρέπει νὰ ἀποδεικνύονται ἢ τε ἀπαλλοτριώσεις καὶ ἡ νέα κτῆσις διὰ δημοσίου ἐγγράφου, ἀποκρούουσιν ὁμῶς πᾶσαν εἰδικὴν τυπικὴν ἀπαίτησιν διὰ τὴν περίπτωσιν τῆς ἀνταλλαγῆς (3). Αἱ διαφωναίαι αὗται καταδεικνύουσιν, ὅτι περιπίπτει τις εἰς τὴν αὐθαίρεσίαν, ἀπαιτῶν εἰδικὰς ἀποδείξεις, ἐκτὸς τῶν περιπτώσεων τῶν ρητῶς προβλεπομένων ὑπὸ τοῦ ἐμπ. κώδικος (4).

(1) Ἐμποροδικεῖον τοῦ Σηκουάν 10 Σεπτεμβρίου 1890, Ἐφ. τῶν Παρισίων 16 Νοεμβρίου 1891, Journal des faillites, 1890, σελ. 499· 1892, σελ. 13 — Ὅρα ἐν τούτοις R. de Couder, ἐν λέξει Faillite, ἀριθ. 927, ὅστις ἀπαιτεῖ δημόσιον ἔγγραφον πρὸς ἀντιτροπὴν τοῦ τεκμηρίου.

(2) Demangeat sur Bravard, V, σελ. 530 σημ. 1.

(3) Boistel, ἀριθ. 1014.

(4) Ὁ βελγικὸς κώδιξ (ἄρθρ. 533, ἐδάφ. 2ον) δὲν διαγράφει οὐδεμίαν εἰδικὴν ἀπόδειξιν διὰ τὰς περιπτώσεις ἀνταλλαγῆς καὶ νέας τοποθετήσεως. Ἀπλῶς ἀπαιτεῖ, πρὸς ἀποφυγὴν τῶν δολιστήτων, νὰ ἔγῃ δεχθῇ ἡ σύζυγος τὴν νέαν τοποθέτησιν δέκα τοῦλάχιστον ἡμέρας πρὸ τῆς παύσεως τῶν πληρωμῶν. Διὰ τὴν περίπτωσιν τῆς νέας τοποθετήσεως τὸ ἄρθρον 554 τοῦ βελγικοῦ κώδικος ἐπαναλαμβάνει τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρου 558 τοῦ γαλλικοῦ κώδικος.

895. Κατὰ μείζονα λόγον δὲν πρέπει ν' ἀπαιτῆται ἀπόδειξις διὰ δημοσίου ἐγγράφου περὶ τῆς προελεύσεως τῶν χρημάτων, ὅταν ἡ σύζυγος διεκδικῇ ἀκίνητον, τὸ ὅποιον διατείνεται ὅτι ἀπέκτησε διὰ τῶν οἰκονομιῶν της ἐπὶ τῶν εἰσοδημάτων τῶν ἰδίων αὐτῆς κτημάτων· τοῦτο δύναται νὰ παρουσιασθῇ, ὅταν τὸ γαμήλιον σύστημα τῶν συζύγων εἶναι τὸ τῶν κεχωρισμένων κτημάτων, ὅταν ἡ προικοφόρος σύζυγος ἔχῃ ἐξώπροικον περιουσίαν ἢ ἔχῃ ἐκ τοῦ γαμηλίου συμβολαίου τὸ δικαίωμα νὰ λαμβάνῃ εἰσοδήματα ἐκ τῆς προικῶας περιουσίας της (ἄρθρ. 1549, ἀστ. κώδικος) Ἡ προέλευσις τῶν χρημάτων εἶναι τοιαύτη ἐπὶ τοῦ προκειμένου, ὥστε ἡ δι' ἐγγράφου ἀπόδειξις οὐδὲ εἶναι καὶ δυνατή. Εὐνόητον ὅμως εἶναι, ὅτι ὁ δικαστὴς ὀφείλει ἐμπνεόμενος ἐκ τοῦ πνεύματος τοῦ νόμου νὰ φαίνεται δύσκολος ὡς πρὸς τὴν ἀπόδειξιν (1).

886. Ἐννοεῖται οἰκοθεν, ὅτι ἡ σύζυγος ἀναλαμβάνει τὰ ἀκίνητα αὐτῆς βεβαρτημένα εἴτε διὰ τῶν νομίμως ἐπιβαρυνουσῶν αὐτὰ ὑποθηκῶν (ἄρθρ. 561) εἴτε διὰ τῶν νομίμως συστημένων ἐπ' αὐτῶν οἴων δῆποτε ἄλλων ἐμπραγμάτων δικαιωμάτων.

Ἐπειδὴ τὸ ἄρθρον 548 τοῦ κώδικος τοῦ 1807, πρὸς ὃ ἀντιστοιχεῖ τὸ νέον ἄρθρον 561, δὲν ἀναφέρεται ρητῶς εἰς τὰς νομίμως ἐπιβεβλημένας ἐπὶ τῶν ὑπὸ τῆς γυναικὸς διεκδικουμένων ἀκινήτων ὑποθήκας, εἶχεν ὑποστηριχθῇ, ὅτι ἡ σύζυγος ὤφειλε νὰ φέρῃ καὶ αὐτὰς τὰς ὑποθήκας τὰς συνεσταμένας ἐπὶ ἀναπαλλοτριώτων προικῶν ἀκινήτων. Τοῦτο δὲν ἦτο ὀρθόν. Ἀλλὰ πρὸς ἄρσιν πάσης ἑρίδος περιελήφθη ἐν ἔτει 1838 ἡ λέξις νομίμως εἰς τὸ ἄρθρον 561.

897. Διεκδίκησις τῶν κινητῶν. — Ἡ σύζυγος τοῦ πτωχεύσαντος δύναται νὰ εἶναι κυρία κινητῶν κατεχομένων ὑπὸ τοῦ ἀνδρὸς αὐτῆς καὶ διασωζομένων αὐτουσίῳν κατὰ τὴν κήρυξιν τῆς πτωχεύσεως. Οἷα δῆποτε καὶ ἂν εἶναι ἡ προέλευσις καὶ ἡ φύσις αὐτῶν, ἡ γυνὴ δύναται νὰ τὰ διεκδικήσῃ. Οὕτω δικαιουται νὰ διεκδικήσῃ τὰ κινητὰ τὰ ἐξαιρούμενα τῆς κοινωνίας τῶν κτημάτων τῶν συζύγων ὑπὸ κοινοκτημονικὸν σύστημα περιορισμένον εἰς τὰ *acquêts*, τουτέστι τὰ κινητὰ τῶν ὁποίων εἶχε τὴν κυριότητα κατὰ τὴν ἐποχὴν τῆς τελέσεως τοῦ γάμου ἢ τὰ ὅποια ἀπέκτησε μετὰ

(1) Ἐφ. τῶν Παρισίων, 9 Φεβρουαρίου 1867, S. 1867. 2. 369· Journal du Palais, 1867, 1116. D. 1868. 2. 29.

ταῦτα ἐκ κληρονομίας ἢ ἐκ δωρεᾶς, τὰ κινητὰ τὰ ὁποῖα περιε-
λήφθησιν εἰς τὴν προῖκα κατὰ τὸ προικῶν σύστημα ἄνευ διατι-
μήσεως ἢ μετὰ τοῦ ὅρου ὅτι ἡ διατίμησις δὲν ἐγένετο λόγῳ πω-
λήσεως (ἄρθρ. 1564 ἄστ. κώδικος), τὰ κινητὰ ἅτινα κατέχει ὁ
σύζυγος, ἐνῶ οἱ σύζυγοι εἶναι κεχωρισμένοι κατὰ τὰ κτήματα, τὰ
ἐξώπροικα κινητὰ τῶν ὁποίων τὴν διαχείρισιν κατέλιπεν ἡ γυνὴ
εἰς τὸν σύζυγόν της (ἄρθρ. 1549, τελ. ἐδάφ. ἄστ. κώδικος).

Ἀλλὰ πρὸς ἐπιτυχῇ διεκδίκησιν τῶν κινητῶν πρέπει νὰ ἀποδει-
κνύη ἡ σύζυγος τὴν προέλευσιν αὐτῶν καὶ τὴν ταυτότητα δι' ἀπο-
γραφῆς ἢ δι' ἄλλων δημοσίων ἐγγράφων (ἄρθρ. 560). Τὸ δημό-
σιον ἔγγραφον τὸ προσαγόμενον ὑπὸ τῆς συζύγου δύναται νὰ εἶναι,
λόγου χάριν, τὸ γαμήλιον συμβόλαιον, συμβολαιογραφικὸν ἔγγρα-
φον διανομῆς μεταξὺ συγκληρονόμων, ἡ ἐκτιμητικὴ κατάστασις ἡ
συνημμένη δυνάμει τοῦ ἄρθρου 948 τοῦ ἄστ. κώδικος εἰς τὸ δω-
ρητήριον. Τὸ δημόσιον ἔγγραφον δὲν δύναται νὰ ἀναπληρωθῇ δι'
ιδιωτικοῦ ἐγγράφου κτησαμένου βεβαίαν χρονολογίαν πρὸ τῆς πτω-
χεύσεως, εἶναι δὲ βέβαιον, ὅτι οὐδεὶς ὅρος τοῦ γαμηλίου συμβολαίου
δύναται νὰ διευκολύνῃ εἰς τὴν γυναῖκα ἀποδείξιν τὴν ὁποίαν ὁ
νόμος ἠθέλητε νὰ καταστήσῃ δύσκολον πρὸς ἀποφυγὴν τῶν πρὸς
ζημίαν τῶν πιστωτῶν τοῦ συζύγου ἐνδεχομένων δολιοτήτων.

Ἐν ἐλλείψει δημοσίου ἐγγράφου πάντα τὰ κινητὰ πράγματα
θεωροῦνται ὡς ἀποκτηθέντα ὑπὸ τοῦ συζύγου καὶ ἀποτελοῦσι μέρος
τοῦ ἐνεργητικοῦ τῆς πτωχεύσεως. Δύνανται μόνον οἱ σύνδικαι τῇ
ἀδείᾳ τοῦ εἰσηγητοῦ νὰ παραδώσωσιν εἰς τὴν γυναῖκα τὰ ἱμάτια
καὶ ὀθόνια (*linges et hardes*) τῆς προσωπικῆς αὐτῆς χρήσεως, καὶ
ἂν ἀκόμη τὰ πράγματα ταῦτα ἀποτελοῦσι μέρος τοῦ ἐνεργητικοῦ
τῆς κοινωνίας ⁽¹⁾. Ὁ περιορισμὸς οὗτος ἐθεσπίσθη ἐκ λόγου φιλαν-

(1) Τὸ ἄρθρον 554 τοῦ κώδικος τοῦ 1807 ἦτο πολλῶ ἀυστηρότερον.
"Ὀριζε κατ' ἀρχὴν ὅτι πάντα τὰ κινητὰ τὰ πρὸς χρῆσιν τοῦ ἀνδρός ἢ τῆς
γυναικὸς ἀπετέλουν μέρος τοῦ ἐνεργητικοῦ τῆς πτωχεύσεως τοῦ ἀνδρός, τῆς
γυναικὸς μηδὲν ἄλλο δυναμένης νὰ λάβῃ εἰ μὴ τὰ πρὸς ἰδίαν αὐτῆς χρῆ-
σιν ἱμάτια καὶ ὀθόνια Κατ' ἐξαιρέσιν τοῦ γενικοῦ τούτου κανόνος ἡ σύζυ-
γος ἠδύνατο νὰ ἀναλάβῃ τὰ τιμαλφῇ, τοὺς ἀδάμαντας καὶ τὰ σκεύη τὰ
δοθέντα εἰς αὐτὴν διὰ τοῦ γαμηλίου συμβολαίου ἢ περιελθόντα εἰς αὐτὴν
κ κληρονομίας. Ὅρα Renouard, τόμ. Β', σελ. 300 καὶ ἐπόμε. Bravard et
Demangeat, τόμ. V, σελ. 526 καὶ ἐπόμε.

θρωπίας ⁽¹⁾).

Ρητέον δ' ὅτι, ὅταν ἐν ἐλλείψει δημοσίου ἐγγράφου ἡ γυνὴ δὲν δύναται νὰ ἐμφανισθῇ ὡς κυρία, οὐδὲν κωλύει ν' ἀπαιτήσῃ ὡς πιστωτῆς τὴν ἀξίαν τῶν ιδίων κινητῶν. Ὁ νόμος εἶναι ὀλιγώτερον αὐστηρὸς περὶ τὴν ἀπόδειξιν, ὅταν πρόκειται περὶ ἐνοχικοῦ δικαιώματος. Ὅρα ἀριθ. 901.

897 δὲς. Ἡ ἐφαρμογὴ τοῦ ἀρθροῦ 560 δὲν ὑποθέτει ἀναγκαίως, ὅτι ὁ σύνδικος, προτείνων κατὰ τῆς γυναικὸς τὴν ἐλλειψιν δημοσίου ἐγγράφου, προβάλλει δολιότητα διαπραχθεῖσαν πρὸς ζημίαν τῆς ὁμάδος. Ὁ σύνδικος δύναται καὶ ἀναγνωρίζων ἀκόμη τὴν μὴ διάπραξιν οἷας δῆποτε δολιότητος νὰ ἐπικαλεσθῇ τὸ ἀρθρον 560, ὅπως ἀποκρούτῃ τὴν διεκδίκησιν τῆς γυναικὸς. Ὁ νόμος εἰσάγει τεκμήριον κυριότητος ὑπὲρ τοῦ ἐν πτωχεύσει συζύγου· τὸ νόμιμον τοῦτο τεκμήριον, ὃν ἐξ ἐκείνων ἐπὶ τῶν ὁποίων δὲν δίδεται ἔνδικον μέσον, δὲν δύναται νὰ ἀνατραπῇ εἰ μὴ διὰ τῆς ὑπὸ τοῦ νόμου ὀριζομένης ἀποδείξεως περὶ τοῦ ἐναντίου.

898. Ἡ διάταξις τοῦ ἀρθροῦ 560 ἐνέχει δύο λύσεις ἀξίας προσοχῆς :

α'. Ἐξάγεται ἐκ τοῦ ἀρθροῦ 560, ὅτι ἀντιθέτως πρὸς τὴν ὑποστηριχθεῖσαν ὑπὸ τοῦ Pothier (*Traité de la communauté*, ἀριθ. 325) θεωρίαν, ὑπὸ τὸ σύστημα τῆς κοινοκτημοσύνης ἡ σύζυγος διατηρεῖ τὴν κυριότητα τῶν ιδίων κινητῶν, ὡς καὶ τῶν ιδίων ἀκινήτων, ἐν ἄλλαις λέξεσιν, ὅτι τὰ ἴδια κινητὰ δὲν περιλαμβάνονται εἰς τὴν κοινωνίαν τῶν κτημάτων τῶν συζύγων, ὥστε νὰ μὴ δύναται ποτε ἡ γυνὴ νὰ ζητῇ εἰ μὴ μόνον τὴν ἀξίαν αὐτῶν ὡς πιστωτῆς ⁽²⁾).

β'. Ἴνα γίνῃ ἡ διεκδίκησις, πρέπει νὰ διασφύζωνται αὐτούσιαι τὰ διεκδικητέα ἴδια κινητὰ. Τὸ ἀρθρον 560 εἶναι κατηγορηματικὸν ὡς πρὸς τοῦτο. Διὸ εἶναι βέβαιον ἐπὶ πτωχεύσεως, ὅτι ἡ σύζυγος δὲν δύναται νὰ ἐνασκήσῃ διεκδίκησιν ἀπέναντι τῶν πιστωτῶν, ἐὰν

(1) Ὅρα Thaller, *Séparation de biens et effets personnels de la femme dans la faillite* (*Annales de Droit commercial*, 1896, σελ. 362 καὶ ἐπόμε.).

(2) Ὁ Pothier παρεδέχετο, ὅτι τὰ κινητὰ εἶναι ἀτελῆ ἴδια (*propres imparfaits*) τουτέστι περιλαμβανόμενα εἰς τὴν κοινωνίαν μετ' ἐπιφυλάξεως ἀνταμοιβῆς (Pothier, *Traité de la communauté*, ἀριθ. 327). Ἡ θεωρία αὕτη καταδικάζεται σήμερον. Ὅρα Aubry et Rau, V, § 507, σελ. 289.

ἐπωλήθη ἰδίον τι καὶ δὲν ἐγένετο νέα τοποθέτησις. Γνωστὸν δτι ἐπὶ τινὰ ἔτη, πρὸ τοῦ 1858, τὸ Ἀκυρωτικὸν εἶχε παραδεχθῆ, ἐπὶ τοῦ περιπύστου ζητήματος τῶν ἀναλήψεων, ὅτι ἡ σύζυγος ἠδύνατο νὰ ἐμφωνισθῇ ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει ὡς κυρία καὶ νὰ προπορευθῇ ὡς τοιαύτη τῶν πιστωτῶν τῆς κοινωνίας. Τὸ ἄρθρον 560 ἠδύνατο νὰ χρησιμεύσῃ ὡς ἐπιχείρημα κατὰ τῆς νομολογίας ταύτης, ἥτις ἔπαυσεν ἀπὸ τοῦ 1858 ⁽¹⁾, διότι εἶναι ἀκατανόητον νὰ ἔχῃ ἡ σύζυγος δικαίωμα τι, τὸ ὁποῖον νὰ καθίσταται δικαίωμα κυριότητος ἢ δικαίωμα ἐνοχικόν, καθόσον ὁ ἀνὴρ αὐτῆς εἶναι ἢ μὴ ἐν πτωχεύσει ⁽²⁾.

899. Ὁ κῶδιξ, προκειμένου περὶ τῆς διεκδικήσεως τῶν κινητῶν, ὁμιλεῖ μόνον περὶ τῶν κινητῶν τῶν ἀνηκόντων εἰς τὴν γυναῖκα πρὸ τοῦ γάμου ἢ ἀποκτηθέντων χαριστικῶς κατὰ τὴν διάρκειαν αὐτοῦ. Εἶναι ἐν τούτοις βέβαιον, ὅτι κινητὰ ἀποκτηθέντα ἐπ' ἀνταλλάγματι δύνανται ἐπίσης νὰ διεκδικηθῶσιν, ὅταν κυρία αὐτῶν εἶναι ἡ γυνή. Τὸ αὐτὸ θὰ ἴσχυε περὶ τῶν κινητῶν τῶν ἀποκτωμένων ἐπ' ἀνταλλαγῇ ἰδίων κτημάτων, ἐπὶ νέᾳ τοποθετήσῃ, ἐπὶ τοποθετήσῃ ἰδίων χρημάτων. Ἀλλὰ διὰ τὴν ἀπόδειξιν τῆς κυριότητος τῶν κινητῶν τῶν ἀποκτηθέντων διὰ δικαιοπραξίας ἀνταλλαγματικῶς διαρκούντος τοῦ γάμου, ὁ νόμος οὐδένα θέτει εἰδικὸν κανόνα. Κατὰ συνέπειαν δὲν δυνάμεθα καὶ νὰ ἐφαρμόσωμεν, ἐξ ἀναλογίας, τὸ ἄρθρον 558 εἰς τὴν περίπτωσιν, καθ' ἣν ἡ γυνὴ θὰ ἤξiou νὰ διεκδικήσῃ ἀσώματα κινητὰ (μετοχάς, ὁμολογίας κλπ.) ὡς ἀποκτηθέντα ἐπὶ τοποθετήσῃ ἰδίων χρημάτων ⁽³⁾. Τοῦτο δύναται νὰ δώσῃ λαβὴν καταχρήσεων, δὲν δυνάμεθα ὁμῶς νὰ ἀναπληρώσωμεν τὸ χάσμα τοῦτο τοῦ νόμου ἐπὶ θέματος τόσο ἀυστηροῦ δικαίου.

Κατὰ μείζονα λόγον πρέπει νὰ ἀποφανθῶμεν, ὅτι ἡ διεκδικήσις τῶν κινητῶν τῶν ἀποκτηθέντων ἐπὶ νέᾳ τοποθετήσῃ ἢ ἐπ' ἀνταλλαγῇ τῶν ἰδίων δύναται νὰ γίνῃ ἄνευ εἰδικοῦ ὁρου περὶ ἀποδείξεως.

(1) Ἀπόφασις τῆς ὁλομελείας τοῦ Ἀκυρωτικοῦ τῆς 16 Ἰανουαρίου 1858, S. 1858. 1. 10. D. 1858. 1. 5.

(2) Valette, Mélanges de Droit, de jurisprudence et de législation, I, σελ. 400 μέχρι 432.

(3) Ὁρα Ἀκυρ. 1 Δεκεμβρίου 1879, S, 1880, 1. 308· Journal du Palais, 1880. 737. D. 1880. 1. 230.

Τὴν λύσιν ταύτην ἐδώσαμεν ἄνωτέρω ὡς πρὸς τὰ ἀκίνητα. Ὅρα ἀριθ. 894.

900. ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΓΥΝΑΙΚΟΣ ΤΟΥ ΠΤΩΧΕΥΣΑΝΤΟΣ ΩΣ ΠΙΣΤΩΤΟΥ. — Ἡ σύζυγος τοῦ πτωχεύσαντος, ἀντὶ νὰ εἶναι κυρία τῶν κτημάτων τῶν κατεχομένων ὑπὸ τοῦ συζύγου αὐτῆς καὶ νὰ ἔχη, κατ' ἀκολουθίαν, τὸ δικαίωμα νὰ διεκδικήσῃ, δύναται νὰ εἶναι πιστωτὴς αὐτοῦ. Δικαιούται δὲ νὰ ἐμφανισθῇ ὡς τοιαύτη. Δύναται ἄρα γε ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει νὰ ἀποδεικνύῃ τὰς ἀπαιτήσεις της διὰ παντὸς μέσου ; Τὸ ζήτημα λύεται διὰ τῶν ἀρχῶν τοῦ ἀστικοῦ δικαίου· διότι ὁ ἐμπ. κώδιξ οὐδεμίαν περιέχει ὡς πρὸς τοῦτο εἰδικὴν διάταξιν. Πάντως ὁμως, δεκτοῦ γενομένου, καὶ νομίζομεν ὅτι πρέπει νὰ γίνῃ δεκτόν, ὅτι ἡ σύζυγος δὲν περιορίζεται ποτε εἰς ἰδιαιτέραν τινὰ ἀπόδειξιν, ὅταν ἐμφανίζεται ὡς πιστωτὴς (ἀριθ. 901), τοῦτο δὲν εἶναι ἀπολύτως ὀρθὸν εἰ μὴ μόνον ὅταν ἐνεργῇ ὡς ἀνέγγυος πιστωτὴς. Τοῦτο δὲ ἀναγκαιῶς συμβαίνει, ὅταν θέλῃ νὰ πληρωθῇ ἐκ τῆς κινητῆς περιουσίας τοῦ συζύγου της, ἢ ἐπὶ τῶν ἀκινήτων αὐτοῦ, ἅτινα, δυνάμει τοῦ ἀρθροῦ 563 τοῦ ἐμπ. κώδικος, διεκφεύγουσι τὴν νόμιμον ὑποθήκην τῆς συζύγου. Ἐὰν ἐπικαλεῖται αὕτη τὴν νόμιμον ὑποθήκην της, ὁ κώδιξ (ἀρθρ. 563) ὑποβάλλει αὐτὴν ὡς πρὸς τινὰς ἀπαιτήσεις εἰς εἰδικὴν ἀποδείξιν (ἀριθ. 90^a).

901. Καθὰ εἶπομεν, ἡ γυνὴ ἢ ἐμφανιζομένη εἰς τὴν πτώχευσιν τοῦ συζύγου της ὡς ἀνέγγυος πιστωτὴς ὑπόκειται ἐν ἐλλείψει εἰδικῶν διατάξεων τοῦ ἐμπορικοῦ κώδικος, καθόσον ἀφορᾷ τοὺς τρόπους ἀποδείξεως εἰς οὓς δύναται νὰ προσφύγῃ, εἰς τοὺς κανόνας τοῦ κοινοῦ δικαίου τοὺς περιεχομένους ἐν τῷ ἀστικῷ κώδικι. Καθ' ἡμᾶς, κατὰ τοὺς κανόνας τούτους πάντα τὰ ἀποδεικτικὰ μέσα εἶναι ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει δεκτά, διαφόρως πρὸς ὅ,τι συμβαίνει, ὅταν ἡ γυνὴ διεκδικῇ ὡς κυρία ⁽¹⁾. Ἀλλὰ καὶ ὡς πρὸς τοῦτο δὲν ὑπάρχει ὁμοφωνία, πολλοῦ γε καὶ δεῖ. Πραδέχεται μὲν τὸ Ἀκυρωτικόν, ὅτι δύναται ἡ γυνὴ ν' ἀποδείξῃ δι' ὄλων τῶν μέσων, ὅτι εἶναι πιστωτὴς τοῦ συζύγου διὰ τὸ ἰσότιμον τοῦ τιμήματος τοῦ πωληθέντος

(1) Ἐφ. τῆς Dijon, 4 Φεβρουαρίου 1884, D. 1884. 2. 169. S. 1885. 2. 25. Journal du Palais, 1885. 1. 196 (σημείωσις τοῦ Bufnoir)· Ἐφ. τῆς Caen, 24 Μαρτίου 1890, D. 1890. 2. 217 (σημείωσις τοῦ Planiol)·

ιδίου αὐτῆς κτήματος (1). ἐπανειλημμένως ὁμως τὸ ἀνώτατον δικαστήριον ἀπεφάνητο, ὅτι ὑπὸ τὸ κοινοκτημονικὸν σύστημα ἡ γυνὴ ἢ ἰσχυριζομένη ὅτι εἶναι ἀνέγγυος πιστωτῆς τοῦ συζύγου αὐτῆς ἔνεκα κληρονομίας ἢ δωρεᾶς κινητῶν, ὀφείλει, καθάπερ καὶ ὅταν ἐνεργῇ ὡς κυρία, ν' ἀποδεικνύῃ διὰ δημοσίου ἐγγράφου τὰ πράγματα ἐξ ὧν ἀποτελεῖται ἡ κληρονομία αὕτη ἢ δωρεά (2). Τὸ τιθέμενον ζήτημα, ἰδίᾳ ὑπὸ τὸ κοινοκτημονικὸν σύστημα τὸ περιορισμένον εἰς τὰ acquêts, συνδέεται πρὸ πάντων πρὸς τὰ ἄρθρα 1499 καὶ 1504, ἀστ. κώδικος.

Ἐν τῷ συστήματι ὅπερ ἀσπάζεται τὸ Ἀκυρωτικὸν ἀποκρούεται πᾶσα διάκρισις μεταξὺ τῆς κυρίας καὶ τῆς πιστωτοῦ γυναικός, καθόσον ἀφορᾷ τὴν ἀνάγκην τῆς διὰ δημοσίου ἐγγράφου ἀποδείξεως τῶν διαφορῶν κινητῶν, ἅτινα δι᾽ ἰσχυρίζεται ὅτι περιῆλθον εἰς αὐτήν. Οἱ ἑπαδοὶ τῆς θεωρίας ταύτης διατείνονται, ὅτι πρέπει νὰ γίνῃ διάκρισις μόνον μεταξὺ τῶν σχέσεων τῆς γυναικός πρὸς τοὺς τρίτους καὶ τῶν σχέσεων αὐτῆς πρὸς τὸν σύζυγον αὐτῆς. Μόνον δὲ ὅταν εὐρίσκηται ἡ γυνὴ ἀπέναντι τοῦ ἰδίου ἀνδρός συγχωροῦνται εἰς αὐτὴν πάντα τὰ μέσα ἀποδείξεως· προκειμένων τῶν σχέσεων αὐτῆς πρὸς τοὺς τρίτους, ἡ ἀποδείξις δὲν δύναται νὰ γίνῃ εἰ μὴ διὰ δημοσίου ἐγγράφου, ἀδιαφόρως ἂν ἡ γυνὴ διατείνεται, ὅτι εἶναι κυρία ἢ πιστωτῆς (3). Οὕτω κατὰ τὴν θεωρίαν ταύτην

Aubry et Rau, V, § 264 τρίς, σημ. 18· Bufnoir, σημειώσις ἐπὶ τῆς ἀποφάσεως τοῦ Ἀκυρωτικοῦ τῆς 22 Νοεμβρίου 1886, S. 1889. 1. 465· Journal du Palais, 1889. 1. 1164· Pétiet, France judiciaire, 1885-1886, σελ. 72 καὶ ἐπόμε.

(1) Ἀκυρ. 27 Δεκεμβρίου 1852, S. 1853. 1. 161· Journal du Palais 1853. 1. 198.

(2) Ἀκυρ. 10 Ἰανουαρίου 1877, S. 1877. 1. 169. D. 1878. 1. 265· Journal du Palais, 1877. 409· Ἀκυρ. 22 Νοεμβρίου 1886, Annales de Droit commercial, 1887, σελ. 100. D. 1877. 1. 113. S. 1889. 1. 485· Journal du Palais, 1889. 1. 1164 (σημειώσις τοῦ Bufnoir), Journal des faillites, 1887, σελ. 97· Ἐφ. τῆς Besançon, 22 Ἰουλίου 1891, Ἐφ. τῆς Rouen, 26 Μαρτίου 1892. D. 1892. 2. 412 καὶ 350· Douai, 12 Φεβρουαρίου 1897, Le Droit τῆς 21 Ἰουλίου 1897.

(3) Ἀκυρ. 14 Μαρτίου 1877, S. 1878. 1. 5. Journal du Palais, 1878. 5· Chambéry, 25 Αὐγούστου 1879, S. 1880. 2. 53· Journal du Palais, 1880. 308.

συνδυάζονται τὰ ἄρθρα 1499 καὶ 1504 τοῦ ἀστ. κώδικος· τὸ ἄρθρον 1499 ὑποθέτει τὴν γυναῖκα ἀπέναντι τῶν τρίτων, ἐνῶ τὸ ἄρθρον 1504 διαλαμβάνει μόνον περὶ τῶν σχέσεων αὐτῆς πρὸς τὸν σύζυγόν της. ⁽¹⁾

Τὸ σύστημα τοῦτο στηρίζεται ἐπὶ ψευδοῦς ἐρμηνείας τῶν ἄρθρων 1499 καὶ 1504 τοῦ ἀστ. κώδικος· αἱ δύο αὗται διατάξεις δὲν ὑποθέτουσιν ἐξ ἴσου ἀμφοτέραι, ὅτι ἡ γυνὴ παρουσιάζεται ὡς πιστωτῆς ἢ ὡς κυρία κτημάτων κατεχομένων ὑπὸ τοῦ συζύγου αὐτῆς· ἐκάστη ἐξ αὐτῶν ὁρᾷ διάφορον περίπτωσιν. Τὸ ἄρθρον 1499 τοῦ ἀστικού κώδικος ἀναφέρεται εἰς τὴν περίπτωσιν καθ' ἣν ὑπὸ τὸ κράτος τοῦ συστήματος τῆς κοινοκτημοσύνης περιορισμένης εἰς τὰ *acquêts* ἡ γυνὴ *διακδικεῖ* ἴδια· τὸ ἄρθρον 1504 ἀστικού κώδικος εἰς τὴν περίπτωσιν, καθ' ἣν, ὑπαρχούσης ρήτρας περὶ χρηματοποιήσεως τῶν κινητῶν μέχρις ὀρισμένου ποσοῦ, ἡ γυνὴ διατείνεται, ὅτι εἶναι πιστωτῆς τοῦ περιπλέον τῆς ἀξίας τῶν κινητῶν μετὰ τὸ ποσὸν τοῦτο. Ρητέον ἄλλως, ὅτι ἡ διάκρισις δικαιολογεῖται λογικῶς. Τὸ πταῖσμα τῆς γυναικὸς εἶναι, ἕνεκα τῆς ἐξουσίας τοῦ συζύγου, λίαν περιορισμένον, ὅταν δὲν συντάσῃ οὗτος ἀπογραφὴν ἢ ἄλλο δημόσιον ἑγγράφον πρὸς ἀπό-

(1) Οἱ τῆς γνώμης ταύτης ὁπαδοὶ ἐπεκαλέσθησαν καὶ τὸ ἄρθρον 1510 τοῦ ἀστικού κώδικος. Πράγματι ὅμως τὸ ἄρθρον τοῦτο οὐδεμίαν ἀσχετὴν ἐπιρροὴν ἐπὶ τοῦ ζητήματος. Ὡς λίαν ὀρθῶς παρατηρεῖ ὁ *Bufnoir*, τὸ ἄρθρον 1510 κανονίζει ἀπλῶς καὶ μόνον τὰ δικαιώματα τῶν προγενεστέρων τοῦ γάμου πιστωτῶν, καθ' ὧν ἀντιτάσσεται ρήτρα περὶ χωρισμοῦ χρεῶν. Τὰ κτήματα, τῶν ὁποίων ἡ ἀπογραφὴ διατάσσεται πρὸς περιορισμὸν τοῦ δικαιώματος αὐτῶν καταδιώξεως, εἶναι τὰ κτήματα ἐκείνου τῶν συζύγων, ὅστις εἶναι ὀφειλέτης αὐτῶν, οὐδόλως δὲ τὰ κτήματα τῶν ὁποίων ζητεῖται ἡ ἐξαίρεσις ἀπὸ τῆς ἐπιδιώξεώς των. Οὕτω, ὑποτιθεμένου ὅτι πρόκειται περὶ τῶν πιστωτῶν τῆς συζύγου τῆς κεχωρισμένης κατὰ τὰ χρέη, ὁ σύζυγος ὀφείλει νὰ παρουσιάσῃ εἰς αὐτοὺς τὴν ἀπογραφὴν τὴν ἀποδεικνύουσαν ἐκ τίνων πραγμάτων ἀποτελεῖται τὸ ἐχέγγυον αὐτῶν, ἄλλως ὑπόκειται εἰς τὴν καταδίωξιν αὐτῶν ἐπὶ πάντων τῶν κτημάτων τῆς συζυγικῆς κοινωνίας, καί, κατ' ἀκολουθίαν, ἐπὶ τῶν προσωπικῶν αὐτοῦ κτημάτων, ἐφ' ὅσον διαρκεῖ ἡ κοινωνία. Εἰς οὐδὲν θὰ ἐχρησίμευεν αὐτῷ τὸ ὅτι ἐνήργησε τὴν ἀπογραφὴν τῶν ἰδίων αὐτοῦ προσωπικῶν εἰσφορῶν, αἵτινες παρέμειναν ἴδιαι αὐτοῦ. Ὑπὸ τὴν ἔννοιαν ταύτην εὐνόητον τυγχάνει νὰ ἐφαρμόζηται ὁ κανὼν εἰς τὴν περίπτωσιν κοινωνίας περιορισμένης εἰς τὰ *acquêts*.

δειξιν τῶν περιελθόντων εἰς αὐτὴν κινητῶν (1). Εἶναι εὐνόητον τὸ νὰ συγχωρῇ αὐτὴν ὁ νομοθέτης, ὅταν περιορίζεται αὕτη εἰς τὸ νὰ ἐπικαλεσθῇ ἐνοχικὸν δικαίωμα, ἐνῶ ἐπιβάλλει εἰς αὐτὴν τὰς συνεπείας τῆς διαπραχθείσης ἀμελείας, ἐὰν διεκδικῇ αὕτη ὡς κυρία. Εἶναι τῷ ὄντι βέβαιον, ὅτι ἡ ὁμὰς τῶν πιστωτῶν πάσχει περισσότερον ἐκ διεκδικήσεως ἐνασκουμένης ὑπὸ τῆς γυναικὸς ἢ ἐκ τῆς κατατάξεως αὐτῆς ὡς πιστωτοῦ. Τὸ ἄρθρον 560 ἐμπ. κώδικος ἔρχεται εἰς ἐπιθεβαίωσιν τῆς θεωρίας ταύτης διὰ τὴν περίπτωσιν πτωχεύσεως τοῦ συζύγου· δὲν ἀποβλέπει τοῦτο εἰμὴ εἰς τὴν περίπτωσιν καθ' ἣν ἡ γυνὴ θέλει ν' ἀναλάβῃ αὐτούσια τὰ κινητὰ πράγματα, τὰ ὅποια συνέστησεν εἰς ἑαυτὴν διὰ γαμηλίου συναλλάγματος ἢ περιῆλθον εἰς αὐτὴν ἐκ κληρονομίας, δωρεᾶς μεταξὺ ζώντων ἢ δωρεᾶς αἰτίᾳ θανάτου, καὶ ἅτινα δὲν περιελήρθητάν εἰς τὴν συζυγικὴν κοινωνίαν. Τηρεῖ σιωπὴν ὡς πρὸς τὴν περίπτωσιν, καθ' ἣν ἡ σύζυγος τοῦ πτωχεύσαντος θέλει νὰ καταταχθῇ ὡς πιστωτής. Εἶναι ὁμῶς ἀληθές, ὅτι ἐν τῇ τελευταίᾳ ταύτῃ περιπτώσει, ἐὰν ἐπικαλεσθῇ τὴν νόμιμον ὑποθήκην της, ὑποβάλλεται ἐνίοτε εἰς εἰδικοὺς περὶ ἀποδείξεως κανόνας (ἄρθρ. 563 ἐμπ. κώδ.). Ἀλλ' οἱ εἰδικοὶ οὗτοι κανόνες εἶναι ἄλλοτριοι πρὸς τε τὴν περίπτωσιν, καθ' ἣν ἡ σύζυγος ἀξιοῖ ἀπλῶς καὶ μονον ἀνέγγυον κατάταξιν ἐπὶ τοῦ τιμήματος τῶν κινητῶν πραγμάτων τοῦ πτωχεύσαντος ἢ ἐπὶ τοῦ τιμήματος ἀκινήτων διεκφευγόντων τὴν νόμιμον ὑποθήκην, καὶ πρὸς τὴν περίπτωσιν, καθ' ἣν τὸ ἄρθρον 563 ἐμπ. κώδικος δὲν δύναται νὰ ἐφαρμοσθῇ, ἅτε μὴ ὑπαρχούσης πτωχεύσεως τοῦ συζύγου ἢ μὴ γενομένου τούτου ἐμπορίου κατὰ τοὺς ὑπὸ τοῦ ἄρθρου τούτου ὀριζομένους ὅρους. Ὅρα ἀριθ. 910.

902. ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΝΟΜΙΜΟΥ ΥΠΟΘΗΚΗΣ ΤΗΣ ΣΥΖΥΓΟΥ ΤΟΥ ΠΤΩΧΕΥΣΑΝΤΟΣ. — Ὁ ἐμπορικὸς κώδιξ ἀφίνει κατ' ἀρχὴν σώας καθ' ὅλην τὴν ἑκτασίν των τὰς νομίμους ὑποθήκας τὰς βαρυνούσας τὰ ἀκίνητα τοῦ πτωχεύσαντος, ἰδίᾳ δὲ τὴν νόμιμον ὑποθήκην τοῦ

(1) Τὸ ἄρθρον 1415 ἀστ. κώδικος ἀποδεικνύει, ὅτι ὁ νομοθέτης ἐθεώρησε δίκαιον νὰ μὴ ἐπιρρίψῃ ἐπὶ τῆς γυναικὸς τὰς συνεπείας τῆς ἐλλείψεως ἀπογραφῆς.

ἀνηλίκου (1). Ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρου 446, ἣτις ἀκυροῖ ὑπὸ ὠρισμένους ὁρους τὰς δικαστικὰς ὑποθήκας τὰς ἐπιβληθείσας κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς ὑπόπτου περιόδου, δὲν δύναται νὰ ἐφαρμοσθῇ εἰς τὰς νομίμους ὑποθήκας (ἀριθ. 380). Ἀλλ' ὁ ἐμπ. κώδιξ, καίτοι δὲν καταργεῖ τὴν νόμιμον ὑποθήκην τῆς γυναικὸς τοῦ πτωχεύσαντος, περιορίζει αὐτὴν χάριν τοῦ συμφέροντος τῶν πιστωτῶν πρὸς ἀποφυγὴν δολιοτήτων δυναμένων νὰ διαπραχθῶσι πρὸς ζημίαν των. Δὲν ἀναφέρονται δὲ οἱ περιορισμοὶ μήτε εἰς τὴν τάξιν τῆς ὑποθήκης, ἣτις ὀρίζεται πάντοτε ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 2135 τοῦ ἀστ. κώδικος, μήτε εἰς τὴν ἀπαλλαγὴν ἀπὸ ἐγγραφῆς· ἀναφέρονται οὗτοι εἴτε εἰς τὰ ἀκίνητα τὰ βεβαρημένα διὰ τῆς ὑποθήκης ταύτης, εἴτε εἰς τὰς ἀπαιτήσεις τὰς ἀσφαλιζομένας δι' αὐτῆς (ἄρθρ. 563).

903. Περιορισμοὶ ἀναφερόμενοι εἰς τὰ βεβαρημένα ἀκίνητα.— Κατὰ τὸ κοινὸν δίκαιον ἡ νόμιμος ὑποθήκη τῆς γυναικὸς ἐκτείνεται ἐπὶ πάντων τῶν παρόντων καὶ μελλόντων ἀκινήτων τοῦ συζύγου (ἄρθρ. 2122 ἀστ. κώδ.). Ἐν περιπτώσει πτωχεύσεως τοῦ τελευταίου τούτου, τὰ μόνα ὑποκείμενα εἰς τὴν ὑποθήκην ταύτην ἀκίνητα εἶναι : 1ον ὅσα ἀνήκον εἰς τὸν σύζυγον κατὰ τὸν χρόνον τῆς τελέσεως τοῦ γάμου, 2ον τὰ περιελθόντα εἰς αὐτὸν ἐκ κληρονομίας, ἐκ δωρεᾶς ἢ ἐκ κληροδοσίας. Ἐκ τούτων συνάγεται, ὅτι ἡ νόμιμος ὑποθήκη τῆς γυναικὸς δὲν βαρύνει τὰ ἀκίνητα τὰ ἀποκτηθέντα διὰ πράξεως ἀνταλλακτικῆς (ἐπαχθοῦς) διαρκουῦντος τοῦ γάμου (2). Ὁ

(1) Πρωτοδικεῖον τοῦ Σηκουάνα 11 Μαρτίου 1884, Journal des faillites 1884, σελ. 600.

(2) Ὁ κώδιξ τοῦ 1807 περιεῖχε διάταξιν μᾶλλον περιοριστικὴν. Κατὰ τὰ παλαιὰ ἄρθρα 551 καὶ 552 ἡ νόμιμος ὑποθήκη τῆς γυναικὸς δὲν ἐπεβάρυνεν εἰμὴ τὰ ἀκίνητα τὰ ἀνήκοντα εἰς τὸν σύζυγον κατὰ τὸν χρόνον τῆς τελέσεως τοῦ γάμου, ἐπομένως τὰ μετὰ ταῦτα ὅπως δῆποτε ἀποκτώμενα ἀκίνητα διέφευγον αὐτὴν. Ὁρα Renouard, τόμος II, σελ. 310 καὶ ἐπομ.

ΕΝΟΝ ΔΙΚΑΙΟΝ.—Ὁ βελγικὸς κώδιξ (ἄρθρ. 559) καὶ ὁ ἰταλικὸς (ἄρθρ. 786) εἶναι αὐστηρότεροι τοῦ γαλλικοῦ νόμου τοῦ 1838· κατὰ τοὺς δύο τούτους κώδικας, τὰ ἀκίνητα τὰ ἀνήκοντα εἰς τὸν σύζυγον κατὰ τὴν ὥραν τοῦ γάμου ἢ ἀποκτηθέντα ἐκ κληρονομίας εἶναι τὰ μόνα ὑποκείμενα εἰς τὴν ὑποθήκην τῆς συζύγου του. Οἱ συντάκται τῶν κωδίκων τούτων ἐφοβήθησαν μήπως γίνῃ ἀπόκρυψις κτήσεώς τινος ἀνταλλακτικῆς (ἐπαχθοῦς).

νόμος τεκμαίρεται, ὅτι τὰ ἀκίνητα ταῦτα ἀπεκτήθησαν διὰ τῶν χρημάτων τῶν πιστωτῶν. Ἐὰν διὰ τὰ ἀκίνητα, τῶν ὁποίων ὁ σύζυγος εἶναι κύριος κατὰ τὸν χρόνον τῆς τελέσεως τοῦ γάμου, ὁ νόμος παραδέχεται, ὅτι ἡ νόμιμος ὑποθήκη πλήττει αὐτά, χωρὶς νὰ διακρίνῃ ἂν ἀπεκτήθησαν χαριστικῶς ἢ ἐπ' ἀνταλλάγματι, ὁ λόγος τούτου εἶναι, ὅτι ἡ δολιότης δὲν εἶναι πιθανὴ διὰ τὸν πρὸ τοῦ γάμου χρόνον.

904. Δὲν πρέπει ἐν τούτοις νὰ νομίζωμεν, ὅτι ἡ νόμιμος ὑποθήκη τῆς γυναικὸς τοῦ πτωχεύσαντος δὲν βαρύνει οὐδὲν ἀκίνητον τοῦ συζύγου ἀποκτηθὲν ἀνταλλακτικῶς. Ἐὰν ὁ σύζυγος μετὰ τὴν τέλει τοῦ γάμου ἀντήλλασεν ἀκίνητον ὑποκείμενον εἰς τὴν νόμιμον ὑποθήκην, τὸ οὕτω ἀποκτηθὲν ἀκίνητον θὰ ἐπεβαρύνετο ἐπίσης ὑπ' αὐτῆς. Ἐν τῇ περιπτώσει ταύτῃ δὲν δύναται τις νὰ εἴπῃ, ὅτι ὁ σύζυγος μετεχειρίσθη τὰ χρήματα τῶν πιστωτῶν του εἰς ἀπόκτησιν τοῦ ἀκινήτου.

Ἡ λύσις αὕτη πρέπει νὰ γίνῃ δεκτὴ καὶ εἰς τὴν περίπτωσιν ἀκόμη καθ' ἣν ὁ σύζυγος ἠναγκάσθη νὰ πληρώσῃ ἀναπλήρωμα (soulte) ὡς ἀνταλλάκτης, ἀρκεῖ τὸ ἀναπλήρωμα νὰ μὴ ὑπερβαίνει τὴν ἀξίαν τοῦ ἡμίσεως τοῦ ἀκινήτου τοῦ ἀποκτηθέντος ὑπὸ τοῦ ἀνδρός. Ἐν τῇ τελευταίᾳ περιπτώσει θὰ εἴχομεν μᾶλλον ἀγορὰν ἢ ἀνταλλαγὴν.

Ρητέον δ' ἄλλως, ὅτι τοῦτο δὲν κωλύει τὴν ὑπὸ τῆς γυναικὸς διατήρησιν τῆς νομίμου ὑποθήκης της καὶ κατὰ συνέπειαν τὴν ἐνῆσκησιν τοῦ δικαιώματος ἐπιδιώξεως ἐπὶ τοῦ ἀντικειμένου τοῦ δοθέντος εἰς ἀνταλλαγὴν ὑπὸ τοῦ συζύγου της.

905. Ἐὰν τὰ ἀκίνητα τὰ ἀνήκοντα εἰς τὸν σύζυγον κατὰ τὸν χρόνον τῆς τελέσεως τοῦ γάμου ἢ περιελθόντα εἰς αὐτὸν μετὰ ταῦτα χαριστικῶς ὑπόκεινται εἰς τὴν νόμιμον ὑποθήκην τῆς γυναικὸς, σημαίνει ἄρα γε τοῦτο, ὅτι ἐφαρμόζεται αὕτη καὶ ἐπὶ τῶν οἰκοδομῶν ἀκόμη αἵτινες ἀνηγέρθησαν ἐπὶ τῶν ἀκινήτων τούτων ἢ ἐπὶ τῶν βελτιώσεων τῶν ἐπενεχθεισῶν διαρκουῦντος τοῦ γάμου ; Ὑπεστηρίχθη ἡ καταφατικὴ λύσις ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ ἄρθρου 2133 τοῦ ἀστικοῦ κώδικος, καθ' ὃ ἡ νόμιμος ὑποθήκη ἢ βαρύνουσα ἀκίνητόν τι ἐκτείνεται εἰς τὰς βελτιώσεις αἵτινες δύνανται νὰ ἐπενε-

τοῦ συζύγου ὑπὸ τὸ πρόσχημα ἐλευθεριότητος συνεπείᾳ δολίᾳς συμφωνίας μεταξύ τοῦ συζύγου καὶ τοῦ τρίτου.

χθῶσιν εἰς αὐτό (1). Ἀλλ' ἡ λύσις αὕτη δὲν δύναται νὰ συμβιβασθῇ πρὸς τοὺς δικαιολογητικούς λόγους καὶ τὸ πνεῦμα τοῦ ἄρθρου 563. Ὁ νόμος τεκμαίρεται, ὅτι αἱ ἀκίνητοι ἀξίαι αἱ ἀποκτηθεῖσαι διαρκούντος τοῦ γάμου ἀπεκτήθησαν διὰ τῶν χρημάτων τῶν πιστωτῶν τοῦ πτωχεύσαντος. Τὴν ἀκίνητον ἀξίαν τὴν ἀπορρέουσιν ἐκ τῶν οἰκοδομῶν ἢ βελτιώσεων ἀπέκτησαν ὁ σύζυγος διαρκούντος τοῦ γάμου. Ὅτι ἦτο ἐπικίνδυνον νὰ μὴ ἐφαρμόζηται ἐπ' αὐτῶν τὸ τεκμήριον τοῦ ἄρθρου 563. Κατὰ συνέπειαν πρέπει νὰ γίνῃ διαχωρισμός (ventilation) τῆς ἀξίας, ἵνα μὴ δύναται ὁ σύζυγος νὰ ἐνασκήσῃ τὴν ὑποθήκην τῆς εἰ μὴ ἐπὶ τῆς μερίδος τῆς ἀξίας ταύτης τῆς ἀντιστοιχούτης εἰς τὴν ἀξίαν τοῦ ἀκινήτου, ἀφαιρουμένης τῆς ἀξίας τῶν οἰκοδομῶν ἢ τῶν βελτιώσεων (2).

Συγγραφεῖς τινες (3) νομίζουσιν, ὅτι δύναται νὰ ποιήσωσι διάκρισιν μετὰ τῶν οἰκοδομῶν καὶ τῶν βελτιώσεων. Ἀποκλείουσι οὗτοι τὴν νόμιμον ὑποθήκην τῆς γυναικὸς ἐπὶ τῶν οἰκοδομῶν, ἐπεκτείνουν δὲ αὐτὴν ἐπὶ τῶν βελτιώσεων.

Στηρίζονται δὲ ἐπὶ τοῦ ὅτι ὁ διαχωρισμός εἶναι πολλῶ δυσκολώτερος διὰ τὰς πρώτας ἢ διὰ τὰς δευτέρας. Ἡ παρατήρησις εἶναι ὀρθή. Ἀλλ' ἔχομεν ἐν αὐτῇ ἀπλὴν πραγματικὴν σκέψιν μὴ δυνάμενην νὰ ὑπερισχύσῃ τοῦ ἄρθρου 563 τοῦ ἐμπ. κώδικος.

906. Ἐνδεχόμενον δὲ κατὰ τὸν χρόνον τῆς τελέσεως τοῦ γάμου νὰ ἦτο ὁ σύζυγος ἀπλῶς καὶ μόνον συγκύριος ἀκινήτου ἢ νὰ ἀπέκτησε χαριστικῶς διαρκούντος τοῦ γάμου μέρος μόνον τῆς συγκυριότητος ἐν τινι ἀκινήτῳ. Ἐὰν διαρκούντος τοῦ γάμου τὸ ὅλον τοῦ ἀκινήτου τούτου ἀπενεμήθῃ αὐτῷ δυνάμει διανομῆς ἢ κατακυρώσεως ἐπὶ δικαστικῇ ἐκποιήσει (sur licitation), ἡ νόμιμος ὑποθήκη τῆς γυναικὸς δὲν πλήττει ἄρα γε πάντοτε εἰμὴ μόνον τὴν μερίδα τῆς συγκυριότητος, ἥτις ἀνῆκεν ἀρχῇθεν εἰς τὸν σύζυγον, ἢ ἐκτείνεται εἰς

(1) Ἐφ. τῆς Grenoble, 28 Ἰουνίου 1858, S. 1859. 2. 248. D. 1859. 2. 191. Ἐφ. τῆς Caen 3 Ἰουνίου 1865. S. 1865. 2. 310.

(2) Ἐφ. τῆς Montpellier, 29 Ἰουλίου 1867, S. 1868. 2. 190. Dalloz, Supplément au Répertoire, VIII, σελ. 523 ἐν σημειώσει. Ἐφ. τῆς Grenoble, 8 Μαρτίου 1892, D. 1892. 2. 205 (οἰκοδομαί). Demangeat sur Bravard, V, σελ. 567 ἐν σημειώσει.

(3) Boistel, ἀριθ. 1022.

ολόκληρον τὸ ἀκίνητον ; Ἐπὶ τοῦ ζητήματος τούτου τρεῖς διαφοροὶ διευτυπώθησαν γινώμει.

Κατὰ τὴν μίαν ἐξ αὐτῶν ἡ σύζυγος δύναται πάντοτε νὰ ἐνασκήσῃ τὴν νόμιμον ὑποθήκην τῆς ἐπὶ τοῦ ὅλου ἀκινήτου. Ὑπὲρ τῆς θεωρίας ταύτης προβάλλεται τὸ ἄρθρον 883 τοῦ ἀστ. κώδικος, καθ' ὃ ὁ μετέχων τῆς διανομῆς εἰκάζεται ὅτι ὑπῆρξεν ἀποκλειστικὸς κύριος τῶν πραγμάτων τῶν τεθέντων εἰς τὸν κλῆρον αὐτοῦ ἀφ' ἧς ἡμέρας ἤρξατο ἡ κοινωνία ⁽¹⁾. Κατὰ τὴν ἄλλην, τὸυναντίον, δὲν δύναται ἡ γυνὴ νὰ ἐνασκήσῃ τὴν ὑποθήκην τῆς, εἰμὴ ἐπὶ τῆς μερίδος ἣτις ἀνῆκεν ἀρχῇθεν εἰς τὸν σύζυγόν τῆς ⁽²⁾. Οἱ ὁπαδοὶ τῆς γνώμης ταύτης ἐπικαλοῦνται τὸ ὅτι τὸ ἄρθρον 883 ἀστ. κώδικος καθιεροῖ πλᾶσμα (fiction), ὅπερ ἔχει περιωρισμένην σημασίαν καὶ δύναμιν, διὰ τὸν ἀπλούστατον λόγον ὅτι εἰσῆχθη μόνον πρὸς ἀποφυγὴν τῶν μεταξὺ συγκυρίων ἀναγωγῶν τῶν πηγαζουσῶν ἐξ ἐμπραγμάτων δικαιωμάτων χορηγηθέντων διαρκούσης τῆς κοινωνίας. Τέλος κατὰ τὴν τρίτην θεωρίαν, ἣτις φαίνεται προτιμότερα, τιθεμένου ἐκτὸς ἐφαρμογῆς τοῦ ἄρθρου 883 τοῦ ἀστ. κώδικος, εἰς τὸ ὅποιον ἡ πρώτη γνώμη δίδει ὑπερβολικὴν σημασίαν, γίνεται διάκρισις τις. Τὸ ὅλον τοῦ ἀκινήτου πιθανὸν νὰ ἀπενεμήθῃ εἰς τὸν σύζυγον διὰ διανομῆς ἢ νὰ κατεκυρώθῃ εἰς αὐτὸν ἐπὶ δικαστικῇ ἐκποίησει (sur licitation). Ἐν τῇ πρώτῃ περιπτώσει, τῶν συγκυρίων τοῦ συζύγου ἱκανοποιηθέντων διὰ τὰ δικιώματα αὐτῶν δι' ἑξίων πρότερον ἀδικοιρέτων, τὸ νόμιμον τεκμήριον καθ' ὃ τὰ ἀκίνητα τὰ ἀποκτηθέντα ἐπ' ἀνταλλάγματι ἀπεκτήθησαν διὰ τῶν χρημάτων τῶν πιστωτῶν δὲν δύναται νὰ ὑφίσταται· ἡ κατάστασις παρ' οὗσις αὐτῆς μεγαλὴν ἀναλογίαν πρὸς τὴν κατάστασιν ἣτις γεννᾶται ἐν περιπτώσει ἀνταλλαγῆς (ἀριθ. 825). Ἐν τῇ δευτέρᾳ περι-

(1) Ἀκυρ. 10 Νοεμβρίου 1869 D. 1869. 1. 501. S. 1870. 1. 5 (σημείωσις τοῦ Labbé).—Renouard, τόμ. II, σελ. 313. Pont, ἀριθ. 536. Demangeat sur Bravard, τόμ. V, σελ. 565 ἐν σημειώσει. Namur, τόμ. Γ'. ἀριθ. 1996.

(2) Ἐφ. τῶν Παρισίων 8 Ἀπριλίου 1853. S. 1854. 2. 365. D. 1854. 2. 112. Ἐφ. τῆς Caen, 21 Ἀπριλίου 1866. S. 1866. 2. 270. D. 1868. 2. 43.—Demolombe, τόμ. XVII, ἀριθ. 328. Bertauld, Revue critique de legislation, 1864, τόμ. XXIV, σελ. 392.

πτώσει, τούναιτίον, τὸ τεκμήριον ἀναλαμβάνει πᾶσαν τὴν δύναμιν του, πλὴν ἂν καὶ πάλιν, τῶν συγκυρίων τοῦ συζύγου ἱκανοποιηθέντων διὰ τὰ δικαιώματα αὐτῶν δι' ἁξίων περιλαμβανομένων εἰς τὴν κοινωνίαν, δὲν ἔμενέ τι νὰ πληρωθῇ εἰς αὐτούς (1). Ἀληθῶς ὑπάρχει φόβος μήπως ὁ σύζυγος λάβῃ εἰς τὸν κλῆρόν του ἀποκλειστικῶς ἀκίνητα, ἵνα αὐξήσῃ οὕτω τὰ κτήματα τὰ βεβαρημένα διὰ τῆς ὑποθήκης τῆς γυναικὸς του. Ἀλλὰ τὸ δικαίωμα ἐπεμβάσεως εἰς τὴν διανομὴν τὸ χορηγηθὲν εἰς τοὺς πιστωτὰς παρέχει εἰς αὐτούς τὸ μέσον τῆς ἀποφυγῆς τῆς δολιότητος ταύτης.

907. Οἱ περιορισμοὶ τοῦ ἄρθρου 563 ἀναφέρονται μόνον εἰς τὴν νόμιμον ὑποθήκην τῆς γυναικὸς τοῦ πτωχεύσαντος· εἶναι λοιπὸν ἀλλότριοι πάσης ἄλλης ὑποθήκης εἴτε ἐξ ἰδιωτικῆς θελήσεως εἴτε δικαστικῆς, τὴν ὁποίαν δύναται νὰ ἔχῃ αὕτη ἐπὶ τῶν ἀκινήτων τοῦ συζύγου της (2).

908. Ἀπαιτήσεις ἠσφαλισμέναι διὰ τῆς νομίμου ὑποθήκης τῆς γυναικὸς. Ἀπόδειξις. — Ἐν τῷ κοινῷ δικαίῳ, τουτέστιν ὅταν δὲν ὑπάρχῃ κεκηρυγμένη πτώχευσις, πᾶσαι αἱ ἀπαιτήσεις τῆς γυναικὸς κατὰ τοῦ ἰδίου ἀνδρὸς ἐξασφαλίζονται διὰ τῆς νομίμου ὑποθήκης (ἄρθρ. 2121 ἀστ. κώδ.). Ἡ ἀπαρίθμησις ἡ γινομένη ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 2135 τοῦ ἀστ. κώδικος πρὸς καθορισμὸν τῶν διαφορῶν τάξεων τῆς ὑποθήκης ταύτης διὰ τὰς κυριωτέρας ἀπαιτήσεις δὲν εἶναι περιοριστικὴ. Πλὴν τούτου ἡ σύζυγος εἰς οὐδεμίαν ὑπόκειται εἰδικὴν ἀπόδειξιν διὰ τὰς ἀπαιτήσεις διὰ τὰς ὁποίας ἁξιοῖ νὰ ἐνασκήσῃ τὴν νόμιμον ὑποθήκην της. Ἐν περιπτώσει πτωχεύσεως ἐξαίρέσεις ἀπορρέουσai ἐκ τῶν ἄρθρων 563 καὶ 564 ἐπιφέρονται εἰς τὸ κοινὸν δίκαιον καθόσον ἀφορᾷ εἴτε τὰς ἀπαιτήσεις μεθ' ὧν συνδέεται ἡ ὑποθήκη εἴτε τὴν ἀπόδειξιν τινῶν ἐκ τῶν ἀπαιτήσεων τούτων.

909. 1ον. Ἡ σύζυγος δὲν δύναται νὰ ἐπικαλεσθῇ τὴν νόμιμον ὑποθήκην της διὰ τὰ πλεονεκτήματα τὰ ὁποῖα ἐχορήγησεν εἰς αὐτὴν ὁ σύζυγος αὐτῆς διὰ τοῦ γαμηλίου συναλλάγματος ἢ διὰ τὰς δωρεὰς τὰς ὁποίας ἔλαβε παρ' αὐτοῦ διαρκουῦντος τοῦ γάμου.

(1) Aubry et Rau, τόμ. III, § 264 τρίς καὶ σημ. 52.

(2) Ὅρα Ἐφ. τῆς Lyon 14 Ἰουνίου 1853. D. 1853. 1. 185.

Ὡς θέλομεν ἐξηγήσει κατωτέρω (ἄριθ. 912), ἡ σύζυγος δὲν δύναται νὰ ἐμφανισθῇ εἰς τὴν πτώχευσιν οὐδὲ ὡς ἀπλῇ ἀνέγγυος πιστωτῆς λόγῳ τῶν ἐλευθεριοτήτων τούτων (ἄρθρ. 564).

2ον. Ὡς πρὸς τὰ χρήματα καὶ τὰ πράγματα τὰ εἰσενεχθέντα ὡς προῖκα ὑπὸ τῆς γυναικὸς ἢ τὰ περιελθόντα εἰς αὐτὴν μετὰ τὸν γάμον διὰ κληρονομίης ἢ δωρεᾶς μεταξὺ ζώντων ἢ αἰτίας θανάτου, ὀφείλει αὕτη νὰ ἀποδείξῃ τὴν παράδοσιν ἢ τὴν πληρωμὴν διὰ δημοσίου ἐγγράφου ἢ δι' ἰδιωτικοῦ ἔχοντος βεβαίαν χρονολογίαν (ἄρθρ. 563 2ον) ⁽¹⁾. Ὁ κώδιξ εἶναι κατὰ ταῦτα ὀλιγώτερον αὐστηρὸς ὡς πρὸς τὴν ἀπόδειξιν, ὅταν πρόκηται νὰ ἐξασκήσῃ ἡ σύζυγος τὴν νόμιμον αὐτῆς ὑποθήκην ἢ ὅταν διεκδικῇ ὡς κυρία (ἄρθρ. 560). Παρεδέχθημεν ἄνωτέρω (ἄριθ. 901), ὅτι ἡ ἀπόδειξις εἶναι ἀκόμη εὐκολωτέρα, ὅτι δύναται νὰ γίνῃ δι' ὅλων τῶν μέσων, ὅταν ἡ σύζυγος θέλῃ νὰ καταταχθῇ μόνον ὡς ἀνέγγυος πιστωτῆς.

Εἶναι πρόδηλον, ὅτι τὸ ἐγγράφον περὶ οὗ ποιεῖται λόγον τὸ ἄρθρον 563 ἐμπ. κώδικος πρέπει νὰ ἔχῃ ἀποκτήσῃ τὴν βεβαίαν χρονολογίαν πρὸ τῆς κηρύξεως τῆς πτωχεύσεως. Ὁ νομοθέτης θεωρεῖ δόλιον τὸ ἐγγράφον τὸ βεβαιοῦν τὴν παράδοσιν ἢ τὴν πληρωμὴν καὶ ἀποκτήσαν βεβαίαν χρονολογίαν μετὰ τὴν ἀπόφασιν τὴν κηρύξασαν τὴν πτώχευσιν. Ἐκ τούτου συνάγεται, ὅτι ἐν περιπτώσει πτωχεύσεως τοῦ συζύγου ἢ γυνῆ δὲν δύναται, πρὸς ἐνάσκησιν τῆς νομίμου ὑποθήκης, νὰ ἐπικαλεσθῇ τὸ ἄρθρον 1569 ἀστ. κώδ., δυνάμει τοῦ ὁποίου ὑπὸ τὸ προικῶν σύστημα ὁ σύζυγος εἰκάζεται ὅτι ἔλαβε τὰ προικῶνα κτήματα, ἀφοῦ παρῆλθον δέκα ἔτη μετὰ τὴν χρονολογίαν τὴν ὀρισθεῖσαν διὰ τὴν πληρωμὴν ἢ τὴν παράδοσιν τῆς προικός ⁽²⁾.

Ἄλλ' ἂν, ὡς συμβαίνει τοῦτο πολλάκις, εἶχε συμφωνηθῇ ἐν τῷ γαμηλίῳ συναλλάγματι, ὅτι ἡ τέλεσις τοῦ γάμου θέλει ἰσοδυναμεῖ

(1) Ὁ βελγικὸς κώδιξ (ἄρθρ. 539 §1ον) εἶναι αὐστηρότερος· ἀπαιτεῖ οὗτος ἐγγράφον δημόσιον. Τὸ αὐτὸ ἔπραττεν ὁ γαλλικὸς ἐμπορικὸς κώδιξ τοῦ 1807 (ἄρθρ. 551).

(2) Ἐφ. τῆς Angers, 23 Δεκεμβρίου 1868, D. 1869. 2. 33. S. 1869. 2. 194. Journal du Palais, 1869. 2. 839. Ἐφ. τῆς Poitiers, 21 Ἰουνίου 1881, D. 1882. 2. 224. Πρβλ. Ἐμποροδικεῖον τοῦ Σηκουάν, 24 Ἰουνίου 1884, Journal des faillites, 1884 τελ. 585.

πρὸς ἐξοφλησιν (quittance, ὁμολογίαν λήψεως) ἡ τέλεις αὕτη θέλει ἀποδεικνύει τὴν πληρωμὴν τῆς προικὸς ὡς θὰ ἀπεδείκνυε τοῦτο το ἐξοφλητήριο. Δὲν δύναται τις νὰ ἀντιτάξῃ τὴν εὐκολίαν τὴν διδομένην εἰς τοὺς μέλλοντας συζύγους τοῦ νὰ ἐξαπατήσωσι τοὺς πιστωτάς. Διότι θὰ τοῖς ἦτο ἐξ ἴσου εὐκολον νὰ ἀπατήσωσι αὐτοὺς διὰ κεχωρισμένου ἀποδεικτικοῦ ἐξοφλήσεως ὡς καὶ δι' ὅρου τοῦ γαμηλίου συναλλάγματος ⁽¹⁾.

Ἡ ἀπαίτησις ἐγγράφου ἔχοντος βεβαίαν χρονολογίαν δὲν ἀναφέρεται εἰμὴ εἰς τὴν περίπτωσιν, καθ' ἣν ἡ σύζυγος θέλει νὰ ἐνασκήσῃ τὴν νόμιμον ὑποθήκην της. Κατὰ συνέπειαν δύναται αὕτη νὰ ἐμφανισθῇ ὡς ἀνέγγυος πιστωτῆς τοῦ συζύγου της ἕνεκα τῶν κτημάτων ἅτινα εἰσέφερεν ὡς προῖκα ἢ τὰ ὅποια περιῆλθον εἰς αὐτὴν ἐκ κληρονομίας ἢ δωρεᾶς καὶ ν' ἀποδείξῃ διὰ παντὸς μέσου, ἐὰν γίνῃ δεκτόν, ὅτι ἰσχύουσι ταῦτα κατὰ τὸ κοινὸν δίκαιον ἔνεξαρτήτως τῆς πτωχεύσεως τοῦ συζύγου ⁽²⁾. δύναται μάλιστα νὰ ἐπικαλεσθῇ ἐπὶ τοῦ προικῶου συστήματος τὸ τεκμήριον τοῦ ἄρθρου 1569, ἀστ. κώδικος ⁽³⁾.

3ον. Συμφώνως πρὸς τὸ κοινὸν δίκαιον, ὅπερ ἐπαναλαμβάνει τὸ ἄρθρον 563, 3ον, ἡ σύζυγος δύναται νὰ ἐπικαλεσθῇ τὴν νόμιμον ὑποθήκην της διὰ χρῆν τὰ ὅποια συνῆψε μετὰ τοῦ συζύγου της (ἄρθρ. 2135. 3ον ἀστ. κώδ.). Ἀλλ' ὅταν πληρώνη χρῆν τοῦ συζύγου της, ὁ νόμος τεκμαίρεται, ὅτι τὸ πράττει διὰ χρημάτων τοῦ τελευταίου τούτου (ἄρθρ. 562 ⁽⁴⁾). Διὸ ὀφείλει αὕτη ν' ἀποδείξῃ,

(1) Ἐφ. τῆς Colmar, 28 Δεκεμβρίου 1853. S. 1856. 2. 397, 2 Φεβρουαρίου 1857. S. 1857. 2. 681. Journal du Palais 1858. 716. D. 1858. 2.61. Τὸ Ἀκυρωτικὸν παρεδέχετο τὴν λύσιν ταύτην καὶ ὑπὸ τὸ κράτος ἀκόμη τοῦ κώδικος τοῦ 1807 (ἄρθρ. 551), ὅστις ἐν τούτοις ἀπῆτει δημόσιον ἔγγραφον. Προβ. 19 Ἰανουαρίου 1836.

(2) Προβ. 13 Αὐγούστου 1868. D. 1870. 1. 126. S. 1869. 1. 348, Journal du Palais 1869. 885.

(3) Ἐφ. τῆς Poitiers, 21 Ἰουνίου 1881. D. 1882. 2. 224. Προβλ. Ἐφ. τῶν Παρισίων 9 Μαρτίου 1888, Journal des faillites 1888, σελ. 357.

(4) Ἐκ τοῦ τεκμηρίου τούτου ἐξήχθη μία σπουδαία συνέπεια : ὁ πιστωτής ὅστις μετὰ τὴν παῦσιν τῶν πληρωμῶν τοῦ συζύγου ἐπληρώθη ὑπὸ τῆς γυναικὸς, ὑπόκειται εἰς τὴν ἀγωγὴν περὶ ἀνακλήσεως, δυνάμει τοῦ ἄρθρου 447 τοῦ ἐμπορικοῦ κώδικος ὡς νὰ εἶχε πληρωθῇ ἀπ' εὐθείας ὑπὸ τοῦ

ὅπως γίνη δεκτὴ ἔττω καὶ ὡς ἀνέγγυος πιστωτής, ὅτι ἐπλήρωσε τὰ χρέη ταῦτα ἐξ ἰδίων ἐχυτῆς χρημάτων, ἡ δὲ ἀποδείξις δύναται νὰ ἐνεργηθῇ διὰ παντός μέσου.

Κατὰ τὰ λοιπὰ ἡ σύζυγος τοῦ πτωχεύσαντος δύναται νὰ ἀποδείξῃ τὰς ἀπαιτήσεις, διὰ τὰς ὁποίας ἐπικαλεῖται αὕτη τὴν νόμιμον ὑποθήκην της, συμφώνως πρὸς τοὺς κανονας τοῦ κοινοῦ δικαίου. Οὕτω, προκειμένου περὶ τοῦ τιμήματος πωληθέντος ἰδίου κτήματος, ἀρκεῖ ν' ἀποδείξῃ αὕτη, ὅτι ἐγένετο ἡ πώλησις· δὲν εἶναι ἀνάγκη νὰ ἀποδειχθῇ, ὅτι τὸ τίμημα ἐμετρήθη εἰς χεῖρας τοῦ συζύγου ⁽¹⁾. Τὸ πωλητήριον πρέπει βεβαίως νὰ ἔχῃ τότε κεκτημένην βεβαίαν χρονολογίαν, τοῦτο ὅμως ὄχι διὰ τὴν ἀπόδειξιν τῆς ἀπαιτήσεως τῆς γυναικὸς, ἀλλὰ διὰ τὸν καθορισμὸν τῆς ὑποθηκικῆς τάξεώς της, συμφώνως πρὸς τὸ ἄρθρον 1328 ἀστ. κώδικος ⁽²⁾.

910. Οἱ περιορισμοὶ τῆς νομίμου ὑποθήκης τῆς γυναικὸς δὲν ἐφαρμόζονται πάντοτε ἐν περιπτώσει πτωχεύσεως τοῦ συζύγου. Ὁ νομοθέτης φρονεῖ, ὅτι, ἵνα ἐφαρμόζονται οὗτοι, πρέπει νὰ ἡδύνατο ἡ γυνή, ἐνῶ ἐνυμφεύετο, νὰ προῖδῃ τὸ δυνατόν τῆς κηρύξεως πτωχεύσεως τοῦ συζύγου της. Κατὰ συνέπειαν, ἵνα ἐφαρμόζονται οἱ περιορισμοὶ οὗτοι, πρέπει κατὰ τὸ ἄρθρον 563 νὰ ὑπῆρξεν ὁ σύζυγος ἔμπορος κατὰ τὴν ἐποχὴν τῆς τελέσεως τοῦ γάμου, ἢ μὴ ἔχων ὠρισμένον ἐπάγγελμα ⁽³⁾ νὰ ἐγένετο ἔμπορος ἐντὸς ἔτους ⁽⁴⁾. Προ-

συζύγου. Ἐμποροδικεῖον Μασσαλίας, 1 Δεκεμβρίου 1886, Journal de jurisprudence de Marseille, 1887. 1. 68.

(1) Ἀκυρ. 27 Δεκεμβρίου 1852, S. 1853. 2. 161. Journal de Palais, 1853. 1. 198. D. 1853. 1. 39.

(2) Aubry et Rau, τόμ. Β', S. 264 τρίς, σελ. 241.

(3) Ἐπάγγελμα οἶον δῆποτε ἀποκλείει τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ ἁρθρου 563 : Ἐφ. τῆς Douai, 5 Φεβρουαρίου 1897 (ἐν τῇ ὑποθέσει ἐφ' ἧς ἐξεδόθη ἡ ἀπόφασις αὕτη ὁ σύζυγος ἦτο ἐργοδηγὸς ἐν τινι κλωστηρίῳ κατὰ τὴν τέλεσιν τοῦ γάμου), Journal des faillites, 1897, σελ. 460.

(4) Ὁ κώδιξ τοῦ 1807 (ἄρθρ. 551 μέχρι 553) ἦτο αὐστηρότερος. Περιώριζε τὴν νόμιμον ὑποθήκην τῆς γυναικὸς τοῦ πτωχεύσαντος εἰς τὰς τρεῖς ἐπομένας περιπτώσεις : 1ον ἐάν ὁ σύζυγος ἦτο ἔμπορος κατὰ τὴν ἐποχὴν τῆς τελέσεως τοῦ γάμου· 2ον ἐάν, μὴ ἔχων κατὰ τὴν ἐποχὴν τῆς τελέσεως τοῦ γάμου ἔργον ἢ ἐπάγγελμα ὠρισμένον, ὁ σύζυγος, υἱὸς ἐμπόρου ὦν, καθίστατο ἔμπορος εἰς οἶαν δῆποτε ἐποχὴν προγενεστέραν τῆς πτωχεύσεως· 3ον ἐάν ὁ σύζυγος, καίπερ ἔχων κατὰ τὴν ἐποχὴν τοῦ γάμου ὠρι-

δήλως δὲ ὁ σύνδικος ὁ ἐπικαλούμενος τὸ ἄρθρον 563 ὀφείλει ν' ἀποδείξῃ, ὅτι ὑπάρχουσιν αἱ περιστάσεις, καθ' ἃς ἐφαρμόζεται⁽¹⁾.

Παρατηρητέον, ὅτι οὐδὲν τὸ παρόμοιον πρὸς τοὺς δρους τούτους ἀπαιτεῖται, ὅταν πρόκηται περὶ ἀποδείξεων εἰδικῶν, ἐπιβαλλομένων εἰς τὴν γυναικα, ἣτις διεκδικεῖ πράγματα, τῶν ὁποίων διατείνεται ὅτι εἰς αὐτὴν ἀνήκει ἡ κυριότης. Τὰ ἄρθρα λοιπὸν 557 μέχρι 561 τοῦ ἐμπ. κώδικος ἐφαρμόζονται, καὶ ἐὰν ἀκόμη ὁ σύζυγος θὰ εἶχε κατὰ τὴν τέλεσιν τοῦ γάμου ὠρισμένον ἐπάγγελμα ἄλλο ἢ τὸ τοῦ ἐμπορίου, ἢ μὴ ἔχων κατὰ τὴν ἐποχὴν ταύτην ἐγένετο ἔμπορος μετὰ πάροδον ἔτους⁽²⁾. Ἐχομεν ἐνταῦθα διαφορὰν τινα, ἣτις ὑπὸ λογικὴν ἔποψιν δὲν εἶναι ικανοποιητικὴ· διότι, ἐκτὸς τῶν δύο περιπτώσεων ἃς ὁρᾷ τὸ ἄρθρον 563, δύναται τις νὰ εἴπῃ, ὅτι ἡ σύζυγος, μὴ εὐρεθεῖσα εἰς θέσιν νὰ προῖδῃ, ὅτι ἔμελλεν ἴσως νὰ ἐκτεθῇ εἰς τὴν ἐφαρμογὴν τῶν αὐστηρῶν διατάξεων τῶν ἄρθρων 557 μέχρι 560, δὲν ὑπεχρεοῦτο νὰ λάβῃ μέτρα προφυλακτικὰ.

911. Τὸ ἄρθρον 563 ὑποθέτει, ὅτι ὁ σύζυγος εἶναι ἔμπορος. Ὅπως ἀποφανθῶμεν δέ, ἂν εἶναι οὗτος ἔμπορος, πρέπει νὰ ἀποβλέψωμεν εἰς τὰ πράγματα, χωρὶς νὰ δώσωμεν προσοχὴν εἰς τὴν ιδιότητα τὴν ὁποίαν ἔλαβεν ὁ σύζυγος ἐν τῷ γαμηλίῳ συμβολαίῳ. Οὕτω, χωρεῖ ἡ ἐφαρμογὴ τοῦ ἄρθρου 563 διὰ τὸν ἀπλούστατον λόγον, ὅτι ὁ σύζυγος σύντομος ἐπάγγελμα εἶχεν ἐμπορικὰς πράξεις, καὶ ἂν ἀκόμη δὲν προσέλαβε τὴν ιδιότητα τοῦ ἐμπορίου ἐν τῷ γαμηλίῳ συμβολαίῳ ἢ καὶ ἐξήσκει ἔργα κατὰ τὸν νόμον ἀσυμβίβαστα πρὸς τὴν ἐμπορίαν (συμβολαιογράφος, ανουέ, κλπ.)⁽³⁾. Ἀντιστρόφως ἡ ιδιότης τοῦ ἐμπορίου, προσληφθεῖσα ὑπὸ τοῦ συζύγου ἐν τῷ γαμηλίῳ συμβολαίῳ, δὲν ἀρκεῖ πρὸς δικαιολόγησιν τῆς ἐφαρ-

σμένον ἐπάγγελμα, ἀλλ' ὅχι τὸ τοῦ ἐμπορίου, μετήρχετο τὸ ἐμπόριον κατὰ τὸ μετὰ τὴν τέλεσιν τοῦ γάμου ἔτος.

(1) Πρωτοδικεῖον τοῦ Σηκουάνα, 24 Δεκεμβρίου 1891, Journal des faillites, 1891, σελ. 180.

(2) Ἐφ. τῆς Rouen, 16 Ἀπριλίου 1857. D. 1858. 2. 51.

(3) Ἐφ. τῆς Nîmes 10 Ἰουλίου 1851. S. 1891. 2. 634. Journal du Palais 1851. 2. 642. D. 1852. 2. 216 (ἐν τῇ ὑποθέσει ταύτῃ ἐπρόκειτο περὶ συμβολαιογράφου). Ὅρα ἐπίσης Ἐφ. τῆς Douai 15 Δεκεμβρίου 1887, Journal des faillites 1890, σελ. 404.

μογῆς τοῦ ἄρθρου 563 (1). Ἐχομεν οὕτω ἐφαρμογὴν τῆς ιδέας, καθ' ἣν ὁ χαρακτηρισμὸς ὃν προσέλαβε πρόσωπόν τι ἔν τινι πράξει δὲν ἀρκεῖ ὅπως προσδωσῇ εἰς αὐτὸ νομίμως τὴν ιδιότητα τοῦ ἐμπορίου (2). Ἀλλ' ὅταν ὁ σύζυγος προσλαμβάνῃ τὴν ιδιότητα τοῦ ἐμπορίου ἐν τῷ γαμηλίῳ συμβολαίῳ, φυσικὸν εἶναι νὰ θεωρῇται ἡ δῆλωσις αὕτη ὡς ἀληθὴς μέχρι τῆς ὑπὸ τῆς γυναικὸς ἀποδείξεως τοῦ ἐναντίου (3).

Τὸ ἄρθρον 563 δὲν ἔχει ἐφαρμογὴν, ὅταν ὁ ἀνήλικος σύζυγος μετέρχεται τὸ ἐμπόριον χωρὶς νὰ ἔχῃ τὴν πρὸς τοῦτο ἀπαιτουμένην ἄδειαν. Ἵνα μὴ ὑποστῇ δὲ ἡ σύζυγος τοὺς περιορισμοὺς τοὺς ἐπιβαλλομένους εἰς τὴν νόμιμον ὑποθήκην διὰ τοῦ ἄρθρου 563, δύναται νὰ ὑποστηρίξῃ ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει, ὅτι ὁ σύζυγός της, καίτοι ἐνήργει πράξεις ἐμπορικὰς, ἀνήλικος ὢν κατὰ τὸν χρόνον τῆς τελέσεως τοῦ γάμου, δὲν ἠδύνατο νὰ εἶναι ἔμπορος ὑπὸ νομικὴν ἔποψιν, ἐπειδὴ δὲν εἶχε λάβει τὴν πρὸς τοῦτο ἀπαιτουμένην ἄδειαν, συμφώνως πρὸς τὸ ἄρθρον 2 τοῦ ἐμπ. κώδικος. Εἶναι ἀληθές, ὅτι μόνος ὁ ἀνήλικος δύναται νὰ ἐπικαλεσθῇ τὴν ἀνικανότητά του, ὅταν πρόκηται περὶ τῆς ἀκυρότητος τῶν ὑπ' αὐτοῦ γενομένων πράξεων (ἄρθρ. 1125, ἀστ. κώδικος). Ἀλλ' ἐν τῇ ἡμετέρᾳ ὑποθέσει δὲν πρόκειται περὶ ἀκυρότητος : ἡ σύζυγος ἀπλῶς ὑποστηρίζει, ὅτι λείπει ὁρος οὐσιώδους τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ ἄρθρου 563 (4).

912. ΑΚΥΡΩΣΙΣ ΤΩΝ ΓΑΜΗΛΙΩΝ ΠΛΕΟΝΕΚΤΗΜΑΤΩΝ. —

Ἐν αἷς περιπτώσεσιν ἐφαρμοζεται τὸ ἄρθρον 563, τουτέστιν ἐὰν ὁ σύζυγος ἦτο ἔμπορος κατὰ τὸν χρόνον τῆς τελέσεως τοῦ γάμου, ἢ ἐὰν, μὴ ἔχων τότε ἕτερον ἐπάγγελμα, ἐγένετο ἔμπορος ἐντὸς ἔτους, ἡ σύζυγος δὲν δύναται νὰ ἀξιῶσῃ τὴν ἐκτέλεσιν τῶν διὰ τοῦ γαμηλίου συμβολαίου γενομένων πρὸς αὐτὴν

(1) Ἐφ. τῆς Besançon 13 Φεβρουαρίου 1856, S. 1856. 2. 367. D. 1856. 2. 110. Ἀκυρ. 24 Ἰανουαρίου 1872. 1. 231, Journal du Palais 1872. 574. D. 1872. 1. 93.

(2) Ὅρα τὸ παρὸν Σύστημα κλπ. τόμ. Α' ἀριθ. 208.

(3) Ἀκυρ. 24 Ἰανουαρίου 1872. S. 1872. S. 1872. 1. 231. Journal du Palais 1872. 574. D. 1872. 1. 93.

(4) Ἀκυρ. 18 Ἀπριλίου 1882, S. 1883. 1. 161. Journal du Palais, 1883. 380 (σημ. τοῦ Ch. Lyon-Caen)· D. 1883. 1. 73. Journal des faillites, 1883, σελ. 77.

ὕπὸ τοῦ συζύγου ἐλευθεριοτήτων (ἄρθρ. 564) ⁽¹⁾. Ὁ νομοθέτης δὲν ἤθελε νὰ δύνῃται νὰ πραγματοποιηῇ ἡ σύζυγος κέρδος, ἐνῶ οἱ πιστωταὶ τοῦ ἀνδρὸς αὐτῆς ὑφίσταντο ζημίας. Ὑπῆρχε φόβος μήπως ὁ ἀνὴρ εὐκόλως μεταβιβάσῃ διὰ τοῦ μέσου τῶν ἐλευθεριοτήτων εἰς τὴν σύζυγόν του μέρος τῶν κτημάτων του, ἅτινα ἀποτελοῦσι τὸ ἐχέγγυον τῶν πιστωτῶν του.

Δυνάμεθα νὰ παρὰβάλωμεν πρὸς τὸ ἄρθρον 564 διάταξιν πολλῶ γενικωτέρων πολλῶν νομοθεσιῶν, καθ' ἃς ἐν πάσῃ πτωχεύσει οἱ δυνάμει ἐλευθεριότητος (δωρεᾶς, κληροδοσίας) πιστωταὶ δὲν δύνανται νὰ ἐπιδιώξωσι τὰ δικαιώματά των συντρέχοντες μετὰ τῶν ἄλλων πιστωτῶν ⁽²⁾.

Ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει, ἡ σύζυγος κατ' αὐτὸ τοῦτο τὸ γράμμα τοῦ ἄρθρου 564, οὐδεμίαν δύνῃται νὰ ἐνσκήτῃ ἀγωγὴν λόγῳ τῶν πλεονεκτημάτων τῶν ἀναγκραζομένων ἐν τῷ γαμηλίῳ συμβολαίῳ.

Κατὰ μείζονα λόγον πρέπει νὰ ἐρραυμώζηται τὸ ἄρθρον 564 εἰς τὰς δωρεὰς τὰς γενομένας ὑπὸ τοῦ συζύγου διαρκούντος τοῦ γάμου. Αἱ δωρεαὶ αὗται εἶναι μετακληταὶ κατὰ τὸ δοκοῦν τοῦ δωρητοῦ (ἄρθρ. 1096, ἀστ. κώδ.), καὶ ὁ δωρεοδόχος δὲν ἀποκτᾷ δι' αὐτῶν ὀριστικὸν δικαίωμα, ὥς ἀποκτᾷ διὰ τῶν γενομένων ἐν τῷ γαμηλίῳ συμβολαίῳ ⁽³⁾. Πρέπει ὁμῶς ν' ἀπαιτῇται, ἐπὶ τῇ

(1) Ὁ κώδιξ τοῦ 1807 (ἄρθρ. 549) δὲν ἐδίδεν εἰς τὴν γυναῖκα τὸ δικαίωμα νὰ ἐξασκῇ τὴν νόμιμον ὑποθήκην λόγῳ τῶν γαμηλίων πλεονεκτημάτων της χωρὶς νὰ ἀποβλέψῃ εἰς τὸ ἐπάγγελμα τοῦ συζύγου κατὰ τὸν χρόνον τῆς τελέσεως τοῦ γάμου.

(2) Ὅρα γερμανικὸν νόμον ἄρθρ. 56 4ον· οὐγγρικὸν νόμον ἄρθρ. 65 12ον.

Παρατηρήθη ὅτι ὁ Beaumanoir, Coutume de Beauvoisis, LXX, 9 (Ἐκδοσις Beugnot, II, σελ. 504) προέβλεπε τὴν περίπτωσιν, καθ' ἣν συνέτρεχον πιστωτῆς τις δυνάμει δωρεᾶς καὶ ἕτερος πιστωτῆς δυνάμει ἄλλης δικαιοπραξίας, καὶ ἀπεφαίνετο, ὅτι ὁ τελευταῖος οὗτος ἔπρεπε νὰ πληρόνηται πρῶτος. Ὁ Beaumanoir ἐξεφράζετο ὡς ἐξῆς : « La dette doit estre premiers payée, et tout enterinement ; et après, s' il y a remanant, la convenance du don qui fu fete par bone cause doit estre tenue, selon ce qu' il demeure après la dette payée ». Ὅρα Esmein, Etudes sur les contrats dans le très ancien Droit français, σελ. 42.

(3) Ἄχυρ 2 Μαρτίου 1881. S. 1881. 1. -45 Journal du Palais, 1881.

βάσει ἐπιχειρήματος εἰλημμένου ἐκ τοῦ ἄρθρου 564. νὰ ᾔτο ἔμπορος ὁ σύζυγος κατὰ τὸν χρόνον τῆς δωρεᾶς, ἢ, μὴ ἔχων κατὰ τὸν χρόνον τοῦτον ὠρισμένον ἐπάγγελμα, νὰ ἐγένετο ἔμπορος ἐντὸς ἐνὸς ἔτους. Ἐν ἄλλαις λέξεσι, δὲν δυνάμεθα νὰ διαιρέσωμεν τὸ ἄρθρον 564, ὅπως τὸ ἐφαρμόσωμεν εἰς τὰς μετὰξὺ συζύγων διαρκούντος τοῦ γάμου δωρεάς, καὶ ν' ἀφήσωμεν κατὰ μέρος τοὺς δρους ἀφ' ὧν ἐξήρτηται ἡ ἐφαρμογὴ αὐτοῦ ὡς πρὸς τὰς δωρεάς τὰς γινομένης διὰ τοῦ γαμηλίου συμβολαίου.

Οὐκ ὀρθῶς λοιπὸν προσέθησάν τινες μέχρι τοῦ νὰ ὑποστηρίξωσιν, ὅτι αἱ δωρεαὶ αἱ γινόμεναι ὑπὸ τοῦ πτωχεύσαντος εἰς τὴν σύζυγον του πρέπει νὰ ἀνατραπῶσιν ἐπὶ μόνῳ τῷ λόγῳ, ὅτι ὁ δωρητὴς σύζυγος ἐκηρύχθη εἰς κατὰστασιν πτωχεύσεως, μὴ ἐξεταζομένου, ἂν ᾔτο ἤδη ἔμπορος κατὰ τὸν χρόνον τῆς δωρεᾶς ἢ ἂν ἐγένετο τοιοῦτος ἐντὸς τοῦ ἔτους ⁽¹⁾.

Πρὸς ἀκύρωσιν τῶν δωρεῶν τῶν γινομένων ὑπὸ τοῦ πτωχεύσαντος εἰς τὴν σύζυγον αὐτοῦ ὁ κῶδιξ δὲν ἀποβλέπει, ὡς πράττει ὡς πρὸς τὰς ἀκυρότητας τῶν ἄρθρων 446 καὶ ἐπομ., εἰς τὴν χρονολογίαν, καθ' ἣν ἐγένοντο αἱ περὶ ὧν πρόκειται δικαιοπραξίαι· εἶναι ἐπομένως ἀδιάφορον, ἂν αἱ δωρεαὶ αὗται ἀνάγονται εἰς χρονολογίαν προγενεστέραν τῆς ὑπόπτου περιόδου ⁽²⁾.

913. Ἐν αἷς περιπτώσεσι δὲν δύναται ἡ γυνὴ ν' ἀπαιτήσῃ τὴν ἐκτέλεσιν τῶν ἐλευθεριοτήτων τοῦ συζύγου αὐτῆς, ἐκ λόγου δικαίας ἀμοιβαιότητος οἱ τούτου πιστωταὶ δὲν δύνανται ἐπίσης νὰ ἐπικαλεσθῶσιν ἐλευθεριότητας γενομένης ὑπὸ τῆς γυναικὸς εἰς τὸν πτωχεύσαντα, ἄρθρ. 564, ἐν τέλει.

914. Ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρου 564 ἐμπ. κώδικος δίδει ἀφορμὴν

353. Demangeat sur Bravard, V, σελ. 572 ἐν σημειώσει Bédarride, III, 1044. R. de Couder ἐν λέξει Faillite, ἀριθ. 991.

(1) Demangeat sur Bravard, V, σελ. 572 ἐν σημειώσει.

(2) ΕΕΝΟΝ ΔΙΚΑΙΟΝ.— Ὁ βελγικὸς κῶδιξ (ἄρθρ. 557) καὶ ὁ ἰταλικὸς (ἄρθρ. 786, ἐδάφ. 2) ἀντιγράφουσι τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 564 τοῦ ἡμετέρου ἐμπορικοῦ κώδικος. — Ἐν Γερμανίᾳ τούναντίον, δὲν ὑπάρχει ἐν τῷ περὶ πτωχεύσεως νόμῳ παρόμοιος κανὼν· ἀλλ' αἱ δωρεαὶ αἱ γινόμεναι εἰς τὸν σύζυγον τοῦ πτωχεύσαντος κατὰ τὰ δύο ἔτη τὰ πρὸ τῆς ἀποφάσεως τῆς κηρυξάσης τὴν πτώχευσιν, κηρύσσονται ἄκυροι (ἄρθρ. 25 2ον). Ὁρα Kohler ἐν ταῖς Annales de Droit commercial, 1886, σελ. 103.

εἰς σπουδαῖον ζήτημα εἰς τὴν συνήθη περίπτωσιν, καθ' ἣν ὁ πτωχεύσας συνῆψεν ἀσφάλειαν ἐπὶ τῆς ζωῆς ὑπὲρ τῆς γυναικὸς του. Γεννᾶται τότε τὸ ζήτημα, ἂν τὸ ἀσφαλισθὲν κεφάλαιον ἀποτελεῖ μέρος τῆς πτωχεύσεως τοῦ ἀποβιώσαντος ἀνδρός, ἢ μήπως ἡ σύζυγος ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ λάβῃ τὸ κεφάλαιον τοῦτο, μηδὲν δυνάμενων τῶν πιστωτῶν τῆς πτωχεύσεως νὰ ἐγείρῳσιν ἐξίωσιν τινὰ ἐπ' αὐτοῦ.

Τὸ ζήτημα τοῦτο συνδέεται στενῶς πρὸς τὸ θέμα τῶν ἐπὶ τῆς ζωῆς ἀσφαλειῶν. Διὸ δὲν θέλομεν ἐξετάσει αὐτὸ ἐνταῦθα. Πρὸς λύσιν αὐτοῦ πρέπει νὰ ἀποφανθῶμεν πρότερον περὶ τοῦ ζητήματος, ἂν ἐν περιπτώσει ἀσφαλείας γενομένης ὑπὲρ ὀρισμένου προσώπου (τῆς γυναικὸς τοῦ ἀσφαλισθέντος ἐν τῇ προκειμένη περιπτώσει) ὑπάρχει δωρεὰ τοῦ ἀσφαλισθέντος ὑπὲρ τοῦ δικαιούχου (*bénéficiaire*) τῆς ἀσφαλείας, ἢ μήπως ὁ δικαιούχος ἔχει ἐπὶ τοῦ ἀσφαλισθέντος κεφαλαίου δικαίωμα γεγεννημένον ἐν τῷ προσώπῳ αὐτοῦ, δικαίωμα ὅπερ οὐδέποτε εὑρέθη ἀνῆκον εἰς τὸν ἀσφαλισθέντα. Ἡ νομολογία ἀφοῦ παρεδέχθη κατ' ἀρχὰς τὴν ιδέαν τῆς δωρεᾶς καὶ ἐφήρμοσε, κατ' ἀκολουθίαν, εἰς τὴν περίπτωσιν τῆς πτωχεύσεως τοῦ συζύγου τὸ ἄρθρον 564, περιλαμβανούσα ἐν τῷ ἐνεργητικῷ τῆς πτωχεύσεως τὸ ἀσφαλισθὲν κεφάλαιον ⁽¹⁾, μετεστράφη πρὸς τὴν ἐναντίαν ιδέαν, καθ' ἣν ὁ δικαιούχος τῆς ἀσφαλείας ἔχει ἴδιον δικαίωμα, τὸ ὁποῖον δὲν ἔλαβε παρὰ τοῦ ἀσφαλισθέντος. Ἐκ τῆς ιδέας ταύτης πολλὰ ἐξήχθησαν συνέπειαι ⁽²⁾, ἰδίᾳ δὲ τὸ Ἀκυρωτικὸν συνεπέρανεν ἐξ αὐτῆς, ὅτι,

(1) Ἐφ. τῶν Παρισίων 1 Αὐγούστου 1879. S. 1880. 2. 249, Journal du Palais 1880. 966. D. 1880. 2. 401. Ἀκυρ. 2 Μαρτίου 1881. S. 1881. 1. 145. Journal du Palais 1881. 1. 353. D. 1881. 1. 401. Πρωτοδικεῖον τῆς Lyon 18 Μαρτίου 1885, Le Droit τῶν 27-28 Ἀπριλίου 1885. Ἐφ. τοῦ Ἀλγερίου 9 Ἰουνίου 1885. S. 1886. 2. 49, Journal du Palais 1886. 1. 109. Ἐφ. τῆς Amiens 8 Μαΐου 1888. S. 1888. 2. 177, Journal du Palais 1888. 1. 962. D. 1890. 1. 383. Ἐφ. τῆς Amiens 31 Ἰανουαρίου 1889. D. 1891. 2. 9.

(2) Τὸ Ἀκυρωτικὸν ἐδίστασεν ἐπὶ τινὰ χρόνον νὰ συναγάγῃ ἐκ τῆς ἐν τῷ κειμένῳ ἐκτεθείσης ιδέας ὀρισμένας λογικὰς συνέπειας, ἀλλὰ φαίνεται ἐπὶ τοῦ παρόντος ὅτι ἐτελέσθη ἐν τῇ νομολογίᾳ πλήρης ἐξέλιξις. Πρὸβλ. Ἀκυρ. 8 Φεβρουαρίου 188. S. 1889. 1. 97, Journal du Palais 1889. 1. 241 καὶ 29 Ἰουνίου 1896. S. καὶ Journal du Palais 1896. 1. 361.

πτωχεύσαντος τοῦ ἀσφαλισθέντος συζύγου, τὸ κεφάλαιον τῆς ἀσφαλείας δὲν ἀποτελεῖ μέρος τοῦ ἐνεργητικοῦ, ἀλλ' ἀνήκει εἰς τὴν γυναῖκα ὡς δικαιούχον (bénéficiaire) (1).

Ἄλλ' ἐὰν ἡ σύζυγος κρατῇ δι' ἑαυτὴν, ἀποκλείουσα τοὺς πιστωτὰς τῆς πτωχεύσεως, τὸ ἀσφαλισθὲν κεφάλαιον, ὀφείλει ἄρ' αὖ γε τοῦλάχιστον ν' ἀποδώσῃ εἰς τὴν ὁμάδα τὰ ὑπὸ τοῦ συζύγου αὐτῆς πληρωθέντα ἀσφάλιστρα ; Δὲν φαίνεται δυνατόν νὰ δώσωμεν εἰς τὸ ζήτημα τοῦτο ἀπόλυτον λύσιν. Ἡ ἀπότισις δὲν δικαιολογεῖται εἰμὴ ὅταν τὸ ἀσφάλιστρον δύναται, ὡς ἐκ τοῦ ποσοῦ, εἰς ὃ ἀνέρχεται, νὰ θεωρηθῇ μέρος τοῦ κεφαλαίου τοῦ πτωχεύσαντος. Τοῦναντίον δὲν δύναται νὰ δικαιολογηθῇ, ὅταν τὸ ἀσφάλιστρον ἐλήφθῃ ἐκ τῶν εἰσοδημάτων τοῦ συζύγου τῶν προωρισμένων νὰ δαπανηθῶσι (2).

Τὸ ζήτημα τοῦτο, ἔνεκα τοῦ συστήματος ἀμοιβαιότητος τοῦ καθιερουμένου ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 564 τοῦ ἐμπ. κώδικος, παρουσιάζει ἐνδιαφέρον διὰ τὴν ἐπὶ τῆς ζωῆς ἀσφάλειαν τὴν συνομολογουμένην ὑπὸ τῆς γυναικὸς ὑπὲρ τοῦ συζύγου τοῦ ἀρτίως κηρυχθέντος εἰς κατὰστασιν πτωχεύσεως. Ἐὰν ἐγίνετο δεκτόν, ὅτι κατ' ἐφαρμογὴν τοῦ ἄρθρου 564 τὸ ὑπὸ τοῦ συζύγου ἀσφαλισθὲν ὑπὲρ τῆς γυναικὸς αὐτοῦ κεφάλαιον ἀποτελεῖ μέρος τοῦ ἐνεργητικοῦ τῆς πτωχεύσεως, ἔπρεπε νὰ παραδεχθῶμεν, ὅτι τὸ ὑπὸ τῆς γυναικὸς ἀσφαλισθὲν ὑπὲρ τοῦ ἰδίου αὐτῆς συζύγου κεφάλαιον δὲν δύναται νὰ ἀπαιτηθῇ ὑπὸ τῶν πιστωτῶν τῆς πτωχεύσεως τούτου, ἀλλ' ἀποτελεῖ μέρος τῆς κληρονομίας τῆς γυναικὸς. Ἐὰν τοῦναντίον ἀναγνωρίσωμεν μετὰ τῆς νομολογίας, ὅτι ἡ σύζυγος ἔχει δικαίωμα, παρὰ τὸ ἄρθρον 564 τοῦ ἐμπ. κώδικος, νὰ λάβῃ τὸ ὑπὲρ αὐτῆς ἀσφαλισθὲν ὑπὸ

(1) Ἐφ. τῆς Aix 24 Μαρτίου 1886. S. 1887. 2. 214, Journal du Palais 1887. 1. 1110. D. 1888. 2. 1. Ἀκυρ. 22 Φεβρουαρίου 1888. S. 1888. 1. 121, Journal du Palais 1888. 1. 281. D. 1888. 1. 193. Ἀκυρ. 23 Ἰουλίου 1889. S. καὶ Journal du Palais 1890. 1. 5. D. 1890. 1. 383. Ἐφ. τοῦ Ἀλγερίου 17 Ὀκτωβρίου 1892. S. καὶ Journal du Palais 1893. 2. 137 (σημείωσις τοῦ Labbé). Ἐφ. τῶν Παρισίων (τμήμα 1ον) 10 Μαρτίου 1896. J. Lefort, Traité du contrat d'assurance sur la vie, II, σελ. 295 καὶ ἐπομ.

(2) Ἐφ. τῆς Aix 24 Μαρτίου 1886. S. 1887. 2. 214, Journal du Palais 1887. 1. 1112. D. 1888. 2. 1. Ἀκυρ. 7 Αὐγούστου 1888. D. 1889. 1. 118.—J. Lefort, Traité du contrat d'assurance sur la vie, σελ. 305.

τοῦ ἀνδρὸς αὐτῆς κεφάλαιον, οἱ τούτου πιστωταὶ δύνανται συστωί-
χως νὰ ἐπικαλεσθῶσι τὰ δικαιώματα τοῦ ὀφειλέτου αὐτῶν ἐπὶ τοῦ
ὕπὸ τῆς συζύγου αὐτοῦ ὑπὲρ τούτου ἀσφαλισθέντος κεφαλαίου.

915. *Τίς δύναται νὰ ἐπικαλεσθῇ κατὰ τῆς γυναικὸς τοῦ πτω-
χεύσαντος τὰ ἄρθρα 557 μέχρι 564 τοῦ ἐμπ. κώδικος.* — Ἡ
ὁμάς τῶν πιστωτῶν, ἐκπροσωπούμενη ὑπὸ τῶν συνδίκων, δύναται
ἀναμφισβητήτως νὰ προτείνῃ κατὰ τῆς γυναικὸς τοῦ πτωχεύσαν-
τος τὰς περιοριστικὰς διατάξεις τῶν ἁρθρῶν 557 μέχρι 564.
Ἀλλὰ δὲν δύνανται ἄρᾳ γε καὶ ἄλλα πρόσωπα νὰ ἐπικαλεσθῶσιν
ὕπὲρ τοῦ ἰδίου ἑαυτῶν συμφέροντος τὰς διατάξεις ταύτας; Τὸ
ζήτημα τίθεται ἰδίᾳ ὡς πρὸς τοὺς ἐνυποθήκους πιστωτὰς τοῦ συζύ-
γου ἢ ὡς πρὸς τοὺς τρίτους κτήτορας ἀκινήτων ἀποκτηθέντων ἐπ’
ἀνταλλάγματι καὶ ἀπαλλοτριωθέντων ὑπ’ αὐτοῦ διαρκεῦντος τοῦ
γάμου. Οὕτω, ἀκίνητόν τι ἀπεκτήθη ἐπ’ ἀνταλλάγματι ὑπὸ τοῦ
συζύγου διαρκεῦντος τοῦ γάμου. Τὸ ἀκίνητον τοῦτο ἀξίζει 100,000
φράγκα· ἡ σύζυγος ἔχει κατὰ τοῦ ἀνδρὸς αὐτῆς ἀπαίτησιν ἴσου
ποσοῦ, μεταγενέστερος δὲ ἐνυπόθηκος πιστωτῆς ἐνεγράφη ἐπὶ τοῦ
ἀκινήτου τούτου δι’ 100,000 φράγκα. Ἡ ὁμάς δὲν ἔχει συμφέρον
νὰ ἀποφασισθῇ, ὅτι ἡ νόμιμος ὑποθήκη τῆς γυναικὸς δὲν δύναται
νὰ ἐνασκηθῇ ἐπὶ τοῦ ἀκινήτου τούτου, διότι ὁ μεταγενέστερος ἐνυ-
πόθηκος πιστωτῆς θὰ ἐλάβανε τότε αὐτὸς ἀκέραιον τὸ τίμημα.
Ἀλλ’ ὁ ἐνυπόθηκος δανειστῆς θὰ εἶχε τὸναναντίον μέγιστον συμφέ-
ρον νὰ ἐπικαλεσθῇ τὸ ἄρθρον 563. Παρομοίως ὁ πτωχεύσας ἀπο-
κτήσας ἐπ’ ἀνταλλάγματι ἀκίνητον μετὰ τὴν τέλεσιν τοῦ γάμου
αὐτοῦ τὸ ἀπαλλοτριώσεν· ἐρωτᾶται τότε, ἂν ὁ τρίτος κτήτωρ δύνα-
ται, ἵνα διαφύγῃ τὸ δικαίωμα ἐπιδιώξεως τῆς γυναικὸς, νὰ ἐπι-
καλεσθῇ τὸ ἄρθρον 563 καὶ νὰ ζητήσῃ νὰ κηρυχθῇ, ὅτι ἡ νόμιμος
ὑποθήκη δὲν ἐφήρμοσεν ἐπὶ τοῦ ἀκινήτου αὐτοῦ.

Ὑπεστηρίχθη, ὅτι πᾶν πρόσωπον ἔχον συμφέρον δύναται νὰ ἐπι-
καλεσθῇ κατὰ τῆς γυναικὸς τοῦ πτωχεύσαντος τὰ ἄρθρα 557 καὶ
ἐπόμε., ἐστηρίχθησαν δὲ οἱ ὁπαδοὶ τῆς γνώμης ταύτης εἰς τὴν ἔλλει-
ψιν πάσης διακρίσεως ἐν τῷ κώδικι· τὰ ἄρθρα 557 καὶ ἐπόμε. θέ-
τουσιν, εἶπον, διατάξεις περιοριστικὰς, χωρὶς νὰ περὶορίσωσι τὴν ἐξ
αὐτῶν ὠφέλειαν εἰς τὴν ὁμάδα τῶν πιστωτῶν (1).

(1) Ἐφ. τῆς Nancy 27 Μαΐου 1865. S. 1866. 2, 345. Journal du Pa-

Καθ' ἡμᾶς, τούναντίον. μόνον ἡ ὁμάς δύναται νὰ ἐπικαλεσθῇ τὰς διατάξεις ταύτας (1). Ἐθεσπίσθησαν αὐταὶ διὰ τὴν περίπτωσιν πτωχεύσεως, τουτέστι διὰ τὴν περίπτωσιν, καθ' ἣν ὑπάρχει ὁμάς καὶ ὑπὲρ τῆς ὁμάδος ταύτης. Ὁ σκοπὸς τῶν διατάξεων τούτων εἶναι ἀνάλογος πρὸς τὸν τῶν ἄρθρων 446 καὶ ἐπομ., ἅτινα, καθὰ εἵπομεν, οὐδεὶς ἄλλος δύναται νὰ ἐπικαλεσθῇ πλὴν τῆς ὁμάδος (ἀριθ. 317). Κατ' ἀκολουθίαν, εἰς τὰς δύο ἀνωτέρω ἐκτεθείσας περιπτώσεις πρέπει νὰ ἀποφανθῶμεν, ὅτι ὁ ἐνυποθήκος πιστωτῆς ἢ τρίτος κάτοχος δὲν δύναται νὰ ἐπικαλεσθῇ τὸ ἄρθρον 563. Πάντως ὁμως δὲν πρέπει νὰ παραδεχθῶμεν τοῦτο ἀπολύτως ὡς πρὸς τὸν τρίτον κάτοχον. Πρέπει νὰ ἀνγκνωρίσωμεν εἰς αὐτὸν τὸ δικαίωμα τοῦ νὰ ἐπικαλεσθῇ τὸ ἄρθρον 563, ἐὰν ἡ ὑποθηκικὴ ἀγωγὴ ἢ ἀπευθυνομένη ὑπὸ τῆς συζύγου κατ' αὐτοῦ ἐμελλε νὰ δώσῃ χώραν εἰς τὴν ἀναγωγὴν ἕνεκα ἐγγυήσεως κατὰ τοῦ πτωχεύσαντος, τοῦ ὁποίου ἡ ὁμάς θὰ ἐζημιουῖτο (2).

916. Ἡ ἐφαρμογὴ τοῦ ἄρθρου 563 τοῦ ἐμπ. κώδικος γίνεται κατὰ φυσικὸν λόγον ἐν τῇ περιπτώσει, καθ' ἣν παρενέβη ἀπόφασις κηρύξασα τὴν πτώχευσιν. Ἀλλὰ καὶ ἀστικὸν δικαστήριον θὰ ἠδύνατο, εἰσαγομένης ἐνώπιον αὐτοῦ ἀμφισβήτησεως ἀναφερομένης εἰς τὴν νόμιμον ὑποθήκην τῆς γυναικὸς (λόγου χάριν ἐν πίνாகι κατατάξεως συντασσομένῳ διὰ τὸ τίμημα ἀκινήτου τοῦ συζύγου). νὰ ἐφαρμόσῃ τὸ ἄρθρον 563 τοῦ ἐμπ. κώδικος, ἂν μὴ ὑπῆρχε πρότερον κήρυξις πτωχεύσεως. Τὸ ζήτημα τοῦτο πχρυσιάζει κυρίως μέγα ἐνδιχφέρον, ἐὰν παραδεχθῶμεν, ὅτι οἱ περιορισμοὶ οἱ ἐπενεχθέντες εἰς τὴν νόμιμον ὑποθήκην τῆς ὁμάδος δύνανται νὰ προταθῶσιν ὑπὸ παντὸς ἔχοντος συμφέρον, ἰδίᾳ δὲ ὑπὸ ἐνυποθήκων πιστωτῶν. Πχρυσιάζει μάλιστα καὶ ποιᾶν τινα σπουδαιότητα, ἐὰν γίνῃ δεκτόν, ὅτι κατ' ἀρχὴν τὸ ἄρθρον 563 μόνον ὑπὸ τῆς ὁμάδος τῶν πιστωτῶν δύναται νὰ προταθῇ· διότι, καθὰ εἵπομεν ἀνωτέρω (ἀριθ. 915), τὸ δικαίωμα τοῦ ἐπικαλεῖσθαι τὸ ἄρθρον 563

Jais 1866. 1265 (σημείωσις τοῦ Labbé). Ἐφ. τῆς Nîmes 17 Ἰουλίου 1867. D. 1868. 5. 216. Ἐφ. τῆς Grenoble, 13 Νοεμβρίου 1888, Journal des faillites 1889, σελ. 188. Πρωτοδικεῖον τοῦ Σηκουάνα, 26 Ἀπριλίου 1890, σελ. 455.—Aubry et Rau, III, § 234.

(1) Boistel, ἀριθ. 1024.

(2) Πρβλ. Ἐφ. τῆς Agen 22 Ἰουλίου 1859. S. 1860. 2. 86.

δὲν δύναται τις νὰ ἀποποιηθῇ εἰς τὸν τρίτον κάτοχον ἀκινήτων τοῦ συζύγου, ὅταν, ἄλλως, θὰ εἶχεν ἀναγωγὴν κατὰ τοῦ συζύγου, ἀναγωγὴν, ἣτις θὰ ἔβλαπτε τοὺς τούτου πιστωτάς.

Τὸ ζήτημα συνδέεται πρὸς τινὰ γενικὴν δυσκολίαν· τὰ ἀποτελέσματα τῆς πτωχεύσεως ὑποθέτουσιν ἀναγκαίως πάντα προηγουμένην ἀπόφασιν κηρύξασαν αὐτὴν ἢ πηγάζουσιν ἄρᾳ γε ταῦτα ἐκ μόνου τοῦ γεγονότος τῆς παύσεως τῶν πληρωμῶν ; Ἡ νομολογία παραδέχεται τὴν δευτέραν πρότασιν τῆς διαζεύξεως διὰ λόγους ἐκτεθέντας ἀνωτέρω (ἀριθ. 187 καὶ ἐπομ.), ἐφαρμόζει δὲ ἰδίᾳ τὴν γνώμην ταύτην εἰς τὴν περίπτωσιν, καθ' ἣν, χωρὶς νὰ ἔχη κηρυχθῇ ἡ πτώχευσις, προτείνονται οἱ περιορισμοὶ τοῦ ἄρθρου 563 τοῦ ἐμπ. κώδικος κατὰ τῆς γυναικὸς τοῦ πτωχεύσαντος ⁽¹⁾.

Τὴν θεωρίαν τῶν δυνάμει ἢ μὴ κεκηρυγμένων πτωχεύσεων ἀνεσκευάσαμεν γενικῶς ἐν τοῖς ἀνωτέρω (ἀριθ. 189). Ὁ ἀποκλεισμός τῆς θεωρίας ταύτης ἔχει ἀναγκαίως ὡς συνέπειαν τὸ ὅτι δὲν δύναται τὸ δικαστήριον νὰ ἀπαγγεῖλῃ τὸν περιορισμὸν τῆς νομίμου ὑποθήκης τῆς γυναικὸς ἐμπορίου μὴ κηρυχθέντος εἰς κατὰστασιν πτωχεύσεως, καίπερ παύσαντος τὰς πληρωμὰς του.

917. Αἱ διατάξεις τῶν ἄρθρων 557 μέχρι 564 ἐφαρμόζονται ἀναμφισβητήτως εἰς τὴν περίπτωσιν τῆς ἐνώσεως καὶ τοῦ ἐπὶ ἐγκαταλείψει συμβιβασμοῦ. Ἀλλ' ἐφαρμόζονται ἄρᾳ γε καὶ εἰς τὴν περίπτωσιν τοῦ ἀπλοῦ συμβιβασμοῦ ; Ὁ λόγος τοῦ δισταγμοῦ προέροχεται ἐκ τοῦ ὅτι δυνάμει τοῦ συμβιβασμοῦ τούτου ἡ ὁμάς ἐκλείπει. Τὸ ζήτημα, ὅπερ τίθεται ἐνταῦθα, εἶναι ἀνάλογον πρὸς ἐκεῖνο, ὅπερ ἐγείρεται ἐπὶ τῶν ἀκυροτήτων τῶν ἄρθρων 446 καὶ ἐπομ. (ἀριθ. 632) καὶ πρέπει, καθ' ἡμᾶς, νὰ λυθῇ καθ' ὃν τρόπον καὶ τοῦτο. Ἀληθῶς ὁ συμβιβασθεὶς πτωχεύσας δὲν δικαιούται νὰ ἐπικαλεσθῇ τὰς διατάξεις ταύτας, ἰδίᾳ δὲ τὸ ἄρθρον 563, κατὰ τῆς γυναικὸς του· εὐρισκόμεθα ἐνταῦθα ἐνώπιον κινόνων περιοριστικῶν, οἵτινες δὲν ἐτέθησαν πρὸς τὸ συμφέρον τοῦ πτωχεύσαντος. Πᾶς ὁμως πιστωτής, καθ' οὗ ἀντιτάσσεται ἡ νόμιμος ὑποθήκη τῆς γυναικὸς, δύναται νὰ ἐπικαλεσθῇ τὸ ἄρθρον 563. Καθὰ φαίνεται.

(1) Εφ. τοῦ Melz, 20 Δεκεμβρίου 1865, S. 1866. 2. 281. Ἐφ. τῆς Lyon, 4 Αὐγούστου 1887, Journal des faillites, 1887, σελ. 481. Ἀκυρ. 29 Ἀπριλίου 1889, S. 1889, 1. 425. D. 1889, 1. 19.

ἀποδεικνυόμενον ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 517, γενομένου συμβιβασμοῦ, ἕκαστος πιστωτῆς ὑπείσέρχεται ἀτομικῶς εἰς τὰ δικαιώματα τῆς ὁμάδος.

Ἐν ποίῳ λοιπὸν χρονικῷ σημείῳ γενομένου τοῦ συμβιβασμοῦ ἀναλαμβάνει ἡ σύζυγος πλήρη τὰ δικαιώματά της, ἰδίᾳ δὲ τὸ δικαίωμα τοῦ νὰ ἐνασκήσῃ τὴν νόμιμον ὑποθήκην της ἄνευ περιορισμοῦ τινος; Πολλοὶ συγγραφεῖς καὶ ἀποφάσεις παραδέχονται, ὅτι μόνον μετὰ τὴν ἀποκατάστασιν τοῦ πτωχεύσαντος ἀνακτᾷ αὕτη πάντα τὰ δικαιώματά της ἀπέναντι τῶν πιστωτῶν τῆς πτωχεύσεως ⁽¹⁾. Στηρίζονται δὲ ἐπὶ τοῦ ὅτι ἡ κατάστασις τῆς πτωχεύσεως δὲν παύει ὀλοσχερῶς πρὸ τῆς ἀποκαταστάσεως. Κατὰ ταῦτα δὲν θὰ ἤρκει τὸ ὅτι ἐπλήρωσεν ὁ πτωχεύσας τὰ διὰ τοῦ συμβιβασμοῦ ὑπεσχημένα μερίσματα, ὅπως παύσῃ ἐφαρμοζόμενον τὸ ἄρθρον 563. Ἡ θεωρία αὕτη δὲν νομίζομεν ὅτι εἶναι ὀρθή. Ἀμὰ ὡς ἐξωφλήθησαν τὰ διὰ τοῦ συμβιβασμοῦ ὑποσχεθέντα μερίσματα, εἰ πιστωταὶ τῆς πτωχεύσεως, μὴδὲν ἔχοντες πλέον ν' ἀπαιτήσωσι, δὲν διατελοῦσιν εἰς σύγκρουσιν πρὸς τὴν γυναῖκα τοῦ πτωχεύσαντος, δὲν δύναται δέ τις νὰ κηρύξῃ, ὅτι τὸ ἄρθρον 563 ἔχει ἀκόμη ἐφαρμογὴν, εἰ μὴ ἐπιτρέπων εἰς τὸν πτωχεύσαντα νὰ τὸ ἐπικαλεσθῇ ⁽²⁾. Ρητέον δ' ἄλλως, ὅτι οἱ πιστωταὶ δύνανται νὰ ἐπικαλεσθῶσι τὸ ἄρθρον 563 διὰ τὰ ἀκίνητα, ἅτινα ἀποκτᾷ ὁ σύζυγος μετὰ τὸν συμβιβασμὸν ὡς καὶ διὰ τὰ πρὸ αὐτοῦ ἀποκτηθέντα.

918. Καθόσον ἀφορᾷ τὰς ἀναλήψεις τὰς ἐξασκουμένας ὑπὸ τῆς γυναικὸς τοῦ πτωχεύσαντος, ὑπάρχει λύσις τις τὴν ὁποίαν ὁ νόμος δὲν καθιεροῖ ρητῶς, ἥτις ὁμῶς εἶναι δικαία καὶ ἐγένετο δεκτὴ ὑπὸ τῆς νομολογίας. Ὅταν ἡ σύζυγος, ἐνῶ δικαιουῖται νὰ ἐνασκήσῃ ἀναλήψεις, εἶναι ὀφειλέτης ἀνταποδοσεων (récompenses), ὁ σύνδικος τῆς πτωχεύσεως τοῦ συζύγου δὲν δύναται, στηριζόμενος ἐπὶ τοῦ ὅτι δὲν δύναται πλέον νὰ γίνῃ ὁ συμψηφισμὸς μετὰ τὴν ἀπόφασιν τὴν κηρύξασαν τὴν πτώχευσιν ἐνεκα τῆς ἀπὸ τῆς διαχειρίσεως τῆς περιουσίας ἀπαλλοτριώσεως ⁽³⁾, ν' ἀπαιτήσῃ τὴν ἀκεραίαν πληρω-

(1) Ἀκυρ. 1 Δεκεμβρίου 1858. S. 1859. 1. 113. Ὅρα Demangeat sur Bravard, V, σελ. 56, ἐν σημειώσει.

(2) Ἐφ. τῆς Τολώσης, 7 Ἀπριλίου 1865. S. 1865. 2. 212. Ὅρα Anbry et Rau, § 264 τρίς, σελ. 237. Massé II, ἀριθ. 1350.

(3) Ὅρα ἀριθ. 216.

μὴν τῶν ὑπὸ τῆς γυναικὸς ὀφειλομένων ἀνταποδόσεων, ἐπιφυλαττομένου εἰς αὐτὴν τοῦ δικαιώματος νὰ ἐμφανισθῇ εἰς τὴν πτώχευσιν διὰ τὴν πληρωμὴν τῶν ἀναλήψεων τῆς· διότι δὲν εἶναι αὕτη πιστωτὴς εἰ μὴ τοῦ ποσοῦ τῆς ἰσολογίσεως (balance) τοῦ λογαριασμοῦ (1). Ἐν τῇ περὶ ἧς πρόκειται περιπτώσει δύνανται τις νὰ εἴπῃ, ὅτι ἡ ἀπαίτησις καὶ τὸ χρέος γεννῶνται ἐκ τῆς αὐτῆς αἰτίας, διότι τὸ χρέος τῆς γυναικὸς εἶναι ἀπλῶς στοιχεῖον τοῦ καταρτιστέου μοναδικοῦ λογαριασμοῦ πρὸς καθορισμὸν τοῦ ποσοῦ εἰς ὃ ἀνέρχονται τὰ δικαιώματά της. Ὅρα ἀριθ. 217.

ΤΜΗΜΑ ΤΕΤΑΡΤΟΝ

Περὶ τῶν διὰ τῆς ἀλληλεγγύης ἢ δι' ἐγγυήσεως ἠσφαλισμένων πιστωτῶν (2).

919. Ἐνδεχόμενον πτωχεύσας τις νὰ εἶναι ἀλληλέγγυος συνοφειλέτης. Ἡ περίπτωσις μάλιστα αὕτη εἶναι συνηθεστάτη, διότι ἐπὶ ἐμπορικῶν ὑποθέσεων ἡ ἀλληλεγγύη εἰκάζεται (3), ἰσχύει εἰδικῶς μεταξὺ τῶν διαφόρων προσώπων τῶν ὑπογραψάντων ἐμπορικὰ γραμμάρια (4), μεταξὺ τῶν ἐταίρων ὁμορρύθμου ἐταιρείας, μεταξὺ τῶν ὁμορρύθμων ἐταίρων ἐν ταῖς ἑτερορρύθμοις κατὰ ἐνοχὰς ἢ κατὰ μετοχὰς ἐταιρείαις.

Ἀνάγκη δὲ ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει νὰ ὀρίσωμεν : 1ον διὰ πόσον

(1) Ἐφ. τῆς Caen, 27 Ἰουνίου 1874, S. 1879. 2. 145 (σημείωσις τοῦ Labbé), Ἐφ. τῆς Amiens, 16 Μαΐου 1877, D. 1880. 2. 215· Ἀκυρ. 3 Μαρτίου 1891, Journal des faillites, 1891, σελ. 157· Ἐφ. τῆς Besançon, 22 Ἰουλίου 1891, Journal des faillites, 1891, σελ. 433.

(2) Ἐμπ. κώδ. ἄρθρ. 542 μέχρι 544.—Τὰ ἄρθρα ταῦτα ἀποτελοῦσι τμήμα ἐπιγραφόμενον : Περὶ συνυποχρέων καὶ ἐγγυητῶν. Ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρου 545 περιεχομένη μετὰ τῶν προηγουμένων ἄρθρων εἰς τὸ τμήμα τὸ ἐπιγραφόμενον : Περὶ συνυποχρέων καὶ ἐγγυητῶν ἡρμηνεύθη ἐν τοῖς περὶ ἀπλοῦ συμβιβασμοῦ (ἀριθ. 619 καὶ ἐπόμε.). Τὰ ἄρθρα 534 καὶ 538 τοῦ κώδικος τοῦ 1807 ἀντιστοιχοῦντα πρὸς τὰ ἄρθρα 542 μέχρι 544 δὲν ᾔσαν πολὺ σαφεῖ.

(3) Ὅρα τὸ παρὸν Σύστημα κλπ., τόμ. Γ'. ἀριθ. 619 μέχρι 623.

(4) Ὅρα τὸ παρὸν Σύστημα κλπ., τόμ. Δ'. ἀριθ. 266 καὶ ἐπόμε., 520.

ποσὸν δύναται ὁ πιστωτὴς νὰ ἐμφανισθῇ εἰς τὴν πτώχευσιν, ἀφοῦ ἔλαβεν ἤδη μέρος τῆς ἀπαιτήσεως τοῦ (un acompte) παρ' ἐνὸς ἢ πλείονων ἐκ τῶν συνοφειλετῶν τοῦ. 2ον ποῖν τὰ δικαιώματα εἴτε τοῦ συνοφειλέτου τοῦ πτωχεύσαντος τοῦ πληρώσαντος μέρος τοῦ χρέους κατὰ τῆς ομάδος, εἴτε τῆς ομάδος τῆς ἐξοφλησάσης μέρος τοῦ χρέους κατὰ τῶν συνοφειλετῶν τοῦ πτωχεύσαντος.

Παρόμοια ζητήματα τίθενται εἰς τὴν περίπτωσιν, καθ' ἣν πρόκειται περὶ χρέους ἡτταλισμένου δι' ἐγγυήσεως. Ἐὰν ὁ πρωτοφειλέτης εἶναι ἐν πτωχεύσει, ἐρωτᾶται : διὰ ποῖον ποσὸν δύναται νὰ παρασταθῇ εἰς τὴν ομάδα ὁ πιστωτὴς ὁ λαβὼν μέρος (un acompte) παρὰ τοῦ ἐγγυητοῦ ; Ἐχει ἄρα γε ὁ ἐγγυητὴς ἀναγωγὴν κατὰ τῆς ομάδος τῆς πτωχεύσεως τοῦ πρωτοφειλέτου ; Τὰ ἄρθρα 542 μέχρι 544 ποιοῦνται λόγον μόνον περὶ ἀλληλεγγύων ἐνοχῶν. Εἶναι λοιπὸν ἀλλότρια πρὸς τὰς διαφορὰς περιπτώσεις, καθ' ἧς πλείονα πρόσωπα ἐνέχονται εἴτε διὰ χρεὴ διακεκριμένα συνδεόμενα πρὸς ἄλληλα, εἴτε δι' ἓν καὶ τὸ αὐτὸ χρέος, χωρὶς νὰ ὑπάρχῃ ἀλληλεγγύη μεταξὺ αὐτῶν (1). Ἀλλὰ τὰ ἄρθρα ταῦτα ἐφαρμόζονται καὶ εἰς τὴν περίπτωσιν τῆς ἐγγυήσεως, ἀδιαφόρως ἂν ὁ ἐγγυητὴς εἶναι ἢ μὴ ἀλληλέγγυος. Ρητέον δ' ὅτι ἡ ἐπιγραφή τοῦ

(1) Ἴδου περιπτώσεις τοιαῦται συνήθεις ἐπὶ ἐμπορικῶν ὑποθέσεων :

α Δὲν ὑπάρχει ἀλληλεγγύη μεταξὺ τῆς ὁμορρύθμου ἐταιρείας καὶ τῶν ἐταίρων, ἀλλὰ μόνον μεταξὺ τῶν τελευταίων τούτων : Ἐφ. τῶν Παρισίων, 26 Ἀπριλίου 1867. Ὅρα τὸ παρὸν Σύστημα κλπ. τόμ. Β'. ἀριθ. 283.

β. Ὑπάρχουσι χρεὴ διακεκριμένα εἰς βᾶρος τοῦ πρὸς ὃν ἡ ἔκδοσις συναλλαγματικῆς τοῦ μὴ ἀποδεχθέντος αὐτῇ, ἐνεχομένου μόνον ἕνεκα τῆς προβλέψεως ἣν ἔλαβε καὶ τῶν ἐκδοτῶν καὶ τῶν ὀπισθογράφων τῆς συναλλαγματικῆς : Ἀκυρωτικὸν τοῦ Βελγίου, 27 Ὀκτωβρίου 1887, Pasicrisie belge, 1888. 1. 5.

γ. Ὁ διὰ λογαριασμὸν ἐκδότης (πωλητῆς) ὅστις ἐξέδωκε συναλλαγματικὴν ἐπὶ προσώπου ὀνομασθέντος ὑπὸ τοῦ ἀγοραστοῦ καὶ ὁ πρὸς ὃν ἡ ἔκδοσις δὲν εἶναι ἀλληλέγγυοι συνοφειλέται : Ἐφ. τῶν Παρισίων, 27 Δεκεμβρίου 1892, Le Droit τῆς 12 Ἰανουαρίου 1893. Journal des faillites, 1893, σελ. 49.

Εἰς τὰς περιπτώσεις ταύτας τὰ ἄρθρα 542 καὶ ἐπόμε. τοῦ ἐμπ. κώδικος δὲν ἔχουσιν ἐφαρμογὴν.

τμήματος ὑπὸ τὴν ὁποίαν κεῖνται τὰ ἄρθρα 542 μέχρι 544 μνημονεύει τοὺς ἐγγυητὰς παρὰ τοὺς συνυποχρέους (1).

Αἱ λύσεις αἱ διδόμεναι εἰς τὰ ζητήματα ταῦτα εἶναι αἱ αὐτὰ ἐπὶ τε τῆς ἀλληλεγγύης καὶ ἐπὶ τῆς ἐγγυήσεως· κατὰ τὰς περιστάσεις αἱ λύσεις αὗται διαφέρουσι. Μία τῶν δυσκολιῶν τοῦ θέματος εἶναι ὁ καθορισμὸς τῶν περιπτώσεων, καθ' ὅς ἐφαρμόζεται τὸ ἄρθρον 544 ἢ τὰ ἄρθρα 542 καὶ 543. Θέλομεν δὲ ὁμιλήσει κατὰ πρῶτον περὶ τῶν ὑποθέσεων, καθ' ὅς δὲν ὑπάρχει ὡς πρὸς τοῦτο ἀμφιβολία, καὶ ἔπειτα θέλομεν πραγματευθῆ περὶ περιπτώσεων τινων καθ' ὅς ὑπάρχει ἀμφιβολία.

920. *Βέβαιαι περιπτώσεις ἐφαρμογῆς τῶν ἄρθρων 542 καὶ 543.*—Ὅταν πάντες οἱ ἀλληλέγγυοι συνοφειλέται ἢ ὁ πρωτοφειλέτης καὶ ὁ ἐγγυητὴς ἢ πλείονες ἐκ τῶν συνυποχρέων κηρύσσονται εἰς κατάστασιν πτωχεύσεως, πρὶν γίνῃ οὐδεμία πληρωμή, προδήλως δύναται ὁ πιστωτὴς νὰ ἐμφανισθῇ διὰ τὸ ὅλον τῆς ἀπαιτήσεως εἰς ἥντινα ἐγκρίνει ἐκ τῶν πτωχεύσεων. Ἄλλ' ὁ κῶδιξ δὲν περιορίζεται εἰς τὴν καθιέρωσιν τῆς λύσεως ταύτης, ἥτις εἶναι φυσικὴ συνέπεια τῆς ἐνοχῆς ἐκάστου εἰς ὁλόκληρον. Τὸ ἄρθρον 542, ὑποθέτον ὅτι αἱ πτωχεύσεις ἐκκαθαρίζονται ἀλληλοδιαδόχως, προβαίνει περαιτέρω καὶ ὁρίζει, ὅτι ὁ πιστωτὴς καίτοι ἔλαβε τὸ μέροςμα ἐν τινι πτωχεύσει, ἐξακολουθεῖ δικαιούμενος νὰ ἐμφανίζηται διὰ τὸ ὀνομαστικὸν ποσὸν τῆς ἀπαιτήσεως τοῦ εἰς τὰς ἄλλας. Οὕτω, ἐὰν πρόκειται περὶ χρέους ἐξ 100,000 φράγκων, ἔλαβε δὲ ὁ πιστωτὴς ἐν τῇ πτωχεύσει ἑνὸς τῶν ὀφειλετῶν 75 ο)ο ἦτοι 75,000, δύναται οὐχ ἥττον νὰ παρουσιασθῇ ὡς πιστωτὴς 100,000 φράγκων εἰς τὴν πτωχευσιν ἐκάστου τῶν ἄλλων συνοφειλετῶν.

Ἡ λύσις αὕτη, ἐπικρατήσασα κατὰ τὰ τέλη τοῦ 18 αἰῶνος, δὲν ἔτυχε πάντοτε ὑποδοχῆς, πολλοῦ γε καὶ δεῖ. Τὸ Διάταγμα τοῦ 1673 οὐδὲν ἔλεγε περὶ τοῦ ζητήματος. Τρία συστήματα εἶχον ὑποστηριχθῇ ὡς πρὸς τὸ ζήτημα, ποῖα τὰ δικαιώματα τοῦ πιστωτοῦ, ὅστις ἐμφανίζεται ἐν τῇ πτωχεύσει συνοφειλέτου, ἀφοῦ ἔλαβε μέροςμα ἐν τῇ πτωχεύσει ἐτέρου.

Κατὰ τὸ πρῶτον τῶν συστημάτων τούτων τὸ ὑπὸ τοῦ Savary

(1) Ὅρα τὴν σημ. 2 τῆς σελ. 244.

ὑποστηρίχθην⁽¹⁾, ἐνὸς τῶν κυριωτέρων συντακτῶν τοῦ Διατάγματος τοῦ 1673, ὁ πιστωτής, ὅστις εἶχεν ἐμφανισθῇ ἐν τῇ πτωχεύσει ἐνὸς τῶν συνοφειλετῶν, δὲν ἠδύνατο πλέον ν' ἀπαιτήσῃ τι ἐν τῇ πτωχεύσει ἐτέρου, ἔστω καὶ ἂν ἔλαβεν εἰς τὴν πρώτην μέρισμα μόνον. Τὸ σύστημα τοῦτο ἐστηρίζετο ἐπὶ τοῦ ὅτι ἡ πληρωμὴ μερίσματος ἐν τινι πτωχεύσει ἐπιφέρει τὸ ἀποτέλεσμα ὅπερ καὶ ἡ πληρωμὴ ὀλοκλήρου τοῦ χρέους· ὁ πιστωτής ὅστις ἔλαβε τὸ μέρος θεωρεῖται πληρωθεὶς ὀλόκληρον τὴν ἀπαίτησιν. Ἡ γνώμη αὕτη εἶναι πεπλανημένη· ἡ πληρωμὴ τοῦ μερίσματος δὲν ἰσοδυναμεῖ πρὸς τὴν πληρωμὴν τῆς ἀπαιτήσεως εἰμὴ ἐν ταῖς σχέσεσι μεταξὺ τῶν πιστωτῶν τῆς πτωχεύσεως καὶ τοῦ πτωχεύσαντος⁽²⁾. Τὴν ἀρχὴν τῆς πληρωμῆς en monnaie de faillite (εἰς νόμισμα πτωχεύσεως) δὲν δύνανται νὰ ἐπικαλεσθῶσιν οἱ τρίτοι, ἰδίᾳ δὲ οἱ πιστωταὶ ἄλλης πτωχεύσεως· ὡς πρὸς αὐτοὺς ὁ πιστωτής ὁ λαβὼν μέρος ἐπληρώθη μέρος μόνον τῆς ἀπαιτήσεώς του καὶ δικαιούται εἰς τὸ ὑπόλοιπον. Πλὴν τούτου ἐπὶ τῇ βάσει τοιοῦτου συστήματος ὁ πιστωτής δὲν ὠφελεῖτο πράγματι ἐκ τῆς ἀλληλεγγύης ἢ τῆς ἐγγυήσεως· ὅταν οἱ ὀφειλέται αὐτοῦ ἦσαν ἐν πτωχεύσει, ἐλάμβανε μέρος μόνον τοῦ πρὸς αὐτὸν ὀφειλομένου.

Οὕτω, μετὰ τινὰ ἔτη ἀπὸ τοῦ Διατάγματος τοῦ 1673, ἔιερον σύστημα ὑπεστηρίχθη ὑπὸ τοῦ Dupuys de la Serra⁽³⁾ καὶ ἐγένετο δεκτὸν ὑπὸ τοῦ Pothier⁽⁴⁾, τοῦ Emérigon⁽⁵⁾ καὶ τοῦ Jousse⁽⁶⁾. Κατὰ τὸ σύστημα τοῦτο, ὁ πιστωτής ἠδύνατο νὰ ἐμφανισθῇ διαδο-

(1) Parère (γνωμοδότησις) 13 καὶ parère 48, ζήτημα 5ον.

(2) Ὅ,τι λέγομεν ἐνταῦθα δὲν ἰσχύει μάλιστα εἰμὴ ἐπὶ συμβιβασμοῦ ἢ ἐφόσον διαρκεῖ ἡ ἐνώσις. Διότι, μετὰ τὸ τέλος τῆς ἐνώσεως, οἱ πιστωταὶ λαβόντες μέρος μόνον τοῦ ἰσοτίμου τῶν ἀπαιτήσεων αὐτῶν ἐν τῇ πτωχεύσει ἔχουσι τὸ δικαίωμα ν' ἀπαιτήσωσι τὸ ὑπόλοιπον παρὰ τοῦ πρώην πτωχεύσαντος καὶ νὰ καταδιώξωσιν αὐτὸν πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον δι' ὅλων τῶν νομίμων μέσων. Ὅρα ἄρθρ. 539 ἐμπ. κώδικος ἀριθ. 725.

(3) Ὁ Dupuys de la Serra εἶναι ὁ συγγραφεὺς τῆς περιφήμου πραγματείας τῆς ἐπεγραφομένης L'art des lettres de change suivant l'ordre des plus célèbres places de l'Europe.

(4) Pothier, Traité du contrat de change, ἀριθ. 160.

(5) Traité des contrats à la grosse. κεφ. X, τμήμα 3.

(6) Commentaire de l'Ordonnance de 1673.

χικῶς εἰς τὰς διαφόρους πτωχεύσεις τῶν συνυποχρέων, ἀλλὰ μόνον μετ' ἀφαίρεσιν τῶν ποσῶν, τὰ ὁποῖα εἶχε λάβει ἤδη ἐν ταῖς πτωχεύσεσιν, ἐν αἷς εἶχεν ἐμφανισθῇ. Οὕτω, ὁ πιστωτὴς ποσῶ 100,000 φράγκων, λαβὼν 75,000 ἐν τῇ πτωχεύσει συνοφειλέτου τινός, ἠδύνατο νὰ ἐμφανισθῇ διὰ τὰς ὑπολειπομένης 25,000 φράγκων ἐν τῇ πτωχεύσει δευτέρου συνοφειλέτου. Ἐὰν δὲ ἐλάμβανεν ἐν ταύτῃ 50 % ἥτοι 12,500 ἐδικαιοῦτο νὰ ἐμφανισθῇ διὰ τὰς 12,500, αἵτινες ὑπελείποντο ὀφειλόμεναι εἰς αὐτὸν ἐν τῇ πτωχεύσει τοῦ τρίτου συνοφειλέτου. Τὸ σύστημα τοῦτο συνῆδε. καθ' ἡμᾶς, πρὸς τὰς ἀρχὰς τοῦ κοινοῦ δικαίου ⁽¹⁾. ὁ πιστωτὴς, ὁ λαβὼν μέρος τῶν ὀφειλομένων αὐτῷ, δὲν εἶναι πλέον πιστωτὴς εἰμὴ διὰ τὸ ὑπόλοιπον. Ἀλλὰ τοῦτο ἐνεῖχε σοβαρώτατον πρακτικὸν μειονέκτημα, καὶ δὲν συνῆδε πολὺ πρὸς τὴν πρόθεσιν τῶν μερῶν. Κατὰ τὸ σύστημα τοῦτο οὐδέποτε εἶχεν ὁ πιστωτὴς τὴν ἐλπίδα νὰ ἐπιτύχῃ ἁκεραίαν πληρωμὴν τῆς ἀπαιτήσεώς του, πλὴν ἂν τῶν πτωχευτέων τις ἔδιδεν 100 % ἐν ἐκάστῃ πτωχεύσει τὸ ποσόν, διὰ τὸ ὁποῖον ἐμφανίζεται, περιωρίζετο, καὶ ἐπειδὴ ἐν πάσαις ταῖς πτωχεύσεσιν ἐλάμβανε ἀπλῶς ἐν μέρεισμα, μέρος τῆς ἀπαιτήσεώς του ἔμενεν ἀκάλυπτον. Δύναται τις λογικῶς νὰ παραδεχθῇ, ὅτι ἡ ἀλληλεγγύη εἰσῆχθη ἢ ἡ ἐγγύησις ἀπητήθη χάριν τοιοῦτου ἀποτελέσματος ;

Οἱ λόγοι οὗτοι ἤγαγον εἰς τὴν παραδοχὴν τρίτου συστήματος, ὅπερ ἐπεκράτησε κατὰ τὰ τέλη τοῦ ΙΗ'. αἰῶνος ἐνώπιον τοῦ Παρλαμέντου τῶν Παρισίων ⁽²⁾. Κατ' αὐτὸ ὁ πιστωτὴς ἠδύνατο νὰ ἐμφανίζεται ἐν ἐκάστῃ πτωχεύσει τῶν συνοφειλετῶν του διὰ τὸ ὀνομαστικὸν ποσόν τῆς ἀπαιτήσεώς του μέχρις ὁλοσχεροῦς πληρωμῆς. Οὕτω, πιστωτὴς 100,000 φράγκων, λαβὼν 75,000 φράγκα ἐν τῇ πτωχεύσει ὀφειλέτου τινός, θέλει ἐμφανισθῇ δι' 100,000 ἐν

6

(1) Θέλομεν ἐκθέσει κατωτέρω (ἀριθ. 926), ὅτι διίστανται σφόδρα αἱ γνώμαι ὡς πρὸς τὸ ζήτημα, ἂν τὸ σύστημα τοῦτο τὸ ἀποκρουσθῇ ὑπὸ τῶν ἄρθρων 512 καὶ 543 τοῦ ἐμπ. κώδικος συνάδει πρὸς τὸ κοινὸν δίκαιον. Ὅρα ἀριθ. 926.

(2) Ἀποφασίς τοῦ παρλαμέντου τῶν Παρισίων τῆς 18 Ἰουνίου 1776· ἀποφάσεις τοῦ Συμβουλίου (arrêts du Conseil) τῆς 24 Φεβρουαρίου (778), (ἀναιροῦσαι ἀποφάσεις τοῦ παρλαμέντου τῆς Αἰχ τῆς 18 Ἰουνίου 1776, παραδεξαμένην τὸ σύστημα τοῦ Dupuys de la Serra) καὶ τῆς 23 Ὀκτωβρίου 1781.

τῇ πτωχεύσει δευτέρου συναφειλέτου, καί, ἂν ὑπάρχῃ μέρος 25 ⁰/₁₀₀, θὰ λάβῃ 25,000 φράγκκ. Ἐὰν τὸ μέρος ὑπερβαίνῃ τὰ 25 ⁰/₁₀₀, αὐτὸς θέλει λάβῃ μόνον 25 ⁰/₁₀₀· διότι ἐννοεῖται οἰκοθεν, ὅτι ὁ πιστωτὴς οὐδέποτε δύναται νὰ λάβῃ ἐν ὅλῳ πλέον τοῦ πρὸς αὐτὸν ὀφειλομένου.

Κατὰ τὸ σύστημα τοῦτο ὁ πιστωτὴς ἔχει ἐλπίδας νὰ πληρωθῇ ἀκεραίως, ὠφελεῖται ἐκ τῆς ἀτφαλείας τῆς ἀλληλεγγύης ἢ τῆς ἐγγυήσεως παρὰ τὰς πτωχεύσεις τῶν συνυποχρέων. Τοῦτο δὲ καθιερύεται ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 542. Τὸ σύστημα τοῦτο, εἰσαχθὲν ὑπὸ τοῦ κώδικος τοῦ 1807 ἀκόμη (ἄρθρ. 534), ἀποτελεῖ ἀληθῆ παρέκκλινσιν ἀπὸ τοῦ κοινοῦ δικαίου ⁽¹⁾, διότι, καθὼς εἴπομεν προκειμένου περὶ τοῦ συστήματος τοῦ Dupuys de la Serra, μερικὴ πληρωμὴ (καταβολὴ) ἀποσθεννύουσα τὴν ἀπαίτησιν μέχρι τοῦ κατὰβληθέντος ποσοῦ ἀρτίνει αὐτὴν ὑφισταμένην μόνον διὰ τὸ ὑπόλοιπον. Ἡ παρέκκλισις αὕτη ἐγένετο εὐκόλως δεκτὴ καὶ δι' ἄλλους μὲν λόγους, ἀλλὰ καὶ διότι ὑποθάλλει τὴν κυκλοφορίαν τῶν ἐμπορικῶν γραμματίων καὶ δύναται οὕτω νὰ συντελέσῃ εἰς τὴν ἀνάπτυξιν τῆς ἐμπορικῆς πίστεως.

§21. Ρητέον δ' ὅτι ὁ πιστωτὴς ἐμφανίζεται ἐν ἐκάστη πτωχεύσει διὰ τὴν ὀνομαστικὴν ἀξίαν τῆς ἀπαιτήσεώς του, ἀδιαφόρως ἂν ἔλαβε μέρος αὐτῆς (des acomptes), εἴτε λόγῳ μερισμάτων ὡς ἀνέγγυος πιστωτῆς, εἴτε καὶ ὡς ἐνυπόθηκος πιστωτῆς ⁽²⁾, προνομιοῦχος, ἰδίᾳ δὲ ἐνεχυροῦχος ⁽³⁾.

Ἐννοεῖται βεβαίως, ὅτι πρόκειται περὶ τῶν περιπτώσεων, καθ' ἃς ὁ πιστωτὴς ἔλαβεν ὡς ἐνυπόθηκος ἢ προνομιοῦχος πιστωτῆς δόσεις (des acomptes) ἐπὶ τοῦ τιμήματος κτήματος ἀνήκοντος εἰς πρόσωτον ἄλλο παρὰ τὸν ὀφειλέτην τῆς περὶ ἧς πρόκειται πτωχεύσεως. Διότι ἐὰν ἐνυπόθηκός τις ἢ προνομιοῦχος πιστωτῆς

σ

(1) Ὅρα ἐν τούτοις ἐν ἀριθ. 926 τὴν ἀναγραφὴν γνωμῶν, καθ' ἃς τὸ ἄρθρον 542, ἐμπ. κώδικος ἀποτελεῖ ἐφαρμογὴν τοῦ κοινοῦ δικαίου.

(2) Ἐφ. τῆς Colmar, 14 Μαρτίου 1851, D. 1854. 2, 16. Journal du Palais, 1852. 2. 660. Amiens, 29 Ἰουλίου 1851, S. 1851. 2. 725. Journal du Palais, 1852. I. 441. D. 1851. 2. 130. Ἐφ. τῶν Ρεννῶν, 14 Μαρτίου 1892, Journal des faillites, 1893, σελ. 259. Ὅρα Renouard, II, σελ. 179.

(3) Ἄχυρ. 23 Νοεμβρίου 1852, D. 1852. 2. 1. 324.

ἔλαβε μέρος τῶν πρὸς αὐτὸν ὀφειλομένων ἐκ τοῦ τιμήματος τοῦ ὑπεγγύου αὐτῷ κτήματος τοῦ ἀνήκοντος εἰς αὐτὸν τοῦτον τὸν πτωχεύσαντα, ὁ πιστωτὴς οὗτος δὲν δύναται νὰ ἐμφανισθῇ εἰς τὴν πτώχευσιν ἐν τῇ ἀνεγγύῳ ὁμάδι εἰμὴ μόνον διὰ τὸ ὑπόλοιπον τῆς ἀπαιτήσεώς του. Ὁρα ἄρθρ. 552 καὶ ἀριθ. 717.

922. Εἰς τὴν ὀνομαστικὴν ἀξίαν τῆς ἀπαιτήσεως διὰ τὴν ὁποίαν δικαιούται ὁ πιστωτὴς νὰ ἐμφανίζηται ἐν ἐκάστη πτωχεύσει, πρέπει προδήλως νὰ προστεθῶσι τὰ ἐξόδα τὰ συναφῇ πρὸς τὴν ἀπαιτήσιν καὶ οἱ τόκοι οὓς ἀπέφερε (1). Τότε μόνον ὑπάρχει τελεία πληρωμή, κατὰ τὴν ἔννοιαν τοῦ ἄρθρου 543, ὅταν πληρόνωνται καὶ τὰ παρεπόμενα μετὰ τοῦ κυρίου χρέους (2). Πρέπει ὁμῶς νὰ ἔχωμεν ὑπ' ὄψιν τὸ ὅτι ἡ ἀπόφασις ἡ κηρύττουσα τὴν πτώχευσιν ἀναστέλλει τοὺς τόκους (ἄρθρ. 445, ἐμπ. κώδ.). Ἐπειδὴ δὲ αἱ ἀποφάσεις αἱ κηρύττουσαι τὴν πτώχευσιν τῶν συνοφειλετῶν ἐνδέχεται νὰ εἶναι διαφορῶν χρονολογιῶν, ὁ πιστωτὴς παρίσταται ἐνίοτε ἐν ἐκάστη πτωχεύσει διὰ ποσὸν διάφορον.

923. Κατὰ τὸ κοινὸν δίκαιον ὁ ἐγγυητὴς ὁ πληρώσας τὸ ὅλον ἢ μέρος τοῦ χρέους ἔχει ἀναγωγὴν κατὰ τοῦ πρωτοφειλέτου (ἄρθρ. 2028 ἀστ. κώδ.), ὁ δὲ συνοφειλέτης ὁ ἐξοφλήσας ποσὸν ἀνώτερον τῆς μερίδος τῆς ὀφειλῆς τὴν ὁποίαν πρέπει ὀριστικῶς νὰ φέρῃ, ἔχει ἀναγωγὴν κατὰ τῶν συνοφειλετῶν τοῦ τοῦλάχιστον διὰ τὴν μερίδα ἐκάστου ἐξ αὐτῶν (ἄρθρ. 1213 καὶ 1214 τοῦ ἀστ. κώδικος). Ὅταν ὁ πιστωτὴς λαμβάνῃ μέρος ἐν τῇ πτωχεύσει τοῦ ἐγγυητοῦ, ἔχει ἄρα γε ἡ ὁμάς αὐτοῦ ἀναγωγὴν κατὰ τῆς πτωχεύσεως τοῦ πρωτοφειλέτου ; Ὅταν ὁ πιστωτὴς λαμβάνῃ ἐν τῇ πτωχεύσει ἀλληλεγγύου συνοφειλέτου μέρος ἀνώτερον τῆς μερίδος τὴν ὁποίαν πρέπει ὁ τελευταῖος οὗτος νὰ φέρῃ ὀριστικῶς ἐν τῇ πτωχεύσει, ἔχει ἄρα γε ἡ ὁμάς τῆς πτωχεύσεως ταύτης ἀναγωγὴν κατὰ τῶν ἄλλων πτωχεύσεων ; Τὸ ἄρθρον 543 λύει τὰ ζητήματα ταῦτα θέτον κανόνα γενικὸν καὶ ἀναγράφον ἐξαίρεσιν αὐτοῦ.

Ἡ γενικὴ ἀρχὴ εἶναι ὅτι δὲν δίδεται, λόγῳ πληρωθέντων μερι-

(1-2) Τὸ ἄρθρον 543 τοῦ ἐμπ. κώδικος, ὅπερ συνδέεται πρὸς τὸ ἄρθρον 542, ὁμιλεῖ περὶ τοῦ ὁλικοῦ ποσοῦ τῆς ἀπαιτήσεως εἰς κεφάλαιον καὶ παρεπόμενα.

σμάτων, ἀναγωγή εἰς τὰς πτωχεύσεις τῶν συνυποχρέων, εἰς τὰς μὲν κατὰ τῶν δέ. Ἐν τῇ ἀρχῇ ταύτῃ ἔχομεν λογικὴν καὶ ἀναγκασίαν συνέπειαν τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου 542 : ἀκριβῶς ἐπειδὴ ὁ πιστωτὴς παρίσταται ἐν ἐκάστη πτωχεύσει δι' ὁλόκληρον τὸ ποσὸν τῆς ἀπαιτήσεως, δὲν ἐπιτρέπεται κατ' ἀρχὴν ἀναγωγή τις μεταξὺ τῶν πτωχεύσεων· ἄλλως, ἡ αὐτὴ ἀπαίτησις θὰ ἀνεγγράφετο ἐν τῇ αὐτῇ πτωχεύσει δι' ὁλόκληρον τὸ ποσὸν αὐτῆς ἡυξημένον κατὰ τὸ ποσὸν τῆς ἀναγωγῆς, τουτέστι διὰ πλεόν τῶν 100 %.

Οὕτω, πιστωτὴς τις 100,000 φράγκων ἔλαβε μέροςμα ἐξ 75,000 φράγκων ἐν τῇ πτωχεύσει τοῦ πρωτοφειλέτου καὶ μέροςμα 25,000 φράγκων ἐν τῇ πτωχεύσει τοῦ ἐγγυητοῦ· ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει ὁ ἐγγυητὴς δὲν δύναται νὰ ἐμφανισθῇ διὰ τὰς 25,000 ταύτας φράγκων ἐν τῇ πτωχεύσει τοῦ πρωτοφειλέτου. Ἀλλως, ἡ ἀπαίτησις ἡ ἀνερχομένη εἰς 100,000 φράγκα θὰ παρίστατο δι' 125,000 ἐν τῇ τούτου πτωχεύσει.

Ἀλλὰ τῆς ἀρχῆς ταύτης εἰσάγει ἐξαίρεσιν τὸ ἄρθρον 543. Ὁ πιστωτὴς δὲν δύναται νὰ ἐμρχνίζηται ἐν ἐκάστη πτωχεύσει δι' ὁλόκληρον τὸ ποσὸν τῆς ἀπαιτήσεως του εἰ μὴ μέχρις ὀλοσχεροῦς πληρωμῆς. Ὅταν τὸ ἄθροισμα τῶν μερισμάτων ἄτινα δίδουσιν αἱ πτωχεύσεις ὑπερβαίνωσι τὸ ὀλικὸν ποσὸν τῆς ἀπαιτήσεως ὡς πρὸς τε τὴν κυρίαν ἀπαίτησιν καὶ τὰ παρεπόμενα, ὁ πιστωτὴς δὲν λαμβάνει τὸ ὑπόλοιπον. Ἐν τῷ μέτρῳ τοῦ ὑπολοίπου τούτου χωροῦσιν ἀναγωγαὶ μεταξὺ τῶν ομάδων τῶν πτωχεύσεων· διότι αἱ ἀναγωγαὶ αὗται δὲν ἄγουσιν εἰς τὸ ἀποτέλεσμα τῆς ἀναγραφῆς τῆς ἀπαιτήσεως ἐν ταῖς πτωχεύσεσι διὰ ποσὸν ὑπερβαῖνον τὸ ἰσότιμον αὐτῆς.

Πῶς ὀρίζεται δὲ εἰς τίνας ομάδας ἀνήκει ἡ μὴ ἀναγωγή τις καὶ κατὰ τίνων ομάδων δίδεται ἡ μὴ ἀναγωγή ; Τὸ ἄρθρον 543 ἀπαντᾷ εἰς τὸ ζήτημα τοῦτο ὀρίζον, *ὅτι τὸ ὑπερβάλλον ἀνήκει κατὰ τὴν τάξιν τῶν ὑποχρεώσεων εἰς ἐκείνους ἐκ τῶν ὑποχρέων οὔτινες δικαιοῦνται ν' ἀποζημιωθῶσι παρὰ τῶν λοιπῶν.* Ἡ διάταξις αὕτη εἶναι ὀρθοτάτη εἰς τὴν συνήθη περίπτωσιν, καθ' ἣν πρόκειται περὶ ἐμπορικοῦ γραμματίου· ἡ χρονολογία τῶν ἐν αὐτοῖς ὑπογραφῶν ὀρίζει κατ' ἀρχὴν τίς ὁ ἀσφαλίζων (ὁ ὑπόχρεως εἰς ἀποζημίωσιν) καὶ τίς ὁ ἀσφαλιζόμενος (ὁ δικαιούμενος νὰ ἀποζημιωθῇ)· πᾶς ὀπισθογράφος εἶναι τῷ ὄντι ἐγγυητὴς τοῦ ἐπομένου

αὐτῷ ὀπισθογράφου καὶ ἀσφαλίζεται ὑπὸ τοῦ προηγουμένου αὐτοῦ (ἔχει ἐγγυητὰς τοὺς προηγουμένους αὐτοῦ)⁽¹⁾. Ἄλλ' ἡ χρονολογικὴ τάξις τῶν ὑποχρεώσεων δὲν πρέπει ἐν γένει νὰ ἐξετάζεται ἐκτὸς τῆς περιπτώσεως καθ' ἣν πρόκειται περὶ ἐμπορικῶν γραμματίων αἰπτωχεύσεις τῶν δικαιουμένων εἰς ἀποζημίωσιν (ἡγγυημένων, ἡσφαλισμένων, *garantis*) ἔχουσιν ἀναγωγὰς κατὰ τῶν πτωχεύσεων τῶν ὑποχρέων εἰς ἀποζημίωσιν (*garants*) ἀνεξαρτήτως τῶν οἰκείων χρονολογιῶν τῶν ὑποχρεώσεων· τὸ ὑπερβάλλον ἀνήκει εἰς τὴν ὁμάδα τῶν δικαιουμένων εἰς ἀποζημίωσιν (*masse garantie*) προτιμωμένων τῆς ὁμάδος τῆς ὑποχρέου εἰς ἀποζημίωσιν (*masse garante*).

924. Χρήσιμον εἶναι, πρὸς ἐξήγησιν τῆς σημασίας τῆς διατάξεως τοῦ ἀρθροῦ 543 τοῦ ἀφορῶντος τὰς ἀναγωγὰς τῶν ὁμάδων κατ' ἀλλήλων, νὰ ἐφαρμόσωμεν αὐτὴν εἰς τὰς κυριωτέρας τῶν περιπτώσεων αἵτινες δύνανται νὰ ἐμφανισθῶσιν :

α. Ἡ ἀπλουστέρα τῶν περιπτώσεων εἶναι ἡ καθ' ἣν ἔχομεν χρέος ἐξησφαλισμένον ὑπὸ ἐγγυητοῦ. Τὸ χρέος ἀνέρχεται, λόγου χάριν, εἰς 100,000 φράγκα. Ὁ πιστωτὴς ἔλαβε 75 ο)ο ἥτοι 75,000 φράγκα ἐν τῇ πτωχεύσει τοῦ ἐγγυητοῦ. Παρίσταται ἀκόμη δι' 100,000 φράγκα ἐν τῇ πτωχεύσει τοῦ πρωτοφειλέτου. Ἡ πτώχευσις αὕτη δίδει εἰς αὐτὸν μέρος ἀνώτερον τῶν 25 ο)ο ἥτοι 50 ο)ο. Ὁ πιστωτὴς δὲν δύναται νὰ λάβῃ εἰμὴ 25 ο)ο, ἥτοι 25,000 φράγκα. Τὸ ἄλλο μέρος τοῦ μερίσματος (25,000 φράγκα) θέλει λογισθῇ εἰς τὴν πτώχευσιν τοῦ ἐγγυητοῦ.

β. Γραμματίον εἰς διαταγὴν 10 000 φράγκων ἐξεδόθη ὑπὸ τοῦ Ἰωσήφ ὑπὲρ τοῦ Παύλου, ὅστις ὀπισθογράφησεν αὐτὸ ὑπὲρ τοῦ Πέτρου καὶ συνεπείᾳ ἀλληλοδιωδῶν ὀπισθογραφῆσεων περιῆλθεν εἰς χεῖρας τοῦ Ραῦμόνδου καὶ τοῦ Θωμᾶ, ὅστις εἶναι κομιστὴς αὐτοῦ. Ὁ ἐκδότης καὶ οἱ τρεῖς ὀπισθογράφοι εἶναι ὀφειλέται τοῦ ὅλου ἰστίμου τοῦ εἰς διαταγὴν γραμματίου (ἀρθρ. 140, ἐμπ. κώδικος). Ὁ κομιστὴς καὶ ἕκαστος ὀπισθογράφος εἶναι ἡσφαλισμένοι ὑπὸ τῶν προηγουμένων ὀπισθογράφων καὶ ὑπὸ τοῦ ἐκδοτοῦ Ἰωσήφ. Ἐνταῦθα τῷ ὄντι ἡ τάξις τῶν ὑποχρεώσεων καθορίζει τίνες εἶναι

(1) Ὁρα τὸ παρὸν Σύστημα κλπ. τόμ. Δ' ἀριθ. 132.

οἱ ἀσφαλίζοντες (garants) καὶ τίνες οἱ ἀσφαλιζόμενοι (garantis) (ἀριθ. 923).

Ἐὰν ὑποθέσωμεν, ὅτι αἱ πτωχεύσεις ἐκκαθαρισθεῖσαι ἢ μία κατόπιν τῆς ἄλλης δίδουσιν : ἢ τοῦ Ραϋμόνδου 1000 φράγκα, ἢ τοῦ Πέτρου 2000 φράγκα, ἢ τοῦ Παύλου 5000 φράγκα, ἢ τοῦ Ἰωσήφ 6,000 φράγκα, ἐπειδὴ αἱ τρεῖς πρῶται πτωχεύσεις δίδουσι σύνολον μερισμάτων ἐξ 8000 φράγκων, ὁ κομιστὴς δὲν δύναται νὰ λάβῃ ἐν τῇ πτωχεύσει τοῦ Ἰωσήφ εἰμὴ 2000 φράγκα ἐπὶ τῶν 6000, καὶ ἐπομένως 4000 φράγκα θέλουσιν εἶσθαι διαθέσιμα. Κατὰ τὸ ἄρθρον 543 τὸ τελευταῖον τοῦτο πρῶτον, ἀποτελοῦν τὸ ὑπερβάλλον τῶν μερισμάτων ἐπὶ τοῦ ἰσοτίμου τοῦ χρέους, πρέπει νὰ περιέλθῃ κατὰ τὴν τάξιν τῶν ὑποχρεώσεων εἰς ἐκείνους ἐκ τῶν συνυποχρέων, οἵτινες δικαιοῦνται ν' ἀποζημιωθῶσι παρὰ τῶν λοιπῶν. Κατὰ συνέπειαν ἡ ὁμάς τοῦ Ραϋμόνδου θέλει ἀναλάβει πρὸ παντὸς ἄλλου τὰ 1000 φράγκα τὰ ὅποια ἐπλήρωσεν, ἔπειτα 2000 φράγκα θέλουσι δοθῇ εἰς τὴν ὁμάδα τοῦ Πέτρου, ἡ δὲ ὁμάς τοῦ Παύλου ἢ πληρώσασα 5000 φράγκα θέλει ἀναλάβει τὰ ὑπολειπόμενα 1000 φράγκα.

Τὸ ὀριστικὸν ἀποτελέσμα ἐστὶ τὸ αὐτό, ἀλλ' αἱ ἀναγωγαὶ ἤθελον κανονισθῇ ἀπλούστερον, ἐὰν αἱ πτωχεύσεις τῶν διαφόρων ὑπογραφέων τοῦ εἰς διαταγὴν γραμματίου ἐξεκαθαρίζοντο κατὰ τάξιν ἀπολύτως ἀντίστροφον τῆς ἀνωτέρω ὑποτεθείσης. Ἐν τῇ περιπτώσει ταύτῃ ὁ κομιστὴς θὰ ἐλάμβανεν 6000 φράγκα ἐν τῇ πτωχεύσει τοῦ ἐκδότη τοῦ Ἰωσήφ καὶ 4000 ἐπὶ 5000 φράγκων ἐν τῇ τοῦ πρώτου ὀπισθογράφου Παύλου. Τὰ ὑπολειπόμενα 1000 φράγκα θὰ διενέμοντο εἰς τοὺς πιστωτὰς τῆς ὁμάδος τῆς πτωχεύσεως τοῦ Παύλου, παρομοίως δὲ τὰ μερίσματα τὰ ἀναλογοῦντα εἰς τὸ γραμματίον ἐν τῇ πτωχεύσει τοῦ Πέτρου καὶ τοῦ Ραϋμόνδου θὰ ἔμενον ἐν αὐτῇ.

γ. Δυνάμεθα δὲ νὰ ὑποθέσωμεν ἐκτὸς τῆς περιπτώσεως καθ' ἣν πρόκειται περὶ ἐμπορικοῦ γραμματίου, ὅτι ἀλληλέγγυοι συνοφελᾶται ἐκηρύχθησαν πάντες εἰς κατὰστασιν πτωχεύσεως καὶ ὅτι τὸ ἄθροισμα τῶν μερισμάτων τῶν ἀναλογούντων εἰς τὴν ἀπαίτησιν, κατ' ἐφαρμογὴν τοῦ ἄρθρου 542, ὑπερβάλλει τὸ ἰσότιμον αὐτῆς. Ἐν τῇ περιπτώσει ταύτῃ τὸ ὑπερβάλλον πρέπει νὰ περιέλθῃ εἰς τὰς διαφόρους ὁμάδας κατὰ τρόπον τοιοῦτον, ὥστε, ἐὰν πάντες εἶ

συνοφειλέται ἔχουσιν ἴσην ἐνοχὴν ἐν τῇ ὀφειλῇ, ἕκαστος ἐξ αὐτῶν νὰ φέρῃ ἴσον μέρος αὐτοῦ προστιθεμένης εἰς αὐτὸ τῆς μερίδος τῶν ἀφερεγγύων.

Οὕτω ἡ ἀπαίτησις εἶναι 30,000 φράγκων. Ὁ πιστωτὴς δύναται νὰ ἐμφανισθῇ διὰ τὸ ποσὸν τοῦτο ἐν τῇ πτωχεύσει ἐκάστου τῶν ἀλληλεγγύων συνοφειλετῶν μέχρι τελείας πληρωμῆς. Ἡ μερὶς ἐκάστου τῶν ὀφειλετῶν ἐν τῇ ὀφειλῇ εἶναι ἐξ $\frac{1}{3}$ ἤτοι 10,000 φράγκων. Ἡ πτώχευσις τοῦ συνοφειλέτου Πρίμου δίδει μέρος ἐκ 16,000 φράγκων, ἡ τοῦ Σεκούνδου ἐκ 3000, τέλος ἡ τοῦ Τερτίου δίδει μέρος ἐξ 25,000 φράγκων. Ἐν τῇ πτωχεύσει τοῦ Τερτίου ὁ πιστωτὴς δὲν δύναται νὰ λάβῃ τὰς 25,000 ταύτας φράγκων, διότι ἡ ἀπαίτησις αὐτοῦ εἶναι 30,000 φράγκα, ἔλαβε δὲ ἤδη 19,000 φράγκων εἰς τὰς δύο ἄλλας πτωχεύσεις· δὲν θέλει λάβει δὲ εἰ μὴ 11,000 φράγκα ἐπὶ τῶν 25,000. Προδήλως δὲν πρέπει νὰ ἀκολουθήσωμεν ἐνταῦθα τὴν τάξιν τῶν ὑποχρεώσεων· ρητέον δ' ὅτι ὥς ἐπὶ τὸ πολὺ ἀλληλέγγυοι συνοφειλέται ὑποχρεοῦνται ταυτοχρόνως. Ἐπειδὴ ἡ πτώχευσις τοῦ Σεκούνδου δίδει μόνον 3,000 φράγκα ἀντὶ τῶν 10,000, τὰ ὅποια θὰ ὤφειλεν αὐτός νὰ φέρῃ ἂν ἦτο φερέγγυος, ὁ Πρίμος καὶ ὁ Τέρτιος ὀφείλουσι νὰ φέρωσι πλὴν τῆς ἰδίας ἐαυτῶν μερίδος τὸ ἥμισυ ἐκείνου τὸ ὅποιον δὲν δύναται νὰ πληρώσῃ ὁ ἀφερέγγυος, ἤτοι 10,000 φράγκα + 3,500, τουτέστιν ἐν ὅλῳ 13,500 φράγκα. Ἡ ὁμάς τοῦ Πρίμου θέλει ἔχει ἀναγωγὴν διὰ 2500 φράγκα κατὰ τῆς τοῦ Τερτίου. Οὕτω ἐκάστη ἐξ αὐτῶν θέλει φέρει 13,500. Τῷ ὄντι ἡ ὁμάς τοῦ Πρίμου πληρώσασα μέρος ἐκ 16,000 φράγκων θέλει λάβει 2500 φράγκα ἐκ τῆς ὁμάδος τοῦ Τερτίου, ἥτις ἐπλήρωσεν ἤδη 11,000 φράγκα εἰς τὸν πιστωτήν.

925. *Βεβαία περίπτωσις ἐφαρμογῆς τοῦ ἄρθρου 544.* — Περίπτωσις ὅλως διάφορος τῆς τοῦ ἄρθρου 542 προβλέπεται ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 544. Τὸ ἄρθρον τοῦτο ὑποθέτει, ὅτι εἰς στιγμὴν καθ' ἣν οὐδεὶς τῶν ὀφειλετῶν ἐκηρύχθη ἐν πτωχεύτει ⁽¹⁾ εἰς ἐξ αὐτῶν ἐπλήρωσε μέρος τῆς ὀφειλῆς. Ἐν τῇ ὑποθέσει ταύτῃ ἡ ὑπὸ τοῦ νόμου δεδομένη λύσις εἶναι ὅλως διάφορος ἐκείνης, ἣν καθιεροῖ τὸ ἄρθρον

(1) Εἶναι ἀδιάφορον ἂν εἰς ἣ πλείονες τῶν ὀφειλετῶν εὐρίσκεται ἤδη εἰς κατάστασιν παύσεως τῶν πληρωμῶν.

542· τὸ κοινὸν δίκαιον ἐφαρμόζεται, τῆς ἀπαιτήσεως ἀποσβεσθείσης ὡς πρὸς ἓν μέρος, ὁ πιστωτὴς δὲν δύναται νὰ ἐμφανισθῇ εἰς τὴν πτώχευσιν ἐτέρου ὀφειλέτου εἰμὴ μετ' ἀφαίρεσιν τῶν ὅσα ἔλαβεν ἤδη ὁ πιστωτὴς οὗτος. Ἐὰν λοιπόν, ἐπὶ παραδείγματι, τῶν συνοφειλετῶν τις ἐπλήρωσεν 75,000 φράγκκ ἐπὶ χρέους 100,000 φράγκων, ὁ πιστωτὴς δὲν δύναται νὰ ἐμφανισθῇ ἐν τῇ πτωχεύσει ἐτέρου συνοφειλέτου, εἰμὴ ὡς πιστωτὴς τοῦ ὑπολοίπου, ἥτοι 25,000 φράγκων.

926. Πῶς νὰ ἐξηγήσωμεν τὴν ριζικὴν ταύτην διαφορὰν μεταξὺ τῆς λύσεως ταύτης καὶ τῆς τοῦ ἄρθρου 542 ; Ὅταν κατὰ τὸν χρόνον τῆς μερικῆς πληρωμῆς ἢ φερεγγυότης τῶν ὀφειλετῶν ἐπιτρέπη εἰς τὸν πιστωτὴν νὰ ἐλπίζη ἀκεραίαν πληρωμὴν, οὐδεὶς ὑπάρχει λόγος νὰ μὴ ἀφήσωμεν τὴν μερικὴν πληρωμὴν νὰ παραγάγῃ τὸ φυσικὸν ἀποσβεστικὸν ἀποτέλεσμά της. Τοῦναντίον, ὅταν οἱ ὀφειλέται εἶναι ἐν πτωχεύσει, καθ' ἣν στιγμὴν γίνεται μερικὴ τις πληρωμὴ, εὐνόητον τυγχάνει νὰ μὴ θεωρῇ ὁ νόμος, ἐρμηνεύων τὴν θέλησιν τῶν μερῶν, ὡς ἐν μέρει ἀπεσβεσθεῖσαν ὡς πρὸς τὰς ἄλλας πτωχεύσεις. Ἐχομεν ἐνταῦθα ἐρμηνείαν βουλήσεως καὶ λογικὴν καὶ συνάδουσιν πρὸς τὸ συμφέρον τῆς πίστεως, ὅπερ δικαιολογεῖ τὴν τῶν ἄρθρων 542 καὶ 543 παρέκκλινιν ἀπὸ τοῦ κοινοῦ δικαίου ⁽¹⁾.

Δὲν δίδουσι βεβαίως—πολλοῦ γε καὶ δεῖ—πάντες οἱ συγγραφεῖς τὴν αὐτὴν ἐξήγησιν τῶν ἄρθρων 542 καὶ 544 ἐμπ. κώδικος. Τρεῖς δὲ κύριαι θεωρίαι ἀνεπτύχθησαν πρὸς ἐξήγησιν τῶν διατάξεων τούτων.

Κατὰ τὴν μίαν ἐξ αὐτῶν ⁽²⁾, τὰ ἄρθρα 542 μέχρι 544 τοῦ ἐμπ. κώδικος εἶναι ἐφαρμογὴ τοῦ κοινοῦ δικαίου. Μερικὴ πληρωμὴ κωλύει ἢ μὴ τὸν πιστωτὴν νὰ ἐμφανισθῇ ὡς πιστωτὴς τοῦ ὅλικοῦ ποσοῦ τοῦ χρέους, καθόσον ἐπληρώθη ὁ πιστωτὴς ἐκουσίως, ἢ ἠναγκάσθη οὗτος νὰ δεχθῇ τὴν πληρωμὴν ὡς συμβαίνει ἐν περιπτώσει πτωχεύσεως τοῦ ἐνεχομένου. — Ἡ εὐφυὴς αὕτη ἐξήγησις δὲν νομίζομεν ὅτι πρέπει νὰ γίνῃ ἀποδεκτὴ. Ἡ προτχθεῖσα διάκρισις

(1) Ὅρα σύμφωνον Thaller, ἐνθα ἄνωτ. τόμ. II, σελ. 153.

(2) Ὅρα Boistel, ἀριθ. 992. Ὅρα ἐπίσης Massé, τόμ. III, ἀριθ. 2021.

θὰ ἦτο ἴσως ἐπιεικῶς δικαία. Δὲν φαίνεται ὅμως θεσπισθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐμπ. κώδικος. Καθ' ἡμᾶς τὸ ἄρθρον 544 ἀναγνωρίζει ἀποσβεστικὸν ἀποτέλεσμα ἐν τῇ περιπτώσει καθ' ἣν δύναται νὰ προέρχεται ἐκ προσώπου ἀφερεγγύου. Τὰ ἄρθρα 542 μέχρι 544 δὲν διακρίνουσι καθόσον ἡ μερικὴ πληρωμὴ γίνεται ὑπὸ ὀφειλέτου φερεγγύου ἢ ἀφερεγγύου, ἀλλὰ καθόσον ἡ μερικὴ πληρωμὴ γίνεται πρὶν ἢ περιπέσῃ τις τῶν ὀφειλετῶν εἰς πτώχευσιν ἢ διατελῇ ἤδη ἐν πτωχεύσει εἰς ἣ πλείονες ὀφείλεται ("Ορα ἀριθ. 929).

Ἐτερον σύστημα ὅλως διάφορον ἐπλάσθη πρὸς δικαιολογίαν τῆς διακρίσεως, ἣν ποιοῦνται τὰ ἄρθρα 542 μέχρι 544 τοῦ ἐμπ. κώδικος ⁽¹⁾. Ἐξηγεῖται, εἶπον, αὕτη ἐκ τῆς ἀρχῆς τῆς καταβολῆς καὶ ἐκ τῆς ἀρχῆς τοῦ μερίσματος. Δυνάμει τῆς ἀρχῆς τῆς καταβολῆς, ὅταν ἀλληλεγγυὸς τις συνοφειλέτης ἐνεργῇ μερικὴν πληρωμὴν, οἱ ἄλλοι ἐλευθεροῦνται ἐν μέρει. Ἀλλ' ὅταν οἱ συνυπόχρεοι εἶναι ἐν πτωχεύσει, γίνεται μετατροπὴ· ἡ ἀπαίτησις μετατρέπεται εἰς δικαίωμα ἐπὶ τοῦ μερίσματος. Τὸ δικαίωμα τοῦτο εἶναι διακεκριμένον ἐν ἐκάστη πτωχεύσει· διότι τὸ ποσὸν τοῦ μερίσματος ἐξαρτᾶται ἐκ τοῦ ἐνεργητικοῦ καὶ τοῦ παθητικοῦ ἐκάστης ἐξ αὐτῶν. Καθόσον ἀφορᾷ τὸ ἐπὶ τοῦ μερίσματος δικαίωμα δὲν ὑπάρχει ἀλληλεγγύη μεταξὺ τῶν διαφόρων ομάδων· ἐκάστη ἐξ αὐτῶν ὀφείλει πράγματα ἐντελῶς διάφορα. Διὸ τὸ μέρισμα τὸ πληρωνόμενον ἐν τινι πτωχεύσει δὲν δύναται νὰ ἔχῃ μηδεμίαν ἐπιρροὴν ἐπὶ τοῦ μερίσματος τοῦ πληρωτέου ὑπὸ τῶν ἄλλων, πλὴν ἂν πάντα τὰ μερίσματα ἀθροιζόμενα ὑπερβάλλουσι τὸ ποσὸν τῆς ἀπαιτήσεως. — Ἡ θεωρία αὕτη δὲν εἶναι ὀρθή. Ἡ πτώχευσις τῶν συνοφειλετῶν δὲν ἐπιφέρει μεταξὺ αὐτῶν τὴν παῦσιν τῆς ἀλληλεγγύης· ἐκεῖνο τὸ ὅποῖον ἀποδεικνύει τοῦτο τρανῶς εἶναι ἡ ὑπαρξίς τῆς ἀναγωγῆς τῆς τεθεσπισμένης ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 543. Ἄλλως τε θέλομεν ἰδεῖ (ἀριθ. 929), ὅτι τὸ ἄρθρον 542, ἐξηγούμενον τῇ βοηθείᾳ τῆς δῆθεν ἀρχῆς τοῦ διαιρετοῦ, ἐφαρμόζεται καὶ εἰς περιπτώσεις ἀκόμη καθ' ἃς ἡ μερικὴ πληρωμὴ προέρχεται ἐκ συνοφειλέτου in bonis ⁽¹⁾.

(1) Bravard-Veyrières, V, σελ. 592 μέχρι 598.

(2) Τὸ σύστημα τοῦ Bravard-Veyrières ἀνασχευάζεται ὑπὸ τοῦ σχο-

Τέλος ἐγένετο ἀπόπειρα νὰ ἐξηγηθῶσι τὰ ἄρθρα 542 μέχρι 544 ὡς ἐξῆς (1). Το ἄρθρον 542 ἀπορρέει ἐκ τοῦ συνδυασμοῦ τῶν γενικῶν περὶ τῆς ἀλληλεγγύης ἀρχῶν καὶ ἐκ τῶν ἰδιαιτέρων περὶ τῆς πτωχεύσεως ἀρχῶν τῶν ἐφαρμοζομένων εἰς τὴν ὠρισμένην ὑπόθεσιν ἥτις εἶναι τὸ ἀντικείμενον αὐτῶν. Ὁ νομιθέτης ὑποθέτει ἐν τῷ ἄρθρῳ 542 ἐμπ.κώδικος, ὅτι ὑπάρχει ταυτόχρονον τῶν πτωχεύσεων, τουτέστιν ὅτι πάντες οἱ ὀφειλέται ἐπτώχευσαν συνάμα. Ἀμα ὡς ἐκηρύχθη μία τῶν πτωχεύσεων, ὁ πιστωτὴς ἔχει δικαίωμα κεκτημένον ἐπὶ τοῦ ποσοῦ τὸ ὅποιον δύναται αὕτη νὰ δώσῃ κατὰ τὸ ἀποτέλεσμα τῆς ἐκκαθαρίσεως. Τὸ κεκτημένον τοῦτο δικαίωμα ἀφίνει ὑφισταμένην τὴν ἀπαίτησιν ἀκεραίαν, οὐδὲν δὲ μεταγενέστερον συμβεβηκὸς δύναται νὰ καταστήσῃ αὐτὴν ὀπισθενεργῶς ἄπρακτον. Τὸ δικαίωμα ὅπερ ἔχει ὁ πιστωτὴς ἐν μιᾷ τῶν πτωχεύσεων τὸ ἔχει προδήλως καὶ ἐν ἐκάστη τῶν λοιπῶν. Δύναται λοιπὸν νὰ ἐμφανισθῇ ἐν ἐκάστη ἐξ αὐτῶν διὰ τὴν ὀνομαστικὴν ἀξίαν τοῦ τίτλου αὐτοῦ. Τοῦτο ἀπορρέει ἐκ τῶν ἄρθρων 1200 καὶ 1204 ἀστ. κώδικος. Ἄν ἦτο δυνατόν νὰ ἔβαινον αἱ ἐκκαθαρίσεις τῶν διαφόρων πτωχεύσεων μετ' ἴσης ταχύτητος καὶ νὰ ἐπερατοῦντο κατὰ τὸν αὐτὸν χρόνον, ὁ πιστωτὴς, ἐμφανιζόμενος ἐν ἐκάστη διὰ τὴν ὀνομαστικὴν ἀξίαν τοῦ δικαιογράφου του, θὰ ἐλάμβανεν ἐν ἐκάστη ὅ,τι θὰ ἠδύνατο αὕτη νὰ δώσῃ. Δὲν θὰ ὑπῆρχε λόγος νὰ ἀφαιρεθῇ ἐν τῇ μιᾷ ὅ,τι θὰ ἐλάμβανεν ὁ πιστωτὴς ἐν ταῖς ἄλλαις. Θὰ ἦτο μάλιστα καὶ ἀδύνατος ἡ ἀφαίρεσις ἐν ἐκάστη τῶν τριῶν, ἀφοῦ αἱ πτωχεύσεις ἐκκαθαρίζονται ταυτοχρόνως. Ὅταν ἐκάστη ἐξ αὐτῶν πληρῶνῃ τὸ μέρεισμά της, ἡ ἀπαίτησις ὑφίσταται ἀκόμη κατὰ τῶν ἄλλων ἀκεραία. Δὲν εἶναι δυνατόν νὰ ἀποβάλλῃ ὁ πιστωτὴς τὸ δικαίωμα τοῦ νὰ ἐμφανίζηται ἐν ἐκάστη πτωχεύσει διὰ τὴν ὀνομαστικὴν ἀξίαν τοῦ τίτλου αὐτοῦ ἔνεκα τῶν διορισμῶν ὥς ἀπαιτοῦσιν αἱ διατυπώσεις ἐκκαθαρίσεως ἢ ἀργοπορίαι ὀφειλόμεναι εἰς τὴν ἀμέλειαν ἢ τοὺς ὑπολογισμοὺς τῶν ὑποχρέων νὰ ἐκπληρώσωσιν αὐτάς. Ὁ κανὼν ἐπὶ πτωχεύσεως εἶναι, ὅτι τὰ δικαιώματα ἐκάστου ὀρίζονται τούν-τεῦθεν ἀμεταβλήτως καθ' ἣν κατάστασιν διατελοῦσι τὰ πράγματα

γιαστοῦ αὐτοῦ Demangeat. Ὁρα Bravard et Demangeat, V, σελ. 599 ἐν σημειώσει.

(1) Demolombe, XXVI, ἀριθ. 336.

κατὰ τὴν ἐποχὴν τῆς κηρύξεως τῆς πτωχεύσεως, ἀκριβῶς ἵνα μὴ εὐνοῦνται οἱ μὲν ἐπὶ ζημίᾳ τῶν δὲ ἐφ' ὅσον διαρκοῦσιν αἱ διορίαι αἱ ὀριζόμεναι διὰ τὴν ἐκπλήρωσιν τῶν διατυπώσεων.

Ἡ ἐξήγησις αὕτη ἔχει ὅσιν ἐπιστημονικοῦ χαρακτῆρος. Βεβαίως δὲ δύναται νὰ γίνῃ ἀποδεκτή. Οὐδὲν ὑπάρχει ὁμῶς τὸ ἀποδεικνῦον, ὅτι αἱ ιδέαι ἃς ἐγκλείει ἦσαν ἀκριβῶς καὶ αἱ ιδέαι τῶν νομοδιδασκάλων οἵτινες ἐπλάσαν τὸ σύστημα καὶ τῶν συντακτῶν τοῦ ἐμπορικοῦ κώδικος. Φαίνεται μᾶλλον ὅτι καὶ οἱ μὲν καὶ οἱ δὲ καθωδηγήθησαν ὑπὸ σκέψεων πρακτικῶν σκοποῦσῶν τὸ ἐνδιαφέρον τοῦ πιστωτοῦ, ὅστις ἄλλως θὰ διέτρεχε τὸν κίνδυνον, παρὰ τὴν ἀλληλεγγύην ἣ τὰς ἐγγυήσεις, νὰ μὴ λάβῃ ὀλόκληρον τὸ ποσὸν τῆς ἀπαιτήσεώς του. Ἡ προταθεῖσα ἐξήγησις θὰ ἦγεν, ἂν ἐγίνετο δεκτή, εἰς ἀποποίησην ἐν ὠρισμέναις περιπτώσεσιν εἰς τὸν πιστωτὴν τοῦ δικαιώματος τοῦ ἐμφανίζεσθαι εἰς τὰς πτωχεύσεις διὰ τὸ ὅλον, ἐνῷ ἡ ἀποποίησης τοῦ δικαιώματος τούτου ἐγκλείει τὸν κίνδυνον τοῦ νὰ μὴ πληρωθῇ ὁλοσχερῶς (Ὅρα ἀριθ. 929). Διὸ ἡ περὶ τῆς πρόκειται θεωρητικὴ ἐξήγησις δὲν πρέπει, καθ' ἡμᾶς, νὰ γίνῃ δεκτή (1).

927. Ἐν ταῖς περιπτώσεσι ταῖς διεπομέναις ὑπὸ τῶν ἀρθρῶν 542 καὶ 543 τοῦ ἐμπορικοῦ κώδικος πρέπει νὰ κανονισθῇ, ἐκτὸς τοῦ ζητήματος τοῦ ἀναφερομένου εἰς τὸ δικαίωμα τοῦ πιστωτοῦ ἐν ταῖς πτωχεύσεσι τῶν συνυποχρέων, καὶ τὸ ζήτημα τῶν ἀναγωγῶν τῶν πτωχεύσεων τούτων κατ' ἀλλήλων.

Ἀκριβῶς δὲ ἐπειδὴ ἐν τῇ περιπτώσει τοῦ ἀρθροῦ 544 ὁ πιστωτὴς δὲν παρίσταται ἐν τῇ πτωχεύσει εἰμὴ μετὰ τὴν ἀφίρεσιν τῶν ὧν ἔλαβε πρὸ τῆς κηρύξεως αὐτῆς, δὲν ἀποκλείει τὸν πληρῶσαντα τὸ τμηματικῶς πληρωθὲν (l'acompte) συνοφειλέτην. Κατὰ τὸ ἀρθρον 544 ἐδαφ. 2, ὁ συνυπόχρεος ἢ ὁ ἐγγυητὴς περιλαμβάνεται ἐν τῇ αὐτῇ ὁμάδι διὰ ὅσα ἐπλήρωσεν ὑπὲρ τοῦ πτωχεύσαντος.

Οὕτω, ὑποτιθεμένου χρέους ἐξ 100,000 φράγκων ἡτφαισμένου ὑπὸ ἐγγυητοῦ καὶ πληρωμῆς ἐξ 75,000 φράγκων γενομένης ὑπὸ

(1) Ἐδόθη αὕτη διὰ ξένους νόμους, ἰδίᾳ διὰ τὸν γερμανικόν. Ὅρα Kohler, Lehrbuch des Konkursrechts, σελ. 351.

τοῦ ἐγγυητοῦ πρὸ πάσης πτωχεύσεως, ὁ πιστωτὴς δύναται νὰ παρ-
σταθῇ μόνον εἰς τὴν πτώχευσιν τοῦ πρωτοφειλέτου διὰ τὰς 25,000
φράγκων, αἵτινες ὀφείλονται αὐτῷ ἀκόμη καὶ κατὰ συνέπειαν ὅ
ἐγγυητὴς δύναται νὰ παρσταθῇ ἐν αὐτῇ, ἐνασκῶν τὴν ἀναγωγὴν
του διὰ τὰς ὑπ' αὐτοῦ πληρωθείσας 75,000 φράγκων. Δὲν κατορ-
θεῖται λοιπὸν νὰ περιληφθῇ ἀπαίτησίς τις ἐν τῇ αὐτῇ πτωχεύσει
διὰ ποσὸν ὑπερβάλλον τὸ ἰσότημόν της, ὡς θὰ συνέβαινεν, ἐὰν ἐν
τῇ περιπτώσει τοῦ ἀρθροῦ 542 ἐγίνετο κατ' ἀρχὴν δεκτὴ ἡ ἀνα-
γωγὴ τοῦ ἐγγυητοῦ.

928. Ἡ διάταξις τοῦ ἀρθροῦ 544, ἥτις καθιερῶι τὴν λύσιν
ταύτην, ἐφαρμόζεται βεβαίως ἐν ταῖς σχέσεσι τοῦ πιστωτοῦ τοῦ
ἐγγυητοῦ μετὰ τῆς πτωχεύσεως τοῦ πρωτοφειλέτου. Ἀλλ' ἐφαρμό-
ζεται ἄρα γε καὶ ἐν ταῖς σχέσεσι τοῦ πιστωτοῦ μετὰ τοῦ ἐγγυητοῦ,
ὥστε νὰ δύναται ὁ τελευταῖος οὗτος νὰ διατηρῇ δι' ἑαυτὸν μόνον,
ἀποκλείων τὸν πιστωτὴν, τὸ ἐν τῇ πτωχεύσει ταύτῃ ληφθὲν μέρι-
σμα ; Αἱ γνώμαι διέστανται ἐπὶ τοῦ προκειμένου.

Συγγραφεῖς τινες ὑποστηρίζουσιν, ὅτι, ἐὰν ὁ ἐγγυητὴς συντρέξῃ
μετὰ τοῦ πιστωτοῦ εἰς τὴν πτώχευσιν τοῦ πρωτοφειλέτου, δὲν
θέλει λάβει ἀκεραίως τὸ μέρος τὸ ἀναλογοῦν εἰς τὸ μέρος
(l'acompte) ὃπερ ἐπλήρωσεν, ἀλλ' ὅτι ἐκ τοῦ μερίσματος τούτου
ὁ πιστωτὴς λαμβάνει, ἀποκλείων τοὺς ἄλλους πιστωτὰς τοῦ ἐγγυη-
τοῦ, μέρος ἀναλογοῦν πρὸς τὸ ποσόν, κατὰ τὸ ὅποιον τὸ ἴδιον
αὐτοῦ μέρος ἡλαττώθη ἔνεκα τῆς συνδρομῆς τοῦ ἐγγυητοῦ (1).
Οὕτω, ἀπαίτησις ἐξ 120,000 φράγκων εἶναι ἡσφαλισμένη ὑπὸ
ἐγγυητοῦ, πρὶν ἢ δὲ κηρυχθῇ εἰς κατὰστασιν πτωχεύσεως ὁ πρωτο-
φειλέτης, ὁ ἐγγυητὴς ἐπλήρωσεν εἰς τὸν πιστωτὴν μέρος τῆς ὀφειλῆς
(un acompte) ἐξ 100,000 φράγκων. Τὸ παθητικὸν τῆς πτωχεύ-
σεως, περιλαμβανομένων ἐν αὐτῷ τῶν περὶ ὧν πρόκειται 120,000
φράγκων, ἀνέρχεται εἰς 600,000 φράγκα, ὑπάρχει δὲ ἐνεργητικὸν
ἐκ 300,000 φράγκων, καὶ ἐπομένως ἕκαστος πιστωτὴς ἔχει δικαίω-
μα εἰς μέρος 50 % . Τὸ μέρος τὸ ἀναλογοῦν εἰς τὸν πιστωτὴν,
ὅστις ἔλαβεν ἤδη 100,000 φράγκα ἐπὶ τῶν 120,000 φράγκων,

(1) Max Villemain, *Revue pratique de Droit français* τόμ. II, σελ. 391
καὶ ἐπομ. Demangeat sur Bravard, τόμ. Ε'. σελ. 611, σημ. 1. Laurin,
ἀριθ. 1223 μέχρι 1226.

ἄτινα τῷ ὀφείλοντο, εἶναι 10,000 φράγκων, τὸ δὲ τοῦ ἐγγυητοῦ 50,000 φράγκων. Καθ' ἣν ἐκθέτομεν γνώμην, ὁ πιστωτῆς δικαιούται νὰ κριθῇ ὡς πρὸς τὸν ἐγγυητὴν ὡς ἂν μὴ παρίστατο ὁ τελευταῖος οὗτος ἐν τῇ πτωχεύσει τοῦ πρωτοφειλέτου. Οὕτω, ἐν ταῖς σχέσεσιν αὐτοῦ πρὸς τὸν ἐγγυητὴν ὁ πιστωτῆς δικαιούται εἰς τὰ 60 ⁰/₁₀ καὶ ὅχι εἰς τὰ 50 ⁰/₁₀ τῶν 20,000 φράγκων, ἄτινα ὀφείλονται αὐτῷ ἀκόμη, ἥτοι 12,000 φράγκα. Θέλει λάβει δὲ 2,000 φράγκα ἐκ τοῦ μερίσματος τοῦ ἀναλογοῦντος εἰς τὸν ἐγγυητὴν, ὅστις θέλει ἔχει τὸ ἐπὶ πλεόν, ἥτοι 48,000 φράγκων.

Ὑπὲρ τῆς θεωρίας ταύτης λέγεται τὸ ὅτι, κατὰ τὰς γενικὰς ἀρχὰς τοῦ δικαίου, ὁ ἐγγυητῆς δὲν δύναται νὰ βλάψῃ τὸν πιστωτὴν, ὅστις δὲν ἐπληρώθη ὀλοσχερῶς συντρέχων μετ' αὐτοῦ ἐν τῇ πτωχεύσει τοῦ πρωτοφειλέτου. Ὑπὲρ τῆς γνώμης ταύτης φέρεται κατὰ πρῶτον τὸ ἄρθρον 1252 τοῦ ἀστ. κώδικος, κατὰ τὸ ὅποιον ἡ ὑποκατάστασις δὲν δύναται νὰ βλάψῃ τὸν πιστωτὴν, ὅστις ἐν μέρει μόνον ἐπληρώθη· ἐν τῇ περιπτώσει ταύτῃ δύναται νὰ ἐξασκήσῃ τὰ δικαιώματά του διὰ τὸ ὑπόλοιπον τῆς ἀπαιτήσεώς του προτιμώμενος τοῦ ὑποκαταστάτου (subrogé), παρὰ τοῦ ὁποίου ἔλαβε μέρος μόνον τῆς ὀφειλῆς. Προστίθεται δ' ὅτι ἄλλως θὰ ἀντέκειτο τοῦτο πρὸς τὸν κανόνα : *quem de evictione tenet actio eumdem agentem repellit exceptio*, τὸ νὰ δύναται ὁ ἐγγυητῆς ὁ ὑπόχρεως νὰ ἀσφαλίζῃ τὸν πιστωτὴν κατὰ τῆς ἀφερεγγυόητος τοῦ πρωτοφειλέτου, νὰ κωλύῃ τὸν πιστωτὴν ἀπὸ τοῦ νὰ λαμβάνῃ ἐν τῇ πτωχεύσει τοῦ τελευταίου τούτου ὅ,τι ὀφείλεται αὐτῷ μέχρις ὀλοσχεροῦς πληρωμῆς.

Καθ' ἡμᾶς, τούναντίον, ὁ ἐγγυητῆς διατηρεῖ ὑπὲρ ἑαυτοῦ τὸ μέρος τὸ ἀναλογοῦν εἰς τὸ ὑπ' αὐτοῦ πληρωθὲν εἰς τὸν πιστωτὴν μέρος (acompte) τῆς ὀφειλῆς ⁽¹⁾. Καὶ ἐν πρῶτοις ἐν τῇ ἐκδοχῇ ταύτῃ δὲν παραβιάζεται τὸ ἄρθρον 1252 τοῦ ἀστ. κώδικος. Τὸ ἄρθρον 1252 ὑποθέτει, ὅτι ὁ ἐγγυητῆς ἔχει ἀναγωγὴν κατὰ τοῦ πρωτοφειλέτου ὡς ὑποκατάστασις τοῦ πιστωτοῦ. Ἀλλ' ὁ ἐγγυητῆς, ἀνεξαρτήτως τοῦ εὐεργετήματος τῆς ὑποκαταστάσεως, ἔχει κατὰ τοῦ πρωτοφειλέτου ἀναγωγὴν ἐξ ἰδίου αὐτοῦ ὀνόματος (ἀγωγὴν τῆς ἐντολῆς ἢ τῆς διαχειρίσεως ἀλλοτρίων), ὅταν δὲ ἐνασκή ἀπλῶς

(1) Boistel, ἀριθ. 605.

τὴν ἀναγωγὴν ταύτην, δὲν ἔχει ἐφαρμογὴν τὸ ἄρθρον 1252 (1) καὶ ἐκτὸς τῆς περιπτώσεως ἀκόμη τῆς πτωχεύσεως. Ἀληθῶς ἐξ ἰδίου ἑαυτοῦ ὀνόματος, ἄνευ τῆς ἀρωγῆς τῆς ὑποκαταστάσεως, ἐνεργεῖ ὁ ἐγγυητής, ὅταν παρουσιάζεται ὡς ἀνέγγυος ὀφειλέτης, ὅπως ζητήσῃ μέρισμα ἐν τῇ πτωχεύσει τοῦ πρωτοφειλέτου ἕνεκα τοῦ πληρωθέντος ὑπ' αὐτοῦ μέρους (acompte) τῆς ὀφειλῆς (2). Τὸ ἄρθρον λοιπὸν 544, ἐρμηνευόμενον κατὰ τὴν ἡμετέραν γνώμην, δὲν ἀντιβαίνει εἰς τὸν κανόνα *nemo contra se subrogasse censetur*, τὸν καθιερούμενον ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 1252 τοῦ ἀστ. κώδικος. Δὲν δύναται τις ἐν τούτοις ν' ἀρνηθῇ, ὅτι οὕτω βλάπτει ὁ ἐγγυητής τὸν πιστωτὴν, τοῦ ὁποίου τὸ μέρισμα ἐλαττοῦται διὰ τῆς συνδρομῆς του. Ἀλλ' ἡ ζημία εἶναι ἐλαχίστη διὰ τὸν ἀπλούστατον λόγον, ὅτι ἡ ἐλάττωσις τῶν μερισμάτων ἡ ἀπορρέουσα ἐκ τῆς συνδρομῆς τοῦ ἐγγυητοῦ εἰς τὴν πτώχευσιν ἐπιμερίζεται μεταξὺ πάντων τῶν ἐγγυητῶν. Ὁ νομοθέτης παρεδέχθη ἐν τῷ ἄρθρῳ 544, ὅτι ὁ ἐγγυητής δύναται νὰ προξενήσῃ εἰς τὸν πιστωτὴν τὸ μικρὸν τοῦτο κακόν. Τὸ ἄρθρον 544 δὲν ἤθελε διατάξῃ ἀπεριορίστως, ὅτι ὁ ἐγγυητής θέλει περιληφθῇ ἐν τῇ ἐμάδι δι' ὅσα ἐπλήρωσεν, ἂν μὴ ἡννοεῖ νὰ διατηρήσῃ οὗτος τὸ ἐπινεμηθὲν αὐτῷ μέρισμα.

Κατὰ μείζονα λόγον ὁ ἐγγυητής, ὅστις ἐξ ἰδίου αὐτοῦ ὀνόματος ἤθελεν εἶσθαι πιστωτῆς τοῦ πρωτοφειλέτου ἐξ αἰτίας ἀλλοτρίας τῆς ἐγγυήσεως, θὰ ἠδύνατο νὰ προτείνῃ κατ' αὐτοῦ τὴν προσωπικὴν του ἀπκίτησιν, καίτοι τοῦτο θὰ ἔβλαπτε τὸν πιστωτὴν (3).

929. *Δυσκολίαι ἐπὶ τῶν περιπτώσεων ἐφαρμογῆς τοῦ ἄρθρου 542 καὶ 543 ἢ 544.*—Κατὰ τὰ ἀνωτέρω εἰρημένα ὑπάρχουσι δύο ὑποθέσεις, καθ' ἃς οὐδεμία ὑπάρχει ἀμφιβολία περὶ τῆς οἰκείας ἐφαρμογῆς τῶν διατάξεων τούτων. Ἀφ' ἐνὸς τὰ ἄρθρα 542 καὶ 543 ἐφαρμόζονται βεβχίως, ὅταν ὁ πιστωτῆς λαμβάνῃ μέρισμα ἐν

(1) Ἀκυρ. 1 Αὐγούστου 1860, D. 1860. 1. 502. Aubry et Rau, IV, § 321, σημ. 91. Mourlon, *Traité des subrogations personnelles*, σελ. 19.

(2) Τὸ ἄρθρον 1252 τοῦ ἀστικοῦ κώδικος ἐφαρμόζεται τούναντίον, ὅταν ὁ ἐγγυητής ἐπικαλῆται προνόμια καὶ ὑποθήκας τοῦ πιστωτοῦ· διότι προδήλως δὲν δύναται νὰ προτείνῃ ταῦτα χωρὶς νὰ στηριχθῇ ἐπὶ τοῦ εὐεργετήματος τῆς νομίμου ὑποκαταστάσεως.

(3) Ἀκυρ. 26 Δεκεμβρίου 1871, D. 1873. 1. 145.

τῇ πτωχεύσει ἐνὸς τῶν συνυποχρέων εἰς ἐποχὴν καθ' ἣν πάντες οἱ συνυπόχρεοι διετέλουν ἐν πτωχεύσει. Ἐξ ἄλλου οὐδεμία ὑπάρχει ἀμφιβολία περὶ τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ ἄρθρου 544, ὅταν ἡ μερικὴ πληρωμὴ (l'acompte) λαμβάνεται ὑπὸ τοῦ πιστωτοῦ φερεγγύου συνυποχρέου εἰς ἐποχὴν καθ' ἣν οὐδείς τῶν συνυποχρέων εἶχε κηρυχθῇ ἀκόμῃ ἐν πτωχεύσει. Ἀλλά, καθὰ ἐξεθέσαμεν ἤδη (ἀριθ. 919), τὰ οἰκεῖα ὅρια τῆς ἰσχύος τῶν ἄρθρων 542 καὶ 543 ἢ 544 δὲν εἶναι σαφῶς διαγεγραμμένα, ἐν πολλαῖς δὲ περιπτώσεσι συζητεῖται τὸ ζήτημα εἰς ποίαν τῶν διατάξεων τούτων δέον ν' ἀποβλέψῃ τις. Αἱ συζητήσεις προέρχονται πρὸ πάντων ἐκ τῆς ἀβεβαιότητος τῆς ὑφισταμένης ὡς πρὸς τοὺς δικαιολογητικούς λόγους τῶν ἄρθρων 542 μέχρι 544 (ἀριθ. 920). Δύο δὲ κύριαι περιπτώσεις δίδουσιν ἀφορμὴν εἰς δυσκολίαν.

1ον. Ὁ πιστωτὴς ἔλαβε μέροςμα ἐν τῇ πτωχεύσει ἐνὸς τῶν συνυποχρέων, ἐνῶ πάντες οἱ ἄλλοι διετέλουν in bonis, ἀλλ' οἱ τελευταῖοι οὗτοι ἢ πολλοὶ ἐξ αὐτῶν ἐκηρύχθησαν ἔπειτα ἐν πτωχεύσει. — Ὑπεστηρίχθη ὅτι πρέπει νὰ ἐφαρμοσθῇ τὸ ἄρθρον 544 ἐπὶ τῷ λόγῳ, ὅτι ὁ νόμος δὲν προτίθεται νὰ προστατεύσῃ εἰδικῶς τὸν πιστωτήν, ὅστις δύναται νὰ πληρωθῇ ἀκεραίως ὑφ' ἐνὸς τῶν μὴ πτωχευσάντων συνοφειλετῶν (1). Φαίνεται ὁμῶς συμφωνιότερον πρὸς τὸ κείμενον καὶ τὸ πνεῦμα τοῦ νόμου νὰ ἐφαρμόσωμεν τὸν ἀντίον τὰς εὐνοϊκὰς διατάξεις τῶν ἄρθρων 542 καὶ 543 (2). Τὸ ἄρθρον 542 δὲν ὑποθέτει ρητῶς τὰς πτωχεύσεις πάντων τῶν συνυποχρέων, ἀλλὰ τὰς πτωχεύσεις πλειόνων συνυποχρέων, ἀδιαφόρως ἂν εἶναι ταυτόχρονοι ἢ διαδοχικαί, ὡς ἐν τῇ

(1) Renouard, II, σελ. 180. Ὅρα ἐπίσης Demolombe, XXVI, ἀριθ. 338. Ὁ συγγραφεὺς οὗτος ἐκφράζεται ὡς ἐξῆς: «Ἡ ὑφ' ἡμῶν δοθεῖσα ἐξηγήσις τοῦ ἄρθρου τούτου (ἄρθρ. 542) κατέδειξεν ἐκ τῶν προτέρων, ὅτι αἱ ἀρχαὶ ἐφ' ὧν στηρίζεται δύνανται νὰ ἐφαρμοσθῶσιν εἰς πάσας τὰς περιπτώσεις, καθ' ἃς συγχρόνως ἤρχισαν αἱ πτωχεύσεις πλειόνων συνοφειλετῶν, καὶ ἂν ἀκόμῃ οἱ ἄλλοι ὀφειλέται δὲν διατελέσωσιν ἐν πτωχεύσει». Ἐκ τούτου συνάγεται, ὅτι ὁ συγγραφεὺς οὗτος ἀποκλείει τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ ἄρθρου 542, ὅταν δὲν ὑπάρχωσι δύο τοῦλάχιστον ταυτόχρονοι πτωχεύσεις.

(2) Προβ. Ἀκυρ. 24 Ἰουνίου 1851, S. 1851. 1. 561. Journal du Palais, 1852, 2. 500. D. 1854. 4. 368.—Demangeat sur Bravard, τόμ. 5. σελ. 600 καὶ 601 ἐν σημειώσει. Boistel, ἀριθ. 977.

ἡμετέρας ὑποθέσει. Πλὴν τούτου, ἅμα ὡς ὑπάρχη πτώχευσις συνυποχρέου κατὰ τὸν χρόνον τῆς μερικῆς πληρωμῆς, ὁ πιστωτὴς δύναται νὰ φοβῆται μήπως δὲν πληρωθῇ ἀκεραίως, φυσικὸν δὲ τυγχάνει νὰ ὑποτεθῇ, ὅτι δὲν ἡννόει ν' ἀπονείμῃ εἰς τὴν μερικὴν τὰς πληρωμὴν ἀποσβεστικὸν ἀποτέλεσμα δι' ἀντίστοιχον μερίδα τῆς ἀπαιτήσεως.

2ον Ὁ πιστωτὴς ἐπλήρώθη μέρος τῆς ἀπαιτήσεώς του παρὰ φερεγγύου συνυποχρέου, ἀλλὰ καθ' ἣν ἐποχὴν ἄλλοι συνυπόχρεοι ἦσαν ἤδη ἐν πτωχεύσει. — Πολλοὶ συγγραφεῖς ὑποστηρίζουσιν, ὅτι ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει τὸ ἄρθρον 544 εἶναι ἐφαρμόσιμον καὶ ὅτι κατ' ἀκολουθίαν ἐπερχομένης τῆς πτωχεύσεως ἐνὸς τῶν συνυποχρέων ὁ πιστωτὴς δὲν πρέπει νὰ ἐμφανίζεται ἐν τῇ ὁμάδι εἰμὴ μετ' ἀφαίρεσιν τῆς γενομένης πρὸς αὐτὸν προηγουμένης μερικῆς πληρωμῆς ⁽¹⁾. Ἐπρωτάθη κυρίως ὑπὲρ τῆς λύσεως ταύτης τὸ ὅτι ἡ μερικὴ πληρωμὴ, ἐκουσία οὔσα, ἀποσβεννύει ἐν μέρει τὸ δικαίωμα τοῦ πιστωτοῦ ⁽²⁾. Ἀλλὰ συμφώνως πρὸς τὴν νομολογίαν εἶναι ἀσφαλέστερον νὰ ἐφαρμοσθῇ τὸ ἄρθρον 542, διὰ τὸν ἀπλούστατον λόγον, ὅτι κατὰ τὸν χρόνον τῆς πληρωμῆς ὀφειλέτης τις ἐκηρύχθη εἰς κατὰστασιν πτωχεύσεως, καὶ κατ' ἀκολουθίαν νὰ ἐπιτραπῇ εἰς τὸν πιστωτὴν νὰ ἐμφανισθῇ εἰς τὰς πτωχεύσεις χωρὶς ν' ἀφαιρέσῃ ὅ,τι ἔλαβεν ⁽³⁾. Ἡ θεωρία αὕτη συνάδει πρὸς τὸ κείμενον τοῦ ἄρθρου 544· ὑποθέτει μερικὴν πληρωμὴν (un acompte)

(1) Boistel, ἀριθ. 996, Devilleneuve, σημείωσις ὑπὸ τὴν ἀναιρετικὴν ἀπόφασιν τῆς 25 Ἰουνίου 1851. S. 1851. 1. 561.— Σύμφωνος εἶναι ἡ βελγικὴ νομολογία ἐπὶ τῶν ἄρθρων 537 μέχρι 539 τοῦ βελγικοῦ κώδικος, ἅτινα εἶναι ἀντιγραφὴ τῶν ἄρθρων 542 μέχρι 544 τοῦ γαλλικοῦ. Ἐφ. τῶν Βρυξελλῶν, 4 Μαΐου 1876, Pasicrisie, 1876. 2.288.—Namur III, ἀριθ. 1936.

(2) Boistel, ἀριθ. 996. — Ἡ ἐξήγησις τῶν ἄρθρων 542 καὶ ἐπομένων ἡ ὑπὸ τοῦ Demolombe XXVI, ἀριθ. 334 δοθεῖσα ἄγει προδήλως εἰς τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ ἄρθρου 544 εἰς τὴν ἐν τῷ κειμένῳ προβλεπομένην περίπτωσιν.

(3) Ἐφ. τῆς Rouen, 27 Ἀπριλίου 1861. S. 1862. 2. 121, Journal du Palais 1862. 929. D. 1862. 2. 157. Ἀχυρ. 5 Δεκεμβρίου 1866. S. 1867. 1. 169, Journal du Palais 1867. 393. D. 1866. 1. 423 Ἀχυρ. 25 Φεβρουαρίου 1879. S. 1879. 1. 153, Journal du Palais 1879. 384. D. 1879. 1. 149. — Demangeat sur Bravard, V, σελ. 605, ἐν σημειώσει, ἀριθ. 1222.

γενομένην ἐπὶ τῆς ὀφειλῆς πρὸ τῆς πτωχεύσεως, χωρὶς νὰ ὀρισθῇ εἰδικῶς, ὅτι πρόκειται περὶ τῆς πτωχεύσεως ἐκείνου ὅστις ἐνήργησεν τὴν μερικὴν ταύτην πληρωμὴν· δὲν ἔχει λοιπὸν ἐφαρμογὴν, ἅμα ὡς ὑπάρχει πτώχευσις, ἔστω καὶ ἄλλου συνοφειλέτου κατὰ τὸν χρόνον τῆς πληρωμῆς ταύτης ⁽¹⁾. Πλὴν τούτου ἡ θεωρία αὕτη συνάδει καὶ πρὸς τοὺς δικαιολογητικοὺς λόγους τοὺς ἐξηγοῦντας τὸ ἄρθρον 542. Ἄμα ὡς ἔνεκα τῆς πτωχεύσεως ἐνὸς τῶν συνυποχρέων ὑπάρχει κίνδυνος διὰ τὸν πιστωτὴν νὰ μὴ λάβῃ ἀκέραιον τὸ ἰσότιμον τῆς ἀπαιτήσεώς του, συνάδει πρὸς τὴν βούλησιν τῶν μερῶν νὰ μὴ ἀποδίδηται ἀποσβεστικὸν ἀποτέλεσμα εἰς τὴν μερικὴν ταύτην πληρωμὴν. Μὴ δὲν παρουσιάζεται τοῦτο εἰς τὴν περίπτωσιν, καθ' ἣν συνυπόχρεός τις τοῦ πληρῶνοντος εἶναι ἐν πτωχεύσει, ὡς καὶ εἰς τὴν περίπτωσιν, καθ' ἣν ἡ μερικὴ πληρωμὴ ἀπορρέει ἐκ μερίσματος ληφθέντος ἐν τῇ πτωχεύσει τινὸς τῶν συνυποχρέων ;

930. Ἐν ταῖς διαφόροις περιπτώσεσι τὰς ὁποίας ἐξεθέσαμεν διὰ τὴν ἐξήγησιν τῶν ἄρθρων 542 μέχρι 544 ὑπετίθετο πάντοτε, ὅτι ἐγγυητὴς τις εἶχεν ἀσφαλίσει ὁλόκληρον τὴν ὀφειλὴν. Ἐνδεχόμενον ὅμως ἐγγυητὴς τις νὰ ἀσφαλίζῃ τὸ χρέος ἐν μέρει μόνον, λόγου χάριν ἐκ χρέους ἐξ 100,000 φράγκων νὰ ἐγγυᾶται μόνον τὰς 60,000.

Ἐννοεῖται οἷκοθεν, ὅτι ἂν ὁ ἐγγυητὴς ἐπλήρῳσεν εἴτε τὰς 60,000 φράγκων, περὶ ὧν εὐθύνετο, εἴτε μέρος τοῦ ποσοῦ τούτου, πρὸ τῆς πτωχεύσεως τοῦ πρωτοφειλέτου, ὁ πιστωτὴς δὲν δύναται νὰ ἐμφανισθῇ εἰς τὴν πτώχευσιν ταύτην, εἰμὴ διὰ τὸ ὑπόλοιπον τῆς ἀπαιτήσεώς του καὶ ὅτι ὁ ἐγγυητὴς ἐμφανίζεται ὡς πιστωτὴς μερικῆς πληρωμῆς. Δὲν ὑπάρχει διὰ τὴν περίπτωσιν ταύτην οὐδὲν τὸ ἰδιαίτερον ὡς πρὸς τὸν ἐν μέρει ἐγγυητὴν· ἐφαρμόζονται [ἐπ' αὐτοῦ οἱ κανόνες οἱ ἰσχύοντες καὶ ἐπὶ τῆς ἐγγυήσεως τοῦ ὅλου χρέους (ἀριθ. 927)].

Τί πρέπει ὅμως νὰ εἰπώμεν, ὅταν ὁ ἐν μέρει ἐγγυητὴς πληρῶνῃ

(1) Τὸ ἐπιχείρημα τοῦτο ἀνετράπη κατὰ μέγα μέρος διὰ τῶν ἐξηγήσεων αἵτινες ἐδόθησαν ἐν Βελγίῳ κατὰ τὴν συζήτησιν τοῦ περὶ πτωχεύσεως νόμου τοῦ 1851. Διὸ δύναται τις νὰ μὴ δεχθῇ τὸ κῆρος τῆς βελγικῆς νομολογίας (σημ. 1 τῆς σελ. 263) ὡς πρὸς τὸ σημεῖον τοῦτο ἐν σχέσει πρὸς τὴν ἐρμηνείαν τοῦ γαλλικοῦ νόμου.

ολόκληρον τὸ μέρος τῆς ὀφειλῆς, τὸ ὁποῖον ἡγγυήθη μετὰ τὴν πτώ-
χευσιν τοῦ πρωτοφειλέτου ; Πρέπει ἄρα γε νὰ ἐφαρμόσωμεν ἐνταῦθα
τὰ ἄρθρα 542 καὶ 543, ὡς ἔπρεπε βεβαίως νὰ πράξωμεν, ἐὰν ἐπρό-
κειτο περὶ ἐγγυήσεως τῆς ὅλης ὀφειλῆς ; Δὲν πρέπει τὸναντίον νὰ
παραδεχθῶμεν, ὅτι ὁ πιστωτὴς δὲν δύναται νὰ παρασταθῇ εἰς τὴν
πτώχευσιν τοῦ ὀφειλέτου, εἰμὴ διὰ τὸ ὑπόλοιπον τῆς ἀπαιτήσεως
του, καὶ ὅτι κατ' ἀκολουθίαν ὁ ἐγγυητὴς δύναται νὰ ἐμφανισθῇ ὡς
πιστωτὴς ; Ὑποθεείσθω, ὅτι ἐκ χρέους ἐξ 100,000 φράγκων ἐδόθη
ἐγγυήσις δι' 60,000. Ὁ ἐγγυητὴς ἐπλήρωσε τὸ τελευταῖον τοῦτο
ποσόν, ἐνῷ ὁ πρωτοφειλέτης εἶχεν ἤδη κηρυχθῇ εἰς κατὰστασιν
πτώχευσεως· πρέπει ἄρα γε κατ' ἐφαρμογὴν τῶν ἄρθρων 542 καὶ
543 νὰ εἴπωμεν, ὅτι ὁ πιστωτὴς θέλει παρασταθῇ ἐν τῇ πτωχεύσει
τοῦ πρωτοφειλέτου δι' 100,000 φράγκα, καὶ ὅτι κατ' ἀκολουθίαν ὁ
ἐγγυητὴς θέλει ἔχει ἀναγωγὴν κατὰ τῆς ὁμάδος μόνον καθόσον τὸ μέ-
ρισμα τοῦ πιστωτοῦ ἀθροιζόμενον μετὰ τῶν ληφθέντων ἤδη 60,000
φράγκων ὑπερβαίνει τὰς 100,000 φράγκων ; Δὲν πρέπει μᾶλλον νὰ
μὴ ἐπιτραπῇ εἰς τὸν πιστωτὴν νὰ ἐμφανισθῇ ἐν τῇ πτωχεύσει τοῦ
ὀφειλέτου, εἰμὴ διὰ 40,000 φράγκων, καὶ νὰ χορηγηθῇ εἰς τὸν ἐγ-
γυητὴν τὸ δικαίωμα νὰ ἐμφανισθῇ ἐν αὐτῇ δι' 60,000 φράγκων ;

Κατ' ἐφαρμογὴν τῶν ἄρθρων 542 καὶ 543 ἡ νομολογία παρα-
δέχεται, ὅτι ὁ πιστωτὴς δύναται, ἀποκλείων τὸν ἐγγυητὴν, νὰ ἐμ-
φανισθῇ ὡς πιστωτὴς διὰ τὸ ὀνομαστικὸν ποσὸν τῆς ἀπαιτήσεως (1).
Τὰ ἄρθρα 542 καὶ 543, λέγουσι, θέτουσι γενικὸν κανόνα ἀνευ
διακρίσεως, ἂν ἡ μερικὴ πληρωμὴ (l'acompte) ἐγένετο ὑπὸ ἐγ-
γυητοῦ ἀσφαλίσαντος ὁλόκληρον τὸ χρέος ἢ μέρος μόνον αὐτοῦ
ἀσφαλίσαντος.

Ἡ αὐττηρὰ αὕτη λύσις φαίνεται ἡμῖν ἀποκρουστέα. Ὁ πιστω-
τὴς δὲν δύναται νὰ παρασταθῇ ἐν τῇ πτωχεύσει τοῦ πρωτοφει-
λέτου, εἰ μὴ διὰ τὸ ὑπόλοιπον τῆς ἀπαιτήσεως του, καὶ κατ' ἀκο-
λουθίαν ὁ ἐγγυητὴς δύναται νὰ ἐμφανισθῇ εἰς αὐτὴν διὰ τὸ ποσὸν
ὅπερ ἐπλήρωσεν. Εἶναι ἀληθές, ὅτι τὰ ἄρθρα 542 καὶ 543
οὐδεμίαν ποιοῦνται διάκρισιν μεταξὺ τοῦ ἐγγυητοῦ ὁλοκλήρου τοῦ

(1) Ἐφ. τῶν Παρισίων, 18 Ἰανουαρίου 1862, D. 1863. 2. 124· Ἐφ.
τῆς Amiens 12 Δεκεμβρίου 1876, S. 1877. 2. 51· Journal du Palais,
1877. 238 — R. de Couder, ἐν λέξει Faillite, ἀριθ. 676.

χρέους ἢ μέρους αὐτοῦ· ἀλλ' αἱ γενικαὶ ἀρχαὶ τοῦ δικαίου ἄγουσιν εἰς τὴν ἀπόκρουσιν τῆς ἐφαρμογῆς τῶν διατάξεων τούτων, ὅταν πρόκηται περὶ ἐγγυητοῦ μέρους πληρώσωντος τὸ μέρος τοῦτο. Ὡς πρὸς τὸν ἐγγυητὴν μέρους τῆς ὀφειλῆς τὸ χρέος ἀποσθέννυται ὁλόκληρον, ἅμα ὡς ἐπλήρωσεν οὗτος τὸ μέρος τοῦτο. Πρέπει λοιπὸν νὰ ἐφαρμόσωμεν ἐπ' αὐτοῦ τοὺς κανόνας τοὺς ἰσχύοντας ἐπὶ τοῦ ἐγγυητοῦ τοῦ ἐξοφλήσαντος ὁλόκληρον τὸ χρέος. Ἀλλ' ἐν τῇ τελευταίᾳ ταύτῃ περιπτώσει ὁ ἐγγυητὴς ἔχει βεβηλώως ἀναγωγὴν κατὰ τῆς πτωχεύσεως τοῦ πρωτοφειλέτου.

931. Ὅταν ὁ αὐτὸς πιστωτὴς ἔχῃ κατὰ τοῦ πτωχεύσαντος πλείονας ἀπαιτήσεις μὴ ἡσφαλισμένας πάσας ὑπὸ τοῦ ἐγγυητοῦ, πρέπει νὰ ποιώμεθα διάκρισιν μεταξὺ αὐτῶν. Οὕτω, ὑποθέσωμεν ὅτι ὁ Πέτρος εἶναι πιστωτὴς τοῦ Παύλου ποσοῦ 10,000 φράγκων, ὅπερ ἀποτελεῖται ἐκ δύο ἀπαιτήσεων, τῆς μιᾶς ἐξ 6,000 φράγκων, μὴ ἡσφαλισμένης ὑπὸ ἐγγυητοῦ, τῆς ἄλλης ἐκ 4,000 φράγκων, ἡγγυημένης ὑπὸ τοῦ Ἰακώβου. Ὁ πρωτοφειλέτης Παῦλος καὶ ὁ ἐγγυητὴς Ἰακώβος πτωχεύουσιν ἀμφοτέροι, πρὶν ἢ λάβῃ ὁ πιστωτὴς ποσὸν τι ἀπέναντι τῆς ἀπαιτήσεως. Διὸ ὁ πιστωτὴς οὗτος δικαιούται νὰ παρίσταται διὰ τὸ ὀνομαστικὸν ποσὸν τῆς ἀπαιτήσεώς του ἐν ἐκάστη τῶν πτωχεύσεων. Ἡ πτώχευσις τοῦ πρωτοφειλέτου δίδει 50 % , ἡ τοῦ ἐγγυητοῦ 75 % . Κατὰ συνέπειαν ὁ πιστωτὴς θέλει ἔχει μέροςμα ἐκ 5,000 φράγκων ἐν τῇ πτωχεύσει τοῦ πρωτοφειλέτου καὶ μέροςμα ἐκ 3,000 φράγκων ἐν τῇ τοῦ ἐγγυητοῦ, ἥτοι ἐν ὅλῳ 8,000 φράγκα. Ἀλλ' ὁ πιστωτὴς δὲν δύναται νὰ κρατήσῃ τὰ ὀκτακισχίλια ταῦτα φράγκα. Τῷ ὄντι ἐκ τῶν 5,000 φράγκων τῶν ληφθέντων ἐν τῇ πτωχεύσει τοῦ πρωτοφειλέτου 3,000 φράγκα ἀναλογοῦσιν εἰς τὸ χρέος τῶν 6,000 φράγκων τὸ μὴ ἡγγυημένον καὶ 2000 φράγκα μόνον εἰς τὸ ἡγγυημένον ἐκ 4,000 φράγκων χρέος. Δὲν εἶναι δυνατόν νὰ κρατήσῃ ὁ πιστωτὴς τὸ μέροςμα τοῦτο τῶν 2,000 φράγκων ἐπιπροσθέτως εἰς τὰς 3,000 φράγκων τὰς ληφθείσας ἐν τῇ πτωχεύσει τοῦ ἐγγυητοῦ· διότι θὰ εἶχεν οὕτω 5,000 φράγκα διὰ τὸ ἡγγυημένον χρέος, ὅπερ ἀνέρεχεται εἰς 4,000 μόνον φράγκων. Κατὰ συνέπειαν ὁ ἐγγυητὴς δύναται νὰ ἀναλάβῃ, δυνάμει τοῦ ἄρθρου 543, ἐν τῇ πτωχεύσει τοῦ πρωτοφειλέτου τὸ ποσόν, καθ' ὃ τὸ ἄθροισμα τῶν δύο μερι-

σμάτων ὑπερβάλλει τὸ ἰσότημον τῆς ἀπαιτήσεως, ἤτοι 1,000 φράγκα.

931 δίσ. *ÆNON ΔΙΚΑΙΟΝ*.—Τὸ γενικὸν σύστημα τὸ καθιερούμενον ὑπὸ τῶν ἄρθρων 542 μέχρι 544 τοῦ γαλλικοῦ ἐμπ. κώδικος ἐγένετο δεκτὸν ὑπὸ πασῶν τῶν ξένων νομοθεσιῶν. Ὅρα βελγικὸν κώδικα, ἄρθρ. 537 μέχρι 541· γερμανικὸν νόμον, ἄρθρ. 61· οὐγγρικὸν νόμον, ἄρθρ. 70· ἐλβετικὸν νόμον, ἄρθρ. 216 μέχρι 218· αὐστριακὸν νόμον, ἄρθρ. 19· ἰταλικὸν ἐμπ. κώδικα, ἄρθρ. 788 μέχρι 791· ρουμανικόν, ἄρθρ. 798 μέχρι 802· χιλιανόν, ἄρθρ. 1522 μέχρι 1524· ἀγγλικόν, ἄρθρ. 1534 μέχρι 1536 ⁽¹⁾. Ἀλλὰ τοῦτο δὲν σηκίει· διὰ αἱ διατάξεις πάντων τῶν νόμων τούτων εἶναι ὅμοιαι ἐφ' ὅλων τῶν σημείων καὶ ὅτι καὶ αὐτοὶ ἀκόμη, οἵτινες, ὡς ὁ βελγικὸς κώδιξ, ἀντιγράφουσι τὰ ἄρθρα 542 μέχρι 544 τοῦ ἐμπ. κώδικος, ἐρμηνεύονται ἀκριβῶς ὡς ἐρμηνεύονται τὰ τελευταῖα ταῦτα ἄρθρα ὑπὸ τῆς γαλλικῆς νομολογίας ⁽²⁾.

932. *Περίπτωσις ἐλαττώσεως περιουσίας*.—Οἱ ἡμέτεροι νόμοι δὲν προέβλεψαν τὴν περίπτωσιν τῆς καταστάσεως ἡλαττωμένης περιουσίας τῶν ἀλληλεγγύων συνοφειλετῶν ἢ πρωτοφειλέτου καὶ τοῦ ἐγγυητοῦ, ὅπως κανονίσωσι τὰ δικαιώματα τοῦ πιστωτοῦ. Διὸ γεννᾶται ἡ ἀπορία, ἂν ἐν τῇ περιπτώσει καταστάσεως ἡλαττωμένης περιουσίας δύναται ὁ πιστωτὴς νὰ ἐμφανισθῇ διὰ τὸ ὀνομαστικὸν ποσὸν τῆς ἀπαιτήσεώς του, καὶ ἂν ἀκόμη ἔλαθεν ἤδη μερίσματα παρ' ἄλλων ὑποχρέων, ἐν ἄλλαις λέξεσιν, ἂν ὁ κανὼν ὁ περιεχόμενος ἐν τῷ ἄρθρῳ 542 ἐφαρμόζεται εἰς τὴν κατάστασιν ἡλαττωμένης περιουσίας. Τὸ ζήτημα συζητεῖται.

Ὑπεστηρίχθη, ὅτι ὁ κανὼν τοῦ ἄρθρου 542 τοῦ ἐμπ. κώδικος ἐφαρμόζεται εἰς τὴν περίπτωσιν καταστάσεως ἡλαττωμένης περιουσίας ⁽³⁾. Ἡ διάταξις αὕτη, λέγουσιν ὑπὲρ τῆς γνώμης ταύτης,

(1) Ὁ ἰσπανικὸς ἐμπορικὸς κώδιξ (ἄρθρ. 578) προβλέπει μόνον τὴν εἰδικὴν περίπτωσιν, καθ' ἣν τὰ πρόσωπα τὰ ἐνεχόμενα εἰς τὴν πληρωμὴν συναλλαγματικῆς ἐκηρύχθησαν εἰς κατάστασιν πτωχεύσεως.

(2) Πρὸς, Kohler, *Lehrbuch des Konkursrechts*, σελ. 352 καὶ ἐπομ.

(3) Larombière, *Traité des obligations*, ἐπὶ τοῦ ἄρθρου 1204, ἀριθ. καὶ 6.

εἶναι ἢ ἑκφράσεις τοῦ κοινοῦ δικαίου, εἶναι συνέπεια τῆς ἀρχῆς, ὅτι ἕκαστος τῶν ἀλληλεγγύων συνοφειλετῶν ἐνέχεται εἰς ὁλόκληρον. Ἄνευ τοῦ κανόνος τοῦ ἄρθρου 542 ὁ πιστωτής, ὅστις ἔχει ἀλληλεγγύους ὀφειλέτας διατελοῦντας ἐν καταστάσει ἡλαττωμένης περιουσίας, δὲν δύναται, παρὰ τὴν ἀλληλεγγύην, νὰ πληρωθῇ ὁλόκληρον τὸ ποσὸν τῆς ἀπαιτήσεώς του. Ρητέον δ' ὅτι χωρίον τι τῆς αἰτιολογικῆς ἐκθέσεως τῆς ὑποβληθείσης εἰς τὸ Νομοθετικὸν Σῶμα ὑπὸ τοῦ Tarrible φαίνεται ἀποδεχόμενον τὴν γνώμην ταύτην ⁽¹⁾.

Καθ' ἡμᾶς, τούναντίον, πρέπει νὰ μὴ ἐφαρμόζεται τὸ ἄρθρον 542 ἐν περιπτώσει ἡλαττωμένης περιουσίας, καὶ ἐπομένως νὰ μὴ δύναται ὁ πιστωτής ὁ λαβὼν παρ' ἑνὸς τῶν συνυποχρέων μέρος τοῦ χρέους νὰ ἐμφανίζηται εἰς τοὺς ἄλλους, εἰμὴ διὰ τὸ ποσὸν τοῦ χρέους τούτου, ἀφαιρουμένου τοῦ ὑπὸ τοῦ ἄλλου πληρωθέντος ⁽²⁾. Τὸ ἄρθρον 542 ἀποτελεῖ παρέκκλινιν ἀπὸ τῶν ἀρχῶν τοῦ κοινοῦ δικαίου, ἀποκλείει τὸ ἀποσβεστικὸν ἀποτέλεσμα μερικῆς πληρωμῆς. Ρητέον δ' ὅτι ἐν τῷ παρελθόντι ὁ κανὼν οὐδέποτε ὑπεστηρίχθη, εἰμὴ ἐπὶ πτωχεύσεως, ἣν ὁρᾷ ἀποκλειστικῶς καὶ τὸ ἄρθρον 542.

933. Τὰ ἄρθρα 542 καὶ 543 τοῦ ἐμπ. κώδικος ὑποθέτουσιν, ὅτι ἐγένετο μερικὴ πληρωμὴ χρέους ἀλληλεγγύου ἢ ἡγγυημένου

(2) Ἴδου πῶς ἐκφράζεται ὁ Tarrible περὶ τοῦ ἄρθρου 534 τοῦ σχεδίου τοῦ ἐμπορικοῦ κώδικος, ὅπερ ἐγένετο ἄρθρον 542: «Οὐδὲν εἶπον περὶ τοῦ δικαιώματος τοῦ πιστωτοῦ κομιστοῦ ὑποχρεώσεως πλειόνων ἀλληλεγγύων καὶ πτωχευσάντων ὑποχρέων τοῦ νὰ μετέχῃ εἰς τὰς διανομὰς πασῶν τῶν ὁμάδων μέχρις ὁλοσχεροῦς πληρωμῆς, μηδὲ περὶ τῆς ὑποχρεώσεως τῆς ἐπιβαλλομένης εἰς τὸν πιστωτὴν τὸν ἡσφαλισμένον δι' ἐνεχύρου τοῦ νὰ ἀνεχθῇ τὴν πώλησιν αὐτοῦ ἢ τὴν ἀνάκλησιν καὶ νὰ ἀρκεσθῇ εἰς τὴν εἰσπραξίν τῆς ἀπαιτήσεώς του ἐκ τοῦ τιμήματος, ἂν ἀρκεῖ τοῦτο, μηδὲ περὶ τοῦ δικαιώματος τοῦ ἐγγυητοῦ τοῦ νὰ ταυτίζεται πρὸς τὸν πιστωτὴν, τὸν ὁποῖον ἐπλήρωσε. Πάντως δὲ αἱ διατάξεις αὗται, εἰλημμέναι ἐκ τῶν στοιχειωδῶν καὶ ἀμεταβλήτων ἀρχῶν τοῦ ἀστικοῦ δικαίου, ἐφαρμόζονται ἐφ' ὅλων τῶν θεμάτων καὶ ἐπὶ πασῶν τῶν περιπτώσεων. Locré, Legislation de la France, XIX, σελ. 593.

(2) Ἐφ. τῆς Dijon, 22 Ἰουλίου 1897. Le Droit τῆς 3 Νοεμβρίου 1897 (ἐν τῇ ὑποθέσει ἐφ' ἧς ἡ ἀπόφασις αὕτη ἐπρόκειτο περὶ ἐμπορίου ἐν ἡλαττωμένῃ περιουσίᾳ μὴ κηρυχθέντος ἐν πτωχεύσει). Demolombe, XXVI, ἀριθ. 339. Ὅρα ἐπίσης Ἀκυρ. τοῦ Βελγίου, 13 Νοεμβρίου, 1890. S. καὶ Journal du Palais, 1892. 4. 1.

ὑπὸ ἐργυητοῦ μετὰ τὴν πτώχευσιν τῶν συνοφειλετῶν καὶ ὅτι ἐλήφθη ὑφ' ἐνὸς ἐξ αὐτῶν. Δύναται ὁμοίως νὰ ὑποτεθῇ καὶ ὅτι μετὰ τὴν πτώχευσιν ὀφειλέτου τρίτος τις, μηδόλως ἐνεχόμενος εἰς τὸ χρέος, ἐπλήρωσε μέρος αὐτοῦ (1). Παρίσταται ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει ἀνάγκη νὰ ἀποφανθῶμεν, ἂν ὁ πιστωτὴς δύναται, παρὰ τὴν μερικὴν πληρωμὴν, νὰ ἐμφανισθῇ εἰς τὴν πτώχευσιν τοῦ ὀφειλέτου αὐτοῦ διὰ τὸ ὀνομαστικὸν ἰσότημον τῆς ἀπαιτήσεώς του, ἢ ἂν ὁ πιστωτὴς πρέπει νὰ ἀφαιρέσῃ ὅ,τι ἐπληρώθη αὐτῷ οὕτω ὑπὸ τρίτου.

Τὸ ζήτημα δέον νὰ λυθῇ ὑπὲρ τῆς παραδοχῆς τοῦ δικαιώματος τοῦ πιστωτοῦ τοῦ νὰ ἐμφανίζηται διὰ τὸ ὀνομαστικὸν ποσὸν τῆς ἀπαιτήσεώς των, ἐὰν γίνῃ δεκτόν, ὅτι τὸ ἄρθρον 542 εἶναι ἡ ἐφαρμογὴ γενικῆς ἀρχῆς, καθ' ἣν τὰ δικαιώματα τῶν πιστωτῶν δὲν δύνανται νὰ μειωθῶσι διὰ γεγονότων μεταγενεστέρων τῆς πτωχεύσεως ὀφειλέτου, οἷον εἶναι ἡ μερικὴ πληρωμὴ (2). Οὕτω ἐξηγουμένου τοῦ ἄρθρου 542 τοῦ ἐμπ. κώδικος, ἀδιάφορον τυγχάνει, ἂν ἡ μερικὴ πληρωμὴ προέρχεται ἐξ ὑποχρέου ἢ ἐκ τρίτου μὴ ἐνεχομένου εἰς τὸ χρέος.

Καθ' ἡμᾶς ἡ λύσις αὕτη δέον νὰ ἀποκρουσθῇ, ἐν τῇ περιπτώσει δὲ μερικῆς πληρωμῆς γενομένης ὑπὸ τρίτου μὴ ἐνεχομένου εἰς τὸ χρέος μετὰ τὴν πτώχευσιν ὀφειλέτου, ὁ ὀφειλέτης δὲν δύναται νὰ ἐμφανισθῇ εἰς ταύτην, εἰμὴ μετὰ τὴν ἀφαίρεσιν τῶν ληφθέντων. Εἶναι δὲ τοῦτο συνέπεια τοῦ συνήθους ἀποτελέσματος τῆς πληρωμῆς (καταβολῆς). Δὲν δύναται νὰ ἀποκλεισθῇ αὕτη, ἐκτὸς ἐὰν γίνῃ δεκτὴ ἡ θεωρητικὴ ἐξήγησις τοῦ ἄρθρου 542 τοῦ ἐμπ. κώδικος, τὴν ὁποίαν ἀπεκρούσαμεν ἄνωτέρω (ἀριθ. 926). Ἐὰν ἐγίνετο δεκτὴ ἡ ἐναντία λύσις, θὰ ἐρημύζομεν τὸ ἄρθρον 542 ἐντελῶς ἐκτὸς τῶν περιπτώσεων τὰς ὁποίας τὸ ἄρθρον τοῦτο ὁρᾷ ἔπρεπε νὰ ἐφαρμοσθῇ εἰς τὴν περίπτωσιν καθ' ἣν εἰς μόνος ὑπάρχει ὀφειλέτης ἐν πτωχεύσει. Θὰ παρεγνωνρίζετο οὕτω ἡ ἰδέα, καθ' ἣν ὁ νομοθέτης ἐνόμισεν, ὅτι συμμορφοῦται πρὸς τὴν θέλησιν τοῦ πι-

(1). Εἶπομεν ἄνωτέρω (ἀριθ. 921), ὅτι τὸ ἄρθρον 542 τοῦ ἐμπορικοῦ κώδικος δέον νὰ ἐφαρμόζηται εἰς τὴν περίπτωσιν, καθ' ἣν ἡ μερικὴ πληρωμὴ ἀπορρέει ἐκ τῆς ἐνασχήσεως προνομίου ἢ ὑποθήκης ἐπὶ κτήματος ὑπεγγυηθέντος ὑπὸ τρίτου διὰ τὴν ἐξασφάλισιν τοῦ χρέους.

(2) Ὁρα Kohler, Lehrbuch des deutschen Konkursrechts, σελ. 352.

στωτοῦ, ὅστις συνεφώνησε τὴν ἀλληλεγγύην ἢ ἀπήτησε τὸν ἐγγυη-
τὴν, παραδεξάμενος κανόνας καθ' οὓς ἔχει ἐλπίδας νὰ πληρωθῇ
ὁλοσχερῶς παρὰ τὰς πτωχεύσεις τῶν ὀφειλετῶν αὐτοῦ. Τῷ ὄντι θὰ
ἐφηρμόζοντο ταυτόσημοι κανόνες εἰς περιπτώσεις καθ' ἃς ὁ πιστω-
τὴς δὲν προσέφυγεν οὔτε εἰς τὴν ἀλληλεγγύην οὔτε εἰς τὴν ἐγγύησιν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΕΚΤΟΝ

ΠΕΡΙ ΧΡΕΩΚΟΠΙΩΝ, ΠΕΡΙ ΚΑΚΟΥΡΓΗΜΑΤΩΝ ΚΑΙ
ΠΛΗΜΜΕΛΗΜΑΤΩΝ ΠΡΑΤΤΟΜΕΝΩΝ ΕΝ ΠΤΩ-
ΧΕΥΣΕΙ. ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΑΝΙΚΑΝΟΤΗΤΩΝ ΤΟΥ
ΠΤΩΧΕΥΣΑΝΤΟΣ. ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΑΠΟΚΑ-
ΤΑΣΤΑΣΕΩΣ.

ΤΜΗΜΑ ΠΡΩΤΟΝ

**Περὶ χρεωκοπιῶν, περὶ κακούργημάτων καὶ πλημ-
μελημάτων διαπραττομένων ἐν πτωχεύσει.**

934. ΓΕΝΙΚΑ.— Ἡ πτώχευσις δὲν ἀποτελεῖ αὐτὴ καθ' ἑαυτὴν ἔγκλημα· δὲν συνεπάγεται αὕτη κυρίως εἰπεῖν ποινὴν, ἀλλὰ δια-
φόρους ἀνικανότητας (ἀριθ. 976). Πάντως ὁμως δὲν ἔχουσιν οὕτω
τὰ πράγματα, εἰ μὴ εἰς τὰς περιπτώσεις, καθ' ἃς ἡ πτώχευσις
ὀφείλεται εἰς τυχαίας αἰτίας ἢ εἰς ἐλαφρὰ πταίσματα. Ὅταν, τού-
ναντίον, ἡ πτώχευσις συνοδεύηται ὑπὸ βαρέων πταισμάτων ἢ ὑπὸ
δολιοτήτων ὑπὸ τοῦ νόμου ὀριζομένων, ἔχομεν τότε ἡ πλημμέλημα,
καλούμενον ἀπλὴ χρεωκοπία, ἡ κακούργημα, φέρον τὸ ὄνομα τῆς
δολίας χρεωκοπίας. Ἐδίδησε δὲ νὰ ὀρίσῃ ὁ νομοθέτης τὰ συστα-
τικὰ τοῦ πλημμελήματος τῆς ἀπλῆς χρεωκοπίας ἢ τοῦ κακούργη-
ματος τῆς δολίας χρεωκοπίας γεγονότα. Ἐπίσης ἠναγκάσθη νὰ
ἀπορρανεῖ, ἂν ἡ ὑπαρξίς τῆς χρεωκοπίας ἔχει ἐπιρροὴν τινὰ ἐπὶ
τῆς διοικήσεως τῆς περιουσίας τοῦ πτωχεύσαντος. Ἀλλὰ δὲν εἶναι
τοῦτο μόνον· πλημμελήματα ἢ κακούργηματα διαπράττονται
ἐνίοτε ἐν ταῖς πτωχεύσεσιν ὑπὸ προσώπων ἄλλων παρὰ τὸν πτω-
χεύσαντα. Ὁ ἐμπορικὸς κώδιξ (ἀρθρ. 594 μέχρις 600) προεἶδε
τὰς κυριωτέρας τῶν κολασίμων τούτων πράξεων.

Τὰ συστατικὰ τῶν δύο εἰδῶν χρεωκοπίας γεγονότα δὲν εἶναι ταυ-
τόσημα, καὶ αἱ ἐπιβαλλόμεναι δὲ κατ' αὐτῶν ποιναὶ δὲν εἶναι αἱ
αὐταί. Ἀλλὰ τὰ ζητήματα τὰ παρουσιαζόμενα πρὸς λύσιν, προ-
κειμένου περὶ τῆς ἀπλῆς καὶ περὶ τῆς δολίας χρεωκοπίας, εἶναι ὑπὸ
πολλὰς ἐπόψεις ὁμοια καὶ ἔτυχον ἐνίοτε τῆς αὐτῆς λύσεως. Διὸ
θέλομεν πραγματευθῆ κατὰ πρῶτον συνάμα περὶ τῶν δύο εἰδῶν
τῆς χρεωκοπίας, ἔπειτα δὲ περὶ τῶν κακουργημάτων καὶ πλημ-
μελημάτων τῶν πραττομένων ἐν πτωχεύσει ὑπὸ προσώπων ἄλλων
παρὰ τὸν πτωχεύσαντα.

§ 935. Ἡ λέξις *banqueroute* (χρεωκοπία), τῆς ὁποίας τὴν ἐτυ-
μολογίαν ἐδώσαμεν ἐν τοῖς ἀνωτέρω (ἀριθ. 1), ἦτο κατ' ἀρχὰς
συνώνυμος τῇ πτωχεύσει. Τὸ Διάταγμα τοῦ 1673 (τίτλος XI,
ἄρθρ. 1) ἐλάβανεν, ὡς φαίνεται, ἀκόμη τὰς δύο λέξεις ὡς ἰσοδυ-
νάμους, γενικῶς ὁμῶς ὑπὸ τὸ κράτος ἀκόμη τοῦ Διατάγματος οἱ
σχολιάζοντες αὐτὸ συγγραφεῖς ἦσαν τῆς γνώμης, ὅτι ἡ *banque-
route* (χρεωκοπία), διαφόρως πρὸς τὴν *faillite* (πτώχευσιν), ἐνεῖχε
τὴν ἔννοιαν τῆς ὑπάρξεως πταίσματος ⁽¹⁾. Πητέον δ' ἄλλως, ὅτι
τὸ Διάταγμα τοῦ 1673 ὠριζε καὶ ἐκόλαζε τὴν δολίαν χρεωκοπίαν

(1) Ἴδου πῶς ἐκφράζεται ὁ Jousse περὶ τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ τίτλου XI
τοῦ Διατάγματος τοῦ 1673, τὸ ὁποῖον διέτασσε: «*La faillite ou banque-
route* θεωρεῖται ἀρχομένη κλπ.

«Αἱ λέξεις αὗται δὲν εἶναι συνώνυμοι. Ἡ *faillite* γίνεται, ὅταν ἔμπορος
τις, τραπεζίτης ἢ ἄλλος τις δὲν πληρῶνῃ χρέη καὶ δὲν ἐκπληροῖ τὰς ὑπο-
χρεώσεις του ἕνεκα ζημίας τινὸς ἢ δυστυχήματος μεγάλου, χωρὶς νὰ πταίῃ
αὐτὸς εἰς τοῦτο ποσῶς. Τούναντίον ἡ *banqueroute* λέγεται, κυρίως εἰπεῖν,
περὶ ἐκείνων οἵτινες ἐκ πταίσματός των, λόγου χάριν ἐκ παρακεκινδυνευ-
μένης ἐπιχειρήσεως ἢ δι' ἀλογίστων (*indiscrets*) ὑποχρεώσεων, περιῆλθεν εἰς
τὴν περίπτωσιν συνταράξεως τῶν ὑποθέσεων καὶ μὴ πληρωμῆς τῶν πι-
στωτῶν αὐτῶν».

Ὁ Bonnier καταδεικνύει τὴν αὐτὴν διάκρισιν ἐπὶ τοῦ ἄρθρου 1ου τοῦ
τίτλου XI, τοῦ Διατάγματος τοῦ 1673. Παρατηρεῖ οὗτος, ὅτι τὸ Διάταγμα
τοῦ Ἰανουαρίου τοῦ 1629 ἐσημεῖον αὐτὴν ὡς ἐξῆς: «Δηλοῦμεν, ὅτι ὅσοι οὐχὶ
ἐκ πταίσματος αὐτῶν καὶ ἀσωτείας (*débauche*), ἀλλ' ἐκ δυστυχήματος
ἢ ἀτυχημάτων (*inconvenients*) περιπέσωσιν εἰς πτωχείαν καὶ ἀναγκασθῶσιν
ἕνεκα τούτου νὰ ἐκχωρήσωσι τὴν περιουσίαν των, δὲν ὑπόκεινται ἕνεκα
τούτου εἰς ἀτιμίαν τινά, μηδὲ ἄλλο γνῶρισμα (*ni aucune marque*), εἰμὴ εἰς
τὴν δημοσίευσιν καὶ τοιχοκόλλησιν τῶν ὀνομάτων αὐτῶν κλπ.»

(ἄρθρ. 10 μέχρι 12), δὲν παρεδέχετο ὁμῶς ἔγκλημα ἀπλῆς χρεωκοπίας. Εἶναι ἀληθές, ὅτι τὸ Διάταγμα τοῦτο ἐθεώρει ὡς συστατικὸν τῆς δολίης χρεωκοπίας ἐν τῶν γεγονότων ἅτινα ἀποτελοῦσι σήμερον τὸ πλημμέλημα τῆς ἀπλῆς χρεωκοπίας, τὴν μὴ προσαγωγὴν ἐμπορικῶν βιβλίων κανονικῶς κρατουμένων (1).

935 δίς. Ἡ διάκρισις μεταξὺ τῶν δύο χρεωκοπιῶν ἀπαντᾷ ἐν τῷ βελγικῷ κώδικι (ἄρθρ. 573 μέχρι 578), ἐν τῷ γερμανικῷ νόμῳ τοῦ 1877 (ἄρθρ. 209 καὶ 210) (2), ἐν τῷ ἰταλικῷ κώδικι (ἄρθρ. 856 μέχρις 861), ἐν τῷ ποινικῷ αὐστριακῷ κώδικι (ἄρθρ. 199 μέχρι 204 καὶ ἄρθρ. 486). Ἐν Ἀγγλίᾳ ἡ λέξις Bankruptcy σημαίνει τὴν πτώχευσιν καὶ μὴ συνοδευομένην ἀκόμῃ ὑπὸ δόλου ἢ βαρέων πταισμάτων, ὡς ἄλλως συνέβαινε πρότερον διὰ τῆς γαλλικῆς λέξεως *banqueroute*, ἀλλ' ὁ περὶ τῶν ὀφειλετῶν νόμος (Debtors act) τοῦ 1869 κολάζει τὰς δολιότητας τὰς διαπραττομένας ὑπὸ τῶν πτωχευσάντων (ἄρθρ. 11 καὶ ἐπόμε.).

Α.—Περὶ τῆς ἀπλῆς καὶ περὶ τῆς δολίας χρεωκοπίας.

936. Ὡς πρὸς ἀμφοτέρω τὰ εἶδη χρεωκοπίας ἐξεταστέα τυγχάνουσι τὰ ἐπόμενα ζητήματα. 1ον Πότε ὑπάρχει ἀπλὴ καὶ πότε δολία χρεωκοπία ; 2ον Τίνες αἱ ποιναὶ αἱ ἐπιβαλλόμεναι ὑπὸ τοῦ νόμου εἰς τὸ πλημμέλημα τοῦτο καὶ εἰς τοῦτο τὸ κακούργημα ; 3ον Τίς δύναται νὰ καταδιώξῃ τὸν χρεωκόπον καὶ ποία εἶναι ἡ τηρητέα ἐπὶ τοῦ προκειμένου διαδικασία ; 4ον Τίς δέον νὰ φέρῃ τὰ ἔξοδα τῶν καταδιώξεων ; 5ον Πῶς παραγράφονται τὰ δικαιώματα τῆς ἐνασχήσεως τῶν καταδιώξεων τῆς χρεωκοπίας ; 6ον Τίνες κανόνες διέπουσι τὴν διοίκησιν τῆς περιουσίας τοῦ πτωχεύσαντος ἐπὶ χρεωκοπίας ;

937. 1ον Περίπτωσις ἀπλῆς χρεωκοπίας καὶ περίπτωσις χρεωκοπίας δολίας. — Ὑπάρχουσι γενικοὶ ὅροι ἀπαιτούμενοι ἐξ ἴσου, ὅπως ὑπάρξῃ ἀπλὴ ἢ δολία χρεωκοπία. Ὑπάρχουσιν ὁμῶς καὶ

(1) Καὶ ὑπὸ τὸ κράτος δὲ τοῦ ἐμπορικοῦ κώδικος τοῦ 1807 ἀπετέλει τοῦτο ἐν τῶν συστατικῶν γεγονότων τῆς δολίας χρεωκοπίας.

(2) Ὁρᾷ Karl Neumeyer. Historische und dogmatische Darstellung des statbaren, Bankerotts (1891).

είδικα γεγονότα διάφορα ἀποτελοῦντα τὴν μίαν ἢ τὴν ἑτέραν τῶν χρεωκοπιῶν. Ὡς πρὸς τὸ τελευταῖον σημεῖον ὁ κῶδιξ τοῦ 1807 ἐτροποποιήθη σπουδαίως ἐν ἔτει 1838. Ὁ νομοθέτης τοῦ 1838 ἐθεώρησεν ὡς συστατικὰ τοῦ ἐγκλήματος τῆς ἀπλῆς χρεωκοπίας γεγονότα, τὰ ὁποῖα ὁ κῶδιξ τοῦ 1807 κατέτασεν, ἐξ ὑπερβαλλούσης αὐστηρότητος, ὑπὸ τὸν χαρακτηρισμὸν δολίας χρεωκοπίας. Σκοπὸς αὐτῶν ἦτο ἡ καλλιτέρεα ἐξασφάλις τῆς καταστολῆς τῶν γεγονότων τούτων, τὰ ὁποῖα ἐδίσταζον τὰ δικαστήρια νὰ κολλάζωσιν ἕνεκ τῆς βαρύτητος τῆς ἐπιβαλλομένης ποινῆς. Παρητηρήθη δ' ἄλλως πολλάκις, ὅτι αἱ νομοθεσίαι καθίστανται ἐπὶ μᾶλλον καὶ μᾶλλον ἡπιότεραι ἐν τῇ τιμωρίᾳ τῶν ὀφειλετῶν, ἡ παρατήρησις δὲ αὕτη ἐπιβεβαιοῦται ἰδιαίτατα διὰ τῆς ἱστορίας τῶν κατασταλτικῶν τῆς χρεωκοπίας νόμων. Ὅρα ἀριθ. 6 καὶ ἐπόμε.

938. Γενικοὶ ὅροι τῆς ἀπλῆς ἢ δολίας χρεωκοπίας. — Ἡ ἀπλῆ χρεωκοπία ὡς καὶ ἡ δολία ὑποθέτουσιν ἀμφοτέραι τοὺς ἐπομένους ὁρους :

1ον. Ὁ αὐτουργὸς τῶν περὶ ὧν πρόκειται πράξεων πρέπει νὰ εἶναι ἔμπορος. Διότι δὲν ὑπάρχει χρεωκοπία ἄνευ καταστάσεως πτωχεύσεως, ἡ δὲ πτώχευσις προσιδιάζει εἰς τοὺς ἐμπόρους. Κατὰ συνέπειαν ἡ ἑγγαμὸς γυνὴ ἢ ὁ ἀνήλικος μὴ ἔχοντες τὴν ἄδειαν νὰ μετέρχωνται τὴν ἐμπορίαν συμφώνως πρὸς τὰ ἄρθρα 2 καὶ 4 τοῦ ἐμπ. κώδικος ⁽¹⁾ δὲν δύνανται νὰ καταδικασθῶσιν ὡς χρεωκόποι.

Ἀλλὰ διὰ τὸν ἀπλούστατον λόγον, ὅτι τὰ πρόσωπα, εἰς αὐτὰ ἀπαγορεύεται ἡ ἐμπορία, εἶναι ἐν τούτοις ἔμποροι, ὅταν παραδικάζωσι τὴν ἀπαγόρευσιν ταύτην ⁽²⁾, δύνανται νὰ κηρυχθῶσιν εἰς κατὰστασιν

(1) Ὅρα τὸ παρὸν Σύστημα κλπ. τόμ. Α'. ἀριθ. 220 καὶ 245.

(2) Ἐφ. τῆς Αἰχ, 28 Ἰανουαρίου 1876, S. 1876. 2. 104. Journal du Palais 1876. 454. Ἐν τῇ ὑποθέσει ἐφ' ἧς ἐξεδόθη ἡ ἀπόφασις αὕτη ἐπρόκειτο περὶ μὴ χειραφέτου ἀνήλικου. Οὐδεμία ὁμῶς ἀμφιβολία, ὅτι ἡ αὕτη λύσις θὰ ἐφηρμόζετο εἰς τὸν χειράφετον ἀνήλικον τὸν μετεργόμενον τὴν ἐμπορίαν χωρὶς νὰ λάβῃ τὴν πρὸς τοῦτο ἀπαιτουμένην ἄδειαν συμφώνως πρὸς τὸ ἄρθρον 2 τοῦ ἐμπορικοῦ κώδικος. Ὁ ἐμπορικὸς κῶδιξ ἀπέκρουσε τὸ σύστημα, καθ' ὃ ὁ ἀνήλικος διὰ μόνης τῆς χειραφεσίας καθίστατο ἱκανὸς νὰ μετέρχεται τὴν ἐμπορίαν. Ὅρα τὸ παρὸν Σύστημα κλπ., τόμ. Α' ἀριθ. 201 καὶ 215.

πτωχεύσεως, ἐὰν καταστήσωσι τὴν ἐμπορίαν σύνηθες ἐπάγγελμα αὐτῶν, δύνανται δὲ νὰ καταστῶσι καὶ ἐνοχοὶ χρεωκοπίας. Ἰδίᾳ δὲ δύνανται νὰ λεχθῇ τοῦτο περὶ τῶν συμβολαιογράφων, τῶν δικαστικῶν κλητῆρων κλπ. (1).

2. Ὁ καταδιωκόμενος πρέπει νὰ ἔχῃ κηρυχθῇ πρότερον εἰς κατάστασιν πτωχεύσεως (ἢ εἰς κατάστασιν δικαστικῆς ἐκκαθαρίσεως) (2) ὑπὸ τοῦ ἐμποροδικείου ἢ τοῦ Ἐφετείου τοῦ βεβαιώσαντος τὴν κατάστασιν παύσεως τῶν πληρωμῶν τοῦ ἐμπορευομένου ὀφειλέτου. Ἀλλ' ὁ ὅρος οὗτος δὲν ἀπαιτεῖται ὑπὸ τῆς νομολογίας, καθὰ ἐξηγήσαμεν ἄνωτέρω (ἀριθ. 191 καὶ ἐπόμε.). κατὰ τὴν νομολογίαν τὸ πλημμελειοδικεῖον ἢ τὸ κακουργοδικεῖον, δύνανται, τοῦναντίον, πρὸ πάσης κηρύξεως τῆς πτωχεύσεως ὑπὸ τοῦ ἐμποροδικείου νὰ ἀναγνωρίσῃ, ὅτι ἡ κατάστασις πτωχεύσεως ὑφίσταται ὡς ἐκ τῆς παύσεως τῶν πληρωμῶν καὶ ν' ἀπαγγεῖλῃ κατὰ συνέπειαν τὰς ποινὰς τῆς χρεωκοπίας (3). Ἡ νομολογία παραδέχεται, ὅτι ἡ ποινικὴ δικαιοδοσία ἔχει τοιαύτην ἀνεξαρτησίαν ἀπέναντι τῆς ἐμπορικῆς, ὥστε ἀναγνωρίζει, ὅτι ἐπιτρέπεται νὰ γίνῃ καταδίκαισις ἐπὶ χρεωκοπία, καὶ ἐὰν ἀκόμη τὸ ἐμποροδικεῖον ἢ τὸ Ἐφετεῖον ἀπεποιήθῃ νὰ κηρύξῃ τὴν πτώχευσιν, στηριζομένη ἐπὶ τοῦ ὅτι δὲν ὑπάρχει παῦσις πληρωμῶν ἢ ἐπὶ τοῦ ὅτι τὸ περὶ οὗ πρόκειται πρόσωπον δὲν εἶναι ἐμπορος καὶ ὅτι, ἀντιστρόφως, παρὰ τὴν ἀπόφασιν τὴν κηρύττουσαν τὴν πτώχευσιν, ἡ ποινικὴ δικαιοδοσία δύνανται νὰ ἀποφανθῇ, ὅτι δὲν χωρεῖ ἡ ἐφαρμογὴ τῶν ποινῶν τῆς χρεωκοπίας, ἐπειδὴ δὲν ὑπάρχει πτώχευσις. Οἱ λόγοι ἔνεκα τῶν ὁποίων κρίνεται ἀποκρουστέον τὸ σύστημα τοῦτο τῆς νομολογίας ἐξετέθησαν ἄνωτέρω (ἀριθ. 103). Καθ' ἡμᾶς τὸ ἐμποροδικεῖον καὶ κατ' ἑφεσιν τὸ ἐφετεῖον εἶναι τὰ μόνα ἁρμόδια, ὅπως βεβαιώσωσι τὴν παῦσιν τῶν πληρωμῶν τοῦ ἐμπορίου καὶ νὰ κηρύξωσι τὴν πτώχευσιν. Διὸ πρέπει νὰ ἀποφανθῶμεν, ὅτι ποινικὴ δικαιο-

(1) Ὅρα τὸ παρὸν Σύστημα κλπ. τόμ. Α'. ἀριθ. 201 καὶ 215.

(2) Ἀπὸ τοῦ νόμου τῆς 4 Μαρτίου 1889.

(3) Ἀκυρ. 8 Ἰουλίου 1885, S. 1886. 1. 133· Journal du Palais, 1886. 1. 286. D. 1885. 1. 279· Ἀκυρ. 23 Ἰουνίου 1893, D. 1895. 1. 519. — Ὁ ἰσπανικὸς ἐμπορικὸς κώδιξ (ἄρθρ. 890) δὲν ἐπιτρέπει καταδίωξιν ἐπὶ χρεωκοπία πρὸ τῆς κηρύξεως τῆς πτωχεύσεως.

δοσία δὲν δύναται νὰ ἐφαρμόσῃ τὰς ποινὰς τῆς χρεωκοπίας, ἂν μὴ ἀπήγγειλε πρότερον ἐμποροδικεῖον ἢ ἐφετεῖον τὴν κήρυξιν τῆς πτωχεύσεως, καὶ ὅτι ἀντιστρόφως ἡ κήρυξις τῆς πτωχεύσεως, ἀπαγγελομένη ὑπὸ τῆς ἀρμοδίας δικαιοδοσίας, ἀποκλείει τὸ δικαίωμα τῆς ποινικῆς δικαιοδοσίας τοῦ ν' ἀποπειρηθῇ τὴν ἐφαρμογὴν τῶν ποινῶν τῆς χρεωκοπίας, ἀποφαινομένη ὅτι δὲν ὑπάρχει παῦσις πληρωμῶν καὶ ὅτι ὁ ὀφειλέτης δὲν εἶναι ἔμπορος.

Ρητέον δ' ὅτι οἱ ὀπαδοὶ τοῦ συστήματος τῆς νομολογίας ἀναγνωρίζουσιν, ὅτι τὸ ἐμποροδικεῖον, ἀπευθυνθείσης πρὸς αὐτὸ αἰτήσεως περὶ κηρύξεως εἰς κατὰστασιν πτωχεύσεως, δύναται ν' ἀπορρίψῃ αὐτήν, παρὰ τὴν καταδίκην ἐπὶ χρεωκοπία τὴν ἀπαγγελομένην ὑπὸ τῆς ποινικῆς δικαιοδοσίας. Εἶναι τῷ ὄντι πρόδηλον, ὅτι δὲν ὑποχρεοῦται αὕτη νὰ ἐξετάσῃ τὸ ζήτημα, ἂν ὑπάρχει παῦσις πληρωμῶν εἰ μὴ ὑπὸ τὴν ἔποψιν τοῦ πλημμελήματος τῆς ἀπλῆς χρεωκοπίας ἢ τοῦ κακουργήματος τῆς δολίας χρεωκοπίας⁽¹⁾. Ὅρα ἀριθ. 192.

939. Ἡ λύσις τοῦ ζητήματος τῆς ἀναγκαιότητος τῆς κηρύξεως πτωχεύσεως πρὸ τῆς καταδίκης ἐπὶ χρεωκοπία κέκτηται μεγάλην σπουδαιότητα καθόσον ἀφορᾷ τὸν προσδιορισμὸν τῆς χρονικῆς ἀφετηρίας τῆς παραγραφῆς τῆς ποινικῆς ἀγωγῆς. Ὅρα ἀριθ. 950.

940. Γεγονότα συστατικὰ τῆς ἀπλῆς χρεωκοπίας. — Αἱ περιπτώσεις τῆς ἀπλῆς χρεωκοπίας κατατάσσονται ὑπὸ τοῦ κώδικος εἰς δύο διακεκριμένους κατηγορίας. Ὑπάρχουσι περιπτώσεις καθ' ὅσας ὁ πτωχεύτας ἀναγκαιῶς καταδικάζεται ὡς ἀπλοῦς χρεωκόπος ἐπὶ μόνῳ τῷ λόγῳ, ὅτι ὁ δικαστὴς βεβαιοῖ τὴν ὑπαρξιν γεγονότων προβλεπομένων ὑπὸ τοῦ νόμου (ἄρθρ. 585). Ὑπάρχουσι καὶ ἄλλαι καθ' ἃς, τοῦναντίον, ὁ δικαστὴς δύναται, κατὰ τὴν ἐκτίμησίν του,

(1) Ἡ ἐν τῷ κειμένῳ δεδομένη λύσις εἶναι ἀπλούστατα ἡ ἐφαρμογὴ γενικῆς θεωρίας, καθ' ἣν αἱ ποινικαὶ δικαιοδοσίαι δὲν ἐξετάζουσιν ἀστικὰ ἢ ἐμπορικὰ ζητήματα ὅπως ὀρίσωσιν, ἂν ὑπάρχει παράβασις τις τοῦ ποινικοῦ νόμου, εἰ μὴ καθόσον εἶναι τοῦτο ἀναγκαῖον ἵνα κριθῇ ἂν ὑπάρχουσιν οἱ συστατικοὶ ὅροι τῆς παραβάσεως ταύτης. Ὅρα Griotet, De l' autorité de la chose jugée, σελ. 253 καὶ ἐπόμε.— Ὅρα ἐπίσης Valette. Mélanges de droit, de jurisprudence et de législation, II, σελ. 17 καὶ ἐπόμε.

καίτοι ἀναγνωρίζει τὴν ὑπαρξίν γεγονότων τοιαύτης φύσεως, νὰ ἀπαγγεῖλῃ ἢ μὴ τὰς ποινὰς τῆς ἀπλῆς χρεωκοπίας (ἄρθρον 586). Τὸ δικαστήριον, ἔχον ὑπὸ τὴν ἑποψίν ταύτην ἀπόλυτον διακριτικὴν ἐξουσίαν, δύναται νὰ μὴ ἐφαρμόσῃ τὰς ποινὰς ταύτας, χωρὶς νὰ ὑποχρεοῦται νὰ αἰτιολογήσῃ ὡς πρὸς τοῦτο τὴν ἀπόφασίν του ⁽¹⁾.

Οὕτω ἄλλοτε μὲν πρέπει, ἄλλοτε δὲ δύναται μόνον νὰ καταδικάζεται ὁ πτωχεύσας ὡς ἀπλοῦς χρεωκόπος. Ἡ διάκρισις ἀναφέρεται εἰς τὴν ἀπόφασιν τὴν ἐκδοτέαν ὑπὸ τοῦ δικαστοῦ. Ὁ κώδιξ τοῦ 1807 ἀνέφερε τὴν διάκρισιν εἰς τὴν καταδίωξιν, λέγων, ὅτι ὁ πτωχεύσας καταδιώκεται ἐν ὠρισμέναις περιπτώσεσι, ἡδύνατο δὲ νὰ καταδιωχθῇ ἐν ἄλλαις. Ἡ διάκρισις αὕτη ἦτο κακὴ. Συμφέρει πάντοτε νὰ ἔχῃ ἡ εἰσαγγελικὴ ἀρχὴ δόσιν τινὰ διακριτικῆς ἐξουσίας.

941. *Περιπτώσεις ὑποχρεωτικῆς ἀπλῆς χρεωκοπίας.* — Αἱ περιπτώσεις τῆς πρώτης ταύτης κατηγορίας εἶναι τέσσαρες. Κατὰ τὸ ἄρθρον 585 τοῦ ἐμπορικοῦ κώδικος, *κηρύσσεται ἀπλοῦς χρεωκόπος πᾶς πτωχεύσας ἔμπορος, ὅστις ἠθέλην εὑρεθῇ εἰς μίαν τῶν ἐπομένων περιπτώσεων:*

1ον. *Ἐὰν αἱ προσωπικαὶ ἢ αἱ οἰκιακαὶ αὐτοῦ δαπάναι κριθῶσιν ὑπερβολικαί.* — Τοῦτο δεικνύει τὴν χρησιμότητα τῆς ἀναγραφῆς τῶν δαπανῶν τούτων ἐν τῷ ἡμερολογίῳ (ἄρθρ. 8 ἐμπ. κώδ.) καὶ ἐν τῷ ἰσολογισμῷ τῷ κατατιθεμένῳ ὑπὸ τοῦ πτωχεύσαντος (ἄρθρ. 439).

2ον. *Ἐὰν ἐδαπάνησε μεγάλη χρηματικὰ ποσὰ εἴτε εἰς ἐπιχειρήσεις καθαρῶς ἐκ τῆς τύχης ἐξαρτωμένας, εἴτε εἰς εἰκονικὰς συναλλαγὰς τοῦ χρηματιστηρίου ἢ ἐπὶ ἐμπορευμάτων.* — Ἐν τῇ περιπτώσει ταύτῃ, ὡς καὶ ἐν τῇ προηγουμένῃ, ὁ δικαστὴς ἔχει νὰ ἐξετάσῃ ἂν ὑπάρχει ὑπερβολή.

Διὰ τοῦ ὅρου *εἰκονικῶν συναλλαγῶν* νοοῦνται πράξεις, αἵτινες, καίτοι παρουσιάζονται ὑπὸ τὸ πρόσχημα ἀγοραπωλησίας ὑπὸ προθεσμίαν ἢ ἀγοραπωλησίας ἐπὶ παραδόσει, δὲν μέλλουσι νὰ καταλήξωσι, κατ' αὐτὴν ταύτην τὴν κοινὴν πρόθεσιν τῶν μερῶν, εἰς περάδοσιν, ἀλλὰ νὰ διαλυθῶσι δι' ἀπλῆς πληρωμῆς διαφορῶν ἀναλόγως τοῦ ὑψωτοῦ ἢ τοῦ ἐκπεσμοῦ τῶν ἀγοραίων τιμῶν. Ὁ

(1) Ἄκυρ. 9 Μαρτίου 1883, Journal des faillites, 1883, σελ. 148.

νόμος τῆς 28 Μαρτίου 1885 ἀπέκλεισεν ὡς πρὸς τὰ εἶδη ταῦτα τῶν πράξεων τὴν ἐνστάσιν τοῦ παιγνίου, τοῦλάχιστον ὅταν δὲν ἀποδεικνύηται ἐγγράφως ἡ βούλησις τῶν μερῶν τοῦ νὰ μὴ φθάσωσιν εἰς παράδοσιν ⁽¹⁾. ἀλλὰ καὶ μετὰ τὸν νόμον τοῦτον τὰ δικαστήρια δύνανται πάντοτε νὰ ἀναγνωρίζωσι τὸν εἰκονικὸν χαρακτῆρά των, ἂν μὴ ἵνα ἀπορρίπτωσι τὰς ἀγωγὰς τὰς ἐγειρομένας ἐξ ἀφορμῆς τῶν πράξεων τούτων, τοῦλάχιστον ἵνα ἀπαγγέλλωσι τὰς ποινὰς τῆς ἀπλῆς χρεωκοπίας ⁽²⁾.

3ον. Ἐὰν, σκοπῶν τ' ἀναβάλλῃ τὴν κήρυξιν τῆς πτωχεύσεώς του, ἠγόρασεν ἵνα μεταπωλήσῃ ἐμπορεύματα κατωτέρω τῆς ἀγοραίας ἀξίας, ἢ πρὸς τὸν αὐτὸν σκοπὸν συνῆψε δάνεια, ἔθυσεν εἰς κυκλοφορίαν ἐμπορικὰ γραμμάτια, ἢ κατέφυγεν εἰς ἄλλα ὀλέθρια μέσα πρὸς εὐρεσιν χρημάτων ⁽³⁾. Ὁ δικαστὴς ὀφείλει νὰ ἐξετάσῃ ἐνταῦθα τὴν πρόθεσιν τοῦ πτωχεύσαντος καθ' ὃν χρόνον ἐνήργει οὗτος τὰς πράξεις ταύτας. Ἐνδεχόμενον πτωχεύσας τις νὰ ἔχῃ μεταπωλήσει ἐπὶ ζημίᾳ ἢ καὶ κατωτέρω τῆς ἀγοραίας τιμῆς ἐμπορεύματα, τὰ ὅποια εἶχεν ἀγοράσει, ὅπως μεταπωλήσῃ ἐπὶ κέρδει, καὶ ἐν τούτοις ἡ πράξις αὕτη νὰ εἶναι πρὸνιμος, λόγου χάριν, ἔαν τὰ ἐμπορεύματα ὑπόκεινται εἰς ταχεῖαν χειροτέρευσιν.

4ον. Ἐὰν μετὰ τὴν παῦσιν τῶν πληρωμῶν ἐπλήρωσε πιστωτὴν τινα πρὸς βλάβην τῆς ομάδος ⁽⁴⁾. — Ἴνα ἀποτελῶσιν αἱ πληρωμαὶ

(1) Ταύτην τὴν ἐρμηνεῖαν ἐδώσαμεν εἰς τὸ ἐδάφ. 2 τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ νόμου τῆς 28 Μαρτίου 1885. Ὅρα τὸ παρὸν Σύστημα κλπ. τόμ. Δ', ἀριθ. 982.

(2) Κατὰ τινα ἐξήγησιν δοθεῖσαν ἐν ταῖς προπαρασκευαστικαῖς ἐργασίαις τοῦ νόμου τῆς 28 Μαρτίου 1885, ὁ νόμος οὗτος ἀποκλείει τὴν ἐνστάσιν τοῦ παιγνίου δυνάμει τεκμηρίου. Τὰ νόμιμα τεκμήρια δὲν ἐφαρμόζονται εἰ μὴ πρὸς λύσιν τῶν ζητημάτων χάριν τῶν ὁποίων καθιερώθησαν.

(3) Ὁ ἔμπορος, ὅστις ἐπὶ πολλὰ ἔτη ὑπεστήριξε τὴν πίστιν του καὶ ἀνέβαλε τὴν πτώχευσίν του διὰ τῆς δημιουργίας ἐμπορικῶν γραμματίων καὶ διὰ τῆς ἀνανεώσεώς των εἰς πᾶσαν λήξιν, δύνανται νὰ θεωρηθῇ ὡς προσφυγὼν εἰς μέτα ὀλέθρια κατὰ τὴν ἔννοιαν τοῦ ἄρθρου 585, 3ον. Ἐφ. τῆς Nancy. 16 Μαΐου 1882, Journal des faillites, 1882, σελ. 356.

(4) Ὁ κωδῆξ τοῦ 1807 δὲν παρεδέχετο τὴν περίπτωσιν ταύτην ἀπλῆς χρεωκοπίας. Ἀληθῆ σκάνδαλα εἶχον ἀναφανῆ· ἔμποροι μὴ ὄντες εἰς κατάστασιν νὰ πληρώσωσι τὰ χρέη των διανέμουσιν ὁλόκληρον τὸ ἐνεργητικὸν των εἰς τινὰς ἐκ τῶν πιστωτῶν αὐτῶν.

πράξεις συστατικὰς τῆς ἀπλῆς χρεωκοπίας δύο δροὶ ἀπαιτοῦνται· α'. Πρέπει νὰ εἶναι μεταγενέστεραι τῆς χρονολογίας τῆς ὀριζομένης ὑπὸ τοῦ ἐμποροδικείου ὡς ἡμέρας τῆς παύσεως τῶν πληρωμῶν. Ἐχομεν ἐνταῦθα ὁλῶς εἰδικὸν δρον· ὡς πρὸς τὰ ἄλλα γεγονότα τὰ ἀπαριθμούμενα ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 585 δὲν ἐξετάζεται ἡ χρονολογία αὐτῶν. Συνήθως εἶναι αὕτη προγενεστέρα τῆς παύσεως τῶν πληρωμῶν, τῆς ὁποίας μάλιστα εἶναι ἡ αἰτία. β'. Πρέπει νὰ ἐπροξένησαν βλάβην εἰς τὴν ὁμάδα τῶν πιστωτῶν. Εἶναι ἀδιέφορον, ἂν ὁ ὀφειλέτης εἶχεν ἢ μὴ τὴν πρόθεσιν νὰ βλάβῃ τὴν ὁμάδα· ἀρκεῖ, ἀλλὰ πρέπει, νὰ ἐπροξενήθῃ βλάβη τις εἰς αὐτήν. Διό, ἐὰν ὁ πτωχεύσας ἐπλήρωσε μετὰ τὴν παῦσιν τῶν πληρωμῶν τοῦ ἐνυπόθηκόν τινα ἢ προνομιοῦχον πιστωτήν, ὅστις ἠδύνατο νὰ πληρωθῇ ἐκ τοῦ ὑπεργύου κτήματος, δὲν ὑπόκειται ἔνεκα τούτου εἰς τὴν ποινὴν τῆς ἀπλῆς χρεωκοπίας.

Τὸ ἄρθρον 585 4ον δὲν διακρίνει ποσῶς ἂν ἡ ὑπὸ τοῦ πτωχεύσαντος γενομένη πληρωμὴ ἡκυρώθῃ δυνάμει τῶν ἄρθρων 446 καὶ 447 τοῦ ἐμπ. κώδικος ἢ διετηρήθῃ. Κατὰ συνέπειαν ὑπάρχει ἀπλὴ χρεωκοπία, καὶ ἂν ἀκόμη δὲν δύναται νὰ ἀκυρωθῇ ἡ πληρωμὴ ληξιπροθέσμου χρέους· ἢ γενομένη τοῖς μετρητοῖς ἢ δι' ἐμπορικῶν γραμματίων εἰς πιστωτὴν καλῆς πίστεως μετὰ τὴν ἐποχὴν τῆς παύσεως τῶν πληρωμῶν (1). Τούναντίον δὲν ὑπάρχει ἀπλὴ χρεωκοπία, καὶ ὅταν ἀκόμη ἀκυροῦται ἡ πληρωμὴ ἡ γενομένη ἄλλως πρὸς διὰ μετρητῶν ἢ ἐμπορικῶν γραμματίων κατὰ τὰς δέκας ἡμέρας πρὸ τῆς χρονολογίας τῆς παύσεως τῶν πληρωμῶν (2).

942. *Περιπτώσεις δυνητικῆς ἀπλῆς χρεωκοπίας.*—Αἱ περιπτώσεις αὗται εἶναι ἑξ. Κατὰ τὸ ἄρθρον 586 τοῦ ἐμπ. κώδικος δύναται νὰ κηρυχθῇ ἀπλοῦς χρεωκόπος πᾶς πτωχεύσας ἔμπορος διατελῶν ἐν τινὶ τῶν ἐπομένων περιπτώσεων :

1ον. Ἐὰν διὰ λογαριασμὸν τρίτων καὶ ἄνευ ἀντιτίμου συνῆψε χρηματικὰς ὑποχρεώσεις, κρινόμενας ὑπερβολικὰς ὡς πρὸς τὴν κατάστασιν, εἰς ἣν εὕρισκετο ὅτε συνεβάλλετο.— Ἡ διάταξις αὕτη δύναται νὰ ἐφαρμοσθῇ ἰδίᾳ, ὅταν ἔμπορός τις ἀποδέχεται, χωρὶς νὰ ἔχη λάβει πρόβλεψιν, συναλλαγματικὴν ἐκδοθεῖσαν ἐπ' αὐτοῦ, ἢ ὅταν ἔμπορός τις ἐκδίδῃ συναλλαγματικὴν διὰ λογαριασμὸν τρίτου,

χωρίς νὰ ἔχη λάβει παρὰ τοῦ διατάκτου ἀσφάλειαν διὰ τὴν περίπτωσιν, καθ' ἣν ἤθελε ζητηθῇ νὰ πληρώσῃ ὡς ἐκδότης κλπ.

2ον. *Ἐὰν κηρυχθῇ ἐκ νέου εἰς κατάστασιν πτωχεύσεως, πρὶν ἐκπληρώσῃ τὰς ἐκ προτέρου συμβιβασμοῦ ὑποχρεώσεις του.*—Τοῦ ἄρθρου 586 2ου μὴ διακρίνοντος ποσῶς, ἤθελεν ὑπάρχει ἀπλῆ χρεωκοπία ἐν τε τῇ περιπτώσει, καθ' ἣν αἱ ὑποχρεώσεις τοῦ προτέρου συμβιβασμοῦ δὲν ἔχουσι λήξει ἀκόμη, ὡς καὶ ἐν τῇ περιπτώσει, καθ' ἣν θὰ ἦσαν ληξιπρόθεσμοι κατὰ τὸν χρόνον τῆς κηρύξεως τῆς δευτέρας πτωχεύσεως. Πάντοτε δύναται τις νὰ εἴπῃ, ὅτι ὁ ἔμπορος οὗτος, συνάπτων νέα χρέη καὶ μὴ πληρώνων αὐτὰ, ἔδωκεν ἀφορμὴν εἰς τὴν κήρυξιν τῆς νέας πτωχεύσεως. Ρητέον δ' ὅτι πρέπει νὰ περιλάβωμεν ἐν τῷ ἄρθρῳ 586 2ῳ τὴν περίπτωσιν διαρρήξεως τοῦ συμβιβασμοῦ· ἡ διάρρηξις αὕτη ἰσοδυναμεῖ πρὸς τὴν κήρυξιν δευτέρας πτωχεύσεως. Τοῦναντίον, τὸ ἄρθρον 586 2ον δὲν ἐφαρμόζεται, ὅταν ὁ συμβιβασμὸς ἀκυροῦται. Ὁ νομοθέτης ἠθέλησε νὰ πλήξῃ τοὺς ἀδιαφοροῦντας πρὸς τὰς ὑποχρεώσεις, ἃς ἀνέλαβον διὰ τοῦ συμβιβασμοῦ. Ἡ ἀκυρότης τοῦ συμβιβασμοῦ προέρχεται ἐκ δόλου τοῦ πτωχεύσαντος, τουτέστιν ἐξ αἰτίας προγενεστεράς (ἀριθ. 649).

3ον. *Ἐὰν, ἔγγαμος ὢν κατὰ τὸ προικῶρον σύστημα ἢ κατὰ τὰ κτήματα κεχωρισμένος, δὲν συμμορφωθῇ πρὸς τὰ ἄρθρα 69 καὶ 70 (1).*—Ἐχομεν ἐνταῦθα κύρωσιν τῆς ὑποχρεώσεως τῶν συζύγων, οἵτινες γίνονται ἔμποροι, διαρκοῦντος τοῦ γάμου, τοῦ νὰ δημοσιεύσωσι τὸ γαμήλιον σύστημά των. Ἡ ὑποχρέωσις αὕτη εἶναι ἀναγεγραμμένη ἐν τῷ ἄρθρῳ 69 τοῦ ἐμπ. κώδικος (2).

4ον. *Ἐὰν ἐντὸς δέκα πέντε ἡμερῶν ἀπὸ τῆς παύσεως τῶν πληρωμῶν των μὴ ποιήσῃ ἐν τῷ δικαστικῷ γραφείῳ τὴν ὑπὸ τῶν ἄρθρων 436 καὶ 437 ἀπαιτουμένην δήλωσιν, ἢ ἐὰν ἡ δήλωσις αὕτη μὴ περιέχῃ τὰ ὀνόματα πάντων τῶν ἀλληλεγγύων ἐταίρων.*—Ἡ διάταξις αὕτη κυροῖ τὰ ἄρθρα 438 καὶ 439 τὰ ἀφορῶντα τὴν ὑποχρέωσιν τοῦ ἐμπόρου τοῦ παύσαντος τὰς πληρωμὰς του τοῦ νὰ καταθέσῃ τὸν ἰσολογισμόν του. Ὅρα ἀριθ. 82 δις καὶ ἐπόμε.

(1) Κατὰ τὸν κώδικα τοῦ 1807 ὑπῆρχεν ἐν τῇ περιπτώσει ταύτῃ δολία χρεωκοπία.

(2) Ὅρα τὸ παρὸν Σύστημα κλπ. τόμ. Α', ἀριθ. 318 καὶ ἐπομ.

5ον Ἐὰν ἄνευ νομίμου κωλύματος δὲν ἐμφανίζεται αὐτοπροσώπως ἐνώπιον τῶν συνδίκων κατὰ τὰς ὀριζομένας περιπτώσεις καὶ προθεσμίας, ἢ, ἐὰν, τυχὼν προπεμπτηρίου, δὲν ὑπήκουσεν εἰς τὴν διαταγὴν νὰ ἐμφανισθῇ. — Ὁ πτωχεύσας ὀφείλει νὰ παρέχῃ ἑαυτὸν εἰς τὴν διάθεσιν εἴτε τῶν συνδίκων, εἴτε τοῦ δικαστηρίου. Συνάγεται δὲ σαφῶς ἐκ τοῦ ἄρθρου 586 5ον, ὅτι ὁ πτωχεύσας ὁ μὴ τυχὼν προπεμπτηρίου δὲν δύναται νὰ κηρυχθῇ ἀπλοῦς χρεωκόπος ἐπὶ τῷ λόγῳ ὅτι δὲν ὑπήκουσεν εἰς τὴν διαταγὴν νὰ ἐμφανισθῇ. Ἀλλὰ δύναται ἄρα γε νὰ καταδικασθῇ ὡς ἀπλοῦς χρεωκόπος ἐπὶ τῷ λόγῳ ὅτι δὲν ἐνεφανίσθη ἐνώπιον τῶν συνδίκων, καὶ ὅταν ἀκόμη δὲν ἔτυχε προπεμπτηρίου. Ἐκ τοῦ κειμένου τοῦ ἄρθρου 586 5ον φαίνεται ἐξυπακουομένη ἡ καταφατικὴ ἀπάντησις, ἡ λύσις δὲ αὕτη ἐπιβεβαιοῦται διὰ τοῦ ἄρθρου 475, ὅπερ δὲν δέχεται νὰ ἐμφανίζεται ὁ πτωχεύσας ἐνώπιον τοῦ συνδίκου διὰ πληρεξουσίου, εἰ μὴ ἐὰν ἀποδεικνύῃ, ὅτι εἶχε λόγον κωλύματος, καὶ ἂν ἀκόμη δὲν ἔτυχε προπεμπτηρίου ⁽¹⁾.

6ον Ἐὰν δὲν ἐτήρησε βιβλία καὶ δὲν συνέταξεν ἀκριβῆ ἀπογραφὴν· ἐὰν τὰ βιβλία του ἢ αἱ ἀπογραφαὶ εἶναι ἀτελεῖ ἢ ἐτηρήθησαν ἀτάκτως, ἢ ἂν μὴ παριστῶσι τὴν ἀληθῆ ἐνεργητικὴν καὶ παθητικὴν αὐτοῦ κατάστασιν, ἀλλ' ἄνευ δόλου ⁽²⁾. — Ἡ διάταξις αὕτη κυροῖ τὰς διαφόρους ὑποχρεώσεις τὰς ἐπιβαλλομένας εἰς τοὺς ἐμπόρους ἐν σχέσει πρὸς τὰ ἐμπορικὰ βιβλία ⁽³⁾.

943. Περὶπτώσεις δολίας χρεωκοπίας. — Ὁ ἐμπορικὸς κῶδιξ δὲν διακρίνει, ὡς ἐπὶ ἀπλῆς χρεωκοπίας, περιπτώσεις, καθ' ἃς ἡ καταδίκη εἶναι δυνητικὴ, καὶ ἄλλας, καθ' ἃς εἶναι ὑποχρεωτικὴ ⁽⁴⁾. Ὅταν ὑπάρχωσι τὰ στοιχεῖα τὰ συστατικὰ τῆς δολίας χρεωκο-

(1) Demangeat sur Bravard, Veyrières, VI, σελ. 50 καὶ ἐπόμε.

(2) Ὁ κῶδιξ τοῦ 1807 (ἄρθρ. 587) ὠριζεν, ὅτι ὁ μὴ τηρήσας βιβλία, ἢ ἐκεῖνος τοῦ ὁποίου τὰ βιβλία δὲν παρίστανον τὴν ἀληθῆ κατάστασιν του ἡδύνατο νὰ καταδικωθῇ ὡς δόλιος χρεωκόπος.

(3) Ὅρα τὸ παρὸν Σύστημα κλπ. τόμ. Α', ἀριθ. 288.

(4) Τοῦτο τοῦλάχιστον ἰσχύει ἀπὸ τοῦ 1838. Ὁ κῶδιξ τοῦ 1807 διέκρινε, τὸναντίον, περιπτώσεις καθ' ἃς ἔπρεπεν ὁ πτωχεύσας νὰ κηρύσσεται δόλιος χρεωκόπος (ἄρθρ. 593), καὶ περιπτώσεις καθ' ἃς ἡδύνατο ἀπλῶς νὰ κηρυχθῇ τοιοῦτος (ἄρθρ. 594). Ὅρα Renouard, II, σελ. 469 καὶ ἐπόμε.

πίας, ὁ πτωχεύσας πρέπει πάντοτε νὰ καταδικάζεται ἐὰν καταδιώκηται.

Πρέπει νὰ κηρύσσεται δόλιος χρεωκόπος : Πᾶς πτωχεύσας ἔμπορος, 1ον ὁ ὑφαιρέσας τὰ βιβλία του, 2ον ὁ ἀποτρέψας ἢ ἀποκρύψας μέρος τοῦ ἐνεργητικοῦ, 3ον ὁ δολίως ἀναγνωρίσας ἐαυτὸν ὀφειλέτην ποσῶν τὰ ὅποια δὲν ὤφειλε εἶτε διὰ τῶν βιβλίων του, εἶτε διὰ δημοσίων ἢ δι' ἰδιωτικῶν ἐγγράφων, εἶτε διὰ τοῦ ἰσολογισμοῦ (ἄρθρ. 591). Συνελόντι εἰπεῖν, ὁ πτωχεύσας καταδικάζεται ὡς δόλιος χρεωκόπος εἶτε διὰ τὴν ἀπόκρυψιν μέρους τοῦ ἐνεργητικοῦ του, εἶτε διὰ τὴν ἐξόγκωσιν τοῦ παθητικοῦ του. Ἡ ὑχίρεσις τῶν βιβλίων παρέχει τεκμήριον, ὅτι ὁ πτωχεύσας θέλει νὰ διαπράξῃ μίαν τῶν δολιοτήτων τούτων.

944. Ἀπόπειρα. — Ἐπὶ ἀπλῆς χρεωκοπίας ἡ ἀπόπειρα δὲν ἑξομοιοῦται πρὸς τὸ τετελεσμένον ἔγκλημα· ἄλλως ὅμως ἔχει τὸ πρᾶγμα ἐπὶ δολίας χρεωκοπίας. Ἐχομεν ἐνταῦθα ἀπλούστατα ἐφαρμογὴν τῶν ἄρθρων 2 καὶ 3 τοῦ ποιν. κώδικος.

945. Ἐνοχή. — Δὲν ὑπάρχει ἀμφιβολία, ὅτι ἐπὶ δολίας χρεωκοπίας πρέπει νὰ ἐφαρμοσθῶσιν αἱ γενικαὶ ἀρχαὶ περὶ ἐνοχῆς. Τοῦτο προκύπτει ρητῶς ἐκ τοῦ ἄρθρου 593 1ον τοῦ ἐμπορικοῦ κώδικος, ὃπερ παραπεμπεῖ εἰς τὸ ἄρθρον 60 τοῦ ποινικοῦ κώδικος. Ἀλλ' ἐκ τῆς διὰ τῶν διατάξεων τούτων παραπομπῆς εἰς τὰς γενικὰς ἀρχὰς περὶ τῆς ἐνοχῆς ἐπὶ δολίᾳ χρεωκοπίᾳ φαίνεται ἐξυπακουόμενον, ὅτι δὲν ἐφαρμόζονται αὐταὶ ἐπὶ ἀπλῆς χρεωκοπίας (1).

946. 2ον ΠΟΙΝΑΙ ΤΗΣ ΑΠΛΗΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΔΟΛΙΑΣ ΧΡΕΩΚΟΠΙΑΣ — Ἡ ἀπλῆ χρεωκοπία τιμωρεῖται διὰ φυλακίσεως ἐνὸς τοῦλάχιστον μηνὸς καὶ δύο ἐτῶν κατ' ἀνώτατον ὅρον (ἄρθρ. 584 ἐμπ. κώδ., ἄρθρ. 402 ποιν. κώδικος). Ποινὴ τῆς δολίας χρεωκοπίας. — Θάνατος ἐν τῷ ἀρχαίῳ δικαίῳ (ἀριθ. 6 καὶ ἐπόμε.), εἶναι σήμερον ἡ ποινὴ τῶν προσκρίων δεσμῶν (ἄρθρ. 591 ἐμπ. κώδ., ἄρθρ. 402 ποιν. κώδ.). Ἡ αὕτῃ ποινὴ ἐπιβάλλεται εἰς τοὺς συναιτίους (ἄρθρ. 403 ποιν. κώδικος).

(1) Ἀκυρ. ποιν. τμ. 10 Ὀκτωβρίου 1844, S. 1844. 1. 750. D. 1845. 1. 25. — Chauveau, Adolphe et Faustin-Hélie, Théorie du Code pénal, V, ἀριθ. 1962. Garraud, Traité de Droit pénal, V, ἀριθ. 355.

Ἐπὶ τῶν κολλυβιστῶν καὶ τῶν προνομιούχων μεσιτῶν ἐφαρμόζονται αὐστηρότεροι κανόνες ἢ ἐπὶ τῶν ἄλλων ἐμπόρων, ὑπόκεινται δὲ οὗτοι εἰς ἐξαιρετικὰς ποινάς. Δυνάμει τοῦ ἄρθρου 89 ἐμπ. κώδικος, καταδιώκονται οὗτοι ὡς χρεωκόποι ἐπὶ μόνῳ τῷ λόγῳ, ὅτι διατελοῦσιν ἐν πτωχεύσει, καὶ τιμωροῦνται διὰ προσκαίρων δεσμῶν. Ἐὰν ἀποδειχθῶσιν ἐνοχοὶ δολίως χρεωκοπίας, τιμωροῦνται δι' ἰσοβίων δεσμῶν (ἄρθρ. 404 ποιν. κώδικος).

Αἱ αὐστηραὶ αὗται διατάξεις οὐδέποτε ἐφηρμόσθησαν. Χρησιμεύουσι μόνον ὡς ἀπειλὴ κατὰ τῶν κολλυβιστῶν καὶ τῶν προνομιούχων μεσιτῶν. Ἐξ αὐτῆς τῆς αὐστηρότητός τινος ἐξηγεῖται τὸ ὅτι τὰ δικαστήρια δὲν κηρύττουσιν εὐκόλως τὴν πτώχευσιν τῶν κολλυβιστῶν ⁽¹⁾. Ρητέον δ' ὅτι ἡ αὐστηρότης τοῦ νόμου πρὸς τοὺς ἐν πτωχεύσει κολλυβιστάς ἐδικαιολογεῖτο κάλλιον πρὸ τοῦ νόμου τῆς 28 Μαρτίου 1885, ἢ ὅσον ἐξηγεῖται μετὰ τὸν νόμον τοῦτον. Πρὸ αὐτοῦ οἱ κολλυβισταί, μὴ δυνάμενοι νὰ ἐνεργήσωσι πράξεις, πρὶν λάβωσι τοὺς τίτλους καὶ τὰ χρήματα (παλαιὸν ἄρθρ. 85, τελ. ἐδάφ. τοῦ ἐμπ. κώδ.), ἀναγκασίως εὐρίσκοντο παραβάται τῆς νομίμου ταύτης διατάξεως, ὅταν ἔπαυον τὰς πληρωμὰς τινων. Ἀλλ' ὁ νόμος οὗτος κατήργησε τὴν ἀπαγόρευσιν ταύτην· κατανοεῖται ἡ ζημίαι τοῦ κολλυβιστοῦ τοῦ ἐνεργήσαντος πράξεις χωρὶς νὰ εἶναι ἡσφαλισμένος, ἂν συμβῇ νὰ εἶναι ἀφερέγγυοι οἱ πελάται αὐτοῦ, χωρὶς νὰ γίνῃ οὐδεμίαι παράβασις τοῦ νόμου. Ἐν τούτοις ἀπεκρούσθη ἡ ἰδέα τῆς καταργήσεως τῶν ἄρθρων 89 ἐμπ. κώδικος καὶ 404 τοῦ ποινικοῦ, καὶ τοῦτο ἵνα ᾧσι προσεκτικώτεροι οἱ κολλυβισταί, ἐπειδὴ ἡ πτώχευσις αὐτῶν ἔχει ἐξαιρετικῶς σοβαρὰς συνεπείας.

947. Μετὰ τῆς καταδίκης ἐπὶ δολίᾳ χρεωκοπίᾳ συνδέονται καὶ διαφορῶν εἰδῶν σοβαρώτατα ἀποτελέσματα :

α'. Ὁ πτωχεύσας ὁ καταδικασθεὶς ὡς δόλιος χρεωκόπος δὲν δύναται νὰ τύχῃ ἐμπορικῆς ἀποκαταστάσεως (ἄρθρ. 612, ἐμπ. κώδικος, ἄρθρ. 634, ἐδάφ. 2 κώδ. ποιν. δικον.). Ὅρα ἀριθ. 986 καὶ 987.

β'. Ὁ δόλιος χρεωκόπος δὲν δύναται νὰ τύχῃ συμβιβασμοῦ (ἄρθρ. 510 ἐμπ. κώδ.), ὁ δὲ ἐπιτευχθεὶς πρὸ τῆς καταδίκης του

(1) Ὅρα τὸ παρὸν Σύστημα κλπ., τόμ. Δ'. ἀριθ. 930 δις.

δύναται νὰ ἀκυρωθῇ (ἄρθρ. 520 ἐμπ. κώδ.). Ἄλλ' ἡ ἀκύρωσις αὕτη χωρεῖ, καὶ ὅταν ὑπάρχωσι γεγονότα συστατικὰ τῆς δολίας χρεωκοπίας, καίτοι δὲν ἀπηγγέλθη καταδίκη. Ὅρα ἀριθ. 637 (1).

948. 3ον ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΠΡΟΣΩΠΩΝ ΤΩΝ ΔΥΝΑΜΕΝΩΝ ΝΑ ΚΑΤΑΔΙΩΞΩΣΙ ΚΑΙ ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ, — Ἀρμόδια ἐπὶ χρεωκοπίας δικαστήρια εἶναι κατὰ τοὺς γενικοὺς κανόνες τοῦ ἡμετέρου δικαστικοῦ ὀργανισμοῦ τὸ πλημμελειοδικεῖον μὲν διὰ τὴν ἀπλὴν χρεωκοπίαν, τὸ κακουργοδικεῖον δὲ διὰ τὴν δολίαν.

Γνωστὸν τυγχάνει, ὅτι τὸ πλημμελειοδικεῖον δύναται νὰ ἐπιληφθῇ τῆς ἐκδικάσεως ὑποθέσεώς τινος εἴτε δι' ἀπ' εὐθείας κλήσεως τῆς εἰσαγγελικῆς ἀρχῆς ἢ τοῦ παθόντος, εἴτε διὰ παραπεμπτικῆς διαταγῆς τοῦ ἀνακριτοῦ ἢ βουλεύματος παραπεμπτικοῦ τοῦ δικαστικοῦ συμβουλίου καὶ ὅτι ὁ παθὼν δύναται νὰ παρασταθῇ πολιτικὸς ἐνάγων, ἂν μὴ ἐνήργησε δι' ἀπ' εὐθείας κλήσεως.

Τίς εἶναι ὁ παθὼν καὶ κατὰ συνέπειαν ὁ δυνάμενος νὰ ἐνεργήσῃ δι' ἀπ' εὐθείας κλήσεως ἢ νὰ παρασταθῇ ὡς πολιτικὸς ἐνάγων ἐπὶ ἀπλῆς χρεωκοπίας; Οἱ σύνδικοι, ἢ εἰς ἢ πλείονες τῶν πιστωτῶν ἀτομικῶς (ἄρθρ. 584 ἐμπ. κώδ.). Πάντως οἱ σύνδικοι δὲν δύνανται νὰ ἐνεργήσωσιν ἐν ὀνόματι τῆς ομάδος, εἰ μὴ ἀφοῦ λάβωσιν ἄδειαν πρὸς τοῦτο δι' ἀποφάσεως εἰλημμένης κατὰ πλειονοψηφίαν τοῦ ἀριθμοῦ τῶν παρόντων πιστωτῶν (ἄρθρ. 589 ἐμπ. κώδ.). Ἡ ἄδεια αὕτη ἀπαιτεῖται ἕνεκα τῶν ἐπιζημιῶν συνεπειῶν τὰς ὁποίας δύνανται νὰ ἔχωσι διὰ τὴν ομάδα, καθόσον ἀφορᾷ τὰ ἔξοδα, αἱ ὑπὸ τοῦ συνδίκου ἐνεργούμεναι καταδιώξεις (ἀριθ. 949).

Τὸ κακουργοδικεῖον δὲν δύναται νὰ ἐπιληφθῇ τῆς ἐκδικάσεως ὑποθέσεώς τινος δι' ἀπ' εὐθείας κλήσεως. Αἱ ὑποθέσεις εἰσάγονται ἐνώπιον αὐτοῦ, κατ' ἀρχήν, διὰ βουλεύματος τοῦ συμβουλίου. Δύνανται ὁμως εἴτε οἱ σύνδικοι ἐν ὀνόματι τῆς ομάδος (1), εἴτε εἰς

(1) Θέλομεν ἐξηγήσει ἐν τῷ Ζ' Κεφαλαίῳ, ὅτι καταδίκη ἐπὶ δολίᾳ χρεωκοπίᾳ, ὡς ἄλλως καὶ ἐπὶ ἀπλῇ, καθιστᾷ ὑποχρεωτικὴν τὴν μετατροπὴν τῆς δικαστικῆς ἐκκαθαρίσεως εἰς πτώχευσιν. Ὅρα νόμον τῆς 4 Μαρτίου 1889, ἄρθρ. 19.

(1) Demangeat sur Bravard, VI, σελ. 87 καὶ 88. Ὁ Boistel, ἀριθ. 1088, ἐν τέλει, παραδέχεται, τούναντίον, ὅτι οἱ σύνδικοι δὲν δύνανται νὰ παρα-

ἢ πλείονες τῶν πιστωτῶν (ἄρθρ. 592 ἐν τέλει) νὰ παρασταθῶσιν ὡς πολιτικοὶ ἐνάγοντες. Ὁ νόμος δὲν ἀπαιτεῖ ποσῶς, ὡς ἐπὶ ἀπλῆς χρεωκοπίας, νὰ λαμβάνωσιν οἱ σύνδικοι πρὸ πάσης ἐνεργείας τὴν ἄδειαν τῆς συνελεύσεως τῶν πιστωτῶν. Τοῦτο ὀφείλεται εἰς τὸ ὅτι ἐπὶ δολίας χρεωκοπίας, ἕνεκα τῶν ἰσχυόντων ὡς πρὸς τὰ ἐξοδα κανόνων (ἄρθρ. 592, ἐδάφ. 1, ἐμπ. κώδικος), ἡ ἀγωγή τῶν συνδίκων δὲν δύναται νὰ βλάβῃ τὴν ὁμάδα. Ὅρα ἀριθ. 949.

Κατὰ τὴν νομολογίαν, καθ' ἣν ἡ κήρυξις τῆς πτωχεύσεως ὑπὸ ἐμποροδικείου δὲν εἶναι οὐσιώδης προαπαιτούμενος ὁρος πάσης καταδιώξεως ἐπὶ χρεωκοπίας, πρέπει νὰ ὑποβληθῇ εἰς τοὺς ἐνόρκους τὸ ζήτημα, ἂν ὁ κατηγορούμενος εἶναι πτωχεύσας ἔμπορος ⁽¹⁾. Ἐπειδὴ ἡ ιδιότης αὕτη εἶναι στοιχεῖον τοῦ ἐγκλήματος καὶ ὄχι περίστασις ἐπιβαρυντική, δὲν ἀποτελεῖ αὕτη ἀντικείμενον ἰδιαιτέρου ζητήματος, ἀλλὰ περιλαμβάνεται ἐν τῷ κυρίῳ ζητήματι. Κατὰ τὴν ἡμετέραν γνώμην, καθ' ἣν ἀναγκαῖα τυγχάνει ἀποφασίς κηρύττουσα τὴν πτώχευσιν, οἱ ἐνόρκοι δὲν ἐρωτῶνται περὶ τῆς ιδιότητος τοῦ κατηγορουμένου ὡς πτωχεύσαντος ἔμπορου. Διότι ἐν ἐκ τῶν δύο ἢ προηγήθη ἀπόφασις κηρύξασα τὴν πτώχευσιν, καὶ δὲν δύνανται πλέον νὰ ἀμφισβητηθῶσιν ἡ ιδιότης τοῦ ἔμπορου καὶ τὸ γεγονὸς τῆς παύσεως τῶν πληρωμῶν, ἢ δὲν προηγήθη ἀπόφασις κηρύττουσα τὴν πτώχευσιν, καὶ τότε εἶναι ἀπαράδεκτοι αἱ ἐπὶ χρεωκοπίας καταδιώξεις : τὸ προδικαστικὸν ζήτημα, ἐξ οὗ ἐξαρτῶνται ταῦτα, δὲν ἐκρίθη ὑπὸ τῆς ἀρμοδίας δικαιοδοσίας.

949. 4ον. ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΕΞΟΔΩΝ ΚΑΤΑΔΙΩΞΕΩΣ ΕΠΙ ΑΠΛΗΣ Ἡ ΔΟΛΙΑΣ ΧΡΕΩΚΟΠΙΑΣ — Οἱ κανόνες οἱ ἀναγραφόμενοι ἐν τῷ ἐμπ. κώδικι, ὡς πρὸς τὰ πρόσωπα, ἅτινα δέον νὰ βαρύνωσι τὰ ἐξοδα διαφέρουσι κατὰ τι, καθόσον γίνεται καταδίωξις ἐπὶ ἀπλῇ ἢ ἐπὶ δολίᾳ χρεωκοπίᾳ.

α'. Ὁ κώδιξ (ἄρθρ. 587, 588 καὶ 590), ὅπως ὀρίσῃ τίνες

σταθῶσιν ὡς πολιτικοὶ ἐνάγοντες ἐν ὀνόματι τῆς ὁμάδος τῶν πιστωτῶν. Δὲν ἐννοοῦμεν ποσῶς τίνες λόγους θὰ ἠδύνατο νὰ ἔχῃ ὁ νόμος, ὅπως διακρίνῃ ὡς πρὸς τοῦτο μεταξὺ τῆς ἀπλῆς καὶ τῆς δολίας χρεωκοπίας.

(1) Ἄκυρ. 18 Ὀκτωβρίου 1842, S. 1842, 1. 953.

φέρουσι τὰ ἔξοδα ἐπὶ ἀπλῆς χρεωκοπίας, διακρίνει ἂν ἡ καταδίωξις ἐκινήθῃ ὑπὸ τῆς εἰσαγγελικῆς ἀρχῆς μόνης, ἢ μήπως εἴτε οἱ σύνδικοι εἴτε εἰς ἡ πλείονες τῶν πιστωτῶν ἐνήργησαν δι' ἀπ' εὐθείας κλήσεως ἢ παρεστάθησαν ὡς πολιτικοὶ ἐνάγοντες.

Ἐὰν ἡ καταδίωξις ἐνησκήθῃ ὑπὸ τῆς εἰσαγγελικῆς ἀρχῆς, ἐννοεῖται οἷκοθεν, ὅτι τὰ ἔξοδα βαρύνουσι τὸ δημόσιον, ὅπερ οὐδεμίαν ἔχει ἀναγωγὴν, ἐὰν ὁ καταδιωχθεὶς ἀπηλλάχῃ. Ὅταν, τούναντίον, ὁ πτωχεύσας καταδικάζεται ὡς ἀπλοῦς χρεωκόπος, τὰ ἔξοδα πρέπει νὰ πληρώνωνται ὑπ' αὐτοῦ, τουτέστι νὰ ἀποδίδωνται εἰς τὸ δημόσιον. Δὲν δύναται ὁμοίως τὸ δημόσιον νὰ τὰ ἀπαιτήσῃ ἐπὶ ζημίᾳ τῆς ὁμάδος ἢ ἐπὶ ζημίᾳ τῶν πιστωτῶν μετὰ τὸν συμβιβασμόν, παρεμποδίζον οὕτω τὴν ταύτου ἐκτέλεσιν ⁽¹⁾. Κατὰ συνέπειαν, ὑπαρχούσης ἐνώσεως, τὸ δημόσιον ἔχει ἀναγωγὴν μόνον μετὰ τὴν διάλυσιν αὐτῆς, γενομένου δὲ συμβιβασμοῦ, μετὰ τὴν πληρωμὴν τῶν ὑπεσχημένων διὰ τοῦ συμβιβασμοῦ μερισμάτων (ἄρθρ. 587, ἐμπ. κώδικος). Ἀλλ' ἐπειδὴ πρόκειται μόνον περὶ ἐξόδων καταδιώξεως, ὁ συνήγορος (defenseur) τοῦ καταδιωκόμενου πτωχεύσαντος δύναται νὰ ἐνασκήσῃ τὸ προνόμιον τοῦ νόμου τῆς 5 Σεπτεμβρίου 1807, ἀπέναντι τῆς ὁμάδος τῶν πιστωτῶν ⁽²⁾.

Ὅταν οἱ σύνδικοι ἐνεργῶσι δι' ἀπ' εὐθείας κλήσεως ἢ παρίστανται ὡς πολιτικοὶ ἐνάγοντες, ἐπιθυμούσης καταδίκης, τὸ δημόσιον φέρει τὰ ἔξοδα, ἐπιφυλαττομένου ὑπὲρ αὐτοῦ τοῦ δικαιώματος ἀναγωγῆς κατὰ τοῦ πτωχεύσαντος· ἀλλ', ὥσπερ ἐπὶ καταδιώξεως ἐνασκουμένης ὑπὸ τῆς εἰσαγγελικῆς ἀρχῆς, τὸ δημόσιον δὲν δύναται νὰ ἐνασκήσῃ αὐτήν, εἰ μὴ μετὰ τὴν διάλυσιν τῆς ἐνώσεως ἢ τὴν ἐκτέλεσιν τῶν ὑποχρεώσεων τῶν ἀπορρεουσῶν ἐκ τοῦ συμβιβασμοῦ.

(1) Τοῦτο δὲν ἐφαρμόζεται εἰς τὰ ἔξοδα τὰ συναφῇ πρὸς καταδιώξεις δι' ἐγκλήματα ἄλλα παρὰ τὴν χρεωκοπίαν καταδιωκόμενα συγχρόνως μετ' αὐτῆς. Διὸ ἐπὶ καταδιώξεως ἐπὶ διαφόροις ἐγκλήμασι δέον νὰ γίνηται χωρισμὸς (ventilation), ἵνα δι' αὐτοῦ κατορθωθῇ ἡ κατὰ τῆς ὁμάδος εἰσπραξις τῶν ἀλλοτρίων πρὸς τὴν ἐπὶ χρεωκοπίᾳ καταδίωξιν ἐξόδων. Ἀκυρ. 11 Αὐγούστου 1857, S. 1857. 1. 751. Journal du Palais, 1857. 833. D. 1857. 1. 342. Ἐμποροδικεῖον τοῦ Σηκουάνα 12 Ἰανουαρίου 1890, Le Droit τῆς 15 Φεβρουαρίου 1890.

(2) Ἐμποροδικεῖον τῆς Marnes 9 Ἰανουαρίου 1891. S. xxi Journal du Palais 1893.

Ἐπελθούσης ἀθώσεως τὰ ἔξοδα βαρύνουσι τὴν ὁμάδα. Ἐνεκὰ δὲ τῆς ζημίας ἣν δύναται αὕτη νὰ ὑποστῇ ἐκ τούτου, ὁ κώδιξ δὲν ἐπι-
τρέπει εἰς τοὺς συνδίκους νὰ ἐνεργῶσιν ἐν ὀνόματι τῆς ὁμάδος, εἰ μὴ
δυνάμει ἀδείας διδομένης ὑπὸ τῆς συνελεύσεως τῶν πιστωτῶν.
Ἐνταῦθα ὀφειλέτης τῶν ἐξόδων εἶναι ἡ ὁμάς τῶν πιστωτῶν, ἔνεκα
δὲ τῆς δοθείσης ὑπ' αὐτῆς ἀδείας, οἱ πιστωταὶ ὀφείλουσι νὰ φέρωσι
τὸ βῆρος αὐτῶν ἐπὶ τῆς ἰδίας ἐαυτῶν προσωπικῆς περιουσίας, ἐὰν
τὸ ἐνεργητικὸν τοῦ πτωχεύσαντος εἶναι ἀνεπαρκές. Ἀλλὰ τοῦτο δὲν
πρέπει νὰ ἰσχύη, εἰ μὴ δι' ἐκείνους τῶν πιστωτῶν, οἵτινες ἐψή-
φισαν ὑπὲρ τῆς καταδιώξεως (ἀνάλογ. ἄρθρ. 533, ἐμπ. κώδικος).

Ἐὰν τὴν καταδιώξιν ἐνεργῇ πιστωτῆς τις, αὐτὸς φέρει τὰ ἔξοδα
ἐν περιπτώσει ἀθώσεως· ἐν περιπτώσει καταδίκης βαρύνουσι ταῦτα
τὸ δημόσιον· ἀλλ' ὑπὸ τοὺς ὅρους τοὺς ὀριζομένους διὰ τοῦ ἄρθρου
587, τὸ δημόσιον δύναται νὰ λάβῃ αὐτὰ παρὰ τοῦ πτωχεύσαντος
(ἄρθρ. 590, ἐμπ. κώδ.).

6. Προκειμένου περὶ *δολίας χρεωκοπίας*, αἱ αὐταὶ κρατοῦσι
λύσεις, καθόσον ἀφορᾷ τὰ ἔξοδα ἐν περιπτώσει καταδιώξεων ἐνε-
ργουμένων ὑπὸ τῆς εἰσαγγελικῆς ἀρχῆς ἢ ὑπὸ πιστωτοῦ. Ἀλλ' ἐὰν
ὁ σύνδικος ἐνήργησεν ἐν ὀνόματι τῆς ὁμάδος, δὲν ἐπιβάλλονται εἰς
τὴν ὁμάδα, καὶ ἂν ἀκόμη ἀθωωθῇ ὁ κατηγορούμενος. Οὕτω ἡ
ἐνέργεια τοῦ συνδίκου δὲν δύναται νὰ βλάψῃ τὴν ὁμάδα. Τοῦτο
ἐγένετο ἴσως δεκτόν, ἵνα μὴ ἀποτρέπωνται οἱ σύνδικοι ἀπὸ τῆς
κατὰ τοῦ πτωχεύσαντος ἐνεργείας ἐκ φόβου μήπως προξενήσωσι
ζημίαν εἰς τὴν ὁμάδα ἐν περιπτώσει ἀθώσεως. Ἡ καταστολὴ τῆς
δολίας χρεωκοπίας ἐνδιαφέρει περισσότερο τὴν δημοσίαν τάξιν ἢ τὴν
τῆς ἀπλῆς χρεωκοπίας.

Ἀναμφιβόλως δὲ ἐπειδὴ ἡ ἐνέργεια τοῦ συνδίκου δὲν δύναται νὰ
βλάψῃ τὴν ὁμάδα ἐπὶ καταδιώξεως ἐπὶ δολίᾳ χρεωκοπίᾳ, δύνανται
οἱ σύνδικοι, διαφόρως πρὸς ὃ, τι συμβαίνει ἐπὶ ἀπλῆς χρεωκοπίας,
νὰ ἐνεργήσωσι, χωρὶς νὰ λάβωσιν ἀδείαν παρὰ τῆς συνελεύσεως τῶν
πιστωτῶν. Ὅρα ἀριθ. 948.

950. 5ον ΠΑΡΑΓΡΑΦΗ.—Ἡ ποινικὴ ἀγωγὴ καὶ ἡ πολιτικὴ ἡ
πηγάζουσα ἐκ τῆς ἀπλῆς ἢ δολίας χρεωκοπίας ὑπόκεινται εἰς τὴν
τριετῇ ἢ δεκαετῇ παραγραφὴν, συμφώνως πρὸς τὰ ἄρθρα 637 καὶ
638 τοῦ κώδικος τῆς ποιν. δικονομίας.

Ποία δὲ εἶναι ἡ ἀφετηρία τῆς προθεσμίας τῶν παραγραφῶν τούτων ; Ἡ λύσις δέον νὰ ποικίλλῃ, καθόσον παραδέχεται τις μετὰ τῆς νομολογίας, ὅτι ἀπόφασις κηρύττουσα τὴν πτώχευσιν δὲν εἶναι ἀναγκαῖον προαπαιτούμενον τῶν καταδιώξεων ἢ, τούναντίον, αἱ ἐπὶ χρεωκοπία καταδιώξεις προϋποθέτουσιν ἀναγκαίως προηγουμένην κήρυξιν πτωχεύσεως ὑπὸ τοῦ ἐμποροδικείου.

Κατὰ τὸ σύστημα τῆς νομολογίας ἡ παραγραφὴ ἄρχεται ἀπὸ τῆς ἐποχῆς τῆς παύσεως τῶν πληρωμῶν. Ἀλλ' ἡ ἀφετηρία αὐτῆς ἀπωθεῖται μέχρι τῆς χρονολογίας τῶν γεγονότων τῆς χρεωκοπίας, ἐὰν πρόκειται περὶ γεγονότων μεταγενεστέρων τῆς παύσεως τῶν πληρωμῶν. Ὅρα ἄρθρον 585 4ον 586 2ον καὶ 5ον τοῦ ἐμπορικοῦ κώδικος ⁽¹⁾. Κατὰ τὸ ἀντίθετον σύστημα ἡ παραγραφὴ ἄρχεται τὸ ἐνωρίτερον ἀπὸ τῆς χρονολογίας τῆς ἀποφάσεως τῆς κηρυξάσης τὴν πτώχευσιν ⁽²⁾. Αἱ διάφοροι αὗται λύσεις συνάγονται λογικῶς ἐκ τοῦ ὅτι ἡ παραγραφὴ δὲν δύναται νὰ ἀρχίσῃ εἰ μὴ ἀπὸ τῆς ἡμέρας καθ' ἣν ἐγεννήθη τὸ δικαίωμα τῆς καταδιώξεως, καὶ καθ' ἣν οὐδὲν ὑπάρχει νόμιμον κώλυμα τῆς ἐνασκήσεως τοῦ δικαιώματος τούτου.

Διὰ τὸν ἀπλούστατον λόγον ὅτι ἐκ τῆς χρεωκοπίας ἐξυπακούεται ἡ ιδιότης τοῦ ἐμπορίου, ἡ παραγραφὴ λογίζεται συμπεπληρωμένη, ἐὰν ἡ προθεσμία τῆς παραγραφῆς διέρρευσεν ἀφ' ἧς ὁ περὶ οὗ πρόκειται ἔμπορος ἔπαυσε νὰ μετέρχεται τὴν ἐμπορίαν.

951. 6ον ΔΙΟΙΚΗΣΙΣ ΤΗΣ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΣ ΤΟΥ ΠΤΩΧΕΥΣΑΝΤΟΣ ΕΝ ΠΕΡΙΠΤΩΣΕΙ ΧΡΕΩΚΟΠΙΑΣ (ἄρθρ. 601 μέχρις 603). — Παρὰ τὴν καταδίωξιν καὶ τὴν καταδίκην ἐπὶ ἀπλῇ ἢ δολίᾳ χρεωκοπίᾳ, τὸ ἐμποροδικεῖον τὸ ἐκδῶσαν τὴν ἀπόφασιν τὴν κηρύξασαν τὴν πτώχευσιν, παραμένει ἀρμόδιον ὅπως ἐκδικάσῃ πᾶν τὸ ἀφορῶν τὴν πτώχευσιν, καὶ ἡ ὑπὸ τοῦ ἐμπορικοῦ κώδικος κανονιζομένη διαδικασία ἐξακολουθεῖ τὸν ροῦν της, ὡς ἂν μὴ ὑπῆρχε χρεωκοπία (ἄρθρ. 601). Πάντως ὁμοῦς ὁ γενικὸς κανὼν ὑπόκειται εἰς δύο περιορισμούς.

(1) Ἀκυρ. 22 Ἰανουαρίου 1847, S. 1847. 1. 472. D. 1847. 1. 298. Ἀκυρ. 9 Ἰουνίου 1864, S. 1864. 1. 343.

(2) Bravard et Demangeat, VI, σελ. 64 καὶ 65, 90 καὶ 141.

1ον Τὸ ἐπιληφθὲν πλημμελειοδικεῖον ἢ κακουργοδικεῖον ἀποφαίνεται : α' ἐξ ἐπαγγέλματος περὶ τῆς ἀποδόσεως (réintégration) εἰς τὴν ὁμάδα τῶν πιστωτῶν πάντων τῶν δολίως ὑφαίρεθέντων κτημάτων, δικαιωμάτων ἢ ἀγωγῶν· β' περὶ τῆς ζητούμενης ἀποζημιώσεως. Πρὸς βλ. ἄρθρα 600 καὶ 595. Δύναται μάλιστα νὰ ἀπαγγελθῇ κατὰ δίκην εἰς ἀποζημιώσιν, καὶ ἂν ἀκόμη ὁ κατηγορούμενος ἔθωοθῃ. Ἐχομεν ἐνταῦθα παρέκκλισιν ἀπὸ τῆς ἀρχῆς καθ' ἣν τὸ πλημμελειοδικεῖον δὲν δύναται νὰ καταδικάσῃ τὸν κατηγορούμενον εἰς ἀποζημιώσιν, εἰ μὴ καθόσον ἀναγνωρίζει τὴν ὑπαρξίν τῆς παραβάσεως ὑπὸ ποινικὴν ἔποψιν (ἄρθρ. 191 καὶ 212 κώδ. ποιν. δικον.). Τὸ ἄρθρον 595, ὅπερ καθιεροῖ τὰς διατάξεις ταύτας, ὅρᾳ κατὰ τὴν θέσιν καὶ τὸ γράμμα αὐτοῦ τὴν περίπτωσιν καθ' ἣν καταδιώκονται τρίτοι, πρόσωπα διάφορα τοῦ πτωχεύσαντος, εἴτε ὡς συναίτιοι ἐπὶ δολίᾳς χρεωκοπίας, εἴτε ὡς αὐτουργοὶ πράξεων προβλεπομένων ὑπὸ τῶν ἄρθρων 593 καὶ 594.

Δὲν ὑπάρχει λόγος νὰ μὴ ἐφαρμόσωμεν καὶ τὸ ἄρθρον 595 εἰς τὴν περίπτωσιν, καθ' ἣν πρόκειται περὶ καταδιώξεως ἐπὶ δολίᾳ χρεωκοπίᾳ κατευθυνομένης κατὰ τοῦ πτωχεύσαντος, τοῦλάχιστον ὡς πρὸς τὴν ἀπόδοσιν (restitution) τὴν ἐνεργητέαν ἐξ ἐπαγγέλματος. Δὲν δυνάμεθα ὁμῶς νὰ ἀναγνωρίσωμεν εἰς ἓνα ἢ πλείονας πιστωτὰς τὸ δικαίωμα τοῦ νὰ δημιουργήσωσιν εἰς ἑαυτοὺς προνομιοῦχον θέσιν ἐν σχέσει πρὸς τὴν ὁμάδα, ἐπιτυχάνοντες παρὰ τῆς ποινικῆς δικαιοδοσίας κατὰ δίκην εἰς ἀποζημιώσιν (1).

2ον Περὶ τῆς ἀπογραφῆς, τὰ βιβλία καὶ ἔγγραφα τοῦ πτωχεύσαντος παρὰ δίδονται συνήθως εἰς τοὺς συνδίκους, οἵτινες βεβαιουσι τοῦτο παραπόδας τῆς ἀπογραφῆς ταύτης (ἄρθρ. 484), τῆς ὁποίας τὴν κοινοποίησιν δύναται ἡ εἰσαγγελικὴ ἀρχὴ νὰ ζητήσῃ ἐν παντὶ χρόνῳ (ἄρθρ. 483). Ἀλλ' ὅταν γίνηται καταδίωξις ἐπὶ χρεωκοπίᾳ, οἱ σύνδικοι ὑποχρεοῦνται νὰ παραδίδωσιν εἰς τὴν εἰσαγγελικὴν ἀρχὴν τὰ ζητούμενα παρ' αὐτῶν ἔγγραφα, τίτλους καὶ πληροφορίας (ἄρθρ. 602). Ἐὰν τὰ ἔγγραφα ταῦτα χρειάζονται εἰς τοὺς συνδίκους, δύνανται οὗτοι νὰ λάβωσι γνῶσιν αὐτῶν (en prendre communication) παρὰ τῷ γραφεῖ τοῦ πλημμελειοδικείου ἢ τοῦ κακουργοδικείου, ἢ νὰ ζητήσωσι νὰ

(1) Ἀχυρ. 7 Νοεμβρίου 1840, S. 1841. I. 84.

δοθῶσιν εἰς αὐτοὺς ἐπίσημα ἀντίγραφα παρὰ τοῦ οἰκείου γραμματέως. Ἐκδοθείσης ἀποφάσεως ἐπὶ τῶν καταδιώξεων, τὰ ἔγγραφα καὶ οἱ τίτλοι παραδίδονται κατ' ἀρχὴν εἰς τοὺς συνδίκους· ἀλλ' ἡ ἀπόφασις δύναται νὰ διατάξῃ τὴν δικαστικὴν αὐτῶν παρακαταθήκην, καὶ τότε τὰ ἔγγραφα ταῦτα (documents) συνάπτονται μετὰ τῶν ἄλλων ἐγγράφων τῆς ποινικῆς διαδικασίας (ἄρθρ. 603).

952. Ὁ πτωχεύσας, καταδικασθεὶς ἐπὶ δολίᾳ χρεωκοπίᾳ εἰς ἐγκληματικὴν ποινὴν, περιέρχεται εἰς κατάστασιν νομίμου ἀπαγορεύσεως διαρκούσης τῆς ποινῆς τοῦ συμφώνως πρὸς τὸ ἄρθρον 29 τοῦ ποιν. κώδικος· δίδεται λοιπὸν εἰς αὐτὸν ἐπίτροπος. Οἱ σύνδικοι τῆς πτωχεύσεως παραμένουσι περιβεβλημένοι τὰ καθήκοντα, τὰ ὅποια ἀναθέτει αὐτοῖς ὁ ἐμπορικὸς κώδιξ, καὶ ὁ ἐπίτροπος ἔντι-προσωπεύει τὸν πτωχεύσαντα εἰς πάσας τὰς πράξεις, ἐν αἷς, κατὰ τὸν κώδικα, πρέπει νὰ παρίσταται αὐτοπροσώπως ⁽¹⁾.

953. Πῶς δὲ νὰ συνδυάσωμεν τοὺς κανόνας τοὺς ἀρροῶντας τὴν ἐρημοδικίαν μετὰ τῶν ἀρχῶν τῆς πτωχεύσεως; Κατὰ τὸν κώδικα τῆς ποινικῆς δικονομίας (ἄρθρ. 465 καὶ 466), ὅταν μετὰ βούλευμα παραπεμπτικὸν δὲν κατορθοῦται νὰ συλληφθῇ ὁ κατηγορούμενος ἐντὸς τῶν ὑπὸ τοῦ νόμου ὀριζομένων προθεσμιῶν, ἢ δὲν ἐμφανίζεται, ἢ ἐδραπέτευσεν, ἢ περιουσία αὐτοῦ δημεύεται. Ἐφαρμόζεται ἄρα γε τοῦτο, ὅταν πρόκειται περὶ πτωχεύσαντος κατηγορουμένου ἐπὶ δολίᾳ χρεωκοπίᾳ; Δίκαιον κρίνεται ν' ἀποκρουσθῇ ἐνταῦθα ἡ δήμευσις ⁽²⁾· διότι θὰ παρεῖχεν αὕτη πράγματα εἰς τὴν ἐκκαθάρισιν τῆς πτωχεύσεως ἐπὶ ζημίᾳ τῶν πιστωτῶν, τοὺς ὁποίους θέλει κυρίως νὰ προστατεύσῃ ὁ νόμος τιμωρῶν τὸ ἐγκλημα τῆς χρεωκοπίας.

Πλὴν τούτου, ὁ κύριος σκοπὸς τῆς δημεύσεως εἶναι ὁ διὰ τῆς στερήσεως τῶν μέσων τοῦ βίου ἐξαναγκασμὸς τοῦ κατηγορουμένου, ὅπως ἐμφανισθῇ, ὁ σκοπὸς δὲ αὗτος ἐπετεύχθη ἤδη διὰ τῆς ἀπὸ τῆς διαχειρίσεως τῆς περιουσίας ἀπαλλοτριώσεως τῆς ἀπορρεούσης ἐκ τῆς πτωχεύσεως.

(1) Οὕτω ἐπὶ πτωχεύσεως διχλευμένης ἐταιρείας ὑπάρχει πρὸς τῶν συνδίκων καὶ ἐκκαθαριστῆς ἀντιπροσωπεύων τὴν ἐταιρείαν.

(2) Ἐφ. τῆς Caen, 17 Ἰανουαρίου 1849, S. 1852. 2. 189.— Ὅρα Circulaire du Directeur Général des domaines τῆς 5 Σεπτεμβρίου 1807.

**Β' .—Περὶ τῶν κακουργημάτων καὶ πλημμελημάτων
τῶν πραττομένων ἐν τῇ πτωχεύσει ὑπὸ ἄλλων
παρὰ τὸν πτωχεύσαντα (1).**

954. Ὁ ἐμπορικὸς κώδιξ προέβλεψε πράξεις διαπραττομένας ὑπὸ ἄλλων προσώπων παρὰ τὸν πτωχεύσαντα, συναφεῖς δὲ πρὸς τὴν πτώχευσιν, καὶ κολλάζει αὐτάς ὡς κακουργήματα ἢ πλημμελήματα. Τρεῖς δὲ ὑπάρχουσι κατηγορίαι τοιούτων προσώπων δυνάμενων νὰ διαπράξωσι τοιαῦτα κακουργήματα ἢ πλημμελήματα : 1ον τρίτοι, τουτέστι πρόσωπα, τὰ ὁποῖα δὲν εἶναι οὔτε σύνδικοι οὔτε πιστωταὶ τοῦ πτωχεύσαντος (ἄρθρ. 543 μέχρι 593). 2ον οἱ σύνδικοι (ἄρθρ. 596). 3ον πιστωταὶ (ἄρθρ. 595 μέχρι 599).

955. 1ον ΚΑΚΟΥΡΓΗΜΑΤΑ Η ΠΛΗΜΜΕΛΗΜΑΤΑ ΔΙΑΠΡΑΤΤΟΜΕΝΑ ΥΠ' ΑΛΛΩΝ ΠΑΡΑ ΤΟΥΣ ΣΥΝΔΙΚΟΥΣ ΚΑΙ ΤΟΥΣ ΠΙΣΤΩΤΑΣ ΤΟΥ ΠΤΩΧΕΥΣΑΝΤΟΣ. — Αἱ ποιναὶ τῆς δολίας χρεωκοπίας ἐφαρμόζονται εἰς τοὺς συναιτίους τοῦ χρεωκόπου, οἱ δὲ συστατικοὶ τῆς συναιτιότητος ὅροι ὀρίζονται ὑπὸ τῶν γενικῶν ἀρχῶν. Τὸ ἄρθρον 593 1ον ἐμπ. κώδικος παραπέμπει ὡς πρὸς τοῦτο εἰς τὸ ἄρθρον 60 τοῦ ποινικοῦ κώδικος. Ὅρα ἀριθ. 945.

Πλὴν τούτου, τρίτοι οἵτινες δὲν εἶναι ἐν τῇ αὐστηρᾷ τῆς λέξεως σημασίᾳ *συναίτιοι* τοῦ ἐγκλήματος τῆς δολίας χρεωκοπίας, ὑπόκεινται εἰς τὰς ποινὰς τὰς ἐπιβαλλομένας εἰς τὸ ἐγκλημα τοῦτο εἰς τρεῖς κατηγορίας ὑποθέσεων. Τὸ ἄρθρον 593 τιμωρεῖ διὰ τῶν ποινῶν τούτων :

α. *Ἐκείνους ὅσοι πρὸς τὸ συμφέρον τοῦ πτωχεύσαντος ἀφαιροῦσιν, ἀποκρύπτουσιν ἢ ἀποσιωπῶσιν δόλοκληρον ἢ μέρος τῆς περιουσίας αὐτοῦ, κινητῆς ἢ ἀκινήτου.* — Ἐὰν ἐγένετο συνεννόησις μεταξὺ αὐτοῦ καὶ τοῦ πτωχεύσαντος, τὰ πρόσωπα ταῦτα εἶναι *συναίτιοι* καὶ τιμωροῦνται ὡς τοιοῦτοι. Δὲν εἶναι ὁμῶς ἀναγκαίᾳ ἡ ὑπαρξίς συνεννοήσεως ἵνα δύνανται νὰ ἐπιβληθῶσιν αἱ ποιναὶ τῆς δολίας χρεωκοπίας. Πρέπει καὶ ἀρκεῖ τὰ πρόσωπα ταῦτα νὰ ἐνήργησαν πρὸς τὸ συμφέρον τοῦ πτωχεύσαντος. Ἐὰν ἐνήργησαν πρὸς τὸ ἴδιον ἐαυτῶν συμφέρον, διέπραξαν ἀπλῶς κλοπὴν. Ὅρα ἀριθ. 956.

(1) Ἐμπ. κώδ. ἄρθρ. 593 μέχρις 600.

β. Ἐκείνους ὅσοι δολίως προτείνουν ἐν τῇ πτωχεύσει καὶ ἐπιβεβαιοῦσιν εἴτε ἐν ἰδίῳ ἑαυτῶν ὀνόματι εἴτε δι' ὑποβολῆς προσώπων εἰκονικὰς ἀπαιτήσεις. — Καὶ ἐνταῦθα πρόκειται περὶ πράξεως, ἥτις εἶναι ἀξιόποινος ἀνεξαρτήτως πάσης συμμετοχῆς τοῦ πτωχεύσαντος, καὶ ἐπομένως δὲν εἶναι ἀναγκασία προᾶξις συναιτιότητος. Ρητέον δ' ὅτι ἐν τῇ περιπτώσει τῇ προβλεπομένῃ ὑπὸ τοῦ ἀρθροῦ 593 2ον ἀδιάφορον τυγχάνει, ἂν ὁ ἔνοχος ἀπέβλεπεν εἰς τὸ συμφέρον τοῦ πτωχεύσαντος ἢ εἰς τὸ ἰδίον ἑαυτοῦ συμφέρον· ὁ κῶδιξ δὲν ποιεῖται διάκρισιν.

Ὅπως ὑποστῇ τις τὴν ποινὴν τῆς δολίας χρεωκοπίας δυνάμει τοῦ ἀρθροῦ 593 2ον δὲν ἀρκεῖ νὰ ἐμφανισθῇ εἰς τὴν πτωχευσιν δολίως ὡς πιστωτής· ἀπαιτεῖται καὶ νὰ ἐπιβεβαιώσῃ τὴν εἰκονικὴν ἀπαιτήσιν κατὰ τοὺς ὑπὸ τοῦ ἀρθροῦ 497 ἐν τέλει διατασσομένους τύπους. Δὲν ἐξετάζεται ὁμως ἂν ἡ ἐπιβεβαίωσις προέρχεται ἐξ αὐτοῦ τούτου τοῦ εἰκονικοῦ πιστωτοῦ ἢ ἐκ προσώπου τὸ ὁποῖον ἐνετείλατο οὗτος νὰ ἐπιβεβαιώσῃ ἅντ' αὐτοῦ. Ἐν τῇ τελευταίᾳ ταύτῃ περιπτώσει ὁ ἐντολοδόχος ὅστις ἐγίνωσκε τὸν δόλιον χαρακτῆρα τῆς ἐπιβεβαιώσεως τιμωρεῖται ὡς ἔνοχος δυνάμει τοῦ ἀρθροῦ 60 τοῦ ποινικοῦ κώδικος.

Ἐννοεῖται οἰκοθεν, ὅτι τὸ δεύτερον γεγὸνός τὸ προβλεπόμενον ὑπὸ τοῦ ἀρθροῦ 594 δὲν ὑποθέτει τὴν ὑπαρξιν δολίας χρεωκοπίας· δύναται νὰ συμβῇ τοῦτο καὶ ὅταν ὑπάρχῃ ἀπλῇ πτώχευσις (1).

γ. Ἐκείνους ὅτινες, ἐνασκοῦντες τὸ ἐμπόριον ἐν ὀνόματι ἄλλου ἢ ὑπὸ ὑποβολιμαῖον ὄνομα, καθίστανται ἔνοχοι τῶν ὑπὸ τοῦ ἀρθροῦ 594 προτευνόμενων πράξεων. — Πολλὰκις συνέβη, πρὸς ἀποφυγὴν τῆς ποινικῆς καταδιώξεως, πρόσωπα ἐνασκοῦντα τὸ ἐμπόριον, εἴτε ὑπὸ ὑποβολιμαῖον ὄνομα, εἴτε ὑπὸ ὄνομα ψευδές (d'un homme de paille), νὰ διαπράττωσι πράξεις συστατικὰς τῆς δολίας χρεωκοπίας. Πρὸς ἀποφυγὴν τῶν σκανδάλων τούτων ὁ νόμος ἐφαρμόζει τὰς ποινὰς τῆς δολίας χρεωκοπίας ἐπὶ τοῦ μετερχομένου τὰς καταδολιεύσεις ταύτας. Ὁ τρίτος ὁ συνεργῶν ἐν ἐπιγνώσει εἰς τὰ τεχνάσματα ταῦτα δύναται νὰ τιμωρηθῇ ὡς συναίτιος.

(1) Ἄκυρ. 19 Νοεμβρίου 1859. S. 1860. 1. 180. Journal du Palais, 1860. 820. D. 1860. 1. 50.

956. Ἐν τοῖς προσώποις ἅτινα, μήτε πιστωταὶ τοῦ πτωχεύσαντος ὄντα μήτε εὐνδικοὶ, διαπράττουσι πλημμελήματα ἢ κακουργήματα συναφῇ πρὸς τὴν πτώχευσιν ὑπάρχουσί τινα ἐφ' ὧν ὁ νόμος ἐφαρμόζει εἰδικοὺς κανόνας, τὰ πρόσωπα δὲ ταῦτα εἶναι ὁ σύζυγος, οἱ κατιόντες ἢ οἱ ἀνιόντες τοῦ πτωχεύσαντος ἢ κατ' εὐθείαν γραμμὴν κηδεσται αὐτοῦ (ἄρθρ. 594, ἐμπ. κώδικος).

Προκειμένου περὶ τῶν πράξεων τῶν προβλεπομένων ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 593 2ον καὶ 3ον καὶ ἐν γένει περὶ τῶν πράξεων συναιτιότητος, τὰ πρόσωπα ταῦτα ὑπόκεινται, ὡς οἱ ξένοι, εἰς τὴν ποινὴν τῆς δολίης χρεωκοπίας. Ἄλλως ὅμως ἔχει τὸ πρᾶγμα εἰς τὴν περίπτωσιν τῆς ὑπεξαίρεσεως, ὑπεξαγωγῆς ἢ ἀποκρύψεως πραγμάτων τοῦ πτωχεύσαντος διαπραττομένης ὑπὸ τῶν προσώπων τούτων ἄνευ συναιτιότητος : αἱ πράξεις αὗται, διαπραττόμεναι ὑπὸ τῶν περὶ ὧν πρόκειται προσώπων, τιμωροῦνται μόνον διὰ τῶν ποινῶν τῆς κλοπῆς (ἄρθρ. 494 ἐμπ. κώδ., ἄρθρ. 379 καὶ ἐπομ. το ποιν. κώδικος) ⁽¹⁾. Παρομοίως δὲ ἔχει τὸ πρᾶγμα εἴτε διαπράττονται αἱ πράξεις αὗται ὑπὸ τῶν προσώπων τούτων πρὸς τὸ ἴδιον αὐτῶν συμφέρον, εἴτε διαπράττονται πρὸς τὸ συμφέρον τοῦ πτωχεύσαντος ⁽²⁾. τὸ ἄρθρον 594 οὐδεμίαν ποιεῖται διάκρισιν. Ἐχομεν ἐνταῦθα παρέκκλινιν εἴτε ἀπὸ τοῦ ἄρθρου 593 1ον τοῦ ἐμπ. κώδ., εἴτε ἀπὸ τοῦ ἄρθρου 380 τοῦ ποιν. κώδικος. Ἀφ' ἐνὸς κατὰ τὸ ἄρθρον 593 1ον τοῦ ἐμπ. κώδικος ἡ ἀπόκρυψις, ὑπεξαγωγή, ἢ ὑπεξίρεισις τιμωρεῖται διὰ τῆς ποινῆς τῆς δολίης χρεωκοπίας, ὅταν διαπράττεται ὑπὸ ξένου προσώπου πρὸς τὸ συμφέρον τοῦ πτωχεύσαντος, ἔστω καὶ ἂν μὴ ὑπάρχῃ συναιτιότης. Ἐξ ἄλλου ἡ κλοπή, διαπραττομένη ὑπὸ τινος τῶν προσώπων τῶν μνημονευομένων ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 594 τοῦ ἐμπ. κώδικος, δὲν δύναται, κατὰ τὸ ἄρθρον 380 τοῦ ποιν. κώδικος, νὰ δώσῃ ἀφορμὴν εἰς τὴν ἐπιβολὴν ποινῆς. Ἡ παρέκκλινις αὕτη ἀπὸ τοῦ ἄρθρου 380 τοῦ ποιν. κώδικος ἐξηγεῖται ἄριστα ἐνταῦθα : τὸ ἔγκλημα βλάπτει μᾶλλον τὴν ὁμάδα ἢ

(1) Δύναται νὰ εἶναι κλοπὴ ἀπλῇ ἢ κλοπὴ μετὰ ἐπιβαρυντικῆς περιστάσεως κατὰ τὰς περιπτώσεις.

(2) Ἀκυρ. 27 Ἰανουαρίου 1877, S. 1877. 1. 236. Journal du Palais, 1877. 570. D. 1878. 1. 239. Ἐφ. τῆς Dijon, 23 Ἀπριλίου 1879, S. 1879. 2. 269. Journal du Palais, 1879 1121. D. 1879. 2. 94.

τὸν πτωχεύσαντα, καίτοι ἡ ἀπὸ τῆς διαχειρίσεως ἀπαλλοτρίωσις δὲν καθιστᾷ τὴν ὁμάδα τῶν πιστωτῶν κυρίαν τῶν πραγμάτων τοῦ πτωχεύσαντος.

957. Καθὰ εἶπομεν ἄνωτέρω (ἄριθ. 951), τὸ δικαστήριον τὸ ἐπιληφθὲν τῆς καταδιώξεως ἀποφαίνεται, καὶ ἂν ἀκόμη ἀθώωσῃ τὸν κατηγορούμενον, 1ον ἐξ ἐπαγγέλματος περὶ τῆς εἰς τὴν ὁμάδα τῶν πιστωτῶν ἀποδόσεως τῶν δολίως ἀφαιρεθέντων πραγμάτων, δικαιωμάτων καὶ ἀγωγῶν. 2ον περὶ τῆς ζητουμένης τυχὸν ἀποζημιώσεως.

958. 2ον. ΕΓΚΛΗΜΑΤΑ ΤΩΝ ΣΥΝΔΙΚΩΝ. — Οἱ σύνδικοι εἶναι ἐντολοδόχοι, καί, κατ' ἀκολουθίαν, ὅταν ὑπεξαيرῶσιν ἢ ὑπεξάγωσι πράγματα ἀνήκοντα εἰς τὴν πτώχευσιν, διαπράττουσι τὸ πλημμέλημα τῆς ὑπεξαίρέσεως τὸ ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 408 τοῦ ποιν. κώδικος κολαζόμενον. Ἀλλ' οἱ σύνδικοι δύνανται νὰ διαπράξωσι πολλὰς πράξεις ἀπιστίας, μὴ ὑπαγομένας ἐν τῷ ὅρισμῳ τῆς ὑπεξαίρέσεως. Ὁ νομοθέτης ἠθέλησε νὰ κολάζωνται καὶ αὗται αἱ πράξεις. Ἐπομένως αἱ ποιναὶ τῆς ὑπεξαίρέσεως (ἄρθρ. 408 καὶ 406 τοῦ ποιν. κώδικος) ἐφαρμόζονται, κατὰ τὸ ἄρθρον 596, εἰς πᾶσαν κατάχρησιν (malversation) τῶν συνδίκων ἐν τῇ διαχειρίσει των. Ἡ λέξις κατάχρησις (malversation) ἔχει εὐρυτάτην ἔννοιαν, ἐπιτρέπουσα κατ' ἀκολουθίαν εὐρείαν διακριτικὴν ἐξουσίαν εἰς τὸν δικαστήν.

Ἡ ὑπεξαίρεσις εἶναι ἐξαιρετικῶς κακούργημα, ὅταν διαπράττεται ὑπὸ δημοτοῦ προσώπου (officier public ou ministériel), ὑπὸ ὑπαλλήλου (commis) κλπ. Ὅρα ἄρθρ. 403, ἐδάφ. 2ον τοῦ ποιν. κώδικος. Ὁ σύνδικος μὴ ἔχων τινὰ τῶν ιδιοτήτων τούτων τῶν ἀποτελουσῶν ἐπιβαρυντικὴν περιστάσιν μόνον εἰς ἐπανορθωτικὴν ποινὴν δύναται νὰ καταδικασθῇ.

959. 3ον ΕΓΚΛΗΜΑΤΑ ΤΩΝ ΠΙΣΤΩΤΩΝ ΤΟΥ ΠΤΩΧΕΥΣΑΝΤΟΣ. — Ὁ νόμος κήδεται οὐσιωδῶς περὶ τῆς εἰλικρινείας τῶν ψήφων τῶν πιστωτῶν καὶ περὶ τῆς ἰσότητος αὐτῶν. Διὸ κολάζει ποινικῶς ἢ ἀστικῶς τὰς πράξεις δι' ὧν ἀλλοιοῦται ἡ εἰλικρίνεια αὕτη ἢ ἡ ἰσότης. Πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον τὸ ἄρθρον 597 θεσπίζει ποινὰς ἐπανορθωτικὰς κατὰ δύο εἰδῶν πράξεων, τὰ

δὲ ἄρθρα 598 καὶ 599 ὀρίζουσι τὴν τύχην τῶν πράξεων τούτων ὑπὸ ιδιωτικὴν ἔποψιν.

960. Ἡ πρώτη περίπτωσις ἡ προβλεπομένη ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 597 εἶναι ἐκείνη, καθ' ἣν πιστωτὴς τις ἤθελε συγχωρολογῆσαι εἴτε μετὰ τοῦ πτωχεύσαντος, εἴτε μεθ' οἰουμένητε ἄλλου προσώπου ἰδιαίτερα ὠρελήματα χάριν τῆς ἐν ταῖς διασκέψεσι τῆς πτωχεύσεως ψήφου του. Ὁ νομος θέλει νὰ κυλάσῃ τὸν πιστωτὴν τὸν ἀπεμπολοῦντα τὴν ψῆφιν του. Ἀδιάφορον τυγχάνει, ἂν ὁ πιστωτὴς ὑπεσχέθῃ νὰ ψηφίσῃ ὑπὲρ τοῦ πτωχεύσαντος ἢ κατ' αὐτοῦ, ἂν ἡ ψῆφος τὴν ὁποίαν ἀναδέχεται νὰ δώσῃ συνάδει ἢ μὴ πρὸς τὸ ἴδιον αὐτοῦ συμφέρον, ἂν ἐψήφισε μετὰ τῆς πλειονοψηφίας ἢ μετὰ τῆς μειονοψηφίας, ἂν ἡ ψῆφος ἀπέβῃ ἀπρακτος ἕνεκα τῆς μὴ ἐπικυρώσεως τῶν ἀποφασισθέντων ὑπὸ τοῦ δικαστηρίου ⁽¹⁾ καὶ ἂν ἀκόμη δὲν ἐψήφισε πράγματι ὁ πιστωτὴς ⁽²⁾. Ἐκεῖνο τὸ ὅποῖον θέλει νὰ τιμωρήσῃ ὁ νόμος εἶναι τὸ γεγονός τῆς ὑπὸ τοῦ πιστωτοῦ ἀναδοχῆς τῆς ὑποχρεώσεως νὰ ψηφίσῃ ὑπὲρ ὠρισμένης ἀποφάσεως ἀντὶ ἀμοιβῆς. Τὸ ἐγκλημα λοιπὸν εἶναι τετελεσμένον, ἅμα ὡς ἐγένετο ἡ συμφωνία, καὶ ἂν ἀκόμη μὴ ἐκτελεσθῇ αὕτη ἢ μηδένα ἐβλάψεν ἡ γενομένη ἐκτέλεσις.

Ἐπίσης ἀδιάφορον τυγχάνει, ἂν ἡ ψῆφος ἐδόθῃ ὑπὸ ἐντολοδόχου τοῦ πιστωτοῦ ἢ ὑπὸ τρίτου τὸν ὁποῖον ὁ ἐντολοδόχος ὑποκατέστησεν εἰς ἑαυτόν.

Δὲν εἶναι δὲ ἀνάγκη πρὸς τούτοις νὰ ἐξετασθῇ, ἕνεκα ἀκριβῶς τοῦ σκοποῦ ὃν ἐπιδιώκει ὁ νόμος, ἂν τὸ συμφωνηθὲν ὑπὲρ πιστωτοῦ τινος ὠφέλημα συνεφωνήθῃ μετὰ τοῦ πιστωτοῦ ἢ μετὰ τρίτου ὥστε νὰ μὴ παραδιᾶζῃ τὴν μεταξὺ τῶν πιστωτῶν ἰσότητα ⁽³⁾.

Τὸ ἄρθρον 597, οὐδεμίαν ποιούμενον διάκρισιν, περιλαμβάνει πάσας τὰς περιπτώσεις, καθ' ἃς οἱ πιστωταὶ καλοῦνται νὰ ψηφίσωσιν, ἐπομένως καὶ ἐκεῖνας, καθ' ἃς δίδουσιν ἀπλὴν γνωμοδότησιν, τὴν ὁποίαν τὸ δικαστήριον δύναται νὰ παρίδῃ (ἄρθρ. 462,

(1) Ἄχυρ. 22 Ἰουνίου 1877, S. 1877. 1. 388· Journal du Palais, 1877. 966. D. 1877. 1. 407.

(2) Ὅρα ἐναντίον Ἄχυρ. 9 Αὐγούστου 1862, S. 1863. 1. 220· Journal du Palais, 1863. 286. D. 1863. 1. 107.

(3) Ὅρα Ἄχυρ. 9 Αὐγούστου 1862, S. 1863. 1. 220· Journal du Palais, 1863. 786. D. 1863. 1. 107.

529, 537), καὶ ἐκείνας, καθ' ὧς ἡ ἀπόφασις τῆς πλειονοψηφίας ἔχει καθ' ἐαυτὴν ἰσχύν (ἄρθρ. 532), ὡς καὶ ἐκείνας, καθ' ὧς, χωρὶς νὰ ἔχη καθ' ἐαυτὴν ἰσχύν, εἶναι οὐσιωδὴς ὁρος τῆς ἀποφάσεως τοῦ δικαστηρίου (ἄρθρ. 507) (1).

Πᾶσαι αἱ λύσεις αὗται αἱ σχετικαὶ πρὸς τὸ ἄρθρον 597 εἶναι ἀναμφισβήτητοι. Δυσκολία τις ὁμῶς ἐγείρεται ὡς πρὸς τὸ ζήτημα, ἂν ἡ ἐφαρμογὴ τοῦ ἄρθρου 597 ὑποθέτει κατ' ἀνάγκην προϋπάρχασαν κήρυξιν πτωχεύσεως, ἢ μήπως πρέπει νὰ ἐφαρμόζεται καὶ ἐπὶ μόνῳ τῷ λόγῳ, ὅτι ὁ ὀφειλέτης εἶναι ἐν καταστάσει παύσεως πληρωμῶν βεβαιουμένη ὑπὸ τῆς ποινικῆς δικαιοδοσίας. Τὴν δυσκολίαν ταύτην, συναφῇ πρὸς τὸ γενικὸν ζήτημα τῶν δυνάμει πτωχεύσεων (faillites virtuelles) παρουσιαζομένην δὲ ἰδίᾳ ἐπὶ ἐξωδίκου συμβιβασμοῦ πρὸς τῆς κηρύξεως τῆς πτωχεύσεως (ἀριθ. 656), θέλομεν ἐξετάσει κατωτέρω μετὰ τῆς παρεμφεροῦς δυσκολίας, ἣτις ἐγείρεται ἐπὶ τῆς ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 597 προβλεπομένης δευτέρας περιπτώσεως. Ὅρα ἀριθ 968 δίδει.

961. Ἡ δευτέρα περίπτωσις ἡ προβλεπομένη ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 597 εἶναι ἐκείνη καθ' ἣν πιστωτὴς τις *συνῆψεν ἰδιαιτέραν συμφωνίαν*, ἐξ ἧς προκύπτει ὑπὲρ αὐτοῦ ὄφελος, ἐπιβαρύνον τὸ ἐνεργητικὸν τοῦ πτωχεύσαντος. Ὁ νομοθέτης ἠθέλησε νὰ ἀπαγορεύσῃ τὰ ὠφελήματα τὰ παρεχόμενα εἰς πιστωτὴν τινι δολίως ἐπὶ ζημίᾳ τῆς ὁμάδος. Ἵνα τιμωρηθῇ λοιπὸν ὁ πιστωτὴς ὡς διαπράξας τὸ ἔγκλημα τοῦτο, ἵνα δυνηθῇ τις νὰ ψέξῃ τὸν πιστωτὴν ὅτι ἠθέλησε νὰ καταλάβῃ θέσιν καλλιτέραν τῆς τῶν ἄλλων πιστωτῶν, πρέπει: 1ον νὰ ᾔτο ἤδη ὁ ὀφειλέτης κατὰ τὸν χρόνον τῆς συνάψεως τῆς

(1) Θέτομεν κατὰ μέρος τὸν συμβιβασμόν. Ἡ συνέλευσις τῶν πιστωτῶν δὲν δίδει περὶ αὐτοῦ ἀπλὴν γνωμοδότησιν, διότι τὸ δικαστήριον δὲν δύναται νὰ χορηγήσῃ τὸν συμβιβασμόν ἀντιθέτως πρὸς τὴν βούλησιν τῆς πλειονοψηφίας. Ἀλλὰ τὸ ἄρθρον 597 εἶναι ἄνευ ἐφαρμογῆς εἰς τὴν περίπτωσιν καθ' ἣν ἡ ἀπόφασις τοῦ δικαστηρίου δὲν προϋποθέτει ψῆφον τῶν πιστωτῶν. Ἀκυρ. 30 Δεκεμβρίου 1889, Journal des faillites, 1890, σελ. 113. Ἐν τῇ ὑποθέσει ἐφ' ἧς ἡ ἀπόφασις αὕτη ἐπρόκειτο περὶ ὠφελήματος συνομολογηθέντος ὑπὸ πιστωτοῦ χάριν τῆς ψήφου αὐτοῦ ἐν ἐξωδίκῳ συμφωνίᾳ (traité amiable) γενομένη πρὸς τὸν σκουπὸν τῆς ἀναγκλήσεως τῆς ἀποφάσεως τῆς κηρύξεως τὴν πτώχευσιν. Ἡ ἀνάκλησις τῆς ἀποφάσεως τυχύτη: ἐξαρτᾶται ἀποκλειστικῶς ἐκ τοῦ δικαστηρίου.

ἰδιαιτέρας συμφωνίας εἰς κατὰστασιν παύσεως τῶν πληρωμῶν· 2ον· νὰ ἐγίνωσκεν ὁ πιστωτὴς τὴν κατὰστασιν ταύτην· 3ον νὰ ἐχορηγήθη τὸ πλεονέκτημα κρυφίως· 4ον νὰ ἐπεβάρυνε τὸ πλεονέκτημα τοῦτο τὸ ἐνεργητικὸν τοῦ πτωχεύσαντος.

962. 1ον Ὁμοφώνως τυγχάνει ἀνεγνωρισμένον, ὅτι συμβάσεις ἡ συμφωνίαι ἰδιαιτέραι προγενέστεραι τῆς ἐποχῆς τῆς παύσεως τῶν πληρωμῶν δὲν ὑπάγονται ὑπὸ τὴν ἐπιζήμιον διάταξιν τοῦ ἄρθρου 597 τοῦ ἐμπ. κώδικος. Ἡ χρονολογία τῶν συμφωνιῶν τούτων εἶναι ἀποκλειστικὴ τῆς δολιότητος τὴν ὁποίαν ἠθέλησεν ὁ νομοθέτης νὰ κολάσῃ.

Ἄλλ' ἄρκει ἄρα γε νὰ εἶναι ἡ συμφωνία μεταγενεστέρα τῆς ἐποχῆς τῆς παύσεως τῶν πληρωμῶν, ἵνα ὑπόκειται ὑπὸ τὸ ἄρθρον 597 τοῦ ἐμπ. κώδικος. Δὲν χρειάζεται ἄρα γε πρὸς τούτοις νὰ ἐξεδόθῃ ἀπὸ τοῦ ἐμποροδικείου, εἴτε πρὸ τῆς συμφωνίας εἴτε μετ' αὐτήν, ἀπόφασις κηρύττουσα τὴν πτώχευσιν ; Τὸ ζήτημα τοῦτο, συναφὲς πρὸς τὸ γενικὸν ζήτημα περὶ τῶν δυνάμει πτωχεύσεων (ἀριθ. 187 καὶ ἐπομ.), θέλομεν ἐξετάσει κατωτέρω (ἀριθ. 968 δὲς).

2ον καὶ 3ον. Ἡ ἀναγκαιότης τῆς ὑπὸ τοῦ πιστωτοῦ γνώσεως τῆς παύσεως τῶν πληρωμῶν τοῦ πτωχεύσαντος καὶ τῆς μυστικότητος τῆς πράξεως ἐξάγεται ἐκ τοῦ ὅτι ὁ νομοθέτης τὸν δόλον μόνον ἠθέλησε νὰ κολάσῃ. Ἄλλ' εἶναι πρόδηλον, ὅτι δὲν ὑπάρχει δόλος, εἴτε ὅταν ὁ πιστωτὴς ἀγνοῇ τὴν πωῦσιν τῶν πληρωμῶν τοῦ ὀφειλέτου αὐτοῦ, εἴτε ὅταν ἀπονέμηται ἰδιαιτέρον πλεονέκτημα εἰς τινὰ πιστωτὴν ἐν γνώσει καὶ ἴσως καὶ τῇ συγκαταθέσει τῶν ἄλλων πιστωτῶν. Τοῦτο συμβαίνει, λόγου χάριν, ὅταν πιστωτὴς τις δηλώνῃ, ὅτι δὲν θέλει ψηφίσει ὑπὲρ συμβιβασμοῦ τινος, ἂν μὴ χορηγηθῇ εἰς αὐτὸν ὠφελήματι, οἱ δὲ πιστωταὶ συναινοῦσιν εἰς τὴν παραχώρησιν τοῦ ζητουμένου πλεονεκτήματος. Οὐδεμία ἐπιτρέπεται ἀμβολία ὡς πρὸς τοῦτο, ἐὰν ἐν αὐτῷ τούτῳ τῷ συμβιβασμῷ οἱ βλαφθέντες πιστωταὶ ρητῶς παρεδέχθησαν τὴν παραχώρησιν τοῦ περὶ οὗ πρόκειται ὠφελήματος ⁽¹⁾.

4ον Δὲν ἄρκει δὲ νὰ λαμβάνῃ ὁ περὶ οὗ πρόκειται πιστωτὴς πλεονέκτημα μὴ χορηγούμενον εἰς τοὺς λοιποὺς πιστωτάς· ἀπαι-

(1) Ὁ γερμανικὸς νόμος (ἄρθρ. 168) περιέχει περὶ τούτου ρητὴν διάταξιν.

τεῖται πρὸς τούτοις νὰ ἐπιβαρύνῃ τὸ πλεονέκτημα τοῦτο τὸ ἐνεργητικὸν τοῦ πτωχεύσαντος. Τὸ ἄρθρον λοιπὸν 597 δὲν ἔχει ἐφρομογὴν, ἐὰν διὰ τοῦ πλεονάσματος τούτου δὲν ἐλαττοῦται τὸ ἐνεργητικὸν τοῦ πτωχεύσαντος, ἐὰν, λόγου χάριν, τρίτος τις εἶχεν ἐγγυηθῇ περὶ τοῦ χρέους τοῦ πτωχεύσαντος πρὸς τινὰ τῶν πιστωτῶν αὐτοῦ, ἐὰν μετὰ συμβιβασμὸν ἐπὶ ἐγκαταλείψει πιστωτῆς τις λάβῃ παρὰ τοῦ πτωχεύσαντος τὴν ὑπόσχεσιν περὶ ἀκεραίας πληρωμῆς του ⁽¹⁾, ἢ ἐὰν ἡ μετὰ τὸν ἀπλοῦν συμβιβασμὸν συνομολογηθεῖσα συμφωνία δὲν προκειται νὰ ἐκτελεσθῇ εἰμὴ μετὰ τὴν τελείαν ἐκτέλεσιν τοῦ συμβιβασμοῦ ⁽²⁾.

963. Ποινικὴ καὶ ἀστικὴ κύρωσις τῆς ἀπαγορεύσεως τῶν ὠφελιμάτων καὶ τῶν ἰδιαιτέρων συμφωνιῶν. — Διπλῆς τυγχάνει κυρώσεως, ποινικῆς τε καὶ ἀστικῆς, ἡ ἀπαγόρευσις τῶν ἰδιαιτέρων πλεονεκτημάτων τῶν συνομολογουμένων πρὸς ἐξασφάλισιν τῆς ψήφου πιστωτοῦ τινος καὶ τῶν ἰδιαιτέρων συμφωνιῶν τῶν συναπτεμένων πρὸς ὄφελος πιστωτοῦ τινος ἐπὶ ζημίᾳ τῆς ὁμάδος.

964. Ἡ αὐτὴ ποινὴ ἐπιβάλλεται εἰς ἀμφοτέρω τὰ ἐγκλήματα τὰ προβλεπόμενα ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 597. Ὁ νόμος ὀρίζει μόνον τὸ ἀνώτατον ὅριον αὐτῆς· ἡ ἐπανορθωτικὴ αὕτη ποινὴ εἶναι χρηματικὴ ποινὴ μὴ ὑπερβαίνουσα τὰς 2,000 φράγκα καὶ φυλάκισις μὴ δυναμένη νὰ ὑπερβῇ τὸ ἔτος. Ἐὰν ὁ ἐγκληματῶν πιστωτῆς εἶναι σύνδικος τῆς πτωχεύσεως, ἡ φυλάκισις δύναται νὰ φθάσῃ εἰς διετίαν (ἄρθρ. 597, ἐδάφ. 2). Ἐπειδὴ δὲ πρόκειται περὶ ἐγκλημάτων μὴ προβλεπομένων ὑπὸ τοῦ ποινικοῦ κώδικος, καὶ διὰ τὰ ὁποῖα ὁ ἐμπορικὸς κώδιξ δὲν παραδέχεται ρητῶς ἐλαφρυντικὰς περιστάσεις, αἱ τελευταῖαι αὗται δὲν γίνονται δεκταί (ἄρθρ. 463 ποιν. κώδικος), καί, κατ' ἀκολουθίαν, τὸ δικαστήριον ὀφείλει πάντοτε νὰ ἀπαγ-

(1) Ἐφ. τῶν Παρισίων 24 Ἀπριλίου 1858. S. 1858. 2. 423. D. 1858. 2. 157. Ἐφ. τῶν Παρισίων, 2 Ἰουλίου 1894, Le Droit τῆς 1 Αὐγούστου 1894.

(2) Ἐφ. τοῦ Bordeaux 24 Αὐγούστου 1849. D. 1850. 2. 402.—Ἐν τῷ κειμένῳ ὑποθέτομεν συμφωνίαν μεταγενεστέραν τοῦ ἀπλοῦ συμβιβασμοῦ, διότι ἐὰν ἦτο προγενεστέρα, εὐχόλως θὰ ἐτεκμαίρετό τις, ὅτι ἐγένετο πρὸς ἐξασφάλισιν τῆς ψήφου τοῦ εὐεργετημένου πιστωτοῦ, τοῦθ' ὅπερ θὰ καθίστα ἐφαρμόσιμον τὸ ἄρθρον 597. Ὅρα ἐπίσης ἐξ ἀφορμῆς ἄλλης τινὸς ὑποθεως Ἐφ. Παρισίων 17 Ἰουνίου 1886. D. 1888. 2. 121.

γέλλη τήν τε φυλάκισιν καὶ τὴν χρηματικὴν ποινὴν, καὶ δὲν δύναται νὰ καταβιδάσῃ τὰς ποινὰς ταύτας εἰς τὴν διάρκειαν καὶ εἰς τὸ ποσὸν τῶν ἀπλῶν ἀστυνομικῶν ποινῶν (1).

965. Ὁ πιστωτὴς ὁ πωλήσας τὴν ψῆφον αὐτοῦ ἢ συνομολογήσας ἰδιαίτερον ὠφέλημα, αὐτὸς μόνος τιμωρεῖται διὰ τῆς ποινῆς τοῦ ἄρθρου 597. Κατ' ἀρχὴν οὐδεμίᾳ ποινῇ ἐπιβάλλεται εἴτε εἰς τὸν πτωχεύσαντα εἴτε εἰς τὸν τρίτον, μεθ' οὗ συνεφώνησεν ὁ πιστωτὴς τὰ περὶ τοῦ ἰδιαίτερου ὠφελήματός του. Πρὸς ἐξόντωσιν τῆς λύμης τῶν ἰδιαιτέρων συμβιβαστικῶν συνεννοήσεων (arrangements) ὁ νομοθέτης ἠθέλησε νὰ καταστήσῃ εἰς τὸν πτωχεύσαντα ἢ εἰς τὸν τρίτον τοῦτον δυνατὸν νὰ ζητῇ τὴν ἀκυρότητα τῶν συμφωνιῶν τούτων (ἀριθ. 966) χωρὶς νὰ ἐκτίθεται εἰς τὸν κίνδυνον ποινῆς τινος.

Πάντως ὁμοῦς ὑπάρχει περίπτωσις, καθ' ἣν ὁ πτωχεύσας καὶ ὁ πιστωτὴς τιμωροῦνται ἀμφοτέροι, ἀλλ' ὡς διαπράξαντες δύο διακεκριμένα ἐγκλήματα, εἶναι δὲ ἡ περίπτωσις, καθ' ἣν ὁ πτωχεύσας ἐπλήρωσε μετὰ τὴν παῦσιν τῶν πληρωμῶν ἓνα τῶν πιστωτῶν του ἐπὶ ζημίᾳ τῆς ομάδος. Ὁ πιστωτὴς, ἐὰν ἐγίνωσκε τὴν κατάστασιν ταύτην, ὑπόκειται εἰς τὴν ποινὴν τοῦ ἄρθρου 597, καὶ ὁ πτωχεύσας δύναται νὰ καταδικασθῇ ὡς ἀπλοῦς χρεωκόπος δυνάμει τοῦ ἄρθρου 585 4ον.

Πρὸς τῇ ποινικῇ δὲ κυρώσει τοῦ ἄρθρου 597 ὁ ἐμπορικὸς κώδιξ εἰσάγει καὶ ἀστικὴν αὐστηράν κύρωσιν. Κατὰ τὸ ἄρθρον 598, τριαῦται συμφωνίαι κηρύσσονται περιπλέον ἄκυροι ὡς πρὸς ἅπαντας καὶ ὡς πρὸς αὐτὸν τὸν πτωχεύσαντα. Ὁ πιστωτὴς ὑποχρεοῦται νὰ ἀποδώσῃ εἰς ὃν τινα ἀνήκει τὰ δυνάμει τῶν ἀκυρωθεισῶν συμφωνιῶν ληφθέντα χρήματα ἢ ἀξίας. Ἡ ἀκυρότης καὶ ἡ περὶ ἀποδόσεως ἀγωγὴ χρήζουσιν ἐξηγήσεων τινων.

966. Ἡ ἀκυρότης τῶν πράξεων ἡ θεσπιζομένη ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 597 εἶναι ἀπόλυτος κατ' αὐτὴν ταύτην τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρου τούτου. Δὲν προτείνεται δὲ μόνον ὑπὸ τῆς ομάδος ὁ πιστωτὴς, καὶ αὐτὸς ὁ πτωχεύσας ἢ ὁ τρίτος παρεμβὰς εἰς τὴν πράξιν ταύτην δύνανται νὰ προτείνωσι τὴν ἀκυρότητα. Ὑπάρχει οὕτω ριζικὴ διαφορὰ μετὰξὺ τοῦ χαρακτῆρος τῆς ἀκυρότητος τῆς ἀπαγγελλομέ-

(1) Ἐφ. τῆς Agen, 6 Φεβρουαρίου 1850, D. 1850. 2, 88. Ἄκυρ. 21. Αὐγούστου 1856, D. 1856, 1. 414.

νης ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 598 καὶ τοῦ χαρακτηῆρος τῶν ἀκυροτήτων, ὑφ' ὧν προσβάλλονται αἱ πράξεις αἱ γενόμεναι πρὸ τῆς ἀποφάσεως τῆς κηρυττούσης τὴν πτώχευσιν, δυνάμει τοῦ ἄρθρου 446 καὶ ἐπομ., ἢ αἱ πράξεις αἱ γενόμεναι μετὰ τὴν ἀπόφασιν ταύτην δυνάμει τοῦ ἄρθρου 443· αἱ ἀκυρότητες αὗται ὑφίστανται μόνον ὡς πρὸς τὴν ὁμάδα (1). Ἐκ τῆς διανομοῦς ταύτης γεννῶνται δυσκολίαι, προκειμένου νὰ ὀρισθῇ εἰς ποίας περιπτώσεις πρέπει νὰ παραδεχθῶμεν ἀκυρότητα καθαρῶς σχετικὴν, ἀπαρρέουσάν ἐκ τοῦ ἄρθρου 443 ἢ τοῦ ἄρθρου 446 καὶ ἐπομ., ἢ τὴν ἀπόλυτον ἀκυρότητα τοῦ ἄρθρ. 598.

967. Ἐννοεῖται οἴκοθεν ἐν πρώτοις, ὅτι, ἐὰν πιστωτὴς τις συνωμολόγησεν ἢ ἔλαβεν ἁμοιβὴν διὰ τὴν ψῆφόν του παρ' ἄλλου προσώπου παρὰ τὸν πτωχεύσαντα, μόνον τὸ ἄρθρον 598 ἔχει ἐφαρμογὴν. Τὰ ἄρθρα 443 καὶ 446 καὶ ἐπομ. ὑποθέτουσι πράξεις ἐνεργουμένας ὑπ' αὐτοῦ τούτου τοῦ πτωχεύσαντος. Τούναντίον αἱ πράξεις αἱ γενόμεναι ὑπὸ τοῦ πτωχεύσαντος τούτου μετὰ τὴν ἐποχὴν τῆς παύσεως τῶν πληρωμῶν ὑπάγονται ἀπλῶς εἰς τὸ ἄρθρον 598, ὅταν γίνωνται μετὰ μὴ πιστωτοῦ ἢ μετὰ πιστωτοῦ, χωρὶς νὰ γίνωνται ἐπὶ τῷ σκοπῷ τῆς χορηγήσεως ὠφελήματος πρὸς αὐτὸν ἢ τῆς ἐξασφαλίσεως τῆς ψήφου του.

Ἀλλὰ δὲν πρέπει ἄρα γε νὰ θεωρήσωμεν ὑποκειμένας ἀναγκασίως εἰς τὴν ἐπιζήμιον διάταξιν τοῦ ἄρθρου 598 τὰς πρὸς πιστωτὴν τινὰ γινομένας πληρωμὰς, τὰ ὑπὲρ αὐτοῦ συνιστώμενα ἐνέχυρα ἢ ὑποθήκας; Ἄν οὕτως εἶχε τὸ πρᾶγμα, τὰ ἄρθρα 446 καὶ 447 δὲν θὰ εἶχον ἐφαρμογὴν, καθόσον ὁρῶσι τὰς πράξεις ταύτας, δὲν ὑπάγουσι δὲ αὐτὰς εἰς ἀκυρότητα εἰ μὴ ὡς πρὸς τὴν ὁμάδα. Ἀλλὰ δὲν ἔχει, οὐδὲ δύναται νὰ ἔχη οὕτω τὸ πρᾶγμα. Καὶ ἐν πρώτοις αἱ γενόμεναι πληρωμαὶ καὶ αἱ δοθεῖσαι εἰς τινὰ πιστωτὴν ἀσφάλεια κατὰ τὰς δέκα ἡμέρας τὰς πρὸ τῆς παύσεως τῶν πληρωμῶν δύνανται μὲν νὰ ὑπαχθῶσιν ὑπὸ τὸ ἄρθρον 446, καίτοι οἱ πιστωταὶ εἶναι καλῆς πίστεως, δὲν ὑπάγονται ὁμῶς βεβασίως ὑπὸ τὸ ἄρθρον 598. Ἐπειτα, καθόσον ἀφορᾷ εἰς τὰς πράξεις αἵτινες εἶναι μεταγενέστεραι τῆς παύσεως τῶν πληρωμῶν, αὗται διέπονται ὑπὸ τῶν ἄρθρων 446 καὶ 447, οὐχὶ ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 598· αἱ

(1) Ὁρα ἀρ.θ. 317, 398, 467.

πράξεις αἱ μεταγενέστεραι τῆς ἀποφάσεως τῆς κηρυξάσης τὴν πτωχευσιν εἶναι ἄκυροι ἔνεκα τῆς ἀπὸ τῆς διαχειρίσεως τῆς περιουσίας ἀπαλλοτριώσεως, ἐκτὸς ἂν ἐχορηγήθη πλεονέκτημα εἰς ἀνταμειβὴν τῆς ψήφου τῶν πιστωτῶν ἢ δύναται νὰ προβληθῇ συγκεκριμένος δόλος, λόγου χάριν, ἐὰν ἀπεσιωπήθησαν αἱ πράξεις αὗται ἢ ἐὰν ἐνηργήθησαν ἀντιθέτως πρὸς τοὺς ὁρους τοῦ συμβιβασμοῦ, ὅστις ἀπαιτεῖ πάντοτε τὴν μεταξὺ τῶν πιστωτῶν ἰσότητα.

968. Ἐὰν αἱ ἀθέμιτοι συμφωνίαι αἱ προβλεπόμενοι καὶ κολαζόμεναι ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 598 τοῦ ἐμπορικοῦ κώδικος ἐξετελέσθησαν ἤδη, ὑπάρχει περίπτωσις νὰ γίνῃ ἀπόδοσις.

Ἡ ἀπόδοσις πρέπει νὰ γίνῃ εἰς ὃν τινα ἀνήκει, τουτέστι, κατὰ τὰς περιπτώσεις, εἰς τὸν συμβιβασθέντα πτωχεύσαντα, εἰς τὴν ὁμάδα τῆς πτωχεύσεως, εἰς τὸν τρίτον ὅστις παρέσχε τὸ ἰδιαίτερον ὠφέλημα εἰς πιστωτὴν.

Τὸ ἄρθρον 598, χορηγοῦν οὕτω εἰς τὸν συνομολογήσαντα τὴν ἀθέμιτον συμφωνίαν μετὰ πιστωτοῦ τὴν περὶ ἀποδόσεως ἀγωγὴν, λύει, διὰ τὰς εἰδικὰς περιπτώσεις ἃς ὁρᾷ ἡ διάταξις αὕτη, ζήτημα συζητούμενον ἐν γένει ὡς πρὸς ἄλλας περιπτώσεις. Ἡ ἐκτελεσθεῖσα ἐνοχὴ ἔχει ἀθέμιτον αἰτίαν, ἡ αἰτία δὲ αὕτη εἶναι ἀθέμιτος (*turpis*) διὰ τε τὸν *solvens* καὶ διὰ τὸν *accipiens*. Ἀλλὰ κατὰ θεωρίαν τινὰ καθιερωθεῖσαν ὑπὸ τοῦ Ρωμαϊκοῦ Δικαίου ⁽¹⁾ καὶ γενικῶς δεκτὴν γενομένην ἐν τῷ ἀρχαίῳ Γαλλικῷ δικαίῳ ⁽²⁾, ἐὰν ἡ περὶ ἀποδόσεως ἀγωγὴ ἐδίδετο, ὅταν ἐγίνετο ἐκτέλεσις ὑποχρεώσεως ἐχούσης ἀθέμιτον αἰτίαν διὰ μόνον τὸν πιστωτὴν, δὲν ἐδίδετο ὁμως, ὅταν ἡ αἰτία τῆς ἐκτελεσθείσης ἐνοχῆς ἦτο ἀθέμιτος εἴτε διὰ μόνον τὸν *solvens* εἴτε διὰ τε τὸν πιστωτὴν καὶ τὸν ὀφειλέτην. Αἱ ἐνοχαὶ αἱ πηγάζουσαι ἐκ τῶν συμβάσεων τῶν προνοουμένων ὑπὸ τῶν ἄρθρων 597 καὶ 598 τοῦ ἐμπ. κώδικος ἔχουσι προδήλως ἀθέμιτον χαρακτῆρα δι' ἀμφοτέρα τὰ μέρη. Διὸ δὲν ἔπρεπε νὰ δίδεταί ἡ περὶ ἀποδόσεως ἀγωγὴ, ἐλλειπούσης τῆς ρητῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου 598, ἐὰν ὁ ἀστικὸς κώδιξ καθιέρωσε τοὺς κανόνες τοῦ Ρωμαϊκοῦ δικαίου καὶ τοῦ ἀρχαίου Γαλλικοῦ δικαίου. Ἀλλ' ἡ

(1) Νόμ. 1 μέχρι 4, Πανδ. XII, 4. De condictione ab turpem vel injustam causam.

(2) Pothier, Traité des obligations, ἀριθ. 43.

γνώμη, ἥτις τείνει νὰ ἐπικρατήσῃ, εἶναι, ὅτι ὁ ἀστικός κῶδιξ ἀπέκρουσε τὰς πρότερον κρατούσας διακρίσεις, καὶ ὅτι σήμερον, ἅμα ὡς ἐνοχὴ τις ἔχῃ ἀθέμιτόν τινα αἰτίαν, εἴτε ἐκ μέρους τοῦ accipiens μόνον, εἴτε ὡς πρὸς τὸν πιστωτὴν καὶ τὸν ὀφειλέτην, πάντοτε δίδεται ἡ περὶ ἀποδόσεως ἀγωγή⁽¹⁾. Ἡ θεωρία αὕτη σαφῶς φαίνεται ἐξαγομένη ἐκ τῶν ἄρθρων 1131 καὶ 1235 τοῦ ἀστ. κώδικος. Τὸ ἄρθρ. 1131 ἀστ. κώδ., χωρὶς νὰ ὑπαινίσσῃται ποσῶς τὰς παλαιὰς διακρίσεις, διατάσσει: ἡ ἄνευ αἰτίας ἐνοχὴ ἢ ἡ ἐπὶ ψευδοῦς αἰτίας στηριζομένη ἢ ἡ ἐπὶ ἀθεμίτου αἰτίας, δὲν εἶναι ἰσχυρά· κατὰ δὲ τὸ ἄρθρον 1235 τοῦ ἀστ. κώδικος, πᾶν ὅ,τι ἐπληρώθῃ ἀχρεωστικῶς ὑπόκειται εἰς ἀπόδοσιν⁽²⁾. Δεκτικῆς γενομένης τῆς γνώμης ταύτης, τὸ ἄρθρον 598 ἀπλῶς ἐφαρμόζει τὸ κοινὸν δίκαιον, δίδον τὴν περὶ ἀποδόσεως ἀγωγήν.

969 δῖς. Αἱ ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 597 προβλεπόμεναι πράξεις ὑποθέτουσιν ἀναγκαίως, καθ' ἡμᾶς, ὅτι ἐκηρύχθη πτώχευσις ὑπὸ τοῦ ἐμποροδικείου, εἴτε πρὸ τῶν περὶ ὧν πρόκειται πράξεων, εἴτε μετ' αὐτάς. Ἀλλ' ἡ νομολογία, ἥτις παραδέχεται, ὅτι ποινικὴ δικαιοδοσία δύναται, ἀναγνωρίζουσα τὴν παῦσιν τῶν πληρωμῶν, νὰ ἀπαγγεῖλῃ καταδίκην ἐπὶ χρεωκοπία ἄνευ προηγουμένης κηρύξεως πτωχεύσεως, παραδέχεται ἐπίσης, ὅτι ποινικὸν δικαστήριον δύναται νὰ ἀπαγγεῖλῃ τὰς ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 597 ἐπιβαλλομένας ποινάς, χωρὶς νὰ προηγήθῃ ἀπόφασις κηρύξασα τὴν πτώχευσιν, ἀρκεῖ νὰ βεβαιοῖ τὸ δικαστήριον τοῦτο τὴν παῦσιν τῶν πληρωμῶν. Ἡ λύσις αὕτη εἶναι ἀποκρουστέα διὰ τῶν αὐτῶν ἐπιχειρημάτων, δι' ὧν καὶ ἡ διδομένη ἐπὶ χρεωκοπίας. Ὅρα ἀριθ. 191 καὶ ἐπομ.

(1 2) Τὴν γνώμην ταύτην ἡσπᾶσθη ἡ νομολογία. Ὅρα διὰ τὴν περίπτωσιν καθ' ἣν ἐπληρώθη συμπλήρωμα τιμήματος συμφωνηθὲν ἐν ἀντιγράφῳ σχετιζομένῳ πρὸς τὴν ἐκχώρησιν δημοσίου λειτουργήματος (office ministériel), Ἀκυρ. 8 Ἰουνίου 1864. 1. 388, Journal du Palais 1864. Ἀκυρ. 20 Ἰουλίου 1858. S. 1869. 1. 69. — Διὰ τὴν περίπτωσιν καθ' ἣν ἐπληρώθη τὸ τίμημα ἐκχώρησεως μέρους δημοσίου ἀξιώματος, Ἀκυρ. 25 Ἰανουαρίου 1887. S. 1887. 1. 224, Journal du Palais 1887. 1, 533 D. 1887. 1 465.

Ὅρα Demolombe, XXXI, ἀριθ. 431 καὶ ἐπομ. Laurent, XVI, ἀριθ. 164. Ὅρα ἐπίσης ἡμέτερον Σύστημα Ἐμπορικοῦ Δικαίου τόμ. Δ' ἀριθ. 911. Lévy-Ullmann, ἐν τοῖς Annales de Droit commercial, 1896, σελ. 123 καὶ ἐπομ.

Ἐκ τούτου ἐξάγεται, ὅτι δὲν πρέπει νὰ παρὰδεχθῶμεν μετὰ τῆς νομολογίας, ὅτι τὰ ἄρθρα 597 καὶ 598 ἐφαρμόζονται, ὅταν χορηγῶνται ἰδιαίτερα πλεονεκτήματα εἰς τινὰ πιστωτὴν ἐν περιπτώσει ἐξωδίκου πρὸ τῆς πτωχεύσεως συμβιβασμοῦ ⁽¹⁾. Ὅρα ἀριθ. 656.

Ἀλλὰ τοῦτο δὲν σημαίνει, ὅτι αἱ ὑπὸ τῶν ἄρθρων 597 καὶ 598 προνοούμεναι πράξεις διαφεύγουσι πάντα κολασμόν, ἐλλειπούσης ἀποφάσεως κηρυξάσης τὴν πτώχευσιν. Εἶναι ἀληθές, ὅτι δὲν δύναται νὰ ὑπάρξῃ ποινικὸς κολασμὸς δυνάμει τῆς ὑφ' ἡμῶν πρεσβευμένης θεωρίας, ἡ δὲ ἀκυρότης δὲν δύναται νὰ ἀπαγγελη δυνάμει τοῦ ἄρθρου 598. Ἀλλ' ἡ αἰτία τῶν περὶ ὧν πρόκειται συμβάσεων παρῴσκει ἀθέμιτον χαρακτῆρα, ὥς ἐκ τοῦ ὁποίου ἡ ἀκυρότης δύναται νὰ ἀπαγγελη δυνάμει τοῦ ἄρθρου 1131 τοῦ ἀστικοῦ κώδικος, καὶ ἡ περὶ ἀποδόσεως ἀγωγή δύναται νὰ ἐγερθῇ δυνάμει τοῦ ἄρθρου 1235 τοῦ ἀστ. κώδικος.

969. Τὸ πλειμμελειοδικεῖον, εἰσαχθείσης ἐνώπιον αὐτοῦ τῆς ὑποθέσεως ὑπὸ τῆς εἰσαγγελικῆς ἀρχῆς ἢ δι' ἀπ' εὐθείας κλήσεως, ἀπαγγέλλει τὴν ἀκυρότητα τῆς συμβάσεως, ὅταν ἀναγνωρίζῃ τὴν ὑπαρξίν μιᾶς τῶν ὑπὸ τῶν ἄρθρων 597 καὶ 598 προβλεπομένων πράξεων, καί, ἂν ὑπάρχῃ λόγος, διατάσσει τὴν ἀπόδοσιν (ἀριθ. 972). Ἀλλ' ὁ ἔχων συμφέρον νὰ προκαλέσῃ τὴν κήρυξιν τῆς ἀκυρότητος καὶ τὴν περὶ ἀποδόσεως διαταγὴν, δύναται, ἐὰν προτιμᾷ, νὰ εἰσαγάγῃ τὴν ἀγωγὴν τοῦ ἐμποροδικείου, εἰς ὃ ὁ ἐμπορικὸς κώδιξ ἀναγνωρίζει εἰδικῶς ἀρμοδιότητα (ἄρθρ. 594), ἀδιαφόρως ἂν εἰσῆχθῃ ἤδη ἐνώπιον τοῦ πλειμμελειοδικείου ἢ μὴ ἡ ποινικὴ ἀγωγή. Ἀλλ' ἐν τῇ τελευταίᾳ περιπτώσει δυνάμει τοῦ κανόνος, ὅτι ἡ ποινικὴ ἀγωγή *ιστᾷ τὴν πολιτικὴν* (*le criminel tient le civil en état*) (ἀριθ. 3, τοῦ κώδ. τῆς ποιν. δικον.), τὸ ἐμποροδικεῖον ὀφείλει ν' ἀναβάλῃ τὴν ἐκδίκασιν τῆς ὑποθέσεως, μέχρις ὅτου τὸ ποινικὸν δικαστήριον ἀπορᾶνθῇ ὀριστικῶς περὶ τῆς πολιτικῆς ἀγωγῆς.

(1) Ὅρα ἐναντίον, Ἀκυρ. 22 Αὐγούστου 1866, D. 1866 1. 143. Ἐφ. τῶν Παρισίων 2 Ἰουνίου 1877, D. 1878. 2. 168. Πρωτοδικεῖον τοῦ Σηκουάνα, 24 Ἰουλίου 1897, Le Droit τῆς 13 Ὀκτωβρίου 1897. — Fabreguettes, Du concordat amiable (Revue critique de législation, 1879, σελ. 328 καὶ ἐπομ., ἀριθ. 36 καὶ 37).

Ἀρμόδιον ἐμποροδικεῖον εἶναι οὐχὶ τὸ τῆς κατοικίας τοῦ ἐναγομένου, ἀλλὰ τὸ κηρύξαν τὴν πτώχευσιν. Πρόκειται ἐνταῦθα περὶ ἀγωγῆς, ἣτις δὲν θὰ ἐγενεῖτο ἄνευ τῆς πτωχεύσεως (ἄρθρ. 635, ἐμπ. κώδ., ἄρθρ. 59, § 7, κώδ. πολ. δικον.). Ἐννοεῖται ὁμοῦ οἰκοθεν, ὅτι ἡ λύσις αὕτη δὲν δύναται νὰ ἐφαρμοσθῇ εἰς τὴν περίπτωσιν καθ' ἣν δὲν προηγήθη ἀπόφασις κηρύξασα τὴν πτώχευσιν, ἐάν, παρὰ τὴν περίστασιν ταύτην, ἐνασκητῇ ἀγωγή περὶ ἀκυρότητος δυνάμει τοῦ ἄρθρου 598, συμφώνως πρὸς τὴν νομολογίαν, ἣ δυνάμει τοῦ ἄρθρου 1131 τοῦ ἀστικοῦ κώδικος, κατὰ τὴν ἀνωτέρω (ἄριθ. 968 δις) δεκτὴν γενομένην θεωρίαν.

970. Οὐδεμία ἀμφιβολία, ὅτι τὸ ποινικὸν δικαστήριον δύναται ν' ἀπαγγεῖλῃ τὴν ἀκυρότητα καὶ νὰ διατάξῃ τὴν ἀπόδοσιν, ὅταν τὰ ἔχοντα ἐν τούτῳ συμφέρον πρόσωπα παρίστανται ὡς πολιτικοὶ ἐνάγοντες. Ἀλλὰ τὸ δικαστήριον ἔχει ἄρα γε τὴν ἐξουσίαν ταύτην, καὶ ὅταν ἀκόμη δὲν ὑπάρχῃ πολιτικὸς ἐνάγων; Θὰ ἡδύνατό τις ν' ἀρνηθῇ εἰς τὸ δικαστήριον τὴν ἐξουσίαν ταύτην, στηριζόμενος ἐπὶ τοῦ ὅτι τὸ δικαστήριον δὲν δύναται νὰ δικάσῃ εἰ μὴ περὶ τῶν ὑποβληθέντων αὐτῷ ζητημάτων. Ἀλλὰ κατὰ τὰς εἰδικὰς ἀρχὰς τοῦ ποιν. δικαίου πρέπει νὰ ἀποκρουσθῇ ἡ θεωρία αὕτη καὶ νὰ γίνῃ δεκτόν, ὅτι τὸ δικαστήριον ὀφείλει, καὶ μὴ ὑπάρχοντος ἀκόμη πολιτικοῦ ἐνάγοντος, ν' ἀπαγγεῖλῃ τὴν ἀκυρότητα καὶ νὰ διατάξῃ τὴν ἀπόδοσιν ⁽¹⁾. Τὸ ἄρθρον 598 ἐδάφ. 1ον φαίνεται μὲν ἐπιβάλλον εἰς τὸ ποινικὸν δικαστήριον ν' ἀπαγγεῖλῃ τὴν ἀκυρότητα ἐνῶ συνάμα ἀπαγγέλλει τὰς ποινὰς τοῦ ἄρθρου 597. Ἀλλὰ τοῦτο οὐδὲν τὸ ἑκτακτον παρρουσιάζει· ἰδίᾳ δὲ ἐπὶ πλαστογραφίας δημοσίου ἐγγράφου δεκτόν τυγχάνει, ὅτι τὸ κακυργοδικεῖον ἢ τὸ πλημμελειοδικεῖον, ὅπερ ἐδίκησε περὶ πλαστογραφίας, δύναται νὰ διατάσῃ νὰ ἀποκαθίστανται, νὰ διαγράφονται ἢ νὰ μεταρρυθμίζονται τὰ ἔγγραφα, καὶ ἂν ἀκόμη ἡ ἀποκατάστασις, ἡ διαγραφή, ἢ ἡ μεταρρυθμίσις δὲν ἐζητήθῃ ὑπὸ τοῦ προσώπου τὸ ὁποῖον θὰ ἡδύνατο νὰ ζημιωθῇ ἐκ τῆς πλαστογραφίας ⁽²⁾. Καθ' ὅσον ἀφορᾷ τὴν ἀπόδοσιν (rapport) τῶν χρημάτων ἢ ἀξιῶν τῶν ληφθεισῶν δυνάμει τῶν ἀκυρωθεισῶν συμβάσεων (ἄρθρ. 598 ἐδάφ. 2ον), οὐδὲν ἄλλο

(1) Ἀκυρ. 22 Μαΐου 1846. S. 1846. 1. 408,

(2) Ἀκυρ. 28 Δεκεμβρίου 1849. S. 1850. 1. 408.

εἶναι ἢ ἡ ἐπανόρθωσις, περὶ ἧς ποιεῖται λόγον τὸ ἄρθρον 51 τοῦ ποιν. κώδικος, εἶναι δὲ παραδεδεγμένον, ὅτι ἡ ἐπανόρθωσις, τουτέστιν ἡ ἐπαναφυσὶς τῆς πρὸ τοῦ ἀδικήματος καταστάσεως τῶν πραγμάτων, δεόν νὰ διατάσσεται ἐξ ἐπαγγέλματος ⁽¹⁾.

Ἄλλ' εἶναι πρόδηλον, ὅτι τὸ ποινικὸν δικαστήριον δὲν δύναται μῆτε τὴν ἀκυρότητα τῆς ἐπιδίκου συμβάσεως νὰ ἀπαγγεῖλῃ, μῆτε τὴν ἀπόδοσιν νὰ διατάξῃ, ὅταν ἀπαλλάσσῃ τῆς καταδιώξεως τὸν κατηγορούμενον.

971. Δὲν ἐπιφέρει δὲ ἡ ἀκύρωσις τὰ αὐτὰ ἀποτελέσματα, ὅταν ἀπαγγέλληται ὑπὸ τοῦ ποινικοῦ δικαστηρίου καὶ ὅταν ἀπαγγέλλῃ αὐτὴν τὸ ἐμποροδικεῖον. Ἐν τῇ πρώτῃ περιπτώσει ἡ ἀκυρότης ὑφίσταται ὡς πρὸς πάντας, πᾶς τις δὲ δύναται νὰ ἐπικαλεσθῇ αὐτήν. Ἐν τῇ δευτέρᾳ, τὸ ὑναντίον, δύναται ὁ μὲν νὰ ἐπιτύχῃ ἐν τῇ ἀγωγῇ αὐτοῦ περὶ ἀκυρότητος, ἐνῷ ὁ ἄλλος ἡττᾶται ⁽²⁾.

972. Ἡ ποινικὴ ἀγωγή ἡ πηγάζουσα ἐκ τοῦ ἄρθρου 597 παραγράφεται ἐντὸς τριετίας δυνάμει τοῦ ἄρθρου 638 τοῦ κώδ. τῆς ποιν. δικονομίας. Δύναται ἄρα γε ἡ αὐτὴ παραγραφή νὰ ἐφαρμοσθῇ εἰς τὴν ἀγωγήν περὶ ἀκυρότητος τῆς ἀθεμίτου συμβάσεως καὶ εἰς τὴν ἀγωγήν περὶ ἀποδόσεως τῶν καταβληθέντων χρημάτων ἢ ἀξιών, ἢ μήπως αἱ ἀγωγαὶ αὗται ὑπόκεινται εἰς τὴν τριακονταετῇ παραγραφῇ; Αἱ ἀγωγαὶ αὗται δύνανται νὰ θεωρηθῶσιν ὡς πολιτικαὶ ἀγωγαί, τουτέστιν ἀγωγαὶ περὶ ἀνορθώσεως προξενηθείσης ζημίας ⁽³⁾. Διὸ παραγράφονται ἐντὸς τριετίας, ὥσπερ ἡ ποινικὴ ἀγωγή, πλὴν ἂν ἡ περὶ ἀποδόσεως ἀγωγή (*l'action en rapport ou en répétition*) δύναται νὰ δικαιολογηθῇ, χωρὶς νὰ προϋποτίθεται ἀδίκημα ἐκ μέρους τοῦ πιστωτοῦ ⁽⁴⁾.

973. *Δημοσιότης τῆς ἀποφάσεως.* — Πᾶσαι αἱ δικαστικαὶ ἀποφάσεις αἱ ἐκδιδόμεναι εἴτε κατὰ τῶν χρεωκόπων, εἴτε κατὰ τῶν τρίτων τῶν ἐνόχων κακουργημάτων ἢ πλημμελημάτων συνα-

(3) Garraud, Précis de Droit criminel, σελ. 447, ἀριθ. 363. Traité de Droit pénal français, II, σελ. 20.

(2) Ἀκυρ. 4 Ἰουλίου 1854, S. 1854. 1. 785.

(3) Bravard et Demangeat, VI, σελ. 145 καὶ ἐπομ. Brun de Villeret, De la prescription en matière criminelle, ἀριθ. 347.

(4) Ὁρα Ἀκυρ. 28 Αὐγούστου 1855, S. 1856. 1. 37.

φῶν πρὸς τὰς πτωχεύσεις, δέον νὰ τοιχοκολλῶνται καὶ δημοσιεύωνται κατὰ τοὺς τύπους τοὺς ὀρίζομένους ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 42 τοῦ ἐμπορ. κώδικος (ἄρθρ. 600 ἐμπ. κώδ.). Ὁ νομοθέτης ἠθέλησε διὰ τῆς δημοσιότητος ταύτης νὰ καταστήσῃ ἀποτελεσματικώτερον τὸν ἐκ τῆς τιμωρίας παραδειγματισμὸν καὶ νὰ καταστήσῃ γνωστοὺς τοὺς χρεωκόπους, ὥστε νὰ μὴ δύνανται νὰ ἐξαπατήσωσι καὶ ἄλλους.

Ἡ δημοσιότης αὕτη δὲν πρέπει, φαίνεται, ν' ἀπαιτῆται εἰμὴ διὰ τὰς ἀποφάσεις τὰς ἀπαγγελλούσας ποινὴν καὶ ὄχι διὰ τὰς ἀπαγγελλούσας ἀκυρότητας πράξεων δυνάμει τοῦ ἄρθρου 598 τοῦ ἐμπ. κώδικος.

Τὰ ἐξόδα βχρύνουσι τὸν καταδικαζόμενον, τουτέστι τὰ ἐξόδα τῆς τοιχοκολλήσεως καὶ τῆς δημοσιεύσεως ἐν ταῖς ἐφημερίσι καταβάλλει ἡ ὁμάς τῆς πτωχεύσεως (ἄρθρ. 600 ἐμπ. κώδ.). Τὰ ἄρθρα 587 καὶ ἐπομ. τοῦ ἐμπ. κώδικος (ἀριθ. 949) δὲν ἐφαρμόζονται ἐνταῦθα· δὲν πρόκειται περὶ τῶν ἐξόδων τῶν καταδιώξεων.

ΤΜΗΜΑ ΔΕΥΤΕΡΟΝ

Περὶ τῶν ἀνικανότητων τοῦ πτωχεύσαντος. Περὶ τῆς ἀποκαταστάσεως⁽¹⁾.

974. Αἱ ἐπὶ χρεωκοπία καταδικαστικαὶ ἀποφάσεις συνεπάγονται τὰς ἀνικανότητας τὰς συναφεῖς ἐν γένει πρὸς τὰς καταδικαστικὰς ἀποφάσεις τῶν ποινικῶν δικαστηρίων. Ὁ πτωχεύτας λοιπὸν ὁ καταδικασθεὶς ἐπὶ δολίᾳ χρεωκοπίᾳ εἰς πρόσκαιρα δεσμὰ πάσχει νομικὴν ἀπαγόρευσιν (ἄρθρ. 29 ποιν. κώδικος) καὶ πολιτικὴν ἐλάττωσιν (dégradation civique) (ἄρθρ. 34, ποιν. κώδικος). Ἀλλ' ὁ πτωχεύσας, ἀνεξαρτήτως πάσης ποινικῆς καταδίκης, ὑφίσταται ὠρισμένως ἀνικανότητας ἀπορρεούσας ἐξ αὐτῆς ταύτης τῆς ἀποφάσεως τῆς κηρυττούσης τὴν πτώχευσιν, μὴ συναφεῖς ἐν τούτοις πρὸς τὴν ἀπὸ τῆς διαχειρίσεως τῆς περιουσίας ἀπαλλοτρίωσιν. Πάντως ὅμως αἱ ἀνικανότητες αὗται, δὲν εἶναι διηναεῖς, δύνανται

(1) Ἐμπ. κώδ. ἄρθρ. 604 μέχρι 614.

νὰ παύσωσι διὰ τῆς ἐπικναφορᾶς (rétablissement) τοῦ πτωχεύσαντος εἰς ὅλα τὰ δικαιώματα ὧν εἶχε στερήσει αὐτὸν ἡ πτώχευσις διὰ τῆς λεγομένης ἀποκαταστάσεως (réhabilitation). Θέλομεν πραγματευθῆ δὲ κατωτέρω: Α'. Περὶ τῶν ἀνικανοτήτων, ἃς πάσχει ὁ πτωχεύσας, καὶ ἂν ἀκόμη δὲν κατεδικάσθη. Β'. Περὶ τῆς ἀποκαταστάσεως.

Α'.—Περὶ τῶν ἀνικανοτήτων τοῦ πτωχεύσαντος.

975. Ἀείποτε ὁ νόμος συνέδесεν ὠρισμένας ἀνικανότητας πρὸς τὴν κατάστασιν τῆς πτωχεύσεως, τοῦτο δὲ διὰ δύο διαφόρους λόγους· πρῶτον ἐπὶ τῇ ἐλπίδι, ὅτι οἱ ἔμποροι θέλουσιν ἀναγκασθῆ νὰ καταβάλλωσι πᾶσαν προσπάθειαν πρὸς ἀποφυγὴν τῆς πτωχεύσεως. Ἐπειτα, διότι ἡ κατάστασις τῆς πτωχεύσεως στιγματίζει πάντοτε ὀλίγον τὴν τιμὴν τοῦ ἐμπορίου καὶ θεωρεῖται καθιστῶσα αὐτὸν ἀνάξιον νὰ ἐξασκήσῃ ὠρισμένα δικαιώματα.

Αἱ ἀνικανότητες αὗται ἐπιφέρουσι τὸ διπλοῦν ἀποτέλεσμα τοῦ ὅτι στεροῦντι τὸν πτωχεύσαντα τοῦ περὶ οὗ πρόκειται δικαιώματος, καί, ὅταν ὑπάρχῃ λόγος, ἀφαιροῦσιν αὐτὸν τὴν ιδιότητα ἣν δυνάμει τοῦ δικαιώματος τούτου εἶχε καθ' ὃν χρόνον ἐξεδόθη ἡ ἀπόφασις ἡ κηρύξασα τὴν πτώχευσιν.

Εἶναι δ' αἱ ἀνικανότητες προσωπικαὶ διὰ τὸν πτωχεύσαντα, μὴ ἐφαρμοζόμεναι εἰς τοὺς κληρονόμους αὐτοῦ. Δὲν εἶχεν οὕτω τὸ πρᾶγμα κατὰ τὸ Σύνταγμα τῆς 22 frimaire ἔτους VII. Τὸ ἄρθρον 5 τοῦ Συντάγματος τούτου ὥριζεν : ἡ ἐνάσκησις τῶν δικαιωμάτων τοῦ Γάλλου πολίτου ἀναστέλλεται ὡς ἐκ τῆς καταστάσεως αὐτοῦ ὡς πτωχεύσαντος ὀφειλέτου, ἢ ἀναγκαστοῦ καθολικοῦ ἢ μερικοῦ κληρονόμου (d'héritier immédiat détenteur à titre gratuit de la succession totale ou partielle) τοῦ πτωχεύσαντος. Ἡ διάταξις αὕτη προφανῶς ἐσκόπει νὰ παροτρύνῃ τοὺς κληρονόμους τοὺς πτωχεύσαντος νὰ πληρώσωσι τὰ τούτου χρεή, ἵνα ἀποκατασταθῶσι καὶ αὐτοὶ οὗτοι. Ἀντέκειτο ὁμοίως πρὸς τὴν ἀρχὴν τῆς προσωπικότητος τῶν ποινῶν ἢ τῶν ποινικῶν ἐκπτώσεων. Τὸ ἄρθρον τοῦτο 5 τοῦ Συντάγματος τοῦ ἔτους VIII εἶχε παραμείνει ἐν ἰσχύϊ, ἐπειδὴ δὲν ἦτο συνταγματικῆς φύσεως· κατηργήθη δὲ διὰ τοῦ ἐκλογικοῦ νόμου τῆς 9 Μαρτίου 1849.

Αἱ ἐκ τῆς πτωχεύσεως ἀπορρέουσαι ἀνικανότητες δύνανται σήμερον νὰ διαιρεθῶσιν εἰς δύο κυρίας κατηγορίας· θίγουσιν αὗται τὰ πολιτικὰ δικαιώματα τοῦ πτωχεύσαντος ἢ ὠρισμένα δικαιώματα συναφῇ πρὸς τὴν ιδιότητα αὐτοῦ ὡς ἐμπόρου.

976. Ὁ πτωχεύσας δὲν εἶναι οὔτε ἐκλογεὺς οὔτε ἐκλέξιμος εἰς τὰς ἐκλογὰς τῶν δύο βουλῶν ⁽¹⁾, τῶν νομαρχιακῶν συμβουλίων ⁽²⁾, τῶν ἐπαρχιακῶν ⁽³⁾ καὶ τῶν δημοτικῶν συμβουλίων ⁽⁴⁾. Δὲν δύναται νὰ εἶναι ἑνορκος ⁽⁵⁾. Δὲν δύναται νὰ εἶναι μάρτυς ἐν συμβολαιογραφικῷ ἐγγράφῳ ⁽⁶⁾, πλὴν τῆς διαθήκης ⁽⁷⁾.

Ὁ πτωχεύσας δὲν εἶναι οὔτε ἐκλογεὺς οὔτε ἐκλέξιμος εἰς τὰς ἐκλογὰς τῶν ἐμποροδικείων ⁽⁸⁾, τοῦ βιομηχανικοῦ εἰρηνοδικείου (*conseils de prud'hommes*) ⁽⁹⁾, τοῦ ἐμπορικοῦ ἐπιμελητηρίου ⁽¹⁰⁾, τῶν συμβουλευτικῶν ἐπιμελητηρίων τῶν τεχνῶν καὶ χειροτεχνιῶν (*chambres consultatives des arts et manufactures*) ⁽¹¹⁾. Δὲν δύναται νὰ γίνῃ οὔτε κολλυβιστής ⁽¹²⁾, οὔτε προνομιούχος μεσίτης ⁽¹³⁾. Ἀπὸ τῆς παραδοχῆς τῆς ἐλευθερίας τῆς ἐπὶ τῶν ἐμπορευμάτων μεσιτείας ὁ πτωχεύσας δύναται νὰ ἐνεργῇ πράξεις μεσιτικές, ὡς δύναται νὰ ἐξασκῇ πᾶν εἶδος ἐμπορίας· δὲν δύναται ὅμως νὰ ἐγγραφῇ εἰς τὸν κατάλογον τῶν ἐγγεγραμμένων μεσιτῶν ⁽¹⁴⁾.

(1) Νόμος τῆς 9 Δεκεμβρίου 1884, ἄρθρ. 4· Νομοδιάταγμα τῆς 2 Φεβρουαρίου 1852, ἄρθρ. 15, 17 καὶ 26.

(2) Νόμος τῆς 10 Αὐγούστου 1871, ἄρθρ. 5 καὶ 6.

(3) Σύνταγμα τῆς 22 frimaire ἔτους VIII, καὶ Νομ. τῆς 10 Αὐγούστου 1871, ἄρθρ. 5.

(4) Νόμος 5 Ἀπριλίου 1884, ἄρθρ. 14 καὶ 32.

(5) Κώδ. ποιν. δικον. ἄρθρ. 381.

(6) Νόμος τῆς 25 ventôse, ἔτους XI, ἄρθρ. 4.

(7) Ἀστ. κώδ. ἄρθρ. 980.

(8) Νόμ. τῆς 8 Δεκεμβρίου 1883, ἄρθρ. 28ον καὶ 8.

(9) Νόμ. τῆς 1 Ἰουνίου 1853, ἄρθρ. 6.

(10) Νόμ. τῆς 8 Δεκεμβρίου 1883, ἄρθρ. 20. Διάτ. 22 Ἰανουαρίου 1872. Νόμ. τῆς 21 Δεκεμβρίου 1871.

(11) Διάτ. τῆς 22 Ἰανουαρίου 1872, ἄρθρ. 3 καὶ 4.

(12-13) Ἐμπ. κώδ. ἄρθρ. 83.

(14) Νόμ. τῆς 18 Ἰουλίου 1866, ἄρθρ. 2, ἐδάφ. 3.

Δέν δύναται νά ἐμφανισθῇ εἰς τὸ χρηματιστήριον ⁽¹⁾, ἡ δὲ ὑπογραφή αὐτοῦ δέν εἶναι δεκτὴ εἰς προσξόφλησιν παρὰ τῇ τραπεζῇ τῆς Γαλλίης ⁽²⁾. Τέλος ὁ πτωχεύσας δέν δύναται νά ἐνασκήσῃ τὰ δικαιώματα τὰ συναφῇ πρὸς τὴν ιδιότητα μέλους τοῦ Λεγεῶνος τῆς Τιμῆς ⁽³⁾ ἢ τοῦ τετιμημένου διὰ τοῦ στρατιωτικοῦ μεταλλίου ⁽⁴⁾. Δέν δύναται νά φέρῃ τὰ διάστημα μήτε τῶν ταγμάτων τούτων μήτε ξένου τάγματος ⁽⁵⁾.

Αἱ ἀνικανότητες ὅς πάσχει ὁ πτωχεύσας δέν εἶναι δεκτικαὶ ἐπεκτάσεως ἐξ ἀναλογίας. Κατὰ συνέπειαν ὁ πτωχεύσας δέν ἀποκλείεται τῆς ἐπιτροπείας ⁽⁶⁾, δύναται νά ἐκλεχθῇ διαιτητής ⁽⁷⁾, ἢ νά διορισθῇ πραγματογνώμων ⁽⁸⁾, νά χρησιμεύσῃ ὡς μάρτυς ληξιαρχικῆς πράξεως ⁽⁹⁾.

Δυσκολίαι τινὲς ἐγείρονται ὡς πρὸς τὸ ζήτημα, ἂν ἡ πτώχευσις συνεπάγεται ὠρισμένας ἄλλας ἀνικανότητας. Ἀναφέρονται δὲ ἰδίαι αἱ δυσκολίαι αὗται εἰς τὰς ἀνικανότητας τοῦ εἶναι διευθυντὴν θεάτρου ἢ διαχειριστὴν ἐφημερίδος.

977. Ὑπάρχουσι παλαιαὶ διατάξεις, καθ' ὅς ὁ πτωχεύσας εἶναι ἀνίκανος νά γίνῃ διευθυντὴς θεάτρου, ἐὰν ἐπτώχευσεν ὡς προϊστάμενος θεατρικῆς ἐπιχειρήσεως. Κατὰ τὸ ἄρθρον 13 τοῦ

(1) Ἐμπ. κώδ., ἄρθρ. 613.

(2) Διάτ. τῆς 16 Ἰανουαρίου 1808, ἄρθρ. 50.

(3) Διάτ. τῆς 16 Μαρτίου 1852, ἄρθρ. 39. — *Ors Auccoc, La discipline de la Legion d' Honneur*, σελ. 15.

(4) Διάτ. τῆς 24 Νοεμβρίου 1852, ἄρθρ. 2.

(5) Διάτ. τῆς 24 Νοεμβρίου 1852, ἄρθρ. 7.

(6) Δέν ὑπάρχει ἐν τοῖς ἡμετέροις κώδικιν ἔχονς τῆς ιδέας, καθ' ἣν ἡ ιδιότης ἐπιτρόπου προϋποθέτει πρόσωπον ἔχον τὴν ἐνάγκησιν τῶν πολιτικῶν δικαιωμάτων του. — Πλὴν τούτου ἡ ἐν τῇ πτωχεύσει ἀπὸ τῆς διαχειρίσεως τῆς περιουσίας ἀπαλλοτρίωσις δέν στερεῖ τὸν πτωχεύσαντα τὸ δικαίωμα τῆς διοικήσεως τῆς περιουσίας τοῦ ἐπιτροπευομένου αὐτοῦ (ἀριθ. 208). Ἐπιτροπος ὅμως κηρυχθεὶς εἰς κατάστασιν πτωχεύσεως δύναται νά ἀποκλεισθῇ ἢ νά ἀποβληθῇ τῆς ἐπιτροπείας δυνάμει τοῦ ἄρθρου 444 τοῦ ἐμπορ. κώδικος.

(7-8) Οἱ διαιτηταὶ καὶ οἱ πραγματογνώμονες δέν δύνανται νά θεωρηθῶσιν ἐνασχοῦντες δημοσίαν ὑπηρεσίαν.

(9) Ἀστ. κώδ. ἄρθρ. 37.

δικτάγματος τῆς 13 Ἰουνίου 1806 περὶ θεάτρων, πᾶς ἐργο-
λάβος πτωχεύσας δὲν δύναται νὰ ἀνοίξῃ ἐκ νέου θέατρον. Τὸ
ἄρθρον 10 τοῦ Διατάγματος τῶν 3—21 Δεκεμβρίου 1824 περὶ
τοῦ ὀργανισμοῦ τῶν θεάτρων ἐν ταῖς ἐπαρχίαις ἐπαναλαμβάνει
τὴν διάταξιν ταύτην. Ἐρωτᾶται δὲ νῦν· διασώζεται ἄρά γε ἡ
περὶ τῆς πρόκειται ἀνικανότης μετὰ τὸ διάταγμα τῆς 30 Ἰανουα-
ρίου 1864, ὅπερ διεκήρυξε τὴν ἀρχὴν τῆς ἐλευθερίας τῶν θεάτρων,
ὑποκαταστήσαν τὸ σύστημα τῆς προηγουμένης κηρύξεως εἰς τὸ
τῆς ἐγκρίσεως; Οὐδὲν ὑπάρχει ρητὸν νόμου κείμενον καταργοῦν
τὰς παλαιὰς διατάξεις περὶ τῆς περὶ τῆς πρόκειται ἀνικανότητος.
Εἶναι ὁμῶς αὕτη ἀσυμβίβαστος μετὰ τῆς ἀρχῆς τῆς ἐλευθερίας
τῶν θεατρικῶν ἐπιχειρήσεων. Ἀκριβῶς δὲ ἔνεκα τῆς ἐλευθερίας
ταύτης ἡ διοικητικὴ ἀρχὴ δὲν ὑπέχει πλέον τὴν ἠθικὴν ἐκείνην
εὐθύνην, ἣτις ἐπεβάθυνεν αὐτὴν ὑπὸ τὸ σύστημα τῆς προηγουμένης
ἐγκρίσεως⁽¹⁾. Ἡ ἐπιχείρησις θεαμάτων ἐνασκεῖται ὑφ' οὓς ὄρους
πᾶσα ἄλλη ἐμπορία.

978. Ὁ περὶ τύπου νόμος τῆς 29 Ἰουλίου 1881 (ἄρθρ. 6)
ἀπαιτεῖ νὰ ἔχῃ πᾶσα ἐφημερίς ἢ περιοδικὸν διαχειριστὴν (*gérant*),
διατάσσει δὲ ὅτι ὁ διαχειριστὴς δέον νὰ εἶναι Γάλλος, ἐνῇ μὲν,
νὰ ἀπολαύῃ τῶν ἀστικῶν αὐτοῦ δικαιωμάτων ΚΑΙ ΝΑ ΜΗ
ΕΧῃ ΑΠΟΣΤΕΡΗΘΗ ΤΩΝ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ ΑΥΤΟΥ ΔΙΚΑΙΩ-
ΜΑΤΩΝ (*droits civiques*) ΔΙΑ ΔΙΚΑΣΤΙΚΗΣ ΤΙΝΟΣ
ΚΑΤΑΔΙΚΑΣΤΙΚΗΣ ΑΠΟΦΑΣΕΩΣ. Ἐξάγεται ἄρα γε ἐκ
τῆς διατάξεως ταύτης ἡ συνέπεια, ὅτι ὁ πτωχεύσας εἶναι ἀνί-
κανος νὰ γίνῃ διαχειριστὴς ἐφημερίδος; Τὸ ζήτημα συνεζητήθη
ζωηρῶς καὶ ἐλύθη διαφοροτρόπως ὑπὸ τῶν Ἐφετειῶν καὶ τοῦ
ποινικοῦ τμήματος τοῦ Ἀκυρωτικοῦ, διὸ ἐδέησε νὰ λυθῇ ὑπὸ τῆς
ὀλομελείας.

Κατὰ τινὰ θεωρίαν, ἣν εἶχον ἀσπασθῇ ἐφετεῖά τινα, ὁ πτωχεύσας
δὲν εἶναι ἱκανὸς νὰ γίνῃ διαχειριστὴς ἐφημερίδος ἢ περιοδικοῦ⁽²⁾.
Αἱ διατάξεις αἱ θεσπίζουσαι ἀνικανότητας εἶναι στενοῦ δικαίου.

(1) Bravard et Demangeat, VI, 7 σελ. 215 μέχρι 217.

(2) Ἐφ. τῶν Παρισίων, 12 Ἰουνίου 1886, S. 1887. 1. 189. *Journal du Palais*, 1887. 1. 428. D. 1886. 2. 158. Ἐφ. τῆς Caen, 24 Μαρτίου 1887, D. 1887. 1. 281.

Ἄλλ' ἐνταῦθα ὑπάρχει τούλάχιστον ἀμφιβολία. Ὁ περὶ τύπου νόμος τοῦ 1881 θεσπίζει τὴν ἀνικανότητα τοῦ εἶναι διαχειριστὴν ἐφημερίδος κατὰ τῶν προσώπων τῶν ἐστερημένων τῶν πολιτικῶν αὐτῶν δικαιωμάτων διὰ δικαστικῆς καταδίκης. Ἡ λέξις καταδίκη ἔχει ὠρισμένην σημασίαν. Ἐνέχει τὴν ιδέαν ἐγκλήματος καὶ ποινῆς, δὲν δύναται λοιπὸν νὰ ἐφαρμοσθῇ εἰς τὴν ἀπόφασιν τὴν κηρύττουσιν τὴν πτώχευσιν, ἣτις ἀποκλείει πᾶσαν ιδέαν ποινῆς καὶ περιορίζεται εἰς τὴν βεβαίωσιν τῆς παύσεως τῶν πληρωμῶν. Ρητέον δ' ὅτι αἱ ἐκφράσεις τοῦ νόμου τοῦ 1881, παρὰβλλόμεναι πρὸς τὰς ἀπαγγελλούσας ὠρισμένας ἀνικανότητας κατὰ τῶν πτωχευσάντων ἐμπόρων, οὐδεμίαν σχεδὸν ἐπιτρέπουν περὶ τούτου ἀμφιβολίαν· ὁ νομοθέτης διέκρινε πάντοτε τὴν ἐκπτώσιν ἀπὸ τῶν πολιτικῶν δικαιωμάτων τὴν πηγάζουσαν ἐκ ποινικῆς καταδίκης ἀπὸ τῆς ἐκπτώσεως τῆς ἀπορρεούσης ἐκ τῆς πτωχεύσεως (1).

Παρὰ τὴν δύναμιν τῶν ἐπιχειρημάτων τούτων, συμφωνότερον πρὸς τὸ κείμενον τοῦ ἀρθροῦ 6 τοῦ νόμου τῆς 29 Ἰουλίου 1881 καὶ πρὸς τὴν καταγωγὴν τῆς διατάξεως ταύτης φαίνεται νὰ παραδεχθῶμεν, ὅτι ὁ πτωχεύσας εἶναι ἀνίκανος νὰ γίνῃ διαχειριστής. Τὸ ἀρθρον 6 τοῦ νόμου τοῦ 1881 δὲν ἀναγράφει ποσῶς, ὅτι, ἵνα ὀρισθῇ ἂν ὑπάρχῃ ἡ ὑπ' αὐτοῦ θεσπιζομένη ἀνικανότης, πρέπει νὰ γίνῃ διάκρισις μεταξὺ τῶν ἀποφάσεων τῆς πολιτικῆς δικαιοσύνης καὶ τῶν τῆς ποινικῆς. Πλὴν τούτου, ἡ διατύπωσις, ἣν μεταχειρίζεται τὸ ἀρθρον 6, ἐλήφθη ἐκ τοῦ νόμου τῆς 17 Ἰουνίου 1880 περὶ γυρολόγων (*sur le colportage*), ὅστις ἀνεχωνεύθη ἐν τῷ νόμῳ τῆς 24 Ἰουλίου 1887. Διό, ἵνα ἐρμηνεύσωμεν τὸ κείμενον τοῦ νόμου τοῦ 1881, εἶναι ἀνάγκη νὰ ἀνατρέξωμεν εἰς τὴν συζήτησιν τοῦ νόμου τοῦ 1880. Τὸ ἀρθρον 1 τοῦ νόμου τοῦ 1880, ὡς ἐψηφίσθη ὑπὸ τῆς Γερουσίας, ἀνέγραφεν, ὅτι, ἵνα εἶναι τις *colporteur* δὲν ἔπρεπε νὰ στερῇται μήτε τῶν ἀστικῶν μήτε τῶν πολιτικῶν αὐτοῦ δικαιωμάτων. Διὰ τῆς διατυπώσεως ταύτης ἦτο βέβαιον, ὅτι ὁ πτωχεύσας θὰ περιελαμβάνετο ἐν τοῖς ἀνικανοῖς. Εἰς τὴν διατύπωσιν ταύτην

(1) Ὅρα Σύνταγμα τοῦ ἔτους VIII, ἀρθρ. 4 καὶ 5. Νόμος τῆς 31 Μαΐου 1850, ἀρθρ. 8. Διάταγμα τῆς 8 Φεβρουαρίου 1852, ἀρθρ. 15. Διάταγμα τῆς 11 Νοεμβρίου 1852, ἀρθρ. 2.

υποκατεστάθη εκείνη, ἣν ἐπανελάβε, καθόσον ἀφορᾷ τοὺς διαχειριστάς, τὸ ἄρθρον 6 τοῦ νόμου τῆς 29 Ἰουλίου 1881, ἣτις ὀρίζει, ὅτι, ἵνα εἶναί τις *colporteur*, πρέπει νὰ μὴ ἔχῃ ὑποστῇ μηδεμίαν καταδίκην δυναμένην νὰ ἐπιφέρῃ στέρησιν τῶν ἀστικῶν καὶ τῶν πολιτικῶν δικαιωμάτων. Ἡ μεταβολὴ αὕτη τῆς διατυπώσεως εἰς ἓνα μόνον ἀπέβλεπε σκοπόν, τὸ νὰ μὴ τίθεται ὑπὸ ἀμφιβολίαν ἡ ἱκανότης τῶν γυναικῶν τοῦ νὰ ἐνασχωσῇ τὸ ἐπάγγελμα τοῦ *colporteur*, οὐχὶ δὲ τὴν ἀπὸ τῆς ἀνικανότητος ὑπεκφυγὴν τῶν προσώπων τῶν ἐστερημένων τῶν πολιτικῶν αὐτῶν δικαιωμάτων δυνάμει δικαστικῶν ἀποφάσεων, ἰδίᾳ τῶν πτωχευσάντων (1).

978 δὲς. Αἱ ἐκ τῆς πτωχεύσεως ἐκπηγάζουσαι ἀνικανότητες ὑποθέτουσι, κατὰ τὴν ἡμετέραν γνώμην, ἀπόφασιν κηρύξασαν τὴν πτώχευσιν ἐκδοθεῖσαν ὑπὸ τοῦ ἐμποροδικείου. Τῷ ὄντι, καθ' ἡμᾶς, ἡ κατὰστασις τῆς πτωχεύσεως δὲν ὑφίσταται νομίμως, ὅταν δὲν ὑπάρχῃ κήρυξις πτωχεύσεως (ἀριθ. 187 καὶ ἐπομ.). Ἀλλ' ἡ νομολογία ἣτις παραδέχεται, ὅτι τὰ ἀποτελέσματα τῆς πτωχεύσεως ἢ τοῦλάχιστον ἓνα ἐξ αὐτῶν, δύνανται νὰ προέλθωσιν ἐκ τῆς καταστάσεως παύσεως τὴν πληρωμῶν, βεβαιουμένης ὑπὸ ποινικοῦ δικαστηρίου, ἀναγνωρίζει, ὅτι αἱ περὶ ὧν πρόκειται ἀνικανότητος προέρχονται καὶ ἐκ μόνου τοῦ λόγου, ὅτι ἡ παῦσις τῶν πληρωμῶν βεβαιοῦται ἐν ἀποφάσει καταδικαστικῇ ἐπὶ χρεωκοπίᾳ (2).

Β'. — Περὶ τῆς ἀποκαταστάσεως.

979. Ὁ νόμος θέλει νὰ ἐπιθρρύνῃ τὰς προσπάθειας καὶ τὰς θυσίας δι' ὧν ὁ πτωχεύσας προσπαθεῖ νὰ ἐξοφλήσῃ πάντα τὰ χρέη του καὶ νὰ ἀνακτήσῃ τὴν ἀγαθὴν ὑπόληψίν του. Διὸ θεσπίζει, ὅτι πᾶσαι αἱ ἀπαριθμηθεῖσαι ἀνωτέρω ἀνικανότητες παύουσι διὰ τῆς ἀποκαταστάσεως. Πολλὰ κείμενα καθιεροῦντα τὰς ἀνικανότητας ταύτας ρητῶς ἀναγράφουσιν, ὅτι ἀφορῶσιν αὗται τὸν μὴ ἀποκατα-

(1) Ἀκυρ. ποιν. τμ., 17 Δεκεμβρίου 1886, S. 1887. 1. 189. Journal du Palais, 1887. 1. 428. Ἀκυρ. ὁλομέλ., 22 Ἰουνίου 1887, S. 1887. 1. 342. Journal du Palais, 1887. 1. 811. D. 1887. 1. 281. Journal des faillites, 1887, σελ. 289. Annales de Droit commercial, II, σελ. 304.

(2) Ἀκυρ. 8 Ἰουλ. 1885, D. 1885. 1. 279. Journal des faillites, 1885, σελ. 398.

σταθέντα πτωχεύσαντα. Οὐδεμίᾳ ὁμῶς ἀμφιβολία, ὅτι καὶ ἐκεῖναι ἀκόμη αἱ ἀνικανότητες, περὶ ὧν ὁ νόμος δὲν εἶναι τοσοῦτον ρητός, παύουσι διὰ τῆς ἀποκαταστάσεως τοῦ πτωχεύσαντος.

Εἶναι δὲ ἡ ἀποκατάστασις τὸ μόνον μέσον δι' οὗ παύουσιν αἱ ἀνικανότητες αὗται. Εἶναι ἀληθές, ὅτι ὁ συμβιβασμὸς καὶ ἡ κήρυξις τοῦ πτωχεύσαντος ὡς συγγνωστοῦ ἐν περιπτώσει ἐνώτεως, τροποποιουσί, βελτιοῦντα, τὴν κατάστασιν τοῦ πτωχεύσαντος· ἀλλ' ἡ κατάστασις τῆς πτωχεύσεως μετὰ τῶν συναφῶν πρὸς αὐτὴν εἰδικῶν ἀνικανότητων δὲν δύναται νὰ πύσῃ εἰ μὴ διὰ τῆς ἀποκαταστάσεως.

Πρέπει λοιπὸν μετὰ προσοχῆς νὰ διακρίνωμεν τὰς πολιτικὰς καὶ τὰς ἄλλας ἀνωτέρω (ἄριθ. 397) μνημονευθείσας ἀνικανότητας ἀπὸ τῶν ἄλλων ἀποτελεσμάτων τῆς ἀποφάσεως τῆς κηρυττούσης τὴν πτώχευσιν, ἰδίᾳ ἀπὸ ἐκείνων ἅτινα ἀπορρέουσιν ἀπὸ τῆς ἀπαλλοτριώσεως ἀπὸ τῆς διαχειρίσεως τῆς περιουσίας, οἷον τῆς ἀκυρότητος τῶν ὑπὸ τοῦ πτωχεύσαντος ἐνεργηθεῖσων πράξεων ὡς πρὸς τὴν ὁμάδα τῶν πιστωτῶν. Τὰ τελευταῖα ταῦτα ἀποτελέσματα παύουσι διὰ τοῦ συμβιβασμοῦ καὶ διὰ τῆς διαλύσεως τῆς ἐνώσεως. Διὸ μετὰ τὰ συμβεβηκότα ταῦτα ὁ πτωχεύσας δύναται ἐγκύρως νὰ ἐνεργήσῃ πᾶσαν πρᾶξιν διαθέσεως τῆς περιουσίας του, καίτοι ἐξακολουθεῖ μὴ ὧν οὔτε ἐκλογεὺς οὔτε ἐκλέξιμος εἰς τὰς δύο βουλὰς κλπ. (1).

380. Ἐξεταστέον δέ : 1ον Ὑπὸ τίνας ὅρους ἐπιτυγχάνεται ἡ ἀποκατάστασις (ἄρθρ. 604, 612 καὶ 614). 2ον Ποῖα εἶναι ἡ τηρητέα διαδικασία πρὸς ἐπιτυχίαν τῆς ἀποκαταστάσεως (ἄρθρ. 605 μέχρι 613). 3ον Ποῖα ἀποτελέσματα ἐπιφέρει ἡ ἀποκατάστασις.

Ἡ ἀποκατάστασις τοῦ πτωχεύσαντος διαφέρει ριζικῶς τῆς ἀποκαταστάσεως τῆς διατασσομένης ὑπὸ τοῦ κώδικος τῆς ποινικῆς δικονομίας (ἄρθρ. 619 μέχρι 633) πρὸς παῦσιν τῶν ἀνικανότητων τῶν ἀπορρεουσῶν ἐκ τῆς καταδίκης εἰς ἐγκληματικὰς ἢ ἐπανορθωτικὰς ποινάς. Ἀπαραίτητον δ' ἐπίσης τυγχάνει (4ον) νὰ συγκρίνωμεν τὴν ἐμπορικὴν πρὸς τὴν ποινικὴν ἀποκατάστασιν.

(1) Revue critique de législation et de jurisprudence, 1885, σελ. 480.

981. 1ον ΥΠΟ ΤΙΝΑΣ ΟΡΟΥΣ ΔΥΝΑΤΑΙ ΝΑ ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΘΗ Ο ΠΤΩΧΕΥΣΑΣ. — Δύο ὅροι ἀπαιτοῦνται διὰ τὴν ἀποκατάστασιν· πρέπει : α. Νὰ ἔχη πληρώσει ὁ πτωχεύσας πάντα τὰ χρέη του· β. Νὰ μὴ κηρύσσεται ὑπ' αὐτοῦ τούτου τοῦ νόμου ἀνάξιος ἀποκαταστάσεως.

α. Πρέπει νὰ ἔχη ἐξοφλήσει ὁ πτωχεύσας ὁλοσχερῶς τὰ χρέη του κατὰ τε τὸ κεφάλαιον, τοὺς τόκους καὶ τὰ ἔξοδα, τουτέστι νὰ τὰ ἔχη πληρώσει ἢ νὰ ἔχωσιν ἱκανοποιηθῇ οἱ πιστωταὶ αὐτοῦ ὁλοσχερῶς διὰ πράξεως ἰσοδυναμούσης πρὸς πληρωμὴν (καταβολήν), οἷον διὰ δόσεως ἀντὶ καταβολῆς, διὰ συμφηφισμοῦ, διὰ συγχύσεως. Ἐὰν ὁ πτωχεύσας δὲν εὕρισκε πιστωτὰς τινας, ὅπως πληρώσῃ αὐτοὺς, ὀφείλει νὰ προσφύγῃ εἰς πραγματικὴν προσφορὰν (*aux offres réelles*) καὶ εἰς τὴν παρακατάθεσιν (ἄρθρ. 1257 καὶ ἐπομ. ἀστ. κώδ.) ἢ ἔστω καὶ εἰς ἀπλὴν παρακατάθεσιν⁽¹⁾. Δὲν δυνάμεθα νὰ ἐξομοιώσωμεν πρὸς τὴν πληρωμὴν πράξεις αἰτινες ἀποσβευνόουσι τὰ χρέη, χωρὶς νὰ παράσχωσι πραγματικὴν ἱκανοποίησιν εἰς τοὺς πιστωτὰς, οἷαι εἶναι ἡ ἀνανέωσις, δι' ἧς ὑποκαθίσταται ἀπλῶς ἓν χρέος εἰς ἕτερον⁽²⁾ ἢ ἡ ἀποσβεστικὴ παρὰγραφὴ. Ἡ μερικὴ ἄφεςις ἢ περιεχομένη ἐν τῷ συμβιβασμῷ δὲν ἀπαλλάσσει τὸν πτωχεύσαντα τὸν θέλοντα νὰ ἀποκατασταθῇ ἀπὸ τῆς ὑποχρεώσεως τοῦ νὰ πληρώσῃ ἄκεραίως τὰ χρέη του, καὶ ἐπομένως δὲν δύναται νὰ γίνῃ ἀποκατάστασις, καὶ ἀφοῦ ἀκόμη ὁ πτωχεύσας πληρώσῃ τὰ ὑπεσχημένα ἐν τῷ συμβιβασμῷ μερίσματα (ἄρθρ. 604, ἐδάφ. 2 ἐμπ. κώδ.). Τούναντίον ὁμοίως, πρέπει, καθ' ἡμᾶς,

(1) Ἐφ. τοῦ Bordeaux, 6 Μαΐου 1874, Ἐφ. τῶν Παρισίων 4 Μαΐου 1875, Ἐφ. τῆς Nancy, 3 Φεβρουαρίου 1876, D. 1878. 5. 275.

Πρὸς ἄρσιν πάσης ἀμφιβολίας περὶ τοῦ δυνατοῦ τῆς ἐνεργείας ἐλευθερωτικῆς παρακαταθέσεως ἄνευ προηγουμένης πραγματικῆς προσφορᾶς, τὸ περὶ πτωχεύσεως νομοσχέδιον τὸ ὑποβληθὲν ἐν ἔτει 1884 εἰς τὴν Βουλὴν περιέχει διάταξιν καθ' ἣν τὰ χρηματικὰ ποσὰ τὰ ἀνήκοντα εἰς τοὺς ἀποβιώσαντας πιστωτὰς, τῶν ὁποίων οἱ κληρονόμοι εἶναι ἄγνωστοι, ὡς καὶ εἰς τοὺς ἀφάντους δύνανται νὰ κατατεθῶσιν ἐπ' ὀνόματι αὐτῶν εἰς τὸ Ταμεῖον τῶν παρακαταθηκῶν καὶ μεσεγγυήσεων.

(2) Ἀκυρ. 17 Νοεμβρίου 1857, D. 1858. 1. 241. S. 1858. 1. 679. Journal du Palais, 1859. 33.

νὰ ἐξομοιοῦται πρὸς τὴν πληρωμὴν ἢ ἐκουσία ἄφρεσις ἢ παρεχομένη ἀτομικῶς ὑπὸ ὠρισμένων πιστωτῶν. Δὲν ὑπάρχει λόγος νὰ μὴ γίνωσι δεκταὶ τοιαῦται πράξεις ἐλευθεριότητος. Ρητέον δ' ὅτι τὸ ἄρθρον 623, ἐδάφ. 2ον τοῦ κώδικος τῆς ποινικῆς δικονομίας φαίνεται ἐπιβεβαιοῦν τὴν θεωρίαν ταύτην ⁽¹⁾.

Εἶναι δὲ ἐξοφλητέα τὰ χρέη ἐκεῖνα ἅτινα ἀπετέλουν τὸ παθητικὸν τῆς πτωχεύσεως, καὶ ὅχι ἐκεῖνα ἅτινα, συναφθέντα μετὰ τὴν πτώχευσιν, δὲν περιελήφθησαν ἐν τῷ παθητικῷ τούτῳ. Ἄλλ' ὁ πτωχεύσας, ἵνα ἀπαλλαγῇ τῆς ἐξοφλήσεως χρεῶν τινων, δύναται νὰ ἐπικαλεσθῇ πάντα τὰ μέσα τὰ κείμενα εἰς τὴν διάθεσιν τῶν ὀφειλετῶν, ἀρκεῖ τὰ μέσα ταῦτα νὰ μὴ ἀπορρέωσιν ἐκ τῆς καταστάσεως τῆς πτωχεύσεως. Οὕτω δύναται νὰ προτείνῃ τὴν ἔνστασιν τοῦ ἄρθρου 1965 τοῦ ἀστ. κώδικος, ἵνα μὴ πληρώσῃ τὰ ἐκ παλαιῶν χρέη. Δὲν δύναται ὁμοίως νὰ στηριχθῇ ἐπὶ τῶν ἄρθρων 446 καὶ ἐπομ. (ἅτινα ἄλλως ἐθεσπίσθησαν πρὸς τὸ συμφέρον τῆς ὁμάδος) ⁽²⁾, ἵνα μὴ πληρώσῃ χρέη συναφῇ πρὸς πράξεις ἀκυρωθείσας.

983. Πρέπει μάλιστα νὰ πληρωθῶσι τὰ χρέη καὶ μετὰ τῶν τόκων, ὅπως ἐπιτευχθῇ ἡ ἀποκατάστασις (ἄρθρ. 604 ἐμπ. κώδ.). Ἀλλὰ τίνας τόκους ὀφείλει ὁ πτωχεύσας;

Καὶ ἐν πρώτοις ὀφείλονται οἱ ἐκ συμβάσεως ἢ ἐξ ὑπερημερίας τόκοι, οἵτινες ἔτρεχον πρὸ τῆς ἀποφάσεως τῆς κηρυξάσης τὴν πτώχευσιν. Εἶναι ἀληθές, ὅτι οἱ τόκοι οὗτοι παύουσι τρέχοντες ὡς πρὸς τὴν ὁμάδα (ἄρθρ. 445 ἐμπ. κώδ.). Ἐξακολουθοῦσιν ὁμοίως τρέχοντες εἰς βάρος τοῦ πτωχεύσαντος, διὸ ὀφείλει οὗτος νὰ πληρώσῃ τοὺς μετὰ τὴν ἀπόφασιν περὶ πτωχεύσεως τρέξαντας τόκους, ὡς καὶ τοὺς πρὸ τῆς ἀποφάσεως ταύτης δεδουλευμένους, ἂν θέλῃ νὰ ἐπιτύχῃ τὴν ἀποκατάστασίν του. Ὅρα ἀριθ. 271.

Ὁ πτωχεύσας ὀφείλει πρὸς τούτοις, ἵνα ἀποκατασταθῇ, νὰ πληρώσῃ καὶ τοὺς ἐξ ὑπερημερίας τόκους, οἵτινες ἤρχισαν νὰ τρέχωσι μετὰ τὴν ἀπόφασιν τὴν κηρυξάσαν τὴν πτώχευσιν. Δυσκολία

(1) Ὅρα σύμφωνον Namur, III, ἀριθ. 2099. — Ἐναντίον Ἐφ. τῶν Πεννῶν 12 Σεπτεμβρίου 1846, S. 1851. 2. 726. Journal du Palais, 1846. 2. 548. D. 1851. 2. 132.

(2) Ὅρα ἀριθ. 317, 398, 468.

ἡγέρθησαν ὡς πρὸς τὸ ζήτημα ἀπὸ τίνος χρονικοῦ σημείου δύνανται νὰ ἀρχίσωσι τρέχοντες οἱ τόκοι ὑπερμερίας μετὰ τὴν κήρυξιν τῆς πτωχεύσεως ὡς πρὸς τὰ χρέη ἅτινα πρότερον δὲν ἦσαν παραγωγικὰ οὔτε συμπεφωνημένων τόκων, οὔτε τόκων ὑπερμερίας. Παρεδέχθημεν δὲ ἀνωτέρω (ἀριθ. 273), ὅτι οἱ τόκοι ὑπερμερίας ἀρχονται ἀπὸ τῆς ἡμέρας τῆς ὑπὸ τοῦ πιστωτοῦ ἐμφανίσεως εἰς τὴν πτώχευσιν ⁽¹⁾.

984. Δὲν ὀφείλει δ' ἄρα γε ὁ πτωχεύσας, ἵνα ἐπιτύχῃ τὴν ἀποκατάστασιν του, νὰ πληρώσῃ τοὺς τόκους τῶν τοκῶν τῶν χρεῶν του ; Ἐὰν ὀφείλει τοὺς τόκους τόκων, ἀπὸ τίνος χρονικοῦ σημείου ἀρχεται ἡ κεφαλαιοποίησις τῶν τόκων ; Σταθερὰ ὑπάρχει πρᾶξις, καθ' ἣν ἀπαιτοῦνται τόκοι τόκων. Πρὸς δικαιολογίαν τῆς πράξεως ταύτης ἐλέχθη, ὅτι, ἵνα χωρήσῃ ἀποκατάστασις, οἱ πιστωταὶ ὀφείλουσι νὰ τεθῶσιν εἰς τὴν κατάστασιν, εἰς ἣν θὰ εὕρισκοντο, ἐὰν ἀρχῇθεν ἐπληρώνοντο εἰς αὐτοὺς τόκοι τῶν ἀπαιτήσεων των καὶ θὰ ἐλάμβανον τότε ἐκ τῶν τόκων τούτων εἰσοδήματα τοποθετοῦντες αὐτούς.

Ἡ θεωρία αὕτη εἶναι ἀποκρουστέα ⁽²⁾. Ἐχει τὸ μειονέκτημα, ὡς αὐξάνουσα ἐνίοτε μεγάλως τὸ ἰσότιμον τῶν πληρωτέων ποσοτήτων, τοῦ νὰ καθιστᾷ τὴν ἀποκατάστασιν δυσκολωτάτην, καὶ τοῦτο ἀντιθέτως πρὸς τὰς γενικὰς ἀρχὰς τοῦ δικαίου περὶ τῆς κεφαλαιοποιήσεως τῶν τόκων ἢ ἀνατοκισμοῦ τὰς περιεχομένας ἐν τῷ ἄρθρῳ 1154 τοῦ ἀστικοῦ κώδικος. Πλὴν τούτου θέτει αὕτη τοὺς πιστωτὰς εἰς κρείσσονα ἴσως θέσιν ἐκείνης, εἰς ἣν θὰ εὕρισκοντο, ἐὰν ἐλάμβανον ἀκριβῶς τὰ ὀφειλόμενα αὐτοῖς· διότι τότε θὰ ἐδαπάνων ἴσως τοὺς τόκους. Πρέπει δὲ νὰ προσέξωμεν εἰς τὸν κλονά του ἄρθρου 1154 τοῦ ἀστικοῦ κώδικος καὶ κατὰ συνέπειαν νὰ μὴ ἀπαιτήσωμεν διὰ τὴν ἀποκατάστασιν τὴν πληρωμὴν τῶν τόκων, εἰμὴ καθόσον οἱ τόκοι ὀφείλονται δι' ἓν ἔτος καὶ νὰ μὴ ἀρχίσωμεν ὑπολογίζοντες αὐτοὺς εἰμὴ ἀπὸ τῆς δικαστικῆς αἰτήσεως αὐτῶν. Τὸ μόνον, ὅπερ δυνάμεθα νὰ παραδεχθῶμεν, εἶναι, ὅτι,

(1) Ἀκυρ. 17 Ἰανουαρίου 1893, S. καὶ Journal du Palais, 1894. 1. 113, D. 1893. 1. 537 (σημείωσις τοῦ Boistel).

(2) Ὅρα σύμφωνον de Folleville, σημειῶται ὑπὸ τὴν ἀπόφασιν τοῦ Ἐφετρείου τῆς Douai τῆς 12 Μαρτίου 1875, D. 1875. 2. 89.

διαρκούσης τῆς πτωχεύσεως, ἡ ἐμφάνισις ἰσοῦται πρὸς τὴν δικαστικὴν αἴτησιν, καθόσον ἀφορᾷ τὸν ἀνατοκισμόν, ὥσπερ καὶ καθόσον ἀφορᾷ τὴν ἐναρξιν τῶν τόκων. Ὅρα ἀριθ. 273.

985. Ὁ πτωχεύσας δὲ ἢ οἱ κληρονόμοι αὐτοῦ ὀφείλουσι ν' ἀποδείξωσι τὴν ἀκεραίαν πληρωμὴν πάντων τούτων τῶν χρεῶν ὡς πρὸς τε τὸ κεφάλαιον καὶ τοὺς τόκους (ἄρθρ. 1315, ἀστ. κώδ.). Γίνεται δὲ ἡ ἀπόδειξις αὕτη συνήθως δι' ἐξοφλητικῶν.

985 δίς. Διὰ τὸν ἀπλούστατον δὲ λόγον, ὅτι δὲν δυνάμεθα νὰ ἐξομοιώσωμεν πρὸς τὴν πληρωμὴν τοὺς τρόπους ἀποσβέσεως τῶν χρεῶν, οἵτινες ἐλευθεροῦσι τὸν ὀφειλέτην χωρὶς νὰ ἱκανοποιῇται ὁ πιστωτής, ὁ ὀφειλέτης δὲν δύναται ν' ἀντιτάξῃ τὴν πενταετῇ παραγραφὴν (ἄρθρ. 22, 77, ἀστ. κώδ.), ὅπως ἀπαλλαγῇ τῆς ὑποχρεώσεως τῆς πληρωμῆς τῶν τόκων καὶ ἐν τούτοις νὰ ἀποκατασταθῇ ὡς δὲν δύναται νὰ προτείνῃ καὶ τὴν παραγραφὴν τὴν ἀναφερομένην εἰς τὸ κεφάλαιον τῆς ἀπαιτήσεως (ἀριθ. 982).

986. 6. Ὁ πτωχεύσας πρέπει νὰ μὴ περιλαμβάνηται ὑπὸ τοῦ νόμου μεταξὺ τῶν προσώπων τῶν ἀναξίων ἀποκαταστάσεως. Ὑπάρχουσι πτωχεύσαντες οὐδόλως γινόμενοι δεκτοὶ εἰς ἀποκατάστασιν, καὶ ἂν ἀκόμη ἐξώφλησαν ἀκεραίως τὰ χρέη των. Εἶναι δὲ οὗτοι κατὰ τὸ ἄρθρον 612 οἱ δόλιοι χρεωκόποι, οἱ καταδικασθέντες ἐπὶ κλοπῇ, ἀπάτῃ ἢ ὑπεξαίρέσει, οἱ αντικαταστάται, οἱ ἐπίτροποι, οἱ διοικηταὶ ἢ ἄλλοι ὑπόλογοι οἱ μὴ λογοδοτήσαντες καὶ πληρώσαντες τὰς ἐκ τῆς διαχειρίσεως ὀφειλάς των. Ἡ ἀπαριθμησις αὕτη εἶναι περιοριστική. Ρητέον δ' ἄλλως, ὅτι τὸ ἄρθρον 612, ἐδάφ. 2ον ρητῶς ἀναγράφει, ὅτι ὁ πτωχεύσας, καὶ καταδικασθεὶς ἀκόμη ὡς ἀπλοῦς χρεωκόπος, δύναται νὰ ἀποκατασταθῇ ⁽¹⁾.

987. Οἱ ἐν τῷ ἄρθρῳ 612 τοῦ ἐμπ. κώδικος ἀπαριθμούμενοι πτωχεύσαντες, οἱ μὴ δυνάμενοι νὰ τύχωσι τῆς ἐμπορικῆς ἀποκαταστάσεώς των, δύνανται τοῦλάχιστον νὰ ζητήσωσι ν' ἀποκατασταθῶσιν ὑπὸ ποινικὴν ἐποψιν συμφώνως πρὸς τὸν κώδικα τῆς ποινικῆς δικονομίας. Οἱ δόλιοι χρεωκόποι, ὅπως ἐπιτύχωσι τὴν ποινικὴν ἀποκατάστασίν των, ὀφείλουσι ν' ἀποδεικνύωσι τὴν πληρωμὴν τοῦ

(1) Ὅρα κατωτέρω ἀριθ. 991 τὸ εἰδικὸν ζήτημα τὸ ἀφορῶν τὴν ἀκριβῆ ἔννοιαν τοῦ ἄρθρου 612, ἐδάφ. 2 τοῦ ἐμπ. κώδικος.

παθητικοῦ τῆς πτωχεύσεως εἰς κεφάλαια, τόκους καὶ ἐξοδα. Ὑπὸ τὴν ἐποψιν ταύτην εἶναι βέβαιον, ὅτι ἡ ἄφρασις ἰσοδυναμεῖ πρὸς τὴν πληρωμὴν (ἄρθρ. 623, ἐδάφ. 3 κώδ. ποιν. δικονομίας). Καὶ ἀφοῦ δὲ ἀποκατασταθῶσιν οὕτω, δὲν δύνανται οἱ πτωχεύσαντες νὰ ἐπιτύχωσι τὴν ἀποκατάστασίν των ὡς πτωχευσάντων (ἄρθρ. 634, ἐδάφ. 2ον κώδ. ποιν. δικονομίας) ⁽¹⁾.

988. Οὐδεὶς ἄλλος ὅρος ἀπαιτεῖται διὰ τὴν ἀποκατάστασιν. Εἶναι ἐπομένως ἀδιέκδοτον, ἂν ὁ πτωχεύσας δὲν ἔτυχε συμβιβασμοῦ ἢ μετὰ τὴν ἔνωσιν δὲν ἐκηρύχθη συγγνωστός. Τοῦτο δὲν εἶναι ἄπορον, διότι καὶ αὐτός ὁ ἀπλοῦς χρεωκόπος δύναται νὰ ἀποκατασταθῇ (ἄρθρ. 612, ἐδάφ. 2ον ἐμπ. κώδικος) ⁽²⁾.

989. Ἡ ἐνεστῶσα ὑπάρξις τοῦ πτωχεύσαντος δὲν εἶναι ὅρος ἀναγκαῖος τῆς ἀποκαταστάσεώς του. Τὸ ἄρθρον 614 τοῦ ἐμπ. κώδικος κηρύττει ρητῶς, ὅτι ὁ πτωχεύσας δύναται νὰ ἀποκατασταθῇ καὶ μετὰ τὸν θάνατόν του. Οἱ κληρονόμοι τοῦ πτωχεύσαντος ἔχουσι πάντοτε συμφέρον φιλοτιμίας νὰ πληρώσωσι τὰ χρεῖα τοῦ δικαιοπαρόχου των. Ἀλλὰ ὅμως εἶχον οὗτοι καὶ συμφέρον καθαρῶς προσωπικόν· διότι αἱ πολιτικαὶ ἀνικανότητες ἃς ἐπασχεν ὁ πτωχεύσας ἐξετείνοντο καὶ ἐπὶ τῶν κληρονόμων αὐτοῦ. Ὁρ. ἀριθ. 975.

990. 2ον ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΤΗΣ ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΣ. — Πᾶσα αἵτησις περὶ ἀποκαταστάσεως δέον ν' ἀπευθυνθῇ πρὸς τὸ Ἐφετεῖον

(1) Πολλοὶ εἰσιν οἱ εὐρίσκοντες ὑπερβαλλόντως αὐστηρὰν τὴν ἀποποίησιν τῆς ἐμπορικῆς ἀποκαταστάσεως εἰς τοὺς πτωχεύσαντας τοὺς καταδικασθέντας διὰ μίαν τῶν αἰτιῶν τῶν ἀπαριθμουμένων ἐν τῷ ἄρθρῳ 612 τοῦ ἐμπ. κώδικος. Τὸ νομοσχέδιον τὸ ὑποβληθὲν εἰς τὴν Βουλὴν ἐν ἔτει 1884, ἱκανοποιοῦν τὴν ἐπίκρισιν ταύτην, παρεδέχετο ρητῶς (ἄρθρ. 605), ὅτι οἱ πτωχεύσαντες οἱ μὴ δυνάμενοι, κατ' ἀρχήν, νὰ ἐπιτύχωσι τὴν ἐμπορικὴν ἀποκατάστασίν των δύνανται· ἐξαιρετικῶς νὰ ἀποκατασταθῶσι μετὰ τὴν ποινικὴν ἀποκατάστασίν των. Ἐν τούτοις ὁ νέος νόμος τῆς 14 Αὐγούστου 1885 περὶ ἀποκαταστάσεως ἐπαναλαμβάνει τὸ ἄρθρον 632 ἐδάφ. τοῦ κώδικος τῆς ποινικῆς δικονομίας.

(2) Ὁρ. ἀριθ. 991 περὶ τῆς ἐννοίας τοῦ ἄρθρου 612, ἐδάφ. 2ον τοῦ ἐμπ. κώδικος.

ἐν τῇ περιφερείᾳ τοῦ ὁποίου κατοικεῖ ὁ πτωχεύσας. Ἐνεργεῖται δὲ αὕτη δι' ἀναφορᾶς ὑπογραφομένης ὑπὸ ἀνουέ. Εἰς τὴν αἵτησιν ταύτην δέον νὰ ἐπισυνάπτονται τὰ ἐξοφλητικὰ καὶ τὰ ἄλλα δικαιολογητικὰ ἔγγραφα (ἄρθρ. 605).

Ἵνα δύναται τὸ Ἐφετεῖον, πρὸς ὃ ἀπευθύνεται ἡ αἵτησις, νὰ δικάσῃ ἐν ἐπιγνώσει, ὁ κῶδιξ διαγράφει μέτρα δημοσιότητος προσωρισμένα νὰ καταστήσωσι γνωστὴν εἰς τοὺς ἐνδιαφερομένους τὴν ὑποβολὴν τῆς περὶ ἀποκαταστάσεως αἰτήσεως, ἀναγνωρίζει δὲ εἰς αὐτοὺς δικαίωμα ἀνακοπῆς. Ὁ παρ' ἐφέταις εἰσαγγελεύς, ἅμα κοινοποιηθείσης πρὸς αὐτόν τῆς ἀναφορᾶς, πέμπει ἀντίγραφον αὐτῆς εἰς τὸν παρὰ πρωτοδίκαις εἰσαγγελέα καὶ εἰς τὸν πρόεδρον τῶν ἐμποροδικείων τῆς κατοικίας τοῦ πτωχεύσαντος, ὡς καὶ εἰς τὸν παρὰ πρωτοδίκαις εἰσαγγελέα καὶ εἰς τὸν πρόεδρον τοῦ ἐμποροδικείου τοῦ τόπου τῆς κηρύξεως τῆς πτωχεύσεως, ἐὰν ὁ πτωχεύσας ἥλλαξῃ κατοικίαν μετὰ τὴν πτωχευσιν (ἄρθρ. 606), ἐντελλομενος αὐτοῖς νὰ συλλέξωσι πᾶσαν πληροφορίαν, ἣν δύνανται νὰ λάβωσι περὶ τῆς ἀληθείας τῶν ἐκτιθεμένων γεγονότων (ἄρθρ. 606). Πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον, τῇ ἐπιμελείᾳ τοῦ τε παρὰ πρωτοδίκαις εἰσαγγελέως καὶ τοῦ προέδρου τοῦ ἐμποροδικείου, τοιχοκολλᾶται ἀντίγραφον τῆς αἰτήσεως καὶ μένει τοιχοκολλημένον ἐπὶ δύο μῆνας εἰς τε τὰ ἀκροατήρια τοῦ πρωτοδικείου καὶ τοῦ ἐμποροδικείου, ὡς καὶ εἰς τὸ χρηματιστήριον καὶ εἰς τὸ δημαρχεῖον, καὶ καταχωρίζεται ἐν περιλήψει εἰς τὰς ἐφημερίδας (ἄρθρ. 607). Αἱ δὲ συλλεγόμεναι πληροφορίες ὑπὸ τε τοῦ παρὰ πρωτοδίκαις εἰσαγγελέως καὶ ὑπὸ τοῦ προέδρου τοῦ ἐμποροδικείου πρέπει νὰ ἀναφέρονται ἀποκλειστικῶς εἰς τὸ ζήτημα, ἂν ὁ πτωχεύσας ἐξώφλησῃ τὰ χρέη του, καὶ ὄχι εἰς τὴν διαγωγὴν αὐτοῦ.

Πᾶς πιστωτής, εἴτε πληρωθεὶς εἴτε μὴ, δύναται νὰ ἐναντιωθῇ κατὰ τῆς ἀποκαταστάσεως. Ἡ ἀνακοπὴ αὕτη ἐνεργεῖται δι' ἀπλῆς ἐκθέσεως ἐνώπιον τοῦ γραμματέως τοῦ Ἐφετείου ⁽¹⁾, στηριζομένης

(1) Ἀπλῇ ἐπιστολῇ ἀπευθυνομένη ὑπὸ τινος πιστωτοῦ εἰς τὸν πρόεδρον τοῦ ἐμποροδικείου πληροφοροῦσα αὐτόν, ὅτι ὁ γράφων δὲν ἐπληρώθη, δὲν ἀποτελεῖ ἀνακοπὴν ἰσχυρὰν κατὰ τύπους. Ἐφ. τῆς Αὐρηλίας, 10 Ἰουλίου 1884, Journal des faillites, 1884, σελ. 581, S. 1884, 2. 197. Journal

ἐπὶ δικαιολογητικῶν ἐγγράφων (ἄρθρ. 508). Δὲν πρέπει ὁμῶς νὰ γίνηται συζήτησις κατ' ἀντιμωλίαν μετὰ τοῦ πτωχεύσαντος καὶ τοῦ ἀνακόπτοντος. Κατὰ τὸ ἄρθρον 603 ἐν τέλει ὁ ἀνακόπτων δὲν δύναται νὰ εἶναι διάδικος εἰς τὴν περὶ ἀποκαταστάσεως διαδικασίαν.

Παρελθόντων τῶν δύο μηνῶν ὁ παρὰ πρωτοδίκαις εἰσαγγελεὺς καὶ ὁ πρόεδρος τοῦ ἐμποροδικείου διαβιβάζουσιν ὅσας συνέλεξαν πληροφορίας καὶ τὰς γενομένας τυχὸν ἀνακοπὰς, προσθέτοντες καὶ τὴν περὶ τῆς αἰτήσεως γνώμην των.

Δὲν προκαλεῖ δὲ αὐτὸς οὗτος ὁ πτωχεύσας, ἀλλ' ὁ παρ' ἐφέταις εἰσαγγελεὺς, ὅταν κρίνῃ ὅτι συνέλεχθησαν πᾶσαι αἱ δυνατόι πληροφορίαι, τὴν ἐκδοσὶν τῆς ἀποφάσεως τοῦ Ἐφετείου (ἄρθρ. 610). Ἡ ἀπόφασις, συμφώνως πρὸς τὸν γενικὸν κανόνα, δεῖον νὰ ἐκδοθῇ ἐν δημοσίᾳ συνεδριάσει, ἀλλ' ὅχι ἐν πανηγυρικῇ συνεδριάσει. Ἐὰν ἡ περὶ ἀποκαταστάσεως ἀπόφασις ἐπιφέρῃ σπουδαῖα ἀποτελέσματα ἐπὶ τῆς ἱκανότητος τοῦ πτωχεύσαντος, δὲν-δυνάμεθα διὰ τοῦτο νὰ εἰπώμεν, ὅτι ἡ ὑπὸ τοῦ πτωχεύσαντος ὑποβληθεῖσα αἵτησις ἐγείρει ἀμφισβήτησιν περὶ τῆς προσωπικῆς καταστάσεως κατὰ τὴν ἔννοιαν τοῦ διατάγματος τῆς 30 Μαρτίου 1808 (ἄρθρ. 22) (1).

991. Τὸ ἐφετεῖον ἀπορρίπτει τὴν περὶ ἀποκαταστάσεως αἵτησιν, ἢ τούναντίον ἀποφαίνεται, ὅτι ὁ πτωχεύσας ἀποκαθίσταται. Ἐκτίμησιν κυριαρχικῶς, ἂν τὰ προσαχθέντα ἐξοφλητικὰ καὶ τὰ ἄλλα δικαιολογητικὰ ἐγγράφα εἶναι σπουδαῖα καὶ γνήσια (2). ἀλλ' ἅμα ὡς βεβαιοῦται προσηκόντως ἡ ἐξόφλησις τῶν χρεῶν, τὸ ἐφετεῖον δὲν δύναται νὰ ἀποποιηθῇ τὴν ἀποκατάστασιν, στηριζόμενον ἐπὶ τῆς κακῆς διαγωγῆς τοῦ πτωχεύσαντος. Ἡ ἐμπορικὴ ἀποκατάστασις εἶναι δικαίωμα τοῦ πτωχεύσαντος ὅστις ἐπλήρωσε τὰ χρέη του.

Ὑπάρχει ὁμῶς πάντως περίπτωσις, καθ' ἣν ὑπεστηρίχθη, ὅτι τὸ

des faillites, 1884, σελ. 581. S. 1884. 2. 197. Journal du Palais, 1884. 1, 1019.

(1) Ἀκυρ. ποιν. τμήμα, 6 Νοεμβρίου 1883 (ἡ ἀπόφασις αὕτη ἀναιρεῖ ἀπόφασιν τοῦ ἐφετείου τῶν Παρισίων, ἣτις εἶχεν ἀπορρίψει ἐν ὁλομελίᾳ αἵτησιν περὶ ἀποκαταστάσεως, S. 1884. 1. 105. Journal du Palais, 1884, 1. 238. D. 1884. 1. 471. Journal des faillites, 1884, σελ. 1).

(2) Bravard et Demangeat, VI, σελ. 87 καὶ ἐπομ.

ἐφετεῖον ἔχει τὴν ἐξουσίαν, κατὰ τὰς περιστάσεις ἅς ἐκτιμᾷ, νὰ ἀποποιηθῇ τὴν ἀποκατάστασιν, καίτοι ἀποδεικνύεται, ὅτι ἐπληρώθησαν τὰ χρέη ἀκεραίως κατὰ τε τὸ κεφάλαιον καὶ τοὺς τόκους, εἶναι δὲ ἡ περίπτωσις καθ' ἣν ὁ πτωχεύσας κατεδικάσθη ὡς ἀπλοῦς χρεωκόπος. Τὸ ἄρθρον 612 ἐδάφ. 2 τοῦ ἐμπ. κώδικος διατάσσει : *Εἶναι προσδεκτὸς εἰς ἀποκατάστασιν ὁ ἀπλοῦς χρεωκόπος, ὅστις καὶ ἐξεπλήρωσε τὴν παρὰ τῆς δικαστικῆς ἀποφάσεως ἐπιβληθεῖσαν αὐτῷ ποινήν.* Ἀλλ' ἡ διάταξις αὕτη ἐτέθη, φαίνεται, μᾶλλον κατ' ἀντίθεσιν πρὸς τὴν δολίαν χρεωκοπίαν, ἥτις ἀποκλείει τὴν ἀποκατάστασιν, ἢ ἵνα χορηγήσῃ εἰς τὸ Ἐφετεῖον διακριτικὴν ἐξουσίαν μηδόλως δικαιολογουμένην.

992. Ὁ πτωχεύσας, τοῦ ὁποίου ἡ περὶ ἀποκαταστάσεως αἵτησις ἀπερρίφθη ἅπαξ ἢ πλειονάκις, δύναται ν' ἀπευθύνῃ καὶ νέαν αἵτησιν. Ἐπιβάλλεται ὁμῶς πρὸς ἀποφυγὴν ὑπεράγαν συχνῶν αἰτήσεων νὰ παρέρχεται ἕν ἔτος ἀπὸ τῆς χρονολογίας τῆς προηγουμένης αἰτήσεως (ἄρθρ. 610).

993. Εἰδικὴ δημοσιότης διατάσσεται διὰ τὴν ἀπόφασιν τὴν ἀπαγγέλλουσαν τὴν ἀποκατάστασιν. Ἡ ἀπόφασις αὕτη διαβιβάζεται εἰς τὸν παρὰ πρωτοδίκαις εἰσαγγελέα καὶ εἰς τοὺς προέδρους τῶν δικαστηρίων, πρὸς ἃ εἶχεν ἀπευθυνθῇ ἡ αἵτησις. Ἀναγινώσκεται δὲ ἐν δημοσίᾳ συνεδριάσει καὶ ἀναγράφεται ἐν τοῖς βιβλίοις, ἄρθρ. 611.

994. 3ον ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΤΗΣ ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΣ. — Ἡ ἀποκατάστασις ἐπιφέρει κατ' ἀρχὴν τὴν παῦσιν τῶν ἀνικανότητων τοῦ πτωχεύσαντος τῶν μὴ συναφῶν πρὸς τὴν ἀπὸ τῆς διαχειρίσεως τῆς περιουσίας ἀπαλλοτριώσιν. Κατὰ τὴν γαλλικὴν μάλιστα νομοθεσίαν ⁽¹⁾ τοῦτο εἶναι τὸ μόνον μέσον πρὸς ἐπιτυχίαν τοῦ σκοποῦ τούτου. Ἐν τούτοις ἡ νομολογία παραδέχεται, ὅτι αἱ ἀνικανότητες αὗται παύουσι καὶ ὅταν, πρὶν γίνῃ τελεσίδικος ἡ ἀπόφασις ἢ κηρύττουσα τὴν πτώχευσιν, ὁ πτωχεύσας πληρώσῃ πάντα τὰ χρέη του, διότι τὸ ἐμποροδικεῖον ἢ τὸ Ἐφετεῖον, πρὸς ὃ ἀπηυθύνθη ἡ ἀνακοπὴ ἢ ἔφεσις, ὀφείλει ν' ἀνακαλέσῃ τὴν κηρύξασαν τὴν πτώχευσιν ἀπόφασιν ὡς ἄπρακτον. Ἀλλ' ἡ θεωρία αὕτη εἶναι

(1) Ὅρα περὶ τοῦ Ξένου δικαίου, ἀριθ. 1000.

λίαν ἐπιλήψιμος καὶ ἀπεκρούσαμεν αὐτὴν ἐν τοῖς ἀνωτέρω. Ὅρα ἀριθ. 156-157.

995. Ἄλλ' ἡ ἀποκατάστασις τοῦ πτωχεύσαντος οὐδὲν ἄλλο ἄρ' ἀγε ἐπιφέρει ἀποτελέσμα, εἰ μὴ τὴν παῦσιν τῶν τούτου ἀνικανοτήτων ; Δὲν πρέπει, τὸναντίον, ν' ἀποδώσωμεν αὐτῇ καὶ ἄλλα ἀποτελέσματα;

Ὑπεστηρίχθη, ὅτι ἡ ἀποκατάστασις εἶναι ἀπαραίτητος, ὅπως τεθῇ τέρμα εἰς τοὺς περιορισμοὺς εἰς οὓς τὸ ἄρθρον 563 τοῦ ἐμπ. κώδικος ὑποβάλλει τὴν νόμιμον ὑποθήκην τῆς γυναικὸς τοῦ πτωχεύσαντος. Τὴν δόξαν ταύτην ἀπεκρούσαμεν ἀνωτέρω (ἀριθ. 917). Παρεδέχθημεν δὲ ὅτι οἱ περιορισμοὶ οὗτοι δὲν δύνανται νὰ προταθῶσιν ἂν ᾖ ἡμέρας οἱ πιστωταὶ ἔλαβον τὰ ὑπεσχημένα μερίσματα τῶν ἐν περιπτώσει συμβιβασμοῦ, ἢ ἂν ᾖ ἡμέρας ἐπερατώθη ἡ ἐκκαθάρισις ἐν περιπτώσει ἐνώσεως ἢ συμβιβασμοῦ ἐπὶ ἐγκαταλείψει τοῦ ἐνεργητικοῦ.

996. Ὑπάρχει δ' ἄλλως περίπτωσις, καθ' ἣν ἡ ἀποκατάστασις δὲν ἐπιφέρει κυρίως εἰπεῖν ἔννομα ἀποτελέσματα· εἶναι αὕτη ἡ περίπτωσις, καθ' ἣν ἡ ἀποκατάστασις ἐπιτυγχάνεται μετὰ τὸν θάνατον τοῦ πτωχεύσαντος (ἄρθρ. 614, ἐμπ. κώδικος). Ἐν τῇ περιπτώσει ταύτῃ ἡ ἀποκατάστασις ἐπιφέρει ἀπλῶς ἠθικὰ ἀποτελέσματα· ἐξαλείφει τὸ οἶονεὶ στίγμα τὸ ἐγκεκολαμμένον εἰς τὴν μνήμην τοῦ πτωχεύσαντος.

Διὸ ἡ ἀποκατάστασις χωρεῖ, καὶ ὅταν ἀκόμη ἡ τὴν πτώχευσιν κηρύξασα ἀπόφασις οὐδεμίαν ἐπήγαγεν ἀνικανότητος, τοῦθ' ὅπερ συμβαίνει, ὅταν ἡ κήρυξις τῆς πτωχεύσεως τοῦ ἐμπορίου γίνεται μετὰ τὸν θάνατον αὐτοῦ (ἄρθρ. 437 ἐμπ. κώδικος).

997. Ἐνδεχόμενον δὲ ἕνεκα πλάνης τινὸς νὰ ἐπιτευχθῇ ἡ ἀποκατάστασις ὑπὸ συμβιβασθέντος πτωχεύσαντος, μὴ ἐξοφλήσαντος ἀκόμη πάντα τὰ χρέη του. Δὲν πρέπει ἄρ' ἀγε νὰ θεωρῇται ὡς ὑποχρεωμένος δυνάμει τῆς περὶ ἀποκαταστάσεως ἀποφάσεως νὰ πληρώσῃ τὴν μερίδα τῶν χρεῶν του, ἂν ᾖ εἶχεν ἐλευθερώσει αὐτὸν ὁ συμβιβασμός ; Εἰς τὸ ζήτημα τοῦτο φαίνεται ἐπιβαλλομένη ἡ καταφατικὴ ἀπάντησις. Ὁ πτωχεύσας θὰ περιέπιπτεν εἰς ἀντίφασιν, ἐὰν ᾔθελε νὰ ἀπολαύῃ τοῦ εὐεργετήματος τῆς ἀποκαταστάσεως καὶ νὰ ἀντιτάξῃ τὸν συμβιβασμὸν κατὰ τῶν πιστωτῶν του. Ὁ πτωχεύσας αἰτούμενος τὴν ἀποκατάστασίν του παραιτεῖται

οὕτως εἰπεῖν σιωπηρῶς τοῦ δικαιώματος τοῦ νὰ προτείνῃ τὸν συμβιβασμόν. Ἡ φυσικὴ ἐνοχὴ τοῦ συμβιβασθέντος πτωχεύσαντος τοῦ νὰ πληρώσῃ τὸ μετὰ τὴν γενομένην αὐτῷ ἄφρῃς ὑπόλοιπον τῶν χρεῶν αὐτοῦ μεταβάλλεται οὕτω εἰς ἀγώγιμον ἐνοχὴν (*obligation civile*) (1).

998. 4ον ΣΥΓΚΡΙΣΙΣ ΜΕΤΑΞΥ ΤΗΣ ΕΜΠΟΡΙΚΗΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΠΟΙΝΙΚΗΣ ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΣ. — Τὰ δύο ταῦτα ἤδη ἀποκαταστάσεως δὲν πρέπει νὰ συγχέωνται· ἡ μεταξὺ αὐτῶν διαφορὰ εἶναι μεγάλη. Ὁ νόμος τῆς 14 Αὐγούστου 1885, ὅστις ἐτροποποίησε τὰ ἄρθρα 619 μέχρις 630 τοῦ κώδικος τῆς ποιν. δικονομίας, ἀφ' ἐνὸς μὲν ἐξήλειψε διαφορὰν τινα μεταξὺ τῶν δύο εἰδῶν τῆς ἀποκαταστάσεως, ἀφ' ἑτέρου ἐδημιούργησε νέαν.

Ἡ ποινικὴ ἀποκατάστασις ἀπενέμετο μέχρι τοῦ νόμου τοῦ 1885 ὑπὸ τοῦ ἀρχηγοῦ τοῦ κράτους· τὰ νῦν ἀπορρίνεται περὶ τῆς ποινικῆς ἀποκαταστάσεως, ὥσπερ καὶ περὶ τῆς ἐμπορικῆς, τὸ ἐφετεῖον (ἄρθρ. 648 κώδ. ποιν. δικονομίας). Αἱ ἐπόμεναι ὁμῶς διαφοραὶ ὑφίστανται μεταξὺ τῶν δύο εἰδῶν ἀποκαταστάσεως.

α. Ἡ ποινικὴ ἀποκατάστασις οὐδέποτε ἀποτελεῖ δικαίωμα διὰ τὴν καταδικασθέντα, ὡς εἶναι δικαίωμα διὰ τὸν πτωχεύσαντα ἢ ἐμπορικὴ ἀποκατάστασις μετὰ τὴν πλήρη ἐξόφλησιν τῶν χρεῶν του. Ὅταν ζητῆται ἡ ποινικὴ ἀποκατάστασις, τὸ ἐφετεῖον κέκτηται ἀπόλυτον διακριτικὴν ἐξουσίαν ὅπως κρίνῃ, ἂν ὁ καταδικασθεὶς εἶναι ὡς ἐκ τῆς διαγωγῆς του ἄξιος ἀποκαταστάσεως.

β. Ἡ ποινικὴ ἀποκατάστασις μέχρι τοῦ νόμου τῆς 14 Αὐγούστου 1885 μόνον ἀποτελεσμα ἐπέφερε τὴν παῦσιν τῶν ἀνικανοτήτων τῶν πηγαζουσῶν ἐκ τῆς καταδίκης, ὥσπερ ἡ ἐμπορικὴ ἀποκατάστασις ἐπιφέρει τὴν παῦσιν τῶν ἀνικανοτήτων τοῦ πτωχεύσαντος. Δυνάμει ὁμῶς τοῦ νόμου τοῦ 1885 (νέον ἄρθρ 634, ἐδάφ. 1ον κώδ. ποιν. δικονομίας), ἡ ποινικὴ ἀποκατάστασις δὲν ἐπιφέρει πλέον μόνον τὴν παῦσιν τῶν ἀνικανοτήτων, ἐξαλείφει τὴν καταδίκην, ὥσπερ ἡ ἀμνηστεία.

γ. Ἡ ἐμπορικὴ ἀποκατάστασις δύναται νὰ ἐπιτευχθῇ μετὰ τὸν θάνατον τοῦ πτωχεύσαντος (ἄρθρ. 614 ἐμπ. κώδ.). Τούναντίον τὸ

(1) Ἀκυρ. 20 Μαΐου 1846. S. 1846. 1. 359. Journal du Palais 1846. 2. 87. D. 1846. 1. 185.

δικαίωμα τῆς ὑποβολῆς αἰτήσεως περὶ ἀποκαταστάσεως εἶναι συναφές πρὸς τὸ πρόσωπον τοῦ καταδικασθέντος καὶ δὲν μεταβιβάζεται εἰς τοὺς κληρονόμους αὐτοῦ ⁽¹⁾.

999. ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΙΣ ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΗ.— Αἱ ἀποκαταστάσεις τῶν πτωχευσάντων αἱ ἀπαγγελλόμεναι ὑπὸ τῶν ἐφετείων εἶναι σπανιώταται. Μόνον 110 ἐκηρύχθησαν ἀπὸ τοῦ 1876 μέχρι τοῦ 1880, ἤτοι κατὰ μέσον ὅρον 22 κατ' ἔτος ⁽²⁾.

1000. ΞΕΝΟΝ ΔΙΚΑΙΟΝ.— Ὁ γαλλικὸς ἐμπορικὸς κῶδιξ εἶναι αὐστηρὸς, καθόσον δὲν παραδέχεται τὴν παῦσιν τῶν ἀνικανοτήτων τοῦ πτωχεύσαντος εἰ μὴ διὰ τῆς ἀποκαταστάσεως, αὕτη δὲ δὲν δύναται νὰ ἐπιτευχθῇ εἰ μὴ μετὰ τὴν ἀκεραίαν πληρωμὴν τῶν χρεῶν τοῦ πτωχεύσαντος κατὰ τε τὸ κεφάλαιον καὶ τοὺς τόκους. Οὕτω αἱ ἀνικανότητες τοῦ πτωχεύσαντος δὲν παύουσιν ἐν Γαλλίᾳ μήτε διὰ τῆς παύσεως τῆς πτωχεύσεως, μήτε διὰ τῆς κηρύξεως τοῦ πτωχεύσαντος ὡς συγγνωστοῦ, μήτε διὰ τοῦ συμβιβασμοῦ καὶ τῆς πληρωμῆς τοῦ ὑπεσχημένου μερίσματος. Ἐὰν τὸ σύστημα τοῦ γαλλικοῦ νόμου εἶναι σκληρὸν διὰ τὸν πτωχεύσαντα, ἔχει τοῦλάχιστον τὸ μέγα πλεονέκτημα, ὅτι παροτρύνει τὸν πτωχεύσαντα ἢ τοὺς κληρονόμους αὐτοῦ νὰ καταβάλωσι προσπαθείας πρὸς ὀλοσχερῇ ἐξόφλησιν τῶν χρεῶν.

Οἱ ξένοι νόμοι παραδέχονται ἐν γένει μετὰ μείζονος εὐκολίας τὴν παῦσιν τῶν ἀνικανοτήτων τῶν ἀπορρευουσῶν ἐκ τῆς πτωχεύσεως· πολλὰ παραδείγματα δύνανται νὰ μνημονευθῶσιν ὡς πρὸς τοῦτο. Ὁ ἀγγλικὸς νόμος τοῦ 1883 (ἄρθρ. 32, § 2) ὀρίζει, ὅτι αἱ ἀνικανότητες παύουσι : 1ον ὅταν ἡ κήρυξις τῆς πτωχεύσεως ἀκυροῦται, τουθ' ὅπερ δύναται νὰ γίνῃ ἐν περιπτώσει συμβιβασμοῦ (ἄρθρ. 32). 2ον ὅταν ὁ πτωχεύσας ἐπιτυχάνῃ παρὰ τοῦ Ἐφετείου τὴν ἐλευθέρωσιν (décharge) μετὰ πιστοποιητικοῦ βεβαιούντος, ὅτι ἡ πτώχευσις αὐτοῦ προῆλθεν ἐξ ἀναιτίων δυστυχημάτων. Οἱ γερμανικοὶ νόμοι οἱ ἀπαγγέλλοντες τὰς ἀνικανότητας ὀρίζουσιν

(1) Ἐφ. τῶν Παρισίων (δικαστικὸν συμβούλιον), 19 Φεβρουαρίου 1897, D. 1897. 2. 223.

(2) Ἐν τῷ νομῷ τοῦ Σηκουάνα ἐκηρύχθησαν ἐν ἔτει 1889 6 ἀποκαταστάσεις, 8 ἐν ἔτει 1890, (;) ἐν ἔτει 1891, 5 ἐν ἔτει 1892, 3 ἐν ἔτει 1893, 5 ἐν ἔτει 1894, 9 τῷ 1895, 6 τῷ 1896, 3 τῷ 1897.

ὅτι παύουσιν αὐταὶ μετ' αὐτῆς ταύτης τῆς πτωχεύσεως. Εἰδικοί
ὅμως νόμοι ἐν τισὶ τῶν χωρῶν τῆς Γερμανίας δείκνυνται αὐστηρό-
τεροι· οὕτω ἐν Ἀλσατία καὶ Λοθαριγγία αἱ πολιτικαὶ ἀνικανότη-
τες τοῦ πτωχεύσαντος δὲν παύουσιν, εἰ μὴ ἐν περιπτώσει εἴτε πλη-
ρωμῆς πάντων τῶν χρεῶν αὐτοῦ, εἴτε κηρύξεως αὐτοῦ ὡς συγγνω-
στοῦ, εἴτε ἀμέμπτου διαγωγῆς αὐτοῦ ἐπὶ πέντε ἔτη (Νόμος τῆς
8 Ἰουλίου 1879 περὶ τῆς ἐκτελέσεως τῶν δικαστικῶν νόμων ἐν
Ἀλσατία καὶ Λοθαριγγία (ἄρθρ. 31). Ἐν Ἰσπανίᾳ οἱ συμβιβασ-
θέντες πτωχεύσαντες ἔχουσι τὸ δικαίωμα νὰ ἀποκατασταθῶσιν,
ἀφοῦ πληρώσωσι τὰ ὑπεσχημένα ὑπ' αὐτῶν μερίσματα· μόνον οἱ μὴ
τυχόντες συμβιβασμοῦ πτωχεύσαντες ὑποχρεοῦνται νὰ πληρώσωσιν
ἀκεραίως τὰ χρέη. Κατὰ τὸν ἰταλικὸν ἐμπορικὸν κώδικα, πρέπει,
κατ' ἀρχήν, νὰ ἔχη πληρώσει ὁ πτωχεύσας ἀκεραίως τὰ χρέη του,
ἵνα διαγραφῇ τὸ ὄνομα αὐτοῦ ἐκ τοῦ πίνακος τῶν πτωχευτῶν,
ἀλλ' ὅταν ἐκ τῆς ἐξετάσεως τῶν περιστάσεων τῆς πτωχεύσεως καὶ
ἐκ τῶν ὁρῶν τοῦ συμβιβασμοῦ φαίνεται ἐξαγόμενον, ὅτι ὁ πτωχεύ-
σας εἶναι ἄξιος ἰδιαιτέρων εὐνοιῶν, ἢ ἐπικυρωτικῇ τοῦ συμβιβασ-
μοῦ ἀπόφασις δύναται νὰ διατάξῃ τὴν διαγραφὴν τοῦ ὀνόματος
τοῦ ὀφειλέτου ἐκ τοῦ καταλόγου τῶν πτωχευσάντων ἅμα τῇ ἐκτε-
λέσει τῶν ὑπ' αὐτοῦ διὰ τοῦ συμβιβασμοῦ ἀναληφθεισῶν ὑποχρεώ-
σεων. Ἀλλ' ὁ βελγικὸς περὶ πτωχεύσεως νόμος τοῦ 1851 (ἄρθρ.
586) ἀντιγράφει τὰς περὶ ἀποκαταστάσεως διατάξεις τοῦ γαλλι-
κοῦ κώδικος, ἐξαρτήσας αὐτὴν ἐκ τῆς ἀκεραίας πληρωμῆς τῶν
χρεῶν τοῦ πτωχεύσαντος.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΕΒΔΟΜΟΝ

ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΔΙΚΑΣΤΙΚΩΝ ΕΚΚΑΘΑΡΙΣΕΩΝ ⁽¹⁾

1001. Ἐπὶ τριάκοντα καὶ ἐπέκεινα ἔτη ὁ νόμος τῆς 28 Μαΐου 1838, ὁ ἀναπλάσας τὸ Γ' βιβλίον τοῦ ἐμπορικοῦ κώδικος, οὐδεμιᾶς σχεδὸν ἐπικρίσεως ἐγένετο ἀντικείμενον. Διὸ ὀλίγαι ἐπηνέχθησαν εἰς αὐτὸν τροποποιήσεις, καὶ αὐταὶ δὲ ἀκόμῃ ἀνεφέροντο εἰς δευτερεύοντα σημεῖα, τὸν ἐπὶ ἐγκαταλείψει τοῦ ἐνεργητικοῦ συμβιβασμόν (Νόμ. τῆς 17 Ἰουλίου 1856) ⁽²⁾, τὸ προνόμιον τοῦ ἐκμισθωτοῦ ἀκινήτων ἐν περιπτώσει πτωχεύσεως τοῦ μισθωτοῦ (Νόμος τῆς 12 Φεβρουαρίου 1872) ⁽³⁾. Ἀλλ' ἡ μεταρρύθμισις τῆς περὶ πτωχεύσεως νομοθεσίας ἐζητήθη μετὰ πολλῆς ζωηρότητος ἀπὸ τοῦ 1871. Αἱ πολυπληθεῖς παύσεις πληρωμῶν αἱ προξενηθεῖσαι ἐκ τῶν δυστυχημάτων τοῦ ἐξωτερικοῦ καὶ τοῦ ἐμφυλίου πολέμου, αἱ προσωριναὶ μετριάσεις αἱ ἐπενεχθεῖσαι κατὰ τὰ ἔτη 1870 καὶ 1871 εἰς τὰς ἀύστηρότητας τοῦ νόμου ὑπὲρ τῶν ἐμπόρων οἵτινες ἐγένοντο θύματα τῶν πολεμικῶν συμβεβηκότων ⁽⁴⁾, συνετέλεσαν εἰς τὸ

(1) Νόμος τῆς 4 Μαρτίου 1889 καὶ τῆς 4 Ἀπριλίου 1890.—*Traité théorique et pratique de la liquidation judiciaire* ὑπὸ Maxime Lecomte (ὁ συγγραφεὺς μετέσχεν, ὡς βουλευτῆς, τῆς ἐκπανήσεως τοῦ νόμου, προτάσσονται δὲ τῆς πραγματείας αὐτοῦ αἱ προπαρασκευαστικαὶ ἐργασίαι), 1 τόμ. εἰς 8ον, 1890, *Code pratique des liquidations et faillites*, ὑπὸ Frémont et Comberlin, 2 τόμ. εἰς 8ον 1889. *Du régime de la liquidation judiciaire, de ses inconvénients et de ses avantages*, ὑπὸ Eug. Malapert, 1 τόμ. εἰς 8ον, 1892 (ὑπόμνημα βραβευθὲν ὑπὸ τῆς νομικῆς σχολῆς τῶν Πεννῶν).

(2) Ὅρα ἀριθ. 736 καὶ ἐπόμε.

(3) Ὅρα ἀριθ. 864 καὶ ἐπόμε.

(4) Διάταγμα τῆς 7 Σεπτεμβρίου 1870. Νόμος τῆς 22 Ἀπριλίου 1871 καὶ τῆς 9 Σεπτεμβρίου 1871 Περὶ τῶν ἐξωδίκων συμβιβασμῶν. Ὅρα ἀριθ. 1005.

νὰ ἐπισύρῃσι τὴν προσοχὴν τῆς κοινῆς γνώμης ἐπὶ τῶν μειονεκτημάτων τῆς ἡμετέρας νομοθεσίας (1).

1002. Ἡ κυριωτέρα κατὰ τῶν ἡμετέρων νόμων μομφὴ εἶναι ἡ ἐπομένη :

Ὁ γαλλικὸς νόμος ἐμετριάσθη σφόδρα ἐν ἔτει 1838· ἐν τούτοις, ἔλεγον, εἶναι ἀκόμη καθ' ὑπερβολὴν αὐστηρός. Εἶναι βέβαιον, ὅτι ἐνίοτε ὁ ἔμπορος περιπίπτει εἰς κατὰστασιν πτωχεύσεως, χωρὶς νὰ διέπραξέ τι τὸ ἐπίφογον, ἕνεκα γεγονότων ἀπροόπτων. Ὁ γαλλικὸς νόμος, διαφόρως πρὸς πολλοὺς ξένους νόμους (2), οὐδὲν πράττει ὅπως προστατεύσῃ τὸν δυστυχῆ καὶ καλῆς πίστεως ἔμπορον ἀπὸ τῆς πτωχεύσεως. Καὶ ἐκείνος ἀκόμη ὅστις οὐδὲν τὸ ψεκτὸν διέπραξε ὑπόκειται εἰς τὰς ἀνικανότητας ὥς συνεπάγεται ἡ πτώχευσις· δὲν ἀπαλλάσσεται μάλιστα αὐτῶν μήτε διὰ τοῦ συμβιβασμοῦ μήτε διὰ τῆς κηρύξεως αὐτοῦ ὡς συγγνωστοῦ. Αἱ πολιτικαὶ δὲ μάλιστα ἀνικανότητες φαίνονται ἀναγκάίως κατ' ἐξοχὴν βαρεῖαι ὑπὸ τὸ κράτος τῆς καθολικῆς ψηφοφορίας, καθ' ὃ τὸ δικαίωμα τοῦ ἐκλέγειν καὶ ἐκλέγεσθαι θεωροῦνται ὡς πρωτεύοντα δικαιώματα. Προσωρινῶς μόνον, εἰς ἐποχὰς δημοσίων συμφορῶν, παρεμβαίνει ὁ νομοθέτης, ὅπως ἔλθῃ ἄρωγός τῶν ἐμπόρων τῶν πασχόντων ἐκ τῶν συμβεβηκότων καὶ ὅπως προστατεύσῃ αὐτοὺς κατὰ τῶν ἐκπτώσεων τῶν συναφῶν πρὸς τὴν πτώχευσιν (3).

(1) Ἐν ἔτει 1878 ἐσχηματίσθη ἐπιτροπὴ (comité) ἐμπόρων ἐν Παρισίοις, ὅπως προκαλέσῃ τὴν μεταρρύθμισιν τῆς νομοθεσίας.

Ὅρα *Economiste français* τῆς 12 Φεβρουαρίου 1881 καὶ τῆς 10 Ἰουνίου 1882 : λόγος ἐναρκτήριος τοῦ Gallot ἀπαγγελθεὶς ἐν τῷ Ἐφετείῳ τῆς Angers τῇ 3 Νοεμβρίου 1882 (*Journal des faillites*, 1882, σελ. 626 καὶ ἐπόμε.). Esnault, *Traité des faillites*, I, πρόλογος τοῦ Planquette.

Ἐν ἔτει 1884, ἡ Ἀκαδημία τῶν ἠθικῶν καὶ πολιτικῶν ἐπιστημῶν προεκήρυξε διαγωνισμόν περὶ τῆς μεταρρυθμίσεως τοῦ περὶ πτωχεύσεως νόμου. Τὸ βραβευθὲν ὑπόμνημα, ἔργον τοῦ Thaller, ἐδημοσιεύθη ἐν ἔτει 1887 εἰς δύο τόμους ὑπὸ τὸν τίτλον *Des faillites en droit comparé*.

Ἡ *Union des banquiers des départements* προεκήρυξεν ἐπίσης ἐν ἔτει 1884 διαγωνισμόν περὶ τοῦ αὐτοῦ θέματος. Ὅρα τὴν ἔκθεσιν τοῦ Ch. Lyon-Caen περὶ τῶν εἰς τὸν διαγωνισμόν ταῦτον ὑποβληθέντων ἔργων ἐν τῷ *Journal des faillites*, 1886, σελ. 190 καὶ ἐπόμε.

(2) Ὅρα ἀριθ. 1130 καὶ ἐπομ.

(3) Ὅρα πλὴν τῶν νόμων τῶν μνημονευομένων ἐν τῇ σημειώσει 4 τῆς σελίδος 326 τὸν νόμον τῆς 22 Αὐγούστου 1848 (ἀριθ. 1005).

Ἡ ὑπερβολικὴ αὐστηρότης τοῦ νόμου ἐπιφέρει λίαν δυσαρέστους συνεπειάς. Ὁ φόβος τῆς πτωχεύσεως παρασύρει τοὺς ἐμπόρους εἰς τὸ νὰ ἀποκρύπτωσι τὴν κατάστασίν των καὶ νὰ ἐπιβραδύνωσιν ὅσον τὸ δυνατόν περισσότερο τὴν ἐποχὴν καθ' ἣν καταθέτουσι τὸν ἰσολογισμόν των. Αἱ πολλὰ πράξεις ὡς ἐνεργοῦσι πρὸς ἀποφυγὴν τῆς κηρύξεως τῆς πτωχεύσεως ἐπιφέρουσι τὴν ἐλάττωσιν τοῦ ἐνεργητικοῦ αὐτῶν, ὅταν δὲ κηρύσσῃται ἡ πτώχευσις εἴτε ἐπὶ τῇ καταθέσει τοῦ ἰσολογισμοῦ, εἴτε ἐπὶ τῇ αἰτήσει τῶν πιστωτῶν ⁽¹⁾, τοῦθ' ὅπερ συμβαίνει συχνότερον, τοσοῦτον ἡλαττωμένον τυγχάνει τὸ ἐνεργητικόν, ὥστε οἱ πιστωταὶ λαμβάνουσι γελοῖα μερίσματα καὶ πολλάκις παύουσιν αἱ ἐργασίαι τῆς πτωχεύσεως δι' ἀνεπάρκειαν ἐνεργητικοῦ ⁽²⁾. συμφέρον λοιπὸν ἦτο νὰ κατασταθῇ ὁ νόμος ἡπιώτερος ⁽³⁾ καὶ νὰ χορηγηθῶσιν ἴσως πλεονεκτήματά τινα εἰς τοὺς ἐμπόρους οἵτινες προκαλοῦσιν αὐτοὶ οὗτοι τὴν κήρυξιν τῆς πτωχεύσεως ⁽⁴⁾.

1003. Πλὴν τῆς μομφῆς ταύτης, προερχομένης κυρίως ἐκ μέρους τῶν ἐνδιαφερομένων, ἡγείροντο καὶ φωναὶ ὑπὲρ μεταρρυθμίσεως καὶ ἄλλων τινῶν σημείων. Συνεζητεῖτο τὸ ζήτημα τῆς ἐπεκτάσεως τῆς πτωχεύσεως καὶ εἰς τοὺς μὴ ἐμπόρους, συμφώνως πρὸς τὰ ἰσχύοντα ἐν πολλαῖς ξέναις χώραις. Ἐζητεῖτο ἡ εἰσαγωγὴ τοῦ θεσμοῦ τῶν ἐλεγκτῶν καὶ ὁ περιορισμὸς τῆς ἐξουσίας τοῦ δικαστηρίου τοῦ νὰ ἀνάγῃ εἰς τὸ παρελθόν τὸ χρονικὸν σημεῖον τῆς παύσεως τῶν πληρωμῶν. Ἰδοὺ δὲ τί ἐλέγετο ὡς πρὸς τὰ δύο ταῦτα σημεῖα :

Οἱ πιστωταὶ ὡς ἐκ τοῦ μεγάλου ἀριθμοῦ των δὲν ἡδύναντο νὰ ἐνασκήσωσι σοβαρὰν ἐπίβλεψιν ἐπὶ τῶν ἐργασιῶν τῆς πτωχεύσεως καὶ νὰ ἐπιταχύνωσιν αὐτάς. Ἡ ἐκκαθάρισις τῆς πτωχεύσεως εἶναι μακρὰ καὶ δαπανηρά. Οἱ σύνδικοι ἔχουσιν ἐν αὐτῇ ἐξουσίαν ὑπε-

(1) Ὅρα τόμ. Ζ'. ἀριθ. 86 δις.

(2) Ὅρα ἀριθ. 760 καὶ 786.

(3) Δικαστήριά τινα ἀνεγνώρισαν σιωπηρῶς τὴν ὑπερβάλλουσαν αὐστηρότητα τῆς νομοθεσίας, καθιεροῦντα εἰδικὰς διαδικασίας πρὸς ἀποτροπὴν τῆς πτωχεύσεως ἀπὸ τῶν ἐμπόρων οὓς ἔκρινον ἀξίους ὑπολήψεως. — Ὅρα ἐφ. τῆς Lyon 17 Μαρτίου 1881. D, 1881. 2. 247.

(4) Ὅρα ἀριθ. 38 καὶ 39.

ράγαν εὐρεῖαν, ἰδίᾳ ὑπὸ τὴν ἔποψιν τῆς ἐνασκήσεως τῶν δικαστικῶν πράξεων. Συμφέρον θὰ ἦτο κατ' ἀπομίμησιν τῶν ἰσχυόντων ἐν πολλαῖς ξέναις νομοθεσίαις ⁽¹⁾ νὰ ὑπῆρχον πρὸς τῇ συνελεύσει τῶν πιστωτῶν ἀντιπρόσωποι τῆς συνελεύσεως ταύτης ἐντεταλμένοι νὰ ἐπιβλέπωσι τὰς ἐργασίας τῆς πτωχεύσεως καὶ νὰ ἐξελέγχωσι τὴν διοίκησιν τῶν συνδίκων.

Ὁ ἐμπορικὸς κώδιξ ἐπιτρέπει νὰ ἀνάγῃται εἰς τὸ παρελθὸν εἰς τὴν μᾶλλον ἀπομεμακρυσμένην ἐποχὴν τὸ χρονικὸν σημεῖον τῆς παύσεως τῶν πληρωμῶν. Κατὰ συνέπειαν, αἱ ἀκυρότητες τῶν ἄρθρων 446 καὶ ἐπομ. θίγουσιν ἐνίοτε πράξεις γενομένας πολὺν χρόνον πρὸ τῆς ἀποφάσεως τῆς κηρυξάσης τὴν πτώχευσιν, ὡς ἐκ τούτου δὲ δὲν δύναται τις νὰ συναλλαχθῇ ἐν πλήρει ἀσφαλείᾳ μετὰ τῶν ἐμπόρων. Καταφέρεται οὕτω σοβαρὸν τραῦμα κατὰ τῆς ἐμπορικῆς πίστεως. Ἀνάγκη λοιπόν, κατ' ἀπομίμησιν διαφόρων ξένων νόμων ⁽²⁾, νὰ ὀρισθῇ ἐποχὴ πέραν τῆς ὁποίας δὲν δύναται τὸ δικαστήριον νὰ ἀναγάγῃ τὴν παῦσιν τῶν πληρωμῶν. Ὑπάρχουσιν οἱ ζητοῦντες μόνον τὴν κατάργησιν τῆς προθεσμίας τῶν δέκα ἡμερῶν τῶν προηγουμένων τῆς χρονολογίας τῆς παύσεως τῶν πληρωμῶν, κατὰ τὴν διάρκειαν τῶν ὁποίων πράξεις τινὲς ἀπαριθμοῦμεναι ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 446 κηρύσσονται ἄκυροι.

1004. Αἱ κατὰ τῆς περὶ πτωχεύσεως νομοθεσίας ἀπευθυνόμεναι ἐπικρίσεις ἤγαγον εἰς τὴν κυβέρνησιν τὸν νόμον τῆς 4 Μαρτίου 1889 περὶ τῆς δικαστικῆς ἐκκαθαρίσεως. Ἡ προπαρασκευὴ τοῦ νόμου τούτου ἀπῆρτησε πολὺν χρόνον, τὸ σημερινὸν δὲ κείμενον ἐξήχθη ἐκ νομοσχεδίου μᾶλλον ἐκτεταμένου, ὅπερ ἦτο προωρισμένον εἰς ἀνάπλασιν τοῦ συνόλου τῆς νομοθεσίας τοῦ 1838.

Δὲν στερεῖται ἐνδιαφέροντος ἡ ἀνάμνησις τῶν φάσεων δι' ὧν διῆλθον αἱ σχετικαὶ πρὸς τὴν μεταρρύθμισιν ἐργασίαι καὶ πῶς δὲν κατέληξαν σχεδὸν εἰ μὴ εἰς τὴν εἰσαγωγὴν μετριασμένης τινὸς πτωχεύσεως πρὸς τῇ ὑπὸ τοῦ ἐμπ. κώδικος κανονιζομένη πτωχεύσει καὶ εἰς τὴν μεταρρύθμισιν νομίμων τινῶν διατάξεων περὶ τῆς πτωχεύσεως. Ἀπηρτίσθησαν οὕτω πολλαὶ νομοθετικαὶ πράξεις τὰς ὁποίας ἐπωφελῶς δύναται τις νὰ συμβουλευθῇ, ἐὰν ἐπανεέλθῃ ἡμέραν

(1) Ὅρα ἀριθ. 462 τρίς.

(2) Βελγικὸς κώδιξ. ἄρθρ. 442, ἐδάφ. 3· γερμανικὸς νόμος ἄρθρ. 26.

τινά, ὡς προηγγέλθη ὅτι θέλει γίνεαι, τὸ ζήτημα τῆς μεταρρυθμίσεως τοῦ συνόλου τοῦ νόμου.

1005. Συνετέλεσαν δὲ εἰς τὸ νὰ ἐπισύρῃσι τὴν προσοχὴν τῆς κοινῆς γνώμης ἐπὶ τῆς αὐστηρότητος τῆς ἡμετέρας νομοθεσίας τὰ προσωρινὰ μέτρα τὰ ληφθέντα κατὰ τὰ ἔτη 1848, 1870 καὶ 1871 πρὸς ἀρωγὴν τῶν ἐμπόρων, οἵτινες ἐγένοντο θύματα τῶν συμβεβηκότων τῶν χρόνων ἐκείνων (ἀριθ. 1001). Διὸ ἐνδιαφέρει νὰ ἀναμνησθῶμεν εἰς τί συνίστανται τὰ μέτρα ταῦτα.

Ὁ νόμος τῆς 22 Αὐγούστου 1848, ὁ λεγόμενος νόμος περὶ τῶν ἐξωδίκων συμβιβασμῶν (*concordats amiables*), ὥρισεν, ὅτι αἱ ἀναστολαὶ ἢ παύσεις πληρωμῶν αἱ ἐπελθοῦσαι μετὰ τὴν 24 Φεβρουαρίου 1848, μέχρι τῆς δημοσιεύσεως τοῦ νόμου τούτου, καίπερ διεπόμεναι ὑπὸ τῶν διατάξεων τοῦ Γ' βιβλίου τοῦ ἐμπορικοῦ κώδικος, δὲν θέλουσι χαρακτηρισθῇ ὡς πτώχευσις καὶ δὲν θέλουσιν ἐπιφέρει τὰς ἀνικανότητας τὰς συναφεῖς πρὸς τὴν ιδιότητα τοῦ πτωχεύσαντος εἰ μὴ εἰς τὴν περίπτωσιν, καθ' ἣν τὸ ἐμποροδικεῖον θὰ ἀπεποιεῖτο νὰ ἐπικυρώσῃ τὸν συμβιβασμόν, ἢ, ἐπικυροῦν αὐτόν, δὲν θὰ ἐκήρυττε τὸν ὀφειλέτην ἀπηλλαγμένον τοῦ χαρακτηρισμοῦ τούτου (ἄρθρ. 1). Ἀλλὰ δὲν εἶναι τοῦτο μόνον : κατὰ τὸν αὐτὸν νόμον (ἄρθρ. 2), τὸ ἐμποροδικεῖον εἶχε τὴν ἐξουσίαν, ἐὰν συνήφθη ἤδη ἐξώδικος διευθέτησις μεταξὺ τοῦ ὀφειλέτου καὶ τοῦ ἡμίσεος κατ' ἀριθμὸν τῶν πιστωτῶν αὐτοῦ, ἀντιπροσωπευόντων τὰ τρία τέταρτα κατὰ πρῶτον, νὰ ἀπαλλάξῃ τὸν ὀφειλέτην τῆς ἐπιθέσεως τῶν σφραγίδων καὶ τῆς δικαστικῆς ἀπογραφῆς. Ἐν τῇ περιπτώσει ταύτῃ δὲν ὑπῆρχεν ἀπαλλοτρίωσις ἀπὸ τῆς διαχειρίσεως : ὁ ὀφειλέτης διετῆρει τὴν διοίκησιν τῶν ὑποθέσεων του καὶ προέβαιεν εἰς τὴν ἐκκαθάρισιν, συντρέχων μετὰ τῶν τακτικῶς διορισθέντων συνδίκων καὶ ὑπὸ τὴν ἐπίβλεψιν δικαστοῦ τεταγμένου ὑπὸ τοῦ δικαστηρίου, δὲν ἠδύνατο ὅμως νὰ συνάψῃ νέα χρέη δυνάμενα νὰ ἀντιταχθῶσι κατὰ τῆς ὁμάδος τῶν πιστωτῶν. Ρητέον δ' ἄλλως ὅτι αἱ διατάξεις τοῦ ἐμπορικοῦ κώδικος περὶ τῆς ἐξελέγξεως τῶν πιστώσεων, περὶ τοῦ συμβιβασμοῦ, περὶ τῶν προηγουμένων αὐτοῦ καὶ ἐπομένων πράξεων καὶ περὶ τῶν συνεπειῶν τῆς πτωχεύσεως, ἅφ' ὧν δὲν εἶχεν ἀπαλλαγῇ ὁ ὀφειλέτης ὑπὸ τοῦ νόμου (ἀνικανότητων, χαρακτηρισμοῦ αὐτοῦ ὡς πτωχεύσαντος) ἐξηκολούθουν ἐφαρμοζόμεναι.

Ἐξ ἀφορμῆς τῶν ἀνωμαλιῶν ἃς ἐπροξένησαν ὁ ἐξωτερικὸς πόλεμος καὶ ἡ ἐπανάστασις τοῦ δήμου (Commune), διάταγμα τῆς 7 Σεπτεμβρίου 1870 καὶ οἱ νόμοι τῆς 22 Ἀπριλίου καὶ τῆς 9 Σεπτεμβρίου τοῦ 1871 ἐθέσπισαν ἐκ νέου τὰς διατάξεις τοῦ νόμου τῆς 22 Αὐγούστου 1848 διὰ τὰς ἀναστολάς ἢ παύσεις πληρωμῶν τὰς ἐπελθούσας ἀπὸ τῆς 10 Ἰουλίου 1870 μέχρι τῆς 31 Αὐγούστου 1871.

1006. Ἀπόπειραι εἶχον γίνει ὅπως δοθῇ ὀριστικὸς χαρακτήρ ἐν τῇ ἡμετέρᾳ νομοθεσίᾳ εἰς τὰς διατάξεις τῶν νόμων τοῦ 1871 (1). Αἱ ἀπόπειραι αὗται ἀπέτυχον. Ἐν ἔτει 1878 ἐσχηματίσθη ἐν Παρισίῳ ἐπιτροπὴ (comité) ἐμπόρων ἐπὶ τῷ σκοπῷ νὰ ὑποβάλλῃ εἰς τὰς βουλὰς τὰς εὐχὰς τῆς ἐμπορικῆς τάξεως περὶ τῶν ἐπενεκτέων μεταρρυθμίσεων ἐν τῇ περὶ πτωχεύσεως νομοθεσίᾳ. Ἐκ τῶν ἐργασιῶν δὲ τῆς ἐπιτροπῆς ταύτης ἐξῆλθε πρότασις νόμου ὑποβληθεῖσα εἰς τὴν βουλὴν τῇ 15 Ἰουνίου 1880 ὑπὸ τοῦ Saint-Martin καὶ τινων συναδέλφων του. Τὸ σχέδιον τοῦτο, ἐκ 263 ἄρθρων ἀποτελούμενον, προώριστο νὰ ἀντικαταστήσῃ ὁλοσχερῶς τὸ τρίτον βιβλίον τοῦ ἐμπορικοῦ κώδικος ὡς εἶχεν ἤδη ἀναθεωρηθῇ ἐν ἔτει 1838. Ἐτροποποίει δὲ ἐν πολλοῖς τὸν ἐμπορικὸν κώδικα. Αἱ σπουδαιότεραι τῶν μεταβολῶν ἦσαν αἱ ἐπόμεναι : 1ον ἡ πτώχευσις ἀντικαθίστατο διὰ τῆς παύσεως τῶν πληρωμῶν μηδεμίαν συνεπαγομένης ἀνικανότητά· 2ον ἡ κατὰστάσις αὕτη ἐνομοθετεῖτο διὰ τε τοὺς ἐμπόρους καὶ τοὺς μὴ ἐμπόρους· 3ον ὁ συμβιβασμὸς δὲν ἠδύνατο νὰ περιέχῃ εἰ μὴ παραχωρήσεις προθεσμιῶν, οὐχὶ μερικὰς ἀφέσεις. Ἐν ἔτει 1881 ὑπεβλήθη εἰς τὴν Βουλὴν ὑπὸ τῶν κυρίων Richard Waddington καὶ Dautresme ἑτέρα πρότασις ἀποσκοποῦσα εἰς τὴν μονιμοποίησιν τοῦ συστήματος τῶν ἐξωδίκων συμβιβασμῶν. Τότε ἀνετέθη ὑπὸ τῆς κυβερνήσεως εἰς τὸ Συμβούλιον τῆς Ἐπικρατείας νὰ προετοιμάσῃ νομοσχέδιον, τὸ ὁποῖον εἰσήχθη εἰς τὴν Βουλὴν ἐν ἔτει 1882 (2). Ἡ κυριωτέρα καινοτομία τοῦ νομοσχεδίου τούτου συνίστατο εἰς τὸ ὅτι πᾶς ὀφειλέτης ἀπηλλάσσεται προσωρινῶς ἐν περιπτώσει παύσεως τῶν πλη-

(1) Πρότασις τοῦ Ducuing πρὸς τὴν Ἐθνικὴν Συνέλευσιν.

(2) Εἰσηγητὴς τοῦ νομοσχεδίου τούτου ἐν τῷ Συμβουλίῳ τῆς Ἐπικρατείας ὑπῆρξεν ὁ Courcelle Seneuil.

ρωμῶν τοῦ χαρακτηρισμοῦ αὐτοῦ ὡς πτωχεύσαντος μέχρι τῆς συντελέσεως τῆς περὶ τοῦ συμβιβασμοῦ ψηφοφορίας τῶν πιστωτῶν. Ἐν ἀρχῇ ἀπεκλήθη τοῦτο ἀναστολὴ πληρωμῶν. Ὁ ὀφειλέτης, καθάπερ ὁ πτωχεύσας, ἀπηλλοτριουτο τῆς διαχειρίσεως τῆς περιουσίας του, ἥτις περιήρχετο εἰς προσωρινούς διοικητάς, τῶν ὁποίων καθήκοντα ἦσαν αὐτὰ τὰ τῶν συνδίκων. Οἱ πιστωταί, ἀδιαφόρως ἂν ἐγίνετο ἢ μὴ συμβιβασμός, ὥφειλον νὰ ἀποφανθῶσιν, ἂν ὁ ὀφειλέτης ἦτο ἢ μὴ συγγνωστός. Ἄν μὴ ἀνεγνωρίζετο συγγνωστός, ἐκηρύσσετο πτωχεύσας καὶ ὑπήγετο ἔνεκα τούτου εἰς τὰς διαφόρους ἀδυναμίας τὰς συναφεῖς πρὸς τὴν ιδιότητα ταύτην. Ἐὰν τούταντι ὁ ὀφειλέτης ἐκηρύσσετο συγγνωστός, διέφευγε τὸν τε χαρακτηρισμὸν αὐτοῦ ὡς πτωχεύσαντος καὶ τὰς ἀνικανότητας, ἃς συνεπάγεται ἡ πτώχευσις.

Ἡ ἐπιτροπὴ τῆς Βουλῆς, ἐπιληφθεῖσα τῆς μελέτης τῶν διαφορῶν τούτων προτάσεων νόμου καὶ τοῦ σχεδίου τῆς κυβερνήσεως, κατήρτισε καὶ αὐτὴ ἡ ἰδίᾳ πλήρες σχέδιον. Τὸ σχέδιον τοῦτο διατάσσει τὰ τῆς δικαστικῆς ἐκκαθαρίσεως, δι' ἧς ὁ πτωχεύσας καὶ καλῆς πίστεως ὀφειλέτης ὁ σπεύσας ν' ἀποκαλύψῃ τὴν παῦσιν τῶν πληρωμῶν του, καταθέτων τὸν ἰσολογισμόν του ἐντὸς προθεσμίας μὴ ἀπεχούσης τῆς ἐποχῆς καθ' ἣν αὕτη ἐπῆλθεν, ἀποφεύγει τὸν χαρακτηρισμὸν τοῦ πτωχεύσαντος, τὴν ἀπὸ τῆς διαχειρίσεως τῆς περιουσίας του ἀπλλοτριώσιν καὶ ὠρισμένας ἀνικανότητας. Ἐπειτα τὸ σχέδιον περιεῖχε διατάξεις περὶ τῆς κυρίως πτωχεύτεως. Ἡ ἐπιτροπὴ, φοβουμένη μήπως βραδύνη πολὺ ἢ ψήφισις τοῦ νομοσχεδίου, ἀπεχώρισε τὸ μέρος τὸ ἀναφερόμενον εἰς τὴν δικαστικὴν ἐκκαθάρισιν, ὅπερ ἀπέβη ὁ νόμος τῆς 4 Μαρτίου 1889 Ὁ νόμος οὗτος ὀργανίζει καὶ ὑποβάλλει ὑπὸ ὠρισμένον σύστημα κανόνων τὴν δικαστικὴν ἐκκαθάρισιν, εἴτα δὲ περιέχει ὀλίγας τινὰς μόνον νέας διατάξεις κοινὰς εἰς τε τὴν πτώχευσιν καὶ τὴν δικαστικὴν ἐκκαθάρισιν.

Δυνάμεθα νὰ εἴπωμεν ὅτι ἡ δικαστικὴ ἐκκαθάρισις εἶναι εὐεργέτημα ὅπερ παρέχεται εἰς τὸν ἔμπορον τὸν παύσαντα τὰς πληρωμὰς του καὶ χάρις εἰς τὸ ὅποιον ἡ κατὰστασις αὐτοῦ διακαانونίζεται ὀλιγώτερον αὐστηρῶς καὶ μᾶλλον ταχέως ἢ ἐν περιπτώσει πτωχεύσεως (1).

(1) Ἐκ τῶν ἐξηγήσεων τῶν διδομένων ἐν τοῖς ἐπομένοις θέλει προκύψει.

Ὁ κύριος σκοπὸς τοῦ νέου νόμου εἶναι ὁ μετριασμὸς τῶν αὐστηροτήτων τῆς πτωχεύσεως ὥς πρὸς τὸν καλῆς πίστεως ἔμπορον, ὅστις, ἐξ ἑαυτοῦ, ἐντὸς προθεσμίας μὴ ἀπεχούσης ἀπὸ τῆς ἐποχῆς τῆς παύσεως τῶν πληρωμῶν του, καθιστᾷ αὐτὴν γνωστὴν εἰς τὸ δικαστήριον διὰ τῆς καταθέσεως τοῦ ἰσολογισμοῦ του συνοδευομένης δι' αἰτήσεως περὶ δικαστικῆς ἐκκαθαρίσεως. Διὰ τῆς διατάξεως ταύτης ἐπεδεικνύετο μεγαλειτέρα μακροθυμία πρὸς τὸν δυστυχῆσαντα καὶ καλῆς πίστεως ἔμπορον, τὸ μὲν διότι ἐκρίνετο τοῦτο δίκαιον, τὸ δὲ διότι ἐκράτει ἡ ἐλπίς, ὅτι οἱ ἔμποροι, πρὸς αὐτὸ τὸ συμφέρον τῶν ἑαυτῶν πιστωτῶν, θὰ ἐπείθοντο νὰ μὴ καταφεύγῃσι, πρὸ τῆς ἀποκαλύψεως τῆς δυσχεροῦς οἰκονομικῆς καταστάσεώς των, εἰς τὰς ἀπελπιστικὰς προσπάθειας αἰτίνες ὥς ἐπὶ τὸ πολὺ συντελοῦσι τὴν καταστροφὴν των καὶ ἄγουσι, κηρυττομένης τῆς πτωχεύσεως, εἰς συχνὰς παύσεις τῶν ἐργασιῶν αὐτῆς δι' ἀνεπάρκειαν τοῦ ἐνεργητικοῦ.

Ὁ ἐν καταστάσει δικαστικῆς ἐκκαθαρίσεως ἔμπορος καλεῖται ἐν τῇ πρακτικῇ *liquidé* (ἐκκαθαρισμένος). Ἡ λέξις εἶναι κατάλληλος, δὲν εἶναι ὅμως γαλλικὴ(*), καὶ θέλομεν ἀποφύγει τὴν χρῆσιν αὐτῆς.

1007. Ἡ δικαστικὴ ἐκκαθάρισις καὶ ἡ πτώχευσις ὑποθέτουσιν οὐσιωδῶς τὸ αὐτὸ γεγονός, τὴν παύσιν τῶν πληρωμῶν ἐμπορίου. Πλὴν τούτου ἀμφοτέρω τείνουσι πρὸς τὸν αὐτὸν γενικὸν σκοπὸν, τὴν περιφρούρησιν τῶν συμφερόντων τῶν πιστωτῶν καὶ τὴν ἀνάθεσιν τῆς τύχης τῆς περιουσίας τοῦ ὀφειλέτου εἰς χεῖρας τῆς πλειονοψηφίας αὐτῶν. Κατὰ συνέπειαν φυσικὸν τυγχάνει νὰ παρουσιάζωσιν αἱ δύο θεσμοὶ μεγάλην ἀναλογίαν καὶ νὰ ἔχωσι πολλοὺς κοινούς κανόνας. Ὁ νομοθέτης τοῦ 1889, ὅστις, μὴ κανονίζων ὁλοσχερῶς τὴν κατάστασιν τοῦ ἐμπορίου τοῦ παύσαντος τὰς πληρωμὰς του, διετῆρει πρὸς τῇ δικαστικῇ ἐκκαθαρίσει τὸ σύστημα τῆς πτωχεύ-

ὅτι ἡ ὀνομασία δικαστικὴ ἐκκαθάρισις δὲν ἀνταποκρίνεται εἰς τὴν πραγματικότητα· ὁ νομοθέτης δὲν διέταξε νέον τρόπον ἐκκαθαρίσεως τῆς περιουσίας τοῦ ἐν καταστάσει παύσεως τῶν πληρωμῶν ἐμπορίου.

(*) Σ. Μ. Τὸ γαλλικὸν κείμενον ἔχει ὥς ἐξῆς : C'est un mot commode ; mais il n'est pas français. Διὰ τοῦ ὅρου γαλλικὴ, θὰ ἐννοοῦσι βεβαίως οἱ συγγραφεῖς ὀρθὴ κατὰ τοὺς κανόνας τῆς γραμματικῆς, ἀφοῦ ἡ λέξις δὲν εἶναι ὀλιγώτερον γαλλικὴ τῆς λέξεως *liquidation*, ἐκκαθάρισις, ἐν τῷ ὅρῳ *liquidation judiciaire*.

σεως ὅπως ἦτο κανονισμένον ὑπὸ τοῦ ἐμπορικοῦ κώδικος, ὥρειλεν, ὡς πρὸς τὴν δικαστικὴν ἐκκαθάρισιν, νὰ περιορισθῇ εἰς τὴν ἀναγραφὴν τῶν γενικῶν ἔρχων μετὰ τινων τροποποιήσεων ἐπιφερομένων, ὡς πρὸς αὐτὴν εἰς τὸ σύστημα τῆς πτωχεύσεως. Ἀκριβῶς τοῦτο ἠθέλησαν νὰ πράξωσιν οἱ συντάκται τοῦ νόμου τῆς 9 Μαρτίου 1889· δὲν ἐπραξάν ὁμῶς τοῦτο. Κατὰ τὸ ἄρθρον 24 τοῦ νόμου τούτου, πᾶσαι αἱ διατάξεις τοῦ ἐμπορικοῦ κώδικος αἱ μὴ τροποποιούμεναι διὰ τοῦ παρόντος νόμου θέλουσιν ἐξακολουθήσει ἐφαρμοζόμεναι ἐπὶ τε δικαστικῆς ἐκκαθαρίσεως καὶ ἐπὶ πτωχεύσεως. Ὁ κανὼν ὁ ἀπορρέων ἐκ τῆς διατάξεως ταύτης ἔχει πρωτεύουσαν σπουδαιότητα· ἡ δικαστικὴ ἐκκαθάρισις ὑπόκειται εἰς τοὺς κανόνας τῆς πτωχεύσεως, ἐφ' ὅσον δὲν γίνεται παρέκκλισις ἀπ' αὐτῶν ρητὴ ἢ σιωπηρὰ διὰ τοῦ νέου νόμου. Ἐὰν οἱ συντάκται τοῦ νόμου τούτου ἔμενον πιστοὶ εἰς τὸν κανόνα τοῦτον, ἔπρεπε νὰ μὴ περιλάβανον ἐν τῷ νόμῳ διατάξεις αἵτινες εἶναι ἀπλῶς ἄρθρα τοῦ ἐμπορικοῦ κώδικος ἀναφερόμενα εἰς τὴν πτώχευσιν. Τοῦναντίον, ἐνῶ ἔθετον τὸν γενικὸν κανόνα τοῦ ἁρθροῦ 24, ἐπανελάβανον διατάξεις τοῦ ἐμπορικοῦ κώδικος περὶ τῆς πτωχεύσεως (Ὅρα ἄρθρ. 5 καὶ 8 τοῦ νόμου τοῦ 1889) (1).

1008. Ὅπως καταδειχθῶσι κάλλιον αἱ τε ὁμοιότητες καὶ αἱ διαφοραὶ αἱ ὑπάρχουσαι μεταξύ τῆς δικαστικῆς ἐκκαθαρίσεως καὶ τῆς πτωχεύσεως ἐν τῇ ἐκθέσει τῶν κανόνων περὶ τῆς δικαστικῆς ἐκκαθαρίσεως, θέλομεν τηρήσει τὴν τάξιν ἣν ἐτηρήσαμεν καὶ ἐν τῇ ἐκθέσει τῶν περὶ τῆς πτωχεύσεως κανόνων. Διὸ θέλομεν ἀκολουθήσει τὰς ἐπομένους διαιρέσεις.

Α'. ΚΗΡΥΞΙΣ ΤΗΣ ΔΙΚΑΣΤΙΚΗΣ ΕΚΚΑΘΑΡΙΣΕΩΣ. ΟΡΟΙ, ΤΥΠΟΙ, ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ.

Β'. ΑΡΧΑΙ ΚΑΙ ΠΡΟΣΩΠΑ ΠΑΡΙΣΤΑΜΕΝΑ ΕΝ ΤΗ ΔΙΚΑΣΤΙΚΗ ΕΚΚΑΘΑΡΙΣΕΙ.

Γ'. ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΠΡΟΠΑΡΑΣΚΕΥΑΣΤΙΚΗ ΤΗΣ ΛΥΣΕΩΣ

(1) Θέλομεν δὲ ἶδει, ὅτι καὶ ἄλλαι μομφαὶ δύνανται νὰ ἀπευθυνθῶσι κατὰ τῶν συντακτῶν τοῦ νόμου τοῦ 1889, οἵτινες δὲν ἐγίνωσκον ἐπαρκῶς τὴν μεταρρυθμιστέαν νομοθεσίαν καὶ δὲν ἐπρόντιζον νὰ κατανοῶσι πάντοτε ὅ,τι ἐπραττον.

ΤΗΣ ΕΚΚΑΘΑΡΙΣΕΩΣ. — ΛΥΣΕΙΣ ΤΗΣ ΔΙΚΑΣΤΙΚΗΣ ΕΚΚΑΘΑΡΙΣΕΩΣ. — ΜΕΤΑΤΡΟΠΗ ΕΙΣ ΠΤΩΧΕΥΣΙΝ. — ΠΑΥΣΙΣ ΤΩΝ ΕΡΓΑΣΙΩΝ ΔΙ' ΑΝΕΠΑΡΚΕΙΑΝ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ.

Δ'. ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΔΥΝΑΜΕΝΑ ΝΑ ΠΡΟΤΑΘΩΣΙ ΚΑΤΑ ΤΗΣ ΟΜΑΔΟΣ ΤΩΝ ΠΙΣΤΩΤΩΝ. — ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΔΙΕΚΔΙΚΗΣΕΩΣ. — ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΠΡΟΝΟΜΙΩΝ ΚΑΙ ΤΩΝ ΥΠΟΘΗΚΩΝ. — ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ ΤΗΣ ΓΥΝΑΙΚΟΣ ΤΟΥ ΟΦΕΙΛΕΤΟΥ ΕΝ ΤΗ ΔΙΚΑΣΤΙΚΗ ΕΚΚΑΘΑΡΙΣΕΙ. — ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ ΤΩΝ ΠΙΣΤΩΤΩΝ ΚΑΤΑ ΤΩΝ ΑΛΛΗΛΕΓΓΩΝ ΣΥΝΟΦΕΙΛΕΤΩΝ Ή ΚΑΤΑ ΤΟΥ ΠΡΩΤΟΦΕΙΛΕΤΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΕΓΓΥΗΤΟΥ.

Ε'. ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΧΡΕΩΚΟΠΩΝ. — ΠΕΡΙ ΚΑΚΟΥΡΓΗΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΠΛΗΜΜΕΛΗΜΑΤΩΝ ΠΡΑΤΤΟΜΕΝΩΝ ΕΝ ΤΗ ΔΙΚΑΣΤΙΚΗ ΕΚΚΑΘΑΡΙΣΕΙ. — ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΑΝΙΚΑΝΟΤΗΤΩΝ ΤΟΥ ΟΦΕΙΛΕΤΟΥ ΕΝ ΤΗ ΔΙΚΑΣΤΙΚΗ ΕΚΚΑΘΑΡΙΣΕΙ. — ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΣ.

Ζ'. ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ ΤΟΥ ΝΟΜΟΥ ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΔΙΚΑΣΤΙΚΗΣ ΕΚΚΑΘΑΡΙΣΕΩΣ. — ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΕΝ ΤΑΙΣ ΞΕΝΑΙΣ ΧΩΡΑΙΣ ΕΙΣΑΧΘΕΝΤΩΝ ΘΕΣΜΩΝ ΠΡΟΣ ΑΠΟΤΡΟΠΗΝ ΤΗΣ ΠΤΩΧΕΥΣΕΩΣ ΤΟΥ ΟΦΕΙΛΕΤΟΥ ΚΑΛΗΣ ΠΙΣΤΕΩΣ: RECEIVING ORDER, ΠΡΟΔΗΠΤΙΚΟΣ ΣΥΜΒΙΒΑΣΜΟΣ, ΑΝΑΒΟΛΗ ΠΛΗΡΩΜΩΝ.

Ἐν τῷ κεφαλαίῳ τούτῳ δὲν γίνεται λόγος περὶ τῆς δικαστικῆς ἐκκαθάρσεως τῶν ἐταιρειῶν, μηδὲ περὶ τῆς δικαστικῆς ἐκκαθάρσεως ἐν ταῖς διεθνεσὶ σχέσεσι. Διότι θέλομεν πραγματευθῆ ἐν τῷ Η' κεφαλαίῳ περὶ τε τῆς πτωχεύσεως καὶ περὶ τῆς δικαστικῆς ἐκκαθάρσεως τῶν ἐμπορικῶν ἐταιρειῶν, ἐν δὲ τῷ Θ' περὶ τῶν ζητημάτων διεθνοῦς ἰδιωτικοῦ δικαίου τῶν συναρῶν πρὸς τὰ δύο ταῦτα θέματα.

Α. — Περὶ τῆς κηρύξεως τῆς δικαστικῆς ἐκκαθάρσεως. Ὅροι, τύποι, ἀποτελέσματα.

1009. Ἡ δικαστικὴ ἐκκαθάρισις ἐπιφέρει σοβαρὰς συνεπείας ἐν τε τῷ μέλλοντι καὶ ἐν τῷ παρελθόντι. Προϋπονοεῖ αὕτη, ὥς καὶ

τὸ ὄνομα αὐτῆς δηλοῖ, ἀπόφασιν τοῦ ἐμποροδικείου κηρύττουσαν αὐτήν· ἡ ἀπόφασις αὕτη καλεῖται ἀπόφασις διατάσσουσα τὴν δικαστικὴν ἐκκαθάρισιν (jugement de mise en liquidation judiciaire). Δὲν δύναται δὲ αὕτη νὰ ἐκδοθῇ, ἂν μὴ ἐκπληροῦνται οἱ κατὰ τὸν νόμον τῆς 4 Μαρτίου 1889 ἀπαιτούμενοι ὅροι.

Θέλομεν δὲ πραγματευθῇ : 1ον Περὶ τῶν ὅρων τῶν ἀπαιτουμένων ὅπως χωρήσῃ ἀπόφασις διατάσσουσα τὴν δικαστικὴν ἐκκαθάρισιν. 2ον περὶ τῆς ἀποφάσεως τῆς διατασσούσης τὴν δικαστικὴν ἐκκαθάρισιν. 3ον περὶ τῶν ἀποτελεσμάτων τῆς ἀποφάσεως ταύτης.

1ον Περὶ τῶν ὅρων τῶν ἀπαιτουμένων ὅπως χωρήσῃ ἀπόφασις διατάσσουσα τὴν δικαστικὴν ἐκκαθάρισιν.

1010. Κατὰ τὸ ἄρθρον 1 τοῦ νόμου τῆς 4 Μαρτίου 1889, πᾶς ἔμπορος παύων τὰς πληρωμὰς του δύναται νὰ τύχῃ, συμφώνως πρὸς τὰς ἐπομένους διατάξεις, τοῦ εὐεργετήματος τῆς ὑπὸ τοῦ παρόντος νόμου διακατονιζομένης δικαστικῆς ἐκκαθαρίσεως. Ἡ ἐκπλήρωσις λοιπὸν δύο ὁρων εἶναι ἀναγκαία, ἵνα ἀποβῇ δυνατὴ ἡ δικαστικὴ ἐκκαθάρισις· πρέπει : 1ον νὰ εἶναι ὁ ὀφειλέτης ἔμπορος (1).

(1) Ὁ κολλυβιστής, ἔμπορος ὢν, δύναται νὰ τεθῇ εἰς δικαστικὴν ἐκκαθάρισιν, ὡς δύναται νὰ κηρυχθῇ καὶ εἰς κατάστασιν πτωχεύσεως. Ὅρα Journal des faillites, 1892, σελ. 95. Εἶναι ἀληθές, ὅτι ἐπὶ πτωχεύσεως κατ' ἀκολουθίαν δὲ καὶ π δικαστικῆς ἐκκαθαρίσεως ὁ κολλυβιστής δύναται νὰ καταδιωχθῇ ὡς χρεωκόπος (ἄρθρ. 89 ἐμπ. κώδ. καὶ νόμος τοῦ 1889 ἄρθρ. 24) καὶ ὅτι ὁ χρεωκόπος ὀφειλέτης δὲν δύναται νὰ τύχῃ τοῦ εὐεργετήματος τῆς δικαστικῆς ἐκκαθαρίσεως. Ἀλλ' ἐφ' ὅσον ὁ κολλυβιστής δὲν κατεδικάσθη ἐπὶ χρεωκοπίᾳ δὲν δύναται τις νὰ στερήσῃ αὐτὸν τοῦ εὐεργετήματος τούτου.

Θεωρητικῶς δύναται τ.ς ἐπίσης νὰ εἴπῃ ὅτι, ἐκεῖνοι εἰς τοὺς ὁποίους ἀπαγορεύεται ἡ ἐμπορία καὶ οἵτινες ἐν τούτοις μετῆλθον τὸ ἐμπόριον δύνανται νὰ τεθῶσιν εἰς δικαστικὴν ἐκκαθάρισιν ὡς καὶ νὰ κηρυχθῶσιν εἰς κατάστασιν πτωχεύσεως (ἀριθ. 51)· ἀλλ' ἐν τῇ πράξει δὲν δύναται σχεδὸν νὰ νοηθῇ τοῦτο. Ἀφ' ἐνὸς ὅσοι περιάγουσιν ἑαυτοὺς εἰς τὴν ἔκθεσμον ταύτην κατάστασιν δὲν ποιοῦνται αὐθορμήτως ὁμολογίαν τῆς παύσεως τῶν πληρωμῶν· ἐξ ἄλλου, ἐὰν παραδεχθῶμεν τὴν διακριτικὴν ἐξουσίαν τοῦ δικαστηρίου (ἀριθ. 1022), δὲν θὰ εἶναι βεβαίως διατεθειμένον τοῦτο νὰ ἐπιδείξῃ

2ον νὰ ἐπῆλθε παῦσις πληρωμῶν. Προδήλως δὲ οἱ δύο οὗτοι ὅροι δέον νὰ νοῶνται, ὥσπερ ἐπὶ κηρύξεως τῆς πτωχεύσεως (Ὅρα ἀριθ. 44 μέχρις 65).

Αἱ διατάξεις τοῦ νόμου τῆς 4 Μαρτίου 1889 ἔδωσαν ἀφορμὴν εἰς τὴν γέννησιν τοῦ ζητήματος, ἂν μὴ ἀπαιτῆται καὶ ἕτερός τις ἀκόμη ὅρος, ἂν μὴ ἀπαιτῆται νὰ ἔχη καταθέσει ὁ ὀφειλέτης τὸν ἰσολογισμόν του ἐντὸς δέκα πέντε ἡμερῶν ἀπὸ τῆς ἐποχῆς τῆς παύσεως τῶν πληρωμῶν του. Τὸ ζήτημα τοῦτο εἶναι συναφές πρὸς τὸν τρόπον καθ' ὃν κηλεῖται τὸ δικαστήριον νὰ ἀποφανθῇ περὶ τῆς ἀνοίξεως τῆς δικαστικῆς ἐκκαθάρσεως. Θέλομεν ἐξετάσει δὲ αὐτὸ κατωτέρω (ἀριθ. 1022).

1011. Ἡ δικαστικὴ ἐκκαθάρισις δύναται, ὥσπερ ἡ πτώχευσις (ἄρθρ. 437, ἐδάφ. 2 καὶ 3 ἐμπ.κώδικος) ⁽¹⁾, νὰ ἀπαγγελθῇ μετὰ τὸν θάνατον τοῦ ὀφειλέτου. Ἀλλ' οἱ πρὸς τοῦτο ἀπαιτούμενοι ὅροι δὲν εἶναι οἱ αὐτοὶ δι' ἀμφοτέρους τοὺς θεσμούς.

Τὸ ἄρθρον 2 ἐδάφ. 3 τοῦ νόμου τῆς 4 Μαρτίου 1889 διατάσσει : *Δύνανται νὰ τύχωσι τοῦ εὐεργετήματος τῆς δικαστικῆς ἐκκαθαρίσεως τῆς κληρονομίας τοῦ δικαιοπαρόχου των οἱ ὑποβάλλοντες περὶ τούτου αἵτησιν ἐντὸς ἐνὸς μηνὸς ἀπὸ τοῦ θανάτου τοῦ τελευταίου τούτου, θανόντος ἐντὸς δέκα πέντε ἡμερῶν ἀπὸ τῆς παύσεως τῶν πληρωμῶν, ἐὰν ἀποδείξωσιν, ὅτι ἀπεδέχθησαν αὐτὴν ἀπλῶς καὶ καθαρῶς ἢ ἐξ ἀπογραφῆς. Αἱ διαφοραὶ αἱ ὑφιστάμεναι μεταξὺ τῶν ὄρων τῆς πτωχεύσεως καὶ τῶν τῆς δικαστικῆς ἐκκαθάρσεως μετὰ θάνατον δέον νὰ ἐκτεθῶσιν· ὀφείλονται αὗται εἰς λόγους συναφεῖς πρὸς τοὺς εἰδικούς περὶ τῆς δικαστικῆς ἐκκαθάρσεως κανόνας.*

Τὸ ἄρθρον 437 προβλέπει γενικῶς τὴν κήρυξιν τῆς πτωχεύσεως μετὰ τὸν θάνατον τοῦ ὀφειλέτου, ἡ κήρυξις δὲ αὕτη γίνεται ἐπὶ τῇ αἰτήσσει τῶν πιστωτῶν, ἐξ ἐπαγγέλματος, καὶ κατὰ τὴν ἀνωτέρω δεκτὴν γενομένην γνώμην, ἐπὶ τῇ αἰτήσσει τῶν κληρονόμων (ἀριθ. 89). Εἶναι δὲ εὐνόητον τοῦτο ἕνεκ τοῦ ὅτι, ζῶντος ἀκόμη

πρὸς αὐτοὺς τὴν ἔννοιαν ταύτην. Ἐν πίσῃ περιπτώσει εἶναι πιθανόν, ὅτι θέλει ὑπάρχει λόγος ἐφαρμογῆς τοῦ ἄρθρου 19. Πρβλ. Malapert, ἔνθα ἄνωτ. ἀριθ. 16.

(1) Ὅρα ἀριθ. 67 μέχρις 71.

τοῦ ὀφειλέτου, ἡ πτώχευσις δύναται νὰ κηρυχθῇ ἐπὶ τῇ τούτου αἰτήσει, ἐπὶ τῇ αἰτήσει τῶν πιστωτῶν καὶ ἐξ ἐπαγγέλματος. Τῆς δικαστικῆς δὲ ἐκκαθαρίσεως οὔσης εὐεργετήματος, τοῦ ὁποίου ἡ ἐπιτευξίς ὑποθέτει τὴν αἴτησιν τοῦ ὀφειλέτου, οἱ κληρονόμοι αὐτοῦ δύνανται μόνοι νὰ ζητήσωσιν αὐτὴν μετὰ τὸν θάνατόν του ⁽¹⁾.

Ἡ δικαστικὴ ἐκκαθάρισις δέον νὰ ζητῇται ἐντὸς ἐνὸς μηνὸς ἀπὸ τοῦ θανάτου, ἐνῶ ἡ πτώχευσις πρέπει νὰ κηρύσσεται ἢ νὰ ζητῇται ἐντὸς ἐνὸς ἔτους ἀπὸ τοῦ συμβεβηκότος τούτου (ἄρθρ. 437 ἐμπ. κώδικος). Ἐν τῶν πλεονεκτημάτων τῆς δικαστικῆς ἐκκαθαρίσεως δέον νὰ εἶναι ἡ ταχύτης.

Τέλος, ἐνῶ ἡ πτώχευσις δύναται νὰ κηρυχθῇ μετὰ θάνατον, εἰς οἷαν δὴποτε ἐποχὴν καὶ ἂν ἀνατρέχῃ ἡ παῦσις τῶν πληρωμῶν τοῦ ἀποβιώσαντος, κατ' ἄρχὴν ἡ δικαστικὴ ἐκκαθάρισις, δεκτὴ οὔσα μετὰ θάνατον, ὑποθέτει, ὅτι ὁ ὀφειλέτης ἀπέθνηεν ἐντὸς τοῦ πρώτου δεκαπενθημέρου ἀπὸ τῆς παύσεως τῶν πληρωμῶν. Ὅρα ἀριθ. 1022.

Ἐκ τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρ. 2 τοῦ νόμου τοῦ 1889 προκύπτει, ὅτι οἱ κληρονόμοι οἱ θέλοντες νὰ τύχωσι τοῦ εὐεργετήματος τῆς δικαστικῆς ἐκκαθαρίσεως στεροῦνται τῶν συνήθων προθεσμιῶν τῆς ἀπογραφῆς καὶ τῆς διασκέψεως, ἐπειδὴ ὀφείλουσι νὰ ἀποδεικνύωσι τὴν καθαρὰν καὶ ἀπλὴν ἢ ἐξ ἀπογραφῆς ἀποδοχὴν των, ἡ δὲ αἵτησις των δέον νὰ γίνεσθαι ἐντὸς ἐνὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς ἐνάρξεως τῆς κληρονομίας. Εὐρισκόμεθα ἐνταῦθα ἐνώπιον ὑπερβολικῆς αὐστηρότητος, εἰς ἣν παρέσυρε τὸν νομοθέτην ἡ ἐπιθυμία τῆς ταχύτητος ⁽²⁾.

Ὅταν ὑπάρχωσι πολλοὶ κληρονόμοι, δύναται βεβαίως εἰς μόνον ν' ἀπευθύνῃ πρὸς τὸ δικαστήριον αἴτησιν ὡς μέτρον συντηρητικόν. Ἀλλ' ἂν οἱ συγκληρονόμοι αὐτοῦ δὲν παρέμβωσι καὶ ἐνωθῶσι μετ' αὐτοῦ, τὸ δικαστήριον δὲν δύναται νὰ χορηγήσῃ τὸ εὐεργέτημα τῆς δικαστικῆς ἐκκαθαρίσεως. Τὸ εὐεργέτημα τοῦτο χορηγεῖται μόνον

(1) Ἀναμφισβητήτως δύνανται νὰ πράξωσι τοῦτο, ἐνῶ ὑπάρχουσι συγγραφεῖς διδάσκοντες, ἅτι δὲν δικαιοῦνται οὗτοι νὰ ζητήτωσι νὰ τεθῇ εἰς δικαστικὴν ἐκκαθάρισιν ὁ δικαιοπάροχος των.

(2) Κατὰ τὸν Malapert ἐνθα ἀνωτέρω ἀριθ. 103 ἔπρεπε νὰ ἐπιτρέπεται εἰς τὸν κληρονόμον νὰ ζητῇ τὴν δικαστικὴν ἐκκαθάρισιν, χωρὶς νὰ λαμβάνῃ ἀπόφασιν περὶ τῆς κληρονομίας.

εἰς τοὺς ζητοῦντας αὐτό. Μεταξὺ δὲ τῶν κληρονόμων ὑπάρχει εἰδός τι ἀδικιρέτου, ὡς ἐκ τοῦ ὁποίου δὲν δύνανται νὰ ὑπάρχη ὡς πρὸς τινὰς μὲν ἐξ αὐτῶν δικαστικὴ ἐκκαθάρισις, ὡς πρὸς τοὺς ἄλλους δὲ πτωχεύσεις τοῦ ἀποβιώσαντος (1). Ρητέον δ' ἄλλως, ὅτι τὸ ἄρθρον 2 ἐδαφ. 3 τοῦ νόμου τοῦ 1889 ὁμιλεῖ περὶ τῶν κληρονόμων.

1012. Ὁ νόμος τοῦ 1889 δὲν προεῖδε περὶ τῆς δικαστικῆς ἐκκαθαρίσεως μετὰ παῦσιν τῆς ἐμπορίας, ὡς ὁ Ἑμπορ. Κῶδ. δὲν ἐνησχολήθη περὶ τῆς πτωχεύσεως τοῦ πρώην ἐμπόρου. Παρεδέχθημεν ἄνωτέρω (ἀριθ. 72), ὅτι ἡ κήρυξις τῆς πτωχεύσεως δύνανται νὰ γίνῃ μετὰ παῦσιν τῆς ἐμπορίας διὰ τὸν ἀπλούστατον λόγον, ὅτι ἡ κατάστασις τῆς παύσεως τῶν πληρωμῶν ὑφίστατο ἤδη καθ' ὃν χρόνον ὁ ὀφειλέτης μετήρχετο ἀκόμη τὴν ἐμπορίαν, καὶ ὅτι τοῦ νόμου μηδὲν θέσαντος περιορισμόν, δύνανται νὰ ἐπέλθῃ ἡ κήρυξις τῆς πτωχεύσεως καθ' οἵανδήποτε ἐποχὴν. Οὐδεμίᾳ ἀμφιβολίᾳ, ὅτι ἡ δικαστικὴ ἐκκαθάρισις πρώην ἐμπόρου δύνανται νὰ γίνῃ ὑπὸ τὸν αὐτὸν ὅρον. Ἀλλ' ἵνα συμβῇ τοῦτο προδήλως κατὰ τὸν χρόνον τῆς αἰτήσεως περὶ δικαστικῆς ἐκκαθαρίσεως, πρέπει νὰ μὴ ἔχῃ παρέλθῃ ἡ προθεσμία, μεθ' ἣν δὲν δύνανται πλέον νὰ ἐπιτύχῃ ἡ αἵτησις αὕτη μετὰ τὴν ἐποχὴν τῆς παύσεως τῆς ἐμπορίας. Ὅρα ἀριθ. 1022.

2. Περὶ τῆς ἀποφάσεως τῆς διατασσούσης τὴν δικαστικὴν ἐκκαθάρισιν.

1013. Ἡ δικαστικὴ ἐκκαθάρισις ἀπαγγέλλεται δι' ἀποφάσεως, ἣτις, καθάπερ ἡ κηρύττουσα τὴν πτωχευσιν, ἔχει μεγίστην σπουδαιότητα· τὰ εἰδικὰ ἀποτελέσματα ἅπερ αὕτη παράγει μόνον ἐξ αὐτῆς δύνανται νὰ πηγάζωσιν.

Ἐν σχέσει πρὸς τὴν ἀπόφασιν ταύτην ἐξεταστέα τυγχάνουσι τὰ ἐπόμενα σημεῖα : α') Ποῖον εἶναι τὸ ἀρμόδιον πρὸς ἔκδοσιν αὐτῆς δικαστήριον ; β') Πῶς καλεῖται τὸ δικαστήριον νὰ ἀποφανθῇ περὶ τῆς δικαστικῆς ἐκκαθαρίσεως ; γ') Ὑπὸ τίνας ὅρους διατάσσει τὸ δικαστήριον τὴν δικαστικὴν ἐκκαθάρισιν ; δ') Τίς εἶναι ὁ

(1) Max. Lecomte, ἀριθ. 407, Malapert, ἀριθ. 73.

χαρακτήρ τῆς ἀποφάσεως καὶ τίνες αἱ διατάξεις ἃς αὕτη περιέχει; ε') Πῶς δημοσιεύεται καὶ ἐκτελεῖται ἡ ἀπόφασις αὕτη ; ς') Ὑπόκειται αὕτη εἰς ἔνδικα μέσα ; καὶ τίνα ταῦτα ;

1014. α. Ἀρμόδιον δικαστήριον.— Κατὰ τὸ ἄρθρ. 1, ἐδάφ. 1 τοῦ νόμου τῆς 4 Μαρτίου 1889 ἡ δικαστικὴ ἐκκαθάρισις δὲν δύναται νὰ διαταχθῇ εἰμὴ ἐπὶ τῇ αἰτήσει τοῦ ὀφειλέτου τῇ ἀπενθυνομένῃ πρὸς τὸ **ΕΜΠΟΡΟΔΙΚΕΙΟΝ ΤΗΣ ΚΑΤΟΙΚΙΑΣ ΤΟΥ**.

Οὕτω ὁ νόμος τοῦ 1889, ἐξηγηματικώτερος τοῦ Ἐμπ. Κώδ. (ἄρθρ. 440) περὶ τῆς κηρύξεως τῆς πτωχεύσεως, ἀναγνωρίζει ρητῶς ἀρμόδιον τὸ ἐμποροδικεῖον τῆς κατοικίας τοῦ ὀφειλέτου διὰ τὴν δικαστικὴν ἐκκαθάρισιν. Ρητέον ἄλλως, ὅτι οὐδεὶς ποτε ἐδίστασε νὰ παραδεχθῇ τὸν κανόνα τοῦτον περὶ ἀρμοδιότητος ὡς πρὸς τὴν κήρυξιν τῆς πτωχεύσεως (ἀριθ. 76) ⁽¹⁾.

1015. Ἀφοῦ οὐδεὶς δύναται νὰ ἔχῃ πλέον τῆς μιᾶς κατοικίας, μία μόνη δύναται νὰ ὑπάρχῃ διὰ τὸν ὀφειλέτην δικαστικὴ ἐκκαθάρισις, ὥσπερ μία μόνη καθ' ἡμᾶς δύναται νὰ ὑπάρχῃ πτώχευσις (ὄρα ἀριθ. 80 καὶ 81). Ἐνεκα ταυτότητος λόγου, ἐφ' ὅσον διαρκεῖ ἡ πτώχευσις, ὁ ὀφειλέτης δὲν δύναται νὰ τεθῇ συγχρόνως εἰς δικαστικὴν ἐκκαθάρισιν ἔστω καὶ ὑπὸ δικαστηρίου ἄλλου ἢ τοῦ κηρύξαντος τὴν πτώχευσιν ⁽²⁾.

1016. β. καὶ γ. Πῶς καλεῖται τὸ δικαστήριον ν' ἀποφανθῇ καὶ ὑπὸ τίνος ὅρου διατάσσει τὴν δικαστικὴν ἐκκαθάρισιν. — Μεγάλῃ ὑπάρχει διαφορὰ μεταξὺ τῆς πτωχεύσεως καὶ τῆς δικαστικῆς ἐκκαθάρισεως καθόσον ἀφορᾷ τὸν τρόπον καθ' ὃν τὸ ἀρμόδιον δικαστήριον καλεῖται νὰ ἀποφανθῇ.

Ἡ πτώχευσις δύναται νὰ κηρυχθῇ : 1ον ἐπὶ τῇ ὁμολογίᾳ τοῦ ὀφειλέτου (κατάθεσις τοῦ ἰσολογισμοῦ). 2ον ἐπὶ τῇ αἰτήσει ἐνὸς ἢ

(1) Ὅρα περὶ τῆς περιπτώσεως, καθ' ἣν ὁ ἔμπορος δὲν ἔχει ἀληθῆ κατοικίαν, ὡς καὶ περὶ ἐκείνης καθ' ἣν γυνὴ ἔμπορος ἔχει κατοικίαν διακεκριμένην τῆς τοῦ συζύγου αὐτῆς, ἀριθ. 78.

(2) Ἐκ τούτου συνάγεται, ὅτι δὲν χωρεῖ δικαστικὴ ἐκκαθάρισις ἐμπορίου τοῦ ὁποίου ἡ πτώχευσις κατέληξεν εἰς παῦσιν τῶν ἐργασιῶν δι' ἀνεπάρκειαν ἐνεργητικοῦ. Τῷ ὄντι ἡ παῦσις τῶν ἐργασιῶν τῆς πτωχεύσεως δι' ἀνεπάρκειαν ἐνεργητικοῦ δὲν ἀποπερατώνει τὴν πτώχευσιν. Ὅρα Ἐμπορ. τοῦ Saint-Etienne 7 Φεβρουαρίου 1894 Journal des faillites, 1894 σελ. 285.

πλειόνων ἐκ τῶν πιστωτῶν του· 3ον ἐξ ἐπαγγέλματος (ἄρθρ. 440 ἐμπ. κώδ. Ὅρα ἀριθ. 82 μέχρις 110 δίς).

Τοῦναντίον ἡ δικαστικὴ ἐκκαθάρισις δὲν δύναται νὰ διαταχθῇ εἰ μὴ τῇ αἰτήσῃ αὐτοῦ τοῦ ὀφειλέτου (Νόμος τῆς 4 Μαρτίου 1889, ἄρθρ. 2 ἐδάφ. 1).

Ἡ ἀπόφασις, ἣτις κηρύττει τὴν πτώχευσιν ἀπλῶς, βεβαιοῖ ἐν γεγονόσ, τὴν παῦσιν τῶν πληρωμῶν ἐνὸς ἐμπορίου. Εἶναι ἐπομένως εὐνόητον, ὅτι δύναται νὰ ἐκδοθῇ κατὰ τὰς τρεῖς διαφόρους περιστάσεις τὰς προβλεπομένας ὑπὸ τοῦ ἐμπορικοῦ κώδικος. Ἡ ἀπόφασις ἡ διατάσσουσα τὴν δικαστικὴν ἐκκαθάρισιν βεβαιοῖ μὲν καὶ αὐτὴ τὸ αὐτὸ γεγονός, ἀλλ' ἐπὶ πλέον ἀναγνωρίζει, ὅτι ὁ ὀφειλέτης εἶναι ἄξιός ὡς ἐκ τῆς διαγωγῆς του νὰ διαφύγῃ τὰς αὐστηρότητας τῆς πτωχεύσεως· ὅπως φανῇ δὲ ἄξιός τῆς εὐνοίας τοῦ νομοθέτου, πρέπει αὐτὸς ὁ ἴδιος προλαμβάνων νὰ καταστήσῃ γνωστὴν ἐντὸς βραχείας προθεσμίας εἰς τὴν δικαιοσύνην τὴν κατάστασίν του. Ἡ αἴτησις τοῦ ὀφειλέτου δημιουργεῖ οὕτως εἰπεῖν ὑπὲρ αὐτοῦ τεκμήριον καλῆς πίστεως.

Ἀλλ' ὑπὸ νομοθετικὴν ἔποψιν θὰ ἠδύνετο νὰ νοηθῇ καὶ σύστημά τι διάφορον. Ἀληθῶς σχεδὸν πάντοτε αἱ περιστάσεις καθ' ἃς τὸ δικαστήριον παρεμβαίνει ἐξ ἐπαγγέλματος ὅπως βεβαιώσῃ τὴν παῦσιν τῶν πληρωμῶν ἐμπορίου τινὸς εἶναι ἀποκλειστικὰ εὐνοίας χορηγομένης πρὸς τὸν ὀφειλέτην (ἀριθ. 108), καὶ ὁμως ζήτημα εἶναι ἂν ἡ ἐξ ἐπαγγέλματος γινομένη κήρυξις τῆς πτωχεύσεως δὲν παρουσιάζει μειονεκτήματα ὡς ἐκ τῶν ὁποίων θὰ ἔπρεπε νὰ μὴ γίνῃ δεκτὴ (ἀριθ. 110 δίς). Δύναται ὁμως νὰ νοηθῇ καὶ δικαστικὴ ἐκκαθάρισις, διατασσομένη ἐπὶ τῇ αἰτήσῃ ἐνὸς ἢ πλειόνων πιστωτῶν. Τῷ ὄντι διατί νὰ μὴ ἐπιθυμήσωσι πιστωταὶ κηδόμενοι τοῦ ὀφειλέτου, νὰ ζητήσωσι νὰ θέσωσιν αὐτὸν εἰς δικαστικὴν ἐκκαθάρισιν καὶ ὅχι νὰ κηρύξωσιν αὐτὸν εἰς πτώχευσιν; Τὸ πρᾶγμα θὰ ἦτο τόσῳ μᾶλλον φυσικόν, ὅσῳ αἰέποτε ὁ νομοθέτης ἐνόει νὰ λάβῃ ὑπ' ὄψιν δύο συμφέροντα, νὰ διοργανώσῃ διαδικασίαν, ἣτις, εὐνοϊκῇ οὔσα πρὸς τὸν ὀφειλέτην, θὰ ικανοποιεῖ συγχρόνως καὶ τοὺς πιστωτάς. Τούτων δὲ οὕτως ἐχόντων, διατί νὰ ἀπαγορευθῇ εἰς τούτους νὰ προκαλέσωσιν αὐτοὶ οἱ ἴδιοι τὴν διοργάνωσιν τῆς διαδικασίας ταύτης, ὅταν νομίζουσιν, ὅτι παρουσιάζει αὕτη πλεονεκτήματα, ἀφοῦ ἐκπληροῦνται οἱ διάφοροι ὁροι οἱ ἀπαιτούμενοι ἵνα χωρήσῃ ἡ

δικαστική έκκαθάρισις ; Ἀληθῶς ὑπάρχει ὁρος ὅστις θὰ ἡδύνατο πολλάκις νὰ λείπη, εἶναι δὲ οὗτος ὁ ἀναφερόμενος εἰς τὴν προθεσμίαν ἐντὸς τῆς ὁποίας δύναται νὰ ζητηθῇ ἡ δικαστικὴ έκκαθάρισις (ἀριθ. 1022). ἀλλὰ τοῦτο ἀποτελεῖ πραγματικὸν περιστατικὸν τὸ ὁποῖον δύναται νὰ μὴ ὑφίσταται (1).

1017. Ρητέον ἄλλως, ὅτι οὐδὲν κωλύει, ἀντὶ νὰ ὑποβληθῇ ἡ αἵτησις περὶ δικαστικῆς έκκαθαρίσεως ὑπ' αὐτοῦ τούτου τοῦ ὀφειλέτου, νὰ ὑποβληθῇ ὑπὸ ἐντολοδόχου λαβόντος παρ' αὐτοῦ ρητὴν ἐντολήν ("Ὁρα περὶ τῆς πτωχεύσεως, ἀριθ. 85 δις). Τὸ δικαίωμα τοῦτο ἀνεγνωρίσθη ρητῶς ἐν ταῖς προπαρασκευαστικαῖς ἐργασίαις τοῦ νόμου τοῦ 1889.

Πρόκειται ἐνταῦθα περὶ δικαίωματος συναφοῦς πρὸς τὸ πρόσωπον, καθόσον δὲν δύναται νὰ ἐνασκηθῇ ὑπὸ τῶν πιστωτῶν δυνάμει τοῦ ἀρθρου 1166 τοῦ ἀστ. κώδικος. Ἐκ τοῦ πνεύματος τοῦ νόμου καὶ ἐκ τῶν λόγων τῶν ἀναπτυχθέντων ἐν ταῖς προπαρασκευαστικαῖς ἐργασίαις κατὰ τῆς παραδοχῆς τῆς δικαστικῆς έκκαθαρίσεως ἐπὶ τῇ αἰτήσει ἄλλου πλὴν τοῦ ὀφειλέτου ἐξάγεται, ὅτι δὲν πρέπει νὰ δίδεται εἰς τοὺς πιστωτὰς ἡ πλαγία ἀγωγὴ ὥσπερ οὐδὲ ἡ εὐθεία (2).

1018. Οἱ πιστωταί, μὴ ἔχοντες τὸ δικαίωμα νὰ προκαλέσωσι τὴν δικαστικὴν έκκαθάρισιν ὡς πρὸς τὸν ὀφειλέτην των, μήτε ἰδίῳ αὐτῶν ὀνόματι, μήτε ὀνόματι αὐτοῦ (ἀριθ. 1017), δὲν δύνανται νὰ ζητήσωσι τὴν κήρυξιν αὐτοῦ εἰς κατὰστασιν πτωχεύσεως, ὅταν δὲν

(1) Ἐν ταῖς προπαρασκευαστικαῖς ἐργασίαις (ὄρα συνεδρίασις τῆς Βουλῆς τῆς 16 Ὀκτωβρίου 1888) εἶχε προταθῇ νὰ δοθῇ εἰς τοὺς πιστωτὰς τὸ δικαίωμα νὰ ζητῶσι τὴν δικαστικὴν έκκαθάρισιν. Τροπολογία ὑπὸ τὸ πνεῦμα τοῦτο ὑποβληθεῖσα ἀπερρίφθη ἐπὶ μόνῳ τῷ λόγῳ, ὅτι ὁ νόμος ἠθέλησε νὰ διακρίνῃ τὸν τίμιον ὀφειλέτην ἀπὸ τοῦ μὴ τοιούτου, καὶ ὅτι, «προκειμένου περὶ τεκμηρίου τιμιότητος, δὲν ὑπάρχει ἰσχυρὸτερον τοῦ γεγονότος τῆς ἐντὸς δέκα πέντε ἡμερῶν δηλώσεως περὶ παύσεως τῶν πληρωμῶν καὶ αἰτήσεως τοῦ εὐεργετήματος τῆς δικαστικῆς έκκαθαρίσεως». Ἀλλ' ὁ λόγος οὗτος δὲν εἶναι, νομίζομεν, ἀποχρώντως ἀκαταμάχητος. Πρὸβλ. Max Lecomte, ἔνθα ἄνωτ. ἀριθ. 165—192. Περὶ τῆς ἀξίας τοῦ συστήματος τοῦ νόμου τοῦ 1889 Ὁρα Malapert, ἔνθα ἄνωτ. ἀριθ. 83—87 (τὸ ἐπιδοκιμάζει).

(2) Frémont et Camberlin, ἔνθα ἄνωτ., 1 ἀριθ. 36—42. Malapert, ἔνθα ἄνωτ. ἀριθ. 82.

θέλωσι νὰ ἀρκεσθῶσιν εἰς τὴν ἐνάσκησιν ἀτομικῶν καταδιώξεων. Ἀλλ' ἡ αἵτησις τῶν πιστωτῶν περὶ κηρύξεως τοῦ ὀφειλέτου εἰς κατάστασιν πτωχεύσεως δὲν στερεῖ αὐτὸν τοῦ δικαιώματος νὰ αἰτήσῃ τὸ εὐεργέτημα τῆς δικαστικῆς ἐκκαθαρίσεως. Πρέπει μόνον νὰ ἐκπληροῦνται οἱ ὅροι οἱ ἀπαιτούμενοι πρὸς ἐπίτευξιν τοῦ εὐεργετήματος τούτου. Τοῦτο ἀκριβῶς κηρύττει ρητῶς τὸ ἄρθρον 2, ἐδάφ. 1 ἐν τέλει τοῦ νόμου τῆς 4 Μαρτίου 1889 : τὸ διαίωμα τοῦ αἰτεῖσθαι τὴν ἐκκαθάρισιν ταύτην ἀνήκει εἰς τὸν ὀφειλέτην, τοῦ ὁποίου ἐζητήθη ἡ κήρυξις τῆς πτωχεύσεως (*assigné en déclaration de faillite*) κατὰ τὴν περίοδον ταύτην, τουτέστιν ἐντὸς τῆς προθεσμίας τῶν δέκα πέντε ἡμερῶν ἀπὸ τῆς ἐποχῆς τῆς παύσεως τῶν πληρωμῶν. Ἐν τῇ περιπτώσει ταύτῃ τὸ δικαστήριον ἀποφάσινται ἐπὶ τῶν δύο αἰτήσεων διὰ μιᾶς καὶ τῆς αὐτῆς ἀποφάσεως. Τὸ ἄρθρ. 4, ἐδάφ. 4 τοῦ νόμου τοῦ 1889 ὀρίζει : *ἐὰν ὑπεβλήθησαν εἰς τὸ δικαστήριον συγχρόνως καὶ αἵτησις περὶ παροχῆς τοῦ εὐεργετήματος τῆς δικαστικῆς ἐκκαθαρίσεως καὶ αἵτησις περὶ κηρύξεως εἰς κατάστασιν πτωχεύσεως, ἀποφαίνεται ἐπὶ ἀμφοτέρων διὰ μιᾶς καὶ τῆς αὐτῆς ἀποφάσεως.*

Θὰ ἡδύνατο νὰ συμβῇ νὰ μὴ προηγήθῃ ἡ αἵτησις περὶ κηρύξεως τῆς καταστάσεως πτωχεύσεως τῆς περὶ δικαστικῆς ἐκκαθαρίσεως αἰτήσεως τοῦ ὀφειλέτου, ἀλλὰ νὰ ἡκολούθησεν αὐτήν. Ἐμποροῦ τινος ζητήσαντος τὸ εὐεργέτημα τῆς δικαστικῆς ἐκκαθαρίσεως, οἱ πιστωταὶ δὲν δύνανται νὰ παρέμβωσιν, ἐξαιτούμενοι τὴν ἀπόρριψιν τῆς αἰτήσεως, ἀλλὰ νὰ ὑποβάλωσιν αἵτησιν περὶ κηρύξεως τῆς καταστάσεως πτωχεύσεως.

1018 δῖς. Συνδυάζοντες τὰς διατάξεις τοῦ ἐμπορικοῦ κώδικος καὶ τοῦ νόμου τῆς 4 Μαρτίου 1889, φθάνομεν εἰς τὸ συμπέρασμα, ὅτι θεωρητικῶς τὸνλάχιστον ἔμπορος, ἐν καταστάσει παύσεως τῶν πληρωμῶν διατελῶν, δικαιούται νὰ ζητήσῃ νὰ κηρυχθῇ εἰς κατάστασιν πτωχεύσεως ἢ νὰ τεθῇ εἰς δικαστικὴν ἐκκαθάρισιν. Ἐν τῇ πράξει ὁμως εἶναι σχεδὸν ἀδύνατον νὰ θέλῃ ὁ ὀφειλέτης νὰ ἐκλέξῃ τὴν αὐστηροτέραν κατάστασιν· τούναντίον καταβάλλει προσπαθείας ὅπως ἀπολαύσῃ τοῦ εὐεργετήματος τῆς δικαστικῆς ἐκκαθαρίσεως, ἐνίοτε δὲ μάλιστα καὶ ἀποκρύπτει γεγονότα ὡς ἐκ τῶν ὁποίων δὲν θὰ ἐγίνετο δεκτὴ ἡ περὶ δικαστικῆς ἐκκαθαρίσεως αἵτησις.

Σημαντικὴ ὑπάρχει διαφορὰ μεταξὺ τῆς αἰτήσεως περὶ κηρύ-

ξέως εἰς κατὰστασιν πτωχεύσεως καὶ αἰτήσεως περὶ δικαστικῆς ἐκκαθαρίσεως ὑποβαλλομένης ὑπὸ τοῦ ὀφειλέτου. Ἐὰν ὁ τελευταῖος οὗτος ζητῇ νὰ κηρυχθῇ εἰς κατὰστασιν πτωχεύσεως, τὸ δικαστήριον ὀφείλει νὰ ἀπαγγείλῃ αὐτὴν (ἀριθ. 90). Ἰδιότι, καθὰ εἵπομεν ἄνωτέρω (ἀριθ. 1016), πρόκειται ἀπλῶς περὶ βεβαιώσεως ἐνὸς γεγονότος. Τούναντίον, ἐπειδὴ ἡ δικαστικὴ ἐκκαθάρισις εἶναι εὐνοια, ὁ αἰτούμενος αὐτὴν πρέπει νὰ εἶναι ἄξιος τῆς εὐνοίας, ὑπὸ τὴν ἐποψιν δὲ ταύτην τὸ δικαστήριον ἔχει ποιᾶν τινὰ διακριτικὴν ἐξουσίαν, τῆς ὁποίας ὁμως τὰ ὅρια δυσκόλως δύνανται νὰ καθορισθῶσιν. Ὅρα ἀριθ. 1023.

1019. Εἵπομεν ἄνωτέρω (ἀριθ. 1016), ὅτι ἡ δικαστικὴ ἐκκαθάρισις, διχφόρως πρὸς τὴν πτώχευσιν, δὲν δύναται νὰ ἀπαγγελθῇ αὐτεπαγγέλτως. Ἀλλ' ἂν ἡ πτώχευσις ἐκηρύχθῃ αὐτεπαγγέλτως, κωλύει ἄρα γε τοῦτο τὸν ὀφειλέτην νὰ ζητήσῃ τὸ εὐεργέτημα τῆς δικαστικῆς ἐκκαθαρίσεως; Οὐδεμία ὑπάρχει διάταξις ἐν τῷ νόμῳ τῆς 4 Μαρτίου 1889 ἐπιτρέπουσα εἰς τὸν ὀφειλέτην νὰ ζητήσῃ τὸ εὐεργέτημα τῆς δικαστικῆς ἐκκαθαρίσεως μετὰ τὴν ἐξ ἐπαγγέλματος κήρυξιν τῆς πτωχεύσεως, τοῦ νόμου τούτου ἐπιτρέποντος νὰ ζητηῖται τὸ εὐεργέτημα τοῦτο, καὶ ἀφοῦ ζητήσωσιν οἱ πιστωταὶ τὴν κήρυξιν τῆς πτωχεύσεως (ἀριθ. 1018). Θὰ ἦτο τερατῶδες νὰ στερήσωμεν ἕνα ὀφειλέτην τὸ εὐεργέτημα τοῦτο, ἀφοῦ τὸ δικαστήριον ἔσπευσεν ἰσως ὑπερβαλλόντως νὰ κηρύξῃ τὴν πτώχευσιν ἐξ ἐπαγγέλματος, ἀναγνωρίζει δὲ κατόπιν ἐορτῆς, ὅτι ὁ ὀφειλέτης εἶναι ἄξιος εὐνοίας⁽¹⁾. Ἀλλὰ τὸ δικαστήριον δὲν ἔχει τὴν ἐξουσίαν νὰ μετατρέπῃ τὴν πτώχευσιν εἰς δικαστικὴν ἐκκαθάρισιν, ὥς δύναται ἐνίοτε νὰ μετατρέπῃ τὴν δικαστικὴν ἐκκαθάρισιν εἰς πτώχευσιν (Νόμ. τοῦ 1889, ἀρθρ. 19). Διὸ ἀναγκαῖον κρίνεται νὰ προκαλέσῃ ὁ ὀφειλέτης τὴν ἀνατροπὴν τῆς ἀποφάσεως τῆς κηρυξάσης τὴν πτώχευσιν, ἀνακόπτων αὐτὴν, καὶ νὰ ζητήσῃ ἔπειτα τὸ εὐεργέτημα τῆς δικαστικῆς ἐκκαθαρίσεως⁽²⁾.

1020. Τί δὲ ὀφείλει νὰ πράξῃ ὁ ἔμπορος ὁ ἐπιθυμῶν νὰ τύχῃ τοῦ εὐεργετήματος τῆς δικαστικῆς ἐκκαθαρίσεως; Κατὰ τὸ ἀρθρον

(1) Πρβλ. Ἐφ. τῆς Rouen, 14 Ἰανουαρίου 1895, Journal des faillites, 1896, σελ. 109.

(2) Πρβλ. Journal des faillites, 1894, σελ. 480.

2, ἐδάφ. 1 τοῦ νόμου τῆς 4 Μαρτίου 1889 ὀφείλει νὰ ὑποβάλῃ αἴτησιν εἰς τὸ ἐμποροδικεῖον τῆς κατοικίας του ἐντὸς δέκα πέντε ἡμερῶν ἀπὸ τῆς παύσεως τῶν πληρωμῶν του.

Εἰς τὴν αἴτησιν ταύτην δεόν νὰ ἐπιτυνάπτονται : 1ον ὁ ἰσολογισμός· 2ον πῖναξ δεικνύων τὸ ὄνομα καὶ τὴν κατοικίαν πάντων τῶν πιστωτῶν (ἄρθρ. 2, ἐδάφ. 2).

Καθόσον ἀφορᾷ τὸν ἰσολογισμόν, ὁ περὶ δικαστικῆς ἐκκαθαρίσεως νόμος ἀπλῶς ἀντιγράφει τὸν κανόνα τοῦ ἐμπορικοῦ κώδικος τὸν ἀναφερόμενον εἰς τὴν περίπτωσιν κηρύξεως πτωχεύσεως ἐπὶ τῇ αἰτήσῃ τοῦ ὀφειλέτου (Ὅρα ἄρθρ. 439, ἐμπ. κώδ.). Διὸ εἰς τὴν διάταξιν ταύτην τοῦ ἐμπορικοῦ κώδικος ὀφείλομεν ν' ἀνατρέξωμεν, ὅπως ὀρίσωμεν τὸ περιεχόμενον τοῦ ἰσολογισμοῦ (Ὅρα ἀριθ. 84 καὶ 88).

Ἄλλ' ὁ νόμος τοῦ 1889 περιέχει καὶ εἰδικὴν ἀπαίτησιν, καθόσον ζητεῖ νὰ κατὰτίθεται καὶ κατάλογος τῶν πιστωτῶν.

1020 δῖς. Οὐδεμίᾳ ἀμυθολία, ὅτι ὁ ὀφειλέτης ὁ καταθέσας τὸν ἰσολογισμόν του μετὰ αἰτήτεως περὶ τοῦ εὐεργετήματος τῆς δικαστικῆς ἐκκαθαρίσεως δύναται νὰ ἀποσύρῃ τὸν ἰσολογισμόν καὶ τὴν αἴτησίν του, ἐφ' ὅσον δὲν ἐξέδοτο ἀκόμη τὸ δικαστήριον τὴν ἀπόφασίν του ⁽¹⁾. Ρητὸν δ' ἄλλως, ὅτι ἡ ἀνάκλησις αὕτη συγχωρεῖται ἐπὶ καταθέσει τοῦ ἰσολογισμοῦ γενομένης ὑπὸ τοῦ ὀφειλέτου πρὸς τὸν σκοπὸν τῆς κηρύξεως αὐτοῦ εἰς κατὰστασιν πτωχεύσεως. Ἄλλ' ἡ περὶ τῆς πρόκειται ἀνάκλησις, ἂν καθιστᾷ ἀδύνατον τὴν διάταξιν τῆς δικαστικῆς ἐκκαθαρίσεως, δὲν κωλύει ὁμοίως βεβχίως τὴν κήρυξιν τῆς πτωχεύσεως ὑπὸ τοῦ δικαστηρίου ἀποφαινομένου αὐτεπαγγέλτως.

1021. Καθόσον ἀφορᾷ τὴν ἐξουσίαν τοῦ δικαστηρίου πρὸς τὸ ὑπεβλήθῃ αἴτησις περὶ τοῦ εὐεργετήματος τῆς δικαστικῆς ἐκκαθαρίσεως, δύο ἡγέρθησαν δυσκολίαι :

1ον. Τὸ δικαστήριον δύναται νὰ διατάξῃ τὴν δικαστικὴν ἐκκαθάρισιν, καὶ ἂν ἀκόμη ἡ αἴτησις ὑπεβλήθῃ μετὰ τὸ ἀπὸ τῆς ἐποχῆς τῆς παύσεως τῶν πληρωμῶν δεκαπενθήμερον.

2ον. Ἐὰν ἡ αἴτησις ὑπεβλήθῃ ἐντὸς τοῦ δεκαπενθημέρου ἀπὸ τῆς παύσεως τῶν πληρωμῶν, ὁ δὲ ὀφειλέτης δὲν διατελῇ ἐν τινι

(1) Πρὸβλ. Journal des faillites, 1892, σελ. 93.

τῶν περιπτώσεων καθ' ὅς ἐπρεπεν ἢ ἡδύνατο νὰ ἀνακληθῇ τὸ τυχὸν χορηγηθὲν αὐτῷ εὐεργέτημα τῆς δικαστικῆς ἐκκαθαρίσεως, ἔχει ἄρα γε ἐν τούτοις τὸ δικαστήριον τὴν ἐξουσίαν, στηριζόμενον εἰς τὴν ὑπ' αὐτοῦ ἐλευθέρως γενομένην ἐκτίμησιν τῆς διαγωγῆς τοῦ ὀφειλέτου, ν' ἀπορρίψῃ τὴν αἵτησιν καὶ νὰ κηρύξῃ τὴν πτώχευσιν ;

Αἱ δύο αὗται δυσκολίαι εἶναι ἀντίστροφοι πρὸς ἀλλήλας. Οὐδεὶς ἄλλος ὑπάρχει μεταξὺ αὐτῶν δεσμός, εἰμὴ τὸ γεγονός, ὅτι ἀναφέρονται εἰς τὴν ἐξουσίαν ἣν κέκτηται τὸ δικαστήριον, πρὸς ὃ ὑποβάλλεται αἵτησις περὶ δικαστικῆς ἐκκαθαρίσεως· ἀπαράδεκτον λοιπὸν τυγχάνει νὰ ἐξετάσωμεν αὐτὰς διακεκριμένως.

1022. *Αἵτησις ὑποβληθεῖσα μετὰ παρέλευσιν δέκα πέντε ἡμερῶν ἀπὸ τῆς ἐποχῆς τῆς παύσεως τῶν πληρωμῶν.*—Δύναται ἄρα γε ὁ ὀφειλέτης καὶ εἰς τὴν περίπτωσιν ταύτην ἀκόμη νὰ ἐπιτύχῃ τοῦ εὐεργετήματος τῆς δικαστικῆς ἐκκαθαρίσεως ;

Ὑπεστηρίχθη ὅτι ἡ παρέλευσις τῆς προθεσμίας τῶν δέκα πέντε ἡμερῶν ἀπὸ τῆς χρονολογίας τῆς παύσεως τῶν πληρωμῶν κωλύει ἀπολύτως τὴν διάταξιν τῆς δικαστικῆς ἐκκαθαρίσεως· ἐξεδόθησαν δὲ καὶ ἀποφάσεις κατὰ τὴν ἐκδοχὴν ταύτην ⁽¹⁾. Τό τε γράμμα καὶ τὸ πνεῦμα τοῦ νόμου, λέγουσιν, ὁμοφώνως ὑπαγορεύουσι τὴν ἀπόλυτον ταύτην λύσιν. Κατὰ τὸ ἄρθρον 2 τοῦ νόμου τῆς 4 Μαρτίου 1889, ἡ δικαστικὴ ἐκκαθάρισις δὲν δύναται νὰ διαταχθῇ εἰ μὴ ἐπὶ τῇ αἰτήσσει τοῦ ὀφειλέτου ὑποβαλλομένην ἐντὸς δέκα πέντε ἡμερῶν ἀπὸ τῆς παύσεως τῶν πληρωμῶν αὐτοῦ. Οὕτω ἡ τήρησις τῆς προθεσμίας εἶναι ὁρος οὐσιώδης τῆς παραδοχῆς τῆς αἰτήσεως περὶ τοῦ εὐεργετήματος τῆς δικαστικῆς ἐκκαθαρίσεως. Ρητέον δὲ

(1) Ἐφ. τῆς Lyon 5 Ἰουνίου 1889. D. 1889. 2. 193. Ἐφ. τῶν Ρεννῶν 11 Ἰουνίου 1889. S. 1890. 2. 57, Journal du Palais 1890 2. 57. Ἐφ. τῶν Παρισίων 19 Μαρτίου 1892. S. καὶ Journal du Palais 1892 2. 141. D. 1893. 2, 390. Ἐφ. τοῦ Pau, 29 Νοεμβρίου 1894. D. 1895. 2. 295. S. καὶ Journal du Palais 1895. 2. 48. Journal des faillites 1896, σελ. 33. Max Lecomte, ἐνθα ἄνωτ., ἀριθ. 511. Malapert ἐνθα ἄνωτ., ἀριθ. 122—126. Ρητέον δ' ὅτι ὁ τελευταῖος οὗτος συγγραφεὺς ἐπικρίνει τὴν λύσιν, θεωρεῖ ὅμως ἐπιβαλλομένην αὐτὴν ὑπὸ τοῦ γράμματος τοῦ νόμου. Ὅρα ἀριθ. 130—133.

ὅτι ὁ σκοπὸς τοῦ νόμου δὲν θὰ ἐπετυγχάνετο, ἂν μὴ ἐγίνωσκεν ὁ ἔμπορος, ὅτι τὸ μόνον μέσον ἀποφυγῆς τῆς πτωχεύσεως εἶναι ἡ ἐντὸς βραχείας προθεσμίας ἀποκάλυψις τῆς καταστάσεώς του εἰς τὴν δικαιοσύνην. Ἐὰν ἡδύνατο νὰ ἐλπίζῃ εἰς τὴν ἐπιείκειαν τοῦ δικαστηρίου ἐν τῇ περιπτώσει τῆς ἐκπροθέσμου ὑπεβόλης τῆς αἰτήσεως, θὰ ἐπεθαρρύνετο νὰ ἐμμείνῃ εἰς τὴν ἀμέλειαν.

Ἐν τούτοις ἡ γνώμη αὕτη πρέπει νὰ ἀπορριφθῇ, ὑπάρχει δὲ λόγος νὰ ἀναγνωρίσωμεν, ὅτι τὸ δικαστήριον δύναται, λαμβάνον ὑπ' ὄψιν τὰς περιστάσεις, νὰ χορηγήσῃ τὸ εὐεργέτημα τῆς δικαστικῆς ἐκκαθαρίσεως εἰς ἔμπορον, ὅστις ὑπέβαλε τὴν αἴτησίν του μετὰ παρέλευσιν τῶν δέκα πέντε ἡμερῶν ἀπὸ τῆς παύσεως τῶν πληρωμῶν του⁽¹⁾. Ἡ ἀντίθετος δόξα εἶναι καθ' ὑπερβολὴν αὐστηρά· ὁ ἔμπορος δύναται νὰ πλανᾶται περὶ τῆς πραγματικῆς καταστάσεως του, εἶναι δὲ εὐκόλουν νὰ περιπέσῃ εἰς πλάνην, μάλιστα ἐπειδὴ οἱ νομικοὶ χαρακτηῖρες τῆς παύσεως τῶν πληρωμῶν δυσκόλως δύνανται νὰ καθορισθῶσι. Ρητέον δ' ὅτι ὁ νόμος θὰ ἦτο σχεδὸν ἀκατάληπτος, ἐὰν τὸ δικαστήριον ὑπεχρεοῦτο ν' ἀποποιηθῇ τὸ εὐεργέτημα δικαστικῆς ἐκκαθαρίσεως διὰ μόνον τὸν λόγον, ὅτι παρῆλθον αἱ δέκα πέντε ἡμέραι. Ὅταν τὸ δικαστήριον ἀπαγγέλλῃ τὴν δικαστικὴν ἐκκαθάρισιν ἐπὶ τῇ ιδέᾳ, ὅτι δὲν παρῆλθεν ἡ προθεσμία αὕτη, ἔχει τὸ δικαίωμα, ἀλλ' ὄχι καὶ τὴν ὑποχρέωσιν νὰ μετατρέψῃ τὴν δικαστικὴν ἐκκαθάρισιν εἰς πτώχευσιν, ἐὰν μετέπειτα ἀντιληφθῇ, ὅτι παρῆλθε τὸ δεκαπενθήμερον (Νόμ. τῆς 4 Μαρτίου 1889, ἀρθρ. 19, § 1—1ον). Δὲν δύναται νὰ νοηθῇ, πῶς εἶναι δυνατὸν νὰ μὴ ἔχῃ τὸ δικαστήριον ἀρχῇθεν τὴν διακριτικὴν ἐξουσίαν, ἣν ὁ νόμος χορηγεῖ εἰς αὐτὸ ρητῶς κατόπιν ἐορτῆς. Ὅριστικῶς εἰπεῖν εἰς ἀμφοτέρας τὰς περιπτώσεις ἡ θέσις τοῦ ὀφειλέτου εἶναι ἡ αὐτή· δὲν εἶναι οὔτε πλέον οὔτε ἔλαττον εὐνοϊκή.

(1) Ἐφ τῆς Τολώσης, 26 Ἰουνίου 1893. S. Journal du Palais 1893. 2. 176. D. 1894. 2. 312. Ἐφ. τῆς Nancy, 10 Ἀπριλίου 1894. Ἐφ. τῆς Rouen, 16 Ἰανουαρίου 1895, Journal des faillites, 1896, σελ. 120 καὶ 109. Ἐφ. τοῦ Ἀλγερίου 5 Νοεμβρίου 1894, La Loi τῆς 21 Φεβρουαρίου 1895.—Boistel, Commentaire de la loi du 4 mars 1889 σελ. 10 μέχρι 12. Ὁ σοφὸς συγγραφεὺς εἶχεν ὑποστηρίξει κατ' ἀρχὰς τὴν ἀντίθετον γνώμην, Recueil de Dalloz, 1889. 2. 193.

Ἄλλως θὰ ὑπεθάλπετο τὸ ψεῦδος· ὁ ὀφειλέτης θὰ εἶχε συμφέρον νὰ μηχανευθῇ μέσῃ πρὸς παραπλάνησιν τοῦ δικαστηρίου ἀντὶ ν' ἀναγνωρίσῃ, ὅτι ἔφησε νὰ παρέλθῃ ἡ προθεσμία τῶν δέκα πέντε ἡμερῶν.

1023. Αἴτησις ὑποβληθεῖσα ἐντὸς δέκα πέντε ἡμερῶν ἀπὸ τῆς παύσεως τῶν πληρωμῶν. Ἐξουσία τοῦ δικαστηρίου.—Ὁ ἔμπορος ὁ ὑποβάλλων τὴν αἴτησιν τοῦ περὶ τοῦ εὐεργετήματος τῆς δικαστικῆς ἐκκαθαρίσεως ἐντὸς δέκα πέντε ἡμερῶν ἀπὸ τῆς χρονολογίας τῆς παύσεως τῶν πληρωμῶν θέλει τύχει ἄρᾳ γε αὐτοῦ ;

Τὸ ἄρθρον 19 τοῦ νόμου τῆς 4 Μαρτίου 1889 ἀναγράφει πολλὰς περιπτώσεις, καθ' ὧς τὸ δικαστήριον δύναται ἢ ὀφείλει νὰ μετατρέψῃ τὴν δικαστικὴν ἐκκαθάρισιν εἰς πτώχευσιν (ἀριθ. 1119 καὶ ἐπόμε.). Εἶναι βέβαιον, ὅτι, ἐάν, καθ' ὃν χρόνον ζητῆται ἡ δικαστικὴ ἐκκαθάρισις, ἀποδεικνύεται, ὅτι ὑπάρχει τις τῶν περιπτώσεων τούτων, τὸ δικαστήριον δύναται ἢ ὀφείλει ν' ἀποποιηθῇ ν' ἀπαγγεῖλῃ τὴν δικαστικὴν ἐκκαθάρισιν, καὶ ὁ ὀφειλέτης δύναται ἢ πρέπει νὰ κηρυχθῇ εἰς κατὰστασιν πτωχεύσεως. Ἄλλ' ἂν μὴ εὐρισκώμεθα ἐν τινι τῶν περιπτώσεων τῶν προβλεπομένων ὑπὸ τοῦ ἁρθρου 19, ἔχει ἄρᾳ γε τὸ δικαστήριον τὴν ἐξουσίαν ν' ἀποποιηθῇ τὸ εὐεργετήμα τῆς δικαστικῆς ἐκκαθαρίσεως εἰς τὸν αἰτοῦντα, ἐπειδὴ εὐρίσκει αὐτὸν ἀνάξιον τῆς εὐνοίας ταύτης ; Τὸ σύνολον τοῦ νόμου φαίνεται ἀντικείμενον πρὸς τὸ δικαίωμα τοῦτο τὸ ἀναγνωριζόμενον εἰς τὸ δικαστήριον ⁽¹⁾. Ἐξ ἄλλου τὸ ἄρθρον 1 τοῦ νόμου τῆς 4 Μαρτίου 1889 διατάσσει, ὅτι πᾶς ἔμπορος παύων τὰς πληρωμὰς του δύναται νὰ τύχῃ, συμμορφούμενος πρὸς τὰς ἐπομένας διατάξεις, τοῦ εὐεργετήματος τῆς δικαστικῆς ἐκκαθαρίσεως. Ἡ ἐκφρασις αὕτη φαίνεται περιορίζουσα τὸ ἔργον τοῦ δικαστηρίου εἰς τὴν βεβχίωσιν τῶν ὑπὸ τοῦ νόμου ἀπαιτουμένων ὄρων. Ἐξ ἄλλου ἡ ἀνάγκη τοῦ εὐεργετήματος τῆς δικαστικῆς ἐκκαθαρίσεως ἔχει χαρακτῆρα ποινικόν· διὸ εἶναι ἀδύνατον νὰ ἀπαγγεληθῇ ἐκτὸς τῶν περιπτώσεων τῶν ὑπὸ τοῦ ἁρθρου 19 προβλεπομένων. Πῶς εἶναι δυνατὸν ἡ ἐξουσία τοῦ δικαστηρίου νὰ εἶναι διάφορος εἰς τὴν

(1) Thaller, Annales de Droit commercial, 1889, 2. 209. Voron, De la liquidation judiciaire, ἀριθ. 202 καὶ ἐπόμε. Πρωτοδικεῖον τῆς Τύνιδος, 28 Μαρτίου 1889, Journal des faillites, 1889, σελ. 356.

ἀρχὴν καὶ κατὰ τὴν ἐξέλιξιν τῆς διαδικασίας ; Ἐπειτα δὲ φαίνεται συνᾶδον πρὸς αὐτὸν τὸν σκοπὸν τοῦ νόμου τὸ νὰ ἔχη ὁ ἔμπροσς τὴν βεβαιότητα τῆς ἀποφυγῆς τῆς πτωχεύσεως, ὅταν συμμορφοῦται πρὸς τοὺς ὑπὸ τοῦ νόμου ἀπαιτούμενους ὅρους τῆς ἐπιτεύξεως τοῦ εὐεργετήματος τῆς δικαστικῆς ἐκκαθάρσεως.

Ἐν τοσοῦτῳ ὑποστηρίζεται ἡ ἐναντία γνώμη ⁽¹⁾. Ὑπάρχουσιν οἱ ἰσχυρίζομενοι, ὅτι καὶ μὴ ὑπάρχοντος ἀκόμη μηδενὸς βεβαίου δόλου, τὸ δικαστήριον δύναται ν' ἀποποιηθῇ τὸ εὐεργέτημα τῆς δικαστικῆς ἐκκαθάρσεως εἰς ἔμπορον, τοῦ ὁποίου τὴν διαγωγὴν δὲν εὕρισκει ἀξίαν ἐπιδόχιασιν ἢ εὕρισκει ὑποπτον. Στηρίζονται δὲ οὗτοι πρὸ παντὸς ἐπὶ τοῦ ὅτι ἔχομεν ἐπὶ τοῦ προκειμένου εὐνοίαν ἐπιφυλαττομένην κατὰ τὸ πνεῦμα τοῦ νομοθέτου εἰς τοὺς δυστυχεῖς καὶ καλῆς πίστεως ἐμπόρους. Πλὴν τούτου ἐπικαλοῦνται τὰς παρασκευαστικὰς ἐργασίας τοῦ νόμου τῆς 4 Μαρτίου 1889, ὁ εἰσηγητὴς αὐτοῦ ἐδήλωσεν εἰς τὴν Βουλὴν, ὅτι «τὸ δικαστήριον εἶναι ἀπολύτως ἐλεύθερον ν' ἀποφασίσῃ» ⁽²⁾.

(1) Ἐφ. τῆς Lyon, 5 Ἰουνίου 1889. Ἐφ. τῶν Ρεννῶν, 11 Ἰουνίου 1889, S. 1889. 2. 57, Ἐφ. τῆς Nancy, 2 Ἰουλίου 1889, Journal des faillites, 1888, σελ. 471. Ἐφ. τῶν Παρισίων, 26 Νοεμβρίου 1889, Journal des faillites, 1890, σελ. 25. — Boistel, ἔνθα ἄνωτ, σελ. 8 καὶ 9. Maxime Lecomte, ἔνθα ἄνωτ. ἀριθ. 398 καὶ 428. Malapert, ἔνθα ἄνωτ., ἀριθ. 53-56 (Κατ' αὐτὸν ὁ νόμος ἀπαιτεῖ δύο διακεκριμένους ὅρους : 1ον τὴν καλὴν πίστιν τοῦ ὀφειλέτου, τὴν ὁποίαν τὸ δικαστήριον ἐκτιμᾷ ἐλευθέρως 2ον τὴν ὑποβολὴν αἰτήσεως ἐντὸς ὠρισμένης προθεσμίας). Προσθετέον τὸ αὐτὸ σύγγραμμα, ἀριθ. 101-113.

(2) Ὁμολογητέον, ὅτι ἡ βεβαίωσις ὑπῆρξε σαφειστάτη. Κατὰ τὴν συνεδρίαν τῆς 16 Ὀκτωβρίου 1888 βουλευτὴς τις ἔθετεν ὡς ἐξῆς τὸ ζήτημα : «Εἶναι βέβαιον, ὅτι καὶ καθ' ὃν χρόνον ἀκόμη γίνεται ἡ αἴτησις περὶ ἐκκαθάρσεως, καὶ ὅταν ἀκόμη δὲν ἀποδεικνύηται δόλος τις, τουτέστιν, ἂν μὴ ὑπάρχῃ τις τῶν περιπτώσεων τοῦ ἄρθρου 18 (νῦν ἄρθρ. 19), τὸ δικαστήριον, ἂν εὕρισκε τὴν κατάστασιν ὑποπτον, θὰ ἐδικοιούτο ἐν τῇ πλήρει ἀνεξαρτησίᾳ του νὰ εἴπῃ : Δὲν δύναμαι νὰ καθορίσω τὸν δόλον, ἀλλὰ δὲν διατάσσω τὴν ἐκκαθάρισιν». Ἐπὶ τούτοις δὲ ὁ εἰσηγητὴς ἔδωκε τὴν ἐν τῷ κειμένῳ ἀναγραφεῖσαν ἀπάντησιν. Ὁ δὲ Depôle ἐν τῇ ἐκθέσει αὐτοῦ πρὸς τὴν Γερουσίαν εἶπεν, ὅτι, ἵνα ζητήσῃ ὁ ἔμπορος τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ νέου θεσμοῦ, πρέπει νὰ μὴ εὕρισκωσι τὰ δικαστήρια, ἅτινα πάντοτε εἶναι κεκλημένα νὰ ἐκτιμῶσι τὴν κατάστασιν, μήτε κακὴν πίστιν ἐν τῇ

1023 δίς. Ἡ προθεσμία τῶν δέκx πέντε ἡμερῶν εἶναι κυρίως σπουδασία, ἐὰν παραδεχθῶμεν, ὅτι μετὰ τὴν παρέλευσιν αὐτῆς δὲν παρέχεται τὸ εὐεργέτημα τῆς δικαστικῆς ἐκκαθαρίσεως. Ἀλλ' εἶναι πάντοτε χρήσιμον νὰ γινώσκωμεν, πῶς ὑπολογίζεται ἡ προθεσμία αὕτη, διότι οὐδεμία ἀμφιβολία, ὅτι μετὰ τὴν παρέλευσιν τῆς προθεσμίας τὸ δικαστήριον εἶναι ὀλιγώτερον διατεθειμένον εἰς χορήγησιν τοῦ εὐεργετήματος τῆς δικαστικῆς ἐκκαθαρίσεως.

Δὲν πρόκειται ἐνταῦθα περὶ προθεσμίας ἐλευθέρας (*delai franc*). Διὸ δέον νὰ περιλαμβάνωμεν ἐν αὐτῇ τὴν ἡμέραν τῆς παύσεως τῶν πληρωμῶν (*dies a quo*), ὡς ἐξάγεται τοῦτο ἐξ αὐτοῦ τοῦ γράμματος τοῦ νόμου, καὶ τὴν ἡμέραν τῆς καταθέσεως τῆς αἰτήσεως (*dies ad quem*). Τῆς παύσεως τῶν πληρωμῶν γενομένης τὴν 1ην Φεβρουαρίου, ἡ αἴτησις δέον νὰ ὑποβληθῇ τὸ βραδύτερον τὴν 15.

1024. Ἀπόφασις κηρύττουσα τὴν δικαστικὴν ἐκκαθάρισιν. — Ἡ ἀπόφασις ἣτις ἀποφαίνεται ἐπὶ αἰτήσεως περὶ κηρύξεως τῆς δικαστικῆς ἐκκαθαρίσεως κρίνεται ἐν δικαστικῷ συμβουλίῳ· διὰ τοῦ τρόπου τούτου τῆς διςκέψεως ἐπεζητεῖτο ἡ ἀποφυγὴ τῆς δημοσίας συζητήσεως, ἣτις ἡδύνατο ν' ἀποβῇ ἐπιζήμιος εἰς τὴν ὑπόληψιν τοῦ ἐμπορίου. Ἀλλ' ὥς πᾶσα ἀπόφασις καὶ ἡ διατάσσουσα τὴν ἐκκαθάρισιν ἐκδίδεται ἐν δημοσίᾳ συνεδριάσει (ἄρθρ. 4 τοῦ νόμου τῆς 4 Μαρτίου 1889) καὶ πρέπει νὰ εἶναι ἡτιςλογημένη (Νόμος τῆς 20 Ἀπριλίου 1810, ἄρθρ. 7). Ὁ ὀφειλέτης δέον νὰ ἀκούηται αὐτοπροσώπως, πλὴν ἂν ὑπάρχωσι κωλύματα ἅτινα ἀναγνωρίζει ἐβλογα τὸ δικαστήριον (ἄρθρ. 4 τοῦ νόμου τοῦ 1889). Ἡ τελευταία αὕτη διάταξις δὲν ὑφίσταται ἐπὶ πτωχεύσεως. Ἐξηγεῖται δέ, ἐπειδὴ δὲν πρόκειται ἐπὶ αἰτήσεως περὶ δικαστικῆς ἐκκαθαρίσεως περὶ βεβαιώσεως μόνον τῆς παύσεως τῶν πληρωμῶν, ἀλλὰ καὶ περὶ ἐκτιμήσεως τοῦ γεγονότος, ὅτι πράγματι ὁ ὀφειλέτης ἐκπληροῖ τοὺς ὑπὸ τοῦ νόμου ἀπαιτούμενους ὅρους ὅπως ἀπολαύσῃ τοῦ εὐεργετήματος τούτου (δρα ἀριθ. 1016). Ὁμολογητέον δέ, ὅτι ἡ ἀναγκαιότης τῆς αὐτοπροσώπου ἐμφανίσεως κατανοεῖται κάλλιον ἐν τῷ

διαχειρίσει του, μήτε βαρὺ τι πταῖσμα ἐξ ἐκείνων ἅτινα ἀποδεικνύουσι παρὰ τῷ διαπράττοντι ταῦτα τὴν καταφρόνησιν πρὸς τὴν εὐθύνην. Πρβλ. Max. Lecomte, ἐνθα ἄνωτ, ἀριθ. 175 καὶ 295.

συστήματι καθ' ὃ παραχώρησις τῆς δικαστικῆς ἐκκαθάρσεως εἶναι ἐνδειξις εὐνοίας. Ὅρα ἀριθ. 1022 ἐν τέλει (1)

Παρατηρήθη, ὅτι ὀφειλέται τινὲς κατώρθωσαν, ἀποκρύπτοντες τὴν ἀληθῆ κατὰστασίν των καὶ τὴν μεμακρυσμένην χρονολογίαν τῆς παύσεως τῶν πληρωμῶν (ἀριθ. 1129), νὰ ἐπιτύχωσι διὰ προκαταλήψεως τὸ εὐεργέτημα τῆς δικαστικῆς ἐκκαθάρσεως. Διὸ ἐν ἔτει 1893 ὁ πρόεδρος τοῦ ἐμποροδικείου τοῦ Σηκουάνα ἔλαβε μέτρα προληπτικὰ κατὰ τῆς ἐπαναλήψεως τῶν καταχρήσεων τούτων (2). Ἴδου δὲ εἰς τί συνίστανται ταῦτα.

Τὸ ἐμποροδικεῖον τοῦ Σηκουάνα δὲν ἀποφαίνεται ἐπὶ τῶν αἰτήσεων περὶ παραχώρησης τοῦ εὐεργετήματος τῆς δικαστικῆς ἐκκαθάρσεως, εἰ μὴ κατόπιν ἐρεύνης ἀνατιθεμένης εἰς δικαστικὸν ἐκκαθαριστὴν. Ἡ ἐρευνα αὕτη γίνεται κατεπειγόντως, ἡ δὲ περὶ αὐτῆς συντασσομένη ἐκθεσις δέον νὰ ὑποβάλληται εἰς τὸν πρόεδρον τοῦ δικαστηρίου ἐντὸς τριῶν ἡμερῶν. Ἡ ἐκθεσις αὕτη δέον νὰ ἀνυγράφη τὸ εἶδος τῆς ὑπὸ τοῦ ὀφειλέτου ἐνασκουμένης ἐμπορίας, τὴν κατοικίαν αὐτοῦ, τὴν χρονολογίαν καθ' ἣν ἐγένοντο αἱ πρῶται περὶ πληρωμῆς καταδιώξεις, τοὺς λόγους καὶ τὸν χαρακτῆρα τῆς παύσεως τῶν πληρωμῶν. Μόνον δὲ μετὰ τὴν κατάθεσιν τῆς ἐκθέσεως ταύτης καλεῖται καὶ ἐξετάζεται ὁ ὀφειλέτης ὑπὸ τοῦ δικαστηρίου συνερχομένου ἐν συμβουλίῳ.

1025. δ. Χαρακτήρ τῆς ἀποφάσεως. Διατάξεις περιεχόμεναι ἐν αὐτῇ. — Ἐὰν ὁ ὀφειλέτης δὲν δύναται νὰ ἐμφανισθῇ, τὸ δικαστήριον δύναται νὰ διορίσῃ δικαστὴν, ὅπως ἀκούσῃ τὰς ἐξηγήσεις αὐτοῦ. Συνάδει δὲ πρὸς τὸ πνεῦμα τοῦ νόμου νὰ μὴ γίνηται δεκτὴ, εἰμὴ ἐν ἀπολύτῳ ἀδυναμίᾳ, ἡ ἐμφάνισις ἐντολοδόχου ἢ ἡ ὑποβολὴ ἐγγράφων ἐξηγήσεων. Ὡς περὶ ἡ ἀπόφασις ἡ κηρύττουσα τὴν πτώχευσιν (ἀριθ. 111), οὕτω καὶ ἡ ἀπόφασις ἡ διατάσσουσα τὴν δικαστικὴν ἐκκαθάρισιν ἰσχύει ὡς πρὸς πάντας, facit jus, κατὰ πᾶρέκκλισιν ἀπὸ τοῦ σχετικοῦ κύρους τῆς ἰσχύος τοῦ δεδικασμένου (ἄρθρ. 1351 ἀστ. κώδ.). Ἐν τε τῇ δευτέρᾳ καὶ ἐν τῇ πρώτῃ περιπτώσει πρόκειται περὶ διοργανώσεως διαδικασίας συλλογικῆς περι-

(1) Malapert, ἐνθα ἄνωτ. ἄρθρ. 145—149.

(2) Ἐγκύκλιος τοῦ Προέδρου τοῦ Ἐμποροδικείου τοῦ Σηκουάνα (Circulaire du Président κλπ.) ἐν τῷ Journal des faillites, 1893, σελ. 191.

λαμβάνουσας πάντας τοὺς πιστωτάς. Αὐτὸς εἶναι εἷς ἐκ τῶν λόγων ἐξ ὧν ἐξηγεῖται δικτὶ λαμβάνονται ἀμέσως μέτρα δημοσιότητος, ὅπως περιέλθῃ ἡ ἀπόφασις εἰς γνῶσιν πάντων τῶν ἐνδιαφερομένων, ὧν οἱ πλείστοι δὲν ὑπῆρξαν διάδικοι. (Ὁρχ. ἀρθρ. 4, ἐδάφ. 2ον τοῦ νόμου τῆς 4 Μαρτίου 1889).

Ὁ νομοθέτης δὲν ἠννόησεν ἀμέσως, ὅτι ὑπὸ τὴν ἐποψὶν τῆς δημοσιότητος δὲν ὑπῆρχε λόγος διαφορᾶς μεταξὺ τῆς πτωχεύσεως καὶ τῆς δικαστικῆς ἐκκαθάρισεως. Ἡ ἐπιτροπὴ τῆς Βουλῆς προέτεινε τὴν ἐξοβέλisin τῆς δημοσιότητος ἐκ φειδοῦς πρὸς τὸν δυστυχεῖ καὶ καλῆς πίστεως ὀφειλέτην τὸν ἀποκαλύψαντα ταχέως εἰς τὴν δικαιοσύνην τὴν παῦσιν τῶν πληρωμῶν του.

1026. Ἡ ἀπόφασις ἡ διατάσσουσα τὴν δικαστικὴν ἐκκαθάρισιν δὲν περιορίζεται εἰς τὸ νὰ θέσῃ τὸν ὀφειλέτην εἰς τὴν κατάστασιν ταύτην. Πρέπει νὰ περιέχῃ διαφοροὺς δικτάξεις σχετικὰς πρὸς τὴν κήρυξιν τῆς δικαστικῆς ἐκκαθάρισεως. Αἱ διατάξεις αὗται, πλὴν διαφορῶν τινων, συμπίπτουσι πρὸς ἐκείνας αἵτινες δεόν νὰ περιλαμβάνωνται ἐν τῇ ἀποφάσει δι' ἧς κηρύσσεται ἡ πτώχευσις (ἀριθ. 113).

1ον Ἡ ἀπόφασις αὕτη διορίζει ἐν τῶν μελῶν τοῦ δικαστηρίου εἰσηγητήν (Νόμος τῆς 4 Μαρτίου 1889 ἀρθρ. 4, ἐδάφ. 1) ⁽¹⁾.

2ον Διορίζει ἓνα ἢ πλείονας προσωρινοὺς ἐκκαθαριστάς (Νόμος τῆς 4 Μαρτίου 1889, ἀρθρ. 4, ἐδάφ. 1) ⁽²⁾.

Διαφόρως ὁμως πρὸς τὴν ἀπόφασιν τὴν κηρύττουσαν τὴν πτώχευσιν, ἡ τὴν δικαστικὴν ἐκκαθάρισιν διατάσσουσα ἀπόφασις δὲν διατάσσει μέτρον τι σχετικὸν πρὸς τὴν περιουσίαν καὶ τὸ πρόσωπον τοῦ ὀφειλέτου. Γὰρ ὄντι ἐπὶ τοῦ προκειμένου δὲν ὑπάρχει λόγος μήτε ἐπιθέσεως τῶν σφραγίδων μήτε φυλακίσεως. Πρβλ. ἀρθρ. 455 καὶ 456 ἐμπ. κώδικος.

1027. Ἡ ἀπόφασις ἡ κηρύττουσα τὴν πτώχευσιν ὀρίζει ἢ δύναται νὰ ὀρίσῃ τὴν ἐποχὴν τῆς παύσεως τῶν πληρωμῶν (ἀρθρ. 441 ἐμπ. κώδ.). Ὁ νόμος τῆς 4 Μαρτίου 1889 οὐδὲν τὸ παρῶμοιον λέγει περὶ τῆς ἀποφάσεως τῆς δικαστικῆς ἐκκαθάρισεως. Ὑπῆρξαν οἱ διῶχυρισθέντες, ὅτι πράγματι ἐν τῇ τελευταίᾳ ταύτῃ

(1) Ὁρα περὶ τῶν καθηκόντων τοῦ εἰσηγητοῦ, ἀριθ. 1008 καὶ ἐπομ.

(2) Ὁρα περὶ τῶν καθηκόντων τῶν προσωρινῶν ἐκκαθαριστῶν, ἀριθ. 1075 καὶ ἐπομ.

ἀποφάσει δὲν παρίσταται λόγος καθορισμοῦ τῆς χρονολογίας τῆς παύσεως τῶν πληρωμῶν, διότι ἐπὶ δικαστικῆς ἐκκαθάρισεως δὲν ὑπάρχει περίοδος ὑποπτος (1). Θέλομεν ἀναπτύξει κατωτέρω, ὅτι ἡ γνώμη αὕτη εἶναι ἀποκρουστέα· αὐτὸς οὗτος ὁ νομος τοῦ 1889 (ἄρθρ. 19, § 2, 1ον) ὁρᾷ τὰς περιπτώσεις, καθ' ἃς μετ' ἀπόφασιν περὶ δικαστικῆς ἐκκαθάρισεως πράξεις τοῦ ὀφειλέτου ἀκυροῦνται δυνάμει τῶν ἄρθρων 446 καὶ ἐπομένων, τουτέστιν ὡς γινόμεναι διαρκούσης τῆς ὑπόπτου περιόδου.

Πᾶν ὅ,τι δυνάμεθα νὰ εἴπωμεν εἶναι, ὅτι, ἐπειδὴ ἡ δικαστικὴ ἐκκαθάρισις δέον νὰ διατάσσεται σχεδὸν ἁμέσως μετὰ τὴν παῦσιν τῶν πληρωμῶν, ὀλιγώτερον ὑπάρχει συμφέρον ἐν τῷ καθορισμῷ τῆς ἐποχῆς αὐτῆς ἢ ὅσον ἐπὶ πτωχεύσεως, ἐφ' ἧς δύναται νὰ διαρρεύσῃ πολὺς χρόνος μετὰ τῆς παύσεως τῶν πληρωμῶν καὶ τῆς ἀποφάσεως τῆς κηρυττούσης τὴν πτώχευσιν. Ἀλλ' ἂν τὸ συμφέρον εἶναι ὀλιγώτερον, ὑπάρχει ἐν τούτοις διαταχθεῖσης τῆς ἐκκαθάρισεως τῇ 25ῃ Μαρτίου, δὲν εἶναι ἀδιάφορον τὸ ζήτημα, ἂν ἡ παῦσις τῶν πληρωμῶν ἐγένετο τῇ 1 τῇ 8 ἢ τῇ 12, διότι πράξεις γενομένη ἐν τῷ διαμέσῳ χρόνῳ εἶναι ἔγκυρος ἢ ἄκυρος κατὰ τὴν δεκτὴν γενομένην λύσιν.

Κατὰ συνέπειαν τὸ δικαστήριον δύναται κάλλιστα νὰ ὀρίσῃ τὴν ἐποχὴν τῆς παύσεως τῶν πληρωμῶν διὰ τῆς ἀποφάσεως τῆς διατασσούσης τὴν δικαστικὴν ἐκκαθάρισιν, ὡς καὶ διὰ τῆς ἀποφάσεως τῆς κηρυττούσης τὴν πτώχευσιν, ἂν μὴ προτιμᾷ νὰ ἐπιφυλαχθῇ νὰ ὀρίσῃ αὐτὴν διὰ μεταγενεστέρως ἀποφάσεως. Ρητέον δὲ ὅτι τὸ δικαστήριον δύναται νὰ διορθώσῃ τὴν ἀρχικῶς ὀρισθεῖσαν χρονολογίαν τῆς παύσεως τῶν πληρωμῶν, κάλλιον φωτιζόμενον περὶ τούτου, νὰ ἀναγάγῃ αὐτὴν ἀπώτερον ἐν τῷ παρελθόντι ἢ νὰ ὀρίσῃ αὐτὴν ἐγγύτερον πρὸς τὸ ἐνεστῶς (2). Ἡ διορθωσις αὕτη

(1) Bailly ἐνθα ἄνωτ. σελ. 13.

(2) Τὸ ἄρθρον 4, ὅπερ ὀρίζει, ὅτι ἡ ἀπόφασις ἢ διατάσσουσα τὴν δικαστικὴν ἐκκαθάρισιν εἰς οὐδὲν ὑπόκειται ἔνδικοις μέσον δὲν ἀντίκειται εἰς τὸν διὰ μεταγενεστέρως ἀποφάσεως καθορισμὸν τῆς ἐποχῆς τῆς παύσεως τῶν πληρωμῶν εἰς ἐποχὴν παλαιότεραν. Ἐφ. τῆς Douai 4 Νοεμβρίου 1889, Journal des faillites 1890, σελ. 34. Ἐμποροδικεῖον τῆς Μασσαλίας 3 Δεκεμβρίου 1890, Journal des faillites 1891, σελ. 272. Ὅρα ἀριθ. 1032 2ον.

δύναται νὰ ἐπιφέρῃ ὡς συνέπειαν τὴν μετατροπὴν τῆς δικαστικῆς ἐκκαθαρίσεως εἰς πτώχευσιν, ἐὰν συνάγεται, ὅτι ὁ ὀφειλέτης δὲν ὑπέβαλε τὴν αἵτησίν του ἐντὸς τοῦ δεκαπενθημέρου ἀπὸ τῆς παύσεως τῶν πληρωμῶν του. Ἄλλ' ἡ μετατροπὴ δὲν εἶναι ὑποχρεωτικὴ ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει διὰ τὸ δικαστήριον· δύναται μόνον τὸ δικαστήριον νὰ πράξῃ τοῦτο. Πρὸβλ. ἄρθρ. 19, § 1, 1ον. Ὅρα ἀριθ. 1022.

Διὰ τὸν ἀπλούστατον λόγον, ὅτι οἱ περὶ πτωχεύσεως κανόνες ἐφαρμόζονται κατ' ἀρχὴν εἰς τὴν δικαστικὴν ἐκκαθάρισιν, ὅταν ἡ χρονολογία τῆς παύσεως τῶν πληρωμῶν δὲν ὀρίζεται διὰ τῆς περὶ ἐκκαθαρίσεως ἀποφάσεως, τὸ δικαστήριον ὀρίζει αὐτὴν ἐπὶ τῇ ἐκθέσει τοῦ εἰσηγητοῦ εἴτε αὐτεπαγγέλτως εἴτε τῇ αἰτήσει τινὸς τῶν ἐχόντων συμφέρον. Μὴ ὀρισθείσης ρητῶς τῆς ἡμέρας τῆς παύσεως τῶν πληρωμῶν, θεωρεῖται αὕτη ἀρξαμένη ἀπὸ τῆς ἀποφάσεως τῆς διαταξάσης τὴν δικαστικὴν ἐκκαθάρισιν. Πρὸβλ. ἄρθρ. 441 ἐμπ. κώδικος. Ὅρα ἀριθ. 116 καὶ 117.

Ἐπὶ καθορισμοῦ τῆς χρονολογίας τῆς παύσεως τῶν πληρωμῶν τὸ δικαστήριον ἔχει ἥν ἐξουσίαν καὶ ἐπὶ τῆς κηρύξεως τῆς πτωχεύσεως. Πρὸβλ. ἀριθ. 117 μέχρις 128.

1028. ε. Δημοσιότης καὶ ἐκτέλεσις τῆς ἀποφάσεως. — Ἡ ἀπόφασις ἡ διατάσσουσα ὑπὲρ ἐμπορίου τινὸς τὸ εὐεργέτημα τῆς δικαστικῆς ἐκκαθαρίσεως ὑπόκειται εἰς ὡς διατυπώσεις δημοσιότητος ὑπόκειται καὶ ἡ ἀπόφασις ἡ κηρύττουσα τὴν πτώχευσιν (Νόμ. τοῦ 1889, ἄρθρ. 4, ἐδάφ. 2ον).

Ἡ μὴ δημοσίευσις κατὰ τοὺς διαγεγραμμένους εἰδικoὺς τύπους τῆς ἀποφάσεως περὶ δικαστικῆς ἐκκαθαρίσεως, καθάπερ καὶ ἐπὶ τῆς ἀποφάσεως τῆς κηρυττούσης τὴν πτώχευσιν, δὲν κωλύει τὴν παραγωγὴν τῶν ἀποτελεσμάτων αὐτῆς ἐπὶ ζημίᾳ τῶν τρίτων. Οὕτω ὡς ἐκ τῆς ἀποφάσεως τῆς διατρεπούσης τὴν δικαστικὴν ἐκκαθάρισιν οἱ πιστωταὶ ἀποβάλλουσι τὸ δικαίωμα τῆς ἀτομικῆς καταδιώξεως, καίτοι δὲν ἐδημοσιεύθη αὕτη. Παρομοίως οἱ συναλλαχθέντες μετὰ τοῦ ὀφειλέτου μετὰ τὴν ἀπόφασιν, καὶ ἐν ἀγνοίᾳ τῆς ἐκδόσεως τῆς ἀποφάσεως ταύτης, διὰ τὴν ὁποίαν οὐδὲν ἐλήφθη μέτρον δημοσιότητος, δὲν δύνανται νὰ ἀξιώσωσιν, ὅτι ἡ ἀπόφασις αὕτη δὲν δύναται νὰ ἀντιταχθῇ κατ' αὐτῶν· ὁ ὀφειλέτης καθίσταται αὐτοδικαίως ἀνίκανος νὰ ἐνεργῇ μόνος τὰς ὑπὸ τοῦ νόμου ὀρι-

ζομένης πράξεις ἀπ' αὐτῆς ταύτης τῆς ἡμέρας τῆς ἐκδόσεως τῆς ἀποφάσεως καὶ ἀνεξαρτήτως πάσης διαιτυπώσεως (Νόμ. τῆς 4 Μαρτίου 1889, ἄρθρ. 5 ἐν τέλει) ⁽¹⁾. Δίδεται ὁμῶς εἰς τοὺς ζημιωθέντας ἀγωγὴ περὶ ἀποζημιώσεως κατὰ τῶν ὑπαιτίων τῆς μὴ δημοσιεύσεως τῆς ἀποφάσεως. Δύναται δὲ νὰ εἶναι ὑπαίτιος ὁ γραμματεὺς τοῦ ἐμποροδικείου καὶ ὁ δικαστικὸς ἐκκαθαριστής, ὁ μὲν γραμματεὺς ὡς πρὸς τὴν ἀπόφασιν τὴν διατάσσουσιν τὴν δικαστικὴν ἐκκαθάρισιν, ὁ δὲ δικαστικὸς ἐκκαθαριστής ὡς πρὸς τὰς μεταγενεστεράς ἀποφάσεις τὰς ὀρίζουσας τὴν χρονολογίαν τῆς παύσεως τῶν πληρωμῶν. Διότι ὁ ἐκκαθαριστής ὁ διορισθεὶς διὰ τῆς ἀποφάσεως τῆς διαταξάσης τὴν δικαστικὴν ἐκκαθάρισιν δὲν εἶναι ἀκόμη ἐν ὑπηρεσίᾳ καθ' ὃν χρόνον ἡ ἀπόφασις ἐκδίδεται. Πρβλ. ἀριθ. 124.

1029. Καθάπερ ἡ τὴν πτώχευσιν κηρύττουσα ἀπόφασις οὕτω καὶ ἡ τὴν δικαστικὴν ἐκκαθάρισιν διατάσσουσα εἶναι προσωρινῶς ἐκτελεστικὴ (ἄρθρ. 440 ἐμπ. κώδικος). Πρβλ. ἀριθ. 135.

1030. α'. *Ἐνδικο μέσα κατὰ τῆς ἀποφάσεως τῆς διατασσούσης τὴν δικαστικὴν ἐκκαθάρισιν.* — Ἐπὶ πτωχεύσεως ἡ ἐκπλήρωσις τῶν διατυπώσεων τῆς δημοσιότητος κέκτηται εἰδικὴν σπουδαιότητα, καθοσον ὀρίζει τὴν ἀφρητήριαν τῆς προθεσμίας ἐντὸς τῆς ὁποίας δύναται ἡ τὴν πτώχευσιν κηρύξασα ἀπόφασις νὰ προσβληθῇ διὰ τῆς ἀνακοπῆς (ἄρθρ. 580 ἐμπ. κώδ.). Ἀκριβῶς δὲ ἐπειδὴ ἡ ἀπόφασις αὕτη ἔχει ἀπόλυτον ἰσχύν, ὁ ἐμπορικὸς κώδιξ ἐπιτρέπει τὴν ἐνέσκησιν τοῦ ἐνδίκου τούτου μέσου εἰς πάντας τοὺς ἰσχυριζομένους, ὅτι κακῶς ἐξεδόθη (Ὁρκ. ἀριθ. 129 καὶ ἐπομ.). Ἡ τὴν πτώχευσιν κηρύττουσα ἀπόφασις δύναται νὰ προσβληθῇ καὶ δι' ἐφέσεως (ἄρθρ. 582), κατὰ δὲ τῆς ἀποφάσεως τοῦ ἐφετείου τῆς ἐπικυρώσεως τὴν πρωτόδικον ἀπόφασιν συγχωρεῖται καὶ τὸ ἐνδικὸν μέσον τῆς αἰτήσεως ἀναίρέσεως.

(1) Ὑπεστηρίχθη ἐν τούτοις, ὅτι ἐν ἐλλείψει δημοσιότητος πᾶς ἐνδιαφερόμενος ἔχει τὸ δικαίωμα ν' ἀποκρούσῃ τὰ ἀποτελέσματα τῆς ἀποφάσεως, νὰ ζητήσῃ τὴν διατήρησιν τῶν ὑπ' αὐτοῦ συναφθεισῶν καλῇ τῇ πίστει μετὰ τοῦ ὀφειλέτου μόνου πράξεων, Max. Lecomte, ἔνθα ἄνωτ. ἀριθ. 427. Δὲν βλέπομεν διατί νὰ ὑπάρχῃ ὡς πρὸς τοῦτο κανὼν διάφορος διὰ τὴν πτώχευσιν καὶ διὰ τὴν δικαστικὴν ἐκκαθάρισιν

Τούναντίον κατὰ τὸ ἄρθρον 4. ἐδάφ. 2 ἡ ἀπόφασις ἢ κηρύττουσα τὴν ἐναρξιν τῆς δικαστικῆς ἐκκαθαρίσεως εἰς οὐδὲν ὑπόκειται ἔνδικοις μέσον καὶ δὲν δύναται νὰ προσβληθῇ διὰ τριτανακοπῆς. Ὁ γενικὸς σκοπὸς τῆς διατάξεως ταύτης εἶναι προδήλως ἡ πρόληψις τῶν βραδυτήτων καὶ τῶν χρονοτριβῶν τῶν προερχομένων ἐκ τῆς ἐνασκήσεως τῶν ἐνδίκων μέσων. Δὲν δυνάμεθα ὁμῶς νὰ ἐπιδοκιμάσωμεν τοῦτο ὁλοσχερῶς, διότι ἄγει εἰς δυσαρέστους συνεπειάς (1).

Ὁ ἀποκλεισμός τῶν ἐνδίκων μέσων εἶναι ἀπόλυτος. Καὶ ἐν πρώτοις ἐφαρμόζεται οὗτος εἰς τὴν ἔφεσιν, εἰς τὴν αἵτησιν ἀναίρεσεως, εἰς τὴν ἀνακοπὴν τῶν πιστωτῶν, ἥτις εἶναι οἷον εἰς τριτανακοπήν, ὅταν ἐνασκήται κατὰ τῆς ἀποφάσεως τῆς κηρυξάσης τὴν πτώχευσιν. Ὅρα ἀριθ. 134.

Ἐπειτα τὰ ἐνδικὰ μέσα ἀποκλείονται ὡς πρὸς τοὺς διαφοροὺς ἐνδιαφερομένους, οἷον τοὺς τε πιστωτάς καὶ τὸν ὀφειλέτην. Εἶναι βεβαίως καταληπτὸν τὸ νὰ μὴ δύναται ὁ τελευταῖος οὗτος νὰ προσβάλλῃ τὴν ἀπόφασιν τὴν διατάξασαν τὴν δικαστικὴν ἐκκαθάρισιν τὴν ἐπὶ τῇ αἰτήσει αὐτοῦ ἐκδοθεῖσαν, διότι δι' αὐτῆς ἐπέτυχεν τοῦ εὐεργετήματος ὅπερ ἐζήτην. Ἀλλ' ὑπάρχουσι καὶ ἄλλα πρόσωπα τῶν ὁποίων τὰ δικαιώματα δύνανται νὰ κινδυνεύσωσιν ἐκ τῆς δικαστικῆς ἐκκαθαρίσεως, καὶ ἅτινα ἐν τούτοις στεροῦνται παντὸς ἐνδίκου μέσου κατὰ τῆς ἀπαγγελλούσης αὐτὴν ἀποφάσεως, ἰδίᾳ δὲ οἱ πιστωταί. Ἀναμφιβόλως ἐκεῖνοι ἐξ αὐτῶν, οἵτινες ἰσχυρίζονται, ὅτι ὁ ὀφειλέτης των δὲν ἦτο πλέον ἄξιος νὰ τύχῃ τῆς δικαστικῆς ἐκκαθαρίσεως δύνανται πάντοτε νὰ ζητήσωσι τὴν μετατροπὴν τῆς ἐκκαθαρίσεως ταύτης εἰς πτώχευσιν, ἀρκεῖ νὰ ὑφίσταται μία τῶν περιπτώσεων τῶν προβλεπομένων ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 19 τοῦ νόμου τῆς 4 Μαρτίου 1889, καθ' ὅς ἡ μετατροπὴ εἶναι ὑποχρεωτικὴ ἢ δυνητικὴ ὡς πρὸς τὸ δικαστήριον· πρὸς τοῦτο δὲν εἶναι ἀναγκασία ἡ χορῆσις ἐνδίκου μέσου· οἱ πιστωταί ἐνεργοῦσι δι' αἰτήσεως περὶ κηρύξεως τῆς πτωχεύσεως τοῦ ὀφειλέτου αὐτῶν. Ἀλλὰ δύνανται πιστωταί τινες νὰ ἰσχυρισθῶσιν, ὅτι ὁ ὀφειλέτης των δὲν διετελεί πράγματι ἐν καταστάσει παύσεως τῶν πληρωμῶν, ἢ ὅτι δὲν

(1) Ὅρα περὶ τούτου Marcel Morand, De la liquidation judiciaire et des voies de recours dont est susceptible le jugement qui la prononce (1894).

εἶναι ἔμπορος, τουτέστιν, ὅτι ἐλλείπει εἰς τῶν δύο οὐσιωδῶν ὄρων τῆς δικαστικῆς ἐκκαθάρσεως ὡς καὶ τῆς πτωχεύσεως. Δὲν εἶναι ἐκ τῶν ἀδυνάτων πιστωτῆς τις μὴ πολὺ εὐσυνείδητος νὰ θελήσῃ νὰ καταστήσῃ πιστευτὸν, ὅτι ἔπαυσε τὰς πληρωμὰς τοῦ ἢ νὰ παραστήσῃ ἐκυτὸν ὡς ἔμπορον, ἵνα δυνηθῇ ν' ἀπολαύσῃ τοῦ πλεονεκτήματος τοῦ νὰ τύχῃ συμβιβασμοῦ περιέχοντος ἀφέσεις ὑποχρεωτικοῦ δὲ εἰς πάντας τοὺς πιστωτάς, καὶ ἂν ἀκόμη ἐψηφίσθῃ οὗτος ὑπὸ τῶν νομίμων πλειονοψηφίων. Ὁ ὀφειλέτης ἀπολαύει τοῦ πλεονεκτήματος τούτου μετὰ δικαστικὴν ἐκκαθάρισιν ὥσπερ καὶ μετὰ πτώχευσιν. Ἐὰν ὁ ὀφειλέτης κατορθώσῃ, ἀπατῶν τὸ δικαστήριον, νὰ ἐπιτύχῃ τῶν σκοπῶν του, οἱ πιστωταί, παρὰ τὴν παρὰβίαν τοῦ νόμου, δὲν δύνανται πλέον νὰ προσβάλωσι τὴν ἀπόφασιν τὴν διατάξασαν τὴν δικαστικὴν ἐκκαθάρισιν. Ἐχομεν ἐπὶ τοῦ προκειμένου ἀλλόκοτον καὶ ἔδικον ἀποτέλεσμα, τὸ ὁποῖον δὲν δύναται νὰ δικαιολογήσῃ ἡ ἐπιθυμία τῆς ἐπιταχύνσεως τῆς διαδικασίας (1).

Αἱ αὐταὶ σχέσεις ἔχουσι τὴν ἐφαρμογὴν των καὶ ὡς πρὸς τὰ πρόσωπα ἐκεῖνα ἅτινα ὡς οἱ κτήτορες ὧν αἱ πράξεις κτήσεως ἀπειλοῦνται ὑπὸ τῶν ἀκυροτήτων τῶν ἄρθρων 446 καὶ 447 τοῦ ἐμπ. κωδικος, ὑπαρχούσης εἴτε δικαστικῆς ἐκκαθάρσεως, εἴτε πτωχεύσεως, καὶ ἅτινα, κατ' ἀκολουθίαν, ἔχουσι συμφέρον ν' ἀποκρούσωσιν ἐκατέραν.

Πρὸς ἀποφυγὴν τῆς συνεπείας ταύτης, ἰσχυρίσθησάν τινες, ὅτι ἡ ἀποφασίς ἡ ἀπαγγέλλουσα τὴν δικαστικὴν ἐκκαθάρισιν εἶναι πράξις ἐκουσίας δικαιοδοσίας, ὅτι, κατ' ἀκολουθίαν, δὲν ὑπάρχει δεδικασμένον καὶ δύναται πάντοτε νὰ ἀμφισβητηθῇ ὑπὸ πάντων τῶν ἐχόντων συμφέρον. Ἀλλ' ἡ ἀπόφασις ἡ διατάσσουσα τὴν δικαστικὴν ἐκκαθάρισιν, ὡς περ καὶ ἡ κηρύττουσα τὴν πτώχευσιν, δὲν εἶναι πράξις τῆς ἐκουσίας δικαιοδοσίας, τὸ δὲ ἀποτέλεσμα εἰς τὸ ὁποῖον ζητοῦσι νὰ φθάσωσιν οἱ ὀπαδοὶ τῆς γνώμης ταύτης διὰ τῆς ἀναγνώρισεως τοῦ χαρακτῆρος τούτου εἰς τὴν ἀπόφασιν περὶ δικαστικῆς ἐκκαθάρσεως ἀντιμάχεται πρὸς τὴν βεβιαίαν βούλησιν

(1) Ἐμποροδικεῖον τοῦ Σηκουάνα, 4 Ἰουνίου 1889, Ἐμποροδικεῖον τοῦ Bordeaux, 10 Ἰουλίου 1890, Journal des faillites, 1889, σελ. 340· 1890, σελ. 18.

τοῦ νομοθέτου, ὅστις, εἰς μόνην τὴν συνοπτικότητα τῆς διαδικασίας ἀποβλέπων, ἡννόει ν' ἀποκλείσῃ πᾶν ἔνδικον μέσον.

1030 δὲς. Ρητέον δ' ὅτι ὁ νόμος προέβλεψε μίαν εἰδικὴν περίπτωσιν, καθ' ἣν κατ' ἐξαίρεσιν συγχωρεῖται ἔνδικόν τι μέσον κατὰ τῆς ἀποφάσεως περὶ δικαστικῆς ἐκκαθαρίσεως. Κατὰ τὸ ἄρθρον 4 ἐν τέλει τοῦ νόμου τῆς 4 Μαρτίου 1889, ἐν τούτοις, εἰς εἰσῆχθησαν εἰς τὸ δικαστήριον ταυτοχρόνως καὶ αἰτήσεις περὶ τοῦ εὐεργετήματος τῆς δικαστικῆς ἐκκαθαρίσεως καὶ αἰτήσεις περὶ κηρύξεως τῆς πτωχεύσεως, ἀποφαίνεται τοῦτο ἐπὶ ἀμφοτέρων διὰ μιᾶς καὶ μόνης ἀποφάσεως ἐκδιδομένης κατὰ τὸν συνήθη τύπον, προσωρινῶς ἐκτελεστῆς καὶ ὑποκειμένης εἰς ἔφεσιν.

Ὅταν συμπίπτωσιν αἱ δύο αὗται αἰτήσεις, τὸ δικαστήριον δύναται κατὰ τὰς περιστάσεις νὰ ἐκδώσῃ τρεῖς διαφόρους ἀποφάσεις.

1ον Δύναται νὰ κηρύξῃ τὴν πτώχευσιν. Ἐν τῇ περιπτώσει ταύτῃ συγχωροῦνται πάντα τὰ ἔνδικα μέσα εἰς ἃ ὑπόκειται ἡ ἀπόφασις ἢ κηρύττουσα τὴν πτώχευσιν (ἄρθρ. 580 καὶ ἐπόμε. ἐμπ. κώδ.). Ὅρα ἀριθ. 128 καὶ ἐπόμε.

2ον Τὸ δικαστήριον δύναται ν' ἀπορρίψῃ ἀμφοτέρως τὰς αἰτήσεις. Ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει συγχωρεῖται ἡ ἔφεσις. Ὅρα ἀριθ. 152 καὶ ἐπόμε. καὶ 1032.

3ον Τὸ δικαστήριον δύναται ν' ἀπαγγεῖλῃ τὴν δικαστικὴν ἐκκαθάρισιν. Εἶναι ἡ περίπτωσις ἡ προβλεπομένη ὑπὸ τοῦ ἁρθρου 4 ἐν τέλει τοῦ νόμου τοῦ 1889. Κατὰ παρέκκλινιν ἀπὸ τοῦ συνήθους κανόνος ἡ ἀπόφασις ὑπόκειται εἰς ἔφεσιν.

Τίς δὲ δικαιούται τότε νὰ ἐκκαλέσῃ τὴν ἀπόφασιν; Μὴ λύσαντος τὸ ζήτημα τοῦτο τοῦ νόμου τοῦ 1889, πρέπει νὰ ζητηθῇ ἡ λύσις αὐτοῦ τῇ βοθείᾳ τῶν συνήθων κανόνων. Κατὰ τοὺς κανόνας τούτους μόνον οἱ διάδικοι ἐν τῇ δίκῃ ἔχουσι τὸ δικαίωμα τῆς ἐφέσεως. Οὕτω οἱ πιστωταὶ οἱ ἡττηθέντες, ἐπειδὴ ἀπηγγέλθη ἡ δικαστικὴ ἐκκαθάρισις καὶ οὐχὶ ἡ ὑπ' αὐτῶν ζητηθεῖσα κήρυξις τῆς πτωχεύσεως, δικαιοῦνται νὰ ἐκκαλέσωσι τὴν ἀπόφασιν. Ἀλλ' οἱ μὴ μετασχόντες τῆς αἰτήσεως πιστωταὶ δὲν ἔχουσι τὸ δικαίωμα τοῦτο. Τὸ αὐτὸ δυνάμεθα νὰ εἰπώμεν περὶ τοῦ ὀφειλέτου· εἶναι ἀκαταληπτον τὸ νὰ ἐκκαλέσῃ οὗτος ἀπόφασιν χορηγήσασαν αὐτῷ τὸ εὐεργέτημα ὅπερ ἐζήτει, πλὴν ἂν παραδεχθῶμεν μετὰ τῆς νομολογίας, ὅτι ἡ ἀπόφασις δέον νὰ ἀκυροῦται ἐφεσίμως, ὅταν ὁ ὀφει-

λέτης πληρώνη πάντας τοὺς γνωστοὺς πιστωτάς του. Ὅρα ἀριθ. 156.

Τῆς προθεσμίας τῆς ἐφέσεως μὴ ὀριζομένης εἰδικῶς διὰ τὴν περίπτωσιν ταύτην, πρέπει νὰ συμμορφωθῶμεν πρὸς τὴν προθεσμίαν τὴν ἰσχύουσαν ἐπὶ πτωχεύσεως (ἄρθρ. 582 ἐμπ. κώδ.). Ὅρα ἀριθ. 154 καὶ 471.

Ἀπὸ τίνος χρονικοῦ σημείου ἀρχεται ἡ προθεσμία αὕτη ἥτις εἶναι δεκαπενθήμερος; Ἐπὶ πτωχεύσεως, κατὰ τὸ ἄρθρον 582 τοῦ ἐμπορικοῦ κώδικος ἡ προθεσμία ἀρχεται ἀπὸ τῆς κοινοποιήσεως τῆς ἀποφάσεως. Τοῦτο εὐκόλως ἐφαρμόζεται ἐπὶ ἐφέσεως ἐγειρομένης ὑπὸ τῶν πιστωτῶν, οἵτινες ἠττήθησαν ἐν τῇ αἰτήσει αὐτῶν περὶ κηρύξεως τῆς πτωχεύσεως. Καθόσον ὁμως ἀφορᾷ τὸν ὀφειλέτην, ὅστις ἐτέθη εἰς δικαστικὴν ἐκκαθάρισιν, δὲν ὑπάρχει κοινοποιήσις. Διὸ πρέπει νὰ ἀρχίσῃ ὑπολογιζομένη κατ' αὐτῆς ἡ δεκαπενθήμερος προθεσμία ἀπὸ τῆς χρονολογίας τῆς ἀποφάσεως ⁽¹⁾.

1031. Τὴν ἔφεσιν δὲ μόνην συγχωρεῖ ἐξαιρετικῶς ὁ εἰδικὸς νόμος κατὰ τῆς ἀποφάσεως περὶ δικαστικῆς ἐκκαθαρίσεως τῆς ἐκδοθείσης ὑπὸ τοῦ δικαστηρίου, ἐνώπιον τοῦ ὁποίου εἶχον εἰσαχθῆ συνάμα αἵτησις περὶ κηρύξεως τῆς πτωχεύσεως καὶ αἵτησις περὶ τοῦ εὐεργετήματος τῆς δικαστικῆς ἐκκαθαρίσεως. Διὸ δύναται τις νὰ ὑποστηρίξῃ, ὅτι ὡς πρὸς τὰ ἄλλα ἔνδικα μέσα, ἰδίᾳ ὡς πρὸς τὴν αἵτησιν ἀναιρέσεως, ἀνακτᾷ τὸ κῦρὸς του ὁ ἐπὶ δικαστικῆς ἐκκαθαρίσεως ἰσχύων γενικὸς κανὼν, καὶ ἐπομένως τὰ ἔνδικα ταῦτα μέσα ἀποκλείονται ⁽²⁾.

1032. Ἀκριβῶς δὲ ἐπειδὴ ὁ ἀποκλεισμὸς τῶν ἐνδίκων μέσων ἀποτελεῖ παρέκκλινιν ἀπὸ τῶν ἀρχῶν τοῦ κοινοῦ δικαίου, δεόν νὰ τηρῇται οὗτος αὐστηρῶς ἐντὸς τῶν ὑπὸ τοῦ γράμματος τοῦ νόμου

(1) Morand, ἐνθα ἄνωτ., σελ. 21. Πρβλ. Ἀκυρ. 3 Ἀπριλίου 1883, S. 1884. 1. 235.

(2) Max. Lecomte, ἐνθα ἄνωτ. ἀριθ. 429. Morand, ἐνθα ἄνωτ. ἀριθ. 10. Ἐξ ἐναντίας ὑποστηρίζεται, ὅτι ἡ τριτανακοπὴ χωρεῖ ἐπὶ τῆς περιπτώσεως ταύτης: Malapert, ἐνθα ἄνωτ., ἀριθ. 179. Ἐπιχείρημα ἐξ ἀντιδιαστολῆς (a contrario) τῆς διατάξεως τῆς σχετικῆς πρὸς τὴν ἀπόφασιν τὴν διατάσσουσιν τὴν δικαστικὴν ἐκκαθάρισιν ἐπὶ μόνῃ τῇ αἰτήσει τοῦ ὀφειλέτου.

τοῦ 1889 διαγραφομένων ὀρίων. Ἐκ τούτου ἀπορρέουσι δύο σπουδαῖαι συνέπειαι :

1ον Ἡ ἀπόφασις ἥτις ἀπορρίπτει τὴν αἵτησιν περὶ δικαστικῆς ἐκκαθαρίσεως δύναται νὰ προσβληθῇ διὰ τῶν συνήθων ἐνδίκων μέσων, ἰδίᾳ δὲ διὰ τῆς ἐφέσεως ⁽¹⁾. Ὁ νόμος τοῦ 1889 δὲν προεῖδε τὴν περίπτωσιν ταύτην ὥστε νὰ τὰ ἀποκλείσῃ. Ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ τὸ δικαστήριον δὲν ἀρκεῖται εἰς τὴν ἀπόρριψιν τῆς αἰτήσεως· ἀπαγγέλλει τὴν κήρυξιν τῆς πτωχεύσεως στηριζόμενον ἀπλῶς εἰς τὴν ἐν τῇ αἰτήσει περιεχομένην ρητὴν ὁμολογίαν τῆς παύσεως τῶν πληρωμῶν. Οὐδεμίᾳ ἀμφισβολία, ὅτι ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει ὁ ὀφειλέτης δύναται νὰ ἐκκαλέσῃ τὴν ἀπόφασιν τὴν κηρύξασαν τὴν πτώχευσιν, συμφώνως πρὸς τὸ ἄρθρον 582 τοῦ ἐμπ. κώδικος. Δύναται ὁμοίως τὸ δικαστήριον καὶ νὰ μὴ ἀπαγγείλῃ τὴν πτώχευσιν, ἀπορρίπτον τὴν αἵτησιν περὶ δικαστικῆς ἐκκαθαρίσεως· τοῦτο συμβαίνει, ὅταν τὸ δικαστήριον πείθεται, ὅτι ὁ ὀφειλέτης δὲν εἶναι ἔμπορος. Ὁ δὲ ὀφειλέτης πρέπει καὶ ἐν τῇ περιπτώσει ταύτῃ νὰ ἔχῃ τὸ δικαίωμα τῆς ἐφέσεως· ὡς ἐν τῇ προηγουμένῃ περιπτώσει οὕτω καὶ ἐν ταύτῃ ἡ αἵτησις περὶ δικαστικῆς ἐκκαθαρίσεως δὲν ἐγένετο δεκτὴ.

2ον. Ὁ ἀποκλεισμός τῶν ἐνδίκων μέσων δὲν ἐφαρμόζεται εἰς τὴν ἀπόφασιν, εἰ μὴ καθόσον ἀπαγγέλλει αὕτη τὴν δικαστικὴν ἐκκαθάρισιν. Διό, ἐὰν ἡ ἀπόφασις αὕτη ὀρίζῃ τὴν ἡμέραν τῆς παύσεως τῶν πληρωμῶν, καθόσον ἀφορᾷ τὸν ὀρισμὸν τῆς χρονολογίας ταύτης, χωροῦσι τὰ αὐτὰ ἐνδिका μέσα ἅπερ καὶ κατὰ πάσης ἀποφάσεως ὀρίζουσιν τὴν ἐποχὴν τῆς παύσεως τῶν πληρωμῶν ἐπὶ πτωχεύσεως, τὰ ἐνδिका δὲ ταῦτα μέσα περιορίζονται ἐντὸς τῶν χρονικῶν ὀρίων τῶν ὀριζομένων ὑπὸ τῶν ἁρθρῶν 580 καὶ 581 τοῦ ἐμπ. κώδικος. Ὅρα ἀριθ. 158 καὶ ἐπομ.

1033. Κατὰ μείζονα λόγον, μὴ ὑπαρχούσης μηδεμιᾶς εἰδικῆς διατάξεως, πρέπει νὰ παραδεχθῶμεν ἐπὶ δικαστικῆς ἐκκαθαρίσεως

(1) Ἐφ. τῶν Παρισίων, 17 Αὐγούστου 1894, Journal des faillites, 1894, σελ. 387. Ἐφ. τῆς Αὔρηλιᾶς, 9 Μαρτίου 1894, S. καὶ Journal du Palais, 1895. 2. 310. D. 1895. 2. 265. Ἐφ. τῆς Douai, 2 Φεβρουαρίου 1895, D. 1898. 2. 24. Malapert, ἐνθα ἄνωτ., ἀριθ. 176. Ὅρα ἐν τούτοις Max. Lecomte, ἐνθα ἄνωτ., ἀριθ. 428.

κατὰ τῶν δυναμένων νὰ ἐκδοθῶσι διαφορῶν ἀποφάσεων τὰ ἔνδικα μέσα, τὰ ἰσχύοντα ἐπὶ πτωχεύσεως, καὶ νὰ ἐφαρμόσωμεν ἐπ' αὐτῶν τὰς προθεσμίας τὰς ὀριζομένους ἐπὶ τῶν διατάξεων τοῦ ἐμπ. κώδικος (1). Ὅρα ἀριθ. 470 καὶ ἐπόμενα.

Ἐνεκὰ ταύτοτης λόγων αἱ ἀποφάσεις καὶ μὴ ὑποκείμεναι εἰς ἔνδικα μέσα ἐπὶ πτωχεύσεως (ἀριθρ. 583 ἐμπ. κώδικος), δὲν δύνανται νὰ προσβληθῶσι καὶ ἐπὶ δικαστικῆς ἐκκαθάρσεως (2).

1034 Ἡ νομολογία ἔλυσε καταπρατικῶς τὸ ζήτημα, ἂν ἡ ἔφεσις χωρεῖ καὶ ἂν ἡ ἀπόφασις ἢ κηρύττουσα τὴν πτώχευσιν πρέπει νὰ ἀκυροῦται, ὅταν ἱκανοποιῶνται οἱ πιστωταὶ μετὰ τὴν ἀπόφασιν ταύτην. Ἡ λύσις αὕτη εἶναι λίαν ὀξυκατάκριτος, ἀπεκρούσαμεν δὲ αὐτὴν ἐν ταῖς ἀνωτέρω. Ὅρα ἀριθ. 156 καὶ ἐπόμενα. Ἀκριβῶς δὲ ἐπειδὴ οὐδὲν ἔνδικον μέσον χωρεῖ κατὰ τῆς ἀποφάσεως τῆς κηρυξάσης τὴν δικαστικὴν ἐκκαθάρισιν, ἐκτὸς τῆς περιπτώσεως καθ' ἣν τὴν ἀπόφασιν ταύτην ἐξέδωκε τὸ δικαστήριον εἰσυχθειςὼν ἐνώπιον αὐτοῦ καὶ αἰτήσεως περὶ ἐκκαθάρσεως καὶ αἰτήσεως περὶ κηρύξεως πτωχεύσεως, τὸ ζήτημα τοῦτο δὲν δύναται νὰ τεθῇ καθόσον ἀρροῇ τὴν ἀπόφασιν περὶ δικαστικῆς ἐκκαθάρσεως, εἰ μὴ ἐν τῇ εἰδικῇ ταύτῃ περιπτώσει. Ἡ λύσις τοῦ ζητήματος τούτου πρέπει νὰ εἶναι οἷα καὶ ἐπὶ πτωχεύσεως. Οὕτω κατὰ τὴν νομολογίαν ὁ ὀφειλέτης ὁ τεθείς εἰς δικαστικὴν ἐκκαθάρισιν ἔχει ἢ δὲν ἔχει κατὰ τὰς περιπτώσεις τὴν ἐλπίδα τῆς ἀνακλήσεως τῆς ἀποφάσεως πληρῶνων τοὺς ὀφειλέτας του.

3ον Περὶ τῶν ἀποτελεσμάτων τῆς ἀποφάσεως τῆς ἀπαγγελλούσης τὴν δικαστικὴν ἐκκαθάρισιν.

1035. Ἡ ἀπόφασις ἢ διατάσσουσα ὑπὲρ τοῦ ὀφειλέτου τὸ εὐεργέτημα τῆς δικαστικῆς ἐκκαθάρσεως, ὡς καὶ ἡ ἀπόφασις ἢ κηρύττουσα τὴν πτώχευσιν, εἶναι ἡ ἀφαιτηρὶα ὀλοκλήρου διαδικασίας περιλαμβανούσης ποικίλης ἐργασίας καὶ πράξεις γινομένας πρὸς τὸν σκοπὸν τῆς ἀκριβοῦς βεβαιώσεως τοῦ ἐνεργητικοῦ καὶ τοῦ παθητικοῦ καὶ τῆς προετοιμασίας τῆς λύσεως τῆς δοτέας εἰς τὴν

(1) Ἐφ. τῆς Amiens 20 Νοεμβρίου 1891. D 1892. 2. 545.

(2) Ἐφ. τῆς Grenoble 30 Αὐγούστου 1890. S. 1891, 2. 199. Journal du Palais 1891. 2. 1063.

δικαστικὴν ἐκκαθάρισιν. Ἡ ἐναρξίς τῆς διαδικασίας ταύτης δέον νὰ καταταχθῇ μεταξὺ τῶν ἀποτελεσμάτων τῆς ἀποφάσεως. Πιχράγει ὁμῶς αὕτη πρὸς τούτοις αὐτοδικαίως ποικίλα ἀποτελέσματα, ὡς πρὸς τε τὸ μέλλον καὶ ὡς πρὸς τὸ παρελθόν. Ὡς πρὸς πολλὰ τῶν ἀποτελεσμάτων ὁ νόμος τοῦ 1889 διετήρησε τὰ τῆς πτωχεύσεως, ὡς πρὸς ἄλλα ἀπεμακρύνθη αὐτῆς· σκοπὸς μάλιστα τοῦ νόμου τοῦ 1889 ὑπῆρξεν ἰδίᾳ ὁ μετριασμός τῶν ἀποτελεσμάτων τῆς κηρυττούσης τὴν πτώχευσιν ἀποφάσεως (ἀριθ. 1006).

1036. Ἐκ τῶν ἐν τῷ μέλλοντι ἀποτελεσμάτων τῆς ἀποφάσεως περὶ δικαστικῆς ἐκκαθάρσεως τὰ μὲν ἐπέρχονται καὶ ἐκ τῆς ἀποφάσεως τῆς κηρυττούσης τὴν πτώχευσιν, ἄλλα δὲ προσιδιάζουσιν εἰς τὴν δικαστικὴν ἐκκαθάρισιν. Ὡς πρὸς τὰ πρῶτα ἀρκοῦσιν ὀλίγαι τινὲς παρατηρήσεις. Ὁ νομοθέτης ὤρειλε νὰ παρέλθῃ αὐτὰ ἐν σιγῇ διὰ τὸν ἀπλούστατον λόγον, ὅτι τὸ ἄρθρον 24 τοῦ νόμου τῆς 4 Μαρτίου 1889 κηρύττει ἐφαρμοζομένους εἰς τὴν δικαστικὴν ἐκκαθάρισιν τοὺς περὶ τῆς πτωχεύσεως κανόνες ἀπὸ τῶν ὁποίων δὲν γίνεται εἰδικῶς παρέκκλισις· τοῦτο ὁμῶς δὲν ἐγένετο.

1037. ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΤΗΣ ΑΠΟΦΑΣΕΩΣ ΚΟΙΝΑ ΕΙΣ ΤΗΝ ΔΙΚΑΣΤΙΚΗΝ ΕΚΚΑΘΑΡΙΣΙΝ ΚΑΙ ΕΙΣ ΤΗΝ ΠΤΩΧΕΥΣΙΝ,

1ον Ἀναστολὴ τοῦ δικαιώματος ἀτομικῆς καταδιώξεως. — Ὁ πιστωτῆς ἀτομικῶς δὲν δύναται πλέον νὰ ἐνασκήσῃ ἐκτελεστικὰ μέσῃ ἐπὶ τῆς κινητῆς ἢ ἀκινήτου περιουσίας τοῦ ὀφειλέτου. Ἀμριβολία τις εἶχεν ἐγερθῇ ὡς πρὸς τὸ ζήτημα, ἂν ἡ ἀναστολὴ αὕτη ἐπήγαγεν ἐκ τῆς ἀποφάσεως. Δικαστικαί τινες ἀποφάσεις εἶχον ἀρνηθῇ τοῦτο τοῦλάχιστον ὡς πρὸς τὰ μέσῃ ἐκτελέσεως ἐπὶ τῆς κινητῆς περιουσίας (1). Ὁ νόμος τῆς 4 Ἀπριλίου 1890, τροποποιῶν τὸ ἄρθρον 5 ἐδάφ. 1 τοῦ νόμου τῆς 4 Μαρτίου 1889, ἔλυσε τὸ ζήτημα ὑπὲρ τῆς ἀναστολῆς τοῦ δικαιώματος τῆς ἀτομικῆς καταδιώξεως. Τὸ νέον ἄρθρον 5, ἐδάφ. 1 ἔχει ὡς ἐξῆς : « Ἀπὸ τῆς ἐκδόσεως τῆς ἀποφάσεως τῆς κηρυττούσης τὴν ἐναρξίν τῆς δικαστικῆς

(1) Ἐφ. τῶν Παρισίων 14 Μαΐου καὶ 18 Ἰουλίου 1889 Ἐμπορ. Μεταλλίς 10 Ἀπριλίου 1884. Ἐμποροδ. τοῦ Σηκουάνα 14 Μαΐου 1889 Ἐμπορ. τοῦ Chateau—Thierry 6 Ἰουνίου 1889, S. 1889. 2. 241. Journal du Palais 1889. 1. 1248.

ἐκκαθαρίσεως αἱ περὶ κινητῶν ἢ περὶ ἀκινήτων ἀγωγὰς καὶ πᾶν μέσον ἐκτελέσεως τόσον ἐπὶ τῶν κινητῶν ὅσον καὶ ἐπὶ τῶν ἀκινήτων ἀναστέλλονται ὥσπερ ἐπὶ πτωχεύσεως. Αἱ δὲ δικατωζόμεναι πρέπει νὰ κινῶνται ἢ συνεχίζονται κατὰ τε τῶν ἐκκαθαριστῶν καὶ τοῦ ὀφειλέτου» (ἄρθρ. 5, ἐδάφ. 1ον τοῦ νόμου τοῦ 1889, ὡς ἐτροποποιήθη διὰ τοῦ νόμου τῆς 4 Ἀπριλίου 1890).

Το ἀποτέλεσμα τοῦτο δὲν δύναται νὰ παρὰβληθῇ πρὸς τὴν ἀπὸ τῆς διαχειρίσεως τῆς περιουσίας ἀπαλλοτρίωσιν, ὥσπερ ἐπὶ πτωχεύσεως, διότι ἡ ἀπόφασις περὶ δικαστικῆς ἐκκαθαρίσεως δὲν ἐπιφέρει ἀπαλλοτρίωσιν ἀπὸ τῆς διαχειρίσεως τῆς περιουσίας. Ἐξηγεῖται ὁμοῦς ὡς ἐκ τῆς ἐπιθυμίας τῆς παρακωλύσεως τοῦ ἐπιμελεστέρου πιστωτοῦ τοῦ νὰ πληρωθῇ κατὰ προτίμησιν τῶν ἄλλων πιστωτῶν καὶ τῆς ἄρσεως τῶν προσκομμάτων, τὰ ὁποῖα αἱ ἀτομικαὶ καταδιώξεις θὰ παρενέθετον εἰς τὰς ἐργασίας τῆς δικαστικῆς ἐκκαθαρίσεως (ἀριθ. 251 καὶ ἐπόμε.).

Ρητέον δ' ὅτι ἐκ τῆς ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 5 ἐδάφ. 1 γινομένης παραπομπῆς εἰς τὰ περὶ πτωχεύσεως ἐξυπακούεται, ὅτι αἱ ἀτομικαὶ καταδιώξεις ἐπιτρέπονται ἐξαιρετικῶς ἐπὶ δικαστικῆς ἐκκαθαρίσεως, ἐν ᾧ μέτρῳ ἐπιτρέπονται καὶ ἐπὶ πτωχεύσεως. Δύνανται λοιπὸν νὰ ἐνεργηθῶσι κατασχέσεις κτημάτων βεβαρημένων δι' ὑποθηκῶν ἢ προνομίων ὑπὸ τῶν πιστωτῶν τῶν ἀπολαυόντων τὴν ἀσφάλειαν ταύτην, παρὰ τὴν δικαστικὴν ἐκκαθάρισιν τοῦ ὀφειλέτου.

1038. Λήξις τῆς προθεσμίας. — Τὰ μὴ ληξιπρόθεσμα χρέη τοῦ ἐν δικαστικῇ ἐκκαθάρσει ὀφειλέτου, ὡς καὶ τὰ τοῦ πτωχέου σπιντος, καθίστανται ἀπαιτητὰ (ἄρθρ. 8, ἐδάφ. 1 τοῦ νόμου τοῦ 1889 ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὸ ἄρθρον 444, ἐδάφ. 1 τοῦ ἐμπ. κώδικος, καὶ ἀριθ. 257 καὶ ἐπομ.). Δὲν δύναται δὲ νὰ τύχῃ ὁ ὀφειλέτης μηδὲ χριστικῆς προθεσμίας (*terme de grace*) (ἄρθρ. 1244 ἀστ. κώδικος, ἄρθρ. 124 κώδικος πολ. δικονομίας).

Τὸ ἄρθρον 8, ἐδάφ. 1 τοῦ νόμου τοῦ 1889 ἀντιγράφει ἐπὶ τοῦ παρόντος τὸ ἄρθρον 444, ἐδάφ. 1 τοῦ ἐμπ. κώδικος. Ἀλλ' ὁ νόμος τοῦ 1889, τούναντίον, δὲν ἀντέγραψε τὸ ἐδάφ. 2 τοῦ ἄρθρου 444 τοῦ ἐμπ. κώδικος, ὅπερ δίδει εἰς τὸν κομιστὴν συναλλαγματικῆς ἢ γραμματίου εἰς διαταγὴν τὸ δικαίωμα νὰ ζητήσῃ ἐγγυητὴν παρὰ τῶν διαφόρων ὑποχρέων, ὅταν ὁ πρωτοφειλέτης τοῦ ἐμπορικοῦ γραμματίου κηρύσσεται εἰς κατὰστασιν πτωχεύσεως πρὸ

τῆς λήξεως. Διὸ ὑπεστηρίχθη, ὅτι, διατασσομένης τῆς δικαστικῆς ἐκκαθαρίσεως τοῦ πρωτοφειλέτου συναλλαγματικῆς ἢ γραμματείου εἰς διαταγὴν, τὸ ἄρθρον 444, ἐδάφ. 2 δὲν ἔχει ἐφαρμογὴν, καὶ κατ' ἀκολουθίαν δὲν ὑφίσταται τὸ δικαίωμα τοῦ ζητῆσαι ἐγγυητὴν παρὰ τῶν ἄλλων ὑποχρέων (1). Καθ' ἡμᾶς τὸ ἄρθρον 444, ἐδάφ. 2 τοῦ ἐμπ. κώδικος δέον νὰ ἐφαρμοσθῇ εἰς τὴν περίπτωσιν δικαστικῆς ἐκκαθαρίσεως· καίτοι δὲ παραιοῦται ὑπὸ τοῦ νόμου τῆς 4 Μαρτίου 1889, ὁ κανὼν τοῦ ἄρθρου 24 τοῦ νόμου τούτου ἔχει εἰς τὸ ἀποτέλεσμα τοῦτο. Πητέον δ' ὅτι ὑπάρχει ταυτότης λόγων, ἐν δὲ τῇ συζητήσει ἣτις ἐγένετο ἐν τῇ Βουλῇ τὸ ζήτημα τεθὲν ἐλύθη κατὰ τὸ πνεῦμα τοῦτο ὑπὸ τοῦ εἰσηγητοῦ (2). Οὐχ ἥττον εἶναι ἀληθές, ὅτι ὡς πρὸς τὸ σημεῖον τοῦτο ἡ μέθοδος τοῦ νομοθέτου εἶναι λίαν ἐπιλήψιμος· ἡ ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 24 τοῦ νέου νόμου γενομένη παραπομπὴ εἰς τοὺς κανόνας τῆς πτωχεύσεως ἤρκει διὰ τε τὸ 1ον ὡς καὶ διὰ τὸ 2ον ἐδάφιον τοῦ ἄρθρου 444 ἐμπ. κώδικος· ἔπρεπεν ἢ οὐδέτερον τῶν ἐδαφίων τούτων ἢ ἀμφοτέρω νὰ ἀντιγραφῶσι.

1038 δίς. *Παῦσις τῶν τόκων.* — Ὡς πρὸς τοῦτο τὸ ἄρθρον 8 ἐδάφ. 1 ἐν τέλει καὶ ἐδάφ. 2 τοῦ νόμου τοῦ 1889 ἀντιγράφει τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 445 ἐμπ. κώδικος. Καὶ ὁμοίως ὁ γενικὸς κανὼν τοῦ ἄρθρου 24 τοῦ νόμου τοῦ 1889 θὰ ἤρκει. Ὅρα ἀριθ. 207 καὶ ἐπομ.

1039. *Ὑποθήκη τῆς ομάδος.* — Ἡ ὁμάς τῶν πιστωτῶν ἔχει ἐπὶ τῶν ἀκινήτων τοῦ ὀφειλέτου ὑποθήκην ὥσπερ ἐπὶ πτωχεύσεως. Ὅρα ἀριθ. 276 καὶ ἐπομ., ἄρθρ. 4 ἐδάφ. 1 ἐν τέλει. Ἀλλ' ὁ δικαστικὸς ἐκκαθαριστὴς ὑποκαθίσταται εἰς τὸν σύνδικον διὰ τὴν ἐνέργειαν τῆς ἐγγραφῆς ταύτης. Πρέπει νὰ ἐνεργήσῃ αὐτὴν ἐντὸς 24 ὥρων ἀπὸ τοῦ διορισμοῦ του, ἐνῶ ὁ ἐμπορικὸς κώδιξ (ἄρθρ. 490, τελ. ἐδάφ.) δὲν ὀρίζει προθεσμίαν εἰς τὸν σύνδικον. Ὅρα ἀριθ. 276 καὶ ἐπομ.

1040. *Ἀκυρότης τῶν ἐγγραφῶν ὑποθηκῶν καὶ προνομίων τῶν γενομένων μετὰ τὴν ἀπόφασιν τὴν κηρύττουσαν τὴν ἐναρξιν τῆς*

(1) Demangeat sur Bravard, V, σελ. 704.

(2) Ὅρα Duvergier, Collection des lois, 1887, σελ. 56 καὶ 57 ἐν σημειώσει.

δικαστικῆς ἐκκαθαρίσεως.—Κατὰ τὸ ἄρθρον 5, ἐδάφ. 2 τοῦ νόμου τοῦ 1889, δὲν δύνανται γίνωσιν ἐγγραφαὶ ἐπὶ τῶν κτημάτων τοῦ ὀφειλέτου ἄλλαι πλὴν τῶν μνημονευομένων ἐν ἄρθρῳ 4. Ἡ ἀπόφασις λοιπὸν περὶ δικαστικῆς ἐκκαθαρίσεως ἀναστέλλει τὴν ἐνέργειαν (le cours) τῶν ἐγγραφῶν, ὥσπερ ἡ ἀπόφασις ἡ κηρύττουσα τὴν πτώχευσιν. Ὅρα ἀριθ. 280 καὶ ἐπόμε.

Αἱ ἐγγραφαὶ αἱ εἰδικῶς ἐπιτρεπόμεναι ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 5, ἐδάφ. 2 εἶναι αἱ γενόμεναι ὑπὲρ τῆς ομάδος. Ἐννοεῖται ὁμῶς οἴκοθεν, ὅτι, ἐπειδὴ ἐπὶ τῆς δικαστικῆς ἐκκαθαρίσεως ἐφαρμόζεται ὁλόκληρος ἡ θεωρία τοῦ ἐμπορικοῦ κώδικος (ἄρθρ. 448, ἐδάφ. 1), αἱ διάφοροι ἐγγραφαὶ αἱ γενόμεναι καίπερ ὑπαρχούσης πτωχεύσεως συγχωροῦνται καὶ παρὰ τὴν δικαστικὴν ἐκκαθάρισιν. Ὅρα ἀριθ. 288.

Αἱ δυσκολίαι αἱ ἀναφερόμεναι εἰς τὰς ἐγγραφὰς προνομίων καὶ εἰς τὴν ἀπώλειαν τῆς περὶ διαρρήξεως ἀγωγῆς τοῦ πωλητοῦ ἀκινήτου ἔνεκα τῆς μὴ δημοσιότητος τοῦ προνομίου πρὸ τῆς ἀποφάσεως παρουσιάζονται ἐν περιπτώσει δικαστικῆς ἐκκαθαρίσεως, ὥσπερ ἐπὶ πτωχεύσεως. Αἱ δὲ δοτέαι εἰς αὐτὰς λύσεις εἶναι αἱ αὐταί. Ὅρα ἀριθ. 293 μέχρι 296.

Ἀλλὰ πάντα ταῦτα θὰ συνήγοντο ἐπαρκῶς ἐκ τοῦ κανόνος τοῦ ἄρθρου 24 τοῦ νόμου τοῦ 1889.

Ρητέον δ' ἄλλως, ὅτι αἱ ἐγγραφαὶ αἱ γενόμεναι πρὸ τῆς ἡμέρας καθ' ἣν ἐξεδόθη ἡ ἀπόφασις περὶ δικαστικῆς ἐκκαθαρίσεως δὲν εἶναι ἀναγκαιῶς ἔγκυροι. Ἡ ἀκυρότης αὐτῶν δύναται νὰ ἀπαγγελητῇ ὑπὸ τοὺς ὁρους τοὺς προβλεπομένους ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 448, ἐδάφ. 2, καίτοι ὁ νόμος τοῦ 1889 δὲν ἀντιγράφει τὴν τελευταίαν ταύτην διάταξιν. Ρητέον δ' ὅτι ἡ ἐφαρμογὴ αὕτη τοῦ γενικοῦ κανόνος τοῦ ἄρθρου 24 εἶναι συναφῆς πρὸς τὰ ἐν τῷ παρελθόντι ἀποτελέσματα τῆς ἀποφάσεως περὶ δικαστικῆς ἐκκαθαρίσεως. Ὅρα ἀριθ. 1065.

1041. Ἡ δικαστικὴ ἐκκαθάρισις κατ' ἐφαρμογὴν τοῦ ἄρθρου 24 τοῦ νόμου τοῦ 1889 ἐπιφέρει ἅπερ καὶ ἡ πτώχευσις ἀποτελέσματα ἐπὶ τῶν προνομίων καὶ τῶν ἄλλων δικαιωμάτων τοῦ πωλητοῦ κινητῶν πραγμάτων (ἄρθρ. 550, 576 μέχρι 579, ἐμπ. κώδ.), ἐπὶ τοῦ προνομίου τοῦ ἐκμισθωτοῦ ἀκινήτου (ἄρθρ. 450 καὶ 550 τοῦ ἐμπ. κώδ.), ἐπὶ τῶν δικαιωμάτων τῆς γυναικὸς τοῦ ὀφειλέτου (ἄρθρ. 557 μέχρι 564 ἐμπ. κώδ.).

1042. Τὰ εἰδικὰ ἀποτελέσματα ἅπερ παράγει ἡ πτώχευσις ἐπὶ ὠρισμένων συναλλαγμάτων, τῆς ἐταιρείας, τῆς ἐντολῆς, τῆς θαλασσίου ἀσφαλείας, τῆς συστάσεως προσώδου (ἄρθρ. 1865 4ον ἀστ. κώδ., ἄρθρ. 2003 ἀστ. κώδ., ἄρθρ. 346, ἐμπ. κώδ., ἄρθρ. 1912 ἀστ. κώδ.), καὶ ἐν γένει ἐπὶ τῶν συναλλαγμάτων τῶν στηριζομένων ἐπὶ τῆς προσωπικῆς ἐμπιστοσύνης τῶν συναλλαττομένων πρὸς ἀλλήλους, πηγάζουσι καὶ ἐκ τῆς ἀποράσεως τῆς δικαστικῆς ἐκκαθαρίσεως (ἄριθ. 179 μέχρις 183).

1043. Τὰ εἰδικὰ δικαιώματα τὰ χορηγούμενα ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 1446 τοῦ ἀστ. κώδικος εἰς τοὺς πιστωτὰς τῆς γυναικὸς τοῦ πτωχεύσαντος ἀνήκουσιν εἰς τοὺς πιστωτὰς τῆς γυναικὸς τῆς ὁποίας ὁ σύζυγος ἐτέθη εἰς δικαστικὴν ἐκκαθάρισιν. Ὅρα ἀριθ. 184 καὶ 890.

1044. Συνεπεία τῆς ἀποφάσεως περὶ δικαστικῆς ἐκκαθαρίσεως ὡς καὶ τῆς ἀποφάσεως τῆς κηρυττούσης τὴν πτώχευσιν συγχωροῦνται καταδιώξεις ἐπὶ ἀτιμῇ καὶ δολῇ χρεωκοπία. Τὸ ἄρθρον 19 4ον τοῦ νόμου τοῦ 1889 προβλέπει ρητῶς τὰς περιπτώσεις ταύτας ὅπως ἀναγράφη, ὅτι, ἐπερχομένης μιᾶς ἐξ αὐτῶν, ἐν πάσῃ περιόδῳ τῆς δικαστικῆς ἐκκαθαρίσεως, τὸ δικαστήριον μεταφέρει ταύτην εἰς τὴν πτώχευσιν.

1045. ΕἲΔΙΚΑ ΕΝ Τῷ ΜΕΛΛΟΝΤΙ ΑἰΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΤΗΣ ΑΠΟΦΑΣΕΩΣ ΠΕΡΙ ΔΙΚΑΣΤΙΚΗΣ ΕΚΚΑΘΑΡΙΣΕΩΣ.— Τὰ ἀποτελέσματα ταῦτα εἶναι συναφῇ πρὸς τὴν ἀπὸ τῆς διαχειρίσεως τῆς περιουσίας ἀπαλλοτριώσιν καὶ πρὸς τὰς ἀνικκνότητας πολιτικῆς ἢ ἐκλογικῆς φύσεως ἃς ἐπάγεται ἡ ἀποφασίς ἡ κηρύττουσα τὴν πτώχευσιν. Ἀκριβῶς δὲ ἔνεκα τῶν ἀποτελεσμάτων τούτων δυνάμεθα νὰ εἴπωμεν, ὅτι ἡ δικαστικὴ ἐκκαθάρισις εἶναι μετριασμένη πτώχευσις.

1ον Τὸ σπουδαιότερον ἀποτέλεσμα τῆς ἀποφάσεως τῆς κηρυττούσης τὴν πτώχευσιν εἶναι ἡ ἀπαλλοτριώσις τοῦ ὀφειλέτου ἀπὸ τῆς διαχειρίσεως τῆς περιουσίας του (ἄρθρ. 443 ἐμπ. κώδικος). Ὅρα ἀριθ. 195 καὶ ἐπομ. Οἱ ἔμποροι φοβοῦνται σφόδρα τὸ ἀποτέλεσμα τοῦτο, ἀκριβῶς δὲ αὐτὸ κυρίως ἐξωθεῖ αὐτοὺς ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ εἰς τὸ νὰ ἀναβάλλωσι ὅσον τὸ δυνατόν περισσότερον τὴν κήρυξιν τῆς πτωχεύσεως, ἀποφεύγοντες τὴν κατάθεσιν τοῦ ἰσολογισμοῦ των. Ἐκράτησε λοιπὸν ἡ σκέψις, ὅτι εὐκολώτερον καὶ τυχύτερον

θὰ ἐπετυγχάνετο παρὰ τῶν ἐμπόρων ἡ ὁμολογία τῆς δυσχεροῦς οἰκονομικῆς των θέσεως, ἐὰν ἀπηλλάσσοντο ἀπὸ τῆς ἀπαιτητικῆς οἰκονομικῆς. Διὸ ὁ ἐν δικαστικῇ ἐκκαθαρίσει ὀφειλέτης δὲ ἀπαιτητικῆς τῆς διαχειρίσεως τῆς περιουσίας του· διατηρεῖ αὐτός τὴν διαχείρισιν τῆς περιουσίας του, ἀλλ' ἡ διαχείρισις αὕτη δὲν εἶναι ἐλευθέρη· ὡς πρὸς πολλὰς πράξεις πρέπει νὰ συμπράττῃ μετ' αὐτοῦ ὁ ἐκκαθαριστής· ἐνίοτε μάλιστα ἔχει ἀνάγκην τῆς ἀδείας τοῦ εισηγητοῦ ἢ καὶ αὐτοῦ τοῦ ἐμποροδικείου. Ὁρμ. Νόμ. τῆς 4 Μαρτίου 1889, ἀρθρ. 5 μέχρις 7.

2ον Ὁ ἐν δικαστικῇ ἐκκαθαρίσει ὀφειλέτης δὲν ἀποβάλλει τὸ δικαίωμα τῆς ψήφου ὡς ὁ πτωχεύσας, ἀλλὰ μόνον τὸ δικαίωμα τοῦ νὰ διορίζηται εἰς αἰρετὰ ἀξιώματα. Νόμος τῆς 4 Μαρτίου 1889, ἀρθρ. 21.

Τὰ ἐκτεθέντα δύο εἰδικὰ ἀποτελέσματα τῆς ἀπορράσεως τῆς δικαστικῆς ἐκκαθαρίσεως θέλομεν μελετήσῃ λεπτομερῶς κατωτέρω (ἀριθ. 1048 καὶ ἐπομ. καὶ ἀριθ. 1126).

1046. ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΤΗΣ ΠΕΡΙ ΔΙΚΑΣΤΙΚΗΣ ΕΚΚΑΘΑΡΙΣΕΩΣ ΑΠΟΦΑΣΕΩΣ ΕΝ ΤΩ ΠΑΡΕΛΘΟΝΤΙ — Ἡ ἀπόφασις περὶ δικαστικῆς ἐκκαθαρίσεως παράγει ἐν τῷ παρελθόντι τὰ αὐτὰ ἀποτελέσματα ἅπερ καὶ ἡ ἀπόφασις ἡ κηρύττουσα τὴν πτώχευσιν. Συνίστανται ταῦτα εἰς τὰς ἀκυρότητας αἱ πράξεις αἱ γεινόμεναι ἐν τῷ μεταξὺ τῆς ἐποχῆς τῆς πτώσεως τῶν πληρωμῶν ἢ τῶν δέκα προηγούμενων ἡμερῶν καὶ τῆς χρονολογίας τῆς ἀπορράσεως χρόνῳ (ἀρθρ. 446 μέχρι 449 ἐμπ. κώδ.). Ὁρμ. κατωτέρω ἀριθ. 1063 καὶ ἐπομ.

1047. Ἐν σχέσει πρὸς τὰ ἀποτελέσματα τῆς πτωχεύσεως τίθεται ἐν γενικὸν ζήτημα: ἐκ τῶν ἀποτελεσμάτων τούτων ὑπάρχουσιν ἄρα γε τινὰ χωροῦντα διὰ τὸν ἀπλούστατον λόγον, ὅτι ἐγένετο παῦσις πληρωμῶν βεβαιουμένη ὑπὸ οἷου δήποτε δικαστηρίου ἢ μήπως πηγάζουσι ταῦτα μόνον ἐκ τῆς ἀπορράσεως τῆς κηρυττούσης τὴν πτώχευσιν; Νομολογία σταθερὰ ἀναγκνῶζει, ὅτι ὠρισμένα ἀποτελέσματα τῆς πτωχεύσεως παράγονται ὡς ἐκ τῆς πτώσεως τῶν πληρωμῶν, καὶ ἂν ἀκόμη δὲν ἐβεβαιώθη αὕτη δι' ἀπορράσεως κηρυττούσης τὴν πτώχευσιν (ἀριθ. 127 καὶ ἐπομ.). Ἡ λύσις αὕτη ἐπεκρίθη ὑφ' ἡμῶν. Βεβαιῶς ὁμοῦ οὐδὲν

·τοιούτο ζήτημα δύναται νὰ τεθῇ καθ' ὅσον ἀφορᾷ τὰ εἰδικὰ ἀποτελέσματα τῆς δικαστικῆς ἐκκαθαρίσεως. Ἐννοεῖται οἷκοθεν, ὅτι δὲν δύνανται ταῦτα νὰ γεννηθῶσι εἰμὴ δυνάμει ἀποφάσεως ἀπαγγελλούσης αὐτήν. Ἐχομεν ἐνταῦθα εὐεργέτημα, τὸ ὁποῖον μόνον τὸ ἐμποροδικεῖον δύναται νὰ χορηγήσῃ ἐπὶ τῇ αἰτήσῃ τοῦ ὀφειλέτου. δὲν δύναται τις βεβαίως νὰ ὑποστηρίξῃ, ὅτι ὁ τελευταῖος οὗτος δὲν δύναται νὰ ἐνεργήσῃ ἄνευ τῆς συμπράξεως ἐκκαθαριστοῦ διὰ μόνον τὸν λόγον, ὅτι εἶναι ἐν καταστάσει παύσεως πληρωμῶν.

1048. *Εἰδικὰ ἀποτελέσματα τῆς ἀποφάσεως περὶ δικαστικῆς ἐκκαθαρίσεως ἀντικαθιστῶντα τὴν ἀπὸ τῆς διαχειρίσεως ἀπαλλοτριώσιν.* — Καθὰ ἐλέχθη ἄνωτέρω, ὁ ἐν καταστάσει δικαστικῆς ἐκκαθαρίσεως ὀφειλέτης δὲν ἀπαλλοτριεῖται τῆς διαχειρίσεως τῆς περιουσίας ὡς συμβαίνει ὡς πρὸς τὸν πτωχεύσαντα. Διὸ δὲν ὑπάρχει λόγος ἐπιθέσεως τῶν σφραγίδων ἐπὶ τῶν ἀκινήτων πραγμάτων καὶ τῶν ἐγγράφων τοῦ ὀφειλέτου (1). Ὁ προσωρινὸς δικαστικὸς ἐκκαθαριστής, ὅστις δέον νὰ διορίζηται διὰ τῆς ἀποφάσεως περὶ δικαστικῆς ἐκκαθαρίσεως, θεωρεῖ (*arrête*) μόνον καὶ ὑπογράφει τὰ βιβλία τοῦ ὀφειλέτου ἐντὸς 24 ὥρῶν ἀπὸ τοῦ διορισμοῦ του, ἵνα κατασταθῇ δῆλον εἰς ποίαν κατάστασιν διετέλουν αἱ ὑποθέσεις του κατὰ τὴν ἰδίαν αὐτοῦ λογιστικὴν, καθ' ἣν στιγμὴν ἀπαγγέλλεται ἡ δικαστικὴ ἐκκαθάρισις. Πλὴν τούτου ὁ δικαστικὸς ἐκκαθαριστής δὲν προβαίνει μόνος εἰς τὴν ἀπογραφὴν, ὡς πράττει ὁ σύνδικος. Ἐνεργεῖ αὐτὴν μετὰ τοῦ ὀφειλέτου (ἄρθρ. 4, ἐδάφ. 1 τοῦ νόμου τῆς 4 Μαρτίου 1889). Οὐδεμία ἀμφιβολία, ὅτι ἡ ἀπογραφὴ αὕτη, καθάπερ ἡ συντασσομένη μετὰ τὴν ἀπόφασιν τὴν κηρύττουσαν τὴν πτώχευσιν, ἀπαλλάσσει τῆς ἀνάγκης τῆς καταρτίσεως τῆς μετὰ θάνατον συμβολαιογραφικῆς ἀπογραφῆς. Πρὸς ἀριθ. 479 καὶ ἄρθρ. 581 ἐμπ. κώδικος.

Ὁ ὀφειλέτης, ἐξακολουθῶν νὰ διαχειρίζεται τὴν περιουσίαν του, δὲν ἀντικαθίσταται ὑπὸ τοῦ δικαστικοῦ ἐκκαθαριστοῦ, ὡς ἀντικαθίσταται ὁ πτωχεύσας ὑπὸ τοῦ συνδίκου. Δὲν δύναται ὁμοίως ὁ ὀφειλέτης νὰ ἐνεργῇ μόνος πράξεις διαχειρίσεως καὶ διαθέσεως ἢ

(1) Malapert, ἐνθα ἄνωτ., ἀριθ. 154—156.

ἐκκνώτης αὐτοῦ περιορίζεται ὡς πρὸς τὴν ὁμάδα τῶν πιστωτῶν (1).

Ὁ δικαστικὸς ἐκκαθαριστὴς δὲν ἔχει κατ' ἀρχὴν ἀποστολὴν νὰ διαχειρίζεται καὶ νὰ ἐκκαθαρίζῃ, ὡς θὰ ἐνόμιζέ τις ὡς ἐκ τῆς ὀνομασίας του· καθῆκον ἔχει νὰ συμπράττῃ μετὰ τοῦ ὀφειλέτου, ὥσπερ ὁ κηδεμὼν συμπράττει μετὰ τοῦ χειραφέτου ἀνηλίκου (2). Διὸ ὀρθῶς κατ' ἐπανάληψιν παρατηρήθη ἐν ταῖς κοινοβουλευτικαῖς συζητήσεσιν, ὅτι ἡ τελευταία αὕτη ὀνομασία κάλλιον θὰ ἀνταπεκρίνετο εἰς τὸ τακτικὸν αὐτοῦ ἔργον.

Ρητέον ἄλλως, ὅτι ἡ σύμπραξις τοῦ ἐκκαθαριστοῦ δὲν εἶναι πάντοτε ἀρκοῦσα. Ὡς πρὸς ὠρισμένους πράξεις ἐνεκα τῆς σπουδαιότητός των ἀπαιτεῖται ἡ ἄδεια τοῦ εἰσηγητοῦ ἢ καὶ αὐτοῦ τοῦ ἐμποροδικείου. Ὅρα ἀριθ. 1056 καὶ ἐπομ. Ὑπάρχουσιν ἐπίσης πράξεις ἃς ὁ νόμος ἀπαγορεύει ἀπολύτως εἰς τὸν ὀφειλέτην,

1049. Ρητέον δ' ὅτι μόνη ἡ ὁμάς τῶν πιστωτῶν δύναται νὰ παραπονεθῇ διὰ τὴν ἔλλειψιν συμπράξεως ἢ ἀδείας, ἥτις θὰ ἔπρεπε νὰ ζητηθῇ (3). Δὲν δύναται νὰ προτείνῃ αὐτὴν μήτε ὁ ὀφειλέτης μήτε οἱ ἐνεργήσαντες μετ' αὐτοῦ τὴν ἐπίδικον πράξιν (4). Διὸ δυνάμεθα νὰ εἰπώμεν, ὅτι δὲν ἔχομεν ἐνταῦθα κυριολεκτικῶς ἀνεκτικότητα, ὡς ἐκ τῆς ὁποίας θὰ ἠδύνάτο τις νὰ παραβάλλῃ τὸν ἐν δικαστικῇ ἐκκαθαρίσει ὀφειλέτην εἴτε πρὸς τὸν ἄσωτον ἢ τὸν διανοητικῶς ἀδύνατον, εἰς ὃν δίδεται δικαστικὸς ἀντιλήπτωρ, εἴτε πρὸς τὸν χειράφετον ἀνήλικον, ὅστις ἔχει κηδεμόνα.

(1) Πρὸς δῆλωσιν τῆς καταστάσεως ταύτης τοῦ ἐν δικαστικῇ ἐκκαθαρίσει ὀφειλέτου συγγραφεῖς τινες λέγουσιν, ὅτι ἀπαλλοτριοῦται μερικῶς τῆς διαχειρίσεως τῆς περιουσίας του, ἐνῶ ὁ πτωχεύσας ἀπαλλοτριοῦται αὐτῆς ὁλοσχερῶς. Πρβλ. Malapert, ἐνθα ἄνωτ., ἀριθ. 192. — Ἡδύναντο νὰ μὴ ἀπαιτήσωσι τὴν σύμπραξιν τοῦ ἐκκαθαριστοῦ διὰ πάσας τὰς πράξεις καὶ δι' αὐτὰς τὰς συντηρητικὰς.

(2) Εἶναι κατάδηλον, ὅτι δὲν πρέπει νὰ μεγαλοποιῶμεν τὴν ἀναλογίαν ταύτην. Ὑπὸ πολλὰς ἐπόψεις οὔτε ὁ ἐν ἐκκαθαρίσει ὀφειλέτης δύναται νὰ ἐξουιωθῇ πρὸς χειράφετον ἀνήλικον, οὔτε ὁ ἐκκαθαριστὴς πρὸς κηδεμόνα. Πρβλ. Malapert ἐνθα ἄνωτ. ἀριθ. 222 κ. ἐ.

(3-4) Ἐμποροδικεῖον τοῦ Σηκουάνα, 7 Σεπτεμβρίου 1894, Le Droit τῆς 11 Ὀκτωβρίου 1894.

Οἱ σημαντικοὶ περιορισμοὶ οἱ ἐπιφερόμενοι οὕτω εἰς τὴν ἐλευθερίαν τῆς ἐνεργείας τοῦ ὀφειλέτου καθιστῶσιν ἰδιαζόντως χρήσιμον τὴν δημοσίευσιν τῆς περὶ δικαστικῆς ἐκκαθαρίσεως ἀποφάσεως. Ἀκατανόητον τυγχάνει πῶς ἀπέναντι τῶν περιορισμῶν τούτων ἠδυνήθη ὁ νομοθέτης νὰ συλλάβῃ τὴν ἰδέαν τῆς ἀπαλλαγῆς τῆς ἀποφάσεως ἀπὸ πάσης διατυπώσεως δημοσιότητος. Ὅρα ἀριθ. 1028.

1050. Αἱ ἀνικανότητες τοῦ ἐν δικαστικῇ ἐκκαθαρίσει ὀφειλέτου, ὡς ἄλλως πάντα τὰ ἀποτελέσματα τῆς ἀποφάσεως περὶ δικαστικῆς ἐκκαθαρίσεως, παρῶνται ἀπὸ τῆς ἐνάρξεως τῆς ἡμέρας τῆς ἐκδόσεως τῆς ἀποφάσεως ταύτης ⁽¹⁾. Διὸ ἡ ἀκυρότης τῶν πράξεων τῶν ἐνεργηθεισῶν ἄνευ τῆς ἐκπληρώσεως τῶν ὑπὸ τοῦ νόμου ἀπαιτούμενων ὁρων τῆς συμπράξεως ἢ ἀδείας δύναται νὰ ζητηθῇ, καὶ ἂν ἀκόμη ἐνηργήθησαν εἰς ὥραν προγενεστέραν ἐκείνης, καθ' ἣν ἐζητήθη ἡ ἀπόφασις. Ἡ λύσις αὕτη εἶναι ταυτόσημος πρὸς τὴν δοθεῖσαν ὡς πρὸς τὰ ἀποτελέσματα τῆς ἀποφάσεως τῆς κηρυττούσης τὴν πτώχευσιν. Ὅρα ἀριθ. 203.

Ἐπίσης ἀδιάφορον τυγχάνει, ἂν ἐξεπληρώθησαν αἱ διατυπώσεις δημοσιότητος αἱ διαγραφόμεναι διὰ τὴν ἀπόφασιν τὴν διατάσσουσιν τὴν δικαστικὴν ἐκκαθάρισιν ⁽²⁾. Ὅρα ἀνάλ. ἀριθ. 200.

1051. Ἐνδιαφέρει ὁμοῦς νὰ ὀρίσωμεν τοὺς περιορισμοὺς τοὺς ἐπιφερομένους εἰς τὴν ἐλευθερίαν τῆς ἐνεργείας τοῦ ὀφειλέτου, προσδιορίζοντες κατ' εἶδος τὰς ἐπιτρεπομένας αὐτῷ ἢ ἀπαγορευόμενας πράξεις καὶ ἐξηγοῦντες ὑπὸ τίνας, ὁρους δύνανται νὰ ἀντιταχθῶσιν αἱ πρῶται κατὰ τῆς ὁμάδος τῶν πιστωτῶν.

1052. Οἱ περιορισμοὶ οὗτοι, ὥσπερ ἡ ἀπὸ τῆς διαχειρίσεως ἀπαλλοτριώσεις ἐπὶ τῆς πτωχεύσεως, εἶναι ἀλλότριοι εἴτε πρὸς τὰς πράξεις αἰτινες ἀποτελοῦσι τὴν ἐνάσκησιν δικαιωμάτων συναφῶν πρὸς τὸ πρόσωπον τοῦ πιστωτοῦ ⁽³⁾, εἴτε πρὸς τὰς πράξεις τὰς ὁποίας ἐνεργεῖ ὁ ὀφειλέτης ὡς διαχειριστὴς ἀλλοτρίων (ἄρθρ. 389

(1) Πρωτοδικεῖον τῆς Ναρβώνης, 27 Ἰανουαρίου 1892, 1^a Loi τῆς 5 Φεβρουαρίου 1892, Ἐφ. τῶν Ρεννῶν, 15 Ἀπριλίου 1893. S. καὶ Journal du Palais, 1893. 2, 156. D. 1893. 2. 263.

(2) Ὅρα ἐναντίον, Malapert, ἀριθ. 345 μέχρι 346.

(3) Ὅρα περὶ τῶν ἐκ τούτου ἀπορρεουσῶν συνεπειῶν ὡς πρὸς τὴν ἐνάσκησιν τῶν ἀγωγῶν, ἀριθ. 1055.

ἄρθρ. 1421, 1428, 1549, ἀστ. κώδ.). Πρβλ. ἀριθ. 208 τετράκις. Ὁ ἐν δικαστικῇ λοιπὸν ἐκκαθαρίσει ὀφειλέτης δικαιούται νὰ ἐνεργῇ τὰς πράξεις τχύτας μόνος.

1053. Δυναμέθα νὰ εἰπώμεν, ὅτι ἐν αἷς περιπτώσεσι σύνδικός τις θὰ ἐνήργει μόνος, ὁ ἐν δικαστικῇ ἐκκαθαρίσει ὀφειλέτης δύναται ἐν γένει νὰ ἐνεργήσῃ ἐπίσης, συμπράττοντος ὅμως τοῦ δικαστικοῦ ἐκκαθαριστοῦ. Ἡ γενικὴ αὕτη ἰδέα δὲν ἀναγράφεται ἐν τῷ νόμῳ τῆς 4 Μαρτίου 1889, ὑποτίθεται ὅμως ἐν πολλαῖς ἐφαρμογαῖς ἃς περιέχει ὁ νόμος οὗτος.

α. Ὁ ὀφειλέτης δύναται τῇ συμπράξει τοῦ δικαστικοῦ ἐκκαθαριστοῦ νὰ προβῇ εἰς τὴν εἰσπραξίν τῶν ἀπαιτητῶν γραμματίων καὶ ἀπαιτήσεων (Νόμος τῆς 4 Μαρτίου 1889, ἄρθρ. 6, ἐδάφ. 1). Διὸ τὰ ἐξοφλητικὰ ὑπογράφονται ὑπὸ τοῦ ὀφειλέτου καὶ τοῦ ἐκκαθαριστοῦ.

Μετὰ τῆς αὐτῆς συμπράξεως τοῦ ἐκκαθαριστοῦ ὁ ὀφειλέτης δύναται :

β. Νὰ ἐνεργήσῃ πᾶσαν πρᾶξιν συντηρητικὴν.

γ. Νὰ πωλήσῃ τὰ εἰς ἐπικειμένην φθορὰν ἢ ὑποτίμησιν ὑποκείμενα ἢ δαπανηρᾶς συντηρήσεως πράγματα ⁽¹⁾.

δ. Νὰ ἐγείρῃ ἢ ἐξακολουθήσῃ πᾶσαν περὶ κινητῶν ἢ ἀκινήτων πραγμάτων ἀγωγὴν. (Ὁρα νόμον τῆς 4 Μαρτίου 1889, ἄρθρ. 6, ἐδάφ. 1). Ἀλλ' ὅταν ὑπάρχουσιν ἐγγυηταί (ἀριθ. 1076), ὁ ἐκκαθαριστὴς ὑποχρεοῦται νὰ ζητῇ τὴν γνώμην των περὶ τῶν ἐνεργητέων ἀγωγῶν, χωρὶς ἐν τούτοις νὰ ὑποχρεοῦται νὰ συμμορφωθῇ πρὸς αὐτήν ⁽²⁾.

(1) Κατὰ τὸ ἄρθρον 470 τοῦ ἐμπορικοῦ κώδικος, ἐν περιπτώσει πτωχεύσεως ὁ σύνδικος δὲν δύναται νὰ προβῇ εἰς τὰς πωλήσεις ταύτας ἄνευ τῆς ἀδείας τοῦ εἰσηγητοῦ. — Ἐπὶ πτωχεύσεως κατὰ φυσικὸν λόγον ὁ σύνδικος ἐκλέγει τὸν δημόσιον λειτουργὸν (officier public) τὸν ἐπιφορτισμένον νὰ προβῇ εἰς τὴν πώλησιν. Ἐπὶ δικαστικῆς ἐκκαθαρίσεως ἡ ἐκλογὴ δέον νὰ ἀνήκῃ εἰς τὸν ὀφειλέτην, ἐπειδὴ οὗτος τηρεῖ τὴν πρωτοβουλίαν ὑπὸ τὸν ἑλεγχον τοῦ ἐκκαθαριστοῦ. Ὁρα ἐν τούτοις Max. Lecomte, ἔνθα ἄνωτ., ἀριθ. 452.

(2) Συγγραφεῖς τινες φρονοῦσιν, ὅτι ἔχομεν ἐπὶ τοῦ προκειμένου ἀπλούστατα περιττὴν περιπλοκὴν. Πρβλ. Malapert ἔνθα ἄνωτ. ἀριθ. 359. Τὸ

Ἐπειδὴ ἡ ἐνάσκησις τῶν ἀγωγῶν ὑποθέτει τὴν συνδρομὴν τοῦ ὀφειλέτου ἔχοντος τὴν σύμπραξιν τοῦ δικαστικοῦ ἐκκαθαριστοῦ, ἡ σύμπραξις αὕτη εἶναι προδήλως ἀπαραίτητος διὰ τὴν ἐνάσκησιν ἐνδίκων μέσων κατὰ τῶν ἀποφάσεων τῶν ἐκδιδομένων πρὸς βλάβην τοῦ ὀφειλέτου ⁽¹⁾.

1053 δῖς. Δικαιοῦνται δ' ἄρά γε οἱ πιστωταὶ νὰ ἐπεμβαινῶσιν εἰς τὰς δίκας καθ' ἃς ὁ ἐν δικαστικῇ ἐκκαθαρίσει ὀφειλέτης συμπράττοντος καὶ τοῦ ἐκκαθαριστοῦ εἶναι διάδικος ; Τὸ αὐτὸ ζήτημα τίθεται ἐπὶ πτωχεύσεως ὡς πρὸς τὰς δίκας ἐν αἷς ὁ σύνδικος εἶναι ἐνάγων ἢ ἐναγόμενος. Ἡ νομολογία, εὐνοϊκῶς διαχειμένη πρὸς τὸ δικαίωμα ἐπεμβάσεως τῶν πιστωτῶν ἐπὶ πτωχεύσεως, παραδέχεται αὐτὸ καὶ ἐπὶ δικαστικῇ ἐκκαθαρίσει ⁽²⁾. Τὴν λύσιν ταύτην ἀπεκρούσαμεν ὡς πρὸς τὴν πτώχευσιν ⁽³⁾· δὲν πρέπει ὁμως διὰ τοῦτο ν' ἀποκλεισθῇ αὕτη καὶ ἐπὶ δικαστικῇ ἐκκαθαρίσει. Ὅρα ἀριθ. 1078.

Οἱ πιστωταὶ ἐπίσης δὲν δύνανται, ἐπικαλούμενοι τὸ ἄρθρον 1166 τοῦ ἀστ. κώδικος, νὰ ἐνασκήσωσι τὰς ἀγωγὰς τοῦ ἐν δικαστικῇ ἐκκαθαρίσει ὀφειλέτου αὐτῶν ⁽⁴⁾. Ἡ ἀναστολὴ τοῦ δικαιώματος ἀτομικῆς καταδιώξεως καὶ ἡ ἀνάγκη τῆς διατηρήσεως τῆς ἐνό- τητος τῆς διαχειρίσεως τῆς περιουσίας τοῦ ὀφειλέτου, ἔχοντος τὴν σύμπραξιν τοῦ δικαστικοῦ ἐκκαθαριστοῦ, ἄγουσιν εἰς τὴν λύσιν ταύτην, ἥτις, ἄλλως, ἐγένετο δεκτὴ ἐπὶ πτωχεύσεως. Ὅρα ἀριθ. 227. Ἄν μὴ ἐνεργήσῃ ὁ ὀφειλέτης, καὶ ἂν ὁ ἐκκαθαριστὴς ἀμελήσῃ νὰ ἐνεργήσῃ ἀντ' αὐτοῦ, ὡς δικαιούται νὰ πράξῃ, οἱ πιστω- ταὶ δικαιοῦνται μόνον νὰ φέρωσι τὰ παράπονά των ἐνώπιον τοῦ

ἐφ' ἡμῖν ἀντιφρονοῦμεν· οἱ σύνδικοι καὶ οἱ ἐν δικαστικῇ ἐκκαθαρίσει ὀφει- λέται συχνότατα φέρονται πρὸς τὴν ἐνάσκησιν ἀγωγῶν ἥμισυ βασίμων.

(1) Ἐφ. τῆς Poitiers, 26 Δεκεμβρίου 1892. S. Journal du Palais, 1894. 2 297. D. 1894. 2. 73. Ἀχυρ. 17 Ἰουνίου 1897, La Loi τῆς 13—14 Σεπτεμβρίου 1897. Journal des faillites 1897, σελ. 337.

(2) Ἐφ. τῶν Παρισίων, 12 Ἰουλίου 1889. D. 1890. 2. 17.

(3) Ὅρα ἀριθ. 227.

(4) Πρωτοδικεῖον τῆς Blois, 15 Φεβρουαρίου 1893, Journal des faillites, 1893, σελ. 504.—Ὅρα ἐναντίον, Frémont et Camberlin, Code des liquida- tions judiciaires, ἀριθ. 39.

εισηγητοῦ καὶ νὰ προκαλέσῃ τὴν ἀνάκλησιν τοῦ ἐκκαθαριστοῦ⁽¹⁾.
Πρβλ. ἄρθρ. 467 ἐμπ. κώδικος.

1054. Ἐκ τῶν εἰρημένων προκύπτει ὡς πρὸς τὰς ἀγωγὰς τὰς ἐνασκητέας ὑπὸ τοῦ ὀφειλέτου ἢ τὰς ἐγερτέας κατ' αὐτοῦ, ὅτι μόνος ὁ ἐναγόμενος ὑπὸ τοῦ ὀφειλέτου δικαιούται ν' ἀντιτάξῃ κατ' αὐτοῦ ἔνστασιν ἀπαρადέκτου, ζητῶν τὴν σύμπραξιν τοῦ δικαστικοῦ ἐκκαθαριστοῦ. Ἄλλως ἡ ἀπόφασις δὲν θὰ ἠδύνατο ν' ἀντιταχθῇ κατὰ τῆς ὁμάδος.

Διὰ τὸν ἀπλούστατον λόγον, ὅτι ὁ ὀφειλέτης δὲν ἀπαλλοτριούται τῆς διαχειρίσεως τῆς περιουσίας του, ὁ ἐκκαθριστὴς ἐκπληροῖ ἀπλῶς ἔργον παραστάτου καὶ δὲν δύναται μήτε νὰ ἐνασκήσῃ μόνος ἀγωγὴν ἀνήκουσαν εἰς τὸν ὀφειλέτην⁽²⁾, μήτε νὰ ἀπολογηθῇ μόνος κατ' ἀγωγῆς ἐγερθείσης κατὰ τοῦ τελευταίου τούτου⁽³⁾.

1055. Σύμφωνας ὁμοῦ πρὸς τὸν ἀνωτέρω τεθέντα κανόνα (ἄριθ. 1052) καὶ δεκτὸν ἄλλως γενόμενον ἐπὶ πτωχεύσεως, ὁ ὀφειλέτης δικαιούται νὰ ἐγείρῃ ἐλευθέρως μόνος πᾶσαν ἀγωγὴν ἔχουσαν προσωπικὸν χαρακτῆρα ἢ νὰ ἀπολογητῇ κατ' αὐτῶν⁽⁴⁾.

(1) Ὑπεστηρίχθη τὸ ὑνεντίον, ὅτι ἔπρεπε νὰ δύνανται οἱ πιστωταὶ ἐν περιπτώσει ἀνοχῆς τοῦ ἐκκαθαριστοῦ καὶ τοῦ ὀφειλέτου νὰ κινῶσι τὰς ἀγωγὰς. Malapert, ἐνθα ἄνωτ, ἄριθ. 281 καὶ 292. Δὲν βλέπομεν τὸν λόγον τῆς ἐπὶ τοῦ προκειμένου διακρίσεως μεταξὺ τῆς πτωχεύσεως καὶ τῆς δικαστικῆς ἐκκαθαρίσεως. Οὐδὲν ὑπάρχει τὸ δικαιολογεῖν ἰδιαιτέραν προστασίαν ὑπὲρ τῶν πιστωτῶν κατὰ τῆς ἀδρανείας τοῦ ἐκκαθαριστοῦ καὶ τοῦ ὀφειλέτου, ἀφοῦ ἡ προστασία αὕτη ἐκρίθη περιττὴ κατὰ τῆς ἀδρανείας τοῦ συνδίκου.

(2) Ἐφ. τοῦ Bordeaux, 2 Δεκεμβρίου 1896, Journal des faillites 1897, σελ. 216.

(3) Κατ' ἐφαρμογὴν τοῦ ἐν τῷ κειμένῳ τεθέντος κανόνος τὸ ἐφετῆριον κατ' ἀποφάσεως ἐκδοθείσης ὑπὲρ τοῦ ὀφειλέτου δέον νὰ κοινοποιῇται κατὰ τε τοῦ ὀφειλέτου καὶ τοῦ δικαστικοῦ ἐκκαθαριστοῦ. Ἐφ. τῆς Riom 22 Νοεμβρίου 1895, Le Droit τῆς 22 Φεβρουαρίου 1896.

(4) Πρωτοδικεῖον τοῦ Σηκουάνα, 14 Δεκεμβρίου 1893, Le Droit τῆς 25 Ἰανουαρίου 1894. Κατὰ τὴν ἀπόφασιν ταύτην ὁ ὀφειλέτης δύναται νὰ ἀπολογηθῇ μόνος κατ' αἰτήσεως περὶ δόσεως δικαστικοῦ ἀντιλήπτορος, ὁ δὲ ἐκκαθριστὴς ὁ τεταγμένος ὅπως συμπράττῃ μετ' αὐτοῦ δέον νὰ ἀποβάλληται ἐκ τῆς δίκης.

Πρωτοδικεῖον τοῦ Σηκουάνα 11 Αὐγούστου 1896, Le Droit τῆς 29 Αὐγούστου 1896. Ἡ ἀπόφασις αὕτη ἀποκλείει τὴν ἀνάγκην τῆς συμ-

Δυνάμεθα δὲ νὰ ποιήσωμεν τοῦ κανόνος τούτου τὰς αὐτὰς ἐφαρμογὰς, αἱ δὲ δυσκολίαι αἱ ἀναφυόμεναι ὡς πρὸς τὸν προσωπικὸν χαρακτῆρα ὠρισμένων ἀγωγῶν δέον νὰ λύωνται, ἐπὶ δικαστικῆς ἐκκαθαρίσεως, καθ' ὃν τρόπον καὶ ἐπὶ πτωχεύσεως (ἀριθ. 228 καὶ ἐπόμε.).

Μία τῶν δυσκολιῶν τούτων ἀφορᾷ τὸν χωρισμὸν κτημάτων. Ἐὰν παραδεχθῶμεν μετὰ τῆς νομολογίας, ὅτι ἐπὶ πτωχεύσεως ἡ αἵτησις αὕτη δέον νὰ ἀπευθύνηται κατὰ τε τοῦ συζύγου καὶ κατὰ τοῦ συνδίκου (ἀριθ. 236), ἐπὶ δικαστικῆς ἐκκαθαρίσεως δέον νὰ ἀπευθύνηται αὕτη κατὰ τε τοῦ ὀφειλέτου καὶ τοῦ ἐκκαθαριστοῦ ⁽¹⁾. Τὸ ζήτημα τῶν ἐξόδων πρέπει ἐπίσης νὰ λύεται κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον εἰς ἀμροτέρως τὰς περιπτώσεις. Μόνα λοιπὸν τὰ εἰς τὸν ἐκκαθαριστὴν ἀναλογοῦντα ἐξόδα πληρώνονται ὡς ἐξόδα ἐκκαθαρίσεως προτιμώμενα πασῶν τῶν ἀπαιτήσεων, ἐνῶ τὰ εἰς τὴν γυναικα ἀναλογοῦντα εἰσπράττονται παρ' αὐτῆς ὡς πιστωτοῦ εἴτε ἀνεγγύου εἴτε ἐνυποθήκου, καθ' ὅσον ὑπάρχουσι ἢ μὴ ἀκίνητα τὰ ὁποῖα δύναται νὰ ἐπιβαρύνῃ ἡ νόμιμος αὐτῆς ὑποθήκη ⁽²⁾. Ὅρα ἀριθ. 235.

1056. Ὑπάρχουσι πράξεις ὡς πρὸς τὰς ὁποίας ὁ ὀφειλέτης δὲν ἔχει ἀνάγκην μόνον τῆς συμπράξεως τοῦ καθαριστοῦ, ἀλλὰ καὶ τῆς ἀδείας τοῦ εἰσηγητοῦ. Τοῦτο δύναται νὰ λεχθῇ περὶ τῆς ἀποχῆς, τῆς παραιτήσεως ἢ συγκαταθέσεως ⁽³⁾, νόμος 1889 ἄρθρ.

πράξεως τοῦ ἐκκαθαριστοῦ δι' ἀγωγὴν ἀναφερομένην εἰς διαφορὰν μεταξὺ συγγραφέων φιλολογικοῦ ἔργου ἀφορῶσαν ζήτημα ἀπλῆς φιλοτιμίας. Ἡ ἀπόφασις αὕτη σφάλλεται, διατάσσουσα, ὅτι κατ' ἐφαρμογὴν τοῦ ἄρθρου 1125 τοῦ ἀστ. κώδ. ὁ ἀντίδικος ὀφειλέτου ἐν δικαστικῇ ἐκκαθαρίσει δὲν δύναται ν' ἀρνηθῇ τὴν πρὸς αὐτὸν ἀντιδικίαν, προτείνων τὴν ἔλλειψιν συμπράξεως τοῦ ἐκκαθαριστοῦ.

(1) Καὶ ἂν δὲ ἀκόμη παραδεχθῶμεν, ὅτι ἡ περὶ χωρισμοῦ κτημάτων αἵτησις δύναται ν' ἀπευθυνθῇ κατὰ μόνου τοῦ συνδίκου, ἡ αἵτησις αὕτη πρέπει βεβίως ν' ἀπευθυνθῇ κατὰ τε τοῦ ἐκκαθαριστοῦ καὶ τοῦ ὀφειλέτου. Πρωτοδικεῖον τῆς Bayonne 9 Ἰουλίου 1889. — Περὶ Malapert, ἐνθα ἀνωτ. ἀριθ. 388.

(2) Πρωτοδικεῖον τῆς Bayonne 9 Ἰουλίου 1889, Journal des faillites, 1889, σελ. 1142.

(3) Περὶ. Ἐφετ. Besançon, 3 Ἰανουαρίου 1894, Journal des faillites, 1894, σελ. 323.

7 ἐδάφ. 1 (1). Ἡ γνωμοδότησις (2) τῶν ἐλεγκτῶν, ἐὰν ὑπάρχουσι τοιοῦτοι, ἀπαιτεῖται ἐπίσης.

Καθ' ὅσον ἀφορᾷ τὸ συνυποσχετικόν, ρητέον, ὅτι ὁ ὀφειλέτης δὲν δύναται νὰ συνομολογήσῃ τοιοῦτο, ἂν μὴ ἐκπλήροῖ πάντας τοὺς ὁρους τοὺς ἀπαιτουμένους πρὸς διάθεσιν τῶν περὶ ὧν πρόκειται δικαιομάτων. Ἐφαρμόζεται οὕτω ἡ ἀρχὴ τοῦ ἄρθρου 1003 τοῦ Κώδικος τῆς Πολιτικῆς Δικονομίας, καθ' ὃ δὲν δύναται τις νὰ συνάψῃ συνυποσχετικόν, εἰ μὴ περὶ τῶν δικαιομάτων τὰ ὅποια δύναται ἐλευθέρως νὰ διαθέτῃ (3).

1057. Ὁ ὀφειλέτης δύναται ἐπίσης τῇ συμπράξει τοῦ ἐκκαθαριστοῦ καὶ τῇ ἀδείᾳ τοῦ εἰσηγητοῦ νὰ ἐξακολουθήσῃ τὴν ἐνάσκησιν τῆς ἐμπορίας ἢ τῆς βιομηχανίας του (Νόμος 1889, ἄρθρ. 6, ἐδάφ. 2).

Ἡ ἐξακολούθησις τῆς ἐνάσκησεως γίνεται, ὅταν ὑπάρχῃ ἐλπίς, ὅτι ὁ ὀφειλέτης θὰ κατορθώσῃ νὰ συνομολογήσῃ μετὰ τῶν πιστωτῶν ἀπλοῦν συμβιβασμόν, ὅτι θέλει διατηρηθῇ οὕτω ὀριστικῶς ἐν τῇ διευθύνσει τῶν ὑποθέσεων του καὶ θὰ ἀναλάβῃ τὴν πλήρη διάθεσιν τῆς περιουσίας του. Ἐνδιαφέρει τῷ ὄντι πρὸς τὸ συμφέρον τῶν πιστωτῶν καὶ τοῦ ὀφειλέτου νὰ μὴ διακόπτεται ἡ ἐνάσκησις τῆς ἐμπορίας.

Πλὴν τῆς ἀδείας τοῦ εἰσηγητοῦ τὸ ἄρθρον 6 ἐδάφ. 2 ἀπαιτεῖ τὴν σύμπραξιν τοῦ δικαστικοῦ ἐκκαθαριστοῦ. Εἶναι πρόδηλον, ὅτι ἡ ἔννοια τῆς διατάξεως ταύτης εἶναι, ὅτι ὁ ἐκκαθαριστὴς συμπράττει μετὰ τοῦ ὀφειλέτου τοῦ ζητοῦντος τὴν ἀδειαν καὶ οὐχὶ ὅτι ἡ σύμπραξις αὕτη εἶναι ἀναγκαία διὰ πᾶσαν πρᾶξιν ἣν ἐνεργεῖ ὁ ὀφειλέτης ὁ ἐξουσιοδοτηθεὶς νὰ ἐξακολουθήσῃ τὴν ἐμπορίαν του. Ἡ ἀνάγκη τῆς συνεχοῦς ταύτης συμπράξεως θὰ παρημποδίζε τὸν ὀφειλέτην ἐν τῇ ἐνάσκῃ τοῦ ἐπαγγέλματός του (4). Ρητέον ἄλλως, ὅτι τὸ

(1) Ἐπὶ πτωχεύσεως ὁ κοινῶς παρὰδεδειγμένος κανὼν εἶναι ὅλος διάφορος· τηροῦνται δηλ. ὡς πρὸς τὴν ἀποχὴν καὶ τὴν συγκατάθεσιν οἱ ἐπὶ τοῦ συμβιβασμοῦ ἰσχύοντες κανόνες. Ὅρα ἀριθ. 514.

(2) Πρόκειται πρὸ ἀπλῆς γνωμοδοτήσεως οὐχὶ περὶ ἀδείας. Πρὸβλ. ἀριθ. 459.

(3) Ὅρα ἀριθ. 513.

(4) Ἐκ τῶν σχέσεων τούτων ἐξηγεῖται, ὅτι ἐπαρκὴς κρίνεται ἡ γενικὴ ἀδεια, δυνάμει τῆς ὁποίας γυνὴ ὑπανδρὸς ἢ ἀνῆλικος γίνεται ἔμπορος. Ὅρα τὸ παρὸν Σύστημα κτλ. τόμος Α' ἀριθ. 245.

ἄρθρ. 6 ἐδάφ. 2, τάσσον εἰς τὴν αὐτὴν γραμμὴν τὴν σύμπραξιν τοῦ ἐκκαθαριστοῦ καὶ τὴν ἄδειαν τοῦ εἰσηγητοῦ, ἀρκούντως φαίνεται ἐνδεικνύον, ὅτι ἡ πρώτη καθὼς καὶ ἡ δευτέρα ἀπαξ μόνον ἀπαιτεῖται.

Ὡς ἐκ τῆς σπουδαιότητος τοῦ ζητήματος θὰ ἐνόμιζέ τις, ὅτι θὰ ἐζητεῖτο ἡ γνωμοδότησις τῶν ἐλεγκτῶν. Δὲν βλέπομεν δὲ διατί δὲν ἀπήτησεν αὐτὴν ὁ νόμος.

Ἡ ἐξακολουθήσις τῆς ἐμπορίας συνεπάγεται παρεκκλίσεις ἀπὸ τοῦ γενικοῦ κανόνος, καθ' ὃν ὁ ἐν δικαστικῇ ἐκκαθαρίσει ὀφειλέτης οὐδὲν δύναται νὰ συνάψῃ νέον χρέος ὡς οὐδὲ ν' ἀπαλλοτριώσῃ ὅλον ἢ μέρος τοῦ ἐνεργητικοῦ του (ἄρθρ. 5 ἐδάφ. 1 ἐν τέλει). Διότι πολλάκις, ἐξακολουθῶν τὴν ἐμπορίαν του, ὁ ὀφειλέτης πωλεῖ καὶ ἀγοράζει, ἐπομένως ἀπαλλοτριοῖ καὶ ἀναλαμβάνει ὑποχρεώσεις ⁽¹⁾.

Δύναται λοιπὸν κατὰ ταῦτα ν' ἀποκτήσῃ νέους πιστωτάς. Ἐν σχέσει δὲ πρὸς αὐτοὺς παρουσιάζεται ἐν ζήτημα : Εὐρίσκονται ἄρα γε οἱ νέοι οὗτοι πιστωταὶ εἰς ἣν θέσιν καὶ οἱ πιστωταί, ὧν αἱ ἀπαιτήσεις ὑφίσταντο κατὰ τὸν χρόνον τῆς ἐκδόσεως τῆς ἀποφάσεως τῆς κηρυξάσης τὴν πτώχευσιν, ὥστε νὰ συντρέχωσι μετ' αὐτῶν ; Ἡ συνδρομὴ αὕτη θὰ ἐξηφάνιζε τὴν πίστιν τοῦ ὀφειλέτου καὶ κατ' ἀκολουθίαν ἡ ἐνάσκησις τῆς ἐμπορίας θὰ ἀπέβαινεν εἰς αὐτὸν ἐν τῇ πράξει ἀδύνατος ἢ λίαν δύσκολος. Οὐδεὶς θὰ συνηλλάσσετο μετὰ προσώπου τοῦ ὁποίου ἡ δύσκολος οἰκονομικὴ κατάστασις ἐγνωστοποιήθη καὶ ὅπερ κατὰ πᾶσαν πιθανότητα δὲν θὰ δυνηθῇ νὰ πληρώσῃ εἰς τοὺς πιστωτάς του, εἰ μὴ μέρος μόνον τῆς πρὸς αὐτοὺς ὀφειλῆς του.

Οἱ συναλλασσόμενοι μετὰ τοῦ ἐν δικαστικῇ ἐκκαθαρίσει ὀφειλέτου τοῦ λαβόντος τὴν ἄδειαν νὰ ἐξακολουθήσῃ τὴν ἐμπορίαν του δέον νὰ πληρώνωνται πρὸ τῆς διανομῆς μερισμάτων εἰς τοὺς πιστωτάς τοὺς προγενεστέρους τῆς ἀποφάσεως τῆς διαταξάσης τὴν δικαστικὴν ἐκκαθάρισιν. Ἐπὶ τῶν μετὰ τὴν ἄδειαν πιστωτῶν δέον νὰ ἰσχύωσιν οἱ κανόνες οἱ ἐφαρμοζόμενοι ἐπὶ τῶν πιστωτῶν, οἵτινες

(1) Περὶ τῶν δυσκολιῶν αἵτινες ἀναφύονται ἐκ τῆς ἐξακολουθήσεως τῆς ἐμπορίας ὅρα Malapert ἐνθα ἄνωτέρω ἀριθ. 280—285.

συνηλλάχθησαν μετὰ τοῦ πτωχεύσαντος τοῦ λαβόντος τὴν ἄδειαν· νὰ ἐξακολουθήσῃ τὴν ἐμπορίαν του· οἱ τελευταῖοι οὗτοι εἶναι πιστωταὶ τῆς ομάδος ἔχοντες ταύτην ὀφειλέτιδα, μὴ ἀποτελοῦντες μέρος τῆς ομάδος τῶν πιστωτῶν. Ὅρα ἀριθ. 1047.

Ἡ λύσις αὕτη καθιστᾷ σπουδαῖον τὸ ζήτημα, ἂν ὁ ὀφειλέτης πρέπει νὰ λαμβάνῃ ἄδειαν πρὸς ἐξακολούθησιν τῆς ἐμπορίας του. Ὁ ἐκκαθαριστὴς καὶ ὁ εἰσηγητὴς δὲν πρέπει νὰ λησμονῶσιν ὁποίας συνεπειάς ἔχει ἡ ἄδεια ὡς πρὸς τοὺς πιστωτὰς τοὺς προγενεστέρους τῆς ἀποφάσεως τῆς διαταξέσεως τὴν δικαστικὴν ἐκκαθάρισιν ⁽¹⁾.

Ἐὰν ὁ δικαστικὸς ἐκκαθαριστὴς δὲν ἔχει κηθῆκον νὰ συμπράττῃ μετὰ τοῦ ὀφειλέτου ἐν ἐκάστη τῶν πράξεων τῆς ἐμπορίας του, ὀφείλει τοῦλάχιστον νὰ ἐνσκηῇ ἐπὶ τῶν πράξεων τούτων ἄγρυπνον ἐπίβλεψιν· δύναται νὰ ζητῇ παρὰ τοῦ ὀφειλέτου νὰ λαμβάνῃ γνῶσιν τῶν ἐργασιῶν τούτων, καὶ δὲν πρέπει ν' ἀφίνη εἰς τὰς χεῖρας αὐτοῦ χρηματικὰ ποσὰ μὴ ἀπαραίτητα διὰ τὰς ἐργασίας του (ὄρα ἄρθρ. 6 ἐδάφ. 4 τοῦ νόμου τῆς 4 Μαρτίου 1888). Πη-τέον ἄλλως, ὅτι ἡ κατάστασις αὕτη δὲν δύναται νὰ διαρκέσῃ ἐπὶ πολὺ· ὁ νόμος τοῦ 1889 συνέτεμε τὴν διάρκειαν τῆς προπαρασκευαστικῆς περιόδου, ἵνα ἐπισπεύσῃ τὴν ὥραν τῆς λύσεως.

Ἐνεκα μάλιστα τῶν κινδύνων οὓς δύναται νὰ παρουσιάσῃ διὰ τοὺς πιστωτὰς ἡ ἐξακολούθησις τῆς ἐμπορίας δύνανται οὗτοι νὰ προσβάλωσι τὴν ἀπόφασιν δι' ἧς ἐπιτρέπεται αὕτη. Κατὰ τὸ ἄρθρον 6 ἐδάφ. 3 ἡ ἀπόφασις τοῦ εἰσηγητοῦ ἢ ἐπιτρέπουσα τὴν ἐξακολούθησιν τῆς ἐμπορίας εἶναι προσωρινῶς ἐκτελεστή καὶ δύναται νὰ ἐκκληθῇ ἐνώπιον τοῦ ἐμποροδικείου ὑπὸ παντὸς ἔχοντος συμφέρον ⁽²⁾.

1058. Ὡς πρὸς τοὺς συμβιβασμοὺς (τοῦ κοινοῦ δικαίου) τοὺς συναπτομένους ὑπὸ τοῦ ὀφειλέτου αἱ ἀπαιτούμεναι ἄδειαι συμπαραλλάσσουν μετὰ τῆς σπουδαιότητος τοῦ ἀντικειμένου τοῦ συμβι-

(1) Ἐν ἀμφιβολίᾳ φρονίμως θὰ ἔπραττον ζητοῦντες τὴν γνώμην τῶν πιστωτῶν. Πρὸς Malapert ἐνθα ἀνωτέρω ἀριθ. 294—297.

(2) Ὅρα διὰ τὴν πεοίπτωσιν τῆς ἐξακολούθησεως τῆς ἐμπορίας τοῦ πτωχεύσαντος ὑπὸ τοῦ συνδίκου μετὰ πτώχευτιν ἄρθρ. 470 ἐμπ. κώδικος καὶ ἀριθ. 521—523.

βασμοῦ. Τὸ ἄρθρον 7 ἐδάφ. 2 καὶ 3 ἐν τέλει διακρίνει, ἂν ἡ ἀξία τοῦ ἀντικειμένου τῆς διαφορᾶς εἶναι 1500 φράγκων κατ' ἀνώτατον ὅρον ἢ ἀνωτέρα τοῦ ποσοῦ τούτου ἢ ἄοριστος. Ἐν τῇ πρώτῃ περιπτώσει ἀρκοῦσιν ἡ σύμπραξις τοῦ ἐκκαθαριστοῦ καὶ ἡ ἄδεια τοῦ εἰσηγητοῦ μετὰ προηγουμένης γνωμοδοτήσεως τῶν ἐλεγκτῶν. Ἐν τῇ δευτέρᾳ περιπτώσει ἀπαιτεῖται ἡ δικαστικὴ ἐπικύρωσις, πᾶς δὲ πιστωτὴς δύναται νὰ παρέμβῃ ἐν τῇ δίκῃ ἐπὶ τῇ αἰτήσῃ περὶ ἐπικυρώσεως (1).

Ποῖον εἶναι τὸ ἀρμόδιον δικαστήριον ὅπως δικάσῃ τὴν αἵτησιν περὶ ἐπικυρώσεως; Ὡς πρὸς τοῦτο ὁ νόμος τῆς 4 Μαρτίου 1889 παραπέμπει εἰς τὸ ἄρθρον 487 τοῦ ἐμπ. κώδικος. Κατὰ συνέπειαν ἀρμόδιον εἶναι τὸ πρωτοδικεῖον ἢ τὸ ἐμποροδικεῖον, καθ' ὅσον ὁ συμβιβασμὸς ἀναφέρεται εἰς δικαιώματα ἀκίνητα ἢ κινητά.

1059. Πλὴν ὁμως τῶν ἀνωτέρω ἐκτεθεισῶν περιπτώσεων ὁ ὀφειλέτης δὲν δύναται νὰ συνάψῃ οὐδὲν νέον χρέος μηδὲ ν' ἀπαλλοτριώσῃ ὅλον ἢ μέρος τοῦ ἐνεργητικοῦ του (ἄρθρ. 5 ἐδάφ. 2 ἐν τέλει). Ἡ ἀπόφασις περὶ ἐκκαθαρίσεως, καθ' ἃπερ καὶ ἡ κηρύττουσα τὴν πτωχεύσιν, δέον νὰ ὀρίζῃ τὴν κατάστασιν τῶν πιστωτῶν, ὥστε τὰ δικαιώματα ἐκείνων αἵτινες ἦσαν πιστωταὶ νὰ μὴ δύνανται νὰ τροποποιηθῶσι διὰ μεταγενεστέρων πράξεων τοῦ ὀφειλέτου, τοῦθ' ὅπερ θὰ συνέβαινεν, ἐὰν ὁ τελευταῖος οὗτος εἶχε τὸ δικαίωμα νὰ ἐλαττώσῃ τὸ ἐνεργητικόν του ἢ νὰ αὐξάνῃ τὸ παθητικόν του. Κατὰ συνέπειαν αἱ πράξεις αἵτινες θὰ ἐπέφερον τὸ ἕτερον τῶν δύο τούτων ἀποτελεσμάτων δὲν δύνανται νὰ ἀντιταχθῶσι κατὰ τῆς ομάδος τῶν πιστωτῶν. Τὸ ἔγκυρον ὁμως αὐτῶν μεταξὺ τῶν συμβαλλομένων δὲν δύναται ν' ἀμφισβητηθῇ. Διὸ ὁ ἐν δικαστικῇ ἐκκαθαρίσει ὀφειλέτης δὲν δύναται νὰ θεωρηθῇ ἀληθῶς ἀνίκανος καθ' ἃπερ καὶ ὁ πτωχεύσας. Πρὸβλ. ἀριθ. 1049.

Ἐπειδὴ δὲ αἱ ἐξουιρέσεις ἀπὸ τῆς τεθείσης ἀρχῆς, καθ' ἣν ὁ ἐν δικαστικῇ ἐκκαθαρίσει ὀφειλέτης δὲν δύναται ν' ἀπαλλοτριώσῃ ἐπὶ ζημίᾳ τῶν πιστωτῶν εἶναι περιοριστικαί, ὁ ὀφειλέτης δὲν δύναται

(1) Οἱ κανόνες οἱ καθιερούμενοι ὑπὸ τοῦ νόμου τοῦ 1889 διαφέρουσι κατὰ τι τῶν κανόνων τοῦ ἄρθρου 487 τοῦ ἐμπ. κώδικος. Ὅρα ἀριθμοὺς 107 καὶ ἐπαμένους.

νὰ πωλήσῃ ἀκίνητα, καὶ ἂν ἀκόμη ἔχῃ ἄδειαν ⁽¹⁾. Οὐδεμία ἐν τῷ νόμῳ τοῦ 1889 ὑπάρχει διάταξις προβλέπουσα τὴν πώλησιν ταύτην ⁽²⁾.

1060. Σκοπὸς τοῦ νομοθέτου ἦτο νὰ βελτιώσῃ τὴν κατάστασιν τοῦ ὀφειλέτου, χωρὶς νὰ ἐλαττώσῃ τὰ δικαιώματα τῶν πιστωτῶν : τὸ ἐχέγγυον τῶν τελευταίων τούτων ἔχει ἐπὶ τῆς δικαστικῆς ἐκκαθαρίσεως ἣν ἐκτασιν καὶ ἐπὶ τῆς πτωχεύσεως. Ἀλλ' ἡ ἐφαρμογὴ τῆς ἀρχῆς ταύτης δύναται νὰ δώσῃ ἀφορμὴν εἰς τινὰς δυσκολίας.

α'. Ἡ γνωστοποίησις ἐκχωρήσεως ἀπαιτήσεώς τινος γενομένης ἐπὶ τοῦ πτωχεύσαντος δὲν συγχωρεῖται μετὰ τὴν ἀπόφασιν τὴν κηρύξασαν τὴν πτώχευσιν (ἄρθρ. 303). Συγχωρεῖται ἄρα γε αὕτη μετὰ τὴν ἀπόφασιν τὴν διατάσσουσαν τὴν δικαστικὴν ἐκκαθάρισιν ; Ἡ καταπρακτικὴ λύσις φαίνεται ἐνδεικνυομένη ὡς ἡ προσήκουσα· διότι ἡ τελευταία αὕτη ἀπόφασις, μὴ ἀπαλλοτριούσα τὸν ὀφειλέτην τῆς διαχειρίσεως τῆς περιουσίας του, δὲν ἐπάγεται οἷονεὶ γενικὴν κατάσχεσιν τῆς περιουσίας τοῦ ὀφειλέτου, ὡς συμβαίνει μετὰ τὴν ἀπόφασιν τὴν κηρύττουσαν τὴν πτώχευσιν. Δὲν δύναται τις νὰ ἀφομοιώσῃ ἐπὶ δικαστικῆς ἐκκαθαρίσεως τοὺς πιστωτὰς τούτους πρὸς πιστωτὰς ἐπιβάλλοντας κατάσχεσιν εἰς χεῖρας τρίτου.

β'. Ἐννοεῖται οἷκοθεν, ὅτι ἐὰν παραδεχθῶμεν συμφώνως πρὸς τὴν ἐνεστῶσαν νομολογίαν, ὅτι αἱ ἐπὶ τοῦ γαλλικοῦ δημοσίου πρόσοδοι (χρεώγραφα) δὲν διαφεύγουσι τὸ δικαίωμα γενικοῦ ἐχεγγύου τῶν πιστωτῶν, ἀλλ' εἶναι ἀκατάσχετοι κατὰ τοῦτο μόνον, ὅτι οἱ πιστωταὶ δὲν δύνανται νὰ ἐπιβάλλωσι κατάσχεσιν εἰς χεῖρας τῶν ὀργάνων τοῦ δημοσίου θησαυροῦ ⁽³⁾, οἱ πιστωταὶ τοῦ ἐν δικαστικῇ

(1) Ἐφ. τῆς Douai 8 Αὐγούστου 1894, 27 Φεβρουαρίου 1895, Journal des faillites, 1895, σελ. 509.—Ὅρα ἐν τούτοις Πρωτοδικεῖον τοῦ Bar-le-Duc, 26 Μαρτίου 1890. Ἐμποροδ. τῆς Mirecourt 17 Νοεμβρίου 1892, Journal des faillites, 1890, σελ. 179, 1893, σελ. 185.

(2) Ὅρα τὸ ὑναντίον ὡς πρὸς τὴν πτώχευσιν, ἀριθ. 510.

(3) Ὅρα ὡς πρὸς τὴν πτώχευσιν ἀριθ. 245 καὶ προσθετέον εἰς τὰς ἀποφάσεις τὰς μνημονευομένας ὑπὸ τὸν ἀριθμὸν τοῦτον, Ἀκυρ. 23 Νοεμβρίου 1897 S. 5. Journal du Palais, 1898 1. 161 (σημείωσιν Ch. Lyon-Caen).

ἐκκαθαρίσει ὀφειλέτου δύνανται νὰ παρεμβάλλωσι προσκόμματα κατὰ τῶν ἀπαλλοτριώσεων τῶν ἐπὶ τοῦ κράτους προσόδων αὐτοῦ ὡς καὶ τῶν ἄλλων κτημάτων αὐτοῦ καὶ νὰ προκαλέσωσιν ἐν ἀνάγκῃ τὴν ἀκύρωσιν αὐτῶν, ἐπειδὴ δὲν δύνανται αὐταὶ ν' ἀντιταχθῶσι κατ' αὐτῶν. Ἐκ τῆς νομολογίας ταύτης ἐπίσης προκύπτει, ὅτι, ὅταν ἡ δικαστικὴ ἐκκαθάρισις λήγῃ διὰ τῆς ἐνώσεως, ὁ ἐκκαθαριστὴς δύνανται νὰ πωλήσῃ τὰς ἐπὶ τοῦ κράτους προσόδους ὡς καὶ τὰ λοιπὰ κτήματα τοῦ ὀφειλέτου ⁽¹⁾.

Αἱ λύσεις αὗται ἔπρεπε νὰ ἀποκρουσθῶσιν, ἐὰν ἐγίνετο δεκτὸν τὸ ἀπολύτως ἀκατάσχετον τῶν ἐπὶ τοῦ κράτους προσόδων.

1061. Ὁ νόμος τοῦ 1889 δὲν ἐξήτασε πάσας τὰς δυνατὰς δικαιοπραξίας, ὅπως ὀρίσῃ ὑπὸ τίνας ὁρους δύνανται ἐκάστη ἐξ αὐτῶν νὰ ἐνεργηθῇ. Διὸ παρίσταται λόγος νὰ λυθῇ τὸ ἐπόμενον ζήτημα : ποία εἶναι ἡ γενικὴ ἀρχὴ ἡ ἐφαρμοστέα εἰς τὰς πράξεις περὶ ὧν δὲν ποιεῖται λόγον ὁ νόμος οὗτος.

Ἐπειδὴ ἡ ἀπόφασις περὶ δικαστικῆς ἐκκαθαρίσεως δὲν παράγει γενικὸν ἀποτέλεσμα στεροῦν τὸν ὀφειλέτην τὸ δικαίωμα νὰ ἐνεργῇ δικαιοπραξίας, κρατεῖ ὁ κανὼν, ὅτι δύνανται οὗτος νὰ ἐνεργῇ πάσας τὰς πράξεις διὰ τὰς ὁποίας ὁ νόμος δὲν ἔπαιτεῖ εἰδικούς ὁρους καὶ ἃς δὲν ἀπαγορεύει. Ρητέον δ' ὅτι ἡ λύσις αὕτη συνάδει πρὸς τὴν δήλωσιν τοῦ εἰσηγητοῦ τῆς Γερουσίας ἀπαντῶντος εἰς ἐρώτησιν ἀπευθυνθεῖσαν πρὸς αὐτὸν περὶ τῆς γενικῆς καταστάσεως τοῦ ἐν δικαστικῇ ἐκκαθαρίσει ὀφειλέτου. Ὁ εἰσηγητὴς οὗτος, ἀφοῦ ἀνέφερε τὰς διαφόρους πράξεις διὰ τὰς ὁποίας ὁ ὀφειλέτης οὗτος ἔχει ἀνάγκην τῆς συμπράξεως τοῦ ἐκκαθαριστοῦ, τῆς ἀδείας τοῦ εἰσηγητοῦ δικαστοῦ, κλπ. προσέθηκεν: « Ὡς πρὸς πάσας τὰς λοιπὰς πράξεις τὰς μὴ δυναμένους νὰ ὑπαχθῶσιν εἰς τὰς κατηγορίας ταύτας εἶναι πρόδηλον, ὅτι εὐρίσκεται οὗτος ὑπὸ τοὺς συνήθεις ὁρους, καὶ ὅτι δυνάμει τῆς γενικῆς ἀρχῆς ὁ ὀφειλέτης δύνανται νὰ πράξῃ πᾶν ὅ,τι δὲν ἀπαγορεύει εἰς αὐτὸν ὁ νόμος. Ἡ λύσις αὕτη δὲν παρυσιάζει ποσῶς κινδύνους, διὰ τὸν ἀπλούστατον λόγον, ὅτι κατὰ τοὺς

(1) Ὅρα ἀριθ. 245. Ὅρα πλὴν τῶν ἀποφάσεων τῶν μνημονευομένων ὑπὸ τὸν ἀριθ. 245, Ἀκυρ. 23 Νοεμβρίου 1897. S. καὶ Journal du Palais-1898. 1. 161 (σημείωσις τοῦ Lyon Caen).

ὑπὸ τοῦ νόμου τοῦ 1889 καθιερουμένου κανόνας ὁ ὀφειλέτης δὲν δύναται μήτε νὰ ἀπαλλοτριώσῃ μόνος τὰ κτήματά του καὶ αὐτὰ τὰ κινητὰ ἀκόμη, μήτε νὰ συνάψῃ χρέη δυνάμενα νὰ ἀντιταχθῶσι κατὰ τῆς ὁμάδος τῶν πιστωτῶν.

1062. Ὁ ὀφειλέτης δὲν ἀπαλλοτριεῦται τῆς διαχειρίσεως τῆς περιουσίας του καὶ ὁ ἐκκαθαριστὴς καθήκον ἔχει μόνον νὰ συμπράττῃ μετ' αὐτοῦ παρέχων τὴν συναίνεσίν του. Ἡ κατάσχεσις αὕτη δύναται νὰ γεννήσῃ συγκρούσεις μεταξὺ τῶν δύο τούτων προσώπων. Ἐνδεχόμενον νὰ θελῇ ὁ ὀφειλέτης νὰ ἐνεργήσῃ πρᾶξιν τινὰ ἢ νὰ κινήσῃ δίκην, διὰ τὴν ὁποίαν ὁ ἐκκαθαριστὴς ἀποποιεῖται τὴν σύμπραξίν του, ἢ τούναντίον νὰ εἶναι ὁ ὀφειλέτης τῆς γνώμης νὰ ἀπόσχῃ, ἐνῶ ὁ ἐκκαθαριστὴς φρονῇ, ὅτι συμφέρει εἰς τὴν ὁμάδα τῶν πιστωτῶν νὰ ἐνεργηθῇ ἡ πρᾶξις ἢ νὰ κινήθῃ ἡ δίκη. Πῶς δύναταί τις νὰ ἐξέλθῃ ἐκ τῆς δυσκολίας, ἣν γεννᾷ ἡ ἀντίθεσις αὕτη τῶν γνωμῶν;

1ον Ὁ νόμος δὲν διέλαβε περὶ τῆς περιπτώσεως, καθ' ἣν ὁ ἐκκαθαριστὴς ἀποποιεῖται νὰ συμπράξῃ μετὰ τοῦ ὀφειλέτου. Οὐδεμία ἀμφιβολία, ὅτι ἡ πρᾶξις δὲν δύναται νὰ ἐνεργηθῇ. Ἐλλείπει ὁρος ἀπαραίτητος πρὸς τοῦτο. Ὁ ὀφειλέτης οὐδὲν ἄλλο μέσον ἔχει ὅπως θριαμβεύσῃ κατὰ τῆς κακῆς θελήσεως τοῦ ἐκκαθαριστοῦ, εἰ μὴ νὰ προκαλέσῃ τὴν ἀντικατάστασιν αὐτοῦ ὑπὸ τοῦ δικαστηρίου. Ὅρα ἄρθρ. 467 ἐμπ. κώδικος. Ἀληθῶς ἡδύνατο νὰ ζητηθῇ ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει ἡ ἐπέμβασις τοῦ εἰσηγητοῦ, καλουμένου νὰ ἀποφανθῇ, ἂν ἡ πρᾶξις πρέπει νὰ ἐνεργηθῇ ἢ μή. Δὲν δυνάμεθα ὁμῶς νὰ παραδεχθῶμεν τὴν παρέμβασιν ταύτην, τοῦ νόμου σιωπῶντος ⁽¹⁾.

2ον Τούναντίον ὁ νόμος τοῦ 1889 (ἄρθρ. 6, ἐδάφ. 1) προεῖδε τὴν περίπτωσιν, καθ' ἣν ὁ ὀφειλέτης ἀποποιεῖται νὰ ἐνεργήσῃ ὅπως εἰσπράξῃ ἀπαιτήσεις, ὅπως ἐπιχειρήσῃ πράξεις συντηρητικὰς, ὅπως πωλήσῃ πράγματα ὑποκείμενα εἰς φθορὰν ἢ δαπανηρὰς συντηρή-

(1) Bailly, ἐνθα ἄνωτ., σελ. 15 σημ. 2. Ὅρα ἐναντίον, Malapert (ἐνθα ἄνωτ. ἀριθ. 264-265), ὅστις παραδέχεται, ὅτι ὁ ὀφειλέτης δύναται νὰ ζητήσῃ παρὰ τῆς συνέλευσεως τῶν πιστωτῶν ἢ παρὰ τοῦ ἐμποροδικείου τὴν αἰδίαν τοῦ νὰ ἐνεργήσῃ τὴν περὶ ἧς πρόκειται πρᾶξιν.

σεως, όπως ἐγείρη ἀγωγὴν ἢ συνέχισή δίκην. Ὁ ἐκκαθαριστὴς δύναται νὰ ἐνεργήσῃ μόνος τὴν πρᾶξιν τῇ ἀδείᾳ τοῦ εἰσηγητοῦ. Ἀλλ' ἡ ἀδεία αὕτη δὲν πρέπει νὰ ζητῇται προκειμένου περὶ ἐγέρσεως ἀγωγῆς, πρέπει μόνον νὰ προσεπικαλῇ ὁ ἐκκαθαριστὴς τὸν ὀφειλέτην εἰς τὴν δίκην. Ἡ ἐξαίρεσις αὕτη ὡς πρὸς τὰς δίκας ἐδικαιολογήθη ἐπὶ τῷ λόγῳ, ὅτι δὲν εἶναι πρόπον νὰ καλῇται δικαστής, όπως δώτῃ τὴν ἀδειαν πρὸς εἰσαγωγὴν δίκης ⁽¹⁾. Ἀλλ' ὁ λόγος οὗτος εἶναι ἄρα γε ὀρθός; Οὐχί· διότι ὁ ἀστικός κώδιξ δέχεται νὰ ἐπιτρέπῃ τὸ πρωτοδικεῖον εἰς τὴν ὑπανδρον γυναῖκα νὰ παρίσταται ἐν δικαστηρίῳ. Ἐὰν ὑπάρχωσιν ἐλεγκταί ⁽²⁾, ὁ ἐκκαθαριστὴς δέον νὰ λαμβάνῃ τὴν γνώμην αὐτῶν περὶ τῶν ἐγερτέων ἀγωγῶν (ἄρθρ. 10, ἐδάφ. 2, τοῦ νόμου τοῦ 1889).

Ταῦτα εἶναι τὰ μόνα μέσα δι' ὧν δυνάμεθα νὰ ἀντεπεξέλθωμεν κατὰ τῆς ἀδρανείας τοῦ ὀφειλέτου. Δὲν ἐπιτρέπει οὗτος τὴν κήρυξιν αὐτοῦ εἰς κατὰστασιν πτωχεύσεως, ὡς οὐκ ὀρθῶς ἐγένετό ποτε ⁽³⁾, ἔνεκα τῶν προσκομμάτων ἅτινα ἡ ἀντίστασις αὐτοῦ παρεμβάλλει κατὰ τῆς πορείας τῶν ἐργασιῶν τῆς δικαστικῆς ἐκκαθαρίσεως. Ὁ νόμος τοῦ 1889 (ἄρθρ. 19) ὥρισε περιοριστικῶς τὰς περιπτώσεις μετατροπῆς τῆς δικαστικῆς ἐκκαθαρίσεως εἰς πτώχευσιν, οὐδένα δὲ ποιεῖται ὑπαινιγμὸν περὶ τῆς προκειμένης περιπτώσεως. Ὅρα ἀριθ. 1111 καὶ ἐπομ.

1063. Ὁ ἐκκαθαριστὴς δὲν δύναται μάλιστα νὰ ὑποκαταστήσῃ τὴν ἑαυτοῦ πρωτοβουλίαν εἰς τὴν τοῦ ὀφειλέτου, εἰ μὴ ὡς πρὸς τὰς πράξεις τὰς ἀναγραφόμενας ἐν τῷ ἄρθρῳ 6 τοῦ νόμου τοῦ 1889. Ἡ Βουλὴ εἶχε παραδεχθῇ κατ' ἀρχάς, ὅτι ὁ δικαστικός ἐκκαθαριστὴς θὰ ἐνήργει μόνος τῇ ἀδείᾳ τοῦ εἰσηγητοῦ πάσας τὰς πράξεις, ἀλλ' ἡ Γερουσία δὲν παρεδέχθη τὸ γενικὸν τοῦτο σύστημα,

(1) Ζον. Ἐκθεσις πρὸς τὴν Γερουσίαν ὑπὸ τοῦ Demôle.

(2) Φρονοῦμεν, ὅτι, ἂν μὴ ὑπάρχωσιν ἐλεγκταί, ὁ ἐκκαθαριστὴς δύναται νὰ ἐνεργήσῃ μόνος. Ἄλλοι, τούναντίον, ἰσχυρίσθησαν, ὅτι ἐν τῇ περιπτώσει ταύτῃ πρέπει νὰ προκαλέσῃ τὸν διορισμὸν ἐλεγκτῶν ἢ νὰ ζητήσῃ τὴν γνώμην τῆς συνελεύσεως τῶν πιστωτῶν. Πρὸβλ. Malapert, ἐνθα ἄνωτ. ἀριθ. 364-374.

(3) Πρωτοδικεῖον τοῦ Saint-Denis (νῆσος τῆς Ἑνώσεως), 8 Ἰουνίου 1894, Journal des faillites 1896, σελ. 363.

προετίμησε δὲ τὴν περιοριστικὴν διατύπωσιν τοῦ ἄρθρου 6. Τὸ πρᾶγμα δικαιολογεῖται εὐκόλως. Ἐννοεῖ τις τὴν παρέμβασιν τοῦ ἐκκαθαριστοῦ διὰ πράξεις κατεπειγούσας καὶ εὐκόλως δυναμένας νὰ ἐκτιμηθῶσιν. Ἀλλ' ἡ παρέμβασις αὕτη δὲν δύναται νὰ νοηθῇ ὡς πρὸς ἄλλας πράξεις. Οὕτω ἀκατάληπτον τυγχάνει, πῶς εἶναι δυνατόν νὰ δύναται ὁ ἐκκαθαριστής, ἔστω καὶ λαβὼν τὴν ἄδειαν τοῦ εἰσηγητοῦ, νὰ ἐξακολουθήσῃ παρὰ τὴν βούλησιν, ἄνευ τῆς συμμετοχῆς, καὶ ὁμῶς διὰ λογαριασμὸν τοῦ ὀφειλέτου τὴν ἐνάσκησιν ἐμπορίας, τῆς ὁποίας τὰς ἐργασίας νομίζει ὁ τελευταῖος φρόνιμον νὰ ἀναστείλῃ ἢ νὰ συνάψῃ συμβιβασμὸν (τοῦ κοινοῦ δικαίου) ἢ νὰ ἀποδεχθῇ ἀπαχὴν κρινομένην ἀσύμφορον διὰ τὸν ὀφειλέτην (1).

1063 δὶς. Ἐπὶ πτωχεύσεως ὁ σύνδικος ἐκπροσωπεῖ τὸν τε πτωχεύσαντα καὶ τὴν ὁμάδα τῶν πιστωτῶν· πολλάκις δὲν ὑπαρχει ἀντίθεσις συμφερόντων, τῆς ὁμάδος οὗτης δικαιοδόχου τοῦ πτωχεύσαντος (ἀριθ. 477). Ἀλλ' ἐνίοτε ἄλλως ἔχει τὸ πρᾶγμα· ἡ ὁμάς ἔχει δικχιώματα τὰ ὁποῖα χορηγοῦνται αὐτῇ ἀπ' εὐθείας ὑπὸ τοῦ νόμου, ὁ δὲ σύνδικος αἰτεῖ ἐν ὀνόματι αὐτῆς (ἀριθ. 478). Ποία εἶναι ἡ κατὰστάσις ἐπὶ δικαστικῆς ἐκκαθαρίσεως; Ὑπάρχει βεβαίως ὁμάς ἔχουσα οὕς χαρακτῆρας καὶ ἡ ὁμάς τῆς πτωχεύσεως· ὁ νόμος τοῦ 1889 (ἄρθρ. 4) χορηγεῖ εἰς τὴν ὁμάδα ταύτην νόμιμον ὑποθήκην (ἀριθ. 1039).

Τίς ἐκπροσωπεῖ τὴν ὁμάδα ταύτην; Ὁ ὀφειλέτης, συμπράττοντος τοῦ ἐκκαθαριστοῦ, διότι ὁ νόμος τοῦ 1889 δὲν συνέστησεν εἰδικὸν ἀντιπρόσωπον τῆς ὁμάδος, ὁ ὀφειλέτης δὲ ἐξακολουθεῖ νὰ ἐνεργῇ δι' ἐκυτοῦ (2). Ἀλλὰ τὸ πρᾶγμα ἀποβαίνει παράλογον, προκειμένου περὶ δικαιωμάτων ἰδίων τῆς ὁμάδος, ὡς πρὸς τὰ ὁποῖα ἡ τελευταία αὕτη θεωρεῖται ὡς τρίτος. Οὕτω, ὡς θέλομεν ἐξηγήσει (ἀριθ. 1064), αἱ ἀκυρότητες τῶν ἄρθρων 446 μέχρι 449 τοῦ ἐμπ.

(1) Malapert, ἐνθα ἄνωτ., ἀριθ. 260, 574—577.

(2) Ἀκυρ. 10 Φεβρουαρίου 1896, Le Droit τῆς 5 Ἰουνίου 1896. Ἡ ἀπόφασις αὕτη ὀρίζει, ὅτι οἱ πιστωταὶ ἀντιπροσωπεύονται ὑπὸ τοῦ ὀφειλέτου αὐτῶν, συμπράττοντος τοῦ δικαστικοῦ ἀντιπροσώπου αὐτοῦ, καὶ ὅτι κατὰ συνέπειαν δὲν ἔχουσι τὴν ἀπαιτουμένην ἰδιότητα, ὅπως ἐγείρῃσι τριτανακοπήν κατ' ἀποφάσεως ἐκδοθείσης ἐν δίκῃ ἐν ἣ ἀντεπροσωπεύθησαν.

κώδικος ἐφαρμόζονται εἰς τὰς πράξεις τὰς γενομένας κατὰ τὴν ὑποπτον περίοδον. Ἐπὶ πτωχεύσεως ὁ σύνδικος προτείνει ἐν ὀνόματι τῆς ομάδος, ἐὰν ὑπάρχῃ λόγος, τὰς ἀκυρότητας ταύτας. Ἐπὶ δικαστικῆς ἐκκαθαρίσεως ὁ ὀφειλέτης θέλει ζητήσῃ ἄρᾳ γε τὴν ἀκύρωσιν τῶν ὑπ' αὐτοῦ ἐνεργηθεῖσων πράξεων; Ἀληθῶς δὲ εἶναι ἐκ τῶν ἀδυνάτων τὸ νὰ προσβάλλῃ τις ὑπὸ ὠρισμένην ιδιότητα πράξιν ὑπ' αὐτοῦ τοῦ ιδίου ἐνεργηθεῖσαν, καὶ ὥς ἐκ τοῦ ὁποίου, ἀπαγγελομένης τῆς ἀκυρώσεως, θέλει ὀφείλῃ ἀποζημιώσιν (Ὅρα εἰδικῶς ἄρθρ. 1560, ἐδάφ. 2 τοῦ ἀστ. κώδικος). Ἀλλ' ἐν τῇ περὶ τῆς πρόκειται περιπτώσει ὑπάρχει τι τὸ ὅλως ἰδιαίτερον· ἡ ἐπιτυχία ἀγωγῆς περὶ ἀκυρότητος στηριζομένης ἐπὶ τῶν ἄρθρων 446 καὶ ἐπομ. τοῦ ἐμπ. κώδικος ἐπάγεται τὴν μετατροπὴν τῆς δικαστικῆς ἐκκαθαρίσεως εἰς πτώχευσιν (Νόμος τῆς 4 Μαρτίου 1889, ἄρθρ. 19, § 2 1ον). Εἶναι δυνατόν νὰ ὑποτεθῇ, ὅτι ὁ ὀφειλέτης θέλει ἐγείρῃ τοιαύτην ἀγωγὴν ἢ θέλει ὑποστηρίξῃ αὐτὴν σπουδαίως, ἐὰν κινήσῃ αὐτήν, ἀφοῦ συνέπεια αὐτῆς ἔσται τὸ ν' ἀποστερήσῃ αὐτὸν τοῦ εὐεργετήματος τῆς δικαστικῆς ἐκκαθαρίσεως καὶ νὰ καταστήσῃ αὐτὸν πτωχεύσαντα; Ἀληθῶς ὁ ἐκκαθαριστὴς δικαιουῖται, παρὰ λιπόντος τοῦ ὀφειλέτου, νὰ ἐνασκήσῃ τὴν ἀγωγὴν, προσεπικαλῶν αὐτὸν εἰς τὴν δίκην (Νόμος τοῦ 1889, ἄρθρ. 6, ἐδάφ. 1, ἀριθ. 1061). Ἀλλὰ θὰ ἦτο πολὺ ἀπλούστερον νὰ χορηγηθῇ ἀπ' εὐθείας εἰς τὸν ἐκκαθαριστὴν τὸ δικαίωμα νὰ ἐνεργήσῃ ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει.

1064. ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΕΝ Τῷ ΠΑΡΕΛΘΟΝΤΙ ΤΗΣ ΑΠΟΦΑΣΕΩΣ ΠΕΡΙ ΔΙΚΑΣΤΙΚΗΣ ΕΚΚΑΘΑΡΙΣΕΩΣ.—Ἡ ἀπόφασις ἡ κηρύττουσα τὴν πτώχευσιν παράγει ἀποτελέσματα ἐν τῷ παρελθόντι· εἶναι αὕτη τὸ τέρμα περιόδου, ἣτις ἄρχεται κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς παύσεως τῶν πληρωμῶν, περιλαμβάνει δὲ μάλιστα, κατὰ τὰς περιστάσεις, καὶ τὰς δέκα προηγουμένας ἡμέρας. Αἱ πράξεις αἱ γενομέναι διαρκούσης τῆς περιόδου ταύτης ὑπόκεινται εἰς εἰδικὸν σύστημα ἀκυροτήτων, δυνάμει τῶν ἄρθρων 446 μέχρι 449 ἐμπ. κώδικος (ἀριθ. 313 καὶ ἐπομ.).

Ἡ θεωρία αὕτη τῶν ἀκυροτήτων τῶν κατὰ τὴν ὑποπτον περίοδον γενομένων πράξεων ἐφαρμόζεται ἄρᾳ γε ἐπὶ δικαστικῆς

ἐκκαθαρίσεως ; Ὑπῆρξαν οἱ ἀρνηθέντες τοῦτο ⁽¹⁾. Συμφώνως δὲ πρὸς τὴν ἐκδοχὴν ταύτην παρετηρήθη, ὅτι ἐν τῷ σχεδίῳ τοῦ 1884 ⁽²⁾ ἡ δικαστικὴ ἐκκαθάρισις, διαφόρως πρὸς τὴν πτώχευσιν, δὲν περιεῖχεν ὑποπτον περίοδον, καὶ ὅτι ἐν τῷ νόμῳ τοῦ 1889 ἐζητήθη ἡ καθιέρωσις τῆς δικαστικῆς ἐκκαθαρίσεως κατὰ τοὺς προηγουμένως δεκτοὺς γενομένους ὁρους. Προσετέθη δ' ὅτι ἄλλως δὲν βλέπει τις ὑπὸ τίνος θὰ ἐνησχοῦντο αἱ περὶ ἀκυρότητος ἀγωγαί, ἀφοῦ ὁ ἐκκαθαριστὴς δὲν ἀντιπροσωπεύει τὴν ὁμάδα τῶν πιστωτῶν· δὲν εἶναι δὲ πιθανόν, ὅτι ὁ ὀφειλέτης θέλει ζητήσῃ τὴν κήρυξιν ἀκυρότητων, αἵτινες ἀντὶ νὰ ὠφελήσωσιν αὐτὸν θέλουσι τὸν στερήσῃ τοῦ εὐεργετήματος τῆς δικαστικῆς ἐκκαθαρίσεως.

Ἀδιστάκτως ἐκ τούτου πρέπει νὰ ἐφαρμόζωμεν ἐπὶ δικαστικῆς ἐκκαθαρίσεως τὰ ἄρθρα 446 μέχρι 449 τοῦ ἐμ.π. κώδικος. Ὁ νόμος τοῦ 1889 ὑποθέτει ρητῶς ἐν τῷ ἄρθρῳ 19, ὅτι πράξεις τοῦ ὀφειλέτου ἀκυροῦνται δυνάμει τῶν ἄρθρων τούτων. Καθόσον ἀφορᾷ τὴν ἐνάσκησιν τῶν περὶ ἀκυρότητος ἀγωγῶν, αὕτη γίνεται ἀπλούστατα. Ἐνασκεῖ αὐτὰς ὁ ὀφειλέτης, συμπράττοντος τοῦ δικαστικοῦ ἐκκαθαριστοῦ, διότι, ὅταν ἐνεργῇ ἐν συμπράξει τοῦ δικαστικοῦ ἐκκαθαριστοῦ, ἀντιπροσωπεύει τὴν ὁμάδα τῶν πιστωτῶν (ἀριθ. 1063). Ἐὰν ὁ ὀφειλέτης δὲν θέλει νὰ ἐνεργήσῃ, ὁ ἐκκαθαριστὴς δύναται νὰ ἐγείρῃ τὴν περὶ ἀκυρότητος ἀγωγὴν, ὑποχρεούμενος μόνον νὰ προσεπικαλέσῃ εἰς τὴν δίκην τὸν ὀφειλέτην, συμφώνως πρὸς τὸ ἄρθρον 6, ἐδάφ. 2 (ἀριθ. 1061).

1065. Καθὰ εἵπομεν ἄνωτέρῳ (ἀριθ. 1040), οὐδεμία ὑπάρχει ἐν τῷ νόμῳ τοῦ 1889 διάταξις ἐπιτρέπουσα ρητῶς τὴν ἀκύρωσιν τῶν κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς ὑπόπτου περιόδου γενομένων ἐγγραφῶν ὑποθηκῶν δυνάμει τοῦ ἄρθρου 448, ἐδάφ. 2ου τοῦ ἐμπορικοῦ κώδικος. Τὸ ἄρθρον 5, ἐδάφ. 2 τοῦ νόμου τοῦ 1889 περιορίζεται εἰς τὸ ν' ἀποκλείσῃ τὰς ἐγγραφάς, ἐκδοθείσης τῆς ἀποφάσεως περὶ δικαστικῆς ἐκκαθαρίσεως, συμφώνως πρὸς τὸ ἄρθρον 448, ἐδάφ. 1ον· ἀλλ' οἱ ἐκτεθέντες λόγοι (ἀριθ. 1064) ἄγουσιν εἰς τὴν ἐπὶ δικαστικῆς ἐκκαθαρίσεως ἐφαρμογὴν τοῦ ἄρθρου 448, ἐδάφ. 2ον εἰς

(1) Bailly, ἐνθα ἄνωτ., σελ. 13—14.

(2) Σχέδιον τῆς ἐπιτροπῆς τῆς Βουλῆς. Ὅρα ἀριθ. 1006.

τάς κατὰ τὴν ὑποπτον περίοδον γενομένας ἐγγραφάς. Ρητέον δ' ὅτι πρέπει πάντοτε νὰ λαμβάνηται ὑπ' ὄψιν ὁ γενικός κανὼν τοῦ ἄρθρου 24 τοῦ νόμου τοῦ 1889.

1066. Οἱ δὲ χαρακτῆρες τῶν ἀκυροτήτων (ἀριθ. 314 καὶ ἐπομ.), οἱ ὅροι εἰς οὓς ὑπόκεινται (ἀριθ. 314 καὶ 398), ὁ χρόνος καθ' ὃν δύνανται νὰ προταθῶσι συμπίπτουσι πρὸς τοὺς ἐπὶ τῆς πτωχεύσεως (ἀριθ. 419). Ἄρθρ. 24 τοῦ νόμου τοῦ 1889.

Β'. — Ἀρχαὶ καὶ πρόσωπα παριστάμενα ἐν τῇ δικαστικῇ ἐκκαθαρίσει.

1067. Συνεπεία τῆς διατάξεως τῆς δικαστικῆς ἐκκαθαρίσεως, ὥσπερ συνεπεία τῆς κηρύξεως τῆς πτωχεύσεως, ἀρχεται διαδικασία περιλαμβάνουσα διαφόρους πράξεις ἢ ἐργασίας, αἵτινες ἀποβλέπουσι κυρίως εἰς τὸν καθορισμὸν τῶν ποσῶν εἰς ἃ ἀνέρχονται τὸ ἐνεργητικὸν καὶ τὸ παθητικόν, εἰς τὴν ἀπόφασιν περὶ τοῦ τρόπου τῆς ἀποπερατώσεως τῆς δικαστικῆς ἐκκαθαρίσεως. Τῶν πράξεων τούτων καὶ τῶν ἐργασιῶν μετέχουσι διάφορα πρόσωπα καὶ ἀρχαί· εἶναι δὲ ταῦτα κυρίως οἱ ἐκκαθαρισταί, ὁ εἰσηγητής, οἱ ἐλεγκταί, τὸ ἐμποροδικεῖον, οἱ πιστωταί, αὐτὸς οὗτος ὁ ὀφειλέτης. Πρέπει δὲ νὰ ὀρίσωμεν τὸν τρόπον τοῦ διορισμοῦ τοῦ ἐκκαθαριστοῦ, τοῦ εἰσηγητοῦ, τοῦ ἐλεγκτοῦ, καὶ νὰ ἀναπτύξωμεν τὰ ἔργα καὶ τὰ καθήκοντα ἐκάστου τῶν προσώπων τούτων καὶ τῶν ἀρχῶν.

1068. 1ον *Περὶ τῶν ἐκκαθαριστῶν.* — Ἀντιστοιχοῦσιν οὗτοι εἰς τοὺς συνδίκους τῆς πτωχεύσεως. Ὁ τρόπος τοῦ διορισμοῦ τῶν μὲν καὶ τῶν δὲ εἶναι ὁ αὐτός, ἀλλὰ τὰ καθήκοντα αὐτῶν δὲν εἶναι τὰ αὐτά, πολλοῦ γε καὶ δεῖ.

Τὸ δικαστήριον, διατάσσον τὴν δικαστικὴν ἐκκαθάρισιν, διορίζει ἓνα ἢ πλείονας προσωρινοὺς συνδίκους (ἄρθρ. 4, ἐδάφ. 1). Ἐν τῇ πρώτῃ δὲ συνελεύσει των οἱ πιστωταὶ γνωμοδοτοῦσι περὶ τοῦ διορισμοῦ τοῦ ὀριστικοῦ ἐκκαθαριστοῦ (ἄρθρ. 9, ἐδάφ. 3). Ἀνάλογ. ἄρθρ. 462, ἐμπ. κώδικος. Τὸ δικαστήριον δὲν δεσμεύεται ἐκ τῆς γνωμοδοτήσεως τῶν πιστωτῶν. Δύνανται, οἷα δῆποτε καὶ ἂν εἶναι ἡ γνωμοδότησις αὕτη, νὰ διατηρήσῃ ἐν ὑπηρεσίᾳ τοὺς προσωρινοὺς ἐκκαθαριστάς ἢ νὰ τοὺς ἀντικαταστήσῃ.

Ἐπὶ πτωχεύσεως τὸ δικαστήριον δύνανται νὰ διορίσῃ ἓνα ἢ

πλείονας συνδίκους. Σχεδὸν δὲ πάντοτε εἰς μόνον διορίζεται. Ἐνδέχεται ὁμως νὰ πρόκειται περὶ ἐμπορίας τοιχύτης σπουδαιότητος, ὥστε, ἂν μὴ ὑπῆρχον πλείονες σύνδικοι πρὸς διεξαγωγὴν τῶν διαφορῶν ἐργασιῶν, νὰ βραδύνη ἡ διαδικατία. Ἄλλως ἔχει τὸ πρᾶγμα ὡς πρὸς τὸν δικαστικὸν ἐκκαθαριστήν, ὅστις κατ' ἀρχὴν ἀποστολὴν ἔχει οὐχὶ νὰ διοικῇ, ἀλλὰ νὰ ἐλέγχει τὰς πράξεις τοῦ ὀφειλέτου καὶ νὰ συμπράττῃ μετ' αὐτοῦ. Διὸ τὸ σχέδιον τοῦ νόμου τοῦ 1889 ὠμίλει περὶ ἑνὸς μόνον ἐκκαθαριστοῦ ⁽¹⁾. Ἐτροποποιήθη ὁμως ἡ ἐνότης τοῦ ἐλέγχου νοεῖται ἐν τῇ πράξει, χωρὶς νὰ ὑπάρχῃ νομικὴ ἀνάγκη ⁽²⁾. Δύνανται νὰ παρουσιασθῶσι περιστάσεις, καθ' ἃς ἔνεκα τῆς σπουδαιότητος καὶ τοῦ περιπλύκου τῶν ὑποκειμένων συμφερόντων χρήσιμον εἶναι νὰ διορίζωνται πλείονες ἐκκαθαρισταί· ἐκρίθη φρόνιμον νὰ μὴ ἀφαιρεθῇ ἀπὸ τοῦ δικαστηρίου τὸ δικαίωμα, οὐπὲρ ἄλλως σπανιώτατα ποιεῖται χρῆσιν, τοῦ διορίζειν πλείονας ἐκκαθαριστάς.

Δὲν δύνανται δὲ νὰ εἶναι οὗτοι πλείονες τῶν τριῶν. Ὅρα ἄρθρον 462, τελευτ. ἐδαφ. ἐμπ. κώδικος, καὶ ἄρθρον 24 τοῦ νόμου τῆς 4 Μαρτίου τοῦ 1889.

1069. Ὑπάρχουσιν ἐκκαθαρισταὶ καθ' ὅλην τὴν διάρκειαν τῆς δικαστικῆς ἐκκαθαρίσεως· διότι ἡ ἀπόφασις ἡ διατάσσουσα τὴν δικαστικὴν ἐκκαθάρισιν διορίζει τοὺς ἐκκαθαριστάς, δὲν παύουσι δὲ ὑπάρχοντες τοιοῦτοι εἰ μὴ ἐπὶ τῇ ἀποπερατώσει τῆς δικαστικῆς ἐκκαθαρίσεως. Τὰ καθήκοντα ὁμως αὐτῶν καὶ ἡ ἐξουσία δὲν παραμένουσι τὰ αὐτὰ καθ' ὅλην τὴν διάρκειαν τῆς περιόδου τῆς διαδικασίας τῆς ἐκκαθαρίσεως.

Καθὰ εἵπομεν ἤδη ἄνωτέρω (ἀριθ. 1048), ὁ ἐκκαθαριστής, διαφορῶς πρὸς τὸν σύνδικον τῆς πτωχεύσεως, δὲν διοικεῖ, δὲν ἀντι-

(1) Οὕτω, ἐὰν ὑπάρχει ἐνίοτε γυνὴ ἐπίτροπος καὶ συνεπίτροπος, ἀνὴρ ἐπίτροπος (ἄρθρ. 396, ἀστ. κώδικος) καὶ παρεπίτροπος (ἄρθρ. 417 ἀστ. κώδικος), πάντοτε ὁμως εἰς μόνος ὑπάρχει κηδεμὼν τοῦ χειραφέτου ἀνηλίκου καὶ εἰς ἓνα μόνον ἀνατίθενται τὰ καθήκοντα τοῦ δικαστικοῦ ἀντιλήπτορος.

(2) Τὸ κείμενον τοῦ σχεδίου ἐτροποποιήθη ὡς πρὸς τοῦτο ὑπὸ τῆς Γεουσίας.

προσωπεύει τὸν ὀφειλέτην (*) καὶ τὴν ὁμάδα τῶν πιστωτῶν· περιορίζεται εἰς τὸ νὰ ἐπιτηρῇ τὸν ὀφειλέτην καὶ νὰ συμπράττῃ μετ' αὐτοῦ. Ἐν τούτοις ἐν περιπτώσει ἀντιστάσεως τοῦ ὀφειλέτου (**), δύναται ὁ ἐκκαθαριστὴς νὰ ἐνεργήσῃ ἀντ' αὐτοῦ πράξεις ἐχούσας συντηρητικὸν χαρακτῆρα καὶ νὰ ἐγείρῃ ἀγωγὰς (ἀριθ. 1061). Ἀλλὰ τοῦτο ἰσχύει ἀπολύτως μόνον ὡς πρὸς τοὺς προσωρινοὺς ἢ ὀριστικοὺς ἐκκαθαριστάς, οἵτινες εἶναι ἐν ὑπηρεσίᾳ πρὶν ἢ λάβῃ λύσιν τινὰ ἢ δικαστικὴν ἐκκαθάρισιν. Γενομένης ἐνώσεως ἢ συμβιβασμοῦ ἐπὶ ἐγκαταλείψει τοῦ ἐνεργητικοῦ, φαίνεται προκύπτειν ἐκ τοῦ νόμου τῆς 4 Μαρτίου 1889 (ἄρθρ. 15 καὶ 19), ὅτι τὰ καθήκοντα τοῦ ἐκκαθαριστοῦ ὑπόκεινται εἰς σπουδαίαν ἀλλαγὴν· καλεῖται τότε νὰ ἐπιτελέσῃ τὸ ἐνεργὸν ἔργον τοῦ συνδίκου τῆς ἐνώσεως ἢ τοῦ ἐπὶ ἐγκαταλείψει συμβιβασμοῦ, ἐκκαθαρίζει πωλὼν τὰ πράγματα τοῦ πτωχεύσαντος, εἰσπράττων τὰς ἀπαιτήσεις, ἐνεργῶν διανομὰς μεταξὺ τῶν πιστωτῶν. Ὅρα ἀριθ. 1100 καὶ 1103.

1070. Πητέον δ' ὅτι ὁ τρόπος τοῦ διορισμοῦ πάντων τῶν δικαστικῶν ἐκκαθαριστῶν εἶναι πάντοτε ὁ αὐτός· διορίζονται οὗτοι ὑπὸ τοῦ ἐμποροδικείου, καὶ πάντοτε, πλὴν ἐξαιρέσεώς τινος ἀναφερομένης εἰς τοὺς προσωρινούς ἐκκαθαριστάς, μετὰ γνωμοδότησιν τῶν πιστωτῶν.

Τὸ δικαστήριον δύναται ἐλευθέρως νὰ ἐκλέξῃ τοὺς δικαστικούς ἐκκαθαριστάς εἴτε ἐκ τῶν πιστωτῶν εἴτε ἐκτὸς τοῦ κύκλου αὐτῶν. Ἀλλ' ὁ νομοθέτης ἤλπιζεν, ὅτι, ἐπειδὴ τὰ καθήκοντα τῶν ἐκκαθαριστῶν εἶναι ἀπλούστερα καὶ ὀλιγώτερον ἀπορροφητικὰ τῶν καθηκόντων τῶν συνδίκων, συχνότερον θὰ ἀπεδέχοντο αὐτὰ οἱ πιστωτῆ. Ἐν τῇ πράξει ὁμως οἱ δικαστικοὶ ἐκκαθαρισταί, ὥσπερ οἱ σύνδικοι, λαμβάνονται ἐκτὸς τοῦ κύκλου τῶν πιστωτῶν. Ἐν Παρισίοις καὶ ἐν ταῖς μεγαλοπόλεσι τῶν ἐπαρχιῶν οἱ δικαστικοὶ ἐκκαθαρισταί λαμβάνονται ὑπὸ τοῦ δικαστηρίου ἐκ τοῦ καταλόγου τῶν συνδίκων (ἀριθ. 433).

Ἡ μόνη ἀνικανότης ἢ ὑπὸ τῶν ἡμετέρων νόμων θεσπιζομένη εἶναι ἡ τοῦ ἄρθρου 463 τοῦ ἐμπ. κώδ., ἣτις ἐφαρμόζεται εἰς τοὺς δικαστικούς ἐκκαθαριστάς (ἀριθ. 433)· οὐδεὶς δηλ. συγγενῆς ἢ

(*—**) Σ. Μ. Τὸ γαλλικὸν κείμενον μεταχειρίζεται τὴν λέξιν πτωχεύσας ἀντὶ ὀφειλέτης ἐκ παραδρομῆς βεβαίως.

κηδεστής τοῦ ὀφειλέτου μέχρι τοῦ τετάρτου βαθμοῦ δύναται νὰ διορισθῇ ἐκκαθαριστής (Νόμ. τῆς 4 Μαρτίου 1889, ἄρθρ. 24) (1).

1071. Οἱ προσωρινοὶ ἐκκαθαρισταὶ παρὰ μένουσι κατ' ἀρχὴν ἐν ὑπηρεσίᾳ μέχρι τῆς ἀντικαταστάσεώς των ὑπὸ τῶν ὀριστικῶν συνδίκων· οἱ τελευταῖοι δὲ οὗτοι παρὰ μένουσιν εἴτε μέχρι τοῦ ἀπλοῦ συμβιβασμοῦ, εἴτε μέχρι τῆς ἀντικαταστάσεως διὰ τῶν ἐκκαθαριστῶν τῆς ἐνώσεως ἢ τοῦ ἐπὶ ἐγκαταλείψει συμβιβασμοῦ. Ἀλλ' ἂν μὴ ἐκπληρῶσι καλῶς τὰ καθήκοντά των, δύνανται νὰ ἀνακληθῶσιν ὑπὸ τοῦ δικαστηρίου ὑφ' οὓς ὄρους καὶ οἱ σύνδικοι. Ὅρα ἄρθρ. 464 καὶ 467, ἐμπ. κώδ. καὶ ἀριθ. 436.

1072. Οἱ ἐκκαθαρισταὶ δικαιοῦνται νὰ λάβωσιν ἀμοιβήν, ὥσπερ οἱ σύνδικοι· ὀρίζεται δὲ αὕτη κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον καὶ διὰ τοὺς μὲν καὶ διὰ τοὺς δέ. Ὅρα ἄρθρ. 10, ἐδάφ. 4 τοῦ νόμου τῆς 4 Μαρτίου 1889. Πρβλ. ἀριθ. 436.

1073. Οἱ ἐκκαθαρισταὶ εἶναι δικαστικοὶ ἐντολοδόχοι, ὥσπερ οἱ σύνδικοι. Δὲν εἶναι δημόσιαι ὑπάλληλοι (*fonctionnaires publics*), μηδὲ δημόσιοι ὑπηρεταὶ (*officiers ministeriels*)· ἐπιφορτίζονται ὁμῶς διὰ δημοσίας ἐντολῆς (2). Πρβλ. ἀριθ. 437 καὶ 438.

(1) Ἐν τούτοις ὑπεστηρίχθη, ὅτι αἱ ἀνικανότητες τοῦ ἄρθρου 463 τοῦ ἐμπ. κώδ. δὲν ἐφαρμόζονται εἰς τοὺς δικαστικοὺς ἐκκαθαριστάς. Ὅρα Dalloz, Supplément, ἐν λέξει, *Faillites et liquidations judiciaires*, ἀριθ. 129. Οἱ ὀπαδοὶ τῆς θεωρίας ταύτης στηρίζονται ἐπὶ τοῦ ὅτι ὁ ἐν τῇ Βουλῇ εἰσηγητὴς ἐδήλωσεν, ὅτι τὸ δικαστήριον ἔχει εὐρύτατον στάδιον ἐν τῇ ἐκλογῇ τῶν ἐκκαθαριστῶν. Ἀπαράδεκτον τυγχάνει, ὅτι τοιαύτη δήλωσις δύναται νὰ ὑπερισχύσῃ τοῦ γενικοῦ κανόνος τοῦ ἄρθρου 24 τοῦ νόμου τοῦ 1889.

(2) Ἐφ. τῆς Αὐρηλίας, 17 Μαρτίου 1891, S. 1891. 2. 138· *Journal du Palais*, 1891. 1. 867. Ἀλλ' ἡ ἀπόφασις αὕτη ἀνηρέθη ὑπὸ τοῦ ποινικοῦ τμήματος τοῦ Ἀκυρωτικοῦ τῇ 12 Ἰουνίου 1891 (D. 1891. 1. 171). Τὸ ζήτημα ἦτο ἂν ἡ ἐξέθρισις κατὰ δικαστικοῦ ἐκκαθαριστοῦ ἦτο τῆς ἀρμοδιότητος τοῦ κακουργοδικείου ἢ τοῦ πλημμελειοδικείου. Πρβλ. ἄρθρ. 31 τοῦ περὶ τύπου νόμου τῆς 29 Ἰουλίου 1881. Κατὰ τὸ Ἀκυρωτικὸν οἱ δικαστικοὶ ἐκκαθαρισταὶ συμπράττουσι μετὰ τῶν ἐμπόρων διὰ συμφέροντα καθαρῶς ἰδιωτικὰ, δὲν μετέχουσι τῆς ἀρχῆς τοῦ εἰσηγητοῦ, οὗ τινος τυγχάνουσιν ἀπλοὶ ἐπίκουροι, καὶ δὲν ἐνασχοῦσι δόσιν τινὰ τῆς δημοσίας ἐξουσίας. Ἀρμόδιον λοιπὸν ὅπως ἐκδικάσῃ τὰς κατ' αὐτῶν ἐξουβρίσεις εἶναι τὸ πλημμελειοδικεῖον.

1074. Ἡ εὐθύνη τῶν δικαστικῶν ἐκκαθαριστῶν διέπεται ὑφ' ὧν κανόνων καὶ ἡ τῶν συνδίκων (ἀριθ. 440). Σπανιώτερον δμως ἔχει αὕτη ἐφαρμογὴν, διὰ τὸν ἀπλούστατον λόγον, ὅτι οἱ ἐκκαθαρισταί, πλὴν μετὰ τὴν ἔνωσιν καὶ τὸν ἐπὶ ἐγκαταλείψει τοῦ ἐνεργητικοῦ συμβιβασμόν, οὐδὲν ἄλλο ἔχουσι κατ' ἀρχὴν νὰ πράξωσιν, εἰ μὴ νὰ δώσωσιν ἢ νὰ ἀποποιηθῶσι τὴν σύμπραξίν των εἰς τὸν ὀφειλέτην.

Ἡ εὐθύνη αὕτη, καθόσον ἀφορᾷ τὰ βιβλία, τοὺς τίτλους ἢ τὰ ἔγγραφα τὰ παραδοθέντα εἰς τοὺς ἐκκαθαριστάς, διαρκεῖ δέκα ἔτη ἀπὸ τῆς λογοδοσίας τῶν ἐκκαθαριστῶν (Νόμος τοῦ 1889, ἀρθρ. 11, ἐδάφ. 2ον).

1075. 2ον Περὶ τοῦ εἰσηγητοῦ. — Ὁ τρόπος τοῦ διορισμοῦ τοῦ δικαστοῦ τούτου εἶναι ὁ καὶ ἐπὶ πτωχεύσεως κρατῶν· πρέπει δηλαδή νὰ διορίζεται διὰ τῆς περὶ δικαστικῆς ἐκκαθαρίσεως ἀποφάσεως (Νόμος τῆς 4 Μαρτίου 1889, ἀρθρ. 4). Ὁμοιάζουσι δέ, πλὴν διαφορῶν τινῶν ἐν τοῖς καθ' ἕκαστα, τὰ καθήκοντα τοῦ εἰσηγητοῦ ἐν τῇ πτωχεύσει καὶ τοῦ ἐν τῇ δικαστικῇ ἐκκαθαρίσει εἰσηγητοῦ. Ὅρα ἀριθ. 442 μέχρι 452.

1. Ὁ εἰσηγητὴς ὀφείλει εἰδικῶς νὰ ἐπιτηρῇ τὴν διαταγὴν τοῦ ἐκκαθαριστοῦ καὶ τὰς ἐργασίας τῆς ἐκκαθάρσεως. Πρβλ. ἀρθρον 452. Δύναται δὲ νὰ ζητήσῃ παρὰ τοῦ δικαστηρίου τὴν ἀνάκλησιν τοῦ ἐκκαθαριστοῦ. Πρβλ. ἀρθρον 467, ἐμπ. κώδικος.

2. Ἀναφέρει εἰς τὸ ἐμποροδικεῖον πάσας τὰς διαφορὰς αἵτινες δύνανται νὰ γεννηθῶσιν ἐκ τῆς δικαστικῆς ἐκκαθάρσεως, εἶναι δὲ τῆς ἀρμοδιοτητος τοῦ δικαστηρίου τούτου (1), ἀρθρον 452, ἐμπ. κώδικος. Ὅρα ἀριθ. 447.

3. Καλεῖται νὰ δίδῃ ὑπὸ τύπον πράξεως (ordonnance—ἡ ἀποφάσεως) τὴν ἄδειάν του εἰς τὸν ὀφειλέτην διὰ τὰς πράξεις τὰς κρινόμενας ἄγαν σοβαρὰς ὑπὸ τοῦ νομοθέτου τοῦ 1889, ἡ ὥστε νὰ δύναται νὰ ἐνεργῇ αὐτὰς ὁ ὀφειλέτης μόνῃ τῇ συμπράξει τοῦ ἐκκαθαριστοῦ. Ὅρα ἀριθ. 1056 καὶ ἐπομ.

4. Ὁ εἰσηγητὴς ἀποφαίνεται ἐπὶ τῶν ἀμφισβητήσεων τῶν ἀναφερομένων εἰς τὰς πράξεις τῶν ἐκκαθαριστῶν καὶ ἐγειρομένων ὑπὸ

(1) Ἐφ. τῆς Poitiers 17 Μαρτίου 1891, D. 1892. 1. 49.

τῶν πιστωτῶν, ὑπὸ ἐνὸς ἐκκαθαριστοῦ κατ' ἄλλου, ὑπ' αὐτοῦ τούτου τοῦ ὀφειλέτου. Πρβλ. ἄρθρ. 466. ἐμπ. κώδικος καὶ ἀριθ. 449.

5. Ὁ εἰσηγητὴς συγκαλεῖ διὰ τοῦ γραμματέως τοῦ ἐμποροδικείου τὰς συνελεύσεις τῶν πιστωτῶν καὶ προεδρεύει αὐτῶν. Πρβλ. ἄρθρ. 462, 493, 504, 505 καὶ 507 ἐμπ. κώδικος.

6. Ὁ εἰσηγητὴς διατάσσει, ἐὰν ὑπάρχη λόγος, ἐπὶ ἐνώσεως ἢ συμβιβασμοῦ ἐπὶ ἐγκαταλείψει τοῦ ἐνεργητικοῦ, τὰς μεταξὺ τῶν πιστωτῶν χρηματικὰς διανομὰς, ὀρίζει τὸ ποσοστὸν αὐτῶν, καὶ φροντίζει ὥστε νὰ εἰδοποιηθῶσιν οὗτοι περὶ τοῦ πράγματος. Πρβλ. ἄρθρ. 566, ἐμπ. κώδικος. Αὐτὸς διατάσσει τὰς ἐνεργητέας πληρωμὰς. Πρβλ. ἄρθρον 489, ἐμπ. κώδικος.

1076. 3ον *Περὶ τῶν ἐλεγκτῶν.* — Οἱ αὐτοὶ κανόνες ἐφαρμόζονται εἰς τοὺς ἐλεγκτὰς, ἐν τε ταῖς πτωχεύσεσι καὶ ἐν ταῖς δικαστικαῖς ἐκκαθαρίσεσιν. Ὁ νόμος τῆς 4 Μαρτίου 1889 εἰσήγαγε τὸν θεσμὸν τῶν ἐλεγκτῶν διὰ τὴν ἐκκαθάρισιν καὶ ἐκήρυξεν ἐφαρμοζομένους εἰς τὴν πτώχευσιν τοὺς περὶ τούτου τεθέντας κανόνας. Νόμος τῆς 4 Μαρτίου 1889. Ὅρα ἄρθρ. 9, ἐδάφ. 3· ἄρθρ. 10, ἐδάφ. 1 καὶ 3· ἄρθρ. 7, ἐδάφ. 1 καὶ 2· ἄρθρ. 24. Πρβλ. ἀριθ. 453 μέχρι 462 τρίς.

1077. 4ον *Περὶ τοῦ ἐμποροδικείου.* — Τὰ καθήκοντα τῆς ἐκουσίας καὶ ἀμφισβητουμένης δικαιοδοσίας τοῦ δικαστηρίου ὅπερ διέταξε τὴν δικαστικὴν ἐκκαθάρισιν συμπίπτουσι πρὸς τὰ καθήκοντα τοῦ δικαστηρίου ὅπερ ἐξέδωκε τὴν ἀπόφασιν τὴν κηρύξασαν τὴν πτώχευσιν. Ὅρα ἀριθ. 463 μέχρι 471 τρίς. Εἰδικῶς, τὸ δικαστήριον ἐκδικάζει ἀμφισβητήσεις ἐπὶ τῆς δικαστικῆς ἐκκαθαρίσεως ⁽¹⁾. Πρβλ. ἄρθρ. 59, 79 κώδικος πολ. δικονομίας καὶ ἄρθρον 635 ἐμπ. κώδικος.

1078. 5. *Περὶ τῆς ὁμάδος τῶν πιστωτῶν.* — Οἱ πιστωταί, ὥσπερ ἐπὶ πτωχεύσεως, ἀποτελοῦσιν ὁμάδα. Ἀλλ' ἡ ὁμάς αὕτη,

(1) Ἴνα θεωρηθῶσιν οἱ πιστωταί ὡς ἀποφασίσαντες ὑπὲρ τοῦ διορισμοῦ ἐλεγκτοῦ, δὲν εἶναι ἀνάγκη νὰ ἀναφέρηται ἡ λέξις ἐλεγκτὰς. Ὅρα Ἐφετ. τῆς Lyon, 8 Ἰουλίου 1893. D. 1894. 2. 257.

νομικὸν πρόσωπον ἀποτελοῦσα (ἀριθ. 472), δὲν ἀντιπροσωπεύεται κατ' ἀρχὴν ὑπὸ τοῦ ἐκκαθαριστοῦ, ἐνῶ ἐπὶ πτωχεύσεως ἀντιπροσωπεύεται ὑπὸ τοῦ συνδίκου. Ἡ ὁμάς ἀντιπροσωπεύεται ὑπ' αὐτοῦ τούτου τοῦ ὀφειλέτου, ἔχοντος τὴν σύμπραξιν τοῦ ἐκκαθαριστοῦ, πλὴν ὅταν, ἀπρακτοῦντος τοῦ ὀφειλέτου, ἐνεργῇ ἀντ' αὐτοῦ ὁ ἐκκαθαριστής (ἀριθ. 1063).

Εἶναι ἀναμφισβητήτως ἀλλόκοτον νὰ ἀντιπροσωπεύῃ τὴν ὁμάδα τῶν πιστωτῶν ὁ ὀφειλέτης, ὅταν πρόκηται περὶ ἰδίων δικαιωμάτων αὐτῆς. Εὐλόγος ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει ὑπάρχει φόβος, μήπως ὑπερσπίσῃ τὰ δικαιώματα ταῦτα ἀτόνως. Ἀλλ' ἡ ἐκ τοῦ κακοῦ τούτου θεραπεία ἐνυπάρχει ἐν τῷ ὅτι οἱ πιστωταὶ ἔχουσι τὸ δικαίωμα νὰ παρεμβαίνωσιν, ὅπως ἐπιβλέπωσι τὰ συμφέροντά των, ἐν ταῖς δίκαις ἃς ἐκίνησεν ἢ ἐξηκολούθησεν ὁ ὀφειλέτης συμπράττοντος τοῦ ἐκκαθαριστοῦ (1). Δύναται τις ὑπὲρ τῆς γνώμης ταύτης νὰ ἀρυσθῇ ἐπιχείρημα ἐκ τοῦ ὅτι τὸ ἄρθρον 7, ἐδάφ. 3 τοῦ νόμου τοῦ 1889 ἀναγνωρίζει εἰς τοὺς πιστωτάς τὸ δικαίωμα νὰ παρεμβαίνωσιν ἐν τῇ δίκῃ ἐπὶ τῇ αἰτήσει ἐπικυρώσεως συμβιβασμοῦ τινος (τοῦ κοινοῦ δικαίου). Πρὸς βλ. ἀριθ. 1053 δῖς.

Ρητέον δ' ἄλλως, ὅτι ἐκ τῆς ὑπάρξεως τῆς ὁμάδος καὶ ἐκ τῆς ἀναστολῆς τοῦ τῶν πιστωτῶν δικαιώματος ἀτομικῆς καταδιώξεως δὲν κωλύονται οὗτοι νὰ ἔχωσιν ὠρισμένα δικαιώματα, τὰ ὁποῖα ἕκαστος δύναται νὰ ἐνασκήσῃ προσωπικῶς. Τὰ δικαιώματα ταῦτα συμπίπτουσι πρὸς τὰ ἐπὶ τῆς πτωχεύσεως. Ὅρα ἀριθ. 472 μέχρι 474.

Εἰς τὰ δικαιώματα δὲ ἅτινα ἀνήκουσιν εἰς ἕκαστον τῶν πιστωτῶν παρὰ τὴν ὑπαρξιν τῆς ὁμάδος προσθετέον τὸ δικαίωμα τοῦ αἰτεῖν τὴν μετατροπὴν τῆς δικαστικῆς ἐκκαθαρίσεως εἰς πτώχευσιν (Νόμος τῆς 4 Μαρτίου 1889, ἄρθρ. 19). Ὅρα ἀριθ. 1110.

Ἡ ὑπαρξίς τῆς ὁμάδος τῶν πιστωτῶν ἐκδηλοῦται ἰδίᾳ ἐν ταῖς συνελεύεσιν, ἃς συγκροτοῦσιν οὗτοι, ὅπως γνωμοδοτήσωσιν ἢ λάβωσιν ἀποφάσεις. Αἱ συνελεύσεις αὗται διέπονται ὑπὸ τῶν αὐτῶν κανόνων ὑφ' ὧν καὶ ἐπὶ πτωχεύσεως (ἀριθ. 476). Χάριν ὁμως

(1) Ἀμφίβολον εἶναι, ὅτι ἐπὶ πτωχεύσεως ἔχουσι οἱ πιστωταὶ τὸ δικαίωμα τοῦτο ὡς πρὸς τὰς δίκας ἐν αἷς ὁ σύνδικος εἶναι διάδικος. Ὅρα ἀριθ. 227.

ταχυτέρας διεξαγωγῆς αἱ προθεσμίαι αἱ διδόμεναι διὰ τὴν σύγκλησιν ὠρισμένων συνελεύσεων εἶναι βραχύτεροι. Ὅρα ἀριθ. 1088 καὶ ἔπομ.

Οἱ πιστωταὶ καθόσον ἀποτελοῦσιν ὁμάδα εἶναι δικαιοδόχοι τοῦ ὀφειλέτου ἢ τῶν τρίτων κατὰ τὴν ἐπὶ πτωχεύσεως γενομένην διέκρισιν. Ὅρα ἀριθ. 477.

1079. 6. Περὶ τοῦ ὀφειλέτου. — Ἡ θέσις τοῦ ἐν δικαστικῇ ἐκκαθαρίσει ὀφειλέτου διαφέρει ριζικῶς τῆς τοῦ πτωχεύσαντος. Ἐνῷ ὁ πτωχεύσας ἀπαλλοτριῦται τῆς διαχειρίσεως τῆς περιουσίας του, ὁ ἐν δικαστικῇ ἐκκαθαρίσει ὀφειλέτης διατηρεῖ τὴν διοίκησιν τῆς περιουσίας του· ἀλλ' ὡς πρὸς τὴν ὁμάδα ἡ ἱκανότης αὕτη περιορίζεται, καθόσον ἔχει οὗτος ἀνάγκην τῆς συμπράξεως τοῦ ἐκκαθαριστοῦ ἢ καὶ ὠρισμένων ἀδειῶν κατὰ τὴν σπουδαιότητα τῶν ἐνεργητέων πράξεων.

Διαφόρως πρὸς τὸν πτωχεύσαντα ὁ ἐν δικαστικῇ ἐκκαθαρίσει ὀφειλέτης δὲν δύναται νὰ φυλακισθῇ ⁽¹⁾, καὶ κατ' ἀκολουθίαν δὲν δύναται νὰ γίνῃ λόγος ὡς πρὸς αὐτὸν περὶ προπεμπτημορίου. Πρὸβλ. ἀριθ. 481 μέχρι 487.

1080. 7. Περὶ τῆς εἰσαγγελικῆς ἀρχῆς. — Ἡ εἰσαγγελικὴ ἀρχὴ ἔχει καὶ ἐν ταῖς δικαστικαῖς ἐκκαθαρίσεσιν ὥσπερ καὶ ἐν ταῖς πτωχεύσεσι μόνον δικκίωμα ἐλέγχου, ὡς ἐκ τοῦ ὁποίου δύναται νὰ ἀνακαλύπτῃ τὰ πλημμελήματα καὶ τὰ κακουργήματα τὰ συναφῇ πρὸς τὴν κατάστασιν τοῦ ὀφειλέτου καὶ νὰ ἐξασφαλίξῃ τὴν καταστολὴν αὐτῶν.

Ἐντὸς εἴκοσι τεσσάρων ὥρῶν ὁ γραμματεὺς τοῦ ἐμποροδικείου ὀφείλει νὰ ἀπευθύνῃ πρὸς τὸν εἰσαγγελέα τῶν πρωτοδικῶν τῆς οἰκείας περιφερείας περίληψιν τῆς ἀποφάσεως τῆς διατασσούσης τὴν δικαστικὴν ἐκκαθάρισιν περιέχουσας τὰς κυριωτέρας διατάξεις αὐτῆς. Πρὸβλ. ἀρθρ. 459, ἐμπ. κώδικος. Ὁ παρὰ πρωτοδίκαις εἰσαγγελεὺς δύναται νὰ μεταβαίνῃ εἰς τὴν κοιτίκιν τοῦ ὀφειλέτου καὶ

(1) Τοῦτο σαφῶς ἐξηγήθη ἐν ταῖς προπαρασκευαστικαῖς ἐργασίαις. Πρὸβλ. Malapert, ἔνθα ἄνωτ. ἀριθ. 157.

νά παρίσταται εἰς τὴν ἀπογραφὴν, ἣν ὁ ὀφειλέτης ὀφείλει νὰ συντάσῃ συμπράττοντος τοῦ ἐκκαθαριστοῦ (ἄρθρ. 4). Γενομένης καταδιώξεως ἐπὶ χρεωκοπία, ἡ εἰσχυγγελικὴ ἀρχὴ ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ ζητῇ παρὰ τοῦ ὀφειλέτου ἢ τοῦ ἐκκαθαριστοῦ τὴν παράδοσιν τῶν ἐγγράφων καὶ τῶν τίτλων καὶ τὴν παροχὴν τῶν πληροφοριῶν ὅς κρίνει αὕτη χρησίμους (ἄρθρ. 603, ἐμπ. κώδικος).

Τὸ διάταγμα τῆς 25 Μαρτίου 1880, ὁπερ σκοπὸν ἔχει τὴν ἐξασφάλισιν τοῦ ἐλέγχου τῆς διαχειρίσεως τῶν πτωχεύσεων καὶ τὴν ἐπιτάχυνσιν τῆς διαδικασίας (ἀριθ. 488¹, ἐρχομίζεται, ἐν τῇ πράξει, καὶ εἰς τὰς δικαστικὰς ἐκκαθαρίσεις.

Γ'. — Διαδικασία προπαρασκευαστικὴ τῆς λύσεως τῆς δικαστικῆς ἐκκαθαρίσεως.

1081. Πρὶν ἢ κληθῶσιν οἱ πιστωταὶ νὰ ἀποφανθῶσιν ἐπὶ τοῦ ζητήματος, ἂν θέλουσι νὰ χορηγήσωσιν εἰς τὸν ὀφειλέτην συμβιβασμόν, εἴτε ἀπλῶς εἴτε ἐπὶ ἐγκυτχλείψει τοῦ ἐνεργητικοῦ, ἢ ἂν, μὴ κατορθουμένου τοῦ συμβιβασμοῦ, πρέπει νὰ καταλήξῃ ἡ δικαστικὴ ἐκκαθάρισις εἰς τὴν ἑνωσιν. πρέπει πρότερον νὰ βεβαιωθῇ τὸ ἐνεργητικὸν καὶ νὰ ὁρισθῇ τὸ παθητικὸν μετὰ ἐγγυήσεων ἀσφαλίζουσιν τὴν παραδοχὴν μόνον εἰλικρινῶν καὶ ἀληθῶν ἀπαιτήσεων. Ἡ βεβαίωσις τοῦ ἐνεργητικοῦ καὶ τοῦ παθητικοῦ εἶναι ἀπαραίτητος, ἵνα δυνηθῶσιν οἱ πιστωταὶ ἐν ἐπιγνώσει νὰ κρίνωσιν, ἂν συμφέρει εἰς αὐτοὺς ἢ μὴ νὰ ψηφίσωσι τὸν προτεινόμενον αὐτοῖς συμβιβασμόν. Διαρκούσης τῆς περιόδου ἣτις ἐκτείνεται ἀπὸ τῆς περὶ δικαστικῆς ἐκκαθαρίσεως ἀποφάσεως μέχρι τῆς παραδοχῆς ἢ ἀπορρίψεως τοῦ συμβιβασμοῦ, ἐνδιαφέρει νὰ ληφθῶσι μέτρα προφυλακτικὰ πρὸς ἀποφυγὴν ἀποκρύψεων τοῦ ἐνεργητικοῦ ἐπὶ ζημίᾳ τῆς ἀμάδους τῶν πιστωτῶν καὶ πρὸς ἐξασφάλισιν τῆς καλῆς διοικήσεως τῆς περιουσίας τοῦ ὀφειλέτου.

1082. Βεβαίωσις τοῦ ἐνεργητικοῦ τοῦ ὀφειλέτου (*). — Ἐπὶ πτωχεύσεως ἡ κηρύττουσα αὐτὴν ἀπόφασις διατάσσει τὴν ἐπίθεσιν τῶν σφραγίδων, ἡ δὲ ἀπογραφὴ δεῦν νὰ γίνηται ὑπὸ τοῦ συνδίκου

(*) Σ. Μ. Καὶ ἐνταῦθα τὸ γαλλικὸν κείμενον ἔχει πτωχεύσαντος ἀντὶ ὀφειλέτου.

παρόντος τοῦ εἰρηνοδίκου (ἀριθ. 490 μέχρι 494 καὶ 496 μέχρι 497). Ἐπὶ δικαστικῆς ἐκκαθαρίσεως δὲν ὑπάρχει λόγος ἐπιθέσεως τῶν σφραγίδων. Ἄλλ' οἱ προσωρινοὶ ἐκκαθαρισταὶ παρὰ χρεῖμα εἰδοποιούμενοι ὑπὸ τοῦ γραμματέως τοῦ δικαστηρίου θεωροῦσι (arrestent) καὶ ὑπογράφουσι τὰ βιβλία τοῦ ὀφειλέτου ἐντὸς εἴκοσι τεσσάρων ὥρων ἀπὸ τοῦ διορισμοῦ των. Πρὸς δὲ τούτοις ὀφείλουσι νὰ συμπράττωσι μετὰ τοῦ ὀφειλέτου εἰς τὴν σύνταξιν τῆς ἀπογραφῆς. Ὅρα ἀριθ. 471 καὶ ἐπομ. (Νόμος τῆς 4 Μαρτίου 1889, ἀρθρ. 47).

1083. Οἱ ἐκκαθαρισταὶ δὲν ἔχουσι λόγον νὰ λάβωσι κατοχὴν τῆς περιουσίας τοῦ ὀφειλέτου καὶ δὲν ὑποχρεοῦνται νὰ συντάξωσιν ἰσολογισμόν. Διὸ δὲν ὀφείλουσι νὰ ἐξετάσωσι μήτε τὰ ἔγγραφα μήτε τὰ βιβλία τοῦ ὀφειλέτου. Ἐπίσης δὲν δικαιοῦνται νὰ ζητῶσι νὰ παραδίδωνται εἰς αὐτοὺς αἱ πρὸς τοῦτον ἀπευθυνόμεναι ἐπιστολαί. Ὅρα τοῦναντίον ὡς πρὸς τὸν πτωχεύσαντα, ἀριθ. 498 καὶ 499.

1084. Οἱ ἐκκαθαρισταὶ δὲν ὀφείλουσι, κατ' ἀρχήν, νὰ ἐνεργῶσι πράξεις διαχειρίσεως κατὰ τὴν προπαρασκευαστικὴν περίδον τὴν προηγουμένην τῆς λύσεως τῆς δικαστικῆς ἐκκαθαρίσεως. Τοῦ ὀφειλέτου ἔργον εἶναι νὰ διοικῇ τῇ συμπράξει τοῦ ἐκκαθαριστοῦ ἢ μόνος, κατὰ λόγον τῆς φύσεως τῶν ἐνεργητέων πράξεων. Πλὴν τούτου πρέπει νὰ ἔχῃ ἀδείας, αἵτινες παραλλάσσουν μετὰ τοῦ εἴδους τῶν πράξεων τούτων. Οἱ τηρητέοι ἐπὶ τοῦ προκειμένου κανόνες ἐξετέθησαν ἄνωτέρω· ὠμιλήσαμεν δὲ ἰδίᾳ περὶ τῶν πωλήσεων κινητῶν, περὶ τῶν συμβιθασμῶν τοῦ κοινοῦ δικαίου, περὶ τῶν ἀποχῶν, περὶ τῆς ἐνασκήσεως τῶν ἀγωγῶν, περὶ τῆς ἐξακολούθησεως τῆς ἐμπορίας τοῦ ὀφειλέτου. Ὅρα ἀριθ. 1053 καὶ ἐπομ.

1085. *Χορήγημα διατροφῆς παρεχόμενον εἰς τὸν ὀφειλέτην.* — Ἀκριβῶς ἐπειδὴ ὁ ὀφειλέτης δὲν δύναται νὰ διαθέσῃ τὴν περιουσίαν του, μηδὲ νὰ συνάψῃ χρεὴ δυνάμενα νὰ ἀντιταχθῶσι κατὰ τῆς ὁμάδος, ἀναγκάσιον τυγχάνει νὰ λαμβάνῃ ἐκ τοῦ ἐνεργητικοῦ χορήγημά τι πρὸς διατροφὴν ἑαυτοῦ καὶ τῆς οἰκογενείας του. Ὡς πρὸς τοῦτο ἐφαρμοστέον τυγχάνει τὸ ἀρθρον 474 τοῦ ἐμπ. κώδικος. Τὸ χορήγημα τοῦτο, διαρκούσης τῆς προπαρασκευαστικῆς περιόδου, ὀρίζεται, ἐπὶ τῇ προτάσει τῶν ἐκκαθαριστῶν, ὑπὸ τοῦ εἰσηγητοῦ, ἐπιφυλαττομένου τοῦ δικαιώματος τῆς ἐκκλήσεως ἐνώπιον τοῦ δικαστηρίου, ἐὰν ὑπάρχει ἀμφισβήτησις. Ὅρα ἀριθ. 524.

1086. Καίτοι ὁ ὀφειλέτης παραμένει ἐν τῇ διευθύνσει τῆς διαχειρίσεως τῶν ὑποθέσεων του, δὲν πρέπει νὰ διατηρῇ τὰ χρηματικὰ ποσὰ τὰ προερχόμενα εἴτε ἐκ τῆς εἰσπράξεως τῶν ἀπαιτήσεων του, εἴτε ἐκ πωλήσεων. Ὅφειλει νὰ παραδίδῃ αὐτὰ εἰς τοὺς ἐκκαθαριστάς, οἵτινες καταθέτουσιν αὐτὰ εἰς τὸ Ταμεῖον τῶν παρακαταθηκῶν καὶ τῶν μεσεγγυήσεων (Νόμος τῆς 4 Μαρτίου 1889, ἄρθρ. 6 ἐν ᾧ τέλει). Ὡσπερ πάντα τὰ ποσὰ τὰ κατατιθέμενα ἐν τῷ ταμείῳ τούτῳ καὶ τὰ περὶ ὧν πρόκειται ἀποφέρουσι τόκον 2 % (Οἰκονομικὸς νόμος τῆς 26 Ἰουλίου 1893, ἄρθρ. 60) (1). Ὡς πρὸς τοῦτο τηρεῖται τὸ αὐτὸ σύστημα ὅπερ καὶ ὡς πρὸς τὸν σύνδικον ἐπὶ πτωχεύσεως. Ὅρα ἄρθρ. 489, ἐμπ. κώδ. καὶ ἀριθ. 525. Διὸ πρέπει νὰ συμπληρώσωμεν τὸ ἄρθρον 16 ἐν τέλει τοῦ νόμου τοῦ 1889 διὰ τῶν διατάξεων τοῦ ἄρθρου 489 ἐμπ. κώδικος. Κατ' ἀκολουθίαν ὁ εἰσηγητὴς δύναται ν' ἀπαλλάξῃ τῆς ὑποχρεώσεως τῆς εἰς τὸ Ταμεῖον τῶν παρακαταθηκῶν καὶ τῶν μεσεγγυήσεων καταβολῆς τῶν χρηματικῶν ποσῶν τὰ ὁποῖα προορίζει διὰ τὰ ἔξοδα ἅπερ συνεπάγονται αἱ ἐργασίαι τῆς δικαστικῆς ἐκκαθαρίσεως.

Ἐντὸς τριῶν δὲ ἡμερῶν ἀπὸ τῆς εἰσπράξεως πρέπει νὰ παρέχεται εἰς τὸν εἰσηγητὴν ἡ ἀπόδειξις τῶν γενομένων καταβολῶν εἰς τὸ Ταμεῖον τῶν μεσεγγυήσεων. Ἐν περιπτώσει ἀναβολῆς οἱ ἐκκαθαρισταὶ ὀφείλουσι τοὺς τόκους τῶν χρημάτων τὰ ὁποῖα δὲν κατέθεσαν. Οἱ τόκοι οὗτοι ὑπερμερίας τρέχουσιν αὐτοδικαίως, ἐπιτόκιον δὲ ἐπὶ τοῦ προκειμένου κατὰ τὸν ὅρον τοῦ νομίμου τοκοῦ εἶναι 5 % καὶ ὄχι 2 μόνον τοῖς 100, τὰ ὁποῖα θὰ ἐπλήρωνε τὸ Ταμεῖον τῶν παρακαταθηκῶν καὶ τῶν μεσεγγυήσεων, ἐὰν ἐγίνοντο αἱ ὑπὸ τοῦ νόμου διατασσόμεναι καταθέσεις ἐν τῷ ταμείῳ τούτῳ. Ὅρα ἀριθ. 525.

1087. Κατὰ τὸ ἄρθρον 461 ἐμπορικοῦ κώδικος, ὅταν τὰ εἰς τὴν πτώχευσιν ἀνήκοντα χρήματα δὲν δύνανται νὰ ἐπαρκέσωσιν ἀμέσως εἰς τὰ ἔξοδα τῆς ἀποφάσεως τῆς κηρυττούσης τὴν πτώχευσιν, τῆς τοιχοκολλήσεως καὶ τῆς δημοσιεύσεως τῆς ἀποφάσεως

(1) Πρὸ τοῦ νόμου τούτου ὁ τόκος ἦτο 3 0/0. Ἐκ παραδρομῆς δὲ ἐν ἀριθ. 525, προκειμένου περὶ τῶν χρημάτων τῶν κατατιθεμένων ὑπὸ τοῦ συνδίκου, ἀνεγράφη, ὅτι ἰσχύει ἀκόμη ὁ τόκος τῶν 3 0/0.

ταύτης ἐν ταῖς ἐφημερίσιν, κλπ. τὸ δημόσιον προκαταβάλλει τὰς δαπάναις ταύτας κατὰ διαταγὴν τοῦ εἰσηγητοῦ, θέλει πληρωθῇ δὲ ταύτας προνομιακῶς ἐκ τῶν πρώτων εἰσπράξεων. Ἡ διάταξις αὕτη δὲν δύναται νὰ ἐφαρμοσθῇ ἐπὶ δικαστικῆς ἐκκαθαρίσεως. Τὸ γεγονός ὅτι δὲν ὑπάρχουσιν ἐν τῷ ἐνεργητικῷ τὰ ἀναγκαῖα διὰ τὰ πρῶτα ἔξοδα χρήματα ἀποδεικνύει, ὅτι ὁ ἔμπορος ἤργησε καθ' ὑπερβολὴν εἰς τὴν ἀποκάλυψιν τῆς κατὰστάσεώς του. Τούντεῦθεν τὸ εὐεργέτημα τῆς δικαστικῆς ἐκκαθαρίσεως ἀποκλείεται, τῆς δὲ πτωχεύσεως κηρυττομένης δύναται νὰ ἐφαρμοσθῇ τὸ ἄρθρον 461 τοῦ ἐμπ. κώδικος (1).

1088. Βεβαίωσις τῶν χρεῶν. Διαδικασία τῆς ἐξελέγξεως καὶ τῆς ἐπιβεβαιώσεως. — Τὸ παθητικὸν τοῦ ὀφειλέτου βεβαιοῦται διὰ διαδικασίας ἐξελέγξεως καὶ ἐπιβεβαιώσεως, ἥτις ἐν ταῖς κυριωτέραις γραμμαῖς ὁμοιάζει πρὸς τὴν διαδικασίαν, ἣν ὁ ἔμπορικὸς κώδιξ διατάσσει ὡς πρὸς τὴν πτώχευσιν (ἄρθρ. 492 καὶ ἐπομ.) (2). Πρὸς περιορισμὸν ὅμως τῆς διαρκείας τῶν δικαστικῶν ἐκκαθαρίσεων ὁ νόμος τῆς 4 Μαρτίου 1889 συνέτεμε τὰς προθεσμίας τῆς τε ἐμφανίσεως καὶ τῆς συγκλήσεως τῶν συνελεύσεων τῶν πιστωτῶν.

089. Ἡ πρώτη συνέλευσις τῶν πιστωτῶν δεόν νὰ γίνῃ ἐντὸς βραχυτάτης προθεσμίας, μετὰ τὴν ἀπόφασιν περὶ δικαστικῆς ἐκκαθαρίσεως, δυνάμει τοῦ ἄρθρου 9 τοῦ νόμου τοῦ 1889. Ἐντὸς τριῶν ἡμερῶν ἀπὸ τῆς ἀποφάσεως ὁ γραμματεὺς τοῦ δικαστηρίου εἰδοποιεῖ τοὺς πιστωτάς, δι' ἐπιστολῶν (3) καὶ διὰ δημοσιεύσεων ἐν ταῖς ἐφημερίσι, περὶ τῆς ἐνάρξεως τῆς δικαστικῆς ἐκκαθαρίσεως καὶ προσκαλεῖ αὐτοὺς νὰ συνέλθωσιν ἐντὸς προθεσμίας μὴ δυναμένης νὰ ὑπερβαίῃ τὰς δέκα πέντε ἡμέρας, ἐν τινι τῶν αἰθουσῶν τοῦ δικαστηρίου, ὅπως ἐξετάσωσι τὴν κατάστασιν τοῦ ὀφειλέτου. Ἡ ἡμέρα τῆς συνελύσεως ὁρίζεται ὑπὸ τοῦ εἰσηγητοῦ.

Κατὰ τὴν ὀρισθεῖσαν ἡμέραν ὁ ὀφειλέτης, συμπαρισταμένων τῶν προσωρινῶν συνδίκων, ὑποβάλλει κατάστασιν, τὴν ὁποίαν ὑπογράφει καὶ βεβαιοῖ ὡς εἰλικρινῇ καὶ ἀληθῇ, καὶ ἣτις περιέχει

(1) Ὅρα Journal des faillites, 1892, σελ. 133.

(2) Ὅρα ἀριθ. 529 καὶ ἐπομ.

(3) Ἐννοεῖται ὅτι αἱ ἐπιστολαὶ αὗται εἶναι ἀτομικαί.

τὴν ἀπαρίθμησην καὶ τὴν διατίμησιν πάντων τῶν κινητῶν καὶ ἀκινήτων πραγμάτων του, τὸ ποσὸν εἰς ὃ ἀνέρχονται αἱ ἀπαιτήσεις καὶ τὰ χρέη του, τὸν πίνακα τῶν κερδῶν καὶ τῶν ζημιῶν καὶ πίνακα τῶν δαπανῶν. Ἡ κατάστασις αὕτη περιλαμβάνει τὰ αὐτὰ στοιχεῖα ἅπερ καὶ ὁ ἰσολογισμὸς (ἄρθρ. 439 ἐμπ. κώδ.), συμπληροῖ δέ, χρείας κελούσης, τὸν ἰσολογισμόν, ὅστις δέον νὰ συνάπτηται εἰς τὴν αἴτησιν περὶ παραχωρήσεως τοῦ εὐεργετήματος τῆς δικαστικῆς ἐκκαθαρίσεως (Νόμος τῆς 4 Μαρτίου 1889, ἄρθρ. 2, ἐδάφ. 2).

Ἡ κατάστασις αὕτη δέον νὰ ὑπογράφηται ὑπὸ τοῦ ὀφειλέτου· οὐδαμῶθεν ὁμως ἐνδείκνυται ἡ ἀνάγκη τῆς ὑπογραφῆς τοῦ ἐκκαθαριστοῦ.

Ἐν τῇ πρώτῃ ταύτῃ συνελεύσει καλοῦνται οἱ πιστωταὶ νὰ γνωμοδοτήσωσι περὶ τοῦ διορισμοῦ τῶν ὀριστικῶν ἐκκαθαριστῶν (ἀριθ. 1068) καὶ ζητεῖται ἡ γνώμη αὐτῶν ὑπὸ τοῦ εἰσηγητοῦ ἐπὶ τοῦ ζητήματος, ἂν εἶναι ἀναγκαῖον νὰ ἐκλεχθῶσιν ἐξ αὐτῶν ἀμέσως εἰς ἡ πλείονες ἐλεγκταί (ἀριθ. 1076).

Περὶ τῆς συνελεύσεως ταύτης καὶ τῶν λόγων καὶ παρατηρήσεων τῶν πιστωτῶν συντάσσεται ἔκθεσις. Ἐν τῇ ἐκθέσει δὲ ταύτῃ, χάριν ταχυτέρας διεξαγωγῆς τῶν ἐργασιῶν, δέον νὰ ὀρίζη ὁ εἰσηγητὴς ἐντὸς προθεσμίας δέκα πέντε ἡμερῶν τὴν ἡμέραν τῆς πρώτης ἐξελεγκτικῆς συνελεύσεως τῶν πιστωτῶν (Νόμος τοῦ 1889, ἄρθρον 9 προτελ. ἐδάφιον).

1090. Ἵνα ἐνεργηθῇ ἡ ἐξέλεξις ὀφείλουσιν οἱ πιστωταὶ νὰ καταθέσωσι τὰ δικαιογράφα των. Δύναται δὲ νὰ γίνῃ αὕτη ἀπὸ τῆς ἡμέρας τῆς ἀποράσεως τῆς κηρυττούσης τὴν δικαστικὴν ἐκκαθάρισιν, παραδιδομένων τῶν δικαιογράφων παρὰ τῷ γραμματεῖ τοῦ δικαστηρίου ἢ εἰς χεῖρας τῶν ἐκκαθαριστῶν. Πρβλ. ἄρθρον 491 ἐμπ. κώδικος.

Καταθέτων τὰ δικαιογράφα του ὀφείλει ἕκαστος πιστωτὴς νὰ συνάπτῃ εἰς αὐτὰ σημεῖωμα ἀναγράφον τὰ ὀνόματα, ἐπώνυμα, τὸ ἐπάγγελμα καὶ τὴν κατοικίαν, τὸ ποσὸν καὶ τὰς αἰτίας τῆς ἀπαιτήσεώς του, τὰ ἀνήκοντα αὐτῇ προνόμια, ὑποθήκας ἢ ἐνέχυρα (ἄρθρ. 11 ἐδάφ. 1). Ὅρα ἀριθ. 529. Ἐκ τοῦ ὅτι δὲ διατάσσει ὁ νομοθέτης τὴν ἀναγραφὴν τῶν ἀνηκουσῶν εἰς τὴν ἀπαίτησιν ἀσφαλειῶν οὐδὲν ἐξάγεται, ὅτι ἠθέλησεν οὗτος νὰ καταστήσῃ

τὴν ἐξέλεγχξιν ὑποχρεωτικὴν διὰ τὰς ἀπαιτήσεις τὰς ἀσφαλιζομένας διὰ προνομίου ἢ ὑποθήκης· ἡ διάταξις αὕτη σημαίνει ἀπλῶς, ὅτι συγχωρεῖται ἡ ἐξέλεγχξις τῶν ἀπαιτήσεων τούτων ὥσπερ καὶ τῶν ἀνεγγύων ⁽¹⁾. Ἀριθ. 554.

Ὁ γραμματεὺς κρατεῖ σημείωσιν (*tient écrit*) τῶν παραδιδομένων αὐτῷ δικαιογράφων καὶ τῶν σημειωμάτων καὶ δίδει ἀποδεικτικὸν παραλαβῆς (Νόμος τοῦ 1889, ἄρθρ. 11, ἐδάφ. 3). Ἐννοεῖται δὲ οἷκοθεν, καίτοι ὁ νόμος τοῦ 1889 δὲν ἐπαναλαμβάνει τὴν αὐτὴν διάταξιν ὡς πρὸς τοὺς δικαστικούς ἐκκαθαριστάς, ὅτι ἡ αὐτὴ ὑποχρέωσις βαρύνει αὐτοὺς ὡς πρὸς τὰ παραδιδόμενα αὐτοῖς δικαιογραφα καὶ σημειώματα.

Ὁ γραμματεὺς τοῦ δικαστηρίου καὶ οἱ ἐκκαθαρισταὶ εἶναι ὑπεύθυνοι περὶ τῶν παραδιδομένων αὐτοῖς δικαιογράφων καὶ σημειωμάτων. Ἀλλ' ἡ διάρκεια τῆς εὐθύνης δὲν εἶναι ἡ αὐτὴ δι' ἀμφοτέρους ταύτας τὰς κατηγορίας προσώπων. Ὁ γραμματεὺς εἶναι ὑπεύθυνος ἐπὶ μίαν πενταετίαν ἀπὸ τῆς ἡμέρας τῆς ἐνάρξεως τῆς ἐξελεγκτικῆς ἐκθέσεως. Οἱ ἐκκαθαρισταὶ εὐθύνονται ἐπὶ μίαν δεκαετίαν ἀπὸ τῆς ἡμέρας τῆς λογοδοσίας (ἄρθρ. 11, ἐδάφ. 3ον καὶ 4ον).

1091. Ἐὰν οἱ πιστωταὶ δύνανται οὕτω νὰ καταθέσωσι τὰ δικαιογράφα των ἅμα ὡς θέλωσι μετὰ τὴν ἀπόφασιν δι' ἧς ἔρχεται ἡ δικαστικὴ ἐκκαθάρισις, δὲν πρέπει ὁμως ἐπὶ τε δικαστικῆς ἐκκαθαρίσεως ὡς καὶ ἐπὶ πτωχεύσεως νὰ ἀναβάλλωσιν ὑπερβαλλόντως τὴν κατάθεσιν ταύτην, ἐὰν θέλουσι νὰ διατηρήσωσι πλήρη τὰ δικαιώματά των. Πρβλ. ἀριθ. 532.

Τὸ πρακτικὸν τῆς συνελεύσεως τῶν πιστωτῶν τῆς συγκροτουμένης ἐντὸς δέκα πέντε ἡμερῶν ἀπὸ τῆς ἀποφάσεως περὶ ἐνάρξεως τῆς δικαστικῆς ἐκκαθαρίσεως ὀρίζει, συμφώνως πρὸς τὴν ἀπόφασιν

(1) Ἡ νομολογία παραδέχεται, ὅτι ἐπὶ πτωχεύσεως οἱ πιστωταὶ οἱ ἀπολαύοντες πραγματικῆς ἐγγυήσεως ὑπόκεινται εἰς τὴν ἐξέλεγχξιν καὶ εἰς τὴν ἐπιβεβαίωσιν, ὅταν περιορίζωνται εἰς τὴν ἐξάσκησιν τῶν δικαιωμάτων αὐτῶν ἐπὶ τῶν ὑπεγγύων αὐτοῖς πραγμάτων. Ἀκυρ. 1 Δεκεμβρίου 1897, *Le Droit* τῶν 17—18 Ἰανουαρίου 1898 (ἐν τῇ ὑποθέσει ἐφ' ἧς ἡ ἀπόφασις ἐπρόκειτο περὶ ἐνεχυροῦχου πιστωτοῦ). Δὲν ὑπάρχει λόγος νὰ δώσωμεν διάφορον λύσιν ἐπὶ δικαστικῆς ἐκκαθαρίσεως.

του εισηγητοῦ, τὴν ἡμέραν τῆς πρώτης ἐξελεγκτικῆς συνελεύσεως, ἣτις δέον νὰ συγκροτηθῇ ἐντὸς νέας δεκαπενθήμερου προθεσμίας (Νόμος τῆς 4 Μαρτίου 1889, ἄρθρ. 9 προτελ. ἐδάφ.).

Οἱ πιστωταὶ συγκαλοῦνται εἰς τὴν συνέλευσιν ταύτην δι' ἐπιστολῶν ἀτομικῶν καὶ διὰ δημοσιεύσεων ἐν ταῖς ἐφημερίσιν. Αἱ ἐπιστολαὶ αὗται καὶ αἱ δημοσιεύσεις ἀναγράφουσιν, ὅτι ὅσοι ἐκ τῶν πιστωτῶν δὲν ἤθελον ἔχει κατὰ τὸν χρόνον τοῦτον παραδεδομένα τὰ δικαιογράφα των καὶ τὰ σημειώματα, ὀφείλουσι νὰ παραδώσωσιν αὐτὰ εἰς τὸν γραμματέα τοῦ δικαστηρίου ἢ εἰς τὸν ἐκκαθαριστὴν ἐντὸς τῆς προθεσμίας τῆς τασσομένης διὰ τὴν συγκρότησιν τῆς ἐξελεγκτικῆς συνελεύσεως (Νόμος τοῦ 1889, ἄρθρ. 12, ἐδάφ. 1).

Αἱ προθεσμίαι αἱ χορηγούμεναι διὰ τὰς ἐμφάνισεις τῶν πιστωτῶν ἀπλοποιοῦνται οὕτω μεγάλως καὶ συντομεύονται ἐν συγκρίσει πρὸς τὰς ἰσχύουσας ἐπὶ πτωχεύσεως.

α'. Καὶ ἐν πρώτοις ἐπὶ πτωχεύσεως ἡ συνήθης προθεσμία εἶναι εἰκοσαήμερος ἀπὸ τῆς ἡμέρας τῶν ἐν ταῖς ἐφημερίσι γενομένων καταχωρίσεων. Ἐπὶ δικαστικῆς ἐκκαθαρίσεως ἡ προθεσμία ἐμφάνισεως εἶναι δεκαπενθήμερος τὸ πολὺ, ἀρχομένη ἀπὸ τῆς πρώτης συνελεύσεως τῶν πιστωτῶν.

β'. Ἐπὶ πτωχεύσεως ἡ εἰκοσαήμερος προθεσμία παρατείνεται λόγῳ ἀποστάσεως διὰ τοὺς πιστωτὰς τοὺς κατοικοῦντας ἐκτὸς τοῦ τόπου ὅπου ἐδρεύει τὸ ἐμποροδικεῖον (ἄρθρ. 492, ἐδάφ. 2 ἐμπ. κώδ.). Ἐπὶ δικαστικῆς ἐκκαθαρίσεως δὲν χωρεῖ τοιαύτη ἐπέκτασις διὰ τοὺς πιστωτὰς τούτους.

γ. Ἐπὶ πτωχεύσεως ὥς πρὸς τοὺς πιστωτὰς τοὺς κατοικοῦντας ἐκτὸς τῆς ἡπειρωτικῆς Γαλλίας ἡ προθεσμία παρατείνεται συμφώνως πρὸς τοὺς κανόνες τοῦ ἄρθρου 73 τοῦ κώδικος τῆς πολιτικῆς δικονομίας. Ἐπὶ δικαστικῆς ἐκκαθαρίσεως δὲν δίδεται εἰς τοὺς πιστωτὰς τούτους οὐδεμία σταθερὰ παράτασις προθεσμίας. Ἀλλ' ὁ νόμος τοῦ 1889 (ἄρθρ. 12, ἐδάφ. 1ον ἐν τέλει) παρέχει εἰς τὸν εισηγητὴν τὴν ἐξουσίαν νὰ παρατείνῃ τὴν προθεσμίαν, κατὰ τὰς περιστάσεις, ὥς πρὸς τοὺς πιστωτὰς τοὺς κατοικοῦντας ἐκτὸς τοῦ ἐδάφους τῆς ἡπειρωτικῆς Γαλλίας.

Ρητέον δ' ἄλλως, ὅτι ἡ μὴ ἐμπρόθεσμος ἐμφάνισις ἔχει ἐπὶ δικαστικῆς ἐκκαθαρίσεως τὰς αὐτὰς συνεπεΐας ὥς περ καὶ ἐπὶ πτω-

χεύσεως. Ὁ πιστωτὴς λοιπὸν ὁ μὴ ἐμφανίσας δὲν ἀποστερεῖται τῆς ἀπαιτήσεώς του. Ὁ κίνδυνος ὃν διατρέχει συνίσταται εἰς τοῦτο μόνον: νὰ συγκροτηθῇ ἡ περὶ συμβιβασμοῦ συνέλευσις ἄνευ αὐτοῦ καὶ νὰ ψηφισθῇ ἐν ἀπουσίᾳ αὐτοῦ συμβιβασμὸς ἰδυνάμενος ν' ἀντιταχθῇ κατ' αὐτοῦ μετὰ ἐπικύρωσιν. Ἀποστερεῖται δὲ καὶ τοῦ δικιῶματος τοῦ νὰ μετέχῃ τῶν διανομῶν, αἵτινες τυχὸν θέλουσι γίνεαι· ἀλλὰ τοῦτο μόνον ἂν μὴ ἐφρόντισε ν' ἀναγνωρισθῇ ἡ ἀπαίτησις αὐτοῦ ὑπὸ τοῦ ἐμποροδικείου.

1092. Καὶ δευτέρα δὲ ἐξελεγκτικὴ συνέλευσις δέον νὰ συγκροτηθῇ. Ἐπιβάλλεται μάλιστα αὕτη, καὶ ἂν ἀκόμη ἐνεφανίσθησαν πᾶσαι αἱ ἐν τῇ καταστάσει τῇ προβλεπομένη ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 9 ἀναγραφόμεναι ἀπαιτήσεις. Διότι τῷ ὄντι ἐνδέχεται νὰ ἐγένοντο ἐκούσiai ἢ ἀκούσiai παραλείψεις ἐν τῇ καταστάσει ταύτῃ.

Τὴν ἐπικύριον τῆς πρώτης ἐξελεγκτικῆς συνελεύσεως ἀπευθύνεται δι' ἐπιστολῶν καὶ δημοσιεύσεων ἐν ταῖς ἐφημερίσι πρόσκλησις πρὸς πάντας τοὺς πιστωτάς, δι' ἧς καλοῦνται νὰ ἐμφανισθῶσιν ὅσοι δὲν ἐνεφανίσθησαν. Οἱ πιστωταὶ εἰδοποιοῦνται, ὅτι ἡ ἐξελεγκτικὴ συνέλευσις εἰς ἣν συγκαλοῦνται θέλει εἶσθαι ἡ τελευταία. Ἡ συνέλευσις αὕτη συγκροτεῖται ἐντὸς δέκα πέντε ἡμερῶν μετὰ τὴν πρώτην. Ὅρα νόμον τῆς 4 Μαρτίου 1889, ἄρθρ. 13.

1093. Ὁ κανὼν λοιπὸν εἶναι, ὅτι δύο μόνον γίνονται ἐξελεγκτικαὶ συνελεύσεις. Ἐπιτρέπεται ὅμως ὑπὸ τοῦ νόμου μία ἐξαίρεσις (ἄρθρ. 13, ἐδάφ. 3). Οἱ ἐκκαθαρισταὶ δύνανται νὰ ἐπιτύχωσι παρὰ τοῦ εἰσηγητοῦ τὴν σύγκλησιν τρίτης ἐξελεγκτικῆς συνελεύσεως ἐν τῇ περιπτώσει, καθ' ἣν συναλλαγματικαὶ ἢ γραμματια εἰς διαταγὴν ὑπογεγραμμένα ἢ ὠπισθογραφημένα ὑπὸ τοῦ ὀφειλέτου εἶναι ἐν κυκλοφορίᾳ κατὰ τὸν χρόνον τῆς δευτέρας ἐξελεγκτικῆς συνελεύσεως. Ἐνδέχεται οἱ κομισταὶ τῶν ἐμπορικῶν γραμματίων νὰ ἀγνοῶσι τὴν δικαστικὴν ἐκκαθάρισιν τοῦ ὀφειλέτου καὶ νὰ μὴ δύνανται νὰ ἐμφανισθῶσιν ἔνεκα τῆς βραχύτητος τῶν νομίμων προθεσμιῶν.

Ἄλλ' εἶναι πρόδηλον, ὅτι, ἵνα δύνатаι νὰ συγκροτηθῇ ἡ τρίτη αὕτη ἐξελεγκτικὴ συνέλευσις, πρέπει νὰ μὴ ἔχῃ ἀπαγγελθῇ ἐν τῇ δευτέρᾳ ἡ ἀποπεράτωσις τῆς ἐξελέγξεως (1).

(1). Ἐμποροδικεῖον τοῦ Σηκουάνα, 27 Ἀπριλίου 1889, Le Droit τῆς 11 Μαΐου 1889.

1094. Ἡ ἐξέλεγχξις καὶ ἡ ἐπιβεβαίωσις γίνονται κατ' ἀρχὴν κατὰ τοὺς τύπους τοὺς διαγραφομένους ὑπὸ τοῦ ἐμπορικοῦ κώδικος διὰ τὴν πτωχευσιν. Ἐκ τούτου ἔπονται ἰδίᾳ αἱ ἐπόμεναι συνέπειαι :

α'. Ἡ ἐξέλεγχξις γίνεται ὑπὸ τὴν προεδρείαν τοῦ εἰσηγητοῦ, παρόντων τῶν πιστωτῶν ἢ τῶν ἐντολοδόχων αὐτοῦ καὶ τοῦ ὀφειλέτου.

β'. Τὴν ἐξέλεγχξιν ἐνεργεῖ ὁ ἐκκαθαριστής. Πάντως ὁμοῦς ἐνεργεῖται αὕτη ὑπὸ τοῦ εἰσηγητοῦ ὡς πρὸς τὰς ἀπαιτήσεις τοῦ ἐκκαθαριστοῦ. Τοῦτο δὲ γίνεται, καὶ ὅταν ἀκόμη ὑπάρχωσι πλείονες ἐκκαθαρισταί. Πρὸβλ. ἄρθρ. 493, ἐδάφ. 2 καὶ ἀριθ. 535.

γ. Πᾶς πιστωτής, ἐξελεγχθεὶς ἢ μὴ, ἢ ὁ ἐντολοδόχος αὐτοῦ δύναται νὰ ἐγείρῃ παράπονον ἢ νὰ ἐναντιωθῇ κατὰ τῆς παραδοχῆς ἀπαιτήσεώς τινος. Τοῦτο καλεῖται ἐπιφέρειν ἀντιρρήσεις (*elever un contredit*).

δ. Ἐνδεχόμενον ἐπίστωσίς τις νὰ γίνῃ δεκτὴ ἢ νὰ ἀμφισβητηθῇ. Ἡ βεβαίωσις τῆς παραδοχῆς γίνεται καθ' ὃν τρόπον καὶ ἐπὶ πτωχεύσεως. Πρὸβλ. ἄρθρ. 495 ἐμπ. κώδικος καὶ ἀριθ. 537.

ε. Τὴν ἐξέλεγχξιν δέον νὰ ἐπακολουθήσῃ ἡ ἐπιβεβαίωσις. Ἀλλ' ἡ ἐπιβεβαίωσις αὕτη γίνεται ἐν τῇ ἐξελεγκτικῇ συνελεύσει (Νόμος τοῦ 1889, ἄρθρ. 12, ἐδάφ. 2ον). Ἐπὶ πτωχεύσεως ὁ ἐμπορικὸς κώδιξ ἀπαιτεῖ μόνον νὰ γίνηται ἡ ἐπιβεβαίωσις ἐντὸς ὀκτῶ ἡμερῶν ἀπὸ τῆς ἐξελέγξεως. Ὅρα ἄρθρ. 497 τελευτ. ἐδάφ. τοῦ ἐμπ. κώδικος. Ὅρα ἀριθ. 538. Ἡ προθεσμία αὕτη ἐξωβελίσθη πρὸς ἐπίσπευσιν τῆς διαδικασίας τῆς δικαστικῆς ἐκκαθαρίσεως.

ς. Ἡ παραδοχὴ τῆς ἀπαιτήσεως ἐπιφέρει ἕπερ καὶ ἐπὶ πτωχεύσεως ἀποτελέσματα. Ὅρα ἀριθ. 539 μέχρι 541.

1095. Ὅταν ἀμφισβητηθῇ ἀπαίτησίς τις (τοῦθ' ὅπερ πρέπει νὰ μνημονεύῃ ἡ ἔκθεσις [πρακτικὸν] τῆς συνελεύσεως τῶν πιστωτῶν), ἡ ἀμφισβήτησις δέον νὰ ὑποβάλληται εἰς τὴν δικαιοσύνην. Κατὰ δὲ τὰς περιπτώσεις ἀρμόδιον εἶναι τὸ ἐμπεροδικεῖον ἢ τὸ πρωτοδικεῖον ἢ δικαστήριον πεινικόν. Ὅρα ἄρθρ. 495, ἐμπ. κώδικος καὶ ἀριθ. 542.

Ἡ ἀγωγή δύναται νὰ ἐκασκηθῇ ὑπὸ τοῦ ὀφειλέτου ἢ παραλιπόντος τούτου, ὑπὸ τοῦ ἐκκαθαριστοῦ. Πρὸβλ. ἀριθ. 543.

1096. Ἀναβολή. Προσωρινή παραδοχή. — Μετὰ τὴν ἀποπε-

ράτωσιν τῶν ἐργασιῶν τῆς ἐξελέγξεως καὶ τῆς ἐπιβεβαιώσεως, δέον νὰ συγκαλῆται ἡ συνέλευσις τῶν πιστωτῶν, ὅπως διασκεφθῇ ἐπὶ τῶν περὶ συμβιβασμοῦ προτάσεων τοῦ ὀφειλέτου. Ὅρα νόμον τοῦ 1889 ἄρθρ. 14 καὶ ἄριθ. 1099. Ἀλλ' ὅταν ὑπάρχη ἀμφισβήτησις ἀπαιτήσεων, προβάλλεται εἰς λύσιν, ὥσπερ ἐπὶ πτωχεύσεως, τὸ ζήτημα τῆς ἀναβολῆς (sursis), τούτου δὲ ἀποφατικῶς λυομένου, τὸ ζήτημα τῆς προσωρινῆς παραδοχῆς. Παρομοίως ὥσπερ ἐπὶ πτωχεύσεως τὸ ζήτημα τῆς ἀναβολῆς, οἷον δῆποτε καὶ ἂν εἶναι τὸ δικαστήριον ἐνώπιον τοῦ ὁποίου εἰσῆχθη ἡ ἀμφισβήτησις, λύεται ὑπὸ τοῦ ἐμποροδικείου, ὅπερ διέταξε τὴν ἐναρξιν τῆς δικαστικῆς ἐκκαθαρίσεως (Νόμος τοῦ 1889, ἄρθρ. 14, ἐδάφ. 3ον). Ἀλλὰ τὸ ζήτημα τῆς προσωρινῆς παραδοχῆς λύεται ὑπὸ τοῦ πρωτοδικείου ἢ ὑπὸ τοῦ ἐμποροδικείου τοῦ ἐπιληφθέντος τῆς ὑποθέσεως, ἡ παραδοχὴ δὲ αὕτη δὲν δύναται ν' ἀπαγγεληθῇ, ἐὰν τὸ ἐπιληφθὲν δικαστήριον εἶναι ποινικόν. Πρὸβλ. νόμον τοῦ 1889, ἄρθρ. 14, ἐδάφ. 3ον καὶ ἄρθρ. 499 καὶ 500 τοῦ ἐμπ. κώδικος.

1097. Πιστῶται τῆς ομάδος καὶ πιστῶται ἐν τῇ ομάδι. — Ἡ διάκρισις μεταξὺ τῶν πιστωτῶν τῶν ἀποτελούντων τὴν ομάδα καὶ τῶν πιστωτῶν τῶν ἐχόντων τὴν ομάδα ὀφειλέτιδα ἔχει ἐφαρμογὴν ἐπὶ τῆς δικαστικῆς ἐκκαθαρίσεως ὥσπερ καὶ ἐπὶ τῆς πτωχεύσεως. Ὅρα ἄριθ. 556 μέχρι 561. Ἀλλ' ἐνῶ ἐπὶ τῆς πτωχεύσεως ὁ συνδικὸς συνάπτει τὰ χρέη τὰ βαρύνοντα τὴν ομάδα, ἐπὶ δικαστικῆς ἐκκαθαρίσεως τὰ χρέη ταῦτα συνάπτονται ὑπὸ τοῦ ὀφειλέτου ἐνεργούντος τῇ συμπράξει τοῦ ἐκκαθαριστοῦ.

В.—Λύσεις τῆς δικαστικῆς ἐκκαθαρίσεως.—

Ἀπλοῦς συμβιβασμός. Συμβιβασμὸς ἐπὶ ἐγκαταλείψει. Ἐνωσις. — Μετατροπὴ εἰς πτώχευσιν. — Παῦσις τῶν ἐργασιῶν δι' ἀνεπάρκειαν ἐνεργητικοῦ.

1098. Ἡ δικαστικὴ ἐκκαθάρισις δύναται νὰ λάβῃ ἅσπερ καὶ ἡ πτώχευσις λύσεις, τουτέστι νὰ καταλήξῃ εἰς τὸν ἀπλοῦν συμβιβασμόν, εἰς τὸν ἐπὶ ἐγκαταλείψει τοῦ ἐνεργητικοῦ συμβιβασμόν ἢ εἰς τὴν ἐνωσιν. Δύναται ὁμοίως ἡ δικαστικὴ ἐκκαθάρισις καὶ νὰ μὴ λάβῃ μηδεμίαν τῶν λύσεων τούτων, ἀλλὰ νὰ μετατραπῇ ὑπὸ τοῦ

ἐμποροδικείου εἰς πτώχευσιν. Πλὴν τούτου αἱ ἐργασίαι τῆς δικαστικῆς ἐκκαθαρίσεως δύνανται νὰ ἀνακοπῶσιν, ὥσπερ αἱ τῆς πτωχεύσεως, διὰ τῆς παύσεως ἔνεκα ἀνεπαρκειᾶς τοῦ ἐνεργητικοῦ.

Θέλομεν δὲ ὁμιλήσει κατὰ σειρὰν περὶ τοῦ ἀπλοῦ συμβιβασμοῦ, περὶ τοῦ ἐπὶ ἐγκαταλείψει τοῦ ἐνεργητικοῦ συμβιβασμοῦ, περὶ τῆς ἐνώσεως, περὶ τῆς παύσεως τῶν ἐργασιῶν δι' ἀνεπάρκειαν τοῦ ἐνεργητικοῦ, περὶ τῆς μετατροπῆς τῆς δικαστικῆς ἐκκαθαρίσεως εἰς πτώχευσιν.

1099. Ἀπλοῦς συμβιβασμοί. — Μετὰ τὴν συγκρότησιν τῆς τελευταίας ἐξελεγκτικῆς συνελεύσεως δέον νὰ συγκροτῇται συνέλευσις τῶν πιστωτῶν, ὥσπερ ἐπὶ πτωχεύσεως, ὅπως ἀποφανθῇ ἐπὶ τῶν περὶ συμβιβασμοῦ προτάσεων τοῦ ὀφειλέτου. Ἀπὸ τῆς ἐπαύριον τῆς τελευταίας ἐξελεγκτικῆς συνελεύσεως δέον νὰ συγκαλῇται συνέλευσις κατὰ τοὺς συνήθεις τύπους, ὅπως διασκεφθῇ ἐπὶ τῶν προτάσεων τούτων. Συνέρχεται δὲ αὕτη δέκα πέντε ἡμέρας μετὰ τὴν τελευταίαν ταύτην συνέλευσιν (Νόμος τῆς 4 Μαρτίου 1889, ἄρθρ. 14, ἐδάφ. 1ον καὶ 2ον).

1099 δὲς. Ἡ ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 14 τοῦ νόμου τοῦ 1889 ὀριζομένη προθεσμία τῆς συγκροτήσεως τῆς συνελεύσεως τῆς συνερχομένης ὅπως ἀποφανθῇ περὶ τοῦ συμβιβασμοῦ εἶναι ἄρά γε προθεσμία αὐστηροῦ δικαίου, ὥστε νὰ εἶναι ἄκυρος ὁ συμβιβασμὸς ὁ ψηφιζόμενος πρὸ τῆς παρελεύσεως τῆς προθεσμίας ταύτης ἢ μετ' αὐτήν;

Ἡ κατὰφατικὴ ⁽¹⁾ ἀπάντησις φαίνεται συνάδουσα πρὸς τε τὸ γράμμα καὶ πρὸς τὸ πνεῦμα τοῦ νόμου. Ἡθέλησεν οὗτος τὸ μὲν νὰ κανονίζωνται τὰ πράγματα ὅσον εἰὼν τε ταχύτερον, τὸ δὲ νὰ εἰδοποιῶνται οἱ πιστωταὶ ἐν καιρῷ. Ἐνεκα τούτου δὲν δύναται ἡ προθεσμία οὔτε νὰ παραταθῇ οὔτε νὰ συντμηθῇ. Καταφαίνεται δὲ ὅτι ὁ εἰσηγητὴς δὲν ἔχει εὐρύτητα ἐξουσίας καθόσον ἀφορᾷ τὴν χρονολογίαν τῆς συνελεύσεως ἐκ τοῦ ὅτι ὁ νομος (ἄρθρ. 14 τελ.

(1) Rivière, Commentaire de la loi sur la liquidation judiciaire, ἀριθ. 247. Pic, σημείωσις ἐν Recueil de Dalloz, 1894, 2. 273. Ὅρα ἐναντίον Ἐφ. τῆς Bourges 20 Δεκεμβρίου 1892, S. καὶ Journal du Palais, 1895. 2. 133. D. 1894. 2. 273. Ἡ ἀπόφασις αὕτη στηρίζεται ἐπὶ τοῦ ὅτι τὸ ἄρθρον 14 τοῦ νόμου τοῦ 1889 κυροῖ διὰ τῆς ἀκυρότητος τὴν μὴ τήρησιν τῶν τύπων τῶν διατασσομένων ὑπὸ τῶν προηγουμένων ἄρθρων.

ἑδάφ.) ἔδωκεν εἰς τὸ δικαστήριον τὸ δικαίωμα τῆς παρατάσεως τῆς προθεσμίας ἐν τῇ εἰδικῇ περιπτώσει καθ' ἣν ὑπάρχει ἀμφοτερότησις περὶ μιᾶς ἢ πλειόνων ἀπαιτήσεων. Ἡ ἀκυρότης λοιπὸν τῶν συμφωνιῶν ἢ συμβιβασμῶν, οἵτινες μετὰ τὴν ἐναρξιν τῆς δικαστικῆς ἐκκαθαρίσεως δὲν ὑπεγράφησαν κατὰ τοὺς *ANOTEPON* διαγραφομένους τύπους, ἡ ἀπαγγελλομένη ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 16, κυροῖ τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 14 ὡς καὶ τὰς τοῦ ἄρθρου 15.

Ἐνδεχόμενον ἡ δεκάτη ἑκτη ἡμέρα μετὰ τὴν ἐξελεγκτικὴν συνέλευσιν νὰ εἶναι ἐορτάσιμος. Ὑπεστηρίχθη ὅτι ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει ἡ συγκρότησις τῆς συνελεύσεως τοῦ συμβιβασμοῦ δέον νὰ μετατεθῇ εἰς τὴν ἐπαύριον. Ἡ λύσις αὕτη εἶναι αὐθαίρετος. Πρέπει νὰ ἀποβλέψωμεν εἰς τὸ κείμενον τοῦ ἄρθρου 14 τοῦ νόμου τοῦ 1889, ὅπερ οὐδεμίαν ποιεῖται ἐπιρρύλαξιν ἢ ἐξαίρεσιν ὡς πρὸς τὴν περὶ τῆς πρόκειται εἰδικὴν περίπτωσιν. Δὲν πρόκειται, φαίνεται, ἐνταῦθα περὶ πράξεως μὴ δυναμένης νὰ γίνῃ ἐν ἐορτασίμῳ ἡμέρᾳ.

Τῆς συνελεύσεως ταύτης δικαιοῦνται νὰ μετέσχωσιν, ὥσπερ ἐπὶ πτωχεύσεως, οἱ πιστωταί, ὧν αἱ ἀπαιτήσεις ἐξηλέγχθησαν καὶ ἐπεβεβαιώθησαν ὡς καὶ οἱ προσωρινῶς δεκτοὶ γενόμενοι πιστωταί, ἀποκλειομένων τῶν ἐνυποθήκων καὶ τῶν προνομιούχων (ἄρθρ. 508 ἐμπ. κώδ.). Ὁρα ἀριθ. 571, 576, 577 καὶ ἐπόμε. Ὁ ὀφειλέτης δέον νὰ παρίσταται αὐτοπροσώπως, δύναται ὅμως, ἔνεκα ἰσχυρῶν καὶ ὑπὸ τοῦ εἰσηγητοῦ ἐπιδοκιμαζομένων λόγων, νὰ ἀντιπροσωπευθῇ (ἄρθρ. 505. ἐμπ. κώδ.).

1099 τρίς. Ἵνα διασκεφθῶσιν ἐν ἐπιγνώσει τῶν πραγμάτων οἱ πιστωταί, δέον νὰ διαφωτίζωνται περὶ τῆς καταστάσεως τῆς ἐκκαθαρίσεως. Διὸ ἀδιστάκτως πρέπει νὰ παραδεχθῶμεν, ὅτι, ὥσπερ ὁ σύνδικος ἐπὶ πτωχεύσεως (ἄρθρ. 506, ἐμπ. κώδ.), οὕτω ἐπὶ τοῦ προκειμένου ὁ ἐκκαθαριστὴς ὑποβάλλει εἰς τὴν συνέλευσιν ἑκθεσιν περὶ τῆς καταστάσεως τῆς ἐκκαθαρίσεως, περὶ τῶν ἐκπληρωθεισῶν δικτυπώσεων καὶ περὶ τῶν γενομένων ἐργασιῶν· ἀκούεται δὲ καὶ ὁ ὀφειλέτης.

Οἱ περὶ τῆς καταρτίσεως ⁽¹⁾, περὶ τῶν ἀποτελεσμάτων, περὶ τῆς

(1) Τὸ ἄρθρ. 516 τοῦ ἐμπ. κώδικος, ὅπερ ὀρίζει τοὺς λόγους τῆς ἀποποιήσεως τῆς ἐπικυρώσεως τοῦ συμβιβασμοῦ, ἐφαρμόζεται ἰδίᾳ εἰς τὸν συμ-

ἀκυρώσεως καὶ περὶ τῆς διαρρήξεως τοῦ συμβιβασμοῦ κανόνες εἶναι κατ' ἀρχὴν οἱ αὐτοὶ ἐπὶ τε τῆς δικαστικῆς ἐκκαθάρσεως καὶ ἐπὶ τῆς πτωχεύσεως (Νόμος τῆς 4 Μαρτίου 1889, ἄρθρ. 241).

Ὁ συμβιβασμός, ἐπὶ δικαστικῆς ἐκκαθάρσεως, γενομένης τελεσιδίκου τῆς ἐπικυρωτικῆς αὐτοῦ ἀποφάσεως, δίδει πέρας εἰς τὴν δικαστικὴν ἐκκαθάρισιν, ὥσπερ ὁ πρoσηκόντως ἐπικυρωθεὶς συμβιβασμός δίδει πέρας εἰς τὴν πτώχευσιν. Κατὰ τὸ ἄρθρον 15, ἐδάφ. 2, ἐπικυρωθέντος τοῦ συμβιβασμοῦ, τὸ δικαστήριον κηρύττει περαιωμένην τὴν δικαστικὴν ἐκκαθάρισιν.

Τὸ τέλος τῆς δικαστικῆς ἐκκαθάρσεως ἐπερχόμενον διὰ τῆς ἐπικυρώσεως τοῦ ἀπλοῦ συμβιβασμοῦ ἐπιφέρει σπουδαῖα ἀποτελέσματα. Ἀληθῶς δὲν δύναται νὰ γίνη λόγος, ὡς ἐπὶ πτωχεύσεως, περὶ τῆς παύσεως τῆς ἀπὸ τῆς διαχειρίσεως τῆς περιουσίας ἀπαλλοτριώσεως, διότι ὁ ὀφειλέτης δὲν ἀπαλλοτριούται τῆς διαχειρίσεως τῆς περιουσίας του δυνάμει τῆς ἀποφάσεως τῆς κηρυττούσης τὴν δικαστικὴν ἐκκαθάρισιν. Παύουσιν ὁμῶς οἱ εἰς τὴν ἱκανότητα τοῦ ὀφειλέτου ὡς πρὸς τὴν ὁμάδα ἐπενεχθέντες περιορισμοί τὰ καθήκοντα τῶν ἐκκαθαριστῶν καὶ τῶν ἐλεγκτῶν ὡς καὶ τὰ τοῦ εἰσηγητοῦ λαμβάνουσι τέλος. Κατὰ συνέπειαν οἱ ἐκκαθαρισταὶ δίδουσιν εἰς τὸν ὀφειλέτην τοὺς λογαριασμούς των, ὥσπερ οἱ σύνδικοι ἐν περιπτώσει ἀπλοῦ συμβιβασμοῦ μετὰ τὴν πτώχευσιν (ἄρθρ. 519 ἐμπ. κώδ.), καὶ παραδίδουσιν αὐτῷ τὰ βιβλία, τὰ ἔγγραφα καὶ ἄλλα ὑπ' αὐτῶν κατεχόμενα πράγματα. Ἐννοεῖται ὁμῶς οἷκοθεν, ὅτι ἐν γένει, ἐπειδὴ ὁ δικαστικὸς ἐκκαθαριστὴς δὲν διαχειρίζεται, ἡ λογοδοσία αὐτοῦ ἔχει μικροτέραν σπουδαιότητα τῆς τοῦ συνδίκου. Ἐὰν ὁ ἐκκαθαριστὴς ἔχει νὰ δώσῃ λογαριασμόν, τοῦτο θὰ προέρχεται ἐκ τοῦ ὅτι τυχὸν ἐνήργησε πράξεις ἃς ἀπεποιεῖτο νὰ ἐνεργήσῃ ὁ ὀφειλέτης (ἀριθ. 1061), ἔλαβε δὲ τὰ εἰσπραττόμενα χρήματα καὶ τὰ τιμήματα τῶν γενομένων πωλήσεων, ὅπως ἐνεργήσῃ τὴν εἰς τὸ

βιβλιον τὸν συνομολογούμενον ἐπὶ δικαστικῆς ἐκκαθάρσεως. Ἐφ. τοῦ Bordeaux, 22 Ἰουνίου 1892. D. 1894 2. 37.

Ἡ ἀνακοπὴ κατὰ τῆς ἐπικυρώσεως τοῦ συμβιβασμοῦ ἐνεργεῖται κατὰ τοὺς κανόνας τοῦ ἄρθρου 512 τοῦ ἐμπ. κώδικος. Ἐφ. τῶν Παρισίων, 9 Αὐγούστου 1893. P. 1894. 2. 32.

Ταμείον τῶν παρακαταθηκῶν καὶ τῶν μεσεγγυήσεων κατάθεσιν (ἀριθ. 1086).

Ἡ ἀκύρωσις ἢ ἡ διάρρηξις τοῦ συμβιβασμοῦ μετὰ δικαστικὴν ἐκκαθάρισιν ἐπιφέρει μίαν εἰδικὴν συνέπειαν : τὴν μετατροπὴν τῆς ἐκκαθάρισεως τούτης εἰς πτώχευσιν (Νόμος τῆς 4 Μαρτίου 1889, ἄρθρ. 3ον). Ὅρα ἀριθ. 1112.

1100. Συμβιβασμὸς ἐπὶ ἐγκαταλείψει ἐνεργητικοῦ. — Ὁ ὀφειλέτης δύναται νὰ τύχῃ συμβιβασμοῦ ἐπὶ ἐγκαταλείψει. Οἱ ὅροι δὲ τῆς καταρτίσεως καὶ τὰ ἀποτελέσματα τοῦ συμβιβασμοῦ τούτου συμπίπτουσι πρὸς τὰ ἐπὶ πτωχεύσεως (ἀριθ. 736 καὶ ἐπόμε.).

Ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει τὰ καθήκοντα τῶν ἐκκαθαριστῶν καὶ τῶν ἐλεγκτῶν δὲν λαμβάνουσι πέρας ὥσπερ ὅταν γίνηται ἀπλοῦς συμβιβασμός. Οἱ πιστωταὶ ἐρωτῶνται περὶ τῆς διατηρήσεως ἢ τῆς ἀντικαταστάσεως τῶν ἐκκαθαριστῶν καὶ τῶν ἐλεγκτῶν. Τὸ δὲ δικαστήριον ἀποφασίζει περὶ τῆς διατηρήσεως ἢ τῆς ἀντικαταστάσεως τῶν ἐκκαθαριστῶν.

Πῶς ἐκκαθαρίζεται δὲ τὸ ἐγκαταλειπόμενον ἐνεργητικόν ; Τὸ ἄρθρον 15, ἐδάφ. 2ον τοῦ νόμου τῆς 4 Μαρτίου 1889 λύει τὸ ζήτημα διατάσσον : αἱ ἐργασίαι τῆς χρηματοποιήσεως καὶ διανομῆς τοῦ ἐγκαταλειφθέντος ἐνεργητικοῦ ἐξακολουθοῦσιν ἐνεργούμεναι συμφώνως πρὸς τὰς διατάξεις τοῦ ἁρθρου 541 ἐμπ. κώδικος. Κατὰ τὸ ἄρθρον τοῦτο 541 ἡ ἐκκαθάρισις τοῦ ἐγκαταλειφθέντος ἐνεργητικοῦ γίνεται ὥσπερ ἡ ἐκκαθάρισις τοῦ ἐνεργητικοῦ μετὰ τὴν ἑνωσιν. Ἄρθρ. 529 καὶ ἐπόμε. ἐμπ. κώδικος. Ὅρα ἀριθ. 748 καὶ ἐπόμε.

Ἐξ αὐτῆς τῆς παραπομπῆς γεννᾶται ἓν ζήτημα. Ἡ χρηματοποιήσις τοῦ ἐνεργητικοῦ ἐνεργεῖται ἄρά γε ὑπὸ τοῦ ὀφειλέτου συμπράττοντος τοῦ δικαστικοῦ ἐκκαθαριστοῦ ἢ ὑπὸ τοῦ δικαστικοῦ ἐκκαθαριστοῦ ;

Τὸ σύνηθες ἔργον τοῦ ἐκκαθαριστοῦ εἶναι ἔργον ἐπικουρικόν (ἀριθ. 1048), ἐκ τούτου δὲ θὰ ἤγετό τις νὰ πιστεύσῃ, ὅτι ὁ ὀφειλέτης ὀφείλει νὰ πωλῇ τὰ πράγματα τὰ ἀποτελοῦντα τὸ ἐγκαταλειφθὲν ἐνεργητικόν καὶ νὰ διανέμῃ τὸ τίμημα, ὑποχρεούμενος νὰ ἔχῃ τὴν σύμπραξιν τοῦ ἐκκαθαριστοῦ. Ἀλλ' ἐκ τῆς ὑπὸ τοῦ νόμου τοῦ 1889 γενομένης παραπομπῆς εἰς τοὺς κανόνας τοῦ ἐπὶ ἐγκαταλείψει συμβιβασμοῦ μετὰ τὴν πτώχευσιν φαίνεται ἐξυπακουόμενον,

ὅτι ὁ ἐκκαθαριστὴς ἀναλαμβάνει τὸ ἐνεργὸν ἔργον τοῦ συνδίκου, καὶ χρησιμοποιοεῖ τὸ ἐνεργητικὸν ἄνευ τῆς ἀναμίξεως τοῦ ὀφειλέτου. Ρητέον ἄλλως, ὅτι διὰ τῆς ἐγκαταλείψεως ὁ ὀφειλέτης φαίνεται ἐπαφιέμενος εἰς τοὺς πιστωτάς, ὅπως προβῶσιν οὗτοι εἰς τὴν πώλησιν τῶν πραγμάτων τῶν ἀποτελούντων τὸ ἐγκαταλειφθὲν ἐνεργητικόν, ὃ δὲ ὀφειλέτης δὲν εἶναι εἰς θέσιν νὰ κρατήσῃ τὴν πλάστιγγα ἰσοζυγοῦσαν μεταξὺ τῶν διαφορῶν πιστωτῶν.

Ἐκ τῆς ἐξουσίας τοῦ δικαστικοῦ ἐκκαθαριστοῦ δὲν αἵρεται ἡ διαφορὰ μεταξὺ τῆς περιπτώσεως, καθ' ἣν ὑπάρχει συμβιβασμὸς ἐπὶ ἐγκαταλείψει μετὰ πτώχευσιν, καὶ τῆς περιπτώσεως, καθ' ἣν ὁ ἐπὶ ἐγκαταλείψει συμβιβασμὸς ἔπεται τῇ δικαστικῇ ἐκκαθαρίσει· αἱ ἀνικανότητες τοῦ ὀφειλέτου παραμένουσι μικρότεραι τῶν τοῦ πτωχεύσαντος. Ὅρα ἀριθ. 1126.

1101. Δύναται δὲ νὰ συνομολογηθῇ μετὰ πάντων τῶν πιστωτῶν ὧν ἐξηλέγχθησαν καὶ ἐπεβεβαιώθησαν αἱ πιστώσεις συμφωνίαι τις ἢ συμβιβασμὸς μετὰ τὴν ἑναρξιν τῆς δικαστικῆς ἐκκαθαρίσεως, χωρὶς νὰ τηρηθῶσιν οἱ διατασσόμενοι τύποι. Ἡ πράξις αὕτη καλεῖται ἐνίοτε ἐπὶ πτωχεύσεως ἐξώδικος συμβιβασμὸς μετὰ πτώχευσιν. Κατὰ τινὰ νομολογίαν, ἣν ἐπεκρίναμεν ἀνωτέρω (ἀριθ. 666 καὶ 667), τοιοῦτος συμβιβασμὸς δίδει πέρας εἰς τὴν πτώχευσιν. Τὸ ἄρθρον 16 τοῦ νόμου τοῦ 1889 λύει τὸ ζήτημα ἀντιθέτως ὥς πρὸς τὴν περίπτωσιν τῆς δικαστικῆς ἐκκαθαρίσεως, διατάσσον· εἶναι ἄκυρος καὶ ἄνευ ἀποτελέσματος τόσοι ὥς πρὸς τὰ ἐνδιαφερόμενα μέρη, ὅσοι καὶ ὥς πρὸς τοὺς τρίτους πᾶσα συμφωνία ἢ συμβιβασμὸς ὅστις μετὰ τὴν ἑναρξιν τῆς δικαστικῆς ἐκκαθαρίσεως δὲν ἤθελον ὑπογραφῇ κατὰ τοὺς ἀνωτέρω διαγραφομένους ὅρους.

Ὑπεστηρίχθη ἐν τούτοις, ὅτι ἡ διάταξις αὕτη δὲν ἐφαρμόζεται εἰ μὴ μόνον εἰς τὰς συμφωνίας τὰς συνομολογουμένας μετὰ τινων ἐκ τῶν πιστωτῶν κατὰ πλειονοψηφίαν, διότι οὐδεὶς ὑπάρχει λόγος νὰ μὴ παραγάγῃ τὰ ἀποτελέσματά των αἱ συμβάσεις αἱ συνομολογούμεναι μετὰ πάντων τῶν πιστωτῶν (1).

(1) Boistel, Précis de Droit commercial, Supplément σελ. 1207. Rivière, Commentaire de la loi sur la liquidation judiciaire ἀριθ. 315.

Ἄλλ' ἡ γνώμη αὕτη δὲν δύναται νὰ γίνη δεκτὴ, τὸ δὲ ἄρθρον 16 τοῦ νόμου τοῦ 1889 δὲν δύναται νὰ ἀναφέρηται εἰ μὴ εἰς τοὺς συμβιβασμοὺς ἢ συμφωνίας τὰς συνομολογουμένως μετὰ πάντων τῶν πιστωτῶν ὧν ἐξηλέγχθησαν καὶ ἐβεβαιώθησαν αἱ πιστώσεις (1). Τῷ ὄντι οἴκοθεν ἐννοεῖται, ὅτι ἡ συμφωνία ἢ συνομολογηθεῖσα μόνον μετὰ μερίδος μόνον τῶν πιστωτῶν μόνον κατὰ τοῦτων δύναται νὰ ἀντιταχθῇ.

Τὸ ζήτημα τοῦτο κέκτῃται μεγάλῃν σπουδαιότητα. Διότι, ἐὰν παραδεχθῶμεν τὴν τελευταίαν τυχὴν λύσιν, δὲν δυνάμεθα νὰ μὴ ἐπεκτείνωμεν αὐτὴν εἰς τὸν μετὰ πτώχευσιν ἐξώδικον συμβιβασμὸν (*concordat amiable*). Δὲν βλέπομεν διατί τοιοῦτος συμβιβασμὸς νὰ συγχωρῇται μετὰ πτώχευσιν καὶ ὅχι καὶ μετὰ δικαστικὴν ἐκκαθάρισιν. Ὅρα ἀριθ. 667.

1102. Ἑνώσις. — Ἐν ταῖς διαφόροις περιπτώσεσι καθ' ἃς ἐπέρχεται ἑνώσις μετὰ πτώχευσιν χωρεῖ ἑνώσις καὶ μετὰ δικαστικὴν ἐκκαθάρισιν.

Ἐπελθούσης ἐνώσεως μετὰ δικαστικὴν ἐκκαθάρισιν, τὸ ἐμποροδικεῖον ὀφείλει νὰ ἐξετάσῃ, ἂν συμφέρει νὰ δικτηρηθῇ ἡ δικαστικὴ ἐκκαθάρισις ἢ νὰ κηρυχθῇ ἡ πτώχευσις. Ἡ περίπτωσις τῆς ἐνώσεως εἶναι τῷ ὄντι μία τῶν περιπτώσεων δικαστικῆς μετατροπῆς τῆς δικαστικῆς ἐκκαθάρσεως εἰς πτώχευσιν (Νόμος τῆς 4 Μαρτίου 1889, ἄρθρ. 19, § 1, 2ον). Ὅρα ἀριθ. 1112.

Πρὸς τοῦτο τὸ σχέδιον ὑπέστη τροποποιήσεις κατὰ τὴν διεξαγωγὴν τῶν κοινοβουλευτικῶν συζητήσεων. Ἡ Βουλὴ εἶχε παραδεχθῇ, ὅτι τὸ γεγονὸς καὶ μόνον τῆς μὴ ἐπιτεύξεως τοῦ συμβιβασμοῦ συνεπήγετο κατ' ἀνάγκην τὴν κήρυξιν τῆς πτωχεύσεως, καὶ ἐπομένως ὅτι δὲν ἠδύνατο νὰ γίνη ἑνώσις μετὰ δικαστικὴν ἐκκαθάρισιν. Ἀλλ' ἡ Γερουσία ἀπέκρουσε δικαίως τὸ αὐστηρὸν τοῦτο σύστημα. Ἐνδέχεται ἔμπορός τις νὰ εἶναι καθ' ὅλα ἄξιος τοῦ εὐεργετήματος τῆς δικαστικῆς ἐκκαθάρσεως καὶ νὰ μὴ τύχῃ συμβιβασμοῦ εἴτε ἐνεκα ἀνυπερβλήτου ἀντιτάσεως κεχολωμένου τινὸς ἢ ἀπαιτητικοῦ πιστωτοῦ, εἴτε διότι ὁ ὀφειλέτης καταστραφεῖς ἐξ αἰτίας τρίτου τινὸς ἀπεποιήθῃ νὰ ἀναλάβῃ ὑποχρεώσεις τὰς ὁποίας γινώ-

(1) Ἐμποροδικεῖον τῆς Avesnes, 14 Ἰανουαρίου 1891, La Loi τῆς 4 Φεβρουαρίου 1891.

σκει· ὅτι δὲν θέλει δυνηθῇ νὰ ἐκπληρώσῃ. Ὑπὸ τριαύτας περιστάσεις οὐδεὶς ὑπάρχει λόγος ὅπως στερήσωμεν τὸν ὀφειλέτην τοῦ εὐεργετήματος τῆς δικαστικῆς ἐκκαθάρσεως κηρύττοντες αὐτὸν εἰς κατὰστασιν πτωχεύσεως.

Πῶς δὲ ἐνεργοῦνται, ὑπαρχούσης ἐνώσεως ἡ ἐκκαθάρσις καὶ αἱ διανομαὶ μεταξὺ τῶν πιστωτῶν, ἐὰν τὴν ἔνωσιν δὲν παρκαλουθήσῃ ἡ κήρυξις τῆς πτωχεύσεως ἢ τοῦναντίον κηρυχθῇ ἡ πτωχευσις; Ὁ νόμος τοῦ 1889 λύει τὸ ζήτημα τοῦτο κατὰ τρόπον ἐλαττωματικὸν περὶ τὴν ἀκρίβειαν.

1103. *Μὴ κηρυχθείσῃ τῆς πτωχεύσεως, κατὰ τὸ ἄρθρον 19, § 1-2ον τοῦ νόμου τῆς 4 Μαρτίου 1889, ἡ δικαστικὴ ἐκκαθάρσις ἐξακολουθεῖ μέχρι τῆς χρηματοποιήσεως καὶ τῆς διανομῆς τοῦ ἐνεργητικοῦ, αἵτινες θέλουσι γίνεαι συμφώνως πρὸς τὰς διατάξεις τοῦ δευτέρου ἐδαφίου τοῦ ἄρθρου 15 τοῦ νόμου τούτου. Αἱ διατάξεις τοῦ ἄρθρου τούτου εἶναι ἐκεῖναι, δυνάμει τῶν ὁποίων ἐν περιπτώσει συμβιβασμοῦ ἐπὶ ἐγκαταλείψει τοῦ ἐνεργητικοῦ ἐνεργοῦνται αἱ ἐργασίαι τῆς χρηματοποιήσεως καὶ τῆς διανομῆς τοῦ ἐγκαταλειφθέντος ἐνεργητικοῦ, συμφώνως πρὸς τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 541 τοῦ ἐμπ. κώδικος, ἐξ οὗ ἐξυπακούεται, ὅτι πρέπει νὰ συμμορφωθῶμεν πρὸς τὰ περὶ τῆς περιπτώσεως τῆς ἐνώσεως ἄρθρα 529 καὶ ἐπόμε. τοῦ ἐμπ. κώδικος. Οὕτω, ὥσπερ ὁ σύνδικος προβαίνει ὁ ἴδιος εἰς τὰς ἐργασίας τῆς χρηματοποιήσεως καὶ τῆς διανομῆς, οὕτως ὁ ἐκκαθαριστής, ὅταν ἐπέρχεται ἔνωσις καὶ ὁ ὀφειλέτης διατηρῇ τὸ εὐεργέτημα τῆς δικαστικῆς ἐκκαθάρσεως, ἀναλαμβάνει ἔργον ἐνεργόν, προβαίνει εἰς τὰς ἐργασίας ταύτας, μὴ περιοριζόμενος εἰς τὴν μετὰ τοῦ ὀφειλέτου σύμπραξιν ⁽¹⁾. Ὅρα ἀνάλλ. ὡς πρὸς τὴν περίπτωσιν συμβιβασμοῦ ἐπὶ ἐγκαταλείψει, ἀριθ. 1100.*

Τοῦτο ἐφαρμόζεται οὐ μόνον εἰς τὰς πωλήσεις καὶ εἰς τὰς διανομὰς, ἀλλ' ἐν γένει εἰς πάσας τὰς εἰσὰς δῆποτε φύσεως πράξεις τὰς συναφεῖς πρὸς τὴν ἐκκαθάρσιν, ἰδίᾳ δὲ εἰς τὰς ἀγωγὰς ἢ ἐνάσκησις αὐτῶν ἀνήκει εἰς τὸν ἐκκαθαριστήν ⁽²⁾.

(1-2) Πρωτοδικεῖον τοῦ Σηκουάνα (δικαστικὸν Συμβούλιον), 3 Ἰουλίου 1895, le Droit τῆς 22 Σεπτεμβρίου 1895· Πρωτοδικεῖον τῆς Evreux, 5 Αὐγούστου 1896, Journal des faillites, 1897, σελ. 86 (ἐν τῇ ὑποθέσει ἐφ' ἧς ἡ ἀπόφασις αὕτη ὁ δικαστικὸς ἐκκαθαριστής εἶχεν ἐγείρει ἀγωγὴν περὶ διανομῆς).

1104. *Ἐάν*, τὸ ὑναντίον, μετὰ τὴν ἀπόρριψιν τοῦ συμβιβασμοῦ, κηρυχθῇ ἡ πτώχευσις, ἐνεργοῦνται τὰ τῶν ἄρθρων 529 καὶ ἐπομένων τοῦ ἐμπορικοῦ κώδικος (Νόμος τῆς 4 Μαρτίου 1889, ἄρθρ. 19 § 1 2ον). Τῷ ὄντι ὁ εἰδικὸς νόμος τοῦ 1889 καταντᾷ νὰ παραπέμπῃ εἰς τὰ αὐτὰ ἄρθρα, ἀδιαφόρως ἂν διατηρεῖται ἡ δικαστικὴ ἐκκαθάρισις ἢ ἐκηρύχθῃ ἡ πτώχευσις, ὡς εἴπομεν (ἀριθ. 1103), διότι ἡ παραπομπὴ εἰς τὸ ἄρθρον 541 ἐμπ. κώδικος καταντᾷ ἐμμέσως εἰς παραπομπὴν εἰς τὰ ἄρθρα 529 καὶ ἐπόμε. ἐμπ. κώδικος, εἰς ᾧ ἀναφέρεται τὸ ἄρθρον 541 ρητῶς. Θὰ ἦτο προτιμότερον νὰ μὴ γίνῃ χρῆσις δύο διαφόρων τύπων (formules) καταληγόντων εἰς τὸ αὐτό.

1105. Ἐν τούτοις δὲν πρέπει νὰ νομίζωμεν, ὅτι ὑπάρχει ἀπολύτως πλήρης ταυτότης μετὰ τῆς περιπτώσεως, καθ' ἣν μετὰ τὴν ἔνωσιν διασώζεται ἡ δικαστικὴ ἐκκαθάρισις, καὶ τῆς περιπτώσεως, καθ' ἣν τὴν ἔνωσιν παρακολουθεῖ ἡ κήρυξις τῆς πτωχεύσεως. Ἡ ταυτότης ὑπάρχει μόνον ὡς πρὸς τοὺς κανόνας τοὺς ἐφαρμοζομένους εἰς τὴν χρηματοποίησιν τοῦ ἐνεργητικοῦ καὶ εἰς τὰς διανομὰς. Ἀλλὰ καθόσον ἀφορᾷ τὴν προσωπικὴν κατάστασιν τοῦ ὀφειλέτου, ὑπάρχουσι σπουδαῖαι διαφοραί.

Καὶ ἐν πρώτοις εἶναι πρόδηλον, ὅτι καθόσον ἀφορᾷ τὴν προσωπικὴν ὑπόληψιν, εἶναι προτιμότερον διὰ τὸν ὀφειλέτην νὰ διατηρήσῃ τὸ εὐεργέτημα τῆς μετὰ ἔνωσιν δικαστικῆς ἐκκαθάρισεως. Ἀλλὰ δὲν εἶναι τοῦτο μόνον· ἡ δικαστικὴ ἐκκαθάρισις ἐπάγεται ἀνικανότητας ὀλιγωτέρας καὶ ἥττον σοβαρὰς ἢ ἡ πτώχευσις. Ὅρα νόμον τῆς 4 Μαρτίου 1889, ἄρθρ. 21 καὶ ἀριθ. 1126.

1106. Διατηρηθείσης τῆς δικαστικῆς ἐκκαθάρισεως μετὰ ἔνωσιν, οἱ ἐκκαθαρισταὶ ὀφείλουσι νὰ λογοδοτήσωσι μετὰ τὸ πέρασ τῶν διανομῶν ἐν συνελεύσει τῶν πιστωτῶν, — τῇ καὶ τελευταίᾳ — συγκαλουμένη ὑπὸ τοῦ εἰσηγητοῦ, παρόντος τοῦ ὀφειλέτου ἢ προσηκόντως κλητευθέντος (ἄρθρ. 537 ἐμπ. κώδ.). Μετὰ τὴν λήξιν τῆς συνελεύσεως ταύτης ἡ ἔνωσις διαλύεται αὐτοδικαίως.

Κηρύχθεισης τῆς πτωχεύσεως, εἰς τὴν τελευταίαν ταύτην συνέλευσιν ὀφείλουσιν οἱ πιστωταὶ νὰ γνωμοδοτήσωσι περὶ τοῦ συγγνωστοῦ ἢ μὴ τοῦ πτωχεύσαντος, καὶ τὸ δικαστήριον ἀποφαίνεται ἂν ὁ πτωχεύσας εἶναι συγγνωστὸς ἢ μὴ (ἄρθρ. 538 καὶ 539 ἐμπ. κώδ.). Ἡ κήρυξις τοῦ πτωχεύσαντος ὡς συγγνωστοῦ, ὡς ἐκ τῆς

ὁπείας ἡδύνατο οὗτος νὰ διαφύγῃ τὴν προσωπικὴν κράτησιν (ἄρθρ. 534 ἐμπ. κώδ.), ἡθικὴν μόνον ἔχει σημασίαν ἀπὸ τῆς καταργήσεως τοῦ ἐκτελεστικοῦ τούτου μέσου ἐπὶ τε ἀστικῶν καὶ ἐμπορικῶν ὑποθέσεων. Ὅρα ἀριθ. 726 καὶ ἐπομ.

Ἀλλὰ παρίσταται ἄρα γε λόγος νὰ ἐξετασθῇ τὸ ζήτημα τοῦ συγγνωστοῦ τοῦ πτωχεύσαντος, ὅταν παρὰ τὴν ἔνωσιν διατηρῇ οὗτος τὸ εὐεργέτημα τῆς δικαστικῆς ἐκκαθαρίσεως ; Ἐπειδὴ οὐδεμία ὑπάρχει διάταξις ἐν τῷ νόμῳ τοῦ 1889 ἀποκλείουσα τὸ συγγνωστὸν ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει, δύναται τις νὰ ὑποστηρίξῃ, ὅτι συγχωρεῖται κατ' ἐφαρμογὴν τοῦ γενικοῦ κανόνος τοῦ ἄρθρου 24 τοῦ νόμου τούτου· ἀλλ' ἡ γνώμη αὕτη φαίνεται ἀποκρουστέα. Ὑπάρχει τι τὸ ἀσυμβίβαστον μεταξὺ τῆς δικαστικῆς ἐκκαθαρίσεως καὶ τοῦ συγγνωστοῦ· ἀπορρέει αὕτη ἐκ τοῦ ὅτι διὰ τὸν ὀφειλέτην ἡ κήρυξις αὐτοῦ ὡς συγγνωστοῦ οὐδὲν παρουσιάζει τὸ ἐνδιαφέρον ἅμα ὡς ἀπολαύη οὗτος τοῦ εὐεργετήματος τῆς δικαστικῆς ἐκκαθαρίσεως· διότι ἡ δικαστικὴ ἐκκαθάρισις ἐνέχει τὴν σημασίαν, ὅτι οὐδὲν τὸ σπουδαῖον ἔχει τις νὰ μεμφθῇ αὐτόν (1).

1107. *Παῦσις ἐργασιῶν δι' ἀνεπάρκειαν ἐνεργητικοῦ.*—Οὐδεμία ὑπάρχει ἐν τῷ νόμῳ τῆς 4 Μαρτίου 1889 διάταξις ὑπαινισσομένη, ὅτι εἶναι δυνατόν νὰ ἐπέλθῃ παῦσις τῶν ἐργασιῶν τῆς δικαστικῆς ἐκκαθαρίσεως δι' ἀνεπάρκειαν ἐνεργητικοῦ. Πάντως ὁμως ἡ παραπομπὴ τοῦ ἄρθρου 24 τοῦ νόμου τοῦ 1889 εἰς τοὺς κανόνας τῆς πτωχεύσεως ἀρκεῖ, ὅπως ἀποδῇ δυνατὴ ἡ παῦσις τῶν ἐργασιῶν δι' ἀνεπάρκειαν ἐνεργητικοῦ (2) (3).

(1) Ὅρα σύμφωνον, *Journal des faillites*, 1891, σελ. 240.

(2) *Rivière*, *Commentaire de la loi sur la liquidation judiciaire* ἀριθ. 390.

(3) Στατιστικὴ. — Ἐν τῇ πράξει πολλαὶ δικαστικαὶ ἐκκαθαρίσεις καταλήγουσιν εἰς ἀποφάσεις κηρυττούσας τὴν παῦσιν τῶν ἐργασιῶν αὐτῶν δι' ἀνεπάρκειαν ἐνεργητικοῦ. Κατὰ τὸν ἐπίσημον ἀπολογισμὸν τῆς ἀστικῆς καὶ ἐμπορικῆς δικαιοσύνης (*compte rendu officiel de la justice civile et commerciale*), αἱ παύσεις τῶν ἐργασιῶν τῶν δικαστικῶν ἐκκαθαρίσεων ἀνῆλθον εἰς 384 ἐν ἔτει 1890, εἰς 445 ἐν ἔτει 1891, εἰς 469 ἐν ἔτει 1892, εἰς 562 ἐν ἔτει 1893, εἰς 418 ἐν ἔτει 1894 καθ' ὅλην τὴν Γαλλίαν.

Δύο ὁμῶς πραγματικῆς φύσεως παρατηρήσεις τυγχάνουσιν ἀναγκαῖαι.

α. Ἡ παῦσις τῶν ἐργασιῶν δι' ἀνεπάρκειαν ἐνεργητικοῦ δέον νὰ εἶναι καὶ εἶναι πράγματι σπανιωτέρα ἐπὶ δικαστικῆς ἐκκαθαρίσεως ἢ ἐπὶ πτωχεύσεως. Τῷ ὄντι ἡ κήρυξις τῆς δικαστικῆς ἐκκαθαρίσεως δέον νὰ παρακολουθῇ ἐκ τοῦ συνεγγυς τὴν παῦσιν τῶν πληρωμῶν, οὕτω δὲ τὸ ἐνεργητικὸν συνήθως δὲν ἀπόλλυται, ὡς συμβαίνει τοῦτο πολλάκις, ὅταν ὁ ὀφειλέτης ἐν παθητικῇ διατελῶν καταστάσει ἐν τῇ ἐμπορίᾳ του προσπαθῇ δι' ὅλων τῶν μέσων νὰ στηριχθῇ ἐπὶ μακρότερον κατὰ τὸ δυνατόν χρόνον καὶ κηρύσσηται ἔπειτα εἰς κατάστασιν πτωχεύσεως.

β. Ἐπερχομένης παύσεως τῶν ἐργασιῶν δι' ἀνεπάρκειαν ἐνεργητικοῦ κατόπιν κηρύξεως τῆς δικαστικῆς ἐκκαθαρίσεως, ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ κηρύσσεται ἡ πτώχευσις. Ὁ ὀφειλέτης εἶναι κατὰ πᾶσαν πιθανότητα ἐν πταίσματι, ἅτε μὴ καταθέσῃς ἐντὸς δέκα πέντε ἡμερῶν ἀπὸ τῆς παύσεως τῶν πληρωμῶν τὸν ἰσολογισμόν του· ἔχομεν ἐνταῦθα δυνητικὴν αἰτίαν μετατροπῆς τῆς δικαστικῆς ἐκκαθαρίσεως εἰς πτώχευσιν (Νόμος τοῦ 1889, ἄρθρ. 19, § 1, 1ον). Ἐν πάσῃ περιπτώσει, τῶν ἐργασιῶν ἀναστέλλομένων, δὲν ὑπάρχει συμβιβασμός, τοῦτο δὲ ἀρκεῖ, ὅπως δυνηθῇ τὸ δικαστήριον νὰ κηρύξῃ τὴν πτώχευσιν (Νόμ. τῆς 4 Μαρτίου 1889, ἄρθρ. 19, § 1, 2ον) ⁽¹⁾.

1108. Ἡ παῦσις δι' ἀνεπάρκειαν ἐνεργητικοῦ δὲν δίδει πέρας εἰς τὴν δικαστικὴν ἐκκαθάρισιν ὡς οὐδὲ εἰς τὴν πτώχευσιν· ἀπλῶς ἀναστέλλει τὰς ἐργασίας τῆς ἐκκαθαρίσεως ⁽²⁾. Ἀλλὰ τὰ ἀποτελέσματα τῆς δικαστικῆς ἐκκαθαρίσεως ἐξακολουθοῦσι παραγόμενα ἐκτὸς τῆς ἀναστολῆς τοῦ δικαιώματος ἀτομικῆς καταδιώξεως. Κατὰ συνέπειαν ὁ ὀφειλέτης καὶ μετὰ τὴν παῦσιν τῶν ἐργασιῶν τῆς δικαστικῆς ἐκκαθαρίσεως δι' ἀνεπάρκειαν ἐνεργητικοῦ δὲν δύναται μήτε νὰ συνάψῃ νέα χρέη μήτε νὰ ἐνεργήσῃ ἀπαλλοτριώσεις δυναμένας νὰ ἀντιταχθῶσι κατὰ τῆς ὁμάδος τῶν πιστωτῶν. Πρβλ. ἀριθ. 766 καὶ ἐπομ.

(1) Ἡ κήρυξις τῆς πτωχεύσεως δὲν εἶναι ὑποχρεωτικὴ διὰ τὸν ἀπλούστατον λόγον, ὅτι ὑπάρχει παῦσις τῶν ἐργασιῶν δι' ἀνεπάρκειαν ἐνεργητικοῦ. Πρβλ. *Journal des faillites*, 1889, σελ. 503· 1893, σελ. 521.

(2) Ἐφ. τῆς Douai, 9 Μαρτίου 1893, D. 1894. 2. 369.

1109. Ἡ ἀπόφασις περὶ παύσεως τῶν ἐργασιῶν δύναται νὰ ἀνακληθῇ, καθάπερ ἐπὶ πτωχεύσεως, ἐὰν ἀποδειχθῇ, ὅτι ὑπάρχουσι χρήματα ἱκανὰ πρὸς ἐξακολούθησιν τῶν ἐργασιῶν τῆς δικαστικῆς ἐκκαθαρίσεως, ἐπὶ τῇ αἰτήσῃ πιστωτοῦ τινος ἢ τοῦ ἐκκαθαριστοῦ. Δύναται μάλιστα καὶ αὐτεπαγγέλτως νὰ προβῇ τὸ δικαστήριον εἰς τὴν ἀνάκλησιν. Ὅρα ἀριθ. 780.

1110. ΜΕΤΑΤΡΟΠΗ ΤΗΣ ΔΙΚΑΣΤΙΚΗΣ ΕΚΚΑΘΑΡΙΣΕΩΣ ΕΙΣ ΠΤΩΧΕΥΣΙΝ. — Ἡ κήρυξις τῆς δικαστικῆς ἐκκαθαρίσεως εἶναι ἔνδεξις εὐνοίας πρὸς τοὺς ἐμπόρους τοὺς κρινομένους ἀξίους τῆς καταστάσεως ταύτης τῆς ἥττον αὐστηρᾶς τῆς πτωχεύσεως. Τὸ δικαστήριον, καθ' ὃν χρόνον εἰσάγεται ἐνώπιον αὐτοῦ ἡ αἵτησις τοῦ ὀφειλέτου, δὲν ἀποφασίζει πάντοτε ἐν πλήρει ἐπιγνώσει τῶν πραγμάτων, διότι στερεῖται τῶν ἀναγκαίων διαφωτιστικῶν στοιχείων. Ἡ ἀληθὲς τῶν πραγμάτων κατὰστασις δὲν δύναται νὰ γνωσθῇ, εἰ μὴ κατὰ τὴν διαξαγωγὴν τῆς ἐκκαθαρίσεως συνεπείᾳ τῆς ἐξετάσεως τῶν βιβλίων καὶ τῶν γεγονότων. Ἐὰν αἱ περιστάσεις εἶναι τοιαῦται, ὥστε τὸ εὐεργέτημα τῆς δικαστικῆς ἐκκαθαρίσεως νὰ μὴ ἐχορηγεῖτο ἐν τῇ περιπτώσει ἥσαν αὗται γνωσταί, θὰ ἦτο παράλογον νὰ μὴ δύναται νὰ ἀνακληθῇ τὸ εὐεργέτημα. Διὸ ὁ νόμος τοῦ 1889 παραδέχεται, ὅτι ἡ πτώχευσις δύναται νὰ κηρυχθῇ, ὅτι ἡ δικαστικὴ ἐκκαθάρισις δύναται, νὰ μετατραπῇ εἰς πτώχευσιν. Ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει ἡ δικαστικὴ ἐκκαθάρισις, καταλήγουσα εἰς τὴν πτώχευσιν, δὲν λαμβάνει οὐδεμίαν τῶν ἀνωτέρω ἐκτεθεισῶν λύσεων· ἡ πτώχευσις δὲ δύναται, ὑποκαθισταμένη εἰς τὴν δικαστικὴν ἐκκαθάρισιν, νὰ ἀγάγῃ, κατὰ τὰς περιστάσεις, εἰς ἀπλοῦν συμβιβασμόν, εἰς συμβιβασμόν ἐπὶ ἐγκαταλείψει ἢ εἰς ἔνωσιν.

Ἐν σχέσει πρὸς τὴν μετατροπὴν τῆς δικαστικῆς ἐκκαθαρίσεως εἰς πτώχευσιν τρία γενικὰ ζητήματα πρόκεινται εἰς λύσιν : 1ον *Εἰς τίνας περιπτώσεις εἶναι δεκτὴ ἡ μετατροπὴ αὕτη ;* 2ον *Μέχρι τίτος στιγμῆς δύναται νὰ γίνῃ ;* 3ον *Ποῖα ἀποτελέσματα παράγει ἡ ὑποκατάστασις τῆς πτωχεύσεως εἰς τὴν δικαστικὴν ἐκκαθάρισιν ;*

1111. 1ον *Περιπτώσεις μετατροπῆς τῆς δικαστικῆς ἐκκαθαρίσεως εἰς πτώχευσιν.* — Ἡ πτώχευσις τοῦ ἐν δικαστικῇ ἐκκαθαρίσει

ὀφειλέτου κηρύσσεται εἴτε ἐν τῇ ἐπιδιώξει πιστωτῶν ἐνεργούντων ἀτομικῶς ⁽¹⁾, εἴτε ἐξ ἐπαγγέλματος (Νόμος τῆς 4 Μαρτίου 1889, ἄρθρ. 19 ἐν ἀρχῇ). Ἐπειδὴ δὲ οἱ πιστωταὶ ἀντιπροσωπεύονται ὑπὸ τοῦ ὀφειλέτου ἐνεργούντος τῇ συμπράξει τοῦ ἐκκαθαριστοῦ, κήρυξις τῆς πτωχεύσεως θὰ ἡδύνατο νὰ ζητηθῇ ὑπ' αὐτῶν, ἢ καὶ ὑπὸ μόνου τοῦ ἐκκαθαριστοῦ ⁽²⁾. Ἐννοεῖται οἷκοθεν, ὅτι ὁ ὀφειλέτης οὐδέποτε εἶναι διατεθειμένος νὰ ζητήσῃ τὴν μετατροπὴν, καὶ ὅτι εὐρισκόμεθα οὕτω πάντοτε ἐνώπιον τῆς ἀποποιήσεως τοῦ ὀφειλέτου, ὥς ἐκ τοῦ ὁποίου δύναται ὁ δικαστικὸς ἐκκαθαριστὴς νὰ ὑποβάλῃ μόνος τοῦ αἵτησιν περὶ μετατροπῆς (ἄριθ. 1061).

Ἡ μετατροπὴ ἢ ἐπαγομένη κήρυξιν τῆς πτωχεύσεως μόνον ἐξ ἀποφάσεως δικαστικῆς δύναται ν' ἀπορρεύσῃ. Πλὴν τούτου αἱ περιπτώσεις μετατροπῆς ἀπαριθμοῦνται περιοριστικῶς ὑπὸ τοῦ νόμου (Νόμος τοῦ 1889, ἄρθρ. 19) ⁽³⁾.

Ἡ μετατροπὴ διατάσσεται εἰς δύο κατηγορίας διακεκριμένων περιπτώσεων· κατὰ λόγον τῆς φύσεως τῶν βεβαιωμένων γεγόνотων εἶναι αὐτὴ δυνητικὴ ἢ ὑποχρεωτικὴ διὰ τὸ δικαστήριον.

Ἐννοεῖται οἷκοθεν, ὅτι ἡ ἀπόφασις πρέπει νὰ δημοσιεύηται ὡς πᾶσα ἀπόφασις κηρύττουσα πτώχευσιν (ἄρθρ. 442, ἐμπ. κώδ.).

1112. *Περιπτώσεις δυνητικῆς μετατροπῆς τῆς δικαστικῆς ἐκκαθαρίσεως εἰς πτώχευσιν.* — Τὸ ἄρθρον 19 ἀναγράφει δύο περιπτώσεις καθ' ἃς τὸ δικαστήριον δύναται νὰ κηρύξῃ τὴν πτώχευσιν.

1ον Συμβαίνει τοῦτο, ὅταν ἀναγνωρίζεται, ὅτι ἡ περὶ δικαστι-

(1) Ἐπειδὴ δὲ ὁ νόμος οὐδεμίαν ποιεῖται διάκρισιν, ὑφίσταται τὸ ἀτομικὸν δικαίωμα τῶν πιστωτῶν, οἷαδὴποτε καὶ ἀνεῖναι ἡ αἰτία δι' ἣν ζητεῖται ἡ μετατροπὴ. Οὕτω δὲν δυνάμεθα νὰ ἀποποιηθῶμεν εἰς πιστωτὴν τὸ δικαίωμα τοῦ αἰτῆσαι τὴν κήρυξιν τῆς πτωχεύσεως ἕνεκα ἀκυροτήτων πράξεων τοῦ ὀφειλέτου ἀπαγγελθεισῶν δυνάμει τῶν ἄρθρων 446 καὶ ἐπομ. τοῦ ἐμπ. κώδικος ἐπὶ τῇ προφάσει, ὅτι αἱ ἀκυρότητες μόνον ἐν ὀνόματι τῆς δμάδος δύνανται νὰ ζητηθῶσι. Διότι δὲν πρόκειται περὶ κηρύξεως μιᾶς τῶν ἀκυροτήτων τούτων, ἀλλὰ περὶ ἐξαγωγῆς μιᾶς συνεπειᾶς τῆς ἀπαγγελ- λούσης αὐτὴν ἀποφάσεως. Ὅρα σύμφωνον Ἐμποροδικεῖον τοῦ Arras, 1ης Μαρτίου 1891, le Droit τῆς 22 Αὐγούστου 1891.

(2) Ἐφ. τοῦ Bordeaux, 22 Ἰουνίου 1892. D. 1894 2. 37.

(3) Ἐμποροδικεῖον τοῦ Σηκουάνα, 22 Ἰουνίου 1889, La Loi τῆς 14 Ἰουλίου 1889.

κῆς ἐκκαθαρίσεως αἰτησις δὲν ὑπεβλήθη ἐντὸς δέκα πέντε ἡμερῶν ἀπὸ τῆς παύσεως τῶν πληρωμῶν. Τὸ δικαστήριον, κάλλιον πληροφορούμενον περὶ τῆς ἐποχῆς τῆς παύσεως τῶν πληρωμῶν ἢ καθ' ὃν χρόνον ὑπεβλήθη πρὸς αὐτὸ ἡ αἴτησις περὶ δικαστικῆς ἐκκαθαρίσεως, δύναται νὰ πεισθῇ, ὅτι ὁ ὀφειλέτης ἤργησεν ὑπερβαλόντως ν' ἀποκαλύψῃ τὴν δυσχερῆ οἰκονομικὴν κατάστασίν του. Ἀλλὰ τὸ δικαστήριον δὲν ὑποχρεοῦται νὰ κηρύξῃ τὴν πτώχευσιν ἐπὶ μόνῳ τῷ λόγῳ τῆς βεβαιώσεως, ὅτι ἡ αἴτησις ὑπεβλήθη μετὰ παρέλευσιν τῶν δέκα πέντε ἡμερῶν ἀπὸ τῆς ἐποχῆς τῆς παύσεως τῶν πληρωμῶν. Δύναται νὰ ἐκτιμῇ κατὰ τὰς περιστάσεις, ἂν ὁ ὀφειλέτης ὠλιγόωρησεν ἢ μὴ περὶ τὴν ὑποχρέωσίν του ταύτην.

Εἴπομεν ἐν τοῖς ἀνωτέρω (ἀριθ. 102²), ὅτι ἐκ τοῦ παρεχομένου ἐνταῦθα εἰς τὸ δικαστήριον δικαιώματος πρέπει νὰ συμπεράνωμεν, ὅτι καὶ ἐν τῇ ἀρχῇ ἀκόμη, κατὰ τὴν ὑποβολὴν τῆς αἰτήσεως, δύναται τοῦτο νὰ χορηγήσῃ τὸ εὐεργέτημα τῆς δικαστικῆς ἐκκαθαρίσεως εἰς τὸν ὀφειλέτην, καὶ ἂν ἀκόμη ἄφησεν οὗτος νὰ παρέλθῃ ἡ ἀπὸ τῆς παύσεως τῶν πληρωμῶν δεκαπενθήμερος προθεσμία χωρὶς νὰ καταθέσῃ τὸν ἰσολογισμόν του.

2ον. Ἐπίσης δύναται τὸ δικαστήριον νὰ κηρύξῃ τὴν πτώχευσιν, ἐὰν ὁ ὀφειλέτης δὲν τύχῃ συμβιβασμοῦ. Τοῦτο περιλαμβάνει πάσας τὰς ὑποθέσεις, καθ' ἃς δὲν γίνεται συμβιβασμός, ἀδιαφόρως ἂν διότι δὲν συνεκεντρώθησαν αἱ δύο ἀπαιτούμεναι πλειονοψηφαίαι, ἢ διότι ὁ διὰ τῶν δύο πλειονοψηφειῶν ψηφισθεὶς συμβιβασμός δὲν ἐπεκυρώθη.

Ὁ νόμος τοῦ 1889 παρεδέξατο τὴν κήρυξιν τῆς πτωχεύσεως ἀπλῶς δυνητικὴν ἐν περιπτώσει μὴ ἐπιτεύξεως συμβιβασμοῦ διὰ τοὺς ἀνωτέρω (ἀριθ. 1102) ἐκτεθέντας λόγους (ἀριθ. 1102).

1113. *Περίπτωσις ὑποχρεωτικῆς μετατροπῆς τῆς δικαστικῆς ἐκκαθαρίσεως εἰς πτώχευσιν* ⁽¹⁾. Κατὰ τὸ ἄρθρον 19 τοῦ νόμου

(1) Ἀκυρ. 5 Ἰουνίου 1893. S. καὶ Journal du Palais 1895. 1. 501. D. 1894. 1. 47. Ἡ ἀπόφασις αὕτη περιέχει τὴν διάκρισιν μεταξὺ τῶν περιπτώσεων ὑποχρεωτικῆς καὶ τῶν περιπτώσεων δυνητικῆς μετατροπῆς, ἥτις ἄλλως ἀπορρέει ἐναργέστατα ἐκ τοῦ ἁρθρου 19 τοῦ νόμου τῆς 4 Μαρτίου 1885.

τῆς 4 Μαρτίου 1889 ἡ κήρυξις τῆς πτωχεύσεως εἶναι ὑποχρεωτική εἰς τέσσαρας περιπτώσεις.

1ον Τὸ δικαστήριον κηρύσσει τὴν πτώχευσιν τοῦ ἐν δικαστικῇ ἐκκαθαρίσει ὀφειλέτου, εἰὰν μετὰ τὴν παῦσιν τῶν πληρωμῶν ἢ κατὰ τὰς δέκα προηγουμένας αὐτῆς ἡμέρας ὁ ὀφειλέτης συνωμολόγησέ τινα τῶν ἐν τοῖς ἄρθροις 446, 447, 448 καὶ 449 τοῦ ἐμπ. κώδικος μνημονευομένων πράξεων, ἀλλὰ μόνον ἐν τῇ περιπτώσει καθ' ἣν ἡ ἀκυρότης ἀπηγγέλθη ὑπὸ τῶν ἀρμοδίων δικαστηρίων ἢ ἀνεγνωρίσθη ὑπὸ τῶν μερῶν (Νόμος τῆς 4 Μαρτίου 1889, ἄρθρ. 19, § 2 1ον).

Ἐκ τῆς διατάξεως ταύτης σαφῶς ἐξυπακούεται, ὅτι ἐπὶ δικαστικῇ ἐκκαθαρίσει, ὥσπερ καὶ ἐπὶ πτωχεύσεως, ὑπάρχει ὑποπτος περίοδος, καὶ ὅτι αἱ κατὰ τὴν περίοδον ταύτην πράξεις τοῦ ὀφειλέτου ὑπόκεινται εἰς τὰς ἀκυρότητας τῶν ἄρθρων 446 μέχρι 449 τοῦ ἐμπ. κώδικος. Ὁρα ἀριθ. 1064.

Δὲν ἀρκεῖ ὁμως νὰ ἔχῃ γίνῃ πράξις δυναμένη νὰ ὑπαχθῇ ὑπὸ τὴν ἐφαρμογὴν τῶν διατάξεων τούτων. Πρέπει πρὸς τούτοις καὶ νὰ ἀπηγγέλθη ἡ ἀκυρότης ἢ νὰ ἀνεγνωρίσθη ὑπὸ τῶν μερῶν (1). Τοῦτο συνεπάγεται τὴν κήρυξιν τῆς πτωχεύσεως, καὶ ἂν ἀκόμη ὁ ὀφειλέτης δὲν εἶναι ἐν δόλῳ. Τοῦτο δύναται νὰ παρουσιασθῇ ἐν τῇ πράξει ὡς πρὸς τὰς διαφόρους πράξεις καθ' ὧν ἐφαρμόζονται τὰ ἄρθρα 446 καὶ ἐπόμε. τοῦ ἐμπ. κώδικος· δόλος δὲν ὑπάρχει ἐν τῇ περιπτώσει τῇ προβλεπομένῃ ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 448, ἐδάφ. 2ον, ἐμπ. κώδικος, τουτέστιν ἐν τῇ περιπτώσει καθ' ἣν πιστωτὴς τις ἐγγράφει τὸ προνόμιον ἢ τὴν ὑποθήκην του μετὰ παρέλευσιν δέκα πέντε ἡμερῶν ἀπὸ τῆς ἡμέρας τῆς συστατικῆς πράξεως τοῦ εἰρημένου προνομίου ἢ ὑποθήκης. Ἡ περίπτωσις αὕτη δὲν ἔπρεπε νὰ προβλέπηται ἐν τῷ νόμῳ· ἀληθῶς δὲν ὑπάρχει λόγος ὅπως στερήσωμεν τὸν ἔμπορον τοῦ εὐεργετήματος τῆς δικαστικῇ ἐκκαθαρίσεως, ἐπειδὴ τις τῶν ἐνυποθήκων πιστωτῶν του ἄφησε νὰ παρέλθωσι πλέον τῶν δέκα πέντε ἡμερῶν ὅπως ἐγγράψῃ τὴν ὑποθήκην του καὶ ἐνήργησε τὴν ἐγγραφὴν αὐτὴν κατὰ τὴν ὑποπτον περίοδον. Πητέον ἄλλως, ὅτι δὲν ἔχομεν ἐνταῦθα πρᾶξιν συνομολογηθεῖσαν

(1) Πρωτοδικεῖον τῆς Τύνιδος, 28 Μαρτίου 1889. La Loi τῆς 4 Μαρτίου 1889.

ὑπὸ τοῦ ὀφειλέτου ⁽¹⁾· ἡ ὑπὸ τοῦ πιστωτοῦ διενεργηθεῖσα ἐγγραφή εἶναι ἀνεξάρτητος τῆς βουλήσεως τοῦ ὀφειλέτου. Πρέπει λοιπὸν νὰ ἀποφανθῶμεν, ὅτι ἡ ἀκυρότης τῆς ἐγγραφῆς δὲν ἐπάγεται τὴν μετατροπὴν τῆς ἐκκαθαρίσεως εἰς πτώχευσιν· ἡ πρόβλεψις τοῦ ἄρθρου 448 εἶναι παραδρομὴ τοῦ νομοθέτου.

Ἀντιστρόφως, ἐνδεχόμενον νὰ διέπραξεν ὁ ὀφειλέτης δόλον καὶ ἡ ἀκυρότης νὰ μὴ ἀπηγγέλθη ἔνεκα τῆς καλῆς πίστεως τοῦ προσώπου μεθ' οὗ συνωμολογήθη ἡ πράξις. Τοῦτο παρουσιάζεται εἰς τὰς περιπτώσεις περὶ ὧν γίνεται λόγος ἐν τοῖς ἄρθροις 447 καὶ 449 τοῦ ἐμπ. κώδικος. Ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει δὲν δύναται νὰ ἀπαγγελθῇ δυνάμει τοῦ ἄρθρου 19, § 2, 1ον· θὰ ἀπηγγέλλετο ὁμοίως δυνάμει τοῦ ἄρθρου 19, § 2, 2ον, ὅπερ καθιστᾷ τὴν κήρυξιν τῆς πτωχεύσεως ὑποχρεωτικήν, ἐὰν ὁ ὀφειλέτης διέπραξεν οἷον δῆποτε δόλον. Τελικῶς εἰπεῖν τὸ ἀποτέλεσμα εἶναι τὸ αὐτό, ἀδιαφόρως ἂν ἡ πτώχευσις ἐκηρύχθη δυνάμει ταύτης ἢ ἐκείνης τῶν διατάξεων τούτων.

2ον Ἡ κήρυξις τῆς πτωχεύσεως δέον νὰ γίνηται, ἐὰν ὁ ὀφειλέτης ἀπέκρυσεν ἢ ἐξώγκωσεν τὸ ἐνεργητικὸν ἢ τὸ παθητικόν, παρέλειψεν ἐν γνώσει τὸ ὄνομα ἐνὸς ἢ πλείονος πιστωτῶν, ἢ διέπραξεν οἷον δῆποτε δόλον, πάντα δὲ ταῦτα χωρὶς νὰ ἐμποδίζωνται αἱ καταδιώξεις τῆς εἰσαγγελικῆς ἀρχῆς.

Ἡ ἀπόκρυψις τοῦ ἐνεργητικοῦ ἢ ἡ ἐξώγκωσις τοῦ παθητικοῦ εἶναι πράξεις συστατικαὶ τῆς δολίας χρεωκοπίας (ἀριθ. 943), ὁ δὲ νόμος τοῦ 1889 (ἄρθρ. 19, § 2, 4ον) περιλαμβάνει ἐν ταῖς περιπτώσεσιν ὑποχρεωτικῆς μετατροπῆς τῆς δικαστικῆς ἐκκαθαρίσεως εἰς πτώχευσιν τὴν ἐπὶ δολίᾳ χρεωκοπίᾳ καταδίκην. Δὲν ἔχομεν δὲ ἐνταῦθα πλεονασμόν (double emploi), διὰ τὸν ἀπλούστατον λόγον, ὅτι τὰ περὶ ὧν πρόκειται γεγονότα δύνανται νὰ ἐπέλθωσι χωρὶς νὰ ἐπαγάγωσι καταδίκην. Ὅρα ἀνάλογ. ἀριθ. 637.

Ἀλλὰ τὸ ἄρθρον 19 § 2, 2ον τοῦ νόμου τοῦ 1889 δὲν περιορίζεται εἰς τὸ νὰ προΐδῃ ὠρισμένας δολίας πράξεις· προσθέτει, ὅτι τὸ δικαστήριον κηρύττει τὴν πτώχευσιν, ἐὰν ὁ ὀφειλέτης διέπραξεν οἷον δῆποτε δόλον. Ἡ ἐκφρασις αὕτη εἶναι λίαν περιληπτικὴ καὶ θὰ καθίστα περὶ τὴν τὴν ἀναγραφὴν τῶν ἐν τῷ ἄρθρῳ 19, § 2, 2ον ὠρισμένως ἀναγραφομένων περιπτώσεων.

(1) Ὅρα Rivière, ἐνθα ἄνωτ., ἀριθ. 340, σελ. 158.

Ἐκ τούτου ἀσφαλῶς προκύπτει, ὅτι πᾶς δόλος συναφῆς πρὸς τὴν παῦσιν τῶν πληρωμῶν καὶ πρὸς τὴν δικαστικὴν ἐκκαθάρισιν ἐπάγεται, βεβαιοῦμενος, τὴν στέρησιν τοῦ εὐεργετήματος τῆς δικαστικῆς ἐκκαθάρσεως. Ὑπεδείχθη οὕτω, ὅτι ἡ διάταξις ἐφαρμόζεται, ἐὰν ὀφειλέτης συνῆψε χρέη μετὰ τὴν ἀπόφασιν τὴν ἀπαγγείλασαν τὴν δικαστικὴν ἐκκαθάρισιν αὐτοῦ. Τὸ αὐτὸ θὰ ἡδύνατο νὰ λεχθῇ περὶ τῆς περιπτώσεως, καθ' ἣν ὁ ὀφειλέτης διετήρησε δι' ἑαυτὸν εἰσπραχθέντα χρήματα ἀντὶ νὰ παραδώσῃ αὐτὰ εἰς τὸν ἐκκαθαριστήν, ἵνα τὰ καταθέσῃ οὗτος εἰς τὸ ταμεῖον τῶν παρακαταθηκῶν καὶ τῶν μεσεγγυήσεων. Ὅρα ἀριθ. 1086.

Ἀλλὰ παρὰ τὴν εὐρεῖαν σημασίαν τῶν λέξεων οἷος δῆποτε δόλος, δὲν φαίνεται, ὅτι δυνάμεθα νὰ ἐφαρμόσωμεν αὐτὰς εἰς τὰς περιπτώσεις καθ' ἃς ὁ ὀφειλέτης διέπραξε δόλον μηδεμίαν ἔχοντα σχέσιν πρὸς τὴν παῦσιν τῶν πληρωμῶν ἢ τὴν δικαστικὴν ἐκκαθάρισιν. Οὕτω ἡ δικαστικὴ ἐκκαθάρισις δὲν πρέπει νὰ μετατρέπηται εἰς πτώχευσιν διὰ μόνον τὸν λόγον, ὅτι ὁ ὀφειλέτης κατεδικάσθη ὡς πωλήσας διὰ παραπεποιημένων σταθμῶν ἢ δολιευθεὶς τὴν ὑπηρεσίαν τοῦ δημοτικοῦ φόρου ἢ τῶν τελωνείων (1).

3ον Ἡ κήρυξις τῆς πτωχεύσεως εἶναι ὑποχρεωτικὴ ἐν τῇ περιπτώσει ἀκυρώσεως ἢ διαρρήξεως τοῦ συμβιβασμοῦ.

Ἡ ἀκύρωσις τοῦ συμβιβασμοῦ ὑποθέτει οὐσιωδῶς δόλον ἀνακαλυφθέντα μετὰ τὴν δικαστικὴν ἐπικύρωσιν καὶ ἀπορρέοντα εἴτε ἐκ τῆς ἀποκρύψεως τοῦ ἐνεργητικοῦ εἴτε ἐκ τῆς ἐξογκώσεως τοῦ παθητικοῦ (ἄρθρ. 518 ἐμπ. κώδικος). Διὸ ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρου 19, ὅπερ παραδέχεται τὴν κήρυξιν τῆς πτωχεύσεως ὑποχρεωτικὴν ἐν περιπτώσει ἀποκρύψεως τοῦ ἐνεργητικοῦ ἢ τῆς αὐξήσεως τοῦ παθητικοῦ, θὰ ἤρκει, καὶ ἂν ἀκόμη μὴ προεβλέπετο ρητῶς ἡ περίπτωσις τῆς ἀκυρώσεως τοῦ συμβιβασμοῦ.

(1) Ἡ νομολογία δὲν φαίνεται παγιωθεῖσα ἀκόμη ὡς πρὸς τὸ ζήτημα τῶν συστατικῶν στοιχείων τοῦ δόλου κατὰ τὴν ἔννοιαν τοῦ νόμου τῆς 4 Μαρτίου 1889 (ἄρθρ. 19). Ὅρα πρωτοδικεῖον τοῦ Andelys, 19 Ἀπριλίου 1898 (Le Droit τῆς 12 Μαΐου 1898)· ἡ ἀπόφασις αὕτη παραδέχεται, ὅτι ὑπεξαίρεσις διαπραχθεῖσα ὑπὸ ἐμπόρου δύνανται νὰ θεωρηθῶσιν ὡς ἀποτελοῦσαι δόλον καθιστῶντα ὑποχρεωτικὴν τὴν μετατροπὴν τῆς δικαστικῆς ἐκκαθάρσεως εἰς πτώχευσιν. Ὅρα Ἐφ. τῆς Dijon, 11 Φεβρουαρίου 1895. D. 1895. 2. 520.

Τούναντίον ἡ διάρρηξις τοῦ συμβιβασμοῦ δὲν προϋποθέτει ἀναγκαιῶς δόλον ἐκ μέρους τοῦ ὀφειλέτου· γίνεται αὕτη ἐν περιπτώσει μὴ ἐκτελέσεως τῶν ὁρῶν τοῦ συμβιβασμοῦ (ἄρθρ. 520 ἐμπ. κώδικος), ἡ δὲ μὴ ἐκτέλεσις αὕτη δύναται νὰ προέρχεται ἐκ τοῦ ὅτι ὁ ὀφειλέτης δὲν ἀνελόγισε τὰς ὑποχρεώσεις του πρὸς τὰς δυνάμεις του.

Οὕτω ὁ νόμος δείκνυται αὐστηρότερος ὡς πρὸς τὸν πτωχεύσαντα, ὅστις, τυχὼν συμβιβασμοῦ, δὲν ἐξέτελεσε τοὺς ὁρους αὐτοῦ ἢ πρὸς ἐκεῖνον, ὅστις δὲν ἔτυχε συμβιβασμοῦ· διότι, καθόσον ἀφορᾷ τὸν τελευταῖον τοῦτον, ἡ μετατροπὴ τῆς δικαστικῆς ἐκκαθαρίσεως εἰς πτώχευσιν δὲν εἶναι δυνητικὴ (Νόμος τῆς 4 Μαρτίου 1889, ἄρθρον 19, § 1, 2ον).

4ον Τέλος τὸ δικαστήριον ἀπαγγέλλει τὴν πτώχευσιν, ἐὰν ὁ ἐν καταστάσει δικαστικῆς ἐκκαθαρίσεως ὀφειλέτης κατεδικάσθῃ ἐπὶ ἀπλῇ ἢ δολίᾳ χρεωκοπίᾳ (Νόμος τῆς 4 Μαρτίου 1889, ἄρθρον 19, § 2, 4ον).

Ἦτο περιττὸν νὰ γίνῃ ρητὴ πρόβλεψις διὰ τὴν περίπτωσιν καταδίκης ἐπὶ δολίᾳ χρεωκοπίᾳ, διότι ἔχομεν ἐν αὐτῇ κακούργημα, ἐξ οὗ ἐξυπακούεται ὁ δόλος καὶ ὅπερ ὑποθέτει τὴν ἀπόκρυψιν τοῦ ἐνεργητικοῦ ἢ τὴν ἐξόγκωσιν τοῦ παθητικοῦ, ὡς προβλέπει τὸ ἄρθρον 19, § 2, 2ον. Τούναντίον θὰ ἦτο χρήσιμον νὰ γίνῃ εἰδικὸς λόγος περὶ τῆς περιπτώσεως καταδίκης ἐπὶ ἀπλῇ χρεωκοπίᾳ, ἥτις δὲν προϋποθέτει πάντοτε δόλον ἐκ μέρους τοῦ ὀφειλέτου. Ὅρα ἄρθρ. 585, 1ον καὶ 2ον, ἐμπ. κώδικος.

Μετὰ τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου 19 § 2, 4ον συνδέεται ἐν γενικὸν ζήτημα. Εἵπομεν ἀνωτέρω (ἀριθ. 191 καὶ ἐπόμε.), ὅτι παρὰ τὰ ἄρθρα 585, 586 καὶ 591 τοῦ ἐμπ. κώδικος, ἅτινα, ὀρίζοντα τὰ συστατικὰ τῆς ἀπλῆς δολίας χρεωκοπίας γεγονότα, ὑποθέτουσιν, ὅτι πρόκειται περὶ πτωχεύσαντος ἐμπόρου, ἡ νομολογία ἀναγνωρίζει, ὅτι, καὶ ἂν μὴ ἐκηρύχθῃ πρότερον πτώχευσις ὑπὸ ἐμποροδικείου, δύναται ποινικὴ δικαιοδοσία νὰ βεβαιώσῃ, ὅτι καταδικώμενός τις ἢ κληγορούμενος ἔχει τὴν ιδιότητα πτωχεύσαντος ἐμπόρου καὶ νὰ καταδικάσῃ αὐτὸν ὡς χρεωκόπον. Τὴν νομολογίαν ταύτην ἐπεκρίναμεν ἀνωτέρω (ἀριθ. 141 καὶ ἐπόμε.). Ἀλλ' ἡ διαταξὶς τοῦ νόμου τοῦ 1889 (ἄρθρ. 19, § 2, 4ον) ἥτις παραδέχεται τὸ δυνατόν καταδίκης ἐπὶ χρεωκοπίᾳ μετ' ἀπόφασιν διατάσ-

σουσαν τὴν δικαστικὴν ἐκκαθάρισιν, δὲν ἀποτελεῖ ἄρα γε ἐπικύρωσιν τῆς νομολογίας ; Ὑπεστήριζάν τινες τοῦτο, λέγοντες, ὅτι ἀκριβῶς ἐν ταῖς ὑπὸ τοῦ νόμου τοῦ 1889 προβλεπομέναις περιπτώσεσιν ὑπάρχει καταδίκη ἐπὶ χρεωκοπία ἄνευ προηγουμένης κηρύξεως πτωχεύσεως ἀπαγγεληθείσης ὑπὸ ἐμποροδικείου (1). Ἀλλὰ καθὰ εἴπομεν ἄνωτέρω (ἀριθ. 194), ὁ νέος νόμος δὲν ἐπεκύρωσε ποσῶς τὴν νομολογίαν, τὸ δὲ περὶ οὗ πρόκειται ζήτημα τίθεται ἀπαραλλάκτως ὅπως καὶ πρὸ τοῦ νόμου τούτου ἐρωτᾶται δηλαδή: ἡ βεβαίωσις τῆς παύσεως τῶν πληρωμῶν ὑπὸ τοῦ ἐμποροδικείου εἶναι ἀναγκαῖον προηγούμενον πάσης καταδιώξεως ἐπὶ χρεωκοπία ; Ἡ νομολογία παραδέχεται, ὅτι δὲν εἶναι αὕτη ἀναγκαῖον προηγούμενον. Τὸ ἐφ' ἡμῖν, τὸ ὑναντίον, παρεδέχθημεν, ὅτι δὲν δύναται νὰ γίνη καταδίωξις ἐπὶ χρεωκοπία, εἰ μὴ μετὰ τὴν ἀναγνώρισιν τῆς παύσεως τῶν πληρωμῶν ὑπὸ τοῦ ἐμποροδικείου (2). Ἀλλὰ πρὸ τοῦ νόμου τῆς 4 Μαρτίου 1889 τὴν βεβαίωσιν ταύτην τῆς παύσεως τῶν πληρωμῶν μόνον ἡ κήρυξις τῆς πτωχεύσεως ἠδύνατο νὰ συνοδεύσῃ. Ἀφ' ὅτου ἐτέθη ἐν ἰσχύϊ ὁ νόμος οὗτος, ἡ παῦσις τῶν πληρωμῶν δύναται νὰ βεβαιουῖται καὶ δι' ἀποφάσεως περὶ δικαστικῆς ἐκκαθαρίσεως. Ὅρα ἀριθ. 196.

1113 δῖς. Ἐνδέχεται δὲ μετ' ἀπόφασιν ἀποποιουμένην τὴν μετατροπὴν τῆς δικαστικῆς ἐκκαθαρίσεως εἰς πτώχευσιν νὰ ὑποβληθῇ αἵτησις ἀντικείμενον ἔχουσα τὴν μετατροπὴν ταύτην. Δύναται ἄρα γε νὰ ἀντιταχθῇ κατ' αὐτῆς ἡ ἐνστάσις τοῦ δειδικασμένου ;

Τὸ ζήτημα τοῦτο δέον νὰ λυθῇ τῇ βοηθείᾳ τῶν ἀρχῶν τῶν περιεχομένων ἐν τῷ ἄρθρῳ 1351 τοῦ ἀστ. κώδικος, αὗται δὲ ἄγουσιν εἰς διακρίσεις :

α. Ἀπορριφθείσης αἰτήσεως περὶ μετατροπῆς, δευτέρα αἵτησις

(1) Garraud, Traité de Droit pénal français, Ὅρα σημ. 9, σελ. 359. Rivière, ἐνθα ἄνωτ. ἀριθ. 347, σελ. 160.

(2) Πρέπει λοιπὸν νὰ εἴπωμεν, μεταχειριζόμενοι ἐκφράσεις ἐν χρήσει ἐπὶ ποινικῶν ὑποθέσεων, ὅτι ἡ βεβαίωσις τῆς παύσεως τῶν πληρωμῶν διὰ τῆς ἀποφάσεως τοῦ ἐμποροδικείου ἀποτελεῖ ζήτημα προδικαστικὸν (question préjudicielle) τῆς ἐνασχήσεως τῆς ἐπὶ χρεωκοπία ποινικῆς ἀγωγῆς.

στηριζομένη ἐπὶ τῆς αὐτῆς αἰτίας δὲν δύναται νὰ ὑποβληθῇ ὑπὸ τοῦ αὐτοῦ προσώπου.

Ἀλλὰ δύναται ἄρα γε νὰ ὑποβληθῇ ὑπὸ ἄλλου προσώπου ; Ἐπειδὴ οἱ πιστωταὶ ἔχουσι δικαίωμα ἀτομικόν (ἀριθ. 1117), τὸ ὡς πρὸς ἓνα δεδικασμένον δὲν φαίνεται δυνάμενον νὰ ἀντιταχθῇ κατὰ τοῦ ἐτέρου. Ἀλλ' ἐπειδὴ ὁ ἐκκαθαριστὴς ἀντιπροσωπεύει πάντας τοὺς πιστωτάς, φαίνεται ὅτι ἡ ἀπόφασις ἡ ἀπορρίπτουσα τὴν περὶ μετατροπῆς αἴτησιν ἔχει τὸ κῦρος τοῦ δεδικασμένου ὡς πρὸς πάντας τοὺς πιστωτάς.

β'. Ἡ ἀπόρριψις αἰτήσεώς τινος περὶ μετατροπῆς δὲν δύναται νὰ ἔχῃ ὡς συνέπειαν τὸν ἀποκλεισμόν μετατροπῆς αὐτεπαγγέλτως ἀπαγγελλομένης διὰ τὴν αὐτὴν αἰτίαν.

γ'. Ἡ ἀπόρριψις αἰτήσεώς τινος περὶ μετατροπῆς στηριζομένη ἐπὶ τινος αἰτίας δὲν κωλύει τὴν ὑποβολὴν αἰτήσεως στηριζομένης ἐπὶ ἄλλης αἰτίας, καὶ ἂν ἀκόμη ὑποβάλληται αὕτη ὑπὸ τοῦ αὐτοῦ προσώπου.

1114. *2ον Χρονικὸν σημεῖον μέχρι τοῦ ὁποίου δύναται νὰ γίνῃ ἡ εἰς κατάστασιν πτωχεύσεως κήρυξις τοῦ ἐν δικαστικῇ ἐκκαθαρίσει προσώπου.* — Ὁ νόμος τοῦ 1889 λύει τὸ ζήτημα προκειμένου περὶ τῶν περιπτώσεων ὑποχρεωτικῆς κηρύξεως τῆς πτωχεύσεως, διατάσσων (ἀρθρ. 19, § 2), ὅτι ἡ κήρυξις τῆς πτωχεύσεως γίνεται κατὰ πᾶσαν περίοδον τῆς δικαστικῆς ἐκκαθαρίσεως. Οὐδεὶς ὑπάρχει λόγος ὥστε νὰ μὴ παραδεχθῶμεν τὸν αὐτὸν κανόνα εἰς τὰς περιπτώσεις δυναμικῆς κηρύξεως τῆς πτωχεύσεως. Ὁ κανὼν οὗτος συμφωνεῖ ἄλλως ἄριστα πρὸς τὴν ἰδέαν, καθ' ἣν ὑπάρχει μετατροπὴ τῆς δικαστικῆς ἐκκαθαρίσεως εἰς πτώχευσιν. Τοιαύτη μετατροπὴ ὑποσημαίνει προδήλως, ὅτι καθ' ἣν στιγμὴν ἐγένετο, ἡ δικαστικὴ ἐκκαθάρισις ὑφίσταται ἀκόμη· διότι, ὡς εἰκόσ, δὲν δύναται νὰ μετατραπῇ εἰς πτώχευσιν δικαστικὴ ἐκκαθάρισις μὴ ὑφιστάμενη. Ὅρα ἀριθ. 1115.

Ὅπως ἐφαρμόσωμεν τὸν κανόνα τοῦτον, πρέπει νὰ ὀρίσωμεν κατὰ ποῖον χρονικὸν σημεῖον λαμβάνει πέρας ἡ δικαστικὴ ἐκκαθάρισις. Πρέπει δὲ νὰ λύσωμεν τὸ ζήτημα εἰς τὰς περιπτώσεις ἀπλοῦ συμβιβασμοῦ, συμβιβασμοῦ ἐπὶ ἐγκαταλείψει καὶ ἐνώσεως.

Ἐπὶ ἀπλοῦ συμβιβασμοῦ εἶναι βέβαιον, ὅτι ἡ μετατροπὴ ἀπο-

βαίνει αδύνατος ἀπὸ τῆς ἐπικυρώσεως. Τὸ ἄρθρον 15 ὅπερ ἐφαρμόζεται ἄνευ δυσκολίας εἰς τὴν περίπτωσιν ἀπλοῦ συμβιβασμοῦ διατάσσει: ἐτικυρουμένου τοῦ συμβιβασμοῦ, τὸ δικαστήριον κηρύττει ἀποπερατωθεῖσαν τὴν δικαστικὴν ἐκκαθάρισιν (1).

Ἄλλ' ἡ ἀρχὴ αὕτη δὲν ἔχει ἐφαρμογὴν εἰς πολλὰς ὑποθέσεις, ὧν δύο ἀναφέρονται ὑπ' αὐτοῦ τοῦ νόμου τοῦ 1889.

α'. Ὄταν ὁ συμβιβασμὸς ἀκυροῦται (Νόμος τοῦ 1889, ἄρθρ. 19, § 2 3ον).

β'. Ὄταν ὁ συμβιβασμὸς διαρρήγνυται (Νόμος τοῦ 1889, ἄρθρ. 19, § 2 3ον).

Ἐν ταῖς ὑποθέσεσι ταύταις ἔχομεν λογικὴν συνέπειαν τοῦ γεγονότος, ὅτι ὡς ἐκ τῆς ἀκυρώσεως καὶ τῆς διαρρήξεως τοῦ συμβιβασμοῦ θεωρεῖται οὗτος οὐδέποτε συνομολογηθεῖς.

γ. Ὄταν ἡ αἵτησις περὶ κηρύξεως τῆς πτωχεύσεως ὑποβάλληται πρὸ τῆς ἐπικυρώσεως τοῦ συμβιβασμοῦ (2). Ὁ δικαστὴς ὁ θέλων νὰ ἐκτιμήσῃ τὸ βᾶσιμον αἰτήσεώς τινος ὀφείλει νὰ κρίνῃ αὐτὴν ἐκ τοῦ χρονικοῦ σημείου καθ' ὃ αὕτη εἰσῆχθη ἐνώπιον αὐτοῦ.

Ἐπὶ ἐνώσεως, κατὰ τὸ ἄρθρον 19, ἡ δικαστικὴ ἐκκαθάρισις ἐξακολουθεῖ μέχρι τῆς χρηματοποιήσεως καὶ τῆς διανομῆς τοῦ ἐνεργητικοῦ. Ὅρα ἄρθρ. 537, ἐμπ. κώδικος (3).

Ἐπὶ συμβιβασμοῦ ἐπὶ ἐγκαταλείπει τοῦ ἐνεργητικοῦ παρουσιάζεται μίξ δυσκολία. Πρέπει ἄρα γε νὰ θεωρῶμεν, ὥσπερ ἐπὶ ἀπλοῦ συμβιβασμοῦ, ὅτι ἡ ἐπικύρωσις δίδει πέρυς εἰς τὴν δικαστικὴν ἐκκαθάρισιν, ἢ τούναντίον, ὥσπερ ἐπὶ ἐνώσεως, ὅτι ἡ δικαστικὴ ἐκκαθάρισις ἀποπερατοῦται μόνον μετὰ τὴν χρηματοποίησιν καὶ

(1) Ἐφ. τῶν Παρισίων, 14 Μαρτίου 1890, Le Droit τῆς 29 Ὀκτωβρίου 1890. Ἐμποροδικεῖον τοῦ Σηκουάν, 26 Νοεμβρίου 1896. Le Droit τῆς 13 Ἰανουαρίου 1897, Journal des faillites, 1897, σελ. 376.

(2) Ἐφ. τοῦ Montpellier, 27 Ἰουνίου 1895, Journal des faillites, 1895, σελ. 408.— Ὅρα περὶ τῶν εἰδικῶν δυσκολιῶν αἵτινες παρουσιάζονται ὅταν ἡ ἐπικύρωσις μὴ δοθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐμποροδικείου ἐπιτυχάνεται κατ' ἔφεσιν, Ἐφ. τῶν Παρισίων, 14 Μαρτίου 1890. S. 1891. 2. 1, Journal du Palais, 1891. 1. 79 (σημ. τοῦ Ch. Lyon-Caen).

(3) Μασσαλία, 7 Ἰουλίου 1890, Journal de jurisprudence commerciale et maritime de Marseille, 1899. 1. 263.

διανομήν τοῦ ἐνεργητικοῦ ; Ὑπὲρ τῆς πρώτης ἐκδοχῆς προβάλλεται τὸ ὅτι τὸ ἄρθρον 15 τοῦ νόμου τῆς 4 Μαρτίου 1889 δὲν διακρίνει μεταξὺ τῶν δύο εἰδῶν συμβιβασμοῦ, διατάσσον, ὅτι, ἐπικυρουμένου τοῦ συμβιβασμοῦ, τὸ δικαστήριον κηρύττει περαιωμένην τὴν δικαστικὴν ἐκκαθάρισιν (1). Καθ' ἡμᾶς, ἀφοῦ μόνον ἡ χρηματοποιήσις καὶ ἡ διανομή τοῦ ἐνεργητικοῦ δίδουσι πέρας εἰς τὴν δικαστικὴν ἐκκαθάρισιν, ἡ μετατροπὴ δέον νὰ συγχωρῇται μέχρις ὅτου ἐνεργηθῶσιν αὐταί. Ἡ διάταξις τοῦ ἁρθρου 19, τὸ ὅποιον προβάλλεται ὑπὲρ τῆς ἐναντίας ἐκδοχῆς, δὲν εἶναι κατηγορηματικὴ ἐπὶ τοῦ ζητήματος, πρέπει δὲ νὰ λυθῇ τοῦτο, λαμβανομένου ὑπ' ὄψιν, ὅτι, γενομένου συμβιβασμοῦ ἐπὶ ἐγκαταλείψει, ἡ δικαστικὴ ἐκκαθάρισις ἀποπερατοῦται μετὰ τὴν πλήρη συντέλεσιν τῆς χρηματοποιήσεως ταύτης καὶ διανομῆς.

1115. Ἐννοεῖται οἷκοθεν, ὅτι, ἐὰν ἡ κήρυξις τῆς πτωχεύσεως δὲν δύναται πλέον νὰ γίνῃ μετὰ τὰ ἐκτεθέντα συμβεβηκότα (ἀριθ. 1114), ὁ κανὼν οὗτος ἰσχύει μόνον ὡς πρὸς τὴν περίπτωσιν, καθ' ἣν δὲν ὑπάρχουσι νέα χρέη συναφθέντα ὑπὸ τοῦ ὀφειλέτου μετὰ τὰ συμβεβηκότα ταῦτα. Ἐὰν συνήφθησαν νέα χρέη, ἡ πτώχευσις δύναται νὰ κηρυχθῇ καὶ μετὰ τὰ συμβεβηκότα ταῦτα ἔνεκα τῆς παύσεως τῶν πληρωμῶν ὡς πρὸς τὰ χρέη ταῦτα (2). Ἄλλ' ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει ἔχομεν κήρυξιν πτωχεύσεως διαδεχομένην περαιωμένην δικαστικὴν ἐκκαθάρισιν, οὐχὶ μετατροπὴν δικαστικῆς ἐκκαθαρίσεως εἰς πτώχευσιν, ὡς δυνάμεθα νὰ ἔχωμεν μετὰ περαιωθεῖσαν πτώχευσιν νέαν κήρυξιν πτωχεύσεως ἔνεκα νέων χρεῶν.

Διακριτέον δὲ ἀπὸ τῆς περιπτώσεως μετατροπῆς τῆς δικαστικῆς ἐκκαθαρίσεως εἰς πτώχευσιν τὴν περίπτωσιν κηρύξεως πτωχεύσεως διαδεχομένης περαιωθεῖσαν δικαστικὴν ἐκκαθάρισιν. Ἐν τῇ τελευταίᾳ ταύτῃ περιπτώσει δὲν ἔχουσιν ἐφαρμογὴν ὅσα λέγομεν κατω-

(1) Ἐμποροδικεῖον τοῦ Σηκουάνα, 16 Δεκεμβρίου 1896, Journal des faillites 1897, σελ. 27.

(2) Πρβλ. Ἐφετ. τῶν Παρισίων, 19 Δεκεμβρίου 1891, La Loi τῶν 28—29 Φεβρουαρίου 1892.

τέρω (ἀριθ. 1116 καὶ ἐπομ.) προκειμένου περὶ τῶν ἀποτελεσμάτων τῆς μετατροπῆς.

1116. *3ον Ἀποτελέσματα τῆς μετατροπῆς τῆς δικαστικῆς ἐκκαθαρίσεως εἰς πτώχευσιν.* — Περὶ τῶν ἀποτελεσμάτων τῆς μετατροπῆς ὁ νόμος τῆς 4 Μαρτίου 1889 μίαν μόνον περιέχει διάταξιν· κατὰ τὸ ἄρθρον 19 ἐδάφ. τελ. αἱ ἐργασίαι τῆς πτωχεύσεως συνεχίζονται ἀπὸ τοῦ σημείου εἰς ὃ εὐρίσκετο ἡ διαδικασία τῆς ἐκκαθαρίσεως. Πρὸς ἀποφυγὴν τῶν ἐξόδων καὶ τῶν χρονοτριβῶν ὁ νομοθέτης δὲν θέλει νὰ ἐπαναλαμβάνωνται ἐξ ἀρχῆς πᾶσαι αἱ εἰς τὴν δικαστικὴν ἐκκαθάρσιν καὶ εἰς τὴν πτώχευσιν κοιναὶ ἐργασίαι· συνεχίζονται αὗται ἀπὸ τοῦ σημείου ἐν ᾧ διετέλουν κατὰ τὸν χρόνον τῆς μετατροπῆς. Οὕτω οὐδεὶς λόγος νὰ ἐπαναληφθῇ ἡ διαδικασία τῆς ἐξελέγξεως καὶ τῆς ἐπιβεβαιώσεως ⁽¹⁾. Δὲν εἶναι ὁμῶς βέβαιαι πᾶσαι αἱ συνέπειαι αἱ ἐξαγόμεναι ἐκ τοῦ κανόνος τοῦ ἁρθρου 19 τελ. ἐδάφ., εἶναι δὲ ἀπαραίτητον νὰ ὀρίσωμεν μετ' ἀκριθείας τὰς λύσεις τῶν διαφορῶν ζητημάτων ἅτινα τίθενται ἐπὶ μετατροπῆς τῆς δικαστικῆς ἐκκαθαρίσεως εἰς πτώχευσιν.

1117. Ἡ τὴν πτώχευσιν κηρύττουσα ἀπόφασις, ἐξ ἧς ἀπορρέει ἡ μετατροπὴ, κατὰ φυσικὸν λόγον δέον νὰ περιέχῃ πᾶν ὅ,τι διαλαμβάνει συνήθως ἀπόφασις κηρύττουσα πτώχευσιν : διορισμὸν προσωρινῶν συνδίκων, διάταξιν περὶ ἐπιθέσεως σφραγίδων ⁽²⁾, διάταξιν περὶ φυλακίσεως τοῦ πτωχεύσαντος, διορισμὸν εἰσηγητοῦ. Δύναται δὲ νὰ γίνῃ καὶ συμπληρωτικὴ ἀπογραφὴ καὶ ἐξελέγξεις, ὑπαρχόντων νέων χρεῶν ⁽³⁾.

Ὁ ἐκκαθαριστὴς λογοδοτεῖ πρὸς τὸν σύνδικον. Ρητέον ὁμῶς, ὅτι οὐδὲν κωλύει νὰ διορισθῇ σύνδικος αὐτὸς οὗτος ὁ ἐκκαθαριστὴς. Κατανοεῖται δὲ τοῦτο κάλλιστα καὶ ἄλλως μὲν, ἀλλὰ καὶ διότι τὰ αὐτὰ πρόσωπα ἐκπληροῦσι, κατὰ τὰς περιστάσεις, τὸ ἓν ἢ τὸ

(1) Οἱ ἐφαρμοστέοι κανόνες εἶναι, ὀριστικῶς εἰπεῖν, ὅμοιοι πρὸς τοὺς τιθεμένους ὑπὸ τῶν ἁρθρων 522 καὶ 523 ἐμπ. κώδικος διὰ τὴν περίπτωσιν ἀκυρώσεως ἢ διαρρήξεως τοῦ συμβιβασμοῦ.

(2) Ἀκυρ. 18 Νοεμβρίου 1891, S. καὶ Journal du Palais, 1894. 1. 460. D. 1892. 1. 537 (σημείωσις τοῦ Boistel).

(3) Ὅρα τὴν προηγουμένην σημείωσιν.

ἕτερον εἶδος τῶν καθηκόντων τούτων (ἀριθ. 1070), τοῦτο δὲ παρουσιάζει τὸ μέγχ πλεονέκτημα, ὅτι ἀνατίθεται ἡ διαχείρισις τῆς πτωχεύσεως εἰς πρόσωπον ἐνήμερον ἤδη τῶν ὑποθέσεων τοῦ ὀφειλέτου, γνωρίσαν αὐτὰς κατὰ τὴν δικαστικὴν ἐκκαθάρισιν.

1117 δίς. Ἐξηγήσαμεν ἀνωτέρω (ἀριθ. 1091), ὅτι αἱ προθεσμῖαι αἱ διδόμεναι εἰς τοὺς πιστωτὰς διὰ τὴν ἐμφάνισιν δὲν εἶναι αἱ αὐταὶ ἐπὶ τε δικαστικῆς ἐκκαθαρίσεως καὶ ἐπὶ πτωχεύσεως. Εἶναι πρόδηλον, ὅτι, ἐφόσον δὲν ὑπάρχει μετατροπὴ, οἱ πιστωταὶ ὀφείλουσι νὰ συμμορφῶνται πρὸς τὰς προθεσμίας τῆς ἐμφανίσεως τὰς ὀριζομένας ὑπὸ τοῦ νόμου τοῦ 1889, καὶ ὅτι τὸν ἀντίον, μετὰ τὴν μετατροπὴν ὑπάρχει λόγος νὰ τηρηθῶσιν αἱ ἐπὶ πτωχεύσεως ἰσχύουσαι προθεσμῖαι (ἄρθρ. 492 καὶ ἐπόμε. ἐμπ. κώδ.). Ἀλλὰ τί πρέπει νὰ ἀποφανθῶμεν, καθόσον ἀφορᾷ τὰς προθεσμίας ταύτας τῆς ἐμφανίσεως, ὅταν προθεσμῖαι ἀρξάμεναι διαρκούσης τῆς δικαστικῆς ἐκκαθαρίσεως δὲν εἶναι συμπεπληρωμένοι κατὰ τὸν χρόνον τῆς ἀποφάσεως τῆς κηρυττούσης τὴν πτώχευσιν ;

Λογικὸν φαίνεται νὰ παραδεχθῶμεν, ὅτι αἱ προθεσμῖαι τῆς πτωχεύσεως ὑποκαθίστανται εἰς τὰς τῆς δικαστικῆς ἐκκαθαρίσεως, πρέπει ὁμως νὰ ὑπολογίζωνται οὐχὶ ἀπὸ τῆς ἀποφάσεως τῆς διατασσούσης τὴν μετατροπὴν, ἀλλ' ἀπὸ τῆς ἀποφάσεως τῆς δικαστικῆς ἐκκαθαρίσεως. Ἀφοῦ αἱ προθεσμῖαι τῆς ἐμφανίσεως ἤρχισαν κατὰ τὴν στιγμὴν τῆς μετατροπῆς, δὲν βλέπομεν τοὺς λόγους τῆς διακοπῆς αὐτῶν· ἀλλὰ διὰ τὸν ἀπλούστατον λόγον, ὅτι ἔχομεν πτώχευσιν, πρέπει νὰ τηρηθῶσιν αἱ ἐπὶ πτωχεύσεως ἰσχύουσαι προθεσμῖαι.

1118. Ἐὰν κατὰ τὸν χρόνον τῆς μετατροπῆς δὲν ἔχουσι λήξει αἱ προθεσμῖαι αἱ χορηγούμεναι εἰς τοὺς διαφόρους ἐνδιαφερομένους, ὅπως ζητήσωσι τὴν ἀλλαγὴν τῆς χρονολογίας τῆς παύσεως τῶν πληρωμῶν (ἄρθρ. 380 καὶ 381 Ἐμπ. κώδ.), εἶναι πρόδηλον, ὅτι τὸ ἐμποροδικεῖον δύναται νὰ ἀλλάξῃ τὴν χρονολογίαν ταύτην ὑπὸ τοὺς αὐτοὺς ὅρους ὑφ' οὓς θὰ ἠδύνατο νὰ τὸ πράξῃ, ἂν μὴ εἶχε μετατραπῇ ἡ δικαστικὴ ἐκκαθάρισις εἰς πτώχευσιν.

Ἀλλὰ δύναται ἄρα γε νὰ ἀλλαχθῇ ἡ χρονολογία τῆς παύσεως τῶν πληρωμῶν ὑπὸ τοῦ δικαστηρίου μετὰ τὴν μετατροπὴν, καὶ ἂν ἀκόμη παρῇλθον πᾶσαι αἱ πρὸς ἀλλαγὴν αὐτῆς προθεσμῖαι διαρκούσης τῆς δικαστικῆς ἐκκαθαρίσεως;

Ὑπεστηρίχθη καὶ ἐκρίθη δικαστικῶς, ὅτι δὲν συγχωρεῖται ἀλλαγὴ⁽¹⁾. Ἡθέλησαν δὲ οἱ οὕτω κρίναντες νὰ συναγάγῃσι τοῦτο ἐκ τοῦ ὅτι οἱ κανόνες τῶν ἄρθρων 580 καὶ 581 ἐμπ. κώδ. ἐφαρμόζονται εἰς τὴν δικαστικὴν ἐκκαθάρισιν ὥσπερ εἰς τὴν πτώχευσιν, δυνάμει τοῦ ἄρθρου 24 τοῦ νόμου τῆς 4 Μαρτίου 1889· ὡς ἐκ τῆς ὑποκαταστάσεως τῆς πτωχεύσεως εἰς τὴν δικαστικὴν ἐκκαθάρισιν δὲν δύναται νὰ ἐπιτραπῇ ἀλλαγὴ τῆς χρονολογίας τῆς παύσεως τῶν πληρωμῶν, ἥτις δὲν θὰ ἐσυγχωρεῖτο, ἐὰν ἐξηκολούθει ἡ δικαστικὴ ἐκκαθάρισις. Ρητέον δ' ὅτι ἡ λύσις, ὡς λέγουσι, συνάγεται ἐκ τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου 19 ἐν τέλει τοῦ νόμου τῆς 4 Μαρτίου 1889, καθ' ἣν αἱ ἐργασίαι τῆς πτωχεύσεως συνεχίζονται ἐκ τοῦ σημείου εἰς ὃ εὐρίσκετο ἡ διαδικασία τῆς ἐκκαθαρίσεως.

Τοῦναντίον καθ' ἡμᾶς, δέον ἐπὶ μετατροπῆς νὰ ἀναγνωρισθῇ εἰς τὸ ἐμποροδικεῖον τὸ δικαίωμα τοῦ νὰ ἀλλάσῃ τὴν χρονολογίαν τῆς παύσεως τῶν πληρωμῶν, καὶ ἂν ἀκόμη, διαρκούσης τῆς δικαστικῆς ἐκκαθαρίσεως, παρῇλθον αἱ προθεσμίαι τῶν ἄρθρων 580 καὶ 581 τοῦ ἐμπ. κώδικος⁽²⁾. Καὶ ἐν πρώτοις δὲν εἶναι δυνατόν νὰ ἀποποιηθῇ τις τὸ δικαίωμα τοῦτο εἰς τὸ δικαστήριον, ἀπαγγελλείσης τῆς μετατροπῆς, διότι ἐβεβαιώθη, ὅτι ἡ αἵτησις περὶ δικαστικῆς ἐκκαθαρίσεως ὑπεβλήθη μετὰ πάροδον πλέον τῶν δέκα πέντε ἡμερῶν ἀπὸ τῆς χρονολογίας τῆς παύσεως τῶν πληρωμῶν (ἄρθρ. 19, § 1, 2ον). Ἐν τῇ περιπτώσει ταύτῃ ἡ μετατροπὴ πηγάζει ἀκριβῶς ἐκ διαφορᾶς περὶ τὴν ἐκτίμησιν ὡς πρὸς τὴν χρονολογίαν τῆς παύσεως τῶν πληρωμῶν ἐκ μέρους τοῦ δικαστηρίου ἐν τῇ ἀποφάσει περὶ δικαστικῆς ἐκκαθαρίσεως καὶ ἐν τῇ κηρυττούσῃ τὴν πτώχευσιν ἀποφάσει· βαθυτέρα ἔρευνα τῶν πραγμάτων ἔπεισε τὸ δικαστήριον, ὅτι ἡ παῦσις τῶν πληρωμῶν ἐγένετο εἰς ἐποχὴν

(1) Ἐφετ. τῆς Caen 12 Αὐγούστου 1890, La Loi τῆς 20 Αὐγούστου 1890.

(2) Ἐφ. τῆς Douai 4 Νοεμβρίου 1889. S. 1891. 2. 30, Journal du Palais 1891. 1. 210. D. 1890. 2. 33 (σημείωσις τοῦ Bôistel) Journal des faillites 1890, σελ. 34. Ἐφ. τῆς Agen 30 Δεκεμβρίου 1892. Ἀχυρ. 19 Φεβρουαρίου 1895, Journal des faillites 1895, σελ. 145. S. 1895. 1. 176· Journal du Palais 1895. 1. 176. D. 1895. 1. 422. — Ὅρα ἐπίσης Ἀχυρ. 30 Νοεμβρίου Journal des faillites 1892, σελ. 5.

παλαιότεραν ἢ ὅσον ἐνόμισε κατ' ἀρχάς. Ἐὰν ἡ ἐξουσία αὕτη ἀνήκει θετικῶς εἰς τὸ δικαστήριον ἐν τῇ περὶ τῆς πρόκειται περιπτώσει, εἶναι ἀδύνατον νὰ μὴ ἀναγνωρίσωμεν εἰς αὐτὸ τὸ δικαίωμα τοῦτο καὶ εἰς πάσας τὰς ἄλλας περιπτώσεις μετατροπῆς· διότι πᾶσαι αἱ περιπτώσεις καθ' ἃς ἡ δικαστικὴ ἐκκαθάρισις μετατρέπεται εἰς πτώχευσιν τάσσονται εἰς τὴν αὐτὴν γραμμὴν ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 19 τοῦ νόμου τοῦ 1889, καθόσον ἀφορᾷ τὰ παραγόμενα ἀποτελέσματα. Ἡ διάταξις τοῦ αὐτοῦ ἄρθρου, καθ' ἣν αἱ ἐργασίαι τῆς πτωχεύσεως *συνεχίζονται ἐκ τοῦ σημείου εἰς ὃ εὗρίσκετο ἡ ἐκκαθάρισις* δὲν δύναται νὰ προβληθῇ ὑπὲρ τῆς ἐναντίας ἐκδοχῆς. Ἐκ τῆς διατάξεως ταύτης προκύπτει, ὅτι αἱ γενόμεναι ἐργασίαι δὲν ἐνεργοῦνται ἐκ νέου, ὅτι μόνον αἱ ἀρξάμεναι ἐργασίαι *συνεχίζονται*· ἀλλ' ἐκ τῆς διατάξεως ταύτης δὲν ὑπονοεῖται, ὅτι τὸ δικαστήριον, κηρύττον τὴν πτώχευσιν, δὲν δύναται νὰ ἐκδώσῃ πάσας τὰς ἀποφάσεις (*décisions*) ἃς δύναται νὰ συνεπαγάγῃ ἡ πτώχευσις. Ἐν αὐταῖς δὲ συγκαταριθμεῖται καὶ ἡ ἀπόφασις περὶ τῆς χρονολογίας τῆς παύσεως τῶν πληρωμῶν.

1119. Ἐκ τῆς ἐξουσίας τοῦ δικαστηρίου τοῦ ν' ἀλλάσσει τὴν χρονολογίαν τῆς παύσεως τῶν πληρωμῶν, ἐνῶ πρὸ τῆς μετατροπῆς, συντελεσθείσης τῆς ἐξελέγξεως καὶ τῆς ἐπιβεβαιώσεως, εἶχον παρέλθει αἱ προθεσμίαι τῶν ἄρθρων 580 καὶ 581 τοῦ ἐμπ. κώδικος, γεννᾶται ζήτημα σχετικὸν πρὸς τὰς ἐξελεγχθείσας καὶ ἐπιβεβαιωθείσας ἀπαιτήσεις· ἐρωτᾶται δηλονότι : τὸ ἔγκυρον τῶν δικαιοπραξιῶν ἐξ ὧν ἐπήγασαν αἱ ἀπαιτήσεις αὗται ἢ τῶν συναφῶν αὐταῖς ἀσφαλειῶν δύναται ἀκόμη ν' ἀμφισβητηθῇ μετὰ τὴν μεταφορὰν τῆς χρονολογίας τῆς παύσεως τῶν πληρωμῶν, ὡς ἐκ τῆς ὁποίας τὰ συναλλάγματα ἐξ ὧν αὗται ἐγεννήθησαν συνωμολογήθησαν διαρκούσης τῆς ὑπόπτου περιόδου ; Δεκτὸν ἐγένετο ἐπὶ πτωχεύσεως, ὅτι, ἐξαίρεσις τῆς περιπτώσεως τοῦ δόλου, αἱ ἐξελεγχθεῖσαι καὶ ἐπιβεβαιωθεῖσαι ἀπαιτήσεις δὲν δύνανται πλέον νὰ ἀμφισβητηθῶσιν (ἀριθ. 540 καὶ 540 δῖς). Ὁ αὐτὸς κανὼν προδήλως δεόν νὰ γίνῃ δεκτὸς καὶ ἐν τῇ περιπτώσει δικαστικῆς ἐκκαθαρίσεως. Διότι τῷ ὄντι δὲν βλέπομεν διὰ τίνα λόγον νὰ ἀποκρουσθῇ ἡ ἐφαρμογὴ αὐτοῦ, ὅταν ἡ δικαστικὴ ἐκκαθάρισις μετατρέπεται εἰς πτώχευσιν. Τοῦτο θὰ ἐστέρει πάσης ἀσφαλείας τοὺς δεκτοὺς.

γενομένους πιστωτάς. Ἐν τῷ αὐτῷ δὲ περιπτώσει εἶναι πρόδηλον, ὅτι τὸ πρακτικὸν συμφέρον τὸ δυνάμενον νὰ ἐνυπάρχῃ ἐν τῇ μεταφορᾷ τῆς χρονολογίας τῆς παύσεως τῶν πληρωμῶν, καὶ μετὰ τὴν παρέλευσιν τῶν προθεσμίων τῶν ἄρθρων 580 καὶ 581 τοῦ ἐμπ. κώδικος, ὅταν ἡ πτώχευσις ἀντικαθιστᾷ τὴν δικαστικὴν ἐκκαθάρισιν, ἐλαττοῦται κατὰ πολὺ. Τὸ συμφέρον τοῦτο ὑπάρχει, ὅταν ἔχωμεν ἀπαιτήσεις μὴ ἐξελεγχθείσας καὶ βεβαιωθείσας, ὡς ἐκ τοῦ ὁποίου τὰ ἐξ ὧν ἐγεννήθησαν αὗται συναλλάγματα δύνανται νὰ ἀκυρωθῶσιν ὡς γενομένα διαρκούσης τῆς ὑπόπτου περιόδου, τῆς ὁποίας ἡ ἀφετηρία ἀνήχθη ἀπώτερον ἐν τῷ παρελθόντι. Ἄλλ' εἶναι πρόδηλον, ὅτι συγχωρεῖται ἡ ἀκύρωσις, ὅταν ἡ ἀπαίτησις γίνεται δεκτὴ μετ' ἐπιφυλάξεως τοῦ ἐκκαθαριστοῦ ⁽¹⁾.

1120. Ἡ μετατροπὴ τῆς δικαστικῆς ἐκκαθαρίσεως εἰς πτώχευσιν προδήλως μόνον ὡς πρὸς τὸ μέλλον ἔχει ἀποτελέσματα. Διὸ αἱ ὑπὸ τοῦ ὀφειλέτου γενομέναι δικαιοπραξίαι, ὑπὸ τὸ προγενέστερον τῆς δικαστικῆς ἐκκαθαρίσεως καθεστῶς κατὰ τοὺς ἀπαιτούμενους ὅρους (σύμπραξιν τοῦ ἐκκαθαριστοῦ, ἄδειαν τοῦ εἰσηγητοῦ ἢ τοῦ ἐμποροδικείου κατὰ τὸ εἶδος τῶν δικαιοπραξιῶν), παραμένουσιν ἔγκυροι καὶ ἀντιτάσσονται κατὰ τῆς ὁμάδος τῶν πιστωτῶν, ἀπαραδέκτου οὐσης τῆς πρὸς ἀκύρωσιν αὐτῶν προτεινομένης ἐνστάσεως περὶ ἀπαλλοτριώσεως ἀπὸ τῆς διαχειρίσεως τῆς περιουσίας· ἡ ἀπαλλοτριώσις αὕτη ἐπέρχεται μόνον ὡς πρὸς τὸ μέλλον ἀπὸ τῆς ἀποφάσεως τῆς κηρυκτικῆς τὴν πτώχευσιν ἀντὶ τῆς δικαστικῆς ἐκκαθαρίσεως ⁽²⁾. Ἐννοεῖται ὁμῶς οἷκοθεν, ὅτι αἱ δικαιοπραξίαι κῦται δύνανται νὰ προσβληθῶσι δυνάμει τοῦ ἄρθρου 1167 τοῦ ἀστ. κώδικος, ἐὰν ἐγένοντο ἐπὶ καταδολιεύσει τῶν δικαιωμάτων τῶν πιστωτῶν ⁽³⁾.

(1) Ὅρα Ἄκυρ. 10 Νοεμβρίου 1896. *Journal des faillites*, 1897, σελ. 100. Πρὸς. Ἐμποροδικεῖον τοῦ Σηκουάνα, 16 Ἰανουαρίου 1897. *Journal des faillites*, 1897, σελ. 311.

(2-3) Ἡ διδομένη ἐνταῦθα λύσις, προκειμένου περὶ τῶν δικαιοπραξιῶν τοῦ ὀφειλέτου τῶν γενομένων πρὸ τῆς ἀποφάσεως περὶ μετατροπῆς τῆς δικαστικῆς ἐκκαθαρίσεως εἰς πτώχευσιν, εἶναι μία ἐπὶ πλέον ἀπόδειξις πρὸς ὑποστήριξιν τῆς ἀνωτέρω ἐκτεθείσης συγγενείας (σημ. 1 τῆς σελ. 425)

1121. Γενομένης μετατροπῆς τῆς δικαστικῆς ἐκκαθαρίσεως εἰς πτώχευσιν, παρίσταται ἄρα γε λόγος νὰ συγκροτηθῇ ἡ συνέλευσις τῶν πιστωτῶν, ὅπως διασκεφθῇ περὶ τῆς δοτέας εἰς τὴν πτώχευσιν λύσεως (1); Ἡ καταφατικὴ ἀπάντησις εἶναι ἀναμφίβολος· κατ' ἀρχὴν ἡ πτώχευσις δύναται νὰ περατωθῇ δι' ἀπλοῦ συμβιβασμοῦ, διὰ συμβιβασμοῦ ἐπὶ ἐγκυαλείψει τοῦ ἐνεργητικοῦ ἢ διὰ τῆς ἐνώσεως. Ἀλλὰ τοῦτο δὲν εἶναι πάντοτε ὀρθόν· ὑπάρχουσι περιπτώσεις, καθ' ἃς ἐξ αὐτῆς τῆς αἰτίας τῆς μετατροπῆς συνάγεται, ὅτι ἡ μόνη δυνατὴ λύσις τῆς πτωχεύσεως ἔσται ἡ ἐνώσις. Εἰς τὰς τελευταίας ταύτας περιπτώσεις νοεῖται οἰκοθεν, ὅτι δὲν ὑπάρχει λόγος διασκέψεως τῆς συνελεύσεως τῶν πιστωτῶν.

Οὕτω ἡ συνέλευσις αὕτη δέον νὰ συγκροτηθῇ ὅταν ἡ μετατροπὴ γίνεται ἔνεκα τοῦ ὅτι ἡ περὶ τῆς παροχῆς τοῦ εὐεργετήματος τῆς δικαστικῆς ἐκκαθαρίσεως αἵτησις ὑπεβλήθη μετὰ παρέλευσιν πλέον τῶν δέκα πέντε ἡμερῶν ἀπὸ τῆς χρονολογίας τῆς παύσεως τῶν πληρωμῶν, συνεπείᾳ ἀκυρώσεως δικαιοπραξιῶν γενομένων διαρκούσης τῆς ὑπόπτου περιόδου, δυνάμει τῶν ἄρθρων 446 μέχρι 449 τοῦ ἐμπ. κώδικος, μετὰ καταδίκην ἐπὶ ἀπλῇ χρεωκοπίᾳ, μετὰ διάρρηξιν τοῦ συμβιβασμοῦ. Τούναντίον δὲν παρίσταται λόγος συγκροτήσεως τῆς συνελεύσεως τῶν πιστωτῶν, ὅταν ἡ μετατροπὴ ἀπαγγέλλεται μετὰ καταδίκην ἐπὶ δολίᾳ χρεωκοπίᾳ, ἢ τὴν βεβαίωσιν ἀποκρύψεως τοῦ ἐνεργητικοῦ ἢ ἐξογκώσεως τοῦ παθητικοῦ. Τὰ γεγονότα ταῦτα κωλύουσι τὴν συνομολόγησιν συμβιβασμοῦ ἢ ἐπάγονται τὴν ἀκυρότητα αὐτοῦ (ἄρθρ. 510, 518 καὶ 520 ἐμπ. κώδ.).

Δὲν δυνάμεθα ὁμῶς νὰ ἀποφανθῶμεν ἀδιστακτως ἐπὶ τοῦ ζητήματος, ἂν δύναται ἀκόμη νὰ συνομολογηθῇ συμβιβασμὸς μετὰ τὴν μετατροπὴν τῆς δικαστικῆς ἐκκαθαρίσεως εἰς πτώχευσιν, ἐν ᾗ περιπτώσει ἡ κήρυξις τῆς πτωχεύσεως γίνεται μετὰ τὴν ἀποποίησιν τοῦ συμβιβασμοῦ (ἄρθρ. 19, § 1, 2ον). Ἐν τῇ πράξει δὲν θέλει παρουσιασθῇ τοῦτο σχεδὸν οὐδέποτε· διότι δὲν βλέπομεν διὰ τίνα λόγον

μεταξὺ τῆς περιπτώσεως ἢ μετατροπῆς καὶ τῶν περιπτώσεων ἀκυρώσεως ἢ διαρρήξεως τοῦ συναλλάγματος. Πρὸλ. ἄρθρ. 525, ἐμπ. κώδικος.

(1) Τὸ ζήτημα τοῦτο τίθεται καὶ ἐπὶ πτωχεύσεως, ἂν ὁ συμβιβασμὸς ἠκυρώθη ἢ διερρήχθη. Ὁρα ἀριθ. 644.

θὰ ἐχορηγεῖτο εἰς πτωχεύσαντα ὅ,τι δὲν ἐχορηγήθη εἰς ὀφειλέτην διαιτελοῦντα ἐν δικαστικῇ ἐκκαθαρίσει. Νόμιμον ὁμῶς κώλυμα κατὰ τούτου δὲν ὑπάρχει. Ἐνδεχόμενον τὸ δικαστήριον ὅπερ ἀπεποιήθη τὴν ἐπικύρωσιν τοῦ συνομολογηθέντος συμβιβασμοῦ πρὸ τῆς μετατροπῆς τῆς δικαστικῆς ἐκκαθαρίσεως νὰ ἐπικυρώσῃ αὐτὸν μετὰ τὴν μετατροπὴν ταύτην. Οἱ ὅροι τῶν δύο συμβιβασμῶν δύνανται νὰ εἶναι διάφοροι (1).

1122. Ὅταν ὁ συμβιβασμὸς διαρρήγνυται ἐπὶ πτωχεύσεως ἀρχῇθεν κηρυχθείσης, πρέπει νὰ γίνηται νέα ἐξέλεγχις τῶν ἀπαιτήσεων, ἐπειδὴ τὸ παθητικὸν ὑπέστη τροποποιήσεις μετὰ τὴν ἐπικύρωσιν τοῦ συμβιβασμοῦ· τῷ ὄντι δυνατόν νὰ ἔλαβον πιστωταί τινες μερίσματα, ἐξ οὗ βεβαίως ἡλαττώθησαν τὰ χρέη τοῦ πτωχεύσαντος ἢ νὰ συνήφθησαν νέα χρέη ὑπὸ τοῦ ἀναλαβόντος τὴν διεύθυνσιν τῶν ὑποθέσεων τοῦ πτωχεύσαντος, ἐξ οὗ αὐξάνει τὸ παθητικόν. Ὅρα ἀριθ. 522, ἐμπ. κώδικος.

Οὐσιῶδες τυγχάνει νὰ γίνη νέα ἐξέλεγχις ἐκ ταυτότητος λόγων, ὅταν ὁ ἐπιτευχθεὶς συμβιβασμὸς συνεπίξ δικαστικῆς ἐκκαθαρίσεως διαρρήγνυται, δυνάμει δὲ τοῦ ἀρθρου 19, § 2, 3ον ἡ ἐκκαθάρισις αὕτη μετατρέπεται εἰς πτώχευσιν (2).

Οὕτω ἡ σύνθεσις τῆς συνελεύσεως τῶν πιστωτῶν, ἣτις μέλλει νὰ ἀποφανθῇ περὶ τῶν νέων προτάσεων συμβιβασμοῦ, δύναται νὰ διαφέρῃ σπουδαίως τῆς συνθέσεως τῆς συνελεύσεως, ἣτις εἶχε ψηφίσει τὸν διαρρηχθέντα πρῶτον συμβιβασμόν.

(1) Ἐφ. τοῦ Bordeaux 23 Ἰουνίου 1897, le Droit τῆς 8—9 Νοεμβρίου 1897.

Ἐν τῇ ὑποθέσει ἐφ' ἧς ἐξεδόθη ἡ ἀπόφασις αὕτη δὲν ἐδόθη ἡ ἐπικύρωσις τοῦ συμβιβασμοῦ, διότι εἶχεν ἀνιχνωσθῇ, ὅτι εἶχεν ἐπιτευχθῇ παρὰ τῶν πιστωτῶν διὰ δόλου. Τῆς δικαστικῆς ἐκκαθαρίσεως μετατραπείσης εἰς πτώχευσιν, τὸ Ἐφετεῖον τοῦ Bordeaux ἔκρινεν, ὅτι ὁ πτωχεύσας διετέλει αὐτοδικαίως εἰς κατὰστασιν ἐνώσεως.

(2) Ἐμποροδικεῖον τοῦ Saint Etienne, 5 Ὀκτωβρίου 1897, Le Droit τῆς 23 Ὀκτωβρίου 1897. Ὅρα δε καὶ ἀριθ. 1116 καὶ 1117. Συμπληρωτικὴ ἐξέλεγχις εἶναι ἐνίοτε ἀναγκαία καὶ ἐν ταῖς ἄλλαις περιπτώσεσι μετατροπῆς δικαστικῆς ἐκκαθαρίσεως εἰς πτώχευσιν.

Δ'. — Περὶ τῶν διαφόρων δικαιωμάτων ἅτινα δύνανται νὰ προταθῶσι κατὰ τῆς ὁμάδος τῶν πιστωτῶν. — Περὶ τῆς διεκδικήσεως. — Περὶ τῶν προνομίων καὶ τῶν ὑποθηκῶν. — Περὶ τῶν δικαιωμάτων τῆς γυναικὸς τοῦ ἐν δικαστικῇ ἐκκαθαρίσει ὀφειλέτου. — Περὶ τῶν δικαιωμάτων τῶν πιστωτῶν κατὰ τῶν ἀλληλεγγύων συνοφειλετῶν ἢ κατὰ τοῦ πρωτοφειλέτου καὶ τοῦ ἐγγυητοῦ.

1123. Τὰ διάφορα δικαιώματα διεκδικήσεως τὰ ἰσχύοντα ἐπὶ πτωχεύσεως ἰσχύουσιν ὑπὸ τοὺς αὐτοὺς ἔρους ἐπὶ δικαστικῇ ἐκκαθαρίσει κατ' ἐφαρμογὴν τοῦ ἄρθρου 24 τοῦ νόμου τοῦ 1889, διὰ τὸν ἀπλούστατον λόγον, ὅτι ὁ νόμος οὗτος σιωπᾷ ὡς πρὸς τὸ θέμα τοῦτο. Ὁρα ἄρθρ. 574 καὶ 575, ἐμπ. κώδικος ⁽¹⁾ καὶ ἀριθ. 789 καὶ ἐπομ.

Ἐνεκα τοῦ λόγου τούτου, 1ον τὸ γενικὸν προνόμιον τοῦ ἄρθρου 549 ἐμπ. κώδικος ὑφίσταται ἐπὶ δικαστικῇ ἐκκαθαρίσει· 2ον ἡ κατάστασις τοῦ πωλητοῦ κινητῶν πραγμάτων εἶναι ἐπίσης ἡ αὐτὴ οἷα καὶ ἐπὶ πτωχεύσεως. Ὁρα ἄρθρ. 510, 526 μέχρι 529, ἐμπ. κώδικος καὶ ἀριθ. 831 καὶ ἐπομ. ⁽²⁾· 3ον τέλος αἱ διατάξεις τῶν ἄρθρων 450 καὶ 550 τοῦ ἐμπ. κώδικος περὶ τοῦ προνομίου τοῦ ἐκμισθωτοῦ ἀκινήτων, τῆς διαλύσεως τῆς μισθώσεως καὶ τοῦ δικαιώματος μεταμισθώσεως τῶν πιστωτῶν ἐφαρμόζονται ἐπὶ δικαστικῇ ἐκκαθαρίσει. Ὁρα ἀριθ. 864 καὶ ἐπομ. Ὁ νόμος τοῦ 1889 ὥρισε μόνον (ἄρθρ. 18), τίς δέον νὰ ἀνακοινώσῃ εἰς τὸν ἐκμισθωτὴν τὴν θέλησιν περὶ ἐξακολουθήσεως τῆς μισθώσεως καὶ ποῖον εἶναι τὸ χρονικὸν σημεῖον τῆς ἐνάρξεως τῆς ὀκταήμερου προθεσμίας

(1) Ἐμποροδικεῖον τοῦ Σηκουάνα, 6 Ὀκτωβρίου 1893, Journal des faillites, 1895, σελ. 75.

(2) Ἐμποροδικεῖον τῆς 27 Νοεμβρίου 1889, le Droit τῆς 11 Δεκεμβρίου 1889. Ἐφ. τῆς Caen, 13 Ἰουλίου 1892, le Droit τῆς 21-22 Νοεμβρίου 1892. Ἐμποροδικεῖον τῆς Chambéry, 1 Δεκεμβρίου 1893, la Loi τῆς 30 Δεκεμβρίου 1893. Ἐφ. τῆς Nancy, 10 Νοεμβρίου 1897, le Droit τῆς 31 Δεκεμβρίου 1897. Ἐμποροδικεῖον Σηκουάνα, 8 Φεβρουαρίου 1898, le Droit τῆς 29 Μαρτίου 1898.

ἐντὸς τῆς ὁποίας δέον νὰ γίνη ἡ γνωστοποίησις αὕτη. Ἐπὶ πτωχεύσεως ἡ γνωστοποίησις γίνεται ὑπὸ τοῦ συνδίκου τῇ ἀδείᾳ τοῦ εἰσηγητοῦ καὶ ἀκουσθέντος τοῦ πτωχεύσαντος. Ἡ ὀκταήμερος προθεσμία, ἐντὸς τῆς ὁποίας δέον νὰ γίνη αὕτη, ἄρχεται ἀπὸ τῆς λήξεως τῆς προθεσμίας τῆς χορηγουμένης εἰς τοὺς πιστωτὰς τοὺς κατοικοῦντας ἐν Γαλλίᾳ διὰ τὴν ἐξέλεγχξιν τῶν ἀπαιτήσεων των δυνάμει τοῦ ἄρθρου 492 ἐμπ. κώδικος. Ἐπὶ δικαστικῆς ἐκκαθαρίσεως, ἡ ἐνεργητέα, ἐὰν ὑπάρχῃ λόγος, γνωστοποίησις πρὸς τὸν ἰδιοκτήτην κατὰ τὸ ἄρθρον 450 ἐμπ. κώδικος γίνεται ὑπὸ τοῦ ὀφειλέτου καὶ τῶν ἐκκαθαριζτῶν τῇ ἀδείᾳ τοῦ εἰσηγητοῦ, ἀκουσμένων τῶν ἐλεγκτῶν. Ἐχουσι δὲ διὰ τὴν γνωστοποίησιν ταύτην προθεσμίαν ὀκτὼ ἡμερῶν ἀπὸ τῆς πρώτης ἐξελεγκτικῆς συνελεύσεως ⁽¹⁾. Ὅρα ἀριθ. 866 καὶ ἐπομ.

Οἱ κανόνες οἱ εἰδικοί εἰς τὴν ἀπόδειξιν τῶν δικαιωμάτων τῆς γυναικὸς καὶ οἱ περιορισμοὶ τῆς νομίμου ὑποθήκης τῆς γυναικὸς οἱ ἐφαρμοζόμενοι ἐπὶ πτωχεύσεως ἐφαρμόζονται ὑπὸ τοὺς αὐτοὺς ὅρους καὶ ἐπὶ δικαστικῆς ἐκκαθαρίσεως. Ὅρα ἀριθ. 890 καὶ ἐπομ.

Τέλος τὰ δικαιώματα τῶν πιστωτῶν κατὰ τῶν ἀλληλεγγύων συνοφειλετῶν ἢ κατὰ τοῦ πρωτοφειλέτου καὶ τοῦ ἐγγυητοῦ καθορίζονται κατὰ τὰς ὑπὸ τῶν ἄρθρων 542 μέχρι 544 ἐμπ. κώδικος γινομένης διακρίσεις. Ὅρα ἀριθ. 919 καὶ ἐπομ.

Ε' — Περὶ τῶν χρεωκοπιῶν. — Περὶ τῶν κακουργημάτων καὶ τῶν πλημμελημάτων τῶν πραττομένων ἐν τῇ δικαστικῇ ἐκκαθαρίσει. — Περὶ τῶν ἀνικανοτήτων ἃς πάσχει ὁ ἐν δικαστικῇ ἐκκαθαρίσει ὀφειλέτης. — Περὶ τῆς ἀποκαταστάσεως.

1124. Ἡ δικαστικὴ ἐκκαθάρισις, ἐὰν ὑπάρχωσι τὰ γεγονότα ἅτινα προβλέπουσι τὰ ἄρθρα 585, 586 καὶ 591 τοῦ ἐμπ. κώδικος, ἀνοίγει τὸ στάδιον τῶν καταδιώξεων ἐπὶ ἀπλῇ ἢ δολίᾳ χρεωκοπίᾳ. Τοῦτο δὲν ἀμφισβητεῖται καὶ ἐν αὐτῇ ἀκόμη τῇ ἐκδοχῇ

(1) Ἐπὶ πτωχεύσεως ἡ προθεσμία ἄρχεται ἀπὸ τῆς λήξεως τῶν προθεσμιῶν τῶν χορηγουμένων εἰς τοὺς πιστωτὰς τοὺς κατοικοῦντας ἐν Γαλλίᾳ διὰ τὴν ἐμφάνισιν τῶν δικαιογράφων του (ἄρθρ. 492, ἐμπ. κώδικος).

τῇ ἐναντίᾳ τῆς νομολογίας, καθ' ἣν ἡ βεβαίωσις τῆς παύσεως τῶν πληρωμῶν ὑπὸ ποινικῆς δικαιοδοσίας δὲν παρέχει εἰς αὐτὴν τὸ δικαίωμα νὰ ἐφαρμόζη τὰς ποινὰς τῆς χρεωκοπίας. Ὅρα ἀριθ. 1113, 4ον.

Αἱ καταδιώξεις αὗται συγχωροῦνται διαρκούσης τῆς δικαστικῆς ἐκκαθαρίσεως, ἐν τῇ περιπτώσει δὲ ταύτῃ χωρεῖ ἡ ὑποχρεωτικὴ μετατροπὴ τῆς ἐκκαθαρίσεως εἰς πτώχευσιν (ἄρθρ. 19, § 2 4ον). Οὐδὲν ὁμῶς κωλύει νὰ γίνωσι καταδιώξεις ἐπὶ χρεωκοπία μετὰ τὴν ἀποπεράτωσιν τῆς δικαστικῆς ἐκκαθαρίσεως, ἰδίᾳ ἐν περιπτώσει συμβιβασμοῦ. Ρητέον δ' ἄλλως, ὅτι συμβαίνει τοῦτο ἐπὶ συμβιβασμοῦ μετὰ πτώχευσιν ⁽¹⁾.

1125. Τὰ ἄρθρα 593 μέχρις 600 τοῦ ἐμπ. κώδικος, ἅτινα προβλέπουσι καὶ τιμωροῦσι τὰ κακουργήματα καὶ τὰ πλημμελήματα τὰ πραττόμενα ἐν πτωχεύσει ὑπὸ ἄλλων παρὰ τοὺς πτωχεύσαντας ἐφαρμόζονται καὶ ἐπὶ δικαστικῆς ἐκκαθαρίσεως ⁽²⁾. Ὅρα ἀριθ. 954 καὶ ἐπομ. Τὸ ἄρθρον 24 τοῦ νόμου τῆς 4 Μαρτίου 1889, ὅπερ ἐπεκτείνει, κατ' ἀρχήν, εἰς τὴν δικαστικὴν ἐκκαθάρισιν τὰς διατάξεις τοῦ ἐμπορικοῦ κώδικος, δὲν διακρίνει μεταξὺ τῶν διατάξεων ἰδιωτικῆς φύσεως καὶ τῶν ποινικῶν.

1126. Ἀνικανότητες. — Ἡ δικαστικὴ ἐκκαθάρισις συνεπάγεται ὀλιγωτέρας καὶ ἥττονος σπουδαιότητος ἀνικανότητας ἢ ἡ πτώχευσις. Κατὰ τὸ ἄρθρον 21 τοῦ νόμου τοῦ 1889 ἀπὸ τῆς ἀποφάσεως τῆς κηρυκτοῦσης τὴν ἔναρξιν τῆς δικαστικῆς ἐκκαθαρίσεως ὁ ὀφειλέτης δὲν δύναται νὰ διορισθῇ εἰς οὐδὲν αἰρετὸν ἀξίωμα· ἐὰν ἐνασχῇ τοιοῦτό τι ἀξίωμα, θεωρεῖται παρητημένος. Οὕτω ὁ ἐν δικαστικῇ ἐκκαθάρισει ὀφειλέτης εἶναι ἀνίκανος νὰ διορισθῇ εἰς αἰρετὸν ἀξίωμα πολιτικὸν ἢ ἄλλο ⁽³⁾, διαφόρως ὁμῶς πρὸς τὸν πτωχεύσαντα διατηρεῖ τὸ δικαίωμα τῆς ψήφου.

(1) Πλημμελειοδικεῖον τοῦ Σηκουάνα τῆς 19 Φεβρουαρίου 1895, le Droit τῆς 27 Φεβρουαρίου 1895. Πλημμελειοδικεῖον τοῦ Σηκουάνα, 26 Μαρτίου 1895, la Loi, τῆς 12 Ἀπριλίου 1895.

Ὅρα ἐναντίον Πλημμελειοδικεῖον τῆς Domfront, 30 Μαΐου 1891, Journal des faillites, 1892, σελ. 84.

(2) Ἀκυρ 1 Μαΐου 1897, Journal des faillites, 1897, σελ. 290. Ἀκυρ 9 Μαρτίου 1898, la Loi τῆς 22—22 Μαρτίου 1898.

(3) Τὸ συμβούλιον τῆς νομαρχίας (conseil de préfecture), ὑποβαλλομένης

Κατ' ἐφαρμογὴν τοῦ κανόνος τούτου πρέπει νὰ ἀποφανθῶμεν, ὅτι ὁ ἐν δικαστικῇ ἐκκαθαρίσει ὀφειλέτης δὲν δύναται νὰ εἶναι ἐκλέκτωρ γερουσιαστοῦ (*dilégué sédatorial*)· ἀληθῶς οἱ τοιοῦτοι εἶναι ἐκλογεῖς, ἐπειδὴ συντελοῦσιν εἰς τὸν διορισμὸν τῶν γερουσιαστῶν· ἀλλ' εἶναι αἰρετοὶ ἐκλογεῖς. Οἱ ἐκλέκτορες γερουσιαστοῦ ἐκλέγονται ἐκ τῶν ἐκλογέων τοῦ δήμου ὑπὸ τοῦ δημοτικοῦ συμβουλίου (Νόμος τῆς 9 Δεκεμβρίου 1884, ἄρθρ. 6, 4ον).

Ὁ πτωχεύσας πλὴν τῆς ἀπωλείας τῶν δικαιωμάτων ἐκλογέως καὶ ἐκλεξίμου πάσχει πολλὰς ἄλλας ἀνικανότητας, αἵτινες οὐδεμίαν ἔχουσι σχέσιν πρὸς τὰ δικαιώματα ταῦτα. Ὅρα ἀριθ. 975 μέχρις 977. Τὰς ἀνικανότητας ταύτας, ἀλλοτρίας τῶν δικαιωμάτων ἐκλογέως καὶ ἐκλεξίμου, πάσχει ἄρα γε καὶ ὁ ἐν δικαστικῇ ἐκκαθαρίσει ὀφειλέτης; Ὁ νόμος τῆς 4 Μαρτίου 1889 δὲν λύει ρητῶς τὸ ζήτημα τοῦτο. Λύεται ὁμοῦς τοῦτο εὐκόλως τῇ βοήθειᾳ τοῦ ἁρθροῦ 24 τοῦ νόμου τοῦ 1889. Τὸ ἄρθρον τοῦτο δὲν κηρύττει κατ' ἀρχὴν ἐφαρμοσίμους εἰς τὴν δικαστικὴν ἐκκαθάρισιν πάσας τὰς νομίμους διατάξεις, ἀλλὰ τὰς τοῦ ἐμπορικοῦ κώδικος διατάξεις τὰς ἀφορώσας τὴν πτώχευσιν. Τί ἄλλο πρέπει νὰ συμπεράνωμεν ἐκ τούτου, εἰμὴ ὅτι ὁ ἐν δικαστικῇ ἐκκαθαρίσει ὀφειλέτης πάσχει τὰς ἀκυρότητας ὑφ' ὧν πάσχει καὶ ὁ πτωχεύσας δυνάμει τῶν διατάξεων τοῦ ἐμπορικοῦ κώδικος, ἀλλ' ὅχι καὶ ἐκείνας ὑφ' ὧν πάσχει οὗτος δυνάμει διατάξεων μὴ κειμένων ἐν τῷ κώδικι τούτῳ; Ἡ διάκρισις αὕτη δὲν εἶναι λογικὴ, ἀλλὰ τὸ γράμμα τοῦ ἁρθροῦ 24 τοῦ νόμου τοῦ 1889 ἄγει εἰς αὐτήν, καὶ ἐπειδὴ, τελικῶς εἰπεῖν, πρόκειται περὶ ζητήματος ἐκπτώσεως, τουτέστι περὶ ζητήματος ποινικῆς φύσεως, πρέπει νὰ ἀποβλέψωμεν εἰς τὰ κείμενα τοῦ νόμου, ἵνα μὴ ἐρμηνεύσωμεν αὐτὰ διασταλτικῶς.

Ἐκ τούτου ἀπορρέουσιν ἰδίᾳ αἱ ἐπόμεναι συνέπειαι :

Ὁ ἐν δικαστικῇ ἐκκαθαρίσει ὀφειλέτης δὲν δύναται νὰ παρουσιασθῇ εἰς τὸ χρηματιστήριον (ἄρθρ. 613 ἐμπ. κώδ.)· δὲν δύναται

εἰς αὐτὸ αἰτήσεως περὶ ἀκυρότητος τῆς ἐκλογῆς ὀφειλέτου τινος διατελοῦντος ἐν δικαστικῇ ἐκκαθαρίσει ὡς δημοτικοῦ συμβούλου, πρέπει νὰ ἀκυροῖ τὴν ἐκλογὴν, χωρὶς νὰ τίθεται προδικαστικὸν (*préjudicielle*) ζήτημα παραπεμπτέον εἰς ἐξέτασιν εἰς τὸ πρωτοδικεῖον : Δικαστήριον τῶν συγχρούσεων 19 Φεβρουαρίου 1898, *le Droit* τῆς 12 Μαρτίου 1898.

νὰ γίνη μήτε κολλυβιστῆς μήτε προνομιοῦχος μεσίτης (ἄρθρ. 83 ἐμπ. κώδ.).

Τοῦναντίον ὁ ἐν δικαστικῇ ἐκκαθαρίσει ὀφειλέτης δὲν στερεῖται τοῦ δικαιώματος τοῦ νὰ παρουσιάσῃ ἐμπορικὰ γραμμάτια πρὸς ἐξόφλησιν εἰς τὴν Τράπεζαν τῆς Γαλλίας, δὲν στερεῖται τῆς ἐνασκήσεως τῶν δικαιωμάτων τῶν συναφῶν πρὸς τὴν ιδιότητα μέλους τοῦ Λεγεῶνος τῆς Τιμῆς.

Πᾶσαι αἱ λύσεις αὗται εἶναι ἀναμφισβήτητοι. Δυσκολίαι ὅμως δύνανται νὰ γεννηθῶσιν ἀπέναντι νομίμων διατάξεων μὴ περιλαμβανομένων ἐν τῷ ἐμπορικῷ κώδικι, αἵτινες στεροῦσιν ὠρισμένων δικαιωμάτων τοὺς ἀποβαλόντας τὰ πολιτικὰ δικαιώματα. Ὁ ἐν δικαστικῇ ἐκκαθαρίσει ὀφειλέτης ὑπόκειται ἄρα γε εἰς τὰς διατάξεις ταύτας; Ἡ ἀμφιβολία προέρχεται ἐκ τοῦ ὅτι ἀποστερεῖται οὗτος οὐχὶ πάντα τὰ πολιτικὰ δικαιώματα, ἀλλ' ὠρισμένα ἐκ τῶν δικαιωμάτων τούτων, τὰ δικαιώματα ἐκλεξίμου.

Φαίνεται δ' ὅτι πρέπει νὰ ἑρμηνευθῶσιν αἱ διατάξεις αὗται ὡς προωρισμένοι κατ' ἐκείνων οἵτινες δὲν κέκτηνται πλήρη τὰ τοῦ πολίτου (civiques) ἢ πολιτικὰ δικαιώματα. Τοῦντεῦθεν, διὰ τὸν ἀπλούστατον λόγον, ὅτι οἱ ἐν δικαστικῇ ἐκκαθαρίσει ὀφειλέται στεροῦνται ἐνίων τῶν δικαιωμάτων τούτων, αἱ περὶ ὧν πρόκειται διατάξεις δεόν νὰ ἐφαρμόζωνται εἰς αὐτούς.

Ἐκ τούτων πρέπει ἰδίᾳ νὰ συμπεράνωμεν, ὅτι ὁ ἐν δικαστικῇ ἐκκαθαρίσει ὀφειλέτης δὲν δύναται νὰ εἶναι ἑνορκος (ἄρθρ. 381, κώδ. ποιν. δικον. Νόμ. τῆς 21 Νοεμβρίου 1872 περὶ ἐνόρκων, ἄρθρ. 1) διαχειριστῆς ἐφημερίδος (Νόμ. τῆς 29 Ἰουλίου 1881, ἄρθρ. 6).

1127. Ἀποκατάστασις. — Ὡσπερ αἱ ἀνικανότητες τοῦ πτωχεύσαντος καὶ αἱ τοῦ ἐν δικαστικῇ ἐκκαθαρίσει ὀφειλέτου δὲν δύνανται νὰ παύσωσιν εἰ μὴ διὰ τῆς ἀποκαταστάσεως. Ὑπόκειται δὲ αὕτη ὡς πρὸς τὸν ὀφειλέτην τοῦτον, καθάπερ καὶ ὡς πρὸς τὸν πτωχεύσαντα, εἰς τοὺς ὑπὸ τοῦ ἐμπορικοῦ κώδικος ὀριζομένους ὅρους. Ὅρα ἄρθρ. 24 τοῦ νόμου τοῦ 1889· ἄρθρ. 604 καὶ ἐπόμε. τοῦ ἐμπ. κώδικος καὶ ἀριθ. 979 καὶ ἐπόμε. Ἐὰν οἱ πτωχεύσαντες σπανίως αἰτοῦσι τὴν ἀποκατάστασιν (ἀριθ. 999), οἱ ἐν δικαστικῇ ἐκκαθαρίσει ὀφειλέται ἔτι σπανιώτερον αἰτοῦσιν αὐτὴν διὰ τὸν

ἀπλούστατον λόγον ὅτι αἱ ἀνικανότητες αἱ πύχουσιν οἱ τελευταῖοι οὗτοι εἶναι μικρότεροι (ἀριθ. 1126).

1127 δις. ΖΗΤΗΜΑΤΑ ΜΗ ΛΥΟΜΕΝΑ ΥΠΟ ΤΟΥ ΝΟΜΟΥ ΤΟΥ 1889. ΓΕΝΙΚΟΣ ΚΑΝΩΝ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 24 ΤΟΥ ΝΟΜΟΥ ΤΗΣ 4 ΜΑΡΤΙΟΥ 1889.— Ὁ νόμος τῆς 4 Μαρτίου 1889 δὲν εἶναι πλήρης νόμος· ὑπάρχουσι πολλὰ ζητήματα τὰ ὅποια γεννῶνται ἐκ τῆς δικαστικῆς ἐκκαθαρίσεως, τὰ ὅποια ὁμως δὲν λύει οὗτος διὰ ρητῶν διατάξεων. Λύονται ὁμως ταῦτα, καθὰ εἵπομεν (ἀριθ. 1007 καὶ 1036), διὰ τοῦ γενικοῦ κανόνος τοῦ ἀρθρου 24 τοῦ νόμου τούτου, καθ' ὃ πᾶσαι αἱ διατάξεις τοῦ ἐμπ. κώδικος αἱ μὴ τροποποιούμεναι διὰ τοῦ παρόντος νόμου θέλουσιν ἐφαρμόζεσθαι ἐπὶ δικαστικῆς ἐκκαθαρίσεως ὥσπερ ἐπὶ πτωχεύσεως. Τοῦ γενικοῦ τούτου κανόνος πολλὰ δύνανται νὰ γίνωσιν ἐφαρμογαί· τινὰς ἐξ αὐτῶν ἐξεθέσκαμεν ἤδη (ἀριθ. 1033, 1038, 1040 μέχρι 1043, 1064 μέχρι 1066, 1123 μέχρι 1126 κλπ.). Καὶ ἄλλαι δὲ πολλὰ ἀκόμη χωροῦσιν ἐφαρμογαί, ἐξ ὧν σημειωτέον τὰς ἐπομένας :

α. Ἡ ἀνακοίνωσις τῶν βιβλίων δύναται νὰ διαταχθῇ ἐπὶ δικαστικῆς ἐκκαθαρίσεως δυνάμει τοῦ ἀρθρου 14 τοῦ ἐμπ. κώδικος, ὅπερ ὁρᾷ τὴν περίπτωσιν τῆς πτωχεύσεως (1).

β. Τὰ συναλλάγματα, ὡς ἡ ἐντολὴ καὶ ἡ ἐταιρεία, τῶν ὁποίων τὴν παῦσιν ἐπιφέρει ἡ πτώχευσις (2), λύονται καὶ ἐκ τῆς δικαστικῆς ἐκκαθαρίσεως.

Ἐπειδὴ δὲ τὸ ἀρθρον 24 τοῦ νόμου τοῦ 1889 στοχάζεται μόνον τὰς διατάξεις τοῦ ἐμπ. κώδικος τὰς ἀναφερομένας εἰς τὴν πτώχευσιν καὶ ταύτας κηρύττει ἐφαρμοζομένας εἰς τὴν δικαστικὴν ἐκκαθάρισιν, ζήτημα γεννᾶται ὡς πρὸς τὰς ἄλλας διατάξεις τὰς ἀφορώσας εἰς τὴν πτώχευσιν, ἀλλὰ μὴ περιεχομένας ἐν τῷ ἐμπορικῷ κώδικι. Εἶναι βέβαιον, ὅτι αἱ διατάξεις αὗται, διαφύως πρὸς τὰς διατάξεις τοῦ ἐμπ. κώδικος, δὲν ἐφαρμόζονται τελείως εἰς τὴν δικαστικὴν ἐκκαθάρισιν· ὡς πρὸς ταύτας ἀνάγκη διακρίσεων. Αἱ

(1) Ὅρα τὸ παρὸν Σύστημα κλπ. τόμ. Α'. ἀριθ. 291.—Ἐφ. τῶν Παρισίων, 28 Νοεμβρίου 1891. D. 1892. 2. 73.

(2) Ἀστ. κώδ. ἀρθρ. 1865 4ον καὶ 2003. Ὅρα τὸ παρὸν Σύστημα κλπ. VII, ἀριθ. 179 καὶ 180.

διατάξεις αὗται εἰς δύο μόνον κατηγορίας περιπτώσεων φαίνονται ἐφαρμοζόμεναι εἰς τὴν δικαστικὴν ἐκκαθάρισιν :

α. Ὅταν ὁ νόμος τοῦ 1889, καίτοι δὲν στοχάζεται ρητῶς τὰς περὶ ὧν πρόκειται διατάξεις, περιέχει ὁμῶς ἀρχὴν ἣτις ἄγει ἀναγκαιῶς εἰς τὴν ἐπέκτασιν αὐτῶν, καὶ ἐπὶ τῆς δικαστικῆς ἐκκαθαρίσεως. Οὕτω, ἐπειδὴ ὁ νόμος τοῦ 1889 (ἄρθρ. 21) ἀποστερεῖ τὸν ἐν δικαστικῇ ἐκκαθάρισει ὀφειλέτην μέρους τῶν πολιτικῶν του δικαιομάτων, πρέπει νὰ συμπεράνωμεν ἐκ τούτου, ὅτι δὲν δύναται νὰ ἐνασκήσῃ οὗτος τὰ καθήκοντα ἅτινα ὑποθέτουσι πρόσωπον ἀπολαῦον ἀπάντων τῶν δικαιομάτων τούτων. Ὅρα ἀριθ. 1126.

β. Ὅταν ὁ ἀποκλεισμός τῆς περὶ τῆς πρόκειται διατάξεως ἐπὶ δικαστικῆς ἐκκαθαρίσεως θὰ ἦγεν εἰς τὸ νὰ τεθῶσιν οἱ ἐν δικαστικῇ ἐκκαθάρισει ἔμποροι εἰς κατὰστασιν δεινότεραν ἢ ἐκείνης ἣτις ἐκπηγάζει ἐκ τῆς πτωχεύσεως (1).

1128. Στατιστική. — Ἀπὸ τοῦ 1890 ὁ ἀπολογισμὸς τῆς ἀστικῆς καὶ ἐμπορικῆς δικαιοσύνης (*compte rendu de la justice civile et commerciale*) παρέχει στατιστικὰς πληροφορίας περὶ τῶν δικαστικῶν ἐκκαθαρίσεων. Ἴδου δὲ αἱ κυριώτεραι αὐτῶν.

(1) Συμβούλιον τῆς Ἐπικρατείας 30 Ἰανουαρίου 1892, S. καὶ Journal du Palais 1893. 3. 155. Ὁ νόμος τῆς 15 Ἰουλίου 1880 περὶ τῶν ἐπιτηδευμάτων (ἄρθρ. 28, ἐδάφ. 2) ὥριζεν: «Ἐν περιπτώσει κλεισίματος τῶν ἀποθηκῶν, καταστημάτων, ἐργαστηρίων ἐνεκα θανάτου ἢ κεκηρυγμένης πτωχεύσεως, τὰ τέλη θὰ ὀφείλωνται μόνον διὰ τὸ παρελθὸν καὶ τὸν τρέχοντα μῆνα. Ἐπὶ τῇ δηλώσει τῶν ἐνδ.αφερομένων θέλει ἐκπίπτει τὸ ὑπόλοιπον τοῦ φόρου». Τὸ Συμβούλιον τῆς Ἐπικρατείας ἀπεφάνθη διὰ τῆς σημειωθείσης ἀποφάσεώς του, ὅτι ἡ διάταξις αὕτη, καίτοι ὁρᾷ μόνον τὴν κήρυξιν τῆς πτωχεύσεως, ἐφηρμόζετο εἰς τὴν περίπτωσιν δικαστικῆς ἐκκαθαρίσεως. Ὁ οἰκονομικὸς νόμος τῆς 8 Αὐγούστου 1890 (ἄρθρ. 30) ρητῶς μάλιστα ἔλυσε τὸ ζήτημα κατὰ τὴν ἐκδοχὴν ταύτην, ἀντικαταστήσας τὸ κείμενον τοῦ ἄρθρου 28 τοῦ νόμου τῆς 15 Ἰουλίου 1880 διὰ τοῦ κειμένου ὅπερ ἀναφέρει τὴν δικαστικὴν ἐκκαθάρισιν ὥσπερ τὴν πτώχευσιν. Ἡ σημειωθείσα ἀπόφασις τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας τοῦ 1892 ἀνεφέρετο εἰς ἐποχὴν προγενεστέραν τοῦ νόμου τούτου ἢ δικαστικὴ ἀπόφασις περὶ τῆς δικαστικῆς ἐκκαθαρίσεως ἐχρονολογεῖτο ἀπὸ τῆς 22 Ἰανουαρίου 1890.

1ον Ἀριθμὸς τῶν περὶ δικαστικῆς ἐκκαθαρίσεως ἀποφάσεων.

1890	.	.	.	.	.	.	.	3942
1891	.	.	.	.	.	.	.	4509
1892	.	.	.	.	.	.	.	4693
1893	.	.	.	.	.	.	.	4508
1894	.	.	.	.	.	.	.	4978

Ἐκ τούτων προκύπτει, ὅτι ὁ ἀριθμὸς τῶν δικαστικῶν ἐκκαθαρίσεων ἀπαύστως ἠϋξανε κατὰ τὴν πρώτην πενταετίαν δι' ἣν ἔχομεν ἐπιτήμους πληροφορίας. Τούναντίον κατὰ τὴν αὐτὴν χρονικὴν περίοδον ὁ ἀριθμὸς τῶν πτωχεύσεων ἡλαττοῦτο. Ὁ ἀριθμὸς αὐτῶν ἀνέρχεται εἰς 14,000 ἐν ἔτει 1890, εἰς 14,894 ἐν ἔτει 1891, εἰς 12,541 ἐν ἔτει 1892, εἰς 12,373 ἐν ἔτει 1893, εἰς 12,794 ἐν ἔτει 1894.

2ον Τρόποι κηρύξεως τῆς δικαστικῆς ἐκκαθαρίσεως (1).

1890 1891 1892 1893 1894

Ἐπὶ αἰτήσῃ τοῦ ὀφειλέτου 2490 2730 2676 2392 2844

Μετὰ καταδιώξεις τῶν

πιστωτῶν (2) 22 21 20 27 10

3ον Λύσεις τῶν δικαστικῶν ἐκκαθαρίσεων.

1890 1891 1892 1893 1894

Ἀπλοῦς συμβιβασμὸς 957 939 964 890 995

Συμβιβασμὸς ἐπὶ ἐγκαταλείψει 127 402 329 329 353

Ἑνωσις 66 320 335 392 448

Μετατροπὴ εἰς πτώχευσιν 136 404 436 404 421

Παῦσις τῶν ἐργασιῶν δι' ἀνε-

πάρκειαν ἐνεργητικοῦ (3) 384 445 469 302 418

(1) Ἐν τοῖς πίναξι τῶν δικαστικῶν ἐκκαθαρίσεων καὶ πτωχεύσεων τοῖς συνημμένοις εἰς τὸν ἐτήσιον ἀπολογισμὸν τῆς ἀστικῆς καὶ ἐμπορικῆς δικαιοσύνης ἀναφέρεται, ὅτι δικαστικαὶ τινες ἐκκαθαρίσεις ἀπηγγέλθησαν ἐξ ἐπαγγέλματος. Πῶς εἶναι δυνατόν νὰ ὑπάρχῃ ὁ τρόπος οὗτος κηρύξεως τῆς δικαστικῆς ἐκκαθαρίσεως, ἀφοῦ κατὰ τὸν νόμον τοῦ 1889 ἡ δικαστικὴ ἐκκαθάρισις, θεωρουμένη ὡς εὐεργέτημα ὑπὲρ τοῦ ὀφειλέτου, προϋποθέτει αἴτησιν ἀπευθυνομένην ὑπ' αὐτοῦ εἰς τὸ δικαστήριον ; Ὅρα Νόμον τῆς 4 Μαρτίου 1889, ἄρθρ. 2. ἐδάφ. 1 καὶ ἄνωτέρω, ἀριθ. 1016.

(2) Ὅρα προηγουμένην σημείωσιν.

(3) Ὁ πίναξ ὁ συνημμένος εἰς τὸν ἀπολογισμὸν τῆς ἀστικῆς καὶ ἐμπο-

4ον Διάρκεια τῶν δικαστικῶν ἐκκαθαρίσεων.

Ἡ διαδικασία τῶν δικαστικῶν ἐκκαθαρίσεων εἶναι μικροτέρας διαρκείας ἢ ἡ τῶν πτωχεύσεων, χάρις εἰς τὰς συντμήσεις προθεσμιῶν τὰς γενομένας διὰ τοῦ νόμου τοῦ 1889 (1).

5ον Μερίσματα ἐπιτευχθέντα ἐν ταῖς δικαστικαῖς ἐκκαθαρίσεσιν.

Οἱ πιστωταὶ δὲν ἐπιτυγχάνουσιν ἐν ταῖς δικαστικαῖς ἐκκαθαρίσεσι μερίσματα πολλῶ ὑπέρτερα τῶν λαμβανομένων ἐν ταῖς πτωχεύσεσιν.

1129. Ἡ δικαστικὴ ἐκκαθάρισις, ὅπως διωργανώθη διὰ τοῦ νόμου τοῦ 1889, ἐγένετο ἀντικείμενον σφοδρῶν ἐπικρίσεων. Ἄν μὴ ἐζητήθη ἡ κατάργησις τῆς μετριασμένης ταύτης πτωχεύσεως, πολλὰ ὅθεν ὁμως συνεστήθη νὰ ἐπενεχθῶσι διάφοροι τροποποιήσεις εἰς τὸν νόμον τοῦτον (2). Χρήσιμον δὲ εἶναι, χωρὶς νὰ εἰσέλθωμεν εἰς

ρικῆς δικαιοσύνης μνημονεύει πτωχεύσεις μετατραπείσας εἰς δικαστικὰς ἐκκαθαρίσεις. Τοῦτο φαίνεται ἀκατανόητον· διότι, ἐὰν ὁ νόμος τοῦ 1889 (ἄρθρ. 19) παρδέχεται τὴν μετατροπὴν τῆς δικαστικῆς ἐκκαθαρίσεως εἰς πτώχευσιν, δὲν συγχωρεῖ ὁμως προῶς τὴν μετατροπὴν τῆς πτωχεύσεως εἰς δικαστικὴν ἐκκαθάρισιν. Ἰδοὺ δὲ τί, φαίνεται, ἡννόουν. Ἐνίοτε τὸ ἐμποροδικεῖον ἀπόρριπτε τὴν αἴτησιν περὶ παροχῆς τοῦ εὐεργετήματος τῆς δικαστικῆς ἐκκαθαρίσεως καὶ κηρύττει τὴν πτώχευσιν· ἄλλὰ τὸ ἐφετεῖον ἐπὶ τῇ ἐφέσει τοῦ ἐμποροῦ ἀκυροῖ τὴν ἀπόφασιν τὴν κηρύττευσαν τὴν πτώχευσιν καὶ χορηγεῖ εἰς αὐτὸν τὸ εὐεργέτημα τῆς δικαστικῆς ἐκκαθαρίσεως. Πραγματικῶς εἶπεῖν δὲν ἔχομεν ἐνταῦθα μετατροπὴν τῆς πτωχεύσεως εἰς δικαστικὴν ἐκκαθάρισιν. Κατὰ τὰς γενικὰς ἀρχὰς τοῦ δικαίου, ὁ περὶ οὗ πρόκειται ἔμπορος ὑποτίθεται ὅτι ἀρχῇθεν διετέλεσεν ἐν καταστάσει δικαστικῆς ἐκκαθαρίσεως.

(1) Ἐνίαι μάλιστα τῶν προθεσμιῶν τούτων ἀναφερόμεναι εἰς τὴν σύγκλησιν τῶν συνελεύσεων τῶν πιστωτῶν κρίνονται καθ' ὑπερβολὴν βραχεῖαι, πρότασις δὲ νόμου, μνημονευομένη ἐν τῇ ἐπομένῃ σημειώσει, παρατείνει ὀλίγον τὴν διάρκειαν αὐτῆς.

(2) Πρότασις νόμου, ὑποβληθεῖσα εἰς τὴν βουλὴν τῇ 28 Ἰανουαρίου 1897, περὶ τροποποιήσεως διατάξεων τινων τοῦ νόμου τῆς 4 Μαρτίου 1889, μὴ συζητηθεῖσα ὁμως κατὰ τὴν οἰκείαν σύνοδον, ἀναφέρεται εἰς τινὰς λεπτομέρειας μὴ θίγουσας ποσῶς τὰς οὐσιώδεις βάσεις τῆς δικαστικῆς ἐκκαθαρίσεως.

Πολλὰ ἐμπορικὰ ἐπιμελητήρια καὶ ἐπαγγελματικὰ σωματεῖα (syndicats)

τάς λεπτομερείας πασῶν τῶν ἐπικρίσεων τούτων, νὰ ἐκθέσωμεν τὰς κυριωτέρας τοῦλάχιστον ἐξ αὐτῶν.

Οἱ ἐπικριταὶ τοῦ νόμου τοῦ 1889 διατείνονται, καὶ τὰ πράγματα ἀποδεικνύουσι τὴν ὀρθότητα τῶν ἐπικρίσεων τούτων, ὅτι ὁ νόμος οὗτος δὲν ἐπέτυχε τοῦ σκοποῦ του. Ἐθεσπίσθη οὗτος πρὸς τὸ συμφέρον τῶν καλῆς πίστεως ὀφειλετῶν καὶ πρὸς τὸ συμφέρον τῶν πιστωτῶν. Φαίνεται ὁμως, ὅτι τὸ εὐεργέτημα τῆς δικαστικῆς ἐκκαθαρίσεως ἐχορηγήθη πολλάκις εἰς ὀφειλέτας ἀναξίους τῆς εὐνοίας ταύτης καὶ οἵτινες, ἵνα ἀποκαλύψωσι τὴν κατάστασίν των, ἀνέμενον νὰ ἐξαντληθῶσι σχεδὸν ὁλοσχερῶς τὰ μέσα των· τοῦτο προέρχεται τὸ μὲν ἐκ τοῦ μεγάλου ἀριθμοῦ τῶν μετατροπῶν δικαστικῶν ἐκκαθαρίσεων εἰς πτωχεύσεις, τὸ δὲ ἐκ τοῦ ἀριθμοῦ τῶν παύσεων τῶν δικαστικῶν ἐκκαθαρίσεων δι' ἀνεπάρκειαν ἐνεργητικοῦ. Ἐπεζητεῖτο διὰ τοῦ νόμου τούτου νὰ ἀποκτήσωσιν οἱ πιστωταὶ τὴν βεβαιότητα, ὅτι θὰ ἐλάβανον ἐν ταῖς δικαστικαῖς ἐκκαθαρίσεσιν ἀνώτερα μερίσματα ἢ ἐν ταῖς πτωχεύσεσι, δὲν φαίνεται δὲ ὅτι τὰ μερίσματα ἀπέβησαν ἐπαισθητῶς μεγαλειτέρα ἐν ταῖς ἐκκαθαρίσεσιν ἢ ἐν ταῖς πτωχεύσεσι. Πλὴν τούτου παράπονα ἠγέρθησαν ἐπὶ τῷ ὅτι ὁ ἐν δικαστικῇ ἐκκαθάρισει ὀφειλέτης δύναται νὰ διαθέσῃ τὴν περιουσίαν του ἐπὶ ζημίᾳ τῶν πιστωτῶν του, τὸ μὲν ἕνεκα τῆς μὴ ἀπαλλατριώσεως αὐτοῦ ἀπὸ τῆς διαχειρίσεως τῆς περιουσίας του, τὸ δὲ ἕνεκα τῆς ἀνεπαρκείας τῆς ἐξουσίας τοῦ ἐκκαθαριστοῦ.

Ἄλλ' ἂν ἐν γένει ὑπάρχει ὁμοφωνία ὡς πρὸς τὸ ὅτι τὰ ἀποτελέσματα τοῦ νόμου τοῦ 1889 ὑπῆρξαν οὐχὶ πολὺ ἱκανοποιητικὰ ἢ ἀνεπρκῆ, διαφωνία ὁμως κρατεῖ καθόσον ἀρροῇ τὰ μέσα τῆς διορθώσεως τῶν ἀποδιδομένων εἰς τὸν νόμον τοῦτον σφαλμάτων. Ἡ ἀσυμφωνία αὕτη προέρχεται ἐκ τῶν μεγάλων δυσκολιῶν τὰς ὁποίας παρουσιάζει ἐπὶ παύσεως τῶν πληρωμῶν ἢ συνδιαλλαγῇ τῶν δικαιωμάτων καὶ τῶν συμφερόντων τῶν πιστωτῶν, τῶν ὀφειλετῶν

ἐξέδωσαν ψηφίσματα ἀναγράφοντα τὰς ἐπενεχτέας κατὰ τὴν γνώμην των τροποποιήσεις εἰς τὸν νόμον περὶ δικαστικῆς ἐκκαθαρίσεως.

Ὅρα ἰδίᾳ, Fernand Devise, *De la réforme de la loi du 4 mars 1889 sur la liquidation judiciaire* (1896)· L. Raffait, *La liquidation judiciaire, examen critique et projet de réforme* (1898).

καὶ τῆς κατὰστολῆς τῶν βαρεῖων ἀμελειῶν ἢ δολιοτήτων, αἵτινες, χωρὶς νὰ συνεπάγωνται τὴν χρεωκοπίαν, δέον νὰ ἐπισύρῃσι τὴν αὐστηρότητα τοῦ νόμου πρὸς περιρροῦρησιν τῆς πίστεως.

Εἶναι ἀδύνατον νὰ ἐκθέσωμεν λεπτομερῶς καὶ νὰ συζητήσωμεν τὰς μεταρρυθμίσεις τοῦ νόμου τοῦ 1889 τὰς ὁποίας ἀξιοῦσι τὰ ἐμπορικὰ ἐπιμελητήρια καὶ τινὰ ἐπαγγελματικὰ σωματεῖα—τοσοῦτον πολλὰ καὶ διάφοροι εἶναι αὗται. Τόμος ὁλόκληρος θὰ ἀπητεῖτο πρὸς τοῦτο. Δυνάμεθα ὅμως τοῦλάχιστον νὰ ἐξηγήσωμεν τὸν γενικὸν χαρακτῆρα τῶν κυριωτέρων ἐκ τῶν ἐκφρασθεῖσων εὐχῶν ὑπὲρ ἀναθεωρήσεως τοῦ νόμου.

Ἵνα δύνανται τὰ δικαστήρια νὰ χορηγῶσι τὸ εὐεργέτημα τῆς δικαστικῆς ἐκκαθαρίσεως ἐν ἐπιγνώσει τῶν πραγμάτων, ἔπρεπε νὰ μὴ χορηγῇται ἡ εὐνοια αὕτη εἰ μὴ μετὰ γνωμοδότησιν τῶν πιστωτῶν, ἀκουομένων κατ' ἀντιμωλίαν πρὸς τὸν ὀφειλέτην, καὶ ἐπὶ τῇ ἐκθέσει τοῦ εἰσηγητοῦ. Πράγματι δὲ κατὰ τῆς μεταρρυθμίσεως ταύτης οὐδεμία ὑπάρχει ἀντίρρησης. Ἀληθῶς εἶναι ἀνάγκη νὰ λαμβάνηται ταχεῖα ἀπόφασις. Ἀλλ' ἡ σύγκλησις τῶν πιστωτῶν καὶ ἡ ὑποβολὴ ἐκθέσεως ὑπὸ εἰσηγητοῦ δὲν εἶναι ἀσυμβίβαστα πρὸς τὴν ἀνάγκην ταύτην.

Ἡξίωσάν τινες, ὅτι ἐν πάσῃ περιπτώσει ὁ ὀφειλέτης δέον νὰ ἀπαλλοτριουῖται προσωρινῶς τῆς διαχειρίσεως τῆς περιουσίας του, μετ' ἐπιφυλάξεως νὰ παύσῃ ἡ ἀπαλλοτριώσις αὕτη ἢ νὰ κατασταθῇ ὀριστική, καθόσον τὸ δικαστήριον, κρίνον ὀριστικῶς, ἤθελεν ἀναγνωρίσει ἢ μὴ, ὅτι ὁ ὀφειλέτης εἶναι ἄξιος τοῦ εὐεργετήματος τῆς δικαστικῆς ἐκκαθαρίσεως. Ἡ προσωρικὴ κατάστασις, ἣν θὰ διήνυεν ὁ ὀφειλέτης, θὰ ἐλάμβανεν ἴδιον ὄνομα, λόγου χάριν, ἀναστολὴ πληρωμῶν, ἵνα ἀποφύγῃ προσωρινῶς ὁ ὀφειλέτης, ὅστις δύναται νὰ ἡτύχησῃ καὶ νὰ εἶναι καλῆς πίστεως, τὸν χαρακτηρισμὸν τοῦ πτωχεύσαντος.

Τέλος, πρὸς μείζονα ἐξασφάλισιν τῆς παροχῆς τοῦ εὐεργετήματος τῆς δικαστικῆς ἐκκαθαρίσεως εἰς μόνους τοὺς ἀτυχήσαντας καὶ καλῆς πίστεως ὀφειλέτας, οἱ μὲν ἐζήτησαν νὰ χορηγῇται αὕτη εἰς μόνους τοὺς ἐπιτυχόντας συμβιβασμὸν, οἱ δὲ νὰ χορηγῇται μόνον εἰς τὸν ὀφειλέτην, τοῦ ὁποίου τὸ ἐνεργητικὸν εἶναι ἱκανόν, ὥστε νὰ λάβωσιν οἱ πιστωταὶ ὠρισμένον ὑπὸ τοῦ νόμου κατ' ἐλάχιστον δρον ὀριζόμενον μέρος. Ἀλλὰ καθ' ἡμᾶς οὐδετέρα τῶν δύο

τούτων κεινοτομιῶν εἶναι ἀξία ἀποδοχῆς. Ἡ ἐξάρτησις τοῦ εὐεργετήματος τῆς δικαστικῆς ἐκκαθαρίσεως ἐκ τοῦ συμβιβασμοῦ δὲν δύναται νὰ δικαιολογηθῇ. Διότι σχεδὸν τι συμβιβασμοῦ δύναται ν' ἀποτύχη ὡς ἐκ τῆς ἐναντιώσεως ὑπεράγαν ἀύστηρῶν πιστωτῶν, χωρὶς νὰ δύναται νὰ ἀποδοθῇ σοβαρά τις μομφὴ εἰς τὸν ὀφειλέτην. Παρομοίως θὰ ᾔτο δυσάρεστον καὶ ὄχι δίκαιον νὰ ἐξαρτηθῇ τὸ εὐεργέτημα τῆς δικαστικῆς ἐκκαθαρίσεως ἐκ τῆς πληρωμῆς ἐκ τῶν προτέρων ὠρισμένου μερίσματος ἐλαχίστου ὅρου. Ἐνδεχόμενον ἔμπορος τις νὰ ἔπese θυμῷ ἀτυχημάτων ὡς ἐκ τῶν ὁποίων τὸ μέρος τὸ ὁποῖον δύναται νὰ πληρώσῃ ἡλαττώθη σφόδρα καὶ κατὰ τοῦ ὁποῖου ἐν τούτοις δὲν δύναται νὰ ἀποδοθῇ σοβαρά τις μομφή. Ἡ σπουδαιότης τοῦ μερίσματος δὲν εἶναι ἀποδείξις μήτε τῆς καλῆς πίστεως μήτε τοῦ ἀπροόπτου τῶν συμβεβηκοτων, ἅτινα ἡγαγον εἰς τὴν πᾶσιν τῶν πληρωμῶν. Ὅρθῶς παρετηρήθη, ὅτι ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ προταθέντος συστήματος ὁ ἔμπορος, ὅστις θὰ ἔκρινε τὸ ἐνεργητικὸν τοῦ ἱκανόν, ὅπως δώσῃ μέρος ἀνώτερον τοῦ νομίμου, εὐκόλως ἴσως θὰ παρσύρειτο εἰς τὸ νὰ μὴ ἀποκαλύψῃ τὴν δυσχερῆ οἰκονομικὴν του θέσιν, ἐφόσον τὸ ἐνεργητικὸν του δὲν κατῆλθεν εἰς τὸ σημεῖον τοῦ νὰ μὴ δύναται νὰ πληρώσῃ εἰ μὴ μέρος προσεγγίζον τὸ μέρος τοῦ ἐλαχίστου ὅρου.

1130. ΕΝΟΝ ΔΙΚΑΙΟΝ.— Δὲν εἰσῆχθη δὲ μόνον ἐν Γαλλίᾳ νομοθετικὸν μέσον ὑπὲρ τῶν ὀφειλετῶν, ὅπως ἀποφεύγῃ τὴν πτώχευσιν μετὰ τῆς ἀτιμίας καὶ τῶν ἀνικανοτήτων ἅτινα συνεπάγεται αὕτη. Ἐν πολλαῖς ξέναις χώραις ὑφίστανται θεσμοὶ πρὸς τὸν αὐτὸν εἰσαχθέντες σκοπόν, ἀλλ' οἱ θεσμοὶ οὗτοι δὲν εἶναι πάντες τῆς αὐτῆς φύσεως (1). Δυνάμεθα ὑπὸ τὴν ἑποψίν ταύτην νὰ διακρίνωμεν τέσσαρα διάφορα συστήματα, εἰς ἃ ἀντιστοιχοῦσι τέσσαρες κατηγορίαι νομοθεσιῶν.

1ον Ἐχομεν πρῶτον τὸ σύστημα τῆς δικαστικῆς ἐκκαθαρίσεως. 2ον Ἐπειτα ἔχομεν τὸ σύστημα τοῦ προληπτικοῦ τῆς πτωχεύσεως συμβιβασμοῦ· καθὰ ἐκ τοῦ ὀνόματος αὐτοῦ ἐξάγεται διὰ τοῦ συμβιβασμοῦ τούτου ἀποφεύγει ὁ ἐπιτυχάνων αὐτὸν ὀφειλέτης τὴν

(1) Thaller, Des faillites en droit comparé, I, ἀρθ. 68 καὶ ἐπόμε., σελ. 250 καὶ ἐπόμε.

πτώχευσιν καὶ πᾶσαν ἐκκαθάρισιν κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἥττον ἀναλογον πρὸς τὴν πτώχευσιν. 3ον Ἐτερον μέσον συνίσταται εἰς τὸ νὰ προτάσσηται τῆς πτωχεύσεως ἀναγκασίως διαδικασία, ἣτις δύναται μὲν ν' ἀγάγῃ εἰς τὴν πτώχευσιν, δι' ἧς ὁμῶς κατορθοῦται καὶ ἡ ἀποφυγὴ αὐτῆς. 4ον Τέλος ἡ ἀναβολὴ τῆς πληρωμῆς δύναται νὰ ἐπιφέρῃ τὴν ἀποφυγὴν τῆς πτωχεύσεως ἐν εἰδικαῖς περιστάσεσιν.

Τὰ διάφορα ταῦτα μέσα ἀποφυγῆς τῆς πτωχεύσεως δὲν ἀποκλείουσιν ἀλλήλα. Οὕτω ἐν τισὶ χώραις ἀπαντᾷ καὶ ὁ προληπτικὸς συμβιβασμὸς καὶ ἡ ἀναβολὴ πληρωμῆς ⁽¹⁾, ἐν Βρασιλίας δὲ μετὰ τῶν δύο τούτων θεσμῶν συνυπάρχει ἡ δικαστικὴ ἐκκαθάρισις ⁽²⁾.

1ον Ἡ δικαστικὴ ἐκκαθάρισις ἰσχύει ἐν Γαλλίᾳ δυνάμει τοῦ νόμου τῆς 4 Μαρτίου 1889. Μέχρι τοῦδε τὸ παράδειγμα τοῦ γαλλικοῦ τούτου νόμου δὲν φαίνεται ὅτι εὔρε μιμητάς. Ἡ δικαστικὴ ἐκκαθάρισις συνίσταται, καθὼ ἐξάγεται τοῦτο ἐκ τῶν ἀνωτέρω ἐκτεθεισῶν ἐξηγήσεων, εἰς οἷονεὶ πτώχευσιν, τῆς ὁποίας τὰ ἀποτελέσματα μετριάζονται ἔνεκα τῆς καλῆς πίστεως τοῦ ὀφειλέτου. Δὲν εἶναι αὕτη ἀναγκασίον προηγούμενον τῆς πτωχεύσεως, ἣτις ἀποτελεῖ τρόπον τινὰ τὸ κοινὸν δίκαιον καὶ δύναται νὰ κηρυχθῇ *de plano*. Πλὴν τούτου ἡ δικαστικὴ ἐκκαθάρισις δὲν καταλήγει ἀναγκασίως εἰς ἀπλοῦν συμβιβασμὸν ἢ εἰς συμβιβασμὸν ἐπὶ ἐγκυκλίψει· δύναται νὰ καταλήξῃ αὕτη καὶ εἰς ἑνωσιν. Διὸ παρὰ τὴν ἀναλογίαν τοῦ σκοποῦ τῶν θεσμῶν, ἡ δικαστικὴ ἐκκαθάρισις δὲν δύναται νὰ συγχυθῇ μήτε πρὸς τὸ σύστημα τοῦ προληπτικοῦ συμβιβασμοῦ, ὅπερ προϋποθέτει προηγούμενον συμβιβασμὸν, δυνάμει τοῦ ὁποίου δύναται ὁ ὀφειλέτης νὰ διαφύγῃ τὴν κήρυξιν τῆς πτωχεύσεως, μήτε πρὸς τὸ σύστημα ὅπερ ἀναγκασίως προτάσσει τῆς πτωχεύσεως διαδικασίαν τῇ βοήθειᾳ τῆς ὁποίας ὁ ὀφειλέτης δύναται νὰ ἀποφύγῃ αὐτήν, μήτε τέλος πρὸς τὴν ἀναβολὴν πληρωμῆς, ἣτις συνίσταται εἰς τὴν παροχὴν προθεσμίας πρὸς τὸν ὀφειλέτην δι' ὅλα τὰ χρέη

(1) Βέλγιον, Νόμος τῆς 30 Ἰουνίου 1887· ἐμπ. κώδ. ἄρθρ. 593 μέχρι τοῦ 614.

(2) Βρασιλιανὸν διάταγμα περὶ πτωχεύσεως τῆς 24 Ὀκτωβρίου 1890· ἄρθρ. 107 μέχρις 138.

του. 2ον Ὁ προληπτικὸς συμβιβασμὸς ἰσχύει ἐν πολλαῖς χώραις, ἰδίᾳ δὲ ἐν Βελγίῳ (1), ἐν τῷ Μεγάλῳ Δουκάτῳ τοῦ Λουξεμβούργου (2), ἐν Ἑλβετίᾳ (3), ἐν Ἑλλάδι (4).

Κατὰ τὸ σύστημα τοῦτο ὁ ἔμπορος ὀφειλέτης δύναται ν' ἀποφύγῃ τὴν κήρυξιν τῆς πτωχεύσεως, ἐπιτυχάνων παρὰ τῶν πιστωτῶν αὐτοῦ προληπτικὸν συμβιβασμὸν κατὰ τοὺς τύπους καὶ τοὺς ὁρους τοὺς διατασσομένους ὑπὸ τοῦ νόμου. Ὁ συμβιβασμὸς οὗτος καταρτίζεται διὰ τῆς ψήφου τῶν πιστωτῶν κατὰ τὰς ὑπὸ τοῦ νόμου ὀριζομένας πλειονοψηφίας. Δὲν δύναται νὰ ἰσχύσῃ οὗτος εἰμὴ κατόπιν τῆς δικαστικῆς ἐπικυρώσεως, αὕτη δὲ δὲν δύναται νὰ χορηγηθῇ εἰμὴ ὑπὲρ τοῦ ἀτυχήσαντος καὶ καλῆς πίστεως ὀφειλέτου. Ὁ ἔμπορος ὁ ἐπιτυχὼν συμβιβασμὸν ὑποχρεοῦται, βελτιομένης τῆς οἰκονομικῆς καταστάσεώς του, νὰ πληρώσῃ ἀκεραίως τοὺς πιστωτάς του. Ρητέον δ' ὅτι ὁ προληπτικὸς τῆς πτωχεύσεως συμβιβασμὸς οὐδεμίαν ἐπάγεται ἀνικανότητα. 3ον Ὁ ἀγγλικὸς περὶ πτωχεύσεως (Bankruptcy) (5) νόμος τοῦ 1883 εἶναι μέχρι

(1) Νόμος τῆς 30 Ἰουνίου 1887, *Annuaire de législation étrangère*, 1888, σελ. 563 καὶ ἐπομ. Τοῦ νόμου τούτου εἶχε προηγηθῇ νόμος τῆς 20 Ἰουνίου 1883 (*Annuaire de législation étrangère* 1884, σελ. 510 καὶ ἐπομ.), ὅστις εἶχεν εἰσαγάγει τὸν προληπτικὸν συμβιβασμὸν δοκιμαστικῶς μέχρι τῆς 1 Ἰανουαρίου 1886, καὶ τοῦ ὁποίου ἡ ἰσχὺς εἶχε παραταθῇ μέχρι τῆς 1 Ἰουλίου 1887 διὰ τοῦ νόμου τῆς 23 Δεκεμβρίου 1885 (*Annuaire de législation étrangère* 1886, σελ. 380 καὶ ἐπομ.).

(2) Νόμος τῆς 14 Ἀπριλίου 1886, *Annuaire de législation étrangère* 1887, σελ. 518 καὶ ἐπομ.

(3) Νόμος περὶ τῆς poursuite pour dettes et la faillite τῆς 11 Ἀπριλίου 1889, ἄρθρ. 293 καὶ ἐπομ. *Annuaire de législation étrangère* 1890, σελ. 650 καὶ ἐπομ.

(4) Νόμος τῶν 6-28 Φεβρουαρίου 1893, *Annuaire de législation étrangère* 1894, σελ. 705. — Ὁρα Πολίτην ἐν τῇ *Journal du Droit international privé* 1894, σελ. 940. — Σημ. Μεταφραστοῦ. Ὡς γνωστὸν ὁ περὶ προληπτικοῦ τῆς πτωχεύσεως συμβιβασμοῦ ἡμέτερος νόμος κατηργήθη μετὰ βραχυχρόνιον ἐφαρμογὴν.

(5) Ὁρα ἐν τῇ *Collection des principaux Codes étrangers, la loi anglaise sur la faillite* νόμον μεταφρασθέντα καὶ σχολιασθέντα ὑπὸ τοῦ Ch. Lyon-Caen. Ὁρα ἐπίσης ἐν τῇ *Annuaire de législation étrangère* 1884, σελ. 77 καὶ ἐπομ. ἀνάλυσιν τοῦ ἀγγλικοῦ νόμου τοῦ 1883 ὑπὸ τοῦ Ch. Lyon-Caen.

τουδὲ ὁ μόνος ὅστις, ἀποκλείων κατ' ἀρχὴν τὸ δυνατόν ἀμέσου κηρύξεως τῆς πτωχεύσεως, προτάσσει αὐτῆς ἀναγκαιῶς εἰδικὴν διαδικασίαν, τῇ βοηθείᾳ τῆς ὁποίας ὁ ὀφειλέτης ἀποφεύγει τὴν πτώχευσιν, ὅταν ἡ διαδικασία αὕτη καταλήγῃ εἰς συμβιβασμόν. Ἡ διαδικασία αὕτη συγχέεται πρὸς τὴν τῆς πτωχεύσεως, τῆς ὁποίας τυγχάνει ἀναγκαῖον προκαταρκτικόν, ὅταν δὲν εἶναι δυνατόν ἡ ἀποφυγὴ τῆς πτωχεύσεως.

Πρὸ τοῦ νόμου τοῦ 1883 αἱ πτωχεύσεις ἐπέφερον μεγάλας δαπάνας καὶ διήρκουν ἐπὶ μήκιστον χρόνον. Διὸ αὐτὸς οὗτος ὁ νομοθέτης εἶχεν εἰσαγάγει μέσα πρὸς ὑπεκφυγὴν τῆς πτωχεύσεως, οἱ δὲ ἐνδιαφερόμενοι συχνὰ προσέφευγον εἰς αὐτά. Διὰ τῶν ὑπὸ τοῦ νόμου ὀριζομένων πλειονοψηφιῶν οἱ πιστωταὶ ἠδύναντο ἐπὶ τῇ προτάσει τοῦ ὀφειλέτου νὰ συνομολογήσωσι μετ' αὐτοῦ συμβιβασμόν (composition with creditors) ἢ σύμβασιν περὶ ἐκποιήσεως τῶν πραγμάτων αὐτοῦ καὶ περὶ διανομῆς τοῦ ἐξ αὐτῆς τιμήματος μεταξὺ τῶν πιστωτῶν αὐτοῦ (liquidation by arrangement). Ἀλλ' ἐνεκα τῆς ἐλλείψεως πάσης σοβαρᾶς ἐπιτηρήσεως νόμῳ ἀνατεθειμένης εἰς τὰ δικαστήρια εἶχεν ἀνοιχθῇ ἡ πύλη καταχρήσεων καὶ δολιοτήτων, κατὰ τῶν ὁποίων εἶχον ἐγερθῇ ζωνηαὶ διαμαρτυρίαι. Ὁ νόμος τοῦ 1883 κύριον σκοπὸν εἶχε νὰ ικανοποιήσῃ τὰ παράπονα ταῦτα, διατηρῶν συνάμα τὸ δυνατόν τῆς συνομολογήσεως συμβιβαστικῶν λύσεων μεταξὺ τοῦ ὀφειλέτου καὶ τῶν πιστωτῶν πρὸς ἀποφυγὴν τῆς κηρύξεως τῆς πτωχεύσεως.

Τὸ ἀρμόδιον δικαστήριον, εἰσαχθείσης ἐνώπιον αὐτοῦ αἰτήσεως περὶ κηρύξεως τῆς πτωχεύσεως, ἀδιαφόρως ἂν προέρχεται αὕτη ἐκ τῶν ὀφειλετῶν ἢ τῶν πιστωτῶν, δὲν δύναται νὰ ἀπαγγείλῃ τὴν πτώχευσιν ἀμέσως. Πρέπει νὰ γίνῃ κατ' αὐτὸν τοῦτον τὸν νόμον ἀπόπειρα πρὸς ἀποφυγὴν αὐτῆς. Τὸ δικαστήριον ἐκδίδει διαταγὴν περὶ μεσεγγυήσεως (receiving order), δι' ἧς δὲν ἀπαλλοτριούται ὁ ὀφειλέτης τῆς διαχειρίσεως τῆς περιουσίας του, ἀλλὰ διορίζεται ἐπίσημος μεσεγγυοῦχος (official receiver), ὑπάλληλος ὑπαγόμενος εἰς τὸ Board of trade. Τὰ ἰτομικὰ δικαιώματα τῶν πιστωτῶν ἀπὸ τῆς στιγμῆς ταύτης ἀναστέλλονται. Ὁ δημόσιος μεσεγγυοῦχος ἔχει διπλὴν ἀποστολὴν νὰ ἐκπληρώτῃ. Ἐν πρώτοις ὀφείλει νὰ ἐξετάσῃ τὴν κατάστασιν τοῦ ὀφειλέτου καὶ τοὺς λόγους

τῆς οἰκονομικῆς στενοχωρίας του· μετὰ τῆς ἐξετάσεως ταύτης συνδέεται ἡ δημοσίᾳ ἐξέτασις τοῦ ὀφειλέτου ἐνώπιον τοῦ δικαστηρίου (public examination)· πᾶς πιστωτὴς δύναται ν' ἀπευθύνῃ αὐτῷ ἐρωτήσεις. Ἐπειτα ὁ δημόσιος μεσεγγυοῦχος ὀφείλει νὰ συγκαλέσῃ τοὺς πιστωτάς, ἵνα διασκεφθῶσιν οὗτοι ἐπὶ τῆς προτάσεως περὶ συμβιβασμοῦ (composition) ἢ περὶ ἐξωδίκου ἐκκαθάρσεως (scheme of arrangement). Ἡ οὕτω συνομολογουμένη σύμβασις δὲν εἶναι ὑποχρεωτικὴ εἰ μὴ μετὰ τὴν ἐπικύρωσιν αὐτῆς ὑπὸ τοῦ δικαστηρίου. Ἡ ἐπικύρωσις αὕτη δὲν δίδεται, ἐὰν τὸ δικαστήριον εὕρῃσκει αὐτὴν ἀντικειμένην εἰς τὸ συμφέρον τῆς ομάδος τῶν πιστωτῶν, ἢ ἐὰν ὁ ὀφειλέτης ἐνήργησῃ πράξεις ὡς ἐκ τῶν ὁποίων δὲν δύναται κατὰ τὸν νόμον νὰ ἐπιτύχῃ ἀπαλλακτικὴν ἀπόφασιν (order of discharges) μετὰ πτώχευσιν ⁽¹⁾.

Ἄν μὴ συνωμολογήθῃ οὐδεμία συμβιβαστικὴ λύσις μετὰ τοῦ ὀφειλέτου, ἢ ἂν ἡ συνομολογηθεῖσα λύσις δὲν ἐπεκυρώθῃ ὑπὸ τοῦ δικαστηρίου, τότε χωρεῖ ἡ κήρυξις τῆς πτωχεύσεως (adjudication of bankruptcy). Τότε ὁ ὀφειλέτης ἀπαλλοτριεῖται τῆς διαχειρίσεως τῆς περιουσίας του· σύνδικός τις (trustee in bankruptcy) διορίζεται καὶ ὁ ὀφειλέτης ὑπάγεται εἰς τὰς συναφεῖς τῇ πτωχεύσει ἀνικανότητος. Τοῦναντίον ἐπικυρουμένης τῆς μεταξὺ τῶν πιστωτῶν καὶ τοῦ ὀφειλέτου συναφθείσης συμφωνίας παύει ἡ μεσεγγύησις τῆς περιουσίας καὶ δὲν γίνεται κήρυξις τῆς πτωχεύσεως. Τοιουτοτρόπως ὁ ὀφειλέτης διεκφεύγει τὸν χαρακτηρισμὸν τοῦ πτωχεύσαντος καὶ τὰς ἀνικανότητας ἃς συνεπάγεται ἡ πτώχευσις.

Ρητέρον ἄλλως, ὅτι ἡ ἀποτυχία τῆς προταθείσης ὑπὸ τοῦ ὀφειλέτου συμβιβαστικῆς λύσεως ἔνεκα τῆς ψήφου τῶν πιστωτῶν ἢ ἔνεκα τῆς μὴ ἐπικυρώσεως αὐτῆς ὑπὸ τοῦ δικαστηρίου, δὲν κωλύει τὸν ὀφειλέτην μετὰ τὴν κήρυξιν τῆς πτωχεύσεως νὰ ἐπιτύχῃ συμβιβασμὸν ἢ ἀπαλλακτικὴν ἀπόφασιν δι' ἧς ἀκυροῦται ἡ πτώχευσις. Ἀλλ' ἡ ἀκύρωσις αὕτη δὲν δύναται νὰ ἐξαλείψῃ τὴν πτώχευσιν ἐν τῷ παρελθόντι· ὁ ὀφειλέτης ἔλαβεν ὄντως τὸν χαρακτηρισμὸν τοῦ πτωχεύσαντος ἐπὶ ὠρισμένον χρόνον καὶ ὑπέκυψεν

(1) Ὅρα περὶ τῆς ἀπαλλακτικῆς ἀποφάσεως ἀριθ. 608 δις.

εἰς τὰς συναφεῖς αὐτῇ ἀνικανότητας ⁽¹⁾.

4ον Ἡ ἀναβολὴ πληρωμῶν ἰσχύει ἐν *Βελγίῳ* ⁽²⁾, ἐν *Ἰταλίᾳ* ⁽³⁾, ἐν *Πορτογαλίᾳ* ⁽⁴⁾, ἐν ταῖς *Κάτω Χώραις* ⁽⁵⁾, ἐν τῇ *Ἀργεντινῇ Δημοκρατίᾳ* ⁽⁶⁾, ἐν *Βρασιλίᾳ* ⁽⁷⁾. Ἐν ταῖς διαφόροις ταύταις χώραις ἡ ἀναβολὴ πληρωμῶν διέπεται ὑπὸ ὠρισμέναις ἐπόψεις ὑπὸ κανόνων οὐχὶ καθολοκληρίαν συμφώνων· ἔχει ὁμοῦς ἐν πάσαις κοινὴν τὴν φύσιν, καθόσον ἔγκειται ἐν τῇ παρὰχωρήσει πριθεσμιῶν διὰ τὴν πληρωμὴν, παρὰχωρήσει παρεχομένη οὐχὶ δι' ὠρισμέναις ἀπαιτήσεις, ἀλλὰ διὰ πάσας τὰς κατὰ τοῦ περὶ οὗ πρόκειται ὀφειλέτου ἀπαιτήσεις, μετὰ τῆς κοινῆς ταύτης εἰς τε τὴν ἀναβολὴν πληρωμῆς καὶ εἰς τὸν συμβιβασμὸν ἀρχῆς, ὅτι, ἐπειδὴ ἡ πλειονοψηφία τῶν πιστωτῶν ἐπικρατεῖ τῆς μειονοψηφίας, ἐπιβάλλουσα αὐτῇ τὸν νόμον, δὲν εἶναι ἀνάγκη νὰ συναινέσωσι πάντες οἱ πιστωταὶ ὅπως χορηγηθῶσι προθεσμίαι ὡς πρὸς πάσας τὰς ἀπαιτήσεις, καὶ ἂν ἀκόμη δὲν ἐκηρύχθῃ ἡ πτώχευσις.

Ἰδοὺ δὲ τίνες εἶναι ἐπὶ ἀναβολῆς πληρωμῆς οἱ κανόνες τοῦ βελγικοῦ ἐμπορικοῦ κώδικος ⁽⁸⁾. Ἡ ἀναβολὴ δὲν δύναται νὰ χορηγηθῇ εἰς τὸν ἔμπορον, εἰ μὴ ὅταν συνεπέῃς ἀπροόπτων καὶ ἐκτά-

(1) Τὸ ἀγγλικὸν σύστημα εἶχε παραδεχθῇ νόμος τις τοῦ καντονίου τοῦ Unterwald τῆς 29 Ἀπριλίου 1883. Ὁρα *Annuaire de législation étrangère* τοῦ 1884, σελ. 642, σημειώσεις τοῦ Gardeil Thaller, ἔνθα ἄνωτ. I, σελ. 294 καὶ 295.—Ὁ καντονικὸς οὗτος νόμος ἔπαυσεν ἐφαρμοζόμενος ἀπὸ τῆς 1ης Ἰανουαρίου 1892, χρονολογίας καθ' ἣν ἐτέθη ἐν ἰσχύϊ ὁ ἐμοσπονδιακὸς νόμος τοῦ 1889 περὶ τῆς διὰ χρέη καταδιώξεως καὶ περὶ πτωχεύσεως.

(2) Ἑμπ. κώδ. ἄρθρ. 593 μέχρι 614.

(3) Ἰταλικοῦ ἐμπ. κώδ. ἄρθρ. 819 μέχρι 827.

(4) Πορτογαλικοῦ ἐμπ. κώδ. ἄρθρ. 730.

(5) Ὁλλανδικοῦ νόμου τῆς 30 Σεπτεμβρίου 1893, ἄρθρ. 213 μέχρι 240. Κατὰ τὴν συζήτησιν τοῦ νόμου τούτου ἐξητάσθη καὶ ἀπερρίφθη τὸ σύστημα τῆς δικαστικῆς ἐκκαθαρίσεως καὶ τὸ τοῦ προληπτικοῦ συμβιβασμοῦ.

(6) Ἀργεντινοῦ ἐμπ. κώδικος ἄρθρ. 1584 μέχρι 1604. Νόμος τῆς 1 Σεπτεμβρίου 1892. *Annuaire de législation étrangère* 1894, σελ. 862.

(7) Διάτ. τῆς 24 Ὀκτωβρίου 1890.

(8) Ἡ ἀναβολὴ πληρωμῆς εἰσάχθη εἰς τὸ Βέλγιον κατὰ τὴν ἐν ἔτει 1851 ἀναθεώρησιν τοῦ Γ' βιβλίου τοῦ ἐμπ. κώδικος.

κτων συμβεβηκότων αναγκάζεται οὗτος νὰ παύσῃ τὰς πληρωμάς του, καίτοι, κατὰ τὸν προσηκόντως ἐξελεγχόμενον ἰσολογισμόν του, ἔχει περιουσίαν ἢ μέσα ἐπαρκῆ ὅπως πληρώσῃ πάντας τοὺς πιστωτάς του. Οὕτω ἡ ἀφηρεγγυότης ἀποκλείει τὴν ἀναβολὴν πληρωμῆς. Ὁ βελγικὸς νόμος τοσούτον εὐνοεῖ τὴν ἀναβολὴν πληρωμῆς, ὥστε παραδέχεται αὐτὴν καὶ ὑπὲρ προσώπων ἀκόμη τὰ ὅποια δὲν δύνανται νὰ κηρυχθῶσιν εἰς κατὰστασιν πτωχεύσεως, ὑπὲρ τῶν ἰδιοκτητῶν βιομηχανικῶν ἰδρυμάτων, οἵτινες δὲν θεωροῦνται ὑπὸ τοῦ νόμου ἔμποροι (ἄρθρ. 594). Ὁ ὀφειλέτης ὁ θέλων νὰ ἐπιτύχῃ ἀναβολὴν ὀφείλει ν' ἀπευθύῃ αἴτησιν συγχρονως πρὸς τε τὸ ἔμποροδικεῖον καὶ πρὸς τὸ Ἐφετεῖον (ἄρθρ. 599). Ὁ πρόεδρος τοῦ ἔμποροδικείου διατάσσει τὴν σύγκλησιν τῶν πιστωτῶν δι' ἀγγελιῶν. Ρητέον δ' ὅτι τὸ ἔμποροδικεῖον δύναται νὰ χορηγήσῃ ἀμέσως προσωρινὴν ἀναβολήν. Ὁφείλει τότε νὰ διορίσῃ ἐπιτρόπους ἐντεταλμένους νὰ ἐπιτηρῶσι τὰς ἐργασίας τοῦ ὀφειλέτου διαρκούσης τῆς ἀναβολῆς ταύτης (ἄρθρ. 595). Κατὰ τὴν ὠρισμένην ἡμέραν εἰσηγητῆς δικαστῆς ὑποβάλλει τὴν ἔκθεσίν του εἰς τὸ δικαστήριον παρόντων τῶν πιστωτῶν, ἕκαστος δὲ ἐξ αὐτῶν ὀφείλει νὰ δηλώσῃ ἂν δέχεται ἢ μὴ τὴν περὶ ἀναβολῆς αἴτησιν. Ἡ γνωμοδότησις διαβιβάζεται εἰς τὸ Ἐφετεῖον, ὅπερ ὀφείλει ν' ἀποφασίσῃ ἐντὸς ὀκτὼ ἡμερῶν. Ἰνα χορηγήσῃ τὸ Ἐφετεῖον τὴν ἀναβολήν, πρέπει νὰ ἔχῃ δεχθῇ τὴν αἴτησιν τοῦ ὀφειλέτου ἢ πλειονοψηφία τῶν πιστωτῶν κατ' ἀριθμόν, ἀντιπροσωπεύουσιν διὰ τῶν ἀπαιτήσεών της τὰ τρία τέταρτα τῶν ὀφειλομένων ποσῶν. Ἡ διάρκεια τῆς ἀναβολῆς ὀρίζεται ὑπὸ τοῦ Ἐφετείου, δὲν δύναται ὁμως νὰ ὑπερβαίῃ αὕτη τοὺς δώδεκα μῆνας. Εἰς ἡ πλείονες ἐπίτροποι διοριζόμενοι ὑπὸ τοῦ Ἐφετείου ἐπιφορτίζονται τὸν ἔλεγχον τῶν ἐργασιῶν τοῦ ὀφειλέτου, ἐφ' ὅσον διαρκεῖ ἡ ἀναβολή. Συγχωρεῖται δὲ παρά- ταςις τῆς ἀναβολῆς ἐπὶ ἓν δωδεκάμηνον ἀκόμη. Ἀλλ' ἡ ὅλική διάρκεια τῶν τε προσωρινῶν καὶ τῶν διαρκῶν ἀναβολῶν δὲν δύναται νὰ ὑπερβῇ τὰ δύο ἔτη. Ἐν τούτοις νέα ἀναβολὴ ἐνὸς ἔτους δύναται νὰ δοθῇ εἰς τὸν ἀποδεικνύοντα, ὅτι ἐπλήρωσεν ἐξήκοντα ἐπὶ τοῖς ἑκατὸν ἐκ τῶν χρεῶν του κατὰ τὴν διάρκειαν τῶν προηγουμένων ἀναβολῶν. Ἐπειδὴ πολλοὶ εἰσιν οἱ ἔχοντες συμφέρον νὰ γινώσκωσι τὴν ἀναβολήν, ἡ χορηγοῦσα αὐτὴν ἀπόφασις δέον νὰ δημοσιεύηται ὑπὸ τῶν πρὸς τοῦτο ὀριζομένων ἐφημερίδων καὶ ἐν τῷ

Moniteur belge καὶ νὰ τοιχοκολλᾶται ἐν τῷ ἀκροατηρίῳ τοῦ δικαστηρίου. Ἐνεκα τῆς ἀναβολῆς οὐδὲν ἐκτελεστικὸν μέσον δὲν δύναται πλέον νὰ ἐνασκηθῇ κατὰ τῆς περιουσίας τοῦ ὀφειλέτου διὰ χρεὴ προγενέστερα. Ὁ ὀφειλέτης δὲν δύναται διαρκούσης τῆς ἀναβολῆς νὰ διαθέσῃ τὴν περιουσίαν του μηδὲ καὶ νὰ διαχειρίζηται αὐτὴν ἄνευ τῆς ἀδείας τῶν πρὸς ἐπιτήρησιν τεταγμένων ἐπιτρόπων (ἄρθρ. 603). Ὁ ὀφειλέτης δύναται νὰ πληρώσῃ, ἀλλ' ἕκαστος πιστωτῆς δέον νὰ πληρώνηται ἀναλόγως τοῦ ποσοῦ τῆς ἀπαιτήσεώς του. Ρητέον δ' ὅτι τὸ εὐεργέτημα τῆς ἀναβολῆς δύναται νὰ ἀφαιρεθῇ ἀπὸ τοῦ ὀφειλέτου, ἐὰν ἀποδειχθῇ, ὅτι τὸ ἐνεργητικὸν αὐτοῦ δὲν ἐπαρκεῖ πρὸς ἀκεραίαν πληρωμὴν πάντων τῶν χρεῶν αὐτοῦ, ἢ ἐὰν ὁ ὀφειλέτης ἐγένετο ἔνοχος δόλου ἢ κακῆς πίστεως, ἢ ἐπλήρωσεν ὠρισμένους πιστωτὰς ἀποκλείσας ἄλλους.

Ὁ ἰταλικὸς ἐμπορικὸς κώδιξ παραδέχεται ἐπίσης ἀναβολὴν πληρωμῆς πρὸ πάσης κηρύξεως πτωχεύσεως, χορηγουμένην ὑπὸ τοῦ δικαστηρίου μετὰ εὐνοϊκὴν ψῆφον τῆς πλειονοψηφίας τῶν πιστωτῶν, ὅταν ὁ ὀφειλέτης ἀποδεικνύῃ, ὅτι ἡ παῦσις τῶν πληρωμῶν του ὑπῆρξε συνέπεια ἐκτάκτων καὶ ἀπροόπτων γεγονότων ἢ ἐντελῶς συγγνωστῶν, ἢ ὅταν ἀποδεικνύῃ, ὅτι τὸ ἐνεργητικὸν αὐτοῦ ὑπερβαίνει τὸ παθητικόν του. Τὸ εὐεργέτημα τῆς ἀναβολῆς δύναται ἐπίσης νὰ ἐπιτευχθῇ καὶ μετὰ τὴν πτώχευσιν ἀκόμῃ ἐντὸς τριῶν ἡμερῶν ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς περὶ πτωχεύσεως ἀποφάσεως ἐπὶ τῇ αἰτήσει τῶν πιστωτῶν ἢ ἐξ ἐπαγγέλματος. Ἡ ἐκτέλεσις τῆς ἀποφάσεως τῆς κηρυξάσης τὴν πτώχευσιν ἀναστέλλεται ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει (1).

(1) Ἡ ἀναβολὴ πληρωμῆς δὲν ἐθεσμοθετήθη ὑπὸ τοῦ Γάλλου νομοθέτου διὰ λόγους ἀναπτυχθέντας κατὰ τὴν ἐν ἔτει 1838 ἀναθεώρησιν.

Ἐπὶ τῆς ἀρχαίας μοναρχίας ὁ θεσμὸς οὗτος ἦτο πράγματι γνωστός. Ἀναβλητικὰ γράμματα ἐδίδοντο ὑπὸ τοῦ βασιλέως εἰς τοὺς ἐμπορευομένους ἢ μὴ ὀφειλέτας. Ἐδίδοντο δὲ ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ διὰ πέντε ἔτη, ἐξ οὗ τὰ ἀναβλητικὰ γράμματα ἀπεκλήθησαν πενταετῇ (quinquennelles). Ἐκδοσις τῶν γραμμάτων τούτων ἐγένετο μετὰ μεγίστης εὐκολίας, μηδενὸς λαμβανομένου μέτρου πρὸς προστασίαν τῶν συμφερόντων τῶν πιστωτῶν. Ὑπῆρχον δὲ καὶ γενικαὶ ἀπαγορεύσεις (défenses générales) δι' ὧν, ἐπε

ώρισμένον χρόνον διέφευγεν ὁ ὀφειλέτης τὴν διὰ χρέη φυλάκισιν (Διάταγμα τοῦ Αὐγούστου τοῦ 1669, τίτλος VI, Διάταγμα τοῦ 1673, τίτλος IX).

Κατὰ τὸ ἄρθρον 1244 τοῦ ἀστικῷ κώδικος τὰ δικαστήρια περιβάλλοντα τὴν ἐξουσίαν νὰ παρέχωσι χαριστικὰς προθεσμίας (*termes de grâce*) εἰς τὸν ὀφειλέτην, ἀλλὰ δὲν δύνανται νὰ παρέχωσι τὰς προθεσμίας ταύτας εἰμὴ δι' ὠρισμένα χρέη καὶ ὅχι δι' ὅλα τὰ χρέη αὐτοῦ. Ἡ ὁμόφωνος συμφωνία τῶν πιστωτῶν εἶναι ἀναγκαία ἵνα τύχη ὁ ὀφειλέτης προθεσμιῶν ὡς πρὸς πάντας. Δὲν γίνεται παρέκκλισις ἀπὸ τοῦ κανόνος τούτου εἰμὴ μετ' ἀπόφασιν κηρύττουσαν τὴν πτώχευσιν ἢ τὴν δικαστικὴν ἐκκαθάρισιν, ὅταν τὴν ἀπόφασιν ταύτην παρακολουθῇ συμβιβασμός, δι' οὗ παραχωροῦνται προθεσμίαι εἰς τὸν ὀφειλέτην.

Ὑπεστήριζάν τινες τὴν ἰδέαν νὰ ἀναγνωρίσῃ ὁ γαλλικὸς νόμος πρὸς τῇ παύσει τῶν πληρωμῶν, ἐξ ἧς χωρεῖ ἡ πτώχευσις, καὶ ἀναβολὴν πληρωμῶν συνεπέει τῆς ὁποίας νὰ συγχωροῦνται συναλλάγματα ἀναβλητικὰ (*contrats d'atermoiement*). Ὁ Renouard ἐν τῇ ἐκθέσει αὐτοῦ πρὸς τὴν Βουλὴν περὶ τοῦ νομοσχεδίου ὅπερ ἐγένετο νόμος τοῦ 1838, ἀνηγράφει τοὺς λόγους ἔνεκα τῶν ὁποίων ἀπεκλείσθη τὸ σύστημα τοῦτο. Ὁρα Renouard, *Traité des faillites et Banqueroutes*, I, σελ 231 καὶ ἐπομ.—Ὁμοφωνούντων τῶν πιστωτῶν, ἡ ἐπέμβασις τοῦ νόμου εἶναι ὅλως περιττή. Ἐὰν τοῦναντίον δὲν συμφωνοῦσι πάντες οἱ πιστωταί, ζητεῖται δὲ ἡ ὑποταγὴ τῆς μειονοφηφίας εἰς τὴν θέλησιν τῆς πλειονοφηφίας, πρέπει νὰ γίνῃ ἐξέλεγχξις τῶν ἀπαιτήσεων, νὰ συνέλθωσιν οἱ πιστωταί εἰς γενικὴν συνέλευσιν, νὰ ὀρισθῶσιν αἱ ἀπαιτούμεναι πλειονοφηφίαι, ἵνα ἀπαιτηθῇ ἡ δικαστικὴ ἐπικύρωσις. Θὰ ἦτο λοιπὸν ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει ἀναγκαῖον νὰ τεθῶσιν εἰς ἐφαρμογὴν πᾶται αἱ συνήθεις διατυπώσεις τῶν πτωχεύσεων. Οὕτω δὲ οὐδὲν θὰ ἐπὶ γὰζε κέρδος οὔτε ὡς πρὸς τὸν χρόνον, οὔτε ὡς πρὸς τὰ ἐξόδα, θὰ ἦτο δὲ ἀνάγκη, κηρυττομένης τῆς πτωχεύσεως, νὰ ἐκτελεσθῶσιν ἐκ νέου αἱ ἐργασίαι αὗται καὶ νὰ γίνωσι νέα ἐξόδα. Ἡ ἀπόπειρα τῆς ἀναβολῆς πληρωμῆς (*atermoiement*) θὰ ἦτο ἐν τῇ πράξει τὸ ἀναπόφευκτον προκαταρκτικὸν τῆς κηρύξεως τῆς πτωχεύσεως. Ἡ ἀναστολὴ τῶν πληρωμῶν δι' ἓνα ἔμπορον εἶναι πτώχευσις. Καὶ ὁ ἐλπίζων ἀκόμη, ὅτι θέλει ἐπαναλάβει τὰς πληρωμάς του, παύει αὐτὰς ἅμα ὡς δὲν πληρώνει.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΟΓΔΟΟΝ

ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΠΤΩΧΕΥΣΕΩΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΔΙΚΑΣΤΙΚΗΣ ΕΚΚΑΘΑΡΙΣΕΩΣ ΤΩΝ ΕΤΑΙΡΕΙΩΝ (¹).

1131. Αἱ ἐταιρεῖαι δύνανται, καθάπερ τὰ ἄτομα, νὰ κηρυχθῶ-
σιν εἰς κατάστασιν πτωχεύσεως ἢ νὰ τεθῶσιν εἰς δικαστικὴν ἐκκα-
θάρισιν. Οἱ κανόνες οἱ διέποντες τὴν πτώχευσιν καὶ τὴν δικαστικὴν
ἐκκαθάρισιν εἶναι κατ' ἀρχὴν οἱ αὐτοὶ ὡς πρὸς τε τὰς ἐταιρείας
καὶ ὡς πρὸς τὰ ἄτομα. Ὑπάρχουσιν ἐν τούτοις εἰδικοὶ κανόνες διὰ
τὰς ἐταιρείας, οἱ εἰδικοὶ δὲ οὗτοι κανόνες ποικίλλουσί πως μετὰ
τῆς φύσεως τῆς περὶ ἧς πρόκειται ἐταιρείας· δὲν εἶναι οἱ αὐτοὶ δι'
ὁμόρρυθμον ἐταιρείαν καὶ δι' ἐταιρείαν ἑτερόρρυθμον καὶ δι' ἀνώ-
νυμον ἐταιρείαν. Ὑπάρχουσι μάλιστα ζητήματα ἅτινα τίθενται
ὡς πρὸς τινὰς τῶν ἐταιρειῶν τούτων, δὲν ἐγείρονται δὲ ὡς πρὸς
ἄλλας. Ὅρα ἄριθ. 1195 καὶ ἐπόμε.

1132. Ὁ ἡμέτερος ἐμπορικὸς κώδιξ καὶ ὁ νόμος τῆς 4 Μαρτίου
1889 περιέχουσιν εὐαρίθμους σποραδικῶς κειμένους διατάξεις περὶ
τῆς πτωχεύσεως καὶ τῆς δικαστικῆς ἐκκαθαρίσεως τῶν ἐταιρειῶν (²),
μάλιστα δὲ αἱ διατάξεις τοῦ ἐμπορικοῦ κώδικος ἀφορῶσι μόνον
τὰς ἐταιρείας ἐν αἷς ὑπάρχουσιν ἐταῖροι προσωπικῶς καὶ ἀλλη-
λεγγύως ὑπεύθυνοι διὰ τὰ ἐταιρικὰ χρέη. Τὸ εὐαρίθμον τῶν νομι-
κῶν διατάξεων δὲν παρουσιάζει ἐν γένει σοβαρὰ κακὰ, διὰ τὸν
ἀπλούστατον λόγον, ὅτι ἐπεκτείνονται εἰς τὰς ἐταιρείας οἱ περὶ τῆς
πτωχεύσεως καὶ τῆς δικαστικῆς ἐκκαθαρίσεως τῶν ἀτόμων κανό-

(1-2) Ἐμπ. κώδικος ἄρθρ. 438, ἐδάφ. 2ον· 458, ἐδάφ. 2ον 531, 604,
ἐδάφ. 2· Νόμος τῆς 4 Μαρτίου 1889, ἄρθρ. 3 καὶ 4, ἐδάφ. 2.

νες. Ἐν τούτῳ θὰ ᾔτο προτιμότερον νὰ ἐλύοντο ρητῶς ὑπὸ τοῦ νόμου διάφορα εἰδικὰ ζητήματα (¹).

1132 δῖς. **ENON ΔΙΚΑΙΟΝ**.—Τοῦναντίον ξένοι νόμοι καὶ κώδικες περιέχουσι διατάξεις οὐκ ὀλίγας περὶ τῆς πτωχεύσεως τῶν ἐταιρειῶν. Ἐν αὐταῖς καταλέγονται ὁ ἰταλικὸς ἐμπορικὸς κώδιξ (ἄρθρ. 846 μέχρι 854), ὁ ρουμανικὸς (ἄρθρ. 866 μέχρι 874), ὁ πορτογαλικὸς (ἄρθρ. 765) μέχρι 769, ὁ ἀργεντινὸς (ἄρθρ. 1605 μέχρι 1611), ὁ ἰσπανικὸς (ἄρθρ. 823 μέχρι 941), ὁ γερμανικὸς νόμος (ἄρθρ. 193 μέχρι 201), ὁ οὐγγρικὸς νόμος (ἄρθρ. 257 μέχρι 261), ὁ αὐστριακὸς νόμος (ἄρθρ. 31, 190, 197 μέχρι 201, 203, 264, 233 μέχρι 240), τὸ βρασιλιανὸν διάταγμα τοῦ 1890 (ἄρθρ. 72 μέχρι 76).—Ὁ βελγικὸς κώδιξ ἀπλῶς ἀντιγράφει σχεδὸν τὰς ὀλίγας διατάξεις τοῦ γαλλικοῦ κώδικος ἐν τοῖς ἄρθροις 440, ἐδάφ. 2ον καὶ 3ον, 530 καὶ 586 ἐδάφ. 2ον. Ἐν Ἀγγλίᾳ ὁ περὶ πτωχεύσεως νόμος δὲν ἐφαρμόζεται εἰς τὰς ἐγγεγραμμένας ἐταιρείας, τὰς μόνας ἀπολαυοῦσας ἀστικῆς προσωπικότητος, ἀντικαθιστᾷ δὲ δι' αὐτὰς τὴν πτώχευσιν ἢ κατὰ διαταγὴν τοῦ δικαστηρίου ἐκκαθάρισις (winding up by Court). Διὰ μακρῶν γίνεται περὶ αὐτῶν λόγος ἐν τῷ περὶ ἐταιρειῶν νομῷ τοῦ 1862 (25 καὶ 26, Victoria, κεφάλ. 89, ἄρθρ. 74 καὶ ἐπόμε.). Ρητέον δ' ὅτι ὑπάρχει μεγάλη ἀντιλογία μεταξὺ τῆς ἐκκαθαρίσεως ταύτης καὶ τῆς πτωχεύσεως. Ὅρα διὰ πλείονας πληροφορίας, ἀριθ. 1143 δῖς.

1133. Ὁ ἀριθμὸς τῶν πτωχεύσεων καὶ τῶν δικαστικῶν ἐκκαθαρίσεων τῶν ἐταιρειῶν εἶναι μέγας (²). Διὰ τοῦτο τὸ θέμα κέκτηται μέγα πρακτικὸν ἐνδιαφέρον (³).

(1) Δὲν συμφωνεῖ ὡς πρὸς τοῦτο ὁ Thaller (Traité des faillites en Droit comparé, II, ἀριθ. 207).

(2) Ὁ ἐτήσιος ἀπολογισμὸς τῆς ἀστικῆς καὶ ἐμπορικῆς δικαιοσύνης δὲν παρέχει κεχωρισμένως τὸν ἀριθμὸν τῶν εἰς πτώχευσιν κηρυχθεισῶν ἐταιρειῶν καὶ τῶν εἰς δικαστικὴν ἐκκαθάρισιν τεθεισῶν. Ἀπαντῶσιν ὁμῶς λεπτομερεῖς εἰδήσεις περὶ τούτου ὡς πρὸς τὸν νομὸν τοῦ Σηκουάνα ἐν τῷ ἐτήσίῳ λόγῳ τοῦ προέδρου τοῦ ἐμποροδικείου τοῦ Σηκουάνα.

(3) Αἱ δυσκολίαι τοῦ θέματος καὶ συνάμα τὸ μέγα πρακτικὸν αὐτοῦ ἐνδιαφέρον ἐξηγοῦσι τὴν συγγραφὴν πολλῶν περὶ τοῦ θέματος τούτου μονογραφῶν ἐν τε τῇ Γαλλίᾳ καὶ ἐν ταῖς ξέναις χώραις.

Ὅρα ὡς πρὸς τὴν Γαλλίαν, Pic, Traité de la faillite des sociétés com-

Ἐν τῇ μελέτῃ τοῦ θέματος τούτου θέλομεν περὶ ακολουθήσει τὴν γενικὴν διάταξιν τὴν τηρηθεῖσαν ἐν τῇ σπουδῇ τῶν περὶ πτωχεύσεως καὶ τῆς δικαστικῆς ἐκκαθαρίσεως κανόνων ἐν γένει, ἐνδιατρίβοντες μόνον εἰς τοὺς ἰδιαιτέρους περὶ τῶν ἐταιρειῶν κανόνας. Θέλομεν δὲ πραγματευθῆ : *A. Περὶ τῶν ὄρων τῶν ἀπαιτουμένων ὅπως κηρυχθῇ ἐταιρεία τις εἰς κατάστασιν πτωχεύσεως ἢ τεθῇ εἰς δικαστικὴν ἐκκαθάρισιν.*—*B. Περὶ τῶν ἀποτελεσμάτων εἴτε τῆς πτωχεύσεως ἢ τῆς δικαστικῆς ἐκκαθαρίσεως τῆς ἐταιρείας ὡς πρὸς τοὺς ἐταίρους, εἴτε τῆς πτωχεύσεως ἢ τῆς δικαστικῆς ἐκκαθαρίσεως τῶν ἐταίρων ὡς πρὸς τὴν ἐταιρείαν.*—*Γ. Περὶ τοῦ ἀρμοδίου δικαστηρίου, περὶ τοῦ τρόπου καθ' ὃν καλεῖται τὸ δικαστήριον γὰρ δικάσῃ περὶ τοῦ ζητήματος τῆς πτωχεύσεως ἢ δικαστικῆς ἐκκαθαρίσεως, περὶ τῶν ἐνδίκων μέσων.*—*Δ. Περὶ τῶν ἀποτελεσμάτων τῆς ἀποφάσεως τῆς κηρυκτοῦσης τὴν πτώχευσιν ἢ τὴν δικαστικὴν ἐκκαθάρισιν ἐταιρείας.*—*E. Περὶ τῶν ἐν τῇ πτωχεύσει ἢ ἐν τῇ δικαστικῇ ἐκκαθάρισει παραγινομένων ἀρχῶν καὶ προσώπων.*—*Σ. Περὶ τῆς διοικήσεως τῆς πτωχεύσεως καὶ τῆς δικαστικῆς ἐκκαθαρίσεως καὶ περὶ τῆς διαδικασίας δι' ἧς προπαρασκευάζεται ἡ λύσις αὐτῆς.*—*Z. Περὶ τῶν διαφορῶν λύσεων τῆς πτωχεύσεως ἢ τῆς δικαστικῆς ἐκκαθαρίσεως ἐταιρείας.*—*H. Περὶ τῶν ἐμπραγμάτων δικαίων καὶ περὶ τῶν ἀπαιτήσεων, αἵτινες δύνανται γὰρ προταθῶσιν ἐν τῇ πτωχεύσει ταύτῃ ἢ ἐν ταύτῃ τῇ δικαστικῇ ἐκκαθαρίσει.*—*Θ. Περὶ τῶν ἀνικανοτήτων καὶ τῶν ἐκπτώσεων, περὶ τῆς ἀπλῆς καὶ τῆς διπλῆς χρεωκοπίας, περὶ τῆς ἀποκαταστάσεως.*

Τὰ σχετικὰ πρὸς τὴν πτώχευσιν καὶ τὴν δικαστικὴν ἐκκαθάρισιν τῶν ξένων ἐταιρειῶν ζητήματα, ὡς καὶ τὰ ἀναφερόμενα εἰς τὰς

merciales (1887)· Duvivier, *Traité de la faillite des sociétés commerciales* (1887)· ὡς πρὸς τὴν Γερμανίαν, Jaeger, *Der Konkurs der offenen Gesellschaft* (1897)· ὡς πρὸς τὴν Αὐστρίαν, Frankl, *der Concours der offener Gesellschaft* (1891)· ὡς πρὸς τὴν Ἰταλίαν, Sraffa, *Il fallimento delle società commerciali* (1897)· Manara, *Delle società di commercio irregolari et del loro fallimento* (1898), ὡς πρὸς τὴν Ἀργεντινὴν Δημοκρατίαν, La Quietra, *de las sociedades anonimas* (1882). Ἡ μελέτη αὕτη κατηρτίσθη ἐξ ἀφορμῆς τοῦ σχεδίου τοῦ ἐμπορικοῦ κώδικος, ὃπερ ἐγένετο ὁ ἐμπορικὸς κώδιξ τῆς Ἀργεντινῆς Δημοκρατίας τοῦ 1890.

συγκρούσεις νόμων τὰς σχετικὰς πρὸς τὸ θέμα τοῦτο θέλομεν πραγματευθῇ ἐν τῷ ἐπομένῳ κεφαλαίῳ (1).

**Α.—Περὶ τῶν ὄρων τῶν ἀπαιτουμένων, ὅπως
κηρυχθῇ ἑταιρεία τις εἰς κατάστασιν πτω-
χεύσεως ἢ τεθῇ εἰς δικαστικὴν
ἐκκαθάρισιν.**

1134. Ἀφοῦ ἡ πτώχευσις καὶ ἡ δικαστικὴ ἐκκαθάρισις ἐφαρμόζονται μόνον εἰς τοὺς ἐμπόρους, δὲν δύνανται νὰ κηρυχθῶσιν εἰ μὴ ὡς πρὸς τὰς ἐμπορικὰς ἑταιρείας, καὶ πάλιν δέ, ἵνα δυνηθῶσιν αἱ ἑταιρεῖαι νὰ κηρυχθῶσιν εἰς κατάστασιν πτωχεύσεως ἢ εἰς δικαστικὴν ἐκκαθάρισιν, πρέπει νὰ ἀπολαύωσι νομικῆς προσωπικότητος.

Πλὴν τοῦ ἐμπορικοῦ χαρακτῆρος καὶ τῆς προσωπικότητος τῆς ἑταιρείας κατὰ φυσικὸν λόγον προσαπαιτεῖται ἡ παῦσις τῶν πληρωμῶν. Οἱ τρεῖς οὗτοι ὅροι, μάλιστα δὲ οἱ δύο πρῶτοι, χρήζουσιν ἐξηγήσεων τινων.

1135. Ἡ πτώχευσις καὶ ἡ δικαστικὴ ἐκκαθάρισις ἐφαρμόζονται εἰς πάσας τὰς ἐμπορικὰς ἑταιρείας πλὴν τῶν μετοχικῶν. Ἐν ταῖς τελευταίαις ταύταις, ἕνεκα τῆς ἐλλείψεως προσωπικότητος, μόνον οἱ ἑταῖροι αὐτῶν δύνανται νὰ κηρυχθῶσιν ἀτομικῶς εἰς κατάστασιν πτωχεύσεως ἢ νὰ τεθῶσιν εἰς δικαστικὴν ἐκκαθάρισιν. Ἐνδεχόμενον δέ, κατὰ τὰς περιστάσεις, πάντες οἱ ἑταῖροι τῆς μετοχικῆς ἑταιρείας ἢ τινὲς ἐξ αὐτῶν μόνον νὰ περιέλθωσιν εἰς τὴν κατάστασιν ταύτην (2). Ἡ πτώχευσις ἑταίρου μετοχικῆς ἑταιρείας, ἰδίᾳ δὲ τοῦ διαχειριστοῦ αὐτῆς, γεννᾷ ζητήματα διεκδικήσεως (3).

1136. Δυνάμει τοῦ τεθέντος γενικοῦ κανόνος ἡ πτώχευσις καὶ ἡ δικαστικὴ ἐκκαθάρισις δύνανται νὰ ἐφαρμοσθῶσι :

(1) Ὅρα περὶ τούτου Pennetti, Fallimento delle società commerciali nei rapporti internazionali (1898).

(2) Ὅρα ἀριθ. 1138 ἑτέραν ἐφαρμογὴν τῆς αὐτῆς ιδέας.

(3) Ὅρα τὸ παρὸν Σύστημα κλπ. τόμ. Β' ἀριθ. 1059 καὶ 1060.

1ον Εἰς τὰς δμορρύθμους καὶ εἰς τὰς ἀπλῶς ἑτερορρύθμους ἑταιρείας τὰς ἐχούσας ἀντικείμενον ἐπιχειρήσεις ἐμπορικὰς (1).

2ον Εἰς τὰς ἑταιρείας ἀγροτικῆς πίστεως τὰς συνιστωμένους συμφώνως πρὸς τὸν νόμον τῆς 5 Νοεμβρίου 1894, ἐπειδὴ ὁ νόμος οὗτος (ἄρθρ. 4) ἀναγνωρίζει εἰς αὐτὰς ρητῶς τὸν χαρακτῆρα τῶν ἐμπορικῶν ἑταιρειῶν.

3ον Εἰς τὰς ἀνωνύμους ἑταιρείας (ἀριθ. 1136) καὶ εἰς τὰς κατὰ μετοχὰς ἑτερορρύθμους ἑταιρείας (2) τὰς ἐχούσας ἐμπορικὸν ἢ καὶ ἀστικὸν ἀντικείμενον. Ὁ νόμος τῆς 1ης Αὐγούστου 1893 (ἄρθρ. 68) ἀπένειμεν εἰς πάσας τὰς κατὰ μετοχὰς ἑταιρείας, αἷον δῆποτε καὶ ἂν εἶναι τὸ ἀντικείμενον αὐτῶν, τὸν χαρακτῆρα ἐμπορικῶν ἑταιρειῶν. Ἡ καινοτομία αὕτη κυρίως σκοπὸν εἶχε νὰ καταστήσῃ τὰς ἑταιρείας ταύτας δεκτικὰς πτωχεύσεως ἢ δικαστικῆς ἐκκαθάρισεως.

Ρητέον δ' ὅτι ἡ περὶ τῆς πρόκειται διάταξις ἐφαρμόζεται μόνον εἰς τὰς κατὰ μετοχὰς ἑταιρείας τὰς ἐχούσας ἀντικείμενον ἀστικόν, τὰς συστηθείσας ἄφ' ὅτου ἐτέθη εἰς ἐφαρμογὴν ὁ νόμος τῆς 1ης Αὐγούστου 1893· τοῦτο ἀπορρέει ἐξ αὐτοῦ τοῦ κειμένου τοῦ νόμου τούτου· σκοπίμως ἐγένετο χρῆσις τοῦ μέλλοντος ἐν τῷ νέῳ ἄρθρῳ 68.

Ἐκ τούτου συνάγεται, ὅτι αἱ κατὰ μετοχὰς ἑταιρεῖαι αἱ ἔχουσαι ἀντικείμενον ἀστικόν, αἱ προγενέστερον συστηθεῖσαι, παρέμειναν ἑταιρεῖαι ἀστικαὶ ἔνεκα τῆς φύσεως τοῦ ἀντικειμένου των, καὶ ὅτι ὥς τοιαῦται, δὲν δύνανται νὰ κηρυχθῶσιν εἰς κατὰστασιν πτωχεύσεως ἢ νὰ τεθῶσιν εἰς δικαστικὴν ἐκκαθάρισιν. Τότε μόνον θὰ εἶχεν ἄλλως τὸ πρᾶγμα, ὅταν αἱ ἑταιρεῖαι θὰ μετεσχηματίζοντο δυνάμει ἀποφάσεως τῆς γενικῆς συνελεύσεως τῆς ἑταιρείας εἰς ἑταιρείας ὑποκείμεναι εἰς τὸν νόμον τοῦ 1893 (3).

Οὕτω ἀπὸ τοῦ νόμου τῆς 1 Αὐγούστου 1893 αἱ μόναι ἑταιρεῖαι αἱ μὴ δυνάμεναι νὰ κηρυχθῶσιν εἰς κατὰστασιν πτωχεύσεως ἢ εἰς δικαστικὴν ἐκκαθάρισιν εἶναι αἱ ἀστικαὶ ἑταιρεῖαι αἱ διεπό-

(1) Δὲν ἐξομοιοῦμεν τὰς ἀπλῶς ἑτερορρύθμους ἑταιρείας πρὸς τὰς κατὰ μετοχὰς ἑτερορρύθμους.

(2) Ὅρα προηγουμένην σημείωσιν.

(3) Ὅρα Ἐφ. τῶν Παρισίων, 10 Ἰουλίου 1894, Journal des faillites 1895, σελ. 250. D. 1895. 2. 105. S. καὶ Journal du Palais 1896. 2. 57.

μεναι ὑπὸ τοῦ ἀστικοῦ κώδικος (ἄρθρ. 1832 μέχρι 1872) ⁽¹⁾, αἱ ὁμορρυθμοὶ ἢ ἀπλῶς ἑτερόρρυθμοὶ ἐταιρεῖαι ⁽²⁾, ὧν τὸ ἀντικείμενον εἶναι ἀστικόν· αἱ δὲ αὗται κατηγορεῖται ἐταιρειῶν εἶναι ἐταιρεῖαι ἀστικάι. Προσθετέον εἰς τὸν λόγον τοῦτον, ὅτι αἱ ἀστικαὶ ἐταιρεῖαι αἱ διεπόμεναι ὑπὸ τοῦ ἀστικοῦ κώδικος δὲν εἶναι, καθ' ἡμᾶς, ἡθικὰ πρόσωπα, ἀλλ' ἡ γνώμη αὕτη ἀποκρούεται ὑπὸ τῆς νομολογίας.

1137. Ἐν τούτοις κατὰ παρέκκλισιν ἀπὸ τοῦ γενικοῦ κανόνος (ἄριθ. 1135, 2ον καὶ 3ον) ὑπεστηρίχθη εἰς παλαιότεραν ἐποχὴν, ὅτι αἱ ἀνώνυμοι ἐταιρεῖαι δὲν δύνανται νὰ κηρυχθῶσιν εἰς κατὰστασιν πτωχεύσεως ⁽³⁾. Προετάχθη ὑπὲρ τῆς ἐκδοχῆς ταύτης ἡ παρατήρησις, ὅτι, ἀφοῦ ἐν ταῖς ἐταιρείαις ταύταις οὐδεὶς ἐταῖρος εὐθύνεται προσωπικῶς περὶ τῶν ἐταιρικῶν χρεῶν καὶ κατ' ἀκολουθίαν δὲν δύναται νὰ εὗρεθῇ εἰς κατὰστασιν πτωχεύσεως, θὰ ᾗτο ἀδύνατον νὰ ἐφαρμόσωμεν τὰς διατάξεις τοῦ ἐμπ. κώδικος καὶ τῶν συμπληρωτικῶν νόμων περὶ τῶν ἀνικανοτήτων καὶ τῶν ἐκπτώσεων ἃς ἡ πτώχευσις συνεπάγεται ὡς καὶ τὰς περὶ φυλακίσεως τοῦ πτωχεύσαντος ⁽⁴⁾.

Ἡ ἀντίρρησης οὐδεμίαν ἔχει ἀξίαν· δὲν πρέπει ποσῶς νὰ κωλύσῃ αὕτη τὴν παραδοχὴν τῆς εἰς κατὰστασιν πτωχεύσεως κηρύξεως ἀνωνύμου ἐταιρείας ⁽⁵⁾. Αἱ νομικαὶ διατάξεις αἱ ὑπάγουσαι τὸν πτωχεύσαντα εἰς ὠρισμένας ἀνικανότητας ἢ ἐκπτώσεις καὶ ἐπιτρέπουσαι τὴν φυλάκισιν αὐτοῦ ἔχουσι χαρακτῆρα παρεπόμενον· δύναται νὰ ὑπάρχῃ πτώχευσις καὶ χωρὶς νὰ ἐφαρμοσθῶσιν

(1) Πρὸβλ. Εἰρηνοδικεῖον τοῦ Θ' διαμερίσματος τῶν Παρισίων, 12 Ἰουνίου 1889, *Journal des faillites* 1889, σελ. 491.

(2) Ἡ λύσις αὕτη συνάγεται ἐκ τοῦ ὅτι τὸ ἄρθρον 68 δὲν ἐφαρμίζεται εἰς τὰς ὁμορρυθμοὺς ἐταιρεῖας μηδὲ εἰς τὰς ἀπλῶς ἑτερορρυθμοὺς ἐταιρεῖας. Ὡς πρὸς τὰς τελευταίας ταύτας ἐξάγεται τοῦτο οὐχὶ ἐκ τοῦ κειμένου, ἀλλ' ἐκ τοῦ ἱστορικοῦ τοῦ νόμου τῆς 1 Αὐγούστου 1873.

(3) Renouard, I, σελ. 260 μέχρι 262· Massé, III, ἀριθ. 1169.

(4) Καὶ ἄλλαι διατάξεις, ὡς αἱ τῶν ἄρθρων 474 καὶ 538 τοῦ ἐμπορικοῦ κώδικος, ἐπίσης δὲν ἐφαρμόζονται προκειμένου περὶ ἀνωνύμου ἐταιρείας.

(5) Ἐρ. τῶν Παρισίων, 12 Ἰουλίου 1869, D. 1871. 2. 233· *Journal du Palais*, 1871. 791 (σημείωσις τοῦ Ch. Lyon-Caen)· Demangeat sur Bravard, V, σελ. 67 καὶ ἐπόμε. Boistel, ἀριθ. 894.

αὐται. Ἀποδεικνύεται δὲ τοῦτο ἐκ τοῦ ὅτι δὲν ἔχουσιν αὐται ἐφαρμογὴν μετὰ τὸν θάνατον ἐμπορίου καὶ ἐν τούτοις ἡ κήρυξις πτωχεύσεως δὲν ἐμποδίζεται ἐκ τούτου (ἄρθρ. 437, ἐδάφ. 2ον) καὶ ἐκ τοῦ ὅτι δὲν ἐφαρμόζονται, ἐν μέρει τοῦλάχιστον, ἐπὶ πτωχεύσεως γυναικὸς δημοσίᾳ ἐμπορευομένης ἢ ἀνηλίκου ἐμπορίου, διὰ τὸν ἀπλούστατον λόγον ὅτι τὰ πρόσωπα ταῦτα δὲν ἔχουσι πολιτικὰ δικαιώματα.

Ἡ λύσις αὕτη. ὁρθῶς ἐπικρατήσασα πρὸ τοῦ περὶ τῆς δικαστικῆς ἐκκαθάρισεως νόμου τῆς 4 Μαρτίου 1889, ἀπέβη ἀπολύτως ἀναμφίβολος ἀπὸ τῆς ἰσχύος τοῦ νόμου τούτου. Ὑποθέτει οὗτος ἐν τινι τῶν διατάξεων του (ἄρθρ. 3, ἐδάφ. 2ον), ὅτι ἡ παῦσις πληρωμῶν ἀνωνύμου τινὸς ἐταιρείας δύναται νὰ συνεπαγάγῃ τὴν κήρυξιν αὐτῆς εἰς κατὰστασιν δικαστικῆς ἐκκαθάρισεως. Ἀλλ' ἡ δικαστικὴ ἐκκαθάρισις, μετριασμένη πτώχευσις οὖσα, ἐφαρμόζεται εἰς τὰ αὐτὰ πρόσωπα ἢ ἐταιρείας εἰς α καὶ ἡ πτώχευσις (ἀριθ. 1010). Ρητέον δ' ὅτι ἡ δικαστικὴ ἐκκαθάρισις δύναται νὰ μετατραπῇ εἰς πτώχευσιν ἐν ταῖς ὑπὸ τοῦ νόμου τῆς 4 Μαρτίου 1889 (ἄρθρ. 6) ὀριζομέναις περιπτώσεσι· καὶ ἐπειδὴ ὁ νόμος οὗτος δὲν ἀποκλείει τὴν μετατροπὴν ταύτην ὡς πρὸς τὰς ἀνωνύμους ἐταιρείας, δύναται ἡ ἀνώνυμος ἐταιρεία ἢ τυχούσα τοῦ εὐεργετήματος τῆς δικαστικῆς ἐκκαθάρισεως νὰ κηρυχθῇ εἰς κατὰστασιν πτωχεύσεως. Ἐὰν ἡ πτώχευσις δύναται νὰ κηρυχθῇ διὰ τὴν ἀνώνυμον ἐταιρείαν διὰ μετατροπῆς, δὲν βλέπομεν διατὶ νὰ μὴ κηρύσσῃται ἀρχῇθεν, ὅταν ὑπάρχῃ παῦσις πληρωμῶν ἀνωνύμου ἐταιρείας, τὸ δὲ εὐεργέτημα τῆς δικαστικῆς ἐκκαθάρισεως δὲν ζητεῖται ὑπὲρ αὐτῆς ἢ δὲν δύναται νὰ χορηγηθῇ εἰς αὐτὴν ὡς ἐκ τῶν περιστάσεων.

1137 δίς. Ἡ πτώχευσις ἢ ἡ δικαστικὴ ἐκκαθάρισις ἐφαρμόζεται εἰς τὰς σιδηροδρομικὰς ἐταιρείας ὡς καὶ εἰς τὰς ἄλλας ἀνωνύμους ἐταιρείας ⁽¹⁾, καὶ κατ' ἀρχὴν διέπεται ὑπὸ τῶν αὐτῶν κανόνων ⁽²⁾.

(1) Ἀκυρ. 14 Ἰουλίου 1862, D. 1862. 1. 518. — Aucoc, Conférences sur l'administration et le Droit administratif (ἔκδ. 3η), III, ἀριθ. 1334, σελ. 418 καὶ ἐπόμε.

(2) Ὁ ἰσπανικὸς ἐμπορικὸς κώδιξ (ἄρθρ. 930 μέχρις 941) περιέχει εἰδικoὺς κανόνες περὶ τῆς πτωχεύσεως τῶν σιδηροδρομικῶν ἐταιρειῶν καὶ τῶν ἐταιρειῶν δημοσίων ἔργων.

1137 τρίς. Ἡ ιδιότης ἐμπορικῆς ἐταιρείας καὶ ἡ ιδιότης ἠθικοῦ προσώπου ἀνήκουσιν εἰς τὰς ἀνωτέρω (ἀριθ. 1136) μνημονευθείσας ἐταιρείας ἀπὸ τῆς ἡμέρας τῆς συστάσεώς των, καὶ πρὶν μάλιστα ἀρχίσωσι νὰ λειτουργῶσι. Διὸ δυνατόν τυγχάνει νὰ κηρυχθῇ ἐταιρεία τις εἰς κατάστασιν πτωχεύσεως ἢ δικαστικῆς ἐκκαθαρίσεως, πρὶν ἢ ἐνεργήσῃ πράξεις ⁽¹⁾. Οὕτω δύναται ἐταιρεία τις νὰ κηρυχθῇ εἰς κατάστασιν πτωχεύσεως ἢ εἰς δικαστικὴν ἐκκαθάρισιν διαρκούσης τῆς περιόδου τῶν προπαρασκευαστικῶν τῆς λειτουργίας αὐτῆς ἐργασιῶν.

1138. Τὸ ἀδύνατον τῆς κηρύξεως εἰς κατάστασιν πτωχεύσεως δικαστικῆς ἐκκαθαρίσεως ἐταιρείας τινός, καὶ ἂν ἀκόμη εἶναι αὕτη ἐμπορικὴ, μὴ ἀποτελούσης νομικὸν πρόσωπον, δὲν ἔχει ὡς μοναδικὴν πρακτικὴν συνέπειαν τὸν ἀποκλεισμόν τῆς πτωχεύσεως καὶ τῆς δικαστικῆς ἐκκαθαρίσεως ὡς πρὸς τὰς μετοχικὰς ἐταιρείας (ἀριθ. 1135). Ἡ συγκυριότης τῶν ἐμπορικῶν πλοίων ὑποδηλοῖ σχεδὸν πάντοτε ἐμπορικὴν ἐταιρείαν. Ἡ ἐταιρεία αὕτη ἢ μὴ ἔχουσα τοὺς χαρακτηῖρας μηδὲμιᾶς τῶν συνήθων ἐμπορικῶν ἐταιρειῶν ⁽²⁾ δὲν ἀπολαύει καὶ τῆς ἀστικῆς προσωπικότητος ⁽³⁾. Δὲν δύναται λοιπὸν νὰ κηρυχθῇ μήτε εἰς κατάστασιν πτωχεύσεως μήτε εἰς κατάστασιν δικαστικῆς ἐκκαθαρίσεως. Ἐκάτερον τῶν μέτρων τούτων δὲν δύναται νὰ ἐνεργηθῇ εἰ μὴ δι' ἕκαστον τῶν συγκυρίων ἀτομικῶς λαμβανομένων· εἶναι δὲ οὗτοι ἔμποροι διὰ τὸν ἀπλούστατον λόγον, ὅτι μετέρχονται τὴν ἐφοπλιστικὴν ἐμπορίαν (ἄρθρ. 1 καὶ 633 ἐμπ. κώδ.)

1139. Ἡ πτώχευσις καὶ ἡ δικαστικὴ ἐκκαθάρισις ἐφαρμόζονται βεβαίως, ὑπὸ τοὺς ἀνωτέρω ἐκτεθέντας ὅρους, εἰς τὰς ἐμπορικὰς ἐγκύρους καὶ ὑφισταμένας ἐταιρείας. Ἀλλὰ δύναται ἄρα γε νὰ κηρυχθῇ εἰς κατάστασιν πτωχεύσεως ἢ δικαστικῆς ἐκκαθαρίσεως ἢ ἐμπορικὴ ἐταιρεία καὶ μετὰ τὴν διάλυσίν της ἢ καὶ ἀφοῦ ἐκηρύχθη ἄκυρος; Τὸ ζήτημα δέον νὰ ἐξετασθῇ διακεκριμένως ὡς πρὸς τὰς διαλελυμένας ἐταιρείας καὶ ὡς πρὸς τὰς ἀκύρους.

1140. *Ἐταιρεῖαι διαλελυμέναι.* — Ἡ ἐταιρεία καὶ μετὰ τὴν

(1) Ὅρα τὸ παρὸν Σύστημα κλπ., τόμ. Α'. ἀριθ. 207.

(2) Ὅρα τὸ παρὸν Σύστημα κλπ., τόμ. Ε', ἀριθ. 298 καὶ 299.

(3) Ὅρα τὸ παρὸν Σύστημα κλπ., τόμ. Ε'. ἀριθ. 316.

διάλυσίν της δύναται νὰ κηρυχθῇ εἰς κατὰστασιν πτωχεύσεως ἢ δικαστικῆς ἐκκαθαρίσεως ⁽¹⁾. Διότι ἡ διαλελυμένη ἐταιρεία θεωρεῖται ὑπάρχουσα ὡς πρὸς τὰς ἀνάγκας τῆς ἐκκαθαρίσεώς της, καὶ κατ' ἀκολουθίαν, διατηρεῖ τὴν ἀστικὴν προσωπικότητα, ἐφ' ὅσον διαρκεῖ ἡ ἐκκαθάρισις ⁽²⁾. Ἡ θεωρία αὕτη ἔπρεπε διὰ τὸν λόγον τοῦτον νὰ γίνηται δεκτὴ πρὸ τοῦ νόμου τῆς 4 Μαρτίου 1889· ἐπεβεβαιώθη δὲ διὰ τοῦ νόμου τούτου, ὅστις ἐν ἄρθρῳ 4, ἐδάφ. 2, ὑποθέτει, ὅτι ἐταιρεία διαλελυμένη εἶναι ἐν καταστάσει δικαστικῆς ἐκκαθαρίσεως ⁽³⁾.

Ἐξ αὐτοῦ ἀκριβῶς τοῦ λόγου ἐξ οὗ δικαιολογεῖται τὸ παραδεκτὸν τῆς πτωχεύσεως ἢ τῆς δικαστικῆς ἐκκαθαρίσεως διαλελυμένης ἐταιρείας ἐξυπακούεται, ὅτι τὰ δύο ταῦτα μέτρα δὲν δύνανται πλέον νὰ γίνωσι δεκτά, διανεμηθέντος ὁλοκλήρου τοῦ ἐνεργητικοῦ τῆς ἐταιρείας ταύτης ⁽⁴⁾. τῷ ὄντι ἡ ἐκκαθάρισις εἶναι τότε περαιωμένη καὶ κατ' ἀκολουθίαν ἡ ἐταιρεία δὲν ἔχει πλέον ὑπόστασιν τινὰ ⁽⁵⁾.

Καὶ πρὶν ἢ δὲ ἀκόμη συντελεσθῇ ὁλοσχερῶς ἡ διανομὴ αὕτη, ὁμόρρυθμος ἢ ἑτερόρρυθμος ἐταιρεία δὲν δύναται πλέον νὰ κηρυχθῇ εἰς κατὰστασιν πτωχεύσεως ἢ δικαστικῆς ἐκκαθαρίσεως, ὅταν ἡ διάλυσις τῆς ἐταιρείας ταύτης προέρχεται ἐκ τοῦ θανάτου τινὸς τῶν ἐταίρων καὶ παρῆλθεν ἐκτοτε ἔτος ⁽⁶⁾. Ἄλλως θὰ παρεβιά-

(1) Ἀκυρ. 29 Ἰουνίου 1875, Dalloz, Supplément au Répertoire alphabétique, VIII, σελ. 293, σημ. 1. Ἐφ. Αὐρηλίας, 9 Μαρτίου 1894, S. καὶ Journal du Palais, 1895. 2. 310 — Thaller, Revue critique de législation et de jurisprudence, 1885, σελ. 208. Pic ἐνθα ἄνωτ., σελ. 32.

(2) Ὅρα τὸ παρὸν Σύστημα κλπ. τόμ. Α'. ἀριθ. 366.

(3) Τὸ ἄρθρον 4, ἐδάφ. 2 τοῦ νόμου τοῦ 1889 ὑποθέτει, ὅτι εἰς ἐταιρίαν κηρυχθεῖσαν εἰς κατὰστασιν δικαστικῆς ἐκκαθαρίσεως ἐδόθη ἤδη ἐκκαθαριστής, ἀλλὰ ἐκκαθαριστὰὶ διορίζονται διὰ τὰς διαλελυμένας ἐταιρείας ἀκριβῶς.

(4) Γερμανικὸς νόμος, ἄρθρ. 198 καὶ 199.

(5) Ὅρα τὸ παρὸν Σύστημα κλπ. τόμ. Β' ἀριθ. 403.

(6) Ἐξεδόθησαν ἀποφάσεις ἐναντίαι. Ἐξηγοῦνται ὁμως αὗται ἐξ εἰδικῶν περιστατικῶν καίπερ ἀποδιώξαντος τοῦ ἐταίρου, αἱ ἐταιρικαὶ ἐταιρεῖαι εἶχον ἐξακολουθήσει. Ἀκυρ, 26 Ἰουνίου 1843, Journal du Palais 1844. 1. 84. Ἐμποροδικεῖον τοῦ Σηκουάνα, 31 Δεκεμβρίου 1880, le Droit τῆς 30 Μαρτίου 1881.

ζετο ἐμμέσως τὸ ἄρθρον 437, ἐδάφ. ὅν τοῦ ἐμπ. κώδικος, ὅπερ ἀποκλείει τὴν κήρυξιν τῆς πτωχεύσεως μετὰ ἔτος ἀπὸ τοῦ θανάτου τοῦ ἐμπόρου, καθόσον ἀφορᾷ τοὺς ἐταίρους. Διότι, καθὰ θέλομεν ἐξηγήσει κατωτέρω (ἄριθ. 1146), ἡ πτώχευσις ἢ ἡ δικαστικὴ ἐκκαθάρισις ὁμορρύθμου ἢ ἑτερορρύθμου ἐταιρείας συνεπάγεται τὴν κατάστασιν ταύτην ὡς πρὸς πάντας τοὺς ὁμορρύθμους ἐταίρους ἐκατέρας τῶν ἐταιρειῶν.

1141. *Ἄκυροι ἐταιρεῖαι*.—Κατὰ γενικὴν ἀρχήν, ἀκυρουμένης ἐταιρείας τινός, ἀκριβῶς ἐπειδὴ θεωρεῖται μηδέποτε λαβοῦσα νόμιμον ὕπαρξιν, δὲν δύναται νὰ γίνῃ λόγος περὶ κηρύξεως αὐτῆς εἰς κατάστασιν πτωχεύσεως ἢ δικαστικῆς ἐκκαθαρίσεως. Οἱ ἀντιπρόσωποι τῆς ἐταιρείας θὰ ἠδύναντο ν' ἀντιτάξωσι κατὰ τῶν πιστωτῶν οἵτινες θὰ ἤθελον νὰ κηρύξωσιν αὐτὴν εἰς κατάστασιν πτωχεύσεως, ὅτι οὐδέποτε ἔσχε νόμιμον ὑπόστασιν, τὸ δὲ δικαστήριον πρὸς ὃ ἀπηυθύνθη αἵτησις περὶ παραχωρήσεως τοῦ εὐεργετήματος τῆς δικαστικῆς ἐκκαθαρίσεως θὰ ἀπέκρουεν αὐτὴν κατ' ἀνάγκην. Τοῦτο δὲ μάλιστα θέλει συμβῆναι, ἐὰν ἡ ἐταιρεία ἠκυρώθῃ ἔνεκα τοῦ ἀθεμίτου ἀντικειμένου αὐτῆς, ἔνεκα τῆς ἀνικανότητος τινὸς τῶν ἐταίρων.

Ἡ πτώχευσις ἢ ἡ δικαστικὴ ἐκκαθάρισις τῶν ἐμπόρων ἐταίρων θὰ ἠδύναντο μόνον νὰ κηρυχθῇ. Θὰ ἦτο δὲ ἀνεξάρτητος τῆς ιδιότητος αὐτῶν ὡς ἐταίρων, ἦν, ἔνεκα τῆς ἀκυρώσεως τῆς ἐταιρείας, θεωροῦνται νομίμως ὅτι οὐδέποτε εἶχον.

Ἡ λύσις αὕτη δέον νὰ δοθῇ καὶ ὡς πρὸς ἐταιρείας ἀκόμη αἵτινες ἠκυρώθησαν εἴτε ἔνεκα μὴ δημοσιότητος εἴτε ἔνεκα μὴ τηρήσεως τῶν ὑπὸ τῶν νόμων τῆς 24 Ἰουλίου 1867 καὶ τῆς 1 Αὐγούστου 1893 ὄρων, ἐπὶ ἀνωνύμων καὶ ἐπὶ κατὰ μετοχὰς ἑτερορρύθμων ἐταιρειῶν.

Ὡς πρὸς τοῦτο ὑπάρχει ἔρις. Ὑπεστηρίχθη ὅτι δὲν χωρεῖ κήρυξις πτωχεύσεως ἢ δικαστικῆς ἐκκαθαρίσεως ὡς πρὸς τὰς ἐταιρείας ταύτας⁽¹⁾. Δὲν ἔχουσι νόμιμον ὕπαρξιν, λέγουσιν οἱ τοῦτο ὑποστηρίζοντες, θεωροῦνται ἀπλᾶι πραγματικαὶ ἐταιρεῖαι. Δὲν ὑπάρ-

(1) Ἄκυρ. 24 Αὐγούστου 1863, D. 1863. 1. 353. S. 1863. 1. 486, Ἐφ. τῶν Παρισίων, 3 Μαρτίου 1870, D. 1870. 2. 103. S. 1870. 2. 137. Journal du Palais, 1878, 575. Ἐμποροδικεῖον τῆς Νάντης, 14 Ἰουνίου 1882, Journal des faillites, 1883, σελ. 165.—Camberlin, Manuel pratique des tribunaux de commerce, σελ. 376 καὶ la Loi τῆς 15 Μαΐου 1881.

χει λοιπὸν ἠθικὸν πρόσωπον δυνάμενον νὰ κηρυχθῇ εἰς κατὰστασιν πτωχεύσεως ἢ εἰς δικαστικὴν ἐκκαθάρισιν. Ἐὰν ἡ πτώχευσις ἢ ἡ δικαστικὴ ἐκκαθάρισις εἶναι δυνατὴ, τοῦτο συμβαίνει μόνον ὡς πρὸς τοὺς ἐταίρους τοὺς προσωπικῶς ἐνεχομένους εἰς τὰ ἐταιρικὰ χρέη.

Τὸ ἐφ' ἡμῖν, τοῦναντίον, φρονουῦμεν συμφώνως πρὸς τὴν ὑπερσχύσαν νομολογίαν, ὅτι αἱ ἐταιρεῖαι αὗται δύνανται νὰ κηρυχθῶσιν εἰς κατὰστασιν πτωχεύσεως ἢ νὰ τεθῶσιν εἰς δικαστικὴν ἐκκαθάρισιν ⁽¹⁾. Αἱ ἐταιρεῖαι αἱ ἀκυρούμεναι δυνάμει τῶν ἄρθρων 7, 41 καὶ 56 τοῦ νόμου τῆς 24 Ἰουλίου 1867 δὲν στεροῦνται ἀπολύτως ὑποστάσεως ⁽²⁾. Πρέπει ἐν γένει νὰ κρίνωνται ὡς ἐταιρεῖαι διαλελυμέναι μᾶλλον ἀπὸ τῆς ἀκυρώσεως των ἢ ὡς ἐταιρεῖαι οὐδέποτε λαβοῦσαι ὑπόσχεσιν ἐν τῷ παρελθόντι. Ρητέον δ' ἄλλως ὅτι αἱ περὶ ὧν πρόκειται ἀκυρότητες δὲν δύνανται νὰ ἀντιταχθῶσι κατὰ τῶν πιστωτῶν τῆς ἐταιρείας ὑπὸ τῶν ἐταίρων ἢ ὑπὸ τῆς ἐταιρείας. Οἱ πιστωταὶ λοιπὸν οὗτοι, παρὰ τὴν ἀκυρότητα τῆς ἐταιρείας, ἔχουσι πάντα τὰ μέσα τῆς ἐνεργείας κατὰ τῆς ἐταιρικῆς περιουσίας, ἰδίᾳ δὲ τὸ δικαίωμα τοῦ νὰ προκαλέσωσι τὴν εἰς κατὰστασιν πτωχεύσεως κήρυξιν τῆς ἐταιρείας, ἥτις ὡς πρὸς αὐτοὺς ιατηρεῖ τὴν νομικὴν προσωπικότητά της. Πάντως ὁμῶς δέον νὰ ἐπενεχθῇ περιορισμός τις εἰς τὴν θεωρίαν ταύτην, ἐὰν γίνῃ δεκτόν, ὅτι οἱ προσωπικοὶ πιστωταὶ τῶν ἐταίρων ἔχουσι τὸ δικαίωμα ν' ἀντιτάξωσι τὴν ἀκυρότητα κατὰ τῶν πιστωτῶν τῆς ἐταιρείας ⁽³⁾. Ὅταν οἱ προσωπικοὶ πιστω-

(1) Ἐφ. τῶν Παρισίων, 5 Φεβρουαρίου 1872, D. 1874. 2. 235. S. 1873. 2. 75. Journal du Palais, 1873. 338. Ἀκυρ. 15 Μαρτίου 1875, D. 1876. 1. 312 Ἐφ. τῆς Λυών, 18 Μαρτίου 1884, Journal des faillites, 1884, σελ. 195 D. 1884. 2. 211. Ἐφ. τῶν Παρισίων, 31 Μαρτίου 1887, le Droit τῆς 22 Μαΐου 1887. Ὅρα ἐν τῷ Journal des faillites, 1893, σελ. 83, ἄρθρον τοῦ Pascaud De la mise en faillite des sociétés commerciales après leur annulation et de l'annulation de ces sociétés après leur mise en faillite. Ἐμποροδικεῖον τῆς Μασσαλίας, 26 Ἰουλίου 1896, Journal des faillites, 1896, σελ. 380 Ἀκυρ. 3 Ἀπριλίου 1895, D. 1895. 1. 443.— Boistel, ἀριθ. 894 Thaller, Revue critique κλπ. σελ. 208.

(2) Ὅρα τὸ παρὸν Σύστημα κλπ. τόμ. Β'. ἀριθ. 232 καὶ ἐπόμε. 785 καὶ ἐπόμε.

(3) Ὅρα τὸ παρὸν Σύστημα κλπ. τόμ. Β'. ἀριθ. 228 καὶ 781.

ταὶ ποιοῦνται χρῆσιν τοῦ δικαιώματος τούτου, δύνανται νὰ παρεμπεδίσωσι τὴν κήρυξιν τῆς ἐταιρείας εἰς κατάστασιν πτωχεύσεως ⁽¹⁾.

Ἐὰν ἐταιρεία ἀκυρωθεῖσα πρότερον δύνανται νὰ κηρυχθῇ εἰς κατάστασιν πτωχεύσεως, ἐννοεῖται, ὅτι ἡ πτώχευσις ὑφίσταται παρὰ τὴν ἀκυρότητα τὴν ἀπαγγεληθεῖσαν μετὰ τὴν ἀπόφασιν τὴν κηρύξασαν τὴν πτώχευσιν ⁽²⁾.

1142. Ρητέον δ' ἄλλως, ὅτι ὡς πρὸς τὰς διαλελυμένας ἐταιρείας καὶ ὡς πρὸς ὠρισμένας ἡκυρωμένας τὸ παραδεκτὸν τῆς πτωχεύσεως ἢ τῆς δικαστικῆς ἐκκαθαρίσεως δὲν σημαίνει, ὅτι ὑπὸ πᾶσαν ἀναφορὰν αἱ ἐταιρεῖαι αὗται κρίνονται ὡς ἐταιρεῖαι ἔγκυροι κηρυχθεῖσαι εἰς κατάστασιν πτωχεύσεως ἢ δικαστικῆς ἐκκαθαρίσεως ἐν ᾧ ὑφίσταντο ἀκόμη. Θέλομεν λάβει ἀφορμὴν νὰ ἐξετάσωμεν εἰδικῶς, ἂν, ἐπειδὴ αἱ διαλελυμέναι ἢ ἀκυρωθεῖσαι ἐταιρεῖαι δὲν ἔχουσιν ὑπόστασιν τοῦλάχιστον ὡς πρὸς τὸ μέλλον, δὲν ἀποκλείονται ὡς πρὸς αὐτὰς ὠρισμένοι λύσεις τῆς πτωχεύσεως ἢ τῆς δικαστικῆς ἐκκαθαρίσεως (Ὅρα ἀριθ. 1094).

1143. Μόνον ἡ παῦσις τῶν πληρωμῶν εἶναι λόγος κηρύξεως τῆς πτωχεύσεως ἢ τῆς δικαστικῆς ἐκκαθαρίσεως ἐμπορικῆς τινος ἐταιρείας. Τὸ ἀφερέγγυον ἢ ἡ ἀπώλεια μέρους ἔστω καὶ σπουδαίου τοῦ ἐταιρικοῦ κεφαλαίου δὲν λαμβάνεται ὑπ' ὄψιν. Ἐχουσι δὲ ὡς πρὸς τοῦτο ἐφαρμογὴν πάντες οἱ κανόνες οἱ ἰσχύοντες ἐπὶ ἐμπόρων (ἀριθ. 54 καὶ ἐπόμε.).

Μία τῶν συνεπειῶν αἵτινες δύνανται νὰ ἐξαχθῶσιν ἐκ τῆς γενικῆς ταύτης ιδέας εἶναι, ὅτι κατ' ἀρχὴν ἡ παῦσις τῶν πληρωμῶν δέον νὰ ἀναφέρηται εἰς χρέη ἐμπορικά· ἐμπορικὴ λοιπὸν ἐταιρεία δὲν δύνανται νὰ τεθῇ εἰς πτώχευσιν ἢ εἰς δικαστικὴν ἐκκαθάρισιν ἔνεκα τῆς μὴ πληρωμῆς ἀστικῶν χρεῶν (ἀριθ. 62) ⁽³⁾. Ἀλλ' ἀπὸ τοῦ νόμου τῆς 1 Αὐγούστου 1893 εἰδικὴ τις ἐξαίρεσις δέον νὰ γίνῃ.

(1) Boistel, ἀριθ. 894.

(2) Ἐφ. τῆς Λυών, 8 Μαΐου 1884, Journal des faillites, 1885, σελ. 407.

(3) Ἐταιρεία καὶ ἐμπορικὴ ἀκόμη ὡς ἐκ τοῦ ἀντικειμένου της δύνανται νὰ συνάψῃ χρέη ἀστικά. Αὐτὸν ἀκρίβως τὸν χαρακτηρὰ ἔχει τὸ χρέος μισθωμάτων δι' ἐταιρείαν μισθώτριαν ἀκινήτου, τὸ χρέος τοῦ τιμήματος δι' ἐταιρείαν ἀγοράσασαν ἀκίνητον. Ὅρα τὸ παρὸν Σύστημα κλπ., τόμ. Α'. ἀριθ. 109.

ἀπὸ τῆς λύσεως ταύτης, τοῦλάχιστον ἐν τῇ ἡμετέρᾳ θεωρίᾳ περὶ τῆς σημασίας καὶ ἐκτάσεως τοῦ ἄρθρου 68 τοῦ νόμου τῆς 1ης Αὐγούστου 1893. Καθ' ἡμᾶς, ἐὰν αἱ κατὰ μετοχὰς ἐταιρεῖαι, τῶν ὁποίων τὸ ἀντικείμενον εἶναι ἀστικὸν κατὰ τοὺς κανόνας τῶν ἄρθρων 632 καὶ ἐπομ. τοῦ ἐμπ. κώδικος, εἶναι ἐμπορικαί, αἱ πράξεις αὐτῶν εἶναι ἀστικά, ἀπαράλλάκτως ὥς νὰ ἐνεργήθησαν ὑπὸ ἀτόμων ἢ ὑπὸ ὁμορρύθμων ἐταιρειῶν ⁽¹⁾.

Τὰ χρέη τῶν ἐμπορικῶν τούτων ἐταιρειῶν εἶναι οὕτω ἐν γένει ἀστικά, ἀναγκαζόμεθα δὲ νὰ ἀναγνωρίσωμεν, ὅτι ἡ παῦσις τῶν πληρωμῶν, ἀναφερομένη εἰς τὰ χρέη ταῦτα, δύναται νὰ ἐπαγάγῃ τὴν κήρυξιν τῆς πτωχεύσεως ἢ τῆς δικαστικῆς ἐκκαθάρισεως. Ἄλλως ὥς ἐκ τῆς σπάνεως τῶν ἐμπορικῶν χρεῶν τῶν συναπτομένων ὑπὸ τοιούτων ἐταιρειῶν, οὐδέποτε σχεδὸν θὰ ἐπήρχετο ἐν τῶν κυριωτέρων πρακτικῶν ἀποτελεσμάτων εἰς ἃ ἀπέβλεπεν ὁ νομοθέτης τοῦ 1893 ἐξεμπορικεῶν πάσας τὰς κατὰ μετοχὰς ἐταιρείας.

Ἄλλ' αἱ γενικαὶ ἀρχαὶ περὶ τῆς φύσεως τῶν χρεῶν τῶν ὁποίων ἢ μὴ πληρωμὴ δύναται νὰ ἐπαγάγῃ τὴν πτώχευσιν ἢ τὴν δικαστικὴν ἐκκαθάρισιν ἐταιρείας τινὸς εἰς οὐδεμίαν ὑπόκεινται παρέκκλισιν, μηδὲ ὥς πρὸς αὐτάς τὰς κατὰ μετοχὰς ἐταιρείας, κατὰ τὴν θεωρίαν καθ' ἣν δυνάμει τοῦ ἄρθρου 68 τοῦ νόμου τῆς 1ης Αὐγούστου 1893 δέον νὰ θεωρῶνται ἐμπορικαὶ αἱ πράξεις πασῶν τῶν κατὰ μετοχὰς ἐταιρειῶν ⁽²⁾.

1143 δῖς. ΕΝΟΝ ΔΙΚΑΙΟΝ. — Ἐξαίρεσι τῆς Ἀγγλίας, ἔνθα θεσμὸς εἰδικός, ἢ κατὰ διαταγὴν τοῦ δικαστηρίου ἐκκαθάρσις, ἀντικαθιστᾷ ὥς πρὸς τὰς ἐταιρείας τὴν πτώχευσιν, δύνανται νὰ κηρυχθῶσιν αἱ ἐταιρεῖαι, ὥσπερ τὰ ἄτομα, εἰς κατὰστασιν πτωχεύσεως. Ἐννοεῖται οἰκοθεν, ὅτι ἐν αἷς χώραις ἡ πτώχευσις δὲν περιορίζεται μόνον εἰς τοὺς ἐμπόρους ⁽³⁾, δύναται αὕτη νὰ ὑφίσταται ὥς πρὸς τὰς ἀστικὰς ἐταιρείας, ὥσπερ καὶ ὥς πρὸς τὰς ἐμπορικὰς. Ρητέον δ' ἄλλως, ὅτι εἰσῆχθη αὕτη διὰ πάσας τὰς ἐταιρείας, οἷοσδήποτε καὶ ἂν εἶναι ὁ τύπος αὐτῶν.

(1) Ὅρα τὸ παρὸν Σύστημα κλπ., τόμ. Α' ἀριθ. 1182 τετράκις.

(2) Ὅρα τὸ παρὸν Σύστημα κλπ., τόμ. Α', ἀριθ. 182 τετράκις.

(3) Ὅρα ἀριθ. 53 δῖς.

Παρατηρητέον ὅμως, ὅτι ἐν τισι χώραις, ὡς ἐν *Γερμανίᾳ*, ἐν *Αὐστρίᾳ*, ἐν *Ὀύγγαρίᾳ*, ἔνθα ἐν γένει μόνον ἡ προσωπικότης τῶν κατὰ μετοχὰς ἐταιρειῶν εἶναι νομοθετημένη, δὲν ἀποκλείεται ἕνεκα τοῦ λόγου τούτου καὶ μόνου ἡ πτώχευσις. Τοῦτο ὀφείλεται ἀναμφιβόλως εἰς τὸ ὅτι ἐν ταῖς χώραις ταύταις θεωρεῖται, ὅτι ἡ πτώχευσις προσβάλλει μᾶλλον τὴν περιουσίαν ἢ τὸ πρόσωπον ⁽¹⁾. Ρητέον δ' ὅτι ἡ πτώχευσις δὲν χωρεῖ ὡς πρὸς τὰς ἐταιρείας αἵτινες δὲν ἔχουσιν ὑπόστασιν ὡς πρὸς τοὺς τρίτους, τὰς γνωστὰς ἐν Γερμανίᾳ ὑπὸ τὸ ὄνομα *stille Gesellschaften*.

Ἐν γένει ἡ παῦσις τῶν πληρωμῶν εἶναι ὁ οὐσιώδης ὅρος τῆς πτωχεύσεως τῶν ἐταιρειῶν ὥσπερ τῆς πτωχεύσεως τῶν ἀτόμων. Πάντως ὅμως ὁ *γερμανικὸς* νόμος (ἄρθρ. 193) παραδέχεται ὡς πρὸς τὰς ἀνωνύμους ἐταιρείας, ὅτι ἡ ἀφηρεγγυότης ἐπάγεται τὴν πτώχευσιν, ὥσπερ ἡ παῦσις τῶν πληρωμῶν ⁽²⁾.

Νόμοι τινὲς περιέχουσι διατάξεις ρητὰς καθιερούσας τὴν πτώχευσιν τῶν ἐταιρειῶν καὶ μετὰ τὴν διάλυσίν των. (Ὅρα *γερμανικὸν* νομον, ἄρθρ. 193, ἐδάφ. 2) ⁽³⁾.

Ἐν *Ἀγγλίᾳ* ἡ κυρίως πτώχευσις δὲν ἔχει ἐφαρμογὴν εἰς τὰς ἐταιρείας, ἀδιαφόρως ἂν πρόκειται περὶ *partnerships*, ἐταιρειῶν ἄνευ νομικῆς προσωπικότητος, περὶ *corporations*, ἐταιρειῶν συστηθεισῶν διὰ νόμου ἢ βασιλικῶν γραμμάτων (*lettres-patentes*) ἢ περὶ *registered companies*, ἐταιρειῶν τῶν ὁποίων τὰ καταστατικὰ κατεχωρίσθησαν (*enregistrer*) συμφώνως πρὸς τὸν νόμον τοῦ 1862 (*Companies act*) καὶ αἵτινες ἀποκτῶσι τὴν προσωπικότητα συνεπείᾳ τῆς ἐγγραφῆς ταύτης ἄνευ παρεμβάσεώς τινος τῆς δημοσίας ἀρχῆς.

Ἐν τοῖς ἀγγλικαῖς νόμοις οὐδεὶς γίνεται λόγος περὶ κηρύξεως εἰς κατάστασιν πτωχεύσεως τῶν *partnerships*, ἀφοῦ δὲν ἀποτελοῦσιν αὗται νομικὸν πρόσωπον. Ἀλλ' ἡ πτώχευσις δύναται νὰ ἐφαρ-

(1) *Zeitschrift für das gesammte Handelsrecht*, XXX, σελ. 469 καὶ ἐπομ. XXXI, σελ. 1 καὶ ἐπομ., ἄρθρον τοῦ Laband ἐπιγραφόμενον : *Beiträge zur Dogmatik der Handelsgesellschaften*.

(2) Kohler, ἔνθα ἄνωτ. σελ. 95 μέχρις 97.

(3) Ὅρα Kohler, *das Konkursrecht* σελ. 314 καὶ ἐπομ.

μοσθῇ εἰς τοὺς ἐταίρους ἀτομικῶς λαμβανομένους, δυνατὸν δὲ πάντες οἱ ἐταῖροι ἢ μόνον εἰς ἢ τινὲς ἐξ αὐτῶν νὰ κηρυχθῶσιν εἰς κατὰστασιν πτωχεύσεως. Αἱ διαδικασίαι δύνανται νὰ ἐνωθῶσι πᾶσαι ἐνώπιον τῆς αὐτῆς δικαιοδοσίας ἐν περιπτώσει πτωχεύσεως, εἴτε πλειόνων ἐταίρων εἴτε πάντων (ἄρθρ. 110, 111, 112, 115 τοῦ ἀγγλικοῦ περὶ πτωχεύσεως νόμου τοῦ 1883) (1).

Ὡς πρὸς τὰς corporations καὶ τὰς ἐγγεγραμμένας ἐταιρείας, συμφώνως πρὸς τὸν νόμον τοῦ 1862, ἡ πτώχευσις δὲν χωρεῖ (ἄρθρ. 123 τοῦ περὶ πτωχεύσεως νόμου τοῦ 1883). Ἐπ' αὐτῶν ἐφαρμόζεται ἡ κατὰ διαταγὴν τοῦ δικαστηρίου ἐκκαθάρισις (winding up by Court). Διέπεται δὲ αὕτη ὑπὸ τοῦ περὶ ἐταιρειῶν νόμου τοῦ 1821 (ἄρθρ. 79 μέχρις 128) (2) καὶ ὑπὸ πολυαρίθμων μεταγενεστέρων διατάξεων, αἵτινες προσήγγισαν πρὸς τὴν πτώχευσιν ὡς πρὸς πολλὰ σημεῖα τὴν κατὰ διαταγὴν τοῦ δικαστηρίου ἐκκαθάρισιν (3). Κατὰ τὸν νόμον τοῦ 1862 (ἄρθρ. 79) ἡ κατὰ διαταγὴν τοῦ δικαστηρίου ἐκκαθάρισις χωρεῖ εἰς τὰς ἐπομένας περιπτώσεις : 1ον ὅταν ἡ ἐταιρεία λαμβάνῃ εἰδικὴν ἀπόφασιν, δι' ἧς ζητεῖ τὴν ἀποφάσει τοῦ δικαστηρίου ἐκκαθάρισιν· 2ον ἐὰν ἡ ἐταιρεία δὲν ἤρξατο τῶν ἐργασιῶν της κατὰ τὸ ἔτος τῆς καταχωρίσεως τοῦ καταστατικοῦ της ἢ ἀνέστειλεν αὐτὰς ἐπὶ ὀλόκληρον ἔτος· 3ον ὅταν ὁ ἀριθμὸς τῶν ἐταίρων κατέρχηται κάτω τῶν ἐπτά· 4ον ὅταν ἡ ἐταιρεία ἀδυνατῇ νὰ πληρώσῃ τὰ χρέη της· 5ον ὅταν τὸ δικαστήριον κρίνῃ, ὅτι εἶναι δίκαιον καὶ ἐπιεικὲς νὰ τεθῇ ἡ ἐταιρεία εἰς ἐκκαθάρισιν. Ὁ νόμος τοῦ 1862 (ἄρθρ. 80) ὁρίζει, πότε πρέπει νὰ θεωρηθῇ ἐταιρεία τις ὡς μὴ δυναμένη νὰ πληρώσῃ τὰ χρέη της.

(1) Ὁρα Pollock, A digest of the law of partnerships, Chapitre III, Administration of Partnership-Estates, σελ. 137 καὶ ἐπομ.

(2) Ὁρα παραρτήματα τοῦ ἀγγλικοῦ περὶ πτωχεύσεως νόμου τοῦ 1883, τοῦ μεταφρασθέντος ὑπὸ τοῦ Ch. Lyon-Caen, σελ. 167 καὶ ἐπομ.

(3) Νόμος περὶ τῶν ἐταιρειῶν τοῦ 1867 ἄρθρ. 40 μέχρι 46· νόμος τοῦ 1870 πρὸς διευκόλυνσιν τῶν συμβιβασμῶν καὶ τῶν συμβιβαστικῶν συμφωνιῶν (concordats et arrangements)· νόμος τοῦ 1890 περὶ τῆς ἐκκαθάρισεως τῶν ἐταιρειῶν (Annuaire de législation étrangère, 1891, σελ. 89 καὶ ἐπομ.).

**Β.—Περὶ τῶν ἀποτελεσμάτων εἴτε τῆς πτωχεύσεως
ἢ τῆς δικαστικῆς ἐκκαθαρίσεως ἐν σχέσει πρὸς
τοὺς ἐταίρους εἴτε τῶν ἐταίρων ἐν σχέσει
πρὸς τὴν ἐταιρείαν.**

1144. Ὑπάρχει κεφαλαιῶδες καὶ ὅλως εἰδικὸν πρὸς λύσιν ζήτημα προκειμένου περὶ τῆς πτωχεύσεως ἢ τῆς δικαστικῆς ἐκκαθαρίσεως τῶν ἐταιρειῶν : συνεπάγεται ἄρᾳ γε ἡ πτώχευσις ἢ ἡ δικαστικὴ ἐκκαθάρισις ἐταιρείας τινὸς αὐτοδικαίως τὴν τῶν ἐταίρων ἀτομικῶς λαμβανομένων ; Ἐνεκα τῆς μεγάλης σπουδαιότητος τοῦ ζητήματος τούτου, εἶναι ἀπαραίτητον νὰ λύσωμεν αὐτὸ ἀμέσως, καίτοι εἶναι συναφὲς πρὸς τὰ ἀποτελέσματα τῆς πτωχεύσεως ἢ τῆς δικαστικῆς ἐκκαθαρίσεως τὰ ὁποῖα κατωτέρω μόνον θέλομεν μελετήσῃ (ἀριθ. 1162 καὶ ἐπόμε.). Μετὰ τοῦ ζητήματος τούτου συνδέεται ἕτερον τιθέμενον εἰς περίπτωσιν ἀκριβῶς ἀντίστροφον τῆς προηγουμένης : συνεπάγεται δηλαδή ἡ πτώχευσις ἢ ἡ δικαστικὴ ἐκκαθάρισις τῶν ἐταίρων τὴν τῆς ἐταιρείας ;

1145. Πρὸ τῆς διὰ τοῦ νόμου τῆς 4 Μαρτίου 1889 εἰσαγωγῆς τῆς δικαστικῆς ἐκκαθαρίσεως εἰς τὴν ἡμετέραν νομοθεσίαν, ἐγεννᾶτο μόνον τὸ ζήτημα, ἂν ἡ πτώχευσις τῆς ἐταιρείας συνεπήγετο τὴν τῶν ἐταίρων. Ἀπὸ τοῦ νόμου τοῦ 1889 τὰ πράγματα ἀπέβησαν ὀλίγον περίπλοκα. Τῷ ὄντι, ἀφοῦ ἡ παῦσις των πληρωμῶν ἐταιρείας, ὥσπερ ἡ παῦσις τῶν πληρωμῶν ἀτόμου ἐμπορίου, δύναται, κατὰ τὰς περιστάσεις, κατὰ τὸν νόμον τοῦ 1889 νὰ καταλήξῃ εἰς τὴν πτώχευσιν ἢ τὴν δικαστικὴν ἐκκαθάρισιν, παρουσιάζονται τὰ ἐξῆς δύο ζητήματα :

α'. Ἡ παῦσις τῶν πληρωμῶν ἐταιρείας τινὸς ἐπάγεται ἄρᾳ γε ἀναγκαίως καὶ τὴν τῶν ἐταίρων ;

β'. Ἐὰν ἡ παῦσις τῶν πληρωμῶν τῆς ἐταιρείας ἐπάγεται ἀναγκαιῶς τὴν τῶν ἐταίρων, περιέρχονται ἄρᾳ γε καὶ οὗτοι ἀναποδράστως εἰς τὴν αὐτὴν νόμιμον κατὰστασιν εἰς ἣν καὶ ἡ ἐταιρεία, εἰς πτώχευσιν ἢ δικαστικὴν ἐκκαθάρισιν ;

1146. α. Τὸ ζήτημα, ἂν ἡ παῦσις τῶν πληρωμῶν τῆς ἐταιρείας ἐνέχει τὴν παῦσιν τῶν πληρωμῶν πάντων τῶν ἐταίρων ἀτομικῶς, δεόν νὰ λύηται διὰ διακρίσεως μεταξὺ τῶν προσωπικῶς ἐνεχομένων εἰς τὰ ἐταιρικὰ χρέη ἐταίρων καὶ τῶν ἐταίρων οἵτινες

δὲν ἐνέχονται εἰς τὰ χρέη ταῦτα εἰ μὴ μέχρι τῶν εἰσφορῶν των, τουτέστι τῶν ἑτερορρύθμων ἐταίρων καὶ τῶν μετόχων. Ἡ παῦσις τῶν πληρωμῶν τῆς ἐταιρείας ἐνέχει τὴν παῦσιν τῶν πληρωμῶν πάντων τῶν ἐταίρων τῶν προσωπικῶς ἐνεχομένων (μελῶν ὁμορρύθμου ἐταιρείας ἢ ὁμορρύθμων ἐταίρων ἑτερορρύθμου ἐταιρείας) ἐνῶ ἡ παῦσις τῶν πληρωμῶν τῆς ἐταιρείας δὲν ἐνέχει καὶ τὴν παῦσιν τῶν πληρωμῶν τῶν ἐπὶ περιωρισμένῃ εὐθύνῃ ἐταίρων. Ἐκατέρα τῶν δύο τούτων λύσεων, ὧν ἡ πρώτη ἡμφισβητήθη, δέον νὰ δικαιολογηθῇ.

1147. Ὑπεστηρίχθη ὅτι δὲν εἶναι ἀνάγκη μηδεμιᾶς διακρίσεως μεταξὺ τῶν διαφορῶν εἰδῶν ἐταιρειῶν ἢ ἐταίρων καὶ ὅτι ἡ παῦσις τῶν πληρωμῶν τῆς ἐταιρείας δὲν συνεπάγεται καὶ τὴν τῶν ἐταίρων, ἐξ οὗ ἐξάγεται, ὅτι, κηρυχθείσης ἐταιρείας τινὸς εἰς κατὰστασιν πτωχεύσεως ἢ δικαστικῆς ἐκκαθαρίσεως, δύνανται νὰ ὑπεκφύγωσιν αὐτὴν οἱ ἐταῖροι καὶ οἱ προσωπικῶς ἀκόμῃ ἐνεχόμενοι εἰς τὰ ἐταιρικὰ χρέη ⁽¹⁾. Ἐλέχθη κατὰ τὸ πνεῦμα τῆς γνώμης ταύτης, ὅτι ἡ ἐταιρεία ἀποτελεῖ νομικὸν πρόσωπον διακεκριμένον τοῦ προσώπου ἐκάστου τῶν ἐταίρων καὶ ὅτι κατὰ συνέπειαν ἡ ἐταιρεία δύναται νὰ διατελῇ εἰς κατὰστασιν πτωχεύσεως ἢ δικαστικῆς ἐκκαθαρίσεως χωρὶς νὰ ὑπάρχῃ παῦσις πληρωμῶν τῶν ἐταίρων.

Κοινῇ ὁμῶς καὶ ὁρθῶς εἶναι παραδεδεγμένον, ὅτι ἡ παῦσις τῶν πληρωμῶν τῆς ἐταιρείας ἐνέχει τὴν τῶν προσωπικῶς ὑπευθύνων ἐταίρων, τουτέστι πάντων τῶν ἐταίρων ἐν τῇ ὁμορρύθμῳ ἐταιρείᾳ, τῶν ὁμορρύθμων μελῶν τῆς ἑτερορρύθμου ἐταιρείας, ἀδιαφόρως ἂν εἶναι οὗτοι ἢ μὴ διαχειρισταί, ἐν τῇ ἀπλῇ ἢ κατὰ μετοχὰς ἑτερορρύθμῳ ἐταιρείᾳ. Ἡ θεωρία αὕτη ἐφέρετο πρὸ τοῦ νόμου τῆς 4 Μαρτίου 1889, ἐπὶ τῷ λόγῳ ὅτι ἡ πτώχευσις τῆς ἐταιρείας συνεπάγεται τὴν τῶν προσωπικῶς ἐνεχομένων εἰς τὰ ἐταιρικά χρέη ἐταίρων ⁽²⁾. Ἀληθῶς ἡ ἐταιρεία ἔχει διακεκριμένην προσωπι-

(1) Pardessus, III, ἀριθ. 976· Pic, ἐνθα ἄνωτ. σελ. 21 μέχρις 24.

(2) Ἀκυρ. 17 Ἀπριλίου 1861, S. 1861. 1. 609, Journal du Palais, 1861. 988. D. 1861. 1. 254· Ἀκυρ. 7 Ἰανουαρίου 1873, D. 1873. 1. 257· Ἀκυρ. 13 Μαΐου 1879, D. 1880. 1. 29· Journal du Palais, 1880. 367· Ἐφ. τῆς Lyon 5 Φεβρουαρίου 1889, Annales de Droit commercial, 1889, σελ. 166. Journal des faillites, 1889, σελ. 302. — Renouard, II,

κότητα τῆς τῶν ἐταίρων ἐν ταῖς ἐπὶ ἀπεριορίστῳ εὐθύνη ἐταιρείαις ὥσπερ ἐν ταῖς ἐταιρείαις ἐπὶ περιορισμένη εὐθύνη. Δυνάμεθα ὁμῶς νὰ εἰπώμεν, ὅτι τὰ χρέη τῆς ἐταιρείας εἶναι συγχρόνως χρέη τῶν προσωπικῶς ἐνεχομένων εἰς αὐτὰ ἐταίρων, καὶ κατ' ἀκολουθίαν εἶναι ἀκατάληπτον τὸ νὰ ὑπάρχη παῦσις τῶν πληρωμῶν τῆς ἐταιρείας χωρὶς νὰ ὑπάρχη καὶ παῦσις τῶν πληρωμῶν τῶν ἐταίρων τούτων. Ρητέον δ' ὅτι πολλὰ διατρίβει τοῦ ἐμπορικοῦ κώδικος καθιεροῦσιν ἐξυπακουμένως τὴν ὑπὸ τῆς νομολογίας παραδεδεγμένην ταύτην λύσιν. Κατὰ τὸ ἄρθρον 438, ἐδάφ. 2 ἡ κήρυξις τῆς παύσεως τῶν πληρωμῶν δέον νὰ φανερόνῃ τὸ ὄνομα καὶ τὴν κατοικίαν ἐκάστου τῶν ἀλληλεγγύων ἐταίρων. Τὸ ἄρθρ. 458, ἐδάφ. 2ον διατάσσει, ὅτι ἐπὶ πτωχεύσεως ὁμορρύθμου ἐταιρείας αἱ σφραγίδες ἐπιτίθενται οὐ μόνον ἐν τῇ κυρίᾳ ἔδρᾳ τῆς ἐταιρείας, ἀλλὰ καὶ ἐν τῇ ἰδιαιτέρᾳ κατοικίᾳ ἐκάστου τῶν ἀλληλεγγύων ἐταίρων. Ἐκ τούτου σαφῶς ἐξυπακούεται, ὅτι πάντες οἱ ἐταῖροι εἶναι ἐν καταστάσει πτωχεύσεως ἢ ἐπίθεσις τῶν σφραγίδων στερεῖ αὐτοὺς τῆς διοικήσεως τῶν περιουσιῶν των. Τέλος τὸ ἄρθρον 531 ὑποθέτει, ὅτι συνωμολογήθη συμβιβασμὸς πρὸς ἓνα ἢ πλείονας ἀτομικῶς λαμβανομένους ὁμορρύθμους ἐταίρους. Ἀλλ' ὁ ἐμπορικὸς κώδιξ μόνον ὡς πρὸς τοὺς πτωχεύσαντας παραδέχεται τὸν συμβιβασμόν (concordat). Ὁ δὲ νόμος τῆς 4 Μαρτίου 1889 ἐπιβεβαιοῖ τὸ ἐπιχείρημα τὸ ὅποιον δυνάμεθα οὕτω νὰ ἀρυσθῶμεν ἐκ τῶν διατάξεων τοῦ ἐμπορικοῦ κώδικος. Τὸ ἄρθρον 3 τοῦ νόμου τούτου, ἀντιστοιχοῦν πρὸς τὸ ἄρθρον 438, ἐδάφ. τοῦ ἐμπορικοῦ κώδικος, διατάσσει, ὅτι ἐπὶ παύσεως πληρωμῶν ὁμορρύθμου ἢ ἑτερορρύθμου ἐταιρείας ἡ αἴτησις περὶ παραχωρήσεως τοῦ εὐεργετήματος τῆς δικαστικῆς ἐκκαθαρίσεως φανερόνῃ τὸ ὄνομα καὶ τὴν κατοικίαν ἐκάστου τῶν ἀλληλεγγύων ἐταίρων.

Ἐννοεῖται ὁμῶς οἰκοθεν, ὅτι ἡ ἀνωτέρω ἀποδεκτὴ γενομένη λύσις ἐφαρμόζεται μόνον ὡς πρὸς τὰ μέλη τῆς ὁμορρύθμου ἐταιρείας ἢ τοὺς ὁμορρύθμους ἐταίρους τῆς ἑτερορρύθμου ἐταιρείας. Θὰ ᾤτο αὕτη ἀνεπίδεκτος ἐφαρμογὴς εἴτε εἰς τὸν ἐκδοχέα τινὸς τῶν ἐταίρων τούτων, εἴτε εἰς πρόσωπον τὸ ὅποιον τῶν ἐταίρων τούτων

τις προσηταιρίσθη ἄνευ τῆς συναινέσεως πάντων τῶν συνεταίρων αὐτοῦ (ἄρθρ. 1861, ἀστ. κώδ.)⁽¹⁾.

1148. 6. Ἄλλ' ἐὰν ἡ παῦσις τῶν πληρωμῶν τῆς ἐταιρείας ἐνέχει καὶ τὴν παῦσιν τῶν πληρωμῶν ἐκάστου τῶν προσωπικῶς ἐνεχομένων εἰς τὰ ἐταιρικὰ χρέη ἐταίρων, τοῦτο δὲν σημαίνει καὶ ὅτι ἡ παῦσις τῶν πληρωμῶν τίκτει τὴν αὐτὴν συνέπειαν ὡς πρὸς τὴν ἐταιρείαν καὶ ὡς πρὸς ἕκαστον τῶν ἐταίρων. Τῷ ὄντι ἐνδέχεται νὰ κηρυχθῇ ἡ ἐταιρεία εἰς κατὰστασιν πτωχεύσεως, οἱ δὲ ἐταῖροι νὰ τύχῃσι τοῦ εὐεργετήματος τῆς δικαστικῆς ἐκκαθαρίσεως, ἢ ἀντιστρόφως, τῆς ἐταιρείας τυχούσης τοῦ εὐεργετήματος τῆς δικαστικῆς ἐκκαθαρίσεως, οἱ ἐταῖροι νὰ κηρυχθῶσιν εἰς κατὰστασιν πτωχεύσεως⁽²⁾. Ἡ δικαστικὴ ἐκκαθάρισις εἶναι εὐνοια ἣν ὁ νόμος ἀποποιεῖται ἢ ἐπιτρέπει τὴν ἀποποίησιν πρὸς τὸν ὀφειλέτην τὸν ἐνεργήσαντα ὠρισμένας πράξεις. Καταληπτὸν δὲ τυγχάνει τὸ νὰ δύνανται νὰ καταλογισθῶσιν αἱ πράξεις αὗται εἰς τὴν ἐταιρείαν καὶ ὅχι εἰς πάντας τοὺς ἐταίρους ἢ τὸνναντίον εἰς ὠρισμένους ἐταίρους καὶ ὅχι εἰς τὴν ἐταιρείαν. Διὰφορὰ μεταξὺ τῆς ἐταιρείας καὶ ὠρισμένων ἐταίρων νοεῖται εὐκολώτερον ἀκόμη, ἐὰν γίνῃ δεκτόν, ὡς ἀποδέχεται ἡ νομολογία, ὅτι τὸ δικαστήριον, ἐνώπιον τοῦ ὁποίου εἰσήχθη αἵτησις περὶ παραχωρήσεως τοῦ εὐεργετήματος τῆς δικαστικῆς ἐκκαθαρίσεως, ἔχει πᾶσαν ἐλευθερίαν νὰ ἀποποιηθῇ τὸ εὐεργέτημα τοῦτο, καὶ ἂν ἀκόμη ἡ αἵτησις ὑπεβλήθῃ ἐντὸς τοῦ δεκαπενθημέρου ἀπὸ τῆς χρονολογίας τῆς παύσεως τῶν πληρωμῶν (ἀριθ. 1023)⁽³⁾.

(1) Ἐμποροδικεῖον τοῦ Σηκουάνα, 8 Αὐγούστου 1889, Journal des faillites, 1889, σελ. 523.—Ὅρα περὶ τῆς καταστάσεως τοῦ ἐκδοχέως ἢ τοῦ ἐταίρου ὁμορρύθμου ἐταίρου (παρακοινωνοῦ), τὸ παρὸν Σύστημα κλπ. τόμ. Β'. ἀριθ. 220 καὶ ἐπόμε.

(2) Ἐφ. τῶν Παρισίων, 21 Μαΐου 1890. S 1890. 2. 145, Journal du Palais 1890, 1. 856. D. 1891. 2. 361.—Ὅρα Ch. Lyon-Caen, ἄρθρον ἐν τῷ Droit τῆς 19 Ἰουλίου 1890.

(3) Τὴν λύσιν ταύτην δυνάμεθα νὰ παραβάλωμεν πρὸς τὴν ἄλλην ἐκείνην, καθ' ἣν ἡ πτώχευσις τῆς ἐταιρείας καὶ αἱ πτωχεύσεις τῶν ἐταίρων δύνανται νὰ καταλήξωσιν αἱ μὲν εἰς τὴν ἑνωσιν, αἱ δὲ εἰς συμβιβασμόν.—Ὅρα ἄρθρ. 531, ἐμπ. κώδικος καὶ ἀριθ. 1195.

Σημειωτέον ἐπίσης, ὅτι ἐν Βελγίῳ ἀναγνωρίζεται, ὅτι ὁ ἐταῖρος δύναται, καὶ κηρυχθείσης ἀκόμη τῆς ἐταιρείας εἰς κατὰστασιν πτωχεύσεως, νὰ

Ἐπίσης δύναται νὰ νοηθῇ, ἔνεκα ταύτοτητος λόγων, καὶ ἡ ἐπομένη περίπτωσις· τοῦ εὐεργετήματος δηλονότι τῆς δικαστικῆς ἐκκαθαρίσεως ἐπιτευχθέντος ἐν ἀρχῇ ὑπὸ τε τῆς ἐταιρείας καὶ ὑπὸ τῶν ἐταίρων, ἡ μετατροπὴ τῆς δικαστικῆς ἐκκαθαρίσεως εἰς πτώχευσιν νὰ διαταχθῇ μόνον ὡς πρὸς τινὰς τῶν ἐταίρων ἢ ὡς πρὸς τὴν ἐταιρείαν, διότι τὰ γεγονότα τὰ καθιστῶντα ὑποχρεωτικὴν ἢ δυνητικὴν τὴν μετατροπὴν δυνάμει τοῦ ἄρθρου 19 τοῦ νόμου τῆς 4 Μαρτίου 1889 ἔλαβον ὑπάρξιν μόνον ὡς πρὸς ὠρισμένους ἐταίρους ἢ μόνον ὡς πρὸς τὴν ἐταιρείαν ⁽¹⁾.

Ἄλλ' αἱ περιπτώσεις αὗται εἶναι ἐξαιρετικά, κατ' ἀρχὴν δὲ ἡ πτώχευσις τῆς ἐταιρείας συνεπάγεται τὴν πτώχευσιν καὶ ἡ δικαστικὴ ἐκκαθάρισις τῆς ἐταιρείας συνεπάγεται τὴν δικαστικὴν ἐκκαθάρισιν τῶν προσωπικῶς ὑπευθύνων ἐταίρων ⁽²⁾.

1149. Τὸ ὑποκείμενον τῆς παύσεως τῶν πληρωμῶν τῆς ἐταιρείας δὲν ἐπάγεται ἀναγκαστικῶς καὶ τὴν παύσιν τῶν πληρωμῶν τῶν ἐταίρων τῶν ἐνεχομένων διὰ τὰ ἐταιρικὰ χρέη μόνον μέχρι τοῦ ποσοῦ τῶν εἰσφορῶν των, τουτέστι τῶν μετόχων καὶ τῶν ἑτερορρύθμων ἐταίρων. Οἱ ἐταῖροι οὗτοι δὲν εἶναι ἔμποροι ἔνεκα τῆς ιδιότητος αὐτῶν ὡς μετόχων ἢ ἑτερορρύθμων ἐταίρων ⁽³⁾. Δύνανται νὰ κηρυχθῶσιν εἰς κατὰστασιν πτωχεύσεως ἢ νὰ τεθῶσιν ὑπὸ δικαστικὴν

τύχῃ προληπτικοῦ συμβιβασμοῦ. Πρὸς. d'Hondt, En cas de faillite d'une société en nom collectif, le concordat preventif peut-il être accordé à l'un des associés ?

(1) Ἐμποροδικεῖον τοῦ Σηκουάνα 26 Ἰουνίου 1890, La Loi τῆς 18 Ἰουλίου 1890 (τὸ γεγονὸς τῆς χρεωκοπίας τῆς καταλογιστέας εἰς ἓνα τῶν ἐταίρων δὲν ἀρκεῖ πρὸς δικαιολόγησιν τῆς εἰς πτώχευσιν μετατροπῆς τῆς εἰς τὴν ἐταιρείαν χορηγηθείσης δικαστικῆς ἐκκαθαρίσεως). Ἐφ. τῶν Παρισίων, 5 Ἰουνίου 1891, le Droit τῆς 10 Σεπτεμβρίου 1891, Journal des faillites 1891, σελ. 396.

(2) Ὄρα Ἐμποροδικεῖον τοῦ Σηκουάνα, 18 Ἀπριλίου 1890, la Loi τῆς 3 Μαΐου 1890, Journal des faillites 1890, σελ. 330.— Ἀλλὰ τὸ Ἐμποροδικεῖον τῆς Roubaix παρεδέχθη δι' ἀποφάσεως τῆς 16 Νοεμβρίου 1891 Journal des faillites 1891, σελ. 513, ὅτι ἡ εἰς πτώχευσιν μετατροπὴ τῆς δικαστικῆς ἐκκαθαρίσεως ἑμορρύθμου ἐταιρείας στερεῖ καὶ τοὺς ἐταίρους τοῦ εὐεργετήματος τῆς δικαστικῆς ἐκκαθαρίσεως.

(3) Ὄρα τὸ παρὸν Σύστημα κλπ. τόμ. Α'. ἀριθ. 204 δις, τόμ. Β'. ἀριθ. 471.

ἐκκαθάρισιν ἀτομικῶς, μόνον ἐὰν μετέρχωνται ἐμπορίαν ἀνεξάρτητον τῶν ἐργασιῶν τῆς ἐταιρείας.

Ἡ θεωρία αὕτη δύναται νὰ ἐφαρμοσθῇ καὶ εἰς τὸν ἑτερόρρυθμον ἀκόμη ἐταῖρον τὸν κηρυχθέντα προσωπικῶς ὑπεύθυνον δι' ὅλα τὰ ἐταιρικὰ χρέη ἔνεκα τῆς πληθύος καὶ τῆς σοβαρότητος τῶν διαχειριστικῶν πράξεων του (ἄρθρ. 27 καὶ 28 ἐμπ. κώδ.). Διότι οὐδεμία ὑπάρχει νομικὴ διάταξις ἐπιτρέπουσα νὰ ἐφαρμόσωμεν ἐπ' αὐτοῦ ἀπολύτως τοὺς ἐπὶ τοῦ ὁμορρύθμου ἐταίρου τῆς ἑτερορρύθμου ἐταιρείας ἐφαρμοζομένους κανόνας. Ἀλλ' ἔνεκα τῆς πληθύος τῶν διαχειριστικῶν πράξεων του δύναται οὗτος νὰ θεωρηθῇ ἔμπορος δυνάμει τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ ἐμπ. κώδικος καὶ νὰ κηρυχθῇ εἰς κατάστασιν πτωχεύσεως ⁽¹⁾.

Πρὸ τοῦ νόμου τῆς 1ης Αὐγούστου 1893, ὑπαρχούσης ἀκυρότητος ἀνωνύμου ἐταιρείας ἔνεκα παραβάσεως τῶν διατάξεων τοῦ νόμου τῆς 24 Ἰουλίου 1867, οἱ πρῶτοι διοικηταὶ ἐνείχοντο προσωπικῶς καὶ ἀλληλεγγύως εἰς τὰ ἐταιρικὰ χρέη πρὸς τοὺς πιστωτὰς τῆς ἐταιρείας (παλαιὸν ἄρθρον 42, τοῦ νόμου τῆς 24 Ἰουλίου 1867). Διὸ εἶχεν ὑποστηριχθῇ, ὅτι ἐξωμοιοῦντο οὗτοι πρὸς ὁμορρύθμους ἐταίρους, καὶ ὅτι ἡ πτώχευσις τῆς ἀνωνύμου ἐταιρείας συνεπήγετο ὑπὸ τὰς περιστάσεις ταύτας τὴν τῶν πρώτων διοικητῶν ⁽²⁾. Ἡ λύσις αὕτη ἦτο λίαν ἀμφισβητήσιμος ⁽³⁾, ἀπεκρούσθη δὲ ὀριστικῶς διὰ τῶν τροποποιήσεων τῶν ἐπενεχθεισῶν εἰς τὸ ἄρθρον 42 τοῦ νόμου τοῦ 1867 διὰ τοῦ νόμου τῆς 1ης Αὐγούστου 1893. Ἡ ἀκυρότης τῆς ἐταιρείας ἐπιφέρει μόνον τὸ ἀποτέλεσμα, ὅτι καθιστᾷ τοὺς πρώτους διοικητὰς ὑπευθύνους πρὸς τοὺς τρίτους, ὥσπερ πρὸς τοὺς μετόχους, διὰ τὴν ζημίαν ἣν προξενεῖ εἰς αὐτοὺς ἡ ἀκυρότης τῆς ἐταιρείας. Δὲν δύναται λοιπὸν πλέον νὰ ὑποστηριχθῇ, ὅτι ἐξομοιοῦνται ὑπὸ τοῦ νόμου πρὸς ὁμορρύθμους ἐταίρους.

1150. γ. Ἐὰν ἡ παῦσις τῶν πληρωμῶν τῆς ἐταιρείας ἐνέχει τὴν παῦσιν τῶν πληρωμῶν τῶν προσωπικῶς ἐνεχομένων ἐταίρων,

(1) Πρὸβλ. Ἀκυρ. 13 Μαΐου 1882. D. 1882. 1. 487.

(2) Πρὸβλ. Ἀκυρ. 27 Ἰανουαρίου 1873, 13 Μαρτίου 1876, D. 1873. 1. 331, D. 1877. 1, 49.—"Ορα ἐναντίον, ἀκυρ. 19 Φεβρουαρίου 1884, Dalloz, Supplément au Répertoire alphabétique, VIII, σελ. 296 ἐν σημειώσει.

(3) "Ορα τὸ παρὸν Σύστημα κλπ. τόμ. Α'. ἀριθ. 726.

τούναντίον ἢ παῦσις τῶν πληρωμῶν ἐταίρου, ἔστω καὶ πάντων τῶν ἐταίρων, δὲν ἐνέχει ποτὲ μήτε τὴν τῆς ἐταιρείας μήτε τὴν τῶν ἄλλων ἐταίρων· ἢ πτώχευσις λοιπὸν ἐταίρου ἢ ἡ δικαστικὴ ἐκκαθάρισις αὐτοῦ δὲν συνεπάγεται ποσῶς τὴν πτώχευσιν ἢ τὴν δικαστικὴν ἐκκαθάρισιν τῆς ἐταιρείας καὶ τῶν ἄλλων ἐταίρων. Εἶναι πρόδηλον, ὅτι ἐταιρεία τις δύναται νὰ εὐημερῇ, παρὰ τὴν οἰκονομικὴν στενοχωρίαν τῶν ἐταίρων, ὅτι ἐταῖροί τινες δύνανται νὰ διατελῶσιν in bonis, παρὰ τὴν καταστροφὴν ἑνὸς ἢ πλειόνων ἐταίρων (1).

1150 δίς. ΕΝΟΝ ΔΙΚΑΙΟΝ.—Πᾶσαι αἱ νομοθεσίαι συμφωνοῦσιν ὡς πρὸς τοῦτο, ὅτι δὲν ἀναγνωρίζουσιν εἰς τὴν πτώχευσιν τῶν ἐταίρων τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ νὰ συνεπάγῃ τὴν πτώχευσιν τῆς ἐταιρείας (2). Τούναντίον ὁμως δίδουσιν ἀσυμφώνους λύσεις εἰς τὸ ζήτημα, ἂν ἡ πτώχευσις τῆς ἐταιρείας ἐνέχει τὴν τῶν προσωπικῶς εἰς τὰ ἐταιρικὰ χρέη ἐνεχομένων ἐταίρων. Ἐὰν ἐν τισι χώραις ὁ νόμος παραδέχεται, ὡς πράττει ἡ γαλλικὴ νομολογία, ὅτι ἡ ἐταιρικὴ πτώχευσις συνεπάγεται τὴν τῶν ἐταίρων τῶν προσωπικῶς καὶ ἀλληλεγγύως ἐνεχομένων εἰς τὰ χρέη τῆς ἐταιρείας (3), ἐν ἄλλαις ἡ λύσις αὕτη ἀποκλείεται, καὶ οἱ πιστωταὶ δὲν δύνανται νὰ ζητήσωσι τὴν κήρυξιν τῶν ἀτομικῶν πτωχεύσεων τῶν ἐταίρων, εἰ μὴ ὅταν, μὴ πληρωθέντες ἐκ τῆς ἐταιρικῆς περιουσίας, δὲν κατορθόνωσι νὰ πληρωθῶσιν ὑπὸ τῶν ἐταίρων (4). Ἐν Βελγίῳ, μὴ ὑπάρχοντος εἰδικοῦ κειμένου, συζητεῖται τὸ ζήτημα τῆς δοτέας

(1) Ἀκυρ. 5 Μαρτίου 1879. D. 1879. 1. 251. Ἀκυρ. 25 Αὐγούστου 1883, Journal des faillites, 1883, σελ. 243.

(2) Ὅρα ἰδίᾳ ἰταλικὸν ἐμπορικὸν κώδικα, ἄρθρ. 848· ρουμανικόν, ἄρθρ. 868· ἰσπανικόν, ἄρθρ. 924· βουλγαρικόν τοῦ 1898, ἄρθρ. 809.

(3) Ἰταλικὸς ἐμπορικὸς κώδιξ, ἄρθρ. 847· ρουμανικὸς, ἄρθρ. 8· ἰσπανικὸς, ἄρθρ. 923· πορτογαλικὸς, ἄρθρ. 766· χιλιανός. ἄρθρ. 1329· ἀργεντινός, ἄρθρ. 1384· αὐστριακὸς νόμος ἄρθρ. 199· βρασιλιανὸν διάταγμα τοῦ 1890, ἄρθρ. 72· βουλγαρικὸς ἐμπορικὸς κώδιξ τοῦ 1898, ἄρθρ. 808.

(4) Γερμανικὸς νόμος, ἄρθρ. 198, ἐδίφ. 1· κώδιξ τῆς Κόστα-Ρίκας, ἄρθρ. 262.

λύσεως, ἀλλ' ἡ ἐν Γαλλίᾳ ἐπικρατοῦσα θεωρία τείνει νὰ ἐπικρατήσῃ καὶ αὐτόθι ⁽¹⁾).

Γ. — Περὶ τοῦ ἀρμόδιου δικαστηρίου. — Περὶ τοῦ τρόπου καθ' ὃν καλεῖται τοῦτο ν' ἀποφανθῇ. — Περὶ τῶν ἐνδίκων μέσων κατὰ τῆς ἀποφάσεως τῆς κηρυττούσης τὴν πτώχευσιν ἢ τὴν δικαστικὴν ἐκκαθάρισιν.

1151. Ἀρμόδιον δικαστήριον ὅπως κηρύξῃ τὴν πτώχευσιν ἐταιρείας εἶναι τὸ τῆς περιφερείας ἐν ἣ ἐύρίσκεται ἡ ἔδρα τοῦ κυρίου καταστήματος τῆς ἐταιρείας. Τὸ ἄρθρον 438, ἐδάφ. 2 τοῦ ἐμπορ. κώδικος τὸ λέγει ρητῶς ὡς πρὸς τὴν ὁμόρρυθμον ἐταιρείαν, οὐδεὶς δὲ ὑπάρχει λόγος ὅπως παραδεχθῶμεν κανόνα διάφορον, καθίσον ἀφορᾷ τὰς ἄλλας ἐταιρείας.

Ἡ ἐταιρεία αὕτη ἔδωκεν ἀφορμὴν εἰς δυσκολίας τὰς ὁποίας κατέστησε περιπλοκωτέρας ἀκόμη τὸ ἄρθρον 3, τελ. ἐδάφ. τοῦ νόμου τῆς 4 Μαρτίου 1889, καθ' ὃ ἡ αἵτησις περὶ παραχωρήσεως τοῦ εὐεργετήματος τῆς δικαστικῆς ἐκκαθαρίσεως κατατίθεται ἐν πάσῃ περιπτώσει ⁽²⁾ εἰς τὸ γραφεῖον τοῦ δικαστηρίου, ἐν τῇ περιφερείᾳ τοῦ ὁποίου εὐρίσκεται ἡ ἐταιρικὴ ἔδρα.

Ἐνδιαφέρει δὲ νὰ προσδιορίσωμεν, κατὰ μέρος τιθεμένης τῆς τελευταίας ταύτης διατάξεως, τὴν ἔννοιαν τοῦ ἁρθροῦ 438, ἐδάφ. 2 τοῦ ἐμπ. κώδικος, ἐπιφυλασσόμενοι νὰ ἐξετάσωμεν κατόπιν, ἂν ἡ διάταξις τοῦ ἁρθροῦ 3, τελευτ. ἐδάφ. τοῦ νόμου τῆς 4 Μαρτίου 1889 δὲν μετέβαλε τὴν δοτέαν εἰς αὐτὸ ἐρμηνείαν. Ἐξε-

(1) Ὅρα περὶ τῆς γενικωτέρας θεωρίας, Ἐφ. τῶν Βρυξελλῶν, 20 Ἀπριλίου 1890· Ἐφ. τῆς Λιέγης, 9 Μαρτίου 1893· Πρωτοδικεῖον τῶν Βρυξελλῶν (τμῆμα 2ον), 30 Ὀκτωβρίου 1895, *Revue pratique des sociétés*, 1890, ἀριθ. 102· 1893, ἀριθ. 432· 1896, ἀριθ. 667· Ἐμποροδικεῖον τῆς Γάνδης 8 Ἰουνίου 1898, *Revue pratique des sociétés*, 1898, ἀριθ. 919.

Ὅρα ἐναντίον, Ἐφ. Βρυξελλῶν, 16 Ἀπριλίου 1868, *Belgique judiciaire*, 1868, σελ. 699· Πρωτοδικεῖον τῶν Βρυξελλῶν (τμῆμα 2ον), 7 Νοεμβρίου 1894, *Revue pratique des sociétés*, 1894, ἀριθ. 552· d' Hondt, *Revue pratique des sociétés*, 1890, ἀριθ. 80.

(2) Τουτέστιν ὡς πρὸς τὰς παντὸς εἵδους ἐταιρείας.

τάζοντες τὰ ζητήματα ταῦτα θέλομεν ἀποφανθῇ, ἂν ὁ περὶ ἀρμοδιότητος κανὼν εἶναι ὁ αὐτὸς διὰ τε τὴν πτώχευσιν καὶ διὰ τὴν δικαστικὴν ἐκκαθάρισιν, ἢ μήπως ὑπάρχωσι δύο διάφοροι ὡς πρὸς τοῦτο κανόνες.

1152. Ἡ διάταξις τοῦ ἀρθροῦ 438, ἐδάφ. 2 τοῦ ἐμπ. κώδικος, ἣτις ἀνακηρύττει ἀρμόδιον πρὸς κήρυξιν τῆς πτωχεύσεως ἐταιρείας τὸ δικαστήριον τοῦ κυρίου καταστήματος τῆς ἐταιρείας ταύτης, ἐφαρμόζεται ἄνευ δυσκολίας, ὅταν τὸ κέντρον τῆς ἐκμεταλλεύσεως καὶ ἡ ὑπὸ τοῦ καταστατικοῦ ὀριζομένη ἔδρα κῆται ἐν τῷ αὐτῷ τόπῳ. Συμβαίνει ὅμως ἐνίοτε, ἰδίᾳ ὡς πρὸς τὰς κατὰ μετοχὰς ἐταιρείας, νὰ κῆται τὸ κέντρον τῆς ἐκμεταλλεύσεως ἐν τόπῳ διαφόρῳ τοῦ τόπου τῆς ὑπὸ τοῦ καταστατικοῦ ὀριζομένης ἔδρας τῆς ἐταιρείας. Οὕτω ἐνδεχόμενον τὸ ἐμπορικὸν ἢ βιομηχανικὸν κατάστημα νὰ εὐρίσκηται ἐν ὀρισμένῳ τόπῳ, δυνάμει δὲ τοῦ καταστατικοῦ αἱ γενικαὶ συνελεύσεις νὰ συνέρχωνται ἐν ἄλλῳ τόπῳ, ἐν ᾧ συγκροτοῦνται καὶ αἱ συνεδριάσεις τοῦ διοικητικοῦ συμβουλίου. Πρέπει τότε νὰ παραδεχθῶμεν ὡς ἀρμόδιον τὸ δικαστήριον τῆς ἐταιρικῆς ἔδρας ἢ τὸ τῆς κυρίας ἐκμεταλλεύσεως; Ἡ συνήθης σημασία τῶν λέξεων φαίνεται ἀνγκυαίως ἄγουσα εἰς τὸ νὰ προτιμηθῇ τὸ δεύτερον τῶν δικαστηρίων τούτων· κύριον κατάστημα ἐταιρείας εἶναι τὸ κέντρον τῶν ὑποθέσεων αὐτῆς, δὲν δύναται δὲ νὰ θεωρηθῇ ὡς τόπος ἐν ᾧ εὐρίσκεται τὸ κέντρον τῶν ὑποθέσεων ἐταιρείας ὁ τοπος ἐν ᾧ δὲν ἔχει αὕτη οὔτε ἐργαστήριον, οὔτε ἐργοστάσιον, οὔτε πρατήριο (magasin), ἀλλ' ὅπου οἱ μέτοχοι καὶ οἱ διοικηταὶ συγκροτοῦσι τὰς συνεδριάσεις των δυνάμει τοῦ καταστατικοῦ. Καταληπτὸν ὅμως τυγχάνει τὸ νὰ ὑπάρχωσιν ὑπὸ πρακτικὴν ἐποψιν σπουδαῖα πλεονεκτήματα ἐν τῇ ἀρμοδιότητι τοῦ δικαστηρίου τῆς ἐταιρικῆς ἔδρας· διότι τῷ ὄντι ἐν τῇ ἔδρᾳ τῆς ἐταιρείας εὐρίσκονται τὰ βιβλία αὐτῆς, δικτηρεῖται ἡ ἀλληλογραφία καὶ πάντα τὰ ἔγγραφα τὰ ἀφορῶντα τὰς ἐργασίας αὐτῆς. Ἐκ τῶν σκέψεων τούτων ἐξηγεῖται τὸ ὅτι ἡ νομολογία, μετὰ πολλὰς διακυμάνσεις, τείνει εἰς τὸ νὰ παραδεχθῇ τὴν ἀρμοδιότητα τοῦ δικαστηρίου τῆς ἐταιρικῆς ἔδρας διὰ τὴν κήρυξιν τῆς πτωχεύσεως ἐταιρείας (1).

(1) Ἀκυρ. 30 Ἰανουαρίου 1882, Journal des faillites, 1883, σελ. 128.

1153. Ὡς πρὸς τὴν δικαστικὴν ἐκκαθάρισιν ὁ ὑπὸ τοῦ νόμου τῆς 4 Μαρτίου 1839 (ἄρθρ. 3, ἐδάφ. 3) τεθεὶς κανὼν εἶναι σαφέστατος. Τὸ σχέδιον τὸ ψηφισθὲν ὑπὸ τῆς Βουλῆς ἔθετεν ὄν κανόνα καὶ ὁ ἐμπορικὸς κῶδιξ (ἄρθρ. 438, ἐδάφ. 2), ὁμιλῶν περὶ τοῦ τόπου τοῦ κυρίου καταστήματος. Ἐτροποποιήθη ὁμοίως ὑπὸ τῆς Γερουσίας, καθὰ δὲ εἵπομεν ἄνωτέρω (ἄριθ. 1149), τὸ ἄρθρον 3, ἐδάφ. 2, ὁμιλεῖ περὶ τοῦ δικαστηρίου, ἐν τῇ περιφερείᾳ τοῦ ὁποίου εὑρίσκεται Ἡ ΕΔΡΑ ΤΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ. Ἡ τροποποίησις αὕτη ἠτιολογήθη βραχύτατα ἐν τῇ πρὸς τὴν Γερουσίαν ἐκθέσει ⁽¹⁾· λέγεται ἐν αὐτῇ ἀπλούστατα: «Ὁ τόπος τῆς ἐταιρικῆς ἑδρας φυσικώτερον νομίζομεν ἐνδείκνυται διὰ τὴν ἐκπλήρωσιν τῆς διατυπώσεως ταύτης» (τῆς καταθέσεως τῆς αἰτήσεως περὶ παρχωρήσεως τοῦ εὐεργετήματος τῆς δικαστικῆς ἐκκαθάρσεως). Οὐδεμία λοιπὸν ἀμφιβολία, ὅτι, καθόσον ἀφορᾷ τὴν κήρυξιν τῆς δικαστικῆς ἐκκαθάρσεως, ἀρμοδιον εἶναι τὸ δικαστήριον τοῦ τόπου τῆς κατὰ τὸ καταστατικὸν ἑδρας, ἀποκλειομένου τοῦ δικαστηρίου τοῦ τόπου ἐν ᾧ εἶναι τὸ κέντρον τῆς ἐκμεταλλεύσεως ⁽²⁾, ἐὰν οἱ δύο αὐτοὶ τόποι εὑρίσκονται ἐν τῇ περιφερείᾳ δύο διαφόρων δικαστηρίων.

1154. Πρέπει δ' ἄρα νὰ καταλήξωμεν εἰς τὸ συμπέρασμα, ὅτι, ὡς ἔχει σήμερον ἡ ἡμετέρα νομοθεσία, ὑπάρχουσι δύο διάφοροι περὶ ἀρμοδιότητος κανόνες, ὁ μὲν διὰ τὴν κήρυξιν τῆς πτωχεύσεως, ὁ δὲ διὰ τὴν τῆς δικαστικῆς ἐκκαθάρσεως τῶν ἐταιρειῶν; Βεβίαιως δύναται τις νὰ ὑποστηρίξῃ, ὅτι ὁ νομοθέτης τοῦ 1839 προϋτίθετο νὰ ἐπιβεβαιώσῃ τὴν ὑπὸ τῆς νομολογίας διδομένην εἰς τὸ ἄρθρον 438, ἐδάφ. 2 τοῦ ἐμπ. κώδ. ἐρμηνείαν καὶ ὅτι οὕτω, σήμερον, ἡ ἀρμοδιότης ἀνήκει ἐπὶ πτωχεύσεως ὡς καὶ ἐπὶ δικαστικῆς ἐκκαθάρσεως

Ἄκυρ, 13 Φεβρουαρίου 1884, Journal des faillites 1884, σελ. 561. Ἐφ. τοῦ Aix 22 Φεβρουαρίου 1885, Journal des faillites 1887, σελ. 355. Ἄκυρ· 15 Ἀπριλίου 1885, Journal des faillites 1885, σελ. 309. Ἐφ. τῶν Παρισίων, 28 Ἀπριλίου 1887, Journal des faillites 1887, σελ. 215.

(1) Πρώτη ἔκθεσις τοῦ Demôle κατατεθεῖσα εἰς τὴν Γερουσίαν τῇ 21 Δεκεμβρίου 1888.

(2) Ἡ τελευταία ἄλλως φράσις τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ νόμου τῆς 4 Μαρτίου 1839, προκειμένου περὶ τῶν ξένων ἐταιρειῶν, ἀντιτάσσει ρητῶς τὴν ἐταιρικὴν ἑδραν πρὸς τὸ κύριον κατάστημα· ἡ ἀντιδιαστολὴ αὕτη διαφωτίζει ἱκανῶς τὴν ἔννοιαν τῶν δύο τούτων ἐκφράσεων.

εἰς τὸ δικαστήριον τῆς ἐταιρικῆς ἑδρας. Διὰ τῆς θεωρίας ταύτης ἀποφεύγουμεν δυσκολίας σχεδὸν ἀνυπερβλήτους, ὀφείλομεν δὲ νὰ ὁμολογήσωμεν, ὅτι εἶναι ἡ μόνη λογικὴ, διότι οὐδεὶς ὑπάρχει λόγος, ἔστω καὶ εὐλογοφανής, δυνάμενος νὰ δικαιολογήσῃ τὴν παραδοχὴν κανόνων περὶ ἀρμοδιότητος διαφόρων διὰ τὴν πτώχευσιν καὶ διὰ τὴν δικαστικὴν ἐκκαθάρισιν. Οὐδὲν ὑπάρχει ὅμως εἴτε ἐν τῷ γράμματι τοῦ ἄρθρου 3, τελευτ. ἐδάφ., εἴτε ἐν ταῖς βραχείαις πρὸς τὴν Γερουσίαν ἐξηγήσεσι ταῖς δοθείσαις πρὸς δικαιολόγησιν τῆς τροποποιήσεως τοῦ κειμένου τοῦ σχεδίου, τὸ δυνάμενον νὰ ἀποδείξῃ, ὅτι ὁ νομοθέτης τοῦ 1889 ἡννόει νὰ θέσῃ κανόνα περὶ ἀρμοδιότητος ἐφαρμοζόμενον εἰς τὴν πτώχευσιν τε καὶ εἰς τὴν δικαστικὴν ἐκκαθάρισιν.

Σοβαραὶ δυσκολίαι δύνανται νὰ προκύψωσιν ἐκ τοῦ διττοῦ τῶν περὶ ἀρμοδιότητος ἰσχυόντων κανόνων, μάλιστα ἐν ταῖς δυσὶν ἐπομέναις περιπτώσεσιν:

α. Ἐταιρεία τις αἰτεῖται τὸ εὐεργέτημα τῆς δικαστικῆς ἐκκαθαρίσεως παρὰ τοῦ δικαστηρίου τῆς ἑδρας τῆς ἐταιρείας καὶ ἐπιτυχάνει αὐτοῦ. Ἀλλὰ τὸ δικαστήριον ἀναγνωρίζει βραδύτερον, ὅτι ὑπάρχει λόγος νὰ κηρύξῃ αὐτὴν εἰς κατάστασιν πτωχεύσεως, ἐπειδὴ ὑπάρχει τι τῶν γεγονότων τῶν προβλεπόμενων ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 19 τοῦ νόμου τῆς 4 Μαρτίου 1889. Τὸ δικαστήριον τοῦτο ἄρά γε θέλει κηρύξῃ τὴν πτώχευσιν; Δύσκολον εἶναι νὰ μὴ παραδεχθῶμεν τὴν καταφατικὴν λύσιν. Ἐν τούτοις δὲν θὰ ἦτο αὐτὸ ἀρμόδιον, ἐὰν ἡ κήρυξις τῆς πτωχεύσεως ἐζητεῖτο ἀρχῇθεν.

β. Πιστωτὴς τις ἀπευθύνει αἴτησιν περὶ κηρύξεως τῆς ἐταιρείας εἰς κατάστασιν πτωχεύσεως πρὸς τὸ δικαστήριον ἐν τῇ περιφερείᾳ τοῦ ὁποίου ἔχει αὕτη τὸ κύριον κατὰστημά της. Ἡ ἐταιρεία, εὐρισκομένη ἐν τῷ ἀπὸ τῆς παύσεως τῶν πληρωμῶν δεκαπενθημέρῳ, θέλει νὰ αἰτήσῃ τὸ εὐεργέτημα τῆς δικαστικῆς ἐκκαθαρίσεως δυνάμει τοῦ ἄρθρου 2, ἐδάφ. 1ον τοῦ νόμου τῆς 4 Μαρτίου 1889. Ὅφείλει ν' ἀπευθυνθῇ πρὸς τὸ δικαστήριον τῆς ἐταιρικῆς τῆς ἑδρας. Ἐν τούτοις ὁ νόμος τῆς 4 Μαρτίου 1889 (ἄρθρ. 4 ἐν τέλει) ὑποθέτει, ὅτι τὸ αὐτὸ δικαστήριον δέον νὰ δικάσῃ ἐπὶ τε τῆς αἰτήσεως περὶ κηρύξεως τῆς πτωχεύσεως καὶ ἐπὶ τῆς αἰτήσεως περὶ παραχωρήσεως τοῦ εὐεργετήματος τῆς δικαστικῆς ἐκκαθαρίσεως.

Δέν βλέπομεν δὲ πῶς δύναται τις νὰ ἐξέλθῃ ἐκ τῆς δυσχερείας ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει.

Εἶναι ἀληθές, ὅτι πᾶσαι αὗται αἱ δυσκολίαι αἴρονται, ἐὰν ἀναγνώρισωμεν μετὰ τῆς νομολογίας, ἣτις φαίνεται ἐπικρατοῦσα ⁽¹⁾, ὡς ἀρμοδίον τὸ δικαστήριον τῆς ἔδρας τῆς ἐταιρείας δυνάμει τοῦ ἄρθρου 638, ἐδάφ. 2ον τοῦ ἐμπορικοῦ κώδικος.

1155. Προκειμένου περὶ ὁμορρύθμου ἢ ἑτερορρύθμου ἐταιρείας, μία μόνη ἀπόφασις ἀρκεῖ, ὅπως τεθῇ εἰς κατὰστασιν πτωχεύσεως ἢ δικαστικῆς ἐκκαθαρίσεως ἢ ἐταιρεία καὶ πάντες οἱ προσωπικῶς ἐνεχόμενοι εἰς τὰ ἐταιρικὰ χρέη ἐταῖροι. Ἡ ἀπόφασις αὕτη εἶναι ἐκείνη ἣν ἐκδίδει τὸ δικαστήριον τοῦ τόπου τοῦ κυρίου καταστήματος τῆς ἐταιρείας ἢ τῆς ἐταιρικῆς ἔδρας. Ἀδιάφορον τυγχάνει ὅτι οἱ ἐταῖροι ἢ τινὲς ἐξ αὐτῶν δέν κατοικοῦσιν ἐν τῇ περιφερείᾳ τοῦ δικαστηρίου τούτου ⁽²⁾.

Ἀπαραίτητον ὁμῶς τυγχάνει νὰ ἀπαγγέλλῃ τὴν πτώχευσιν ἢ τὴν δικαστικὴν ἐκκαθάρισιν ρητῶς καὶ διὰ τοὺς ἐταίρους ἢ ἀποφασίς ἢ κηρύττουσα ταύτην ἢ ἐκείνην ὡς πρὸς τὴν ἐταιρείαν ⁽³⁾. Ἐὰν ἐγένετο παράλειψις ὡς πρὸς τοῦτο, δύναται νὰ ἀναπληρωθῇ μετέπειτα, ἐκδιδομένης εἰδικῆς ἀποφάσεως ὑπὸ τοῦ ἀποφνηαμένου ἤδη δικαστηρίου. Ἐφόσον δέν ἐκδίδεται ἡ εἰδικὴ αὕτη ἀπόφασις, ἔχομεν μόνον παῦσιν πληρωμῶν ὡς πρὸς τοὺς ἐταίρους τοὺς μὴ ἀναγραφομένους ἐν τῇ ἀφορώσῃ τὴν ἐταιρείαν ἀποφάσει, καὶ ἐφαρμόζονται τότε μόνον οἱ περὶ τῆς δυνάμει ὑπαρχούσης πτωχεύσεως κανόνες, δεκτῶν γινομένων τῶν ὑφ' ἡμῶν ἀποκρουομένων λύσεων τῆς νομολογίας (ἀριθ. 187 καὶ ἐπόμε.).

1156. Ἡ κήρυξις τῆς πτωχεύσεως ἢ τῆς δικαστικῆς ἐκκαθαρίσεως τῆς ἐταιρείας κωλύει ἄρχ γε τὴν κήρυξιν τῆς πτωχεύσεως ἢ τῆς δικαστικῆς ἐκκαθαρίσεως ἐταίρου προσωπικῶς ἐνεχομένου εἰς τὰ ἐταιρικὰ χρέη ὑπὸ τοῦ δικαστηρίου τῆς κατοικίας τοῦ ἐταίρου τούτου ; Τὸ ζήτημα τοῦτο τίθεται, ὅταν ἐταῖρός τις μετέρχεται

(1) Ὅρα σημείωσιν 1 τῆς σελίδος 475.

(2) Ἀκυρ. 23 Αὐγούστου 1853, D. 1855. 1. 59. Ἀκυρ. 5 Ἰουνίου 1882, D. 1883. 1. 459.

(3) Πρβλ. Ἐφ τῆς Τολώσης, 15 Δεκεμβρίου 1865, Dalloz, Supplément au Répertoire alphabétique, VIII, σελ. 307, σημ. 1.

ἐμπορίαν διακεκριμένην τῆς ἐμπορίας τῆς ἐταιρείας. Ἡ νομολογία παραδέχεται τὸ δυνατόν τῆς κηρύξεως πτωχεύσεως ἢ δικαστικῆς ἐκκαθαρίσεως διακεκριμένης⁽¹⁾, διότι ἀναγνωρίζει, ὅτι τὸ αὐτὸ πρόσωπον δύναται νὰ εἶναι τὸ ὑποκείμενον πλειόνων κηρύξεων πτωχεύσεως ἢ δικαστικῆς ἐκκαθαρίσεως ἀνταποκρινομένης ἐκάστης εἰς διακεκριμένον κατὰστημα. Κατεδείξαμεν ὁμῶς ἀνωτέρω, ὅτι ἡ ἀρχὴ τῆς ἐνότητος τῆς πτωχεύσεως ἢ τῆς δικαστικῆς ἐκκαθαρίσεως ἀντίκειται εἰς τὴν παραδοχὴν τῆς θεωρίας ταύτης (ἀριθ. 81). Ἐκ τούτου συνάγεται ἰδίᾳ, ὅτι ὁ ἐταῖρος δὲν δύναται νὰ κηρυχθῇ εἰς κατὰστασιν πτωχεύσεως ἢ νὰ τεθῇ εἰς δικαστικὴν ἐκκαθάρισιν χωρισμένως ἔστω καὶ ἔνεκα ἐμπορίας διακεκριμένης τῆς ἐταιρικῆς ἐμπορίας, ὅταν ὑπάρχῃ προγενεστέρᾳ ἀπόφασις κηρύττουσα εἰς πτώχευσιν ἢ θέτουσα ὑπὸ δικαστικὴν ἐκκαθάρισιν τὴν ἐταιρείαν καὶ κατ' ἀκολουθίαν πάντας τοὺς προσωπικῶς ἐνεχομένους εἰς τὰ ἐταιρικὰ χρέη ἐταίρους.

Ἐνδέχεται ὁμῶς νὰ ἐξεδοθῇ ἀπόφασις περὶ πτωχεύσεως ἢ δικαστικῆς ἐκκαθαρίσεως τὸ πρῶτον ἔνεκα ἐμπορίας διακεκριμένης ὑπὸ τοῦ δικαστηρίου τῆς κατοικίας ἐταίρου τινός, ἢ δὲ πτώχευσις ἢ ἡ δικαστικὴ ἐκκαθάρισις τῆς ἐταιρείας νὰ ἐκηρύχθῃ βραδύτερον. Ἐννοεῖται οἷκοθεν, ὅτι ἡ νομολογία ἀναγνωρίζει, ὅτι ὁ αὐτὸς ἐταῖρος δύναται ἀκόμη νὰ κηρυχθῇ εἰς κατὰστασιν πτωχεύσεως ἢ δικαστικῆς ἐκκαθαρίσεως ὡς μέλος τῆς ἐταιρείας ὑπὸ τοῦ δικαστηρίου ὅπερ κηρύττει αὐτὴν ὡς πρὸς τὴν ἐταιρείαν⁽²⁾. Ἡ ἀρχὴ τῆς ἐνότητος τῆς πτωχεύσεως κωλύει τὴν λύσιν ταύτην. Ὁ κινὼν πτώχευσις ἐπὶ πτωχεύσεως δὲν χωρεῖ εἶναι καθ' ἡμᾶς ἀπόλυτος (ἀριθ. 81). Διὸ μία μόνη ὑπάρχει ἐν τῇ περιπτώσει ταύτῃ ὡς πρὸς τὸν ἐταῖρον πτώχευσις ἢ μία μόνη δικαστικὴ ἐκκαθάρισις, ἡ κηρυχθεῖσα ἔνεκα τῆς διακεκριμένης ἐμπορίας· οἱ πιστωταὶ τῆς ἐταιρείας δύνανται νὰ ἐμφανισθῶσιν ἐν αὐτῇ μετὰ τῶν προσωπικῶν πιστωτῶν τοῦ ἐταίρου.

1157. Διὰ τὸν ἀπλούστατον λόγον, ὅτι μία μόνον ὑπάρχει

(1) Ἀκυρ. 5 Ἰουνίου 1882, Journal des faillites, 1882, σελ. 235. Πρὸλ. Ἐφ. τῆς Douai, 14 Μαρτίου 1898· Journal des faillites, 1898, σελ. 254.

(2) Ἐφ. τῆς Limoges 26 Νοεμβρίου 1859. D. 1860. 2. 39.

ἀπόφασις διὰ τὴν πτώχευσιν καὶ διὰ τὴν δικαστικὴν ἐκκαθάρισιν τῆς ἐταιρείας καὶ τῶν ἐταίρων, εἰς μόνον διορίζεται εἰσηγητῆς διὰ τῆς ἀποφάσεως ταύτης. Ἐπίσης κατ' ἀρχὴν εἰς μόνος ὑπάρχει σύνδικος καὶ εἰς μόνον δικαστικὸς ἐκκαθαριστής ⁽¹⁾. Ἐννοεῖται, ὅτι τὸ δικαστήριον ἔχει τὴν ἐξουσίαν νὰ διορίσῃ πλείονας· διότι τὴν ἐξουσίαν ταύτην ἔχει, καὶ ὅταν ἀκόμη ὑπάρχῃ εἰς μόνος ὀφειλέτης ἐν πτωχεύσει ἢ ἐν δικαστικῇ ἐκκαθάρισει (ἄρθρ. 462, ἐμπ. κώδικος καὶ ἄρθρ. 4 τοῦ νόμου τῆς 4 Μαρτίου 1889).

Ρητέον δ' ὅτι ἐκ τούτου δὲν ἐξάγεται, ὅτι μία μόνη ὑπάρχει ὁμάς, ἀλλ' ὅτι τοῦναντίον πρέπει νὰ διακρίνωμεν τὴν ὁμάδα τῶν πιστωτῶν τῆς ἐταιρείας καὶ τὰς ὁμάδας τῶν προσωπικῶν πιστωτῶν τῶν ἐταίρων. Ἡ διάκρισις αὕτη, κατωτέρω ἐξετασθησομένη (ἀριθ. 1177), ἔχει μεγάλην πρακτικὴν σπουδαιότητα ὑπὸ πολλὰς ἐπόψεις (ἀριθ. 1177, 1186) ⁽²⁾.

1158. Ἡ ἀπόφασις ἡ κηρύττουσα τὴν πτώχευσιν ἢ τὴν δικαστικὴν ἐκκαθάρισιν ἢ μεταγενεστέρα τις ἀπόφασις δέον νὰ ὀρίζῃ τὴν χρονολογίαν τῆς παύσεως τῶν πληρωμῶν. Πρβλ. ἀριθ. 121 καὶ 122. Ἡ χρονολογία αὕτη εἶναι κατ' ἀρχὴν ἡ αὐτὴ διὰ τε τὴν ἐταιρείαν καὶ διὰ τοὺς ἐταίρους τοὺς προσωπικῶς ἐνεχομένους εἰς τὰ ἐταιρικὰ χρέη ⁽³⁾. Τοῦτο εἶναι συνέπεια τοῦ ὅτι ἡ παῦσις τῶν πληρωμῶν τῆς ἐταιρείας ἐνέχει καὶ τὴν παῦσιν τῶν πληρωμῶν τῶν ἐταίρων.

Ἄλλ' ὁ κανὼν οὗτος δὲν εἶναι ἀπόλυτος. Ὑπόκειται εἰς ἐξαίρεσιν, ὅταν ὁ ἐταῖρος ἔχῃ ἐμπορίαν διακεκριμένην τῆς ἐμπορίας τῆς ἐταιρείας. Ἐνδέχεται τῷ ὄντι ἐν τῇ περιπτώσει ταύτῃ νὰ ἔχῃ παύσει ὁ ἐταῖρος οὗτος τὰς πληρωμὰς του διὰ τὸ κεχωρισμένον κατὰστημά του εἰς ἐποχὴν προγενεστέραν ἐκείνης, καθ' ἣν ἡ ἐταιρεία ἔπαυσε τὰς ἰδικὰς της.

1159. Τὰ ἔνδικα μέσα, εἴτε κατὰ τῆς ἀποφάσεως τῆς κηρυτ-

(1) Αἱ λύσεις αὗται καθιερώθησαν ρητῶς ἰδίᾳ ὑπὸ τοῦ ἰταλικοῦ ἐμπορικοῦ κώδικος, ἄρθρ. 847· ὑπὸ τοῦ ρουμανικοῦ, ἄρθρ. 867· ὑπὸ τοῦ βουλγαρικοῦ τοῦ 1898, ἄρθρ. 808.

(2) Ἰταλικὸς ἐμπορικὸς κώδιξ, ἄρθρ. 847, ἐδάφ. 3ον καὶ 4ον· ρουμανικὸς, ἄρθρ. 867, βουλγαρικὸς, ἄρθρ. 808, ἐδάφ. 3ον καὶ 4ον.

(3) Ἀκυρ. 17 Ἀπριλίου 1861. S. 1861. 1, 609.

ούσης τὴν πτώχευσιν ἢ τὴν δικαστικὴν ἐκκαθάρισιν, εἴτε κατὰ τῆς ἀποφάσεως τῆς ὑριζούσης τὴν χρονολογίαν τῆς παύσεως τῶν πληρωμῶν διέπονται ὑπὸ τῶν ἄρθρων 580 μέχρι 583 τοῦ ἐμπορικοῦ κώδικος καὶ ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 4, τελευτ. ἐδάφ. τοῦ νόμου τῆς 4 Μαρτίου 1889 (1).

Ἐν τοῖς προσώποις ἅτινα ἔχουσι τὸ δικαίωμα ν' ἀνακόψωσι τὰς ἀποφάσεις ταύτας ἐντὸς ἐνὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς ἐκπληρώσεως τῶν διατυπώσεων δημοσιότητος αὐτῶν, ὡς ἐνδιαφερόμενα μέρη, καταλεχτέον τοὺς ἐταίρους, ἀδιαφόρως ἂν ἐνέχονταί οὗτοι προσωπικῶς διὰ τὰ ἐταιρικὰ χρέη ἢ ἐνέχονται δι' αὐτὰ μόνον μέχρι τοῦ ποσοῦ τῶν εἰσφορῶν των (2). Ἡ ἔκφρασις τοῦ ἄρθρου 580 τοῦ ἐμπ. κώδ., πᾶς ἐνδιαφερόμενος, εἶναι εὐρυτάτη, οὐδεμία δὲ ἀμφιβολία ὅτι οἱ μέτοχοι καὶ οἱ ἑτερόρρυθμοι ἔχουσι συμφέρον νὰ μὴ κηρυχθῇ ἡ ἐταιρία ἄνευ ἀποχρῶντος λόγου εἰς κατάστασιν πτωχεύσεως ἢ δικαστικῆς ἐκκαθαρίσεως.

1160. Ὁ ἔμπορος δύναται νὰ κηρυχθῇ εἰς κατάστασιν πτωχεύσεως ἐπὶ τῇ ὁμολογίᾳ του (κατάθεσις ἰσολογισμοῦ), ἐπὶ τῇ αἰτήσῃ πιστωτοῦ ἢ ἐξ ἐπαγγέλματος (ἄρθρ. 440) (3). Ἡ δικαστικὴ ἐκκαθάρισις δὲν δύναται νὰ ἀπαγγελθῇ εἰμὴ ἐπὶ τῇ αἰτήσῃ τοῦ ὀφειλέτου (4). Ἡ κήρυξις τῆς πτωχεύσεως ἢ τῆς δικαστικῆς ἐκκαθαρίσεως ἐταιρείας δύναται νὰ γίνη ὑπὸ τοὺς αὐτοὺς ὁρους.

Οὐδὲν εἰδικὸν ζήτημα δύναται νὰ ἐγερθῇ καθόσον ἀφορᾷ τὴν ἐξ ἐπαγγέλματος κήρυξιν τῆς πτωχεύσεως ἐταιρείας. Νοεῖται δὲ εὐκολώτερον τὸ νὰ γίνηται τοῦτο ὡς πρὸς ἐταιρείαν κατὰ μετοχὰς ἢ ὡς πρὸς ἄτομον· ἡ πληθὺς τῶν ἐνδιαφερομένων προσώπων, ἡ σπουδαιότης τῶν ἐνεχομένων συμφερόντων καὶ ἡ συχνότης τῶν δολιοτήτων, πάντα ταῦτα δικαιολογοῦσι τὴν αὐθόρμητον ἐπέμβασιν τοῦ δικαστηρίου. Πάντοτε ὁμως, ὅταν δὲν ὑποβάλληται αἴτησις παρ'

(1) Ὅρα ἀριθ. 128 καὶ ἐπομ. 158 καὶ ἐπομ. καὶ ἀριθ. 1030 καὶ ἐπομ.

(2) Ἐφ. τῆς Rouen, 15 Ἰουλίου 1887, Journal des faillites 1888, σελ. 21. Ἐμποροδικεῖον τοῦ Σηκουάνα, 27 Σεπτεμβρίου 1888, La Loi τῆς 27 Ὀκτωβρίου 1888.

(3) Ὅρα ἀριθ. 82 καὶ ἐπομ.

(4) Ὅρα ἀριθ. 1016.

ἐνδιαφερομένου τινός, τὸ δικαστήριον ὀφείλει νὰ προβαίνει μετὰ μεγάλης περισκέψεως (1).

Τοῦναντίον διάφορα ζητήματα ὑπόκεινται πρὸς λύσιν ὡς πρὸς τὰς κηρύξεις πτωχεύσεως τῶν ἐταιρειῶν ἐπὶ τῇ κατὰθέσει ἰσολογισμοῦ, ἐπὶ τῇ αἰτήσῃ τῶν πιστωτῶν ὡς καὶ ὡς πρὸς τὴν αἴτησιν περὶ τῆς κηρύξεως τῆς δικαστικῆς ἐκκαθαρίσεως.

1161. Εἰς τίνα δὲ ἀνήκει νὰ ποιήσῃ τὴν ὁμολογίαν τῆς παύσεως τῶν πληρωμῶν τῆς ἐταιρείας, καταθέτων τὸν ἰσολογισμόν, καὶ νὰ προκαλέσῃ οὕτω τὴν κήρυξιν τῆς πτωχεύσεως ἢ νὰ ἐπιτύχῃ τὸ εὐεργέτημα τῆς δικαστικῆς ἐκκαθαρίσεως ;

Τὸ ζήτημα, μὴδὲ θιγόμενον καὶν ὑπὸ τοῦ ἐμπορικοῦ κώδικος ὡς πρὸς τὴν κήρυξιν τῆς πτωχεύσεως, ἐλύθη ὑπὸ τοῦ νόμου τῆς 4 Μαρτίου 1889 (ἄρθρ. 3) ὡς πρὸς τὴν αἴτησιν περὶ παραχωρήσεως τοῦ εὐεργετήματος τῆς δικαστικῆς ἐκκαθαρίσεως. Διὸ καλὸν εἶναι νὰ ἐκθέσωμεν κατὰ πρῶτον πῶς ἐλύθη τὸ ζήτημα ὡς πρὸς τὴν δικαστικὴν ἐκκαθάρισιν.

Κατὰ τὸ ἄρθρον 3 τοῦ νόμου τῆς 4 Μαρτίου 1889 πρέπει νὰ γίνωσι διακρίσεις κατὰ λόγον τῆς φύσεως τῆς ἐταιρείας. Ἐὰν πρόκειται περὶ ὁμορρύθμου ἢ ἑτερορρύθμου ἐταιρείας, ἡ αἴτησις ὑπογράφεται ὑπὸ ἐκείνου ἢ ἐκείνων ἐκ τῶν ἐταίρων, οἵτινες ὑπογράφουσι δια τὴν ἐταιρείαν (2). Ἐὰν πρόκειται περὶ ἀνώνυμου ἐταιρείας, ἡ αἴτησις ὑπογράφεται ὑπὸ τοῦ διευθυντοῦ ἢ τοῦ διοικητοῦ τοῦ ἐκπληροῦντος τὰ τούτου καθήκοντα.

Ἀλλὰ τίς εἶναι ἀρμόδιος νὰ ποιήσῃ τὴν ὁμολογίαν τῆς πτωχεύσεως, καταθέτων τὸν ἰσολογισμόν ;

Ἐν ταῖς ὁμορρύθμοις ἐταιρείαις πᾶς ἐταῖρος, διαχειριστὴς ἢ μὴ, δύναται νὰ ποιήσῃ τὴν ὁμολογίαν τῆς παύσεως τῶν πληρωμῶν. Τῷ ὄντι πάντες οἱ ἐταῖροι ἐνέχονται προσωπικῶς εἰς τὰ ἐταιρικὰ

(1) Μία τῶν διασημοτέρων αὐτεπαγγέλτων κηρύξεων πτωχεύσεως ἀνώνυμου ἐταιρείας ὑπῆρξεν ἡ τῆς Union générale ἐν ἔτει 1682. Ὑπῆρξαν δὲ οἱ δισχυρισθέντες, ὅτι τοῦτο συνετέλεσε τὴν καταστροφὴν τῆς ἐταιρείας ταύτης ἢ ἐπεδείνωσε τὰς συνεπείας αὐτῆς.

(2) Δὲν εἶναι ἀνάγκη νὰ ὑπογράφηται ἡ αἴτησις ὑπὸ πάντων τῶν ἐταίρων τῶν ὑπογραφόντων διὰ τὴν ἐταιρείαν. Ἐφ. τῶν Παρισίων, 1 Μαΐου 1898. S. 1890. 9. 111. Journal du Palais, 1890. 1. 857 (σημείωσις τοῦ Ch. Lyon-Caen). D. 1891. 2. 329 (σημείωσις τοῦ Boistel).

χρέη, ἡ δὲ παῦσις τῶν πληρωμῶν τῆς ἐταιρείας ἐνέχει τὴν παῦσιν τῶν πληρωμῶν ἐκάστου ἐταίρου. Ἐν ταῖς ἐτερορρυθμοῖς τὸ αὐτὸ δύναται νὰ λεχθῇ, διὰ παρόμοιον λόγον, ὡς πρὸς τοὺς ὁμορρυθμοὺς ἐταίρους αὐτῶν, ἀδιακρόως ἔν εἶναι ἢ μὴ διαχειρισταί. Τὰ ὁμόρρυθμα μάλιστα μέλη τῆς ἐταιρείας ὑποχρεοῦνται νὰ προκαλέσωσι τὴν κήρυξιν τῆς πτωχεύσεως ἐν ταῖς ὑπὸ τοῦ νόμου (ἄρθρ. 438 καὶ 439 ἐμπ. κώδικος) ὀριζομέναις προθεσμίαις ἐπὶ τῇ ἀπειλῇ τοῦ νὰ θεωρηθῶσιν ἀπλοὶ χρεωκόποι (ἄρθρ. 586 4ον ἐμπ. κώδικος). Ἀλλὰ τοῦτο, τὸ ὑναντίον, δὲν ἰσχύει μῆτε ὡς πρὸς τοὺς ἐτερορρυθμοὺς ἐταίρους μῆτε ὡς πρὸς τοὺς μετόχους ⁽¹⁾.

Οὐδεμία ὑπάρχει νομικὴ δίκταξις ἐπιβάλλουσα εἰς τοὺς διοικητὰς ἄνωνύμου ἐταιρείας τὴν ὑποχρέωσιν τῆς καταθέσεως τοῦ ἰσολογισμοῦ. Ρητέον δ' ὅτι, ἀφοῦ μὴ ὄντες ἔμποροι δὲν ὑπόκεινται εἰς τὴν πτώχευσιν, δὲν δύνανται νὰ καταδιωχθῶσι λόγῳ τῆς παραλείψεως τυχύτης ὡς ἑνχοι ἀπλῆς χρεωκοπίας δυνάμει τοῦ ἄρθρου 586 4ον (ἀριθ. 1201). Ἀλλ' ἐν τῇ ἄνωνύμῳ ἐταιρείᾳ ἡ ὁμολογία τῆς πύσεως τῶν πληρωμῶν δύναται νὰ γίνη ὑπὸ τοῦ διευθυντοῦ ἢ ὑπὸ τῶν διοικητῶν.

Ἐὰν τὰ ἐτερορρυθμα μέλη τῆς ἐτερορρυθμοῦ ἐταιρείας καὶ οἱ μέτοχοι δὲν δύνανται, ὡς ἀντιπρόσωποι τῆς ἐταιρείας, νὰ ποιήσωσι τὴν ὁμολογίαν τῆς πτωχεύσεως, μηδὲ νὰ ὑποβάλωσιν αἵτησιν περὶ παραχωρήσεως τοῦ εὐεργετήματος τῆς δικαστικῆς ἐκκαθαρίσεως, δὲν ἔχουσιν ἄρᾳ γε τοῦλάχιστον τὸ δικαίωμα νὰ αἰτῶνται τὴν κήρυξιν τῆς πτωχεύσεως ὡς πιστωταὶ τῆς ἐταιρείας ; Ἐννοεῖται οἷκοθεν, ὅτι, ἐὰν, ἀνεξαρτήτως τῆς ιδιότητος αὐτῶν ὡς ἐταίρων, ἔχουσιν ἀπαίτησιν κατὰ τῆς ἐταιρείας πηγάζουσαν ἐκ πράξεως τὴν ὁποίαν καὶ τρίτος, καθάπερ καὶ αὐτοί, θὰ ἠδύνατο νὰ συνάψῃ πρὸς αὐτήν, ἡ ιδιότης αὐτῶν ὡς ἐταίρων δὲν δύναται ν' ἀποστερήσῃ αὐτοὺς τὸ δικαίωμα τὸ συναφές πρὸς τὴν ιδιότητα πιστωτοῦ. Ἀλλὰ δύνανται ἄρᾳ γε νὰ αἰτήσωσι τὴν κήρυξιν τῆς πτωχεύσεως,

(1) Ἐφ. τῶν Παρισίων, 22 Ἰανουαρίου 1875. S. 1877, 2. 37. D. 1876, 1. 250 (ἡ ἀπόφασις αὕτη δὲν ἀναγνωρίζει τὸ δικαίωμα τοῦ αἰτεῖσθαι τὴν κήρυξιν τῆς πτωχεύσεως εἰς τὸν χρηματοδότην (bailleur de fonds) κολλυβιστοῦ). Ἀκυρ. 25 Ἀπριλίου 1883, Journal des faillites 1883, σελ. 243. Ἐφ. τῆς Rouen, 26 Μαΐου 1884, Journal des faillites, 1884, σελ. 407.

ὅταν δὲν ἔχωσιν ἀπαίτησιν τινα ἀλλοτρίαν τῆς ιδιότητος αὐτῶν ὡς ἐταίρων ; Ἡ ἀποφατικὴ ἀπάντησις εἶναι ἀναμφίβολος ὡς πρὸς τοὺς συγγραφεῖς οἵτινες δὲν θεωροῦσι τὴν μετοχὴν ἢ τὴν ἐνοχὴν (*intérêt*) ἔν τινι ἐταιρείᾳ ὡς δικαίωμα ἀπαιτήσεως (*droit de créance*). Τοῦναντίον, τὸ ζήτημα δύναται νὰ φανῇ ἀμφίβολον ὡς πρὸς ἐκείνους οἵτινες μεθ' ἡμῶν ἀναγνωρίζουσιν, ὅτι ἡ μετοχὴ ἢ ἡ ἐνοχὴ ἔν τινι ἐταιρείᾳ, ἂν μὴ εἶναι ἀποκλειστικῶς δικαίωμα ἀπαιτήσεως, εἶναι ἐν μέρει τοῦλάχιστον τοιοῦτο ⁽¹⁾. Ἐν τούτοις καθ' ἡμᾶς ὁ ἐτερόρρυθμος ἐταῖρος ἢ ὁ μέτοχος δὲν δύναται νὰ ζητήσῃ τὴν κήρυξιν τῆς πτωχεύσεως τῆς ἐταιρείας ⁽²⁾. Ὁ ἐτερόρρυθμος ἐταῖρος ἢ ὁ μέτοχος, καίπερ πιστωτῆς τῆς ἐταιρείας διὰ τὸ ἰσότιμον τῶν ὀφειλομένων αὐτῷ μερισμάτων, δὲν εἶναι τακτικὸς πιστωτής. Ἐξέθηκεν οὗτος τὰ κεφάλαιά του εἰς τοὺς κινδύνους τῶν ἐργασιῶν τῆς ἐταιρείας ⁽³⁾. Ἐὰν ἡ ἐταιρεία περιῆλθεν εἰς παθητικὴν κατάστασιν (*être au-dessous de ses affaires*), οἱ πιστωταὶ τῆς ἐταιρείας ἔχουσι τὸ δικαίωμα νὰ ζητήσωσι νὰ πληρωθῶσιν ἐκ τοῦ ἐνεργητικοῦ, ἀποκλείοντες τοὺς ἐτερορρυθμοὺς ἐταῖρους καὶ τοὺς μετόχους. Ἐὰν οἱ τελευταῖοι οὗτοι κρίνουσιν, ὅτι συμφέρει εἰς αὐτοὺς νὰ θέσωσι πέρας εἰς τὰς ἐταιρικὰς ἐπιχειρήσεις, ἔν μόνον ἔχουσι δικαίωμα, τὸ νὰ προκαλέσωσι τὴν διάλυσιν ἢ τὴν ἐκκαθάρισιν τῆς ἐταιρείας.

Ἐκ τούτου συνάγεται, ὅτι ἐνδιαφέρει μεγάλως νὰ ὀρισθῇ, ἂν ὁ ἐτερόρρυθμος ἐταῖρος ἢ ὁ μέτοχος εἶναι πιστωτῆς τῆς ἐταιρείας, εἴτε ἐν τῇ ιδιότητι ἐταῖρου, εἴτε ἐξ αἰτίας ἀλλοτρίας τῆς ιδιότητος ταύτης. Ἐν γένει ἡ διάκρισις εἶναι εὐκόλος. Ἐξεταστέον πάντοτε, ἂν συνήφθη ἢ μὴ πρᾶξις τις εἰδικὴ μεταξὺ τοῦ ἐταῖρου τούτου καὶ τῆς ἐταιρείας. Οὕτω ὁ ἐτερόρρυθμος ἐταῖρος ἢ ὁ μέτοχος δὲν δύναται νὰ ζητήσῃ τὴν κήρυξιν τῆς πτωχεύσεως τῆς ἐταιρείας διὰ μόνον τὸν λόγον, ὅτι ὀφείλονται αὐτῷ μερίσματα, ὅσος δῆποτε μάλιστα χρόνος καὶ ἂν διέρρευσεν ἀπὸ τῆς λήξεως αὐτῶν. Ἄλλως ὁμοῦς ἔχει τὸ πρᾶγμα, ἐὰν κατέθεσε τὸ ἰσότιμον τοῦ μερίσματος ἐν

(1) Ὅρα τὸ παρὸν Σύστημα κλπ. τόμ. Β'. ἀριθ. 141 μέχρις 143.

(2) Ὅρα τὴν σημείωσιν 1 τῆς σελίδος 483. — Ὅρα ἐναντίον Thaller ἐν τῇ *Revue critique de législation et de jurisprudence*, 1885, σελ. 294.

(3) Πρὸς. Kohler, *Lehrbuch des Konkursrechts*, σελ. 88, 319 μέχρι 322.

τῷ ἐταιρικῷ ταμείῳ καὶ μάλιστα ἐὰν ἐπιστῶθῃ εἰδικῶς διὰ τὸ ποσὸν τοῦτο, ὡς δύναται νὰ συμβῇ, ὅταν δικτελῇ οὗτος ἐν ἄλλη-
λοχρέῳ λογαριασμῷ πρὸς τὴν ἐταιρείαν (1).

Ἐκ τῶν εἰρημένων συνάγεται, ὅτι ἐνδιαφέρει νὰ διακρίνωμεν τοὺς ἐτερορρύθμους ἐταίρους ἢ τοὺς μετόχους ἀπὸ τῶν ὁμολογιού-
χων. Τὸ δικαίωμα τῶν τελευταίων τούτων τοῦ νὰ προκαλέσωσι τὴν κήρυξιν τῆς πτωχεύσεως τῆς ἐταιρείας εἶναι βέβαιον, διὰ τὸν ἀπλούστατον λόγον, ὅτι εἶναι οὗτοι πιστωταί (2).

1162. Τὰ διάφορα πρόσωπα τὰ δικχιούμενα εἴτε νὰ ζητήσωσι τὴν κήρυξιν τῆς πτωχεύσεως τῆς ἐταιρείας, εἴτε νὰ ὑποβάλωσιν αἵτησιν ὅπως παραχωρηθῇ εἰς αὐτὴν τὸ εὐεργέτημα τῆς δικα-
στικῆς ἐκκαθάρσεως δύνανται νὰ ἐνασκήσωσιν αὐτὸ καὶ ἄνευ ἁδείας τινός. Οὕτω ὁ διευθυντὴς ἢ οἱ διοικηταὶ ἁνωνύμου ἐταιρείας δὲν ὑποχρεοῦνται νὰ ζητήσωσι τὴν ἄδειαν μηδὲ καὶ τὴν προηγουμένην γνωμοδότησιν τῆς γενικῆς συνελεύσεως τῶν μετοχῶν (3). Αἱ προθε-
σμίαι ἅς θὰ ἀπῆται ἡ σύγκλησις τῆς συνελεύσεως ταύτης θὰ ἦδύ-
ναντο νὰ παρεμποδίσωσι τὴν κατὰ τὸν νόμον ἐμπρόθεσμον μετὰ τὴν χρονολογίαν τῆς παύσεως τῶν πληρωμῶν τῆς ἐταιρείας κατὰ-
θεσιν τοῦ ἰσολογισμοῦ. Ἐννοεῖται ὅμως οἰκοθεν, ὅτι, ἂν ὁ ἀντι-
πρόσωπος τῆς ἐταιρείας ἐποιεῖτο μετὰ κουφότητος χρῆσιν τοῦ οὕτω ἀναγνωριζομένου αὐτῷ δικχιώματος, ἐπήγαξε δὲ ἐκ τούτου ζημίαν διὰ τὴν ἐταιρείαν, θὰ ἦτο οὗτος ὑπεύθυνος ἀπέναντι αὐτῆς· κατὰ-
θεσις ἰσολογισμοῦ μὴ δικχιολογουμένη πράγματι ἐκ τῆς παύσεως τῶν πληρωμῶν δύναται νὰ βλάβῃ τὴν πίστιν τῆς ἐταιρείας, καίτοι δὲν κηρύσσεται αὕτη εἰς κατὰστασιν πτωχεύσεως ἢ δὲν τίθεται ὑπὸ δικαστικὴν ἐκκαθάρσιν.

1163. Ἡ ἐξ ἐπαγγέλματος ἢ ἐπὶ τῇ αἰτήσει τῶν πιστωτῶν κήρυξις τῆς πτωχεύσεως συγχωρεῖται καὶ μετὰ τὴν διάλυσιν ἀκόμη ἢ τὴν ἀκύρωσιν τῆς ἐταιρείας (ἀριθ. 1138 καὶ ἐπόμε.). Ἀλλὰ τίς

(1) Ἡ περίπτωσις αὕτη δύναται πρὸ πάντων νὰ παρουσιασθῇ ὡς πρὸς τὰς τραπεζιτικὰς ἢ πιστωτικὰς ἐταιρείας. Τῷ ὄντι εὐνόητον τυγχάνει τὸ νὰ εἶναι οἱ μέτοχοι καὶ οἱ ἐτερορρυθμοὶ ἐταῖροι συνάμα καὶ πελάται τῆς ἐταιρείας.

(2) Ὅρα τὸ παρὸν Σύστημα κλπ. τόμ. Β' ἀριθ. 563.

(3) Ἐφ. τῶν Παρισίων, 7 Αὐγούστου 1891. S. καὶ Journal du Palais 1895. 2. 309.

δύναται, ὑπὸ τὰς περιστάσεις ταύτας, νὰ ἐνεργήσῃ τὴν κατάθεσιν τοῦ ἰσολογισμοῦ, εἴτε ὅπως προκαλέσῃ τὴν κήρυξιν τῆς πτωχεύσεως, εἴτε ὅπως ἐπιτύχῃ τὸ εὐεργέτημα τῆς δικαστικῆς ἐκκαθαρίσεως; Βεβαίως ὁ διὰ τὴν διαλελυμένην ἢ ἡκυρωμένην ἐταιρείαν διορισθεὶς ἐκκαθαριστής. Διότι, τῷ ὄντι, αὐτὸς ἀντιπροσωπεύει τὴν ἐταιρείαν ταύτην, ἀφοῦ ἕνεκα τῆς διαλύσεως ἢ τῆς ἀκυρώσεως ἐπαυσεὶν ἡ ἐξουσία τῶν διαχειριστῶν ἢ τῶν διοικητῶν καὶ τοῦ διευθυντοῦ (1).

1163 δίς. **ENON ΔΙΚΑΙΟΝ.**— Αἱ νομοθεσίαι αἱ παραδεχόμεναι τὴν ἐξ ἐπαγγέλματος κήρυξιν τῆς πτωχεύσεως παραδέχονται αὐτὴν ὡς πρὸς τὰ ἄτομα ὥσπερ καὶ ὡς πρὸς τὰς ἐταιρείας· αἱ μὴ δεχόμεναι αὐτὴν ὡς πρὸς τὰ ἄτομα, ἀποκλείουσιν αὐτὴν καὶ ὡς πρὸς τὰς ἐταιρείας (2). Πᾶσαι δὲ ὁμοφώνως ἀναγνωρίζουσιν εἰς τοὺς πιστωτὰς ἐταιρείας, ὥσπερ εἰς τοὺς πιστωτὰς ἀτόμου, τὸ δικαίωμα νὰ ζητήσωσι τὴν κήρυξιν τῆς πτωχεύσεως.

Ἄλλὰ τίς δύναται νὰ προκαλέσῃ τὴν κήρυξιν τῆς πτωχεύσεως, ὡς θὰ ἐπραττε τὸ ἐν καταστάσει παύσεως τῶν πληρωμῶν ἄτομον; Μάλιστα δὲ ὑπάρχουσιν ἄρᾳ γε πρόσωπα ἔχοντα τὴν ὑποχρέωσιν νὰ προκαλέσωσιν αὐτά; Περὶ τοῦ θέματος τούτου ἀπαντῶσιν ἀρκούντως ἄρτια διατάξεις ἐν τῷ *γερμανικῷ νόμῳ*. Κατὰ τὸν νόμον τοῦτον ἡ κήρυξις τῆς πτωχεύσεως ζητεῖται ὑπὸ πάντων τῶν ὁμορρυθμῶν ἐταίρων, ὑπὸ τῶν μελῶν τοῦ διοικητικοῦ συμβουλίου τῆς ἀνωνύμου ἐταιρείας, ὑπὸ πάντων τῶν ἐκκαθαριστῶν, ἐὰν ἡ ἐταιρεία εἶναι ἐν καταστάσει ἐκκαθαρίσεως (*γερμανικὸς νόμος*, ἄρθρ. 194 καὶ 199). Ὁ γερμανικὸς νόμος δὲν ἐπιβάλλει κατ' ἀρχὴν εἰς τὸν ὀφειλέτην τὴν ὑποχρέωσιν τοῦ νὰ προκαλέσῃ τὴν κήρυξιν τοῦ εἰς κατάστασιν πτωχεύσεως. Ἄλλ' ἡ ὑποχρέωσις αὕτη ὑπάρχει ἐξαι-

(1) Συζητεῖται, ὡς θέλομεν ἐξηγήσει κατωτέρω (ἀριθ. 1178 καὶ ἐπόμε.), τὸ ζήτημα ἂν ἡ κήρυξις τῆς πτωχεύσεως ἢ τῆς δικαστικῆς ἐκκαθαρίσεως ἐπιφέρει τὴν παῦσιν τῆς ἐξουσίας τῶν διαχειριστῶν ἢ τῶν διοικητῶν. Οὐδεμία ὁμως ἀμφισβησία, ὅτι ἡ διάλυσις ἢ ἡ ἀκύρωσις ἐταιρείας τινὸς ἔχει τὸ ἀποτέλεσμα τοῦτο. Συνάμεθα νὰ εἴπωμεν, ὅτι ὡς πρὸς ἐταιρείαν ἢ διάλυσιν ἢ ἡ ἀκύρωσις ἀντιστοιχεῖ πρὸς τὸν θάνατον τοῦ ἀτόμου, ὁ δὲ θάνατος τοῦ ἐντολέως ἐπιφέρει τὴν παῦσιν τῆς ἐντολῆς (ἄρθρ. 2003, ἄπ. κώδ.).

(2) Ὅρα περὶ τῶν διατάξεων τῶν διαφορῶν νομοθεσιῶν ὡς πρὸς τοῦτο, ἀριθ. 110 δίς.

ρετικῶς ἐν ταῖς ἀνωνύμοις ἐταιρείαις (ἄρθρ. 240, 249, γερμανικοῦ ἐμπορικοῦ κώδικος). Ρητέον δ' ὅτι ὁ ὁμόρρυθμος ἐταῖρος, ὁ μέλος τυγχάνων τοῦ διοικητικοῦ συμβουλίου ἀνωνύμου ἐταιρείας, ὁ ἐκκαθριστὴς δύναται μεμονωμένως νὰ προκαλέσῃ πρὸς τὸ γενικὸν συμφέρον τὴν κήρυξιν τῆς πτωχεύσεως (ἄρθρ. 194 καὶ 199 τοῦ γερμανικοῦ περὶ πτωχεύσεως νόμου).

Δ. — Περὶ τῶν ἀποτελεσμάτων τῆς ἀποφάσεως τῆς κηρυττούσης τὴν πτώχευσιν ἢ τὴν δικαστικὴν ἐκκαθάρισιν ἐταιρείας.

1164. Ἡ πτώχευσις ἢ ἡ δικαστικὴ ἐκκαθάρισις ἐταιρείας τινὸς παράγει ἐν γένει, εἴτε ἐν τῷ μέλλοντι εἴτε ἐν τῷ παρελθόντι, τὰ αὐτὰ ἀποτελέσματα ὥστε καὶ ἡ πτώχευσις τῶν ἀτόμων ἐμπορῶν ⁽¹⁾. Πάντως ὁμοίως αἱ ἀνικανότητες καὶ αἱ ἐκπτώσεις αἵτινες ὑποθέτουσι φυσικὸν πρόσωπον δὲν δύνανται προδήλως νὰ παραχθῶσιν ὡς πρὸς τὰς ἐταιρείας. Τοῦτο συμβαίνει ὡς πρὸς τὰς ἐκλογικὰς ἀνικανότητας, ὡς πρὸς τὴν ἀπαγόρευσιν εἰσόδου εἰς τὸ χρηματιστήριον κλπ. Αἱ ἐκπτώσεις ὁμοίως ἢ στερήσεις δικαιωμάτων αἱ μὴ ὑποθέτουσαι φυσικὸν πρόσωπον ἔχουσιν ἐφαρμογὴν ἐπὶ τῶν ἐταιρειῶν ὥστε ἐπὶ τῶν ἀτόμων. Τοῦτο ρητέον, λόγου χάριν, ὡς πρὸς τὸν ἀποκλεισμὸν ἀπὸ τῆς προεξοφλήσεως παρὰ τῇ Τραπεζῇ τῆς Γαλλίας. Ὅρα ἀριθ. 1200.

1165. Προκειμένου περὶ ὁμορρύθμου ἢ ἑτερορρύθμου ἐταιρείας, ἀκριβῶς ἐπειδὴ ἡ παῦσις τῶν πληρωμῶν τῆς ἐταιρείας ἐνέχει ἀναγκαστικῶς τὴν παῦσιν τῶν πληρωμῶν τῶν προσωπικῶς ἐνεχομένων εἰς τὰ ἐταιρικὰ χρέη ἐταίρων, τὰ ἀποτελέσματα τῆς πτωχεύσεως ἢ τῆς δικαστικῆς ἐκκαθάρισεως παράγονται ὡς πρὸς τοὺς ἐταίρους τούτους ὥστε ὡς πρὸς αὐτὴν τὴν ἐταιρείαν. Πάντως ὁμοίως δὲν ὑπάρχει οὔτε ὑπὸ πᾶσαν ἐποψίν οὔτε πάντοτε πλήρης ἐξομοίωσις μεταξὺ τῆς ἐταιρείας καὶ τῶν ἐταίρων τούτων. Δύο παρατηρήσεις εἶναι ἀναγκαῖαι ὡς πρὸς τοῦτο.

(1) Ὅρα περὶ τῆς ἀναστολῆς τοῦ δικαιώματος ἀτομικῶν καταδιώξεων : Ἐμποροδικεῖον τοῦ Σηκουάνα, 29 Δεκεμβρίου 1890, Journal des faillites, 1891, σελ. 264 περὶ τῆς παύσεως τῶν τόκων ὡς πρὸς τὴν ἐμάδα : Ἀκυρ. 25 Μαΐου 1891, Journal des faillites, 1891, σελ. 385.

α. Τὰ ἀποτελέσματα τῆς πτωχεύσεως τὰ μὴ παραγόμενα ὡς πρὸς τὴν ἐταιρείαν ἔνεκα τοῦ προσωπικοῦ αὐτῶν χαρακτηῖρος (ἀριθ. 1162 καὶ 1200) παράγονται ὡς πρὸς ἕκαστον τῶν ἐταίρων.

β. Ἐνδεχόμενον ἐταῖροί τινες νὰ ἐπιτύχωσι τοῦ εὐεργετήματος τῆς δικαστικῆς ἐκκαθαρίσεως, ἐνῶ ἡ ἐταιρεία εἶναι ἐν καταστάσει πτωχεύσεως (ἀριθ. 1148). Ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει μόνον τὰ ἀποτελέσματα τῆς δικαστικῆς ἐκκαθαρίσεως παράγονται ὡς πρὸς τοὺς ἐταίρους.

γ. Ἀντιστρόφως, ἐὰν ἡ ἐταιρεία ἐτέθη ὑπὸ δικαστικὴν ἐκκαθάρισιν, τὰ αὐστηρὰ ἀποτελέσματα τῆς πτωχεύσεως πραγματοποιοῦνται ὡς πρὸς ἐκείνους ἐκ τῶν ἐταίρων οἵτινες δὲν ἔτυχον, ὡς ἡ ἐταιρεία, τοῦ εὐεργετήματος τῆς δικαστικῆς ἐκκαθαρίσεως.

1166. Ἐκ τῆς τεθείσης γενικῆς ἀρχῆς συνάγεται ἰδίᾳ, ὅτι κατὰ κανόνα, κηρυχθείσης εἰς κατάστασιν πτωχεύσεως ἐταιρείας τινὸς ὁμορρύθμου ἢ ἑτερορρύθμου :

1ον Οἱ προσωπικῶς ἐνεχόμενοι εἰς τὰ ἐταιρικὰ χρέη ἐταῖροι ἀπαλλοτριοῦνται τῆς διαχειρίσεως τῆς περιουσίας των. 2ον Ἀναστέλλεται τὸ δικαίωμα ἀτομικῆς καταδιώξεως τῶν προσωπικῶν πιστωτῶν αὐτῶν. 3ον Τὰ μὴ ληξιπρόθεσμα χρέη τῶν ἐταίρων τούτων καθίστανται ἀπαιτητά. 4ον Οἱ τόκοι τῶν χρεῶν τῶν ἐταίρων τούτων παύουσιν ὡς πρὸς τὴν ὁμάδιν. 5ον Ἡ νόμιμος ὑποθήκη τοῦ ἄρθρου 490 τοῦ ἐμπ. κώδικος βαρύνει τὰ ἀκίνητα τῶν ἐταίρων τούτων ὡς καὶ τὰ τῆς ἐταιρείας κλπ.

Διαταχθείσης τῆς δικαστικῆς ἐκκαθαρίσεως τῆς ἐταιρείας καὶ τῶν ἐταίρων, πάντα ταῦτα τὰ ἀποτελέσματα παράγονται ὡς πρὸς τοὺς ἐταίρους τοὺς προσωπικῶς ἐνεχομένους εἰς τὰ ἐταιρικὰ χρέη ὡς καὶ ὡς πρὸς τὴν ἐταιρείαν. Πάντως ὅμως ἡ ἀπὸ τῆς διαχειρίσεως ἀπαλλοτρίωσις ἀντικαθίσταται ὡς πρὸς τοὺς ἐταίρους καὶ ὡς πρὸς τὴν ἐταιρείαν δι' εἰδικῶν περιορισμῶν ἐπιφερομένων εἰς τὴν ἐνάσκησιν τῶν δικαιωμάτων αὐτῶν. Ὅρα ἀριθ. 1045, 1051 καὶ ἐπομ.

1167. Ἐὰν ἡ πτώχευσις ἢ ἡ δικαστικὴ ἐκκαθάρισις ἐταιρείας τινὸς παράγει ἐν γένει τὰ ἀποτελέσματα τῆς πτωχεύσεως ἢ δικαστικῆς ἐκκαθαρίσεως ἀτόμου, ἐξεταστέον τυγχάνει, ἂν μὴ παράγουσιν αὐταὶ καὶ ἰδιαίτερα ἀποτελέσματα, εἰδικὰ δέ τινα ζητήματα τίθενται ὡς πρὸς τὰς ἐταιρείας ἀναφορικῶς πρὸς τὰ ἀποτελέσματα τὰ κοινὰ εἰς τὴν πτώχευσιν αὐτὴν ἢ εἰς τὴν δικαστικὴν.

ἐκκαθάρισιν καὶ εἰς τὴν πτώχευσιν ἢ δικαστικὴν ἐκκαθάρισιν τῶν ἀτόμων.

1168. Ἡ πτώχευσις ἢ ἡ δικαστικὴ ἐκκαθάρισις ἐταίρου προσωπικῶς ἐνεχομένου εἰς τὰ ἐταιρικὰ χρέη ἢ ἑτερορρύθμου ἐταίρου ἐν τῇ ἀπλῇ ἑτερορρύθμῳ ἐταιρείᾳ εἶναι, πλὴν ἂν ὑπάρχῃ ἐναντία συμφωνία⁽¹⁾ ἢ ἡ ἐταιρεία εἶναι ἐπὶ μεταβλητῷ κεφχαλίῳ (ἄρθρ. 54 τοῦ νόμου τῆς 24 Ἰουλίου 1867)⁽²⁾, λόγοι διαλύσεως τῆς ἐταιρείας (ἄρθρ. 1865, 4ον ἀστ. κώδικος)⁽³⁾. Ἡ διαλυομένη ἐταιρεία διαλύεται ὀριστικῶς· δὲν ἀναζῇ αὕτη μηδὲ ἐν τῇ περιπτώσει καθ' ἣν ὁ ἐταῖρος ἐπιτυχῇ ἀπλοῦν συμβιβασμόν⁽⁴⁾. Τὸ ὑναντίον ἡ πτώχευσις ἢ ἡ δικαστικὴ ἐκκαθάρισις τῆς ἐταιρείας δὲν ἐπιφέρουσι τὴν διάλυσιν ταύτην⁽⁵⁾. Ὑπεστηρίχθη δὲ καὶ ἡ ἀντίθετος θεωρία ἐπὶ τῷ λόγῳ, ὅτι ἐπέρχεται διάλυσις τῆς ἐταιρείας ἕνεκα τῆς καταστροφῆς τοῦ πράγματος ἢ τῆς πτωχεύσεως ἐταίρου⁽⁶⁾. Ἀλλ' οἱ λόγοι οὗτοι δὲν εἶναι ἀκαταμάχητοι. Ἡ παῦσις τῶν πληρωμῶν, ἣτις ἄγει εἰς τὴν κήρυξιν τῆς πτωχεύσεως ἢ τὴν διάταξιν τῆς δικαστικῆς ἐκκαθάρισεως, δὲν προϋποθέτει τὴν ἀπώλειαν τοῦ κεφαλαίου, μηδὲ καὶ ὅτι τὸ παθητικὸν ὑπερβαίνει τὸ ἐνεργητικόν· δύναται νὰ προέρχεται αὕτη ἐκ προσωρινῶν στενοχωριῶν. Ἐπειτα εὐνόητον τυγχάνει τὸ νὰ συνεπάγῃται ἡ πτώχευσις ἢ ἡ δικαστικὴ ἐκκαθάρισις ἐταίρου τὴν διάλυσιν τῶν ἐταιρειῶν τῶν στηριζομένων ἐπὶ τῆς ἀτομικότητος τῶν ἐταίρων. Ἡ θέσις τοῦ ἐταίρου τούτου μεταβάλλεται ριζικῶς· ἡ ἐμπιστοσύνη ἣν εἶχον πρὸς αὐτὸν οἱ συνεταῖροί του ἀνετράπη. Ἐπὶ πτωχεύσεως τῆς ἐταιρείας, καὶ ὅταν

(1-2-3) Ἀχυρ 10 Μαρτίου 1885, Journal des faillites, 1885, σελ. 209· Ἐφ. τῆς Poitiers, 26 Δεκεμβρίου 1892. S. καὶ Journal du Palais, 1894. 2. 297. D. 1894. 2. 73 Ἐφ. τῆς Grenoble 1 Μαΐου 1894, Journal des faillites, 1896, σελ. 113.—Ὅρα τὸ πρὸν Σύστημα κλπ τόμ. Β'. ἀριθ. 323, 324, 542, 903, 1023, 1043· παρόντα τόμ. Η'. ἀριθ. 884 καὶ 885.

(4) Πρωτοδικεῖον τῆς Λυών, 23 Ἰουλίου 1885, le Droit τῆς 23 Ὀκτωβρίου 1885.

(5) Ὅρα τὸ πρὸν Σύστημα κλπ. τόμ. Β'. ἀριθ. 325· Ἐφ. τοῦ Bordeaux, 6 Μαρτίου 1895, Journal des faillites, 1895, σελ. 413 (διὰ τὴν δικαστικὴν ἐκκαθάρισιν).

(6) Ἐφ. τῆς Amiens, 30 Ἰανουαρίου 1867, D. 1869. 1. 98.—Pardessus, III, ἀριθ. 1060.

ἀκόμη ἐπάγεται αὕτη τὴν πτώχευσιν πάντων τῶν ἐταίρων, κοινὴ εἶναι ἡ κατάστασις πάντων ⁽¹⁾. Ρητέον ἄλλως ὅτι ἡ διάλυσις θὰ ἀντέβαινεν εἰς τὸν σκοπὸν τῆς δικαστικῆς ἐκκαθαρίσεως, ὅστις συνίσταται εἰς τὸ νὰ ἀφεθῇ ὁ ὀφειλέτης προσωρινῶς τοῦλάχιστον ⁽²⁾, ἀποκλειομένης τῆς ἀπαλλοτριώσεως ἀπὸ τῆς διαχειρίσεως τῆς περιουσίας, ἐν τῇ διευθύνει τῶν ὑποθέσεων του ⁽³⁾.

1169. Ἡ ἀπόφασις ἡ κηρύττουσα τὴν πτώχευσιν ἢ τὴν δικαστικὴν ἐκκαθάρισιν καθιστᾷ ἀπαιτητὰ τὰ χρεὴ τῆς ἐταιρείας δυνάμει τοῦ ἄρθρου 444 τοῦ ἐμπορικοῦ κώδικος. Τὸ ἀπαιτητὸν τοῦτο ἔδωκεν ἀφορμὴν εἰς γέννησιν διαφορῶν ζητημάτων ἀφορώντων εἴτε τὰ δικαιώματα τῶν ὁμολογιούχων, εἴτε τὰς ὑποχρεώσεις τῶν μετόχων ὡς πρὸς τὰς καταβολὰς ἃς ὀφείλουσι νὰ ἐνεργήσωσι πρὸς ἀποπληρωμὴν τῶν μετοχῶν των.

1170. Αἱ ὑπὸ τῆς ἐταιρείας ἐκδιδόμεναι ὁμολογίαι καθίστανται βεβαίως ἀπαιτηταί, ὅσον δῆποτε μακρὰ καὶ ἂν εἶναι τυχὸν ἡ περίοδος τῆς χρεωλυσίας. Πρόκειται περὶ ὁμολογιῶν ὑπὸ προθεσμίας. Εἶναι ἀληθές ὅτι, ὅταν, ὡς συνήθως συμβαίνει, αἱ ἐξοφλητέαι ὁμολογίαι ὀρίζωνται διὰ περιοδικῶν κληρώσεων, ἐκάστη ὁμολογία διατελεῖ οὐχὶ ὑπὸ βεβαίαν ἀλλ' ὑπὸ ἀβεβαίαν προθεσμίας. Ὁ εἰδικὸς χρακτὴρ τῆς προθεσμίας οὐδεμίαν ἐξασκεῖ ἐπιρροὴν ὡς πρὸς τὴν λύσιν· εἰδὼς ὅτι ἡ ἀπόφασις περὶ πτωχεύσεως ἢ δικαστικῆς ἐκκαθαρίσεως συνεπάγεται τὸ ἀπαιτητὸν τῶν ὑπὸ ἀβεβαίαν ὡς καὶ τῶν ὑπὸ βεβαίαν προθεσμίας χρεῶν. Τὰ ἄρθρα 444 τοῦ ἐμπ. κώδικος καὶ 8 τοῦ νόμου τῆς 4 Μαρτίου 1889 οὐδεμίαν ποιοῦνται διάκρισιν μεταξὺ τῶν δύο εἰδῶν προθεσμιῶν· ρητέον δ' ἄλλως, ὅτι οἱ λόγοι οἱ δικαιολογοῦντες τὴν ἔκπτωσιν τῆς προθεσμίας ἐπὶ πτω-

(1) Τούναντίον πολλοὶ ξένοι κώδικες καταλέγουσι ρητῶς τὴν πτώχευσιν ἐταιρείας ἐν τοῖς λόγοις διαλύσεως.—Ὅρα γερμανικὸν κώδικα τοῦ 1861, ἄρθρ. 123 1ον καὶ κώδικα τοῦ 1897, ἄρθρ. 131, 3ον· οὐγγρικόν, ἄρθρ. 98 1ον· ἰταλικόν, ἄρθρ. 189 4ον· ρουμανικόν, ἄρθρ. 191 4ον· ἰσπανικόν, ἄρθρ. 221 3ον· πορτογαλικόν, ἄρθρ. 120 4ον.

(2) Ἐπὶ ἐνώτεως ἡ συμβιβασμοῦ ἐπὶ ἐγκαταλείψει τοῦ ἐνεργητικοῦ παύει ἡ προσωρινὴ αὕτη κατάστασις τοῦ ἐν δικαστικῇ ἐκκαθαρίσει ὀφειλέτου. Ὅρα ἀριθ. 1100 καὶ 1102.

(3) Ἐφ. τοῦ Bordeaux, 6 Μαρτίου 1895, Journal des faillites, 1895, σελ. 413.

χεύσεως ἢ δικαστικῆς ἐκκαθαρίσεως ἐφαρμόζονται εἰς τε τὴν ἀβεβαίαν καὶ εἰς τὴν βεβαίαν προθεσμίαν.

Σπουδαία ὁμῶς δυσκολία ἐγείρεται ὡς πρὸς τὸ ποσὸν διὰ τὸ ὁποῖον θέλει καταταχθῇ ἐν πίνακι κατατάξεως ἐκάστη ὁμολογία, προκειμένου περὶ ὁμολογιῶν μετ' ἀμοιβῶν μὴ κληρωθεῖσων ἀκόμη κατὰ τὴν ἐναρξιν τῆς πτωχεύσεως ἢ τῆς δικαστικῆς ἐκκαθαρίσεως (1). Οἱ ὁμολογιούχοι δὲν δικαιοῦνται ἄρχ γε νὰ ἐμφανισθῶσιν εἰ μὴ διὰ τὴν ἀξίαν (ποσὸν) τῆς ἐκδόσεως (taux de l'émission) ; Ἐὰν δύνανται νὰ ἐμφανισθῶσι διὰ ποσὸν ἀνώτερον, θέλουσιν ἐμφανισθῇ ἄρχ γε διὰ τὸ ὀνομαστικὸν κεφάλαιον τῶν ὁμολογιῶν ἢ διὰ τὴν ἀξίαν τῆς ἐκδόσεως ηὐξημένην κατὰ ποσὸν τοῦ ὁποίου πρέπει νὰ ὀρισθῶσιν αἱ βάσεις ; Οὕτω ὁμολογίαι ἐκδοθεῖσαι εἰς τὰ 400 φράγκα εἶναι πᾶσαι ἐξοφλητέαι εἰς τὰ 500. Οἱ ὁμολογιούχοι δὲν δύνανται ἄρχ γε νὰ ἐμφανισθῶσιν ἐν τῇ πτωχεύσει ἢ ἐν τῇ δικαστικῇ ἐκκαθαρίσει εἰ μὴ διὰ 400 φράγκα καθ' ὁμολογίαν ἢ διὰ τὸ ὀνομαστικὸν κεφάλαιον τῶν 500 φράγκων ἢ διὰ ποσὸν ἀνώτερον τῶν 400 φράγκων, ἀλλὰ μὴ ἀναβαῖνον εἰς τὸ ὀνομαστικὸν κεφάλαιον τῶν 500 φράγκων (2) ;

Ὑπεστηρίχθη ἐνίοτε, ὅτι ἡ κατάταξις δεόν νὰ εἶναι ἴση μόνον πρὸς τὴν ἀξίαν τῆς ἐκδόσεως. Προδήλως αὐτὸ εἶναι τὸ πρᾶγματι δανεισθὲν ποσόν. Δὲν εἶναι ὁμῶς καὶ τὸ ὀφειλόμενον· θὰ ἀντέκειτο δὲ εἰς τὰς στοιχειώδεις ἀρχὰς νὰ ἀφαιρεθῇ (faire abstraction) τὸ ποσὸν τοῦτο ὅπως ὀρισθῇ τὸ ποσὸν τῆς κατατάξεως. Πράγματι, ἀποφαινόμενός τις ὑπὲρ τῆς κατὰ τὴν ἀξίαν τῆς ἐκδόσεως κατατάξεως, ἀφίνει κατὰ μέρος τὴν ἀμοιβήν, ἣτις ἀποτελεῖ μέρος τοῦ ὑπὸ τῆς ἐταιρείας ὀφειλομένου ποσοῦ.

(1) Ἐννοεῖται οἷκοθεν, ὅτι οὐδεμία δυσκολία ἐγείρεται ὡς πρὸς τὰς κληρωθείσας ὁμολογίας καὶ κατ' ἀκολουθίαν ἐξοφλητέας πρὸ τῆς ἀποφάσεως τῆς κηρυξάσης τὴν πτώχευσιν. Ἔχομεν ἐνταῦθα ληξιπροθέσμους ἀπαιτήσεις, ὡς πρὸς τὰς ὁποίας ἡ ἐμφάνισις γίνεται διὰ τὸ ὀνομαστικὸν κεφάλαιον.

(2) Ἔχομεν ἐξετάσει ἤδη τὸ ζήτημα τοῦτο ἐν τοῖς περὶ ἐταιρειῶν. Ὅρα τὸ παρὸν Σύστημα κλπ. τόμ. Β'. ἀριθ. 851. Συνδέεται ὁμῶς τοῦτο τόσον στενῶς πρὸς τὰ περὶ πτωχεύσεως καὶ δικαστικῆς ἐκκαθαρίσεως τῶν ἐταιρειῶν, ὥστε δὲν δύναμεθα νὰ μὴ ἐπαναφέρωμεν ἐνταῦθα τὸν περὶ τούτου λόγον.

· Ὅπαδοί τινες τοῦ συστήματος τούτου προσέβησαν μέχρι τοῦ νὰ δισχυρισθῶσιν, ὅτι, ὅταν οἱ ἐμφνιζόμενοι ὁμολογιούφοι δέν εἶναι ἀρχικοὶ ὁμολογιούχοι ἤτοι ἐγγεγραμμένοι κατὰ τὴν ἐκδοσιν, ἀλλ' ἀγοραστὰὶ αὐτῶν, ἡ κατὰταξις δέον νὰ γίνηται διὰ τὸ τίμημα τῆς ἀγορᾶς μόνον, ἂν εἶναι τοῦτο κατώτερον τῆς ἀξίας τῆς ἐκδόσεως. Ἡ λύσις αὕτη εἶναι ἀποκρουστέα. Ὡς ὀρθῶς παρατηρήθη, παραδεχόμενοι αὐτὴν θὰ ἀνεγνωρίζομεν νέαν περίπτωσιν ἰσαποδόσεως (*retrait*) ἐκτὸς τῶν ὑπὸ τῶν ἡμετέρων νόμων καθιερουμένων (ἄρθρ. 841, 1408, ἐδάφ. 2ον, 1699 μέχρι 1701, ἀστ. κώδ.) (1).

Ἡ ἔρις δέν ὑφίσταται πράγματι εἰμὴ μεταξὺ τῶν δύο γνωμῶν, ὧν ἡ μὲν πρὸςδέχεται τὴν κατὰταξιν διὰ τὸ ὀνομαστικὸν ποσόν, ἡ δὲ ἄλλη παραδέχεται αὐτὴν διὰ τὴν ἀξίαν τῆς ἐκδόσεως ὑψημένην κατὰ ποσὸν τοῦ ὁποίου μέλλουσι νὰ ὀρισθῶσι τὰ στοιχεῖα.

Ὑποστηρίζεται ὅτι αἱ ὁμολογίαι δέον νὰ κατατάσσωνται διὰ τὸ ὀνομαστικὸν κεφάλαιον. Ἡ πτώχευσις ἢ ἡ δικαστικὴ ἐκκαθάρισις καθιστᾷ ἀπαιτητὰ τὰ ὑπὸ προθεσμίαν χρέη (ἄρθρ. 1188, ἀστ. κώδικος, 444, ἐμπ. κώδικος, ἄρθρ. 8, τοῦ νόμου τῆς 4 Μαρτίου 1889). Τὸ ποσὸν διὰ τὸ ὅποιον δύναται νὰ γίνη ἐμφάνισις ἕνεκα τῶν χρεῶν τούτων εἶναι τὸ ὀφειλόμενον ποσόν, καὶ ταῦτα ἄνευ ἀφαίρεσεώς τινος (ἄριθ. 259). Ἀλλὰ τὸ ποσὸν τὸ ὀφειλόμενον ὑπὸ τῆς ἐταιρείας δι' ἐκάστην ὁμολογίαν εἶναι τὸ ὀνομαστικὸν κεφάλαιον (2). Τὸ σύστημα τοῦτο ἔχει τὸ πρακτικὸν ἀποτέλεσμα τῆς ἀποφυγῆς πάσης δυσκολίας ἀναφερομένης εἰς τὸν καθορισμὸν τῆς ἀξίας τῆς ἐκδόσεως καὶ εἰς τὸν καθορισμὸν τοῦ ποσοῦ τοῦ προσθετέου εἰς τὴν ἀξίαν ταύτην πρὸς ἐξεύρεσιν τοῦ ἰσοτίμου τῆς κατα-

(1) Τὸ ἀποκρουόμενον ἐνταῦθα σύστημα δέν εἶναι πρὸςδεδεγμένον ὑπὸ τῆς νομολογίας. Μία μόνη ἀπόφαισις πρὸςδέχεται αὐτό. Ὅρα Ἐφετ. τῆς Λυών, 8 Αὐγούστου 1873. S. 1874. 2. 105. *Journal du Palais*, 1874. 473.

(2) Δυσκολίαι δύνανται νὰ πρὸςβιχθῶσι προκειμένου περὶ ὁμολογιῶν αἵτινες δέν ἐξεδόθησαν ἐφάπαξ, ἀλλ' ὧν ἡ ἐκδοσις εἶναι διαρκής (*mais qui le sont à bureau ouvert*) ἐπὶ ἰκανὰ ἔτη εἰς ἀξίαν ποικίλλουσας καθ' ἐκάστην ἡμέραν κατὰ τὴν τιμὴν τοῦ χρηματιστηρίου. Τὸ σύστημα τοῦτο, σύστημα τοῦ στρόφιγγος κηλούμενον (*système du robinet*), εἶναι ἐν ἐνεργείᾳ διὰ πέντε ἐκ τῶν μεγάλων σιδηροδρομικῶν ἡμῶν ἐταιρειῶν. Ἡ ἐταιρεία τοῦ σιδηροδρόμου τοῦ Βορρᾶ εἶναι ἡ μόνη δι' ἣν δέν ἐφηρμόσθη τὸ σύστημα τοῦτο.

τάξεως. Συγγρῆφεις τινες ⁽¹⁾ καὶ τινες δικαστικαὶ ἀποφάσεις ⁽²⁾ παρεδέχθησαν τὴν γνώμην ταύτην.

Τὸ σύστημα τῆς διὰ τὸ ὀνομαστικὸν κεφάλαιον κατατάξεως εἶναι ἀποκρουστέον. Παραδεχόμενός τις τὸ σύστημα τοῦτο παρρηχῶ τελείως τὴν εἰδικὴν φύσιν τῆς πράξεως τῆς τελουμένης ἐπὶ τῆς ἐκδόσεως ὁμολογιῶν μετ' ἀμοιβῶν. Ἀληθῶς ἡ ἐταιρεία ἀναδέχεται τὴν ὑποχρέωσιν νὰ ἐξοφλήσῃ πάσας τὰς ὁμολογίας εἰς ποσὸν ἀνώτερον τοῦ τῆς ἐκδόσεως. Ἀλλ' ἡ ἐταιρεία τάσσει συνήθως διὰ τὴν ἐξόφλησιν ταύτην προθεσμίαν πολλῶν ἐτῶν, ἐφ' ἧς ὀρίζονται κλιμακηδὸν αἱ ἐξοφλήσεις. Ἡ διορία αὕτη ἔχει ἰδιαίτερον χαρακτῆρα. Ἀποτελεῖ τὸν ὅρον ἢ μᾶλλον τὴν αἰτίαν τῆς μετ' ἀμοιβῶν ἐξοφλήσεως· αἱ ἀμοιβαὶ ἀπαρτίζονται συνήθως τῇ βοήθειᾳ κρατήσεων ἐπὶ τῶν τόκων τῶν πληρωμένων εἰς τοὺς ὁμολογιούχους, κρατήσεων αἵτινες κεφαλαιοποιοῦνται ἢ χρησιμοποιοῦνται εἰς τὰς ἐταιρικὰς ὑποθέσεις ⁽³⁾.

Ἡ πτώχευσις ἢ ἡ δικαστικὴ ἐκκαθάρισις ⁽⁴⁾, παρεμβάλλουσα προσκόμματα κατὰ τῆς ἐξακολουθήσεως τῆς ὑπηρεσίας τῶν τόκων, κωλύει, ἀκριβῶς ἕνεκα τούτου, τὸν σχηματισμὸν τῶν ἀμοιβῶν. Ἐπειδὴ δὲ ὁ ὅρος ἢ ἡ αἰτία τοῦ σχηματισμοῦ τῶν ἀμοιβῶν τούτων δὲν πληροῦται, τὸ ὥς πρὸς τὰς ἀμοιβὰς χρέος τῆς ἐταιρείας δὲν τίκεται. Πλὴν τούτων ἐκ τοῦ ἄρθρου 445 τοῦ ἐμπ. κώδικος καὶ ἐκ τοῦ ἄρθρου 8 τοῦ νόμου τῆς 4 Μαρτίου 1889 ποριζόμεθα εἰδικὴν ἀντίρρῃσιν κατὰ τῆς ἀξιώσεως τῶν ὁμολογιούχων περὶ κατατάξεως των διὰ τὸ ὀνομαστικὸν κεφάλαιον, διότι κατὰ τὰ εἰρημένα ἄρθρα οἱ τόκοι τῶν χρεῶν τοῦ πτωχεύσαντος ἢ τοῦ ἐν δικαστικῇ ἐκκαθάρισει ὀφειλέτου παύουσιν ἀπὸ τῆς ἀποφάσεως τῆς κη-

(1) Regnault et Valframbert, Du droit des obligataires sur le prix de rachat des chemins de fer, σελ. 13 καὶ ἐπόμε.

(2) Ἐφ. τῆς Lyon, 8 Αὐγούστου 1873, D, 1874. 2. 201. S. 1874. 2. 205, Journal du Palais 1874, 473 (ἐπρόκειτο περὶ ἀστικῆς ἐταιρείας ἐν καταστάσει ἡλαττωμένης περιουσίας). Πρωτοδικεῖον τῆς Boulogne-sur-Mer, D. 1874. 2. 203, Journal des Tribunaux de commerce, 1875, ἀριθ. 9298.

(3) Ὅρα τὸ παρὸν Σύστημα κλπ. τόμ. Β'. ἀριθ. 573.

(4) Τὸ ἐπιχείρημα τοῦτο ἡδύνατο νὰ χρησιμοποιοθῇ καὶ ἐπὶ καταστάσεως ἡλαττωμένης περιουσίας.

ρυξάσης τὴν πτώχευσιν ⁽¹⁾. Ἡ ἀμοιβὴ εἶναι ἀπλὴ ἀνταμοιβὴ τοῦ δανείου. Ὡς πρὸς τὰς ὁμολογίας τὰς μὴ ἐξωρλημέναις ἀκόμη κατὰ τὸν χρόνον τῆς κηρύξεως τῆς πτωχεύσεως ἢ τῆς δικαστικῆς ἐκκαθάρσεως ἀντιστοιχεῖ αὕτη πρὸς τοὺς μέλλοντας τόκους· δὲν δύναται λοιπὸν νὰ ἀπαιτηθῇ, ἐπειδὴ καὶ αὐτοὶ οἱ τόκοι δὲν δύνανται νὰ ἀπαιτηθῶσιν ⁽²⁾.

Ἐκ τῶν εἰρημένων συνάγεται, ὅτι οἱ ὁμολογιῶχοι δὲν πρέπει νὰ κατατάσσωνται μήτε διὰ τὸ ποσὸν τῆς ἐκδόσεως μήτε διὰ τὸ ὀνομαστικὸν κεφάλαιον τῶν ὁμολογιῶν αὐτῶν. Πρέπει νὰ κατατάσσωνται διὰ διάμεσον ποσόν, περιλαμβάνον : 1ον τὴν ἀξίαν τῆς ἐκδόσεως· 2ον ποσὸν ἀντιπροσωπεύον τὸ ἐπὶ πλέον τῆς ἀξίας ἐκδόσεως ὁμολογίας τὸ πηγάζον ἐκ τῆς συνημμένης αὐτῇ ἀμοιβῆς τῆς ἐξοφλήσεως. Δίκαιον εἶναι νὰ ἀποζημιωθῶσιν οἱ ὁμολογιῶχοι διὰ τὴν ζημίαν ἣν ὑφίστανται ἐκ τῆς μὴ ἐκτελέσεως τοῦ συναλλάγματος, δυνάμει τοῦ ὁποίου ἐδικαιοῦντο νὰ λάβωσι τὸ ὀνομαστικὸν κεφάλαιον.

Ἀλλὰ παραδεχόμενοι τὴν ἀρχὴν ταύτην δὲν αἶρομεν πάσας τὰς δυσκολίας. Τῷ ὄντι ὑπολείπεται νὰ ὀρίσωμεν τὸν κανόνα κατὰ τὸν ὁποῖον θέλομεν καθορίσει τὸ συμπληρωτικὸν ποσὸν τὸ ὀφειλόμενον λόγῳ ἀποζημιώσεως καὶ διὰ τὸ ὁποῖον πρέπει νὰ κατατάσσεται ἐκάστη ὁμολογία κατὰ προσθήκην τοῦ κεφαλαίου τῆς ἐκδόσεως. Διάφορα συστήματα ἔχουσι προταθῇ ὡς πρὸς τοῦτο.

Ὑπεστηρίχθη δὲ ὅτι οἱ ὁμολογιῶχοι δύνανται νὰ καταταχθῶσι διὰ τὸ ἰσότημον τῆς ἀξίας τῆς ἐκδόσεως ἠΰξημένον μόνον κατὰ τὴν διαφορὰν τὴν ὑτάρχουσιν μεταξὺ τοῦ πράγματι τεταγμένου τόκου καὶ τοῦ ἀνωτάτου ὅρου τοῦ συμβατικοῦ τόκου οἷος ὠρίσθη οὗτος διὰ τοῦ νόμου τῆς 3 Σεπτεμβρίου 1807 ⁽³⁾.

(1) Ἡ ἀντίρρησης αὕτη θὰ ἦτο ἄνευ ἐφαρμογῆς ἐπὶ κατατάσεως ἡλκτωμένης περιουσίας διὰ τὸν ἀπλούστατον λόγον, ὅτι τὸ ἄρθρον 445 ἐμπ. κώδικος καὶ τὸ ἄρθρον 8 τοῦ νόμου τῆς 4 Μαρτίου 1889 εἶναι ἀλλότρια τῆς περιπτώσεως ταύτης.

(2) Ὁρα Lecourtois, Le remboursement anticipé des obligations des compagnies de chemins de fer, (1881). Πρὸς. Boistel, ἀριθ. 934. Alauzet, VI, ἀριθ. 2486.

(3) Ἐφ. τῶν Παρισίων, 23 Μαΐου 1862. S. 1862, 2. 237, Journal du

Πολλαὶ σοβαρὰ ἀντιρρήσεις δύνανται νὰ ἀντιταχθῶσι κατὰ τοῦ συστήματος τούτου, ὅπερ ἐγκατέλιπεν ἡ νομολογία. Εἶναι αὐθαίρετον νὰ ὀρισθῇ ἀμεταβλήτως πρὸς τὴν διαφοράν τὴν ὑπάρχουσαν μεταξὺ τοῦ πραγματικοῦ ὅρου τοῦ τεταγμένου τόκου καὶ τοῦ ἠνωτάτου ὅρου τοῦ συμβατικοῦ τόκου τοῦ νόμου τῆς 3 Σεπτεμβρίου 1807 τὸ ποσὸν τὸ κρατούμενον κατ' ἔτος διὰ τὴν κεφαλαιοποίησιν τὴν χρησιμεύουσαν πρὸς σχηματισμὸν τῶν ἀμοιβῶν. Κατὰ τὰς περιπτώσεις ἡ κράτησις εἶναι κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἥττον μεγαλειτέρα. Ρητέον δ' ὅτι τὸ σύστημα τοῦτο δὲν δύναται πλέον νὰ νοηθῇ ὡς πρὸς τὰς ὁμολογίας τὰς ἐκδιδόμενας ὑπὸ ἐμπορικῶν ἐταιρειῶν, ἀφ' ὅτου ὁ νόμος τῆς 12 Ἰανουαρίου 1886 ἐθέσπισε τὴν ἐλευθερίαν τοῦ ὅρου (le taux) τοῦ ἐμπορικοῦ τόκου.

Πολλὰὶ δικαστικαὶ ἀποφάσεις ἡσπάσθησαν ἕτερον σύστημα. Κατὰ τὰς ἀποφάσεις ταύτας πρέπει νὰ ἐφαρμοσθῶσιν ἐπὶ πάντων τῶν ὁμολογιούχων οἱ αὐτοὶ κανόνες. Πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον ἀνάγκη νὰ ἐξευρεθῇ ἡ στιγμή καθ' ἣν θέλουσιν εἶσθαι τόσαι ἐξωρλημέναι ὁμολογίαι ὅσαι καὶ ἐξοφλητέαι, ἐκάστη δὲ ὁμολογία θὰ κατετάσseto διὰ τὴν ἀξίαν τῆς ἐκδοσεως ἡϋξημένην κατὰ τὴν ἀξίαν τῆς ἀμοιβῆς κατὰ τὸν μεσάζοντα χρόνον, ὅποτε εἶναι ἴσαι αἱ ἐλπίδες τῆς ἐξοφλήσεως ⁽¹⁾.

Palais 1862. 1048. D. 1863. 1. 350. Ὅρα Ἀκυρ. 10 Αὐγούστου 1863. S. 1863. 1. 428, Journal du Palais 1863. 1129. D. 1863. 1. 349.

(1) Ἐμποροδικεῖον τοῦ Σηκουάν, 6 Ὀκτωβρίου 1875. Ἐφ. τῶν Παρισίων, 23 Μαρτίου 1876, Journal des tribunaux de commerce 1876, σελ. 511. Ἐφ. τῶν Παρισίων, 20 Ἰανουαρίου 1879. S. 1879. 2. 52. Journal du Palais 1879. 231. D. 1880. 2. 25 (σημείωσις τοῦ Levillain).—Ἰδοὺ ἡ διατύπωσις (formule) ἣν ἀπαντῶμεν ἐν ταῖς δικαστικαῖς ταύταις ἀποφάσεσι : « Πρὸς ἐξεύρεσιν τοῦ ποσοῦ τὸ ὁποῖον πρέπει νὰ ἀπονευμθῇ εἰς τοὺς διαφόρους ὁμολογιούχους τῶν ὁποίων αἱ ὁμολογίαι δὲν ἐπληρώθησαν, πρέπει ἀφ' ἐνὸς μὲν νὰ ἀνεύρωμεν τὸ χρονικὸν σημεῖον καθ' ὃ κατὰ τὸν χρεωλυτικὸν πίνακα θὰ ὑπάρχωσι τόσαι ἐξωφλημέναι ὅσαι καὶ ἐξοφλητέαι ὁμολογίαι καὶ ἐπομένως νὰ ὀρισθῇ μεταξὺ τῆς τελευταίας γενομένης κληρώσεως καὶ τῆς ἐσχάτης προβλεπομένης ἐν τῷ συναλλάγματι, ὁ μέσος χρόνος καθ' ὃν πάντες οἱ ἐνεστῶτες κομίσται θὰ εἶχον κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς πτωχεύσεως ἴσαι ἐλπίδας ἐξοφλήσεως, καὶ ἐξ ἄλλου νὰ ὀρισθῇ τὸ ποσὸν ὅπερ ἐπὶ ἐνιαυσίῳ κεφαλαιοποιήseti τόκων μέχρι τοῦ μέτου χρόνου θὰ ἀπέφερε ποσὸν ἴσον πρὸς τὸ ἰσότημον τῆς ἀμοιβῆς ».

Τὸ σύστημα τοῦτο παρορᾷ τὸ ὅτι, ἐάν, προκειμένου περὶ μεγάλων ποσοτήτων, ἡ κεφαλαιοποίησις τῶν τόκων παράγει θετικὰ ἀποτελέσματα ἕνεκα τοῦ δυνατοῦ τῆς τοποθετήσεως αὐτῶν, δὲν δύναται, τούναντίον, νὰ χρησιμεύσῃ αὕτη εἰς τὸν ἀνασχηματισμὸν τῆς ἀμοιβῆς προκειμένου περὶ μικρῶν ποσοτήτων, ἀνηκουσῶν εἰς ἕκαστον ὁμολογιούχον. Ἐν τῇ πράξει αἱ τοποθετήσεις ἐπὶ συνθέτῳ τόκῳ (*à intérêts composés*) εἶναι ἀδύνατοι, προκειμένου περὶ μικρῶν ποσῶν.

Ἡ νομολογία φαίνεται ἀποκλίνουσα ὑπὲρ τρίτου τινὸς συστήματος : οἱ ὁμολογιούχοι δέον νὰ κατατάσσωνται διὰ ποσὸν περιλαμβάνον : 1ον τὴν ἀξίαν τῆς ἐκδόσεως· 2ον τὰ κλάσματα τόκων τὰ κρατηθέντα ἐπὶ τῷ σκοπῷ τοῦ σχηματισμοῦ τῶν ἀμοιβῶν· 3ον ποσὸν ἀντιπροσωπεῦον τὴν αὔξησιν τὴν ἀνάλογον πρὸς τὴν ἀξίαν τῶν ὁμολογιῶν ⁽¹⁾.

Τὸ τελευταῖον τοῦτο σύστημα εἶναι ὑπέρτερον πάντων τῶν προταθέντων. Σιωπῶντων ὁμῶς τῶν ἡμετέρων νόμων ἐπὶ τοῦ ζητήματος, προτιμότερον φαίνεται νὰ μὴ θέσωμεν κανόνα αὐστηροῦ δικαίου· εἶναι ἔργον τῶν δικαστηρίων νὰ ἐκτιμήσωσιν *ex aequo et bono* τὸ συμπλήρωμα τὸ προσθετέον εἰς τὴν ἀξίαν τῆς ἐκδόσεως, λαμβάνοντα ὑπ' ὄψιν τὸν ὅρον τοῦ τεταγμένου τόκου, τὸν διαρρέυσαντα ὑπὸ τῆς ἐκδόσεως τῶν ὁμολογιῶν χρόνον καὶ τὸν χρόνον τὸν ὑπολειπόμενον μέχρι τῆς λήξεως τῆς περιόδου τῆς ἐξοφλήσεως. Ρητέον ἄλλως, ὅτι τὸ ἀκυρωτικὸν φαίνεται ἀποκλίνειν μάλλον πρὸς τὸ σύστημα τοῦτο· διότι ἀπεφήνατο, ὅτι τὸ ζήτημα τοῦ προσδιορισμοῦ τοῦ ποσοῦ τοῦ προσθετέου εἰς τὴν ὀνομαστικὴν ἀξίαν (*taux nominal*) τῶν ὁμολογιῶν πρὸς ἐξεύρεσιν τοῦ ποσοῦ δι' οὗ θέλουσι καταταχθῇ αἱ ὁμολογίαι, εἶναι ζήτημα κυριαρχικῶς λυτέον ὑπὸ τῶν δικαστῶν τῆς οὐσίας ⁽²⁾. Ἡ λύσις αὕτη ἐξάγεται ὀρθότατα ἐκ τοῦ ὅτι τὸ συμπληρωτικὸν τοῦτο ποσὸν ἀποτελεῖ ἀποζημίωσιν (*indemnité*) ⁽³⁾.

(1) Ἐφ. τῶν Παρισίων, 15 Μαΐου 1878. S. 1883. 1. 218· Journal du Palais, 1883. 253.

(2) Ὅρα τὸ παρὸν Σύστημα κλπ. τόμ. Β' ἀρ.θ. 574.

(3) Δυσκόλως θέλει κατορθωθῇ ἡ ἐνότης ἐν τῇ νομολογίᾳ, ἐφ' ὅσον ὁ νομοθέτης δὲν παρεμβαίνει νὰ λύσῃ τὸ ζήτημα. Ὅρα τὸ παρὸν Σύστημα

1170 δίσ. ΕΕΝΟΝ ΔΙΚΑΙΟΝ.—Ὡςπερ ἡ γαλλικὴ νομοθεσία οὕτω καὶ οἱ ξένοι νόμοι ἐν γένει δὲν ἐνησχολήθησαν περὶ τοῦ ζητήματος τοῦ ποσοῦ τῆς κατατάξεως τῶν μετ' ἀμοιβῶν ὁμολογιῶν. Ἐν τούτοις τὸ ζήτημα ἐλύθη ρητῶς ὑπὸ τοῦ βελγικοῦ νόμου τῆς 18 Μαΐου 1873. Τὸ ἄρθρον 69 τοῦ νόμου τούτου ὀρίζει : « Αἱ ὁμολογίαι γίνονται δεκταὶ εἰς τὸ παθητικὸν μόνον δι' ὀλικὸν ποσὸν ἴσον πρὸς τὸ κεφάλαιον, ὅπερ θὰ ἀπηρτίζετο, ἀναγομένων εἰς τὴν ἐνεστῶσαν ἀξίαν των, ἐπὶ τόκῳ 5 τοῖς $\frac{0}{100}$, τῶν μὴ ληξιπροθέσμων ἔτι ἐτησίων δόσεων τόκου καὶ χρεωλυσίου. Ἐκάστη ὁμολογία γίνεται δεκτὴ διὰ ποσὸν ἴσον πρὸς τὸ πηλίκον τοῦ κεφαλαίου τούτου, διαιρουμένου διὰ τοῦ ἀριθμοῦ τῶν μὴ ἀπεσβεσμένων ἀκόμῃ ὁμολογιῶν (1) ».

1171. Καὶ ἐκ τῆς θέσεως εἰς ἣν περιέρχονται οἱ ὁμολογιούχοι, ὅταν ἡ ἐταιρεία ἐκδίδῃ λαχειοφόρους ὁμολογίας, γεννῶνται δυσκολίαι. Αἱ δυσκολίαι αὗται σπανίως παρουσιάζονται· διότι κατὰ τὴν κοινῇ παραδεδεγμένην θεωρίαν ἡ ἔκδοσις λαχειοφόρων ὁμολογιῶν ἀπαιτεῖ ἀδειαν διδομένην διὰ νόμου, σπανιώτατα δὲ παρέχει ὁ νομοθέτης τοιαύτας ἀδείας (2).

Ὑποτιθεμένου δὲ ὅτι ἐξεδόθησαν λαχειοφόροι ὁμολογίαι τῇ ἀπαιτούμενῃ ἀδείᾳ, ποῖον δέον νὰ εἶναι τὸ ποσὸν τῆς κατατάξεως ἑκάστης ἐξ αὐτῶν ;

Ἡ εἰδικὴ δυσκολία προέρχεται ἐκ τοῦ ὅτι δὲν εἶναι ἐκ τῶν προτέρων γνωστοὶ οἱ κερδίζοντες τὰ λαχεῖα, διότι οἱ λαχνοὶ οὗτοι θέλουσι λάχει εἰς ὠρισμένον ἀριθμὸν ὁμολογιούχων, ὧν αἱ ὁμολογίαι ὠρίσθησαν, διὰ τῶν κλιμακῆδόν τεταγμένων καθ' ὅλην τὴν ἐξοφλητικὴν περίοδον κληρώσεων.

Ἵνα καθίστανται γνωστοὶ οἱ κερδίζοντες τὰ λαχεῖα, ὑπεστηρίχθη νὰ γίνωνται ἀμέσως πᾶσαι αἱ μέλλουσαι κληρώσεις, ἐπερχομένης

κλπ. τόμ. Β' ἀριθ. 582, τὴν διάταξιν τὴν τῶν περιεχομένων ἐν τῷ περὶ ἐταιρειῶν νομοσχεδίῳ τῷ ψηφισθέντι ὑπὸ τῆς Γερουσίας τῇ 29 Νοεμβρίου 1884.

(1) Guillery, Traité des sociétés II, ἀριθ. 828 μέχρι 831· Namour, II, ἀριθ. 1168 μέχρι 1178.

(2) Ὅρα τὸ παρὸν Σύστημα κλπ. τόμ. Β'. ἀριθ. 570 μέχρι 576.

πτωχεύσεως ἢ δικαστικῆς ἐκκαθαρίσεως. Κατὰ τὸ σύστημα τοῦτο αἱ κερδίζουσαι ὁμολογίαι θέλουσιν ἐμφανισθῇ διὰ τὸ ποσὸν τῶν λαχνῶν των.

1172. Δὲν πρέπει δὲ νὰ συγχέωμεν πρὸς τὴν μέχρι τοῦδε προβλεπομένην περίπτωσιν, καθ' ἣν, κατὰ τὴν κανονικὴν λειτουργίαν τῆς χρεωλυσίας, ὑπολείπονται ἀκόμη κληρώσεις ἐνὸς ἢ πλειόνων ἐτῶν κατὰ τὸν χρόνον τῆς ἐκδόσεως τῆς περὶ πτωχεύσεως ἢ δικαστικῆς ἐκκαθαρίσεως ἀποφάσεως, τὴν περίπτωσιν, καθ' ἣν ὑπάρχουσι καθυστερούμεναι κληρώσεις. Ἐν τῇ τελευταίᾳ ταύτῃ περιπτώσει πρέπει νὰ ἐνεργηθῶσιν αἱ κληρώσεις αὗται, ὅπως δυνηθῶσιν οἱ εὐνοηθέντες ὑπὸ τῆς τύχης ὁμολογιῶχοι νὰ ἐμφανισθῶσιν ἐν τῇ πτωχεύσει διὰ τὸ ὀνομαστικὸν κεφάλαιον ἢ διὰ τὴν ἀκεραίαν ἀξίαν τῶν λαχνῶν, καθόσον δικαιοῦνται εἰς ἀμοιβὰς ἢ εἰς λαχνούς (1).

1173. Ὅταν κατὰ τὸν χρόνον τῆς κηρύξεως τῆς πτωχεύσεως ἢ τῆς διατάξεως τῆς δικαστικῆς ἐκκαθαρίσεως τῆς ἐταιρείας, ὑπάρχουσιν ὁμολογιῶχοι μὴ καταβαλόντες ἀκόμη ὀλόκληρον τὸ ἰσότιμον τῶν ὁμολογιῶν των, αἱ μὴ ληξιπρόθεσμοι δόσεις δὲν γίνονται ἀπαιτηταί. Διότι οἱ ὁμολογιῶχοι δὲν εὐρίσκονται ἐν πτωχεύσει ἢ ἐν δικαστικῇ ἐκκαθάρισει. Εἶναι ὀφειλέται: τῆς ἐταιρείας, ἡ δὲ πτώχευσις ἢ δικαστικὴ ἐκκαθάρισις καθιστᾷ ἀπαιτητὰ τὰ χρέη, οὐχὶ τὰς ὑπὸ προθεσμίαν ἀπαιτήσεις τοῦ πτωχεύσαντος (ἀριθ. 264).

1174. Ἐκαστος ὁμοιοῦχος ὀφείλει ἄρα γε νὰ καταβάλῃ ἀκέραιον τὸ ποσὸν ὃπερ ὀφείλει ἀκόμη ἐξ ἐκάστης ἐκ τῶν ὁμολογιῶν του, ἐπιφυλασσόμενος νὰ λάβῃ ἐν τῇ ὁμάδι μέρος, ἢ μήπως δύναται, ἀντιτάσσων τὸν συμψηφισμόν μέχρι τοῦ ὀριζομένου ποσοῦ, νὰ ἐμφανισθῇ ὡς πιστωτῆς τοῦ ὑπερβάλλοντος; Ὡς ἐκ τῆς πρώτης λύσεως θὰ ἠδύναντο νὰ ὑποστῶσι μεγάλην ζημίαν οἱ ὁμολογιῶχοι· τὸναντίον ἡ δευτέρα λύσις θὰ ἦτο εἰς αὐτοὺς προδήλως μᾶλλον συμφέρουσα. Αἱ γενικαὶ ἀρχαὶ περὶ τῶν ἀποτελεσμάτων τῆς ἀποφάσεως τῆς κηρυττούσης τὴν πτώχευσιν ἢ τὴν δικαστικὴν ἐκκαθάρισιν, αἵτινες δὲν ἐπιτρέπουσι τὸν συμψηφισμόν ἔνεκα χρεῶν ἀπαιτητῶν γενομένων ὡς ἐκ τῆς ἀποφάσεως ταύτης, ἄγουσιν ἀναγκαστικῶς εἰς τὴν παραδοχὴν τῆς πρώτης λύσεως.

(1) Ἐφ. τῆς Douli, 24 Ἰανουαρίου 1873, D. 1874. 2. 203.

Οὕτω ὁ ὁμολογιούχος ὁ πληρώσας 200 φράγκα ἐπὶ 450 δέον νὰ καταβάλλῃ εἰς τὴν πτώχευσιν τὰ ὑπολειπόμενα 250 φράγκα, ἐπιφυλασσόμενος νὰ ἐμφανισθῇ διὰ τὸ ἰσότιμον τῆς ὁμολογίας του, συμφώνως πρὸς τὴν ἀνωτέρω δεκτὴν γενομένην ἀρχὴν (ἀριθ. 1179).

1175. Καθ' ὃν χρόνον ἐξεδόθη ἡ περὶ τῆς πτωχεύσεως ἢ τῆς δικαστικῆς ἐκκαθαρίσεως ἀπόφασις, ἐνδέχεται νὰ μὴ ἔχῃσι καταβάλλει οἱ ἑταῖροι ἀκομὴ ἀκέραιον τὸ ἰσότιμον τῶν καταθέσεων των. Ἐννοεῖται οἷκοθεν, ὅτι αἱ ἐνεργητέαι καταβολαὶ καθίστανται ἀπαιτηταὶ ὥς πρὸς τοὺς προσωπικῶς ἐνεχομένους εἰς τὰ ἑταιρικὰ χρεῖα ἑταίρους διὰ τὸν ἀπλούστατον λόγον, ὅτι εἶναι ἐν πτωχεύσει ἢ ὑπὸ δικαστικὴν ἐκκαθάρισιν μετὰ τῆς ἑταιρείας (ἄρθρ. 444, ἐμπ. κώδικος, ἄρθρ. 8 τοῦ νόμου τῆς 4 Μαρτίου 1889).

Ἄλλ' οἱ μέτοχοι ἢ οἱ ἐτερόρρυθμοι ἑταῖροι ὑποχρεῦνται ἄρα γε ἐπίσης νὰ ἐνεργήσωσιν ἀμέσως τὰς καταβολὰς των, καίτοι ἔχουσι χορηγηθῇ εἰς αὐτοὺς προθεσμίαι πρὸς τοῦτο ; Ἡ νομολογία κηρύσσεται ὑπὲρ τοῦ ἀμέσως ἀπαιτητοῦ τῶν καταβολῶν ⁽¹⁾. Φέρεται δὲ ὑπὲρ τῆς γνώμης ταύτης τὸ ὅτι τὸ ἀπαιτητὸν τῶν ὑπὸ προθεσμίαν χρεῶν εἶναι ἀποτέλεσμα τῆς πτωχεύσεως ἢ τῆς δικαστικῆς ἐκκαθαρίσεως. Ἐπειτα προσθέτει, ὅτι, ἐὰν ἀφεθῶσιν οἱ μέτοχοι ἢ ἐτερόρρυθμοι ἑταῖροι νὰ ἀπολαύσωσι τῶν χορηγηθεισῶν αὐτοῖς προθεσμιῶν, θέλουσι περιπλκῇ καὶ ἐπιβραδυνθῇ πολὺ αἱ ἐργασίαι τῆς πτωχεύσεως ἢ τῆς δικαστικῆς ἐκκαθαρίσεως.

Τὸ ἀπαιτητὸν τῶν καταθέσεων νομίζομεν ὅτι πρέπει νὰ ἀποκρουσθῇ ⁽²⁾. Τὸ ἄρθρον 444 τοῦ ἐμπορικοῦ κώδικος καὶ τὸ ἄρθρον

(1) Ἐφ. τῶν Παρισίων 8 Φεβρουαρίου 1884. S. 1884. 2. 117, Journal du Palais 1884. 1. 619. Ἐμποροδικεῖον τοῦ Σηκουάνα, 15 Ἰανουαρίου 1884 καὶ 13 Ἰανουαρίου 1885, Journal des faillites 1884, σελ. 158, 1885, σελ. 463. Ἐφ. τῶν Παρισίων, 11 Ἰουνίου 1886. S. 1887. 2, 34, Journal du Palais 1887. 1. 216. Ἀχυρ. 20 Ὀκτωβρίου 1886, 26 Μαΐου 1886. S. 1887. 1. 49. Journal du Palais 1887. 1. 113. D. 1887. 1. 383. S. 1887. 1. 49. Ἀχυρ. 25 Ὀκτωβρίου 1897. S. καὶ Journal du Palais 1898. 1. 177.

Ἡ βελγικὴ νομολογία εἶναι ἀντίθετος. Ὅρα τὴν ἐπομένην σημειώσιν.

(2) Boistel, ἀριθ. 933. Thaller, Revue critique de législation et de ju-

8 τοῦ νόμου τῆς 4 Μαρτίου 1889, ἅτινα θεσπίζουσι τὸ ἀπαιτητὸν τῶν μὴ ληξιπροθέσμων χρεῶν, εἶναι διατάξεις αὐστηροῦ δικαίου αἵτινες δὲν δύνανται νὰ ἐπεκταθῶσι διὰ λόγους πρακτικῆς χρησιμότητος εἰς περιπτώσεις ἃς βεβαίως οὐδόλως στοχάζονται. Κατὰ τὰς διατάξεις ταύτας τὰ παθητικὰ χρέη τοῦ ἐν πτωχεύσει ἢ ὑπὸ δικαστικὴν ἐκκαθάρισιν ὀφειλέτου αὐτὰ μόνον καθίστανται ἀπαιτητά. Ἀλλ' ὀφειλέτης ἐν πτωχεύσει ἢ ὑπὸ δικαστικὴν ἐκκαθάρισιν εἶναι ἢ ἐταιρεία καὶ ὅχι οἱ μέτοχοι ἢ οἱ ἑτερόρρυθμοι ἐταῖροι. Αὗτοί εἶναι ὀφειλέται τῶν εἰσφορῶν των πρὸς τὴν ἐταιρείαν, ἢ δὲ πτωχευσις ἢ ἡ δικαστικὴ ἐκκαθάρισις δὲν καθιστᾷ ἀπαιτητὰς τὰς ἀπαιτήσεις τοῦ παύσαντος τὰς πληρωμὰς του (ἀριθ. 264). Πρβλ. ἀριθ. 1173.

Ἐξ ἀφορμῆς τοῦ δικαιώματος τῶν συνδίκων τοῦ ν' ἀπαιτῶσι τὰς ὑπὸ τῶν μετόχων ἢ τῶν ἑτερορρύθμων ἐταίρων ἐνεργητέας συμπληρωτικὰς καταθέσεις, ὅταν αὗται εἶναι ἀπαιτηταί, παρουσιάζονται ἄλλαι δυσκολίαι αἵτινες ἐξετάζονται κατωτέρω. Ὅρα ἀριθ. 1186.

Ε. — Περὶ τῶν ἐν τῇ πτωχεύσει καὶ τῇ δικαστικῇ ἐκκαθαρίσει ἐταιρείας παραγινόμενων ἀρχῶν καὶ προσώπων.

1176. Αἱ ἀρχαὶ καὶ τὰ πρόσωπα τὰ παραγινόμενα ἐν τῇ πτωχεύσει ἢ ἐν τῇ δικαστικῇ ἐκκαθαρίσει ἐταιρείας εἶναι ἐν γένει τὰ αὐτὰ ἅπερ καὶ προκειμένου περὶ πτωχεύσεως ἢ δικαστικῆς ἐκκαθαρίσεως ἀτόμου. Ἐχομεν λοιπὸν ἓνα σύνδικον ἢ δικαστικὸν ἐκκαθαριστήν, ἓνα εἰσηγητήν, τὸ ἐμποροδικεῖον, τοὺς πιστωτὰς τοῦ πτωχεύσαντος· δυνατὸν δὲ νὰ ὑπάρχωσι καὶ ἐλεγκταί· τέλος ἡ

risprudence, 1885, σελ. 295. Wahl, σημείωσις ἐν τῷ Recueil de Sirey καὶ τοῦ Journal du Palais, 1898. 1. 177.

Ὑπὲρ τῆς γνώμης ταύτης κηρύσσεται ἡ βελγικὴ νομολογία. Ἐφ. τῶν Βρυξελλῶν, 27 Ἰουνίου 1888, S. καὶ Journal du Palais, 1898. 1. 177 (ἐν ὑποσημειώσει). Ὅρα ἐπίσης Namur, Le Code de commerce belge revisé, III, ἀριθ. 1676.—Ὅρα ὡς πρὸς τὴν Γερμανίαν, Kohler, ἐνθα ἄνωτ. σελ. 121 καὶ ἐπόμε.

εταιρεία κληῖται ἐνίοτε, καὶ ἐπὶ πτωχεύσεως ἀκόμη, παρὰ τὴν ἀπαλλοτριώσιν ἀπὸ τῆς διαχειρίσεως τῆς περιουσίας, νὰ δράσῃ ὡς φυσικὸν πρόσωπον. Ὑπάρχουσιν ὁμῶς εἰδικὰ ζητήματα πρὸς λύσιν καθόσον ἀφορᾷ εἴτε τὰ καθήκοντα τῶν συνδίκων, εἴτε τὰ πρόσωπα ἅτινα εἰδικῶς ἀποστολὴν ἔχουσι ν' ἀντιπροσωπεύωσι τὴν ἐταιρείαν ὡς πρὸς τὰς πράξεις ἐν αἷς ὁ ὀφειλέτης ὀφείλει προσωπικῶς νὰ παρέμβῃ, ὅταν εἶναι ἄτομον, ἀδιαφόρως ἂν ἡ ἐταιρεία ὑφίσταται ἀκόμη ἢ τοῦναντίον διελύθη ἢ ἡκυρώθη.

1177. *Περὶ τῶν συνδίκων.* — Τὸ ἐμποροδικεῖον δύναται νὰ διορίσῃ ἓνα μόνον σύνδικον ἢ ἓνα μόνον ἐκκαθαριστὴν, καὶ ὅταν ἀκόμη, προκειμένου περὶ ὁμορρύθμου ἢ ἑτερορρύθμου ἐταιρείας, ὑπάρχῃ πτώχευσις ἢ δικαστικὴ ἐκκαθάρισις καὶ τῆς ἐταιρείας καὶ τῶν μελῶν τῆς ὁμορρύθμου ἐταιρείας ἢ τῶν ὁμορρύθμων μελῶν τῆς ἑτερορρύθμου ἐταιρείας (ἀριθ. 1147).

Δύναται δὲ νὰ γίνῃ διορισμὸς συνδίκου τε καὶ δικαστικοῦ ἐκκαθαριστοῦ. Τοῦτο συμβαίνει, ὅταν ἡ ἐταιρεία κηρύσσεται εἰς κατὰστασιν πτωχεύσεως, εἰς δὲ ἡ πλείονες ἐταῖροι ἐπιτυχῶς τοῦ εὐεργέτημα τῆς δικαστικῆς ἐκκαθαρίσεως, ἢ εἰς τὴν ἀντίστροφον περίστασιν. Διὰφορα πρόσωπα δύνανται προδήλως νὰ διορισθῶσι πρὸς ἐκπλήρωσιν τῶν διακεκριμένων τούτων καθηκόντων· ἀλλ' ἀπλούστερον εἶναι νὰ ἀνατεθῶσιν εἰς τὸ αὐτὸ πρόσωπον τὰ καθήκοντα τοῦ τε συνδίκου καὶ τοῦ δικαστικοῦ ἐκκαθαριστοῦ.

Καθόσον ἀφορᾷ τοὺς ἐταίρους, ἡ ἐξουσία τοῦ συνδίκου ἢ τοῦ δικαστικοῦ ἐκκαθαριστοῦ διέπεται ὑπὸ τῶν ἀνωτέρω ἐκτεθέντων γενικῶν κανόνων (Ὅρα ἀριθ. 423 καὶ ἐπόμε.). Παρουσιάζονται ὁμῶς εἰς λύσιν εἰδικὰ ζητήματα καθόσον διορίζονται οὗτοι διὰ τὴν πτώχευσιν ἢ τὴν δικαστικὴν ἐκκαθάρισιν τῆς ἐταιρείας.

1178. Ὁ σύνδικος ἐταιρείας διατελοῦσης ἐν πτωχεύσει ἀντιπροσωπεύει τὴν τε ἐταιρείαν καὶ τοὺς πιστωτὰς τῆς ομάδος, ὥσπερ ὁ σύνδικος τῆς πτωχεύσεως ἀτόμου ἀντιπροσωπεύει τὸν πτωχέυσαντα καὶ τοὺς τούτου πιστωτὰς. Ἡ ἀντιπροσωπεία αὕτη εἶναι, ὥσπερ ἐπὶ πτωχεύσεως ἐμπορίου, ἀποκλειστικὴ κατὰ τοῦτο, ὅτι οἱ μέτοχοι ἢ οἱ πιστωταὶ δὲν δύνανται νὰ ἐνεργήσωσιν ὡς ἀντικαταστάται τοῦ συνδίκου. Τὸ μόνον ὅπερ δύνανται νὰ πράξωσιν, ἂν εἶναι δυσηρεστημένοι ἐκ τοῦ συνδίκου, εἶναι νὰ ὑποβάλωσι τὰ παρόντα τῶν εἰς τὸν εἰσηγητὴν καὶ νὰ προκαλέσωσιν οὕτω, ἐν

ανάγκη, τὴν παῦσιν τοῦ ἀμελεῦς συνδίκου (ἄρθρ. 466 καὶ 467 ἐμπ. κώδικος).

Ἐκ τούτου ὁμοῦ δὲν κωλύονται βεβαίως οἱ πιστωταὶ ἀπὸ τοῦ νὰ ἐπιδιώξωσι τὰ ἀτομικὰ των δικαιώματα, τῶν ὁποίων τὴν ἐνάσκησιν δὲν ἀναστέλλει ἡ πτώχευσις, ὡς οὐδὲ οἱ μέτοχοι ἀπὸ τοῦ νὰ ἐνασκῶσι τὰς ἀγωγὰς τὰς ἀνηκούσας εἰς ἕκαστον ἐξ αὐτῶν (ἀτομικαὶ ἀγωγαί) καὶ ὅχι εἰς τὴν ἐταιρείαν (ἐταιρικαὶ ἀγωγαί). Ἡ δυσκολία ἔγκειται μόνον ἐν τῇ διακρίσει μεταξὺ τῶν δύο τούτων κατηγοριῶν ἀγωγῶν.

1179. Ἐνεκα τῆς ἀναστολῆς τοῦ δικαιώματος ἀτομικῆς καταδιώξεως οἱ πιστωταὶ τῆς ἐταιρείας δὲν δύνανται κατ' ἀρχὴν νὰ ἐγείρωσιν ἀγωγὴν κατ' αὐτῆς, μηδὲ νὰ θέσωσιν εἰς ἐφαρμογὴν ἐκτελεστικὰ μέσα ἐπὶ τῆς περιουσίας αὐτῆς ⁽¹⁾. ἐπίσης δὲν δύνανται νὰ ἐνασκήσωσιν ἕκαστος τὰ δικαιώματα τῆς ἐταιρείας κατὰ τρίτων δυνάμει τοῦ ἄρθρου 1166 ἀστ. κώδικος (ἀριθ. 227).

1180. Πολλὰς καὶ σπουδαίας ἐφαρμογὰς τῶν ἀρχῶν τούτων δυνάμεθα νὰ ποιήσωμεν, ἰδίᾳ ἐπὶ ἐταιρειῶν κατὰ μετοχάς. Δὲν εἶναι δὲ πᾶσαι ἀπηλλοτριμέναι δυσκολιῶν.

Αἱ ἐφαρμογαὶ αὗται ἀφορῶσιν ἰδίᾳ τὰς ἀγωγὰς περὶ καταβολῆς τῶν εἰσφορῶν κατὰ τῶν μὴ ἡλευθερωμένων μετόχων ἢ ἐτερορρυθμῶν ἐταίρων τῆς ἐτερορρυθμοῦ ἐταιρείας, τὰς ἀγωγὰς περὶ ἀποδόσεως τῶν εἰκονικῶν μερισμάτων, τὰς ἀγωγὰς περὶ ἀκυρότητος τῆς ἐταιρείας ἔνεκα μὴ δημοσιεύσεως ἢ μὴ τηρήσεως τῶν ὑπὸ τοῦ νόμου τῆς 24 Ἰουλίου 1867 διατασσομένων πρὸς σύστασιν τῶν ἐταιρειῶν ὄρων, τὰς ἀγωγὰς περὶ εὐθύνης εἴτε τῶν μετόχων εἴτε τῶν πιστωτῶν κατὰ τῶν διοικητῶν ἢ τῶν διαχειριστῶν ὡς καὶ κατὰ τῶν ἐλεγκτῶν ἢ τοῦ ἐλεγκτικοῦ συμβουλίου (*les commissaires ἢ le conseil de surveillance*).

1181. Ὁ σύνδικος αὐτὸς μόνος ἔχει τὸ δικαίωμα τῆς ἐνασκήσεως τῶν ἀγωγῶν περὶ καταβολῆς καὶ περὶ ἀποδόσεως τῶν εἰκονικῶν μερισμάτων. Αἱ ἀγωγαὶ αὗται εἶναι ἐταιρικαί, τοὔτέστιν ἀνήκουσιν εἰς τὴν ἐταιρείαν· ἐπιδιώκεται δι' αὐτῶν ἡ συμπλήρωσις

(1) Ἀχυρ. 25 Μαΐου 1891, *Journal des faillites* 1891, σελ. 385. — Πρβλ. Ἀχυρ. 23 Ἰουλίου 1889, *Journal des faillites* 1889, σελ. 457.

ἡ ὁ σχηματισμὸς τοῦ ἐνεργητικοῦ τῆς ἐταιρείας. Ὁ σύνδικος μόνος δύναται νὰ ἐνασκήσῃ τὰς ἀγωγὰς τοῦ πτωχεύσαντος ἕνεκα τῆς ἀπαλλοτριώσεως τούτου ἀπὸ τῆς διαχειρίσεως τῆς περιουσίας του.

1182. Καθόσον ἀφορᾷ τὰς περὶ ἀκυρότητος ἀγωγὰς, ὑποστηρίζεται ὅτι ὁ σύνδικος ἔχει μόνος τὸ δικαίωμα τῆς ἐνασκήσεως αὐτῶν, διὰ τὸν ἀπλούστατον λόγον, ὅτι ἐνδιαφέρουσιν αὐταὶ τὴν ἐταιρείαν καὶ τὴν ὁμάδα τῶν πιστωτῶν. Καθ' ἡμᾶς ἡ θεωρία αὕτη εἶναι ἀποκρουστέα, πρέπει δὲ νὰ ἀποκρουσθῇ εἰς ἕκαστον μέτοχον καὶ εἰς ἕκαστον πιστωτὴν τὸ δικαίωμα νὰ ἐνάγῃ περὶ ἀκυρότητος τῆς ἐταιρείας. Τὸ δικαίωμα τοῦτο ἀνήκει, πρὸ πάσης πτωχεύσεως τῆς ἐταιρείας, εἰς ἕκαστον ἐξ αὐτῶν, οὐδεμίαν δὲ ἀρχὴν τοῦ δικαίου δύναται τις νὰ ἐπικαλεσθῇ, ὅπως συγκεντρώσῃ εἰς τὰς χεῖρας τοῦ συνδίκου τὰ ἀτομικὰ δικαιώματα τῶν διαφόρων τούτων πρυσώπων.

1183. Ὁ σύνδικος μόνος αὐτὸς δύναται νὰ ἐνασκήσῃ τὰς περὶ εὐθύνης ἀγωγὰς τὰς ἀνηκούσας εἰς τὴν ἐταιρείαν κατὰ τῶν διοικητῶν καὶ τῶν διαχειριστῶν. Γνωστὸν ὅμως, ὅτι ἡ νομολογία παραδέχεται, ὅτι ἡ ἐταιρική ἀγωγή περὶ εὐθύνης δύναται νὰ ἐνασκηθῇ ὑπὸ ἐκάστου τῶν μετόχων ἀτομικῶς ἐν τῷ μέτρῳ τοῦ ἀτομικοῦ συμφέροντός του, ἂν μὴ ἐνασκῇ αὐτὴν ἡ ἐταιρεία, ἀρκεῖ νὰ μὴ ἔχῃ παραιτηθῇ τῆς ἀγωγῆς ταύτης, συμβιβάζόμενος ἢ ἐγκρίνας τοὺς λογαριασμοὺς τῆς διοικήσεως.

Τὸ ἀτομικὸν τοῦτο δικαίωμα τῶν μετόχων εἶναι λίαν ἀμφισβητήσιμον, τὸ δ' ἐφ' ἡμῖν δὲν ἀπεδέχθημεν αὐτό (1). Ἀναγνωρίζομένου ὅμως, ὅτι ὑπάρχει ἐκτὸς τῆς περιπτώσεως τῆς πτωχεύσεως τῆς ἐταιρείας, πρέπει ἄρα γε νὰ παραδεχθῶμεν, ὅτι διασώζεται καὶ ὅταν ἀκόμη ἡ ἐταιρεία κηρύσσεται εἰς κατάστασιν πτωχεύσεως ἢ τίθεται ὑπὸ δικαστικὴν ἐκκαθάρισιν ; Δεκτὸν ἐγένετο, ὅτι τὸ ἀτομικὸν δικαίωμα τῶν πιστωτῶν ἐκλείπει συνεπείᾳ τῆς ἀναστολῆς τοῦ δικαιώματος ἀτομικῆς καταδιώξεως (2). Δύσκολον ἐξ ἐναντίας θεωροῦμεν νὰ μὴ παραδεχθῶμεν διασωζόμενον ὑπὲρ τῶν μετόχων τὸ ἀτομικὸν δικαίωμα, ὅπερ ἀναγνωρίζεται εἰς αὐτοὺς κατ' ἀρχήν, παρὰ τὴν πτώχευσιν τῆς ἐταιρείας. Τὸ δικαίωμα

(1) Ὅρα τὸ παρὸν Σύστημα κλπ. τόμ. Β'. ἀριθ. 827 καὶ ἐπομ.

(2) Πρὸβλ. Ἀκυρ. 11 Νοεμβρίου 1885, Journal des faillites 1886, σελ. 5.

ἀτομικῆς καταδιώξεως ἀναστέλλεται μὲν βεβαίως, ἀλλὰ τὸ ἀποτέλεσμα τοῦτο παράγεται διὰ τὰς κατὰ τοῦ πτωχεύσαντος ὑπαρχούσας ἀγωγάς, οὐχὶ διὰ τὰς ἀγωγάς τὰς ἀνηκούσας εἰς τρίτους κατὰ τρίτων (1).

1184. Ὡς πρὸς τὰς ἀτομικὰς ἀγωγὰς τῶν μετόχων περὶ εὐθύνης ἐννοεῖται οἴκοθεν, ὅτι ὁ σύνδικος δὲν ἔχει τὸ δικαίωμα τῆς ἐνασκήσεως αὐτῶν. Καὶ ἐν πρώτοις αἱ ἀγωγαὶ αὗται δὲν εἶναι ἀγωγαὶ τοῦ πτωχεύσαντος, τουτέστι τῆς ἐταιρείας, ἐξ οὗ δὲν ἐπιτρέπεται νὰ ἐπικαλεσθῶμεν τὴν ἀρχὴν τῆς ἀπὸ τῆς διαχειρίσεως τῆς περιουσίας ἀπαλλοτριώσεως. Ἐπειτα δὲ αἱ ἀγωγαὶ αὗται ὑφίστανται κατὰ τρίτων, οὐχὶ κατὰ τῆς ἐν πτωχεύσει διατελούσης ἐταιρείας, ἐξ οὗ κωλύεται τις νὰ ἐπικαλεσθῇ τὴν ἀναστολὴν τοῦ δικαιώματος τῆς ἀτομικῆς καταδιώξεως.

1185. Ἀλλὰ τί πρέπει νὰ ἀποφανθῶμεν ὡς πρὸς τὰς περὶ εὐθύνης ἀγωγὰς τῶν πιστωτῶν τῆς ἐταιρείας; Εἶναι ἀληθές, ὅτι οἱ τελευταῖοι οὗτοι δὲν δύνανται νὰ ἐνασκήσωσι τὴν ἐταιρικὴν ἀγωγὴν περὶ εὐθύνης τὴν ἀνατεθεῖσαν ἀποκλειστικῶς εἰς τὸν σύνδικον· οἱ πιστωταὶ τοῦ πτωχεύσαντος δὲν ἔχουσι τὸ δικαίωμα τῆς ἐνασκήσεως τῆς πλαγίας ἀγωγῆς τοῦ ἄρθρου 1160 ἀστ. κώδικος. Ἀλλ' ὡς ἐξ ἑαυτῶν δύνανται ἄρᾳ γε οἱ πιστωταὶ νὰ ἐνασκήσωσιν ἀτομικῶς τὰς περὶ εὐθύνης ἀγωγὰς τὰς γεννηθείσας ἀπ' εὐθείας ὑπὲρ αὐτῶν; Γενικῶς κρίνεται, ὅτι αἱ ἀγωγαὶ αὗται δὲν δύνανται νὰ ἐνασκηθῶσιν εἰμὴ ὑπὸ τοῦ συνδίκου τοῦ ἀντιπροσωπεύοντος, ὡς λέγουσι, τοὺς πιστωτάς. Ἡ λύσις αὕτη ἔχει ἀληθῶς τὸ μέγα πρακτικὸν πλεονέκτημα τῆς ἀποφυγῆς τῶν πολλαπλῶν καὶ τῶν διακεκριμένων ἀγωγῶν, ἐπὶ τῶν ὁποίων δύνανται νὰ ἐκδοθῶσιν ἀποφάσεις ἀντίθετοι. Δὲν δύναται ὁμοῦς νὰ δικαιολογηθῇ ἐκ τῶν ἀρχῶν τοῦ δικαίου. Ὁ σύνδικος ἀντιπροσωπεύει τοὺς πιστωτάς ἐν ταῖς ἀγωγαῖς ὅς οὗτοι ἐνασκούσι ὡς ἐκ τῆς ἐν πτωχεύσει ἐταιρείας. Ἀλλ' ἡ

(1) Ἐφ. τῶν Παρισίων (τμῆμα 1ον), 30 Ἰουνίου 1889. Journal des faillites 1883, σελ. 477. Ἐφ. τῶν Παρισίων (τμῆμα 1ον) 6 Μαΐου 1885, Journal des faillites, 1886, σελ. 7.

(2) Ἀκυρ. 21 Δεκεμβρίου 1875. S. 1879. 97. Journal du Palais, 1879, 241.

ἀντιπροσώπευσις αὕτη ὑφίσταται μόνον ὡς πρὸς τὰς ἀγωγὰς ὅς οἱ πιστῶται ἔχουσιν ὡς ἐξ ἐκυτῶν καὶ κατὰ τρίτων ἀκόμῃ. Αὐτὸς δὲ ἀκριβῶς εἶναι ὁ χαρακτήρ τῶν περὶ εὐθύνης ἀγωγῶν τῶν πιστῶτων κατὰ τῶν διοικητῶν ἀνωνύμου ἐταιρείας (1).

Αὐτοὶ οὗτοι οἱ δικαιολογητικοὶ λόγοι ἐφ' ὧν στηρίζομεν τὴν λύσιν ταύτην ἄγουσιν ἡμᾶς ἀναγκαίως εἰς τὸ νὰ μὴ ἐφαρμόσωμεν αὐτὴν εἰς τὰς περὶ εὐθύνης ἀγωγὰς τῶν πιστῶτων ἐταιρείας ἐτερορρύθμου κατὰ τοῦ διαχειριστοῦ. Διότι, ἀκριβῶς ἐπειδὴ ὁ τελευταῖος οὗτος εἶναι ἐν πτωχεύσει ἢ ἐν δικαστικῇ ἐκκαθαρίσει μετὰ τῆς ἐταιρείας, αἱ περὶ εὐθύνης ἀγωγαὶ κατὰ τοῦ διαχειριστοῦ εἶναι ἀγωγαὶ τῶν πιστῶτων τῆς πτωχεύσεως κατὰ τοῦ πτωχεύσαντος, αἱ ἀγωγαὶ δὲ αὗται δὲν δύνανται νὰ ἐνασκηθῶσιν ἔνεκα τῆς ἀναστολῆς τοῦ δικαιώματος ἀτομικῆς καταδιώξεως.

1186. Εἰδικὰ ζητήματα ἡγέρθησαν ἐν σχέσει πρὸς τὴν ἀγωγὴν τοῦ συνδίκου περὶ καταβολῆς τῶν μὴ ἡλευθερωμένων μετοχῶν ἢ μεριδίων ἐνοχῆς.

α. Δύναται ὁ σύνδικος νὰ ζητήσῃ παρὰ τῶν μετόχων ἢ τῶν ἐτερορρύθμων ἐταίρων τὰς συμπληρωτικὰς καταβολὰς, χωρὶς νὰ ὑποχρεοῦται ν' ἀποδείξῃ, ὅτι ἔχει ἀνάγκην τῶν καταβλητέων ποσῶν, ὅπως πληρώσῃ τὰ ἐταιρικὰ χρέη ;

β. Ὅφειλει ὁ σύνδικος νὰ ζητήσῃ παρ' ἐκάστου μετόχου ἢ ἐτερορρύθμου ἐταίρου τὸ αὐτὸ ποσόν, ἢ τοὐναντίον δικαιοῦται νὰ ζητήσῃ παρ' ἐκάστου διάφερα ποσά ;

α. Ὡς πρὸς τὸ πρῶτον ζήτημα ὑπεστηρίχθη, ὅτι ὁ σύνδικος δὲν δύναται νὰ ζητήσῃ τὰς καταβολὰς εἰ μὴ ἐν ᾧ μέτρῳ εἶναι τοῦτο ἀναγκαῖον πρὸς πληρωμὴν τῶν ἐταιρικῶν χρεῶν, καὶ ὅτι αὐτὸς ὀφείλει ν' ἀποδείξῃ, ὅτι αἱ καταβολαὶ ὅς ζητεῖ ἀνταποκρίνονται εἰς τὴν ἀνάγκην ταύτην (2). Οἱ μέτοχοι ἢ οἱ ἐτερορρυθμοὶ ἐταῖροι, λέγουσι, δὲν ὑποχρεοῦνται νὰ ἐνεργῶσι καταβολὰς εἰ μὴ πρὸς τὸν σκοπὸν τῆς κινήσεως τῶν ἐταιρικῶν ἐργασιῶν ἢ πρὸς πληρωμὴν

(1) Ὅρα σύμφωνον πρὸς τὴν ἡμετέραν γνώμην Labbé σημειώσιν ὑπὸ τὴν ἀπόφασιν τῆς 24 Δεκεμβρίου 1875 τὴν μνημονευομένην ἐν τῇ προηγουμένῃ σημειώσει.

(2) Ὅρα Labbé, σημειώσιν ἐν τῷ Recueil de Sirey, 1881, καὶ ἐν τῷ Journal du Palais, 1881.

τῶν χρεῶν τῆς ἐταιρείας. Αἱ καταβολαὶ δὲν δύνανται πλέον ν' ἀπαιτηθῶσι χάριν τοῦ πρώτου σκοποῦ τῆς ἐταιρείας διατελοῦσης ἐν πτωχεύσει· μόνον χάριν τοῦ δευτέρου σκοποῦ δύνανται νὰ ζητηθῶσιν. Ἐν γένει δὲ ἐπεκράτησεν ἡ ἐναντία γνώμη⁽¹⁾. Δεκτὸν τυγχάνει, ὅτι ὁ σύνδικος δύναται ν' ἀπαιτήσῃ τὰς συμπληρωτικὰς καταβολάς, χωρὶς νὰ δικαιολογήσῃ πρότερον τὴν ἀπαίτησιν ταύτην. Ὅταν ἡ ἐταιρεία εἶναι *in bonis*, οἱ μέτοχοι καὶ οἱ ἑτερόρρυθμοι ἐταῖροι ὑποχρεοῦνται νὰ καταβάλωσι τὰς εἰσφοράς των μέχρι τελείας ἐλευθερώσεως (ἄρθρ. 1845 ἀστ. κώδ.). Οὐδὲν ὑπάρχει τὸ ἐνδεικνῦον, ὅτι ἡ πτώχευσις ἢ ἡ δικαστικὴ ἐκκαθάρισις ἐπιφέρει οἷαν δὴποτε τροποποιήσιν τῆς ὑποχρεώσεως ταύτης. Ἐννοεῖται ὁμοῦς οἷκοθεν, ὅτι ὁ σύνδικος ὀφείλει ν' ἀποδώσῃ εἰς τοὺς μετόχους καὶ εἰς τοὺς ἑτερορρυθμοὺς ἐταίρους τὰ ποσὰ ἅτινα ἐζήτησε παρ' αὐτῶν καὶ τῶν ὁποίων δὲν ἔχει ἀνάγκην πρὸς πληρωμὴν τῶν ἐταιρικῶν χρεῶν⁽²⁾.

Ἀκριβῶς δὲ ἔνεκα τῆς ὑποχρεώσεως ταύτης τῶν ἀποδόσεων πρὸς τοὺς μετόχους καὶ τοὺς ἑτερορρυθμοὺς ἐταίρους δὲν δύναται ὁ

(1) Ἀκυρ. 26 Μαΐου 1886, S. 1887. 1. 49· Journal du Palais, 1887. 1. 113. D. 1887. 1. 383· Ἀκυρ. 11 Ἰουνίου 1886, S. 1887. 2. 34. S. 1887. 1. 216· Ἀκυρ. 20 Ὀκτωβρίου 1886, S. 1887. 1. 49· Journal du Palais, 1887. 1. 113.

(2) **ΕΝΟΝ ΔΙΚΑΙΟΝ.**—Οἱ ἐμπορικοὶ κώδικες τῆς Ἰταλίας, τῆς Ρουμανίας, τῆς Ἰσπανίας καὶ τῆς Πορτογαλίας ἐνησχολήθησαν περὶ τοῦ ζητήματος τούτου. Τὰ ἄρθρα 852 τοῦ ἰταλικοῦ κώδικος καὶ 872 τοῦ ρουμανικοῦ ὁρίζουσιν, ὅτι ὁ ἐπιμελητὴς (*cugateur*) ὁ ἀντιστοιχῶν πρὸς τὸν σύνδικον τῆς πτωχεύσεως τοῦ γαλλικοῦ ἐμπορικοῦ κώδικος δύναται νὰ ἐξουσιοδοτηθῇ νὰ ζητήσῃ παρὰ τῶν μετόχων καὶ τῶν ἑτερορρυθμῶν τὸ ὑπόλοιπον τῶν καταβολῶν των μέχρι τοῦ μέτρου τῶν ὑπὸ τοῦ δικαστηρίου ἀνεγνωρισμένων ἀναγκῶν. Κατὰ τὸ ἄρθρον 925 τοῦ ἰσπανικοῦ κώδικος ὁ διοικητὴς τῆς πτωχεύσεως δύναται νὰ ζητήσῃ παρὰ τῶν μετόχων καὶ τῶν ἑτερορρυθμῶν ἐταίρων τὰ ἀναγκαιοῦντα χρηματικὰ ποσὰ. Τὸ ἄρθρον 748 τοῦ πορτογαλικοῦ κώδικος φαίνεται καθιεροῦν λύσιν ὅλως διάφορον, διατάσσον ὅτι, εἰ κατὰ τὴν στιγμὴν τῆς κηρύξεως τῆς πτωχεύσεως οἱ ἐπὶ περιωρισμένῃ εὐθύνῃ ἐταῖροι δὲν κατέβαλον ὅ,τι ὑπεχρεοῦντο νὰ καταβάλωσιν, ὁ διοικητὴς τῆς ὁμάδος ὀφείλει νὰ ἐξαναγκάσῃ αὐτοὺς νὰ συμπληρώσωσι τὰς καταβολὰς των.

σύνδικος νὰ ἐκχωρήσῃ εἰς τρίτους τὸ δικαίωμα νὰ ζητῶσι τὰς καταβολὰς εἰ μὴ μέχρι τοῦ ποσοῦ τῶν ἐταιρικῶν χρεῶν ⁽¹⁾.

6. Ἡ ἰσότης ἣτις δέον νὰ κρατῇ μεταξὺ τῶν μετόχων, κωλύει, εἶπον, ἀναγκαίως τὸ νὰ ζητῇ ὁ σύνδικος παρὰ τινων ἐξ αὐτῶν πλείονα ἢ παρ' ἄλλων ⁽²⁾. Ἀλλ' αὕτῃ ἡ λεγομένη ἀρχὴ τῆς ἰσότητος οὐδαμοῦ εἶναι ἀναγεγραμμένη. Ὁ σύνδικος δυνατὸν νὰ ἔχῃ συμφέρον νὰ ἐνεργήσῃ κατὰ προτίμησιν κατὰ ὀρισμένων μετόχων ἢ ἐτερορρυθμῶν ἐταίρων, ὡς γινώσκων, ὅτι οὗτοι εἶναι μᾶλλον φερέγγυοι. Οὐδὲν φαίνεται τὸ δυνάμενον νὰ κωλύσῃ αὐτὸν νὰ πράξῃ τοῦτο ⁽³⁾. Τὸ ἀληθὲς εἶναι ὅτι οἱ μέτοχοι ἢ οἱ ἐτερορρυθμοὶ ἐταῖροι οἱ πληρώσαντες πλείονα τῶς ἄλλων ἔχουσιν ἀναγωγὴν κατὰ τῶν τελευταίων τούτων, ὅπως ἐπιμερισθῇ τὸ βάρος τῶν ἐταιρικῶν χρεῶν ⁽⁴⁾.

1187. Αἱ ἐκτεθεῖσαι λύσεις ὡς πρὸς τοὺς ἐτερορρυθμοὺς ἐταίρους καὶ τοὺς μετόχους δὲν δύνανται νὰ ἐπεκταθῶσιν ἀπολύτως ἐπὶ τοὺς ὁμορρυθμοὺς ἐταίρους καὶ τοὺς ὁμορρυθμοὺς ἐταίρους ἐτερορρυθμοὶ ἐταιρείας. Οἱ τελευταῖοι οὗτοι, προσωπικῶς ἐνεχόμενοι εἰς τὰ ἐταιρικὰ χρέη, δὲν ἔχουσι μόνον τὴν ὑποχρέωσιν νὰ καταβάλωσι τὸ ἰσότιμον τῶν εἰσφορῶν των. Ὡς πρὸς ταύτας δύναται ὁ σύνδικος νὰ καταδιώξῃ αὐτοὺς χωρὶς νὰ ὑποχρεοῦται εἰς εἰδικὴν τινα ἀποδείξιν. Ἀλλ' ἂν θέλῃ νὰ ζητήσῃ παρ' αὐτῶν τι ἐπὶ πλέον, αὐτὸς ὀφείλει ν' ἀποδείξῃ, ὅτι ὑπάρχουσιν ἐταιρικὰ χρέη, ἅνευ τῶν ὁποίων οἱ ἐταῖροι θὰ ᾔσαν ἐλεύθεροι πάσης ὑποχρεώσεως μετὰ τὴν καταβολὴν τῶν εἰσφορῶν των. Ρητέον δ' ὅτι ὁ σύνδικος, καθόσον ἀπαιτεῖ ποσὰ ὑπερβαίνοντα τὰς εἰσφορὰς τῶν ἐταίρων, ἐνεργεῖ ὡς ἀντιπρόσωπος τῶν πιστωτῶν τῆς ἐταιρείας καὶ ὅχι αὐτῆς τῆς ἐταιρείας.

Ἀλλὰ δὲν εἶναι τοῦτο μόνον. Ἡ ἀλληλεγγύη ἣτις βαρύνει τοὺς περὶ ὧν πρόκειται ἐταίρους, καθιστᾷ βέβαιον τὸ δικαίωμα τοῦ συνδίκου τοῦ νὰ καταδιώξῃ ἓνα ἐξ αὐτῶν διὰ τὸ ὅλον τῶν ἐται-

(1) Ἐμποροδικεῖον τοῦ Σηκουάνα, 9 Ἰουλίου 1897.

(2) Ἐφ. τῶν Παρισίων, 7 Αὐγούστου 1884, Journal des faillites 1884, σελ. 521.

(3-4) Ὅρα τὰς ἀποφάσεις τὰς μνημονευομένας ἐν τῇ σημειώσει 1 τῆς σελίδος 506.

ρικῶν χρεῶν, ἐπιφυλαττομένου τοῦ δικιῶματος τῆς ἀναγωγῆς του κατὰ τῶν συνεταίρων του.

1188. *Περὶ τῶν πιστωτῶν. Περὶ τῶν ομάδων.* — Ἐπὶ πτωχεύσεως ἢ δικαστικῆς ἐκκαθαρίσεως ἀνωνύμου ἐταιρείας μία μόνη ὑπάρχει ὁμάς, ἡ ὁμάς τῶν πιστωτῶν τῆς ἐταιρείας. Δὲν ἔχει ὁμῶς οὕτω τὸ πρᾶγμα ἐπὶ πτωχεύσεως ἢ δικαστικῆς ἐκκαθαρίσεως ὁμορρύθμου ἢ ἑτερορρύθμου ἐταιρείας. Οἱ ὁμόρρυθμοι ἐταῖροι ἑκατέρας τῶν ἐταιρειῶν τούτων διατελοῦσι καὶ αὐτοὶ εἰς πτώχευσιν ἢ ὑπὸ δικαστικὴν ἐκκαθάρισιν. Ὑπάρχουσι πιστωταὶ τῆς ἐταιρείας οἵτινες ἔχουσιν ὡς ὀφειλέτας μετὰ τῆς ἐταιρείας τοὺς προσωπικῶς εἰς τὰ ἐταιρικὰ χρέη ἐνεχομένους ἐταίρους. Ὑπάρχουσιν ἐξ ἄλλου προσωπικοὶ πιστωταὶ τῶν ἐταίρων τούτων μὴ ἔχοντες ὡς ὀφειλέτιδαι τὴν ἐταιρείαν ⁽¹⁾. Αἱ δύο αὗται κατηγορίαι πιστωτῶν ἀποτελοῦσι δύο διακεκριμένας ομάδας· ἔχομεν : 1ον τὴν ὁμάδα τῶν ἐταιρικῶν πιστωτῶν· 2ον τὸσας διακεκριμένας ομάδας πιστωτῶν, ὅσους ἐταίρους προσωπικῶς ἐνεχομένους. Ἐν τῇ πρώτῃ περιλαμβάνονται μόνον οἱ πιστωταὶ τῆς ἐταιρείας. Ἡ ὁμάς ἐκάστου τῶν προσωπικῶς ἐνεχομένων πιστωτῶν ἀποτελεῖται τοῦναντίον ἐκ τε τῶν προσωπικῶν καὶ ἐκ τῶν ἐταιρικῶν πιστωτῶν, οἵτινες δυνάμει τοῦ ἀρθρου 22 τοῦ ἐμπ. κώδικος δικαιοῦνται νὰ στραφῶσι προσωπικῶς κατὰ τῶν ἐταίρων.

1189. Ἡ διάκρισις αὕτη μεταξὺ τῆς ὁμάδος τῶν ἐταιρικῶν πιστωτῶν καὶ τῶν ομάδων τῶν πιστωτῶν τῶν ἐταίρων κέκτηται μεγάλην πρακτικὴν σπουδαιότητα καθόσον ἀφορᾷ τὴν σύλλησιν τῶν συνελεύσεων τῶν πιστωτῶν καὶ τὸν καθορισμὸν τῶν πιστωτῶν τῶν δικαιουμένων νὰ μετάρχωσι τῶν ἐργασιῶν τῶν πτωχεύσεων ἢ τῶν δικαστικῶν ἐκκαθαρίσεων.

Προκειμένου περὶ ὁμορρύθμων ἢ ἑτερορρύθμων ἐταιρειῶν ἢ συνέλευσις τῶν ἐταιρικῶν πιστωτῶν συγκροτεῖται ἐκ τῶν πιστωτῶν τῆς ἐταιρείας, ἀποκλειομένων τῶν προσωπικῶν πιστωτῶν τῶν προσωπικῶς ἐνεχομένων ἐταίρων, ἐνῶ ὡς πρὸς ἕκαστον ἐταῖρον, ἡ συνέ-

(1) Οὕτω ἡ γυνὴ ὁμορρύθμου ἐταίρου ἢ δεκτὴ γενομένη εἰς τὸ παθητικὸν τῆς πτωχεύσεως τοῦ ἑαυτῆς συζύγου δὲν δύναται νὰ λάβῃ μέρος εἰς τὴν διανομὴν τοῦ ἐνεργητικοῦ τῆς ἐταιρείας. Ἐφ. τῆς Caen, 3 Μαΐου 1893, Journal des faillites 1894, σελ. 14.

λευσις περιλαμβάνει τοὺς προσωπικοὺς πιστωτὰς τοῦ περὶ οὗ πρόκειται ἑταίρου καὶ τοὺς ἑταιρικοὺς πιστωτάς.

Οἱ ἑταιρικοὶ πιστωταὶ ἔχουσι βεβαίως τὸ δικαίωμα νὰ μετέχωσι τῶν ἐργασιῶν τῆς τε πτωχεύσεως τῆς ἑταιρείας καὶ τῶν πτωχεύσεων ἑκάστου ἑταίρου, ἀλλ' οἱ προσωπικοὶ πιστωταὶ τοῦ ἑταίρου μόνον εἰς τὰς ἐργασίας τῆς πτωχεύσεως τῶν ἑαυτῶν ἑταίρων δύνανται νὰ παρεμβῶσιν, οὐδὲν ἔχουσι νὰ ἐπιτελέσωσιν οὔτε ἐν τῇ πτωχεύσει τῆς ἑταιρείας, οὔτε ἐν ταῖς πτωχεύσεσι τῶν ἄλλων ἑταίρων.

Ἐκ τούτου ἀπορρέουσιν ἰδίαι αἱ ἐπόμεναι συνέπειαι :

α'. Ὄταν, ἐνεργουμένης τῆς ἐξελέγξεως τῶν ἀπαιτήσεων, πιστωτὴς τις τῆς ἑταιρείας ἐμφανίζεται, ὅπως ἐξελεγχθῇ ἡ ἀπαίτησίς του, πάντες οἱ ἑταιρικοὶ πιστωταὶ καὶ οἱ προσωπικοὶ πιστωταὶ τῶν διαφόρων ἑταίρων δύνανται νὰ παρίστανται εἰς τὴν ἐξελέγξιν καὶ νὰ ἐπιφέρωσι τὰς ἀντιρρήσεις των (ἄρθρ. 494). Τούναντίον, ἐὰν προσωπικὸς πιστωτὴς ἑταίρου ὑποβάλλῃ εἰς ἐξελέγξιν τὴν ἀπαίτησίν του, τὸ ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 494 τοῦ ἐμπορικοῦ κώδικος καθιερούμενον δικαίωμα ἀνήκει μόνον εἰς τοὺς προσωπικοὺς πιστωτὰς τοῦ ἑταίρου τούτου καὶ εἰς τοὺς ἑταιρικοὺς πιστωτάς, ἀποκλειομένων τῶν προσωπικῶν πιστωτῶν τῶν ἄλλων ἑταίρων.

β'. Προκειμένης τῆς ψηφοφορίας τοῦ ἀπλοῦ ἢ τοῦ ἐπὶ τῇ ἐγκυκλίῳ τοῦ ἐνεργητικοῦ συμβιβασμοῦ, ἡ διπλῇ πλειονοψηφία, ἡ κατ' ἀριθμὸν καὶ κατὰ ποσά, ἡ ἀπαιτούμενη ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 507 τοῦ ἐμπ. κώδικος καὶ τοῦ ἄρθρου 15 τοῦ νόμου τῆς 4 Μαρτίου 1889, ὑπολογίζεται, λαμβανομένων ὑπ' ὄψει τῶν ἑταιρικῶν πιστωτῶν καὶ τοῦ ποσοῦ τῶν ἀπαιτήσεων αὐτῶν ἢ τῶν τε προσωπικῶν πιστωτῶν ἑκάστου ἑταίρου καὶ τῶν ἑταιρικῶν πιστωτῶν καὶ τοῦ ποσοῦ τῶν ἀπαιτήσεων αὐτῶν, καθόσον πρόκειται περὶ τοῦ συμβιβασμοῦ τῆς ἑταιρείας ἢ τοῦ συμβιβασμοῦ ἑταίρου τινός. Ὅρα ἀριθ. 1212.

γ'. Παρομοίως, ἵνα ληφθῇ ἀπόφασις ἂν δεόν νὰ ἐξακολουθήσῃ ἡ ἐκμετάλλευσις τοῦ ἑταιρικοῦ ἐνεργητικοῦ μετὰ ἑνώσιν, μόνον οἱ ἑταιρικοὶ πιστωταὶ καλοῦνται νὰ διασκεφθῶσι, καὶ μόνον δὲ ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ ἀριθμοῦ τῶν πιστωτῶν τούτων καὶ τοῦ ποσοῦ τῶν ἀπαιτήσεων αὐτῶν θέλει κριθῇ, ἂν ἐπετεύχῃ ἡ διπλῇ πλειονοψηφία τῶν τριῶν τετάρτων ἢ ἀπαιτούμενη ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 532

τοῦ ἐμπ. κώδικος. Τὸυναντίον ἵνα ἀποφασισθῇ ἡ ἐξακολούθησις ἢ μὴ τῆς ἐκμεταλλεύσεως τοῦ ἐνεργητικοῦ ἐκάστου ἐταίρου, δέον νὰ κληθῶσιν οἱ τε πιστωταὶ τῆς ἐταιρείας καὶ οἱ προσωπικοὶ πιστωταὶ τοῦ ἐταίρου τούτου.

1190. Οἱ πιστωταὶ τῆς ἐταιρείας πληρόνονται ἐκ τῆς ἐταιρικῆς περιουσίας, ἀποκλείοντες τοὺς προσωπικοὺς πιστωτὰς τῶν ἐταίρων ⁽¹⁾, ἐνῶ ἐπὶ τῆς περιουσίας ἐκάστου τῶν προσωπικῶς ἐνεχομένων εἰς τὰ ἐταιρικὰ χρεὴ ἐταίρων συντρέχουσιν οἱ ἐταιρικοὶ πιστωταὶ καὶ οἱ προσωπικοὶ πιστωταὶ τοῦ ἐταίρου τούτου. Καὶ ἐν πρώτοις ἡ προσωπικότης τῆς ἐταιρείας γεννᾷ ἰδίᾳ τὴν συνέπειαν ταύτην, ὅτι ἡ ἐταιρεία εἶναι ὀφειλέτις τῶν ἐταιρικῶν πιστωτῶν, δὲν ἐνέχεται ὁμῶς πρὸς τοὺς προσωπικοὺς πιστωτὰς τῶν ἐταίρων. Ἐπειτα δέ, ἐν ἐλλείψει προνομίᾳ καθιερουμένου διὰ νομικῆς δικτάξεως ὑπὲρ τῶν προσωπικῶν πιστωτῶν τῶν ἐταίρων ἐπὶ τῶν τούτων περιουσιῶν, δὲν βλέπομεν πῶς εἶναι δυνατὸν νὰ διαφύγῳσιν ἐπὶ τῶν περιουσιῶν τούτων τὴν συνδρομὴν τῶν ἐταιρικῶν πιστωτῶν ⁽²⁾.

Τὸ ἀποκλειστικὸν δικαίωμα τῶν ἐταιρικῶν πιστωτῶν εἶναι τεθεσπισμένον καὶ ὑπὸ τῶν ξένων ἀκόμη νόμων οἵτινες δὲν ἀναγνωρίζουσι τὴν προσωπικότητα τῶν ὁμορρύθμων ἐταιρειῶν. Ἀλλ' ἐκ τῶν νόμων τούτων οἱ μὲν παραδέχονται δικαίωμα προτιμήσεως τῶν προσωπικῶν πιστωτῶν τῶν ἐταίρων ἐπὶ τῶν τούτων περιουσιῶν ⁽³⁾, ἐνῶ ἄλλοι παραδέχονται τὴν συνδρομὴν τῶν δύο τούτων κατηγοριῶν πιστωτῶν ⁽⁴⁾.

(1) Ἐμπορικὸς κώδιξ τῆς Ἰταλίας, ἄρθρ. 859, τῆς Ρουμανίας ἄρθρ. 870 Ὁ ἰσπανικὸς ἐμπορικὸς κώδιξ (ἄρθρ. 927) ποιεῖται διάκρισιν μεταξὺ τῶν ἰδιαιτέρων πιστωτῶν τῶν ἐταίρων, καθόσον εἶναι οὗτοι προγενέστεροι ἢ μεταγενέστεροι τῆς συστάσεως τῆς ἐταιρείας· χορηγεῖ οὗτος εἰς τοὺς πρώτους καὶ ἀποποιεῖται εἰς τοὺς δευτέρους τὸ δικαίωμα τοῦ νὰ πληρωθῶσιν ἐκ τῆς περιουσίας τῆς ἐταιρείας μετὰ τῶν ἐταιρικῶν πιστωτῶν.

(2) Ὅρα τὸ παρὸν Σύστημα κλπ. τόμ. Β'. ἀριθ. 109 καὶ 110.

(3-4) Ὅρα ἀγγλικὸν νόμον τοῦ 1883, ἄρθρ. 40 § 3.

Ὁ ἐλβετικὸς κώδιξ περὶ ἐνοχῶν ἀναγνωρίζει ρητῶς τὸ ἀποκλειστικὸν δικαίωμα τῶν πιστωτῶν τῆς ἐταιρείας ἐπὶ τῆς ἐταιρικῆς περιουσίας (ἄρθρ. 566), παραδέχεται ὁμῶς τὴν συνδρομὴν τῶν ἐταιρικῶν πιστωτῶν ἐπὶ τῆς

1191. *Περὶ τῆς ἀντιπροσωπεύσεως τῆς ἐταιρείας.*—Πρὸ τῆς κηρύξεως τῆς πτωχεύσεως ἢ τῆς δικαστικῆς ἐκκαθαρίσεως ἡ ἐταιρεία εἶχε νομίμους ἀντιπροσώπους, διοικητὰς ἢ διαχειριστάς· πρὸς δὲ τούτοις ἐταιρεία κατὰ μετοχὰς οὕτα εἶχε γενικὴν συνέλευσιν μετόχων, ἑτερόρρυθμος δὲ κατὰ μετοχὰς καὶ ἐλεγκτικὸν συμβούλιον. Τί ἀπογίνονται τὰ διάφορα ταῦτα ὄργανα ; Διασώζονται ἄρα γε καίπερ ἐπελθούσης τῆς πτωχεύσεως ἢ τῆς δικαστικῆς ἐκκαθαρίσεως ;

Πρὸ τῆς λύσεως τοῦ ζητήματος τούτου πρέπει νὰ παρατηρήσωμεν, ὅτι οὐσιῶδες τυγχάνει νὰ ἔχῃ ἡ ἐταιρεία νομίμους ἀντιπροσώπους.

Καὶ ἐν πρώτοις τὸ ἄτομον τὸ κηρυσσόμενον εἰς κατάστασιν πτωχεύσεως, παρὰ τὴν ἀπαλλοτριώσιν αὐτοῦ ἀπὸ τῆς διαχειρίσεως τῆς περιουσίας του, ἔχει ὠρισμένον κύκλον ἐνεργείας· ἔχει δικαιώματα ὑπ' αὐτοῦ ἐξισκούμενα (ἄρθρ. 480). (Ὅρα ἄρθρα 450, 466, 467, 471, 479, 494, 505, 506, 537, 541). Πτωχευσάσης ἐταιρείας, ὁ κύκλος οὗτος τῆς ἐνεργείας διασώζεται, τὰ δικαιώματα ταῦτα δέον νὰ ἐνασκηθῶσι. Τίς θέλει ἐνασκήσει αὐτά ;

Ἐπειτα ἐν τῇ δικαστικῇ ἐκκαθαρίσει ὁ ὀφειλέτης καλεῖται κατ' ἀρχὴν, ἀκριβῶς ἐπειδὴ δὲν ἀπαλλοτριούται τῆς διαχειρίσεως τῆς περιουσίας του, νὰ ἐνεργῇ αὐτός, ὑποχρεούμενος μόνον νὰ ἔχῃ τὴν σύμπραξιν τοῦ δικαστικοῦ ἐκκαθαριστοῦ καὶ νὰ λαμβάνῃ διαφόρους ἀδείας ἀναλόγως τῆς φύσεως τῶν ἐπιχειρητέων πράξεων (ἀριθ. 1051 καὶ ἐπομ.). Ἀνάγκη παρίσταται νὰ ὀρισθῇ τίς ἐκπληροῖ τὸ ἔργον τοῦ ἐν δικαστικῇ ἐκκαθαρίσει ὀφειλέτου, προκειμένου περὶ ἐταιρείας. Ὁ νόμος τῆς 4 Μαρτίου δὲν ἔθιξε τὸ ζήτημα τοῦτα εἰμὴ ὡς πρὸς τὴν περίπτωσιν τῆς διαλύσεως τῆς ἐταιρείας.

περιουσίας τῶν ἐταίρων μετὰ τῶν προσωπικῶν πιστωτῶν τῶν ἐτρίων (ἄρθρ. 568).

Ἡ γερμανικὴ νομοθεσία διήνυσε πολλὰς φάσεις. Ὁ ἐμπορικὸς κώδιξ τοῦ 1861 (ἄρθρ. 122) ἐπεφύλαττεν εἰς τοὺς νόμους ἐκάστου τῶν κρατῶν τῆς Γερμανίας τὴν ἐξουσίαν τοῦ νὰ καθιερώσῃ δικαίωμα χωρισμοῦ ὑπὲρ τῶν προσωπικῶν πιστωτῶν τῶν ἐταίρων ἐπὶ τῶν προσωπικῶν περιουσιῶν τούτων. Ὁ περὶ πτωχεύσεως νόμος τοῦ 1877 δὲν παρὰδέχεται ὑπὲρ τῶν προσωπικῶν πιστωτῶν τὸ δικαίωμα τοῦτο, ὅπερ οὕτω περιῆλθεν εἰς κατάργησιν κατ' ὅλην τὴν Γερμανίαν. Ὅρα Kohler, Das Konkursrechts, σελ. 79.

Πρέπει δὲ νὰ ἐξετάσωμεν τὸ ζήτημα διακεκριμένως ὡς πρὸς τὴν περίπτωσιν τῆς πτωχεύσεως καὶ ὡς πρὸς τὴν τῆς δικαστικῆς ἐκκαθαρίσεως.

1192. Ἐπειδὴ ἡ πτώχευσις τῆς ἐταιρείας δὲν ἐπάγεται τὴν διάλυσιν αὐτῆς (ἀριθ. 1165), δὲν δυνάμεθα νὰ εἰπώμεν, ὅτι ἡ ἐξουσία τῶν διαχειριστῶν ἢ τῶν διοικητῶν ἔπαυσε ἐκ μόνου τοῦ λόγου, ὅτι διελύθη ἡ ἐταιρεία. Ἀλλ' ἡ πτώχευσις τοῦ ἐντολέως εἶναι αἰτία παύσεως τῆς ἐντολῆς (ἀριθ. 180). Προσθετέον εἰς ταῦτα, ὅτι, ὅταν ὁ διαχειριστὴς εἶναι ὁμόρρυθμος ἢ ἑτερόρρυθμος ἐταῖρος, ἡ ἐξουσία αὐτοῦ δέον νὰ λαμβάνη πέρας καὶ ἐκ δευτέρου τινὸς λόγου. Διατελεῖ αὐτὸς οὗτος εἰς κατὰστασιν πτωχεύσεως (ἀριθ. 1146)· ἡ πτώχευσις τοῦ ἐντολοδόχου ἐπιφέρει τὴν παύσιν τῆς ἐντολῆς ὡς καὶ ἡ τοῦ ἐντολέως (ἀριθ. 180). Δὲν βλέπομεν δὲ διὰ τίνα λόγον νὰ παρεκκλίνωμεν ἐνταῦθα ἀπὸ τῶν γενικῶν τούτων κανόνων.

Ἐν τούτοις πολλοὶ συγγραφεῖς ⁽¹⁾ ὑπεστήριξαν, ὅτι, παρὰ τὴν πτώχευσιν τῆς ἐταιρείας, ἡ ἐξουσία τῶν διοικητῶν παραμένει. Στηρίζονται δὲ οὗτοι ἐν γένει πρὸ πάντων ἐπὶ τοῦ ὅτι ὑπάρχουσιν ἐνταῦθα σχεδὸν ἀναγκαστοὶ ἐντολοδόχοι, διὰ τὸν ἀπλούστατον λόγον, ὅτι ἡ ἐταιρεία οὐδεμίαν δύναται νὰ ἐνεργήσῃ πρᾶξιν ἂν μὴ ἀντιπροσωπεύηται.

Ὁ λόγος οὗτος δὲν φαίνεται ποσῶς ἀκαταμάχητος. Εἶναι βέβαιον, ὅτι ἡ ἐταιρεία, διαφύρως πρὸς τὸ ἄτομον, δὲν δύναται νὰ ἐνεργήσῃ ἄφ' ἑαυτῆς· ἔχει ἀνάγκην ἀντιπροσώπων. Ἀλλὰ διατὶ οἱ ἀντιπρόσωποι οὗτοι νὰ εἶναι ἀναποδράστως οἱ διοικηταὶ ἢ οἱ διαχειρισταί, οἵτινες ἀντιπροσωπεύουσι τὴν ἐταιρείαν πρὸ τῆς κηρύξεως τῆς πτωχεύσεως; Οὐδένα βλέπομεν τούτου λόγον.

Ἐὰν ἡ ἐν πτωχεύσει ἐταιρεία δὲν ἀντιπροσωπεύεται πλέον διὰ τῶν διοικητῶν ἢ τῶν διαχειριστῶν τῆς, τῶν ὁποίων ἡ ἐξουσία ἔπαυσε, πρέπει προδήλως νὰ δοθῶσιν εἰς αὐτὴν νέοι ἀντιπρόσωποι.

(1) Pic, ἔνθα ἄνωτ. σελ. 78. Duvivier, ἔνθα ἄνωτ., σελ. 189.

Συμφωνοῦσι πρὸς τὴν γνώμην ταύτην ὁ ἰταλικὸς ἐμπορικὸς κώδιξ, ἄρθρ. 849, ὁ ρουμανικὸς ἄρθρ. 869, ὁ ἰσπανικὸς ἄρθρ. 929, ὁ ἀργεντινὸς ἄρθρ. 1605.

Ὅρα ὡς πρὸς τὴν Γερμανίαν, Kohler, Das Konkursrlht σελ. 314 μέχρι 316.

Δέν δύνανται οὔτοι νά ἐκλεχθῶσιν εἰμή ὑπό τῆς γενικῆς συνελεύσεως τῶν μετόχων, ἥτις ἐν ταῖς κατὰ μετοχάς ἐταίρειαις εἶναι ἡ κυρίαρχος ἀρχή, ἡ ὑπό τῶν ἐταίρων ἐν ταῖς λοιπαῖς ἐταίρειαις. Ρητέον δ' ὅτι οἱ νέοι οὔτοι ἀντιπρόσωποι δύνανται νά εἶναι αὐτοὶ οἱ πρό τῆς πτωχεύσεως διοικηταὶ ἢ διαχειρισταί. Δυνατὸν δὲ νά συμφέρῃ νά ἐκλεχθῶσιν αὐτοί· διότι κατὰ φυσικὸν λόγον γινώσκουσι καλῶς τὰς ἐταιρικὰς ὑποθέσεις, ἐὰν δὲ βραδύτερον ἡ ἐταιρεία ἐπιτύχῃ ἀπλοῦν συμβιβασμόν, δύνανται νά εἶναι χρήσιμον νά πχραμείνῃ ἡ ἀντιπροσώπευσις τῆς ἐταιρείας ἀδιακόπως ἀνατεθειμένη εἰς τὰ αὐτὰ πρόσωπα. Ἄλλ' ἐξ ἄλλου εὐνόητον τυγχάνει νά μὴ ἔχωσι πλέον οἱ ἐταῖροι ἐμπιστοσύνην εἰς διαχειριστὰς ἢ διοικητάς, οἵτινες διὰ τῶν σφαλμάτων αὐτῶν συνετέλεσαν εἰς τὴν κακὴν κατάστασιν τῶν ἐταιρικῶν ὑποθέσεων. Ἡ τελευταία αὕτη σκέψις δικαιολογεῖ πρακτικῶς τὴν παῦσιν τῆς ἐξουσίας τῶν διαχειριστῶν καὶ τῶν διοικητῶν, τὴν ὁποίαν, ἄλλως, καὶ αἱ γενικαὶ ἀρχαὶ τοῦ δικαίου φαίνονται ἐπιβάλλουσai.

Ἀποκρουστέα λοιπὸν τυγχάνει ἡ γνώμη καθ' ἣν πρέπει νά διορίζονται ἐκκαθαρισταὶ ὅπως ἀντιπροσωπεύωσι τὴν ἐν πτωχεύσει ἐταιρίαν (1). Ἡ ὑπαρξίς ἐκκαθαριστῶν, ἐκτὸς τῆς περιπτώσεως δικαστικῆς ἐκκαθαρίσεως, στηριζομένη ἐπὶ τοῦ νόμου τῆς 4 Μαρτίου 1889 ὑποθέτει ἐταιρίαν διαλελυμένην ἢ ἡκυρωμένην.

Ἐν ταῖς περιπτώσεσι ταύταις ἡ ἐταιρεία κατὰ φυσικὸν λόγον ἀντιπροσωπεύεται ἐν τῇ διαδικασίᾳ τῆς πτωχεύσεως ὑπὸ τοῦ ἐκκαθαριστοῦ τοῦ διοριζομένου συμφώνως πρὸς τὰς συνήθεις ἀρχάς, εἴτε πρὸ τῆς κηρύξεως τῆς πτωχεύσεως, ἐὰν ἡ διάλυσις προηγήθῃ αὐτῆς, εἴτε μετὰ τὴν ἀπόφασιν τὴν κηρύξασαν τὴν πτώχευσιν (2).

Ἐννοεῖται ὁμως οἰκοθεν, ὅτι ἡ κήρυξις τῆς πτωχεύσεως, ἐπερχομένη μετὰ τὴν διάλυσιν τῆς ἐταιρείας καὶ τὸν διορισμόν τῶν ἐκκαθαριστῶν, συνεπάγεται σημαντικὰς τροποποιήσεις εἰς τὰ τούτων καθήκοντα. Δέν πρόκειται πλέον νά προβῶσιν οὔτοι εἰς τὴν ἐκκαθάρισιν· τὸν τεῦθεν ἄρχεται ἡ ἀποστολὴ τοῦ συνδίκου, ἐὰν ὑπάρχῃ ἔνωσις

(1) Καταδικάζομεν οὕτω γνώμην, ἣν οὐκ ὀρθῶς εἰχομεν παραδεχθῆ. Ὁρα *Précis de Droit commercial*, II, ἀριθ. 3114.

(2) Πρβλ., Ἐμποροδικεῖον τοῦ Σηκουάνα, 26 Αὐγούστου 1896, *le Droit* 13 Σεπτεμβρίου 1896.

ἡ συμβιβασμὸς ἐπὶ ἐγκταλείψει. Καθόσον ἀφορᾷ τοὺς ἐκκαθαριστάς, οὗτοι τὸ ὄνομα μόνον ἔχουσι πλέον τῶν ἐκκαθαριστῶν. Ἀντιπροσωπεύουσι τὴν ἐν πτωχεύσει ἐταιρείαν εἰς τὰς περιπτώσεις, καθ' ἃς ἄτομον διατελοῦν ἐν πτωχεύσει θὰ εἶχε νὰ ἐνεργήσῃ τι. Οὕτω τοῦ ἐκκαθαριστοῦ ἔργον εἶναι νὰ ὑποβάλῃ προτάσεις περὶ συμβιβασμοῦ, αὐτὸς δέον νὰ εἶναι παρὼν κατὰ τὴν λογοδοσίαν τῶν συνδίκων μετὰ τὴν παῦσιν τῆς ἐνώσεως (ἀριθ. 537, ἐμπ. κώδ.) ⁽¹⁾.

1193. Ἡ κήρυξις τῆς δικαστικῆς ἐκκαθαρίσεως τοῦ ἐντολέως ἡ τοῦ ἐντολοδόχου ἐπιφέρει ἐπὶ τῆς ἐντολῆς τὸ αὐτὸ ἀποτέλεσμα ὅπερ καὶ ἡ κήρυξις τῆς πτωχεύσεως (ἀριθ. 180), ἡ ἐξουσία τῶν διοικητῶν ἡ τῶν διαχειριστῶν ἐταιρείας ἐν δικαστικῇ ἐκκαθάρισει παύει, ἀνάγκη δὲ νὰ ἐκλέξωσιν οἱ ἐταῖροι νέους ἀντιπροσώπους τῆς ἐταιρείας,

Ἐπὶ δικαστικῆς ἐκκαθαρίσεως ἐταιρείας διαλελυμένης ἡ ἡκυρωμένης ὁ ἐκκαθαριστὴς ὁ διορισθεὶς ὑπὸ τῶν ἐταίρων ἡ ὑπὸ τῆς δικαστικῆς ἀρχῆς συνυπάρχει μετὰ τοῦ δικαστικοῦ ἐκκαθαριστοῦ τοῦ διοριζομένου δυνάμει τοῦ νόμου τῆς 4 Μαρτίου 1889. Ἐκαστος ἔχει τὰ ἰδιαιτέρα καθήκοντά του. Ὁ ἐκκαθαριστὴς ὁ διοριζόμενος εἰς τὴν διαλελυμένην ἡ ἡκυρωμένην ἐταιρείαν ἀνεξαρτήτως τῆς κηρύξεως τῆς δικαστικῆς ἐκκαθαρίσεως ἀντιπροσωπεύει τὴν ἐταιρείαν ἐν πάσαις ταῖς ἐργασίαις καὶ ἐν πάσαις ταῖς πράξεσιν ἐν αἷς ὀφειλέτης ὑπὸ δικαστικὴν ἐκκαθάρισιν διατελῶν παρεμβαίνει προσωπικῶς. Ὁ δικαστικὸς ἐκκαθαριστὴς παρέχει τὴν σύμπραξίν του· διότι δὲν πρέπει νὰ λησμονῶμεν, ὅτι κατ' ἀρχὴν ὁ ἐκκαθαριστὴς δὲν κέκληται νὰ ἐκκαθάρσῃ, παρὰ τὸ ὄνομά του, ἀλλὰ νὰ συμπράττῃ μετὰ τοῦ ὀφειλέτου (ἀριθ. 1068 καὶ 1069).

(1) Πρέπει λοιπὸν νὰ θεωρῶμεν στηριζομένην ἐπὶ πλάνης παρατήρησιν τινὰ τοῦ Ἀκυρωτικοῦ ἐν τῇ ἐκθέσει τῇ ὑποβληθείσῃ ὑπὸ τοῦ προέδρου Lagombrère περὶ τοῦ σχεδίου τοῦ νόμου τῆς 4 Μαρτίου 1889. Λέγεται δηλ. ἐν αὐτῇ, ὅτι λυπηρὰ τις κατάχρησις παρεισέδυσεν ἐν τῇ πρακτικῇ, ὅτι, ὡσάκις ἐταιρεία, διατελοῦσα ἤδη ὑπὸ ἐκκαθάρσιν, παύει τὰς πληρωμὰς τῆς, διατηροῦνται τὰ καθήκοντα τοῦ ἐκκαθαριστοῦ αὐτῆς ἐν συνδρομῇ πρὸς τὰ τοῦ συνδίκου, ὅτι ἐγκαθιδρύεται οὕτω διττότης καθηκόντων ὅλως παράνομοι, ἐπικίνδυνος διὰ τοὺς πιστωτάς, λίαν ἐπαχθὴς διὰ πάντας, καὶ ἐξ ἧς ὠφελοῦνται μόνον οἱ ἔμμισθοι πράκτορες τῆς διπλῆς ταύτης ἐκκαθαρίσεως.— Ὅρα σύμφωνον πρὸς ἡμᾶς, Pic, ἐν τοῖς Annales de Droit commercial, 1886—1887, σελ. 129.

Ἐν τούτοις, καθόσον ἀφορᾷ τὴν συνύπαρξιν τοῦ ἐκκαθαριστοῦ τῆς διαλελυμένης ἢ ἡκυρωμένης ἐταιρείας, δυσκολίαι ἠγέρθησαν κατὰ τὴν συζήτησιν τοῦ νόμου τῆς 4 Μαρτίου 1889, ἡγαγον δὲ αὐταὶ εἰς τὴν περιλαβὴν ἐν τῷ νόμῳ τούτῳ εἰδικῆς διατάξεως ἀπα-
τούσης ἐξηγήσεις τινάς.

Ἐν τῷ σχεδίῳ τοῦ νόμου τῆς 4 Μαρτίου 1889, ὡς ἐψηφίσθη κατὰ πρῶτον ὑπὸ τῆς Βουλῆς, εἶχε περιληφθῇ διάταξις τις ἔχουσα οὕτω: «Κηρυχθείσης ἐταιρείας τινὸς εἰς δικαστικὴν ἐκκαθάρισιν, ἐὰν εἶχε διορισθῇ προηγουμένως ἐκκαθαριστής, τὰ καθήκοντα αὐτοῦ παύ-
ουσι παραχρῆμα. Λογοδοτεῖ δὲ οὗτος εἰς τὸν προσωρινὸν ἐκκαθαρι-
στὴν κατὰ τὴν πρώτην συνέλευσιν τῶν πιστωτῶν». Ἡ ἐπιτροπὴ τῆς Βουλῆς, ἣτις εἶχε προτείνει τὴν διάταξιν ταύτην, ἡννόει, ὅτι ἡ ὑπαρξίς δύο ἐκκαθαριστῶν θὰ ἀπετέλει πλεονασμὸν (*double em-
ploi*). Ἀλλ' ἐν τῇ Γερουσίᾳ τὸ λάθος τοῦτο ἐξήρθη ὑπὸ τοῦ εἰσηγητοῦ, καὶ ἡ περὶ ἧς πρόκειται διάταξις κατηργήθη ⁽¹⁾. Ἀλλ' ἡ Βουλὴ δὲν ὑπεχώρει ⁽²⁾, καὶ τὰ πράγματα κατέληξαν εἰς παρα-
δοχὴν συμμιδαστικῆς τρόπον τινὰ διατάξεως ⁽³⁾ ἀποτελούσης τὸ
2ον ἐδάφιον τοῦ ἄρθρου 4 τοῦ νόμου τῆς 4 Μαρτίου 1889, ἐχού-
σης δὲ ὡς ἐξῆς: *Κηρυχθείσης ἐταιρείας τινὸς εἰς κατὰστασιν
δικαστικῆς ἐκκαθαρίσεως, ἐὰν εἶχε διορισθῇ προηγουμένως ἐκκα-
θαριστής, θέλει ἀντιπροσωπεύει οὗτος τὴν ἐταιρείαν ἐν ταῖς
ἐργασίαις τῆς δικαστικῆς ἐκκαθαρίσεως. Θέλει δώσει δὲ λόγον τῆς
διαχειρίσεως ἐν τῇ πρώτῃ συνελεύσει τῶν πιστωτῶν. Πάντως
ὅμως δύναται νὰ γίνῃ διορισμὸς δικαστικοῦ ἐκκαθαριστοῦ* ⁽⁴⁾.

(1) Συνεδρίασις τῆς Γερουσίας τῆς 14 Ἰανουαρίου 1889.

(2) Συνεδρίασις τῆς Βουλῆς τῆς 7 Φεβρουαρίου 1889.

(3) Ἐκθεσίς τοῦ Demôle πρὸς τὴν Γερουσίαν.

(4) Ὅρα τὰς μακρὰς ἐξηγήσεις τὰς δοθείσας ὑπὸ τοῦ εἰσηγητοῦ ἐν τῇ συνεδριάσει τῆς Βουλῆς τῆς 7 Φεβρουαρίου 1889. Κατ' ἐπινάληψιν λέγε-
ται ἐν αὐτῇ, ὅτι κατὰ τὸ ἄρθρον 1865 ἀπ. κώδ. ἡ ἐταιρεία παύει διὰ
τῆς πτωχεύσεως· τὸ ἄρθρον 1865 οὐδὲν τὸ παρόμοιον λέγει, δεκτὸν δὲ τυγ-
χάνει, ὅτι ἡ πτώχευσις τῆς ἐταιρείας δὲν συνεπάγεται τὴν διάλυσιν αὐτῆς.
Πρὸβλ. ἀριθ. 354. Λέγεται ἐπίσης, ὅτι τὸ ἔργον τοῦ ὀφειλέτου θέλει ἐκπλη-
ροῦν ὁ διαχειριστής ἢ οἱ πρώην διοικηταί· καὶ τοῦτο εἶναι ἀποκρουστέον·
ἡ ἐξουσία τοῦ διαχειριστοῦ ἢ τῶν διοικητῶν ἔπαυσε διὰ τῆς διαλύσεως·
τοῦντεῦθεν τὴν ἐταιρείαν ἀντιπροσωπεύει ὁ ἐκκαθαριστής. Ἵνα ἰσχύῃ ἄλλο.

Ἐκ τούτου συνάγεται, ὅτι κατὰ γενικὸν κανόνα, ὁ ἐκκαθαριστὴς τῆς διαλελυμένης ἐταιρείας ἐξακολουθεῖ νὰ ἐνασκή τὰ καθήκοντά του, καὶ ὅτι διορίζεται ὑπὸ τοῦ δικαστηρίου δικαστικὸς ἐκκαθαριστής. Ἀλλὰ πρὸς ἱκανοποίησιν τῆς Βουλῆς ἐγένετο δεκτόν, ὅτι ὁ ἐταιρικὸς ἐκκαθαριστὴς δύναται νὰ διορισθῇ προσωρινὸς δικαστικὸς ἐκκαθαριστής. Ἀσκουμένου ὁμῶς τοῦ δικαίωματος τούτου, πρέπει νὰ διορίζεται νέος ἐταιρικὸς ἐκκαθαριστής (1). εἶναι τῷ ὄντι ἀπαραίτητον νὰ ἔχη ἡ ἐταιρεία ἀντιπρόσωπον, ὡς ἀπεδείξαμεν. Οἱ βουλευταὶ οἵτινες ὑπεστήριζον, ὅτι, τὰ καθήκοντα τοῦ ἐταιρικοῦ ἐκκαθαριστοῦ ἔπρεπε νὰ παύωσιν αὐτοδικαίως ὥς ἐκ τῆς κηρύξεως τῆς δικαστικῆς ἐκκαθαρίσεως, προέβαλλον ἰδίᾳ τὸ ὅτι ὁ δικαστικὸς ἐκκαθαριστὴς εἶναι σύνδικος. Πλάνη δεινὴ ἐμφιλοχωρεῖ ἐνταῦθα. Ὁ δικαστικὸς ἐκκαθαριστής, κατὰ γενικὴν ἀρχήν, συμπράττει (assister) μετὰ τοῦ ὀφειλέτου καὶ ἐξελέγχει τὰς ἐργασίας αὐτοῦ, δὲν ὑποκαθιστᾷ ὁμῶς ἑαυτὸν εἰς τὴν πρωτοβουλίαν αὐτοῦ, δὲν εἶναι δρῶν πρόσωπον. Ρητέον ἄλλως, ὅτι, καὶ ἂν ἀκόμη ἡ παρομοίωσις αὕτη πρὸς τὸν σύνδικον ἦτο ὀρθή, οὐδόλως θὰ ἦτο ὅπλον ἀκαταμάχητον· διότι, καθὰ παρεδέχθημεν ἄνωτέρῳ (ἀριθ. 1179) ἐπὶ πτωχεύσεως, ὁ ἐκκαθαριστὴς τῆς διαλελυμένης ἐταιρείας καὶ ὁ σύνδικος συνυπάρχουσιν, ἕκαστος δὲ ἔχει τὰ ἴδια ἑαυτοῦ καθήκοντα.

1194. Ἀκριβῶς δὲ ἐπειδὴ ἡ ἐταιρεία διασώζεται παρὰ τὴν πτώχευσιν ἢ τὴν δικαστικὴν ἐκκαθάρισιν, οἱ ἐταῖροι, ἰδίᾳ δὲ οἱ μέτοχοι ἐν ταῖς κατὰ μετοχὰς ἐταιρείαις, ἐξακολουθοῦσιν ἔχοντες τὴν ἐξουσίαν νὰ συνέρχωνται. Τῷ ὄντι εἶναι ἀναγκαῖον νὰ διασκέπτωνται οὗτοι ἐπὶ τῶν περὶ συμβιβασμοῦ προτάσεων τῶν ὑποβλητέων εἰς τοὺς πιστωτάς, ἐπὶ τῶν προτάσεων πρὸς σύναψιν συμβιβασμῶν τοῦ ἀστικοῦ δικαίου, ἐπὶ τοῦ σχεδίου προσωρινῆς ἐξακολουθήσεως τῆς ἐκμεταλλεύσεως τῆς ἐπιχειρήσεως τῆς ἐταιρείας (ἄρθρ. 532 ἐμπ. κώδ.). Ἐχομεν ἐνταῦθα ζητήματα ἐξερχόμενα παντελῶς τῶν ὁρίων

τι καὶ ἵνα ἀντιπροσωπεύηται ἡ ἐταιρεία καὶ αὐτὴς ὑπὸ τῶν πρώην ἐντολοδόχων τῆς, ἀπητεῖτο ρητὸν κείμενον, δὲν ὑπάρχει δὲ τοιοῦτο. Ἐν τούτοις ἡ κατάστασις εἶχεν ἐξηγηθῇ σαφῶς ἐν τινι προηγουμένῳ λόγῳ τοῦ Thévenet.

(1) Τοῦτο κρατεῖ ἐν τῷ ἐμποροδικεῖῳ τοῦ Σηκουάνα κατὰ τὰς δοθείσας ἡμῖν πληροφορίας.

τῆς συνθήκης διοικήσεως, δὲν ἔχουσι δὲ δικαίωμα οἱ ἀντιπρόσωποι τῆς ἐταιρείας νὰ λύσωσιν αὐτὰ αὐτοὶ μόνοι. Πλὴν τούτου ἐλέχθη ἀνωτέρω (ἀριθ. 1192), ὅτι τῶν ἐταίρων ἔργον εἶναι νὰ διορίσωσι τοὺς νέους διαχειριστὰς ἢ διοικητὰς εἰς ἀντικατάστασιν ἐκείνων ὧν ἡ ἐξουσία ἔπαυσεν ἕνεκα τῆς πτωχεύσεως ἢ τῆς δικαστικῆς ἐκκαθάρισεως.

1195. Ἐν ταῖς κατὰ μετοχὰς ἐταιρείαις πρέπει νὰ ὑπάρχῃ δυνάμει αὐτοῦ τούτου τοῦ νόμου εἰδικὸν ὄργανον ἐπιτετραμμένον τὸν ἐλεγχον· τὸ ἔργον τοῦτο ἐκπληροῦσι τὸ ἐλεγκτικὸν συμβούλιον (conseil de surveillance) ἐν ταῖς ἑτερορρυθμοῖς ἐταιρείαις, οἱ ἐλεγχταὶ (commissaires de surveillance) ἐν ταῖς ἀνωνύμοις ἐταιρείαις.

Ἐξακολουθοῦσιν ἄρα γε οὗτοι, παρὰ τὴν πτώχευσιν ἢ τὴν δικαστικὴν ἐκκαθάρισιν, νὰ ἐξασκῶσι τὰ καθήκοντά των ; Ἀφοῦ ἡ ἐταιρεία διασώζεται καὶ ἐνεργεῖ, εἶναι φυσικὸν νὰ ἐξακολουθῶσιν ὑφιστάμενα καὶ λειτουργοῦντα τὰ ὄργανα αὐτῆς.

1196. Ἀρμοδιότης τοῦ ἐμποροδικείου. — Κατ' ἐφαρμογὴν τῶν ἀρθρων 635 ἐμπ. κώδικος καὶ 59, ἐδάφ. 7 τοῦ κώδικος τῆς πολιτ. δικονομίας, τὸ δικαστήριον τὸ κηρύξαν τὴν πτώχευσιν ἢ τὴν δικαστικὴν ἐκκαθάρισιν εἶναι ἀρμόδιον νὰ δικάσῃ ἀγωγὰς ἐπὶ πτωχεύσεως ἢ δικαστικῆς ἐκκαθάρσεως, νοητέον δὲ δι' αὐτῶν ὡς διανέμεται περὶ ἀτόμου, ἀποκλειστικῶς τὰς ἀγωγὰς τὰς τικτομένας ἐκ τῆς πτωχεύσεως ἢ τῆς δικαστικῆς ἐκκαθάρσεως. Ὅρα ἀριθ. 467 καὶ 468. Ὑπάρχουσιν ὁμως εἰδικαὶ ἐφαρμογαὶ τοῦ κανόνος τούτου, αἵτινες ἐπὶ ἐταιρείας γεννῶσι δυσκολίας.

Οὕτω παρίσταται λόγος νὰ ὀρίσωμεν, ἂν ἡ ἀγωγὴ περὶ ἀποδόσεως εἰκονικῶν μερισμάτων, ἡ στηριζομένη ἐπὶ τοῦ ἀρθρου 10 τοῦ νόμου τῆς 24 Ἰουλίου 1867 καὶ κινουμένη ὑπὸ τοῦ συνδίκου τῆς πτωχεύσεως ἐταιρείας κατὰ μετοχὰς, εἶναι τῆς ἀρμοδιότητος τοῦ δικαστηρίου, ὅπερ ἐκήρυξε τὴν πτώχευσιν ἢ τὴν δικαστικὴν ἐκκαθάρισιν. Κοινῇ εἶναι παραδεδεγμένη ἡ ἀρμοδιότης τοῦ δικαστηρίου τούτου ⁽¹⁾. Δυσκολευόμεθα νὰ παραδεχθῶμεν τὴν γνώμην ταύτην.

(1) Ἀκυρ. 3 Μαρτίου 1863· Ἀκυρ. 29 Μαΐου 1883, La loi τῆς 12 Ὀκτωβρίου 1883 (αἱ ἀποφάσεις αὗται ἐφαρμόζουσι τὸ ἄρθρον 582 τοῦ

Ἀληθῶς ἡ ἀγωγὴ περὶ ἀποδόσεως τῶν εἰκονικῶν μερισμάτων ἐνασκειται εἰδικῶς ἐπὶ πτωχεύσεως τῆς δικαστικῆς ἐκκαθαρίσεως ἐταιρείας κατὰ μετοχάς, ἀλλὰ τοῦτο εἶναι καθαρὸν γεγονός· ἡ ἀγωγὴ αὕτη δὲν πηγάζει ἐκ τῆς πτωχεύσεως ἢ τῆς δικαστικῆς ἐκκαθαρίσεως· δύναται νὰ ὑπάρχῃ, καὶ ἂν ἀκόμη ἡ ἐταιρεία εἶναι in bonis.

Γ.—Περὶ τῆς διοικήσεως τῆς πτωχεύσεως ἢ τῆς δικαστικῆς ἐκκαθαρίσεως καὶ τῆς διαδικασίας τῆς σκοπούσης εἰς τὴν προπαρασκευὴν τῆς λύσεως αὐτῆς.

1197. Ἡ ἐπίθεσις τῶν σφραγίδων διέπεται ἐπὶ πτωχεύσεως ὑπὸ τῶν κανόνων τῶν περιεχομένων ἐν τοῖς ἄρθροις 455 καὶ ἐπομ., ἐμπ. κώδικος (ἀριθ. 491 καὶ ἐπομ.). Ἐὰν ὑπάρχουσιν ἐταῖροι προσωπικῶς ἐνεχόμενοι εἰς τὰ ἐταιρικὰ χρέη, αἱ σφραγίδες ἐπιτίθενται οὐ μόνον ἐν τῇ κυρίᾳ ἑδρᾷ τῆς ἐταιρείας, ἀλλὰ καὶ ἐν τῇ ἰδιαιτέρᾳ κατοικίᾳ ἐκάστου τῶν ἐταίρων τούτων. Ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρου 458, ἐδάφ. 2 τοῦ ἐμπ. κώδικος εἶναι μία ἐξ ἐκείνων ἃς δύναται τις νὰ ἐπικαλεσθῇ, ὅπως ἀποδείξῃ, ὅτι ἡ παῦσις τῶν πληρωμῶν τῆς ἐταιρείας ἐνέχει ἀναγκαίως τὴν τῶν ἐταίρων ὁμορρύθμου ἐταιρείας ἢ ὁμορρύθμων ἐταίρων ἑτερορρύθμου ἐταιρείας (ἀριθ. 1446).

Ἀλλ' ἐπειδὴ ἐπὶ δικαστικῆς ἐκκαθαρίσεως δὲν γίνεται ἐπίθεσις τῶν σφραγίδων (ἀριθ. 1082), τὸ μέτρον τοῦτο ἐνεργεῖται μόνον ἐν τῇ ἑδρᾷ τῆς ἐταιρείας, ὅταν κηρύσσῃται αὕτη εἰς κατάστασιν πτωχεύσεως, ἐνῷ οἱ ἐταῖροι ἐπιτυγχάνουσι τὸ εὐεργέτημα τῆς δικαστικῆς ἐκκαθαρίσεως, ὥσπερ, ἀντιστρόφως, αἱ σφραγίδες θὰ ἐπετίθεντο μόνον εἰς τὴν ἰδιαιτέραν κατοικίαν τῶν ἐν πτωχεύσει ἐταίρων, ἐάν, τοῦθ' ὅπερ θὰ ᾗτο λίαν ἔκτακτον, τὸ εὐεργέτημα τῆς δικαστικῆς ἐκκαθαρίσεως ἐχορηγεῖτο εἰς μόνην τὴν ἐταιρείαν.

1198. Ἡ ἀπογραφὴ, ἣτις δέον νὰ συντάσσῃται δυνάμει εἴτε τῶν ἄρθρων 479 καὶ ἐπομ. τοῦ ἐμπ. κώδικος, εἴτε τοῦ ἄρθρου 4,

ἐμπ. κώδικος εἰς τὴν ἔφεσιν κατ' ἀποφάσεως ἀποφαινομένης ἐπὶ ἀγωγῆς περὶ ἀποδόσεως εἰκονικῶν μερισμάτων. Γνωστὸν ὅτι εἶναι σύστοιχα τὰ ἄρθρα 582 καὶ 635 τοῦ ἐμπ. κώδ.. Ὅρα προηγούμενον τόμον ἀριθ. 467 ἐν σημειώσει.

ἑδάφ. 1 τοῦ νόμου τῆς 4 Μαρτίου 1889, εἶναι μοναδική, προκειμένου περὶ ἀνωνύμου ἐταιρείας· ἀλλ' ἂν ἡ εἰς πτώχευσιν ἢ δικαστικὴν ἐκκαθάρισιν κηρυχθεῖσα ἐταιρεία εἶναι ὁμόρρυθμος ἢ ἑτερόρρυθμος, δεόν νὰ συντάσσωνται ἀπογραφὰὶ διακεκριμέναι διὰ τὴν ἐταιρείαν καὶ δι' ἕκαστον τῶν ἐταίρων τῆς ὁμορρύθμου ἢ τῶν ὁμορρύθμων ἐταίρων τῆς ἑτερορρύθμου ἐταιρείας.

1199. Ἡ βεβαίωσις τῶν χρεῶν γίνεται συμφώνως πρὸς τοὺς γενικοὺς κανόνας περὶ τῆς ἐξελέγξεως καὶ τῆς ἐπιβεβαιώσεως τῶν ἀπαιτήσεων τοὺς περιεχομένους ἐν τοῖς ἄρθροις 491 μέχρι 503 τοῦ ἐμπ. κώδικος καὶ 11 μέχρι 14 τοῦ νόμου τῆς 4 Μαρτίου 1889. Πρέπει μόνον, ὡς πρὸς τὰς ὁμορρύθμους καὶ τὰς ἑτερορρύθμους ἐταιρείας, νὰ λαμβάνηται ὑπ' ὄψιν τὸ γεγονός, ὅτι οἱ ἐταῖροι τῆς ὁμορρύθμου ἐταιρείας καὶ οἱ ὁμόρρυθμοι τῆς ἑτερορρύθμου εἶναι πάντες ἐν πτωχεύσει ἢ ἐν δικαστικῇ ἐκκαθάρισει μετὰ τῆς ἐταιρείας καὶ τὸ ὅτι οἱ ἐταιρικοὶ πιστωταὶ ἔχουσιν ὀφειλέτας, πλὴν τῆς ἐταιρείας, τοὺς προσωπικῶς ἐνεχομένους ἐταίρους, ἐνῶ οἱ προσωπικοὶ πιστωταὶ ἐταίρου τοῦτον μόνον ἔχουσιν ὀφειλέτην. Ἐκ τούτου συνάγονται ἰδίᾳ αἱ ἐπόμεναι συνέπειαι :

α. Οἱ ἐταιρικοὶ πιστωταὶ καὶ οἱ προσωπικοὶ πιστωταὶ τῶν ἐταίρων ψηφίζουνσι προκειμένου περὶ τῆς παραδοχῆς ἐταιρικοῦ πιστωτοῦ. Ἐὰν δὲ πάντες οἱ πιστωταὶ ψηφίζουνσιν οὕτω περὶ τοῦ παραδεκτοῦ ἐταιρικοῦ τινος πιστωτοῦ, ὁ λόγος τούτου εἶναι, ὅτι ἡ παραδοχὴ αὐτοῦ ὡς πιστωτοῦ τῆς ἐταιρείας συνεπάγεται κατὰ λογικὴν συνέπειαν τὴν παραδοχὴν αὐτοῦ ὡς προσωπικοῦ πιστωτοῦ ἑκάστου τῶν ἐταίρων.

Ὁ τελευταῖος οὗτος λόγος ἄγει ἀναγκαίως εἰς τὴν ἀναγνώρισιν τοῦ δικαιώματος τοῦ ἐπιφέρειν ἀντιρρήσεις κατὰ τῶν ἐταιρικῶν πιστωτῶν εἰς πάντας ἀδιακρίτως τοὺς πιστωτὰς καὶ κατὰ τῶν προσωπικῶν πιστωτῶν ἐταίρου εἰς τοὺς ἄλλους προσωπικοὺς πιστωτὰς καὶ εἰς τοὺς ἐταιρικοὺς.

β. Τὸν ἀντίον ὁμῶς οἱ ἐταιρικοὶ πιστωταὶ καὶ οἱ προσωπικοὶ τοῦ περὶ οὗ πρόκειται ἐταίρου ψηφίζουνσι μόνοι περὶ τῆς παραδοχῆς τῶν προσωπικῶν πιστωτῶν· αἱ δύο αὗται κατηγορίαι πιστωτῶν αὐταὶ μόναι δύνανται νὰ ἐπιφέρωσιν ἀντιρρήσεις κατὰ τῆς παραδοχῆς τῶν προσωπικῶν πιστωτῶν, ἀποκλειομένων τῶν προσωπικῶν πιστωτῶν τῶν ἄλλων ἐταίρων.

1200. Μόνον δὲ οἱ ἑταιρικοὶ πιστωταὶ δύνανται νὰ ἐμφανισθῶσιν εἰς τὴν πτώχευσιν ἢ εἰς τὴν δικαστικὴν ἐκκαθάρισιν. Οἱ ἑταῖροι, ἰδίᾳ δὲ οἱ ὁμόρρυθμοὶ ἑταῖροι ἑτερορρύθμου ἑταιρείας ⁽¹⁾ ἢ οἱ μέτοχοι, ἴεν δύνανται νὰ ἐμφανισθῶσι πλὴν ἂν εἶναι πιστωταὶ ἐξ αἰτιῶν ἄλλοτρίων τῆς ιδιότητος αὐτῶν ὡς ἑταίρων ⁽²⁾.

Οἱ συνήθως ἐμφανιζόμενοι ἐν ταῖς κατὰ μετοχὰς ἑταιρείαις πιστωταὶ εἶναι οἱ ὁμολογιούχοι. Αἱ δυσκολίαι αἵτινες ἐγείρονται προκειμένου περὶ ὁμολογιῶν μετ' ἀμοιβῶν καθόσον ἀφορᾷ τὸ ποσὸν τῆς ἐμφανίσεως ἐζητάσθησαν ἄνωτέρω (ἀριθ. 1170).

1201. Εἰδικαὶ δυσκολίαι ἐγείρονται καὶ ὅταν ἡ ἐν πτωχεύσει ἢ ὑπὸ δικαστικὴν ἐκκαθάρισιν ἑταιρεία εἶναι ἀσφαλιστικὴ ἐπὶ τῆς ζωῆς. Αἱ ἐπικριεῖαι αὗται ἐνεργοῦσι συνήθως δύο μεγάλα εἶδη ἐργασιῶν. Συνιστῶσιν ἰσοβίους προσόδους ὑπὲρ τῶν πελατῶν αὐτῶν καὶ συνομολογεῦσι συναλλάγματα ἀσφαλείας ἐπὶ τῆς ζωῆς. Οὐδεμία ἀμφιβολία, ὅτι οἱ προσοδοῦχοι (*credirentiers*) καὶ οἱ ἀσφαλιζόμενοι ἐπὶ τῆς ζωῆς ἢ δικαιούχοι (*bénéficiaires*) ἀσφαλιστηρίων δύνανται νὰ ἐμφανίσωσιν· ἀλλὰ κατὰ τίνας κανόνας θέλει ὁρισθῇ τὸ ἰσότιμον τῆς ἐμφανίσεως ἐκάστου ἐξ αὐτῶν ;

Προσοδοῦχοι.—Ἐξηγήσαμεν ἐν ταῖς ἄνωτέρω (ἀριθ. 270 γ), ὅτι, ὅταν ὁ πτωχεύσας εἶναι ὀφειλέτης ἰσοβίου προσόδου, ὁ προσοδοῦχος ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ ἐμφανισθῇ διὰ τὸ κεφάλαιον, ὅπερ, τοποθετούμενον ἐπὶ τῷ νομίμῳ τόκῳ, δύνανται νὰ ἀποφέρῃ τόκους ἴσους πρὸς τὰ προσοδήματα (*arrérages*) τῆς ἰσοβίου προσόδου. Τὸ κεφάλαιον, ὑποκείμενον εἰς τὸν περὶ μερίσματος νόμον, τοποθετεῖται ἵνα οἱ τόκοι αὐτοῦ παρέχωνται εἰς τὸν προσοδοῦχον ἰσοβίως. Θανόντος τούτου, τὸ κεφάλαιον, ἀπελευθερούμενον, οὕτως εἰπεῖν, ἐπανέρχεται εἰς τὴν ὁμάδα τῆς πτωχεύσεως.

Ὁ τρόπος οὗτος τῆς ἐνεργείας δὲν εἶναι ὑποχρεωτικός. Οἱ σύνδικοι δύνανται, ἂν εὐρίσκουσι συμφερώτερον διὰ τὴν ὁμάδα τῶν πιστωτῶν, νὰ παραδεχθῶσι μόνον τὸν προσοδοῦχον διὰ τὸ ποσὸν ὅπερ, τοποθετούμενον à fonds perdus, κατὰ τὴν ἡλικίαν τοῦ προσώπου ἐπὶ τοῦ ὁποίου στηρίζεται ἡ ἰσόβιος πρόσδος, ἀρκεῖ ὅπως

(1) Ἐμποροδικεῖον τοῦ Σηκουάν, 8 Μαρτίου 1882, *Journal des faillites*, 1882, σελ. 243.

(2) Ἀκυρ. 11 Ἀπριλίου 1883, *Journal des faillites*, 1883, σελ. 191.

παρὰ γὰρ προσοδήματα ἴσχυς πρὸς ἐκεῖνα τῶν ὁποίων τὴν ὑπηρεσίαν ὤφειλεν ὁ πτωχεύσας εἰς τὸν προσδοκῶντα.

Αἱ λύσεις αὗται ἐφαρμόζονται εἰς τὴν περίπτωσιν, καθ' ἣν ὁ ὀφειλέτης τῆς προσόδου εἶναι ἀσφαλιστικὴ ἐταιρεία, ὥστε εἰς τὴν περίπτωσιν, καθ' ἣν εἶναι ἄτομον. Ὅταν ὁμοίως ὁ ὀφειλέτης εἶναι ἀσφαλιστικὴ ἐταιρεία, δύνανται νὰ ληθῶσιν ὡς βάσις τοῦ καθορισμοῦ τοῦ κεφαλαίου αὐτὰ ταῦτα τὰ τιμολόγια (tarif) τῆς ὀφειλέτιδος ἐταιρείας (1).

Ἡσφαλισμένοι ἐπὶ τῆς ζωῆς. — Αἱ ἀσφαλιστικαὶ ἐπὶ τῆς ζωῆς ἐταιρεῖαι συνομιλογοῦσι διαφόρους ἀσφαλείας, ἀσφαλείας δι' ὁλόκληρον τὸν βίον, μικτὰς ἀσφαλείας κλπ. Οἱ ἀσφαλιζόμενοι ἢ οἱ δικαιούχοι (bénéficiaires) εἶναι πιστωταὶ τοῦ ἀσφαλισθέντος κεφαλαίου, ὅπερ, συμφώνως πρὸς τοὺς ὅρους τῶν ἀσφαλιστηρίων, εἶναι πληρωτέον εἰς τακτὴν ἡμέραν, λόγου χάριν ὅταν ὁ ἀσφαλιζόμενος φθάσῃ ὠρισμένην ἡλικίαν ἢ κατὰ τὸν θάνατον τοῦ ἀσφαλιζομένου, ἀντὶ τῶν ἀσφαλιστρῶν τῶν πληρονομένων εἰς τὴν ἐταιρείαν εἴτε καθ' ὅλην τὴν διάρκεια τῆς ζωῆς τοῦ ἀσφαλιζομένου εἴτε ἐπὶ ὠρισμένον χρόνον.

Ἐννοεῖται οἷκοθεν, ὅτι αἱ ἐμφανίσεις γίνονται δι' αὐτὸ τοῦτο τὸ ἀσφαλισθὲν κεφάλαιον, ὅταν, συνεπεία εἴτε τῆς ἐπελεύσεως τῆς τακτῆς ἡμέρας εἴτε τοῦ θανάτου τοῦ ἀσφαλιζομένου, τὸ ἀσφαλισθὲν κεφάλαιον εἶναι ἀπαιτητὸν κατὰ τὸν χρόνον τῆς ἐκδόσεως τῆς ἀποφάσεως τῆς κηρυττούσης τὴν πτώχευσιν ἢ τὴν δικαστικὴν ἐκκαθάρισιν.

Ἄλλ' εἶναι πρόδηλον, ὅτι ἐπὶ πτωχεύσεως ἢ δικαστικῆς ἐκκαθάρσεως ἀσφαλιστικῆς ἐπὶ τῆς ζωῆς ἐταιρείας πολλὰ συναλλάγματα θὰ εἶναι ἀκόμῃ ἐν ἰσχύϊ κατὰ τὸν χρόνον τῆς ἐκδόσεως τῆς δικηρυκτικῆς ἀποφάσεως. Οἱ ἀσφαλιζόμενοι ἢ οἱ δικαιούχοι τῶν ἀσφαλιστηρίων (bénéficiaires des polices) δύνανται βεβαίως νὰ ἐμφανισθῶσιν εἰς τὴν πτώχευσιν ἢ τὴν δικαστικὴν ἐκκαθάρισιν. Αἱ ἀπαιτήσεις αὐτῶν κατὰ τῆς ἐταιρείας εἶναι ἀπαιτήσεις βεβαίας ἢ ἀβεβαίας λήξεως, κατὰ τὰς περιπτώσεις, γινόμεναι ἀπαιτηταί. Ἐπειδὴ ὁμοίως ἡ ἐξακολούθησις τῆς πληρωμῆς τῶν ἀσφαλιστρῶν

(1) Ἐμποροδικεῖον τοῦ Σηκουάνα 1 Σεπτεμβρίου 1886, la Loi τῆς 15 Σεπτεμβρίου 1886.

εἶναι ὁρος οὐσιώδης τοῦ ἐπὶ τοῦ ἀσφαλισθέντος κεφαλαίου δικαιώ-
ματος, ἀπαράδεκτος τυγχάνει ἡ ἐμφάνισις διὰ τὸ ἀσφαλισθὲν ποσόν,
διὰ τὸν ἀπλούστατον λογόν, ὅτι τὰ ἀσφάλιστρα δὲν ἐπληρώθησαν
καθ' ὅλον τὸν συμπεφωνημένον χρόνον. Πῶς δυνάμεθα νὰ ὀρίσω-
μεν τὸ ἰσότημον τῶν ἐμφανίσεων δι' ἐκάστην ἀσφάλειαν ; Δὲν εἶναι
δυνατὸν νὰ λύσωμεν τὸ ζήτημα τοῦτο, χωρὶς νὰ γινώσκωμεν ὁλό-
κληρον τὸν μηχανισμόν τῶν ἐπὶ τῆς ζωῆς ἀσφαλειῶν, ἰδίᾳ καθόσον
ἀφορᾷ τὰς ἐπιφυλάξεις τὰς ἀνηκούσας εἰς ἐκάστην τῶν ἀσφαλειῶν.
Διὸ τὸ ζήτημα τοῦτο θέλομεν ἐξετάσει ἐν τῷ Θ'. τόμῳ τῷ ἀφιε-
ρωμένῳ εἰς τὰς μὴ θαλασσίους ἀσφαλείας.

· 1202. Ἐξαίρουμένων τῶν ἐκτεθεισῶν εἰδικῶν ἀσφαλειῶν, εὐκό-
λως καθορίζονται τὰ δικαιώματα τῶν πιστωτῶν ἐν τῇ πτωχεύσει
ἢ ἐν τῇ δικαστικῇ ἐκκαθάρσει εἴτε τῆς ἐταιρείας εἴτε τῶν ἐταίρων.
Περιπλοκὴ τις ὁμῶς δύναται νὰ προέλθῃ ἐκ τοῦ ὅτι οἱ ἐταῖροι,
προσωπικῶς ἐνεχόμενοι εἰς τὰ ἐταιρικὰ χρέη, δὲν κατέβαλον ἀκόμη
ἀκεραίως τὰς εἰσφοράς των.

Ἐχομεν τότε δι' ἕκαστον τῶν ἐταίρων δύο ἐνοχὰς λίαν διακε-
κριμένας ὡς ἐκ τῶν αἰτιῶν των· 1ον τὴν ἐνοχὴν εἰς τὴν πληρωμὴν
τῶν ἐταιρικῶν χρεῶν· 2ον τὴν ἐνοχὴν εἰς συμπλήρωσιν τῶν κατα-
βολῶν αὐτῶν. Εἰς τὰς δύο ταύτας ἐνοχὰς ἀντιστοιχοῦσι δύο ἀπαι-
τήσεις, αἵτινες δύνανται νὰ δώσωσι χώραν εἰς δύο διακεκριμένας
ἐμφανίσεις ἐν τῇ πτωχεύσει ἐκάστου ἐταίρου (1). Ὡς ἐκ τῆς διπλῆς
ταύτης ἐμφανίσεως τὸ ὅλικόν μέρος αὐξάνει. Ἐννοεῖται ὁμῶς
οἰκοθεν, ὅτι οὐδέποτε ὁ πιστωτὴς δύναται νὰ κατορθώσῃ ἐν τῷ ὀρι-
στικῷ ἀποτελέσματι νὰ λάβῃ ποσὸν ἀνώτερον τοῦ ἰσοτίμου τῆς
ἀπαιτήσεώς του.

Ὁ σύνδικος εἶναι ὁ ἐνεργῶν, ἐν ὀνόματι τῆς ἐταιρείας, περὶ τῆς
καταβολῆς τῆς εἰσφορᾶς ἐκάστου ἐταίρου. Ἀλλ' ὁ σύνδικος δύνα-
ται ἤρᾳ γε μόνος νὰ ἐνεργήσῃ καὶ κατὰ τῶν ἐταίρων τῶν προσω-
πικῶς ἐνεχομένων καὶ πέραν τῶν εἰσφορῶν των, δυνάμει τῶν ἄρ-
θρων 22 καὶ 24 τοῦ ἐμπορικοῦ κώδικος ; Γενικῶς ἀναγνωρίζεται
τὸ ἀποκλειστικὸν τοῦτο δικαίωμα εἰς τὸν σύνδικον ἐπὶ τῷ λόγῳ,

(1) Ἐφ. τῆς Douai, 14 Μαρτίου 1898, Journal des faillites, 1898, σελ. 254.

ὅτι συγκεντροῖ οὗτος ἐν τῷ προσώπῳ του πάσας τὰς ἀτομικὰς ἀγωγὰς τῶν πιστωτῶν (1).

Z. — Περὶ τῶν διαφόρων λύσεων τῆς πτωχεύσεως ἢ τῆς δικαστικῆς ἐκκαθαρίσεως τῶν ἐταιρειῶν.

1203. Αἱ πτωχεύσεις ἢ αἱ δικαστικαὶ ἐκκαθαρίσεις τῶν ἐταιρειῶν δύνανται νὰ λάβωσιν ἄσπερ καὶ αἱ τῶν ἀτόμων λύσεις : ἀπλοῦν συμβιβασμόν, συμβιβασμόν ἐπὶ ἐγκαταλείψει, ἔνωσιν, μετατροπὴν τῆς δικαστικῆς ἐκκαθαρίσεως εἰς πτώχευσιν. Αἱ ἐργασίαι τῆς πτωχεύσεως ἢ τῆς δικαστικῆς ἐκκαθαρίσεως ἐταιρείας δύνανται ἐπίσης νὰ ἀνασταλῶσιν ἕνεκα ἀνεπαρκείας τοῦ ἐνεργητικοῦ.

Πάντως ὁμοῦς ἡ ὀρθότης τῆς ἀρχῆς ἡμφισθητήθη καθόσον ἀφορᾷ τὰς ἀνωνύμους ἐταιρείας, διάφορα δὲ ζητήματα παρουσιάζονται πρὸς λύσιν ἐν σχέσει πρὸς τὸν συμβιβασμόν, προκειμένου περὶ ἐταιρείας, τὴν ὁποίας ἡ πτώχευσις ἢ ἡ δικαστικὴ ἐκκαθάρισις συνεπάγεται τὴν πτώχευσιν ἢ δικαστικὴν ἐκκαθάρισιν πάντων τῶν ἐταίρων ἢ τινῶν ἐξ αὐτῶν (ὁμορρύθμων ἐταίρων ἑτερορρύθμου ἐταιρείας).

1204. Ὁ ἐμπορικὸς κῶδιξ (ἄρθρ. 531) σιωπηρῶς παρὰδέχεται τὸ δυνατόν τοῦ συμβιβασμοῦ ὡς πρὸς τὰς ὁμορρύθμους ἐταιρείας, καὶ κατὰ συνέπειαν καὶ ὡς πρὸς τὰς ἑτερορρύθμους. Ἡμφισθητήθη ὁμοῦς, ὅτι χωρεῖ ὁ συμβιβασμός καὶ ἐπὶ τῶν ἀνωνύμων ἐταιρειῶν. Οἱ ἀρνούμενοι, ὅτι ἀνώνυμός τις ἐταιρεία δύναται νὰ ἐπιτύχῃ ἀπλοῦν ἢ ἐπὶ ἐγκαταλείψει συμβιβασμόν, εἶπον, ὅτι ἡ ἐταιρεία, διαλυθεῖσα ἐκ τῆς πτωχεύσεως, δὲν δύναται νὰ δικαιοπράγῃ πρὸς τοὺς πιστωτάς της. Ὁ ἰσχυρισμός οὗτος εἶναι πεπλανημένος· ἡ ἀνώνυμος ἐταιρεία δύναται νὰ ἐπιτύχῃ συμβιβασμόν(2). Ὡς εἶπομεν ἤδη, ἡ πτώχευσις ἐταίρου προσωπικῶς ἐνεχομένου εἰς τὰ ἐταιρικὰ χρέη αὐτὴ μόνη ἐπιφέρει τὸ ἀποτέλεσμα τῆς διαλύ-

(1) Ὅρα ὑπὲρ τῆς καταφατικῆς λύσεως, Cour supérieure du Grand-Duché de Luxembourg, 22 Ἀπριλίου 1887, Journal des faillites.

(2) Ἐφ. τῶν Παρισίων, 12 Ἰουλίου 1869, S. 1871. 2. 233· Journal du Palais, 1871. 791 (σημείωσις τοῦ Ch. Lyon-Caen). D. 1870. 2. 7· Thaller, ἔνθα ἄνωτ. σελ. 325 καὶ 329.

σεως τῆς ἐταιρείας· ἀλλ' ἡ πτώχευσις τῇν ἐταιρείας δὲν συνεπάγεται τὴν διάλυσιν αὐτῆς (ἀριθ. 1168).

1205. Οἱ ὅροι τοῦ ἀπλοῦ ἢ ἐπὶ ἐγκαταλείψει συμβιβασμοῦ εἶναι οἱ αὐτοὶ ὡς πρὸς τε τὰς ἐταιρείας καὶ ὡς πρὸς τὰ ἄτομα. Ἐν τούτοις παρατηρήσεις τινὲς εἶναι ἀναγκαῖαι ἐπὶ τῆς περιπτώσεως καταδίκης ἐπὶ δολίᾳ χρεωκοπίᾳ.

Κατὰ τὸ ἄρθρον 510, ἐδαφ. 1 ἐμπ. κώδικος, καταδικασθέντος τοῦ πτωχεύσαντος ὡς δολίου χρεωκόπου δὲν δύναται κα γίνῃ συμβιβασμός. Προκειμένου περὶ ἀνωνύμου ἐταιρείας, ἡ διάταξις αὕτη εἶναι ἀνεφάρμοστος· διότι οἱ ἐταῖροι, καὶ αὐτοὶ οἱ διοικηταί, δὲν δύνανται νὰ καταδικασθῶσιν ὡς δόλιοι χρεωκόποι (ἀριθ. 1221).

Δὲν δυνάμεθα νὰ εἰπώμεν τὸ αὐτὸ ὡς πρὸς τοὺς ἐταίρους τοὺς προσωπικῶς ἐνεχομένους εἰς τὰ ἐταιρικὰ χρέη ἐν ταῖς ὁμορρύθμοις καὶ ἐν ταῖς ἑτερορρύθμοις ἐταιρείαις· δύνανται οὗτοι νὰ καταδικασθῶσιν ἐπὶ δολίᾳ χρεωκοπίᾳ, ἀδιαφόρως ἂν εἶναι ἢ μὴ διαχειρισταί.

Γεννᾶται ζήτημα, ἂν ἡ καταδίκη ἐπὶ δολίᾳ χρεωκοπίᾳ τῶν ἐταίρων ἢ τοῦ διαχειριστοῦ ἐταίρου κωλύει τὴν συνομολόγησιν συμβιβασμοῦ δυνάμει τοῦ ἄρθρου 510 τοῦ ἐμπ. κώδικος. Καταδικαζομένων πάντων τῶν ἐταίρων, δύσκολον εἶναι νὰ νοηθῇ πῶς εἶναι δυνατόν νὰ χωρήσῃ ὁ συμβιβασμός. Ἀλλ' ἐν τῇ ἐναντίᾳ περιπτώσει δὲν βλέπομεν διατί ἡ ἐταιρεία, ἥτις εἶναι πρόσωπον διακεκριμένον, νὰ μὴ δύναται νὰ ἐπιτύχῃ συμβιβασμόν.

1206. Ὁ συμβιβασμός συνομολογεῖται ὑπὸ τῶν ἀντιπροσώπων τῆς ἐταιρείας πρὸς τοὺς ταύτης πιστωτάς. Εἶναι δὲ ἀντιπρόσωποι, κατὰ τὴν ἀνωτέρω (ἀριθ. 1179) δεκτὴν γενομένην, ἀλλ' ἀμφισβητουμένην γνώμην, οὐχὶ οἱ ἐν ἐνεργείᾳ κατὰ τὴν κήρυξιν τῆς πτωχεύσεως ἢ τῆς δικαστικῆς ἐκκαθάρσεως διοικηταὶ ἢ διαχειρισταί, ἀλλ' οἱ νέοι διοικηταὶ ἢ διαχειρισταὶ οἱ διορισθέντες ὑπὸ τῶν ἐταίρων.

Οἱ τελευταῖοι οὗτοι δικαιοῦνται νὰ ὀρίσωσι τὴν ἑκτασιν τῆς ἐξουσίας τῶν ἀντιπροσώπων τῆς ἐταιρείας καθόσον ἀφορᾷ τοὺς ὅρους τοῦ συμβιβασμοῦ, ἰδίᾳ δὲ καθόσον ἀφορᾷ τὸ πρὸς τῶν ἀφέσεων ἢ τὴν σπουδαιότητα τῶν ζητουμένων προθεσμιῶν.

Οἱ συμβιβασμοὶ οἱ χορηγούμενοι εἰς τὰς κατὰ μετοχὰς ἐταιρείας περιέχουσι πολλάκις ὅρους ποικιλωτάτους. Οὗτω συνήθως

ερίζεται ἐν τῷ ἀπλῷ συμβιβασμῷ τῷ συνομολογουμένῳ μετὰ τινος τῶν ἐταιρειῶν τούτων, ὅτι οἱ διοικηταὶ δὲν δύνανται νὰ ἐνεργήσωσιν ὠρισμένας δικαιοπραξίας, λόγου χάριν, νὰ δανείζωνται, νὰ συνιστῶσιν ὑποθήκας ἐπὶ τῶν ἐταιρικῶν κτημάτων ἄνευ τῆς συναινέσεως τῶν ὁμολογιούχων, ἢ ὅτι ἀντιπρόσωποι τῶν τελευταίων τούτων θέλουσιν ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ παρίστανται εἰς τὰς διασκέψεις τοῦ διοικητικοῦ συμβουλίου. Οἱ ὅροι οὗτοι, καθορίζοντες τὰ ὅρια τῆς ἐξουσίας τῶν ἀντιπροσώπων τῆς ἐταιρείας, εἶναι ἔγκυροι, διότι εἰς οὐδεμίαν ἀντίκεινται ἀρχήν.

1207. Ρητέον δ' ὅτι, οἱοὶ δῆποτε καὶ ἂν εἶναι οἱ ὅροι οἱ περιεχόμενοι ἐν τῷ ἀπλῷ συμβιβασμῷ, δὲν δυνάμεθα νὰ εἴπωμεν, ὅτι νέα γεννᾶται ἐταιρεία· ἢ παλαιὰ ἐταιρεία, τῆς ὁποίας αἱ ἐργασίαι εἶχον ἀνασταλῆ, ἄρχεται ἐκ νέου λειτουργοῦσα ⁽¹⁾. Ἐκ τούτου δέον νὰ ἐξαγάγωμεν, προκειμένου περὶ ἀνωνύμου ἐταιρείας τυχούσης ἀπλοῦ συμβιβασμοῦ, τὰς ἐπομένους συνεπείρας :

α. Προκειμένου περὶ ἐταιρείας ὑποκειμένης εἰς τὴν ἔγκρισιν τῆς κυβερνήσεως, εἴτε ὡς συστηθείσης πρὸ τοῦ νόμου τῆς 24 Ἰουλίου 1867 (ἀριθ. 37, ἐμπ. κώδικος), εἴτε ὡς ἐχούσης ἀντικείμενον ἀσφαλείας ἐπὶ τῆς ζωῆς (Νόμος τῆς 24 Ἰουλίου 1867, ἀρθρ. 66, ἐδάφ. 1ον), δὲν ἀπαιτεῖται ἄδεια διὰ τὴν συνομολόγησιν τοῦ συμβιβασμοῦ².

β. Προκειμένου περὶ ἀνωνύμου ἐταιρείας συστηθείσης συμφώνως πρὸς τὸν νόμον τῆς 24 Ἰουλίου 1867, δὲν εἶναι ἀνάγκη νὰ εἶναι πεπληρωμένοι κατὰ τὸν χρόνον τῆς συνομολογήσεως τοῦ συμβιβασμοῦ πάντες οἱ ὅροι οἱ ἀπαιτούμενοι διὰ τὴν σύστασιν τῶν ἐταιρειῶν ⁽²⁾.

Ἐνίοτε παρέχονται καὶ διὰ συμφωνιῶν μερικαὶ ἀφέσεις καταβολῆς εἰς τοὺς μὴ ἡλευθερωμένους μετόχους, ἢ ἀπαλλάσσονται πάσης ἀναγωγῆς περὶ εὐθύνης οἱ διοικηταὶ διὰ σφάλματα περὶ τὴν διαχείρισιν. Αἱ συμφωνίαι αὗται εἶναι συναφεῖς πρὸς τὸν συμβιβα-

(1) Ὅρα Lyon-Caen, σημείωσιν ἐν τῷ Recueil de Sirey, 1871. 2. 233ῶ καὶ ἐν τῷ Journal du Palais, 1871, 791.

(2) Ὅρα τὴν ὑπὸ τοῦ Ἐφετείου τῆς Λυὼν γενομένην σύγχυσιν ἐν ἀποφάσει τῆς 18 Μαρτίου 1884, Journal des faillites, 1884, σελ. 195. D. 1884. 2. 211.

σμόν, καὶ κατ' ἀκολουθίαν εὐνόητον τυγχάνει νὰ σημειοῦνται εἰς τὴν συνέλευσιν τῶν πιστωτῶν χωρὶς νὰ ψηφίζῃ αὕτη ἐπ' αὐτῶν. Δὲν δυνάμεθα ὁμῶς νὰ εἰπώμεν, ὅτι ἐν ταῖς συμφωνίαις ταύταις ἔχομεν συμβιβασμόν χορηγηθέντα εἰς τοὺς μετόχους ἢ τοὺς διοικητάς. Ὁ συμβιβασμὸς ὑποθέτει ὀφειλέτην ἐν πτωχεύσει ἢ ἐν δικαστικῇ ἐκκαθαρίσει· οἱ μέτοχοι καὶ οἱ διοικηταὶ δὲν διατελοῦσιν ἐν οὐδετέρῳ τῶν δύο τούτων καταστάσεων. Ἐὰν αἱ περὶ ὧν πρόκειται ἀφέσεις εἶναι συναφεῖς πρὸς τὸν συμβιβασμόν, δὲν ἀποτελοῦσιν ὁμῶς καὶ μέρος αὐτοῦ· ἐνέχουσιν αὗται τὴν ἔννοιαν συμβιβασμοῦ τοῦ κοινοῦ δικαίου (transaction) καὶ κατ' ἀκολουθίαν πρέπει νὰ συμμορφωθῶμεν, καθ' ὅσον ἀφορᾷ αὐτάς, πρὸς τὰ ἄρθρα 487 καὶ 535 τοῦ ἐμπ. κώδικος καὶ τὸ ἄρθρον 7, ἐδάφ. 2ον τοῦ νόμου τῆς 4 Μαρτίου 1889 (1).

1208. Χωρεῖ δ' ἄρα γε ὁ ἀπλοῦς ἢ ὁ ἐπὶ ἐγκαταλείψει τοῦ ἐνεργητικοῦ συμβιβασμὸς καὶ ἐπὶ ἀκυρωθεῖσων ἢ διαλελυμένων ἐταιρειῶν ;

Ὁ ἀπλοῦς συμβιβασμὸς δὲν δύναται νὰ χωρήτῃ. Ἐνέχει οὗτος τὴν ἔννοιαν τῆς ἐπαναφορᾶς τοῦ ὀφειλέτου ἐπὶ τὴν διεύθυνσιν τῶν ὑποθέσεών του. Πῶς εἶναι δυνατόν νὰ νοηθῇ τοιαύτη συμφωνία ὡς πρὸς ἐταιρείαν μὴ ὑφισταμένην πλέον ; Οὐκ ὀρθῶς ἐλέγχθη πρὸς καταπολέμησιν τῆς γνώμης ταύτης τὸ ὅτι ἐταιρεία διαλυθεῖσα ἢ ἀκυρωθεῖσα θεωρεῖται διασωζομένη (2). Τὸ πλάσμα τοῦτο τυγχάνει δεκτὸν μόνον διὰ τὰς ἀνάγκας τῆς ἐκκαθαρίσεως, δὲν δύναται δὲ ἐταιρεία διαλυθεῖσα νὰ ἐπαναρχίσῃ νέαν ὑπαρξιν δυνάμει αὐτοῦ.

Πρέπει ἄρα γε τὸναντίον νὰ παραδεχθῶμεν τὸ δυνατόν τῆς συνομολογήσεως συμβιβασμοῦ ἐπὶ ἐγκαταλείψει τοῦ ἐνεργητικοῦ,

(1) Ἐμποροδικεῖον τοῦ Σηκουάνα, 17 Ὀκτωβρίου 1896, *le Droit* τῆς 9 Δεκεμβρίου 1896.—Thaller, *Revue critique de législation*, 1885, σελ. 297· Boistel, ἀριθ. 1040· Pic ἐν τοῖς *Annales de Droit commercial*, 1897, σελ. 129 καὶ ἐπόμε.

ΕΝΟΝ ΔΙΚΑΙΟΝ.—Ἡ λύσις αὕτη καθιεροῦται ὑπὸ τῶν ἐμπορικῶν κωδίκων τῆς Ἰταλίας, ἄρθρ. 853 τῆς Ρουμανίας, ἄρθρ. 873 καὶ τῆς Ἰσπανίας, ἄρθρον 928.

(2) Ὅρα ὑπὲρ τῆς ἀποκρουσμένης γνώμης, Ἐφ. τῆς Λυών, 18 Μαρτίου 1884, *Journal des faillites*, 1884, σελ. 195. D. 1884. 2. 211.

ἔστι καὶ ὡς πρὸς διαλελυμένην ἢ ἡκυρωμένην ἐταιρείαν ; Ὑπῆρξαν οἱ ὑποστηρίζαντες τοῦτο, μὴ ποιούμενοι διάκρισιν τινε μεταξὺ τῶν διαφορῶν εἰδῶν ἐταιρειῶν ⁽¹⁾. Τῷ ὄντι, εὐκόλως κλίνει τις νὰ εἴπῃ, ὅτι, ἀφοῦ ὁ συμβιβασμὸς οὗτος δὲν ἔχει ἀποτέλεσμα τὴν ἐπαναφορὰν τοῦ ὀφειλέτου ἐπὶ τὴν διεύθυνσιν τῶν ὑποθέσεων του, οὐδὲν ἀντίκειται κατὰ τῆς συνομολογήσεως αὐτοῦ πρὸς ἐταιρείαν μὴ ὑφισταμένην πλέον. Ἀλλ' ὁ λόγος οὗτος εἶναι εὐλογοφανὲς μόνον, τοῦναντίον δὲ πρέπει νὰ γίνῃ ἐνταῦθα διάκρισις μεταξὺ τῶν ὁμορρυθμῶν ἢ ἑτερορρυθμῶν ἐταιρειῶν καὶ τῶν ἀνωνύμων. Ὁ ἐπὶ ἐγκαταλείπει συμβιβασμὸς ἐπιφέρει ἰδίᾳ τὴν ἐλευθέρωσιν τοῦ ὀφειλέτου ἀπὸ τοῦ ὑπερβάλλοντος τῶν χρεῶν αὐτοῦ ἐπὶ τοῦ τιμήματος τῆς ἐγκαταλειφθείσης περιουσίας (ἀριθ. 275). Χορηγούμενος οὗτος εἰς ἐταιρείαν ὁμόρρυθμον ἢ ἑτερόρρυθμον, ὠφελεῖ, ἂν μὴ τὴν ἐταιρείαν, ἥτις δὲν δύναται νὰ ἀναζήσῃ, τοῦλάχιστον τοὺς ἐταίρους τῆς ὁμορρυθμοῦ ἐταιρείας ἢ τὰ ὁμόρρυθμα μέλη τῆς ἑτερορρυθμοῦ, οἵτινες ἐλευθεροῦνται οὕτω πάσης ἐνοχῆς διὰ χρεῖα ἐταιρικά. Συμβιβασμὸς ὁμοῦς ἐπὶ ἐγκαταλείπει οὐδεμίαν θὰ ἐπέφερεν ὠφέλειαν δι' ἀνώνυμον ἐταιρείαν διαλελυμένην ἢ ἡκυρωμένην· οἱ μέτοχοι δὲν ἐνέχονται πέραν τῶν εἰσφορῶν των, ἀφοῦ δὲ ἐταιρεία διαλελυμένη ἢ ἡκυρωμένη δὲν δύναται νὰ ἀποκτήσῃ νέαν περιουσίαν, δὲν δύναται νὰ γίνῃ λόγος περὶ τῆς ἀπαλλαγῆς ἀπὸ πάσης καταδιώξεως ἐπὶ μελλούσης περιουσίας.

1209. Προκειμένου περὶ ἀνωνύμου ἐταιρείας δὲν δύναται νὰ συνομολογηθῇ συμβιβασμὸς εἰ μὴ δι' αὐτὴν καὶ ὄχι διὰ τοὺς μετόχους, διὰ τὸν ἀπλούστατον λόγον, ὅτι ἡ πτώχευσις ἢ ἡ δικαστικὴ ἐκκαθάρισις τῆς ἐταιρείας δὲν συνεπάγεται τὴν αὐτὴν κατάστασιν διὰ τούτους. Τὸ αὐτὸ δυνάμεθα νὰ εἴπωμεν ὡς πρὸς τὰς ἑτερορρυθμοὺς ἐταιρείας, τοῦλάχιστον ὡς πρὸς τὰ ἑτερόρρυθμα μέλη αὐτῆς. Ἀλλ' ἐπειδὴ ἐν ταῖς ὁμορρυθμοῖς ἐταιρείαις ὡς πρὸς πάντας τοὺς ἐταίρους καὶ ἐν ταῖς ἑτερορρυθμοῖς ὡς πρὸς τὰ ὁμόρρυθμα μέλη αὐτῆς ἡ πτώχευσις ἢ ἡ δικαστικὴ ἐκκαθάρισις ὑπάρχει ὡς πρὸς τούτους, ἐξεταστέον τυγχάνει, ἂν πρέπει νὰ δοθῇ ἀναγκαίως ἡ αὐτὴ λύσις εἰς τὴν πτώχευσιν ἢ τὴν δικαστικὴν ἐκκαθάρισιν τῆς

(1) Ταύτην τὴν γνώμην εἶχομεν παρὰδεχθῆναι οὐκ ὀρθῶς.—"Ορα Précis de Droit commercial, II, ἀριθ. 3134.

εταιρείας καὶ εἰς τὰς πτωχεύσεις ἢ τὰς δικαστικὰς ἐκκαθαρίσεις τῶν εἰρημένων ἐταίρων. Ὁ ἐμπορικὸς κῶδιξ (ἄρθρ. 531) ἐν μέρει μόνον ἔλυσε τὸ ζήτημα τοῦτο, παραδεξάμενος, ὅτι οἱ ἐταῖροι δύνανται νὰ τύχῃσι προσωπικοῦ συμβιβασμοῦ, ἐνῶ ὡς πρὸς τὴν ἐταιρείαν οἱ πιστωταὶ εἶναι ἐν καταστάσει ἐνώσεως. Δὲν ὀρίζει ὁμοῦς ρητῶς ὁ κῶδιξ, ἅν, ἀντιστρόφως, χορηγηθέντος συμβιβασμοῦ εἰς τὴν ἐταιρείαν, δύνανται νὰ ἐπέλθῃ ἐνώσις ὡς πρὸς ἓνα ἢ πλείονας τῶν ἐταίρων. Παρίσταται προδήλως ἀνάγκη νὰ ἐξετάσωμεν τὴν δευτέραν ταύτην ἀποψιν τοῦ ζητήματος ὥσπερ τὴν πρώτην, ἥτις μόνη ἀπησχόλησε τὸν νομοθέτην. Ἀλλὰ δὲν εἶναι τοῦτο μόνον : ὑποτιθεμένου, ὅτι ἐχορηγήθη συμβιβασμὸς εἰς τε τὴν ἐταιρείαν καὶ εἰς ἕκαστον τῶν ἐταίρων, ἀναγκαῖον ἀποβαίνει νὰ ἐξετάσωμεν, ἅν οἱ ὅροι τοῦ ἐταιρικοῦ καὶ τοῦ προσωπικοῦ ἐκάστου τῶν ἐταίρων συμβιβασμοῦ δέον νὰ εἶναι ἀναγκαιῶς ταυτόσημοι, ἰδίᾳ καθόσον ἀφορᾷ τὴν σπουδαιότητα τῶν παρεχομένων ἀφέσεων.

Τὰ ζητήματα ταῦτα εὐκόλως λύονται, ὅταν δὲν ὑπάρχωσιν ἄλλοι πιστωταὶ εἰμὴ οἱ ἐταιρικοί. Τὸνναντίον μεγάλας παρουσιάζουσι δυσκολίας, ὅταν ὑπάρχωσι, πλὴν τῶν πιστωτῶν τῆς ἐταιρείας, προσωπικοὶ πιστωταὶ ἐκάστου ἐταίρου.

Τελικῶς εἰπεῖν, ὡς θέλει προκύψει ἐκ τῶν διδομένων ἐξηγήσεων, τέσσαρες διάφοροι περιπτώσεις δύνανται νὰ νοηθῶσι καθόσον ἀφορᾷ τὰς λύσεις τῆς ἐταιρικῆς πτωχεύσεως καὶ τῶν ἰδιαιτέρων πτωχεύσεων τῶν ἐταίρων :

1. Ἐνώσις διὰ τε τὴν ἐταιρείαν καὶ δι' ἕκαστον τῶν ἐταίρων.
2. Ἐνώσις διὰ τὴν ἐταιρείαν καὶ συμβιβασμὸς διὰ τοὺς ἐταίρους ἢ δι' ἓνα ἢ πλείονας ἐξ αὐτῶν.
3. Συμβιβασμὸς διὰ τὴν ἐταιρείαν καὶ ἐνώσις διὰ τοὺς ἐταίρους ἢ δι' ἓνα ἢ πλείονας ἐξ αὐτῶν.
4. Συμβιβασμὸς διὰ τε τὴν ἐταιρείαν καὶ διὰ τοὺς ἐταίρους ἢ δι' ἓνα ἢ πλείονας ἐξ αὐτῶν.

Ἀπαραίτητον δὲ τυγχάνει νὰ ἐξετάσωμεν κεχωρισμένως ἐκάστην τῶν περιπτώσεων τούτων καὶ νὰ μελετήσωμεν τὰς συναφεῖς πρὸς ἐκάστην ἐξ αὐτῶν δυσκολίας.

1210. 1. Περίπτωσις ἐνώσεως διὰ τε τὴν ἐταιρείαν καὶ διὰ τοὺς ἐταίρους. — Ἡ περίπτωσις αὕτη δὲν προβλέπεται ὑπὸ τοῦ ἐμπ. κώδικος. Παρουσιάζεται δέ, ὅταν ἐξ οἷας δήποτε αἰτίας δὲν

φθάνωσιν εἰς ἀποτέλεσμα αἱ περὶ συμβιβασμοῦ τῆς ἐταιρείας καὶ περὶ τῶν ἰδιαιτέρων συμβιβασμῶν προτάσεις. Ρητέον δ' ἄλλως, ὅτι αἱ αἰτίαι ἔνεκα τῶν ὁποίων δὲν ἐγένοντο δεκταὶ αἱ προτάσεις αὗται δύνανται νὰ μὴ εἶναι αἱ αὐταὶ ὡς πρὸς πάντας. Οὕτω ἐνδεχόμενον ὁ ἐταιρικός συμβιβασμὸς νὰ μὴ ἔτυχε τῆς δικαστικῆς ἐπικυρώσεως, ὁ δὲ συμβιβασμὸς ἐταίρου τινὸς νὰ μὴ καταρθώθῃ ἔνεκα τῆς καταδίκης αὐτοῦ ἐπὶ δολίᾳ χρεωκοπίᾳ, ἢ ἔνεκα τῆς μὴ ὑπάρξεως τῶν δύο πλειονοψηφιῶν, τῆς κατ' ἀριθμὸν καὶ τῆς κατὰ ποσά, τῶν ἀπαίτουμένων ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 507 ἐμπ. κώδικος.

Ἐπερχομένης ἐνώσεως ὡς πρὸς τε τὴν ἐταιρείαν καὶ ὡς πρὸς πάντας τοὺς ἐταίρους, οἱ ἐταιρικοὶ πιστωταὶ διατηροῦσιν ἀκέραια τὰ δικαιώματά των καὶ δύνανται νὰ ἐπικαλεσθῶσι τὴν ἀλληλεγγύην τῶν ἐταίρων. Δυνάμεθα νὰ θεωρήσωμεν τὰ πράγματα ὡς νὰ ὑπῆρχεν ἐν μόνον ἐνεργητικόν, περιλαμβάνον τὴν ἐταιρικὴν περιουσίαν καὶ τὰς προσωπικὰς περιουσίας τῶν ἐταίρων, ἀρκεῖ νὰ μὴ ὑπάρχωσιν ἰδιαίτεροι πιστωταὶ τῶν τελευταίων τούτων. Ἀλλ' ἅμα ὡς ὑπάρχωσι προσωπικοὶ πιστωταὶ τῶν ἐταίρων, ἀναγκαῖον ἀποβαίνει νὰ γίνηται διάκρισις μετὰ τοῦ ἐνεργητικοῦ τῆς ἐταιρείας καὶ τοῦ ἐνεργητικοῦ ἐκάστου ἐταίρου, ἀκριβῶς ἐπειδὴ οἱ ἐταιρικοὶ πιστωταὶ ἔχουσιν ἀποκλειστικὸν δικαίωμα ἐπὶ τῆς ἐταιρικῆς περιουσίας, οἱ δὲ προσωπικοὶ πιστωταὶ ἔχουσι δικαίωμα μόνον ἐπὶ τῆς περιουσίας τοῦ ὀφειλέτου αὐτῶν, ἀποκλειομένης τῆς περιουσίας τῆς τε ἐταιρείας καὶ τῶν ἄλλων ἐταίρων.

Ποῖον δύνανται νὰ εἶναι τὸ ποσὸν τῆς ἐμφανίσεως τῶν πιστωτῶν ἐν ἐκάστη πτωχεύσει ; Τὸ ζήτημα τοῦτο εἶναι συναφές πρὸς τὰ ἄρθρα 542 καὶ ἐπόμε. τοῦ ἐμπ. κώδικος, κατωτέρω δὲ παρέχομεν τὴν λύσιν. Ὅρα ἀριθ. 1219.

1211. 2. *Περίπτωσης καθ' ἣν, τῆς πτωχεύσεως τῆς ἐταιρείας καταπτώσεως εἰς ἕνωσιν, χορηγεῖται συμβιβασμὸς εἰς ἓνα ἢ πλείονας πιστωτάς.* — Ὁ κώδιξ τοῦ 1807 δὲν ἐφαίνετο παραδεχόμενος, ὅτι ἡ ἐταιρικὴ πτώχευσις καὶ αἱ ἀτομικαὶ τῶν ἐταίρων πτωχεύσεις δύνανται νὰ καταλήξωσιν εἰς λύσεις διαφόρους ⁽¹⁾. Ἀλλ' ἐν ἔτει 1838 ἡ νέα διάταξις τοῦ ἄρθρου 531 τοῦ ἐμπ. κώδικος προέβλεψε ρητῶς, ὅτι ἡ ἔνωσις εἰς ἣν καταλήγει ἡ πτώχευσις τῆς

(1) Renouard, ἔνθα ἄνωτ. II, σελ. 137 καὶ ἐπόμε.

εταιρείας δὲν ἐμποδίζει τὴν χορήγησιν συμβιβασμοῦ εἰς ἐταίρους. Ἡ διαφορὰ τῶν λύσεων δικαιολογεῖται. Καὶ ἐν πρώτοις πρὸς οὐδεμίαν τῶν ἀρχῶν τοῦ δικαίου ἀντίκειται αὕτη. Ἀληθῶς ὑπάρχει ἀλληλεγγύη μεταξὺ τῶν ἐταίρων καὶ ἐνέχονται οὗτοι μετὰ τῆς εταιρείας διὰ τὰ ἐταιρικὰ χρέη. Ἀλλ' οἱ περὶ ἀλληλεγγύης κανόνες δὲν ἐπιβάλλουσι τὴν ἐφαρμογὴν τῶν αὐτῶν ἀρχῶν ἐπὶ πάντων τῶν συνοφειλετῶν, καὶ αἱ ἀφέσεις ἢ προθεσμῖαι αἱ μὴ χορηγηθεῖσαι εἰς τοὺς μὲν δύνανται νὰ χορηγηθῶσιν εἰς τοὺς δέ. Ὅρα ἄρθρ. 1201 ἀστ. κώδικος. Ἐπειτα ἐνδέχεται ὡς ἐκ τῆς διαφορῆς διαγωγῆς των νὰ εἶναι οἱ ἐταῖροι ἄξιοι διαφορῶν ὄρων. «Ἐταῖρός τις ἡδύνατο νὰ ἀπουσιάζῃ, ἐνῶ οἱ συνεταῖροι αὐτοῦ διεσπάθιζον τὸ ἐνεργητικόν· ἡδύνατο νὰ εἶναι οὗτος καλῆς πίστεως, ἐνῶ ὁ οἶκος αὐτοῦ ἐδεσμεύετο δι' ὑποχρεώσεων ἢ κατεστρέφετο διὰ πράξεων δολίων ἢ ἀσυνέτων· ἡ ἰδιαιτέρα αὐτοῦ περιουσία ἢ τῆς γυναικὸς του ἢ ἡ τῆς οἰκογενείας του ἡδύναντο, ἀνεξαρτήτως τοῦ ἐταιρικοῦ ἐνεργητικοῦ, νὰ καλύπτωσι μέγα μέρος τοῦ χρέους» (1).

1212. Ὑπὸ τίνας ὁρους δύνανται ἰδιαιτέρως τις συμβιβασμὸς νὰ χορηγηθῇ εἰς ἐταίρους, ὅταν οἱ πιστωταὶ εἶναι ἐν καταστάσει ἐνώσεως πρὸς τὴν εταιρείαν; Ποῖα ἀποτελέσματα παράγει ὁ ἰδιαιτέρος συμβιβασμός; Ὁ ἐμπορικὸς κώδιξ δὲν ἀποφαίνεται ἐπὶ τοῦ πρώτου σημείου. Τὸ ὑνάντιον ἐπὶ τοῦ δευτέρου ἀποφαίνεται σχεδὸν ἀρτίως.

Ὁ νομοθέτης οὐδὲ ἔθιξε κἄν τὰ ζητήματα τὰ ἀνκφερόμενα εἰς τοὺς ὁρους τοῦ συμβιβασμοῦ τῶν ἰδιαιτέρων συμβιβασμῶν ἀπέναντι τῆς καταστάσεως τῆς ἐνώσεως ἥτις ἐπῆλθεν ὡς πρὸς τὴν εταιρείαν. Φαίνεται οὗτος ὑποθέσας, ὅτι οἱ ἐταῖροι, μὴ ἔχοντες προσωπικοὺς πιστωτάς, εὐρίσκονται, ὥσπερ αὐτὴ αὕτη ἡ εταιρεία, ἀποκλειστικῶς ἀπέναντι τῶν ἐταιρικῶν πιστωτῶν. Ἡ περίπτωσις αὕτη εἶναι ἡ ἀπλουστέρα, ἀλλ' εἶναι ἀπαραίτητον νὰ προβλέψωμεν καὶ τὴν περίπτωσιν, καθ' ἣν ὑπάρχουσι διὰ τοὺς ἐταίρους προσωπικοὶ πιστωταί.

Ρητέον ἄλλως, ὅτι ἡ ἀρχὴ ἥτις δέον νὰ χρησιμεύτῃ πρὸς λύσιν τῶν τιθεμένων ζητημάτων εἶναι πάντοτε ἡ αὐτή· καὶ ἂν ἀκόμη ἡ πτώχευσις ἢ ἡ δικαστικὴ ἐκκαθάρσις τῆς εταιρείας συνεπάγεται

(1) Ἐκθεσις τοῦ Renouard πρὸς τὴν Βουλὴν ἐπὶ τοῦ νόμου τοῦ 1838.

τὴν τῶν ὁμορρύθμων ἐταίρων, ὑπάρχουσι πλὴν τῆς κεχωρισμένης πτωχεύσεως ἢ δικαστικῆς ἐκκαθαρίσεως τῆς ἐταιρείας, τοσαυτοὶ πτωχεύσεις ἢ δικαστικαὶ ἐκκαθαρίσεις ὅσοι ἐταῖροι.

Ἐκ τῆς ἀρχῆς ταύτης δύο ἐξάγονται συνέπειαι :

α. Ὁ ἐταιρικός συμβιβασμός ψηφίζεται ἐν συνελεύσει συντεθειμένη ἀποκλειστικῶς ἐξ ἐταιρικῶν πιστωτῶν· ὁ ἰδιαιτέρος συμβιβασμός ψηφίζεται δι' ἕκαστον ἐταῖρον ἐν συνελεύσει περιλαμβανούσῃ τοὺς ἐταιρικοὺς πιστωτὰς καὶ τοὺς προσωπικοὺς πιστωτὰς τοῦ περὶ οὗ πρόκειται ἐταίρου (ἀριθ. 1188 καὶ 1189).

β. Δὲν εἶναι ἀνάγκη νὰ ζητηθῇ ὁ ἰδιαιτέρος συμβιβασμός κατ' ἐφαρμογὴν τοῦ ἀρθροῦ 509 ἐμπ. κώδικος ἐπὶ ποινῇ ἐκπτώσεως ἐν αὐτῇ ἐκείνῃ τῇ συνελεύσει ἣτις ἀπέκρουσε τὰς ὑπὸ τῆς ἐταιρείας γενομένας περὶ συμβιβασμοῦ προτάσεις.

Ἐν τούτοις αἱ δύο αὗται λύσεις ἡμφισβητήθησαν.

α. Συγγραφεῖς τινες ὑπεστήριζαν, ὅτι, ἵνα γίνῃ ψηφοφορία περὶ ἰδιαιτέρου συμβιβασμοῦ, δὲν ἀρκεῖ ὅτι ἐγένοντο δύο διασκέψεις, μία ἢ τῶν ἐταιρικῶν πιστωτῶν, ἀπορρίψασα τὸν ἐταιρικὸν συμβιβασμόν, καὶ ἑτέρα ἢ τῶν ἐταιρικῶν πιστωτῶν συνερχομένων μετὰ τῶν προσωπικῶν πιστωτῶν χορηγοῦσα τὸν ἰδιαιτέρον συμβιβασμόν. Ἀλλ' οἱ συγγραφεῖς οἱ μὴ ἀρκούμενοι εἰς τὰς δύο ταύτας διασκέψεις δὲν συμφωνοῦσιν ὁλοσχερῶς ἐν τῷ καθορισμῷ τῶν ἀπαιτουμένων διασκέσεων.

Κατὰ τοὺς μὲν⁽¹⁾, ἵνα ἐπιτύχῃ ἐταῖρός τις ἐν τῇ ὑπὸ τοῦ ἀρθροῦ 531 τοῦ ἐμπ. κώδικος προβλεπομένη περιπτώσει ἰδιαιτέρον συμβιβασμόν, πρέπει : 1ον νὰ ἐγένετο διάσκεψις τῶν ἐταιρικῶν πιστωτῶν μὴ χορηγήσασα συμβιβασμόν εἰς τὴν ἐταιρείαν, ἢ ὁ ὑπ' αὐτῆς ψηφισθεὶς συμβιβασμός νὰ μὴ ἔχῃ ἐπικυρωθῇ ὑπὸ τοῦ δικαστηρίου· 2ον νὰ δεχθῶσιν οἱ ἐταιρικοὶ πιστωταί, κατὰ πλειονοψηφίαν κατ' ἀριθμὸν καὶ κατὰ τὰ δύο τρίτα τῶν ποσῶν, νὰ ψηφισθῇ ἰδιαιτέρος συμβιβασμός· 3ον νὰ ψηφισθῇ οὗτος πραγματικῶς (effective-ment) ὑπὸ τῶν ἐταιρικῶν πιστωτῶν καὶ τῶν προσωπικῶν πιστωτῶν τοῦ ἐταίρου ὁμοῦ.

Ὁ συνδυασμός οὗτος, λέγουσιν, ἀπορρέει ἐκ τοῦ κειμένου τοῦ ἀρθροῦ 531, ὅπερ ὁρᾷ τοὺς ἐταιρικοὺς πιστωτὰς καὶ ἐξαρτᾷ ἐκ τῆς

(1) Renouard, II, σελ. 139 καὶ ἐπόμενα.

ψήφου αὐτῶν τοὺς ἰδιαιτέρους συμβιβασμούς. Πρὸς δὲ τούτοις εἶναι οὗτος σύμφωνος πρὸς τὸ ἐπεικὲς δίκαιον. Δὲν πρέπει οἱ προσωπικοὶ πιστωταὶ τοῦ ἐταίρου, ὅσον δὴποτε πολυάριθμοι καὶ ἂν εἶναι, καὶ ὅσον δὴποτε σπουδαῖχι καὶ ἂν εἶναι αἱ ἀπαιτήσεις των, αὐτοὶ νὰ ὑπαγορεύσωσι νόμους εἰς τοὺς πιστωτὰς τῆς ἐταιρείας καὶ ὑποχρεώσωσι τούτους νὰ χορηγήσωσιν ἰδιαίτερον συμβιβασμόν. Ἐξ ἄλλου ἐπίσης δὲν πρέπει νὰ ἀποκλείωνται οἱ προσωπικοὶ πιστωταὶ ἀπὸ τοῦ δικαιώματος τοῦ νὰ ψηφίσωσι κατὰ τὸν συμβιβασμόν τοῦ ὀφειλέτου αὐτῶν.

Τὸ σύστημα τοῦτο εἶναι ἀποκρουστέον. Ἀντίκειται εἰς τὴν ἀρχὴν τῆς ἰσότητος, καθόσον παρέχει ἀνώτερον δικαίωμα εἰς τοὺς ἐταιρικοὺς πιστωτὰς, οἵτινες ἐν τούτοις συντρέχουσι μετὰ τῶν προσωπικῶν πιστωτῶν τῶν ἐταίρων ἐν ταῖς ἰδιαιτέrais τούτων πτωχεύσεσιν. Εἶναι ἀληθές, ὅτι τὸ ἄρθρον 531 τοῦ ἐμπ. κώδικος δὲν φαίνεται ποιούμενον λόγον εἰμὴ περὶ τῆς ψήφου τῶν πιστωτῶν τῆς ἐταιρείας. Ἀλλὰ τοῦτο ἀναμφιβόλως ὀφείλεται εἰς τὸ ὅτι ὁ νομοθέτης ἀπέβλεψεν εἰς τὴν περίπτωσιν, καθ' ἣν δὲν ὑπάρχουσι ποσῶς προσωπικοὶ πιστωταὶ τῶν ἐταίρων. Ρητέον δ' ὅτι πάντες ἀναγνωρίζουσιν, ὅτι δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ ἀποφύγωμεν τὴν συνδρομὴν τῶν προσωπικῶν πιστωτῶν τοῦ ἐταίρου, εἰς ὃν πρόκειται νὰ χορηγηθῇ συμβιβασμός, προσκολλώμενοι δουλικῶς εἰς τὸ κείμενον τοῦ ἁρθρου 531. Ἐὰν ἡ συνδρομὴ αὐτῶν εἶναι ἀπαραίτητος, διατί νὰ κρατήσωμεν αὐτοὺς εἰς θέσιν ὑποδεεστέραν ἐν σχέσει πρὸς τοὺς ἐταιρικοὺς πιστωτὰς παραβιάζοντες τὴν ἀρχὴν τῆς ἰσότητος ;

Κατ' ἄλλο τι σύστημα ὁ ἐταῖρος ὁ ἔχων προσωπικὰ χρέη καὶ ἐξαιτούμενος ἰδιαίτερον συμβιβασμόν, δέον νὰ ὑποστῇ τὴν δοκιμασίαν τῶν τριῶν ἀλληλοδιαδόχων διασκέψεων, τὴν πρώτην τῶν ἐταιρικῶν πιστωτῶν περὶ τοῦ ἐταιρικοῦ συμβιβασμοῦ, τὴν δευτέραν, ἐν περιπτώσει ἀποποιήσεως τοῦ συμβιβασμοῦ τούτου, τῶν αὐτῶν πιστωτῶν καλουμένων νὰ ἀποφανθῶσι περὶ τοῦ ἰδιαίτερου συμβιβασμοῦ, καὶ ἐν περιπτώσει εὐνοϊκῆς ψήφου τῶν ἐταιρικῶν πιστωτῶν περὶ τοῦ ἀτομικοῦ συμβιβασμοῦ, τὴν διάσκεψιν τῶν προσωπικῶν πιστωτῶν ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ συμβιβασμοῦ (1). Ἐὰν οἱ

(1) Mathieu. Bodet, ἐν τῇ Revue de Droit français et étranger, σελ. 849 καὶ ἐπόμε. Geoffroy, Code pratique des faillites, σελ. 295 καὶ ἐπόμε.

έταιρικοί πιστωταί, κεχωρισμένως, ἢ οἱ προσωπικοί πιστωταί, ἐπίσης κεχωρισμένως, μὴ ψηφίσωσι τὸν ἰτομικὸν συμβιβασμὸν διὰ τῶν ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 507 ἀπαιτουμένων πλειονοψηφῶν, ὁ συμβιβασμὸς οὗτος ἀποκρούεται. Οἱ ὀπαδοὶ τῆς γνώμης ταύτης παρτηροῦσιν, ὅτι κατὰ τὸ ἄρθρον 531 τοῦ ἐμπ. κώδικος οἱ έταιρικοί πιστωταί ἔχουσι ν' ἀποφχνθῶσι περὶ τοῦ ἰδιαίτερου συμβιβασμοῦ, καὶ ὅτι οἱ πιστωταί οὗτοι, δεσμευόμενοι ὑπὸ τῆς δοθείσης ὑπ' αὐτῶν ψήφου διὰ τῶν ἀπαιτουμένων πλειονοψηφῶν, δὲν δύνανται πλέον νὰ ψηφίσωσι μετὰ τῶν προσωπικῶν πιστωτῶν.

Ἡ γνώμη αὕτη διττῶς παρκαθιάζει τὸν κανόνα τῆς μεταξὺ τῶν πιστωτῶν ἰσότητος. Ἐξαρτᾷ αὕτη τὴν ψηφοφορίαν περὶ τοῦ ἰδιαίτερου συμβιβασμοῦ ἐκ τῆς γνώμης τῶν έταιρικῶν πιστωτῶν καὶ ἀναγνωρίζει εἰς τοὺς προσωπικοὺς πιστωτάς έταίρου τὴν ἐξουσίαν τῆς ἀποκρούσεως τοῦ ἰδιαίτερου συμβιβασμοῦ παρὰ τὴν ψήφον τῶν έταιρικῶν πιστωτῶν.

6. Ἀντιθέτως πρὸς τὴν θεωρίαν ἣν παραδεχόμεθα ἄνωτέρω, ἐγένετο ἐνίοτε δεκτόν, ὅτι ὁ ἰδιαίτερος συμβιβασμὸς δέον νὰ ὑποβάλληται εἰς τὴν ψήφον τῶν πιστωτῶν ἐν τῇ αὐτῇ συνεδριάσει ἐν ἣ καὶ ὁ έταιρικὸς συμβιβασμὸς, ἐπὶ ποινῇ ἀκυρότητος τοῦ ἰδιαίτερου συμβιβασμοῦ (1). Ἐστηρίχθη δὲ ἡ γνώμη αὕτη ἐπὶ τοῦ ἄρθρου 509 τοῦ ἐμπ. κώδικος. Λησμονοῦσιν ὁμως οἱ ὀπαδοὶ τῆς θεωρίας ταύτης, ὅτι τὸ ἄρθρον 509 ἐγένετο διὰ τὴν περίπτωσιν καθ' ἣν ὑπάρχει μία μόνη πτώχευσις καὶ ὅτι ἐν προκειμένῳ ὑπάρχουσι πλείονες πτωχεύσεις, ἢ τῆς ὁμορρυθμοῦ έταιρείας καὶ ἡ τῶν έταίρων.

1213. Περιελθούσης τῆς έταιρικῆς πτωχεύσεως εἰς κατάστασιν ἐνώσεως καὶ χορηγηθέντος ἐν τούτοις ἰδιαίτερου συμβιβασμοῦ εἰς τινὰ έταῖρον, συμφώνως πρὸς τὸ ἄρθρον 531 τοῦ ἐμπ. κώδικος, ποῖα τὰ δικχιώματα τῶν έταιρικῶν πιστωτῶν καὶ τῶν προσωπικῶν πιστωτῶν τοῦ συμβιβασθέντος έταίρου ;

Τὸ ἐνεργητικὸν τῆς έταιρείας ὡς καὶ ἡ περιουσία τῶν έταίρων οὔτινες δὲν ἔτυχον συμβιβασμοῦ ὑπόκεινται εἰς τοὺς κανόνας τῆς ἐνώσεως, ἐνῶ ἡ περιουσία τοῦ συμβιβασθέντος έταίρου, γενομένου ἀπλοῦ συμβιβασμοῦ ἐπαναφέρεται εἰς τὴν διάθεσίν του.

(1) Πρὸλ. Ἀκυρ. 26 Ἀπριλίου 1869, D. 1871. 1. 5. Ἐφ. τοῦ Ἀλγερίου, 2 Ὀκτωβρίου 1867, D. 1871. 2. 75.

Οἱ ἑταιρικοὶ πιστωταὶ φυσικῶ τῷ λόγῳ εἶναι δεσμευμένοι, ἀπέναντι τοῦ συμβιβασθέντος ἑταίρου, διὰ τοῦ ἰδιαιτέρου συμβιβασμοῦ, καὶ δὲν δύνανται, καθάπερ καὶ οἱ προσωπικοὶ πιστωταί, νὰ ἀπαιτήσωσι παρ' αὐτοῦ ἄλλο τι ἢ τὸ ὑπεσχημένον ὑπ' αὐτοῦ μέρος. Ὁ συμβιβασθεὶς ἑταῖρος, πληρώσας τὸ μέρος, δὲν ἐνέχεται πλέον εἰς τὰ ἑταιρικά χρέη· οἱ ἑταιρικοὶ πιστωταὶ οὐδὲν δικαιοῦνται πλέον νὰ ζητήσωσι παρ' αὐτοῦ, καίτοι δὲν ἀπεπληρώθησαν ὁλοσχερῶς διὰ τῶν μερισμάτων τῶν ληφθέντων ἐκ τῶν πτωχεύσεων τῆς εταιρείας καὶ τῶν ἄλλων ἑταίρων. Αὕτη εἶναι ἡ ἰδέα ἣν θέλει νὰ ἐκφράσῃ τὸ ἄρθρον 531 τελ. ἐδάφ., διατάσσον, ὅτι ὁ ἑταῖρος ὁ τυχὼν εἰδικοῦ συμβιβασμοῦ ἀπαλλάσσεται πάσης ἀλληλεγγύης (¹).

Ἐννοεῖται οἷκοθεν, ὅτι ὁ συμβιβασθεὶς ἑταῖρος ὀφείλει νὰ πληρῶσῃ τὸ μέρος τοῦτο ἐκ τοῦ ἰδίου αὐτοῦ ἐνεργητικοῦ καὶ ὄχι ἐκ τοῦ ἑταιρικοῦ ἐνεργητικοῦ, ὅπερ δὲν ἀνήκει εἰς αὐτόν (ἄρθρ. 531, ἐδάφ. 2ον τοῦ ἐμπ. κώδ.).

Οἱ διάφοροι οὗτοι κανόνες διέπρουν τὰς σχέσεις τοῦ συμβιβασθέντος ἑταίρου καὶ τῆς εταιρείας πρὸς τοὺς πιστωτάς. Πῶς κανονίζονται αἱ σχέσεις τῶν ἑταίρων πρὸς ἀλλήλους; Ὁ ἐμπορικὸς κώδιξ δὲν ἀσχολεῖται ποσῶς περὶ τοῦ ζητήματος τούτου. Διὸ πρέπει νὰ λυθῇ τῇ βοηθείᾳ τῶν γενικῶν ἀρχῶν τοῦ δικαίου.

Ἐνδεχόμενον ὁ συμβιβασθεὶς ἑταῖρος νὰ ἐπλήρωσε μέρος μεγαλύτερον ἢ μικρότερον τῆς μερίδος τῆς εἰσφορᾶς του.

Ἐν τῇ πρώτῃ περιπτώσει οἱ ἄλλοι ἑταῖροι οἱ πληρώσαντες πλέον τῆς μερίδος των ἔχουσιν ἀναγωγὴν κατὰ τοῦ συμβιβασθέντος ἑταίρου. Δὲν δεσμεύονται οὗτοι ὑπὸ τοῦ συμβιβασμοῦ περὶ τοῦ ὁποῦ δὲν ἐψηφοφόρησαν. Ἀλλ' ἡ ἀναγωγὴ αὕτη μόνον ἀφοῦ πληρωθῶσιν οἱ ἑταιρικοὶ πιστωταὶ τὰ μερίσματά των δύναται νὰ ἐνασκηθῇ. Οἱ συνεταῖροι οἱ παραμείναντες ἀλληλεγγύως ὑπόχρεοι δὲν δύνανται νὰ βλάψωσι τοὺς πιστωτάς τούτους διὰ τῆς συνδρομῆς των.

Ἐν τῇ δευτέρᾳ περιπτώσει τούναντίον ὁ συμβιβασθεὶς ἑταῖρος

(1) Τὸ πρᾶγμα δὲν εἶναι ἄπορον· διότι ἡ ἀπαλλαγὴ ὑπὸ τῆς ἀλληλεγγύης δύναται πάντοτε νὰ χορηγηθῇ εἰς ἓνα τῶν ἀλληλεγγύων συνοφειλετῶν, ἐνῶ ἡ ἀλληλεγγύη παραμένει ὡς πρὸς τοὺς ἄλλους. Ὁρα ἀριθ. 1210 μέχρι 1212 ἀστ. κώδικος.

εἶναι ὁ ἔχων ἀναγωγὴν κατὰ τῶν συνετρίων τοῦ διὰ τὸ περιπλέον τοῦ ὑπ' αὐτοῦ πληρωθέντος μερίσματος ἐκ τῆς μερίδος τῆς συνεισφορᾶς τοῦ. Δὲν δύναται οὗτος νὰ ζητήσῃ τὴν ἀπόδοσιν τοῦ ὑπερβάλλοντος τούτου εἰ μὴ μετὰ τὴν πληρωμὴν τῶν ἐταιρικῶν πιστωτῶν, τῶν ὁποίων δὲν δύναται νὰ περιορίσῃ τὸ ἐχέγγυον, ἀφοῦ ἦτο ὑπόχρεως πρὸς αὐτούς.

1214. 3. *Περίπτωσις καθ' ἣν συμβιβασμὸς χορηγεῖται εἰς τὴν ἐταιρείαν οὐχὶ εἰς τοὺς ἐταίρους ἢ εἰς τινὰς ἐξ αὐτῶν.*—Περὶ τῆς περιπτώσεως ταύτης οὐδὲν λέγει ὁ ἐμπορικὸς κώδιξ, ὅστις προεῖδε μόνον τὴν ἀντίστροφον περίπτωσιν ἐν τῷ ἄρθρῳ 531. Ἐν τούτοις ἡ περίπτωσις αὕτη δύναται νὰ παρουσιασθῇ. Ἐκ τοῦ ἄρθρου 531 συνάγεται, ὅτι δὲν ἐπιβάλλεται ἡ αὐτὴ λύσις διὰ τε τὴν ἐταιρικὴν πτώχευσιν καὶ διὰ τὰς ἰδιαιτέρας πτωχεύσεις τῶν ἐταίρων. Ρητέον δὲ ὅτι, καθὰ εἴπομεν ἀνωτέρω (ἄρθρ. 1211), εἶναι εὐνόητον ἡ διαγωγὴ ὠρισμένων ἐταίρων νὰ εἶναι μᾶλλον ἢ ἥττον ἀξία εὐνοίας ἢ ἡ διαγωγὴ τῶν ἄλλων. Ἐπειτα, ἀκριβῶς ἐπειδὴ οἱ προσωπικοὶ πιστωταὶ οἱ μὴ μετέχοντες τῆς ψηφοφορίας τοῦ ἐταιρικοῦ συμβιβασμοῦ ἔχουσι νὰ ἀποφανθῶσι περὶ τοῦ ἰδιαιτέρου συμβιβασμοῦ τοῦ ἐχυτῶν ὀφειλέτου, δύνανται νὰ σχηματισθῶσι διάφοροι πλειονοψηφίαι διὰ τὰς διαφόρους πτωχεύσεις.

Δὲν εἶναι δὲ εὐκόλον νὰ ὀρισθῶσι τὰ ἀποτελέσματα τοῦ ἐταιρικοῦ συμβιβασμοῦ ὑπὸ πᾶσαν ἔποψιν.

Ἀναμφίβολον τυγχάνει, ὅτι ὁ ἐταιρικὸς συμβιβασμὸς δὲν δύναται ν' ἀντιταχθῇ ποσῶς κατὰ προσωπικῶν πιστωτῶν τῶν ἐταίρων, διὰ τὸν ἀπλούστατον λόγον, ὅτι οἱ τελευταῖοι οὗτοι δὲν ἔλαβον τὸ δικαίωμα νὰ μετάσχῃ τῆς ψηφοφορίας τοῦ συμβιβασμοῦ τούτου⁽¹⁾.

Ἀλλ' ὁ ἐταιρικὸς συμβιβασμὸς δύναται ἄρά γε νὰ ἀντιταχθῇ κατὰ τῶν ἐταιρικῶν πιστωτῶν ὑπὸ ἐκάστου ἐταίρου ἀτομικῶς λαμβανομένου, ὥστε αἱ ἀφέσεις ἅς δύναται νὰ περιέχῃ ὁ ἐταιρικὸς συμβιβασμὸς νὰ γίνωνται ἀναγκαιῶς ὑπὸ τῶν πιστωτῶν τῆς ἐταιρείας εἰς τοὺς ἐταίρους προσωπικῶς, καὶ ὅταν ἀκόμη οἱ τελευταῖοι οὗτοι δὲν ἐπέτυχον συμβιβασμόν ; Ὁμοφώνως ἐν γένει ἀναγνωρίζεται,

(1) Ἐφ. τῆς Λυὼν 13 καὶ 15 Ἰανουαρίου 1888, Journal des faillites 1883, σελ. 427 καὶ 437. Ἐμπ. τοῦ Σηκουάνα, 25 Ἀπριλίου 1893 le Droit τῆς 15 Μαΐου 1898.

ὅτι οἱ ἑταιρικοὶ πιστωταί, γνωρίζοντες τὸν συμβιβασμὸν τῆς ἑταιρείας, δύνανται νὰ ποιήσωσιν ἐπιφυλάξεις, δυνάμει τῶν ὁποίων διατηροῦσιν ἀκέραια τὰ δικαιώματά των καθ' ἑκάστου τῶν ἑταίρων ἀτομικῶς λαμβανομένων. Διὸ τὸ ζήτημα τίθεται μόνον ἐν ἐλλείψει τοιούτων ἐπιφυλάξεων.

Κοινῇ εἶναι παραδεδεγμένον, ὅτι ὁ συμβιβασμὸς ὁ χορηγούμενος εἰς τὴν ἑταιρείαν χορηγεῖται δυνάμει εἰς ἕκαστον τῶν ἑταίρων ἀτομικῶς λαμβανομένων ⁽¹⁾, καὶ ἐπομένως οἱ ἑταιρικοὶ πιστωταὶ δεσμεύονται διὰ τῶν παραχωρήσεων τῶν γενομένων εἰς αὐτὴν ταύτην τὴν ἑταιρείαν ἐν ταῖς σχέσεσιν αὐτῶν πρὸς τοὺς ἑταίρους. Ὑποστηρίζεται ἰδίᾳ κατὰ τὴν ἔννοιαν ταύτην, ὅτι οἱ ἑταῖροι δὲν δύνανται νὰ ἐνέχωνται εἰμὴ διὰ τὰ ἑταιρικά χρέη πρὸς τοὺς ἑταιρικοὺς πιστωτάς, καὶ ὅτι αἱ ἀφέσεις αἱ περιεχόμεναι ἐν τῷ συμβιβασμῷ τῷ χορηγηθέντι εἰς τὴν ἑταιρείαν ἐπιφέρουσι τὴν ἐλάττωσιν τῶν χρεῶν αὐτῆς μέχρι τοῦ ποσοῦ τῶν μερισμάτων τὸ ὁποῖον ὑποχρεοῦται αὕτη νὰ πληρώσῃ. Λόγῳ ἀπλῆς σκέψεως προσετέθη, ὅτι κατὰ πᾶσαν πιθανότητα οἱ ἑταιρικοὶ πιστωταί, ψηφίζοντες τὸν ἑταιρικὸν συμβιβασμὸν, ἔλαβον ὑπ' ὄψιν τὴν προσωπικὴν διαγωγὴν τῶν διαφόρων ἑταίρων.

Οἱ λόγοι οὗτοι δὲν εἶναι ἀκαταμάχητοι, πολλοῦ γε καὶ δεῖ, καθ' ἡμᾶς δέ, καὶ μὴ γενομένης μηδὲ μιᾶς ἐπιφυλάξεως, ὁ ἑταιρικὸς συμβιβασμὸς δὲν δύναται ν' ἀντιταχθῇ κατὰ τῶν πιστωτῶν τῆς ἑταιρείας προσωπικῶς ὑπὸ ἑκάστου ἑταίρου. Τῆς ἑταιρείας ἐχούσης προσωπικότητα διακεκριμένην τῆς τῶν ἑταίρων, εὐνόητον τυγχάνει νὰ ὑπάρχωσι διάφοροι λύσεις δι' αὐτὴν καὶ τοὺς ἑταίρους. Ἀπόδειξις τούτου εἶναι, ὅτι πάντες συμφωνοῦσιν ἐπὶ τοῦ σημείου τούτου, ἂν ἐγένοντο ἐπιφυλάξεις ἐν τῷ ἑταιρικῷ συμβιβασμῷ. Δὲν βλέπομεν δὲ διὰ τί ζητοῦνται αἱ ἐπιφυλάξεις αὗται ἵνα συμβαίῃ τοῦτο. Ἐπειδὴ αἱ παραιτήσεις εἶναι στενοῦ δικαίου, φυσικὸν τυγχάνει νὰ ἐρμηνεύωνται αἱ ἐν τῷ ἑταιρικῷ συμβιβασμῷ γενομέναι ἀφέσεις λίαν συσταλτικῶς. Ἐπειτα ἐνδεχόμενον νὰ ὑπάρχωσι μετὰ τῶν ἑταίρων εἰς ἡ πλείονες μὴ φαινόμενοι ἄξιοι τοῦ συμβιβασμοῦ. Θὰ ᾔτο παράλογον, στηριζόμενοι ἐπὶ τῆς ἐλλείψεως

(1) Ἄκυρ. 5 Δεκεμβρίου 1864, D. 1865. 1. 15. S. 1865. 1, 29.

ἐπιφυλάξεων, νὰ ἐπεκτείνωμεν τὸ εὐεργέτημα αὐτῶν καὶ εἰς τοὺς ἐταίρους τούτους ἀκόμη. Ἐννοεῖται δ' ἄλλως οἴκοθεν, ὅτι, δεκτοῦ γενομένου τοῦ ἐναντίου συστήματος, ἐν περιπτώσει συμβιβασμοῦ χορηγηθέντος εἰς τὴν ἐταιρείαν οἱ ἐταιρικοὶ πιστωταὶ δὲν ἔπρεπε νὰ δικαιοῦνται νὰ ψηφίσωσιν ἔπειτα ἐπὶ τοῦ προσωπικοῦ συμβιβασμοῦ ἐκάστου ἐταίρου· ὁ ἐταιρικός συμβιβασμός, κατὰ τὸ σύστημα ὁπερ ἀποκρούομεν, θὰ συνεπήγετο ὡς ἀναγκαίαν συνέπειαν τόσους προσωπικοὺς συμβιβασμοὺς ὅσοι ὑπάρχουσιν ἐταῖροι.

1215. 4. *Περίπτωσις καθ' ἣν χορηγεῖται συμβιβασμοὶ εἰς τὴν ἐταιρείαν καὶ εἰς ἕνα ἢ πλείονας πιστωτάς.* — Ὁ συμβιβασμός ὁ χορηγούμενος εἰς τὴν ἐταιρείαν δὲν δύναται νὰ δεσμεύσῃ τοὺς προσωπικοὺς πιστωτάς ἐταίρου τοὺς μὴ δυνηθέντας νὰ ψηφίσωσι περὶ τοῦ συμβιβασμοῦ τούτου, διὰ τὸν ἀπλούστατον λόγον, ὅτι δὲν ἔχουσιν ὀφειλέτιδα τὴν ἐταιρείαν. Ἀλλ' ἀκριβῶς ἕνεκα τούτου χρησιμώτατον εἶναι νὰ ἐπιτυχῇ ἕκαστος ἐταῖρος προσωπικὸν συμβιβασμόν· διότι τοῦ συμβιβασμοῦ τούτου μὴ γενομένου, ἕκαστος ἐταῖρος ἐνέχεται ἐπ' ἄοριστον πρὸς τοὺς προσωπικοὺς πιστωτάς. Οὐδὲν ἀντίκειται νομικῶς νὰ ἐπακολουθῶσι προσωπικοὶ συμβιβασμοὶ τὸν ἐταιρικόν ⁽¹⁾.

Οἱ ἐταιρικοὶ πιστωταί, διὰ τὸν ἀπλούστατον λόγον, ὅτι εἶναι συνάμα πιστωταὶ τῶν ἐταίρων, ἔχουσι τὸ δικαίωμα νὰ ψηφίζωσι μετὰ τῶν προσωπικῶν πιστωτῶν ἐπὶ τῶν περὶ συμβιβασμοῦ προτάσεων ἐκάστου ἐταίρου. Δύνανται δὲ αἱ ἐν τινὶ συμβιβασμῷ γενόμεναι ἀφάσεις νὰ εἶναι μεγαλείτεροι ἢ μικρότεροι τῶν ἐν τῷ συμβιβασμῷ τῆς ἐταιρείας περιεχομένων ⁽²⁾.

Ἡ τελευταία αὕτη λύσις δὲν δύναται πάντως νὰ γίνῃ δεκτὴ, εἰμὴ ἂν ἀναγνωρισθῇ, ὅτι ὁ ἐταιρικός συμβιβασμός δὲν δεσμεύει τοὺς ἐταιρικοὺς πιστωτάς πρὸς τοὺς ἐταίρους. Κατὰ τὴν ἐναντίαν γνώμην οἱ τελευταῖοι οὗτοι πρέπει νὰ δύνανται νὰ ἐπικαλῶνται τὸν ἐταιρικὸν συμβιβασμόν μεθ' ὅλων τῶν ὁρῶν, ἰδίᾳ δὲ τῶν περιεχομένων ἐν αὐτῷ ἀφάσεων καὶ πρὸς χωρήσεων προθεσμιῶν.

(1) Πρβλ. Ἀχυρ. 18 Ἰουλίου 1870. D. 1871. 2. 25.

(2) Ὅρα τὴν προηγουμένην σημείωσιν.

1216. *Ἐνωσις. Κήρυξις συγγνώμης.* — Ἀδιχορῶς ἐν τῷ σύστημα τῆς ἐνώσεως ἐφαρμόζεται εἰς τε τὴν ἐταιρείαν καὶ εἰς τοὺς ἐταίρους ἢ μόνον εἴτε εἰς τὴν ἐταιρείαν εἴτε εἰς τοὺς ἐταίρους ἢ τινὰς ἐξ αὐτῶν, παρίστανται λόγοις νὰ ἀποφυνθῇ τὸ ἐμποροδικεῖον κατὰ τὸν χρόνον τῆς λήξεως τῆς ἐνώσεως περὶ τῆς συγγνώμης.

Δύναται δὲ νὰ κηρυχθῇ συγγνωστὴ καὶ ἡ ἐταιρεία. Ἀληθῶς δὲν προκειται διὰ τῆς κηρύξεως τῆς συγγνώμης ν' ἀποφύγῃ ἡ ἐταιρεία τὴν προσωπικὴν κράτησιν· τὸ μέσον τοῦτο τῆς ἐκτελέσεως δὲν εἶναι δυνατόν νὰ ἐφαρμοσθῇ εἰς τὰ ἠθικὰ πρόσωπα. Ἀλλ' ἡ κήρυξις τῆς συγγνώμης ἔχει σημασίαν ἠθικὴν (ἀριθ. 725 καὶ 726), εὐνόητος δὲ τυγχάνει ἡ ἐπιθυμία τῶν ἀντιπροσώπων τῆς ἐταιρείας ὅπως προβῇ τὸ δικαστήριον εἰς τὴν κήρυξιν ταύτην.

Ἐπειδὴ ἐνδέχεται ἡ διαγωγὴ τῶν ἀντιπροσώπων τῆς ἐταιρείας καὶ ἡ διαγωγὴ ἐκάστου τῶν ἐταίρων νὰ μὴ ὑπῆρξεν ἡ αὐτή, νὰ διεπράχθησαν πταίσματα ὑπὸ τῶν μὲν οὐχὶ δὲ καὶ ὑπὸ τῶν ἄλλων, δυνατόν νὰ κηρυχθῇ συγγνωστὴ ἡ ἐταιρεία, οὐχὶ δὲ καὶ οἱ ἐταῖροι. ἢ νὰ κηρυχθῶσι συγγνωστοὶ οἱ ἐταῖροι, οὐχὶ δὲ καὶ ἡ ἐταιρεία, ἢ νὰ κηρυχθῶσι συγγνωστοὶ τινὲς τῶν ἐταίρων καὶ ὅχι οἱ ἄλλοι.

1217. *Παῦσις τῶν ἐργασιῶν δι' ἀνεπάρκειαν ἐνεργητικοῦ.* — Αἱ ἐργασίαι τῆς πτωχεύσεως ἢ τῆς δικαστικῆς ἐκκαθαρίσεως ἐταιρείας τινὸς δύνανται νὰ ἀνασταλῶσι δι' ἀνεπάρκειαν ἐνεργητικοῦ, ὥσπερ αἱ ἐργασίαι τῆς πτωχεύσεως ἢ τῆς δικαστικῆς ἐκκαθαρίσεως ἀτόμου. Προκειμένου περὶ ἐταιρείας ὁμορρύθμου ἢ ἑτερορρύθμου, ἡ τῶν ἐργασιῶν παῦσις δι' ἀνεπάρκειαν ἐνεργητικοῦ δύναται νὰ ἀπαγγελθῇ ὡς πρὸς πάντας τοὺς ἐταίρους ἢ τινὰς ἐξ αὐτῶν, ἐνῶ δὲν ἀπαγγέλλεται ὡς πρὸς τὴν ἐταιρείαν. Εὐνόητον τυγχάνει νὰ ὑπάρχωσιν ὡς πρὸς αὐτὴν διαθέσιμα χρήματα, ἐνῶ δὲν ὑπάρχουσι τοιαῦτα ὡς πρὸς τοὺς ἐταίρους ἢ ὡς πρὸς τινὰς ἐξ αὐτῶν. Ἀλλ' ἡ ἀντίστροφος περίπτωσις δὲν δύναται νὰ νοηθῇ, τουτέστι δὲν εἶναι δυνατόν, ἐνῶ ὑπάρχει παῦσις τῶν ἐργασιῶν δι' ἀνεπάρκειαν ἐνεργητικοῦ ὡς πρὸς τὴν ἐταιρείαν, νὰ ἐξακολουθῶσιν αἱ ἐργασίαι τῆς πτωχεύσεως ὡς πρὸς τοὺς ὁμορρύθμους ἐταίρους ἀτομικῶς. Ἀμα ὡς ὑπάρχουσι πόροι διὰ τὰς ἀτομικὰς πτωχεύσεις, ὑπάρχουσι καὶ διὰ τὴν πτώχευσιν τῆς ἐταιρείας, διὰ τὸν ἀπλούστατον λόγον, ὅτι οἱ ἐταῖροι ἐνέχονται ἐπ' ἄοριστον εἰς τὰ ἐταιρικὰ χρή.

1218. Μετατροπή τῆς δικαστικῆς ἐκκαθαρίσεως εἰς πτώχευσιν.—Ἡ μετατροπὴ αὕτη δύναται νὰ ἐφαρμοσθῇ εἰς τὴν δικαστικὴν ἐκκαθάρισιν εἴτε τῆς ἐταιρείας, εἴτε ἐκάστου τῶν ἐταίρων. Δὲν διχτάσσεται ὅμως ἀναγκαίως ὡς πρὸς πάντας (1). Τῷ ὄντι εὐνόητον τυγχάνει νὰ μὴ παρουσιάζωνται τὰ τὴν μετατροπὴν ταύτην συνεπαγόμενα γεγονότα ὡς πρὸς πάντας, ἀλλὰ μόνον ὡς πρὸς τοὺς ἀντιπροσώπους τῆς ἐταιρείας ἢ ὡς πρὸς τοὺς ἐταίρους ἢ ὡς πρὸς τινὰς ἐξ αὐτῶν. Ὅρκ. ἀριθ. 1147.

Οἱ λόγοι τῆς μετατροπῆς εἶναι ἐν γένει οἱ καὶ ἐπὶ τῶν ἐν πτώχευσει ἀτόμων ἰσχύοντες, τουτέστιν ἐκεῖνοι οὓς ἀναγράφει τὸ ἄρθρον 19 τοῦ νόμου τῆς 4 Μαρτίου 1889. Ἀναγκαῖον ὅμως τυγχάνει νὰ ποιήσωμεν ὡς πρὸς τοῦτο εἰδικὰς τινὰς παρατηρήσεις.

α. Τὰ γεγονότα ἅτινα δίδουσιν ἀφορμὴν εἰς τὴν μετατροπὴν, καὶ τὰ ὁποῖα δεόν νὰ προέρχωνται ἐκ τοῦ ὀφειλέτου, ἵνα ἀνακληθῇ ὡς ἐκ τούτου παρ' αὐτοῦ τὸ εὐεργέτημα τῆς δικαστικῆς ἐκκαθαρίσεως, δεόν νὰ ἔχωσι προσέλθει ἐπὶ ἐταιρείας ἐκ τῶν διοικητῶν ἢ τῶν διαχειριστῶν. Ἄλλως ἔπρεπε νὰ ἀποκοπῶσιν ἐκ τῶν λόγων μετατροπῆς τῆς δικαστικῆς ἐκκαθαρίσεως τῶν ἐταιρειῶν εἰς πτώχευσιν πάντες οἱ συνιστάμενοι εἰς πράξεις τοῦ πτωχεύσαντος· διότι ἐννοεῖται οἷκοθεν, ὅτι ἡ ἐταιρεία δὲν δύναται αὕτη νὰ ἐκτελέσῃ αὐτάς.

β. Ἐν τούτοις, προκειμένου περὶ ἀνωνύμου ἐταιρείας, δὲν δύναται νὰ γίνηται λόγος περὶ μετατροπῆς τῆς δικαστικῆς ἐκκαθαρίσεως εἰς πτώχευσιν λόγῳ καταδίκης ἐπὶ ἀπλῇ ἢ δολίᾳ χρεωκοπίᾳ. Διότι οἱ διοικηταί, ἀφοῦ δὲν εἶναι ἔμποροι, δὲν δύνανται νὰ γίνωσιν ἔνοχοι τοῦ πλημμελήματος τούτου ἢ κακουργήματος (ἀριθ. 1221). Ρητέον δ' ὅτι δὲν κέκτηται τοῦτο πρακτικὴν σπουδαιότητα καθόσον ἀφορᾷ τὴν καταδίκην ἐπὶ δολίᾳ χρεωκοπίᾳ. Διότι, μὴ ὑπαρχούσης τῆς αἰτίας ταύτης μετατροπῆς τῆς δικαστικῆς ἐκκαθαρίσεως εἰς πτώχευσιν, οἱ δικασταὶ δύνανται νὰ ἀπαγγείλωσιν

(1) Ἐφ. τῶν Παρισίων, 5 Ἰουνίου 1891, Journal des faillites, 1891, σελ. 496. Ἐν τῇ ὑποθέσει ἐφ' ἧς ἡ ἀπόφασις αὕτη τὸ εὐεργέτημα τῆς δικαστικῆς ἐκκαθαρίσεως εἶχεν ἀνακληθῇ παρὰ τινος ὁμορρύθμου ἐταίρου ἔνεκα τῆς καταδίκης αὐτοῦ ἐπὶ ἀπλῇ χρεωκοπίᾳ· διετηρήθη ὅμως ὡς πρὸς τὴν ἐταιρείαν.

αὐτὴν δυνάμει τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου 19 τοῦ νόμου τῆς 4 Μαρτίου 1889, καθ' ὃ, τὸ δικαστήριον κηρύττει τὴν πτώχευσιν ἐν πάσῃ περιόδῳ τῆς δικαστικῆς ἐκκαθαρίσεως : 1ον ἐὰν ὁ ὀφειλέτης ἀπέκρυσεν ἢ ἐξώγκωσε τὸ ἐνεργητικὸν ἢ τὸ παθητικόν, παρέλειψεν ἐκ προθέσεως τὸ ὄνομα ἐνὸς ἢ πλειόνων πιστωτῶν ἢ διέπραξεν οἷον δῆποτε δόλον, καὶ πάντα ταῦτα χωρὶς νὰ ἐμποδισθῶσιν αἱ καταδιώξεις ἐκ μέρους τῆς εἰσαγγελικῆς ἀρχῆς.

**Θ. — Περὶ τῶν ἐμπραγμάτων δικαιωμάτων ἅτινα
δύνανται νὰ ὑποστηριχθῶσιν ἐν τῇ πτωχεύσει ἢ
ἐν τῇ δικαστικῇ ἐκκαθαρίσει ἐταιρείας. Περὶ
τῶν συνυποχρέων καὶ τῶν ἐγγυητῶν.**

1219. Ἐπὶ τῶν διαφόρων δικαιωμάτων, προνομίων, ὑποθηκῶν, διεκδικητικῶν δικαιωμάτων, ἅτινα δύνανται νὰ ἐνσκηθῶσιν ἐν ταῖς πτωχεύσεσι καὶ ἐν ταῖς δικαστικαῖς ἐκκαθαρίσεσι τῶν ἐταιρειῶν, ἐφαρμόζοντα: ἄνευ παρεκκλίσεώς τινος οἱ γενικοὶ κανόνες τοῦ ἐμπορικοῦ κώδικος. Ὅρα ἀριθ. 78 καὶ ἐπομ.

Ἐχουσι δὲ ἐφαρμογὴν καὶ τὰ ἄρθρα 542 μέχρι 546 τοῦ ἐμπ. κώδικος τὰ ἀναφερόμενα εἰς τὴν περίπτωσιν, καθ' ἣν ἐταιρεία τις ἔχει συνυποχρέους ἢ ἐγγυητάς.

Ἄλλ' αἱ διατάξεις τῶν ἄρθρων 542 καὶ ἐπομ. διέπουσιν ἄρα γε εἰδικῶς τὰ δικαιώματα τῶν ἐταιρικῶν πιστωτῶν ἐν ταῖς σχέσεσιν αὐτῶν πρὸς τὴν ἐταιρείαν καὶ τοὺς προσωπικῶς ἐνεχομένους εἰς τὰ χρέη ἐταίρους ;

Βέβαιον εἶναι, ὅτι, τῶν ἐταίρων ἀλληλεγγύως ἐνεχομένων, οἱ ἐταιρικοὶ πιστωταὶ δικαιοῦνται νὰ ἐμφανισθῶσι διὰ τὸ ὅλον τῶν ἀπαιτήσεων των ἐν τῇ πτωχεύσει ἢ τῇ δικαστικῇ ἐκκαθαρίσει ἐταίρου, χωρὶς νὰ ἀφαιρέσωσιν ὅ,τι ἔλαβον ἐν τῇ πτωχεύσει ἢ δικαστικῇ ἐκκαθαρίσει τῶν ἄλλων ἐταίρων.

Ἀλλὰ δύνανται ἄρα γε οἱ ἐταιρικοὶ πιστωταί, χωρὶς μηδὲν νὰ ἀφαιρέσωσι, νὰ ἐμφανισθῶσι : 1ον ἐν τῇ πτωχεύσει ἢ τῇ δικαστικῇ ἐκκαθαρίσει τῆς ἐταιρείας : 2ον ἐν τῇ πτωχεύσει ἢ τῇ δικαστικῇ ἐκκαθαρίσει ἐκάστου τῶν ἐταίρων ;

Ὑπεστηρίχθη, ὅτι τὸ ἄρθρον 542 τοῦ ἐμπορικοῦ κώδικος δὲν ἔχει ἐνταῦθα ἐφαρμογὴν, καὶ ὅτι ὁ πιστωτὴς ὁ λαβὼν μέρος

παρὰ τῆς ἐταιρείας, ὀφείλει νὰ τὸ ἀφαιρέσῃ ὅπως ἐμφανίσῃ εἰς τὴν πτώχευσιν ἢ τὴν δικαστικὴν ἐκκαθάρισιν ἐταίρου, ἢ ὅτι ὁ πιστωτὴς ὁ λαβὼν μέρος παρ' ἐταίρου ὀφείλει νὰ τὸ ἀφαιρέσῃ ἵνα ἐμφανίσῃ εἰς τὴν πτώχευσιν ἢ τὴν δικαστικὴν ἐκκαθάρισιν τῆς ἐταιρείας ⁽¹⁾. Οἱ ὁμόρρυθμοι ἐταῖροι δὲν εἶναι, λέγουσι, μήτε ἀλληλέγγυοι συνοφειλέται μήτε ἐγγυηταὶ τῆς ἐταιρείας· εἰς μόνον ὑπάρχει ὀφειλέτης, ἡ ἐταιρεία. Οἱ πιστωταὶ δὲν ἔχουσιν ἀγωγὴν καθ' ἐκάστου τῶν ἐταίρων, εἰ μὴ διότι ἕκαστος τῶν ἐταίρων ἐνέχεται εἰς ὅλα τὰ ἐταιρικὰ χρέη, καὶ ἐπομένως, ὅταν ἐταῖρός τις πληρώνῃ ἐταιρικὸν χρέος, δὲν ἐλευθεροῦται καὶ αὐτὸς οὗτος, εἰ μὴ διότι ἡ ἐταιρεία ἐλευθεροῦται διὰ τῆς ὑπὸ ἐταίρου γενομένης πληρωμῆς.

Τοῦναντίον, καθ' ἡμᾶς, δέον νὰ ἀναγνωρισθῇ τὸ δικαίωμα παντὸς ἐταιρικοῦ πιστωτοῦ ὅπως ἐμφανισθῇ δι' ὁλόκληρον τὸ ποσὸν τοῦ δικαιογράφου του, ἄνευ ἀφαιρέσεώς τινος, ἐν τῇ πτωχεύσει καὶ ἐν τῇ δικαστικῇ ἐκκαθάρισει τῆς ἐταιρείας καὶ ἐκάστου ἐταίρου. Οἱ ἐταῖροι εἶναι οὐχὶ ἀλληλέγγυοι συνυπόχρεοι τῆς ἐταιρείας, ἀλλ' οἶονεὶ ἀλληλέγγυοι ἐγγυηταὶ αὐτῆς ⁽²⁾. Τὸ ἄρθρον 542 τοῦ ἐμπ. κώδικος ὁρᾷ τὴν περίπτωσιν, καθ' ἣν ὑπάρχουσιν ἀλληλέγγυοι συνυπόχρεοι ἢ χρέος ἐξησφαλισμένον ὑπὸ ἐγγυητοῦ.

I. — Περὶ τῶν ἀνικανοτήτων καὶ τῶν ἐκπτώσεων.

Περὶ τῆς ἀπλῆς καὶ περὶ τῆς δολίας χρεωκοπίας. Ἀποκατάστασις.

1220. *Ἀνικανότητες καὶ ἐκπτώσεις.* — Αἱ ἀνικανότητες καὶ αἱ ἐκπτώσεις ὥς συνεπάγεται ἡ πτώχευσις ἢ ἡ δικαστικὴ ἐκκαθάρισις ἐπέρχονται καὶ ὡς πρὸς τοὺς προσωπικῶς ἐνεχομένους εἰς τὰ ἐταιρικὰ χρέη ἐταίρους. Προδήλως ὁμως δὲν ἐπέρχονται ὡς πρὸς τοὺς ἑτερορρυθμοὺς ἐταίρους τῆς ἑτερορρυθμοῦ ἐταιρείας καὶ

(1) Ἐφ. τῶν Παρισίων (τμῆμα 4ον), 26 Ἀπριλίου 1867, Dalloz, Supplément, ἐν λέξεσιν Faillites et liquidations judiciaires, VIII, σελ. 500 σημ. 1.

(2) Ἐφ. τῆς Dijon 4 Μαΐου 1881. Dalloz, Supplément, ἐν λέξεσι Faillites et liquidations judiciaires, σελ. 502, σημ. 1. — Ὅρα Pic, ἔνθα ἄνωτ., σελ. 128.

ὡς πρὸς τοὺς μετόχους, καὶ ἂν ἀκόμη οἱ τελευταῖοι οὗτοι εἶναι διοικηταὶ τῆς ἄνωνύμου ἐταιρείας. Ἐπίσης δὲν ἐπέρχονται ὡς πρὸς τὸν διευθυντὴν ἄνωνύμου ἐταιρείας διατελοῦσης ἐν πτωχεύσει ἢ ὑπὲρ δικαστικὴν ἐκκαθάρισιν. Ἐκ τούτου συνάγεται ἰδίᾳ, ὅτι ὁ διευθυντὴς οὗτος παρκαμένει ἐκλογεὺς καὶ ἐκλέξιμος εἰς τὰ ἐμποροδικεῖα, εἰς τὰ ἐμπορικὰ καὶ εἰς τὰ τεχνικὰ καὶ βιομηχανικὰ ἐπιμελητήρια ⁽¹⁾, παρὰ τὴν πτώχευσιν ἢ τὴν δικαστικὴν ἐκκαθάρισιν τῆς ἐταιρείας.

Αἱ πλείους τῶν ἀνικανοτήτων ἢ ἐκπτώσεων, ἃς συνεπάγεται ἡ πτώχευσις ἢ ἡ δικαστικὴ ἐκκαθάρισις, εἶναι ὡς ἐκ τῆς φύσεως τῶν πραγμάτων ἀνεπίδεκτοι ἐφαρμογῆς εἰς αὐτὰς ταύτας τὰς ἐταιρείας. Ἀλλὰ τοῦτο δὲν εἶναι ἀπολύτως ὀρθόν. Ὑπάρχουσιν ἐκπτώσεις τῶν ὁρίων δύναται νὰ νοηθῇ ἢ εἰς ἐταιρείαν ἐφαρμογή· τοιαύτη εἶναι ἡ ἀποστέρησις τοῦ δικαιώματος τῆς ἐξουφλήσεως τῶν ἐμπορικῶν γραμματίων παρὰ τῇ Τραπεζῇ τῆς Γαλλίας.

1221. ΧΡΕΩΚΟΠΙΑ. — Οἱ ἐταῖροι τῆς ὁμορρύθμου ἐταιρείας καὶ οἱ ὁμόρρυθμοι ἐταῖροι τῆς ἐτερορρύθμου, ἀφροῦ κηρύσσονται εἰς κατὰστασιν πτωχεύσεως ἢ δικαστικῆς ἐκκαθάρσεως μετὰ τῆς ἐταιρείας, δύνανται νὰ εἶναι ἀπλοῖ ἢ δόλιοι χρεωκόποι. Ὑπάρχει μάλιστα ἐπὶ ὁμορρύθμου ἢ ἐτερορρύθμου ἐταιρείας περίπτωσις δυνητικῆς ἀπλῆς χρεωκοπίας προσιδιάζουσα εἰς τὸν διαχειριστήν, εἶναι δὲ αὕτη ἡ περίπτωσις, καθ' ἣν ἡ κήρυξις τῆς πύσεως τῶν πληρωμῶν ἢ γενομένη συμφώνως πρὸς τὰ ἄρθρα 438 καὶ 439 τοῦ ἐμπ. κώδικος δὲν περιλαμβάνει τὰ ὀνόματα πάντων τῶν ἀλληλεγγύων ἐταίρων (ἄρθρ. 586 4ον ἐμπ. κώδικος). Τὸ κακούργημα τῆς δολίως χρεωκοπίας καὶ τὸ πλημμέλημα τῆς ἀπλῆς δὲν δύνανται νὰ διαπραχθῶσι μήτε ὑπὸ ἐτερορρύθμου ἐταίρου μήτε ὑπὸ μετόχου, καὶ ἂν ἀκόμη εἶναι οὗτος διοικητὴς τῆς ἐταιρείας. Ἡ λογικὴ αὕτη συνέπεις τῶν ἀρχῶν, καθ' ἃς μόνος ὁ ἔμπορος δύναται νὰ γίνῃ χρεωκόπος καὶ κατ' ἀκολουθίαν ὑπόκειται εἰς τὴν πτώχευσιν ἢ τὴν δικαστικὴν ἐκκαθάρισιν, εἶναι δυσάρεστος, καθόσον ἀφορᾷ τοὺς διοικητὰς τῶν ἄνωνύμων ἐταιρειῶν. Διὸ δικαίως ἀπὸ

(1) Νόμος τῆς 8 Δεκεμβρίου 1883, ἄρθρ. 1 καὶ 8. Νόμος τῆς 21 Δεκεμβρίου 1871, τροποποιημένα ἄρθρ. 618 καὶ 620 τοῦ ἐμπ. κώδικος. Διάτ. τῆς 21 Ἰανουαρίου 1872.

πολλοῦ χρόνου ζητεῖται νὰ τιμωρῶνται οἱ διοικηταὶ οὗτοι, καίπερ μὴ δυνάμενοι νὰ γίνωσι χρεωκόποι, διὰ τῶν ποινῶν τῆς ἀπλῆς ἢ δολίας χρεωκοπίας, ὅσας διαπράττωσι πράξεις ἐκ τῶν προβλεπομένων ὑπὸ τῶν ἄρθρων 485, 586 καὶ 591 (1).

1222. ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΙΣ.— Ἡ ἀποκατάστασις χωρεῖ ὡς πρὸς αὐτὴν ταύτην τὴν ἐταιρείαν. Οὐδεμία ὑπάρχει ἐν τοῖς ἡμετέροις νόμοις διάταξις ἀποκλείουσα τὴν ἀποκατάστασιν ὡς πρὸς τὰς ἐταιρείας. Ἐχει αὕτη ὡς πρὸς αὐτὰς ἀναμφισβήτητον ἠθικὴν ἀξίαν. Πλὴν τουτοῦ κέκτηται αὕτη ὠρισμένα πρακτικὰ ἀποτελέσματα, διὰ τὸν ἀπλούστατον λόγον, ὅτι αἱ ἐταιρεῖαι ὑπόκεινται ἐπὶ πτωχεύσεως ἢ δικαστικῆς ἐκκαθάρισεως εἰς ὠρισμένους ἐκπτώσεις (ἀριθ. 1200) (2).

Δὲν δύναται νὰ ὑποτεθῇ, ὅτι ὑπάρχει λόγος ἀποκαταστάσεως ὡς πρὸς τοὺς μετόχους καὶ τοὺς ἑτερορρυθμοὺς ἐταίρους· ἡ κήρυξις τῆς πτωχεύσεως τῆς ἐταιρείας δὲν ἐπιφέρει καὶ τὴν τούτων καὶ ἐπομένως δὲν πάσχουσιν οὗτοι οὐδεμίαν τῶν ἀνικανότητων, ἀφ' ὧν ἀπαλλάσσεται τις διὰ τῆς ἀποκαταστάσεως. Ἀντιστρόφως ἡ ἀποκατάστασις δύναται νὰ διχταχθῇ ὡς πρὸς τοὺς ἐταίρους τῆς ὁμορρυθμοῦ ἐταιρείας καὶ τὰ ὁμόρρυθμα μέλη τῆς ἑτερορρυθμοῦ. Κατὰ γενικὸν κανόνα ὁ πτωχεύτης, ἵνα ἐπιτύχῃ τὴν ἀποκατάστασιν του, ὀφείλει νὰ πληρώσῃ ἀκεραίως τὰ χρέη του κατὰ τὸ κεφάλαιον, τοὺς τόκους καὶ τὰ ἔξοδα, καὶ ἂν ἀκόμη ἔτυχε συμβιβασμοῦ μετὰ μερικῆς ἀφέτεως τῶν χρεῶν του.

Ὁ κανὼν οὗτος ἐφαρμόζεται εἰς τοὺς ἐταίρους τοὺς θέλοντας νὰ ἀποκατασταθῶσιν. Ἀλλὰ πρέπει νὰ λαμβάνηται ὑπ' ὄψιν, ὅτι ἐνέχονται οὗτοι ἀλληλεγγύως. Ἐκ τούτου δὲ συνάγεται, ὅτι ὁ ἐταῖρος δὲν δύναται νὰ τύχῃ ἀποκαταστάσεως, εἰ μὴ ἀφοῦ ἀποδείξῃ, ὅτι

(1) Τὸ παράπονον τοῦτο ἱκανοποιεῖτο ἐν τῷ περὶ ἐταιρειῶν νομοσχεδίῳ (ἄρθρ. 102) τῷ ψηφισθέντι ὑπὸ τῆς Γερουσίας τῇ 29 Νοεμβρίου 1884, ὅπερ ὁμως κατ' ἐπανάληψιν ἀποσταλὲν εἰς τὴν Βουλὴν δὲν συνεζητήθη ὑπ' αὐτῆς.

ΞΕΝΟΝ ΔΙΚΑΙΟΝ.— Ὡς πρὸς τοῦτο ὑπάρχουσι ξένοι νόμοι παραδεγόμενοι σύστημα ἐναντίον πρὸς τὸ τοῦ ἡμετέρου ἐμπορικοῦ κώδικος, ἐπιβάλλοντες κατὰ τῶν διοικητῶν τὰς ποινὰς τῆς χρεωκοπίας. Ὅρα γερμανικὸν νόμον, ἄρθρ. 224· ἐμπορικοὺς κώδικας Ἰταλίας, ἄρθρ. 863, Ρουμανίας, ἄρθρ. 858.

(2) Πρβλ. ὅτι εἴπομεν ἐν ἀριθ. 1196 περὶ τῆς κηρύξεως συγγνώμης.

ἐξωφλήθησαν ἀκεραίως πάντα τὰ χρέη τῆς ἐταιρείας κατὰ τε τὸ κεφάλαιον, τοὺς τόκους καὶ τὰ ἔξοδα, καὶ ἂν ἀκόμη ἐχορηγήθη εἰς αὐτὸν ἰδιαίτερος συμβιβασμός (ἄρθρ. 604, ἐδάφ. 2ον). Τόσῳ δὲ μᾶλλον εἶναι ἄξιον παρατηρήσεως τοῦτο, ὅσῳ ὁ ἐταῖρος ὁ τυχὼν ἰδιαιτέρου συμβιβασμοῦ ἀπαλλάσσεται πάσης ἀλληλεγγύης (ἄρθρ. 531, ἐδάφ. τελ.) (ἀριθ. 1213).

Ρητέον δ' ὅτι ὁ νόμος δὲν ἀπαιτεῖ ποσῶς νὰ θέλῃ νὰ τύχῃ ἀποκαταστάσεως ὁ ἐταῖρος ὁ πληρωσας διὰ τῶν ἰδίων αὐτοῦ χρημάτων πάντα τὰ ἐταιρικά χρέη. Ἀρκεῖ νὰ ἐξωφλήθησαν τὰ χρέη, ἔστω καὶ ὑπὸ τῶν ἄλλων ἐταίρων, ὁ δὲ τὴν ἀποκατάστασιν ζητῶν ἐταῖρος νὰ ἔχῃ ἐξοφλήσει ἐκ τῶν ἐταιρικῶν χρεῶν τὸ μέρος ὅπερ τελειωτικῶς αὐτὸν θέλει βαρύνει. Ἀλλως, ἐπειδὴ ὁ περὶ οὗ πρόκειται ἐταῖρος παραμένει ὀφειλέτης τῶν συνεταίρων του, οἵτινες ἔχουσιν ἀναγωγὴν κατ' αὐτοῦ, δὲν θὰ ἠδύνατό τις νὰ εἴπῃ, ὅτι ἐπλήρωσε πάντα τὰ προσωπικά χρέη αὐτοῦ ⁽¹⁾.

(1) Bravard et Demangeat, VI, ἀριθ. 162.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΕΝΑΤΟΝ

ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΣ ΤΩΝ ΑΛΛΟΔΑΠΩΝ ΚΑΙ ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΣΥΓΚΡΟΥΣΕΩΝ ΝΟΜΩΝ ΕΠΙ ΠΤΩ- ΧΕΥΣΕΩΣ ΚΑΙ ΔΙΚΑΣΤΙΚΗΣ ΕΚΚΑΘΑΡΙ- ΣΕΩΣ (1).

1223. Οἱ περὶ πτωχεύσεως καὶ περὶ δικαστικῆς ἐκκαθαρίσεως κανόνες οἱ ἐπὶ εἰρηχόμενοι ἐν τοῖς ἡμετέροις νόμοις ἐφαρμόζονται ἄνευ

(1) Τὸ θέμα τοῦτο ἐγένετο ἀντικείμενον εἰδικῶν μελετῶν ἰδίᾳ ἐν Γαλλίᾳ καὶ ἐν Ἰταλίᾳ. — Carle, La dottrina giuridica del fallimento nel diritto privato internazionale (1872); Ernest Dubois, γαλλικὴ μετάφρασις (μετὰ πολλῶν σημειώσεων) τοῦ προηγουμένου ἔργου (1875). Fiore, Del fallimento secondo il diritto privato internazionale (1873). Ripert, Quelques questions sur la faillite dans le droit international privé (Revue critique de législation 1877, σελ. 705 καὶ ἐπομ.); Stelian, La faillite ; études de législation comparée et de Droit international ; Thomas, Etudes sur la faillite (1880); Thaller, Des faillites en droit comparé, II, σελ. 355 καὶ ἐπομ. ; Maurice Travers, l' Unité de la faillite en Droit international (1894); Jitta, La codification du Droit international de la faillite (1895). — Ὅρα Louis Renault, La faillite dans les rapports internationaux (δύο ἄρθρα καταχωρισθέντα ἐν τοῖς φύλλοις τῶν 11 καὶ 12 Δεκεμβρίου 1880 τοῦ Droit). Rocco (μετάφρασις τοῦ Lehmann), Revue pratique de Droit français, 1865, σελ. 124; Norsa, Revue de Droit international et de législation comparé, 1876, σελ. 627 καὶ ἐπομ.; Brissaud, Revue générale de Droit 1881, σελ. 164; Humblet, Des effets de la faillite déclarée à l' étranger d'après la jurisprudence belge. Journal du droit international privé, 1880, σελ. 459; Esperson, Journal du Droit international privé, 1884, σελ. 375.

Ἐκ τῶν γενικῶν συγγραμμάτων ἀξιοσημείωτα εἶναι : Savigny, System des heutigen römischen Rechts § 374. Massé, ἔνθα ἄνωτ. ἀριθ.

δυσκολίας, όταν ὁ ὀφειλέτης εἶναι Γάλλος, όταν πάντες οἱ πιστωταὶ εἶναι καὶ αὐτοὶ γαλλικῆς ἐθνικότητος, ὁ ὀφειλέτης (ἄτομον ἢ ἐταιρεία) ἔχη κατὰστήμα μόνον ἐν Γαλλίᾳ, δὲν κέκτηται περιουσίαν ἐν ξένῃ χώρᾳ, ἐνήργησε πράξεις μόνον ἐπὶ γαλλικοῦ ἐδάφους καὶ ἡ πτώχευσις ἢ δικαστικὴ ἐκκαθάρσις ἐκηρύχθη ἐν Γαλλίᾳ. Ἀλλ' ἐνεκα τῆς μεγάλης ἀναπτύξεως τῶν διεθνῶν σχέσεων συχνὰ συμβαίνει νὰ μὴ ἐκπληρῶνται [πάντες οὗτοι οἱ ὅροι. Παρίσταται τότε ἀνάγκη δικακονομοῦ κατὰστάσεως, ἥτις ἐνίοτε τυγχάνει περίπλοκος. Τεῦτο κυρίως συμβαίνει, όταν ὁ ὀφειλέτης, Γάλλος ἢ ἄλλοδαπός, ἔχη κατὰστήματα εἰς πλείονας χώρας, ἡ δὲ πτώχευσις ἐκηρύχθη ἐν τῇ ἄλλοδαπῇ.

1224. Ἴδου δὲ ἐν συνόψει τὰ σπουδαιότερα τῶν ζητημάτων, ἅτινα ἐγείρονται ἢ δύνανται νὰ ἐγερθῶσιν, όταν δὲν ἐκπληρῶνται

1143 μέχρι 1250. Westlake, A. treatise on private international law, § 118 μέχρις 139 (τὸ ἔργον τοῦτο μετεφράσθη εἰς τὴν γερμανικὴν ἐν ἔτει 1884 ὑπὸ τοῦ Holtzendorff). Asser et Rivier, Elements de Droit international privé, ἀριθ. 121 μέχρις 131. Weiss, Traité de Droit international privé, σελ. 853 μέχρις 888. Despagne, Précis de Droit international privé, (ἔκδοσις 3η), σελ. 757 μέχρι 780. Surville et Arthuys, Cours élémentaire de Droit international privé, (ἔκδοσις 2α) σελ. 567 μέχρι 599. Audinet, Principes élémentaires de Droit international privé, σελ. 555 μέχρι 579. Bard, Précis de Droit international, σελ. 34. Kohler, Das Konkursrecht, σελ. 602 μέχρι 675.

Ἀπόπειραι ἐγένοντο ὅπως προκληθῇ συνεννόησις μεταξὺ τῶν κρατῶν περὶ τῶν παραδεκτέων ἐπὶ τοῦ θέματος τούτου ἀρχῶν.

Νομικὸν ἰταλικὸν συνέδριον συγκροτηθὲν ἐν Τουρίνῳ ἐν ἔτει 1880 ἔθηκε κανόνας τινάς. Ὅρα ἄρθρα τοῦ Louis Renault ἐν τῷ Droit τῆς 3 Ὀκτωβρίου 1880.

Ἐν ἔτει 1894 τὸ Ἰνστιτούτον τοῦ Διεθνoῦς Δικαίου, ἐν τῇ ἐν Παρίσις συνόδῳ του, ἔθηκε τὰς βάσεις διεθνoῦς συμβάσεως περὶ τῆς πτωχεύσεως (Annuaire XIII, σελ. 256 καὶ ἐπομ.). Ἡ ἐπίσημος συνδιάσκεψις τοῦ διεθνoῦς ἰδιωτικοῦ δικαίου ἢ συνελθοῦσα ἐν Χάγῃ κατὰ τὸν Ἰούνιον καὶ Ἰούλιον τοῦ 1894, εἰς ἣν ὑπεβλήθη τὸ προσχέδιον κανονισμοῦ περιέχοντος γενικὰς ἀρχὰς περὶ τῆς πτωχεύσεως ἐν ταῖς διεθνεσὶ σχέσεσι, δὲν εἶχε φθάσει εἰς ἀποφάσεις, ἀπεφάνητο ὅμως ὅτι τὸ προσχέδιον τοῦτο, ὑπὸ τὴν ἐπιφύλαξιν τῆς ἀναθεωρήσεως καὶ τῆς συμπληρώσεως, ἡδύνατο ἐπωφελῶς νὰ χρησιμεύσῃ ὡς βᾶσις νέων διατκέσεων. Ὅρα τὸ προσχέδιον τοῦτο ἐν τοῖς Archives diplomatiques, 1894, III, σελ. 272.

πάντες οἱ ἀνωτέρω ἐκτεθέντες ὅροι οἱ κηλιστῶντες βεβαίαν τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ γαλλικοῦ νόμου.

Ἄλλοδαπὸς ἔμπορος δύναται νὰ κηρυχθῇ εἰς κατὰστάσιν πτωχεύσεως ἢ δικαστικῆς ἐκκαθάρσεως ἐν Γαλλίᾳ.

Ὑπὸ τίνας ὅρους εἶναι ἀρμόδια τὰ γαλλικὰ δικαστήρια, ὅπως κηρύξωσι τὴν πτώχευσιν ἢ τὴν δικαστικὴν ἐκκαθάρσιν ἀλλοδαποῦ ἢ Γάλλου ; Ὅταν πρόσωπόν τι, Γάλλος ἢ ἀλλοδαπός, ἢ ἐταιρεία ἔχῃ καταστήματα ἐν διαφόροις χώραις, εἰς τὸ δικαστήριον μιᾶς τῶν χωρῶν τούτων ἀνήκει ἄρα γε ἡ ἀρμοδιότης, ὥστε νὰ μὴ ὑπάρχωσι πολλαὶ ἀποφάσεις κηρύττουςαι πτώχευσιν ἢ δικαστικὴν ἐκκαθάρσιν ;

Ἐφαρμόζονται ἐπὶ τῶν ξένων πιστωτῶν ἐν ταῖς πτωχεύσεσιν, ἢ ἐν ταῖς δικαστικαῖς ἐκκαθαρίσεσιν οἱ αὐτοὶ κανόνες οἱ καὶ ἐπὶ Γάλλων πιστωτῶν ἰσχύοντες ;

Ἀπόφασις κηρύττουςα τὴν πτώχευσιν Γάλλου ἢ ἀλλοδαποῦ, ἐκδοθεῖσα ἐκτὸς τῆς Γαλλίας, παράγει ἀποτελέσματα ἐπὶ τοῦ ἡμετέρου ἐδάφους, ἰδίᾳ δὲ ἐπάγεται ἄρα γε τὴν ἀπὸ τῆς διαχειρίσεως τῆς περιουσίας ἀπαλλοτρίωσιν ὡς πρὸς τὴν περιουσίαν τὴν κειμένην ἐν Γαλλίᾳ, τὴν ἀναστολὴν τοῦ δικαιώματος ἀτομικῆς καταδιώξεως κλπ. ; Ἵνα παραγάγῃ δὲ ἀποτελέσματα ἐν Γαλλίᾳ δὲν ἀπαιτεῖται τοῦλάχιστον νὰ ἔχῃ κηρυχθῇ ἐκτελεστή, καὶ τὸ ἐκτελεστήριον εἶναι ἄρα γε ἀνεγκυρίον διὰ πάντα τὰ ἀποτελέσματα ταῦτα ἢ μόνον διὰ τινὰ ἐξ αὐτῶν καὶ διὰ ποῖα ;

Ὁ ἐπιτευχθεὶς ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ συμβιβασμὸς παράγει τὰ ἀποτελέσματά του ὡς πρὸς πάντας τοὺς πιστωτὰς καὶ ἐν Γαλλίᾳ ; Παράγει ἄρα γε ταῦτα αὐτοδικαίως ἢ μήπως πρέπει νὰ κηρυχθῇ ἢ ἐπικυρωτικὴ τοῦ συμβιβασμοῦ ἀπόφασις ἐκτελεστή ὑπὸ γαλλικοῦ δικαστηρίου ;

Ἐνεκα τῶν μεγάλων διαφορῶν, αἵτινες ὑφίστανται μεταξὺ τῶν περὶ πτωχεύσεως νόμων, πολλὰ ἐγείρονται συγκρούσεις, ὡς πρὸς πολλὰ δὲ σημεῖα γεννᾶται τὸ ζήτημα, ποίας χώρας ὁ νόμος δεῖν νὰ ἐφαρμοσθῇ.

Ἐὰν πλείονα δικαστήρια εἶναι ἐξ ἴσου ἀρμόδια, ὅπως κηρύξωσι τὴν πτώχευσιν τοῦ αὐτοῦ ὀφειλέτου, πῶς δύνανται νὰ συμβαδίσωσιν αἱ διάφοροι πτωχεύσεις, ἰδίᾳ δὲ πῶς δύνανται νὰ ἐφαρμοσθῶσιν αἱ διάφοροι λύσεις ὥς λαμβάνουσιν αἱ πτωχεύσεις καὶ κατὰ τίνα τρό-

πον γίνονται δεκτοὶ οἱ πιστωταὶ ὅπως ἐνασκήσωσιν ἐν αὐταῖς τὰ δικαιώματά των ;

Τὰ ζητήματα ταῦτα παρουσιάζονται ἐν ταῖς ξέναις χώραις, ἰδίᾳ προκειμένου περὶ ἀποφάσεων ἐκδιδομένων ἐν ἄλλαις χώραις, λόγου χάριν ἐν Γαλλίᾳ. Μάλιστα ὁμοῦς ὑπὸ γαλλικὴν ἔποψιν πρέπει νὰ ἐξετάσωμεν αὐτὰ ἐνταῦθα. Ἀληθῶς μεγάλως καὶ πρακτικῶς ἐνδιαφέρει ἡ γνῶσις τῶν λύσεων αὐτῶν ἐν ταῖς ξέναις χώραις. Ἀλλὰ, πλὴν τοῦ ὅτι αἱ δοτέαι λύσεις ἐξαρτῶνται ἐκ τῶν νόμων ἐκάστης χώρας, δὲν δυνάμεθα νὰ ἀσφαλίσωμεν τὴν τήρησιν εἰ μὴ τῶν λύσεων τῶν ἰσχυουσῶν ἐν Γαλλίᾳ. Διὸ θέλομεν μελετήσῃ μόνον τὰς λύσεις τὰς δεκτὰς ἢ δυναμένας νὰ γίνωσι δεκταὶ ἐν Γαλλίᾳ, θέλομεν δὲ περιορισθῇ εἰς τὸ νὰ ἀναφέρωμεν ἐνίοτε τὰς ὑποστηριζομένας ἢ παραδεδεγμένας ἐν ταῖς ξέναις χώραις ⁽¹⁾.

1225. Ὁ ἀριθμὸς τῶν ζητημάτων τῶν συναφῶν πρὸς τὰς ιδέας ταύτας εἶναι τοσοῦτος, ὥστε ἐξ ἀφορμῆς τῆς πτωχεύσεως ἢ τῆς δικαστικῆς ἐκκαθαρίσεως, πάντες οἱ κανόνες τοῦ διεθνοῦς ἰδιωτικοῦ δικαίου δύνανται νὰ τεθῶσιν εἰς ἐξέτασιν. Τὰ διάφορα ταῦτα ζητήματα δὲν εἶναι συναφῇ μόνον πρὸς τὰς ἀσυμφωνίας τὰς ὑφισταμένας μεταξὺ τῶν νόμων τῶν διαφόρων χωρῶν, ἀλλὰ καὶ πρὸς

(1) Ὅρα : ὡς πρὸς τὸ BELGION, Humblet, *Traité des faillites et banqueroutes*, ἀριθ. 1037, καὶ *Journal de Droit international privé*, 1880, σελ. 91· Namur, *le Code de commerce belge*, ἀνατεθεωρημένος, III, ἀριθ. 1625· Timmermans, *de l' Unité de la faillite (Belgique judiciaire*, 1885, σελ. 429)·—ὡς πρὸς τὴν ITALIAN, Esperson, *Journal de Droit international privé*, 1884, σελ. 376 μέχρι 378·—ὡς πρὸς τὴν AUSTRIAN Vesque de Püttlingen, *Handbuch des in Oesterreich-Ungarn geltenden internationalen Privatrechts*, σελ. 486· Jettel, *Handbuch des internationalen Privatrechts*, σελ. 198 καὶ ἐπόμε.,—ὡς πρὸς τὴν AUSTRIAN Weslake, *A treatise on private international law*, § 118 μέχρι 139α (γερμανικὴ μετάφρασις τοῦ Holtzendorff, ὑπὸ τὸν τίτλον *Lehrbuch des internationalen Privatrechts*), σελ. 143 μέχρι 163·—ὡς πρὸς τὴν GERMANIAN, Kohler *Lehrbuch des Konkursrechts*, σελ. 601 μέχρι 675· Wilmowski, *Deutsche Reichskonkursordnung*, σελ. 25 καὶ ἐπόμε., σελ. 335 μέχρι 336· Fitting, *das Reichs-Conkursrecht*, § 57.

Ἐν τῷ *Journal de Droit international privé* ἀπαντῶσι δικαστικαὶ ἀποφάσεις ἐκδεδομένας ἐν πολλαῖς ξέναις χώραις περὶ διεθνῶν ζητημάτων ἀναφερομένων εἰς τὴν πτώχευσιν.

τε τὴν ἐδαφικὴν ἑκτασιν τῆς κυριαρχίας τῶν κρατῶν, καὶ πρὸς τοὺς δρους τῆς ἐκτελέσεως τῶν ἀποφάσεων ἄλλοδαπῶν δικαστηρίων, καὶ πρὸς τοὺς κανόνας περὶ τῆς καταστάσεως τῶν ἄλλοδαπῶν καὶ ἰδίᾳ περὶ τῆς ἀρμοδιότητος τῶν δικαστηρίων ὡς πρὸς τοῦτο. Διὸ πολλὰ τῶν ἀναφυσόμενων δυσκολιῶν θὰ παρουσιάζοντο, καὶ ἂν ἀκόμη οἱ περὶ πτωχεύσεως νόμοι ἦσαν ὁμοιόμορφοι. Οὕτω ἐγείρονται δυσκολίαι ἐν Γαλλίᾳ ἐξ ἀφορμῆς τῆς κηρύξεως πτωχεύσεως ὑπὸ βελγικοῦ δικαστηρίου, καὶ ἐν τούτοις ὁ γαλλικὸς καὶ ὁ βελγικὸς περὶ πτωχεύσεως νόμος εἰς σχετικῶς δευτερεύοντα σημεῖα διαφέρουσιν.

1226. Οἱ γαλλικοὶ νόμοι δὲν περιέχουσιν εἰδικὰς διατάξεις περὶ τοῦ θέματος τούτου· ὁ νόμος τῆς 4 Μαρτίου 1889 (ἄρθρ. 3, ἐδάφ. τελ.) θίγει τὸ θέμα τοῦτο ὡς πρὸς ἓν μόνον μερικώτατον σημεῖον, καθορίζων τὸ ἀρμόδιον γαλλικὸν δικαστήριον, ὅπως χρηγήσῃ τὸ εὐεργέτημα τῆς δικαστικῆς ἐκκαθαρίσεως εἰς ἑταιρείαν μὴ ἔχουσαν ἑταιρικὴν ἑδραν ἐν Γαλλίᾳ. Ξένοι τινες μόνον νόμοι διέλαβον περὶ τῶν ζητημάτων τούτων ⁽¹⁾, ἐλάχισται δὲ ὑπάρχουσι διεθνεῖς συνθήκαι περὶ πτωχεύσεως ⁽²⁾. Ἐκ τούτου ἀπορρέει μεγάλη ἀβεβαιότης περὶ τῶν παραδεκτέων λύσεων. Αἱ φαινόμεναι συνάδουσαι πρὸς τὰς γενικὰς ἀρχὰς τοῦ δικαίου δὲν ἱκανοποιοῦσι πάντοτε τὰς εὐλόγους ἀνάγκας τοῦ ἐμπορίου, δὲν προάγουσι δὲ—πολλοῦ γε καὶ δεῖ—τὰς διεθνεῖς σχέσεις.

1226 δῖς. Ἡ γενικὴ τάξις ἣν παραδεχόμεθα εἶναι ἡ ἐπομένη. Θέλομεν ἐρευνήσῃ κατὰ πρῶτον, ἂν ἡ πτώχευσις ἢ ἡ δικαστικὴ ἐκκαθάρισις δὲν δύναται νὰ κηρυχθῇ εἰμὴ ὑπὸ ἐνὸς μόνον δικαστηρίου δι' ἓνα καὶ τὸν αὐτὸν ὀφειλέτην, ἢ μήπως δύναται νὰ

(1) Ὅρα αὐστριακὸν νόμον, ἄρθρ. 51, 52 καὶ 61· γερμανικὸν νόμον ἄρθρ. 4, 42, 43, 207 καὶ 208· οὐγγρικὸν νόμον, ἄρθρ. 73 καὶ 75· ἐλβετικὸν νόμον ἄρθρ. 197· βρασιλιανὸν διάταγμα τοῦ 1890, ἄρθρ. 91 μέχρι 106· ὀλλανδικὸν νόμον τοῦ 1893, ἄρθρ. 203 μέχρι 205.

(2) Ἡ μόνη συνθήκη ἡ συνομολογηθεῖσα ὑπὸ τῆς Γαλλίας ἡ περιέχουσα δρους περὶ τοῦ θέματος τούτου εἶναι ἡ γαλλοελβετικὴ τῆς 15 Ἰουνίου 1869 περὶ τῆς δικαστικῆς ἀρμοδιότητος καὶ περὶ τῆς ἐκτελέσεως τῶν ἐπὶ ἀστικῶν ὑποθέσεων ἀποφάσεων (ἄρθρ. 6 μέχρις 9 καὶ 17). Εἰς τὸ τέλος τοῦ κεφαλαίου τούτου ὁμιλοῦμεν λεπτομερῶς περὶ τῶν διὰ τῆς γαλλοελβετικῆς συνθήκης καθιερουμένων κανόνων. Ὅρα περὶ τῆς συνθήκης ταύτης *Erg. Roguin, Conflits des lois suisses*, κλπ, σελ. 731 καὶ ἐπομ.

κηρυχθῇ ὑπὸ τῶν δικαστηρίων πλειόνων χώρων. Θέλομεν ἐξετάσει ἐν σχέσει πρὸς ταῦτα, ἂν ἡ ἐθνικότης τοῦ ὀφειλέτου ἢ ἡ τοῦ πιστωτοῦ τοῦ ζητοῦντος τὴν κήρυξιν τῆς πτωχεύσεως δύναται νὰ ἔχῃ ἐπιρροὴν τινὰ ἐπὶ τῆς ἀρμοδιότητος τῶν γαλλικῶν δικαστηρίων. Ἐπειτα, ὑποθέτοντες ὅτι πτώχευσις τις ἐκηρύχθη ἐν τινι ξένῃ χώρᾳ, θέλομεν ἐξετάσει, ἂν ἡ ἀπόφασις αὕτη δύναται νὰ παραγάγῃ ἀποτελέσματα ἐν Γαλλίᾳ, τίνες τὰ ἀποτελέσματα ταῦτα, καὶ ἂν ἐξαρτῶνται ἢ μὴ ἐκ τῆς περιγραφῆς τοῦ τύπου τῆς ἐκτελέσεως ὑπὸ γαλλικοῦ δικαστηρίου. Μετὰ ταῦτα θέλομεν πραγματευθῇ ἐξ ἀφορμῆς τῶν λύσεων τῆς πτωχεύσεως περὶ τῶν ἀποτελεσμάτων τῶν παραγομένων ἐν Γαλλίᾳ διὰ τοῦ συμβιβασμοῦ τοῦ ἐπιτευχθέντος ἐν ξένῃ χώρᾳ καὶ περὶ τῶν ὅρων ἐξ ὧν ἐξαρτῶνται τὰ ἀποτελέσματα ταῦτα. Ἐπειτα θέλομεν ἐξετάσει τὰς κυριωτέρας συγκρούσεις νόμων τὰς συναφεῖς περὶ τὴν πτώχευσιν καὶ γεννωμένας ἐκ τῶν μεταξὺ τῶν νομοθεσιῶν ἀσυμφωνιῶν. Τέλος θέλομεν μελετήσῃ τὰς δυσκολίας αἰτίνες ἀπορρέουσιν ἐκ τοῦ ταυτοχρόνου τῶν πτωχεύσεων τῶν κηρυχθεισῶν ἐν Γαλλίᾳ καὶ ἐν μιᾷ ἢ πλείοσι ξέναις χώραις.

Μελετῶντες τὰ πολυάριθμα ταῦτα ζητήματα θέλομεν ἀποβλέπει κατὰ πρῶτον ἀποκλειστικῶς εἰς τοὺς κανόνας τοὺς ἀπορρέοντας ἐκ τῶν ἀρχῶν τῆς ἡμετέρας νομοθεσίας, ἀφίνοντες κατὰ μέρος τὰς διατάξεις τῆς γαλλοελβετικῆς συνθήκης τοῦ 1887. Περὶ τῆς συνθήκης ταύτης συνοπτικῶς μόνον θέλομεν ὁμιλήσῃ εἰς τὸ τέλος τοῦ κεφαλαίου τούτου, συνάμα δὲ θέλομεν ἀναφέρει τὰς σχετικὰς συνθήκας τὰς συνομολογηθείσας μεταξὺ τῶν ξένων κρατῶν.

1227. Ὁ ἀλλοδαπὸς — οὐδεμία ἀμφιβολία — δύναται νὰ κηρυχθῇ εἰς κατάστασιν πτωχεύσεως ἐν Γαλλίᾳ ὥσπερ ὁ Γάλλος ⁽¹⁾. Οἱ

(1) Ἀκυρ. 24 Νοεμβρίου 1857. S. 1858. 1. 65. D. 1858. 1. 85. Ἐφ. τῶν Παρισίων, 20 Μαΐου 1878, Journal de Droit international privé 1878, σελ. 375. Ὅρα ἐπίσης Ἐφ. τῶν Παρισίων, 11 Ἰουνίου 1872. D. 1872. 2. 191. Ἀκυρ. 4 Φεβρουαρίου 1885. S. 1886. 1. 200. Journal du Palais 1886. 1. 493, D. 1885. 1. 459. Ἐμποροδικεῖον τῆς Amiens 1888, Journal des faillites 1890, σελ. 74. Demangeat sur Bravard V, σελ. 10 ἐν σημειώσει. Massé, I, ἀρ.θ. 504. Bertauld, Questions de code Napoléon I, σελ. 160.

περὶ πτωχεύσεως νόμοι σκοπὸν ἔχουσι κυρίως νὰ προστατεύσωσι τοὺς πιστωτὰς κατὰ τοῦ ὀφειλέτου, νὰ τηρήσωσι τὴν ἐσότητά μεταξὺ αὐτῶν. Πῶς εἶναι δυνατόν νὰ ἀποποιηθῶμεν εἰς τοὺς πιστωτὰς κατὰ τοῦ ἀλλοδαποῦ ὀφειλέτου αὐτῶν προστασίαν χορηγούμενην αὐτοῖς κατὰ τοῦ Γάλλου ὀφειλέτου των ;

Δὲν εἶναι ἀνάγκη πρὸς δικαιολόγησιν τῆς λύσεως ταύτης νὰ εἴπωμεν, ὡς πράττουσι συγγραφεῖς τινες καὶ ἀποφάσεις δικαστικάι, ὅτι ἡ πτώχευσις ὑπάγεται εἰς τὸν πραγματικὸν θεσμὸν (*statut réel*). Οἱ περὶ πτωχεύσεως νόμοι δὲν ἀποτελοῦσι μέρος τοῦ θεσμοῦ τούτου. Δυνάμεθα ὁμῶς νὰ κατατάξωμεν αὐτοὺς εἰς τοὺς νόμους τῆς ἀστυνομίας καὶ τῆς ἀσφαλείας, οἵτινες ἐν Γαλλίᾳ ἐφαρμόζονται ἐπὶ τῶν ἀλλοδαπῶν ὥσπερ ἐπὶ τῶν Γάλλων (ἀριθ. 1132). Ὁ χαρακτηρ οὗτος ἀνήκει ἀναμφισβητήτως ἐν τοῖς περὶ πτωχεύσεως νόμοις εἰς τὰς διατάξεις τὰς ἀφορώσας τὴν χρεωκοπίαν, διὰ τὸν ἀπλούστατον λόγον, ὅτι ἡ χρεωκοπία ἀποτελεῖ πλημμέλημα ἢ κακούργημα, ἀναγνωριστέος δὲ τυγχάνει ὁ χαρακτηρ οὗτος καὶ εἰς τὰς μὴ ποινικὰς ἀκόμη διατάξεις. Σκοπὸς αὐτῶν εἶναι ἡ ἐξασφάλις τῆς ἀσφαλείας τοῦ ἐμπορίου καὶ ἡ προστασία τῆς πίστεως.

1228. Ἐπίσης ἀναμφίβολον τυγχάνει, ὅτι οἱ ἐν καταστάσει παύσεως τῶν πληρωμῶν ἀλλοδαποὶ δικαιοῦνται νὰ ζητήσωσι νὰ κηρυχθῶσιν εἰς κατάστασιν πτωχεύσεως, καταθέτοντες τὸν ἰσολογισμόν των ἢ νὰ τύχωσι τοῦ εὐεργετήματος τῆς δικαστικῆς ἐκκαθάρισεως συμφώνως πρὸς τὰς διατάξεις τοῦ νόμου τῆς 4 Μαρτίου 1889. Τοὺς ἐμπορικὰς νόμους δύνανται κατ' ἀρχὴν νὰ ἐπικαλεσθῶσιν ἐν Γαλλίᾳ οἱ ἀλλοδαποὶ ὥσπερ οἱ Γάλλοι ⁽¹⁾. Οὐδεμία παρέκκλισις ἐπιφέρεται εἰς τὸν κανόνα τοῦτον καθόσον ἀφορᾷ τὴν δικαστικὴν ἐκκαθάρισιν. Γνωστὸν ἄλλως, ὅτι, καίτοι ἡ δικαστικὴ ἐκκαθάρισις εἶναι εὐεργέτημα ὑπὲρ τοῦ ὀφειλέτου, εἰσῆχθη ὁμῶς καὶ πρὸς τὸ συμφέρον τῶν πιστωτῶν (ἀριθ. 11006).

1229. Ὅ,τι εἴπομεν ἀνωτέρω ἐφαρμόζεται εἰς τὰς ξένας ἐταιρείας ὥσπερ καὶ εἰς τὰ ἄτομα. Καθόσον ἀφορᾷ τὰς ἐταιρείας παρα-

(1) Ὅρα ἀναλ. Ἐφ. τῶν Παρισίων, 11 Ἰουνίου 1872, D. 1872. 2. 191.—Ὅρα ἄλλως ἔχθεσιν πρὸς τὴν Βουλὴν περὶ τοῦ σχεδίου ὅπερ ἐγένετο νόμος τῆς 4 Μαρτίου 1889, Sirey, Lois annotées, 1889, σελ. 420, σημ. 2.

τηρητέον ὅτι δύνανται αὐταὶ νὰ κηρυχθῶσιν εἰς κατάστασιν πτωχεύσεως ἢ νὰ τύχωσι τοῦ εὐεργετήματος τῆς δικαστικῆς ἐκκαθαρίσεως ἐν Γαλλίᾳ, ἐνῶ ὡς ἐκ τῆς φύσεώς των ὑπόκεινται εἰς τὴν ἔγκρισιν τῆς γαλλικῆς κυβερνήσεως δυνάμει τοῦ νόμου τῆς 30 Μαρτίου 1857 ⁽¹⁾ καὶ δὲν ἔλαβον αὐτήν. Δὲν εἶναι δεκτόν, ὅτι ξένη ἐταιρεία δικαιούται νὰ ἐπικαλεσθῇ τὸ ὅτι οἱ ὅροι οἱ ἀπαιτούμενοι ὅπως ἔχη νόμιμον ἐν Γαλλίᾳ ὑπόστασιν δὲν ἐξεπληρώθησαν, ἐπὶ τῷ σκοπῷ τοῦ νὰ διαφύγῃ τὴν πτώχευσιν. Ρητέον ἄλλως, ὅτι αἱ ἄκυροι ἐταιρεῖαι δυνάμει τοῦ νόμου τῆς 24 Ἰουλίου 1867 δύνανται νὰ κηρυχθῶσιν εἰς κατάστασιν πτωχεύσεως ἢ νὰ τεθῶσιν ὑπὸ δικαστικὴν ἐκκαθάρισιν ⁽²⁾. Δὲν πρέπει ἄρα γε κατὰ μείζονα λόγον νὰ ἰσχύσῃ τὸ αὐτὸ ὡς πρὸς τὰς ἐταιρεῖας τὰς ἐχούσας νόμιμον ὑπόστασιν ἐν τῇ ἑαυτῶν χώρᾳ καὶ ὡς πρὸς τὰς ὁποίας μόνον δὲν ἐτηρήθησαν οἱ εἰδικοὶ ὅροι τοῦ νόμου τῆς 30 Μαΐου 1857 ;

1230. Ἀλλὰ πότε λοιπὸν δύναται ὁ ἄλλοδαπὸς νὰ κηρυχθῇ εἰς κατάστασιν πτωχεύσεως ὑπὸ γαλλικοῦ δικαστηρίου ἢ νὰ τύχῃ ἐν Γαλλίᾳ τοῦ εὐεργετήματος τῆς δικαστικῆς ἐκκαθαρίσεως ; Πότε διὰ τὴν κήρυξιν τῆς πτωχεύσεως ἢ τῆς δικαστικῆς ἐκκαθαρίσεως Γάλλου ἔχοντος καταστήματα ἐν τε τῇ Γαλλίᾳ καὶ ἐν μιᾷ ἢ πλείοσι ξέναις χώραις, εἶναι ἀρμόδιον δικαστήριον γαλλικόν ;

Ὁ νομοθέτης, πρὸς ἀποφυγὴν τῶν περιπλοκῶν, ἐχορήγησε διὰ τε τὴν κήρυξιν τῆς πτωχεύσεως ἢ τῆς δικαστικῆς ἐκκαθαρίσεως, ὡς καὶ διὰ πάσας τὰς συναφεῖς δυσκολίας, ἀποκλειστικὴν ἀρμοδιότητα εἰς τὸ δικαστήριον τῆς κατοικίας τοῦ πτωχεύσαντος ἢ τῆς ἐταιρικῆς ἑδρας, ἀρθρ. 437, 635, ἐμπ. κώδ. καὶ 59 § 7 τοῦ κώδικος τῆς πολ. δικονομίας. Νόμος τῆς 4 Μαρτίου 1889, ἀρθρ. 3. Ὁ κανὼν οὗτος ὁ λύων τὰ ζητήματα τῆς ἀρμοδιότητος μεταξὺ τῶν γαλλικῶν δικαστηρίων πρέπει ἄρα γε νὰ ἐφαρμοσθῇ εἰς τὰς σχέσεις μεταξὺ τῶν ἡμετέρων δικαστηρίων καὶ τῶν ἄλλοδαπῶν, ὥστε καὶ ὑπὸ τὴν τελευταίαν ἀκόμη ταύτην ἔποψιν τὸ δικαστήριον τῆς κατοικίας νὰ εἶναι ἀρμόδιον, ἀποκλείον πάντα τὰ ἄλλα ; Ἐκ τούτου θὰ συνήγετο, ὅτι, ἀφοῦ ἄλλοδαπὸν τι δικαστήριον θὰ ἐκήρυττε

(1) Ὅρα τὸ παρὸν Σύστημα κλπ. τόμ. Β'. ἀριθ. 1092 καὶ ἐπομ.

(2) Ὅρα ἄνωτέρω 1141.

τὴν πτώχευσιν εἴτε Γάλλου εἴτε ἀλλοδαποῦ, οὐδὲν γαλλικὸν δικαστήριον θὰ ἠδύνατο νὰ κηρύξῃ αὐτήν, ἐὰν τὸ πρῶτον δικαστήριον ᾗτο τὸ τῆς κατοικίας τοῦ πτωχεύσαντος, καὶ ἀντιστρόφως, ἡ κήρυξις τῆς πτωχεύσεως ἡ ἀπαγγελθεῖσα ἐν Γαλλίᾳ ὑπὸ τοῦ δικαστηρίου τῆς κατοικίας τοῦ ὀφειλέτου θὰ ᾗτο ἀποκλειστικὴ πάσης ἀρμοδιότητος τῶν ἀλλοδαπῶν δικαστηρίων. Ἡ δόξα αὕτη ἡ συναφὴς πρὸς τὴν θεωρίαν τὴν γνωστὴν ὑπὸ τὸ ὄνομα τῆς θεωρίας τῆς ἐνότητος καὶ τῆς καθολικότητος τῆς πτωχεύσεως θὰ εἶχε μεγάλα πρακτικὰ πλεονεκτήματα· θὰ ἀπεφεύγομεν δι' αὐτῆς τὰς περιπλοκάς αἵτινες θὰ ἐπήγαζον ἐκ τῆς ὑπάρξεως πλειόνων πτωχεύσεων ταυτοχρόνως κηρυττομένων ἐν πλείοσι χώραις, μόνον δὲ διὰ ταύτης δυνάμεθα νὰ φθάσωμεν εἰς τὴν ἐφαρμογὴν ἐνὸς μόνου νόμου εἰς τὰ διάφορα ζητήματα τὰ συναφῇ πρὸς τὴν πτώχευσιν ἢ τὴν δικαστικὴν ἐκκαθάρισιν. Τὸ μέλλον ἀνήκει βεβαίως εἰς τὴν δόξαν ταύτην· θέλει καθιεροῦσθαι αὕτη ἐπὶ μᾶλλον καὶ μᾶλλον διὰ τῶν διεθνῶν συνθηκῶν. Ἀλλ' ἐπὶ τοῦ παρόντος δὲν φαίνεται δυνάμει νὰ γίνῃ δεκτὴ. Τὸ ἄρθρον 14 ἀστ. κώδικος ἀντίκειται εἰς αὐτήν, προκειμένου περὶ ἀλλοδαποῦ ἐμπορίου (ἀριθ. 1232), ἀπίστευτον δ' ἄλλως τυγχάνει, ὅτι ὁ Γάλλος νομοθέτης, θέτων κανόνας περὶ ἀρμοδιότητος ὡς πρὸς τὴν πτώχευσιν καὶ τὴν δικαστικὴν ἐκκαθάρισιν, ἐσκέφθη νὰ ἄρῃ σύγκρουσιν περὶ ἀρμοδιότητος μεταξὺ τῶν γαλλικῶν καὶ τῶν ἀλλοδαπῶν δικαστηρίων (1).

Ἐκ τούτου συνάγεται, ὅτι ὁ Γάλλος, ἅμα ὡς ἔχει ἐμπορικὸν κατὰστημα ἐν Γαλλίᾳ, δύναται νὰ κηρυχθῇ ἐν αὐτῇ εἰς κατὰστασιν πτωχεύσεως ἢ δικαστικῆς ἐκκαθάρίσεως, καὶ ἂν ἀκόμη τὸ ἱδρυμα τοῦτο εἶναι ὑποκατάστημα.

Εἶναι ἀληθές, ὅτι κατ' ἀρχὴν ἡ κατοικία αὕτη μόνη τίκει ἀρμοδιότητα. Ἀλλ' ἐνταῦθα ἐπιβάλλεται παρέκκλισις ἀπὸ τοῦ γενικοῦ τούτου κανόνος. Οἱ πιστωταὶ ἔχουσιν ἀνάγκην νὰ προστατευ-

(1) Ἡ δόξα αὕτη, ὑπὸ τοῦ Savigny σημειωθείσα, *Traité de Droit romain* (μετάφρασις τοῦ Guenoux), VIII, σελ. 279 μέχρι 290 ὑπεστηρίχθη ἰδίᾳ ὑπὸ τοῦ Carle (μετάφρασις Ernest Dubois), *La faillite dans le Droit international privé* ὑπὸ τοῦ Travers, *De l'unité de la faillite en Droit international privé* (1894) ὑπὸ τοῦ Despagne, *Précis de Droit international privé* (ἔκδοσις 3η), σελ. 756 καὶ ἐπόμε.

θῶσι διὰ τῆς διαδικασίας τῆς πτωχεύσεως. Συγχωρεῖται νὰ ὑποχρεωθῶσιν οὗτοι ν' ἀπευθυνθῶσιν εἰς τὸ δικαστήριον τῆς κατοικίας τοῦ ὀφειλέτου αὐτῶν, ὅταν τὸ δικαστήριον τοῦτο εἶναι γαλλικόν. Ἀλλ' ὅταν τὸ δικαστήριον εἶναι ἀλλοδαπόν, δὲν εἶναι δυνατόν νὰ ἐξαναγκασθῶσιν οὗτοι νὰ προσφύγῳσιν εἰς αὐτό· πρέπει νὰ δύνανται νὰ ἀπευθύνωνται εἰς τὸ μόνον γαλλικόν δικαστήριον τὸ δυνάμενον νὰ προστατεύσῃ κινδυνεύοντα γαλλικὰ συμφέροντα. Πρβλ. ἀριθ. 1232 δίς.

1231. Ἡ κήρυξις τῆς πτωχεύσεως ἢ τῆς δικαστικῆς ἐκκαθαρίσεως ἀλλοδαποῦ δύναται νὰ γίνῃ καὶ ἐν Γαλλίᾳ, οὐ μόνον ὅταν ὑπάρχῃ νόμιμος κατοικία (ἄρθρ. 13 ἀστ. κώδ.) ἢ πραγματικὴ κατοικία, ἀλλὰ καὶ ὅταν ὑπάρχῃ ἀπλὴ διαμονὴ ἢ δευτερεῦον κατάστημα. Αἱ διατάξεις τῶν ἄρθρων 437, 635, ἐμπ. κώδικος καὶ 59 § 8 τοῦ κώδικος τῆς πολ. δικονομίας, ἅτινα χορηγοῦσιν ἀποκλειστικὴν ἀρμοδιότητα εἰς τὸ δικαστήριον τῆς κατοικίας τοῦ πτωχεύσαντος, φαίνονται τεθεῖσαι διὰ τοὺς ἐμπόρους οἵτινες δὲν ἔχουσι περιουσίαν καὶ πιστωτὰς εἰ μὴ ἐν Γαλλίᾳ· δὲν ἐτέθησαν αὐταί, ὅπως διέπωσι τὰς διεθνεῖς σχέσεις⁽¹⁾.

1232. Ἀλλὰ πρέπει ἄρα γε νὰ προβῶμεν περαιτέρω καὶ ν' ἀναγνωρίσωμεν εἰς τοὺς Γάλλους πιστωτὰς ἀλλοδαποῦ τὸ δικαίωμα νὰ ζητῶσι τὴν κήρυξιν αὐτοῦ εἰς κατὰστασιν πτωχεύσεως ἐν Γαλλίᾳ, καὶ ὅταν ἀκόμη δὲν ἔχει οὗτος ἐπὶ τοῦ γαλλικοῦ ἐδάφους μήτε κατοικίαν μήτε διαμονήν;

Ἡ ἀρμοδιότης τῶν γαλλικῶν δικαστηρίων δέον νὰ ἀναγνωρίζεται, καθ' ἡμᾶς, καὶ εἰς ταύτην τὴν περίπτωσιν ἀκόμη⁽²⁾. Τὸ ἄρθρον 14 τοῦ ἀστ. κώδικος ἀπονέμει ἀρμοδιότητα εἰς τὰς ἡμέτερας δικαστήριας ὡς πρὸς τὰς ἀγωγὰς τὰς ἐνασκουμένας ὑπὸ Γάλλων κατ' ἀλλοδαπῶν καὶ μὴ διαμενόντων καὶ ἐν Γαλλίᾳ. Δὲν παρεκκλίνει μόνον ἀπὸ τοῦ συνήθους περὶ ἀρμοδιότητος κανόνος *actor sequitur*

[1] Ἀκυρ. 12 Νοεμβρίου 1873. S 1873. 1. 17. Ἐφ. τῶν Παρισίων, 23 Νοεμβρίου 1874, *Journal de Droit international privé*, 1875, σελ. 437. Demangeat sur Foelix, I, σελ. 359, σημειωτικ. α. Ch. Lyon-Caen, *De la condition des sociétés étrangères en France*, ἀριθ. 37. Aubry et Rau, VIII, § 748 δίς, σελ. 138.

[2] Ἀκυρ. 5 Ἰουλίου 1897, *la Loi* τῶν 16-16 Σεπτεμβρίου 1897.

forum rei, ἀλλ' ἀπὸ πασῶν τῶν εἰδικῶν διατάξεων τῶν χορηγουσῶν ἀρμοδιότητα, αἵτινες, ἐφαρμοζόμεναι, θὰ καθίστων ἀρμόδιον τὸ ἀλλοδαπὸν δικαστήριον. Αὐτὸς μάλιστα ὁ δικαιολογητικὸς λόγος τοῦ ἄρθρου 14 τοῦ ἀστ. κώδικος, ὁ φόβος τῆς μεροληψίας τῶν ἀλλοδαπῶν δικαστῶν ἐν δίκαις ἐν αἷς πρόκεινται συμφέροντα ἰθαγενῶν καὶ Γάλλων (de nationaux et de Français), ἔγει ἡμᾶς ἀναγκαστικῶς εἰς τὸ νὰ δώσωμεν εἰς τὴν διάταξιν ταύτην ἐννοίαν πλατυτάτην ⁽¹⁾. Ἀλλ' ἐπὶ πτωχεύσεως, ὡς καὶ ἐπὶ παντὸς ἄλλου θέματος; οἱ Γάλλοι πιστωταὶ δύνανται νὰ παραιτηθῶσι τοῦ εὐεργετήματος τοῦ ἄρθρου 14, ἡ δὲ παραίτησις αὕτη δὲν εἶναι ἀναγκαστικῶς ρητὴ, δύναται νὰ συναχθῇ ἐκ τῶν περιστάσεων ⁽²⁾.

Ἐν τούτοις ὑπέστηρίχθη, ὅτι, παρὰ τὸ ἄρθρον 14 τοῦ ἀστικού κώδικος Γάλλος πιστωτὴς δὲν ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ ἐναγάγῃ ἐνώπιον γαλλικοῦ δικαστηρίου, ὅπως ζητήσῃ τὴν κήρυξιν εἰς κατὰστασιν πτωχεύσεως τοῦ ὀφειλέτου του, ὅστις δὲν ἔχει καὶ ἐν Γαλλίᾳ διαμονήν ⁽²⁾. Οἱ ὀπαδοὶ τῆς γνώμης ταύτης παρατηροῦσιν, ὅτι τὸ ἄρθρον 14 τοῦ ἀστ. κώδικος δὲν ὀρᾷ εἰμὴ τὰς ἀγωγὰς τὰς τεινούσας εἰς τὸ νὰ καταδικασθῇ ἀλλοδαπὸς ἕνεκα ὑποχρεώσεων συναφθεισῶν πρὸς Γάλλον, ὅτι δὲν εἶναι αὐτὸς ὁ χαρακτήρ τῆς ἀγωγῆς περὶ κηρύξεως τῆς πτωχεύσεως, καὶ ὅτι οὐδαμῶθεν ἐξυπακούεται, ὅτι τὰ ἀρμόδια ὅπως ἀναγνώρισωσι τὴν ὑπαρξίν χρέους δικαστήρια εἶναι ἀκριβῶς ἕνεκα τούτου ἀρμόδια ὅπως κηρύξωσι τὸν ὀφειλέτην εἰς κατὰστασιν πτωχεύσεως.

1232 δίς. Ἐὰν δεχθῶμεν, ὅτι τὸ ἄρθρον 14 τοῦ ἀστ. κώδικος ἐξουσιοδοτεῖ τὸν Γάλλον νὰ ζητήσῃ τὴν κήρυξιν τῆς πτωχεύσεως ἀλλοδαποῦ μὴ ἔχοντος ἐν Γαλλίᾳ μήτε κατοικίαν μήτε διαμονήν, ὑπάρχει τότε ὡς ἐξ οἴονεϊ ἀντισταθμύσεως (contre-partie) λόγος νὰ ἀνα-

(1) Ὁρᾷ Ch. Lyon-Caen, De la condition des sociétés étrangères en France, ἀριθ. 37.

(2) Ἡ παραίτησις ἡδύνατο νὰ συναχθῇ ἰδίᾳ ἐκ τοῦ ὅτι πιστωτὴς τις κατετάχθη ἐν τῇ πτωχεύσει τοῦ ὀφειλέτου τῇ κηρυχθείσῃ ὑπὸ ἀλλοδαποῦ δικαστηρίου.

(3) Bertauld, Questions pratiques de code Napoléon, I, ἀριθ. 204. Glasson, Journal du Droit international privé 1881, σελ. 126 καὶ ἐπομ. Louis Renault, Revue critique de législation et de jurisprudence, 1884, σελ. 715.

γνωρισθῇ, ὅτι δυνάμει τοῦ ἄρθρου 15 τοῦ ἀστ. κώδικος ὁ ἄλλοδαπὸς δύναται νὰ ζητήσῃ νὰ κηρυχθῇ ἐν Γαλλίᾳ εἰς κατάστασιν πτωχεύσεως Γάλλος μὴ ἔχων ἐν αὐτῇ κατοικίαν μήτε διαμονήν (1).

1233. Καθόσον ἀφορᾷ τὰς ξένας ἐταιρείας, οἱ προηγούμενοι κανόνες ἐφαρμόζονται ἐπὶ τῆς κηρύξεως τῆς πτωχεύσεως.

Ὁ νόμος τῆς 4 Μαρτίου 1889 (ἄρθρ. 3), ὅστις χορηγεῖ κατ' ἀρχὴν ἀρμοδιότητα ὑπὲρ τῆς δικαστικῆς ἐκκαθαρίσεως τῶν ἐταιρειῶν εἰς τὸ δικαστήριον τῆς ἑδρας τῆς ἐταιρείας (ἀριθ. 1561), προβλέπει τὴν περίπτωσιν καθ' ἣν ἐταιρεία τις δὲν ἔχει ἐν Γαλλίᾳ ἑδραν. Ἀναγνωρίζει ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει τὴν ἀρμοδιότητα εἰς τὸ δικαστήριον τοῦ τόπου τοῦ ἐν Γαλλίᾳ κειμένου κυρίου καταστήματος.

1233 δῖς. Ἀλλ' εἴτε περὶ ἀτόμου πρόκειται εἴτε περὶ ἐταιρείας, τὸ ἄρθρον 14 τοῦ ἀστ. κώδικος δὲν δύναται νὰ ἀγάγῃ, μὴ ὑπαρχούσης διαμονῆς ἐν Γαλλίᾳ, εἰς τὴν ἀναγνώρισιν τῆς ἀρμοδιότητος τῶν γαλλικῶν δικαστηρίων, ὅπως χορηγήσωσι τὸ εὐεργέτημα τῆς δικαστικῆς ἐκκαθαρίσεως. Τῷ ὄντι τὸ εὐεργέτημα τοῦτο δὲν ἀπονέμεται εἰμὴ ἐπὶ τῇ αἰτήσει τοῦ ὀφειλέτου, ὅστις δὲν εὐρίσκεται ἀπέναντι πιστωτῶν, καὶ ἐπομένως δὲν δύναται νὰ γίνῃ λόγος ἐνταῦθα περὶ ἀγωγῆς ἐγειρομένης ὑπὸ Γάλλου κατὰ ἄλλοδαποῦ.

Ἐν τούτοις κατὰ τὸ ἄρθρον 2 τοῦ νόμου τῆς 4 Μαρτίου 1889, ἀφοῦ ὁ ὀφειλέτης καθ' οὗ ἐζητήθη ἡ κήρυξις εἰς κατάστασιν πτωχεύσεως δικαιούται νὰ ζητήσῃ τὸ εὐεργέτημα τῆς δικαστικῆς ἐκκαθαρίσεως, συγχωρεῖται ὁ ἄλλοδαπὸς ὀφειλέτης, καθ' οὗ ἐζητήθη ἡ κήρυξις τῆς πτωχεύσεως ὑπὸ Γάλλου πιστωτοῦ, δυνάμει τοῦ ἄρθρου 14 τοῦ ἀστ. κώδικος, νὰ θέλῃ νὰ τεθῇ ὑπὸ δικαστικὴν ἐκκαθάρισιν· εἶναι πολὺ δύσκολον ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει νὰ μὴ ἀναγνωρισθῇ ἡ ἀρμοδιότης τοῦ γαλλικοῦ δικαστηρίου ἐνώπιον τοῦ ὁποίου εἰσῆχθη ἡ ἀγωγή περὶ κηρύξεως τῆς πτωχεύσεως.

1234. Ἐπὶ τῶν ἄλλοδαπῶν πιστωτῶν ἐφαρμόζονται κατ' ἀρχὴν ἐν Γαλλίᾳ οἱ κανόνες οἱ ἰσχύοντες ἐπὶ Γάλλων πιστωτῶν. Δύνανται οὗτοι νὰ προσφύγωσιν εἰς τὰ αὐτὰ μέσχα ἐκτελέσεως εἰς

(1) Πρὸλ. Ἐφ. τῶν Παρισίων, 2 Αὐγούστου 1883, *Journal du Droit international privé* 1883, σελ. 630. Ἐφετ. τοῦ Bordeaux, 25 Μαρτίου 1885. D. 1888. 2. 290.

ἂ καὶ οἱ τελευταῖοι οὗτοι κατὰ τοῦ ὀφειλέτου αὐτῶν, εἴτε Γάλλου εἴτε ἄλλοδαποῦ. Ἡ πτώχευσις οὐδὲν ἄλλο εἶναι εἰμὴ συλλογικὸν οὕτως εἰπεῖν μέσον ἐκτελέσεως. Οἱ ἄλλοδαποὶ λοιπὸν πιστωταὶ δύνανται νὰ προκαλέσωσι τὴν κήρυξιν τῆς πτωχεύσεως τοῦ Γάλλου ὀφειλέτου αὐτῶν ⁽¹⁾ ἢ ἄλλοδαποῦ ⁽²⁾. Δὲν δύναται τις νὰ ἐπικαλεσθῇ ἐνταῦθα τὴν ἐπικριθεῖσαν ἄλλως ὑφ' ἡμῶν νομολογίαν ⁽³⁾ τὴν ἀποκλείουσαν τὴν ἀρμοδιότητα τῶν γαλλικῶν δικαστηρίων ὡς πρὸς τὰς μεταξὺ ἄλλοδαπῶν ἀμφισβητήσεις. Ἡ ἀρμοδιότης αὕτη ἰσχύει ὡς πρὸς τὰς ἐμπορικὰς ὑποθέσεις. Ἐπειτα, πλὴν τούτου, τὰ μέσα τῆς ἐκτελέσεως εἶναι ἀνεξάρτητα τῆς ἐθνικότητος τοῦ πιστωτοῦ τοῦ θέλοντος νὰ προστρέξῃ εἰς αὐτὰ καὶ τοῦ ὀφειλέτου καθ' οὗ χρησιμοποιοῦνται ταῦτα. Ἐν εὐρυτάτῳ μέτρῳ δύναται τις νὰ εἴπῃ, ὅτι ἡ πτώχευσις εἶναι μέσον ἐκτελέσεως ἐφαρμοζόμενον ἐπὶ τοῦ συνόλου τῆς περιουσίας τοῦ ὀφειλέτου ⁽⁴⁾. Ἀλλ' ὥσπερ οἱ ἄλλοδαποὶ δὲν ἔχουσι τὸ εὐεργέτημα τοῦ ἀρθροῦ 14 τοῦ ἁστ. κώδικος, πλὴν ἂν ἔλαβον τὴν ἄδειαν νὰ ἐγκαταστήσωσι τὴν κατοικίαν των ἐν Γαλλίᾳ, ἄλλοδαπὸς πιστωτὴς δὲν δύναται νὰ προκαλέσῃ τὴν εἰς κατὰστασιν πτωχεύσεως κήρυξιν τοῦ ὀφειλέτου αὐτοῦ ἐν Γαλλίᾳ, πλὴν ἂν ὁ τελευταῖος οὗτος ἔχει ἐν αὐτῇ εἴτε τὴν κατοικίαν του εἴτε τοῦλάχιστον κατὰστημά τι.

1235. Ἦτο βέβαιον μέχρι τοῦ νόμου τῆς 5 Μαρτίου 1895, ὅτι, ὅταν ἡ πτώχευσις Γάλλου ἐζητεῖτο ὑπὸ ἄλλοδαποῦ πιστωτοῦ, ὁ τελευταῖος οὗτος δὲν ἦτο ὑπόχρεως εἰς τὴν περὶ τῶν δαπανῶν ἐγγυοδοσίαν (*judicatum solvi*). Τῷ ὄντι ἡ ἐγγυοδοσία αὕτη δὲν ἀπητεῖτο ἐπὶ ἐμπορικῶν ὑποθέσεων. Ἀλλ' ἀφοῦ ὁ νόμος τῆς 5 Μαρτίου 1895 κατέλυσε τὴν ἀπαλλαγὴν ταύτην ἀπὸ τῆς ἐγγυοδοσίας, δέον νὰ παρέχῃται αὕτη, ἅμα ὡς ὁ ἐνάγων πιστωτὴς εἶναι ἄλλοδαπός, ὁ δὲ ὀφειλέτης καθ' οὗ ἡγέρθη ἡ αἵτησις περὶ κηρύξεώς του εἰς κατὰστασιν πτωχεύσεως εἶναι Γάλλος. Ἐνεκα τῆς

(1) Ἐφ. τοῦ Bordeaux. 25 Μαρτίου 1885. D. 88. 2. 270.

(2) Ἐφ. Montpellier, 8 Ἀπριλίου 1884, *Journal des faillites* 1884, σελ. 526. Ἐφ. τῶν Παρισίων, 23 Ἰουνίου 1885, *Journal des faillites*, 1885. σελ. 323.

(3) Ὅρα τὸ παρὸν Σύστημα κλπ. τόμ. Α' ἀριθ. 408.

(4) Ὅρα Thaller, ἐνθα ἄνωτ. σελ. 360 καὶ ἐπομ.

γενικότητος τῆς φράσεως τοῦ ἀρθρου 16 ἀστ. κώδικος, ὡς ἐτροποποιήθη διὰ τοῦ νόμου τῆς 5 Μαρτίου 1895 (ἐπὶ πάσης φύσεως ἀποθέσεως—*en toute matière*, κλπ.), δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ ἀποκρουσθῇ ἡ ὑποχρέωσις τῆς περὶ τῶν ἐξόδων ἐγγυοδοσίας (*judicatum solvi*) ἐπὶ τῷ λόγῳ ὅτι ἡ αἵτησις ἀποβλέπει εἰς τὴν βεβαίωσιν πραγματικῆς καταστάσεως, τῆς παύσεως τῶν πληρωμῶν, οὐχὶ εἰς τὴν ἀναγνώρισιν χρέους, ἢ ὅτι ἡ πτώχευσις δύναται νὰ κηρυχθῇ ἐπ' ἀναφορᾷ χωρὶς νὰ προσεπικληθῇ ὁ ὀφειλέτης ἢ καὶ ἐξ ἐπαγγέλματος ⁽¹⁾. Ρητέον ἄλλως, ὅτι οἱ κίνδυνοι, εἰς τὴν πρόληψιν τῶν ὁποίων ἀποβλέπει ἡ περὶ τῶν ἐξόδων ἐγγυοδοσία, ὑφίστανται ἐπὶ αἰτήσεως περὶ κηρύξεως πτωχεύσεως, ὥστερ καὶ ἐπὶ πάσης ἄλλης αἰτήσεως ἀπευθυνομένης πρὸς δικαστήριον.

1235 δῖς. Ἐνδεχόμενον ἀποφασίς κηρύττουςα τὴν πτώχευσιν νὰ ἐξεδρόθῃ ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ. Ἡ ἀπόφασις αὕτη παράγει ἄρᾳ γε ἀποτελέσματα ἐν Γαλλίᾳ ;

Σύστημά τι ὑποστηριζόμενον ὑπὸ πολλῶν συγγραφέων ⁽²⁾ καὶ γνωστὸν ὑπὸ τὸ ὄνομα τοῦ συστήματος τῆς ἐνότητος καὶ τοῦ ἀδιαιρέτου τῆς πτωχεύσεως κηρύσσεται ὑπὲρ τῆς παραδοχῆς τῶν ἀποτελεσμάτων τῆς περὶ πτωχεύσεως ἀποφάσεως ἐν πάσαις ταῖς χώραις, ἀρκεῖ νὰ ἔχῃ ἐκδοθῇ αὕτη ὑπὸ τοῦ δικαστηρίου τῆς κατοικίας ἢ τοῦ κυρίου καταστήματος, τοῦ μόνου ἀρμοδίου. Οἱ ὅπαδοι τοῦ συστήματος τούτου δὲν στηρίζουσιν αὐτὸ πάντες ἐπὶ τῶν αὐτῶν ἀκριβῶς λόγων. Οἱ μὲν στηρίζουσιν αὐτὸ ἐπὶ τῆς ἐνότητος τῆς περιουσίας. Λέγουσιν οὗτοι, ὅτι ἡ περιουσία προσώπου τινος εἶναι μία, καὶ ὅτι εἶναι παράλογον νὰ κρίνωμεν τὰ πράγματα ὡς νὰ ὑπῆρχον τόσαι διακεκριμέναι περιουσίαι διὰ τὸν αὐτὸν ὀφειλέτην ὅσαι ὑπάρχουσι χῶραι ἐν αἷς ὁ πτωχεύσας ἔχει περιουσίαν. Ἄλλοι φρονοῦσιν, ὅτι ὁ περὶ πτωχεύσεως νόμος ἀποτελεῖ μέρος τοῦ προσωπικοῦ θεσμοῦ (*statut personnel*) διὰ τὸν λόγον, ὅτι ἐν τῶν

(1) Ὅρα ἐν τούτοις ὑπὲρ τῆς ἀπαλλαγῆς τῶν ἀλλοδαπῶν τῶν ἐναγόντων περὶ κηρύξεως πτωχεύσεως ἀπὸ τῆς τῶν δαπανῶν ἐγγυοδοσίας : Ἐμποροδικεῖον τοῦ Σηκουάνα 6 Δεκεμβρίου 1895, *Journal du Droit international privé*, 1896, σελ. 140. *Journal de jurisprudence de Marseille*, 1896, 2. 68.—Ὅρα *Revue critique de législation et de jurisprudence*, 1898, σελ. 277 καὶ ἐπόμε.

(2) Ὅρα εἰδικῶς σημ. 1 τῆς σελ. 553.

κυριωτέρων αποτελεσμάτων τῆς πτωχεύσεως εἶναι τὸ ὅτι καθιστᾷ τὸν πτωχεύσαντα ἀνίκανον ὡς ἐκ τῆς ἐπερχομένης ἀπαλλοτριώσεως ἀπὸ τῆς διαχειρίσεως τῆς περιουσίας, καὶ ὅτι, ὡς ἐκ τούτου ἡ πτώχευσις δέον νὰ παράγῃ πανταχοῦ τὰ ἀποτελέσματά της, ὡς συμβαίνει ἐπὶ ἀνηλικιότητος ἢ ἀπαγορεύσεως. Καὶ οἱ μὲν καὶ οἱ δὲ φέρουσιν εἰς ἐνίσχυσιν τοῦ συστήματος τὰς μεγάλας περιπλοκάς εἰς ἃς καταντῶσι τὰ πράγματα, δεκτοῦ γινομένου, ὅτι ἐπιτρέπονται κηρύξεις πτωχεύσεως διὰ τὸ αὐτὸ πρόσωπον ἢ διὰ τὴν αὐτὴν ἐταιρείαν ἐν διαφόροις χώραις, καὶ παρκτηροῦσιν, ὅτι τὸ σύστημά των αὐτὸ μόνον συνάδει πρὸς τὸν διεθνῆ χαρακτῆρα τοῦ ἐμπορίου.

1236. Δὲν δύναται τις ν' ἀρνηθῇ, ὅτι τὸ σύστημα τοῦτο παρουσιάζει τῷ ὄντι τὰ πλεονεκτήματα ταῦτα καὶ εἶναι εὐχρῆς ἔργον νὰ εἰσχωθῇ εἰς τὰς νομοθεσίας ἢ νὰ καθιερωθῇ διὰ διεθνῶν συμβάσεων. Ἀλλ' ὡς ἔχει σήμερον ἡ ἡμετέρα νομοθεσία, δὲν δύναται νὰ γίνῃ δεκτόν· δικταλεῖ εἰς διάστασιν πρὸς τὰς περὶ ἀρμοδιότητος δικτάξεις τῶν ἡμετέρων νόμων. Ἐπειτα δὲ δὲν εἶναι δυνατόν νὰ στηρίζωμεν αὐτὸ ἐπὶ τοῦ προσωπικοῦ δῆθεν χαρακτῆρος τῶν περὶ πτωχεύσεως νόμων. Ἐν τῷ προσωπικῷ θεσμῷ (*statut personnel*) περιλαμβάνονται οἱ νόμοι οἱ σκοπὸν ἔχοντες νὰ ρυθμίσωσι τὴν κατὰστασιν καὶ τὴν ἱκανότητα τῶν προσώπων. Ἀλλ' ὁ σκοπὸς τῶν περὶ πτωχεύσεως νόμων δὲν εἶναι αὐτός· παρεπομένως μόνον ἐπάγεται ἡ πτώχευσις ἐπὶ τῆς ἱκανότητος τοῦ ὀφειλέτου ἀποτελέσματά τινα, ἰδίᾳ ὑπὸ ἐκλογικὴν ἔποψιν ⁽¹⁾. Τὰ ἀποτελέσματα μάλιστα τὰ συναφῇ πρὸς τὴν ἀπὸ τῆς διαχειρίσεως τῆς περιουσίας ἀπαλλοτριώσιν ἀποτελοῦσι μᾶλλον ἀδιαθεσιμότητα τῆς περιουσίας τοῦ πτωχεύσαντος ὡς πρὸς τὴν ὁμάδα· ὁ πτωχεύσας δὲν εἶναι ἀληθῶς ἀνίκανος· μήτε αὐτὸς μήτε τὰ πρόσωπα μεθ' ὧν συνηλλάχθη δύνανται νὰ προσβάλῃσι τὰς πράξεις αὐτοῦ ὡς ἀκύρους ⁽²⁾. Πητέον ἡδ' ὅτι τὸ σύστημα τοῦτο λογικῶς ἐφαρμοζόμενον θὰ ἦγεν εἰς συνέπειαν ἣν οὐδεὶς παραδέχεται· τὰ γαλλικὰ δικαστήρια δὲν θὰ ἠδύναντο νὰ κηρύξωσιν εἰς κατὰστασιν πτωχεύσεως τὸν ἄλλοδαπὸν· διότι τῷ ὄντι κατ' ἀρχὴν τὰ ἡμέτερα δικαστήρια δὲν δικά-

(1) Ὅρα ἀνωτέρω ἀριθ. 675 καὶ ἐπομ.

(2) Ὅρα ἀνωτέρω ἀριθ. 208.

΄ζουσι περὶ ζητημάτων καταστάσεως καὶ ἰκχνότητος ἀφορώντων τοὺς ἀλλοδαπούς.

Ρητέον δ' ὅτι τὸ σύστημα τῆς ἐνότητος καὶ τοῦ ἀδικαιρέτου τῆς πτωχεύσεως ἀφίνει ἄθικτον τὸ ζήτημα, ἅν, ἵνα παραγάγῃ ἢ ἀποφασίς ἢ κηρύττουσα τὴν πτώχευσιν ὠρισμένα ἀποτελέσματα ἐν Γαλλίᾳ, πρέπει νὰ κηρυχθῇ ἐν αὐτῇ ἐκτελεστὴ ὑπὸ γαλλικοῦ δικαστηρίου. Ἀλλ' οἱ ὑπερασπισταὶ τοῦ συστήματος τούτου, ἀκριβῶς ἐνεκα τῆς ἀπλοποιήσεως ἣν ἐπιδιώκουσιν, ἀποκλίνουν εἰς τὸ νὰ ἀναγνωρίσωσιν εἰς τὰς ἀποφάσεις τῶν ἀλλοδαπῶν δικαστηρίων τὸ κῦρος τοῦ δεδικασμένου ἐν Γαλλίᾳ, καὶ κατ' ἀκολουθίαν νὰ μὴ ἀπαιτῶσι νὰ κηρύττωνται αὗται ἐκτελεσταὶ εἰ μὴ μόνον ὅταν πρόκηται νὰ ἐνεργηθῶσιν ἐν Γαλλίᾳ δυνάμει τῆς περὶ πτωχεύσεως ἀποφάσεως πράξεις ἐκτελέσεως. Ἐχομεν ἐνταῦθα εἰδικὸν ζήτημα συναφές πρὸ πάντων πρὸς τὴν γενικὴν δυσκολίαν ἣτις ἐγείρεται ἐν τῇ ἡμετέρᾳ νομοθεσίᾳ ὡς πρὸς τὰ ἀποτελέσματα τῶν ἀποφάσεων τῶν ἀλλοδαπῶν δικαστηρίων ἐπὶ τοῦ γαλλικοῦ ἐδάφους.

1237. Ὑπεστηρίχθη τὸ ὑναντίον, ὅτι ἡ πτώχευσις ἀποτελεῖ μέρος τοῦ πραγματικοῦ θεσμοῦ (*statut réel*) ⁽¹⁾, διότι ἄμεσον ἀντικείμενον ἔχει οὐχὶ τὸ πρόσωπον τοῦ ὀφειλέτου ἀλλὰ τὴν περιουσίαν αὐτοῦ. Ἐν εὐρεῖ μέτρῳ εἶναι αὕτη τρόπος ἐκτελέσεως, ὅστις ἀντὶ νὰ ἐφαρμόζεται εἰς ὠρισμένην περιουσίαν, ὡς τὰ συνήθη μέσα ἐκτελέσεως, ἐφαρμόζεται ἐπὶ ὁλοκλήρου τῆς περιουσίας του. Τὸ σύστημα τοῦτο λογικῶς θὰ ἦγεν εἰς τὴν πικραδοχὴν τῆς ἀρχῆς, ὅτι ἡ πτώχευσις θὰ παρῆγε τὰ ἀποτελέσματά της ἐπὶ τῶν κτημάτων τῶν κειμένων ἐν ἡ χώρᾳ ἐκηρύχθη αὕτη, οὐχὶ ἐπὶ τῶν ἐν Γαλλίᾳ κειμένων ὑπαρχόντων. Τοῦτο δὲ θὰ ἴσχυε, καὶ ἂν ἀκόμη ἡ ἀπόφασις τοῦ ἀλλοδαποῦ δικαστηρίου ἢ κηρύττουσα τὴν πτώχευσιν ἐκηρύσσετο ἐκτελεστὴ ἐν Γαλλίᾳ, διότι ὁ τύπος τῆς ἐκτελέσεως περιεπτόμενος εἰς ἀπόφασιν ἀλλοδαποῦ δικαστηρίου ἐφαρμόζουσιν νόμον περὶ ἐμπραγμάτων δικαίων (*loi réelle*) δὲν δύναται νὰ καταστήσῃ αὐτὸν ἐφαρμόσιμον ἐκτὸς τοῦ ἐδάφους διὰ τὸ ὅποιον ἐτέθη.

Οἱ ὀπαδοὶ τοῦ συστήματος τούτου δὲν συμφωνοῦσι πρὸς ἀλλή-

(1) Norsa, *Revue de Droit international et de législation comparée*, 1876, σελ. 627 μέχρι 641, Ripert, *Revue critique de législation e de jurisprudence*, 1877, σελ. 705 καὶ ἐπομ.

λους ὡς πρὸς τὰς συνακτιάς ἐκ τούτου συνεπείας. Οἱ μὲν ἀποποιουῦνται ἀναμφιβόλως πᾶσαν ἰσχὺν εἰς τὴν ἀπόφασιν τοῦ ἄλλοδαποῦ δικαστηρίου ὡς πρὸς τε τὰ κινητὰ καὶ τὰ ἀκίνητα τὰ κείμενα ἐν Γαλλίᾳ ⁽¹⁾. Οἱ δὲ ἀναγνωρίζουσιν, ὅτι, τοῦλάχιστον ὡς πρὸς τὰ κινητὰ, ἡ ἀπόφασις τοῦ ἄλλοδαποῦ δικαστηρίου ἔχει τὴν ἰσχὺν τῆς ἐν Γαλλίᾳ. Καθόσον ἀφορᾷ τὰ ἀκίνητα, ἐπικαλοῦνται οὗτοι τὸν πραγματικὸν χαρακτῆρα τοῦ περὶ πτωχεύσεως νόμου. Ἐπειτα, ὡς πρὸς τὰ κινητὰ, ὑπενθυμίζουσιν, ὅτι ἐφαρμόζουσιν ἐπ' αὐτῶν θεωρουμένων ἐν τῷ συνόλῳ των (ιδίᾳ δὲ ἐπὶ τῶν διαδοχῶν κινητῶν πραγμάτων) τὸν νόμον τῆς κατοικίας ἢ τῆς ἐθνικότητος τοῦ ἰδιοκτῆτου, καὶ ὅτι, ἐπειδὴ ἡ πτώχευσις ἐφαρμόζεται ἐπὶ συμπάσης τῆς περιουσίας, δὲν πρόκειται περὶ τρόπου ἐκτελέσεως ἐπὶ τῶν κινητῶν ἀτομικῶς θεωρουμένων. Ἐπειδὴ δὲ συνήθως οἱ ἔμποροι δὲν ἔχουσι κινητὴν μόνον περιουσίαν, τὸ σύστημα τοῦτο καταντᾷ ἐνίοτε ἐν τῇ πράξει εἰς σύγχυσιν πρὸς τὸ σύστημα τῆς ἐνότητος καὶ τοῦ ἀδιαιρέτου τῆς πτωχεύσεως ⁽²⁾.

1238. Τὸ ἐφ' ἡμῖν ἀποκρούομεν ἑκάτερον τῶν συστημάτων τούτων. Οἱ νόμοι, ὡς γενικῶς ἀναγνωρίζεται σήμερον, δὲν ἀποτελοῦσι κατ' ἀνάγκην μέρος τοῦ προσωπικοῦ ἢ τοῦ πραγματικοῦ θεσμοῦ. Ὑπάρχουσι κανόνες μὴ ὑπαγόμενοι εἰς τὴν ταξινόμησιν ταύτην. Εἰς τὴν κατηγορίαν δὲ ταύτην ὑπάγονται οἱ περὶ πτωχεύσεως νόμοι. Ἐξεθέσαμεν ἤδη ἀνωτέρω διὰ τίνας λόγους δὲν ὑπάγονται οὗτοι εἰς τὸν προσωπικὸν θεσμόν (ἀριθ. 1235). Ἐπίσης δὲν ὑπάγονται καὶ εἰς τὸν πραγματικὸν θεσμόν. Τῷ ὄντι δὲν ἀποβλέπουσιν οὗτοι εἰς τὴν ρύθμισιν τῆς καταστάσεως τῶν κτημάτων τοῦ πτωχεύσαντος, εἰς τὸν καθορισμὸν τῶν δικαιωμάτων ἅτινα δύνανται νὰ βαρύνωσιν αὐτά, καὶ εἰς τοὺς τρόπους τῆς μεταβιβάσεώς των. Σκοπὸν προτίθενται οὗτοι νὰ προστατεύσωσι τὰ συμφέροντα τῶν πιστωτῶν, νὰ τηρήσωσι μετὰξὺ αὐτῶν τὴν ἰσότητα, ἰδίᾳ δὲ διὰ τῆς ἀπαλλοτριώσεως ἀπὸ τῆς διαχειρίσεως τῆς περιουσίας καὶ διὰ τῆς ἀναστολῆς τοῦ δικαιώματος ἀτομικῆς καταδιώξεως. Διὸ δὲν εἶναι δυνατόν νὰ ἐξομοιωθῶσιν ὁλοσχερῶς οἱ περὶ

(1) Ὅρα Thaller, ἐνθα ἀνωτ. II, ἀριθ. 222 καὶ ἐπομ.

(2) Ὅρα Ripert, ἐνθα ἀνωτέρω.

πτωχεύσεως νόμοι, πρὸς τοὺς νόμους περὶ τῶν μέσων ἐκτελέσεως, ὧν ὁ καθαρῶς πραγματικὸς χαρακτήρ εἶναι ἀναμφισβήτητος.

1239. Οὕτω καθ' ἡμᾶς, κατὰ τὰ ἀνωτέρω εἰρημένα (ἀριθ. 1236), δὲν εἶναι δυνατόν, ὡς ἔχει σήμερον ἡ ἡμετέρα νομοθεσία, νὰ ἀναγνωρισθῇ διὰ τὴν κήρυξιν τῆς πτωχεύσεως προσώπου τινὸς ἀρμοδιότης ἀποκλειστικῇ εἰς τὸ δικαστήριον μιᾶς μόνης χώρας· διὸ ἐνδέχεται νὰ κηρυχθῇ ἡ πτώχευσις προσώπου τινὸς συγχρόνως ὑπὸ τῶν δικαστηρίων πλειόνων χωρῶν. Ἀποκρούομεν ὡς πρὸς τὸ σημείον τοῦτο τὴν θεμελιώδη λύσιν τὴν διδασκομένην ὑπὸ τῶν ὀπαδῶν τοῦ συστήματος τῆς ἐνότητος καὶ τοῦ ἀδιαιρέτου τῆς πτωχεύσεως.

Οὐδὲν ὁμως ἀντίκειται κατ' ἀρχὴν κατὰ τῆς ιδέας τοῦ νὰ παραγάγῃ κήρυξις τις πτωχεύσεως γενομένη ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ τὰ ἀποτελέσματά της ἐν Γαλλίᾳ. Μόνον οἱ περὶ ἐμπραγμάτων δικαίων νόμοι (*lois réelles*) δὲν δύνανται νὰ ἐφαρμοσθῶσιν ἐκτὸς τῆς χώρας ἐν ἣ ἐτέθησαν. Οὐδὲν κωλύει νὰ ἐφαρμοσθῶσιν ἐκτὸς τῆς χώρας ταύτης νόμοι ἔχοντες ἄλλον χαρακτῆρα. Οἱ περὶ πτωχεύσεως νόμοι δὲν ὑπάγονται εἰς τὸν πραγματικὸν θεσμόν (ἀριθ. 1232).

Εἰδικὰ ὁμως ζητήματα γεννῶνται ἐκ τοῦ ὅτι ἡ κήρυξις τῆς πτωχεύσεως γίνεται δι' ἀποφάσεως, προκειμένου νὰ ὀρισθῇ, ἂν τὰ ἀποτελέσματα τῆς ἀποφάσεως ταύτης ἐν Γαλλίᾳ ὑποθέτουσιν ἀναγκαιῶς ἢ μὴ τὴν κήρυξιν αὐτῆς ὡς ἐκτελεστῆς ὑπὸ γαλλικοῦ δικαστηρίου.

1240. Ἀκριβῶς δὲ ἐπειδὴ τὰ ἀποτελέσματα τῆς πτωχεύσεως εἶναι συναφῇ πρὸς τὴν κηρύξασαν αὐτὴν ἀπόφασιν, δὲν εἶναι δυνατόν νὰ ὀρισθῶσιν οἱ ὅροι ὑφ' οὓς κήρυξις πτωχεύσεως γενομένη ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ παράγει ἀποτελέσματα ἐν Γαλλίᾳ, πρὶν ἢ σχηματισθῇ ὠρισμένως γνώμη περὶ τῶν ἀποτελεσμάτων ἅτινα ἔχουσιν ἐν γένει ἐπὶ τοῦ ἡμετέρου ἐδάφους αἱ ἀποφάσεις τῶν ἀλλοδαπῶν δικαστηρίων. Ἐχομεν ἐπὶ τοῦ προκειμένου ζήτημα ἐγειρόμενον ὡς ἐκ τῶν ἀρθρῶν 2123 τοῦ ἀστ. κώδικος καὶ 546 τοῦ κώδικος τῆς πολ. δικονομίας, τῶν ὁποίων αἱ διατάξεις στεροῦνται σαφηνείας. Ἀληθῶς μετὰ θετικύτητος συνάφεται ἐκ τῶν ἀρθρῶν τούτων, ὅτι δὲν δύνανται νὰ ληφθῶσι μέτρα ἐκτελέσεως ἐν Γαλλίᾳ δυνάμει ἀποφάσεως ἀλλοδαποῦ δικαστηρίου, εἰ μὴ ἀφοῦ πρότερον κηρυχθῇ.

αὕτη ἐκτελεστὴ ὑπὸ γαλλικοῦ δικαστηρίου. Μεγάλη ὁμῶς ἀσυμφωνία ὑφίσταται ὡς πρὸς τὸ ζήτημα, ἂν αἱ ἀποφάσεις τῶν ἄλλοδαπῶν δικαστηρίων ἔχουσιν ἰσχὺν δεδικασμένου ἐν Γαλλίᾳ, ὥστε, πρὶν κηρυχθῶσιν ἐκτελεσταί, νὰ μὴ δύνανται νὰ ἀναθεωρηθῶσιν ὡς πρὸς τὴν οὐσίαν ὑπὸ τοῦ γαλλικοῦ δικαστηρίου, πρὸς ὃ ὑπεβλήθη ἡ αἴτησις περὶ κηρύξεως αὐτῶν ὡς ἐκτελεστῶν ⁽¹⁾. Οἱ μὲν παραδέχονται ἀδιακρίτως, ὅτι ἔχουσιν ἰσχὺν δεδικασμένου ἐν Γαλλίᾳ καὶ ὅτι κατ' ἀκολουθίαν ἢ κατ' οὐσίαν ἀναθεώρησις αὐτῶν δὲν συγχωρεῖται ⁽²⁾. Ἄλλοι δὲ φρονοῦσιν, ὅτι δυνάμει τοῦ ἄρθρου 121 τοῦ διατάγματος τοῦ 1629, ὅπερ παρέμεινεν ἐν ἰσχύϊ, πρέπει νὰ γίνῃ διάκρισις μεταξὺ τῶν ἀποφάσεων τῶν ἐκδιδομένων κατ' ἄλλοδαποῦ καὶ τῶν κατὰ Γάλλων ἐκδιδομένων: ἰσχὺν δεδικασμένου ἔχουσιν αἱ πρῶται οὐχὶ ὁμῶς καὶ αἱ δεύτεραι ⁽³⁾. Τέλος κατὰ τινὰ θεωρίαν ἐκ διαμέτρου ἀντίθετον τῆς πρώτης καὶ γενικῶς καθιερουμένην ὑπὸ τῆς νομολογίας, παρὰ τὰς ὑπαρχούσας διαφωνίας, αἱ ἀποφάσεις τῶν ἄλλοδαπῶν δικαστηρίων δὲν ἔχουσιν ἄφ' ἑαυτῶν ἰσχὺν δεδικασμένου ἐν Γαλλίᾳ· δὲν δύνανται αὗται μήτε ἀποτελέσματα νὰ παραγάγωσιν ἐν αὐτῇ μήτε νὰ ἐκτελεσθῶσιν, ἐφ' ὅσον δὲν περιεβλήθησαν τὸν τύπον τῆς ἐκτελέσεως ὑπὸ γαλλικοῦ δικαστηρίου ⁽⁴⁾. Ἐν τούτοις οἱ ὀπαδοὶ τῆς τελευταίας ταύτης δόξης ἐξαιροῦσιν ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ τὰς ἀποφάσεις τὰς ἀναφερομένας εἰς ζητήματα καταστάσεως, ἢ δημιουργούσας, ὡς συμβαίνει τοῦτο ἐπὶ ἀπαγορεύσεως, προσωπικὴν ἀνικανότητα ⁽⁵⁾. Προσθετέον ὅτι οἱ κανόνες περὶ ἐκτελέσεως τῶν ἀποφάσεων τῶν ἄλλοδαπῶν δικαστηρίων δὲν ἐφαρμόζονται εἰς τὰς ἀποφάσεις ταύτας τὰς ἐχούσας τὸν χαρακτῆρα ἐκουσίας δικαιοδοσίας.

1241. Δὲν πρόκειται νὰ ἐξετάσωμεν ἐνταῦθα τὸ γενικὸν ζή-

(1) Ὅρα περὶ τοῦ γενικοῦ ζητήματος, Valette, *Mélanges de législation de droit et de jurisprudence*, δημοσιευθέντα ὑπὸ Herold καὶ Lyon-Caen, I, σελ. 333 καὶ ἐπόμε., Aubry et Rau, VIII, § 769 τρίς καὶ σημειώσιν 4.

(2) Chr. Daguin, *De l' autorité et de l' exécution des jugements étrangers en matière civile et commerciale en France et dans les pays étrangers*, σελ. 82 καὶ ἐπόμε.

(3) Ὅρα Valette, ἔνθα ἄνωτ.

(4-5) Ἐφ. τῆς Nancy, 6 Ἰουλίου 1877, S. 1878. 2. 120· Ἄχυρ. 28 Μαΐου 1881, *Journal du Droit international privé*, 1882, σελ. 170.

τημα περί τῶν ἐν Γαλλίᾳ ἀποτελεσμάτων τῶν ἀποφάσεων τῶν ἄλλοδαπῶν δικαστηρίων. Ἀρκεῖ νὰ εἴπωμεν, ὅτι καθ' ἡμᾶς ἡ τελευταία γνώμη εἶναι ἡ μόνη σύμφωνος πρὸς τοὺς ἡμετέρους νόμους, καίτοι παρουσιάζει πολλὰ πρακτικὰ μειονεκτήματα καὶ δὲν ὑποθάλλει τὴν ἀνάπτυξιν τῶν διεθνῶν σχέσεων.

Μετὰ τῆς λύσεως ταύτης δύνανται νὰ συνδεθῶσιν ἐπὶ πτωχεύσεως πολλαὶ συνέπειαι. Ἀπαραίτητον δὲ τυγχάνει νὰ ἀναφέρωμεν τὰς κυριωτέρας.

Ἐπειδὴ, ἐφόσον δὲν ἐκηρύχθη ἐκτελεστὴ ἐν Γαλλίᾳ ἡ ἀπόφασις ἡ κηρύττουσα τὴν πτώχευσιν, οὐδὲν δύναται νὰ παραγάγῃ ἐν αὐτῇ ἀποτελεσμα, πρέπει νὰ συναγάγωμεν ἐκ τούτου τὰς ἐπομένους ἰδίαι λύσεις.

1242. α. Ἡ ἀπὸ τῆς διαχειρίσεως τῆς περιουσίας ἀπαλλοτριώσεις δὲν ἐφαρμόζεται εἰς τὰ ἀκίνητα ἢ καὶ εἰς τὰ κινητὰ πράγματα τοῦ πτωχεύσαντος τὰ ἐν Γαλλίᾳ κείμενα. Δύναται λοιπὸν οὗτος νὰ ἐξακολουθήσῃ διοικῶν αὐτά, ἰδίᾳ δὲ νὰ εἰσπράττῃ τὰς ἀπαιτήσεις τοῦ καὶ νὰ διαθέτῃ τὰ πράγματά του. Αἱ ἐπὶ τῶν κτημάτων τούτων γενόμεναι ὑπὸ τοῦ πτωχεύσαντος δικαιοπραξίαι δὲν δύνανται νὰ ἀκυρωθῶσιν ὑπὸ τῶν γαλλικῶν δικαστηρίων λόγῳ τῆς ἀπαλλοτριώσεως ἀπὸ τῆς διαχειρίσεως τῆς περιουσίας.

1243. β. Τὸ δικαίωμα ἀτομικῆς καταδιώξεως τῶν Ἰάλλων ἢ ἄλλοδαπῶν πιστωτῶν κατὰ τοῦ πτωχεύσαντος διασώζεται ἐν Γαλλίᾳ. Ἐκαστος λοιπὸν ἐξ αὐτῶν δύναται νὰ ἐναγάγῃ τὸν πτωχεύσαντα ἐνώπιον γαλλικοῦ δικαστηρίου, νὰ ἐνεργήσῃ κατασχέσεις τῶν κτημάτων αὐτοῦ καὶ νὰ κατορθώσῃ οὕτω νὰ πληρωθῇ προτιμώμενος τῶν ἄλλων πιστωτῶν.

1244. γ. Οἱ σύνδικοι οἱ διοριζόμενοι ὑπὸ τοῦ ἄλλοδαποῦ δικαστηρίου τοῦ ἐκδῶσαντος τὴν ἀπόφασιν τὴν κηρύττουσαν τὴν πτώχευσιν οὐδεμίαν ἔχουσιν ἐξουσίαν κατὰ τὸν γαλλικὸν νόμον ὅπως ἀντιπροσωπεύσωσιν εἴτε τὸν πτωχεύσαντα εἴτε τὴν ὁμάδα τῶν πιστωτῶν. Δὲν δύνανται νὰ ἐνεργήσωσι πράξεις συντηρητικὰς ὥς δὲν δύνανται νὰ θέσωσιν εἰς ἐνέργειαν πράξεις ἐκτελέσεως (1).

1245. δ. Τὰ ἀκίνητα τοῦ πτωχεύσαντος τὰ κείμενα ἐν Γαλλίᾳ δὲν βαρύνονται, πρὸς ὄφελος τῆς ὁμάδος τῶν πιστωτῶν, δι' ὑπο-

(1) Ὅρα ἐν τούτοις περὶ τῆς νομολογίας τὸν ἀριθ. 1252.

θήκης παρομοίας πρὸς τὴν τοῦ ἄρθρου 490 τοῦ ἐμπορικοῦ κώδικος, ἣν ἐνδέχεται νὰ θεσπίζῃ ὁ ξένος νόμος.

1246. ε. Αἱ ἀπαιτήσεις ἕνεκα τῶν ὁποίων ἐνάγεται ὁ πτωχεύσας ἐν Γαλλίᾳ θεωροῦνται ὡς δυνάμεναι νὰ ἀποφέρωσι τόκους καὶ μετὰ τὴν ἀπόφασιν ἀκόμη τοῦ ἀλλοδαποῦ δικαστηρίου τὴν κηρύξασαν τὴν πτώχευσιν.

1247. ς. Ἐνώπιον τῶν γαλλικῶν δικαστηρίων τὰ χρέη τοῦ πτωχεύσαντος δὲν πρέπει νὰ θεωρῶνται ὡς γενόμενα ἀπαιτητὰ δυνάμει τῆς ἀποφάσεως τοῦ ἀλλοδαποῦ δικαστηρίου τῆς κηρυξάσης τὴν πτώχευσιν· ὁ ὀφειλέτης δύναιται νὰ ἀντιτάξῃ τὸ εὐεργέτημα τῆς προθεσμίας κατὰ τῶν πιστωτῶν τῶν ἐναγόντων αὐτὸν ἐνώπιον τῶν δικαστηρίων τούτων.

1248. ζ. Αἱ δικαιοπραξίαι τοῦ πτωχεύσαντος αἱ προγενέστεραι τῆς ἀποφάσεως τῆς κηρυττούσης τὴν πτώχευσιν δὲν δύνανται νὰ προσβληθῶσιν ὡς γενόμεναι διαρκούσης τῆς ὑπόπτου περιόδου.

1249. η. Ὁ πτωχεύσας οὐδεμίαν πάσχει ἐν Γαλλίᾳ ἐκλογικὴν ἀνικανότητα. Ὡς πρὸς τοῦτο οἱ ἡμέτεροι νόμοι εἶναι κατηγορηματικοί· δὲν στεροῦσιν οὗτοι τοὺς κηρυττομένους εἰς κατάστασιν πτωχεύσεως ὑπὸ ἀλλοδαποῦ δικαστηρίου τοῦ δικαιώματος τοῦ ἐκλέγειν καὶ ἐκλέγεσθαι, εἰ μὴ καθόσον ἡ ἀπόφασις ἡ κηρύττουσα τὴν πτώχευσιν ἐκηρύχθη ἐκτελεστὴ ἐν Γαλλίᾳ. Ὅρα Διάτ. τῆς 2 Φεβρουαρίου 1852, ἄρθρ. 15—17. Νόμον τῆς 2 Δεκεμβρίου 1883, ἄρθρ. 2·8ον καὶ 8.

θ. Τὸ αὐτὸ ρητέον περὶ τοῦ ἀποκλεισμοῦ ἀπὸ τοῦ χρηματιστηρίου καὶ ἀπὸ τῆς προεξοφλήσεως παρὰ τῇ Τραπεζῇ τῆς Γαλλίας (1).

1250. Τούναντίον ὁμῶς τὰ διάφορα ταῦτα ἀποτελέσματα παράγονται ἐν Γαλλίᾳ, ἅμα ὡς ἐκηρύχθη ἡ περὶ πτωχεύσεως ἀπόφασις ἐκτελεστὴ ὑπὸ γαλλικοῦ δικαστηρίου. Δὲν εἶναι δυνατόν ν' ἀρνηθῶμεν πᾶσαν ἰσχὺν εἰς τὴν ἀπόφασιν ταύτην, καίτοι δὲν

(1) Ὑπεστηρίχθη, ὅτι αἱ ἀπαγορεύσεις αὗται ἀπορρέουσιν αὐτοδικαίως ἐν Γαλλίᾳ ἐκ τῆς ἀποφάσεως ἀλλοδαποῦ δικαστηρίου τῆς κηρυττούσης τὴν πτώχευσιν. Ὅρα Demangeat sur Bravard, V, σελ. 13 ἐν σημειώσει. — Δὲν δυνάμεθα νὰ ἀποδεχθῶμεν τὴν λύσιν ταύτην διὰ τὸν ἀπλούστατον λόγον ὅτι ἀρνούμεθα πᾶσαν ἰσχὺν δεδικασμένου εἰς τὰς ἀποφάσεις ἀλλοδαπῶν δικαστηρίων μὴ κεκηρυγμένων ἐκτελεστῶν ὑπὸ γαλλικοῦ δικαστηρίου. Ὅρα ἀριθ. 1240 καὶ 1241.

ἐκηρύχθη ἐκτελεστή, εἰ μὴ παραδεχόμενοι τὸν καθαρῶς πραγματικὸν χαρακτῆρα τῶν περὶ πτωχεύσεως νόμων. Ρητέον δ' ὅτι καὶ ἐκεῖνοι ἀκόμη οἵτινες ἀποδίδουσιν εἰς αὐτοὺς τὸν χαρακτῆρα τοῦτον δὲν συνάγουσιν ἐν γένει τὴν ἀπωτάτην ταύτην λογικὴν συνέπειαν. Ὅρα ἀριθ. 1237.

1251. Τὸ δικαστήριον πρὸς ὃ ἀπηυθύνθη ἐν Γαλλίᾳ ἡ αἴτησις περὶ περιαφῆς τοῦ τύπου τῆς ἐκτελέσεως εἰς ἀπόφασιν ἁλλοδαποῦ δικαστηρίου δύναται νὰ ἐξετάσῃ ἐκ νέου, ἂν πράγματι ὁ ὀφειλέτης εἶναι εἰς κατάστασιν παύσεως τῶν πληρωμῶν, διὰ τὸν ἀπλούστατον λόγον ὅτι ἡ ἀπόφασις αὕτη, ὥσπερ, κατ' ἀρχήν, πᾶσα ἀπόφασις ἁλλοδαποῦ δικαστηρίου, δὲν ἔχει ἰσχὺν δεδικασμένου ἐπὶ τοῦ ἡμετέρου ἐδάφους.

1252. Πάντως ὁμως ἡ νομολογία δὲν ἐξήγαγε πάντα ταῦτα τὰ λογικὰ ἀλλ' αὖστηρὰ ἀποτελέσματα τῆς ἀρχῆς τῆς μὴ ἀναγνωρίσεως εἰς τὴν διακηρυκτικὴν ἀπόφασιν ἁλλοδαποῦ δικαστηρίου τὴν ἰσχὺν δεδικασμένου ἐν Γαλλίᾳ. Γενικῶς τὰ γαλλικὰ δικαστήρια ἀναγνωρίζουσιν, ὅτι ἡ διακηρυκτικὴ ἀπόφασις ἁλλοδαποῦ δικαστηρίου παρέχει πίστιν ἐξ ἑαυτῆς περὶ τῆς δοθείσης εἰς τοὺς συνδίκους δικαστικῆς ἐντολῆς. Ἐκ τούτου δὲ συμπεραίνουν, ὅτι οἱ σύνδικοι, καὶ πρὶν ἀκόμη ἡ ἀπόφασις τοῦ ἁλλοδαποῦ δικαστηρίου κηρυχθῇ ἐκτελεστὴ ὑπὸ γαλλικοῦ δικαστηρίου, δύνανται νὰ ἐνεργήσωσιν ἐν Γαλλίᾳ πράξεις συντηρητικὰς, νὰ εἰσπράξωσιν ἐν αὐτῇ ἀπαιτήσεις καὶ νὰ παρασταθῶσιν ἐνώπιον τῶν δικαστηρίων ἐν ὀνόματι τῆς ὁμάδος ἢ τοῦ πτωχεύσαντος ὡς ἐνάγοντες καὶ ἐναγόμενοι ⁽¹⁾.

Ὁ μετριασμὸς οὗτος, ὃν ἀπεδέχθη ἡ νομολογία εἰς τὴν θεωρίαν της, κέκτηται μεγάλα πρακτικὰ πλεονεκτήματα· ἀλλὰ συνάδει

(1) Ἐφ. τῶν Παρισίων, 22 Φεβρουαρίου 1872. S. 1872. 2. 90. Journal du Palais, 1872. 480· 14 Δεκεμβρίου 1875. S. 1876. 2. 70· Journal du Palais, 1876. 330. Πρωτοδικεῖον τῆς Coutras, 21 Μαρτίου 1881. Journal des faillites, 1882, σελ. 592. Ἐφ. τῶν Παρισίων, 16 Ἰουνίου 1886. Journal des faillites, 1887, σελ. 400· Ἐφ. τῆς Nancy, 12 Ἰουλίου 1887. Journal de Droit international privé, 1888, σελ. 521. S. 1890. 2. 187· Journal du Palais, 1890. 1. 1047. D. 1888.2.289. Ἐφ. τῶν Παρισίων, 14 Νοεμβρίου 1889. Journal des faillites, 1890, σελ. 207. Ἐφ. τῆς Aix, 5 Ἰουνίου 1895, la Loi, τῆς 11-12 Ὀκτωβρίου 1895.

ἄρα γε πρὸς τὰς ἀρχάς ; Δύναται τις ν' ἀμφιβάλλῃ περὶ τούτου. Τὰ ἀποτελέσματα τῆς διακηρυκτικῆς ἀποφάσεως εἶναι ἀδιαίρετα, συνδέονται σχεδὸν πάντα πρὸς τὴν ἀπὸ τῆς διαχειρίσεως τῆς περιουσίας ἀπαλλοτριώσιν. Εἶναι ἀδύνατον νὰ τὰ διχοτομήσωμεν. Οἱ σύνδικοι διορίζονται ἔνεκα τῆς ἀπὸ τῆς διαχειρίσεως ἀπαλλοτριώσεως τοῦ πτωχεύσαντος καὶ τῆς ἀναστολῆς τῶν ἀτομικῶν δικαιωμάτων. Ἀλλ' ἡ νομολογία δὲν παραδέχεται μήτε ὅτι ἡ ἀπόφασις τοῦ ἄλλοδαποῦ δικαστηρίου ἀπαλλοτριοῖ ἐν Γαλλίᾳ τὸν πτωχεύσαντα ἀπὸ τῆς διαχειρίσεως τῆς περιουσίας του, μήτε ὅτι ἀναστέλλει τὰς ἀτομικὰς καταδιώξεις.

1253. Ἐγένετο ἐνίοτε ἀπόπειρα νέας ἀπαλλαγῆς τῶν διακηρυκτικῶν ἀποφάσεων τῶν ἄλλοδαπῶν δικαστηρίων ἀπὸ τῆς ἀνάγκης τῆς κηρύξεως αὐτῶν ὡς ἐκτελεστῶν διὰ τῆς παραστάσεως αὐτῶν εἴτε ὡς πράξεων τῆς ἐκουσίας δικαιοδοσίας, εἴτε ὡς ἀποφάσεων ἀποφαινομένων περὶ τῆς ἱκανότητος τοῦ πτωχεύσαντος, καὶ ἑξομοιώσεως αὐτῶν ὡς τοιούτων πρὸς ἀποφάσεις περὶ ἀπαγορεύσεως ἐκδεδομένας ὑπὸ ἄλλοδαπῶν δικαστηρίων. Ἀλλ' ἑκατέρω τῶν ἰδεῶν τούτων εἶναι ψευδής. Καὶ ἐν πρώτοις ἡ διακηρυκτικὴ ἀπόφασις ἐκδίδεται συνήθως μετὰ προηγουμένην ὑπὸ τοῦ ὀφειλέτου ἀμφισβήτησιν τοῦ βασίμου τῆς κατ' αὐτοῦ ἀπευθυνθείσης ἀπαίτησεως, ἡ δὲ ἑλλειψὶς ἀντιμωλίας τοῦ ἐναγομένου δὲν δύναται νὰ προσδώσῃ τὸν χαρακτῆρα πράξεως ἐκουσίας δικαιοδοσίας εἰς ἀπόφασιν, ἥτις, ὅταν ὑπάρχῃ ἀντιμωλία, ἔχει τὸν χαρακτῆρα πράξεως ἀμφισβητουμένης δικαιοδοσίας. Ἀπόφασίς τις δὲν εἶναι πρᾶξις ἐκουσίας δικαιοδοσίας, εἰ μὴ ὅταν ἐκδίδηται ὅπως χορηγήσῃ ἄδειαν ἢ βεβαιώσῃ ἐπισήμως γεγονός τι. Ἡ ἀπόφασις ἡ κηρύττουσα τὴν πτώχευσιν οὐδέτερον τῶν δύο τούτων σκοπῶν ἔχει. Ἐπειτα, καθὰ εἴπομεν ἄνωτέρω (ἔριθ. 1235), σκοπὸς τῆς ἀποφάσεως τῆς κηρυγτούσης τὴν πτώχευσιν δὲν εἶναι ποσῶς, ὡς ἐπὶ τῆς ἀποφάσεως περὶ ἀπαγορεύσεως, ἡ δημιουργία ἀνικανότητων· αἱ περὶ τὰ ἐκλογικὰ δικαιώματα ἀνικανότητες εἶναι βεβαίως δευτερεύουσαι ἐν τῇ πτωχεύσει, ἐὰν δὲ ὁ πτωχεύσας δὲν δύναται πλέον νὰ διαθέσῃ τὴν περιουσίαν του, τοῦτο δὲν εἶναι ἀληθὲς ἀνικανότης, ἐπειδὴ οἱ πιστωταὶ οἱ ἀποτελοῦντες τὴν ὁμάδα ἔχουσι μόνον τὸ δικαίωμα νὰ προτείνωσι τὸ ὅτι ὁ πτωχεύσας δὲν δύναται νὰ

ἐνεργήσῃ ἐπὶ τῆς περιουσίας αὐτοῦ πράξεις δυναμένας νὰ ἀντι-
ταχθῶσιν εἰς αὐτούς.

1254. Γενικῶς αἱ αἰτήσεις περὶ περιαρῆς τοῦ τύπου τῆς ἐκτε-
λέσεως εἰς ἀπόφασιν ἄλλοδαποῦ δικαστηρίου ἀπευθύνονται ἐνώπιον
τῶν ἡμετέρων δικαστηρίων κατὰ τοῦ καταδεδικασμένου προσώπου,
καθ' οὗ ζητεῖται νὰ γίνῃ ἰσχυρὰ ἐν Γαλλίᾳ ἡ ἀπόφασις αὕτη.
Ἀληθῶς ἐνδέχεται ὁ προτείνων τὴν διακηρυκτικὴν ἀπόφασιν ἄλλο-
δαποῦ δικαστηρίου νὰ ἐπικαλῆται αὐτὴν κατὰ ὠρισμένου προσώ-
που, ἐννοεῖται δὲ ὀκιοθεν, ὅτι ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει κατὰ τοῦ
προσώπου τούτου δέον νὰ ἀπευθυνθῇ ἡ αἵτησις περὶ περιαρῆς τοῦ
τύπου τῆς ἐκτελέσεως. Ἐνδεχόμενον ὅμως ἐπίσης ὁ σύνδικος τῆς
ἄλλοδαπῆς πτωχεύσεως, χωρὶς νὰ εὐρίσκηται ἐπὶ τοῦ παρόντος
ἀπέναντι προσώπου καθ' οὗ θέλει νὰ ἐπικαλεσθῇ τὴν διακηρυκτι-
κὴν ἀπόφασιν τοῦ ἄλλοδαποῦ δικαστηρίου, ἐνδεχόμενον, λέγομεν, νὰ
ἐπιθυμῇ νὰ αἰτησῇ τὴν κήρυξιν αὐτῆς ὡς ἐκτελεστῆς, ἐπειδὴ
ὑποθέτει, ὅτι θέλει εὐρεθῇ εἰς τὴν ἀνάγκην νὰ ἐπικαλεσθῇ αὐτὴν ἐν
Γαλλίᾳ. Πῶς πρέπει νὰ ἐνεργήσωμεν ἐν τῇ περιπτώσει ταύτῃ;
Ἡ ἔλλειψις ἀντιδίκου κωλύει τὴν εἰσαγωγὴν τῆς περὶ περιαρῆς
τοῦ τύπου τῆς ἐκτελέσεως αἰτήσεως διὰ κλήσεως. Διὸ ἡ αἵτησις
αὕτη δέον νὰ γίνῃ δι' ἀναφορᾶς (*requête*). Δὲν πρέπει δὲ νὰ
ἐκπληττώμεθα διὰ τοῦτο καὶ δι' ἄλλους μὲν λόγους, ἀλλὰ καὶ
διότι ἐν Γαλλίᾳ αἱ αἰτήσεις περὶ κηρύξεως τῆς πτωχεύσεως εἰσά-
γονται ἐνίοτε κατὰ τὸν τύπον τοῦτον. Ὅρα ἀριθ. 99.

Ρητέον δ' ἄλλως, ὅτι εἴτε διὰ κλήσεως εἴτε δι' ἀναφορᾶς γίνεται
ἡ αἵτησις περὶ περιαρῆς τοῦ τύπου τῆς ἐκτελέσεως, πάντοτε πρέ-
πει νὰ λαμβάνηται ὑπ' ὄψιν τὸ ὅτι ἐπὶ πτωχεύσεως γίνεται παρέκ-
κλισις ἀπὸ τοῦ σχετικοῦ χαρακτῆρος τοῦ δεδικασμένου ⁽¹⁾· ἀφοῦ
ἡ ἀπόφασις δι' ἧς περιάπτεται ὁ τύπος τῆς ἐκτελέσεως παράγει
τὰ ἀποτελέσματα τῆς κατὰ πάντων, ἡ περὶ πτωχεύσεως ἀπόφασις
τοῦ ἄλλοδαποῦ δικαστηρίου δύναται νὰ προταθῇ καὶ κατὰ τῶν
προσώπων ἀκόμη ἅτινα δὲν παρέστησαν εἰς τὴν δίκην ⁽²⁾.

(1) Ὅρα ἀριθ. 111.

(2) Ἐμποροδικεῖον τοῦ Σηκουάνα, 23 Νοεμβρίου 1894, *Journal du Droit international privé* 1895, σελ. 613.

1254 δίς. Προσθετέον δ' ὅτι δὲν εἶναι ἀνάγκη τῆς περιαφῆς τοῦ τύπου τῆς ἐκτελέσεως διὰ πᾶσαν πρᾶξιν ἐκτελέσεως μέλλουσιν νὰ ἐνεργηθῇ ἐν Γαλλίᾳ δυνάμει ἀποφάσεως ἁλλοδαποῦ δικαστηρίου κηρυττούσης τὴν πτώχευσιν ἢ δι' ἕκαστον τῆς ἀποφάσεως ἀποτελεσματὸν ὑποῖον ζητεῖται νὰ λάβῃ ἰσχὺν ἐπὶ τοῦ γαλλικοῦ ἐδάφους. Ἐν μόνον ἐκτελεστήριον ἀρκεῖ ὅπως παραγάγῃ ἡ ἀπόφασις τοῦ ἁλλοδαποῦ δικαστηρίου ἢ κηρύττουσα τὴν πτώχευσιν πάντα τὰ ἀποτελέσματα τῆς ἐν Γαλλίᾳ καὶ ἐπιτραπῶσι πᾶσαι αἱ πράξεις ἐκτελέσεως.

1255. Ἡ αἵτησις περὶ περιαφῆς τοῦ τύπου τῆς ἐκτελέσεως δέον νὰ εἰσάγῃται ἐνώπιον τοῦ ἀστικοῦ δικαστηρίου καὶ τοι πρόκειται νὰ κηρυχθῇ ἐκτελεστὴ ἀπόφασις κρίνασα ἐπὶ ἐμπορικῆς ὑποθέσεως, ἐὰν γίνῃ δεκτὴ ἢ ἀποκλειστικὴ ἀρμοδιότης τῶν ἀστικῶν δικαστηρίων διὰ τὴν κήρυξιν τῶν ἀποφάσεων τῶν ἁλλοδαπῶν δικαστηρίων ὡς ἐκτελεστῶν ⁽¹⁾. Καθ' ἡμᾶς ὁμοῦ δέον νὰ γίνῃ δεκτὴ ἢ ἐμπορικὴ ἀρμοδιότης, διὰ τὸν ἀπλούστατον λόγον, ὅτι δὲν ἀναγνωρίζεται ἐν Γαλλίᾳ εἰς τὰς ἀποφάσεις τῶν ἁλλοδαπῶν δικαστηρίων ἡ ἰσχὺς τοῦ δεδικασμένου, καὶ ὅτι κατ' ἀκολουθίαν τὸ δικαστήριον εἰς ὃ εἰσῆχθη ἡ αἵτησις περὶ ἐκτελεστήριου δέον νὰ ἐξετάζῃ κατ' οὐσίαν τὴν ὑπόθεσιν ἥτις ἐνταῦθα εἶναι ἐμπορικῆς φύσεως ⁽²⁾.

1256. Τὰ ἐνδίκαια μέσα τὰ ἐπιτρεπόμενα κατ' ἀποφάσεως ἀποφαينوμένης ἐπὶ αἰτήσεως περὶ ἐκτελεστήριου εἶναι ἐν γένει αὐτὰ ἐκεῖνα ἅτινα συγχωροῦνται κατὰ πάσης ἀποφάσεως ἐκδομένης ὑπὸ γαλλικοῦ δικαστηρίου ⁽³⁾, αἱ δὲ προθεσμίαι πρὸς ἐνέργειαν τῶν ἐνδίκων τούτων μέσων ὀρίζονται ὑπὸ τῶν κανόνων τοῦ κοινοῦ δικαίου. Γνωστὸν ὁμοῦ, ὅτι τὰ ἐνδίκαια μέσα διέπονται ἐπὶ ἀποφάσεως κηρυττούσης τὴν πτώχευσιν ὑπὸ κανόνων ἰδιαιτέρων, εἴτε καθόσον ἀφορᾷ τὰ ἐπιτρεπόμενα κατὰ τῆς ἀποφάσεως ταύτης, εἴτε καθόσον ἀφορᾷ τὰς προθεσμίας ἐντὸς τῶν ὁποίων δέον νὰ κινηθῶσι τὰ ἐνδίκαια μέσα (ἀριθ. 126 καὶ ἐπομ.). Ὅταν ἡ περὶ τῆς πρόκειται ἀπόφασις ἢ ἀποφαينوμένη ἐπὶ τῆς αἰτήσεως περὶ

(1) Ἐφ. τῆς Rouen, 22 Δεκεμβρίου 1885. D. 1888. 1. 265.

(2) Ὅρα τὸ παρὸν Σύστημα κλπ. τόμ. Α' ἀριθ. 377.

(3) Ὅρα ἀνωτέρω ἀριθ. 123.

ἐκτελεστηρίου ἀναφέρεται εἰς ἀπόφασιν ἄλλοδαποῦ δικαστηρίου κηρύξασαν τὴν πτώχευσιν, πρέπει ἄρα γε νὰ ἐφαρμόσωμεν τοὺς κανόνας περὶ ἐνδίκων μέσων ἐν γένει ἢ τοὺς εἰδικοὺς κανόνας περὶ ἐνδίκων μέσων κατὰ τῆς ἀποφάσεως τῆς κηρυττούσης τὴν πτώχευσιν ;

Πρέπει νὰ ἐφαρμόσωμεν τοὺς συνήθεις κανόνας περὶ τῶν ἐνδίκων μέσων καὶ περὶ τῶν προθεσμιῶν κατὰ τὴν διάρκειαν τῶν ὁποίων ἐπιτρέπονται ταῦτα. Ἡ ἀπόφασις ἢ ἀποφαινομένη ἐπὶ τῆς αἰτήσεως περὶ ἐκτελεστηρίου δὲν εἶναι ἀπόφασις κηρύττουσα τὴν πτώχευσιν.

1257. Ἡ ἀπόφασις ἢ κηρύττουσα τὴν πτώχευσιν ὑπόκειται εἰς εἰδικὰς διατυπώσεις περὶ δημοσιότητος (ἄρθρ. 412 ἐμπ. κώδ.). Χρήσιμον βεβαίως θὰ ἦτο ἂν ἦτο δυνατόν νὰ ἐξεπληροῦντο αὗται ὡς πρὸς τὴν ἀπόφασιν περὶ ἐκτελεστηρίου. ἄφοῦ ἡ ἀπόφασις αὕτη μόνη ἀσφαλίζει ὡς πρὸς πάντας εἰς τὴν ὑπὸ ἄλλοδαποῦ δικαστηρίου κήρυξιν τῆς πτωχεύσεως ἀποτελέσματα ἐπὶ τοῦ γαλλικοῦ ἐδάφους (1). Ἄλλ' ἐπειδὴ, τελικῶς εἰπεῖν, τὸ γαλλικὸν δικαστήριον, ἀποφαινόμενον ἐκτελεστὴν ἀπόφασιν ἄλλοδαποῦ δικαστηρίου κηρύξασαν τὴν πτώχευσιν, δὲν ἐκδίδει ἀπόφασιν περὶ πτωχεύσεως, θὰ ἦτο αὐθαίρετον ν' ἀπαιτήσωμεν τὴν ἐκπλήρωσιν διατυπώσεων δημοσιότητος ἃς ὁ γαλλικὸς νόμος ἀπαιτεῖ μόνον διὰ τὴν ἀπόφασιν τὴν κηρύττουσαν τὴν πτώχευσιν.

Οὐδὲ τὸ δικαστήριον δὲ ὅπερ χορηγεῖ τὸ ἐκτελεστήριον δὲν δύναται, χορηγοῦν αὐτό, νὰ διατάξῃ μέτρα δημοσιότητος, διότι οὐδεμία ὑπάρχει ἐν τοῖς ἡμετέροις νόμοις διάταξις ἐπιτρέπουσα εἰς τὰ δικαστήρια νὰ διατάσσωσι τοιαῦτα, κατὰ γενικὴν δὲ κανόνα δὲν εἶναι δυνατόν νὰ ἐνεργηθῶσι διατυπώσεις δημοσιότητος ὡς

(1) Ὅρα Ἀκυρ. 26 Ὀκτωβρίου 1887. S. 1890. 1. 307. Journal du Palais 1890. 1. 751. — Ἐν σχεδίοις νόμων ἢ διεθνῶν συμβάσεων, πολλάκις ἐλήφθη ὑπ' ὄψιν ἡ χρησιμότης τὴν ὁποίαν δύνανται νὰ παρουσιάσωσιν αἱ περὶ ὧν πρόκειται διατυπώσεις δημοσιότητος καὶ διετάχθησαν αὗται. Ἡ χρησιμότης αὐτῶν νοεῖται μάλιστα, ὅταν ὁ εἰς κατάστασιν πτωχεύσεως κηρυχθεὶς ἐν ξένῃ χώρᾳ ὀφειλέτης ἔχῃ ἐν Γαλλίᾳ κατάστημα· διότι τότε ὑπάρχουσι σχεδὸν πάντοτε πολλοὶ πιστωταὶ διαμένοντες ἐν Γαλλίᾳ ἐνδιαφερόμενοί πως νὰ γινώσκωσι τὴν ἀπόφασιν ἄλλοδαποῦ δικαστηρίου τὴν κηρύττουσαν τὴν πτώχευσιν.

πρὸς τὰς ἀποφάσεις εἰ μὴ ἐν ταῖς ὑπὸ τοῦ νόμου ὀριζομέναις περιπτώσεσιν.

1258. Ἀκριβῶς ἐπειδὴ τὰ ἐν Γαλλίᾳ ἀποτελέσματα τῆς ἐν ἀλλοδαπῇ γενομένης κηρύξεως τῆς πτωχεύσεως ὑποθέτουσι δύο ἀποφάσεις ἐκδεδομένας εἰς χρονολογίας κατ' ἀνάγκην διαφόρους, τὴν μίαν ἐν ξένῃ χώρᾳ, τὴν ἄλλην ἐν Γαλλίᾳ, γεννᾶται ζήτημα, ἂν ἀπὸ τῆς ἡμέρας καθ' ἣν ἐξεδόθη ὑπὸ γαλλικοῦ δικαστηρίου ἡ ἀπόφασις περὶ ἐκτελεστηρίου τὰ ἀποτελέσματα τῆς πτωχεύσεως δὲν παράγονται εἰ μὴ ἀπὸ τῆς χρονολογίας τῆς ἀποφάσεως ταύτης ἢ μήπως οἶονεῖ ὀπισθοδρομικῶς ἀπὸ τῆς χρονολογίας τῆς ἀποφάσεως τοῦ ἀλλοδαποῦ δικαστηρίου τῆς κηρυξάσης τὴν πτώχευσιν.

Ἡ ὀπισθενέργεια θὰ ἐφαίνετο δικαιολογημένη ὑπὸ τῆς ιδέας, καθ' ἣν ἡ ἀπόφασις τοῦ ἀλλοδαποῦ δικαστηρίου ἡ κηρύξασα τὴν πτώχευσιν αὐτὴ εἶναι ἐκείνη ἣτις, χάρις εἰς τὴν περὶ ἐκτελεστηρίου ἀπόφασιν, παράγει ἀποτελέσματα ἐπὶ τοῦ γαλλ. ἐδάφους. Ἀλλ' ἡ ὀπισθενέργεια αὕτη εἶναι ἀποκρουστέα. Ἡ περὶ ἐκτελεστηρίου ἀπόφασις εἶναι ὁρος οὐσιώδους ὅπως ἔχῃ ἡ ἀπόφασις τοῦ ἀλλοδαποῦ δικαστηρίου ἐν Γαλλίᾳ νόμιμον ὑπόστασιν. Δὲν πρόκειται ἐνταῦθα περὶ ἐνὸς τῶν μελλόντων ἐκείνων καὶ ἀβεβαίων γεγονότων τῶν καλουμένων αἰρέσεων, ἐξ ὧν ἡ βούλησις τῶν μερῶν κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ ἥττον αὐθαιρέτως ἐξαρτᾶ ἐν δικαίῳ. Μόνον αἱ αἰρέσεις αἱ λαμβανόμεναι ὑπὸ τὴν τελευταίαν ταύτην σημασίαν ἐνεργοῦσιν ὀπισθενεργῶς (ἄρθρ. 1179 ἀστ. κώδ.). Ρητέον δ' ὅτι ἡ ἔλλειψις διατυπώσεων δημοσιότητος (ἀριθ. 1257) ἔχει ἤδη πρακτικὰ μειονεκτήματα, ἡ δὲ ὀπισθενέργεια θὰ ἐπεδείνου αὐτὰ ἔτι μᾶλλον. Ἐὰν εὐκόλῳ τυγχάνει ν' ἀγνοῇ τις ἀπόφασιν ἐκδοθεῖσαν ἐν Γαλλίᾳ, ἡ ἐκ μέρους τρίτων ἄγνοια ἀποφάσεως ἐκδοθείσης ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ εἶναι πιθανωτέρα ἀκόμη.

Ἐν τούτοις ὑπεστηρίχθη ἐνίοτε, ὅτι ἡ ἀπόφασις ἀλλοδαποῦ δικαστηρίου ἡ κηρύξασα τὴν πτώχευσιν ἔχει ἀποτελέσματα ἐν Γαλλίᾳ ἀπὸ τῆς ἡμέρας τῆς ἐκδόσεώς της. Ἀλλ' οἱ ὅπαδοι τῆς δόξης ταύτης, ἣτις δέον νὰ ἀποκρουσθῇ διὰ τοὺς λόγους τοὺς ὁποίους ἐξεθέσαμεν, ἐπεζήτησαν νὰ ἐπανορθώσωσι τὰ ἀναμφισβήτητα πρακτικὰ μειονεκτήματα ἅτινα παρουσιάζει, μὴ συγχωροῦντες νὰ προτείνηται ἡ ἀπόφασις αὕτη πρὸς ἀκύρωσιν δικαιοπραξιῶν γενομένων

ἐν Γαλλίᾳ εἰ μὴ ὡς πρὸς τοὺς κακῆς πίστεως τρίτους ⁽¹⁾. Εἶναι πρόδηλον, ὅτι ἀνοίγεται οὕτω ἡ θύρα συχνῶν ἀμφοισθητήσεων ὡς πρὸς τὸ ζήτημα, ἂν οἱ τρίτοι ἔμαθον ἢ μὴ τὴν κήρυξιν τῆς πτωχεύσεως τὴν ἀπαγγελθεῖσαν ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ.

1259. Ἡ ἀπόφασις ἡ κηρύττουσα τὴν πτώχευσιν δὲν εἶναι ἡ μόνη ἐκδιδομένη ὡς ἐκ τῆς πτωχεύσεως. Δύναται νὰ ἐκδοθῇ ἀποφασίς ἐπικυροῦσα συμβιβασμόν, ἀπόφασις διατάσσουσα τὴν παῦσιν τῶν ἐργασιῶν τῆς πτωχεύσεως δι' ἀνεπάρκειαν ἐνεργητικοῦ, ἀπόφασις κηρύττουσα τὴν ἀποκατάστασιν τοῦ πτωχεύσαντος. Αἱ δικαστικαὶ αὗται ἀποφάσεις παράγουσιν ἄρᾳ γε τὰ ἀποτελέσματά των ἐν Γαλλίᾳ, καὶ παράγουσι ταῦτα μόνον δυνάμει ἀποφάσεως κηρυττούσης αὐτὰς ἐκτελεστάς; Τὸ ζήτημα τοῦτο δέον νὰ ἐξετασθῇ κεχωρισμένως ὡς πρὸς ἕκαστον τῶν εἰδῶν τούτων δικαστικῶν ἀποφάσεων. Διότι ὑπάρχουσιν εἰδικὰ ζητήματα ὡς πρὸς τινὰς ἐξ αὐτῶν, ἰδίᾳ ὡς πρὸς τὴν ἀπόφασιν ἀλλοδαποῦ δικαστηρίου τὴν ἐπικυρώσαν τὸν συμβιβασμόν.

1260. Ἡ ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ κηρυχθεῖσα πτώχευσις δύναται νὰ λάβῃ διαφόρους λύσεις: δύναται νὰ καταλήξῃ αὐτόθι εἰς τὴν ἔνωσιν ἢ εἰς τὸν ἀπλοῦν ἢ ἐπὶ ἐγκαταλείψει τοῦ ἐνεργητικοῦ συμβιβασμόν. Ἐπίσης ἐνδέχεται νὰ σταματήσωσιν αἱ ἐργασίαι τῆς πτωχεύσεως διὰ τῆς παύσεως ἕνεκα ἀνεπαρκειᾶς τοῦ ἐνεργητικοῦ.

1261. Ἐπὶ ἐνώσεως οὐδὲν τίθεται ζήτημα εἰδικὸν ἀναφερόμενον εἰς τὰ ἀποτελέσματα ἢ εἰς τὴν ἐκτέλεσιν ἀποφάσεως, διὰ τὸν ἀπλούστατον λόγον, ὅτι ἡ ἔνωσις ἀπορρέει ἐκ τῆς ἀπορρίψεως τοῦ συμβιβασμοῦ χωρὶς νὰ ἔχῃ ἐκδοθῇ ἀπόφασίς τις. Ἵνα παραγάγῃ ἡ ἔνωσις, ἣτις ὑπάρχει ἐν τῇ χώρᾳ τῆς κηρύξεως τῆς πτωχεύσεως,

(1) Merlin, Répertoire, ἐν λέξει Faillite, τμήμα Β'. § 2, ἄρθρ. 10. Aubry et Rau, I, § 31, σημειώσεις 35 μέχρι 39, σελ. 150 μέχρις 152 (ἔκδοσις 5η). Ρητέον δ' ὅτι οἱ τελευταῖοι οὗτοι συγγραφεῖς παραδέχονται, ὅτι αἱ ἀνικανότητες αἱ πηγάζουσιν ἐκ τῆς ἀποφάσεως ἀλλοδαποῦ δικαστηρίου κηρυττούσης τὴν πτώχευσιν παράγονται ἐν Γαλλίᾳ καὶ χωρὶς νὰ κηρυχθῇ ἡ ἀπόφασις ἐκτελεστή.

τὰ ἀποτελέσματά της ἐν Γαλλίᾳ, πρέπει καὶ ἀρκεῖ νὰ ἔχη κηρυχθῇ ἐν αὐτῇ ἐκτελεστὴ ἢ τὴν πτώχευσιν κηρύξασα ἀπόφασις.

1262. Ἄλλως ὁμοῦς ἔχει τὸ πρᾶγμα ἐν τῇ περιπτώσει τοῦ συμβιβασμοῦ. Πᾶσαι αἱ νομοθεσίαι ὁμοφώνως ὑποβάλλουσι τὸν ὑπὸ τῶν πιστωτῶν ψηφισθέντα συμβιβασμὸν εἰς εἰδικοὺς ὁρους πλειονοψηφίῶν καὶ εἰς τὴν ἐπικύρωσιν τοῦ δικαστηρίου, καὶ ἔπειτα ἀποφαίνονται, ὅτι χάρις εἰς τὴν ἐπικύρωσιν ταύτην ὁ συμβιβασμὸς δύναται νὰ ἀντιταχθῇ κατὰ πάντων τῶν πιστωτῶν καὶ κατ' ἐκείνων ἀκόμη οἵτινες ἀντετάχθησαν εἰς τὴν συνομολόγησιν αὐτοῦ ἢ δὲν μετέσχον τῆς περὶ αὐτοῦ ψηφοφορίας.

Ὁ συμβιβασμὸς προσηκόντως ἐπικυρωθεὶς, ὅταν περιέχῃ, τοῦθ' ὅπερ πάντοτε συμβαίνει, μερικὰς ἀφέσεις καὶ παραχωρήσεις προθεσμιῶν, δύναται, ἐν ἡ χώρᾳ συνωμολογήθη, νὰ προταθῇ διὰ τε ἐνστάσεως καὶ δι' ἀγωγῆς· δι' ἐνστάσεως ὑπὸ τοῦ πτωχεύσαντος, ὅστις ἐπικαλεῖται τὰς προθεσμίας ἢ τὰς ἀφέσεις· δι' ἀγωγῆς ὑπὸ τῶν πιστωτῶν, οἵτινες ἀπαιτοῦσι παρὰ τοῦ πτωχεύσαντος τὸ ἰσότιμον τῶν δι' αὐτοῦ ὑπεσχημένων μερισμάτων.

Κοινῇ ἀνεγνωρισμένον τυγχάνει, ὅτι ὁ ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ συνομολογηθεὶς συμβιβασμὸς δύναται νὰ ἀντιταχθῇ κατὰ τῶν προσχωρησάντων εἰς αὐτὸν καὶ δυναμένων νὰ τὸν ἐπικαλεσθῶσι, καὶ χωρὶς μάλιστα νὰ ἔχωσι κηρυχθῇ ἐκτελεσταὶ ἐν Γαλλίᾳ ἢ ἀπόφασις τοῦ ἀλλοδαποῦ δικαστηρίου καὶ ἢ ἐπικύρωσις⁽¹⁾. ὑπάρχει ὡς πρὸς τοὺς προσχωρήσαντας πιστωτὰς συνήθης σύμβασις, ἥτις εἶναι ὑποχρεωτικὴ καὶ ἀνεξαρτήτως τῆς ἐπικυρώσεως.

Ἄλλὰ τί πρέπει νὰ ἀποφανθῶμεν ὡς πρὸς τοὺς πιστωτὰς τοὺς ψηφίσαντας κατὰ τοῦ συμβιβασμοῦ ἢ μὴ μετασχόντας τῆς ψηφοφορίας; Ἐπὶ τοῦ ζητήματος τούτου αἱ γνώμαι εἶναι λίαν διηρημέναι.

Οἱ μὲν ἀπολύτως δὲν θέλουσι νὰ ἀναγνωρίσωσιν οὐδὲν ἀποτέλεσμα ἐν Γαλλίᾳ εἰς τὸν ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ συνομολογηθέντα συμβιβασμὸν ὡς πρὸς τοὺς διαφωνοῦντας ἢ ἀπόντας πιστωτὰς⁽²⁾.

(1) Πρωτοδικεῖον τοῦ Σηκουάνα, 18 Ἰουλίου 1884, *Journal des faillites*, 1884, σελ. 605· Πρωτοδικεῖον τοῦ Σηκουάνα, 26 Φεβρουαρίου 1886, *Journal des faillites*, 1886, σελ. 392.

(2) Renouard, II, σελ. 65· Massé, II, ἀριθ. 811· Thaller, ἐνθα ἄνωτ.

Στηρίζονται οὔτοι ἐπὶ τοῦ ὅτι ὁ συμβιβασμὸς χορηγεῖται οὐχὶ εἰς τὸ πρόσωπον ἀλλὰ μᾶλλον εἰς τὰ κτήματα τὰ κείμενα ἐν ᾧ τόπῳ συνωμολογήθη οὗτος καὶ ἐπεκυρώθη

Οἱ δὲ ἄλλοι διδάσκουσιν, ὅτι ὁ προσηκόντως ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ ἐπικυρωθεὶς συμβιβασμὸς παράγει ἀποτελέσματα ἐν Γαλλίᾳ διὰ τὸν ἀπλούστατον λόγον, ὅτι ἡ ἀπόφασις ἡ κηρύξασα τὴν πτώχευσιν ἐκηρύχθη ἐν αὐτῇ προηγουμένως ἐκτελεστή (1). Σκέπτονται ὅτι ἡ ἐπικυρωτικὴ τοῦ συμβιβασμοῦ ἀποφάσεις εἶναι εἰδὸς τι ἐξαρτήματος ἢ παρεπομένου τῆς ἀποφάσεως τῆς κηρυξάσης τὴν πτώχευσιν. Ἀλλ' ἡ ἀντίληψις αὕτη καὶ κατ' ἀκολουθίαν ἡ γνώμη ἣν ἔχει ὡς σκοπὸν νὰ ὑποστηρίξῃ εἶναι ψευδεῖς. Ἡ ἐπικυρωτικὴ τοῦ συμβιβασμοῦ ἀποφάσεις προϋποθέτει τὴν κήρυξιν τῆς πτωχεύσεως· δὲν εἶναι παρεπόμενον τῆς ἀποφάσεως τῆς κηρυξάσης τὴν πτώχευσιν· τόσον ὀλίγον εἶναι παρεπόμενον, ὥστε ἐπὶ ἀπλοῦ συμβιβασμοῦ καταλύει τὸ κυριώτερον ἀποτέλεσμα, ἐπιφέρουσα τὴν παῦσιν τῆς ἀπὸ τῆς διαχειρίσεως τῆς περιουσίας ἀπαλλοτριώσεως.

Κατὰ τινὰ τρίτην θεωρίαν, ἣτις φαίνεται οὔσα ἡ μόνη ὀρθή, ὁ συμβιβασμὸς δὲν ἔχει ἀποτελέσματα ἐν Γαλλίᾳ, εἰμὴ ὅταν ἡ ἐπικυρωτικὴ ἀπόφασις τοῦ ἀλλοδαποῦ δικαστηρίου κηρύσσεται ἐκτελεστή ὑπὸ γαλλικοῦ δικαστηρίου, ἀδιαφόρως ἂν ἐκηρύχθη ἐκτελεστή ἡ κηρύξασα τὴν πτωχευσιν ἀπόφασις (1). Ὁ συμβιβασμὸς ἀντλεῖ τὴν δύναμίν του ὡς πρὸς τοὺς διαφωνοῦντας ἢ μὴ μετασχόντας τῆς ψηφοφορίας πιστωτᾶς ἐκ τῆς ἐπικυρωτικῆς ἀποφάσεως. Οὐδεὶς ὑπάρχει

II, σελ. 377, ἀριθ. 225.—Ὁρα σύμφωνον ὡς πρὸς τὴν Γερμανίαν, Kohler, ἐνθα ἄνωτ. σελ. 637 καὶ σημ. 3.

(1) Carle, ἐνθα ἄνωτ. σελ. 108.

Τὸ Ἀκυρωτικὸν τοῦ Βελγίου, ὁρμώμενον ἐκ τῆς ἰδέας, ὅτι ὁ περὶ πτωχεύσεως νόμος, καθόσον ρυθμίζει τὴν ἱκανότητα τοῦ πτωχεύσαντος καὶ τοῦ συμβιβασθέντος, εἶναι νόμος προσωπικός, παρεδέχθη, ὅτι ὁ συμβιβασμὸς ὁ ἐπικυρωθεὶς ἐν Ὁλλανδίᾳ δύναται νὰ ἀντιταχθῇ ἐν Βελγίῳ : Ἀκυρ. τοῦ Βελγίου 23 Μαΐου 1889, S. 1891. 4. 7. Journal du Palais, 1891. 2. 11.

(2) Ἐμποροδικεῖον τοῦ Σηκουάνα, 11 Φεβρουαρίου 1884. S. 1890, 2. 197. Journal du Palais, 1890. 1. 1180. Πρωτοδικεῖον τοῦ Σηκουάνα, 6 Μαρτίου 1886. Journal des faillites, 1887, σελ. 614. Πρωτοδικεῖον τοῦ Σηκουάνα, 20 Μαΐου 1896, le Droit τῆς 18 Ἰουνίου 1896.—Dubois, ἐνθα ἄνωτ. σημ. 116.

λόγος ὥστε νὰ μὴ ὑπαχθῇ ἡ ἀπόφασις αὕτη εἰς τοὺς κανόνες τῶν ἄρθρων 2123 ἀστ. κώδ. καὶ 546 τοῦ κώδικος τῆς πολιτ. δικονομίας.

Ἀλλὰ καὶ αὐταὶ αἱ γενικαὶ δυσκολίαι αἵτινες ἐγείρονται ὡς πρὸς τὴν σημασίαν καὶ ἔκτασιν τῶν τελευταίων τούτων διατάξεων ἀντανακλῶσιν ἐπὶ τῶν ὑποστηριζομένων ὡς πρὸς τὴν ἐπικυρωτικὴν ἀπόφασιν γνωμῶν. Συγγραφεῖς τινες ⁽¹⁾ διατείνονται, ὅτι τὸ ἐκτελεστήριον δὲν ἀπαιτεῖται διὰ τὴν ἀπόφασιν ταύτην εἰμὴ καθόσον οἱ πιστωταὶ θέλουσι νὰ προβῶσιν εἰς μέσα ἐκτελέσεως κατὰ τοῦ πτωχεύσαντος ὡς ὀφειλέτου τῶν μερισμάτων, ἅτινα ἀνέλαθεν οὗτος τὴν ὑποχρέωσιν νὰ πληρώσῃ, οὐχὶ ὅταν ὁ πτωχεύσας ἐπικαλῇται τὸν συμβιβασμὸν κατ' ἐνστάσιν, ὅπως ἀπολύσῃ τῶν ἀφέσεων ἢ τῶν προθεσμιῶν τῶν χορηγηθεῖσων εἰς αὐτόν. Τὸ σύστημα τοῦτο συνάγεται λογικῶς ἐκ τῆς ιδέας, καθ' ἣν, ἀφοῦ αἱ ἀποφάσεις τῶν ἄλλοδαπῶν δικαστηρίων ἔχουσιν ἐν Γαλλίᾳ ἰσχὺν δεδικασμένου, μόνον ἡ ἐκτελεστικὴ δύναμις δὲν ἀναγνωρίζεται εἰς αὐτάς. Ἀλλ' ἡ νομολογία δίδει ἐν γένει ἐρμηνεῖαν ἐναντίαν εἰς τὰ ἄρθρα 2123 τοῦ ἀστ. κώδικος καὶ 546 τοῦ κώδικος τῆς πολ. δικονομίας, ἐπεδοκίμασα μὲν δὲ αὐτὴν ἀνωτέρω (ἀριθ. 1240), καίπερ ἀναγνωρίζοντες, ὅτι ἡ ἐναντία δόξα ὑποθάλλει περισσότερον τὴν ἀνάπτυξιν τῶν διεθνῶν σχέσεων.

1263. Ὑπάρχει λύσις τις τῆς ἱπτωχεύσεως ἀπαντῶσα ἐν τῷ ἀγγλικῷ νόμῳ καὶ μὴ ἔχουσα τὸ ἀνάλογόν της ἐν τῇ ἡπειρωτικῇ Εὐρώπῃ, εἶναι δ' αὕτη ἡ order of discharge. Ἀποκαλεῖται δὲ οὕτω ἀπόφασις τοῦ δικαστηρίου τοῦ ἀπαγγείλαντος τὴν πτώχευσιν κηρύττοντος δὲ τὸν πτωχεύσαντα ἀπηλλαγμένον τῶν χρεῶν του. Ἡ ἀπόφασις αὕτη δὲν προϋποθέτει τὴν συναίνεσιν οὔτε πάντων τῶν πιστωτῶν οὔτε καὶ τῆς πλειονοψηφίας ⁽²⁾. Εἶναι βεβασιότατον, ἐὰν παραδεχθῇ τις μεθ' ἡμῶν, ὅτι ἀπόφασις ἄλλοδαποῦ δικαστηρίου οὐδὲν δύναται νὰ παραγάγῃ ἀποτέλεσμα ἐν Γαλλίᾳ, ἂν μὴ ἐκηρύχθῃ ἐκτελεστή ὑπὸ γαλλικοῦ δικαστηρίου, ὅτι τοῦλάχιστον αὕτη

(1) Wavis, Précis de Droit international privé, σελ. 884.

(2) Ἀγγλικὸς νόμος τοῦ 1863 (46 καὶ 47, Victoria κεφάλαιον LII), ἄρθρ. 28.

ἡ διατύπωσις εἶναι ἀναγκαία, ἵνα δύναται ὁ ἐν Ἀγγλίᾳ εἰς κατάστασιν πτωχεύσεως κηρυχθεὶς ὀφειλέτης νὰ ἐπικαλεσθῇ ἐν Γαλλίᾳ τὴν order of discharge, ἣτις εἶναι δικαστικὴ ἀπόφασις. Ἀλλὰ δύναται ἄρα γε ἡ δικαστικὴ αὕτη ἀπόφασις νὰ παραγάγῃ τὰ ἀποτελέσματά της ἐν Γαλλίᾳ, ἔστω καὶ δυνάμει ἀποφάσεως κηρυττούσης αὐτὴν ἐκτελεστήν ; Δύναται τις νὰ ὑποστηρίξῃ τὴν ἀποφατικὴν ἀπάντησιν ⁽¹⁾, στηριζόμενος ἐπὶ τοῦ ὅτι, κατὰ τοὺς ἡμετέρους νόμους, ὁ ὀφειλέτης δὲν δύναται νὰ ἐλευθερωθῇ ἄνευ τῆς συναινέσεως εἴτε πάντων τῶν πιστωτῶν αὐτοῦ, εἴτε τῶν ἀπαιτουμένων πλειονοψηφιῶν, καὶ ὅτι ἡ ἐλευθέρωσις ἡ γενομένη δυνάμει δικαστικῆς ἀποφάσεως ἀντίκειται εἰς τὴν δημοσίαν τάξιν, ὥς νοεῖται αὕτη ἐν Γαλλίᾳ, καθόσον τροποποιεῖ συνάλλαγμα διὰ τῆς ἰδίας μόνον αὐθεντίας.

Ἀλλ' ἡ ἐναντία γνώμη ἐγένετο πολλάκις δεκτὴ ⁽²⁾. Οἱ ὀπαδοὶ αὐτῆς στηρίζονται ἐπὶ τοῦ ὅτι ἡ ἀπαλλακτικὴ διαταγὴ (order of discharge) δὲν ἐξεδόθη αὐθαιρέτως. Ὁ ἀγγλικὸς νόμος ἀπαιτεῖ νὰ ἀκουσθῶσι τοῦλάχιστον οἱ πιστωταὶ καὶ ὀρίζει περιπτώσεις καθ' αἷς δὲν πρέπει νὰ δοθῇ ἡ ἀπαλλαγὴ ἢ δὲν δύναται νὰ χορηγηθῇ εἰμὴ ὑπὸ ὠρισμένους ὅρους.

1264. Ζητήματα ἀνάλογα πρὸς τὰ ἀνωτέρω ἐξετασθέντα, προκειμένου περὶ τῶν ἐν Γαλλίᾳ παραγομένων ἀποτελεσμάτων διὰ τῶν διαφορῶν λύσεων τῆς πτωχεύσεως τῶν διδομένων ἐν τῇ ἄλλοδαπῇ, παρυσιάζονται, ὅταν ἐν τῇ ξένῃ χώρᾳ ὁ ὀφειλέτης προσφεύγῃ εἰς ἐν τῶν μέσων τῶν πιθεμένων εἰς τὴν διάθεσιν αὐτοῦ ὑπὸ τοῦ νόμου τῆς χώρας ταύτης πρὸς ἀποφυγὴν τῆς πτωχεύσεως, λόγου χάριν, τυγχάνῃ προληπτικοῦ συμβιβασμοῦ ἢ τοῦ εὐργετήματος τῆς δικαστικῆς ἐκκαθαρίσεως. Ἡ ἀπόφασις ἡ ἐπικυροῦσα τὸν συμβιβασμὸν

(1) Πρωτοδικεῖον τοῦ Σηκουάνα, 18 Ἰουνίου 1863, Gazette des tribunaux τῶν 22-23 Ἰουνίου 1863.— Ὅρα ἐπίσης Ἐφ. Βρυξελλῶν, 3 Ἰανουαρίου 1860, Pasicrisie belge, 1861.2. 146. Kohler, Das Konkursrecht, σελ. 639 καὶ 640.

(2) Ὅρα Ἐμποροδικεῖον τοῦ Σηκουάνα, 15 Νοεμβρίου 1863, Journal des tribunaux de commerce 1865, σελ. 158 159.— Ὅρα ἐπίσης Ἐμποροδικεῖον τῆς Ἀμβέρσης, 10 Ἰουλίου 1880, Journal du port d'Anvers 1880. 1.271. Ἐφ. τῆς Γενούης, 9 Ἀπριλίου 1880, Journal du Droit international privé, 1889, σελ. 911.

τούτου ἢ χορηγοῦσα τὸ εὐεργέτημα τοῦτο δὲν κωλύει τὴν ἐν Γαλλίᾳ κήρυξιν τοῦ ὀφειλέτου εἰς κατάστασιν πτωχεύσεως, ἐφόσον δὲν ἐκηρύχθη ἐκτελεστὴ ὑπὸ τοῦ γαλλικοῦ δικαστηρίου. Οὐδὲν ὁμῶς φαίνεται τὸ κωλῦον τὴν περιαφὴν τῆς ἀποφάσεως ταύτης διὰ τοῦ τύπου τῆς ἐκτελέσεως· ἡ δικαστικὴ ἐκκαθάρισις ἰσχύει καὶ κατὰ τὴν ἡμετέραν νομοθεσίαν, ἀναμφισβητήτως δὲ ὁ προληπτικὸς συμβιβασμὸς, ὅστις ἔχει πρὸς αὐτὴν ἀναλογίαν τινά, οὐδὲν ἔχει τὸ ἀντικείμενον εἰς τοὺς κανόνας τῆς δημοσίας τάξεως, ὑποθέτει ἀναγκαίως τὴν συναίνεσιν τῶν πιστωτῶν κατὰ τὰς ὑπὸ τοῦ νόμου ἀπαιτούμενας πλειονοψηφίας καὶ τὴν δικαστικὴν ἐπικύρωσιν, ὥσπερ ὁ μετὰ πτωχευσιν συμβιβασμὸς.

1265. Ἐν πολλαῖς χώραις ἡ γενικὴ ἀναβολὴ ἢ ἀπαγγελλομένη ὑπὸ τοῦ δικαστηρίου ἐπὶ τῇ γνωμοδοτήσει τῶν πιστωτῶν εἶναι καὶ αὐτὴ ἐκ τῶν μέσων πρὸς ἀποφυγὴν τῆς πτωχεύσεως ⁽¹⁾. Ἐὰν ἐπέ-
τυχεν ὀφειλέτης τις τοιαύτην τινὰ γενικὴν ἀναβολήν, δύναται ἄρᾳ γε νὰ ἐπικαλεσθῇ αὐτὴν ἐν ἡ περιπτώσει ἐνάγεται ὑπὸ τινος τῶν πιστωτῶν του ἐνώπιον γαλλικοῦ δικαστηρίου ;

Ὑποστηρίζεται, ὅτι ἡ γενικὴ δικαστικὴ ἀναβολὴ δὲν δύναται νὰ ἰσχύσῃ ἐκτὸς τῶν τοπικῶν ὁρίων τῆς χώρας ἐν ἡ ἐχορηγήθη, πλὴν ὡς πρὸς τοὺς πιστωτὰς οἵτινες ἔδωσαν εὐνοϊκὴν ψῆφον ὑπὲρ τῆς παροχῆς προθεσμιῶν εἰς τὸν ὀφειλέτην ⁽²⁾. Φέρεται δὲ συμφῶνως πρὸς τὴν ἐκδοχὴν ταύτην ἰδίᾳ τὸ ὅτι ἡ ἀναβολὴ ἀποτελεῖ παρέκκλινσιν ἀπὸ τοῦ κανόνος, καθ' ὃν αἱ ἐνοχαὶ δέον νὰ ἐκτε-
λῶνται κατὰ τὴν ἡμέραν ἀκριβῶς τῆς λήξεώς των, καὶ ὅτι κατ' ἀκολουθίαν δὲν δύναται νὰ ἔχῃ ἀποτελέσματα εἰμὴ ἐπὶ τοῦ ἐδά-
φους τῆς χώρας ἐν ἡ ὁ νόμος συγχωρεῖ αὐτήν.

Ἄλλ' ἡ λύσις αὕτη δὲν εἶναι ὀρθή. Ἡ ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ ἐκδο-
θεῖσα περὶ ἀναβολῆς ἀπόφασις δὲν ἔχει χαρακτῆρα μᾶλλον ἐκτροπον τῆς ἐπικυρωτικῆς τοῦ συμβιβασμοῦ ἀποφάσεως. Ἐὰν ὁ προση-
κόντως ἐπικυρωθεὶς ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ συμβιβασμὸς δύναται νὰ ἀντιταχθῇ ἐν Γαλλίᾳ, ἀρκεῖ μόνον νὰ κηρυχθῇ ὑπὸ γαλλικοῦ δικα-

(1) Τοῦτο συμβαίνει ἰδίᾳ ἐν Βελγίῳ.

(2) Asser et Rivier, *Eléments du Droit international privé*, ἀριθ. 131, σελ. 245· Kohler, ἐνθα ἄνωτ. σελ. 640 μέχρι 641.

στηρίου ἐκτελεστή ἢ ἐπικυρωτικὴ ἀπόφασις, δὲν βλέπομεν διατί ἡ περὶ ἀναβολῆς ἀπόφασις νὰ μὴ ἔχῃ ἀποτέλεσμα ἐν Γαλλίᾳ, ἐὰν ἐκηρύχθῃ ἐν αὐτῇ ἐκτελεστή (1).

1266. Τὸ εὐεργέτημα εὐπορίας (*bénéfice de compétence*), χάρις εἰς τὸ ὁποῖον ὁ ἐναγόμενος ὑπὸ τοῦ ἑαυτοῦ πιστωτοῦ ὀφειλέτης δὲν καταδικάζεται εἰμὴ ἐφ' ὅσον ἐπαρκοῦσιν οἱ πόροι αὐτοῦ, ἰσχύει κατὰ τὴν νομοθεσίαν κρατῶν τινων ὑπὲρ τοῦ πτωχεύσαντος. Δύναται ἄρα γε νὰ ἀντιταχθῇ τὸ εὐεργέτημα τοῦτο κατὰ τῶν καταδιώξεων τῶν ἀπευθυνομένων κατὰ τοῦ πτωχεύσαντος ἐνώπιον τῶν γαλλικῶν δικαστηρίων ; Φαίνεται ὅτι κυριολεκτικῶς εἰπεῖν δὲν ἔχομεν ἐνταῦθα ζήτημα ἀναφερόμενον εἰς τὰ ἐν Γαλλίᾳ ἀποτελέσματα τῶν ἀποφάσεων τῶν ἀλλοδαπῶν δικαστηρίων. Διότι τὸ εὐεργέτημα τοῦτο δὲν χορηγεῖται ὑπὸ τῆς ἀποφάσεως· ἀπορρέει ἐκ τοῦ νόμου καὶ ἐφαρμόζεται αὐτοδικαίως εἰς τὸν πτωχεύσαντα ὡς τοιοῦτον. Τὸ ζήτημα λοιπὸν ἔγκειται ἀπλῶς εἰς τοῦτο : ἂν ὁ ἀλλοδαπὸς νόμος ὁ καθιερῶν τὸ εὐεργέτημα τῆς εὐπορίας δύναται νὰ παραγάγῃ ἀποτελέσματα ἐν Γαλλίᾳ. Ἐννοεῖται ὁμοίως οἴκοθεν, ὅτι τὸ ζήτημα δὲν δύναται, κατὰ τὴν ἡμετέραν θεωρίαν, νὰ τεθῇ, εἰμὴ ἀφοῦ κηρυχθῇ ἐκτελεστή ἐν Γαλλίᾳ ἡ διακηρυκτικὴ ἀπόφασις. Ἐφ' ὅσον δὲν ἐγένετο τοῦτο, ὁ ὀφειλέτης εἰς ὃν ἐφαρμόζεται δὲν δύναται νὰ θεωρῇται ἐν τῇ ἡμετέρᾳ χώρᾳ ὡς πτωχεύσας, καὶ κατ' ἀκολουθίαν δὲν δικαιοῦται νὰ ἐπικαλεσθῇ τοὺς κανόνες τοὺς τεθέντας διὰ τὰ εἰς κατὰστασιν πτωχεύσεως τελοῦντα πρόσωπα.

Καὶ ὅταν δὲ ἀκόμη περιάπτεται ἐν Γαλλίᾳ ὁ τύπος τῆς ἐκτελέσεως εἰς τὴν ἀπόφασιν τὴν κηρύττουσαν τὴν πτώχευσιν, τὸ εὐεργέτημα τῆς εὐπορίας δὲν φαίνεται δυνάμενον νὰ προταθῇ ἐν αὐτῇ. Ἐκάστη νομοθεσία κανονίζει κατὰ τὸ δοκοῦν τοὺς ἐπενεκτέους εἰς τὰ δικαιώματα τῶν πιστωτῶν συγκερασμούς, τὸ δὲ εὐεργέτημα τῆς εὐπορίας δὲν καθιεροῦται ποσῶς ὑπὸ τοῦ γαλλικοῦ δικαίου.

1267. Ὑπάρχουσι ζέναι χῶραι ἐν αἷς, ὡς ἐν Γαλλίᾳ, ἰσχύει ἡ ἀρχὴ τῆς παύσεως τῶν ἐργασιῶν τῆς πτωχεύσεως δι' ἀνεπάρ-

(1) Ὁρα Christ. Daguin ἐν τῇ *Journal du Droit international privé*, 1889, σελ. 46.—Πρὸς Jitta, *La codification du Droit international de la faillite*, σελ. 122 μέχρις 124,

κειαν ενεργητικοῦ. Ἀκριβῶς δὲ ἐπειδὴ ἡ παῦσις τῶν ἐργασιῶν τῆς πτωχεύσεως ἀπαγγέλλεται δι' ἀποφάσεως τοῦ δικαστηρίου τοῦ κηρύξαντος τὴν πτώχευσιν, δέον νὰ ἐφαρμόζωνται αἱ ἀνωτέρω τεθεῖσαι ἀρχαί. Ἐὰν λοιπὸν ἡ τὴν πτώχευσιν κηρύξασα ἀπόφασις ἐκηρύχθῃ ἐν Γαλλίᾳ ἐκτελεστή, ἡ περὶ παύσεως τῆς πτωχεύσεως ἀπόφασις δὲν δύναται νὰ παραγάγῃ τὰ ἀποτελέσματα τῆς ἐπὶ τοῦ ἡμετέρου ἐδάφους, εἰ μὴ ἀφοῦ κηρυχθῇ καὶ αὕτῃ ἐκτελεστή. Κατὰ συνέπειαν τὸ δικαίωμα τῆς ἀτομικῆς καταδιώξεως, τοῦ ὁποίου ἡ ἀναστολὴ παύει δυνάμει τῆς ἀποφάσεως ταύτης, δὲν δύναται νὰ ἐνασκηθῇ ἐν Γαλλίᾳ, εἰ μὴ καθόσον ἡ ἀπόφασις περὶ παύσεως τῶν ἐργασιῶν τῆς πτωχεύσεως ἐκηρύχθῃ ἐν αὐτῇ ἐκτελεστή. Πρὸ τούτου ὁ πτωχεύσας δύναται νὰ ἐπικαλεσθῇ κατὰ πάσης ἀτομικῆς ἀγωγῆς πιστωτοῦ τὴν ἀπόφασιν τὴν κηρύξασαν τὴν πτώχευσιν, ἥτις μόνῃ παράγει ἀποτελέσματα ἐπὶ τοῦ γαλλικοῦ ἐδάφους, διὰ τὸν ἀπλούστατον λόγον, ὅτι αὕτῃ μόνῃ, ὡς κηρυχθεῖσα ἐν Γαλλίᾳ ἐκτελεστή, ἔχει ἐν αὐτῇ νόμιμον ὑπόστασιν ⁽¹⁾.

1268. Οἷα δὴποτε καὶ ἂν εἶναι ἡ λύσις ἣν ἔλαβε πτωχευσίς τις κηρυχθεῖσα ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ, ἐνδέχεται, ἐὰν ἐπιτρέπει τοῦτο ἡ νομοθεσίς τῆς χώρας, νὰ ἀποκατασταθῇ ὁ πτωχεύσας δι' ἀποφάσεως ἀπαγγελλούσης τὴν παῦσιν τῶν ἐκ τῆς ἀποφάσεως τῆς κηρυξάσης τὴν πτώχευσιν ἀπορρευσασῶν ἀνικανότητων.

Εἶπόμεν ἀνωτέρω, ὅτι ὁ πτωχεύσας δὲν πάσχει ἐν Γαλλίᾳ τὰς ἀνικανότητας τὰς πηγαζούσας ἐκ τῆς ἀποφάσεως ἀλλοδαποῦ δικαστηρίου τῆς κηρυξάσης τὴν πτώχευσιν, εἰ μὴ καθόσον ἡ ἀπόφασις αὕτῃ ἐκηρύχθῃ ἐν αὐτῇ ἐκτελεστή (ἀριθ. 1249). Ἐὰν ὁ πτωχεύσας ἀποκατεστήθῃ δι' ἀποφάσεως ἐκδοθείσης ἐν τῇ χώρᾳ τῆς πτωχεύσεως, παύουσιν ἄρᾳ γε αὐτοδικαίως αἱ ἀνικανότητες αὐτοῦ αὗται καὶ ἐν Γαλλίᾳ;

Οἱ συγγραφεῖς οἱ ἀναγνωρίζοντες ὅτι αἱ ἀποφάσεις τῶν ἀλλοδαπῶν δικαστηρίων δέον νὰ κηρύσσωνται ἐκτελεσταὶ ἐν Γαλλίᾳ μόνον προκειμένου νὰ ἐνεργηθῶσι ἐν αὐτῇ πράξεις ἀναγκαστικῆς ἐκτελέσεως, παραδέχονται ἄνευ δυσκολίας τὴν καταφατικὴν λύσιν ⁽²⁾. Ἀλλ' ἂν ἀποποιηθῇ τις μεθ' ἡμῶν καὶ αὐτὴν τὴν ἰσχὺν τοῦ

(1) Kohler ἐνθ' ἀνωτ. σελ. 641.

(2) Massé, II, ἀριθ. 313.

δεδικασμένου εἰς τὰς ἀποφάσεις τῶν ἀλλοδαπῶν δικαστηρίων, ἄγεται εἰς τὸ νὰ ἀποφανθῇ, ὅτι ἡ περὶ ἀποκαταστάσεως ἀπόφασις ἡ ἐκδοθεῖσα ὑπὸ ἀλλοδαποῦ δικαστηρίου δέον νὰ κηρύσσεται ἐκτελεστὴ ἐν Γαλλίᾳ, ὅπως ἐπιφέρῃ ἐν αὐτῇ τὴν παῦσιν τῶν ἀνικανότητων τοῦ πτωχεύσαντος. Παρατηρητέον, ὅτι τὸ ζήτημα τοῦτο δὲν ἐλύθη ποσῶς διὰ τοῦ νομοδιατάγματος τῆς 2 Φεβρουαρίου 1852 (ἄρθρ. 15-17ον) καὶ τοῦ νόμου τῆς 8 Δεκεμβρίου 1883 (ἄρθρ. 2, 3ον). Ἐκ τῶν διατάξεων τοῦ διατάγματος τούτου καὶ τούτου τοῦ νόμου προκύπτει, ὅτι αἱ ὑπ' αὐτῶν θεσπιζόμεναι ἀνικανότητες ὑποθέτουσι πτωχεύσαντας μὴ ἀποκατασταθέντας· δὲν ἀναφέρουσι ποσῶς ὑπὸ τίνας ὁρους δέον νὰ θεωρῶνται οἱ πτωχεύσαντες ὡς ἀποκατασταθέντες ἐν Γαλλίᾳ, ὅταν ἡ ἀποκατάστασις διατάσσεται δι' ἀποφάσεως ἀλλοδαποῦ δικαστηρίου.

Ρητέον δ' ὅτι ἡ ἀποκατάστασις δὲν δύναται νὰ ἀπαγγελη εἰ μὴ ὑπὸ τοῦ ἀλλοδαποῦ δικαστηρίου τοῦ κηρύξαντος τὴν πτώχευσιν. Τὸ δικαστήριον τοῦτο μόνον δύναται νὰ εἶναι καλῶς πληροφορημένον ὡς πρὸς τὸ ζήτημα, ἂν ὁ πτωχεύσας ἐξώφλ. τὰ πάντα τὰ χρέη του, ὅπερ εἶναι ὁ οὐσιώδης ὁρος τῆς ἀποκαταστάσεως ⁽¹⁾. Ὁφειλέτης λοιπὸν κηρυχθεὶς εἰς κατὰστασιν πτωχεύσεως ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ δὲν δύναται ἰδίᾳ νὰ ἀποκατασταθῇ ἐν Γαλλίᾳ δι' ἀποφάσεως γαλλικοῦ δικαστηρίου.

Ἐν τισι χώραις δὲν εἶναι ἀναγκαία ἡ ἀποκατάστασις ὅπως παύσωσιν αἱ ἀνικανότητες τοῦ πτωχεύσαντος· παύουσιν αὗται εἴτε διὰ τῆς τελείας ἐκτελέσεως τοῦ συμβιβασμοῦ, εἴτε παυσάσης τῆς πτωχεύσεως ἐπὶ ἐνώσεως (ἀριθ. 1000). Τὸ ζήτημα, ἂν ἡ παῦσις τῶν ἀνικανότητων ὡς ἐκ τῶν λόγων τούτων ἐπέρχεται ἐν Γαλλίᾳ, δὲν σχετίζεται ποσῶς πρὸς τὴν ἐκτέλεσιν τῆς ἀποφάσεως. Εἶναι ἀπλῶς ζήτημα συγκρούσεως νόμων· θέλομεν ἐξετάσει δὲ αὐτὸ κατωτέρω προκειμένου περὶ τῶν πολυαρίθμων συγκρούσεων νόμων τῶν ἀπορρεουσῶν ἐκ τῆς διαφορᾶς τῶν περὶ πτωχεύσεως νομοθεσιῶν. Ὁρα ἀριθ. 1293.

(1) Carle, ἐνθα ἄνωτ. σελ. 142 καὶ ἐπομ. Thaller, ἐνθα ἄνωτ. II, σελ. 378.—Εἰς μόνος συγγραφεύς, ὁ Vincens (Législation commerciale, I, σελ. 566) ὑποστηρίζει, ὅτι ὁ πτωχεύσας δύναται νὰ ἀποκατασταθῇ ἐν οἷα δῆποτε χώρα.

1269. Δὲν ἀρκεῖ νὰ ὀρίσωμεν, ἂν ἡ ἀλλοδαποῦ δικαστηρίου ἀπόφασις ἢ κηρύττουσα τὴν πτώχευσιν παράγει ἀποτελέσματα ἐν Γαλλίᾳ καὶ ὑπὸ τίνος δρους τὰ παράγει ἐν αὐτῇ, ἰδίᾳ δὲ ὡς πρὸς τίνα ἐξ αὐτῶν ἀπικεῖται ἡ κήρυξις τῆς ἀποφάσεως ὡς ἐκτελεστῆς ὑπὸ γαλλικοῦ δικαστηρίου. Οἱ νόμοι τῶν διαφόρων χωρῶν διατελοῦσιν ἐν πολλοῖς σημείοις λίαν ἀσύμφωνοι. Διὸ ἀνάγκη νὰ ὀρίσωμεν ποίας χώρας ὁ νόμος εἶναι ἐφαρμοστέος εἰς τὰ πολλαπλᾶ ζητήματα τὰ ὁποῖα ἀναγκαιῶς γεννῶνται ἐκ τῆς πτωχεύσεως. Κηρυχθείσης πτωχεύσεώς τινος ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ, ἡ σύγκρουσις ἀναφύεται σχεδὸν πάντοτε, ἀπὸ γαλλικῆς ἀπόψεως ἐξεταζομένων τῶνπραγμάτων, μετὰ τοῦ νόμου τῆς χώρας τῆς κηρύξεως τῆς ἀποφάσεως καὶ τοῦ γαλλικοῦ νόμου. Ἄλλ' ἐνίοτε ἡ σύγκρουσις εἶναι μᾶλλον περίπλοκος καὶ ἐφαρμόζεται καὶ εἰς τὸν νόμον ἀκόμη ἄλλης χώρας· διότι ἐνδεχόμενον ἰδίᾳ νὰ ζητῇται νὰ παραγάγῃ ἐν Γαλλίᾳ ἀποτέλεσμα πρᾶξις τις ἐνεργηθεῖσα ἐν χώρᾳ ἄλλῃ παρὰ τὴν χώραν τῆς πτωχεύσεως, καὶ ταῦτα ἐν σχέσει πρὸς πρᾶγμα κεῖμενον ἐπὶ τοῦ γαλλικοῦ ἐδάφους.

Ὅπως ἐξετάσωμεν τὰς κυριωτέρας συγκρούσεις αἰτινες δύνανται νὰ γεννηθῶσιν ἐξ ἀφορμῆς πτωχεύσεως κηρυχθείσης ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ, τὸ ἀπλούστερον εἶναι νὰ παρακολουθήσωμεν κατὰ τὸ δυνατόν τὴν χρονολογικὴν τάξιν καθ' ἣν αἱ συγκρούσεις αὗται παρουσιάζονται ἀπὸ τῆς ἀποφάσεως τῆς κηρυξάσης τὴν πτώχευσιν μέχρι τοῦ τέλους τῆς πτωχεύσεως καὶ μάλιστα καὶ μέχρι τῆς παύσεως τῶν ἀνικανοτήτων ὧς πάσχει ὁ πτωχεύσας. Θέλομεν συμμορφωθῇ οὕτω διὰ τὴν μελέτην τῶν συγκρούσεων τῶν νόμων ἀκριβῶς πρὸς τὴν τάξιν τὴν ὁποίαν ἠκολουθήσαμεν διὰ τὴν ἐκθεσιν καὶ τὴν μελέτην τῆς περὶ πτωχεύσεως γαλλικῆς νομοθεσίας. Ὅρα ἀριθ. 41.

1270. Πάντως ὁμως, πρὶν ἐπιληφθῶμεν τῶν πολυαρίθμων τούτων συγκρούσεων τῶν νόμων, πρέπει νὰ παρατηρήσωμεν, ὅτι ἡ ἐθνικότης εἴτε τοῦ ὀφειλέτου εἴτε τῶν πιστωτῶν οὐδεμίαν ἀσκεῖ ἐπιρροὴν ἐπὶ τῆς λύσεως τῶν συγκρούσεων τούτων.

Ἡ ἐθνικότης τοῦ ὀφειλέτου οὐδεμίαν ἔχει ἐνταῦθα σημασίαν, διότι, καθὰ παρεδέχθημεν ἀνωτέρω (ἀριθ. 1236), ὁ περὶ πτωχεύσεως νόμος δὲν εἶναι ποσῶς νόμος ἀφορῶν τὴν κατάστασιν καὶ τὴν ἱκανότητα τοῦ ὀφειλέτου ⁽¹⁾.

(1) Ἐννοοῦμεν ν' ἀφήσωμεν ἐνταῦθα κατὰ μέρος τὸ ζήτημα, ἂν ὑπὸ

Ἡ ἐθνικότης τῶν πιστωτῶν οὐδεμίαν ἐπίσης ἐξασκεῖ ἐπιρροὴν ἐπὶ τῶν νόμων τῶν ἐφαρμοστέων ἐν Γαλλίᾳ εἰς τὴν πτώχευσιν ἢ τὴν δικαστικὴν ἐκκαθάρισιν.

Προσθετέον δ' ὅτι οἱ ἡμέτεροι νόμοι οὐδεμίαν καθιεροῦσι διαφορὰν μεταξὺ τῶν Γάλλων καὶ τῶν ἄλλοδαπῶν πιστωτῶν, καθόσον ἀφορᾷ τὰ δικαιώματα τὰ ὅποια ἐνδέχεται νὰ ἔχωσιν οὗτοι ἐν τῇ πτωχεύσει ἢ τῇ δικαστικῇ ἐκκαθάρισει τοῦ ἑαυτῶν ὀφειλέτου. Εἰδικῶς τὰ δικαιώματα τῶν ἄλλοδαπῶν πιστωτῶν εἶναι αὐτὰ ταῦτα τὰ τῶν Γάλλων ἐν ταῖς διανομαῖς μερισμάτων, αἵτινες γίνονται ἐπὶ ἐνώσεως ἢ συμβιβασμοῦ. Τὸ δικαίωμα μάλιστα τῶν ἄλλοδαπῶν πιστωτῶν δὲν ὑπόκειται εἰς τὸν ὅρον, ὅτι ἐν τῇ χώρᾳ τῶν ἄλλοδαπῶν τούτων οἱ Γάλλοι πιστωταὶ ἔχουσι τὰ αὐτὰ δικαιώματα ἅπερ καὶ οἱ πολῖται τῆς χώρας δυνάμει διπλωματικῶν συνθηκῶν. Τὸ δικαίωμα τῶν πιστωτῶν τοῦ νὰ ἐμφανισθῶσιν ἐν τινι πτωχεύσει ἢ δικαστικῇ ἐκκαθάρισει, ὅπως λάβωσι μέρος, δὲν εἶναι ἀστικὸν δικαίωμα κατὰ τὴν ἐννοίαν τοῦ ἀρθροῦ 11 ἀστικοῦ κώδικος.

Οἱ ἡμέτεροι νόμοι ἀσχολοῦνται εἰδικῶς περὶ τῶν πιστωτῶν τῶν κατοικούντων ἐκτὸς τοῦ γαλλικοῦ ἐδάφους, οἵαδήποτε καὶ ἂν εἶναι ἡ ἐθνικότης αὐτῶν, καὶ παρέχουσιν αὐτοῖς συμπληρωτικὰς προθεσμίας, ὅπως παρουσιάσωσι τὰ δικαιόγραφα των (ἀρθρ. 492 ἐμπ. κώδ., ἀρθρ. 22 τοῦ νόμου τῆς 4 Μαρτίου 1889). Αἱ παρατάσεις προθεσμιῶν αἱ στηριζόμεναι οὕτω ἐπὶ τῆς χώρας τῆς κατοικίας οὐδόλως συνδέονται πρὸς τὴν ἐθνικότητα τῶν πιστωτῶν· ἐννοεῖται ὁμῶς οἷκθεν, ὅτι ἐν τῇ πράξει ἐφαρμόζονται κυρίως εἰς τοὺς ἄλλοδαπούς πιστωτάς, διότι ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ οἱ ἄλλοδαποὶ εἶναι οἱ ἔχοντες τὴν κατοικίαν των ἐν ἄλλαις χώραις ἢ ἐν Γαλλίᾳ.

Ἡ ἀρχὴ τῆς ἀφομοιώσεως τῶν ἄλλοδαπῶν πιστωτῶν πρὸς τοὺς

ἔποψιν ἀρμοδιότητος ὑπόκειται ὁ ἄλλοδαπὸς ἐπὶ πτωχεύσεως εἰς τὸν δυσμενῆ κανόνα τὸν ἀρθροῦ 14 τοῦ ἀστ. κώδικος. "Ορα περὶ τοῦ ζητήματος τούτου, ἀριθ. 1232.—Ἐπίσης δὲν ἐπανερχόμεθα εἰς τὸ ζήτημα, ἂν ὁ περὶ κηρύξεως πτωχεύσεως ἐνάγων Γάλλον πιστωτῆς ὀφείλει, ἐὰν εἶναι ἄλλοδαπός, νὰ παράσχη τὴν περὶ τῶν δαπανῶν ἐγγυοδοσίαν, "Ορα ἀριθ. 1235. Ἡ ἐν τῷ κειμένῳ τεθεῖσα ἀρχὴ τῆς ἀφομοιώσεως ὁρᾷ τὴν κηρυχθεῖσαν ἤδη πτώχευσιν ἢ δικαστικὴν ἐκκαθάρισιν.

Γάλλους εἶναι ἀξία σημειώσεως καὶ δι' ἄλλους μὲν λόγους, ἀλλὰ μάλιστα, διότι δὲν ἀνεγνωρίζετο κείποτε ἐν Γαλλίᾳ καὶ δὲν ἰσχύει καθ' ὅλας τὰς νομοθεσίας ⁽¹⁾.

Ὡς πρὸς τοῦτο δυνάμεθα νὰ διακρίνωμεν ποικίλα συστήματα ἐν τοῖς νόμοις τῶν ξένων χωρῶν. Ξένοι τινὲς νόμοι, ἰδίᾳ ὁ τῆς Αὐστρίας (ἄρθρ. 51 καὶ 52) καὶ ὁ τῆς Οὐγγαρίας (ἄρθρ. 71) δὲν ἐξομοιοῦσι τοὺς ἀλλοδαποὺς πιστωτὰς πρὸς τοὺς ἐγχωρίους εἰ μὴ ὑπὸ τὸν ὅρον τῆς ἀμοιβαιότητος. Ὁ γερμανικὸς νόμος (ἄρθρ. 4) ἀσπάζεται κανόνα κατὰ τι διάφορον· παραδέχεται τὴν ἰσότητα τῶν δικαιωμάτων, ἀναγνωρίζει ὅμως εἰς τὸν Ἀρχιγραμματέα τῆς αὐτοκρατορίας τὸ δικαίωμα νὰ διατάξῃ τῇ ἀδείᾳ τοῦ ὁμοσπονδιακοῦ συμβουλίου τὴν ἐφαρμογὴν συστήματος ἀντιποινικοῦ (de représailles) πρὸς τὰ ξένης ἐθνικότητος πρόσωπα ἢ πρὸς τοὺς διαδόχους αὐτῶν ⁽²⁾.

Ἀπόπειραι ἐγένοντο ἐνίοτε καὶ ἐν Γαλλίᾳ ἀκόμη ὅπως ὑπαχθῶσιν ὑπὸ τὸν ὅρον τῆς ἀμοιβαιότητος τὰ δικαιώματα τῶν ἀλλοδαπῶν πιστωτῶν ἐν ταῖς ἐν Γαλλίᾳ κηρυττομέναις πτωχεύσεσιν ἢ δικαστικαῖς ἐκκαθαρίσεσιν ⁽³⁾. Ἀλλὰ μέχρι τοῦδε δὲν ἔτυχον αὐταὶ τοῦ σκοποῦ των. Καὶ τὸ πρᾶγμα εἶναι εὐχάριστον. Ἡ ἐλευθέρια καὶ γενναία ἀρχὴ τοῦ γαλλικοῦ νόμου προκαλεῖ, ὡς ὀρθῶς ἐλέχθη, τὰς σκέψεις τῶν νομοθετῶν τῶν ξένων κρατῶν καὶ ἴσως θέλει δυνηθῇ νὰ εἰσαγάγῃ εἰς τὴν αὐτὴν ὁδὸν τοὺς μὴ ἀκολουθοῦντας αὐτὴν ἢ σκεπτομένους ν' ἀπομακρυνθῶσιν αὐτῆς ⁽⁴⁾.

Ὅπως ποτ' ἂν ᾗ, παρὰ τὴν ἀφομοίωσιν τῶν ἀλλοδαπῶν πιστωτῶν πρὸς τοὺς ἐγχωρίους, περὶ ἧς οὐδεμία ἀμφιβολία ἐν Γαλλίᾳ, εἰδικαὶ δυσκολίαι ἐγείρονται εἰς τὴν περίπτωσιν, καθ' ἣν ὁ πτωχεύσας ἔχει περιουσίαν ἐν Γαλλίᾳ καὶ ἐν τινὶ ξένῃ χώρᾳ ἐν ἣ οἱ Γάλλοι πιστωταὶ ἀποκλείονται τῶν χρηματικῶν διανομῶν. Τὰς δυσκολίας

(1) Ὑπάρχουσιν οὐκ ὀλίγαι πράξεις τοῦ παλαιῦ πολιτικοῦ καθεστῶτος (ancien régime) ὀρίσασαι τὴν ἀμοιβαιότητα ἢ διατάξασαι μέτρα ἀνταποδόσεως (de rétorsion). Ὅρα Renouard, ἔνθα ἄνωτ., I, σελ. 108 καὶ 109.

(2) Ὅρα Kohler, ἔνθα ἄνωτ. σελ. 666 καὶ ἐπομ.

(3) Ἡ πρὸς τὸ Ἀκυρωτικὸν γενομένη ἐν ἔτει 1885 ἔκθεσις τοῦ Lagombière περὶ τοῦ τ¹ερὶ πτωχεύσεως νομοσχεδίου συνίστα τὴν παραδοχὴν τῆς ἀμοιβαιότητος ^{le 1er}.

(4) Ὅρα Thaller, ἔνθα ἄνωτ. σελ. 371.

ταύτας ἐξετάζομεν κατωτέρω προκειμένου περὶ τῶν περιπτώσεων, καθ' ἃς ἡ πτώχευσις ἐκηρύχθη ἐν πλείοσι χώραις. Ὅρα ἀριθ. 1305.

1271. Εἶναι ὁλως περιττὸν νὰ καταδείξωμεν, ὅτι κατὰ τὸν νόμον τοῦ τόπου ἐν ᾧ ἀνοίγεται ἡ πτώχευσις πρέπει νὰ ὀρίζωνται τὰ πρόσωπα τὰ δικαιούμενα νὰ προκαλέσωσι τὴν κήρυξιν αὐτῆς, καὶ ὁ τρόπος καθ' ὃν δύναται αὕτη νὰ κηρυχθῇ· κατὰ συνέπειαν κατὰ τὸν νόμον τοῦτον θέλει κριθῇ εἰδικῶς, ἂν ἡ κήρυξις τῆς πτωχεύσεως δύναται ἢ μὴ νὰ γίνῃ ἐξ ἐπαγγέλματος, ἂν πᾶς πιστωτῆς δύναται νὰ ὑποβάλῃ αἴτησιν περὶ κηρύξεως πτωχεύσεως, ἢ ἂν τὸ δικαίωμα τοῦτο ἀνήκει μόνον εἰς τοὺς πιστωτὰς τῶν ὁποίων αἱ ἀπαιτήσεις ἀναβαίνουν εἰς ὠρισμένον ποσόν. Τὰ ζητήματα ταῦτα εἶναι συναφῇ πρὸς τὴν διαδικασίαν, αὕτη δὲ ὡς γνωστὸν διέπεται ὑπὸ τοῦ ἐπιτοπίου νόμου (*lex fori*).

1272. Οἱ ὅροι τῆς κηρύξεως τῆς πτωχεύσεως δὲν εἶναι οἱ αὐτοὶ καθ' ὅλας τὰς νομοθεσίας. Τινὲς ἐξ αὐτῶν ἀφίνουσιν εἰς τὸν δικαστὴν τὴν ἐλευθερίαν νὰ κρίνῃ, ἂν ὑπάρχει παῦσις πληρωμῶν, ἄλλαι δὲ ἀπαριθμοῦσι τὰς πρᾶξεις τὰς ἐπαγομένους τὴν πτώχευσιν. Πλὴν τούτου τὸ σπουδαιότερον εἶναι ὅτι, κατὰ λόγον τῶν νομοθεσιῶν, ἡ πτώχευσις προσιδιάζει εἰς τοὺς ἐμπόρους ἢ δύναται νὰ ἐφαρμοσθῇ εἰς πάντα τὰ πρόσωπα, οἷον δῆποτε καὶ ἂν εἶναι τὸ ἐπάγγελμα αὐτῶν.

Ἐννοεῖται οἷον, ὅτι τὸ δικαστήριον, ἐνώπιον τοῦ οὐοίου εἰσῆχθη αἴτησις περὶ κηρύξεως πτωχεύσεως, δὲν ἔχει νὰ λάβῃ ὑπ' ὄψιν πρὸς λύσιν τῶν ζητημάτων τούτων εἰμὴ τὸν νόμον τῆς χώρας ἐν ἣ λειτουργεῖ, τὴν *lex fori*. Ἀφοῦ δὲ ὁ περὶ πτωχεύσεως νόμος δὲν ἔχει προσωπικὸν χαρακτῆρα, ἀκατάληπτον θὰ ἐτύγχανε νὰ ἀποβλέψωμεν πρὸς λύσιν τῶν ζητημάτων τούτων εἰς τὸν ἐγχώριον νόμον ἢ εἰς τὸν νόμον τῆς κατοικίας τοῦ πτωχεύσαντος. Θὰ ἦτο δὲ ἰδίᾳ ἀπαράδεκτος ἡ λύσις τοῦ νὰ κηρύττῃ γαλλικὸν δικαστήριον εἰς κατὰστασιν πτωχεύσεως μὴ ἔμπορον ἐπὶ τῷ λόγῳ, ὅτι ὁ νόμος τῆς χώρας αὐτοῦ ἢ τῆς χώρας τοῦ κυρίου καταστήματός του δὲν ἀνακηρύττει τὴν πτώχευσιν θεσμὸν προσιδιάζοντα εἰς τοὺς ἐμπόρους.

1273. Ἐκ τούτου προκύπτει, ὅτι ἐνδέχεται Γλ: ὅρα εἰς ἡ ἄλλο-
δαπὸς μὴ ἔμπορος νὰ ἐκηρύχθῃ κατὰστασιν πτωχεύσεως ἐν

ξένη χώρα. Παράγει ἄρα γε ἡ τὴν πτώχευσιν κηρύξασα ἀπόφασις καὶ ἐν τῇ περιπτώσει ταύτῃ ἀκόμη τὰ ἀποτελέσματά της ἐν Γαλλίᾳ, ὡς θὰ παρῇγεν αὐτὰ ἐὰν ὁ πτωχεύσας ἦτο ἔμπορος; Τὸ ζήτημα τοῦτο ἐγείρεται καὶ διὰ τοὺς ὁπαδοὺς ἀκόμη τοῦ συστήματος τῆς ἐνότητος καὶ τοῦ ἀδικαιρέτου τῆς πτωχεύσεως (1).

Ὑπεστηρίχθη, ὅτι ἡ ἀπόφασις ἡ κηρύττουσα τὴν πτώχευσιν μὴ ἔμπορου δύνανται νὰ παραγάγῃ τὰ ἀποτελέσματά της ἐν Γαλλίᾳ ὑφ' οὓς ὄρους καὶ ἡ πτώχευσις ἔμπορου (2). Ἡ πτώχευσις εἶναι τρόπος ἐκκαθαρίσεως τοῦ ἐνεργητικοῦ ὀφειλέτου ἀφερεγγύου. Διὰ τὴν λέγουν, νὰ ἀποκλεισθῇ ὁ τρόπος οὗτος ἐν Γαλλίᾳ, ὅταν κηρύσσεται ὑπὸ ἀποφάσεως ἁλλοδαποῦ δικαστηρίου;

Ὁρθότερον φαίνεται ν' ἀποποιηθῶμεν πᾶν ἀποτέλεσμα ἐν Γαλλίᾳ εἰς τὴν περὶ πτωχεύσεως ἀπόφασιν ἁλλοδαποῦ δικαστηρίου, ὅταν ἐφαρμόζεται αὕτη εἰς μὴ ἔμπορον (3). Οἱ ἡμέτεροι νόμοι ἀγνοοῦσι τὴν πτώχευσιν τῶν μὴ ἔμπόρων, δὲ φαίνεται δὲ συγχωρούμενον νὰ γίνῃ δεκτὴ ἐν Γαλλίᾳ ἡ πτώχευσις μετὰ πάντων τῶν ἀποτελεσμάτων αὐτῆς διὰ πρόσωπα ὡς πρὸς τὰ ὅποια οἱ νόμοι ἡμῶν ἀποκλείουσιν αὐτήν.

1274. Ἄλλ' ἵνα ὀρίσωμεν, ἂν ὁ πτωχεύσας εἶναι ἔμπορος ἢ μὴ, πρέπει ἄρα γε νὰ ἀνατρέξωμεν εἰς τὸν γαλλικὸν νόμον ἢ εἰς τὸν νόμον τῆς χώρας τῆς κηρύξεως τῆς πτωχεύσεως; Παρομοίως ἂν παραδεχθῶμεν, ὡς ἐπράξαμεν (ἀριθ. 1232'), ὅτι ὁ ἁλλοδαπὸς ὁ μὴ ἔχων ἐν Γαλλίᾳ μήτε διαμονὴν μήτε κατάστημα, δύναται νὰ κηρυχθῇ εἰς κατὰστασιν πτωχεύσεως ὑπὸ γαλλικοῦ δικαστηρίου δυνάμει τοῦ ἀρθρου 14 τοῦ ἀστ. κώδικος, ἐννοεῖται οἷκοθεν, ὅτι τὸ δικαστήριον δὲν θέλει κηρύξει αὐτὸν εἰς κατὰστασιν πτωχεύσεως εἰμὴ ἂν εἶναι ἔμπορος. Παρίσταται ὁμῶς λόγος νὰ ἀποφανθῶμεν, ἂν πρὸς λύσιν τοῦ ζητήματος τούτου πρέπει νὰ ἀπο-

(1) Ὁρα Kohler, σελ. 608.

(2) Roguin, Conflits des lois suisses, ἀριθ. 611, σελ. 734. Travers, ἐνθα ἄνωτ., σελ. 138, ἀριθ. LXXVIII.

(3) Roy, De l'effet des jugements de faillite étrangères, σελ. 129. Pic ἐν τῇ Journal du Droit international privé, 1892, σελ. 605 καὶ 606. Asser et Rivier, ἐνθα ἄνωτ. ἀριθ. 93.

ελέψωμεν εἰς τὸν νόμον τῆς χώρας ἐν ᾗ ὁ ἀλλοδαπὸς οὗτος ἐνασχεῖ τὸ ἐπάγγελμά του ἢ εἰς τὸν γαλλικὸν νόμον.

Ὁ γαλλικὸς νόμος δὲν πρέπει νὰ ληφθῇ ὑπ' ὄψιν ⁽¹⁾. Τὸ ζήτημα σχετίζεται πρὸς τὴν δημοσίαν τάξιν. Γαλλικὸν δικαστήριον δὲν δύναται νὰ ἀναγνωρίσῃ τὴν πτώχευσιν εἰ μὴ προσώπου ὅπερ εἶναι κατὰ τοὺς ἡμετέρους νόμους ἔμπορος· δὲν δύναται νὰ κηρύξῃ ἐκτελεστὴν τὴν ἀπόφασιν τὴν κηρύξασαν τὴν πτώχευσιν μὴ ἔμπορου, ὡς δὲν δύναται νὰ κηρύξῃ αὐτὴν ταύτην τὴν πτώχευσιν. Περὶ τοῦ γαλλικοῦ δικαστήριου δὲν δύναται νὰ ἐφαρμόσῃ τὸν ἡμέτερον ποινικὸν νόμον εἰμὴ κατὰ τοῦ διαπράξαντος κακούργημα ἢ πλημμέλημα κατὰ τὸν γαλλικὸν νόμον. Τὸ πλημμέλημα τῆς ἀπλῆς χρεωκοπίας ἢ τὸ κακούργημα τῆς δολίας δὲν δύναται νὰ διαπραχθῇ εἰμὴ ὑπὸ ἔμπορου (ἄρθρ. 585, 587 καὶ 591 ἐμπ. κώδικος), διὰ τῆς ἐκφράσεως δὲ ταύτης ὁ γαλλικὸς νόμος ἐννοεῖ κατὰ φυσικὸν λόγον τὸν κατὰ τὰς ἰδίας ἐαυτοῦ διατάξεις ὄντα ἔμπορον.

1274 δῖς. Κατὰ τὰς διαφόρους νομοθεσίας ἡ πτώχευσις τῆς ὁμορρύθμου ἐταιρείας συνεπάγεται ἢ μὴ τὴν πτώχευσιν τῶν ἐταίρων. Ἐν τοῖς ἐταίροις ἐταιρείας ὁμορρύθμου κηρυχθείσης εἰς κατὰστασιν πτωχεύσεως ἐν ξένῃ χώρᾳ δυνατὸν νὰ καταλέγωνται καὶ ἐταῖροι ἔχοντες κτήματα ἐν Γαλλίᾳ. Εἰς τίνα νόμον πρέπει νὰ ἀνατρέξωμεν, ὅπως ὀρίσωμεν, ἂν οἱ ἐταῖροι οὗτοι εἶναι εἰς κατὰστασιν πτωχεύσεως, καὶ ἂν κατὰ συνέπειαν ἢ ἐν Γαλλίᾳ κειμένη περιουσία των ὑπάγεται εἰς τὴν ἀρχὴν τῆς ἀπαλλοτριώσεως ἀπὸ τῆς διαχειρίσεως αὐτῆς ὑπὸ τοῦ πτωχεύσαντος.

Προσθήκει νὰ ἐφαρμόσωμεν τὸν ξένον νόμον, ὅστις καθορίζει τὴν ἰσχὺν τῶν δεσμῶν τῶν ἐνδύντων τοὺς ἐταίρους πρὸς ἀλλήλους καὶ πρὸς τὴν ἐταιρείαν.

1275. Ὁ κανὼν *locus regit actum* καὶ ἡ ἀρχὴ τῆς τοπικότητος (*territorialité*), ἣτις ἐφαρμόζεται εἰς τοὺς δικονομικοὺς νόμους, ἄγουσι κατὰ φυσικὸν λόγον εἰς τὸ νὰ παραδεχθῶμεν :

1ον Ὅτι αἱ διατυπώσεις τῆς δημοσιότητος αἱ ἐκπληρωτέαι ὡς πρὸς τὴν ἀπόφασιν τὴν κηρύξασαν τὴν πτώχευσιν ὀρίζονται ὑπὸ τῆς *lex fori*.

(1) Ὅρα τὸ παρὲν Σύστημα κλπ. τόμ. Α', ἀριθ. 211.

2ον Ὅτι τὸ αὐτὸ ρητέον περὶ τῶν ἐνδίκων μέσων καὶ περὶ τῶν προθεσμιῶν τῶν διδομένων πρὸς ἐνάσκησιν αὐτῶν.

1276. Τὰ ἐν Γαλλίᾳ παραγόμενα ἀποτελέσματα ἐκ τῆς ἀποφάσεως τῆς κηρυττούσης τὴν πτώχευσιν τῆς ἐκδοθείσης ἐν τῇ ἄλλοδαπῇ ὀρίζονται, κατ' ἀρχήν, ὑπὸ τοῦ νόμου τῆς χώρας ἐν ᾗ ἐξεδόθη¹ ἡ ἀπόφασις. Τοῦτο φαίνεται συνᾶδον πρὸς τὰς γενικὰς ἀρχάς, καθ' ἃς ἡ *lex fori* λαμβάνεται ὑπ' ὄψιν πρὸς καθορισμὸν τῶν ἀποτελεσμάτων τῶν ἀποφάσεων καὶ ἐν ταῖς ἄλλαις ἀκόμῃ χώραις, ἀρκεῖ νὰ μὴ θεωρῶνται ἐν ταῖς χώραις ταύταις ὡς ἀντιβαίνοντα εἰς τὴν δημοσίαν τάξιν.

Τοῦτο ρητέον, κατ' ἀρχήν, πρὸ παντὸς ὡς πρὸς τὰ ἐν τῷ μέλλοντι ἀποτελέσματα τῆς ἀποφάσεως τῆς κηρυττούσης τὴν πτώχευσιν. Ρητέον ἄλλως, ὅτι τὰ ἀποτελέσματα ταῦτα εἶναι ἐν γένει τὰ αὐτὰ ἐν ταῖς διαφόροις χώραις. Πανταχοῦ ἰσχύει ἡ ἀπὸ τῆς διαχειρίσεως τῆς περιουσίας ἀπαλλοτριώσεις, ἡ ἀναστολὴ τοῦ δικαιώματος τῆς ἀτομικῆς καταδιώξεως, τὸ ἀπαιτητὸν τῶν ὑπὸ προθεσμίαν χρεῶν κλπ. Ἐν τοσοῦτῳ ὑπάρχουσιν ἀσυμφωνίαι ὡς πρὸς σημεία μὴ στερούμενα σπουδαιότητος, συναφῇ δὲ πρὸς τὰ ἀποτελέσματα ταῦτα.

1277. Ἐν τισι χώραις ἡ ἀπὸ τῆς διαχειρίσεως ἀπαλλοτριώσεις ἐπιφέρει μεταβίβασιν κυριότητος ὑπὲρ τοῦ συνδίκου τοῦ ἐκπροσωποῦντος τὴν ὁμάδα τῶν πιστωτῶν ⁽¹⁾. Ἡ ἀπόφασις ἡ κηρύττουσα τὴν πτώχευσιν ἡ ἐκδοθεῖσα ἐν τινι τῶν χωρῶν τούτων δὲν δύναται νὰ ἐπιφέρῃ τὸ ἀποτέλεσμα τοῦτο ἐν Γαλλίᾳ. Διότι οἱ τρόποι τῆς μεταβιβάσεως τῆς κυριότητος τῶν κινητῶν ἢ ἀκινήτων πραγμάτων διέπονται ὑπὸ τοῦ νόμου τῆς χώρας τῆς τοποθεσίας των, ἀποκλειομένου παντὸς ἄλλου. Δὲν εἶναι δυνατόν νὰ γίνωσι δεκτοὶ ὡς πρὸς τὰ πράγματα τὰ κείμενα ἐν Γαλλίᾳ τρόποι μεταβιβάσεως οὓς δὲν ἀναγνωρίζει ὁ γαλλικὸς νόμος. Προδήλως πρόκειται ἐνταῦθα περὶ ζητήματος τοῦ πραγματικοῦ θεσμοῦ (*statut réel*).

1278. Ἡ ἀπὸ τῆς διαχειρίσεως ἀπαλλοτριώσεις δὲν ἐπεκτείνεται κατὰ τοὺς νόμους πάντων τῶν κρατῶν εἰς τὰ μέλλοντα κτήματα τοῦ πτωχεύσαντος ὡς εἰς τὰ παρόντα ⁽²⁾. Ἡ ἑκτασις τῆς ἀπὸ τῆς

(1) Τοῦτο συμβαίνει ἐν Ἀγγλίᾳ.

(2) Τοῦτο συμβαίνει ἐν Γερμανίᾳ. Ὅρα ἀριθ. 250 δις.

διαχειρίσεως ἀπαλλοτριώσεως, καθόσον ἀφορᾷ τὰ ὑπαγόμενα εἰς αὐτὴν κτήματα, διέπεται ὑπὸ τοῦ νόμου τῆς χώρας ἐν ᾗ κεῖνται τὰ πράγματα ὡς πρὸς τὰ ὁποῖα παρουσιάζεται τὸ ζήτημα. Ἡ ἀπὸ τῆς διαχειρίσεως ἀπαλλοτριώσεις δύναται νὰ ἐξομοιωθῇ πρὸς γενικὴν κατάσχουν, ὁ νόμος δὲ τοῦ τόπου ἐν ᾧ κεῖνται τὰ πράγματα χρησιμεύει πρὸς προσδιορισμὸν τῶν ἐν τῇ κατασχέσει περιλαμβανομένων πραγμάτων.

1279. Σύγκρουσις τῆς αὐτῆς φύσεως παρουσιάζεται ὡς πρὸς τὰ πράγματα τὰ ἐξαιρούμενα τῆς ἀπὸ τῆς διαχειρίσεως ἀπαλλοτριώσεως ἔνεκα τοῦ ἀκατάσχετου αὐτῶν. Τὰ πράγματα ταῦτα δὲν εἶναι πανταχοῦ τὰ αὐτά. Αἱ μεταξὺ τοῦ γαλλικοῦ καὶ τοῦ ἄλλοδαποῦ νόμου ἀσυμφωνίαι δύνανται νὰ παρουσιασθῶσιν εἰς δύο ἀντιθέτους πρὸς ἀλλήλας περιστάσεις.

α'. Ὁ ξένος νόμος ἐξαίρει τῆς ἀπὸ τῆς διαχειρίσεως ἀπαλλοτριώσεως ὡς ἀκατάσχετα τὰ πράγματα, ἅτινα ἐν Γαλλίᾳ δύνανται νὰ κατασχεθῶσι.

β'. Ὁ γαλλικὸς νόμος παραδέχεται τὸ ἀκατάσχετον τῶν πραγμάτων, ἅτινα ἐν τῇ ξένῃ χώρᾳ ὑπόκεινται εἰς κατάσχουν καὶ κατ' ἀκολουθίαν ὑπάγονται εἰς τὴν ἀπὸ τῆς διαχειρίσεως ἀπαλλοτριώσιν.

Οἱ προβλλόμενοι λόγοι ὑπὲρ τῆς ἀποβλέψεως εἰς τὸν νόμον τοῦ τόπου ἐν ᾧ κεῖνται τὰ πράγματα, προκειμένου περὶ τῆς ἐκτάσεως τῆς ἀπὸ τῆς διαχειρίσεως ἀπαλλοτριώσεως, δύνανται νὰ προταθῶσι καὶ ἐνταῦθα ὑπὲρ τῆς παραδοχῆς τοῦ νόμου τούτου, προκειμένου νὰ κριθῇ, ἂν τὰ ἀκατάσχετα πράγματα διεκφεύγουσιν ἔνεκα τοῦ ἀκατάσχετου τὴν ἀπὸ τῆς διαχειρίσεως ἀπαλλοτριώσιν. Οὕτω αἱ ἐπὶ τοῦ γαλλικοῦ δημοσίου πρόσοδοι (rentes) διεκφεύγουσι τὴν ἀπὸ τῆς διαχειρίσεως ἀπαλλοτριώσιν, καὶ ἂν ἀκόμη ὁ νόμος τῆς χώρας τῆς κηρύξεως τῆς πτωχεύσεως δὲν ἀναγνωρίζει τὸ ἀκατάσχετον αὐτῶν ⁽¹⁾. Ἀντιστρόφως τὰ πράγματα τὰ κείμενα ἐν Γαλλίᾳ ὑπόκεινται εἰς τὴν ἀπὸ τῆς διαχειρίσεως ἀπαλλοτριώσιν, ἂν μὴ

(1) Ἡ λύσις αὕτη δὲν ἔχει σπουδαιότητα, εἰμὴ ἂν γίνῃ δεκτὸν, ἀντιθέτως πρὸς τὴν τελευταίαν νομολογίαν τοῦ Ἀκυρωτικοῦ, ὅτι τὸ ἀκατάσχετον τῶν ἐπὶ τοῦ δημοσίου προσόδων ἀπακλείει ἐπ' αὐτοῦ τὸ δικαίωμα γενικοῦ ἐχέγγυου τῶν πιστωτῶν (ἀριθ. 245).

ἐξήρесе αὐτὰ ὁ γαλλικὸς νόμος, καὶ ἂν ἀκόμη διεκφεύγουσιν αὐτὴν κατὰ τὸν ἄλλοδαπὸν νόμον.

1280. Ὡς πρὸς δὲ τὴν ἀναστολὴν τοῦ δικαίωματος ἀτομικῆς καταδιώξεως ὑπάρχουσιν ἀσυμφωνίαι μεταξὺ τῶν νόμων, καθόσον ἀφορᾷ τοὺς πιστωτάς, ὡς πρὸς τοὺς ὁποίους τὸ δικαίωμα τοῦτο δὲν ἀναστέλλετχι (ἀριθ. 256 δίς). Ἐπειδὴ ἐνταῦθα πρόκειται ζήτημα ἐκτελέσεως, μόνος ὁ γαλλικὸς νόμος θέλει ληφθῇ ὑπ' ὄψιν, ὅπως προσδιορισθῇ ὡς πρὸς τίνας πιστωτάς ἀναστέλλεται ἢ μὴ ἐπὶ τοῦ ἡμετέρου ἐδάφους τὸ δικαίωμα ἀτομικῆς καταδιώξεως.

1281. Καθόσον ἀφορᾷ τὸ ἀπαιτητὸν τῶν ὑπὸ προθεσμίαν χρεῶν, ὑπάρχουσι ξένοι νόμοι, οἵτινες, διαφόρως πρὸς τὸν γαλλικόν, δὲν παραδέχονται τοὺς πιστωτάς ὧν αἱ ἀπαιτήσεις ἐγένοντο οὕτω ἀπαιτηταί, νὰ ἐμφανισθῶσιν εἰς τὴν πτώχευσιν εἰ μὴ μετὰ ὠρισμένας ἀφαιρέσεις (ἀριθ. 259 δίς). Ὁ νόμος τῆς χώρας ἐν ἣ ἐκηρύχθη ἡ πτώχευσις, καὶ ὅπου κατ' ἀκολουθίαν δέον νὰ γίνωσιν αἱ ἐμφανίσεις, αὐτὸς μόνον λαμβάνεται ὑπ' ὄψιν πρὸς λύσιν τοῦ ζητήματος, ἂν πρέπει ἢ μὴ νὰ γίνη ἡ ἀφαίρεσις αὕτη. Δὲν πρέπει νὰ ληφθῇ ὑπ' ὄψιν μήτε ὁ νόμος τῆς χώρας ἐν ἣ συνήφθη τὸ χρέος, μήτε ὁ τῆς χώρας ἧς τὰ δικαστήρια εἶναι ἀρμόδια ὅπως ἀποφανθῶσιν ἐπὶ τῶν ἀμφισβητήσεων τῶν ἀναφερομένων εἰς τὴν περὶ ἧς πρόκειται ἀπαίτησιν. Αἱ νομικαὶ διατάξεις, αἵτινες παραδέχονται ἢ ἀποκρούουσι τὴν ἀφαίρεσιν ταύτην, ἐτέθησαν τοιαῦται ἢ τοιαῦται, ὡς ἐκ τοῦ τρόπου καθ' ὃν ἀντιλαμβάνεται ὁ νομοθέτης τὴν τηρητέαν μεταξὺ τῶν πιστωτῶν ἰσότητα. Πολὺ φυσικὸν εἶναι νὰ μὴ λαμβάνηται ὡς πρὸς τοῦτο ὑπ' ὄψιν εἰ μὴ ὁ τρόπος καθ' ὃν ἀντιλαμβάνεται τῶν πραγμάτων ὁ νομοθέτης τῆς χώρας ἐν ἣ ἐκηρύχθη ἡ πτώχευσις. Ἄλλως ἡθέλομεν φθάσει εἰς τὸ ἀποτελεσμα τοῦ νὰ ἐφαρμόζωμεν ἐν μιᾷ καὶ τῇ αὐτῇ πτωχεύσει διαφόρους κανόνας ἐπὶ ὁμοίων ὑπὸ προθεσμίαν ἀπαιτήσεων κατὰ τοῦ πτωχεύσαντος.

1282. Ἡ ὑποθήκη τῆς ὁμάδος δὲν ἰσχύει καθ' ὅλας τὰς νομοθεσίας, καὶ ἐν ταῖς καθιερούσαις δὲ αὐτὴν ὑπάρχουσί τινες καθ' ἃς ἡ ὑποθήκη αὕτη δὲν ἀπορρέει εἰμὴ ἐκ τῆς ἀποφάσεως τῆς ἐπικυρώσεως τὸν συμβιβασμόν (ἀριθ. 279 δίς). Οὐδεὶς ὑπάρχει λόγος ὥστε νὰ μὴ ἐφαρμόσωμεν ὡς πρὸς ταῦτα τὸν γενικὸν κανόνα, καθ' ὃν τὰ ἀποτελέσματα τῆς πτωχεύσεως ἐξαρτῶνται ἐκ τοῦ νόμου τῆς

χώρας ἐν ἣ αὕτη ἐκηρύχθη. Οὕτω, ἐὰν κατὰ τὸν νόμον τῆς χώρας ἐνθα ἐκηρύχθη ἡ πτώχευσις δὲν ἰσχύει ὑποθήκη ὑπὲρ τῆς ομάδος, φυσικὸν εἶναι νὰ μὴ ὑπάρχῃ τοιαύτη ἐν ταῖς ἄλλαις χώραις, ἰδίᾳ ἐν Γαλλίᾳ, καίτοι οἱ νόμοι τῶν χωρῶν τούτων ἀναγνωρίζουσιν ὑποθήκην ὑπὲρ τῆς ομάδος τῶν πιστωτῶν.

Ἄλλ' ἄρκει ἄρα γε ἡ ὑπὸ τοῦ νόμου τῆς χώρας ἐν ἣ ἐκηρύχθη ἡ πτώχευσις παραδοχὴ τῆς ὑποθήκης ταύτης, ὅπως ἰσχύσῃ καὶ ἐν Γαλλίᾳ; Ὡς πρὸς τὴν ἰσχὺν αὐτῆς ὑπὲρ τῶν Γάλλων πιστωτῶν οὐδεμία ὑπάρχει ἀμφιβολία· θὰ ἡδύνατό τις ὁμῶς ν' ἀρνηθῇ τοῦτο ὡς πρὸς τοὺς ἀλλοδαποὺς πιστωτάς, προβάλλων τὸ ὅτι ἡ ὑποθήκη τῆς ομάδος εἶναι δικαίωμα ἀστικὸν κατὰ τὴν ἔννοιαν τοῦ ἄρθρου 11 τοῦ ἀστικοῦ κώδικος. Τοιοῦτος εἶναι ὁ χαρακτὴρ ὃν ἐν γένει ἀναγνωρίζει ἡ ἡμετέρα νομολογία εἰς τὴν νόμιμον ὑποθήκην τῆς ὑπάνδρου γυναικός. Ἄλλ' ἡ νομολογία αὕτη εἶναι λίαν ἀμφισβητήσιμος· στηρίζεται ἐπὶ ἐσφαλμένης ἐρμηνείας τοῦ ἄρθρου 11 τοῦ ἀστ. κώδικος. Τὰ μόνα ἀστικά κατὰ τὴν ἔννοιαν τοῦ ἄρθρου τούτου δικαίωματα εἶναι ἐκεῖνα ὧν τὸ κείμενον τοῦ νόμου στερεῖ τοὺς ἀλλοδαποὺς, οὐδὲν δὲ ὑπάρχει κείμενον ἀποποιούμενον εἰς τοὺς ἀλλοδαποὺς τὸ εὐεργέτημα τῆς ὑποθήκης τῆς ομάδος.

1283. Ἐν τοῖς ἀποτελέσμασιν ἅτινα ὁ γαλλικὸς ἐμπορικὸς κώδιξ ἀναγνωρίζει ἀπορρέοντα ἐκ τῆς ἀποφάσεως τῆς κηρυττούσης τὴν πτώχευσιν καταλέγεται ἡ ἀναστολὴ τῶν ἐγγραφῶν (ἄρθρ. 448, ἐδάφ. 1ον ἐμπ. κώδικος). Ἐνδεχόμενον ἡ τὴν πτώχευσιν κηρύττουσα ἀπόφασις νὰ ἐξεδόθῃ ἐν ξένῃ χώρᾳ, ἐν ἣ δὲν ἀναγνωρίζεται τὸ ἀποτέλεσμα τοῦτο τῆς κηρύξεως τῆς πτωχεύσεως. Ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει, κατ' ἐφαρμογὴν τοῦ νόμου τῆς χώρας ταύτης, ἀποκλειομένου τοῦ γαλλικοῦ νόμου, δύνανται νὰ γίνωσιν ἐγγραφαὶ ἐπὶ τῶν ἐν Γαλλίᾳ κειμένων ἀκινήτων. Καὶ ἐνταῦθα προκειται περὶ ἀποτελέσματος τῆς ἀποφάσεως τῆς κηρυττούσης τὴν πτώχευσιν καὶ περὶ συνεπείας ἐξαγομένης ὑπὸ τοῦ νομοθέτου ὡς ἐκ τῆς ἀντιλήψεως αὐτοῦ περὶ τῆς τηρητέας μεταξὺ τῶν πιστωτῶν ἰσότητος. Εἶναι ἀληθές, ὅτι οἱ νόμοι οἵτινες ὀρίζουσι τὰ δικαίωματα τὰ δυνάμενα νὰ ὑπάρχωσιν ἐπὶ τῶν ἀκινήτων καὶ τὰς διατυπώσεις τῆς δημοσιότητος τῆς τηρητέας πρὸς διατήρησιν αὐτῶν ἀποτελοῦσι μέρος τοῦ πραγματικοῦ θεσμοῦ (statut réel). Ἀλλὰ τὸ ἐνταῦθα τιθέμενον ζήτημα δὲν εἶναι, ἂν τὰ ἐν Γαλλίᾳ κείμενα ἀκί-

νητα τοῦ πτωχεύσαντος δύνανται νὰ βχυρθῶσι δι' ὑποθήκης καὶ ὁποῖα διατυπώσεις δέον νὰ ἐκπληρωθῶσιν ὅπως κατχσται ἡ αὕτη δημοσίᾳ γνωστή, ἀλλ' ἂν ἡ τηρητέα μεταξὺ τῶν πιστωτῶν ἰσότης ἀπαιτεῖ νὰ μὴ δύνανται νὰ γίνωσι πλέον ἐγγραφαὶ ἀπὸ τῆς ἡμέρας τῆς κηρύξεως τῆς πτωχεύσεως.

1284. Καθόσον ἀφορᾷ τὰ ἐν τῷ παρελθόντι ἀποτελέσματα τῆς ἀποφάσεως τῆς κηρυττούσης τὴν πτώχευσιν, πανταχοῦ ἀπαντᾷ σύστημα ἀκυροτήτων. Δικρέουσιν ὁμως οἱ νόμοι ἰδίᾳ ὡς πρὸς τοὺς ὅρους τῶν ἀκυροτήτων τούτων καὶ ὡς πρὸς τὴν προθεσμίαν τῆς ὑπόπτου περιόδου, ἥτις, ἐπὶ παρδείγματι, ἐν Γαλλίᾳ δὲν ἔχει ἐπιτακτικὸν ὅριον ὡς πρὸς τοὺς δικαστάς, ἐνῷ ἄλλοι νόμοι ὀρίζουσι τὸ ἀπώτατον ἐν τῷ παρελθόντι χρονικὸν σημεῖον ἀφρηρίας⁽¹⁾. Ἐκ τῶν διαφορῶν τούτων τῶν νομοθεσιῶν πηγάζουσι δύο εἴδη συγκρούσεων νόμων⁽²⁾.

Ἡ γενικὴ ιδέα ἥτις δέον νὰ χρησιμεύῃ πρὸς καθορισμὸν τοῦ νόμου τοῦ ἐφαρμοστέου ὡς πρὸς τοὺς ὅρους τῶν ἀκυροτήτων εἶναι ἀπλῆ· δὲν πρόκειται περὶ ἀκυροτήτων ὀφειλομένων εἰς τὴν ἀνικανότητα, ἢ εἰς ἐλαττώματα τῆς συναινέσεως, ἢ εἰς ἐλαττώματα περὶ τοὺς τύπους, ἀλλὰ περὶ ἀκυροτήτων προερχομένων ἐξ αἰονεῖ ὀπισθενεργείας, μερικῆς τοῦλάχιστον, ἣν ὁ νόμος ἀπονέμει, πρὸς πλείονα προστασίαν τῆς ὀμάδος τῶν πιστωτῶν, εἰς τὴν ἀπὸ τῆς διαχειρίσεως ἀπαλλοτρίωσιν τὴν ἀπορρέουσιν ἐκ τῆς ἀποφάσεως τῆς κηρυττούσης τὴν πτώχευσιν. Ὡς ἐκ τούτου φυσικώτατον εἶναι νὰ ἐφαρμόσωμεν εἰς τὰς ἀκυρότητας τὸν νόμον τῆς χώρας τῆς κηρύξεως τῆς πτωχεύσεως, ὅστις γενικῶς ὀρίζει τὰ ἀποτελέσματα τῆς ἀποφάσεως τῆς κηρυττούσης τῆς πτώχευσιν, τιθεμένων κατὰ μέρος τῶν νόμων τῆς τε χώρας ἐν ἣ ἐτελεσθῇ ἡ προσβάλλομένη δικαιοπραξία καὶ τῶν χωρῶν ἐν αἷς κεῖνται τὰ ἀκίνητα, τὰ ὁποῖα εἶναι τὸ ἀντικείμενον τῆς δικαιοπραξίας ταύτης⁽³⁾.

6. Ὡς ἐκ τῆς ἐλευθερίας ἣν ἔχουσιν ἐν Γαλλίᾳ τὰ δικαστήρια

(1) Ὅρα ἀριθ. 307 καὶ ἐπόμε.

(2) Ὅρα τὸ παρὸν Σύστημα κλπ. τόμον Ζ', πρώτην σημ. τοῦ ἀριθ. 119 καὶ ἀριθ. 313 ἐν σημειώσει.

(3) Ἐφ. τοῦ Bordeaux, 8 Ἰουλίου 1891, D. 1893. 2. 141.

εις τὸν ἐν τῷ παρελθόντι καθορισμὸν τῆς χρονολογίας τῆς παύσεως τῶν πληρωμῶν εἰς τὴν μᾶλλον μεμακρυσμένην ἐποχὴν, ἀναγκαῖον τυγχάνει ἄνευ σπουδαίας δυσκολίας ν' ἀποβλέπωμεν εἰς τὴν χρονολογίαν τὴν ὀρισθεῖσαν ὑπὸ τοῦ δικαστηρίου τοῦ κηρύξαντος τὴν πτώχευσιν ἐντὸς τῶν ὀρίων τῶν τεταγμένων ὑπὸ τῆς *lex fori*.

Τοῦναντίον ὁμοως, ἐκδοθείσης ἀποφάσεως τινος ἐν Γαλλίᾳ, θὰ ἠδύνατό τις νὰ ἐρωτήσῃ, ἂν δὲν πρέπει νὰ ληφθῇ ὑπ' ὄψιν ἡ χρονολογία τῆς παύσεως τῶν πληρωμῶν ἡ ὀρισθεῖσα ὑπ' αὐτοῦ εἰς ἐποχὴν προγενεστέραν ἐκείνης καθ' ἣν δύναται νὰ ὀρισθῇ κατὰ τὸν νόμον τῆς χώρας ἐν ἣ τίθεται τὸ ζήτημα. Ἐπὶ παραδείγματι κατὰ τὸν *βελγικὸν* νόμον (ἄρθρ. 442, ἐδάφ. 2ον) ἡ χρονολογία τῆς παύσεως τῶν πληρωμῶν δὲν δύναται νὰ ὀρισθῇ εἰς ἀπόστασιν μακροτέραν τῶν ἑξ μηνῶν πρὸ τῆς ἀποφάσεως τῆς κηρυξάσης τὴν πτώχευσιν. Δύνανται τὰ βελγικὰ δικαστήρια, εἰσαγομένης ἐνώπιον αὐτῶν ἀγωγῆς περὶ ἀκυρότητος, νὰ ἀποποιηθῶσι, πρὸς ἀκύρωσιν τῆς ἐπιδίκου δικαιοπραξίας, νὰ λάβωσιν ὑπ' ὄψιν τὴν χρονολογίαν τῆς παύσεως τῶν πληρωμῶν τὴν ὀρισθεῖσαν διὰ τῆς ἀποφάσεως γαλλικοῦ δικαστηρίου εἰς ἐποχὴν προγενεστέραν; Ὁ νόμος τῆς χώρας τῆς κηρύξεως τῆς πτωχεύσεως, ὅστις ἐπὶ τοῦ προκειμένου εἶναι ὁ ἡμέτερος, δύναται νὰ τεθῇ ἐκτὸς ἐφαρμογῆς ⁽¹⁾. Πρὸς τὸ συμφέρον τῆς πίστεως ὀρίζουσιν οὕτω νόμοι τινὲς τὴν διάρκειαν τῆς ὑπόπτου περιόδου. Τὸ συμφέρον τοῦτο ἐνδιαφέρει τὴν δημοσίαν τάξιν, καὶ ἐπομένως δεόν νὰ ἀποκλείηται ἡ ἐφαρμογὴ παντὸς ξένου νόμου δυναμένου νὰ προσβάλλῃ αὐτήν. Ἀλλὰ τοῦτο δὲν εἶναι, φαίνεται, ὀρθόν, εἰμὴ καθόσον πρόκειται περὶ δικαιοπραξιῶν τελεσθεισῶν ἐν τῇ χώρᾳ ἧς ἡ νομοθεσία δὲν ἐπιτρέπει νὰ μεταφέρηται ἐν τῷ παρελθόντι πέραν ὀρισμένης ἀποστάσεως ἡ χρονολογία τῆς παύσεως τῶν πληρωμῶν.

1285. Ἐννοεῖται οἰκοθεν, ὅτι, καθόσον ἀφορᾷ τὴν διαδικασίαν τῆς πτωχεύσεως, τὴν ἐξουσίαν τῶν συνδίκων, τὸν ἑλεγχον τῆς δικαστικῆς ἀρχῆς, τὸν τρόπον τῆς συγκλήσεως τῶν πιστωτῶν, τὰς προθεσμίας ἐντὸς τῶν ὁποίων ὀφείλουσιν οὗτοι νὰ ἐμφανίζωσιν, ὁ τηρητέος νόμος εἶναι ὁ τῆς χώρας ἐν ἣ ἐκηρύχθη ἡ πτώχευσις.

(1) Πρωτοδικεῖον τῆς Charleroi, 3 Δεκεμβρίου 1887. *Journal des faillites*, 1888, τελ. 309.

Τὸ αὐτὸ ρητέον ὡς πρὸς αὐτοὺς τοὺς τύπους τῆς ἐξελέγξεως καὶ τῆς ἐπιβεβαιώσεως, ὅπου δῆποτε καὶ ἂν ἐγεννήθησαν αἱ ἀπαιτήσεις. Ἀλλὰ τοῦτο δὲν σημαίνει ποσῶς, ὅτι οἱ τρόποι τῆς ἀποδείξεως τῶν ἀπαιτήσεων διέπονται ὑπὸ τοῦ νόμου τῆς χώρας τῆς πτωχεύσεως. Διέπονται οὗτοι κατὰ τὰς γενικὰς ἀρχὰς ὑπὸ τοῦ νόμου τῆς χώρας ἐν ᾗ ἐγεννήθησαν αἱ ἀπαιτήσεις: *locus regit actum*. Ἐπρεπε λοιπὸν νὰ παραδεχθῶμεν ἐν Γαλλίᾳ ὡς δυναμένην ν' ἀποδειχθῇ διὰ μαρτύρων τὴν ὑπαρξίν ἀπαιτήσεως πηγαζούσης ἐξ ἀστικοῦ συναλλάγματος συνομολογηθέντος ἐν χώρᾳ ἐν ᾗ ἡ ἐμμέτρως ἀπόδειξις εἶναι δεκτὴ καὶ δι' ἀπαιτήσεις ποσοῦ ἄνωτέρου τῶν 150 φράγκων.

1285 δίς. Οἱ τύποι τῆς πωλήσεως τῶν πραγμάτων τοῦ πτωχεύσαντος πρὸ τῆς ἐνώσεως ἢ μετ' αὐτὴν διέπονται βεβαίως ὑπὸ τοῦ νόμου τῆς χώρας ἐν ᾗ κεῖνται τὰ πράγματα ταῦτα. Ἰότι τὰ ἀφορῶντα τοὺς τύπους ἀποτελοῦσι μέρος τοῦ πραγματικοῦ θεσμοῦ (*statut réel*). Ἀλλ' οἱ ἀναγκαῖοι ὅροι ἀδείας ὅπως γίνωσιν αἱ πωλήσεις αὗται δὲν συνδέονται ποσῶς πρὸς τοὺς τύπους· ἀναφέρονται εἰς τὴν διοίκησιν τῆς περιουσίας τοῦ πτωχεύσαντος καὶ εἰς τὴν ἐξουσίαν τοῦ συνδίκου. Οὕτω οἱ ὅροι οὗτοι καθορίζονται ὑπὸ τοῦ νόμου τῆς χώρας τῆς πτωχεύσεως, ἐν οἷᾳ δῆποτε χώρα καὶ ἂν κεῖνται τὰ πωλητέα πράγματα.

1286. Ὁ νόμος τῆς χώρας τῆς κηρύξεως τῆς πτωχεύσεως εἶναι ἐπίσης ὁ μόνος κατ' ἀρχὴν ἀρμόδιος ὅπως ὀρίσῃ τὰς λύσεις ἃς δύναται νὰ λάβῃ ἡ πτώχευσις, τοὺς ὅρους τοὺς ἐκπληρωτέους πρὸς παραδοχὴν τῶν λύσεων τούτων, τὰ ἐξ αὐτῶν παραγόμενά ἀποτελέσματα. Ὁ κανὼν οὗτος δὲν ὑπόκειται εἰς ἐξαίρεσιν, εἰ μὴ ὅταν ἡ λύσις ἢ ἰσχύουσα ἐν τῇ χώρᾳ τῆς κηρύξεως τῆς πτωχεύσεως ἀντιβαίνει εἰς κανόνα θεωρούμενον ἐν Γαλλίᾳ ὡς κανόνα δημοσίας τάξεως, ὡς εἶναι ἐκεῖνος καθ' ὃν τὰ δικαστήρια δὲν δύνανται, ἐξ ἰδίας αὐτῶν ἐξουσίας, νὰ χορηγήσωσιν εἰς ὀφειλέτην ἀφέσεις χρεῶν ἢ προθεσμίας. Πρβλ. ἀριθ. 1263.

Προκειμένου περὶ συμβιβασμοῦ, οἱ ὅροι ἱκανότητος οἱ ἀπαιτούμενοι παρὰ τοῖς πιστωταῖς ὀρίζονται ὑπὸ τοῦ νόμου τῆς χώρας τῆς πτωχεύσεως. Οὕτω εἰς τὸν νόμον τῆς χώρας τῆς πτωχεύσεως ὀφείλομεν ν' ἀνατρέξωμεν, ὅπως μάθωμεν, ἂν οὗτος ἢ ἐκεῖνος ὁ

πιστωτῆς εἶχε τὴν ἱκανότητα νὰ χορηγήσῃ τὰς ἐν τῷ συμβιβασμῷ περιεχομένας ἀφέσεις.

Ἐπίσης κατὰ τὸν νόμον τοῦτον καθορίζονται οἱ λόγοι τῆς ἀκυρότητος ἢ διαρρήξεως τοῦ συμβιβασμοῦ. Εἶναι ἡ *lex loci contractus*.

1287. Προκειμένου περὶ τῶν ἐνεργητέων μεταξὺ τῶν πιστωτῶν διανομῶν, πρέπει νὰ ληθῶσιν ὑπ' ὄψιν τὰ δικαιώματα τῶν προνομιούχων καὶ ἐνυποθήκων πιστωτῶν. Οὕτω παρουσιάζονται τὰ ζητήματα, κατὰ ποῖον νόμον πρέπει νὰ ὀρισθῶσι τὰ προνόμια καὶ αἱ ὑποθήκαι αἱ ἰσχύουσαι ἀπέναντι τῆς ομάδος τῶν πιστωτῶν, αἱ ἐκπληρωτέαι διατυπώσεις δημοσιότητος, τὰ ἀποτελέσματα τῶν δικαιωμάτων τούτων προτιμήσεως, αἱ τάξεις τῶν διαφόρων τούτων ἀπαιτήσεων, οἱ λόγοι ἀποσβέσεως τῶν δικαιωμάτων. Τὰ ζητήματα ταῦτα παρουσιάζονται συχνὰ ἐπὶ πτωχεύσεως, δὲν γεννῶνται ὁμῶς ἐκ τῆς πτωχεύσεως, δὲν εὐρίσκουσι τὴν λύσιν των ἐν ταῖς νομικαῖς διατάξεσι ταῖς διεπούσαις τὴν πτώχευσιν. Διὸ πρέπει νὰ λύωνται καθ' ὃν τρόπον θὰ ἐλύοντο, ἐὰν ἐτίθεντο χωρὶς νὰ ἔχη κηρυχθῇ ὁ ὀφειλέτης εἰς κατὰστασιν πτωχεύσεως. Πάντα τὰ ζητήματα ταῦτα ἀνήκουσι κατ' ἀρχὴν εἰς τὸν πραγματικὸν θεσμόν (*statut réel*), τοῦθ' ὅπερ σημαίνει, ὅτι διέπονται ὑπὸ τοῦ νόμου τῆς χώρας ἐν ἣ κεῖνται τὰ περὶ ὧν πρόκειται πράγματα, ὑπὸ τοῦ νόμου τῆς χώρας τοῦ πλοίου ἢ τοῦ νόμου τῆς σημαίας, ὅταν τὰ ζητήματα ταῦτα ἐγείρωνται ἐν σχέσει πρὸς τὰ θαλάσσια σκάφη, κατὰ τινὰ θεωρίαν ἣν πρεσβεύομεν ⁽¹⁾.

Γνωστὸν ὁμῶς, ὅτι ὁ τοῦ ἐμπορικοῦ νόμου νομοθέτης, ἥκιστα εὖνους πρὸς τοὺς λόγους προτιμήσεως οἷτινες ἀναιροῦσι τὴν μεταξὺ τῶν πιστωτῶν ἰσότητα, ἐπιφέρει περιορισμοὺς εἰς τινὰ τῶν δικαιωμάτων τούτων ἢ μάλιστα καὶ προβαίνει μέχρι τῆς καταργήσεως αὐτῶν. Οἱ περιορισμοὶ οὗτοι ἢ αἱ καταργήσεις διαφέρουσι κατὰ τὰς χώρας.

Ὅπως ἀποφανθῶμεν ποῖοι περιορισμοὶ ἢ ποῖαι καταργήσεις δέον νὰ γίνωσιν ὥς πρὸς τοῦτο δεκτοί, πρέπει νὰ ἐφαρμόσωμεν τὸν νόμον τῆς χώρας ἐν ἣ ἐκηρύχθη ἡ πτώχευσις. Ἀληθῶς πρόκειται

(1) Ὅρα τὸ παρὸν Σύστημα κλπ. τόμ. 5' ἀριθ. 1788 καὶ ἐπομ.

ένταῦθα περί εἰδικῶν ἀποτελεσμάτων τῆς ἀποφάσεως τῆς κηρυττούσης τὴν πτώχευσιν.

1288. Κατ' ἐφαρμογὴν τοῦ τελευταίου τούτου κανόνος, ἐπὶ πτωχεύσεως κηρυχθείσης ὑπὸ ἀλλοδαποῦ δικαστηρίου ἡ σύζυγος τοῦ πτωχεύσαντος δύναται νὰ ἐνασκήσῃ τὴν νόμιμον ὑποθήκην τῆς ἐν Γαλλίᾳ (¹) ἐν τῷ μέτρῳ τῷ ὀριζομένῳ ὑπὸ τοῦ νόμου τῆς χώρας τοῦ δικαστηρίου τούτου, οὐχὶ ἐν τῷ μέτρῳ τῷ ὀριζομένῳ ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 563 ἐμπ. κώδικος.

Πρέπει ἄρα γε ἐπίσης νὰ παραδεχθῶμεν, ὅτι ἀλλοδαπὸς νόμος, ἀποκλειομένου τοῦ γαλλικοῦ, ὀρίζει τοὺς περιορισμοὺς τοὺς ἐπενεκτέους εἰς τὸ προνόμιον τοῦ ἐκμισθωτοῦ ἀκινήτου κειμένου ἐν Γαλλίᾳ ; Δύσκολον φαίνεται νὰ παραδεχθῶμεν τὴν καταφατικὴν λύσιν. Θὰ ἦτο ἀλλόκοτον νὰ ἡδύνατο ὁ ἐκμισθωτὴς ἀκινήτου κειμένου ἐν Γαλλίᾳ, πρὸς ἐνάσκησιν τοῦ προνομίου του, νὰ ὑφίσταται περιορισμοὺς μεγαλειτέρους τῶν ὀριζομένων ὑπὸ τοῦ γαλλικοῦ νόμου. Τὸ συμφέρον τῆς πίστεως, ὅπερ ἐνδιαφέρει τὴν δημοσίαν τάξιν, φαίνεται ἀντικείμενον κατὰ τῆς ιδέας τοῦ νὰ βλέπῃ ὁ ἐκμισθωτὴς ἀκινήτου κειμένου ἐν Γαλλίᾳ μειουμένους τὰς ἐγγυήσεις του διὰ τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ νόμου ξένης χώρας ἐν ἣ ὁ μισθωτὴς αὐτοῦ ἐκηρύχθη εἰς κατὰστασιν πτωχεύσεως.

1289. Ἐν ταῖς πτωχεύσεσι πολλάκις ἐνασκοῦνται διεκδικήσεις πραγμάτων, ὧν ὁ πτωχεύσας ἔχει μόνον τὴν ὑλικὴν κατοχὴν οὐχὶ δὲ τὴν κυριότητα. Βάσις τῶν διεκδικήσεων τούτων εἶναι ἡ ιδιότης κυρίου τοῦ διεκδικοῦντος. Διό, ὅπως μάθωμεν ἂν ὑφίσταται ἢ μὴ τὸ δικαίωμα τοῦτο διεκδικήσεως, πρέπει νὰ ἀνατρέξωμεν εἰς τὸν νόμον τὸν διέποντα τὸ συνάλλαγμα δυνάμει τοῦ ὁποίου ὁ πτωχεύσας τυγχάνει ἔχων τὴν κατοχὴν. Τὸ δικαίωμα διεκδικήσεως ὑφίσταται ἢ μὴ καθόσον δυνάμει τοῦ νόμου τούτου ὁ πτωχεύσας εἶχεν ἀποκτήσει ἢ μὴ τὴν κυριότητα πρὸ τῆς ἀποφάσεως τῆς κηρυττούσης τὴν πτώχευσιν.

1290. Τὸ ζήτημα, ἂν πρέπει νὰ γίνῃ τις δεκτὸς ὅπως ἐμφανισθῇ ἀπλῶς ὡς πιστωτὴς ἢ νὰ ἐξασκήσῃ δικαίωμα διεκδικήσεως

(1) Ἀφίνομεν κατὰ μέρος τὸ ζήτημα, ἂν ἡ ἀλλοδαπὴ γυνὴ δύναται νὰ ἐπικαλεσθῇ ἐν Γαλλίᾳ τὴν νόμιμον ὑποθήκην, ἣν χορηγεῖ αὐτῇ ἡ ἐγχώριος νομοθεσία. Δυνατόν, ἄλλως, νὰ πρόκηται περὶ Γαλλίδος.

ὡς κύριος, παρουσιάζεται εἰδικῶς ὡς πρὸς τὴν σύζυγον τοῦ πτωχεύσαντος.

Τὰ προφυλακτικὰ μέτρα ἅτινα λαμβάνει ὁ ἐμπορικὸς κώδιξ πρὸς ἀποφυγὴν τῶν δολιοτήτων τῶν διαπραττομένων πρὸς ζημίαν τῆς ἑμάδος τῶν πιστωτῶν καὶ ἅτινα συνίστανται εἰς τὴν ὑπαγωγὴν τῆς γυναικὸς τοῦ πτωχεύσαντος εἰς περιοριστικούς κανόνας ἀποδείξεως, μάλιστα δταν ἀξιοῖ αὕτη νὰ διεκδικήσῃ ὡς κυρία (ἄρθρ. 557 καὶ ἐπο. ἐμπ. κώδ.) ἐφαρμόζονται ἐν πάσαις ταῖς πτωχεύσει ταῖς κηρυττομέναις ἐν Γαλλίᾳ, χωρὶς νὰ γίνηται διάκρισις κατὰ λόγον τῆς χώρας ἐν ἣ συνήφθη τὸ συνάλλαγμα τοῦ γάμου μεθ' οὗ εἶναι συναφῇ τὰ δικαιώματα τῆς γυναικὸς ἢ κατὰ λόγον τῆς ἐθνικότητος τῆς γυναικὸς ⁽¹⁾. Αἱ διατάξεις αὗται ἀκριβῶς ἔνεκα τοῦ σκοποῦ ὃν ἐπιδιώκουσιν ἔχουσι χαρακτῆρα δημοσίας τάξεως, ἔνεκα τοῦ ὁποίου δεόν νὰ ἐφαρμόζωνται ἐν Γαλλίᾳ ἀπολύτως.

1291. Ὁ γαλλικὸς ἐμπορικὸς κώδιξ (ἄρθρ. 576 ἐμπ. κώδ.) ἀναγνωρίζει ὑπὸ τὸ ὄνομα τῆς διεκδικήσεως εἰς τὸν πωλητὴν κινητῶν πραγμάτων ἀληθὲς δικαίωμα διαλύσεως, ὅπερ ἀπόλλυσιν οὗτος ἐν ταῖς περιπτώσεσι καὶ ὑπὸ τοὺς ὅρους οὓς αὐτὸς οὗτος ὁ κώδιξ ὀρίζει. Ὅρα ἀριθ. 831 καὶ ἐπόμε. Αἱ πλείσται τῶν νομοθεσιῶν παραδέχονται ὑπὲρ τοῦ πωλητοῦ κινητῶν τὸ αὐτὸ δικαίωμα ὑπὸ διάφορα ὀνόματα ⁽²⁾, ὑπάρχουσιν ὁμῶς μεταξὺ αὐτῶν διαφοραὶ καθόσον ἀφορᾷ τὰς περιπτώσεις καὶ τοὺς ὅρους ὑφ' οὓς ἀπόλλυται τὸ δικαίωμα τοῦτο.

Ἐνδεχομενον ἡ πτώχευσις τοῦ ἀγοραστοῦ νὰ κηρυχθῇ ἐν Γαλλίᾳ, ἐνῶ ἡ πώλησις συνωμολογήθη ἐν τῇ ξένῃ χώρᾳ. Ἐὰν ὁ νομοθέτης τῆς χώρας ταύτης, καθόσον ἀφορᾷ τὸ δικαίωμα διεκδικήσεως τοῦ πωλητοῦ κινητῶν πραγμάτων, δὲν συμφωνεῖ πρὸς τὸν γαλλικὸν νόμον, πρέπει ἄρα γε νὰ ἐφαρμόσωμεν εἰς τὸ δικαίωμα τοῦτο τὸν νόμον τῆς χώρας ἐν ἣ ἐτελέσθη ἡ πώλησις ἢ τὸν γαλλικὸν νόμον, ὅστις εἶναι ὁ τῆς χώρας τῆς κηρύξεως τῆς πτωχεύσεως;

(1) Πρωτοδικεῖον τῆς Τύνιδος 18 Νοεμβρίου 1886, *Journal du Droit international privé*, 1889, σελ. 295. Ἐφ. τῆς Αὐρηλίας 17 Ἰουλίου 1895. *Journal du Droit international privé*, 495, σελ. 1038.

(2) Τοῦτο καλεῖται ἐν Ἀγγλίᾳ *stoppage in transitu*.

Τὸ δικαίωμα διαλύσεως τοῦ συναλλάγματος ἔνεκα μὴ πληρωμῆς τοῦ τιμήματος τὸ καθιερούμενον ὑπὸ τοῦ νόμου πηγαζει ἐκ τῆς πωλήσεως ἐν ᾗ ὑπονσεῖται ὁ σιωπηρὸς διαλυτικὸς ὁρος. Διὸ κατ' ἀρχὴν τὸ δικαίωμα τοῦτο διέπεται ὑπὸ τοῦ νόμου τῆς χώρας τῆς πωλήσεως. Τὰ ἀποτελέσματα τῶν συναλλαγμάτων καὶ τὰ ἐξ αὐτῶν πηγάζοντα διὰ τοὺς συναλλαττομένους δικαιώματα ὑποκείνται εἰς τὴν *lex loci contractus*.

Δὲν φαίνεται ὁμῶς, ὅτι ἡ λύσις αὕτη δεῖν ἀναγκαίως νὰ γίνῃ δεκτὴ ὡς πρὸς τοὺς περιορισμοὺς τοὺς ἐπιφερομένους ἐπὶ πτωχεύσεως εἰς τὸ δικαίωμα τῆς διαλύσεως. Οἱ περιορισμοὶ οὗτοι εἶναι ἀληθῶς ἀποτελέσματα τῆς πτωχεύσεως ἅτινα ἐνδιαφέρουσι τὴν γενικὴν πίστιν.

Εἶναι φυσικὸν καὶ σύμφωνον πρὸς τὰς ἀρχὰς νὰ ὀρίζωνται οἱ περιορισμοὶ οὗτοι ὑπὸ τοῦ νόμου τῆς χώρας ἐν ᾗ ἐξεδόθη ἡ ἀπόφασις ἡ κηρύξασα τὴν πτώχευσιν, ὅστις ἐν προκειμένῳ εἶναι ὁ γαλλικὸς ἐμπορικὸς κώδιξ.

1292. Αἱ διάφοροι ἀνικανότητες ἃς συνεπάγεται ἡ πτώχευσις καταλέγονται ἐν τοῖς ἀποτελέσμασιν αὐτῆς· ἐν τούτοις δὲν ἐξαρτῶνται αὗται ἐκ τοῦ νόμου τῆς χώρας ἐν ᾗ ἐξεδόθη ἡ ἀπόφασις ἡ κηρύττουσα τὴν πτώχευσιν, ἀλλ' ἐκ τοῦ νόμου τῆς χώρας ἐν ᾗ ὁ πτωχεύσας θέλει νὰ ἐξασκήσῃ τὰ περὶ ὧν πρόκειται δικαιώματα. Ὡς ἐκ τούτου νόμοι εἰδικοί, ἀδιαφοροῦντες περὶ τῶν διατάξεων τοῦ νόμου τῆς ξένης χώρας, ἐν ᾗ ἐκηρύχθη ἡ πτώχευσις, ἀναγράφουσι τὰς ἐκλογικὰς ἀνικανότητας ἃς πάσχει ἐν Γαλλίᾳ ὁ κηρυχθεὶς εἰς κατὰστασιν πτωχεύσεως διὰ τῆς ἀποφάσεως ἀλλοδαποῦ δικαστηρίου (Νομοδιάταγμα τῆς 2 Φεβρουαρίου 1852, ἀρθρ. 15, 17ον· νομος τῆς 8 Δεκεμβρίου 1883, ἀρθρ. 2, 8ον). Ὅρα ἀριθ. 1249. Φυσικὸν τυγχάνει νὰ ὀρίξῃ ὁ νόμος τῆς χώρας, ἐν ᾗ προσώπῳ τι θέλει νὰ ἐνασκήσῃ δικαιώματα, ἃν ἔχει τὴν ἀπαιτουμένην ἱκανότητα. Ἐνδεχόμενον νὰ μὴ ὑπάρχωσι τοιοῦτου εἶδους δικαιώματα ἐν τῇ χώρᾳ ἐν ᾗ ἐκηρύχθη ἡ πτώχευσις καὶ ἐπομένως νὰ μὴ ἔχῃ ὁ νομοθέτης νὰ στερήσῃ αὐτῶν τοὺς πτωχεύσαντας.

1293. Ἡ παῦσις τῶν ἀνικανότητων τοῦ πτωχεύσαντος ἐξαρτᾶται ἐκ τοῦ νόμου τῆς χώρας τῆς πτωχεύσεως. Θὰ ἦτο ἀκκτάληπτον νὰ ἐξηκολουθεῖ ἔχουσα ἡ πτώχευσις ὠρισμένα ἀποτελέ-

σματα εἰς ἄλλας χώρας, ἐνῷ ἐξηλείφθη αὕτη οὕτως εἰπεῖν ἐν τῇ χώρᾳ ἐν ᾗ ἐκηρύχθη.

Οὕτω αἱ ἀνικανότητες τοῦ εἰς κατάστασιν πτωχεύσεως ἐν ξένῃ χώρᾳ κηρυχθέντος ὀφειλέτου παύουσιν ἐν Γαλλίᾳ καὶ ἔνεκα λόγων ἀκόμῃ ἀναγγραφομένων ὑπὸ τοῦ νόμου τῆς χώρας ταύτης. Ἀδιάφορον ἂν μὴ ἀναγνωρίζωνται οὗτοι ὑπὸ τοῦ γαλλικοῦ νόμου διὰ τὴν περίπτωσιν καθ' ἣν πρόκειται περὶ πτωχεύσεως κηρυχθείσης ὑπὸ γαλλικοῦ δικαστηρίου. Τοῦτο συμβαίνει ἐν τισὶ χώραις ὡς πρὸς τὴν πλήρη ἐκτέλεσιν τοῦ συμβιβασμοῦ ἢ ὡς πρὸς τὸ τέλος τῆς πτωχεύσεως ἐπὶ ἐνώσεως. Αἱ εἰρημέναι διατάξεις τοῦ νομοδιατάγματος τοῦ 1852 καὶ τοῦ νόμου τῆς 8 Δεκεμβρίου 1883 ποιοῦνται λόγον μόνον περὶ τῆς παύσεως τῶν ἀνικανοτήτων ὡς ἐκ τῆς ἀποκαταστάσεως· ἀλλ' αἱ διατάξεις αὗται δὲν ἔχουσι βεβαίως περιοριστικὴν σημασίαν ὡς πρὸς τοῦτο. Προεῖδον αὗται τὸν συνηθέστερον λόγον καὶ τὸν κοινότερον παραδεδεγμένον τῆς παύσεως τῶν ἀνικανοτήτων τὸν πηγάζοντα ἐκ τῆς ἀποφάσεως τῆς κηρυγτούσης τὴν πτώχευσιν χωρὶς νὰ ἀποκλείωσι τοὺς ἄλλους.

1294. Πράξεις ἐκτελεσθεῖσαι ἐν τῇ χώρᾳ τῆς κηρύξεως τῆς πτωχεύσεως δύνανται προδήλως νὰ καταδιωχθῶσιν ἐν αὐτῇ ὡς συστατικαὶ τῆς δολίας χρεωκοπίας, ὅταν ἔχωσι τὸν χαρακτῆρα τοῦτον κατὰ τὸν νόμον τῆς χώρας ταύτης.

Αἱ συστατικαὶ χρεωκοπίας πράξεις αἱ ἐκτελεσθεῖσαι ἐν τῇ ἄλλοδαπῇ δύνανται νὰ δώσωσι χώραν καταδιώξεων ἐν Γαλλίᾳ ;

Ὡς πρὸς τοῦτο πρέπει νὰ διακρίνωμεν :

Ὁ ἄλλοδαπὸς δὲν δύναται νὰ καταδιωχθῇ (ἄρθρ. 7 τοῦ κώδικος τῆς ποινικῆς δικονομίας).

Ὁ Γάλλος πάντοτε δύναται νὰ καταδιωχθῇ διὰ δολίαν χρεωκοπίαν· δὲν δύναται ὁμοίως νὰ καταδιωχθῇ δι' ἀπλὴν χρεωκοπίαν, εἰμὴ ἂν αἱ πράξεις ᾗσαν ἀξιόποινοι κατὰ τε τὸν ξένον νόμον καὶ κατὰ τὸν γαλλικόν, καὶ ἂν ἐγένετο ἔγκλησις ἢ μήνυσις.

Ἐν πάσῃ περιπτώσει ἡ καταδίωξις ὑπόκειται εἰς τὸν ὅρον τῆς εἰς Γαλλίαν ἐπανόδου τοῦ καταγγελλομένου, δὲν δύναται δὲ νὰ χωρήσῃ, ἐὰν ὁ καταγγελλόμενος ἐδικάσθῃ ὀριστικῶς ἐν τῇ ἄλλοδαπῇ (ἄρθρ. 5, κώδικος ποινικῆς δικονομίας).

Δύνανται ὁ πτωχεύσας νὰ καταδιωχθῇ ἐν Γαλλίᾳ ὡς χρεωκόπος ἔνεκα πράξεων ἐκτελεσθεισῶν ἐπὶ γαλλικοῦ ἐδάφους ; Οὐδὲν φαί-

νεται ὑπάρχον κώλυμα κατὰ τῆς καταφατικῆς λύσεως. Θὰ ἀπη-
τεῖτο ὁμως πρὸς τοῦτο, καθ' ἡμᾶς, νὰ εἶχε κηρυχθῇ ἐν Γαλλίᾳ
ἐκτελεστὴ ἡ τὴν πτώχευσιν κηρύξασα ἀπόφασις ἀλλοδαποῦ δικα-
στηρίου. Διότι ἀφ' ἐνὸς μὲν νομίζομεν, ὅτι ἀπόφασις κηρύττουσα
τὴν πτώχευσιν εἶναι ἀναγκαῖον προαπαιτούμενον πάσης καταδιώ-
ξεως ἐπὶ ἀπλῇ ἢ δολίᾳ χρεωκοπίᾳ (ἄρθρ. 191 καὶ ἐπομ.), ἐξ ἄλ-
λου δὲ οὐδὲν ἀναγνωρίζομεν ἀποτελεσμα εἰς τὴν διακηρυκτικὴν
ἀπόφασιν τὴν ἐκδοθεῖσαν ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ, ἐφόσον δὲν περιήφθη
εἰς αὐτὴν ὁ τύπος τῆς ἐκτελέσεως ὑπὸ γαλλικοῦ δικαστηρίου. Ἐν-
νοεῖται ὁμως οἰκοθεν, ὅτι ἡ περιὰφῃ τοῦ τύπου τῆς ἐκτελέσεως δὲν
πρέπει ν' ἀπαιτῆται μήτε ἐν τῷ συστήματι τῆς νομολογίας τῷ
ἀφορῶντι τὰς δυνάμει ὑπαρχούσας πτωχεύσεις, μήτε ἐν τῷ συστή-
ματι καθ' ὃ ἡ περιὰφῃ τοῦ τύπου τῆς ἐκτελέσεως εἰς ἀποφάσεις
ἀλλοδαπῶν δικαστηρίων δὲν εἶναι ἀναγκαία εἰμὴ προκειμένου περὶ
προσφυγῆς εἰς μέσα ἐκτελέσεως.

Εἶναι πρόδηλον, ἔνεκα τοῦ τοπικοῦ (territorial) χαρακτῆρος τῶν
ποινικῶν νόμων, ὅτι αἱ ἐν Γαλλίᾳ ἐκτελεσθεῖσαι πράξεις δὲν δύναν-
ται νὰ καταδιωχθῶσιν, εἰ μὴ ὅταν ἐκπληρῶσι τοὺς ὅρους τοὺς
συστατικούς τῆς χρεωκοπίας κατὰ τὸν γαλλικὸν νόμον, ὅτι ὡς πρὸς
τοῦτο ὁ νόμος τῆς χώρας τῆς πτωχεύσεως δὲν πρέπει νὰ λαμβά-
νηται ποσῶς ὑπ' ὄψιν.

1295. ΠΛΕΙΟΝΟΤΗΣ ΤΩΝ ΠΤΩΧΕΥΣΕΩΝ. — Ὑπεθέτομεν μέ-
χρι τοῦδε, ὅτι ἡ πτώχευσις ὀφειλέτου ἐκηρύχθη ἐν μιᾷ μόνῃ χώρᾳ.
Ἐν τῇ πράξει τοῦλάχιστον τοῦτο συμβαίνει ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ. Ἀλλ'
αὕτη ἄρά γε εἶναι ἡ μόνῃ δυνατὴ περίπτωσις; Δὲν δύναται,
τοῦναντίον, νὰ συμβῇ, νὰ κηρυχθῇ ἡ πτώχευσις προσώπου τινὸς ἢ
ἐταιρείας συνάμα ὑπὸ τῶν δικαστηρίων πλειόνων χωρῶν; Ἡ πλειο-
νοτης τῶν πτωχεύσεων, ἐὰν συγχωρεῖται νομικῶς, τίκτει πολλὰς
δυσκολίας. Πῶς πρέπει νὰ λυθῶσιν αὗται; Ταῦτα εἶναι τὰ δύο
γενικὰ ζητήματα εἰς ἃ πρέπει ν' ἀπαντήσωμεν.

1296. Ἡ θεωρία τῆς ἐνότητος καὶ τοῦ ἀδιαιρέτου τῆς πτωχεύ-
σεως ὑποθέτει ἀναγκάως, ὅτι ἐν μόνον δικαστήριον ἔχει ἀρμοδιό-
τητα ὅπως κηρύξῃ τὴν πτώχευσιν, καὶ ἐπομένως, τῆς πτωχεύσεως
κηρυχθείσης ὑπὸ τοῦ δικαστηρίου τούτου, δὲν δύναται νὰ ἐκδοθῇ
ἀπόφασις κηρύττουσα τὴν πτώχευσιν ἐν οἱαδήποτε ἄλλῃ χώρᾳ.

Τοῦτο εἶναι ἐκ τῶν μεγάλων πρακτικῶν πλεονεκτημάτων ἃτινα παρουσιάζει τὸ σύστημα τοῦτο. Μὴ ὑπαρχούσης ὁμως διεθνoῦς συμβάσεως, δὲν εἶναι, φαίνεται, καθ' ἡμᾶς δυνατόν, ὡς ἔχουσι νῦν αἱ νομοθεσίαι, ἰδίᾳ δὲ ὁ γαλλικὸς νόμος, νὰ ἀναγνωρισθῇ ἡ ἀποκλειστικὴ αὕτη ἀρμοδιότης ἐνὸς μόνου δικαστηρίου (ἀριθ. 1230, 1235 δις καὶ 1236).

Κατ' ἀκολουθίαν δύνανται νὰ ἀπαγγελθῶσι πλείονες κηρύξεις πτωχεύσεως ἐν χώραις διαφόροις διὰ τὸ αὐτὸ ἄτομον ἢ διὰ τὴν αὐτὴν ἐταιρείαν. Τοῦτο δύναται νὰ συμβῇ, ὅταν ὑπάρχῃ κύριον κατὰστημα ἐν τινι χώρᾳ καὶ ὑποκαταστήματα ἐν ἄλλαις, κατοικία νομικὴ καὶ κατοικία πραγματικὴ ἢ κατοικία ἢ διαμονὴ ἐν χώραις διαφόροις (1).

Ἡ πλειονότης τῶν κηρύξεων πτωχεύσεως εἶναι μάλιστα δυνατόν καὶ ἐκτὸς τῶν τοιούτων περιπτώσεων, τουτέστι καὶ ὅταν ἀκόμη τὸ περὶ οὗ πρόκειται πρόσωπον ἢ ἐταιρεία ἔχῃ μοναδικὸν κατὰστημα, ἐὰν γίνῃ δεκτὴ ἡ ἐφαρμογὴ τοῦ ἄρθρου 14 τοῦ ἀστ. κώδικος εἰς τὴν αἵτησιν περὶ κηρύξεως πτωχεύσεως τῶν ἀλλοδαπῶν (ἀριθ. 1232).

Εἶναι πρόδηλον, ὅτι ἀπὸ τοῦ νόμου τῆς 4 Μαρτίου 1889 δυνατόν ἐπίσης νὰ συμβῇ νὰ ὑπάρχῃ δι' ἐν καὶ τὸ αὐτὸ πρόσωπον ἢ διὰ μίαν καὶ τὴν αὐτὴν ἐταιρείαν πτώχευσις μὲν ἐν τινι χώρᾳ, δικαστικὴ δὲ ἐκκαθάρσις ἐν Γαλλίᾳ.

1297. Ἡ ἀνεξαρτησία τῶν δικαιοδοσιῶν τῶν διαφορῶν κρατῶν ἄγει εἰς τὴν παραδοχὴν τῆς ιδέας, ὅτι τὰ γαλλικὰ δικαστήρια, εἰσαχθείσης ἐνώπιον αὐτῶν αἰτήσεως περὶ κηρύξεως τῆς πτωχεύσεως ἢ ἀναφορᾶς περὶ παραχωρήσεως τοῦ εὐεργετήματος τῆς δικαστικῆς ἐκκαθαρίσεως, δὲν ὑποχρεοῦνται νὰ θεωρῶσι τὸ γεγονὸς τῆς παύσεως τῶν πληρωμῶν ὡς βεβαιωθὲν διὰ τῆς ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ ἐκδοθείσης ἀποφάσεως. Ἐναντίᾳ λύσις θὰ ἐνεῖχε τὴν ἐννοιαν τῆς ἐν Γαλλίᾳ ἀναγνωρίσεως τῆς ἰσχύος τοῦ δεδικασμένου εἰς ἀπόφασιν

(1) Ἐφ. τοῦ Bordeaux, 25 Μαρτίου 1885. D. 1888. 2. 290. Ἐφ. τῶν Παρισιῶν, 10 Μαρτίου 1886, Journal des faillites, 1886, σελ. 474. Journal de Droit international privé, 1886, σελ. 741. Ἐφ. τῶν Παρισιῶν 10 Νοεμβρίου 1886, D. 1886. 2. 291.

άλλοδαπου δικαστηρίου⁽¹⁾. Ἴνα ἔχη ἄλλως τὸ πρᾶγμα, θὰ ἦτο ἀνάγκη νὰ ὑπάρχῃ κατηγορηματικὴ διάταξις νόμου⁽²⁾.

1297 δίς. Τὸ γεγονός, ὅτι αἵτησις περὶ κηρύξεως πτωχεύσεως εἶναι ἐκκρεμῆς ἐνώπιον ἄλλοδαπου δικαστηρίου καθ' ὃν χρόνον ὁμοία αἵτησις εἰσάγεται ἐνώπιον γαλλικοῦ δικαστηρίου, δὲν δύναται νὰ χρησιμεύσῃ ὡς βάσις ἐνστάσεως ἐκκρεμοδικίας ἢ συναφείας⁽³⁾. Τὰ εἰς τὰ δύο δικαστήρια ὑποβεβλημένα ζητήματα εἶναι καθ' ὅλοκληρίαν διακεκριμένα ὡς ἐκ τῶν τοπικῶν (territorial) ἀποτελεσμάτων τῆς πτωχεύσεως. Ρητέον δ' ἄλλως, ὅτι ἡ ἐνστάσις τῆς ἐκκρεμοδικίας δὲν προτείνεται εἰμὴ δταν ὑπάρχωσι δίκαι ἐισηγμένοι ἐνώπιον τῶν γαλλικῶν δικαστηρίων⁽⁴⁾.

1298. Ἀδύνατον ὁμῶς νὰ γίνῃ δεκτόν, ὅτι εἶναι δυνατόν νὰ κηρυχθῇ πτώχευσις ἐν Γαλλίᾳ παρὰ τὴν ἀπόφασιν ἄλλοδαπου δικαστηρίου τὴν κηρύξασαν τὴν πτώχευσιν, δταν ἡ ἀπόφασις αὕτη εἶναι κεκηρυγμένη ἐκτελεστὴ ὑπὸ γαλλικοῦ δικαστηρίου. Ὡς ἐκ τούτου ἡ ἀπόφασις ἄλλοδαπου δικαστηρίου παράγει ἐπὶ τοῦ ἡμετέρου ἐδάφους πάντα τὰ ἀποτελέσματά της, ὡς νὰ εἶχεν ἐκδοθῇ ὑπὸ γαλλικοῦ δικαστηρίου. Ὑπάρχει οὕτω κώλυμα κατὰ τῆς πλειονότητος ἀποφάσεων κηρυττουσῶν πτώχευσιν. Ἡ πλειονότης αὕτη δὲν δύναται νὰ χωρήσῃ ἀπεριορίστως, εἰμὴ ἐν τῷ

(1) Thaller, ἐνθα ἄνωτ. ἀριθ. 232, σελ. 369.

(2) Ὑπάρχει τοιαύτη τις διάταξις ἐν τῷ γερμανικῷ νόμῳ. Τὸ ἄρθρον 206, ἐδάφ. 3, τοῦ νόμου τούτου ὀρίζει: «Ἀρξαμένης διαδικασίας περὶ πτωχεύσεως ἐν τινὶ ξένῃ χώρᾳ, δὲν εἶναι ἀναγκαία ἡ ἀπόδειξις τῆς ἀφερεγυότητος διὰ τὴν ἔναρξιν τῆς διαδικασίας τῆς πτωχεύσεως ἐν Γερμανίᾳ».

(3) Πρὸβλ. Ἐφ. τῶν Παρισίων (τμημα 3ον), 21 Ἰουνίου 1884, le Droit τῆς 31 Αὐγούστου καὶ 1ης Σεπτεμβρίου 1885. Ἐφετ. τῶν Παρισίων 20 Μαρτίου 1896. Ἐφ. τῆς Αὐρηλίας, 18 Νοεμβρίου 1896. Ἐφ. τοῦ Bordeaux, 30 Νοεμβρίου 1896, Journal du Droit international privé, 1896, σελ. 402 καὶ 1897, σελ. 326 καὶ 554.

(4) Ἐφ. τοῦ Bordeaux, 30 Νοεμβρίου 1896, le Droit τῶν 19—20—21 Ἀπριλίου 1897.—Ἄλλ' ὁ ἀποκλεισμός τῆς ἐνστάσεως τῆς ἐκκρεμοδικίας ἐν ταῖς διεθνεσὶ σχέσεσιν ἔχει μέγιστα πρακτικὰ μειονεκτήματα. Ὅρα τὰς ἐν ἔτει 1898 ὑπὸ τοῦ Ἰνστιτούτου τοῦ Διεθνοῦς Δικαίου ἐν τῇ συνόδῳ τῆς Χάγης ψηφισθείσας ἀποφάσεις περὶ τῆς ἐκκρεμοδικίας ἐν ταῖς σχέσεσιν μεταξὺ δικαιοδοσιῶν διαφόρων κρατῶν (Annuaire de l'Institut de Droit international, XVII, 288 καὶ ἐπομ.).

συστήματι τῷ ὑποστηριζομένῳ ὑπὸ τινων μόνον συγγκρέφων (1), καθ' οὓς οἱ περὶ πτωχεύσεως νόμοι ἔχουσι χαρακτῆρα πραγματικόν, ὡς ἐκ τοῦ ὁποίου δὲν δύνανται νὰ παραγάγωτιν ἐν Γαλλίᾳ ἀποτελέσματά τι αἱ ἀλλοδαπῶν δικαστηρίων ἀποφάσεις περὶ πτωχεύσεως, ἔστω καὶ ἂν ἀκόμη κηρυχθῶσιν ἐκτελεσταὶ ὑπὸ γαλλικοῦ δικαστηρίου.

Ἐξεθέσαμεν ἀνωτέρω (ἀριθ. 1237) τοὺς λόγους ὡς ἐκ τῶν ὁποίων δὲν εἶναι δυνατόν νὰ καταταχθῶσιν ἐν τῷ πραγματικῷ θεσμῷ (*statut réel*) οἱ περὶ πτωχεύσεως νόμοι. Καὶ οἱ ὅπαδοι δὲ ἀκόμη τῆς ἐναντίας δόξης εἶναι ἠναγκασμένοι ν' ἀναγνώρισωσιν, ὅτι ὁ Γάλλος νομοθέτης δὲν ὑπῆρξε πιστὸς εἰς αὐτήν, ἀφοῦ ἀνεγνώρισεν, ὅτι οἱ εἰς κατὰστασιν πτωχεύσεως κηρυχθέντες δι' ἀποφάσεων ἀλλοδαπῶν δικαστηρίων πάσχουσιν ἐν Γαλλίᾳ ἐκλογικὰς ἀνικανότητας, ὅταν αἱ ἀποφάσεις αὗται κηρύσσωνται ἐν αὐτῇ ἐκτελεσταί (ἀριθ. 1292). Πράγματι αἱ διατάξεις αἱ καθιεροῦσαι τὸν κανόνα τοῦτον ἀποδεικνύουσιν, ὅτι τὸ περὶ οὗ πρόκειται σύστημα τῆς καθαρῶς τοπικῆς (*territorial*) πτωχεύσεως δὲν εἶναι τὸ σύστημα τῶν ἡμετέρων νόμων.

1299. Οὕτω ὅταν ἡ ἀπόφασις ἀλλοδαποῦ δικαστηρίου ἡ κηρύττουσα τὴν πτώχευσιν κηρύσσεται ἐκτελεστή ἐν Γαλλίᾳ, τὰ πράγματα ἔχουσιν ἐν τῇ ἡμετέρᾳ θεωρίᾳ ὥσπερ ἐν τῇ θεωρίᾳ τῆς ἐνότητος καὶ τῆς καθολικότητος τῆς πτωχεύσεως. Δὲν ἀπομακρυνόμεθα ὁλοσχερῶς ἀπὸ τοῦ τελευταίου τούτου συστήματος, εἰμὴ καθ' ὅτι, μὴ ἀναγνωρίζοντες ἀποκλειστικὴν ἀρμοδιότητα εἰς ἓν μόνον δικαστήριον, παραδεχόμεθα, ὅτι δύνανται νὰ κηρυχθῶσι πτωχεύσεις ἐν πλείοσι χώραις διὰ τὸ αὐτὸ πρόσωπον ἢ διὰ τὴν αὐτὴν ἐταιρείαν, καὶ ὅτι ἡ περίπτωσις αὕτη εἶναι τοιαύτη, ὥστε νὰ παρουσιάζεται ἐν ταῖς σχέσεσι μεταξὺ τῶν ξένων χωρῶν καὶ τῆς Γαλλίας, ἐφόσον ἡ τὴν πτώχευσιν κηρύξασα ἀπόφασις τοῦ ἀλλοδαποῦ δικαστηρίου δὲν ἐκηρύχθη ἐκτελεστή.

Τὰ κυριώτερα παντὸς εἶδους ζητήματα τὰ ἐγειρόμενα ὁσάκις ὑπάρχει μία μόνη ἀπόφασις ἀλλοδαποῦ δικαστηρίου κηρύττουσα τὴν πτώχευσιν ἐλύθησαν ἐν τοῖς ἀνωτέρω. Ὑπολείπεται νῦν νὰ

(1) Τὸ σύστημα τοῦτο ὑποστηρίζει ὁ Thaller ἐν τῷ ἔργῳ αὐτοῦ περὶ τῶν πτωχεύσεων κατὰ τὸ συγκριτικὸν δίκαιον.

ἐξετάσωμεν τὰ ζητήματα ἅτινα γεννᾷ ἡ πλειονότης τῶν πτωχεύσεων ἢ ἡ συνύπαρξις πτωχεύσεως καὶ δικαστικῆς ἐκκαθαρίσεως διὰ τὸ αὐτὸ πρόσωπον ἢ διὰ τὴν αὐτὴν ἐταιρείαν.

1300. Ἡ θετέα γενικὴ ἀρχὴ εἶναι, ὅτι αἱ διάφοροι πτωχεύσεις εἶναι ἀλλότριαι πρὸς ἀλλήλας, καὶ ὅτι κατ' ἀκολουθίαν ἐν ἐκάστη χώρᾳ τὰ πράγματα δέον νὰ κανονίζωνται ὡς ἂν μὴ ὑπάρχη κήρυξις πτωχεύσεως ἀλλαχοῦ ἀπαγγεληθεῖσα. Ἐν ἄλλας λέξεσι πρέτει νὰ ἐφαρμόσωμεν τὴν ἀρχὴν τῆς τοπικότητος (territorialité) τῶν πτωχεύσεων. Τοῦτο συμφωνεῖ τελείως πρὸς τὴν ἀνωτέρω δεκτὴν γενομένην ιδέαν (ἄρθρ. 1240 καὶ ἐπομ.), καθ' ἣν ἀνόφασις κηρύττουσα τὴν πτώχευσιν ἐκδοθεῖσα ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ δέον νὰ θεωρῇται ὡς ἄπρακτος ἐν Γαλλίᾳ, ἐφόσον δὲν ἐκηρύχθη ἐκτελεστὴ ὑπὸ γαλλικοῦ δικαστηρίου.

Ἄλλ' ἡ ἐφαρμογὴ τῆς ἀρχῆς δὲν χωρεῖ ἄνευ δυσκολίας πρὸς ὠρισμέναις ἀναμφιβόλοις συνεπειαῖς, περὶ ὧν πάντες φαίνονται συμφωνοῦντες, ὑπάρχουσι καὶ λύσεις λίαν ἀμφισβητούμεναι.

1301. Ἐκ τῆς τεθείσης ἀρχῆς ἀσφαλῶς συνάγεται, ὅτι πᾶσα πτώχευσις ἔχει τὸν σύνδικόν της, καί, ἂν ὑπάρχη λόγος κατὰ τὴν νομοθεσίαν ἐκάστης χώρας, τὸν εἰσηγητὴν της, ἐλεγκτὰς ⁽¹⁾. ὅτι δι' ἐκάστην πτώχευσιν ὑπάρχει διακεκριμένη διαδικασία ἐξελέγξεως, ὅτι ἡ χρονολογία τῆς παύσεως τῶν πληρωμῶν δύναται νὰ ὀρισθῇ διαφόρως ἐν ἐκάστη χώρᾳ, ὅτι ἡ λύσις ἢ δοθεῖσα εἰς μίαν πτώχευσιν δὲν ἰσχύει ἔξω τῆς χώρας διὰ τὴν ὁποίαν ἐδόθη, καὶ ἐπομένως αἱ πτωχεύσεις δύνανται νὰ περαιουῦνται ὡς πρὸς μίαν χώραν διὰ τῆς ἐνώσεως, ὡς πρὸς ἄλλην διὰ τοῦ συμβιβασμοῦ, ὅτι ὁ πτωχεύσας δύναται νὰ ἀποκατασταθῇ ἐν τινὶ χώρᾳ, ἐνῶ ἐν ταῖς ἄλλαις ὑπόκειται εἰς τὰς ἐν αὐταῖς ἀπορρεούσας ἐκ τῆς περὶ πτωχεύσεως ἀποφάσεως ἀνικανότητος.

1302. Τὰ ἀποτελέσματα τῆς πτωχεύσεως, ἰδίᾳ δὲ ἡ ἀπὸ τῆς διαχειρίσεως τῆς περιουσίας ἀπαλλοτρίωσις, δὲν παραγονται ὡς πρὸς ἐκάστην, εἰμὴ ὡς πρὸς τὴν περιουσίαν τὴν κειμένην ἐν τῇ χώρᾳ ἐν ἣ ἡ πτώχευσις ἐκηρύχθη.

Ἄλλὰ ἐνδεχομενον ὁ πτωχεύσας νὰ ἔχῃ πράγματα ἐν τρίτῃ

(1) Ὅρα Ἐφ. τῆς Αὐρηλίας, 27 Μαρτίου 1885, Journal des faillites, 1885, σελ. 534.

χώρᾳ. τουτέστιν ἐν χώρᾳ ἐν ᾗ δὲν ἐγένετο κήρυξις πτωχεύσεως. Ἐρωτᾶται τότε : εἰς ποίας πτωχεύσεως τὸ ἐνεργητικὸν δέον νὰ περιληφθῶσι τὰ πράγματα ταῦτα ; Ἐὰν ἡ τρίτη αὕτη χώρᾳ εἶναι ἡ Γαλλία, αἱ ἀνωτέρω δεκταὶ γενόμεναι ἀρχαὶ φαίνονται ὑπαγορεύουσαι ἄνευ δυσκολίας τὴν πρᾶδεκτέαν λύσιν. Τὰ πράγματα ταῦτα θέλουσι περιληφθῆ ἐν τῇ πτωχεύσει τῇ ἀνοιχθείσῃ διὰ τῆς ἀποφάσεως ἣτις ἐκηρύχθη ἐκτελεστὴ ὑπὸ γαλλικοῦ δικαστηρίου. Αἱ ἄλλαι ἀποφάσεις θεωροῦνται ἄπρακτοι ὡς πρὸς τὸν γαλλικὸν νόμον. Ἀλλ' εἶναι ἀληθές, ὅτι ἐξ ἀγνοίας τῆς γενομένης ἤδη περιαφῆς τοῦ τύπου τῆς ἐκτελέσεως εἰς τινὰ ἀπόφασιν, δύνανται νὰ κηρυχθῶσι μετέπειτα ἐκτελεσταὶ ἐν Γαλλίᾳ ἄλλαι ἀποφάσεις κηρύξασαι τὴν πτωχεύσιν. Ὑπαρχουσὼν δὲ πλειόνων ἀποφάσεων περὶ πτωχεύσεως, ἀπασῶν ἐκτελεστῶν κεκηρυγμένων, δύσκολον εἶναι νὰ ὀρίσωμεν εἰς ποίας ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ κεκηρυγμένης πτωχεύσεως τὸ ἐνεργητικὸν περιλαμβάνονται τὰ γαλλικὰ πράγματα· τὸ ἀπλούστερον φαίνεται νὰ θεωρηθῇ ὑπεριτχύουσᾳ, ἅμα ὡς ἀποκαλυφθῇ τὸ λάθος, ἐκείνη ἐκ τῶν ἀποφάσεων τῶν ἀλλοδαπῶν δικαστηρίων ἣτις πρώτη ἐκηρύχθη ἐν Γαλλίᾳ ἐκτελεστὴ. Προετάρθη ἐνίοτε νὰ προτιμηθῇ ἡ ἀπόφασις τῆς χώρας ἐν ᾗ ὁ πτωχεύσας ἔχει τὸ κύριον κατὰστημά του. Ἀλλ' ἡ λύσις αὕτη ἐνέχει ἀντίφασιν πρὸς τὴν ἀνωτέρω δεκτὴν γενομένην λύσιν (ἀριθ. 1230), καθ' ἣν ἐν ταῖς διεθνεσὶ σχέσεσιν οὐδεμίαν ἔχει ἰσχὺν ἡ ὑπὸ τῶν νόμων γενικῶς παρεχομένη ἐπὶ πτωχεύσεως ἀρμοδιότης εἰς τὸ δικαστήριον τῆς κατοικίας.

1302 δὲ. Ἡ δυσκολία ἐγείρεται ἰδίᾳ, ὅταν ἐταιρεία κατὰ μετοχὰς κηρυττομένη εἰς κατὰστασιν πτωχεύσεως ἐν τινὶ χώρᾳ ἔχη ὑποκαταστήματα ἐν ἄλλοις κράτεσιν, μέρος δὲ τοῦ ἐνεργητικοῦ συνίσταται εἰς τὰ χρηματικὰ ποσὰ τὰ εἰσπρακτέα ἐκ τῶν μὴ ἡλευθερωμένων μετοχῶν. Ποίας πτωχεύσεως ὁ σύνδικος θέλει ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ ἐγείρῃ ἀγωγὰς περὶ καταβολῆς ; Φυσικὸν φαίνεται νὰ μὴ ἀποβλέψωμεν εἰς τὰς χρονολογίας τῶν διαφορῶν ἀποφάσεων, ἀλλὰ νὰ ἀναγνωρίσωμεν τὸ δικαίωμα τῆς ἀγωγῆς εἰς τὸν σύνδικον τῆς πτωχεύσεως τῆς ἐταιρικῆς ἑδρας⁽¹⁾. Ρητέον ὁμῶς, ὅτι οἱ μέτοχοι θέλουσι θεωρεῖσθαι ἡλευθερωμένοι καὶ ἐπὶ μόνῳ τῷ

(1) Ὅρα ἐναντίον, Kohler, ἐνθ' ἀνωτ., σελ. 628.

λόγω ότι ἐνήργησαν τὰς καταβολὰς εἰς χεῖρας οἴου δήποτε συνδίκου.

Τὸ ζήτημα ἄλλως παρουσιάζει περιωρισμένον ἐνδιαφέρον, δεκτοῦ γινομένου, ὅτι πάντες οἱ πιστωταὶ δύνανται νὰ ἐμφανισθῶσιν ἐν πάσῃς ταῖς πτωχεύσεσιν. Ὅρα ἀριθ. 1303.

1303. Ἐπίσης ἀναμφισβήτητον τυγχάνει, ὅτι τόσαι ὑπάρχουσι διακεκριμέναι ὁμάδες πιστωτῶν, ὅσαι πτωχεύσεις. Ἄλλ' ἐκ τίνων πιστωτῶν ἀποτελεῖται ἐκάστη τῶν ὁμάδων τούτων; Ἐπὶ τοῦ ζητήματος τούτου αἱ γνώμαι διίστανται σφόδρα.

Οἱ μὲν ὑποστηρίζουσιν, ὅτι οἱ πιστωταὶ δεόν νὰ χωρίζωνται εἰς διακεκριμένους ὁμίλους, ὅτι ἐν ἐκάστη χώρᾳ δεκτοὶ ὅπως ἐμφανίσωσιν ἐν τῇ πτωχεύσει εἶναι μόνον οἱ πιστωταὶ οἱ διατελέσαντες εἰς σχέσεις μετὰ τοῦ καταστήματος (κύριον κατάστημα, ὑποκατάστημα, πρακτορεῖον) τοῦ κειμένου ἐν τῇ οἰκείᾳ χώρᾳ⁽¹⁾. Κατὰ τὸ σύστημα τοῦτο ὁ πιστωτὴς εἰς μίαν μόνον πτώχευσιν δύνανται νὰ ἐμφανισθῇ. Ἐννοεῖται δὲ οἷον, ὅτι ἐν ἐκάστη πτωχεύσει τὰ μερίσματα δύνανται νὰ εἶναι διάφορα, καὶ ἐπομένως διαφόρου τυγχάνουσι τύχης οἱ πιστωταὶ κατὰ λόγον τῆς χώρας ἐν ἣ συνηλλάχθησαν.

Κατὰ τινὰ παραλλαγὴν τῆς γνώμης ταύτης, πάντες οἱ πιστωταὶ δύνανται νὰ ἐμφανισθῶσιν εἰς τὴν πτώχευσιν τῆς χώρας τοῦ κυρίου καταστήματος, ἐνῷ ἡ ἐμφάνις εἰς τὰς πτωχεύσεις τῶν ὑποκαταστημάτων ἢ πρακτορείων δὲν εἶναι δυνατή, εἰ μὴ ὡς πρὸς τοὺς πιστωτὰς τῶν ὁποίων αἱ ἀπαιτήσεις συνδέονται πρὸς τὰ ὑποκαταστήματα ταῦτα ἢ πρακτορεῖα⁽²⁾.

Αἱ δύο αὗται γνώμαι δεόν ἐξ ἑοῦ νὰ ἀπορριφθῶσι. Ποιοῦνται μεταξὺ τῶν πιστωτῶν διακρίσεις ἀντικειμέναις εἰς τὴν ἀρχήν, καθ' ἣν πᾶς πιστωτὴς ἔχει γενικὸν δικαίωμα ἐχεγγύου ἐπεκτεινομένου ἐπὶ πάντων τῶν πραγμάτων τοῦ ὀφειλέτου. Πρὸς δὲ τούτοις ἄγουσιν εἰς τὴν μεταξὺ τῶν πιστωτῶν καθιέρωσιν, καθόσον ἀφορᾷ τὸ ποσὸν τῶν ὑπ' αὐτῶν λαμβανομένων μερισμάτων, διαφορᾶς ἀντι-

(1) Πρὸλ. Ἐφ. τῆς Nancy, 12 Ἰουλίου 1887, S. 1890. 2. 187. Journal du Palais, 1890. 1. 1017. D. 1888. 2. 289.—Ὅρα ἐπίσης Ἐφ. τῆς Αὐρηλίας, 27 Μαρτίου 1885, Gazette du Palais τῆς 23 Ἀπριλίου 1885.

(2) De Bar, Theorie und Praxis des internationalen Privatrechts, II, § 482. σελ. 572 καὶ ἐπομ.

κειμένης πρὸς τὴν ἰσότητα, ἣν περιέπουσι πάντες οἱ περὶ πτωχεύσεως νόμοι. Τέλος τὸ δεύτερον σύστημα εἶναι αὐθαίρετον· διότι τῷ ὄντι δὲν βλέπομεν διατί ἡ ὁμάς τῶν πιστωτῶν τῆς χώρας τοῦ κυρίου καταστήματος νὰ συντίθεται διαφόρως ἢ ὅπως συντίθενται αἱ ὁμάδες πιστωτῶν τῶν χωρῶν τῶν ὑποκαταστημάτων ἢ πρὸς κτορείων.

Ἐν μόνον σύστημα εἶναι λογικόν, σύμφωνον πρὸς τὰς γενικὰς ἀρχὰς καὶ πρὸς τὸν σκοπὸν τῆς πτωχεύσεως, εἶναι δὲ τοῦτο τὸ σύστημα τὸ ἀναγνωρίζον εἰς πάντας τοὺς πιστωτὰς τὸ δικαίωμα τῆς ἐμφανίσεως ἐν ταῖς διαφόροις πτωχεύσεσι τῶν ὀφειλετῶν αὐτῶν ⁽¹⁾.

1304. Κατὰ τῆς λύσεως ὅπως ταύτης ἀντιτάσσεται ἀντίρρησης πραγματικῆς φύσεως ἀρκούντως σοβαρά. Ἐπὶ τῇ βάσει τῆς λύσεως ταύτης, λέγουσι, πιστωταὶ λαμβάνοντες μέροςμα ἐν ἐκάστη πτωχεύσει δύνανται νὰ καταντήσωσιν εἰς τὸ νὰ λάβωσιν ὀλίγον ποσὸν ὑπερβαῖνον τὸ ἰσότημον τῶν ἀπαιτήσεών των.

Τὸ κακὸν ἀληθῶς δύναται νὰ ἐπέλθῃ. Ἀλλ' ἐν τῇ πράξει συνήθειά τις λίαν διαδεδομένη συντελεῖ εἰς τὸ νὰ καθιστᾷ αὐτὸ ἥμισυ συχνόν· συνήθως ἐγγράφονται ἐν τῷ δικαιογράφῳ ἐκάστου πιστωτοῦ τὰ πληρωνόμενα αὐτῷ ὡς μερίσματα ποσά. Ὡς ἐκ τῆς συνήθειας ταύτης γνωστὸν τυγχάνει ἐν τινὶ χώρᾳ τί ἐπληρώθη εἰς τινὰ πιστωτὴν ἐν ταῖς ἄλλαις. Εἶναι ὁμῶς ἀληθές, ὅτι ἡ συνήθεια αὕτη δὲν εὐρίσκει τὴν ἐφαρμογὴν τῆς ἐν ταῖς περιπτώσεσι, καθ' ἃς δὲν ὑπάρχουσι δικαιογραφα, τοῦτο δὲ συμβαίνει συχνὰ ὡς πρὸς τὰς ἐμπορικὰς πτωχεύσεις ἀκριβῶς ἕνεκα τῆς ἀρχῆς τῆς ἐλευθερίας τῶν ἀποδείξεων τῆς κοινῇ παραδεδεγμένης ἐπὶ ἐμπορικῶν ὑποθέσεων.

Σιωπῶντων τῶν ἡμετέρων νόμων, ἀδύνατον κρίνεται, πρὸς πρόληψιν τοῦ περὶ οὗ προκειται δυσαρέστου ἀποτελέσματος, νὰ ὑποχρεώσωμεν τοὺς πιστωτὰς τοὺς λαβόντας μέροςμα ἐν τινὶ ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ κεκηρυγμένη πτωχεύσει νὰ εἰσφέρωσιν αὐτὸ εἰς τὴν ἐν Γαλλίᾳ κεκηρυγμένην πτωχεύσειν πρὸ τῆς συμμετοχῆς εἰς τὰς ἐν αὐτῇ γινομένας διανομὰς ⁽²⁾.

(1) Thaller, ἔνθα ἄνωτ. II, ἀριθ. 233, σελ. 372 καὶ 373.

(2) Πρὸς. Ἐφετεῖον τῆς Βασιλείας, 5 Ἰουλίου 1883, Journal du Droit

1305. Αἱ διαφορὰὶ ὧς καθιεροῦσι νομοθεσίαι τινὲς μεταξὺ τῶν ἐγγχωρίων πιστωτῶν καὶ τῶν ἀλλοδαπῶν ἀποτελοῦσιν ἐπίσης λόγον δυσκολίας ἐπὶ πλειονότητος πτωχεύσεων.

Ἐνδέχεται νὰ ἀποκλεισθῶσι Γάλλοι πιστωταί, ἕνεκα τῆς ἐθνικότητός των, πάσης συμμετοχῆς εἰς τὰς διανομὰς τὰς γινομένας ἐν τῇ πτωχεύσει τῆς ἀλλοδαπῆς· πρέπει ἄρα γε μεθ' ὅλα ταῦτα νὰ παρὰδεχθῶμεν ἄνευ ὁρου τινὸς δυναμένου νὰ ἐπαναφέρῃ τὴν ἰσότητα τοῖς ἀλλοδαποῖς πιστωτὰς νὰ συντρέχωσιν εἰς τὴν ἐν Γαλλίᾳ πτώχευσιν μετὰ τῶν Γάλλων πιστωτῶν ;

Ἐκρίθη ἐνίοτε ὅτι, ἵνα συντρέχωσιν οἱ ἀλλοδαποὶ πιστωταὶ εἰς τὴν ἐν Γαλλίᾳ πτώχευσιν, πρέπει πρότερον νὰ εἰσφέρωσιν εἰς τὴν ὁμάδα τῆς πτωχεύσεως ταύτης τὰ ἐν τῇ πτωχεύσει τῆς ἀλλοδαπῆς εἰσπραχθέντα ποσά ⁽¹⁾, ἢ ὅπερ καταντᾷ, τελειωτικῶς εἰπεῖν, εἰς τὸ αὐτό, ὅτι οἱ Γάλλοι πιστωταὶ δικαιοῦνται νὰ προαφαιρῶσιν ἐκ τῆς ἐν Γαλλίᾳ πτωχεύσεως τὰ ποσά ὧν ἐστερήθησαν ἐν τῇ πτωχεύσει τῆς ἀλλοδαπῆς.

Τὸ σύστημα τοῦτο εἶναι σάγηνευτικόν· ἐμπορεῖται ἀληθῶς τοῦ πνεύματος ἰσότητος, ὅπερ δεσπάζει πάντων τῶν περὶ πτωχεύσεως νόμων, καὶ καταπολεμεῖ τὸ στενῶς ἀποκλειστικὸν πνεῦμα ἐνίων νομοθεσιῶν ⁽²⁾. Δυνάμεθα μάλιστα νὰ παρατηρήσωμεν, ὅτι τοῦτο ἐγένετο δεκτὸν ἐπὶ κληρονομίας διὰ τοῦ ἀρθροῦ 2 τοῦ ἡμετέρου νόμου τῆς 14 Ἰουλίου 1819· οἱ ἀλλοδαποὶ δεκτοὶ τυγχάνουσι νὰ συντρέχωσιν εἰς τὰς κληρονομίας τὰς ἀνοιγομένας ἐν Γαλλίᾳ μετὰ τῶν Γάλλων ἄνευ ὁρου ἀμειψαιότητος ⁽³⁾· δικαιοῦνται ὁμῶς.

international privé, 1885, σελ. 340. Ἐν τῇ ὑποθέσει ἐφ' ἧς ἡ ἀπόφασις αὕτη δὲν ἐπρόκειτο περὶ πτωχέων πλειονότητος πτωχεύσεων. Πιστωτῆς κατασχέσας καὶ ἀναγκαστικῶς ἐκποιήσας πράγματα κείμενα ἐν ἄλλῃ χώρᾳ παρὰ τὴν Ἑλβετίαν παρουσιάζετο ἐν τῇ ἐν Ἑλβετίᾳ κηρυχθείσῃ πτωχεύσει. Τὸ Ἐφετεῖον τῆς Βασιλείας ἐξήρτησε τὴν παραδοχὴν αὐτοῦ ἔκ τῆς ὑπ' αὐτοῦ εἰσφορᾶς τοῦ ποσοῦ τοῦ ληφθέντος ἐκ τοῦ ἐκπλειστηριάσματος τοῦ κατασχθέντος πράγματος. Ὅρα ἀναλόγ. γερμανικὸν νόμον περὶ πτωχεύσεως ἀρθρον 42.

(1) Εφ. τοῦ Montpellier, 12 Ἰουνίου 1884 καὶ 8 Αὐγούστου 1886, Journal des faillites 1884, σελ. 410 καὶ 526.

(2) Ὅρα προηγουμένην σημείωσιν.

(3) Ὁ νόμος τῆς 14 Ἰουλίου 1819 κατήργησεν οὕτω τὰ ἀρθρα 726 καὶ 912 τοῦ ἀττικοῦ κώδικος.

οἱ Γάλλοι κληρονόμοι νὰ προαφαιρῶσι πρὸ πάσης διανομῆς ἐκ τῶν ἐν Γαλλίᾳ κειμένων κληρονομιαίων πραγμάτων μέρος ἴσον πρὸς τὴν ἀξίαν τῶν πραγμάτων ὧν ἀπεκλείσθησαν ἐν τῇ χώρᾳ τῶν ἀλλοδαπῶν τούτων. Οὐδὲν ὁμῶς τοιοῦτο κείμενον νόμου ὑπάρχει ὡς πρὸς τὰς πτωχεύσεις, παρὰ δὲ τὸν φιλοδίκαιον (équitable) χαρακτῆρα τοῦ προταθέντος συγκερασμοῦ τοῦ κανόνος περὶ τοπικότητος τῶν πτωχεύσεων, δὲν δυνάμεθα νὰ παραδεχθῶμεν αὐτὸν ὡς ἐξ ἀναλογίας, χωρὶς νὰ περιπέσωμεν εἰς αὐθαιρεσίαν. Πρέπει νὰ μὴ ἀπομακρυνθῶμεν τῆς ἀρχῆς τῆς τοπικότητος τῶν πτωχεύσεων τῶν κεκηρυγμένων ἐν πλείοσι διαφοροῖς Ἐπικρατεῖαις καὶ τῆς ιδέας, ὅτι ὡς ἐκ τούτου οὐδεμία ὑπάρχει μεταξὺ αὐτῶν σχέσις.

1306 Ὁ ἡμέτερος ἐμπορικὸς κῶδιξ (ἄρθρ. 553 μέχρι 555) παραδέχεται, ὅτι οἱ πιστωταὶ οἱ ἔχοντες ὑποθήκην ἢ προνόμιον ἐπὶ ἀκινήτων ⁽¹⁾ δύνανται, ὅταν προηγοῦνται τῆς κατατάξεως ἐπὶ τοῦ τιμήματος τῶν ἀκινήτων διανομαὶ χρημάτων ἐξ ἐκποιήσεως κινητῶν πραγμάτων, νὰ μετέχωσιν αὐτῶν, ὑποχρεούμενοι μόνον νὰ ἀφίνωσιν εἰς τὴν ἀνέγγυον ὁμάδα νὰ λαμβάνῃ μετὰ ταῦτα ἐκ τοῦ τιμήματος τοῦ ἀκινήτου ποσὸν ἴσον πρὸς ἐκεῖνο ὅπερ οἱ ἐνυπόθηκοι οὗτοι ἢ προνομιοῦχοι πιστωταὶ δὲν θὰ ἐλάβανον, ἂν προηγεῖτο ἡ διανομὴ τοῦ τιμήματος τοῦ ἀκινήτου (ἀριθ. 784 καὶ ἐπομ.).

Ἐὰν πτωχευσίς τις ἡνοίχθῃ ἐν τε τῇ Γαλλίᾳ καὶ ἐν τινὶ ξένῃ χώρᾳ, ὁ πιστωτὴς ὁ ἔχων ὑποθήκην ἢ προνόμιον ἐπὶ ἀκινήτου κειμένου ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ δύναται νὰ συντρέξῃ εἰς τὰς διανομὰς τὰς γινομένας ἐν Γαλλίᾳ ἐκ χρημάτων προερχομένων ἐκ κινητῶν πραγμάτων, καὶ ἂν ἀκόμη ἐγένοντο αὗται πρὸ τῆς διανομῆς τοῦ τιμήματος τοῦ ἀκινήτου τούτου. Ἡ λύσις αὕτη ἐπιβάλλεται διὰ τὸν ἀπλούστατον λόγον, ὅτι δὲν ὑπάρχει δεσμὸς μεταξὺ τῶν δύο πτωχεύσεων, καὶ ὅτι κατ' ἀρχὴν ἡ πτωχευσις τῆς ἀλλοδαπῆς δεόν νὰ θεωρῇται ἐν Γαλλίᾳ ὡς ἀνύπαρκτος. Οὐδὲν ὁμῶς κωλύει τὸ γαλλικὸν δικαστήριον τῆς πτωχεύσεως νὰ διατάξῃ μέτρα πρὸς ἐξασφάλισιν τῆς ἐκτελέσεως τῶν ἀφαιρέσεων αἵτινες δεόν νὰ γίνωσιν

(1) Ἐνεκα ταυτότητος λόγων αἱ διατάξεις αὗται δύνανται νὰ ἐφαρμοσθῶσιν εἰς τοὺς πιστωτὰς τοὺς ἔχοντας ὑποθήκας ἢ προνόμια ἐπὶ τῶν πλοίων.

ὑπὲρ τῆς ἀνεγγύου ομάδος. Τὰ μέτρα ταῦτα λαμβάνονται καὶ ἐν Γαλλίᾳ ἀκόμη. Διὸ τὸ γαλλικὸν δικαστήριον δύναται νὰ διατάξῃ νὰ κατατεθῇ εἰς τὸ ταμεῖον τῶν παρακαταθηκῶν καὶ τῶν μεσεγγυήσεων τὸ ἰσότιμον τῶν μερισμάτων τὸ ἀναλογοῦν εἰς τὸν ἐνυπόθηκον ἢ προνομιοῦχον πιστωτὴν ἐν ταῖς διανομαῖς τῶν ἐκ τῶν κινητῶν πραγμάτων χρημάτων καὶ νὰ παραμένῃ ἐν αὐτῷ μέχρι οὗ ὁ πιστωτὴς οὗτος προσαγάγῃ ἀπόδειξιν τῆς διανομῆς τοῦ τιμήματος τοῦ ἀκινήτου καὶ οὕτω καταδειχθῇ τὸ ποσὸν τῶν ἀφαιρέσεων αἵτινες δέον νὰ γίνωσιν ὑπὲρ τῆς ἀνεγγύου ομάδος (1).

1307. Ὡς ἐκ τῆς τοπικότητός των δύνανται ἡ πτώχευσις καὶ ἡ δικαστικὴ ἐκκαθάρισις νὰ βρῇ ἐκ παραλλήλου ἐν τινὶ ξένῃ χώρᾳ καὶ ἐν Γαλλίᾳ. Ὁ κηρυχθεὶς εἰς κατὰστασιν πτωχεύσεως ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ δὲν ἀπαλλοτριοῦται εἰ μὴ τῆς διαχειρίσεως τῶν ἐν τῇ ξένῃ ταύτῃ χώρᾳ κειμένων πραγμάτων, ἐνῶ ὡς πρὸς τὰ ἐν Γαλλίᾳ κείμενα πράγματα, ἂν ἐτέθῃ ἐν αὐτῇ ὑπὸ δικαστικὴν ἐκκαθάρισιν, παραμένει ἐν τῇ διευθύνσει τῶν ὑποθέσεων τοῦ μετὰ τῶν περιορισμῶν τῶν ἐπιφερομένων εἰς τὴν ἱκανότητα αὐτοῦ ἀπέναντι τῆς ομάδος τῶν πιστωτῶν διὰ τοῦ νόμου τῆς 4 Μαρτίου 1889.

Ἡ ἐξουσία τοῦ συνδίκου εἶναι περιορισμένη εἰς τὴν χώραν ἐν ᾗ ἐκηρύχθη ἡ πτώχευσις, καὶ τὸ ἔργον τοῦ ἐκκαθαριστοῦ περιορίζεται ἐντὶ Γαλλίᾳ, ἐνθα ἐξεδόθη ἡ ἀπόφασις ἡ κηρύττουσα τὴν δικαστικὴν ἐκκαθάρισιν.

1308. Παρομοίως εὐκόλον εἶναι νὰ ἐφαρμόσωμεν κατ' ἀρχὴν τὰς διαφορὰς λύσεις ὅς λαμβάνουσιν αἱ διάφοροι πτωχεύσεις ἢ ἡ πτώχευσις καὶ ἡ δικαστικὴ ἐκκαθάρισις. Ἐκάστη λύσις ἰσχύει μόνον ὡς πρὸς τὴν χώραν ἐν ᾗ ἐπεκράτησε καὶ ὡς πρὸς τοὺς πιστωτὰς οἵτινες ἐνεφανίσθησαν εἰς τὴν πτώχευσιν ἢ εἰς τὴν δικαστικὴν ἐκκαθάρισιν ἐν τῇ χώρᾳ ἐν ᾗ τίθεται τὸ ζήτημα.

1309. Δυσκολίαι ὁμῶς εἰδικαί δύνανται νὰ ἐγερθῶσιν, ὅταν ὁ ὀφειλέτης καθ' οὗ ἐκηρύχθησαν πλείονες πτωχεύσεις ἢ πτώχευσις καὶ δικαστικὴ ἐκκαθάρισις ἐν διαφόροις χώραις ἔχῃ κτήματα ἐν τρίτῃ χώρᾳ, τουτέστιν ἐν χώρᾳ ἐν ᾗ δὲν ἐξεδόθη διακηρυκτικὴ τις ἀπόφασις.

(1) Πρβλ. Ἐφετ. Παρισίων, 31 Ἰουλίου 1831. S. 1831. 2. 260.— Carle (μετάφρασις Ern. Dubois), σελ. 126, σημ. 199.

Ὑπὸ τὰς περιστάσεις ταύτας εἵπομεν ἤδη (κριθ. 1302), ὅτι παρίσταται λόγος νὰ ὀρίσωμεν εἰς τὸ ἐνεργητικὸν ποίχας πτωχεύσεως περιλαμβάνονται τὰ πράγματα τὰ κείμενα ἐν τῇ τρίτῃ ταύτῃ χώρᾳ.

Καὶ ἄλλα δὲ ζητήματα παρουσιάζονται ἐπίσης.

α. Ἐὰν ἐν τινι μὲν χώρᾳ ὑπάρχῃ πτωχευσις, ἐν ἄλλῃ δὲ δικαστικὴ ἐκκαθάρισις, εἰς ποῖον τῶν δύο τούτων συστημάτων ὑπόκεινται τὰ κτήματα τὰ κείμενα ἐν τῇ τρίτῃ χώρᾳ ;

β'. Ἐὰν ἐν τινι χώρᾳ ὑπάρχῃ ἔνωσις, ἀπλοῦς συμβιβασμὸς ἢ ἐπὶ ἐγκαταλείψει ἐν ἄλλῃ, ποίχας λύσις ἐφαρμόζεται ἐν τῇ τρίτῃ χώρᾳ ;

Χάριν μείζονος ἀπλότητος καὶ ἐπειδὴ αἱ γαλλικαὶ ἀρχαὶ δὲν δύνανται νὰ ἀσφαλίσωσιν ἐν ταῖς ξέναις ἐπικρατείαις τὴν τήρησιν τῶν κανόνων οὓς παραδεχόμεθα, πρέπει νὰ ὑποθέσωμεν, ὅτι ἡ τρίτη χώρᾳ ἐν ἣ ὁ ὀφειλέτης ἔχει κτήματα εἶναι ἡ Γαλλία.

Ἐν τῇ περιπτώσει ταύτῃ παρίσταται λόγος νὰ ἀνατρέξωμεν εἰς τὰς ἀνωτέρω δεκτὰς γενομένας ἀρχὰς προκειμένου περὶ τῆς περιπτώσεως τῆς ἥττον περιπλόκου, τῆς περιπτώσεως καθ' ἣν ἡ κήρυξις τῆς πτωχεύσεως ἐγένετο μόνον ἐν τῇ ξένῃ χώρᾳ (κριθ. 1240 καὶ ἐπομ.).

α'. Ἐφαρμόζοντες τὰς ἀρχὰς ταύτας πρέπει ν' ἀποφανθῶμεν, ὅτι θέλομεν παραδεχθῇ ἐν Γαλλίᾳ ὡς πρὸς τὰ ἐν αὐτῇ κείμενα πράγματα τὴν κατάστασιν δικαστικῆς ἐκκαθαρίσεως ἢ τὴν κατάστασιν πτωχεύσεως, καθόσον ἐκηρύχθη ἐκτελεστὴ ὑπὸ γαλλικοῦ δικαστηρίου ἢ περὶ δικαστικῆς ἐκκαθαρίσεως ἢ ἡ περὶ πτωχεύσεως ἀπόφασις.

Ἄλλ' ἡ λύσις αὕτη δὲν ἀρκεῖ διὰ πάσας τὰς δυνατὰς περιπτώσεις. Τῷ ὄντι ἐνδέχεται ἐξ ἀγνοίας τῆς ἐκδοθείσης πρώτης ἀποφάσεως περὶ ἐκτελεστηρίου νὰ κηρύξωσι τὰ γαλλικὰ δικαστήρια ἐκτελεστὰς ἐν Γαλλίᾳ κατὰ σειρὰν ἀποφασιν κηρύξασαν τὴν πτωχευσιν καὶ ἀποφασιν θέσασαν τὸν ὀφειλέτην ὑπὸ δικαστικὴν ἐκκαθάρισιν ἐκδοθείσας ἐν δυσὶ διαφόροις χώραις. Ἀμὰ ὡς βεβαιωθῇ τὸ γεγονός τοῦτο, τὸ ἀπλούστερον φαίνεται ὅτι εἶναι νὰ ἀποβλέψωμεν εἰς τὴν πρώτην κατὰ χρονολογίαν ἀπόφασιν περὶ ἐκτελεστηρίου. Οὐδεὶς ὑπάρχει λόγος ὅπως θεωρήσωμεν ἀναγκαστικὰ ἐπικρατεστέραν τὴν ἀπόφασιν τὴν ἐκδοθεῖσαν ἐν τῇ χώρᾳ ἐν ἣ ὁ ὀφειλέτης ἔχει τὸ κύριον κατὰστημα.

6'. Παρομοίως εἰς τὴν χρονολογίαν τῆς πρώτης ἀποφάσεως περὶ ἐκτελεστηρίου πρέπει ἕνεκα ταυτότητος λόγων ν' ἀποβλέψωμεν, ὅταν ἡ πτώχευσις λήγῃ ἐν μιᾷ μὲν χώρᾳ δι' ἐνώσεως ἐν ἄλλῃ δὲ διὰ συμβιβασμοῦ. Ἐνταῦθα ὁμοῦς πρέπει νὰ σημειώσωμεν, ὅτι κατὰ τὰς ἀνωτέρω δεκτὰς γενομένας λύσεις ἡ ἐνώσις ἔχει τὰ ἀποτελέσματά της ἐν Γαλλίᾳ (ἀριθ. 1261), διὰ τὸν ἀπλούστατον λόγον, ὅτι ἡ διακηρυκτικὴ ἀπόφασις ἐκηρύχθη ἐν αὐτῇ ἐκτελεστή, ἐνῶ τὰ ἐν Γαλλίᾳ ἀποτελέσματα τοῦ ἐν τῇ ἄλλοδαπῇ συμβιβασμοῦ ἐξαρτῶνται ἐκ τῆς περιαφῆς τοῦ τύπου τῆς ἐκτελέσεως εἰς τὴν ἐπικυρωτικὴν ἀπόφασιν (ἀριθ. 1262). Τῶν δύο τούτων ἀποφάσεων αἱ οἰκεῖαι χρονολογίαι δεόν νὰ λαμβάνωνται ὑπ' ὄψιν.

1310. Πάντα τὰ τόσον πολυάριθμα καὶ τόσον διάφορα ζητήματα, ἅτινα ἐγείρει ἡ πτώχευσις ἐν ταῖς διεθνεσὶ σχέσεσιν, ἠδύναντο βεβαίως νὰ λυθῶσι διὰ συμβάσεων μεταξὺ τῶν κρατῶν. Ὁ τρόπος μάλιστα οὗτος τῆς ἐνεργείας θὰ εἶχε τὸ μέγα πλεονέκτημα, ὅτι θὰ ἀπέβαινον ὡς ἐξ αὐτοῦ δυνατὰὶ λύσεις, αἵτινες θὰ ἠδύναντο νὰ ποικίλλωσι κατὰ τὸν μεγαλείτερον ἢ μικροτερον βαθμὲν τῆς ἐμπιστοσύνης ἧς εἶναι ἄξιος ὁ δικαστικὸς ὀργανισμὸς ἐκάστης χώρας. Ἀλλ' ἐν τῇ πράξει μέχρι τοῦδε ὀλίγαι ὑπάρχουσι συνθῆκαι ξίθασαι τὰ ζητήματα ταῦτα· πλὴν τούτου ὀλίγα μόνον ἔλυσαν ἐκ τῶν ζητημάτων τούτων, καὶ ἡ σχετικὴ δὲ σαφήνεια των εἶναι λίαν ἐπιδεής.

Αἱ συνθῆκαι αὗται δύνανται νὰ διαιρεθῶσιν εἰς τρεῖς κατηγορίας. Αἱ μὲν ἀρκοῦνται κηρύττουσαι τὴν ἀρχὴν τῆς ἰσότητος μεταξὺ τῶν ἄλλοδαπῶν καὶ τῶν ἐγχωρίων πιστωτῶν· ἄλλαι ἀναγνωρίζουσιν εἰς τὴν διακηρυκτικὴν ἀπόφασιν ἰσχὺν ὑπερβαίνουσαν τὰ τοπικὰ ὅρια τῆς χώρας, καθόσον ἀφορᾷ τὰ κινητὰ οὐχὶ ὁμοῦς καὶ τὰ ἀκίνητα πράγματα τοῦ πτωχεύσαντος· ἄλλαι τέλος ἀναγνωρίζουσι τὴν ἀρχὴν τῆς ἐνότητος καὶ τῆς καθολικότητος τῆς πτωχεύσεως ἐν ταῖς μεταξὺ τῶν συμβαλλομένων κρατῶν σχέσεσι.

Αἱ συνθῆκαι αἱ ἀρκούμεναι εἰς τὴν καθιέρωσιν τῆς ἀρχῆς τῆς ἰσότητος μεταξὺ τῶν πιστωτῶν, ἀδιαφόρως ἂν ἀνήκουσιν εἰς τοῦτο ἢ ἐκεῖνο τῶν συμβαλλομένων κρατῶν, χρήσιμοι εἶναι τοῦλάχιστον ὅπως ἀσφαλίσωσιν, ἐφ' ὅσον διαρκοῦσιν αἱ συνθῆκαι αὗται, κατὰ πάσης νομοθετικῆς ὀπισθοδρομήσεως δυναμένης νὰ ἀπορρέυσῃ ἐκ νόμου περιοριστικοῦ ὡς πρὸς τοὺς ἄλλοδαποὺς πιστωτάς.

1312. Ἡ Ἰαλλία οὐδεμίαν συνῆψε συνθήκην παραδεχομένην τὴν καθολικότητα τῆς πτωχεύσεως ὡς πρὸς τὰ κινητὰ πράγματα τοῦ πτωχεύσαντος καὶ ἀποκλείουσιν αὐτὴν ὡς πρὸς τὰ ἀκίνητα πράγματα. Πολλὰ ὁμως συνθῆκαι συνομολογηθεῖσαι ὑπὸ γερμανικῶν κρατῶν πρὸ τῆς ἰδρύσεως τῆς Γερμανικῆς Αὐτοκρατορίας ἠσπάσθησαν τὸ μικτὸν τοῦτο σύστημα. Τοῦτο δύναται νὰ λεχθῇ περὶ δύο συνθηκῶν, τῆς μιᾶς τοῦ 1844 μεταξὺ Πρωσίας καὶ Αὐστρίας, τῆς ἄλλης τοῦ 1851 μεταξὺ τῆς Σαξωνίας καὶ τῆς Αὐστρίας.

1313. Καθόσον ἀφορᾷ τὸ σύστημα τῆς καθολικότητος τῆς πτωχεύσεως, δεκτὸν ἐγένετο ἰδίᾳ ἐν ταῖς συνθήκαις ταῖς συνομολογηθεῖσαις μεταξὺ τῶν γερμανικῶν κρατῶν κατὰ τὸ πρῶτον ἥμισυ τοῦ αἰῶνος (1), διὰ τῆς συνθήκης τοῦ 1826 μεταξὺ τῆς Ἑλβετίας καὶ τῆς Βυρτεμβέργης, διὰ τῆς συνθήκης τοῦ 1881 τῆς συνομολογηθείσης μεταξὺ τῆς Αὐστρίας καὶ τῆς Σερβίας, διὰ τῆς συνθήκης τῆς συνομολογηθείσης μετὰ τὸ Συνέδριον τοῦ Μοντεβιδέου ἐν ἔτει, 1889 μεταξὺ πολλῶν κρατῶν τῆς Νοτίου Ἀμερικῆς. Τέλος τοῦθ' ὅπερ εἶναι πολλῶ σπουδαιότερον δι' ἡμᾶς, ἡ σύμβασις ἡ συνομολογηθεῖσα τῇ 15 Ἰουνίου 1869 μεταξὺ τῆς Γαλλίας καὶ τῆς Ἑλβετικῆς Ὁμοσπονδίας καθιέρωσε τὸ σύστημα τοῦτο. Τέσσαρα ἄρθρα τῆς συμβάσεως ταύτης, τὰ ἄρθρα 6 μέχρις 9, ἀφορῶσι τὰ ἐπὶ πτωχεύσεως ζητήματα διεθνοῦς φύσεως. Τὰ ἄρθρα ταῦτα δὲν ἐξαντλοῦσι—πολλοῦ γε καὶ δεῖ—πάντα ταῦτα τὰ ζητήματα, καὶ δυστυχῶς δὲ τὰ προβλεπόμενα ζητήματα λύονται τοσοῦτον σκοτεινῶς, ὥστε δυσκολίαι γεννῶνται ἐκ τῶν διατάξεων τῆς γαλλοελβετικῆς συμβάσεως, ἥτις ἐν τούτοις κατὰ μέγα μέρος συνωμολογήθη πρὸς ἄρσιν τῶν ἀβεβαιότητων αἵτινες εἶχον ἀναφυῇ ὑπὸ τὸ κράτος τῆς μεταξὺ Γαλλίας καὶ Ἑλβετίας συμβάσεως τοῦ 1828.

Δὲν στερεῖται ἐνδιαφέροντος ἡ ἐξέτασις τῶν διατάξεων τῆς συμβάσεως τοῦ 1869 τῶν σχετικῶν πρὸς τὸ ἡμέτερον θέμα, ἡ βεβαίω-

(1) Πρὸβλ. Savigny, Traité de Droit romain (μετάφρασις τοῦ Guenous), VIII, σελ. 287 καὶ ἐπόμε.

σις τῶν ἀσφαρειῶν καὶ ἡ ὑπόδειξις τῶν ἀναφυσισῶν ἐξ αὐτῶν δυσκολιῶν (1).

1314. Εἶναι βέβαιον, καίτοι δὲν ἐφαρμόζεται περὶ τούτου ρητῶς ἡ σύμβασις τοῦ 1869, ὅτι εἰς τῶν κυριωτέρων τούτων σκοπῶν ἦτο ἡ καθιέρωσις τῆς ἀρχῆς τῆς ἐνότητος τῆς πτωχεύσεως μεταξὺ Γαλλίας καὶ Ἑλβετίας. Ὑπὸ τὸ κράτος τῆς γαλλοελβετικῆς συμβάσεως τοῦ 1828 ἡμφισβητεῖτο τὸ ζήτημα, ἂν ἡ ἀρχὴ αὕτη ἔπρεπε νὰ ἰσχύῃ μεταξὺ τῶν δύο χωρῶν, καὶ ἐνῶ τὰ γαλλικὰ δικαστήρια ἀπεφαίνοντο ὑπὲρ τῆς παραδοχῆς αὐτῆς, τὰ ἐλβετικὰ τὴν ἀπέκρουον. Τὸ διάγγελμα τοῦ ὁμοσπονδιακοῦ συμβουλίου τὸ ἀπευθυνθὲν πρὸς τὴν ὁμοσπονδιακὴν συνέλευσιν περὶ τῆς ὑποβληθείσης εἰς αὐτὴν συμβάσεως τοῦ 1869 ἀναφέρει σαφῶς, ὅτι ὡς πρὸς τοὺς Γάλλους τοὺς ἐγκαθιδρυμένους ἐν Ἑλβετίᾳ καὶ ὡς πρὸς τοὺς Ἑλβετοὺς τοὺς ἐγκατεστημένους ἐν Γαλλίᾳ μία μόνον δύναται νὰ ὑπάρξῃ πτώχευσις (2).

1315. Ἀλλὰ ποῖον εἶναι τὸ ἀρμοδιον δικαστήριον ὅπως κηρύξῃ τὴν μοναδικὴν ταύτην πτώχευσιν ; Τὸ ἄρθρον 6 τῆς συμβάσεως εἶναι ὡς πρὸς τοῦτο λίαν ἀσφές, διατάσσον : *Ἡ πτώχευσις Γάλλου ἔχοντος ἐμπορικὸν κατάστημα ἐν Ἑλβετίᾳ δύναται νὰ ἀπαγγελθῇ ὑπὸ τοῦ δικαστηρίου τῆς ἐν Ἑλβετίᾳ διαμονῆς του, καὶ ἀντιθέτως ἡ τοῦ Ἑλβετοῦ τοῦ ἔχοντος ἐμπορικὸν κατάστημα ἐν Γαλλίᾳ δύναται νὰ ἀπαγγελθῇ ὑπὸ τοῦ δικαστηρίου τῆς ἐν Γαλλίᾳ διαμονῆς του.*

Ὁ δρος διαμονῇ (résidence) κατὰ γράμμα λαμβανόμενος φαίνεται ἀποκλείων τὴν ἀποκλειστικὴν ἀρμοδιότητα τοῦ δικαστηρίου τῆς κατοικίας. Δεκτῆς δμως γενομένης τῆς ἀρχῆς τῆς ἐνότητος τῆς πτωχεύσεως, δὲν εἶναι δυνατόν νὰ ἀναγνωρισθῇ ἄλλη ἀρμοδιότης παρὰ τὴν τοῦ δικαστηρίου τῆς κατοικίας. Ἡ ἐνδεχομένη πλειονότης διαμονῶν θὰ συνεπήγετο τὴν πλειονότητα τῶν πτωχεύσεων, ἂν ἦτο ἀρμοδιον τὸ δικαστήριον τῆς διαμονῆς.

Εἶναι ἀδύνατον νὰ παραδεχθῶμεν, ὅτι τὸ πρῶτον δικαστή

ριον

(1) Ὅρα περὶ τοῦ θέματος τούτου, Ernest Roguin, *Conflits suisses en matière internationale et intercantonale*, σελ 731 μέ

(2) Ὅρα τὸ διάγγελμα, ἀναφερόμενον παρὰ τῷ Roguin ἐν σελ. 889.

τὸ κηρῦξαν τὴν πτώχευσιν δέον νὰ προτιμηθῇ τῶν ἄλλων, ἐπίσης δὲ ἀδύνατον νὰ γίνῃ δεκτόν, ὅτι δύναται νὰ κηρυχθῇ ἡ πτώχευσις ἀδιαφόρως ὑπὸ τοῦ δικαστηρίου τῆς κατοικίας καὶ ὑπὸ τῶν δικαστηρίων τῶν διαμονῶν, ἐπιφυλαττομένων τῶν δευτέρων νὰ ἀπόσχῃ τῆς δίκης ὑπὲρ τοῦ πρώτου, ἅμα ὡς ἀπαγγεῖλῃ τοῦτο τὴν πτώχευσιν ⁽¹⁾. Οὐδεμία τῶν δύο τούτων λύσεων δὲν δύναται νὰ συναχθῇ ἐκ τοῦ κειμένου τοῦ ἄρθρου 6 τῆς συμβάσεως τοῦ 1869, ἔχουσι δὲ τὸ ἐλάττωμα, μάλιστα ἡ πρώτη, ὅτι ἐξαρτῶσιν ἐκ τῆς τύχης τὸν προσδιορισμὸν τῆς μόνης ἀρμοδίας δικαιοδοσίας.

Τὸ ἀπλούστερον εἶναι νὰ ἀναγνωρίσωμεν, ὅτι ἡ λέξις διαμονὴ δὲν ἐλήφθη ἐν τῇ εἰδικῇ σημασίᾳ της, ἀλλ' ἐτέθη ὡς συνώνυμος τῆς λέξεως κατοικία. Ρητέον δ' ὅτι ὑπὲρ τῆς ἐκδοχῆς ταύτης ἀποφαίνονται ἡ τε γαλλικὴ καὶ ἡ ἐλβετικὴ νομολογία ⁽²⁾.

1315. Ἡ σύμβασις οὐδεμίαν ποιεῖται διάκρισιν. Διὸ πρέπει νὰ παραδεχθῶμεν, ὅτι αἱ ἀρχαὶ αὗται τῆς ἐνότητος τῆς πτωχεύσεως καὶ τῆς ἀποκλειστικῆς ἀρμοδιότητος τοῦ δικαστηρίου τῆς κατοικίας δέον νὰ γίνωσι δεκταί, καὶ ὅταν ἀκόμη τὰ ἐμπορικὰ καταστήματα τὰ ἀνήκοντα εἰς τὸ αὐτὸ πρόσωπον εἶναι ἀνεξάρτητα ἀπ' ἀλλήλων.

1316. Ἐννοεῖται οἷκοθεν, κατὰ τὰς ἀνωτέρω τεθείσας ἀρχὰς (ἀριθ. 1285), καίτοι ἡ γαλλοελβετικὴ σύμβασις δὲν ἐκφράζεται περὶ τούτου, ὅτι ἡ πτώχευσις διέπεται ὑπὸ τοῦ νόμου τῆς χώρας ἐν ᾗ ἡνοίχθη καθύσον ἀφορᾷ τὸν ὀργανισμόν της, τὴν λειτουργίαν καὶ τὴν διαδικασίαν.

Ὁ σύνδικος ὁ διορισθεὶς συμφώνως πρὸς τὸν νόμον τῆς χώρας ταύτης δύναται νὰ ἐνεργήσῃ ἐν τῇ ἐτέρᾳ τῶν συμβαλλομένων. Ἀλλ' ἵνα δυνηθῇ νὰ ἐξασκήσῃ ἐν αὐτῇ τὴν ἐξουσίαν του, εἶναι ἄρᾳ γε ἀναγκαῖον νὰ κηρύσσῃται ἡ ἀπαγγέλλουσα τὴν πτώχευσιν ἀπόφασις ἐκτελεστὴ ἐν τῇ χώρᾳ ἐν ᾗ θέλει οὗτος νὰ τὴν ἐξασκήσῃ ;

(1) Ὅρα ἐν τούτοις ὑπὲρ τῆς δευτέρας ἐκδοχῆς Roguin ἐνθα ἀνωτέρω σελ. 742 καὶ ἐπομ.

(2) Ὅρα ὑπόθεσιν τοῦ Crédit foncier suisse, Ἐφετ. τῶν Παρισίων, 20 Ἰουνίου 1874. D. 1876. 5. 222· ἀπόφασις τοῦ ὁμοσπονδικοῦ συμβουλίου τῆς 21 Ἰανουαρίου 1875, Journal du Droit international privé, 1875, σελ. 482.

Τὸ ἄρθρον 6, ἐδάφ. 2, τῆς συμβάσεως τοῦ 1869 στερεῖται ὡς πρὸς τοῦτο σαφηνείας διατάσσον : Ἡ ἐμφάνισις τῆς περὶ πτωχεύσεως ἀποφάσεως ἐν τῇ ἐτέρᾳ χώρα θέλει δώσει εἰς τὸν σύνδικον ἢ ἀντιπρόσωπον τῆς ομάδος, ἀφοῦ πάντως κηρυχθῇ ἡ ἀπόφασις ἐκτελεστή συμφώνως πρὸς τοὺς ὀριζομένους ἐν τῷ κατωτέρῳ ἄρθρῳ 16 κανόνας, τὸ δικαίωμα νὰ ἀπαιτῇ τὴν ἐφαρμογὴν τῆς πτωχεύσεως εἰς τὰ κινητὰ καὶ ἀκίνητα πράγματα, ἅτινα κέκτεται ὁ πτωχεύσας ἐν τῇ χώρᾳ ταύτῃ. Ἐν τῇ περιπτώσει ταύτῃ ὁ σύνδικος δύναται νὰ ἐπιδιώξῃ κατὰ τῶν ὀφειλετῶν τὴν εἰσπραξίν τῶν εἰς τὸν πτωχεύσαντα ὀφειλομένων. Ἐπίσης θέλει ἐπιδιώκει, συμμορφούμενος πρὸς τοὺς νόμους τῆς χώρας τῆς τοποθεσίας των, τὴν πώλησιν τῶν κινητῶν καὶ ἀκινήτων πραγμάτων τῶν ἀνηκόντων εἰς τὸν πτωχεύσαντα.

Θὰ ἦγετό τις εὐκολῶς νὰ συμπεράνῃ ἐκ τῆς διατάξεως ταύτης, ὅτι οἱ σύνδικοι πτωχεύσεως κηρυχθείσης ἐν Ἑλβετίᾳ δὲν ἔχουσι τὴν ἐξουσίαν νὰ ἐνεργήσωσιν ἐν Γαλλίᾳ, μηδὲ πράξεις συντηρητικὰς, ἂν μὴ κηρυχθῇ πρότερον ἐκτελεστή ἐν Γαλλίᾳ ἡ ἀπόφασις ἡ κηρύττουσα τὴν πτώχευσιν ⁽¹⁾. Ἀλλὰ κατὰ τὴν ἐρμηνείαν ταύτην ὁ σύνδικος πτωχεύσεως κηρυχθείσης ἐν Ἑλβετίᾳ θὰ εἶχεν ἐν Γαλλίᾳ ὀλιγωτέραν ἐξουσίαν ἐκείνης, ἣτις, κατὰ τὴν νομολογίαν, ἀνήκει ἐν αὐτῇ εἰς τὸν σύνδικον πτωχεύσεως κηρυχθείσης ἐν χώρᾳ μὴ συνδεομένη μετὰ τῆς Γαλλίας διὰ διεθνoῦς συμβάσεως. Διότι εἶναι κοινῇ παραδεδεγμένον, ὅτι ὁ σύνδικος πτωχεύσεως κηρυχθείσης ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ δύναται νὰ ἐνεργήσῃ ἐν Γαλλίᾳ, καὶ ἂν ἀκόμη δὲν ἐκηρύχθῃ ἐν αὐτῇ ἡ ἀπόφασις ἡ κηρύττουσα τὴν πτώχευσιν ἐκτελεστή, ἅμα ὡς δὲν θέλῃ νὰ ἐνεργήσῃ ἐν αὐτῇ πράξεις ἐκτελέσεως (ἀριθ. 1252). Οὕτω ὁ σύνδικος πτωχεύσεως κηρυχθείσης ἐν Ἑλβετίᾳ θὰ εἶχε συμφέρον νὰ θεωρήσῃ ἀνύπαρκτον τὴν σύμβασιν τῆς 15 Ἰουνίου 1869, ὅπως ἐπικαλεσθῇ τοὺς κανόνας οὓς ἀποδέχεται ἡ νομολογία ἐλλειπούσης πάσης διεθνoῦς συμβάσεως.

Τὸ φυσικώτερον φαίνεται, ἀναγνωρίσωμεν αὐτοδικαίως εἰς τὸν Ἑλβετὸν σύνδικον τὸ δικαίωμα νὰ ἐνεργῇ ἐν Γαλλίᾳ τὰς συντηρητικὰς πράξεις καὶ νὰ μὴ ζητῇ τὴν κήρυξιν τῆς ἀποφάσεως ὡς ἐκτελεστῆς εἰ μὴ διὰ τὰς πράξεις ἐκτελέσεως καὶ διὰ τὰς ἀγωγὰς

(1) Ὁρα Thaller, ἐνθα ἄνωτ., II, σελ. 364.

περὶ πληρωμῆς τῶν ἀπαιτήσεων τοῦ πτωχεύσαντος, ὡς ὀρθῶς ρητῶς τὸ ἄρθρον 6 τῆς συμβάσεως τοῦ 1869. Τὸ ἄρθρον τοῦτο δὲν μνημονεύει τῷ ὄντι οὐδεμίαν συντηρητικὴν πράξιν, καταλέγει δὲ ἐν ταῖς πράξεσι ταῖς μὴ ἀναφερομέναις εἰς τὴν κυρίως ἐκτέλεσιν μόνον τὰς περὶ πληρωμῆς ἀγωγάς. Τοιοῦτοτρόπως δὲν καταντῶμεν εἰς τὸ ἀλλόκοτον ἀποτέλεσμα εἰς ὃ θὰ ἦγεν ἡ ἀξίωσις τῆς προηγουμένης περιγραφῆς τοῦ τύπου τῆς ἐκτελέσεως διὰ πάντων πράξιν.

1317. Καὶ ἡ ἀπόφασις δὲ δι' ἧς παρέχεται ὁ τύπος τῆς ἐκτελέσεως δίδει ἀφορμὴν εἰς δυσκολίας. Τὸ ἄρθρον 6 τῆς συμβάσεως λέγει ἀληθῶς, ὅτι, προκειμένου περὶ περιγραφῆς τοῦ τύπου τῆς ἐκτελέσεως εἰς ἀπόφασιν κηρύττουσαν τὴν πτώχευσιν, ἐφαρμύζεται τὸ ἄρθρον 16 τῆς συμβάσεως ταύτης καὶ κατ' ἀκολουθίαν προδήλως τὸ ἄρθρον 17, ὅπερ στενῶς συνδέεται πρὸς τὸ προηγούμενον.

Ἄλλ' ἐν πρώτοις ἐν Ἑλβετίᾳ ἀμφισβητεῖται, ἂν ἀρκεῖ νὰ περιγραφῇ ὁ τύπος τῆς ἐκτελέσεως ἐν τινὶ καντονίῳ, ὥστε νὰ δύναται ἡ ἀπόφασις γαλλικοῦ δικαστηρίου ἢ κηρύξασθαι τὴν πτώχευσιν νὰ ἐκτελῇται καθ' ὅλον τὸ ἐλβετικὸν ἔδαφος ⁽¹⁾.

Ἐπειτα ἐν ἑκατέρῳ τῶν δύο συμβαλλομένων κρατῶν αἱ διατάξεις τῶν ἀρθρῶν 16 καὶ 17 τῆς συμβάσεως τοῦ 1869 δὲν ἐφαρμόζονται ἄνευ δυσκολίας.

Δύο κύρια ζητήματα τίθενται ὡς πρὸς τοῦτο :

1ον Ἀρκεῖ ἄρα γε ἡ περὶ πτωχεύσεως ἀπόφασις ἢ ἐκδοθεῖσα ἐν τῇ ἐτέρᾳ τῶν χωρῶν νὰ κηρυχθῇ ἀπὸ διὰ παντὸς ἐκτελεστικὴ ἐν τῇ ἄλλῃ, ἢ ἀπαιτεῖται διακεκριμένον ἐκτελεστικὸν δι' ἑκάστην δυνάμει τῆς ἀποφάσεως ταύτης ἐπιχειρητέαν πράξιν ἐκτελέσεως ; Λαμβάνων τις κατὰ γράμμα τὰς ἐν τῷ ἄρθρῳ 16 τῆς συμβάσεως τιθεμένας ἀρχάς περὶ τῆς ἐν τινὶ τῶν συμβαλλομένων χωρῶν ἐκτελέσεως τῶν ὑπὸ τῶν δικαστηρίων τῆς ἐτέρας ἐκδοθεισῶν ἀποφάσεων, θὰ ἐνόμιζεν, ὅτι ἀπαιτεῖται ἰδιαιτέρον ἐκτελεστικὸν δι' ἑκάστην πράξιν ἐκτελέσεως. Τοιοῦτόν τι ὁμῶς σύστημα θὰ ἐπροκάλει μεγάλα ἔξοδα, πρὸς δὲ τοῖς ἄλλοις φαίνεται ἀντικείμενον πρὸς τὸ ἄρθρον 6, ἐδάφ. 2 τῆς συμβάσεως, ὅπερ ὑποθέτει ἐν μόνον ἐκτε-

(1) Ὅρα περὶ τῆς ἀνάγκης ἐκτελεστικοῦ κατὰ καντόνιον, Roguin. ἐνθα ἄνωτ. ἀριθ. 634.

λεστήριον χορηγούμενον διὰ πᾶσαν πράξιν ἐπιχειρητέαν δυνάμει τῆς κηρυξάσης τὴν πτώχευσιν ἀλλοδαποῦς ἀποφάσεως, ἐλβετικῆς ἢ γαλλικῆς ⁽¹⁾.

2ον Ἐάν ἡ κήρυξις τῆς ἀλλοδαποῦς ἀποφάσεως ὡς ἐκτελεστῆς ἦτο ἀναγκαία δι' ἐκάστην πράξιν ἐκτελέσεως, θὰ ἦτο εὐκολώτατον νὰ συμμορφωθῶμεν πρὸς τὸ ἄρθρον 16 τῆς συμβάσεως τοῦ 1869, ὅπερ ἀπαιτεῖ προηγουμένην γνωστοποίησιν πρὸς τὸν διάδικον, καθ' οὗ πρόκειται νὰ ἐνεργηθῇ πράξις ἐκτελέσεως, τῆς ἐκτελεσθησομένης ἀποφάσεως. Ἀλλὰ πῶς εἶναι δυνατόν νὰ γίνῃ ἡ ἐπίδοσις αὕτη κατὰ τὸ σύστημα τοῦ μοναδικοῦ ἐκτελεστηρίου, ὡς ἐκ τοῦ ὁποίου δὲν δύναται τις νὰ γινώσκῃ ἐκ τῶν προτέρων κατὰ τίνων μέλλουσι νὰ ἐνεργηθῶσι πράξεις ἐκτελέσεως δυνάμει τῆς περὶ πτωχεύσεως ἀποφάσεως; Τὸ ἀπλούστερον εἶναι, φαίνεται, νὰ μὴ ἀπαιτῇται προηγουμένη ἐπίδοσις ⁽²⁾.

Ἐνεκα τοῦ αὐτοῦ λόγου ἡ αἵτησις περὶ ἐκτελεστηρίου δέον νὰ δύναται νὰ ἐνεργῇται δι' ἀναφορᾶς (par voie de requête), χωρὶς νὰ κλητευηταί τις ὡς ἐναγόμενος ⁽³⁾ ⁽⁴⁾.

1318. Ρητέον δ' ἄλλως, ὅτι τὸ ἐκτελεστήριον δὲν εἶναι ἀληθῶς ἀναγκαῖον διὰ τὴν ἀποφασιν τὴν κηρύξασαν τὴν πτώχευσιν, εἰ μὴ καθόσον πρόκειται νὰ ἐνεργηθῶσι πράξεις ἐκτελέσεως ἢ νὰ ἐπιδιωχθῇ ἡ πληρωμὴ τῶν ἀπαιτήσεων τοῦ πτωχεύσαντος (ἀριθ. 1316). Τοῦτο προκύπτει ἐκ τοῦ ὅτι διὰ τὴν ἀπόφασιν τὴν κηρύττουσαν τὴν πτώχευσιν ἡ σύμβασις παραπέμπει εἰς τοὺς γενικοὺς κανόνας τοῦ ἁρθρου 16, ὅπερ ἀναμφιβόλως ἀναγνwrίζει ἰσχύον δεδικασμένου ἐν τινι τῶν συμβαλλομένων χωρῶν εἰς τὰς ἐν τῇ ἄλλῃ ἐκδοθείσας ἀποφάσεις.

Ἐκ τούτου δυνάμεθα νὰ συναγάγωμεν πολλὰς συνεπείας. Ἡ κυριωτέρη ἐξ αὐτῶν εἶναι, ὅτι ἀποφασὶς κηρύττουσα τὴν πτώχευσιν

(1) Brocher, Commentaire de la Convention de 1869, σελ. 68.

(2-3-4) Ὁμοσπονδιακὸν ἐλβετικὸν δικαστήριον, 19 Μαρτίου 1886, Journal du Droit international privé, 1887, σελ. 113. Ὅρα ἐν τούτοις τὰς παρατηρήσεις τοῦ Roguin.

Ὅρα Journal des faillites, observations, 1884, σελ. 208 καὶ ὅ,τι ἐν γένει εἴπομεν ἄνωτέρω ἐν ἀριθ. 1254 περὶ τοῦ ἐκτελεστηρίου τῶν ἀποφάσεων ἀλλοδαπῶν δικαστηρίων τῶν κηρυττουσῶν τὴν πτώχευσιν.

προσώπου τινος, έκδοθεῖσα ὑπὸ ἐλβετικοῦ δικαστηρίου, κωλύει καὶ πρὶν κηρυχθῇ έκτελεστή, τὴν εἰς κατὰστασιν πτωχεύσεως κήρυξιν τοῦ αὐτοῦ προσώπου ἐν Γαλλίᾳ ⁽¹⁾. Ἄλλως εἶναι πρόδηλον, ὅτι ἀντιθέτως πρὸς τὸν κύριον σκοπον τῆς συμβάσεως θὰ ὑπῆρχεν ἐνίοτε πλειονότης πτωχεύσεων συνεπείρ πλειόνων ἀποφάσεων ἐκδεδομένων ἐν Γαλλίᾳ καὶ ἐν Ἑλβετίᾳ.

1319. Αἱ ἐκ τῆς πτωχεύσεως ἀπορρέουσκι ἀγωγαὶ φέρονται συνήθως ἐνώπιον τοῦ κηρύξαντος αὐτὰς δικαστηρίου. Ὅρα ἄρθρ. 59, § 7 κώδικος πολ. δικονομίας.

Ἄλλ' ἡ σύμβασις τοῦ 1869 δὲν παρδέχεται πρὸς τὴν συγκέντρωσιν ταύτην ἀρμοδιότητος. Ἀπακρούει αὐτήν, καθόσον τοῦλάχιστον ἀφορᾷ εἰδικῶς τὰς περὶ ἀκυρότητος καὶ περὶ ἀποδόσεως ἀγωγὰς ἕνεκα δικαιοπραξιῶν ἐνεργηθεισῶν διαρκούσης τῆς ὑπόπτου περιόδου. Ἐκ τοῦ ἄρθρου 7 τῆς συμβάσεως ταύτης προκύπτει, ὅτι ἔχουσιν ἐφαρμογὴν οἱ περὶ ἀρμοδιότητος κανόνες τοῦ κοινοῦ δικαίου καὶ ἐπομένως τὸ δικαστήριον τοῦ ἐναγομένου ἢ τὸ τῆς τοποθεσίας τοῦ ἀκινήτου εἶναι ἀρμόδιον καθόσον πρόκειται περὶ προσωπικῶν ἢ πραγματικῶν ἀγωγῶν περὶ κινητῶν, ἢ περὶ ἀγωγῶν περὶ ἀκινήτων ⁽²⁾.

1320. Ἐν τῶν σπουδαιότερων ἀποτελεσμάτων τοῦ έκτελεστηρίου εἶναι τὸ ὅτι δίδει εἰς τὸν σύνδικον τὸν διορισθέντα ἐν τινι τῶν δύο χωρῶν τὸ δικαίωμα τοῦ νὰ ζητήσῃ τὴν ἐφαρμογὴν τῆς πτωχεύσεως εἰς τὰ κινητὰ καὶ ἀκίνητα πράγματα τοῦ πτωχεύσαντος τὰ ἐν τῇ ἐτέρᾳ χώρᾳ κείμενα. Οὕτω, χάρις εἰς τὸ έκτελεστήριον

(1) Ὅρα Ἀκυρ. 17 Ἰουλίου 1882, D. 1883. 1. 85. Journal des faillites, 1882, σελ. 433.

(2) Τὸ ἄρθρον 7 τῆς συμβάσεως τῆς 15 Ἰουνίου 1869 ἔχει ὡς ἐξῆς : «Αἱ ἀγωγαὶ περὶ ἀποζημιώσεως, ἀποδόσεως (restitution), συνεισφορᾶς (rapport), ἀκυρότητος καὶ ἄλλαι αἰτινες συνεπείρ ἀποφάσεως κηρυττούσης τὴν πτώχευσιν, ἢ ἀποφάσεως ἀναγούσης τὴν ἐναρξιν τῆς πτωχεύσεως εἰς ἐποχὴν ἄλλην τῆς ἀρχικῶς ὁρισθείσης, ἢ δι' ὅταν ὀνόποτε ἄλλην αἰτίαν. θὰ ἐννοσκοῦντο κατὰ πιστωτῶν ἢ τρίτων, εἰσάγονται ἐνώπιον τοῦ δικαστηρίου τῆς κατοικίας τοῦ ἐναγομένου, ἐκτὸς ἂν ἡ ἀμφισβήτησις ἀναφέρεται εἰς ἀκίνητον ἢ εἰς δικαίωμα ἐμπράγματον καὶ ἀκίνητον».

τὰ πράγματα τοῦ πτωχεύσαντος, οἷα δὴποτε καὶ ἂν εἶναι ἡ φύσις καὶ ὅπου δὴποτε καὶ ἂν κεῖνται, ἀποτελοῦσιν ἐνιαίαν ὁμάδα.

Ὁ σύνδικος λοιπὸν δύναται καὶ ὀφείλει νὰ ἐπιδιώξῃ τὴν πώλησιν τῶν πραγμάτων τοῦ πτωχεύσαντος τῶν κειμένων ἐν ἐκείνῃ τῶν συμβαλλομένων χωρῶν ἐν ἧ δὲν διωρίσθη οὗτος.

Ἐννοεῖται οἷκοθεν, ὅτι ὁ τύπος τῆς πωλήσεως ὀρίζεται ὡς πρὸς τὰ κινητὰ ἢ ἀκίνητα πράγματα ὑπὸ τοῦ νόμου τῆς χώρας ἐν ἧ κεῖνται (ἄρθρ. 6).

Ἀλλὰ ποῖον νόμον πρέπει νὰ ἐφαρμόσωμεν καθόσον ἀφορᾷ τὴν διανομὴν τοῦ τιμήματος τῶν πραγμάτων μεταξὺ τῶν πιστωτῶν; Τὸ ἄρθρον 6 τῆς συμβάσεως τοῦ 1869 ποιεῖται ὡς πρὸς τοῦτο διάκρισιν, ἥτις στερεῖται σαφηνείας τοῦλάχιστον καθόσον ἀφορᾷ τὸ τίμημα τῶν κινητῶν πραγμάτων.

Ὡς πρὸς τὸ τίμημα τῶν ἀκινήτων οὐδεμία χωρεῖ ἀμφιβολία· κατὰ τὸ ἄρθρον 6 ἡ διανομὴ τοῦ τιμήματος διέπεται ὑπὸ τοῦ νόμου τῆς χώρας ἐν ἧ κεῖνται ταῦτα. Διὸ ἀδιακρίτως ἐθνικότητος οἱ πιστωταὶ δύνανται νὰ προτείνωσι τὰ προνόμια ἢ τὰς ὑποθήκας των, οἷα ὑπάρχουσιν κατὰ τὸν νόμον τῆς χώρας ἐν ἧ κεῖνται τὰ ἀκίνητα ταῦτα.

Ὡς πρὸς τὸ τίμημα τῶν κινητῶν ὑπάρχει εἰδικὸς τις κανὼν. Τὸ ἄρθρον 6 τῆς συμβάσεως ὀρίζει: *Τὸ τίμημα τῶν κινητῶν πραγμάτων καὶ τὰ ποσὰ τὰ εἰσπραχθέντα ὑπὸ τοῦ συνδίκου ἐν τῷ τόπῳ τῆς καταγωγῆς τοῦ πτωχεύσαντος ἐνοῦνται μετὰ τοῦ ἐνεργητικοῦ τῆς ἀνεγγύου ὁμάδος τοῦ τόπου τῆς πτωχεύσεως καὶ διανέμονται μετὰ τοῦ ἐνεργητικοῦ τούτου, ἀδιακρίτως ἐθνικότητος, μεταξὺ πάντων τῶν πιστωτῶν, συμφώνως πρὸς τὸν νόμον τῆς χώρας τῆς πτωχεύσεως.*

Ἄλλ' ὡς πρὸς τί ἐφαρμόζει ἡ σύμβασις τοῦ 1869 ἄλλους κανόνας εἰς τὴν διανομὴν τοῦ τιμήματος τῶν κινητῶν ἢ εἰς τὴν διανομὴν τοῦ τιμήματος τῶν ἀκινήτων; Δυσκολὸς δύναται τις νὰ τὸ ἐννοήσῃ. Θὰ ἐνόμιζέ τις, ὅτι ἐκ τῆς διαταξέως τοῦ ἀναγραφέντος ἀνωτέρῳ ἄρθρου 6 φαίνεται συναγόμενον, ὅτι, ὡς πρὸς τὰ κινητὰ, τὰ δυνάμενα νὰ ἐνασκηθῶσι προνομία ὀρίζονται ὑπὸ τοῦ νόμου τῆς χώρας τῆς πτωχεύσεως. Ἀλλὰ τοῦτο θὰ ἀντέκειτο πρὸς ἀρχὴν ἀναμφισβήτητον, ἣν ἐπιβάλλουσι τὰ ἀνώτερα συμφέροντα τῆς πίστεως· τὰ προνόμια ἢ ἄλλα δικαιώματα προτιμήσεως τὰ δυνά-

μενα να υπάρχουν ἐπὶ κινητῶν πραγμάτων, ὥσπερ ἐπὶ ἀκινήτων διέπονται ὑπὸ τῆς *lex rei sitae*. Διὸ οὐδεὶς ποτε ὑπεστήριξεν ἀπολύτως, ὅτι κατὰ τὴν σύμβασιν τοῦ 1869 πρέπει ἐπὶ τοῦ σημείου τούτου νὰ ἐφαρμοσθῇ ὁ νόμος τῆς χώρας ἐν ᾗ ἐκηρύχθη ἡ πτώχευσις. Ἀπλῶς ἐλέχθη, ὅτι ὁ νόμος οὗτος διέπει τὰ γενικὰ προνόμια ⁽¹⁾, ἐνῶ αἱ ὑποθήκαι καὶ τὰ εἰδικὰ προνόμια διατελοῦσιν ὑποκείμενα εἰς τὸν νόμον τοῦ τόπου ἐν ᾧ κεῖνται τὰ βαρυνόμενα ὑπ' αὐτῶν πράγματα.

Ἄλλ' ἡ γνώμη αὕτη καὶ οὕτω περιορισμένη δὲν εἶναι καὶ πάλιν ἀποδεκτή. Τῷ ὄντι δὲν βλέπομεν διατί ἡ ἀναφυομένη σύγκρουσις νόμων νὰ ἀρθῇ ἄλλως ὥς πρὸς τὰ γενικὰ προνόμια ἢ ὥς πρὸς τὰ εἰδικὰ ἐπὶ τῶν κινητῶν. Εἰς ἑκάτερα ὁ νόμος τῆς χώρας ἐν ᾗ κεῖνται δύναται νὰ ἐφαρμοσθῇ.

Τὸ ἄρθρον 6 τῆς συμβάσεως τοῦ 1869 ὁρᾷ ὅλως διάφορον ζήτημα. Προκειμένου περὶ ἀκινήτων, ὑπάρχουσιν ἰδιαιτέροι πίνακες κατατάξεως ἐπὶ τοῦ τιμήματος δι' ἕκαστον αὐτῶν, εἴτε ἐν Ἑλβετίας εἴτε ἐν Γαλλίᾳ, καθόσον τὸ ἀκίνητον τοῦ ὁποίου τὸ τίμημα διανέμεται κεῖται ἐν τῇ ἐτέρᾳ τῶν δύο τούτων χωρῶν. Ὡς πρὸς τὰ κινητὰ πράγματα ἡ διανομὴ ἄρχεται πρῶτον ἐν τῷ τόπῳ τῆς ἑδρας τοῦ κηρύξαντος τὴν πτώχευσιν δικαστηρίου, ἀδιαφόρως ἂν τὰ κινητὰ εὐρίσκονται ἐπὶ τοῦ γαλλικοῦ ἢ ἐπὶ τοῦ ἐλβετικοῦ ἐδάφους ⁽²⁾.

1321. Ἡ ἐνότης τῆς πτωχεύσεως ἐκδηλοῦται διὰ τῆς ἐνότητος τῆς λύσεως ὥς καὶ διὰ τῆς ἐνότητος τῆς κηρύξεως. Περὶ τούτου κατ' ἀρχὴν οὐδεμία χωρεῖ ἀμφιβολία ὥς πρὸς τὰς διαφοροὺς λύσεις ἃς δύναται νὰ λάβῃ ἡ πτώχευσις. Ἀλλ' ἡ σύμβασις τοῦ 1869 δὲν παραδέχεται τοῦτο ρητῶς, εἰ μὴ μόνον ὥς πρὸς τὸν συμβιβασμόν, ἔνεκα τῶν εἰδικῶν δυσκολιῶν εἰς ἃς δίδει ἀφορμὴν ὁ συμβιβασμὸς ἐν ταῖς διεθνέσι σχέσεσι (ἄριθ. 1262).

Κατὰ τὸ ἄρθρον 8 ἐπὶ συμβιβασμοῦ ἢ ὑπὸ τοῦ πτωχεύσαντος ὀφειλέτου γυχομένη ἐγκατάλειψις τῶν πραγμάτων τῶν χειμένων ἐν τῇ χώρᾳ τῆς καταγωγῆς του καὶ πάντες οἱ ὅροι (*stipulations*)

(1) Ὁρα Roguin. ἐνθα ἄνωτ. 645, σελ. 760.

(2) Ὁρα Travers, *L'unité de la faillite en Droit international*, CLXXXII, σελ. 286 καὶ ἐπομ.

τοῦ συμβιβασμοῦ θέλουσι παράγει, διὰ τῆς ἐμφανίσεως τῆς ἐκτελεστῆς κηρυχθείσης ἐπικυρωτικῆς ἀποφάσεως, συμφώνως πρὸς τὸ ἄρθρον 16, πάντα τὰ ἀποτελέσματα τὰ ὅποια θὰ παρῇγεν ἐν τῇ χώρᾳ τῆς πτωχεύσεως.

Τὸ ἄρθρον τοῦτο δὲν εἶναι πολλῷ σαφέστερον τῶν ἄλλων διατάξεων τῆς συμβάσεως τοῦ 1869. Καὶ ἐξάγεται μὲν ἐξ αὐτοῦ, ὅτι ὁ συμβιβασμός, ὁ ἐπιτευχθεὶς ἐν τῇ χώρᾳ τῆς κηρύξεως τῆς πτωχεύσεως, παράγει τὰ ἀποτελέσματά του ἐν τῇ ἄλλῃ. Ἄλλ' ἵνα παραχθῶσι τὰ ἀποτελέσματα ταῦτα, πρέπει ἄρα γε, οἰαδήποτε καὶ ἂν εἶναι, νὰ κηρυχθῇ ἐκτελεστὴ ἡ ἐπικυρωτικὴ τοῦ συμβιβασμοῦ ἀπόφασις ;

Ἡ ἀνάγκη τοῦ ἐκτελεστηρίου εἶναι ἀναμφίβολος, ὅταν ὑπάρχωσι πιστωταὶ προβάλλοντες τὰς ὑποσχέσεις τοῦ πτωχεύσαντος τὰς περιεχομένας ἐν τῷ συμβιβασμῷ, ὅπως προβῶσιν εἰς μέσα ἐκτέλεσεως. Ἄλλ' ἀπαιτεῖται ἄρα γε τὸ ἐκτελεστήριον, καὶ ὅταν ὁ συμβιβασμός ἀντιτάσσεται μόνον κατ' ἐνστάσιν ὑπὸ τοῦ συμβιβασθέντος πτωχεύσαντος, ὅστις δὲν θέλει νὰ πληρώσῃ εἰς τοὺς πιστωτὰς πλέον τοῦ ὑπεσχημένου μερίσματος ;

Οἱ συντάχται τῆς συμβάσεως τοῦ 1869 ἤθελον προδήλως νὰ ἐφαρμόσωσιν εἰς τὴν ἐπικυρωτικὴν τοῦ συμβιβασμοῦ ἀπόφασιν τὰς ἀρχὰς τὰς κρατούσας καὶ ὡς πρὸς τὴν ἀπόφασιν τὴν κηρύττουσαν τὴν πτώχευσιν καὶ ὡς πρὸς τὰς ἀποφάσεις ἐν γένει. Θὰ ὑπῆρχεν ἄλλως οἶονεὶ παραφωνία μεταξὺ τῶν διαφόρων διατάξεων τῆς συμβάσεως τῶν ἀφορωσῶν εἰδικῶς τὰς πτωχεύσεις. Ρητέον ἄλλως, ὅτι τὸ ἄρθρον 8 τῆς συμβάσεως, τὸ περὶ τοῦ συμβιβασμοῦ διαλαμβάνον, παραπέμπει εἰς τὸ ἄρθρον 16 τὸ ἀναφερόμενον εἰς τὴν ἐκτέλεσιν τῶν ἀποφάσεων ἐν γένει. Ἀλλά, ὡς πρὸς τε τὰς ἀποφάσεις ἐν γένει καὶ ὡς πρὸς τὴν ἀπόφασιν τὴν κηρύττουσαν τὴν πτώχευσιν, ἡ σύμβασις δὲν ἀπαιτεῖ τὸ ἐκτελεστήριον, εἰ μὴ προκειμένου νὰ ἐνεργηθῶσι πράξεις ἐκτέλεσεως. Κατ' ἀκολουθίαν ὁ προσηκόντως ἐπικυρωθεὶς συμβιβασμός ἐν μιᾷ τῶν συμβαλλομένων χωρῶν δύναται καὶ ἄνευ προηγουμένου ἐκτελεστηρίου νὰ ἀντιταχθῇ κατὰ τῶν πιστωτῶν ἐν τῇ ἐτέρᾳ τῶν χωρῶν.

1322. Εἰς ποίας δὲ πτωχεύσεις καὶ εἰς ποῖα πρόσωπα ἀκριβῶς ἐφαρμόζονται τὰ ἄρθρα 6 μέχρις 8 τῆς συμβάσεως τῆς 15 Ἰουνίου 1869 ;

Ἐὰν ἐν Γαλλίᾳ μόνον οἱ ἔμποροι δύνανται νὰ κηρυχθῶσιν εἰς κατάστασιν πτωχεύσεως, ἐν Ἑλβετίᾳ, δυνάμει τοῦ περὶ τῆς διὰ χρέη καταδιώξεως καὶ περὶ πτωχεύσεως νόμου τῆς 11 Ἀπριλίου 1889 (ἄρθρ. 39), ἰσχύοντος ἀπὸ τῆς 1 Ἰανουαρίου 1891, ἡ κήρυξις τῆς πτωχεύσεως δύναται νὰ ἐφαρμοσθῇ εἰς τε τοὺς ἐμπόρους καὶ εἰς τοὺς μὴ ἐμπόρους τοὺς ἐγγεγραμμένους ἐν τῷ καταλόγῳ τῶν ἐμπόρων (*registre de commerce*). Πητέον δ' ὅτι καὶ πρὸ τοῦ ὁμοσπονδιακοῦ τούτου νόμου ὑπῆρχον ἐν Ἑλβετίᾳ καντόνια, ἐν οἷς ἡ πτώχευσις δὲν ἴσχυε μόνον ὡς πρὸς τοὺς ἐμπόρους.

Ἡ σύμβασις τοῦ 1869 διέλαβε μόνον περὶ τῆς πτωχεύσεως τῶν ἐμπόρων καὶ ὡς πρὸς τὴν Ἑλβετίαν ἀκόμη. Τοῦτο ἀπορρέει ἐξ αὐτοῦ τοῦ γράμματος τοῦ ἄρθρου 6 τῆς συμβάσεως ταύτης, ὅπερ ὑποθέτει Γάλλον ἔχοντα ἐμπορικὸν κατάστημα ἐν Ἑλβετίᾳ, ὡς καὶ Ἑλβετὸν ἔχοντα ἐμπορικὸν κατάστημα ἐν Γαλλίᾳ.

Κατὰ συνέπειαν πάντα τὰ ζητήματα τὰ σχετικὰ πρὸς τὰ ἐν Γαλλίᾳ ἀποτελέσματα τῆς ἐν Ἑλβετίᾳ πτωχεύσεως μὴ ἐμπόρου διέπονται ὑπὸ τῶν κανόνων τῶν ἐφαρμοζομένων εἰς τὰς πτωχεύσεις τὰς κηρυχθείσας ἐν χώραις μεθ' ὧν ἡ Γαλλία δὲν συνῆψεν εἰδικὴν συνθήκην. Ὅρα ἀριθ. 1324.

1323. Τὰ ἄρθρα 6 μέχρις 8 τῆς συμβάσεως τοῦ 1869 ὁρῶσι μόνον τὰς πτωχεύσεις τῶν ἐν Γαλλίᾳ ἐγκατεστημένων Ἑλβετῶν καὶ τὰς τῶν ἐν Ἑλβετίᾳ ἐγκατεστημένων Γάλλων. Ἐννοεῖται ὁμως οἰκοθεν, ὅτι πρέπει νὰ ἐφαρμόζονται αἱ διατάξεις αὗται καὶ ἐπὶ τῶν Γάλλων καὶ τῶν Ἑλβετῶν τῶν κηρυχθέντων εἰς κατάστασιν πτωχεύσεως ἐν τῇ χώρᾳ τῆς καταγωγῆς των, ἐν ᾗ ἀποκλειστικῶς εἶναι ἐγκατεστημένοι, καὶ ἐχόντων κτήματα ἐν τῇ ἐτέρᾳ χώρᾳ ⁽¹⁾.

Ἐπὶ τῶν πτωχεύσεων τῶν ξένων, τουτέστι τῶν προσώπων τῶν μὴ ἀνηκόντων ὡς ἐκ τῆς ἐθνικότητός των εἰς οὐδέτερον τῶν συμβαλλομένων κρατῶν, ὅταν κηρύσσωνται ἐν τινὶ ἐξ αὐτῶν, ἐφαρμόζονται ἐν τῷ ἐτέρῳ οἱ κανόνες οἵτινες θὰ ἐφαρμόζοντο ἂν ἐπρόκειτο περὶ Γάλλων ἢ Ἑλβετῶν.

(1) Roguin, *Conflits des lois suisses*, σελ. 750 καὶ 751.

Τὸ ἄρθρον 7 τῆς Συμβάσεως τοῦ 1869 τὸ λέγει ρητῶς ὡς πρὸς τὰς διατάξεις τῶν ἄρθρων 5 καὶ 8. Εἶναι βέβαιον, ὅτι τὸ αὐτὸ πρέπει νὰ εἴπωμεν καὶ ὡς πρὸς τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 6. Θὰ ᾔτο παράδοξον νὰ ἔχη ἐν Γαλλίᾳ ὁ ἐν Ἑλβετίᾳ ὑπὸ ἄλλοδαποῦ ἐπιτευχθεῖς συμβιβασμὸς ἀποτελέσματα, ἐνῶ θὰ ἀπεποιούμεθα νὰ ἀναγνωρίσωμεν τὴν παραγωγὴν ἀποτελεσμάτων εἰς τὴν ἀποφασίσαι τὴν κηρύσσασιν τὴν πτώχευσιν τοῦ ἄλλοδαποῦ τούτου, ἢ θὰ ἐξηρτῶμεν αὐτὰ ἐξ ὧν αὐστηροτέρων ἢ τὰ ἀποτελέσματα τοῦ συμβιβασμοῦ.

Ρητέον δ' ὅτι ὡς πρὸς τὴν ἐφαρμογὴν τῆς γαλλοελβετικῆς συμβάσεως τοῦ 1869 οὐδεμία πρέπει νὰ γίνῃ διάκρισις μεταξὺ ἀτόμων καὶ ἐταιρειῶν.

1324. Ἡ σύμβασις τοῦ 1869 δὲν ἔλυσε — πολλοῦ γε καὶ δεῖ — πάντα τὰ ζητήματα ἅτινα ἀναφύονται ἐκ τῆς πτωχεύσεως ὑπὸ διεθνῇ ἐποψίν. Οὕτω δὲν αἶρει οὐδεμίαν σχεδὸν τῶν πολυαριθμῶν συγκρούσεων νόμων τῶν δυναμένων νὰ προέλθωσιν ἐκ τῶν διαφορῶν τῶν ὑφισταμένων μεταξὺ τῆς γαλλικῆς καὶ τῆς ἐλβετικῆς νομοθεσίας. Ἐπίσης οὐδὲν λέγει, καθὰ εἴπομεν ἄνωτέρω (ἀριθ. 1322), περὶ τῶν ἐν Γαλλίᾳ ἀποτελεσμάτων τῆς ἐν Ἑλβετίᾳ κηρυχθείσης πτωχεύσεως μὴ ἐμποροῦ. Ὡς πρὸς τὰ ζητήματα ταῦτα πρέπει κατὰ φυσικὸν λόγον νὰ ἀνατρέχωμεν εἰς τοὺς συνήθεις κανονας, τουτέστιν εἰς ἐκείνους οἵτινες ἐφαρμόζονται ἐν ἐλλείψει πάσης διεθνoῦς συμβάσεως.

1325. Ὁ ὅρος τοῦ μᾶλλον εὐνοουμένου ἔθνους ὁ περιεχόμενος ἐν τῷ ἄρθρῳ 11 τῆς ἐν Φραγκφούρτῃ συνθήκης εἰρήνης παρέχει ἄρά γε τὸ δικαίωμα, ὡς πρὸς τὰς ἐν Γερμανίᾳ ἐκδοθείσας ἀποφάσεις περὶ πτωχεύσεως, περὶ ὧν θὰ ἐπεθύμει τις νὰ παραγάγῃ ἀποτελέσματα ἐν Γαλλίᾳ, παρέχει, λέγομεν, τὸ δικαίωμα νὰ ἐπικαλεσθῇ ὁ ἐνδιαφερόμενος τὴν σύμβασιν τῆς 15 Ἰουνίου 1869 ⁽¹⁾; Καθ' ἡμᾶς ἀδι-

(1) Το αὐτὸ ζήτημα δύνανται νὰ τεθῇ ἐν Γερμανίᾳ καθόσον ἀφορᾷ τὰς ἐν Γαλλίᾳ ἐκδιδομένας περὶ πτωχεύσεως ἀποφάσεις ἐνεκ τῆς μεταξὺ Πρωσίας καὶ Αὐστρίας συνομολογηθείσης ἐν ἔτει 1845 συνθήκης. Ὅρα ὑπὲρ τῆς μὴ ἐφαρμογῆς τῆς συνθήκης ταύτης δυνάμει τοῦ ὅρου τοῦ μᾶλλον εὐνοουμένου ἔθνους, Kaufmann, *Journal du Droit international privé*, 1885, σελ. 42.

στάκτως δέον νά γίνη δεκτὴ ἡ ἀποφατικὴ λύσις. Ἡ σημασία καὶ ἔκτασις τοῦ ὅρου καθορίζεται ἐκ τοῦ συνόλου τῆς διατάξεως, ἥτις ἀναφέρεται εἰς τὰς ἐμπορικὰς συμφωνίας (stipulations) αἵτινες ὑφίσταντο πρότερον μεταξὺ τῆς Γαλλίας καὶ τινων γερμανικῶν κρατῶν. Εἶναι ἀλλοτρία τῶν ζητημάτων ἀρμοδιότητος καὶ δικασίας ⁽¹⁾.

1326. Ἐὰν ἡ μόνη ὑπὸ τῆς Γαλλίας συνομολογηθεῖσα σύμβασις, ἡ διαλαμβάνουσα εἰδικῶς περὶ τῶν διεθνῶν ζητημάτων τῶν ἀφορώντων τὴν πτώχευσιν, εἶναι ἡ γαλλοελβετικὴ σύμβασις τοῦ 1869, ὑπάρχουσιν ὁμῶς τοῦλάχιστον πλείονες συνθῆκαι μεταξὺ τῆς Γαλλίας καὶ τῶν ξένων κρατῶν ἀφορῶσαι τὴν ἀμειβαίαν ἐκτέλεσιν τῶν ἐν τοῖς συμβαλλομένοις κράτεσιν ἐκδιδομένων ἀποφάσεων. Τοιαῦται εἶναι ἡ γαλλοἰταλικὴ συνθήκη τοῦ 1860, ἡ γαλλοβαδινὴ τοῦ 1846 ⁽²⁾. Ἐκ τῶν διατάξεων τῶν συνθηκῶν τούτων προκύπτει ὅτι αἱ ξέναι ἀποφάσεις αἱ ἐκδοθεῖσαι ἐν τινι χώρᾳ ἔχουσι κατ' ἀρχὴν ἰσχὺν δεδικασμένου ἐν τῇ ἐτέρᾳ καὶ ὅτι τὸ ἐκτελεστήριον δὲν εἶναι ἀναγκαῖον εἰ μὴ εἰς τὴν περίπτωσιν καθ' ἣν πρόκειται περὶ πράξεων ἐκτελέσεως.

Ζήτημα γεννᾶται, ἂν αἱ συνθῆκαι αὗται ἐφαρμόζονται εἰς τὰς ἀποφάσεις τὰς κηρυττούσας τὴν πτώχευσιν καὶ εἰς τὰς ἐπικυρωτικὰς τῶν συμβιβασμῶν ἀποφάσεις. Ἡ καταφατικὴ λύσις συνάγεται, νομίζομεν, ἀναγκαίως ἐκ τοῦ ὅτι αἱ ἀποφάσεις αὗται εἶναι γνήσiai ἀποφάσεις ⁽³⁾.

1327. Ἐκ τῆς προηγουμένης περὶ πτωχεύσεως καὶ δικαστικῆς ἐκκαθαρίσεως μελέτης ἐν ταῖς διεθνεσὶ σχέσεσι συνάγεται, ὅτι τὰ ζητήματα τὰ περιλαμβανόμενα ἐν τῷ θέματι τούτῳ δύνανται νὰ λυθῶσιν εἴτε ὑπὸ νόμων ἐν ἐκάστῳ τῶν κρατῶν εἴτε διὰ διεθνῶν συμβάσεων. Ζήτημα τυγχάνει, ἂν ἡ καλλιτέρα μέθοδος πρὸς λύσιν

(1) Ὅρα τὸ παρὸν Σύστημα κλπ. τόμ. Α' ἀριθ. 409. Ὅρα ἐναντίον, Contuzzi, Journal du Droit international privé, 1892, σελ. 1116 καὶ 1117.

(2) Ἡ συνθήκη αὕτη ἐκτίησατο μεγάλην πρακτικὴν σπουδαιότητα ἔνεκα τοῦ ὅτι ἡ σύμβασις τῆς 11 Δεκεμβρίου 1871 ἡ πρόσθετος εἰς τὴν συνθήκην τῆς Φραγκφούρτης τῆς 10 Μαΐου 1871 (ἄρθρ. 18) ἐκήρυξεν αὐτὴν ἐφαρμόσιμον ἐν ταῖς σχέσεσι μεταξὺ Γαλλίας καὶ Ἀλσατίας-Λοθαριγγίας.

(3) Dubois sur Carle, σελ. 89 ἐν σημειώσει.

αὐτῶν εἶναι ἢ διὰ τῶν νόμων ἢ ἢ διὰ τῶν διεθνῶν συμβάσεων, προτιμωμένης δὲ τῆς δευτέρας τῶν μεθόδων τούτων, ἂν δὲν θὰ ᾔτο δυνατόν νὰ φθάσῃ τις εἰς τὴν σύστασιν οἰονεὶ διεθνοῦς ἐνώσεως περιλαμβανούσης πολλὰ κράτη. Φρονοῦμεν, ὅτι εἶναι προτιμωτέρα ἢ διὰ τῶν συμβάσεων τῆς νομοθετικῆς ὁδοῦ, ἀλλὰ καὶ ὅτι δὲν εἶναι δυνατόν νὰ γίνηται λόγος εἰ μὴ περὶ συμβάσεων μεταξὺ δύο ὠρισμένων κρατῶν, τῶν ὁποίων ἢ νομοθεσία καὶ ὁ ὀργανισμὸς δὲν παρουσιάζουσι πολὺ ὀυσιώδεις ἀσυμφωνίας. Αἱ περὶ ὧν ὁ λόγος συμβάσεις ὑποθέτουσιν ἑκατέρου τῶν συμβαλλομένων προσεκτικὴν ἐξέτασιν τῶν θεσμῶν τοῦ ἑτέρου ὡς καὶ λελογισμένην ἐμπιστοσύνην εἰς τὴν λειτουργίαν τῶν θεσμῶν τούτων. Ὁ ἀναγκαῖος οὗτος ὅρος δὲν δύναται νομίζομεν νὰ ἐκπληρωθῇ ἐπὶ διεθνοῦς ἐνώσεως περιλαμβανούσης πολλὰ κράτη καὶ ἀποσκοπούσης εἰς τὴν ἀμοιβαίαν ἐκτέλεσιν τῶν ἀποφάσεων ἐν γένει ἢ τῶν ἐπὶ πτωχεύσεως ἐκδιδομένων ἀποφάσεων (1).

1328. Ἄλλ' εἴτε ἢ διὰ τῶν νόμων εἴτε ἢ διὰ τῶν διεθνῶν συμβάσεων μέθοδος προτιμηθῇ, αἱ ἀρχαὶ αἵτινες εὐχῆς ἔργον τυγχάνει νὰ καθιερωθῶσι διὰ τῶν νόμων ἢ διὰ τῶν συμβάσεων εἶναι νομίζομεν αἱ ἀρχαὶ τῆς ἐνότητος τῆς πτωχεύσεως ἢ τῆς δικαστικῆς ἐκκαθάρίσεως καὶ τῆς ἰσότητος τῶν πιστωτῶν, οἵαδῆποτε καὶ ἂν εἶναι ἢ ἐθνικότης αὐτῶν καὶ οἵαδῆποτε καὶ ἂν εἶναι ἢ χώρα τῆς κατοικίας ἢ τῆς διαμονῆς των. Δὲν πρέπει ὁμως νὰ λησμονῶμεν, ὅτι ἡ παραδοχὴ τῶν δύο τούτων μεγάλων ἀρχῶν δὲν λύει ποσῶς τὸ ζήτημα, ποῖα ἀποτελέσματα παράγουσιν αἱ ἀποφάσεις ἀλλοδαπῶν δικαστηρίων αἱ κηρύττουσαι τὴν πτώχευσιν μόνον ὑπὸ τὸν ὅρον τοῦ ἐκτελεστηρίου, καὶ δὲν αἴρει ποσῶς τὰς συγκρούσεις νόμων. Τὸ ἐκτελεστήριον δὲν ἔπρεπε ν' ἀπαιτῆται εἰ μὴ διὰ τὰς πράξεις ἐκτελέσεως τὰς ἐνεργητέας ἐκτὸς τῆς χώρας ἐν ᾗ ἐξεδόθη ἢ ἀπόφασις ἢ κηρύττουσα

(1) Ἡ σκέψις αὕτη ἐπεκράτησε παρὰ τῷ Ἰνστιτούτῳ τοῦ Διεθνοῦς Δικαίου, ὅπερ ἐν τῇ ἐν Παρίσις τῷ 1894 συνόδῳ του παρεδίξατο γενικοὺς κανόνας περὶ τῶν ἐπὶ πτωχεύσεως διεθνῶν σχέσεων. Τὸ Ἰνστιτούτον συνιστᾷ τὴν καθιέρωσιν τῶν κανόνων τούτων δι' εἰδικῶν συνθηκῶν. (Annuaire de l'Institut de Droit international, XIII, σελ. 279). Πρὸς ἐπίσης le Droit international privé et la Conférence de la Haye ὑπὸ L. Renault σελ. 10 καὶ ἐπομ.

τὴν πτώχευσιν. Καθόσον ἀφορᾷ τὰς συγκρούσεις νόμων, τοσοῦτος εἶναι ὁ ἀριθμὸς καὶ ἡ ποικιλία αὐτῶν, ὥστε δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ ἐξηγήσωμεν, χωρὶς νὰ εἰσέλθωμεν εἰς μακρὰς λεπτομερείας, πῶς θὰ ἦτο εὐχῆς ἔργον νὰ λυθῶσι ⁽¹⁾.

(1) Τὸ νομικὸν ἰταλικὸν συνέδριον τὸ συνελθὼν ἐν Τουρίνῳ ἐν ἔτει 1880 παρεδέξατο ἐπὶ τῆς πτωχεύσεως ἀποφάσεις, αἵτινες συνοψίζουσι δεόντως τὰς ιδέας ὧν εὐχόμεθα τὴν παραδοχὴν. Ὅρα τὸ κείμενον τῶν ἀποφάσεων τούτων ἐν τῇ *Journal du Droit international privé*, 1880, σελ. 625.

ΤΕΛΟΣ ΤΟΥ ΟΓΔΟΥ ΤΟΜΟΥ

ΠΙΝΑΞ

ΤΩΝ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

ΤΟΥ ΟΓΔΟΥ ΤΟΜΟΥ

ΜΕΡΟΣ ΕΚΤΟΝ (Συνέχεια)

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΤΕΤΑΡΤΟΝ

ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΔΙΑΦΟΡΩΝ ΛΥΣΕΩΝ ΤΗΣ ΠΤΩΧΕΥΣΕΩΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΕΝΕΚΑ ΑΝΕΠΑΡΚΕΙΑΣ ΤΟΥ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ ΠΑΥΣΕΩΣ ΑΥΤΗΣ	Σελ. 3
Τμῆμα 2. Περὶ τῆς ἐνώσεως. ΓΕΝΙΚΑ	3
Α. Περὶ τοῦ ὀργανισμοῦ τῆς ἐνώσεως	6
Β. Περὶ τῶν πράξεων καὶ ἐπιχειρήσεων αἵτινες εἶναι συνέπεια τῆς καταστάσεως ἐνώσεως, ἰδίᾳ περὶ τῆς πωλήσεως πραγμάτων τοῦ πτωχεύσαντος καὶ τῶν μεταξὺ τῶν πιστωτῶν διανομῶν	10
Γ. Περὶ τῆς λήξεως τῆς ἐνώσεως καὶ περὶ τῶν ἀποτελεσμάτων αὐτῆς. Περὶ τοῦ συγγνωστοῦ τοῦ πτωχεύσαντος.	55
Τμῆμα 3. Περὶ τοῦ συμβιβασμοῦ ἐπὶ ἐγκαταλείψει τοῦ ἐνεργητικοῦ	67
Α. Περὶ τοῦ κατάρτισμοῦ τοῦ ἐπὶ ἐγκαταλείψει τοῦ ἐνεργητικοῦ συμβιβασμοῦ	71
Β. Περὶ τῶν ἀποτελεσμάτων τοῦ ἐπὶ ἐγκαταλείψει τοῦ ἐνεργητικοῦ συμβιβασμοῦ	72
Γ. Περὶ τῶν ἀνατρεπτικῶν τοῦ ἐπὶ ἐγκαταλείψει συμβιβασμοῦ λόγων	80
Τμῆμα 4. Περὶ τῆς παύσεως τῶν ἐργασιῶν τῆς πτωχεύσεως δι' ἀνεπάρκειαν ἐνεργητικοῦ	84

Τμήμα 1. Περὶ χρεωκοπιῶν, περὶ κακουργημάτων καὶ πλημμελημάτων διαπραττομένων ἐν πτωχεύσει	Σελ. 271
Α. Περὶ τῆς ἀπλῆς καὶ περὶ τῆς δολίας χρεωκοπίας	273
Β. Περὶ τῶν κακουργημάτων καὶ πλημμελημάτων τῶν πραττομένων ἐν τῇ πτωχεύσει ὑπὸ ἄλλων παρὰ τὸν πτωχεύσαντα	291
Τμήμα 2. Περὶ τῶν ἀνικανοτήτων τοῦ πτωχεύσαντος. Περὶ τῆς ἀποκαταστάσεως	306
Α. Περὶ τῶν ἀνικανοτήτων τοῦ πτωχεύσαντος	307
Β' Περὶ τῆς ἀποκαταστάσεως	312

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΕΒΔΟΜΟΝ

ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΔΙΚΑΣΤΙΚΩΝ ΕΚΚΑΘΑΡΙΣΕΩΝ	326
Α. Περὶ τῆς κηρύξεως τῆς δικαστικῆς ἐκκαθαρίσεως. Ὅροι, τύποι, ἀποτελέσματα	335
1ον Περὶ τῶν ὄρων τῶν ἀπαιτούμενων ὅπως χωρήσῃ ἀπόφασις διατάσσουσα τὴν δικαστικὴν ἐκκαθάρισιν	336
2ον Περὶ τῆς ἀποφάσεως τῆς διατασσούσης τὴν δικαστικὴν ἐκκαθάρισιν	339
3ον Περὶ τῶν ἀποτελεσμάτων τῆς ἀποφάσεως τῆς ἀπαγγελλούσης τὴν δικαστικὴν ἐκκαθάρισιν	361
Β. Ἀρχαὶ καὶ πρόσωπα παριστάμενα ἐν τῇ δικαστικῇ ἐκκαθαρίσει	386
Γ. 1. Διαδικασία προπαρασκευαστικὴ τῆς λύσεως τῆς δικαστικῆς ἐκκαθαρίσεως	394
2. Λύσεις τῆς δικαστικῆς ἐκκαθαρίσεως.—Ἀπλοῦς συμβιβασμός. Συμβιβασμός ἐπὶ ἐγκαταλείψει. Ἐνωσις.—Μετατροπὴ εἰς πτώχευσιν.—Παύσις τῶν ἐργασιῶν δι' ἀνεπάρκειαν ἐνεργητικοῦ	403
Δ. Περὶ τῶν διαφορῶν δικαιωμάτων ἃτινα δύνανται νὰ προταθῶσι κατὰ τῆς ὁμάδος τῶν πιστωτῶν. — Περὶ τῆς διεκδικήσεως.—Περὶ τῶν προνομίων καὶ τῶν ὑποθηκῶν.—Περὶ τῶν δικαιωμάτων τῆς γυναικὸς τοῦ ἐν δικαστικῇ ἐκκαθαρίσει ὀφειλέτου.—Περὶ τῶν δικαιωμάτων τῶν πιστωτῶν κατὰ τῶν ἀλληλεγγύων συνοφειλετῶν ἢ κατὰ τοῦ πρωτοφειλέτου καὶ τοῦ ἐγγυητοῦ	432
Ε. Περὶ τῶν χρεωκοπιῶν.—Περὶ τῶν κακουργημάτων καὶ τῶν πλημμελημάτων τῶν πραττομένων ἐν τῇ δικαστικῇ ἐκκαθαρίσει.—Περὶ τῶν ἀνικανοτήτων ἃς πάσχει ὁ ἐν δικαστικῇ ἐκκαθαρίσει ὀφειλέτης. Περὶ τῆς ἀποκαταστάσεως.	433

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΟΓΔΟΟΝ

ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΠΤΩΧΕΥΣΕΩΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΔΙΚΑΣΤΙΚΗΣ ΕΚΚΑΘΑΡΙΣΕΩΣ ΤΩΝ ΕΤΑΙΡΕΙΩΝ	452
Α. Περὶ τῶν ὄρων τῶν ἀπαιτουμένων, ὅπως κηρυχθῇ ἐταιρεία τις εἰς κατάστασιν πτωχεύσεως ἢ τεθῇ εἰς δικαστικὴν ἐκκαθάρισιν	455
Β. Περὶ τῶν ἀποτελεσμάτων εἴτε τῆς πτωχεύσεως ἢ τῆς δικαστικῆς ἐκκαθαρίσεως ἐν σχέσει πρὸς τοὺς ἐταίρους εἴτε τῶν ἐταίρων ἐν σχέσει πρὸς τὴν ἐταιρείαν	467
Γ. Περὶ τοῦ ἀρμοδίου δικαστηρίου.—Περὶ τοῦ τρόπου καθ' ὃν καλεῖται τοῦτο ν' ἀποφανθῇ.—Περὶ τῶν ἐνδίκων μέσων κατὰ τῆς ἀποφάσεως τῆς κηρυττούσης τὴν πτώχευσιν ἢ τὴν δικαστικὴν ἐκκαθάρισιν	474
Δ. Περὶ τῶν ἀποτελεσμάτων τῆς ἀποφάσεως τῆς κηρυττούσης τὴν πτώχευσιν ἢ τὴν δικαστικὴν ἐκκαθάρισιν ἐταιρείας	487
Ε. Περὶ τῶν ἐν τῇ πτωχεύσει καὶ τῇ δικαστικῇ ἐκκαθαρίσει ἐταιρείας παραγινομένων ἀρχῶν καὶ προσώπων	500
Σ. Περὶ τῆς διοικήσεως τῆς πτωχεύσεως ἢ τῆς δικαστικῆς ἐκκαθαρίσεως καὶ τῆς διαδικασίας τῆς σκοπούσης εἰς τὴν προπαρασκευὴν τῆς λύσεως αὐτῆς	518
Ζ. Περὶ τῶν διαφορῶν λύσεων τῆς πτωχεύσεως ἢ τῆς δικαστικῆς ἐκκαθαρίσεως τῶν ἐταιρειῶν	523
Η. Περὶ τῶν ἐμπραγμάτων δικαιωμάτων ἅτινα δύνανται νὰ ὑποστηριχθῶσιν ἐν τῇ πτωχεύσει ἢ ἐν τῇ δικαστικῇ ἐκκαθαρίσει ἐταιρείας. Περὶ τῶν συνυποχρέων καὶ τῶν ἐγγυητῶν	540
Θ. Περὶ τῶν ἀνικανοτήτων καὶ τῶν ἐκπτώσεων. Περὶ τῆς ἀπλῆς καὶ περὶ τῆς δολίας χρεωκοπίας. Ἀποκατάστασις	541

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΕΝΑΤΟΝ

ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΣ ΤΩΝ ΑΛΛΟΔΑΠΩΝ ΚΑΙ ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΣΥΓΚΡΟΥΣΕΩΝ ΝΟΜΩΝ ΕΠΙ ΠΤΩΧΕΥΣΕΩΣ ΚΑΙ ΔΙΚΑΣΤΙΚΗΣ ΕΚΚΑΘΑΡΙΣΕΩΣ	545
--	-----

ΠΙΝΑΞ

ΤΩΝ ΚΥΡΙΩΤΕΡΩΝ ΚΕΙΜΕΝΩΝ ΤΩΝ ΕΞΗΓΟΥΜΕΝΩΝ ΕΝ ΤΟΙΣ ΔΥΣΙ ΠΕΡΙ ΠΤΩΧΕΥΣΕΩΝ, ΧΡΕΩΚΟΠΙΩΝ ΚΑΙ ΔΙΚΑΣΤΙΚΩΝ ΕΚΚΑΘΑΡΙΣΕΩΝ ΤΟΜΟΙΣ.

Οἱ μετὰ τοὺς ἀριθμοὺς τῶν ἀρθρῶν ἐπόμενοι ἀριθμοὶ δηλοῦσι
τὰς παραγράφους.

Ἑμπορικὸς κώδιξ-

Ἄρθρ.		Ἄρθρ.	
5.	46-47	448	ἐδ. 1. 281 κ. ἐπ.
89	946.	»	ἐδ. 2 καὶ 3. 411 κ. ἐπ.
137.	810.	449.	399-406 δις.
138.	810.	450.	864 κ. ἐ.
145.	213.	451.	442.
189.	212 δις.	452.	447.
193.	702.	453.	465.
346.	887.	454.	443.
437	ἐδ. 1. 43 κ. ἐπ. 103, 188-189.	455.	481 κ. ἐ., 491.
»	ἐδ. 2. 67-71.	456.	484.
»	ἐδ. 3. 89, 110.	457.	492.
438	ἐδ. 1. 76-82 δις.	458.	498, 1197.
»	ἐδ. 2. 1151 κ. ἐ.	459.	483.
439.	84 κ. ἐ.	460.	483.
440.	75, 82, 91, 99, 103, 108, 114, 125.	461.	526, 761, 1087.
441.	116 κ. ἐ.	462.	425 κ. ἐ.
442.	123 κ. ἐ., 138.	463.	433.
443	ἐδ. 1. 196 κ. ἐ., 237.	464.	435.
»	ἐδ. 2. 219 κ. ἐ.	465.	440.
»	ἐδ. 3. 251	466.	441.
»	ἐδ. 4. 225.	467.	435.
444	ἐδ. 1. 257 κ. ἐ. 1170, 1175.	468.	491.
»	ἐδ. 2. 266.	469.	493.
445	ἐδ. 1. 267-293.	470.	521-523, 559.
»	ἐδ. 2. 274.	471.	494, 499.
446	ἐδ. 1. 190, 386 κ. ἐ.	472.	484.
»	ἐδ. 2. 320-330.	473.	484.
»	ἐδ. 3. 331-365.	474.	524.
»	ἐδ. 4. 366-384.	475.	498.
447.	326 ἐν τέλ. 385-398 τρίς.	476.	501.
		477.	500.

Ἀρχορ.

478.	500.
479.	496.
480.	496.
481.	497.
482.	502.
483.	193.
484.	496.
485.	505.
486.	515 x. έ.
487.	507-510.
488.	480.
489.	525, 706.
490 έδ. 1.	504
» έδ. 2.	276 x.έ., 296-297, 299 625.
491.	529.
492.	530-532.
493.	533, 535.
494.	536, 539, 543.
495.	537, 552.
496.	525.
497.	525, 538.
498.	542, 546 δίς.
499.	545.
500.	546.
501.	554, 582.
502.	549.
503.	549.
504.	570.
505.	572-574.
506.	575.
507.	589.
508.	577 x. έ.
509.	589, 595.
510.	608.
511.	608.
512.	600, 602.
513.	599, 602.
514.	602 εν τελευτ.
515.	604.
516.	628 x. έ.
517.	276, 625.
518.	635 x. έ.
519.	610.
520 έδ. 1.	637.
» έδ. 2.	639 x. έ., 649.
521.	637.
522.	643.
523.	643.
524.	644.
525.	645-647

Ἀρχορ.

526.	645-648.
527.	762 x. έ.
528.	762 x. έ.
529.	595, 607, 669, 674 x.έ..
530.	679.
531.	1211-1213.
532.	680-681 δίς.
533.	681 δίς.
534.	687.
535.	508, 682.
536.	677.
537.	677, 724, 733.
538.	726-727.
539.	725.
540.	727.
541.	742 x. έ.
542.	920 x. έ. 1219.
543.	923 x. έ. 1219
544.	925 x. έ.
545.	619-623.
546.	262, 722, 753.
547.	754.
548.	723.
549.	822 x. έ.
550.	834 x. έ., 865 x. έ..
551.	820.
552.	554, 717.
553.	718 x. έ.
554.	718 x. έ.
555.	718 x. έ.
556.	717.
557.	893.
558.	893.
559.	893.
560.	897 x. έ.
561.	896.
562.	900-901.
563.	188, 190, 903 x. έ.
564.	912 x. έ.
565.	709, 713.
566.	705, 712.
567.	712.
568.	704 x. έ.
569.	707.
570.	684.
571.	253, 701 δίς.
572.	254, 691-693, 701 δίς, 750.
573.	520, 694 x. έ., 750.
574.	807 x. έ.
575 έδ. 1.	793 x. έ.

Ἀριθ.

575 ἐδ. 2.	799-801.
576.	840 κ. ἐ.
577.	858.
578.	842, 856. 859.
579.	791, 856.
580.	129 κ. ἐ.
581.	160 κ. ἐ.
582.	141, 154, 175, 471, 728.
583.	127, 471, 516, 547.
584.	946.
585.	192, 940-941.
586.	942.
587.	949.
588.	949.
589.	948.
590.	949.
591.	88, 192, 943, 946.
592.	949.
593.	538, 955.
594.	956.
595.	951.

Ἀριθ.

596.	958.
597.	609, 656, 959-967.
598.	609, 656, 965 κ. ἐ.
599.	969.
600.	951, 973.
601.	951.
602.	951.
603.	951.
604.	981 κ. ἐπ.
605.	990.
606.	990.
607.	990.
608.	990.
609.	990.
610.	990, 992.
611.	993.
612.	986.
613.	976.
614.	989.
627.	534.
635.	467 κ. ἐ., 1196.

Ἀδελφὸς κώδιξ.

Ἀριθ.

14.	1230-1233 δὲς.
16.	1235.
882.	390.
883.	906.
1167.	312, 318, 328 δὲς.
1184.	855, 856, 861.
1235.	968.
1252.	928.
1254.	275.
1328.	477-478.
1446.	890-891.
1499.	901.
1504.	901.

Ἀριθ.

1690.	303.
1865 4 ^o	179.
2003.	180, 884-886.
2038.	365.
2101 4 ^o	822.
2102 1 ^o	839, 864 κ. ἐ., 882.
2102 4 ^o	832.
2108.	295.
2109.	294.
2111.	279 δὲς.
2146.	280.
2151.	292.
2154.	288.

Κώδιξ Πολιτικῆς Δικονομίας.

Ἀριθ.

59 ἐδ. 7.	76, 81, 467 κ. ἐ.
345.	222.
422.	147.
472.	155.

Ἀριθ.

581.	243-244.
582.	244.
592.	242.
954.	692 κ. ἐ.

Ποινικὸς Κώδιξ.

Ἄρθρ.

380. 956.

Εἰδικοὶ Νόμοι.

Νόμος τῆς 23 Μαρτίου 1855.

Ἄρθρ.

7. 296, 699.

8. 289.

Νόμος τῆς 4 Μαρτίου 1889.

Ἄρθρ.

1. 1010, 1014, 1023.

2. 1011, 1016 κ.έ., 1022.

3. 1020-1020 δῖς, 1147,
1151, 1161.

4. 1024-1034, 1048, 1068,
1075, 1042, 1193.

5. 667, 1037, 1059.

6. 1053, 1057, 1062.

7. 507, 1056.

8. 1038, 1039.

9. 454, 1058, 1069.

Ἄρθρ.

10 ἐδ. 1. 458.

» ἐδ. 2. 461-462, 506.

» ἐδ. 3. 457.

» ἐδ. 4. 436, 1072.

11 ἐδ. 1. 529, 554, 1090.

» ἐδ. 2-4. 1074, 1090.

12. 1091, 1094.

13. 1092.

14. 1099-1099 δῖς.

15. 1099 τρίς, 1100.

16. 1101.

17. (1)

18. 1123.

19. 1102-1105, 1111 κ.έ.

20. 529, 554.

21. 1126.

22. 822 κ. έ.

23. 76, 82 δῖς.

24. 1040-1041, 1127 δῖς.

(1) Τὸ ἄρθρ. 17 ὁρίζει : Αἱ διατάξεις τοῦ διατάγματος τῆς 18 Ἰουνίου 1880, αἱ ἀφορῶσαι τὴν διατίμησιν τῶν τελῶν καὶ ἀμοιβῶν ἅτινα οἱ γραμματεῖς τῶν ἐμποροδικείων δικαιουῦνται νὰ εἰσπράττωσιν, ἐφαρμόζονται ἐξίσου ἐπὶ δικαστικῆς ἐκκαθαρίσεως ὡς καὶ ἐπὶ πτωχεύσεως.

ΑΝΑΛΥΤΙΚΟΣ ΠΙΝΑΞ

τῶν περιεχομένων ἐν ταῖς περὶ πτωχεύσεως, χρεωκοπίας καὶ δικαστικῆς ἐκκαθαρίσεως δυοῖ τόμοις.

Τὰ ἀραβικὰ ψηφία δηλοῦσι τοὺς ἀριθμοὺς τῶν παραγράφων, οἵτινες ἀποτελοῦσι μίαν σειρὰν διὰ τοὺς δύο τόμους (I, ἀριθ. 1-667 δις. II, ἀριθ. 668-1328).

A

ΑΓΩΓΑΙ (actions en justice). Ἐνάσκησις ἐπὶ πτωχεύσεως, 209 καὶ ἐπόμε. — καὶ ἐπὶ δικαστικῆς ἐκκαθαρίσεως, 1053 καὶ ἐπόμε. — παρέμβασις τῶν πιστωτῶν, 1053 δις καὶ ἐπόμε.

ΑΓΩΓΗ ΠΑΥΛΙΑΝΗ. Δικαιοπραξίαι προγενέστεραι τῆς ὑπόπτου περιόδου, 312. — σύγκρισις τῆς Παυλιανῆς ἀγωγῆς πρὸς τὰς ἀκυρότητας τοῦ ἄρθρου 446, 316, 336. — καὶ τοῦ ἄρθρου 447, 397. — σύστασις προικός, 328 δις — πληρωμὴ χρεῶν μὴ ληξιπρωθέσμων, 336. — Παυλιανὴ ἀγωγή ἐνασκουμένη ἔνεκα δικαιοπραξιῶν γενομένων ἐν ὑπόπτῳ χρόνῳ, 421.

ΑΙΡΕΣΙΣ (condition) ἀποτελεσματῆς πτωχεύσεως, 258.

ΑΚΑΤΑΣΧΕΤΟΝ. Συνέπεια ἐπὶ πτωχεύσεως, 241-245 — πρόσδοσις ἐπὶ τοῦ κράτους, 246. — σύγκρουσις νόμων, 1277-1279.

ΑΚΥΡΟΤΗΤΕΣ. Ἐγγραφαὶ μεταγενέστεραι τῆς ἀποφάσεως τῆς κηρυκτοῦσας τὴν πτώχευσιν, 281 καὶ ἐπόμε. — δικαιοπραξίαι γενομέναι κατὰ τὴν ὑπόπτον περίοδον, γενικά, 307-308. — ἱστορικόν, 309-312. —

I. Ἀκυρότητες ἐκ τοῦ νόμου, γενικά, 314-315. — ἀπαιτούμενοι ὅροι, 316. — ἡ ἀκυρότης ὑφίσταται ἐν σχέσει πρὸς τὴν ὁμάδα, 317 καὶ 383. — σύγκρισις πρὸς τὴν Παυλιανὴν ἀγωγήν, 318. — δωρεαί, 320-350. — καταβολαὶ (πληρωμαὶ) καὶ δόσεις ἀντὶ καταβολῆς, 331-365. — ἀσφάλειαι δοθεῖσαι διὰ προγενέστερα χρέη, 336-368. — ὑποθήκη ἐξ ἰδιωτικῆς βουλήσεως, 370-371. — ὑποθήκη δικαστικῇ, 372-373. — ἐνέχυρον, 374-376. — ἀντίχρησις, 377. — ἀσφάλειαι δοθεῖσαι διὰ μέλλοντα χρέη, 378. — ἀσφάλεια διδομένη διὰ δύο χρέη διαφόρων χρονολογιῶν, 379. — νόμιμοι ὑποθῆκαι, 380-381. — συνέπειαι τῆς ἀκυρότητος τῶν ὑποθηκῶν, 383. — II. Ἀκυρότητες δυνητικάι, 385. — δικαιοπραξίαι ἀκυρούμεναι, 386-389. — διανομαί, 390. — ἀποφάσεις, 391. — συμβεβασμοὶ τοῦ κοινοῦ δικαίου, 392. — ὅροι τῶν ἀκυροτήτων, 393-397. — ἀποτελέσματα τῶν ἀκυροτήτων, 398-398 τρίς. — ἀκυρότης τῶν ἐγγραφῶν τῶν γενομένων ἐν ὑπόπτῳ χρόνῳ, 411-415. — ἀκυρότης πρὸς τὸ συμφέρον τῆς ὁμάδος, 417. — ἀπὸ τίνος καὶ μέχρι τίνος

χρονικοῦ σημείου δύνανται νὰ προ-
ταθῶσιν αἱ ἀκυρότητες τῶν ἄρθρων
446 μέχρι 448 ; 449· — συνδυασμὸς
τῶν ἀνικανοτήτων τούτων καὶ τῆς
Παυλιανῆς ἀγωγῆς, 420· — ὁ συμβι-
βασθεὶς πτωχεύσας δύνатаи νὰ ἐπι-
καλεσθῇ τὰς ἀκυρότητας ταύτας ;
632-633· — κήρυξις δευτέρως πτω-
χεύσεως, 650-651· — ἀποτέλεσμα τῆς
λήξεως τῆς ἐνώσεως, 730 734· —
συμβιβασμὸς ἐπὶ ἐγκαταλείψει τοῦ
ἐνεργητικοῦ, 754· — πλεονεκτήματα
δολίως ἐξασφαλισθέντα (stipulés) ὑπὸ
πιστωτοῦ, 965 καὶ ἐπόμε. — ἐπὶ δικά-
στικῆς ἐκκαθαρίσεως, ἀκυρότητες
τῶν πράξεων τῶν γενομένων διαρκού-
σης τῆς ὑπόπτου περιόδου, 1064-
1066· — σύγκρουσις νόμων, 1284.

ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗ Πτωχεύσας συν-
οφειλέτης ἀλληλέγγυος. δικαιώματα
τοῦ πιστωτοῦ, 919· — ἱστορικόν, 920·
— κατάστασις τοῦ πιστωτοῦ, 921-
922· — περίπτωσις καθ' ἣν ἐγένετο
μερικὴ πληρωμὴ (acompte) πρὸ πά-
σης κηρύξεως πτωχεύσεως, 925 καὶ
ἐπόμε. — ἐταιρικὸς πιστωτῆς ἐν τῇ
πτωχεύσει τῆς ἐταιρείας καὶ ἐν τῇ
τῶν ἐταίρων, 1219.

**ΑΛΛΗΛΟΧΡΕΩΣ ΛΟΓΑΡΙΑ-
ΣΜΟΣ.** Πτώχευσις ἀνταποκριτοῦ,
183 ἐν τέλει· — ἀφέσεις γενομένης ἐν
ὑπόπτῳ χρόνῳ, 334, 354· — ἀσφά-
λειαι διδόμεναι διὰ τὰ πρὸς τῆς ἰσο-
λογίσεως (soldes) ἐν ὑπόπτῳ χρόνῳ,
378 — ἀλληλόχρεως λογαριασμὸς
μεταξὺ τοῦ παραγγελιοδόχου καὶ τοῦ
ἀγοραστοῦ ἀπεσταλμένων ἐμπορευ-
μάτων, 802· — ἀλληλόχρεως λογα-
ριασμὸς μεταξὺ τοῦ παραγγελέως
καὶ τοῦ παραγγελιοδόχου, 803· —
ἀποτέλεσμα τοῦ ἀλληλοχρέου λογα-
ριασμοῦ ἐπὶ τῆς διεκδικήσεως τῶν
ἐμπορικῶν γραμματίων, 809.

ΑΛΛΟΔΑΠΟΙ. Δύνανται νὰ κη-
ρυχθῶσιν εἰς κατάστασιν πτωχεύσεως
ἐν Γαλλίᾳ, 1227· — κήρυξις εἰς δι-
καστικὴν ἐκκαθάρισιν, 1228· — ξέναι
ἐταιρεῖαι, 1229· — θεωρία τῆς ἐνό-
τητος τῆς πτωχεύσεως, 1230· —
πότε δύνатаи νὰ κηρυχθῇ ὁ ἀλλοδα-
πὸς εἰς κατάστασιν πτωχεύσεως ἐν
Γαλλίᾳ, 1231-1232 — ξέναι ἐται-

ρεῖαι, 1233· — ἀλλοδαποὶ πιστωταὶ
ἐξομοιούμενοι πρὸς τοὺς Γάλλους πι-
στωτάς, 1234· — ἀλλοδαπὸς πιστωτῆς
αἰτούμενος τὴν κήρυξιν πτωχεύσεως
ὀφείλει τὴν περὶ τῶν δικαστικῶν ἐξό-
δων ἐγγυοδοσίαν, 1235· — ἡ ἐθνικότης
τῶν πιστωτῶν ἢ τοῦ ὀφειλέτου δὲν
λαμβάνεται ὑπ' ὄψιν διὰ τὸν κανο-
νισμὸν τῆς πτωχεύσεως, 1270.

ΑΝΑΒΟΛΗ ΠΛΗΡΩΜΗΣ. Σύ-
στημα ἰσχύον ἐν τισι χώραις, 1130,
409· — ἀποτέλεσμα ἐν Γαλλίᾳ ἀνα-
βολῆς διαταχθείτης ὑπὸ ἀλλοδαποῦ
δικαστηρίου, 1265.

ΑΝΑΙΡΕΣΕΩΣ ΑΙΤΗΣΙΣ. Ἀπό-
φασις κηρύττουσα τὴν πτώχευσιν,
127.

ΑΝΑΚΟΠΗ Ἐνδικοὶ μέσα τοῦ
πτωχεύσαντος κατὰ τῆς ἀποφάσεως
τῆς κηρυττούσης τὴν πτώχευσιν,
129· — ἐνδικοὶ μέσα παντὸς ἄλλου
ἐνδιαφερομένου προσώπου, 132 134·
— προθεσμῖαι, 135-138· — τύποι, 139·
— ἀποτέλεσμα, 140· — ἐξουσία τοῦ
δικαστηρίου, 159· — ἐνδικοὶ μέσα
κατὰ τῆς ἀποφάσεως ἥτις ὀρίζει τὴν
χρονολογίαν τῆς παύσεως τῶν πλη-
ρωμῶν, 160-174· — ἀπόφασις περὶ
τῆς ἐπικυρώσεως τοῦ συμβιβασμοῦ,
176· — ἀπόφασις κηρύττουσα τὴν δι-
καστικὴν ἐκκαθάρισιν, 1030.

ΑΝΑΛΗΨΕΙΣ. Ἐνάσκησις ὑπὸ
τῆς γυναικὸς ἐν ὑπόπτῳ χρόνῳ, 356·
— περιπτώσεις καθ' αἷς ἡ γυνὴ ἐνα-
σχεῖ ἀναλήψεις ἐν τῇ πτωχεύσει καὶ
ὀφείλει ἀνταποδόσεις, 918.

ΑΝΑΝΕΩΣΙΣ. Γενομένη ἐν ὑπό-
πτῳ χρόνῳ, 353· — ἡ κήρυξις τῆς
πτωχεύσεως δὲν ἐπιφέρει ἀνανέωσιν,
541· — ἐπάγεται ἀνανέωσιν ὁ συμβι-
βασμὸς; 626.

ΑΝΑΡΜΟΔΙΟΤΗΣ. Φύσις τῆς
ἀναρμοδιότητος τῶν ἀστικῶν δικα-
στηρίων ἐπὶ πτωχεύσεως, 409.

**ΑΝΗΛΙΚΟΣ ΕΜΠΟΡΕΥΟΜΕ-
ΝΟΣ** Ἰκανότης τοῦ καταθέσαι τὸν
ἰσολογισμόν, 85 τρίς· — κλήσις περὶ
κηρύξεως εἰς κατάστασιν πτωχεύ-
σεως, 100.

ΑΝΗΛΙΚΟΣ μὴ λαβὼν τὴν
ᾄδειαν νὰ μετέρχηται τὸν ἔμπορον
δὲν δύνатаи νὰ κηρυχθῇ εἰς πτώχευ-

σιν 50, ἢ νὰ καταδιωχθῇ ἐπὶ χρεωκοπία, 938.—ἐγγραφὴ τῆς νομίμου ὑποθήκης αὐτοῦ μετὰ τὴν ἀπόφασιν τὴν κηρύττουσαν τὴν πτώχευσιν, 289.

ΑΝΙΚΑΝΟΤΗΤΕΣ. Ἀποτελέσματα τῆς πτωχεύσεως, 974-975.—πολιτικαὶ ἀνικανότητες, 976.—ἄλλαι ἀνικανότητες, 977-978.—διατήρησις παρὰ τὸν συμβιβασμὸν, 615 δις.—ξένον δίκαιον, 615 εἰς σημειώσεις ἀνικανότητες τοῦ ἐν καταστάσει δικαστικῆς ἐκκαθαρίσεως ὀφειλέτου, 1048 καὶ ἐπομ., 1126.—σύγκρουσις νόμων, 1292-1293.

ΑΝΟΙΓΜΑ ΠΙΣΤΩΣΕΩΣ. Ἀσφάλειαι διδόμεναι ἐν ὑπόπτῳ χρόνῳ, 378.

ΑΝΤΕΓΓΡΑΦΟΝ. Δικαίωμα τῆς ἐμάδος, 477, c.

ΑΝΤΙΔΟΣΙΣ (délégation). Γενομένη ἐν ὑπόπτῳ χρόνῳ, 353.

ΑΝΤΙΧΡΗΣΙΣ. Σύστασις ἐν ὑπόπτῳ χρόνῳ, 377.

ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑ. Ὅρα Πτώχευσις τῶν ἐταιρειῶν.

ΑΠΑΙΤΗΤΟΝ. Χρέη ὑπὸ προθεσμίαν, ἀποτελέσματα τῆς πτωχεύσεως, 257-261.—δύναται τις νὰ τὸ ἐπικαλεσθῇ ὅπως ἐνεργήσῃ πράξεις ἐκτελέσεως, 262.—ἀπαιτήσεις τοῦ πτωχεύσαντος, 264.—συνοφειλέται τοῦ πτωχεύσαντος, 264 δις.—τρίτος διακάτοχος ἐνυποθήκου ἀκινήτου, 265.—συνυπογραφεὺς συναλλαγματικῆς, 266.—σύγκρουσις νόμων, 1281.

ΑΠΑΛΛΟΤΡΙΩΣΙΣ ΑΠΟ ΤΗΣ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΕΩΣ ΤΗΣ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΣ. Ἀποτέλεσμα τῆς ἀποφάσεως τῆς κηρυττούσης τὴν πτώχευσιν, 195-196.—ἀπὸ τίνος ἐποχῆς παράγεται αὕτη, 198-203.—ξένον δίκαιον, 203 δις.—εἰς τί συνίσταται, 204-208 δις.—δικαιώματα τοῦ πτωχεύσαντος μὴ τροποποιούμενα διὰ τῆς ἀπὸ τῆς διαχειρίσεως ἀπαλλοτριώσεως, 208 τετράκις.—δικαιοπραξίαι τοῦ πτωχεύσαντος μεταγενέστεραι τῆς κηρύξεως τῆς πτωχεύσεως, 209-214.—συμφητισμὸς 216-218.—ἐνάσκησις τῶν ἀγωγῶν, 219-236.—κτῆματα εἰς ᾧ ἐφαρμόζεται ἡ ἀπὸ τῆς διαχειρίσεως ἀπαλλοτριώσις, 237-

240.—κτῆματα μὴ δυνάμενα νὰ κατασχεθῶσι, 241-245.—πρόσοδοι ἐπὶ τοῦ κράτους, 246.—μέλλοντα κτῆματα, 247.—ἐνάσκησις ἐμπορίας ὑπὸ τοῦ πτωχεύσαντος, 248-250.—μὴ ἀπαλλοτριώσις ἐπὶ δικαστικῆς ἐκκαθαρίσεως, ἰδιαιτέρα κατάστασις τοῦ ὀφειλέτου, 1048 καὶ ἐπομ.—περίπτωσις καθ' ἣν ἀπορρέει ἐξ ἀποφάσεως ἀλλοδαποῦ δικαστηρίου, 1277-1279.

ΑΠΟΓΡΑΦΗ. Ἐπὶ πτωχεύσεως 495-497.—ἐπὶ δικαστικῆς ἐκκαθαρίσεως, 1082.—ἐπὶ πτωχεύσεως ἢ δικαστικῆς ἐκκαθαρίσεως ἐταιρείας, 1198.

ΑΠΟΔΕΙΚΤΙΚΟΝ ΠΑΡΑΛΑΒΗΣ. — Γενικαὶ ἀποθῆκαι, ἐκχώρησις ἐν ὑπόπτῳ χρόνῳ, 346 καὶ 376

ΑΠΟΔΟΧΗ (acquiescement). Ἀποφάσις κηρύττουσα τὴν πτώχευσιν, 130.—ὁ σύνδικος δύναται νὰ ἀποδεχθῇ, 514.—ἀποδοχὴ μετὰ τὴν ἐνώσιν, 683.—ὀφειλέτης ὑπὸ δικαστικὴν ἐκκαθάρισιν, 1056.

ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΙΣ. Γενικά, 979.—ὅροι, 981-985 δις.—ἄτομα μὴ δυνάμενα νὰ ἀποκατασταθῶσι, 986-987.—ἀποκατάστασις μετὰ τὸν θάνατον, 989.—διαδικασία, 990-993.—ἀποτελέσματα, 994-997.—σύγκρισις πρὸς τὴν ποινικὴν ἀποκατάστασιν, 998.—στατιστικὴ, 999.—ξένον δίκαιον, 1000.—περίπτωσις δικαστικῆς ἐκκαθαρίσεως, 1127.—περίπτωσις ἐταιρείας, 1222.—ἀποκατάστασις κηρυχθεῖσα δι' ἀποφάσεως ἀλλοδαποῦ δικαστηρίου, 1268.

ΑΠΟΚΡΥΨΙΣ (recel) κτημάτων ἀνηκόντων εἰς τὴν πτώχευσιν, 955.

ΑΠΟΠΕΙΡΑ ἐπὶ χρεωκοπίας, 944.

ΑΠΟΦΑΣΙΣ ΚΗΡΥΤΤΟΥΣΑ ΤΗΝ ΠΤΩΧΕΥΣΙΝ. I. Ἀρμόδιον δικαστήριον *ratione materiae*, 75.—*ratione personae*, 76-79.—ἐνότης τῆς πτωχεύσεως, 80-81, 1156.—II. Περιστάσεις ὑφ' ἃς ἐκδίδεται ἡ ἀπόφασις, 82.—ἐμολογία τοῦ πτωχεύσαντος, 82 δις-83.—κατάθεσις ἰσολογισμοῦ, 84-86.—στατιστικὴ, 86 δις.—κατάστασις τῶν κληρονόμων

89.—συνεπάγεται ἡ δημολογία ἀναγκαιώς τὴν κήρυξιν τῆς πτωχεύσεως; 90.—ξένον δίκαιον, 90 δις.—ἀναφορὰ τοῦ πιστωτοῦ, 91-97.—ἡ εἰσαγγελικὴ ἀρχὴ ὅπου δὲν δύνανται νὰ ἐνεργήσωσιν ὀφειλέται, 98.—πῶς ἀπευθύνονται οἱ πιστωταὶ πρὸς τὸ δικαστήριον, 99-100.—ἀποχὴ, 101.—ἐξουσία τοῦ δικαστηρίου, 102-103.—ἰσχὺς τῆς ἀποφάσεως τῆς ἀπορριπτούσης τὴν αἵτησιν, 106-107.—πτώχευσις αὐτεπαγγέλτως κηρυττομένη, 108-109.—περίπτωσις θανάτου τοῦ ὀφειλέτου, 110.—ξένον δίκαιον, 110 δις.—III. Χαρακτὴρ τῆς ἀποφάσεως, 111-112.—διατάξεις ἃς περιέχει, 113.—ὀρισμὸς τῆς χρονολογίας τῆς παύσεως τῶν πληρωμῶν, 114-122.—IV. Δημοσίευσις τῆς ἀποφάσεως, 123-124.—προσωρινὴ ἐκτέλεσις, 125.—V. Ἐνδικομέσα, 126-127.—ἀνακοπή, 129-140.—ἔφεσις, 141-155.—ἐξουσία τοῦ ἐμποροδικείου ἢ τοῦ ἐφετείου ἐπὶ ἀνακοπῆς ἢ ἐφέσεως, 156.—VI. Ἀποτελέσματα τῆς ἀποφάσεως τῆς κηρυττούσης τὴν πτώχευσιν, γενικά, 176 καὶ ἐπομ.—ἀπαλλοτριώσεις ἀπὸ τῆς διαχειρίσεως τῆς περιουσίας, 195-250.—ἀναστολὴ τῶν ἀτομικῶν καταδιώξεων, 251-256.—ἐκπρόθεσμον, 257-266.—παῦσις τῶν τόκων, 267-275.—ὑποθήκη τῆς ομάδος, 276-279.—ἀκυρότης ἐγγραφῶν, 280-306.—ἀποτελέσματα ἐν τῷ παρελθόντι, 307 καὶ ἐπομ.—ἰσχὺς ἐξωδίκου συμβιβασμοῦ, 664 καὶ ἐπομ.

ΑΠΟΦΑΣΙΣ ΑΛΛΟΔΑΠΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ. Παράγει ἀποτελέσματα ἐν Γαλλίᾳ ἡ ἀπόφασις ἢ κηρύττουσα τὴν πτώχευσιν; 1235 δις-1241.—συνέπειαι τοῦ παραδεκτοῦ γενομένου συστήματος, 1242-1249.—ἀποτελέσματα τοῦ ἐκτελεστηρίου, 1250.—ἐξουσία τοῦ δικαστηρίου, 1251.—λύσεις τῆς νομολογίας, 1252.—αἵτησις περὶ ἐκτελεστηρίου, 1253-1254.—ἀρμόδιον δικαστήριον, 1255.—ἔνδικο μέσα, 1256.—δημοσιότης, 1257.—πότε παράγονται τὰ ἀποτελέσματα τῆς ἀποφάσεως τῆς κηρυττούσης τὴν πτώχευσιν; 1258.—

ἄλλαι ἀποφάσεις ἄλλοδαπῶν δικαστηρίων ἐπὶ πτωχεύσεως, 1259.—συμβιβασμὸς ἐν τῇ ἄλλοδαπῇ, 1262.—order of discharge, 1263.—προληπτικὸς συμβιβασμὸς, 1264.—ἀναβολὴ τῆς πληρωμῆς, 1265.—ἀποκατάστασις, 1268.—ἀποφάσεις ἐκδοθεῖσαι ἐν Ἑλβετίᾳ, 1315 καὶ ἐπομ.—ἐν Γερμανίᾳ, 1325.—ἐν Ἰταλίᾳ ἐν τῷ μεγάλῳ δουκάτῳ τῆς Βάδης, ἐν Ἀλσατίᾳ Λοθαριγγίᾳ, 1326.

ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ. Περιπτώσεις καθ' ἃς ἐκδίδονται ἐν τῇ ὑπόπτῳ περιόδῳ, 391, 407.—ἀποφάσεις ἐπικυροῦσαι κατάσχεσιν εἰς χεῖρας τρίτου, 408.—ἀποφαινόμεναι ἐπὶ κατατάξεως πιστωτοῦ, 409.

ΑΠΟΧΗ. Δύνатаι νὰ γίνῃ ὑπὸ συνδίκου, 514.—ἀποχὴ μετὰ ἔνωσιν, 683.—ὀφειλέτης ὑπὸ δικαστικὴν ἐκκαθάρισιν, 1056.

ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΣ. Ἐπὶ πτωχεύσεως, 467-469.

ΑΣΦΑΛΕΙΑ (garantie). Συνέπειαι τῶν πωλήσεων μετὰ πτώχευσιν, 703.

ΑΣΦΑΛΕΙΑ ΘΑΛΑΣΣΙΑ. Πτώχευσις τοῦ ἀσφαλιστοῦ ἢ τοῦ ἀσφαλιζομένου, 182, 887.

ΑΣΦΑΛΕΙΑ ΕΠΙ ΤΗΣ ΖΩΗΣ. Συνομολόγησις ἢ ἐκχώρησις ἐν ὑπόπτῳ χρόνῳ, 324.—ἀσφάλεια συνομολογηθεῖσα ὑπὸ τοῦ πτωχέυσαντος ὑπὲρ τῆς γυναικὸς του, 914.—κατάστασις τῶν προσοδούχων καὶ τῶν ἀσφαλιζομένων ἐπὶ πτωχεύσεως ἀσφαλιστικῆς ἐπὶ τῆς ζωῆς ἐταιρείας, 1201.

ΑΦΑΙΡΕΣΙΣ (Réduction). Ζήτημα ἐπὶ δικαστικοῦ συμβιβασμοῦ, 627 ἢ ἐξωδίκου, 658.

Β

ΒΑΔΗ. Σχέσεις πρὸς τὴν Γαλλίαν ἐπὶ πτωχεύσεως, 1326.

Γ

GERMANIA. Σχέσεις πρὸς τὴν Γαλλίαν ἐπὶ πτωχεύσεως, 1325.

GRAMMATION ΕΙΣ ΔΙΑΤΑ-

ΓΗΝ. Πληρωμή ἐν ὑπόπτῳ χρόνῳ, 399-405.

ΓΡΑΜΜΑΤΑ ΑΝΑΣΤΟΛΗΣ. Παλαιὸν δίκαιον, 8 ἐν τέλει·—ἀναβολὴ καθιερουμένη ὑπὸ ὠρισμένων νομοθεσιῶν, 1130, 4ον.

ΓΥΝΗ ΥΠΑΝΔΡΟΣ. Ἐγγραφὴ τῆς νομίμου ὑποθήκης μετὰ τὴν ἀπόφασιν τὴν κηρύττουσαν τὴν πτώχευσιν, 289·—ἐνάσκησις τῶν ἀναλήψεων τῆς ἐν ὑπόπτῳ χρόνῳ, 356·—ὑποκατάστασις εἰς τὴν νόμιμον ὑποθήκην γενομένη ἐν ὑπόπτῳ χρόνῳ, 381·—ἀποτέλεσμα τοῦ συμβιβασμοῦ ὡς πρὸς τὸ χρέος τὸ συναφθὲν ἡνωμένως ὑπὸ τοῦ ἀνδρὸς καὶ τῆς γυναικὸς τῶν διατελούντων ἐν κοινῇ κτημάτων, 623·—δικαιώματα τῆς γυναικὸς τοῦ πτωχεύσαντος, ἐν γένει, 890-891·—γυνὴ θεωρουμένη ὡς κυρία, 892·—διεκδίκησις τῶν ἀκινήτων, 893-896·—διεκδίκησις τῶν κινήτων, 897-899·—γυνὴ πιστωτῆς, 900-901·—νόμιμος ὑποθήκη, 902-911·—ἀκύρωσις τῶν γαμηλίων πλεονεκτημάτων, 912-914·—τίς δύναται νὰ ἐπικαλεσθῇ τὰ ἄρθρα 557-569 κατὰ τῆς γυναικὸς, 915-917·—ἀναλήψεις ἐνασκούμεναι ὑπὸ γυναικὸς ὀφειλέτιδος ἀνταποδόσεων, 918.

ΓΥΝΗ ΥΠΑΝΔΡΟΣ ΕΜΠΟΡΕΥΟΜΕΝΗ. Ἀρμόδιον δικαστήριον ὅπως κηρύξῃ αὐτὴν εἰς κατάστασιν πτωχεύσεως, 78·—ικανότης πρὸς κατάθεσιν τοῦ ἰσολογισμοῦ τῆς, 85 τρίς·—κλήσις περὶ κηρύξεως πτωχεύσεως, 100·—ἀποτέλεσμα τοῦ συμβιβασμοῦ τῆς γυναικὸς ὡς πρὸς τὸν σύζυγον, 623 ἐν τέλει.

ΓΥΡΟΣ ΕΝ ΤΡΑΠΕΖῃ. Γενόμενος ἐν ὑπόπτῳ χρόνῳ, 345.

Δ

ΔΕΔΙΚΑΣΜΕΝΟΝ. Ἀπόφασις ἀπορρίπτουσα αἵτησιν περὶ κηρύξεως πτωχεύσεως, 106-107· ἀπόφασις κηρύττουσα τὴν πτώχευσιν, 111·—ἀπόφασις ἀνακαλοῦσα τὴν κήρυξιν τῆς πτωχεύσεως, 157·—ἀπόφασις μεταβάλλουσα τὴν χρονολογίαν τῆς

παύσεως τῶν πληρωμῶν, 166 καὶ 174·—ἀπόφασις ἀποφαινομένη ἐπὶ αἰτήσεως περὶ μετατροπῆς δικαστικῆς ἐκκαθαρίσεως εἰς πτώχευσιν, 1113 δις·—ἀποφάσεις ξένων δικαστηρίων, 1235 δις καὶ ἐπομ. — διενεῖς συμβάσεις, 1318 καὶ 1326.

ΔΗΜΟΣΙΟΝ. Προκαταβολαὶ εἰς τὴν πτώχευσιν, 526.

ΔΗΜΟΣΙΟΤΗΣ. Ἀπόφασις κηρύττουσα τὴν πτώχευσιν, 123-124·—ἀπόφασις κηρύττουσα τὴν δικαστικὴν ἐκκαθάρισιν, 1028·—ἐκτελεστήριον ἀποφάσεως ἀλλοδαποῦ δικαστηρίου κηρυττούσης τὴν πτώχευσιν, 1257·—ἀποφάσεως ἐπὶ χρεωκοπίας, 973.

ΔΙΑΝΟΜΗ. Γενομένη ἐν ὑπόπτῳ χρόνῳ, 390.

ΔΙΑΝΟΜΑΙ μετὰ τῶν πιστωτῶν μετὰ ἔνωσιν, 704 καὶ ἐπόμε.

ΔΙΑΝΟΜΗΣ ΜΕΤΟΧΟΣ. Ἐγγραφὴ τοῦ προνομίου μετὰ τὴν ἀπόφασιν τὴν κηρύττουσαν τὴν πτώχευσιν, 294.

ΔΙΑΡΡΗΕΙΣ. (Resolution). Κατάστασις τοῦ πωλητοῦ κινήτων ἐπὶ πτωχεύσεως, 834-836, 838, 840, 860-863· κατάστασις τοῦ πωλητοῦ ἀκινήτων, 296 καὶ 699.

ΔΙΑΤΡΟΦΗΣ ΧΟΡΗΓΗΜΑ εἰς τὸν πτωχεύσαντα, 524·—εἰς τὸν ὀφειλέτην ἐν καταστάσει δικαστικῆς ἐκκαθαρίσεως, 1085.

ΔΙΕΘΝΕΣ ΙΔΙΩΤΙΚΟΝ ΔΙΚΑΙΟΝ. Ὅρα Συγκρούσεις νόμων, Ἀλλοδαποί, Ἀπόφασις ἀλλοδαποῦ δικαστηρίου.

ΔΙΕΚΔΙΚΗΣΙΣ. Ἐπὶ πτωχεύσεως, γενικά, 789-792·—ἐμπορεύματα κατατεθειμένα ἢ ἀπεσταλμένα, 793-798· ἀπαίτησις τοῦ τιμήματος, 799-805·—διεκδίκησις τῶν ἐμπορικῶν γραμματίων, 806-813·—τίτλοι ὀνομαστικοί, 814·—τίτλοι εἰς τὸν κομιστήν, 815·—περιπτώσεις μὴ προβλεπόμεναι ὑπὸ τοῦ κώδικος, 816·—τραπεζογραμμάτια, 817·—ἐμπορεύματα ἀπεσταλμένα κατὰ τὴν πτώχευσιν τοῦ ἀγοραστοῦ, 840 καὶ ἐπόμε. —διεκδικήσεις τῆς γυναικὸς τοῦ πτωχεύσαντος, 893 καὶ ἐπομ.

ΔΙΟΙΚΗΤΗΣ. Ἀνώνυμος ἑταιρεία δὲν δύναται νὰ καταδιωχθῇ ἐπὶ χρεωκοπία, 1221.

ΔΙΚΑΣΤΙΚΟΣ ΕΚΚΑΘΑΡΙΣΤΗΣ. Διορισμός, 1068-1070· — διάρκεια τῶν καθηκόντων, 1071· — εὐθύνῃ, 1074· — σύμπραξις μετὰ τοῦ ὀφειλέτου, 1048· — ἀσυμφωνία, 1062-1063· — ἀντιπροσώπευσις τῆς ὁμάδος, 1063 δίς· — ἐξουσία καὶ ἔργον μετὰ συμβιβασμὸν ἐπὶ ἐγκαταλείψει, 1100 — μετὰ τὴν ἑνωσιν, 1103 (1)· — συνύπαρξις τοῦ δικαστικοῦ ἐκκαθαριστοῦ καὶ τοῦ ἐκκαθαριστοῦ διαλελυμένης ἢ ἀκυρωθείσης ἑταιρείας, 1193

ΔΙΚΑΣΤΙΚΗ ΕΚΚΑΘΑΡΙΣΙΣ. Ἱστορικόν, 1001-1005· — σκοπὸς τοῦ νέου θεσμοῦ, 1006· — ἀναλογία πρὸς τὴν πτώχευσιν, 1007· — Α. προαπαιτούμενοι ὅροι ἀποφάσεως διατασσοῦσης τὴν δικαστικὴν ἐκκαθάρισιν, 1010· — θάνατος τοῦ ὀφειλέτου, 1011· παῦσις τῆς ἐμπορίας 1012· — ἀρμόδιον δικαστήριον. 1014· — 1015· — πῶς ἐπιλαμβάνεται τῆς ὑποθέσεως, 1016-1019· — ἀναφορὰ τοῦ ὀφειλέτου, 1020-1020 δίς· — ἐξουσία τοῦ δικαστηρίου, 1021-1023 — ἀπόφασις διακηρυκτική, 1024· — χαρακτὴρ τῆς ἀποφάσεως ταύτης, 1025· — διατάξεις ἃς περιέγει, 1026-1027· — δημοσιότητα καὶ ἐκτέλεσις, 1028-1029 — ἀποκλεισμός τῶν ἐνδίκων μέσων, 1030· — ἰδιαιτέρα περίπτωσις, 1030 δίς· — ἀπόφασις ἀπορρίπτουσα τὴν αἵτησιν, 1032· — ἑνδίκῃ μέσα κατὰ τῶν ἄλλων ἀποφάσεων, 1033-1034· — ἀποτελέσματα τῆς ἀποφά-

(1) Συμφώνως πρὸς τὴν ὑφ' ἡμῶν διδασκομένην γνώμην (ἀριθ. 1103) τὸ πολιτικὸν τμήμα τοῦ Ἀκυρωτικοῦ παρεδέξατο δι' ἀποφάσεως τῆς 6 Φεβρουαρίου 1899, ὅτι ὁ ὑπὸ δικαστικὴν ἐκκαθάρισιν ὀφειλέτης ἀπαλλοτριούται τῆς διαχειρίσεως τῆς περιουσίας ἐπερχομένης ἐνώσεως καὶ ὅτι τὴν πώλησιν τῶν πραγμάτων αὐτοῦ ἐνεργεῖ ὁ ἐκκαθαριστής. S. καὶ Journal du Palais, 1899. 1. 113. (Σημείωσις τοῦ Ch. Lyon. Caen).

σεως τῆς διατασσοῦσης τὴν ἐκκαθάρισιν, 1035-1036· — ἀποτελέσματα κοινὰ μετὰ τῆς πτωχεύσεως, 1137-1044· — εἰδικὰ ἀποτελέσματα, 1045· — ἀποτελέσματα ἐν τῷ παρελθόντι, 1046-1047· — μὴ ἀπαλλοτριώσεις ἀπὸ τῆς διαχειρίσεως, κατάστασις ἰδιαιτέρα, 1048-1061· — συγκρούσεις μετὰ τοῦ ὀφειλέτου καὶ τοῦ ἐκκαθαριστοῦ 1062-1063· — ἀντιπροσώπευσις τῆς ὁμάδος, 1063 δίς, 1078· — προπαρασκευαστικὴ διαδικασία, 1081 καὶ ἐπομ. — ἐξέλεξις τῶν ἀπαιτήσεων, 1088 καὶ ἐπομ. — λύσεις τῆς δικαστικῆς ἐκκαθαρίσεως, 1098· — ἀπλοῦς συμβιβασμός, 1099-1099 τρίς· — συμβιβασμός ἐπὶ ἐγκαταλείψει τοῦ ἐνεργητικοῦ, 1100-1101· — ἑνωσις, 1102-1106· παῦσις ἐργασιῶν δι' ἀνεπάρκειαν ἐνεργητικοῦ, 1107-1109· — μετατροπὴ τῆς δικαστικῆς ἐκκαθαρίσεως εἰς πτώχευσιν, 1110· — τίς δύναται νὰ ζητήσῃ τὴν μετατροπὴν; 1111· — περιπτώσεις καθ' ἃς εἶναι ζήτητική, 1112· — περιπτώσεις καθ' ἃς εἶναι ὑποχρεωτική, 1113· — μέχρι τίνος χρονικοῦ σημείου δύναται αὕτη νὰ ζητηθῇ; 1114· — ἀποτελέσματα τῆς μετατροπῆς, 1116-1122· — δικαιώματα προτεινόμενα κατὰ τῆς ὁμάδος, 1122· — ἀνικανότητες, 1126· — στατιστική, 1128· — ἐκτίμησις τοῦ νόμου τοῦ 1889, 1129· — ξένον δίκαιον, 1130.

ΔΙΚΑΣΤΙΚΗ ΕΚΚΑΘΑΡΙΣΙΣ ΤΩΝ ΕΤΑΙΡΕΙΩΝ. Γενικά, 1131-1132· — ξένον δίκαιον, 1132 δίς· — ὅροι προαπαιτούμενοι διὰ τὴν κήρυξιν ἑταιρείας εἰς κατάστασιν δικαστικῆς ἐκκαθαρίσεως, 1134-1135· — ἑταιρεῖται ἐκπληροῦσαι τοὺς ὅρους τούτους, 1136-1137 τρίς· — ἑταιρεῖται διαλελυμέναι, 1140· — ἑταιρεῖται ἄκυροι 1141-1142· — παῦσις τῶν πληρωμῶν, 1143· — Β' Ἀποτελέσματα τῆς δικαστικῆς ἐκκαθαρίσεως τῆς ἑταιρείας ἐν σχέσει πρὸς τοὺς ἐταίρους, 1144-1145· — ἡ παῦσις τῶν πληρωμῶν τῆς ἑταιρείας ἐνέχει ἄρᾳ γε τὴν παῦσιν τῶν πληρωμῶν τῶν ἐταίρων; 1146-1147· — ἡ παῦσις τῶν πληρωμῶν τῆς ἑταιρείας δὲν ἔχει

τάς αὐτάς συνεπείας διὰ πάντας τοὺς προσωπικῶς ἐνεχομένους ἐταίρους, 1148· — μέτοχοι καὶ ἐτερόρρυθμοι ἐταῖροι, 1149· — ἡ παῦσις τῶν πληρωμῶν ἐταίρου δὲν ἐνέχει ἄρ' αὖτε καὶ τὴν παῦσιν τῶν πληρωμῶν τῆς ἐταιρείας; 1150· — Γ' Ἀρμόδιον δικαστήριον, 1151-1154· — μία μόνη ἀπόφασις διὰ τὴν ἐταιρείαν καὶ τοὺς προσωπικῶς ἐνεχομένους ἐταίρους, 1155-1157· — τίς αἰτεῖται τὴν δικαστικὴν ἐκκαθάρισιν; 1161-1163 δις· — Δ' Ἀποτελέσματα τῆς κηρύξεως τῆς δικαστικῆς ἐκκαθάρσεως τῆς ἐταιρείας, 1164 καὶ ἐπομ. — δικαιώματα τῶν ὁμολογιούχων, 1170-1174· — καταβολαὶ ἐνεργητέαι ἐπὶ τῶν μετοχῶν, 1175· — ἀντιπροσώπευσις τῆς ἐταιρείας, 1191-1195· — ἀρμόδιότης τοῦ ἐμποροδικείου, 1196· — Ε' Διοικήσεις τῆς δικαστικῆς ἐκκαθάρσεως, 1197· — ἀπογραφή, 1198· ἐταιρικοὶ καὶ προσωπικοὶ πιστωταί, 1199-1200· — προσοδοῦχοι καὶ ἡσφλισμένοι ἀσφαλιστικῆς ἐπὶ τῆς ζωῆς ἐταιρείας, 1201· — Ζ' Λύσεις τῆς δικαστικῆς ἐκκαθάρσεως τῶν ἐταιρειῶν, 1203· — συμβιβασμός, 1204-1209· — διάφοροι καταστάσεις τῆς ἐταιρείας καὶ τῶν ἐταίρων, 1211-1215· — μετατροπὴ τῆς δικαστικῆς ἐκκαθάρσεως εἰς πτώχευσιν 1218· — Η. Δικαιώματα ἅτινα δύναται τις νὰ προτείνῃ, 1219· — Θ. Ἀνικανότητες καὶ ἐκπτώσεις, 1220· — χρεωκοπία, 1221· — ἀποκατάστασις 1221.

ΔΙΠΛΩΜΑ ΕΦΕΥΡΕΣΕΩΣ. Σήμανσις (enregistrement) τῆς μετὰ τὴν ἀπόφασιν τὴν κηρύξαν τὴν πτώχευσιν ἐκχωρήσεως, 305.

ΔΟΛΟΣ. Λόγος ἀκυρώσεως τοῦ συμβιβασμοῦ, 635 καὶ ἐπομ.

ΔΟΣΙΣ ΑΝΤΙ ΚΑΤΑΒΟΛΗΣ. Τί συνιστᾷ αὐτὴν, 339 ἐν τέλει· — ἀκυρότης ἐκ τοῦ νόμου ἐν ὑπόπτῳ χρόνῳ, 349· — πληρωμὴ δι' ἐκχωρήσεως (transport), 350-353· — πληρωμὴ διὰ πωλήσεως, 354· — ἐνάσκησις τῶν ἀναλήψεων τῆς ἐγγάμου γυναικός, 356· — παραχώρησις (abandon) πλοίου, 357· — πληρωμὴ διὰ συμψηφισμοῦ, 358-363· — ἀπόδοσις (rapport)

ὀφειλομένη ὑπὸ τοῦ πληρωνομένου πιστωτοῦ, 364.

ΔΩΡΕΑ. Ἀνάκλησις λόγῳ ἀχαριστίας, πτώχευσις τοῦ δωρητοῦ ἢ τοῦ δωρεοδόχου, 232· — ἀνάκλησις ἔνεκα μὴ ἐκτελέσεως τῶν ὄρων, 233· — δωρεὰ ἀκινήτου μὴ μεταγραφείσα πρὸ τῆς ἀποφάσεως τῆς κηρυξάσης τὴν πτώχευσιν, 301· — δωρεαὶ γενόμεναι ἐν ὑπόπτῳ χρόνῳ, 320-324· — σύστασις προιζός, 325-328· — ἀποτελέσματα τῆς ἀκυρότητος τῶν δωρεῶν καὶ τύχη τῶν ἀπαλλοτριώσεων τῶν γενομένων ὑπὸ τοῦ δωρεοδόχου, 330.

Ε

ΕΓΓΡΑΦΑΙ. Μεταγενέστεραι τῆς ἀποφάσεως τῆς κηρυττούσης τὴν πτώχευσιν, 281 καὶ ἐπομ. — περιπτώσεις καθ' ἃς δύνανται νὰ γίνωσιν ἐγκύρως, 287 καὶ ἐπομ. — προνόμιον τῶν συμμετόχων διανομῆς καὶ διαίωμα χωρισμοῦ τῶν περιουσιῶν, 294· — πωλητὴς ἀκινήτων, 295-296 δις· — ὑπὲρ τίνος τίθεται ἡ ἀκυρότης τῶν ἐγγραφῶν, 297· ἐγγραφαὶ γενομέναι ἐν ὑπόπτῳ χρόνῳ, 411-415· — ἀκυρότης πρὸς τὸ συμφέρον τῆς ὁμάδος, 417· — σύγκρουσις νόμων 1283.

ΕΓΓΥΗΤΗΣ. Πτώχευσις τοῦ κυρίου ὀφειλέτου, 619 623· — ἐγγυητὴς τοῦ συμβιβασμοῦ, 624-649· — ἐξώδικος συμβιβασμός, 658· — δικαιώματα τοῦ πιστωτοῦ ὅταν ὁ πρωτοφειλέτης καὶ ὁ ἐγγυητὴς εἶναι ἐν πτωχεύσει, 919 καὶ ἐπομ. — κατάστασις τοῦ ἐγγυητοῦ, 923 924· — περίπτωσις καθ' ἣν ἐγένετο μερικὴ πληρωμὴ (acompte) πρὸ πάσης κηρύξεως πτωχεύσεως, 925-928· — εἰδικαὶ δυσκολίαι, 929-931· — ξένον δίκαιον, 931 δις.

ΕΙΣΑΓΓΕΛΙΚΗ ΑΡΧΗ. Δὲν δύναται νὰ ζητήσῃ τὴν κήρυξιν τῆς πτωχεύσεως, 98· — δύναται νὰ γνωμοδοτήσῃ πρὸς τὸ δικαστήριον περὶ τῆς καταστάσεως τοῦ ὀφειλέτου, 108· — ἔργον αὐτῆς ἐπὶ πτωχεύσεως, 488-502· — ἔργον αὐτῆς ἐπὶ δικαστικῆς ἐκκαθάρσεως, 1080.

ΕΙΣΗΓΗΤΗΣ. Ἔργον αὐτοῦ, 442.

—ἐκλογή, 443-444· — καθήκοντα, 445-452· — περίπτωσις δικαστικῆς ἐκκαθαρίσεως, 1075.

ΕΚΜΙΣΘΩΤΗΣ. Σύγκρουσις μεταξὺ τοῦ προνομίου τοῦ καὶ τοῦ προνομίου τοῦ πωλητοῦ, 839 — κατάστασις τοῦ ἐκμισθωτοῦ πρὸ τῆς νόμου τοῦ 1872, 864· — ἀναστολή τῶν μέσων ἐκτελέσεως, ἀγωγή περὶ διαρρήξεως, 866 - 870· — ἔκτασις τῆς προνομίουχου ἀπαιτήσεως, 871· — περιπτώσεις διαρρήξεως τῆς μισθώσεως 872-873· — περιπτώσεις καθ' ἃς ἡ μίσθωσις δὲν διαλύεται, 874-878· — δικαίωμα μεταμισθώσεως ἢ ἐκχωρήσεως τῆς μισθώσεως ὑπὲρ τῶν συνδίκων, 879 - 880· — ἐκμισθωσις ἀγροτικοῦ κτήματος, 881· — περίπτωσις καθ' ἣν τηρεῖται ὁ ἀστικός κώδιξ, 882· — ξένον δίκαιον, 882 δις· — πτώχευσις τοῦ ἐκμισθωτοῦ, 389.

ΕΚΝΙΚΗΣΙΣ. Ἀσφάλεια ὀφειλομένη ἐν ταῖς μετὰ πτώχευσιν πωλήσεσι, 703

ΕΚΣΤΑΣΙΣ ΥΠΑΡΧΟΝΤΩΝ. Παλαιὸν δίκαιον, 8 ἐν τέλει· — σύγκρισις πρὸς τὸν ἐπὶ ἐγκαταλείψει τοῦ ἐνεργητικοῦ συμβιβασμόν, 757.

ΕΚΤΕΛΕΣΤΗΡΙΟΝ. Εἶναι ἀναγκαῖον ὅπως παραγάγῃ ἀπόφασις ἀλλοδαποῦ δικαστηρίου τὰ ἀποτελέσματα τῆς ἐν Γαλλίᾳ, 1250 καὶ ἐπομ. — τύπος τῆς αἰτήσεως, 1254· — ἀρμόδιον δικαστήριον, 1255· — ἔνδικο μέσα, 1256· — δημοσιότης, 1257· — ἀπὸ πότε παράγονται τὰ ἀποτελέσματα τῆς ἀποφάσεως τῆς χρηυττούσης τὴν πτώχευσιν, 1258· — ἄλλαι ἀποφάσεις ἐκδιδόμεναι διαρκούσης τῆς πτωχεύσεως, 1259-1265· — ἐκτελεστήριον διὰ τὰς ἀποφάσεις τὰς ἐκδοθείσας ἐν Ἑλβετίᾳ, 1316 καὶ ἐπομ., ἐν Γερμανίᾳ, 1325, ἐν Ἰταλίᾳ, ἐν τῷ Μεγάλῳ Δουκάτῳ τῆς Βάδης καὶ ἐν Ἀλσατίᾳ Λοθαριγγίᾳ, 1326.

ΕΚΧΩΡΗΣΙΣ ΑΠΑΙΤΗΣΕΩΣ. Γνωστοποιήσις μετὰ τὴν ἀπόφασιν τὴν χρηυττούσαν τὴν πτώχευσιν, 303· — γνωστοποιήσις ἐν ὑπόπτῳ χρόνῳ, 321 ἐν τέλει, 415 δις· — ἐκχώρησις (transport) ἐν ὑπόπτῳ χρόνῳ, 350-353.

ΕΛΒΕΤΙΑ. Σχέσεις μετὰ τῆς Γαλλίας ἐπὶ πτωχεύσεως 1313 καὶ ἐπομ.

ΕΛΕΓΚΤΑΙ. Δυνητικὸς διορισμός, 453 καὶ 462 δις· — τρόπος, 454-456· — καθήκοντα, 457-460· — εὐθύνη, 461· — ἀνάκλησις, 462· — ξένον δίκαιον, 462 τρίς· — δικαστικὴ ἐκκαθάρισις, 1076.

ΕΜΠΟΡΕΥΜΑΤΑΠΟΔΕΙΞΙΣ (Warrant). Ἐκχώρησις ἐν ὑπόπτῳ χρόνῳ, 346 καὶ 376.

ΕΜΠΟΡΙΚΑ ΓΡΑΜΜΑΤΙΑ. Πληρωμὴ ἐνεργηθεῖσα διὰ γραμματίων ἐν ὑπόπτῳ χρόνῳ, 341-344· — ἐγχειρίσις ἀποδεικτικοῦ παραλαβῆς καὶ ἐμπορευματαποδείξεως (warrant), 346· — μεταβίβασις φορτωτικῆς, 347· — ἐγχειρίσις ληξιπροθέσμων τοκομεριδίων καὶ εἰς τὸν κομιστήν, 348· — πληρωμὴ ἐν ὑπόπτῳ χρόνῳ, 399-406· — κανονισμός τῆς ἀξίας τοῦ τιμήματος ἀπεσταλμένων ἐμπορευμάτων, 801· — διεκδίκησις τῶν ἐμπορικῶν γραμματίων ἐπὶ πτωχεύσεως, 806-812.

ΕΜΠΟΡΙΚΟΝ ΚΑΤΑΣΤΗΜΑ (fonds de commerce). Πώλησις μετὰ πτώχευσιν, 688.

ΕΜΠΟΡΟΔΙΚΕΙΟΝ. Ἀρμοδιότης εἰς κήρυξιν τῆς πτωχεύσεως, 75 καὶ ἐπομ· — διακριτικὴ ἐξουσία ἐπὶ αἰτήσεως, 90, 102-103· — δικαίωμα κηρύξεως τῆς πτωχεύσεως ἐξ ἐπαγγέλματος, 108-110· — διακριτικὴ ἐξουσία πρὸς ὅρισμόν τῆς χρονολογίας τῆς πύσεως τῶν πληρωμῶν, 118· — δικαίωμα τροποποιήσεως τῆς χρονολογίας ταύτης ἐξ ἐπαγγέλματος, 171· — διορισμός καὶ παῦσις τῶν συνδίκων, 431 καὶ 435· — καθήκοντα τοῦ δικαστηρίου τῆς κατοικίας τοῦ πτωχεύσαντος, 460-466· — ὑποθέσεις τῆς ἀρμοδιότητος αὐτοῦ, 467-468· — ἀναρμοδιότης τῶν ἀστικῶν δικαστηρίων διὰ τὰς ὑποθέσεις πτωχεύσεως, 469· — εἰδικοὶ κανόνες διὰ τὰ ἔνδικο μέσα κατὰ τῶν ἐπὶ πτωχεύσεως ἀποφάσεων, 471· — δικαστήριον ἀρμόδιον ὅπως κηρύξῃ τὴν δικαστικὴν ἐκκαθάρισιν, 1014· — ἔργον τοῦ δικαστηρίου, 1077· γαλλικὸν δικαστήριον.

ἀρμόδιον ὅπως κηρύξῃ εἰς πτώχευσιν ἄλλοδαπόν, 1230-1233 — ὅπως χορηγήσῃ αὐτῷ τὸ εὐεργέτημα τῆς δικαστικῆς ἐκκαθαρίσεως, 1223 δις· ἀναρμοδιότης ὡς πρὸς τὸ ἐκτελεστικόν ἀποφάσεως ἄλλοδαποῦ δικαστηρίου, 1255. Ὅρα ἀπόφασις κηρύττουσα τὴν πτώχευσιν.

ΕΜΠΟΡΟΣ. Μόνος αὐτὸς δύναται νὰ κηρυχθῇ εἰς κατάστασιν πτωχεύσεως, 9-44-53· — ξένον δίκαιον, 53 δις· — ἔμπορος ἀποβιώσας, 67-71· — ἀπομακρυνθεὶς τῶν ἐργασιῶν, 72· — ἄτομον μετερχόμενον τὴν ἐμπορίαν ὑπὸ ἄλλότριον ὄνομα, 955.

ΕΜΠΟΡΟ ὙΠΑΛΛΗΛΟΣ (com-mis). Προνόμιον ἐπὶ πτωχεύσεως, 822 καὶ ἐπομ.

ΕΝΕΧΥΡΟΝ. Πότε δεόν νὰ εἶναι ἐκπληρωμένα αἱ διατυπώσεις ἐν περιπτώσει ἐπὶ πτωχεύσεως, 306· — δικαίωμα τοῦ ἐνεχυροῦχου, 252· — σύστασις ἐν ὑπόπτῳ χρόνῳ, 374-376· — οἰκεῖα δικαιώματα τῶν ἐνεχυρῶν καὶ ἀνεγγύων πιστωτῶν, 722-723.

ΕΝΟΤΗΣ ΤΗΣ ΠΤΩΧΕΥΣΕΩΣ. Σχέσεις διεθνεῖς, διάφορα συστήματα, 1236 καὶ ἐπομ.

ΕΝΟΧΗ ΦΥΣΙΚΗ. Χρέος ἀφεθὲν διὰ τοῦ συμβιβασμοῦ, 617· — ἀποτελέσματα τῆς ἀποκαταστάσεως, 997.

ΕΝΤΟΛΗ Ἐλάττωσις περιουσίας ἢ πτώχευσις τοῦ ἐντολέως ἢ τοῦ ἐντολοδόχου, 180, 884 886.

ΕΝΩΣΙΣ. Γενικά, 668· — πότε ὑπάρχει, 669· — χαρακτὴρ τῆς ἐνώσεως, 670-671· — στατιστική, 672· — ὀργανισμὸς τῆς ἐνώσεως, ἀπόφασις σχετική πρὸς τοὺς συνδίκους, 674 - 677· — ἐξακολούθησις τῆς ἀπὸ τῆς διαχειρίσεως ἀπαλλοτριώσεως, 678· — χορήγημα εἰς τὸν πτωχεύσαντα, 679· — ἐξακολούθησις τῆς ἐκμεταλλεύσεως τοῦ ἐνεργητικοῦ, 680 681 δις· — συμβιβασμὸς κοινοῦ δικαίου, 682· — ἀποχή, ἀποδοχή, 683· — συμφωνίαι κατ' ἀποκοπὴν, 684· — πώλησις τῶν κτημάτων τοῦ πτωχεύσαντος, 685-703· — διανομὴ μετὰ τῶν πιστωτῶν, 704 καὶ ἐπομ. — λῆξις τῆς ἐνώσεως, 724· — ἀποτελέσματα,

725· — συγγνωστόν, 726-728· — ἐξάφανις τῆς ὁμάδος, 729-730· — λῆξις τῶν καθηκόντων τῶν συνδίκων, 731.

ΕΝΩΣΙΣ ΔΙΕΘΝΗΣ ΔΙΑ ΤΗΝ ΠΤΩΧΕΥΣΙΝ. Ἡ περὶ αὐτῆς γνώμη, 1327.

ΕΞΑΚΟΛΟΥΘΗΣΙΣ ΤΗΣ ΕΜΠΟΡΙΑΣ. Προπαρασκευαστικὴ περίοδος, 521-523· — μετὰ τὴν ἐνωσιν, 680-681 δις· — ὀφειλέτης ὑπὲρ οὗ ἐκηρύχθη ἡ δικαστικὴ ἐκκαθάρισις, 1057.

ΕΞΕΛΕΓΕΙΣ ΤΩΝ ΑΠΑΙΤΗΣΕΩΝ. Διαδικασία τῆς πτωχεύσεως, γενικὴ ἰδέα, 527· — διατυπώσεις, 529-530· — προθεσμίαι τῆς ἐμφάνσεως, 531-532· — τῆς ἐξελέγξεως, 533· — πῶς γίνεται, 534-536· — παραδοχή, 537· — ἐπιβεβαίωσις, 538· — ἀποτελέσματα τῆς παραδοχῆς, 539-541· — ἀμφισβήτησις τῶν ἀπαιτήσεων τῶν ὑποκειμένων εἰς τὴν ἐξελέγξιν, 542-543· — ἀναβολή, προσωρινὴ παραδοχή, 544-548· — μὴ ἐμφάνις ἐν ταῖς νομίμοις προθεσμίαις, 549· — μὴ ἐπιβεβαίωσις, 550· — ἀπορριπτόμενοι πιστωταί, 551· — ἔκθεσις περὶ τῆς ἐξελέγξεως, 552· — πιστωταί ὑποκείμενοι εἰς τὴν ἐξελέγξιν, 552· — ἀπαιτήσεις ἐνυπόθηκοι ἢ προνομιοῦχοι, 554· — κανόνες τῆς ἐξελέγξεως ἐπὶ δικαστικῆς ἐκκαθαρίσεως, 1088 καὶ ἐπομ. — προθεσμίαι, 1091· — τύποι, 1094· — ἐξελέγξις ἐπὶ πτωχεύσεως ἢ δικαστικῆς ἐκκαθαρίσεως ἐταιρείας, 1199-1200· — προσοδοῦχοι καὶ ἡσφαλισμένοι ἐταιρείας ἀσφαλιστικῆς ἐπὶ τῆς ζωῆς, 1201.

ΕΠΙΒΕΒΑΙΩΣΙΣ. Πτώχευσις, 538· — συνέπεια τῆς μὴ ἐπιβεβαίωσεως, 550· — δολία ἐπιβεβαίωσις, 955 6· — ἐπιβεβαίωσις ἐπὶ δικαστικῆς ἐκκαθαρίσεως, 1094.

ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ ἀπευθυνόμεναι εἰς τὸν πτωχεύσαντα, 499.

ΕΠΙΤΑΓΗ. Πληρωμὴ ἐν ὑπόπτῳ χρόνῳ, 406.

ΕΠΙΤΡΟΠΟΣ. Δικαίωμα ψηφοφορίας εἰς συμβιβασμόν, 576 α.

ΕΡΓΑΤΗΣ. Προνόμιον ἐπὶ πτωχεύσεως, 822 καὶ ἐπομ.

ΕΤΑΙΡΕΙΑ. Διάλυσις διὰ τῆς ἐλαττώσεως περιουσίας ἢ τῆς πτωχεύσεως ἐταίρου, 179, 884-885. — ἡ πτώχευσις ἐταιρείας δὲν ἐπάγεται τὴν διάλυσιν, 1168. — συμβιβασμὸς ὡς πρὸς τὰς ἐταιρείας, 1204-1209. *Ὅρα Πτώχευσις τῶν ἐταιρειῶν, δικαστικὴ ἐκκαθάρισις τῶν ἐταιρειῶν.

ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΟΜΟΡΡΥΘΜΟΣ. *Ὅρα Πτώχευσις τῶν ἐταιρειῶν

ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΜΕΤΟΧΙΚΗ. Δὲν δύναται νὰ κηρυχθῇ εἰς πτώχευσιν ἢ εἰς δικαστικὴν ἐκκαθάρισιν, 1135

ΕΤΑΙΡΕΙΑΙ ΞΕΝΑΙ. Δύνανται νὰ κηρυχθῶσιν εἰς πτώχευσιν ἢ δικαστικὴν ἐκκαθάρισιν, 1229. — ἀρμόδιον δικαστῆριον, 1233.

ΕΤΑΙΡΟΣ. Πτώχευσις ἢ δικαστικὴ ἐκκαθάρισις τῆς ἐταιρείας, 1144-1149. — ἡ τοῦ ἐταίρου, 1150.

ΕΥΕΡΓΕΤΗΜΑ ΕΥΠΟΡΙΑΣ Ἰσχύς ἐν Γαλλίᾳ νόμου ἄλλοδαποῦ χορηγοῦντος αὐτό, 1266.

ΕΦΕΣΙΣ. Ἀπόφασις κηρύττουσα τὴν πτώχευσιν, 141-142. — πρόσωπα δυνάμενα νὰ ἐκκαλέσωσι, 143-145. — προθεσμία, 146-151. — ἀπόρριψις αἰτήσεως περὶ κηρύξεως τῆς πτωχεύσεως, 152-155. — ἐξουσία τοῦ Ἐφετείου ἐπὶ ἐκκλήσεως ἀποφάσεως κηρυξάσης τὴν πτώχευσιν, 156. — ἀπόφασις ὀρίζουσα τὴν χρονολογίαν τῆς παύσεως τῶν πληρωμῶν, 175. — ἀποφάσεις ἐπὶ πτωχεύσεως καθ' ὧν δὲν χωρεῖ ἔφεσις, 471. — ἀποφάσεις περὶ τῆς ἀναβολῆς ἢ περὶ προσωρινῆς παραδοχῆς, 547 καὶ 548. — ἀποφάσεις περὶ τῆς ἐπικυρώσεως τοῦ συμβιβασμοῦ, 605. — ἀποφάσεις περὶ κηρύξεως συγγνώμης, 728. — ἀποφάσεις περὶ δικαστικῆς ἐκκαθαρίσεως, 1030 καὶ 1030 δις.

ΕΦΗΜΕΡΙΣ. Δύναται ὁ ἐν πτωχεύσει διατελὼν νὰ εἶναι διαχειριστὴς ἐφημερίδος; 978.

Η

ΗΛΑΤΤΩΜΕΝΗΣ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΙΣ. Κατάστασις τῶν μὴ ἐμπόρων, 36. — σύγκρισις πρὸς

τὴν πτώχευσιν, 37. — ἐκτίμησις ὑπὸ νομοθετικὴν ἔποψιν 37 τρίς — ξένον δίκαιον, 38. — λόγοι διαλύσεως τῆς ἐταιρείας, 179. — ἀπόσβεσις τῆς ἐντολῆς, 180. — ἀποποίησις τοῦ προνομίου τοῦ ἐργάτου καὶ τοῦ ἐμποροῦ-παλλήλου (commis), 827. — συνυπόχρεοι ἐπὶ καταστάσεως ἡλαττωμένης περιουσίας, 932.

ΗΝΩΜΕΝΑΙ ΠΟΛΙΤΕΙΑΙ ΤΗΣ ΑΜΕΡΙΚΗΣ. Νόμος δημοσπονδιακὸς περὶ πτωχεύσεως (1).

Θ

ΘΑΝΑΤΟΣ. Πτώχευσις μετὰ θάνατον, 66-71. — ξένον δίκαιον, 71 δις. — καταδίωξις τῶν πιστωτῶν, 104. — κήρυξις πτωχεύσεως ἐξ ἐπαγγέλματος, 110. — χρονολογία τῆς παύσεως τῶν πληρωμῶν, 117. — δικαστικὴ ἐκκαθάρισις μετὰ θάνατον, 1011.

Ι

ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΣ, Κατάθεσις ἐν περιπτώσει παύσεως πληρωμῶν, 84-85. — παρέμβασις ἐντολοδόχου, 85 δις. — κύρωσις τῆς ὑποχρεώσεως τῆς καταθέσεως τοῦ ἰσολογισμοῦ, 86 87. — περιεχόμενον τοῦ ἰσολογισμοῦ, 88. — ἰσολογισμὸς συντασσόμενος ὑπὸ τῶν συνδίκων, 501.

ΙΤΑΛΙΑ. Σχέσεις πρὸς τὴν Γαλλίαν ἐπὶ πτωχεύσεως, 1326.

Κ

ΚΑΘΑΡΣΙΣ (purge). Πώλησις ἀκινήτων τοῦ πτωχεύσαντος, 520, 697 καὶ ἐπόμε. — πώλησις πλοίων, 702.

ΚΑΤΑΛΟΓΙΣΜΟΣ. Ζήτημα ἐπὶ

(1) Ὁμοσπονδιακὸς νόμος περὶ τοῦ θέματος τούτου ἐπεκυρώθη τῇ 1ῃ Ἰουλίου 1898. Ἐπιγράφεται δὲ οὕτω: an act to establish a uniform system of bankruptcy throughout the United-States.

πτωχεύσεως ὡς πρὸς τοὺς τόκους, 275.

ΚΑΤΑΣΧΕΣΙΣ ΕΙΣ ΧΕΙΡΑΣ ΤΡΙΤΟΥ. Ἀποτέλεσμα τῆς πτωχεύσεως, 255· — ἀπόφασις ἐπικυρωτικὴ ἐκδοθεῖσα ἐν ὑπόπτῳ χρόνῳ, 408.

ΚΑΤΟΙΚΙΑ. Σημασία ἐν τῇ κηρύξει τῆς πτωχεύσεως, 76-79 — ἐν τῇ κηρύξει τῆς δικαστικῆς ἐκκαθάρισεως, 1014-1015

ΚΗΡΥΞΙΣ ΤΗΣ ΠΤΩΧΕΥΣΕΩΣ I Προαπαιτούμενοι ὅροι 43· — α. ιδιότης ἐμπορίου 44-49 — ἀνικανότης, 50 — ἀπαγόρευσις, 51· — τὸ ἔργον τοῦ Ἀκυρωτικοῦ, 52· — ξένον δίκαιον, 53 δὲς — β. παῦσις πληρωμῶν, 54-65· — ξένον δίκαιον, 65 δὲς — πτώχευσις μετὰ θάνατον, 67· — ἡ παῦσις τῆς ἐμπορίας, 72. — II. Ἀπόφασις κηρύττουσα τὴν πτώχευσιν, 73· — α. ἀρμόδιον δικαστήριον, *ratione materiae*, 75· — ξένον δίκαιον, 75 δὲς. — ἀρμοδιότης *ratione personae*, 76-79 — ξένον δίκαιον, 79 δὲς — ἐνότης τῆς πτωχεύσεως, 80-81· — ξένον δίκαιον, 81 δὲς. — β. περιστάσεις ὑφ' ἃς δικάζει τὸ δικαστήριον, 82· — ἐμολογία τοῦ πτωχεύσαντος, 82 δὲς-86· — στατιστικὴ, 86 δὲς — κατάστασις τῶν κληρονόμων, 89· — ἐπάγεται ἄρα γε ἡ ἐμολογία αὐτοδικαίως τὴν κήρυξιν τῆς πτωχεύσεως, 90· — ἀναφορὰ τῶν πιστωτῶν, 91-97· — ἡ εἰσαγγελικὴ ἀρχὴ ἔνθα οἱ ὀφειλῆται δὲν δύνανται νὰ ἐνεργήσωσι, 98· — πῶς ἀπευθύνονται οἱ πιστωταὶ πρὸς τὸ δικαστήριον, 99-100· — ἐξουσία τοῦ δικαστηρίου, 102-103 — ἰσχὺς τῆς ἀποφάσεως τῆς ἀπορριπτούσης τὴν αἵτησιν, 106-107· — αὐτεπάγγελτος κήρυξις, 108-110 δὲς — χαρακτήρ τῆς ἀποφάσεως, 111-112· — διατάξεις ἃς περιέχει, 113· — ὁρισμοὶ τῆς χρονολογίας τῆς παύσεως τῶν πληρωμῶν, 114-122 — δημοσίευσις καὶ ἐκτέλεσις τῆς ἀποφάσεως τῆς κηρυττούσης τὴν πτώχευσιν, 123-125· — ἐνδικομέσα κατὰ τῆς ἀποφάσεως ταύτης, 126-156. — Ὅρα ἀπόφασις ἀλλοδαποῦ δικαστηρίου.

ΚΗΡΥΞΙΣ ΔΙΚΑΣΤΙΚΗΣ ΕΚ-

ΚΑΘΑΡΙΣΕΩΣ. Ἀρμόδιον δικαστήριον, 1014-1015· — πῶς καλεῖται τὸ δικαστήριον νὰ δικάσῃ 1016-1019 — ἀναφορὰ τοῦ ὀφειλέτου, 1020-1020 δὲς — ἐξουσία τοῦ δικαστηρίου, 1021-1023· — ἀπόφασις κηρύττουσα τὴν δικαστικὴν ἐκκαθάρισιν, 1024· — χαρακτήρ τῆς ἀποφάσεως ταύτης, 1025· διατάξεις ἃς περιέχει, 1026-1027· — δημοσιότης, 1028 — ἐκτέλεσις, 1029· — ἀποκλεισμός τῶν ἐνδίκων μέσων, 1030 — ἰδιαιτέρα περίπτωσις, 1030 δὲς — ἀποτελέσματα τῆς ἀποφάσεως, 1035-1036· — νοινὰ μετὰ τῆς πτωχεύσεως ἀποτελέσματα, 1037-1044. — εἰδικὰ ἀποτελέσματα, 1045· — ἀποτελέσματα ἐν τῷ παρελθόντι, 1046-1047, 1064 1066.

ΚΛΗΡΟΝΟΜΟΙ Δικαίωμα προκλήσεως τῆς κηρύξεως τῆς πτωχεύσεως, 89 — δικαίωμα τοῦ αἰτεῖσθαι τὴν δικαστικὴν ἐκκαθάρισιν, 1011.

ΚΟΛΛΥΒΙΣΤΑΙ. Χρεωκοπία, 946.

M

ΜΕΣΕΓΓΥΗΣΙΣ. Διεκδίκησις πραγμάτων μεσεγγυημένων ἐπὶ πτωχεύσεως, 793 καὶ ἐπομ.

ΜΕΣΙΤΗΣ ΠΡΟΝΟΜΙΟΥΧΟΣ. Χρεωκοπία, 946.

ΜΕΣΙΤΑΙ. Μεσολάβησις ἐν ταῖς πωλήσεσιν ἐπὶ πτωχεύσεως, 519.

ΜΕΤΑΓΡΑΦΗ. Πώλησις ἀκινήτων, μεταγραφὴ μεταγενεστέρα τῆς πτωχεύσεως τοῦ ἀγοραστοῦ, 295-296 δὲς, ἢ τοῦ πωλητοῦ, 299 — δωρεὰ ἀκινήτου, 301· — μεταγραφὴ ἐνεργηθεῖσα ἐν ὑπόπτῳ χρόνῳ, 321 ἐν τέλει 415 δὲς.

ΜΕΤΑΦΟΡΑ ΕΝΑΡΞΕΩΣ ΠΤΩΧΕΥΣΕΩΣ. Περίπτωσις καθ' ἣν γίνεται, 121.

ΜΕΤΟΧΟΣ. Πτώχευσις τῆς εταιρείας, 1149 — δύναται νὰ αἰτησῇται αὐτὴν ὁ μέτοχος; 1161· — καταβολαὶ ἐνεργητέσι κατὰ τὴν πτώχευσιν, 1175-1186· — δὲν δύναται νὰ εἶναι χρεωκόπος, 1221.

Ξ

ΞΕΝΟΝ ΔΙΚΑΙΟΝ. Κείμενα νό-

μων περί πτωχεύσεως (1), 38· — πρόσωπα δυνάμενα νὰ κηρυχθῶσιν εἰς κατάστασιν πτωχεύσεως, 53 δῖς· — ὅροι τῆς κηρύξεως τῆς πτωχεύσεως, 65 δῖς· — πτώχευσις μετὰ θάνατον, 71 δῖς· — καὶ παῦσιν ἐμπορίας, 72 δῖς· — ἀρμοδία δικαιοδοσία ἐπὶ πτωχεύσεως, 75 δῖς καὶ 79 δῖς· — ἐνότης τῆς πτωχεύσεως, 81 δῖς· — κήρυξις ἐπὶ τῇ ὁμολογίᾳ τοῦ ὀφειλέτου, 90 δῖς· — αἵτησις τῶν πιστωτῶν, 90 ἐν σημειώσεσι. — κήρυξις ἐξ ἐπαγγέλματος, 110 δῖς· — διάρκεια τῆς υπόπτου περιόδου, 119 ἐν σημειώσει· — ἀπαλλοτριώσεις ἀπὸ τῆς διαχειρίσεως τῆς περιουσίας, 203 δῖς, 208 τρίς, 236 δῖς, 246 δῖς, 250 δῖς· — ἀναστολὴ τῶν ἀτομικῶν καταδιώξεων, 256 δῖς· — ἐκπρόθεσμον, 258 τρίς καὶ 259 δῖς· — τόκοι, 275 δῖς — ὑποθήκη τῆς ομάδος, 279 τρίς — ἀκυρότης τῶν μεταγενεστέρων τῆς ἀποφάσεως τῆς κηρυξάσης τὴν πτώχευσιν ἐγγραφῶν, 283 δῖς· — δικαίωμα τοῦ αἰτεῖσθαι τὴν ἀκύρωσιν τῶν μεταγενεστέρων τῆς πτωχεύσεως δικαιοπραξιῶν, 419 δῖς· — τρόποι διορισμοῦ τῶν συνδίκων, 432 δῖς· — εἰσηγητῆς δικαστῆς, 442 ἐν τελευτῇ σημ· — ἐλεγχταί, 462 τρίς· — ψηφοφορία περὶ τοῦ συμβιβασμοῦ τῶν ἐνυποθήκων ἢ προνομιούχων πιστωτῶν, 568· — ἀνικανότητες μετὰ τὸν συμβιβασμόν, 615 εἰς σημ· — κατάστασις τοῦ ἐγγυητοῦ ἐπὶ πτωχεύσεως τοῦ πρωτοφειλέτου, 119 εἰς σημ· — ἐξώδικος συμβιβασμός, 667 δῖς· — συμβιβασμός ἐπὶ ἐγκαταλείψει τοῦ ἐνεργητικοῦ, 740 — παῦσις τῶν ἐργασιῶν δι' ἀνεπάρκειαν ἐνεργητικοῦ, 787· — διεκδίκησις τοῦ παραγγελέως, 805 δῖς — δικαιώματα τοῦ πωλητοῦ κινήτων πραγμάτων, 863 δῖς· — κατάστασις

τοῦ ἐκμισθωτοῦ ἀκινήτου, 882 δῖς· — χρεωκοπία, 935 δῖς· — ἀποκατάστασις, 1000· — δικαστικὴ ἐκκαθάρισις, 1130· — πτώχευσις τῶν ἐταιρειῶν, 1132 δῖς, 1143 δῖς, 1150 δῖς, 1163 δῖς, 1170 δῖς, 1186 σημ.γ'· — συγκρούσεις νόμων, 1226.

Ο

ΟΜΑΣ. Δικαιοδόχος τοῦ πτωχεύσαντος, 206-207· — ὑποθήκη, 276-279· — ἀκυρότητες καθιερωμέναι ὑπὲρ αὐτοῦ, 208, 317, 383, 398· — ἀποτελεῖ ἡ ομάδα ἡθικὸν πρόσωπον ; 472· — συνελεύσεις τῶν πιστωτῶν, 476· — εἶναι ἡ ομάδα τρίτος ἢ δικαιοδόχος τοῦ πτωχεύσαντος ; 477-478· — πιστωταί τῆς ομάδος καὶ πιστωταί ἐν τῇ ὁμάδῃ, 556-560· — ἡ ομάδα παύει ὑφισταμένη μετὰ τὴν λήξιν τῆς ἐνώσεως, 729-730· — ἀντιπροσώπευσις τῆς ομάδος ἐπὶ δικαστικῆς ἐκκαθαρίσεως, 1063 δῖς, 1078· — ομάδες ἐπὶ πτωχεύσεως ἐταιρείας, 1188 1190· — ομάδες ἐπὶ πλειονότητος πτωχεύσεων ἐν Γαλλίᾳ καὶ ἐν τῇ ἄλλοδαπῇ, 1295 καὶ ἐπόμε.

ΟΜΟΛΟΓΙΑ Γενομένη ὑπὸ τοῦ πτωχεύσαντος ἢ τοῦ συνδίκου, 512.

ΟΜΟΛΟΓΙΟΥΧΟΙ Δύνανται νὰ προκαλέσωσι τὴν κήρυξιν τῆς πτωχεύσεως, 1161 ἐν τέλει· — ὁμολογίαι μετ' ἀμοιβῶν, ἰσότιμον τῶν δικαιωμάτων τῶν ὁμολογιούχων ἐπὶ πτωχεύσεως τῆς ἐταιρείας, 1170· — λαχειοφόροι ὁμολογίαι, 1171· — κληρώσεις μὴ πραγματοποιηθεῖσαι, 1172· — καταβολαὶ ἐνεργητέαι ἐπὶ τῶν ὁμολογιῶν, 1173-1174.

ΟΠΙΣΘΟΓΡΑΦΗΣΙΣ. Μεταγενεστέρα τῆς ἀποφάσεως τῆς κηρυττούσης τὴν πτώχευσιν, 304· — συνέπεια τοῦ εἶδους τῆς ὀπισθογραφήσεως ὡς πρὸς τὴν διεκδίκησιν ἐπὶ πτωχεύσεως, 806-812.

ORDER OF DISCHARGE. Ἀγγλικὶ νόμοι. χαρακτηρ, ἀποτελεσμα ἐν Γαλλίᾳ, 1263

ΟΡΚΟΣ Δύνανται νὰ ἐπαχθῇ ὑπὸ συνδίκου ἢ εἰς σύνδικον ; 511.

ΟΡΟΣ ΤΟΥ ΜΑΛΛΟΝ ΕΥΝΟ-

(1) Αἱ Ἠνωμένοι Πολιτεῖαι τῆς Ἀμερικῆς ἔχουσιν ὁμοσπονδιακὸν νόμον περὶ πτωχεύσεως ἀπὸ τῆς 1 Ἰουλίου 1898. Ὅρα ἄνωτέρω σημείωσιν ὑπὸ τὴν λέξιν Ἠνωμένοι Πολιτεῖαι τῆς Ἀμερικῆς.

ΟΥΜΕΝΟΥ ΕΘΝΟΥΣ. Πτώχευσις, Γερμανία, 1325.

Π

ΠΑΡΑΓΓΕΛΕΥΣ. Διεκδίκησις τῶν ἀπεσταλμένων πραγμάτων, 793-798· — τῆς ἀπαιτήσεως τοῦ τιμήματος, 799-805.

ΠΑΡΑΓΓΕΛΙΟΔΟΧΟΣ. Ἐχει ὁ παραγγελιοδόχος ἀγοραστής τὸ δικαίωμα τῆς διεκδικήσεως, ἐπὶ πτωχεύσεως τοῦ παραγγελέως ; 857

ΠΑΡΑΓΡΑΦΗ ΑΠΑΛΛΑΚΤΙΚΗ. Δύναται νὰ προταθῇ αὕτη ὑπὸ τῆς πτωχεύσεως καθ' ἣν περίπτωσιν διδῇ χώραν εἰς ἐπαγωγὴν τοῦ ὄρκου ; 512 δῖς· — τριακονταετῆς προθεσμία ἀπὸ τοῦ σχηματισμοῦ τῆς ἐνώσεως, 735.

ΠΑΡΑΓΡΑΦΗ. Χρεωκοπία, ποινικὴ ἀγωγή καὶ ἀγωγή ἀστική, 950· — κακουργήματα καὶ πλημμελήματα ραττόμενα ὑπὸ τρίτων, 972

ΠΑΡΑΔΟΧΗ ΕΙΣ ΤΗΝ ΠΤΩΧΕΥΣΙΝ, 537· — ἀποτελέσματα, 539-541· — προσωρινὴ παραδοχή, 544 καὶ ἐπὶ.

ΠΑΡΑΚΑΤΑΘΗΚΗ. Διεκδίκησις πραγμάτων κατατεθειμένων ἐπὶ πτωχεύσεως, 793 καὶ ἐπὶ.

ΠΑΥΣΙΣ ΕΜΠΟΡΙΑΣ. Πτώχευσις, 72-72 δῖς· — δικαστικὴ ἐκκαθάρισις, 1012.

ΠΑΥΣΙΣ ΤΩΝ ΠΛΗΡΩΜΩΝ. Περίπτωσις καθ' ἣν ἐνδιαφέρει ἡ βεβαίωσις αὐτῆς, 54· — τί ἀποτελεῖ αὐτήν, 55-58· — διακριτικὴ ἐξουσία τῶν δικαστηρίων, 59-61· — ἀστικά χρέη, 62-63· — ἀπόδειξις τῆς παύσεως τῶν πληρωμῶν, 64-65· — ξένον δίκαιον, 65 δῖς· — πτώχευσις μετὰ θάνατον, 67-71· — ξένον δίκαιον, 71 δῖς· — πτώχευσις μετὰ παύσειν τῆς ἐμπορίας, 72· — ξένον δίκαιον, 72 δῖς· — ὅρισμοι τῆς χρονολογίας τῆς παύσεως τῶν πληρωμῶν, 114-117· — ἐξουσία τοῦ δικαστηρίου, 118-119· — ἀντίθετα συμφέροντα, 120· — ἀγωγή τοῦ συνδίκου περὶ μεταφορᾶς τῆς ἐνάρξεως, 121· — δύναται νὰ ἐνεργήσῃ δι' ἀναφορᾶς ; 122· — ἐνδίκαια

μέσα· κατὰ τῆς ἀποφάσεως ἣτις ὀρίζει τὴν χρονολογίαν τῆς παύσεως τῶν πληρωμῶν, 158· — δύναται ἡ παύσις τῶν πληρωμῶν νὰ ἐπιφέρῃ τὰ ἀποτελέσματα τῆς πτωχεύσεως καὶ μὴ ὑπαρχούσης ἀκόμη ἀποφάσεως κηρυττούσης τὴν πτώχευσιν ; 187-194· — ὅρισμός τῆς χρονολογίας ἐπὶ δικαστικῆς ἐκκαθαρίσεως, 1027· — τροποποιήσις τῆς χρονολογίας εἰς τὴν περίπτωσιν μετατροπῆς τῆς δικαστικῆς ἐκκαθαρίσεως εἰς πτώχευσιν, 1118-1119· — ζητήματα ἐν ταῖς διεθνεσὶ σχέσεσι, 1284.

ΠΑΥΣΙΣ ΕΡΓΑΣΙΩΝ ΤΗΣ ΠΤΩΧΕΥΣΕΩΣ ΔΙ' ΑΝΕΠΑΡΚΕΙΑΝ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ Γενικά, 760-761· — ἀπόφασις τοῦ δικαστηρίου, 762-763· — πότε δύναται νὰ παρέμβῃ, 764-765· — ἀποτελέσματα, 766· — δικαίωμα ἀτομικῆς καταδίωξεως, 767-770· — διατήρησις τῶν ἀποτελεσμάτων τῆς ἀποφάσεως τῆς κηρυττούσης τὴν πτώχευσιν, 771-772· — κατάστασις τοῦ πτωχεύσαντος, 773-774· — παρέμβασις τῶν συνδίκων, 775-776· — νέα ἐμπορία τοῦ πτωχεύσαντος, 777· — νέα πτώχευσις, 778· — ἀνάκλησις τῆς ἀποφάσεως τῆς κηρυξάσης τὴν παύσειν τῶν ἐργασιῶν τῆς πτωχεύσεως, 779-781· — κατάστασις τῶν πιστωτῶν οἵτινες ἐπληρώθησαν, 782· — περίπτωσις καθ' ἣν ἡ ἀπόφασις δὲν ἀνεκλήθη, 785-784· — ἡ παύσις τῶν ἐργασιῶν δὲν εἶναι λύσις τῆς πτωχεύσεως, 785· — στατιστικὴ, 786· — ξένον δίκαιον, 787· — περίπτωσις δικαστικῆς ἐκκαθαρίσεως, 1107-1109· — πτώχευσις ἐταιρείας, 1217· — παύσις ἀπαγγελθεῖσα δι' ἀποφάσεως ἀλλοδαποῦ δικαστηρίου, 1267.

ΕΤΕΡΟΡΡΥΘΜΟΣ ΕΤΑΙΡΟΣ. Ἀνάμιξις, εὐθύνη, κήρυξις εἰς κατάστασιν πτωχεύσεως, 48· — πτώχευσις τῆς ἐταιρείας, 1149-1221· — δύναται νὰ αἰτησῇται αὐτὴν ὁ ἐτερόρρυθμος ἐταῖρος ; 1161· — καταβολαὶ ἐνεργητέαι κατὰ τὴν κήρυξιν τῆς πτωχεύσεως, 1175-1186

ΠΙΣΤΩΤΑΙ. Δικαίωμα προκλήσεως τῆς πτωχεύσεως τοῦ ὀφειλέτου

αὐτῶν, 91· — ἀπαιτήσεις ἐμπορικαὶ ἢ ἀστικάι, 92· — προνομιοῦχοι, 93· — ὑπὸ προθεσμίαν ἢ ὑπὸ αἵρεσιν, 94· — δεσμὸς συγγενείας μετὰ τοῦ ὀφειλέτου, 95· — περίπτωσις μοναδικοῦ πιστωτοῦ, 96· — παραίτησις τοῦ δικαιώματος τοῦ αἰτεῖσθαι τὴν κήρυξιν τῆς πτωχεύσεως, 97· — πῶς ἀπευθύνονται οἱ πιστωταὶ πρὸς τὸ δικαστήριον, 99-100· — ἀποχή, 101· — ἐξουσία τοῦ δικαστοῦ, 102-103· — περίπτωσις αἰτήσεως μετὰ θάνατον, 104· — εὐθύνη τοῦ πιστωτοῦ τοῦ ὁποίου ἡ αἴτησις ἀπερρίφθη, 105· — δικαίωμα ὑποβολῆς νέας αἰτήσεως, 106-107· — δικαίωμα ἀνακοπῆς κατὰ τῆς ἀποφάσεως τῆς κηρυξάσης τὴν πτώχευσιν, 132 καὶ ἐπομ. — δικαίωμα ἐγέρσεως ἐφέσεως, 145· — ἔφεις κατ' ἀποφάσεως ἀπορριπτούσης αἴτησιν περὶ κηρύξεως πτωχεύσεως, 152-154· ἀνακοπὴ κατὰ τῆς ἀποφάσεως ἣτις ὀρίζει τὸν χρόνον τῆς παύσεως τῶν πληρωμῶν 160 καὶ ἐπ. — ἀποποιήσις τοῦ δικαιώματος τῆς ἐνσκήψεως τῶν ἀγωγῶν τοῦ πτωχεύσαντος, 227· — ἀναστολὴ τῶν ἀτομικῶν καταδιώξεων 251· — πιστωταὶ ἐφ' ὧν δὲν ἐφαρμόζεται ἡ ἀναστολή, 252-253· — ἐξακολούθησις τῶν καταδιώξεων, 254· — κατάσχεσις εἰς χεῖρας τρίτου προγενεστέρα τῆς πτωχεύσεως, 255· — προσωπικὴ κράτησις, 256· — ξένον δίκαιον, 256 δις· — ἀπαιτητὸν τῶν ὑπὸ προθεσμίαν ἀπαιτήσεων, 257· — ἀπαιτήσεις ὑπὸ αἵρεσιν, 258· — διὰ ποῖον ποσὸν ἐμφανίζονται οἱ ὑπὸ προθεσμίαν πιστωταί, 259-260· — οἱ προνομιοῦχοι πιστωταὶ δύνανται ἄρ' αὖτε νὰ ἐπικαλεσθῶσι τὸ ἐκπτωτον τῆς προθεσμίας ὅπως προῶσιν εἰς πράξεις ἐκτελέσεως; 262· — ἀτομικὰ δικαιώματα ἐπὶ πτωχεύσεως, 472-474· — συνελύσεις τῶν πιστωτῶν, 476· — διαδικασία τῆς ἐξελέγξεως τῶν ἀπαιτήσεων, 527 καὶ ἐπομ. — δικαίωμα τοῦ ἐπιφέρειν ἀντιρρήσεις, 536 — πιστωταὶ τῆς ὁμάδος καὶ πιστωταὶ ἐν τῇ ὁμάδι, 556-560, 681 δις· — διανομαὶ μετὰ τῶν πιστωτῶν, 704 καὶ ἐπομ. — τόκοι χρηματικῶν ποσῶν διαφυλαττομένων, 713· — δι-

καιώματα τῶν πιστωτῶν μετὰ τὴν λήξιν τῆς ἐνώσεως, 732-734· — δικαιώματα ἐπὶ παύσεως τῶν ἐργασιῶν δι' ἀνεπάρκειαν ἐνεργητικοῦ, 767-770, 782· — πτωχεύσας ἀλληλέγγυος συνοφειλέτης, δικαιώματα τοῦ πιστωτοῦ, 919-933· — παραβάσεις διαπραχθεῖσαι ὑπὸ τῶν πιστωτῶν τοῦ πτωχεύσαντος, 959 καὶ ἐπομ. — οἱ πιστωταὶ δὲν δύνανται νὰ αἰτήσωσι τὴν κήρυξιν τῆς δικαστικῆς ἐκκαθαρίσεως, 1018· — δὲν δύνανται νὰ μεταχειρισθῶσιν ἑνδίκον τι μέσον κατὰ τῆς ἀπαγγελλούσης αὐτὴν ἀποφάσεως, 1037· — ὁμάδες ἐπὶ πτωχεύσεως ἐταιρείας, 1188-1190· — ἄλλοδαποὶ πιστωταὶ ἐξομοιούμενοι πρὸς Γάλλους πιστωτάς, 1234-1270· — πιστωταὶ ἀτόμου ἢ ἐταιρείας κηρυγμένης εἰς κατάστασιν πτωχεύσεως ἐν πλείοσι χώραις, 1303-1306.

ΠΙΣΤΩΤΑΙ ΕΝΕΧΥΡΟΥΧΟΙ.

Δικαίωμα ἐπὶ πτωχεύσεως, 252· — πότε δεόν νὰ εἶναι ἐκπληρωμένα αἱ διατυπώσεις τῆς ἐνεχυριάσεως, 306· — τὰ οἰκεῖα δικαιώματα τῶν ἐνεχυρούχων καὶ τῶν ἀνεγγύων πιστωτῶν, 722-723.

ΠΙΣΤΩΤΑΙ ΕΝΥΠΟΘΗΚΟΙ.

Δικαίωμα ἐπὶ πτωχεύσεως, 252-253· — ὑπόκεινται ἄρ' αὖτε εἰς τὴν ἐξέλεγχιν, 554· — ψηφοφορία περὶ τοῦ συμβιβασμοῦ, 577 καὶ ἐπομ. — δικαίωμα ἐμφανίσεως εἰς τὴν ἀνέγγυον ὁμάδα, 714-723.

ΠΙΣΤΩΤΑΙ ΠΡΟΝΟΜΙΟΥΧΟΙ.

Ἀναστολὴ τῶν ἀτομικῶν καταδιώξεων, 253· — ὑπόκεινται ἄρ' αὖτε εἰς τὴν ἐξέλεγχιν; 554 555· — ψηφοφορία περὶ τοῦ συμβιβασμοῦ, 577 καὶ ἐπομ. — δικαίωμα ἐμφανίσεως εἰς τὴν ἀνέγγυον ὁμάδα, 714-723.

ΠΛΕΟΝΕΚΤΗΜΑΤΑ ΙΔΙΑΙΤΕΡΑ. Συμφωνία (stipulation) ὑπὸ πιστωτοῦ διὰ τὴν ψῆφόν του, 960· — πλεονεκτήματα δόλια ἐπὶ ζημίᾳ τῆς ὁμάδος, 961-962· — κύρωσις ποινικῆ καὶ ἀστικῆς, 963-972.

ΠΛΗΡΩΜΗ. Χρέη μὴ ληξιπρόθεσμα, ἀκυρότης ἐκ τοῦ νόμου ἐν ὑπόπτῳ χρόνῳ, 332-338· — χρέη ληξιπρόθεσμα, πληρωμὴ τοῖς μετρητοῖς.

ἡ δι' ἐμπορικῶν γραμματίων, 340-348. — ἀπόδοσις (rapport) ὀφειλομένη ὑπὸ τοῦ πληρωθέντος πιστωτοῦ, 364. — πληρωμὴ τῶν ληξιπροθέσμων χρεῶν, 388-394 ἐν τέλει — πληρωμὴ συναλλαγματικῆς ἢ γραμματίου εἰς διαταγὴν ἐν ὑπόπτῳ χρόνῳ, 399-405. — πληρωμὴ ἐπιταγῆς, 406. "Ορα δόσις ἀντὶ καταβολῆς.

ΠΛΟΙΟΝ. Ὑποθήκη μὴ ἐγγεγραμμένη πρὸ τῆς ἀποφάσεως τῆς κηρυττούσης τὴν πτώχευσιν, 285 δις. — μετὰθεσις κυριότητος ἐν τελωνεῖῳ μὴ ἐνεργηθεῖσα, 302. — παραχώρησις (abandon) ἐν ὑπόπτῳ χρόνῳ, 357. — πώλησις πλοίων μετὰ τὴν ἔνωσιν, 702. — διεκδίκησις πλοίου ναυπηγουμένου, 816. — κατάστασις τοῦ πωλητοῦ πλοίου ἐπὶ πτωχεύσεως τοῦ ἀγοραστοῦ, 837 ἐν τέλει.

ΠΡΟΕΣΤΩΤΕΣ (Préposés) δὲν δύνανται νὰ κηρυχθῶσιν εἰς κατάστασιν πτωχεύσεως, 46. — ἡ πτώχευσις τοῦ προστησαμένου ἐπιφέρει τὴν λύσιν τοῦ συναλλάγματος, 180 ἐν τέλει.

ΠΡΟΘΕΣΜΙΑ (Terme). Ἐκπρόθεσμον ἐπὶ πτωχεύσεως, 257-261. — δύναται τις νὰ τὸ ἐπικαλεσθῇ ὅπως προβῇ εἰς πράξεις ἐκτελέσεως; 262. — ἀπαιτήσεις τοῦ πτωχεύσαντος, 264. — συνσφειλῆται τοῦ πτωχεύσαντος, 264 δις. — τρίτοι διακάτοχοι ἐνυποθήκου ἀκινήτου, 265. — συνυπογραφή συναλλαγματικῆς, 266. — σύγκρουσις νόμων, 1281.

ΠΡΟΝΟΜΙΑ. Ἀκυρότης τῶν ἐγγραφῶν μετὰ τὴν ἀπόφασιν τὴν κηρύττουσαν τὴν πτώχευσιν, 281-285. — ἰδιαιτέρας περιπτώσεις, 280-296. — προνόμιον τῶν συμμετόχων διανομῆς καὶ δικαίωμα χωρισμοῦ τῶν περιουσιῶν, 294. — πωλητῆς ἀκινήτων, 295-296 δις. — μὴ ἐφαρμογὴ τοῦ ἄρθρου 446, 382. — ἀποτέλεσμα τῆς πτωχεύσεως ἐπὶ τῶν προνομίων, 820. — γενικὰ προνόμια, 821-827 δις. — εἰδικὰ προνόμια, 828-830. — πωλητῆς κινητῶν πραγμάτων, 834. — ἐκμίσθωτης ἀκινήτων, 864-880. — ἐκμίσθωσις ἀγροτικοῦ κτήματος, 881. — περιπτώσεις καθ' ἣν τὸ

ἄρθρον 2102 ἰον ἄστ. κώδικος διατηρεῖται, 882. — σχέσεις γαλλοελβετικάι, 1320.

ΠΡΟΠΕΜΠΤΗΡΙΟΝ, χορηγούμενον εἰς τὸν πτωχεύσαντα, 485-487.

ΠΡΟΣΟΔΟΣ ΔΙΗΝΕΚΗΣ. Ἀποτέλεσμα τῆς πτωχεύσεως, 257 καὶ 270.

ΠΡΟΣΟΔΟΣ ΙΣΟΒΙΟΣ Ἀποτέλεσμα τῆς πτωχεύσεως, 270.

ΠΡΟΣΟΔΟΙ ΕΠΙ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ Ἀποτέλεσμα τῆς ἀπὸ τῆς διαχειρίσεως ἀπαλλοτριώσεως, 245. — ἔννοια τοῦ ἀκατασχέτου, 245 ἐν τέλ.

ΠΡΟΣΩΠΙΚΗ ΚΡΑΤΗΣΙΣ. Συνέπεια τῆς καταργήσεως ὡς πρὸς τὴν πτώχευσιν, 17. — περιπτώσεις καθ' ἃς ὑφίστανται ἀκόμῃ, ἀποτέλεσμα τῆς πτωχεύσεως, 256. — φυλάκισις τοῦ πτωχεύσαντος, 481 καὶ ἐπομ. — ἀποτέλεσμα τοῦ συμβιβασμοῦ, 615. — συγγνωστὸν τοῦ ὀφειλέτου, 726. — ἐπιρροή τῆς καταργήσεως ἐπὶ τῆς παύσεως τῶν ἐργασιῶν τῆς πτωχεύσεως δι' ἀνεπάρκειαν ἐνεργητικοῦ, 768 καὶ 786.

ΠΡΩΤΟΔΙΚΕΙΟΝ. Ἀναρμοδιότης διὰ τὰς ὑποθέσεις πτωχεύσεως, 469. — ἐκτελεστήριον ἀποφάσεως ἀλλοδαποῦ δικαστηρίου κηρυττούσης τὴν πτώχευσιν, 1255.

ΠΤΩΧΕΥΣΑΣ. Ὑποχρέωσις καταθέσεως τοῦ ἰσολογισμοῦ, 84 καὶ ἐπομ. — ἀνακοπὴ κατὰ τῆς ἀποφάσεως τῆς κηρυττούσης τὴν πτώχευσιν, 129. — ἀναδοχή (acquiescement), 130. — ἔφεσις, 142, 144. — κατάστασις συνεπείᾳ τῆς ἀπὸ τῆς διαχειρίσεως ἀπαλλοτριώσεως, 205-208. — δικαιώματα τοῦ πτωχεύσαντος μὴ τροποποιούμενα διὰ τῆς ἀπὸ τῆς διαχειρίσεως ἀπαλλοτριώσεως, 208 τετράκις. — ἀντιπροσώπευσις ὑπὸ τοῦ συνδίκου, 220. — παρέμβασις ἐν ταῖς δίκαις, 225. — ἐνάσκησις τῶν ἀγωγῶν, 226, 228 καὶ ἐπομ. — ἀνάκλησις τῶν δωρεῶν, 232-233. — χωρισμὸς κτημάτων, 234-235. — ἐμπορία τοῦ πτωχεύσαντος, 236, 248-250. — δικαιώματα διάφορα τοῦ πτωχεύσαντος, 480. — φυλάκισις, 481. — χορήγημα χάριν διατροφῆς κατὰ τὴν προπαρασκευαστικὴν διαδικασίαν, 524.

—ἀνικανότητες μετὰ τὸν συμψηφισμόν, ξένον δίκαιον, 615 δις. — ὁ συμβιβασθεὶς πτωχεύσας δύναται νὰ ἐπικαλεσθῇ τὰς ἀκυρότητας τῶν ἄρθρων 446-448; 632-633. — χορήγημα μετὰ τὴν ἔνωσιν, 679. — κατάστασις ἐπὶ συμβιβασμοῦ ἐπὶ ἐγκαταλείψει τοῦ ἐνεργητικοῦ, 755-756. — κατάστασις ἐπὶ παύσεως τῶν ἐργασιῶν ἔνεκα ἀνεπάρκειας τοῦ ἐνεργητικοῦ, 773 καὶ ἐπομ. — ἀνικανότητες ἀπορρέουσαι ἐκ τῆς πτωχεύσεως, 974-978.

ΠΤΩΧΕΥΣΙΣ. Γενικὴ ἰδέα, 1. — ἱστορικὸν τῆς νομοθεσίας, 3. — ρωμαϊκὸν δίκαιον, 4. — παλαιὸν ἰταλικὸν δίκαιον, 5. — παλαιὸν γαλλικὸν οἰκτικόν, 6-12. — ἐμπορικὸς κώδιξ, 13-14. — ἀναθεώρησις ἐν ἔτει 1838, 15-16. — σχέδιον γενικῆς μεταρρυθμίσεως, 17. — γενικὴ ἰδέα περὶ τοῦ θέματος, 18. — ἐμπορικὸς θεσμός, 19. — γενικοὶ κανόνες, 20-33. — δικαστικὴ ἐκκαθάρισις, 34. — σύγκρισις πρὸς τὴν κατάστασιν ἡλαττωμένης περιουσίας, 36-37. — ἐκτίμησις ὑπὸ νομοθετικὴν ἔποψιν, 37 τρίς. — ξένον δίκαιον, 38. — I. προαπαιτούμενοι ὅροι τῆς κηρύξεως πτωχεύσεως, 42 καὶ ἐπομ. "Ὁρα κήρυξις πτωχεύσεως, παῦσις πληρωμῶν. — πτώχευσις μετὰ θάνατον, 67. — ἡ παῦσις τῆς ἐμπορίας, 72. — II, περὶ τῆς ἀποφάσεως τῆς κηρυττούσης τὴν πτώχευσιν, 73. — περὶ τοῦ ἀρμοδίου δικαστηρίου, 75-79. — ἐνότης τῆς πτωχεύσεως, 80-81. — πτώχευσις ἐπὶ πτωχεύσεως δὲν ἰσχύει, 1156. — περιστάσεις ὑφ' αἷς ἐκδίδεται ἡ ἀπόφασις, 82. — ὁμολογία τοῦ πτωχεύσαντος, 82 δις. — 90 δις. — ἀναφορά τῶν πιστωτῶν, 91-107. — κήρυξις ἐξ ἐπαγγέλματος, 108-110 δις. — χαρακτήρ τῆς ἀποφάσεως τῆς κηρυττούσης τὴν πτώχευσιν 111-112. — ἀποτελέσματα τῆς ἀποφάσεως ταύτης, ἰδίᾳ ἐπὶ ὀρισμένων συναλλαγμάτων, 176-183. — δύναται νὰ παραχθῶσι τὰ ἀποτελέσματα τῆς πτωχεύσεως ἄνευ διακηρυκτικῆς ἀποφάσεως; 187-194. — διοίξεις τῶν πτωχεύσεων, 489 καὶ ἐπομ. — ἐξέλεγξις

τῶν ἀπαιτήσεων, 527-560. — λύσεις τῆς πτωχεύσεως, 562. — ἀπλοῦς συμβιβασμός, 564-651. — ἔνωσις, 668 καὶ ἐπομ. — συμβιβασμός ἐπὶ ἐγκαταλείψει τοῦ ἐνεργητικοῦ, 726 καὶ ἐπομ. — παῦσις τῶν ἐργασιῶν δι' ἀνεπάρκειαν ἐνεργητικοῦ, 760 καὶ ἐπομ. — νέα πτωχευσις μετὰ τὴν λῆξιν τῆς ἐνώσεως, 732. — ἐκ νέου ἔναρξις τῆς πτωχεύσεως, 733-734. — νέα πτώχευσις μετὰ τὴν παῦσιν τῶν ἐργασιῶν δι' ἀνεπάρκειαν ἐνεργητικοῦ, 778. — ἀποτελέσματα τῆς πτωχεύσεως ἐπὶ τῆς ἐντολῆς, τῆς ἐταιρείας, τῶν ἀμφοτεροβαρῶν ἐν γένει συναλλαγμάτων, 883 καὶ ἐπομ. — κακουργήματα καὶ πλημμελήματα πραττόμενα ὑπὸ ἄλλων παρὰ τὸν πτωχεύσαντα, 954-973. — μετατροπὴ τῆς δικαστικῆς ἐκκαθαρίσεως εἰς πτώχευσιν, 1110-1112. — σύστημα τῆς ἐνότητος τῆς πτωχεύσεως, 1236 καὶ ἐπομ. — πλειονότης πτωχεύσεων, 1295 καὶ ἐπομ. — συνθῆκαι παραδεχόμεναι τὴν καθολικότητα τῆς πτωχεύσεως, 1312 καὶ ἐπομ.

ΠΤΩΧΕΥΣΙΣ ΤΩΝ ΕΤΑΙΡΕΙΩΝ.

Γενικά, 1131-1132. — ξένον δίκαιον, 1132 δις. — A. Προαπαιτούμενοι ὅροι κηρύξεως ἐταιρείας εἰς κατάστασιν πτωχεύσεως, 1134-1135. — ἐταιρεῖαι ἐκπληροῦσαι τοὺς ὅρους τούτους, 1136-1137 τρίς. — ἐταιρεῖαι διαλυμέναι, 1140. — ἐταιρεῖαι ἄκυροι, 1141-1142. — παῦσις τῶν πληρωμῶν, 1143. — ξένον δίκαιον, 1143 δις. — ἀποτελέσματα τῆς πτωχεύσεως τῆς ἐταιρείας ἐν σχέσει πρὸς τοὺς ἐταίρους, 1144-1145. — ἡ παῦσις τῶν πληρωμῶν τῆς ἐταιρείας ἐνέχει ἄρα γε τὴν παῦσιν τῶν πληρωμῶν τῶν ἐταίρων; 1146-1147. — ἡ παῦσις τῶν πληρωμῶν τῆς ἐταιρείας δὲν ἔχει τὰς αὐτὰς συνεπείας ὡς πρὸς πάντας τοὺς ἐταίρους τοὺς προσωπικῶς ἐνεχομένους, 1148. — μέτοχοι καὶ ἐτερόρρυθμοι ἐταῖροι, 1149. — ἡ παῦσις τῶν πληρωμῶν ἐταίρου δὲν ἐνέχει τὴν παῦσιν τῶν πληρωμῶν τῆς ἐταιρείας, 1150. — ξένον δίκαιον, 1150 δις. — Γ. Ἀρμοδίον δικαστήριον, 1151-1154. — μία μόνη ἀπόφασις διὰ τὴν

ἐταιρείαν καὶ τοὺς προσωπικῶς ἐνεχομένους ἐταίρους, 1155-1157.—δρισμός τῆς χρονολογίας τῆς παύσεως τῶν πληρωμῶν, 1158.—ἐνδικο μέσα, 1159.— τίς καταθέτει τὸν ἰσολογισμόν ἐν ὀνόματι τῆς ἐταιρείας, 1161-1163.— ξένον δίκαιον, 1163 δίς.— Δ. Ἀποτελέσματα τῆς ἀποφάσεως τῆς κηρυττούσης τὴν πτώχευσιν, 1164-1169.—δικαιώματα τῶν ὁμολογιούχων, 1170-1174.—καταβολαὶ ἐνεργητέαι ἐπὶ τῶν μετοχῶν.— Ε. Σύνδικος, 1177-1179.— ἀγωγαὶ ἅς δύνανται νὰ ἐνασκήσωσι μόνοι, 1180 καὶ ἐπομ.— ἀγωγή περὶ καταβολῆς ἐπὶ τῶν μὴ ἡλευθερωμένων μετοχῶν, 1186.— ὁμάδες τῶν πιστωτῶν, 1188-1190.— ἀντιπροσώπευσις τῆς ἐταιρείας, 1191-1195.— ἀρμολιότης τοῦ ἐμποροδικείου, 1196.— Σ. Διοικήσεις τῆς πτωχεύσεως, 1197.— ἀπογραφή, 1198.— ἐταιρικοὶ καὶ προσωπικοὶ πιστωταί, 1199-1200.— προσοδοῦχοι καὶ ἡσφαλισμένοι ἀσφαλιστικῆς ἐπὶ τῆς ζωῆς ἐταιρείας, 1201.—καταβολαὶ ὀφειλόμεναι ὑπὸ τῶν προσωπικῶς ἐνεχομένων ἐταίρων, 1202.— Ζ. Λύσεις τῆς πτωχεύσεως τῶν ἐταιρειῶν, 1203.—συμβιβασμός, 1204-1209.— ἐνώσις διὰ τὴν ἐταιρείαν καὶ τοὺς ἐταίρους, 1210.—ἐνώσις διὰ τὴν ἐταιρείαν καὶ συμβιβασμός δι' ἓνα ἢ πλείονας ἐταίρους, 1211-1213.— συμβιβασμός διὰ τὴν ἐταιρείαν καὶ οὐχὶ διὰ τοὺς ἐταίρους, 1214.— συμβιβασμός διὰ τὴν ἐταιρείαν καὶ διὰ τοὺς ἐταίρους, 1215.—συγγνωστόν, 1216.— παῦσις ἐργασιῶν δι' ἀνεπάρκειαν ἐνεργητικοῦ, 1217.— μετατροπὴ τῆς δικαστικῆς ἐκκαθαρίσεως εἰς πτώχευσιν, 1218.— Η. Δικαιώματα δυνάμενα νὰ ὑποστηριχθῶσιν ἐν τῇ πτωχεύσει, 1219.— Θ. Ἀνικανότητες καὶ ἐκπτώσεις, 1220.— χρεωκοπία, 1221.— ἀποκατάστασις, 1222.

ΠΤΩΧΕΥΣΙΣ ΔΥΝΑΜΕΙ ΥΠΑΡΧΟΥΣΑ. Σύστημα τῆς νομολογίας περὶ τῶν ἀποτελεσμάτων τῶν παραγομένων ἐκ τῆς παύσεως τῶν πληρωμῶν μὴ ὑπαρχούσης ἀποφάσεως κηρυττούσης τὴν πτώχευσιν, 187-

194, 308.—καταδίωξις ἐπὶ χρεωκοπία, 938-939.— πλεονεκτήματα δολίως ἐξασφαλισθέντα (stipulés) ὑπὸ πιστωτῶν, 968 δίς.

ΠΩΛΗΤΗΣ ΚΙΝΗΤΩΝ ΠΡΑΓΜΑΤΩΝ. Κατάστασις κατὰ τὸ κοινὸν δίκαιον, 832.— ἀποτέλεσμα τῆς πτωχεύσεως, γενικά, 833.— περιπτώσεις καθ' ἃς τὰ ἐμπορεύματα παρεδόθησαν πρὸ τῆς πτωχεύσεως, 834-836.— ἔκτασις ἐφαρμογῆς τοῦ ἄρθρ. 550, 837.— ἐναντία συμωνία, 838.— σύγκρουσις πρὸς τὸ πρόνομιον τοῦ ἐκμισθωτοῦ, 839.— περιπτώσεις καθ' ἣν τὰ ἐμπορεύματα ἀπεστάλησαν κατὰ τὸν χρόνον τῆς πτωχεύσεως τοῦ ἀγοραστοῦ, 840.— ὅροι τῆς διεκδικήσεως τοῦ πωλητοῦ, 841-853.— βίρη ἐπιβαλλόμενα εἰς τὸν πωλητὴν, 854.—δικαίωμα ἀποζημιώσεως, 855.— τύπος τῆς διαρρήξεως, 856.— παραγγελιοδόχος ἀγοραστής, 857.— περιπτώσεις καθ' ἣν τὰ ἐμπορεύματα δὲν παρεδόθησαν ἢ ἀπεστάλησαν, 858.— δικαίωμα τοῦ αἰτεῖσθαι τὴν ἐκτέλεσιν τῆς πωλήσεως, 859.— διάρρηξις τῆς πωλήσεως, 860.— δικαίωμα ἀποζημιώσεως τοῦ πωλητοῦ, 861-863.— ξένον δίκαιον, 863 δίς.

ΠΩΛΗΤΗΣ ΑΚΙΝΗΤΟΥ Πτώχευσις τοῦ ἀγοραστοῦ προνομίῳ, 295.—ἀγωγή περὶ διαρρήξεως, 296-299.— πτώχευσις τοῦ πωλητοῦ, 299.

ΠΩΛΗΣΙΣ ΑΚΙΝΗΤΩΝ Δύναται νὰ γίνῃ ἐν τῇ προπαρασκευαστικῇ περιόδῳ; 520.— πώλησις μετὰ τὴν ἐνωσιν, 689-701 δίς.

ΠΩΛΗΣΙΣ ΠΛΟΙΩΝ. Μετὰ τὴν ἐνωσιν, 702.

ΠΩΛΗΣΙΣ ΚΙΝΗΤΩΝ. Ὅροι ὑφ' οὓς δύναται ὁ σύνδικος νὰ προβῇ εἰς αὐτήν, 515-519.— πώλησις μετὰ τὴν ἐνωσιν, 687 καὶ ἐπομ.

Σ

ΣΥΓΓΝΩΣΤΟΝ. Κήρυξις, ἀποτελέσματα, 726.—ἐξουσία τοῦ δικαστηρίου, 727.— ἐνδικο μέσα κατὰ τῆς ἀποφάσεως, 728.— πτώχευσις ἐταιρείας, 1216.

ΣΥΖΥΓΟΣ. Εὐθὺν διὰ τὰς δικαιοπραξίας τῆς ἐμπορευομένης γυναικός, δὲν συνεπάγεται τὴν πτώχευσιν, 47.

ΣΥΜΒΑΣΙΣ ΓΑΛΛΟΕΛΒΕΤΙΚΗ ΤΗΣ 15 ΙΟΥΝΙΟΥ 1869. Διατάξεις ἀναφερόμεναι εἰς τὴν πτώχευσιν, 1313 καὶ ἐπόμε.

ΣΥΜΒΙΒΑΣΜΟΣ (τοῦ κοινοῦ δικαίου) γεγόμενος ἐν ὑπόπτῳ χρόνῳ, 392· — ὅροι τοῦ συμβιβασμοῦ κατὰ τὸν χρόνον τῆς πτωχεύσεως, 507-510· — μετὰ ἔνωσιν, 682.

ΣΥΜΒΙΒΑΣΜΟΣ. Γενικὴ ἰδέα, καταγωγή, 564-565· — στατιστικὴ, 565 δίς· — Α. κατάρτισις, 567-569· — συνέλευσις τῶν πιστωτῶν, σύγκλησις, 570-571· — συγκρότησις τῆς συνελεύσεως, 572-575· — πιστωταὶ καλούμενοι εἰς ψηφοφορίαν, 576· — πιστωταὶ προνομιοῦχοι ἢ ἐνυπόθηκοι, 577-587· — πιστωταὶ ἠσφαλισμένοι δι' ἐγγυήσεως, 584· — ξένον δίκαιον, 588· — ἀπαιτούμεναι πλειονοψηφαί, 589-594· — ἀποτελέσματα τῆς ψηφοφορίας, 595-597· — ἐπικύρωσις, 598-599· — δικαίωμα ἀνακοπῆς, 600-602· — ἐξουσία τοῦ δικαστηρίου, 603-604· — δικαίωμα ἐφέσεως, 605· — ἔλλειψις δολίας χρεωκοπίας, 608· — order of discharge, 608 δίς· — Β. Ἀποτελέσματα, 609· — παῦσις τῆς ἀπὸ τῆς διαχειρίσεως ἀπαλλοτριώσεως, 610-614· — ἀνάκτησις τοῦ δικαιώματος ἀτομικῆς καταδιώξεως, 615· — διατήρησις τῶν ἀνικανότητων, 615 δίς· — παραχώρησις προθεσμιῶν, μερικὴ ἄφεςις, 616-617· — ρήτρα περὶ βελτιώσεως τῆς οἰκονομικῆς καταστάσεως, 618· — κατάστασις τοῦ ἐγγυητοῦ, 619-623· — ἐγγύησις περὶ τῆς ἐκτελέσεως τοῦ συμβιβασμοῦ, 624· — ὑποθήκη τῆς ομάδος, 625· — ἐπιφέρει ἄρᾳ γε ὁ συμβιβασμός ἀνανέωσιν; 626· — ζητήματα μειώσεως καὶ ἀναστροφῆς, 627· — κατὰ τίνων πιστωτῶν δύναται νὰ ἀντιταχθῇ ὁ συμβιβασμός, 628-631 δίς· — ὁ συμβιβασθεὶς πτωχεύσας δύναται νὰ προτείνῃ τὰς ἀκυρότητας τῶν ἄρθρων 446 καὶ ἐπόμε., 623-633· — Γ. λόγοι ἀνατροπῆς τοῦ

συμβιβασμοῦ, 634· — ἀκύρωσις, 633-638· — διάρρηξις, 637-641 δίς· — κοινοὶ κινόνες, 642-648· — διαφοραί, 649· — κήρυξις δευτέρας πτωχεύσεως, 650-651· — συμβιβασμός ἐπὶ δικαστικῆς ἐκκαθαρίσεως, 1099-1099· — τρίς· — συμβιβασμός διὰ τὰς ἐταιρείας, 1204-1209· — κατάστασις διάφορος τῆς ἐταιρείας καὶ τῶν ἐταίρων, 1210-1215· — ἰσχύς ἐν Γαλλίᾳ συμβιβασμοῦ ἐπικυρωθέντος δι' ἀποφάσεως ἁλλοδαποῦ δικαστηρίου, 1262· — σχέσεις γαλλοελβετικά, 1321.

ΣΥΜΒΙΒΑΣΜΟΣ ΕΞΩΔΙΚΟΣ. Γενικὴ ἰδέα, 552· — συμβιβασμός πρὸ πτωχεύσεως, 653· — ὅροι, 654-656· — ἰσχύς ὡς πρὸς τοὺς ἐγγυητάς, 657· — φύσις τῆς ἀφέσεως ἣν περιέχει, 658· — ἀκύρωσις, 659· — διάρρηξις, 660-661· — συμβιβασμός μετὰ πτώχευσιν, 662-667· — ξένον δίκαιον, 667 δίς· — συμβιβασμός μετὰ δικαστικὴν ἐκκαθάρισιν, 1101.

ΣΥΜΒΙΒΑΣΜΟΣ ΕΠΙ ΕΓΚΑΤΑΛΕΙΨΕΙ ΤΟΥ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ. Γενικά, 736· — καταγωγή, 737-738· — στατιστικὴ, 739· — ξένον δίκαιον, 740· — κατάρτισις, 742-745· — ἀποτελέσματα, 746-747· — ὁμοιότητες καὶ διαφοραὶ πρὸς τὴν ἔνωσιν, 748-749· — πώλησις τῶν πραγμάτων τοῦ πτωχεύσαντος καὶ διανομὴ τοῦ τιμήματος, 750-753· — ὕπαρξις τῆς ὁμάδος, 754· — ἐλευθέρωσις τοῦ πτωχεύσαντος, 755-756· — σύγκρισις πρὸς τὴν ἔκστασιν ὑπαρχόντων, 757· — λόγοι ἀνατροπῆς τοῦ συμβιβασμοῦ, 758· — δικαιώματα σημάτων, 759· — συμβιβασμός ἐπὶ δικαστικῆς ἐκκαθαρίσεως, 1100.

ΣΥΜΒΙΒΑΣΜΟΣ ΠΡΟΛΗΠΤΙΚΟΣ. Σύστημα εἰσηγμένον ἐν τισὶ χώραις, 1264.

ΣΥΓΚΡΟΥΣΕΙΣ ΝΟΜΩΝ. Ζητήματα ἐγειρόμενα ἐξ ἀφορμῆς τῆς πτωχεύσεως ἢ τῆς δικαστικῆς ἐκκαθαρίσεως, 1224-1225· — νόμοι καὶ διεθνεῖς συμβάσεις, 1226, 1310· — order of discharge, 1263· — προληπτικὸς συμβιβασμός, 1264· — ἀναβολὴ πληρωμῆς, 1265· — εὐργέτημα

εὐπορίας, 1266.—συγκρούσεις ἐπερχόμεναι ἐν Γαλλίᾳ διὰ πτώχευσιν κηρυχθεῖσαν ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ, 1269 καὶ ἐπομ.—ὅροι τῆς κηρύξεως πτωχεύσεως, 1271-1274 δὲς.—ἐφαρμογὴ τοῦ κινόντος locus regit actum τῆς lex fori 1275-1276.—ἰσχύς ἐν Γαλλίᾳ τῆς ἀπὸ τῆς διαχειρίσεως ἀπαλλοτριώσεως τῆς ἀπορρεούσης ἐξ ἀποφάσεως ἀλλοδαποῦ δικαστηρίου, 1277-1279.—ἀναστολὴ τοῦ δικαιώματος καταδιώξεως, 1280.—ἀπαιτητὸν τῶν ὑπὸ προθεσμίαν χρεῶν, 1281.—ὑποθήκη τῆς ομάδος, 1282.—ἀναστολὴ τῶν ἐγγραφῶν, 1283.—ἀκυρότητες δικαιοπραξιῶν γενομένων ἐν ὑπόπτῳ χρόνῳ, 1284.—διαδικασία τῆς πτωχεύσεως, δυνατὰ λύσεις, 1285-1286.—διανομὴ μεταξὺ τῶν πιστωτῶν, 1287-1288.—δικαιώματα διεκδικήσεως, 1289-1291.—ἀνικανότητες, 1292-1293.—καταδιώξεις ἐπὶ χρεωκοπίᾳ, 1294.—πλειονότης πτωχέσεων δι' ἐν καὶ τὸ αὐτὸ πρόσωπον, 1295 καὶ ἐπομ.

ΣΥΜΦΩΝΙΑΙ ΚΑΤ' ΑΠΟΚΟΠΗΝ (Traité à forfait) μετὰ ἔνωσιν, 684.

ΣΥΜΨΗΦΙΣΜΟΣ. Ἀποτελέσματα τῆς ἀπὸ τῆς διαχειρίσεως ἀπαλλοτριώσεως ὡς πρὸς τὸν συμψηφισμόν, 216-218.—πληρωμὴ διὰ συμψηφισμοῦ ἐν ὑπόπτῳ χρόνῳ, 358-363.—ὑπανδρὸς γυνὴ ἐνασχοῦσα ἀναλήψεις ἐν τῇ πτωχεύτει καὶ ὀφείλουσα ἀνταμοιβάς, 918.

ΣΥΝΑΙΤΙΟΤΗΣ. Ἐπὶ χρεωκοπίας, 944.

ΣΥΝΑΛΛΑΓΜΑ ΔΙ' ΑΝΤΑΠΟΚΡΙΣΕΩΣ. Χρονικὸν σημεῖον τῆς συνομολογήσεως, σπουδαιότης ἐπὶ πτωχεύσεως, 214 τελευτ. σημ.

ΣΥΝΑΛΛΑΓΜΑΤΙΚΗ. Πρόβλεψις χορηγούμενη ἐν ὑπόπτῳ χρόνῳ, 335.—πληρωμὴ τῆς συναλλαγματικῆς ἐν ὑπόπτῳ χρόνῳ, 399.

ΣΥΝΔΙΚΟΣ. Ἔργον αὐτοῦ ὡς πρὸς τὸν ὅρισμόν τῆς χρονολογίας τῆς παύσεως τῶν πληρωμῶν, 120-122, 165.—ἐνάσκησις τῶν ἀγωγῶν (actions en justice), 209 καὶ ἐπόμε.—παρέμβασις ἐν ταῖς ἀγωγαῖς ἐν αἷς ὁ πτωχεύσας εἶναι διάδικος, 230 δὲς-233.

—χωρισμὸς κτημάτων, 234.—καταγωγή τῆς λέξεως σύνδικος, 423.—ἀντιπρόσωποι τοῦ πτωχεύσαντος καὶ τῆς ομάδος, 424.—διάφορα εἶδη συνδίκων, 426.—σύνδικοι πρεσβυνοί, 427.—σύνδικοι ὀριστικοί, 428.—σύνδικοι τῆς ἐνώσεως, 429.—τρόποι διορισμοῦ, 431-432.—ξένον δίκαιον, 432 δὲς.—ἐκλογὴ τῶν συνδίκων, 433.—σωματεῖον, 434.—παῦσις καὶ ἀντικατάστασις, 435.—ἀποζημιώσεις, 436.—δικαστικοὶ ἐντολοδόχοι, 437.—μὴ ἔμποροι, 438.—ἑαριθμός, 439.—εὐθύνη, 440.—διοικήσεις τῶν κτημάτων τοῦ πτωχεύσαντος, 503.—πράξεις συντηρητικαί, 504.—ἐπὶ πρᾶξις τῶν ἀπαιτήσεων, 505.—ἐνάσκησις τῶν ἀγωγῶν, 506.—συμβιβασμοὶ τοῦ κοινῶ δικαίου, 507-512 δὲς.—συνυποσχετικά, 513.—ἀποχή, ἀποδοχή, 514.—πωλήσεις κινητῶν πραγμάτων, 515-519.—πώλησις κινητῶν, 520.—ἐξακολούθησις τῆς ἐμπορίας τοῦ πτωχεύσαντος, 521-523, 559.—ποσὰ ληφθέντα ὑπὸ τῶν συνδίκων, 525.—ἔξοδα τῶν δικῶν ἐν αἷς διάδικοι εἶναι οἱ σύνδικοι, 560-561.—σύνδικος μετὰ τὴν ἔνωσιν, 674-677.—παῦσις τῶν καθηκόντων μετὰ τὴν λῆξιν τῆς ἐνώσεως, 731.—παρέμβασις ἐπὶ παύσεως τῶν ἐργασιῶν δι' ἀνεπάρκειαν ἐνεργητικοῦ, 774 καὶ ἐπόμε.—καταχρήσεις (malversations) τῶν συνδίκων, 958.—σύνδικοι ἐταιρείας ἐν πτωχεύσει, 1177-1179.—ἀγωγαὶ ἅς δύνανται νὰ ἐνάσκησιν μόνοι, 1180 καὶ ἐπόμε.—ἀγωγαὶ περὶ καταβολῆς ἐπὶ μετοχῶν ἢ μεριδίων ἐνοχῆς μὴ ἡλευθερωμένων, 1184-1187.—ἀγωγή κατὰ τῶν προσωπικῶς ἐνεχομένων ἐταίρων, 1202.—σύνδικοι διοριζόμενοι δι' ἀποφάσεως ἀλλοδαποῦ δικαστηρίου, 1252.

ΣΥΝΕΙΣΦΟΡΑ (rapport). Ὑποχρέωσις τῶν πιστωτῶν τοῦ πλήρωθέντος ἐν ὑπόπτῳ χρόνῳ, 364.

ΣΥΝΕΙΣΦΟΡΑ ΕΙΣ ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΑΝ (Rapport à succession). Ζήτημα ἐν περιπτώσει δικαστικοῦ συμβιβασμοῦ, 627, ἢ ἐξωδίκου, 658,

ΣΥΝΕΛΕΥΣΕΙΣ ΠΙΣΤΩΤΩΝ. Πτώχευσις, 476, 677.

ΣΥΝΘΗΚΑΙ ΔΙΕΘΝΕΙΣ Ἀντι-
κείμενον ἐπὶ πτωχεύσεως, 1310 καὶ
ἐπὶ — σύμβασις γαλλοελβετικὴ τοῦ
1869, 1314 καὶ ἐπομ.

ΣΥΝΥΠΟΣΧΕΤΙΚΟΝ. Δὲν δύ-
νεται νὰ συναφθῇ ὑπὸ τοῦ συνδι-
κου, 513.

ΣΥΣΤΑΣΙΣ ΠΡΟΙΚΟΣ. Ἀκυρό-
της ἐν ὑπόπτῳ χρόνῳ, 325-328. —
Παυλιανὴ ἀγωγὴ, 328 δις.

ΣΦΡΑΓΙΔΕΣ. Ἐπιθέσις ἐπὶ πτω-
χεύσεως, 491-494.

Τ

ΤΙΤΛΟΙ ΟΝΟΜΑΣΤΙΚΟΙ. Διεκ-
δίκησις ἐπὶ πτωχεύσεως.

ΤΙΤΛΟΙ ΕΙΣ ΤΟΝ ΚΟΜΙΣΤΗΝ. Διεκ-
δίκησις ἐπὶ πτωχεύσεως, 815.

ΤΟΚΟΙ Παῦσις αὐτῶν ἕνεκα τῆς
πτωχεύσεως, 267-269. — πρόσδοι
διηνεκεῖς ἢ ἰσόδιοι, 270. — μένον ὡς
πρὸς τὴν ὁμάδα παύουσιν οἱ τόκοι,
271-272. — πῶς κινεῖνται οἱ τόκοι
ὑπερμερείας, 273. — τόκοι τῶν ἡσφα-
λισμένων ἀπαιτήσεων, 274-275. —
ξένον δίκαιον, 275 δις. — ἐγγραφαὶ
ἀσφαλίζουσαι τόκους γεγόμεναι μετὰ
τὴν ἀπόφασιν τὴν κηρύττουσαν τὴν
πτώχευσιν, 292. — τόκοι τῶν χρη-
μάτων τῶν διαφυλαττομένων ὑπὲρ
ᾠρισμένων πιστωτῶν, 713. — πλη-
ρωμὴ τῶν τόκων διὰ τὴν ἀποκατά-
στασιν, 983-984.

ΤΡΑΠΕΖΟΓΡΑΜΜΑΤΙΟΝ. Διεκ-
δίκησις, 817.

ΤΡΙΤΑΝΑΚΟΠΗ. Ἀπόφασις κη-
ρύττουσα τὴν πτώχευσιν, 134. —
ἀποφάσεις ἐκδιδόμεναι κατὰ τοῦ
πτωχεύσαντος, δικαίωμα τῆς ὁμάδος,
477 β. — ἀπόφασις διατάσσουσα τὴν
δικαστικὴν ἐκκαθάρισιν, 1030.

Υ

ΥΠΕΡΘΕΜΑΤΙΣΙΣ. Πώλησις ἀ-
κινήτων τοῦ πτωχεύσαντος, 694 καὶ
ἐπὶ.

ΥΠΟΘΗΚΗ ΤΗΣ ΟΜΑΔΟΣ. 276.
— φύσις τῆς ὑποθήκης ταύτης, 277-

278. — χρησιμότης, 279 δις, 296-
297, 299. — ξένον δίκαιον, 279 τρίς.
— ἐγγραφὴ τῶν ὑποθηκῶν μετὰ τὴν
ἀπόφασιν τὴν κηρύττουσαν τὴν πτώ-
χευσιν, 281-285 δις. — περιπτώσεις
καθ' ἃς δύνανται ἐγκύρως νὰ ἐγγρα-
φῶσιν ὑποθῆκαι, 286 καὶ ἐπομ. —
ἀποτέλεσμα τοῦ συμβιβασμοῦ, 625.
— ἀποτέλεσμα τῆς ἐνώσεως, 729. —
ἀποτέλεσμα τῆς πτωχεύσεως ἐπὶ τῶν
ὑποθηκῶν ἐν γένει, 820.

ΥΠΟΘΗΚΗ ΕΞ ΙΔΙΩΤΙΚΗΣ
ΒΟΥΛΗΣΕΩΣ. Σύστασις ἐν ὑπόπτῳ
χρόνῳ, 370-371. — συνέπεια τῆς
ἀκυρότητος, 383.

ΥΠΟΘΗΚΗ ΔΙΚΑΣΤΙΚΗ. Ἀκυ-
ρότης ἐν ὑπόπτῳ χρόνῳ, 372-373.

ΥΠΟΘΗΚΗ ΑΝΩΝΥΜΟΣ. Τὸ
ἄρθρον 446 δὲν ἐφαρμόζεται, 380. —
ὑποκατάστασις εἰς τὴν νόμιμον ὑπο-
θήκην τῆς γυναικὸς γενομένη ἐν ὑπό-
πτῳ χρόνῳ, 381-381 δις. — ἐγγραφὴ
ἐν ὑπόπτῳ χρόνῳ, 415. — ὑποθήκη
τῆς γυναικὸς τοῦ πτωχεύσαντος, 902.
— περιορισμοὶ ἀναφερόμενοι εἰς τὰ
βεβαρημένα ἀκίνητα, 903 καὶ ἐπομ.
— εἰς τὰς ἡσφαλισμένας ἀπαιτήσεις,
908-909. — πότε δύνανται νὰ
ἐφαρμοσθῶσιν οἱ περιορισμοὶ οὗτοι,
910-911.

ΥΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΙΣ ΕΙΣ ΤΗΝ
ΝΟΜΙΜΟΝ ΥΠΟΘΗΚΗΝ ΤΗΣ ΓΥ-
ΝΑΙΚΟΣ ΤΟΥ ΠΤΩΧΕΥΣΑΝΤΟΣ.
Ἦγετος περίοδος, ζήτημα ἀκυρό-
τητος, 1381-1381 δις.

ΥΠΟΠΤΟΣ ΠΕΡΙΟΔΟΣ. Καθο-
ρισμός, 115. — δυνατὴ ἔκτασις, 119.
— ξένον δίκαιον, 119 ἐν σημ. —
ὀρισμός τῆς χρονολογίας τῆς παύ-
σεως τῶν πληρωμῶν, 114 καὶ ἐπομ.
— προσβολὴ τῆς περιεχούσης αὐτὴν
ἀποφάσεως, 158 καὶ ἐπομ. — πότε ἡ
χρονολογία τῆς παύσεως τῶν πληρω-
μῶν ὀρίζεται ἀμεταβλήτως, 170. —
τύχη τῶν δικαιοπραξιῶν τῶν γενο-
μένων κατὰ τὴν ὑποπτον περίοδον,
γενικά, ἱστορικόν, 307-312. — ἀκυ-
ρότητες ἐκ τοῦ νόμου, 314-384.
— διέρχεται τῆς ὑπόπτου περιόδου,
316 β. — ἀκυρότητες δυνητικάι,
385-398. — ἀκυρότης τῶν ἐγγραφῶν
τῶν γενομένων ἐν ὑπόπτῳ χρόνῳ,

411-417· — ἀπὸ τίνος καὶ μέχρι τίνος χρονικοῦ σημείου δύνανται νὰ προταθῶσιν αἱ ἀκυρότητες τῶν ἄρθρων 446-448, 449· — κήρυξις εἰς κατάστασιν δικαστικῆς ἐκκαθαρίσεως, 1027, 1064-1066· — τροποποιήσις ἐπὶ μετατροπῆς τῆς δικαστικῆς ἐκκαθαρίσεως εἰς πτώχευσιν, 1118-1119· — σύγχροσις νόμων 1284.

Φ

ΦΟΡΤΩΤΙΚΗ. Ἐκχώρησις ἐν ὑπόπτῳ χρόνῳ, 347.

ΦΥΛΑΚΙΣΙΣ. Πτωχεύσας, 481 καὶ ἐπόμεν.

Χ

ΧΡΕΩΚΟΠΙΑ. Ἑτυμολογία, 1· — ποιναὶ τοῦ ἀρχαίου δικαίου, 7· — δύναται νὰ γίνῃ καταδίωξις ἐπὶ χρεωκοπίᾳ ἄνευ ἀποφάσεως κηρυττούσης τὴν πτώχευσιν; 191-193· — δύο εἴδη χρεωκοπίας, 934-935· — γενικοὶ ὅροι, 938-939· — γεγονότα συστατικὰ τῆς ἀπλῆς χρεωκοπίας, 940-942· — περίπτωσις δολίας χρεωκοπίας, 943· — ἀπόπειρα, 944· — συναιτιότης, 945· — ποιναὶ, 946-947· — πρόσωπα δυνάμενα νὰ καταδιώξωσι καὶ διαδικασία, 948· — ἔξοδα καταδιώξεως, 949· — παραγραφὴ, 950· — διοικήσις περιουσίας τοῦ πτωχεύσαντος ἐπὶ χρεωκοπίας, 951-953· — χρεωκοπία τῶν ἐταιρειῶν 1221· — χρεωκοπία ὑπὸ διεθνῇ ἔποψιν, 1294.

ΧΡΕΩΚΟΠΙΑ ΔΟΛΙΑ. Κώλυμα τοῦ συμβιβασμοῦ, 608· — λόγος ἀκυρώσεως, 635· — περιπτώσεις δολίας χρεωκοπίας, 943· — ἀπόπειρα, 944· — συναιτιότης, 945· — ποιναὶ, 946· — ἄλλαι συνέπειαι, 947· — καταδίωξις, 948· — ἔξοδα, 949· — παραγραφὴ, 950· — νόμιμος ἀπαγόρευσις, 952· — φυγοδικία (contumace), 953· — γεγονότα ἑομοιούμενα πρὸς τὴν δολίαν χρεωκοπίαν, 955· — κατάστασις τῶν συζύγων, κατιόντων καὶ ἀνιόντων, 956· — χρεωκοπία ὑπὸ διεθνῇ ἔποψιν, 1294.

ΧΡΕΩΚΟΠΙΑ ΑΠΛΗ. Δὲν κωλύει τὸν συμβιβασμόν, 608· — περιπτώσεις ὑποχρεωτικῆς ἀπλῆς χρεωκοπίας, 941· — περιπτώσεις δυνητικῆς χρεωκοπίας, 942· — ἀπόπειρα, 944· — συναιτιότης, 945· — ποιναὶ, 946· — καταδίωξις, 948· — ἔξοδα, 949· — παραγραφὴ, 950· — χρεωκοπία ὑπὸ διεθνῇ ἔποψιν, 1294.

ΧΡΟΝΟΛΟΓΙΑ ΒΕΒΑΙΑ. Δικαιοπραξίαι τοῦ πτωχεύσαντος, κατάστασις τῆς ομάδος, 477 α καὶ 478.

ΧΩΡΙΣΜΟΣ ΚΤΗΜΑΤΩΝ. Πτώχευσις τῆς γυναικὸς ἢ τοῦ συζύγου, 234· — δαπάναι τῶν αἰτήσεων τῶν ὑποβληθεισῶν κατὰ τοῦ συζύγου καὶ τοῦ συνδίκου, 235.

ΧΩΡΙΣΜΟΣ ΤΩΝ ΠΕΡΙΟΥΣΙΩΝ. Πτώχευσις τοῦ κληρονόμου, ὑποθήκη τῆς ομάδος, 279 δῖς· — ἐγγραφὴ μεταγενεστέρα τῆς ἀποφάσεως τῆς κηρυττούσης τὴν πτώχευσιν 287, 294.

ΠΑΝΤΕΙΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ

002000054936

